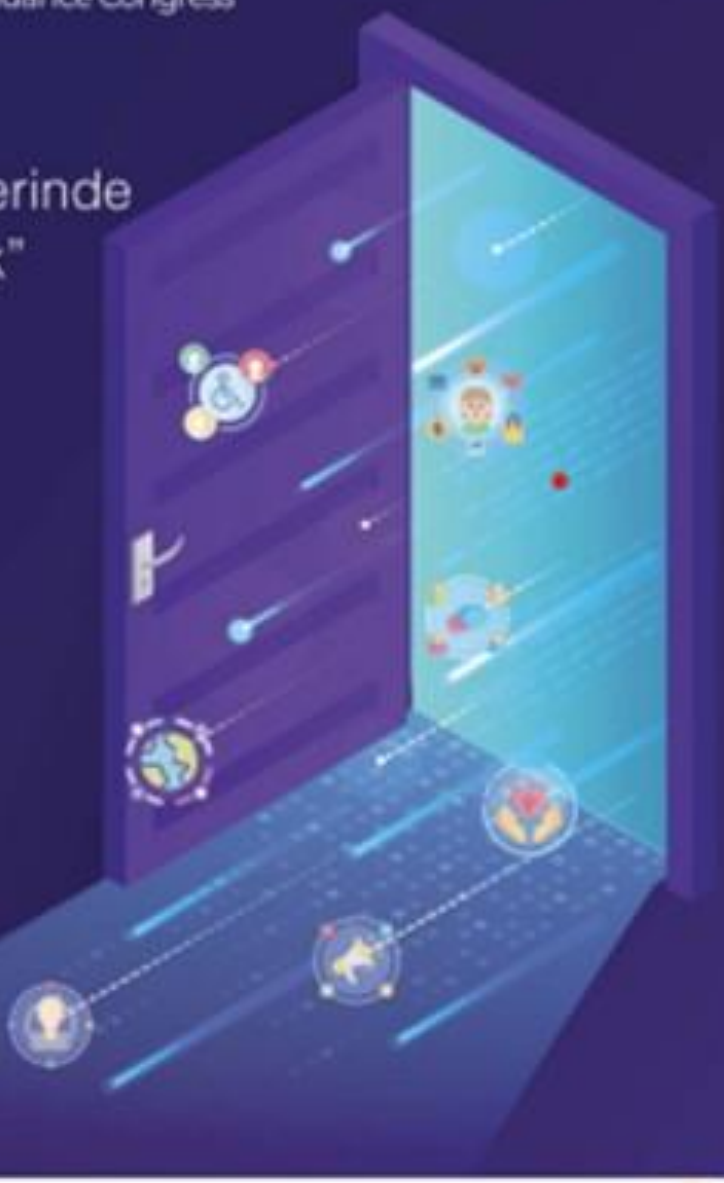
24. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi

24th International Psychological Counseling and Guidance Congress

"Erişilebilir Ruh Sağlığı Hizmetlerinde Psikolojik Danışma ve Rehberlik"

17-18-19 Kasım 2023

Ankara Üniversitesi

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTAPÇIĞI

Detaylı bilgi için: http://pdrkongre2023.pdr.org.tr

turkpdrdernegi

pdr.org.tr

24th International Congress on Psychological Counseling and Guidance

24. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi

17-18-19 Kasım 2023 - 17-18-19 November 2023

TÜRK PDR DERNEĞİ

TURKISH PSYCHOLOGICAL COUNSELING & GUIDANCE ASSOCIATION

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

ABSTRACT BOOK

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu kitabın basım ve yayım hakları Türk PDR Derneği'ne aittir. Anılan kuruluşun izni olmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

TÜRK PDR Derneği Yayınları - Araştırma İnceleme

Editör: Prof. Dr. Metin PİŞKİN

Yayın Tarihi: Aralık 2023

ISBN: 978-625-99695-4-1

Düzenleme: Araş. Gör. Sümeyye SAĞANAK

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

-Cataloging in Publication Data (CIP)

24. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi- Bildiri Kitabı

Adres: Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği: Sağlık Mah. Süleyman Sırrı Cad. Sağlık İş Hanı No: 21/18 Çankaya – ANKARA

Tel: (0553) 173 23 89

E-Posta: info@turkpdrder.org

Web Sitesi: www.pdr.org.tr

KURULLAR

Onur Kurulu

Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR
Psk. Dan. Mesut YILDIRIM

Kongre Başkanları

Prof. Dr. Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ, Dekan-Ankara Ü*niversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi*
Prof. Dr. Metin PİŞKİN, *Türk PDR Derneği Genel Başkan Vekili*

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Metin PİŞKİN - *Türk PDR Derneği Genel Başkan Vekili*

Prof. Dr. Serap NAZLI - Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. İlhan YALÇIN - *Ankara Üniversitesi*

Prof. Dr. Neslihan KARAMAN - *Ankara Üniversitesi*

Doç. Dr. Gökhan ATİK - *Ankara Üniversitesi*

Doç. Dr. Selen DEMİRTAŞ ZORBAZ - *Ankara Üniversitesi*

Doç. Dr. Gülendam AKGÜL - *Ankara Üniversitesi*

Doç. Dr. Oğuzhan KIRDÖK - *Türk PDR Derneği*

Doç. Dr. Aylin DEMİRLİ YILDIZ - *Türk PDR Derneği*

Doç. Dr. Eylem GÖKÇE CENGİZ - *Ankara Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Olcay YILMAZ - *Türk PDR Derneği*

Dr. Öğr. Üyesi Tansu MUTLU ÇAYKUŞ - *Ankara Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Nesime CAN - *Ankara Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Furkan KAŞIKÇI - *Ankara Üniversitesi*

Dr. Öğr. Gör. Öykü MENÇE ÇALIŞIR - *Ankara Üniversitesi*

Ar. Gör. Orhan YONCALIK - *Ankara Üniversitesi*

Ar. Gör. Kübra BERBER - *Ankara Üniversitesi*

Ar. Gör. Ecem ÇİÇEK - *Ankara Üniversitesi*

Arş. Gör. Cemre Yavuz ŞALA - ***Ankara Üniversitesi***

Arş. Gör. Sema Nur TOKER - ***Ankara Üniversitesi***

Ar. Gör. Zeynep GÖRGÜLÜ - ***Selçuk Üniversitesi***

Dr. Öğr. Üyesi Tehseen NAZİR - ***İbn Haldun Üniversitesi***

Psk. Dan. Ahmet DURAN - ***Türk PDR Derneği Genel Sekreteri***

Uzm. Psk. Dan. Cemalettin PARILTI - ***Türk PDR Derneği Genel Başkan Yardımcısı***

Psk. Dan. / İK Uzmanı Alperen ARSLAN - ***Türk PDR Derneği Genel Başkan Yardımcısı***

Uzm. Psk. Dan. Melike USLU TAŞ - ***Türk PDR Derneği Genel Başkan Yardımcısı***

Psk. Dan. Mustafa KEMER - ***Türk PDR Derneği Genel Başkan Yardımcısı***

Psk. Dan. Mehmet AKÇEŞME - ***Türk PDR Derneği Genel Başkan Yardımcısı***

Psk. Dan. Cansu KUZÖREN - ***Türk PDR Derneği***

Psk. Dan. Mustafa KUTLU - ***Türk PDR Derneği***

Uzm. Psk. Dan. Sinem AKŞEMSETTİNOĞLU - ***Türk PDR Derneği***

Psk. Dan. İbrahim Halil TOPALLAR - ***Türk PDR Derneği***

Psk. Dan. Melike DORUK METİN - ***Türk PDR Derneği***

Dr. Ayşegül KARAHAN - ***Türk PDR Derneği***

Psk. Dan. Merve KAZAK - ***Türk PDR Derneği***

Dr. Pdg. Emrah ŞENBABAOĞLU - ***Türk PDR Derneği Afyonkarahisar İl Başkanı***

Uzm. Psk. Dan. Okan GÜÇLÜ - ***Türk PDR Derneği Aksaray İl Başkanı***

Kongre Sekreterya

Ar. Gör. Orhan YONCALIK - ***Ankara Üniversitesi***

Ar. Gör. Zeynep GÖRGÜLÜ - ***Selçuk Üniversitesi***

Ar. Gör. Ecem ÇİÇEK - ***Ankara Üniversitesi***

Ar. Gör. Kübra BERBER - ***Ankara Üniversitesi***

Ar. Gör. F. Cemre YAVUZ ŞALA - ***Ankara Üniversitesi***

Ar. Gör. Sema Nur TOKER - ***Ankara Üniversitesi***

Handan ALTUNBÜKER - ***Türk PDR Der Genel Merkez Sekreteri***

Kongre Bilim ve Hakem Kurulu

Prof. Dr. Abdullah Işıklar- ***Bursa Teknik Üniversitesi***
Prof. Dr. Ahmet Akın- ***İstanbul Medeniyet Üniversitesi***
Prof. Dr. Ahmet Bedel- ***Maltepe Üniversitesi***
Prof. Dr. Ahmet Ragıp Özpolat- ***Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi***
Prof. Dr. Ahmet Şirin- ***Marmara Üniversitesi***
Prof. Dr. Ali Eryılmaz- ***Yıldız Teknik Üniversitesi***
Prof. Dr. Alim Kaya- ***İstanbul Kültür Üniversitesi***
Prof. Dr. Arif Özer- ***Hacettepe Üniversitesi***
Prof. Dr. Asım Çivitci- ***Pamukkale Üniversitesi***
Prof. Dr. Aslı Uz Baş- ***Dokuz Eylül Üniversitesi***
Prof. Dr. Asude Bilgin -Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Aydoğan Aykut Ceyhan- ***Anadolu Üniversitesi***
Prof. Dr. Ayhan Gürbüz Demir- ***Orta Doğu Teknik Üniversitesi***
Prof. Dr. Ayşe Esra Aslan- ***İstanbul Üniversitesi***
Prof. Dr. Ayşe Rezan Çeçen Eroğul- ***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi***
Prof. Dr. Ayşe Sibel Türküm- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Ayşenur Büyükgöze Kavas- ***Ondokuz Mayıs Üniversitesi***
Prof. Dr. Ayşin Satan- ***Marmara Üniversitesi***
Prof. Dr. Aytaç Göğüş- ***İstanbul Okan Üniversitesi***
Prof. Dr. Baki Duy- ***Anadolu Üniversitesi***
Prof. Dr. Bahtiyar Eraslan Çapan- ***Anadolu Üniversitesi***
Prof. Dr. Başaran Gençdoğan- ***Atatürk Üniversitesi***
Prof. Dr. Berna Güloğlu- ***Bahçeşehir Üniversitesi***
Prof. Dr. Binnaz Kıran- ***Mersin Üniversitesi***
Prof. Dr. Binnur Yeşilyaprak- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Bilge Uzun- Bahçeşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Birol Alver- ***Kırıkkale Üniversitesi***
Prof. Dr. Birsen Güzel- ***Marmara Üniversitesi***
Prof. Dr. Bradley T. Erford- ***Vanderbilt Üniversitesi, ABD***
Prof. Dr. Burhan Çapri- ***Mersin Üniversitesi***
Prof. Dr. Bülent Dilmaç- ***Necmettin Erbakan Üniversitesi***
Prof. Dr. Bülent Gündüz- ***Mersin Üniversitesi***
Prof. Dr. Cem Ali Gizir- ***Mersin Üniversitesi***
Prof. Dr. Cengiz Şahin- ***Hacı Bayram Veli Üniversitesi***
Prof. Dr. Coşkun Arslan- ***Necmettin Erbakan Üniversitesi***
Prof. Dr. Dean Owen- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Diğdem Müge Siyez- ***Dokuz Eylül Üniversitesi***
Prof. Dr. Dilek Gençtanırım Kurt- ***Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi***
Prof. Dr. Dilek Yelda Kağnıcı- ***Ege Üniversitesi***
Prof. Dr. Emel Ültanır- ***Yakın Doğu Üniversitesi, KKTC***
Prof. Dr. Emine Gül Kapçı Seyitoğlu- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Enver Sarı- ***Giresun Üniversitesi***
Prof. Dr. Ercan Kocayörük- ***Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi***
Prof. Dr. Ercümend Ersanlı- ***Ondokuz Mayıs Üniversitesi***
Prof. Dr. Erdal Hamarta- ***Necmettin Erbakan Üniversitesi***
Prof. Dr. Erdinç Duru- ***Pamukkale Üniversitesi***
Prof. Dr. Erkan Işık- ***İstanbul Aydın Üniversitesi***
Prof. Dr. Esra Ceyhan- ***Anadolu Üniversitesi***

Prof. Dr. Fatma Ebru İkiz- ***Dokuz Eylül Üniversitesi***
Prof. Dr. Ferda Aysan- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Feride Bacanlı- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Fidan Korkut Owen- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Figen Akça- ***Bursa Uludağ Üniversitesi***
Prof. Dr. Figen Çok- ***Başkent Üniversitesi***
Prof. Dr. Fikret Gülaçtı- ***Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi***
Prof. Dr. Filiz Bilge- ***Hacettepe Üniversitesi***
Prof. Dr. Filiz Yurtal- ***Çukurova Üniversitesi***
Prof. Dr. Firdevs Savi Çakar- ***Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi***
Prof. Dr. Fuat Tanhan- ***Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi***
Prof. Dr. Fulya Cenkseven Önder- ***Çukurova Üniversitesi***
Prof. Dr. Fulya Yüksel Şahin-*Yıldız Teknik Üniversitesi*
Prof. Dr. Fumin Fan- ***Tsinghua University*, *Çin***
Prof. Dr. Galip Yüksel- ***Gazi Üniversitesi***
Prof. Dr. Gürhan Can- ***Hasan Kalyoncu Üniversitesi***
Prof. Dr. Halil Ekşi- ***Marmara Üniversitesi***
Prof. Dr. Hande Briddick- ***South Dakota State University, ABD***
Prof. Dr. Hasan Atak- Kırıkkale Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Bozgeyikli- ***Selçuk Üniversitesi***
Prof. Dr. Hasan Yılmaz- ***Necmettin Erbakan Üniversitesi***
Prof. Dr. Hatice Demirbaş- ***Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi***
Prof. Dr. Hatice Kumcağız- ***Ondokuz Mayıs Üniversitesi***
Prof. Dr. Hayrettin Akyıldız- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Hayriye Güzin Sübaşı- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Hikmet Uğur Öner- ***Çankaya Üniversitesi***
Prof. Dr. Hikmet Yazıcı-*Trabzon Üniversitesi*
Prof. Dr. Hüdayar Cihan- ***Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi***
Prof. Dr. Hülya Şahin Baltacı- ***Pamukkale Üniversitesi***
Prof. Dr. İbrahim Keklik- ***Hacettepe Üniversitesi***
Prof. Dr. İbrahim Kısaç- ***Pamukkale Üniversitesi***
Prof. Dr. İbrahim Yerlikaya- ***Adıyaman Üniversitesi***
Prof. Dr. İbrahim Yıldırım- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. İlhan Yalçın- ***Ankara Üniversitesi***
Prof. Dr. İlkay Demir-*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa*
Prof. Dr. İsmail Seçer- ***Atatürk Üniversitesi***
Prof. Dr. Jale Eldeleklioğlu- ***Bursa Uludağ Üniversitesi***
Prof. Dr. Kemal Öztemel- ***Gazi Üniversitesi***
Prof. Dr. Kurtman Ersanlı- Emekli Öğr. Üyesi

Prof. Dr. Mehmet Engin Deniz- ***Yıldız Teknik Üniversitesi***
Prof. Dr. Mehmet Gündoğdu- ***Mersin Üniversitesi***
Prof. Dr. Mehmet Güven- ***Gazi Üniversitesi***
Prof. Dr. Mehmet Murat- ***Gaziantep Üniversitesi***
Prof. Dr. Mehmet Reşat Peker- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Melek Kalkan- ***Ondokuz Mayıs Üniversitesi***
Prof. Dr. Meliha Tuzgöl Dost- ***Hacettepe Üniversitesi***
Prof. Dr. Meral Atıcı- ***Çukurova Üniversitesi***
Prof. Dr. Metin Pişkin- ***Ankara Üniversitesi***
Prof. Dr. Michael Brubaker- ***University of Cincinnati, ABD***
Prof. Dr. Murat İskender- ***Sakarya Üniversitesi***
Prof. Dr. Mustafa Kılıç- ***Ufuk Üniversitesi***
Prof. Dr. Mustafa Koç- ***Sakarya Üniversitesi***
Prof. Dr. Mustafa Kutlu- ***İnönü Üniversitesi***
Prof. Dr. Mustafa Şahin- ***İzmir Katip Çelebi Üniversitesi***
Prof. Dr. Mustafa Uslu- ***Akdeniz Üniversitesi***
Prof. Dr. Mücahit Dilekmen- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Mücahit Kağan- ***Erzincan Üniversitesi***
Prof. Dr. Müge Yılmaz- ***Gümüşhane Üniversitesi***
Prof. Dr. Müge Yüksel- ***Marmara Üniversitesi***
Prof. Dr. Müzeyyen Güler- ***Girne Amerikan Üniversitesi, KKTC***
Prof. Dr. Nagihan Oğuz Duran- ***Bursa Uludağ Üniversitesi***
Prof. Dr. Nazmiye Çivitci- ***Pamukkale Üniversitesi***
Prof. Dr. Necla Acun Kapıkıran- ***Pamukkale Üniversitesi***
Prof. Dr. Nergüz Bulut Serin- ***Lefke Avrupa Üniversitesi-KKTC***
Prof. Dr. Nermin Koruklu- ***Aydın Adnan Menderes Üniversitesi***
Prof. Dr. Neslihan Karaman- ***Ankara Üniversitesi***
Prof. Dr. Nilüfer Havva Voltan Acar- ***TED Üniversitesi***
Prof. Dr. Nilüfer Şehriban Özabacı- ***Yeditepe Üniversitesi***
Prof. Dr. Nuray Taştan Akdemir- ***Kırıkkale Üniversitesi***
Prof. Dr. Nursel Topkaya- Çanakkale ***Onsekiz Mart Üniversitesi***
Prof. Dr. Nurten Sargın- ***Necmettin Erbakan Üniversitesi***
Prof. Dr. Oya Gülendam Ersever- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Oya Güneri- ***TED Üniversitesi***
Prof. Dr. Oya Özkardaş- ***İstanbul Ticaret Üniversitesi***
Prof. Dr. Ömer Üre- ***Kıbrıs İlim Üniversitesi***
Prof. Dr. Özcan Sezer- ***İnönü Üniversitesi***
Prof. Dr. Özgür Erdur Baker- ***Orta Doğu Teknik Üniversitesi***
Prof. Dr. Özlem Karaırmak- ***Bahçeşehir Üniversitesi***
Prof. Dr. Özlem Tagay- ***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi***
Prof. Dr. Pervin Nedim Bal- ***Beykent Üniversitesi***
Prof. Dr. Ragıp Özyürek- ***İstanbul Aydın Üniversitesi***
Prof. Dr. Rahşan Siviş Çetinkaya- ***Bursa Uludağ Üniversitesi***
Prof. Dr. Ramazan Arı- ***Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi***
Prof. Dr. Ramiz Eliyev- ***Azerbaycan Dövlet Pedaqoji Üniversiteti- Azerbaycan***
Prof. Dr. Rengin Karaca- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Rezzan Gündoğdu- ***Aksaray Üniversitesi***

Prof. Dr. Sefa Bulut- ***İbn Haldun Üniversitesi***
Prof. Dr. Seher Balcı Çelik- ***Ondokuz Mayıs Üniversitesi***
Prof. Dr. Seher Sevim- ***Hasan Kalyoncu Üniversitesi***
Prof. Dr. Selahattin Avşaroğlu- ***Necmettin Erbakan Üniversitesi***
Prof. Dr. Selahiddin Öğülmüş- ***Ankara Üniversitesi***
Prof. Dr. Serap Nazlı- ***Ankara Üniversitesi***
Prof. Dr. Serdar Erkan- ***İstanbul Kültür Üniversitesi***
Prof. Dr. Seval Erden Çınar- ***Marmara Üniversitesi***
Prof. Dr. Sevda Aslan- ***Kırıkkale Üniversitesi***
Prof. Dr. Sırrı Akbaba- ***Üsküdar Üniversitesi***
Prof. Dr. Sibel Dinçyürek- ***Doğu Akdeniz Üniversitesi***
Prof. Dr. Songül Sonay Güçray- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Songül Tümkaya- ***Çukurova Üniversitesi***
Prof. Dr. Spencer G. Niles- ***William & Mary School of Education, ABD***
Prof. Dr. Süleyman Doğan- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Şahin Kapıkıran- ***Pamukkale Üniversitesi***
Prof. Dr. Şahin Kesici- ***Necmettin Erbakan Üniversitesi***
Prof. Dr. Şerife Işık- ***Gazi Üniversitesi***
Prof. Dr. Şermin Külahoğlu- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Tahsin İlhan- ***Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi***
Prof. Dr. Tarık Totan- ***Aydın Adnan Menderes Üniversitesi***
Prof. Dr. Taşkın Yıldırım-*İnönü Üniversitesi*
Prof. Dr. Tayfun Doğan- ***Biruni Üniversitesi***
Prof. Dr. Tuncay Ayas- ***Sakarya Üniversitesi***
Prof. Dr. Tuncay Ergene- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Turan Akbaş- ***İstanbul Rumeli Üniversitesi***
Prof. Dr. Türkan Doğan- ***Hacettepe Üniversitesi***
Prof. Dr. Uğur Gürgan- ***Balıkesir Üniversitesi***
Prof. Dr. Vesile Oktan- ***Trabzon Üniversitesi***
Prof. Dr. William C. Briddick- ***South Dakota State University, ABD***
Prof. Dr. Yasemin Yavuzer- ***Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi***
Prof. Dr. Yaşar Özbay- ***Hasan Kalyoncu Üniversitesi***
Prof. Dr. Yıldız Kuzgun -Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Yücel Öksüz- ***Ondokuz Mayıs Üniversitesi***
Prof. Dr. Zeliha Traş- ***Necmettin Erbakan Üniversitesi***
Prof. Dr. Zeynep Cihangir Çankaya- Emekli Öğr. Üyesi
Prof. Dr. Zeynep Deniz Yöndem- ***Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi***
Prof. Dr. Zeynep Hamamcı- ***Gaziantep Üniversitesi***
Prof. Dr. Zeynep Karataş- ***Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi***
Prof. Dr. Zeynep Sümer- ***Orta Doğu Teknik Üniversitesi***
Prof. Dr. Ziya Selçuk- Emekli Öğr. Üyesi
Doç. Dr. Abdullah Atli-*İnönü Üniversitesi*
Doç. Dr. Adem Peker- ***Atatürk Üniversitesi***
Doç. Dr. Ahmet Erdem- ***Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi***
Doç. Dr. Ahu Arıcıoğlu- ***Pamukkale Üniversitesi***
Doç. Dr. Ali Çekiç- ***Gaziantep Üniversitesi***

Doç. Dr. Ali Karababa- ***Uşak Üniversitesi***
Doç. Dr. Arslan Bayram- ***Artvin Çoruh Üniversitesi***
Doç. Dr. Arzu Taşdelen Karçkay- ***Akdeniz Üniversitesi***
Doç. Dr. Aslı Bugay Sökmez- ***METU Kuzey Kıbrıs Kampusu***
Doç. Dr. Aslı Taylı- ***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi***
Doç. Dr. Aylin Demirli Yıldız- ***Başkent Üniversitesi***
Doç. Dr. Aysel Çoban- ***Hacettepe Üniversitesi***
Doç. Dr. Ayşe Esra İşmen Gazioğlu- ***İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa***
Doç. Dr. Ayşe Sibel Biçer- ***Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi***
Doç. Dr. Ayşe Sibel Demirtaş- ***Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi***
Doç. Dr. Betül Benzer Meydan- ***Ege Üniversitesi***
Doç. Dr. Cemre Erten Tatlı- ***Hasan Kalyoncu Üniversitesi***
Doç. Dr. Çiğdem Yavuz Güler-*Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi*
Doç. Dr. Didem Aydoğan- ***Aydın Adnan Menderes Üniversitesi***
Doç. Dr. Durmuş Ümmet- ***Marmara Üniversitesi***
Doç. Dr. Ece Emre Müezzin- ***Uluslararası Final Üniversitesi, KKTC***
Doç. Dr. Erol Esen- ***Manisa Celal Bayar Üniversitesi***
Doç. Dr. Evrim Çetinkaya Yıldız- ***Akdeniz Üniversitesi***
Doç. Dr. Eylem Gökçe Cengiz- ***Ankara Üniversitesi***
Doç. Dr. Ezgi Toplu Demirtaş- ***MEF Üniversitesi***
Doç. Dr. Fahri Sezer- ***Balıkesir Üniversitesi***
Doç. Dr. Fatih Camadan-*Bursa Uludağ Üniversitesi*
Doç. Dr. Fatma Sapmaz- ***İzmir Bakırçay Üniversitesi***
Doç. Dr. Gökhan Atik- ***Ankara Üniversitesi***
Doç. Dr. Gülendam Akgül- ***Ankara Üniversitesi***
Doç. Dr. Gülşah Kemer- ***Old Dominion Üniversitesi, ABD***
Doç. Dr. Gürcan Özhan- ***Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, KKTC***
Doç. Dr. Hakan Sarıçam-*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*
Doç. Dr. İbrahim Demirci- ***Sinop Üniversitesi***
Doç. Dr. İclal Can- ***Orta Doğu Teknik Üniversitesi***
Doç. Dr. İdris Kaya- ***Gaziantep Üniversitesi***
Doç. Dr. Kemal Baytemir- ***Gazi Üniversitesi***
Doç. Dr. Mehmet Ali Yıldız-*Adıyaman Üniversitesi*
Doç. Dr. Mehmet Bilgin- ***Çukurova Üniversitesi***
Doç. Dr. Mehmet Enes Sağar- ***Afyon Kocatepe Üniversitesi***
Doç. Dr. Melike Koçyiğit Özyiğit- ***Akdeniz Üniversitesi***
Doç. Dr. Meryem Vural Batık- ***Ondokuz Mayıs Üniversitesi***
Doç. Dr. Mine Aladağ-*Ege Üniversitesi*
Doç. Dr. Muhammet Übeydullah Öztabak - ***Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi***
Doç. Dr. Mustafa Eşkisu- ***Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi***
Doç. Dr. Mustafa Savcı- ***Fırat Üniversitesi***
Doç. Dr. Müge Akbağ- ***Marmara Üniversitesi***
Doç. Dr. Müge Beidoğlu- ***Uluslararası Final Üniversitesi, KKTC***
Doç. Dr. Müge Çelik Örücü- ***TED Üniversitesi***
Doç. Dr. Nalan Kazaz- ***Uluslararası Vizyon Üniversitesi, Makedonya***
Doç. Dr. Nilüfer Koçtürk- ***Hacettepe Üniversitesi***

Doç. Dr. Nur Yeliz Gülcan- ***Girne Amerikan Üniversitesi, KKTC***
Doç. Dr. Nurten Karacan Özdemir- ***Hacettepe Üniversitesi***
Doç. Dr. Oğuzhan Kırdök-*Çukurova Üniversitesi*
Doç. Dr. Osman Nejat Akfırat- ***Kocaeli Üniversitesi***
Doç. Dr. Oya Onat Kocabıyık- ***Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi***
Doç. Dr. Ömer Karaman- ***Ordu Üniversitesi***
Doç. Dr. Önder Baltacı- ***Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi***
Doç. Dr. Öner Çelikkaleli-*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Doç. Dr. Özlem Ulaş Kılıç - ***Giresun Üniversitesi***
Doç. Dr. Ramazan Akdoğan- ***Anadolu Üniversitesi***
Doç. Dr. Ramin Aliyev- ***Hasan Kalyoncu Üniversitesi***
Doç. Dr. Raşit Avcı-*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi*
Doç. Dr. Sakine Gülfem Çakır Çelebi- ***Akdeniz Üniversitesi***
Doç. Dr. Selen Demirtaş Zorbaz- ***Ankara Üniversitesi***
Doç. Dr. Seval Kızıldağ Şahin - ***Adıyaman Üniversitesi***
Doç. Dr. Seydi Ahmet Satıcı- ***Yıldız Teknik Üniversitesi***
Doç. Dr. Sinem Evin Akbay-*Mersin Üniversitesi*
Doç. Dr. Sinem Tarhan- ***Bartın Üniversitesi***
Doç. Dr. Şule Baştemur- ***Ordu Üniversitesi***
Doç. Dr. Tuğba Sarı- ***Akdeniz Üniversitesi***
Doç. Dr. Tuğba Seda Çolak Turan- ***Düzce Üniversitesi***
Doç. Dr. Yağmur Çerkez- ***Yakındoğu Üniversitesi, KKTC***
Doç. Dr. Yağmur Soylu- ***Dokuz Eylül Üniversitesi***
Doç. Dr. Yasin Demir- ***Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi***
Doç. Dr. Yeliz Akıntuğ- ***Doğu Akdeniz Üniversitesi, KKTC***
Doç. Dr. Yemliha Coşkun- ***Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi***
Doç. Dr. Yener Özen- ***Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi***
Doç. Dr. Yıldız Öztan Ulusoy- ***Kocaeli Üniversitesi***
Doç. Dr. Yunus Akan- ***Muş Alparslan Üniversitesi***
Doç. Dr. Zekeriya Çam- ***Muş Alpaslan Üniversitesi***
Doç. Dr. Zeynep Erkan Atik- ***Başkent Üniversitesi***
Doç. Dr. Zülal Erkan- Mersin Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Nuri Dicle- ***Ondokuz Mayıs Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Ayaz- ***Hasan Kalyoncu Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Atlas Bogenç- ***Biruni Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Ayşen Balkaya Çetin- ***Anadolu Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Berkay Özünlü- ***Sinop Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Betül Gökçen Doğan Laçin- ***Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Bilal Kalkan- ***Adıyaman Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Begüm Serim Yıldız- ***TED Üniversitesi***
Dr. Öğr Üyesi Burcu Kılıç Tülü- ***Ankara Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Cansu Hazal Güçlü- ***Başkent Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Dünya Baz- ***Giresun Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Esat Şanlı- ***Ondokuz Mayıs Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Ezgi Ekin Şahin- ***Eskişehir Anadolu Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Zehra Ünlü Kaynakçı- ***TED Üniversitesi***

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Arıcı Şahin- ***Kastamonu Üniversitesi***
Dr. Öğr Üyesi Fatma Dilek Tel Karataş- ***Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Fatoş Bulut Ateş- ***Çukurova Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Ferhat Bayoğlu- ***Eskişehir Anadolu Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Fikriye Alkım Arı- ***Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Furkan Kaşıkçı- ***Ankara Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Gamze Ülker Tünlü- ***Eskişehir Anadolu Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Habib Hamurcu- ***Kayseri Erciyes Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Halim Sarıcaoğlu- ***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Halime Eker-*İstanbul Kültür Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Hicran Çetin Gündüz- ***Başkent Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi İsmail Yelpaze- ***Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi İsmet Koç- ***Manisa Celal Bayar Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Leyla Ercan- ***Gazi Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Meryem Demir Güdül- ***İstanbul Kültür Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Kurşuncu- ***Ordu Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Onur Cesur- ***Maltepe Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Mücahit Gültekin- ***Afyon Kocatepe Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Nazife Üzbe Atalay- ***Başkent Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Naciye Güven- ***Kırıkkale Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Nesime Can- ***Ankara Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Özer- ***Eskişehir Anadolu Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Pınar Çağ- ***Başkent Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Rumeysa Hoşoğlu Kama- ***Necmettin Erbakan Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Sare Terzi İlhan- ***Amasya Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Selin Onaylı- ***TED Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Semih Kaynak- ***Amasya Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Semra Kiye - ***Muş Alparslan Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Sevil Momeni Shabani-*İstanbul Kültür Üniversitesi*
Dr. Öğr. Üyesi Sezai Demir- ***Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Sıdıka Burcu Özgülük Üçok- ***TED Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Tansu Mutlu Çaykuş- ***Ankara Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Tunahan Erpay- ***Kilis 7 Aralık Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Ümre Kaynak- ***Amasya Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sarıkaya- ***Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Yüksel Çırak- ***İnönü Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Zerrin Bölükbaşı Macit - ***Eskişehir Osmangazi Üniversitesi***
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Kızıl Aslan- ***Başkent Üniversitesi***
Öğr. Gör. Dr. Emir Tufan Çaykuş
Öğr. Gör. Dr. Esra Daşcı- ***Kastamonu Üniversitesi***
Öğr. Gör. Dr. Kadiyan Boobekova- ***Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistan***
Öğr. Gör. Dr. Öykü Mançe Çalışır- ***Ankara Üniversitesi***
Arş. Gör. Dr. Sema Civan Gökkaya- ***Manisa Celal Bayar Üniversitesi***

*** Kongre Bilim ve Hakem Kurulu üyeleri akademik unvan ve isme göre alfabetik olarak sıralanmıştır.**

İçindekiler

Factors Affecting The Mental Health Of Students From Different Socioeconomic Levels In Primary Schools **45**

Lisansüstü Öğrencisi Mahperi Karakoç Oğuz, Kırıkkale Üniversitesi; Prof. Dr. Sevda Aslan Mucur, Kırıkkale Üniversitesi **45**

İlkokullarda Farklı Sosyoekonomik Düzeylerdeki Öğrencilerin Ruh Sağlığını Etkileyen Faktörler **46**

Lisansüstü Öğrencisi Mahperi Karakoç Oğuz, Kırıkkale Üniversitesi; Prof. Dr. Sevda Aslan Mucur, Kırıkkale Üniversitesi **46**

Psychological Factors Associated with Online Friendship in Adolescents: A Systematic Literature Review **47**

Lisansüstü Öğrencisi Şeymanur Tapan, İnönü Üniversitesi; Arş. Gör. İbrahim Gültekin, İnönü Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Nilgün Öztürk, İnönü Üniversitesi **47**

Ergenlerde Çevrimiçi Arkadaşlık ile İlişkili Psikolojik Faktörler: Bir Sistematik Literatür Taraması **48**

Loneliness in Intimate Relationships **49**

Lisansüstü Öğrencisi Sevda Kısrık, Boğaziçi Üniversitesi; Doç. Dr. Ali Özdemir, Marmara Üniversitesi **49**

Yakın İlişkilerde Yalnızlık **50**

Relationship Between Barriers to Psychological Help Seeking and Male Role Norms* **51**

Arş. Gör. İbrahim Gültekin, İnönü Üniversitesi*; *Doç. Dr. Emine Durmuş, İnönü Üniversitesi .. **51**

Psikolojik Yardım Alma Engelleri ve Erkek Rolü Normları İlişkisi* **52**

Increasing the Counselors' Self-Efficacy to Work on Forgiveness in Counseling **53**

Doç. Dr. Meryem Vural Batık, Ondokuz Mayıs Üniversitesi; Dr. Necla Afyonkale Talay, Psikoodak Psikoloji ve Aile Danışma Merkezi **53**

Psikolojik Danışmanların Psikolojik Danışmada Affetmeyi Çalışabilme Öz-Yeterliklerinin Artırılması **54**

Predictive Roles of Self-Efficacy and Life Satisfaction on Both Active and Passive Procrastination **55**

Psikolojik Danışman Gökçenay Kaplan, İstanbul Bilgi Üniversitesi;* Psikolojik Danışman Büşra Kösem, İstanbul Bilgi Üniversitesi*; Psikolojik Danışman Betül Sena Yoğurt, Boğaziçi Üniversitesi; Psikolojik Danışman Sedanur Akyavaş, Boğaziçi Üniversitesi **55**

Investigation of the Resilience of Parents with Children in Special Education Classes and Parents with Normally Developing Children: The Case of Büyükçekmece and Çatalca Districts **56**

Uzm. Psk. Danışman Özcan Durmaz, Büyükçekmece Rehberlik ve Araştırma Merkezi **56**

Özel Eğitim Sınıfında Çocuğu Bulunan Ebeveynler ile Normal Gelişim Gösteren Çocuğu Bulunan Ebevenylerin Psikolojik Sağlamlıklarının İncelenmesi: Büyükçekmece ve Çatalca İlçeleri Örneği **57**

Shyness and Fear of Negative Evaluation as Predictors of Assertiveness **58**

Counseling Around the World: Planning and Executing Sustainable Mental Health Initiatives **59**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Nurullah Akkurt, Lamar Üniversitesi **59**

Theses on Cognitive Behavioral Therapy Practices with Children and Adolescents in Turkey: A Document Analysis **60**

Uzm. Psk. Danışman Hilal DAŞ, Hasanoğlan Öğretmenler Ortaokulu **60**

Türkiye'de Çocuklarla ve Ergenlerle Bilişsel Davranışçı Terapi Uygulamalarına Dair Tezler: Bir Doküman Analizi **61**

Investigation of Job and Life Satisfaction of Counselors Working in Guidance and Research Centers in Terms Of Organizational Variables **62**

Uzm. Psk. Danışman Asiye Dilber, Milli Eğitim Bakanlığı; Prof. Dr. İlhan Yalçın, Ankara Üniversitesi **62**

Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde Çalışan Psikolojik Danışmanların İş ve Yaşam Doyumlarının Örgütsel Değişkenler Açısından İncelenmesi **63**

Application Suggestions for Increasing Sensory Integration Skills of Children with Autism Spectrum Disorder: Sensory Garden Example **64**

Uzm. Psk. Danışman Ömer Faruk Kınas, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı; Uzm. Psk. Danışman Asena Türkay, Doğa Koleji **64**

Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısına Sahip Çocuklarda Duyu Bütünleme Becerilerini Arttırmaya Yönelik Uygulama Önerileri: Duyu Bahçesi Örneği **66**

The Mediating Role of Emotion Regulation Difficulties in the Relationship Between University Students' Well-Being and Emotional Availability of Parents **68**

***Arş. Gör. Ayşenaz Ekin Duman, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi*; Prof. Dr. Meliha Tuzgöl Dost, Hacettepe Üniversitesi** **68**

Üniversite Öğrencilerinin İyi Oluşları ile Ebeveynlerinin Duygusal Erişilebilirlikleri Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme Güçlüğünün Aracı Rolü **69**

Analyzing Postgraduate Theses in the Field of Special Education in Turkey Across Various Variables **70**

Dr. Safiye Yılmaz Dinç, MEB **70**

Türkiye'de Özel Eğitim Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi **72**

Madde ile İlişkili Psikotik Bozuklukta Dikkat ve Sosyal Biliş Özelliklerinin İlişkili Maddelere Göre Karşılaştırılması… Çok Merkezli Bir Çalışma **73**

Lisansüstü Öğrencisi Ömer Cihat Yıldırım, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sinirbilim Ana bilim Dalı, İzmir; Doç. Dr. Umut Kırlı, Ege Üniversitesi, Madde Bağımlılığı, Toksikoloji ve İlaç Bilimleri Enstitüsü, İzmir 73

Risk and protective factors for self-harming behaviors among adolescents in Türkiye: A systematic review 74

Psikolojik Danışman Ayşenur Tonbul, Milli Eğitim Bakanlığı; Arş. Gör. Dr. Öznur Bayar, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 74

Türkiye'de ergenlerde kendine zarar verme davranışına ilişkin risk faktörleri ve koruyucu faktörler: Sistematik gözden geçirme 75

A Qualitative Study Examining High School Students' Career Anxiety and Coping Strategies 76

Doç. Dr. Ahmet Kara, Kastamonu Üniversitesi 76

Lise Öğrencilerinin Kariyer Kaygılarını ve Baş Etme Stratejilerini İnceleyen Nitel Bir Araştırma 77

Prevelance of bullying and relation with Psychological distress and perceived social support among middle schools children 78

Dr. Öğr. Üyesi Nazir Thseen, Ibn Haldun University 78

The Academic Achievement Of Children With Learninig Disabilities: A Meta Analysıs 79

Uzm. Psk. Danışman Emine Kuşcu Baykara, Lefke Avrupa Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Bengisoy, Lefke Avrupa Üniversitesi 79

Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklarda Akademik Başarı: Bir Meta Analiz Çalışması 80

Psycho-Oncology Treatment with EMDR: A Case Study 81

Dr. Safiye Yılmaz Dinç, MEB 81

The Prediction Level of Psychological Resilience and Loneliness on Internet Addiction 85

Dr. Öğr. Üyesi Gülçin Güler Öztekin, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi 85

Psikolojik Sağlamlık ve Yalnızlığın İnternet Bağımlılığını Yordama Düzeyi 86

Development of Rational and Irrational Beliefs Scale for University Students 87

Dr. Fedai Kabadayı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi; Prof. Dr. Mehmet Güven, Gazi Üniversitesi 87

Üniversite Öğrencileri için Akılcı ve Akılcı Olmayan Düşünceler Ölçeğinin Geliştirilmesi 88

An Experimental Study on the Effectiveness of High School Psychosocial Support, Earthquake Psychoeducation Program 89

Uzm. Psk. Danışman ESER KARAL, Milli Eğitim Bakanlığı; Uzm. Psk. Danışman AHMET KUTLU, Milli Eğitim Bakanlığı 89

Lise Psikososyal Destek, Deprem Psiko-eğitim Programının Etkililiği Üzerine Deneysel Bir Çalışma 90

Evaluation of Vocational Guidance Services Offered to Special Talent Students in Secondary Education According to Psychological Counselors/Guide Teachers 91

Uzm. Psk. Danışman Büşra ŞEN, Biruni Üniversitesi 91

Ortaöğretimde Eğitim Gören Özel Yetenekli Öğrencilere Sunulan Mesleki Rehberlik Hizmetlerinin Psikolojik Danışmanlara/ Rehber Öğretmenlere Göre Değerlendirilmesi..... 92

Social Support and Family Relationships Perceived by Mothers of Children with Cerebral Palsy 93

Arş. Gör. Feyza Nur Püsküllü, Maltepe Üniversitesi 93

Cerebral Palsy'li Çocuğa Sahip Annelerin Algıladıkları Sosyal Destek ve Aile İlişkileri 95

Prosocial Behaviors of University Students in Friendships..... 97

Arş. Gör. Muhammed Enes Keskinkılıç, Bartın Üniversitesi; Arş. Gör. İbrahim Gümüşboğa, Bartın Üniversitesi; Doç. Dr. Selen Demirtaş Zorbaz, Ankara Üniversitesi 97

Üniversite Öğrencilerinin Arkadaşlık İlişkilerinde Prososyal Davranışları..... 99

Examining the Relationship between Alexithymia, Perceived Social Support and Application to Psychological Counseling Services..... 101

Lisansüstü Öğrencisi Dilara Karakoç, Ankara Üniversitesi Eğitim Psikolojisi Doktora Programı 101

Aleksitimi, Algılanan Sosyal Destek ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerine Başvuru Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 102

Childhood Traumas and Relationship Satisfaction in Married Individuals: The Mediating Role of Attachment Injuries..... 103

Lisansüstü Öğrencisi Özgür Tönbül, İstanbul Medipol Üniversitesi PDR Doktora Öğrencisi; Doç. Dr. Asude Özdemir, İstanbul Medipol Üniversitesi PDR Anabilim Dalı 103

Evli Bireylerde Çocukluk Çağı Travmaları ve İlişki Doyumu: Bağlanma Yaralanmalarının Aracı Rolü 105

Life With Adults' Conflict Resolving Styles Examination of the Relationship Between Positions 106

Prof. Dr. Ahmet Ragıp Özpolat, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi; Psikolojik Danışman Funda Kepceler, Bedriye Halil Naci Mıhcıoğlu İlkokulu..... 106

Yetişkinlerin Çatışma Çözme Stilleri ile Yaşam Pozisyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 107

The Mediating Role of Cognitive and Emotional Empathy in the Relationship Between Self-Compassion and Forgiveness in Young Adults..... 108

Lisansüstü Öğrencisi Demet Buyurgan, Maltepe Üniversitesi; Prof. Dr. Meral Atıcı, Çukurova Üniversitesi 108

Genç Yetişkinlerde Öz-şefkat ile Affetme Arasındaki İlişkide Bilişsel ve Duygusal Empatinin Aracılık Rolü.....110

Family Quality of Life and Psychological Flexibility in Parents with Children with and without Autism Spectrum Disorder **112**

Arş. Gör. Eylül Akar, Kastamonu Üniversitesi; Prof. Dr. İbrahim Yıldırım, Hacettepe Üniversitesi **112**

Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısı Olan ve Olmayan Çocuğa Sahip Ebeveynlerde Aile Yaşam Kalitesi ve Psikolojik Esneklik **113**

Investigation of Knowledge and Awareness Levels of Various Professionals Involved in the Process of Recognizing and Diagnosing Individuals with Special Learning Disabilities **114**

Psikolojik Danışman Hümeyra Öztürk, Fatih Sultan Mehmet Anadolu Lisesi; Doç. Dr. Fatih Koca, Trabzon Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı **114**

Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Bireylerin Fark Edilme ve Tanılanma Süreçlerinde Yer Alan Çeşitli Meslek Mensuplarının Bilgi ve Farkındalık Düzeylerine İlişkin Derleme Çalışması **115**

The Relationship Between Attachment Styles and Prosocial Behaviors of Adolescents **116**

Doç. Dr. M. Yüksel Erdoğdu, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Ayşe Nur Kuloğlu, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **116**

Ergenlik Dönemindeki Bireylerin Bağlanma Stilleri ile Prososyal Davranışları Arasındaki İlişki **117**

The Effects of the Earthquake and Posttraumatic Growth in Earthquake Survivor Adults: A Qualitative Study **118**

Dr. Öğr. Üyesi Nuray Aşantuğrul, Amasya Üniversitesi, Dr. Öğr. Üyesi Aynur Karabacak Çelik, Atatürk Üniversitesi **118**

Depremzede Yetişkinlerde Depremin Etkileri ve Travma Sonrası Büyüme: Nitel Bir Çalışma **119**

Psychoeducation Program Based on Solution-Focused Short-Term Approach to Improve Adolescents' Assertiveness Skills in Peer Relationships **121**

Lisansüstü Öğrencisi Serra Şencan, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi; Doç. Dr. Tuğba Yılmaz Bingöl, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi **121**

Ergenlerin Akran İlişkilerinde Atılganlık Becerilerini Geliştirmek İçin Çözüm Odaklı Kısa Süreli Yaklaşıma Dayalı Psikoeğitim Programı **122**

A Longitudinal Investigation of Self-Regulation, Resilience, School Burnout and Study Engagement in University Students **123**

Dr. Öğr. Üyesi Cansu Hazal Güçlü, Başkent Üniversitesi; Prof. Dr. Selahiddin Öğülmüş, Ankara Üniversitesi **123**

Non-Familial Relationships and Childhood Delinquency: A Systematic Review **125**

***Lisansüstü Öğrencisi Neslihan Altunpul, Hacettepe Üniversitesi*; Arş. Gör. Dr. Öznur Bayar, Hacettepe Üniversitesi** **125**

Aile Dışındaki İlişkiler ve Suça Sürüklenen Çocuklar: Sistematik Bir Gözden Geçirme **126**

Working with Adolescents with Social Appearance Anxiety 127

***Uzm. Psk. Danışman Mücahit Akkaya, Kazım Karabekir Ortaokulu* 127**

Sosyal Görünüş Kaygısı Olan Ergenle Çalışma 128

An Effective Tool in Group Counseling: Feedback..... 129

***Uzm. Psk. Danışman Mücahit Akkaya, Kazım Karabekir Ortaokulu* 129**

Grupla Psikolojik Danışmada Etkin Bir Araç: Geri Bildirim 130

The Perceptions of "Courage" Among Adolescents: A Metaphor Study..... 131

***Dr. Öğr. Üyesi Nazife Üzbe Atalay, Başkent Üniversitesi*; *Uzm. Psk. Danışman Öykü Altıntaş Atay; Prof. Dr. Figen Çok, Başkent Üniversitesi* 131**

Ergenlerin "Cesaret" Kavramına İlişkin Algıları: Bir Metafor Çalışması 132

Investigation of Cognitive Flexibility in terms of Personality Traits and Perfectionism..... 133

Bilişsel Esnekliğin Kişilik Özellikleri ve Mükemmelliyetçilik Açısından İncelenmesi..... 134

Attachment Styles and Relationship Satisfaction: The Mediating Role of Differentiation of Self 135

***Dr. Öğr. Üyesi Osman Hatun, Sinop Üniversitesi; Psikolojik Danışman İlayda Özcan, Özgün Yetenekler Anaokulu*..... 135**

Bağlanma Stilleri ve İlişki Doyumu: Benlik Ayrımlaşmasının Aracı Rolünün İncelenmesi.. 136

Examining Attitudes Towards Partner Selection in the Emerging Adulthood Period Through a Mixed Methods Research 137

Beliren Yetişkinlik Döneminde Eş Seçimine Yönelik Tutumların Karma Yöntem Araştırması ile İncelenmesi..... 138

An Investigation On The Relationship Between Parents Attitude and High School Students Mood..... 139

***Dr. Öğr. Üyesi Behiye Akacan, Lefke Avrupa Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Nilüfer Başavcı, Lefke Avrupa Üniversitesi* 139**

Lise Öğrencilerinin Duygu Durumları ile Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişikinin İncelenmesi..... 140

The Examination of the Relationship Between White-Collar Workers' Beliefs in a Just World and Decent Work..... 141

***Lisansüstü Öğrencisi Bahadır Şahin Kamas, Selçuk Üniversitesi; Arş. Gör. Zeynep Görgülü; Selçuk Üniversitesi Prof. Dr. Hasan Bozgeyikli, Selçuk Üniversitesi* 141**

Beyaz Yakalı Çalışanların Adil Dünya İnançlarının İnsan Onuruna Yakışır İş Algıları ile İlişkisinin İncelenmesi..... 142

Yetişkin Bireylerde Çok Yönlü ve Sınırsız Kariyer ile Bilişsel Esneklik Arasındaki İlişki.... 144

Lise Öğrencilerinde Siber Mağduriyet, Benlik Saygısı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi..... 146

The Use of Trauma-Focused Cognitive Behavioral Therapy in Children and Adolescents... 147

Uzm. Psk. Danışman Şeyma Nur BAL, İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa 147

Travma Odaklı Bilişsel Davranışçı Terapinin Çocuk ve Ergenlerde Kullanımı 148

Relationship Between Well-being and Social Interest in Adolescents: The Mediating Role of Character Strengths 149

Dr. Öğr. Üyesi Ümre Kaynak, Amasya Üniversitesi 149

Ergenlerde Sosyal İlgi ve İyi Oluş Arasındaki İlişkide Karakter Güçlerinin Aracı Rolünün İncelenmesi 150

Investigation of the Relationship Between Adolescents' Stereotypes About Friendship and Social Intelligence Levels 151

Lisansüstü Öğrencisi Feyzanur Mehel, İkizce İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü 151

Ergenlerin Arkadaşlıkla İlgili Kalıp Yargıları ve Sosyal Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 152

Examining Children's Books Addressing Early Childhood and Preschool Adjustment Issues 153

Psikolojik Danışman Şeyma MUNGAN, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi 153

Erken Çocukluk ve Okul Öncesi Dönemi Uyum Problemlerine Yönelik Çocuk Kitaplarının İncelenmesi 154

Evaluation of the Effectiveness of the Psychological Counseling Program with the Group Based on the Solution-Focused Short-Term Approach Developed to Increase Time Management Skills 155

Lisansüstü Öğrencisi İrem Kayacan, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi; Doç. Dr. Tuğba Yılmaz Bingöl, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi 155

Zaman Yönetimi Becerilerini Artırmaya Yönelik Geliştirilen Çözüm Odaklı Kısa Süreli Yaklaşıma Dayalı Grupla Psikolojik Danışma Programının Etkililiğinin Değerlendirilmesi 156

School climate and academic burnout in university students: A moderated mediation model of motivation and gender 157

Dr. Öğr. Üyesi Selim Gündoğan, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi; Prof. Dr. Yasemin Yavuzer, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 157

Üniversite Öğrencilerinde Akademik Tükenmişlik ve Okul İklimi: Motivasyon ve Cinsiyetin Düzenleyici Aracılık Modeli 158

Reasons For Guidance And Psychological Counseling Students To Apply For Group Counseling, Their Opinions, Thoughts And Expectations About The Process 159

Uzm. Psk. Danışman Yaprak Biçer, Milli Eğitim Bakanlığı 159

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Grupla Psikolojik Danışmaya Başvurma Nedenleri, Sürece İlişkin Görüş, Düşünce ve Beklentileri 161

Examining the Relationship Between Attachment Styles and Social Anxiety Levels of Primary School Students 162

Prof. Dr. Mustafa Yüksel Erdoğdu, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Sebiha Köse, M.E.B. Tüccar ve Sanayiciler Derneği İlkokulu **162**

İlkokul Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ile Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi **163**

The Role of Childhood Memories of Happiness/Peace in Affecting Self-compassion **164**

Prof. Dr. Mustafa Yüksel Erdoğdu, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi; Psikolojik Danışman Berfu Kadıoğlu Yılmaz, Dem Psikoloji **164**

Çocukluk Dönemi Mutluluk/Huzur Anılarının Öz Duyarlığı Yordama Üzerindeki Rolü **165**

Examining the Relationship Between Secondary School Students' Self-Efficacy and Friend Jealousy **167**

Lisansüstü Öğrencisi Nurcan Doğru, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **167**

Ortaokul Öğrencilerinin Öz Yeterlilikleri ile Arkadaş Kıskançlıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi **168**

Postgraduate Theses on Smartphone and Social Media Addiction in Turkey: A Document Review **169**

Lisansüstü Öğrencisi Bulut Akdoğan, Hacetttepe Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Özlem Haskan Avcı, Hacetttepe Üniversitesi **169**

Türkiye'de Akıllı Telefon ve Sosyal Medya Bağımlılığı Konusunda Yürütülmüş Lisansüstü Tezler: Bir Doküman İncelemesi **170**

Frequency of Psychological Symptoms in University Students Seeking Counseling Service **171**

Dr. Öğr. Üyesi Nesime Can, Ankara Üniversitesi; Doç. Dr. Selen Demirtaş Zorbaz, Ankara Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Tansu Mutlu Çaykuş, Ankara Üniversitesi; Öğr. Gör. Dr. Öykü Mançe Çalışır, Ankara Üniversitesi; Doç. Dr. Gökhan Atik, Ankara Üniversitesi; Arş. Gör. Ecem Çiçek, Ankara Üniversitesi ;Arş. Gör. Kübra Berber, Ankara Üniversitesi **171**

Psikolojik Danışma Yardımı Almak İsteyen Üniversite Öğrencilerinde Psikolojik Belirti Sıklığı **173**

Turkish Adaptation for Coping with Children's Negative Emotions Scale (CCNES – Teacher Form) **175**

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Abanoz, Ankara Üniversitesi; Prof. Dr. Neslihan Güney Karaman, Ankara Üniversitesi; Doç. Dr. Ege Akgün, Ankara Üniversitesi **175**

A Qualitative Study on the Investigation of Peer Bullying Towards Individuals with Special Needs According to Teachers' Opinions **179**

Lisans Öğrencisi Aleyna Oruçığlu, İbn Haldun Üniversitesi; Doç. Dr. Ayşe Dilşad Yakut, İbn Haldun Üniversitesi **179**

Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Akran Zorbalığının Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi Üzerine Nitel Bir Araştırma **180**

The Moderating Role of Taking a Career Planning and Development Class in the Relationship Between Career Indecision and Proactive Career Behaviors **181**

Lisansüstü Öğrencisi Hacı Arif Doğanülkü, Çukurova Üniversitesi*; *Doç. Dr. Oğuzhan Kırdök, Çukurova Üniversitesi **181**

Kariyer Kararsızlığı ile Proaktif Kariyer Davranışları Arasındaki İlişkide Kariyer Planlama ve Geliştirme Dersi Almanın Düzenleyici Rolü **182**

Alexithymia as A Predictor of Multicultural Counseling Competencies Among Counseling Students **183**

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinde Çokkültürlü Psikolojik Danışmanlık Yeterliklerinin Yordayıcısı Olarak Aleksitimi **184**

Prediction of Secondary School Students' Emotional and Psychological Well-Being by Career Development and Some Demographic Variables **185**

Dr. Öğr. Üyesi Osman SÖNER, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi; Doç. Dr. Kamil Arif Kırkıç, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **185**

Ortaokul Öğrencilerinin Duygusal ve Psikolojik İyi Oluşlarının Kariyer Gelişimi ve Bazı Demografik Değişkenler Tarafından Yordanması **186**

Examining the Relationship Between Peer Relationships, Attachment Styles and Alcohol and Cigarette Use in Adolescents (Famagusta Sample) **187**

Uzm. Psk. Danışman Elife Kılbaş Dolu, Doğu Akdeniz Üniversitesi; Doç. Dr. Sertan Kağan, Doğu Akdeniz Üniversitesi ;Dr. Fatma Burçin Hocaoğlu , Doğu Akdeniz Üniversitesi **187**

Ergenlerde Akran İlişkileri ve Bağlanma Stilleri ile Alkol-Sigara Kullanımı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi **188**

Problem Areas and Psychological Symptom Levels of Students Applying to the Psychological Counseling and Guidance Center after Returning to Face-to-face Education in the Covid 19 Pandemic **189**

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer UYAR, Anadolu Üniversitesi; Dr. Ahmet Altınok, Groningen Üniversitesi **189**

Covid 19 Pandemisinde Yüz yüze Eğitime Dönüş Sonrası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezine Başvuran Öğrencilerin Sorun Alanları ve Psikolojik Belirti Düzeyleri **190**

Prevention in Higher Education Counseling Centers in Türkiye - Initial Findings **191**

Dr. Öğr. Üyesi Gizem Toska, Boğaziçi Üniversitesi; Psikolojik Danışman Selin Selvi; Psikolojik Danışman Şuheda Arslangiray; Psikolojik Danışman Elif Bülent ; Psikolojik Danışman Asena Ceylan **191**

Türkiye'de Yükseköğretim PDR Birimlerinin Sunduğu Önleyici Hizmetler İlk Bulgular **192**

The Effect of Psychoeducation Programme Based on Solution-Focused Approach on Solution Focality in Communıcation and Mental Well-Being of Emerging Adults **193**

Prof. Dr. Rezzan Gündoğdu, Aksaray Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Ekrem Sedat Şahin, Aksaray Üniversitesi **193**

Çözüm Odaklı Yaklaşım Temelli Psiko-Eğitim Programının Beliren Yetişkinlerin İletişimde Çözüm Odaklılıkları ve Mental İyi Oluşlarına Etkisi **195**

The Relationship Between Body Perception and Attitude Towards Bullying **197**

Psikolojik Danışman Sena Tunç, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **197**

Beden Algısı ile Zorbalığa Karşı Tutumu Arasındaki İlişki **198**

Mediating Role of Resilience in the Relationship Between Self-Compassion and Coronavirus-Induced Anxiety **199**

Doç. Dr. Tuğba Sarı, Akdeniz Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Şule Tarcan, Akdeniz Üniversitesi **199**

Öz-Şefkat ve Koronavirüse Bağlı Kaygı Arasındaki İlişkide Psikolojik Sağlamlığın Aracılık Rolü **201**

Relationship Satisfaction in Adult Individuals: The Role of Partner Sociolinguism, Self-Satisfaction, Relationship Type and Gender Variables **202**

Lisansüstü Öğrencisi Musa Dereli, Çukurova Üniversitesi; Doç. Dr. Metehan ÇELİK, Çukurova Üniversitesi **202**

Yetişkin Bireylerde İlişki Doyumu: Partner Sosyotelizmi, Kendinden Memnun Olma, İlişki Türü ve Cinsiyet Değişkenlerinin Rolü **203**

Ethical Beliefs of Counseling Students **204**

Doç. Dr. Müge Beidoğlu, Uluslararası Final Üniversitesi **204**

Psikolojik Danışman Adaylarının Etik İnanışları **206**

Adaptation of Well-Being Literacy Scale to Turkish: Validity and Reliability Study **208**

Arş. Gör. Mehmet Buğra Akalın, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı; Prof. Dr. Şerife Işık, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı **208**

İyi Oluş Okuryazarlığı Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması **209**

The effect of Life Review Intervention Based on Person Centered Psychological Counseling on Life Satisfaction and the Meaning of Life of Individuals in Emerging Adulthood and Late Adulthood Period **210**

Uzm. Psk. Danışman Mert Ongun, Ege Üniversitesi; Öğr. Gör. Dr. Hanife Kahraman, Ege Üniversitesi **210**

Birey Merkezli Psikolojik Danışmaya Dayalı Yaşamı Gözden Geçirme Yönteminin Beliren Yetişkinlik ve İleri Yetişkinlik Dönemindeki Bireylerin Yaşam Doyumuna ve Yaşamın Anlamına Etkisi **211**

The Mediating Role of Future Anxiety in the Relationship between Cognitive Control over Emotions and Psychological Distress in University Students **212**

Dr. Öğr. Üyesi Meryem Demir Güdül, İstanbul Kültür Üniversitesi **212**

Üniversite Öğrencilerinde Duygular Üzerinde Bilişsel Kontrol ve Psikolojik Sıkıntı İlişkisinde Gelecek Kaygısının Aracılık Rolü **213**

The Power of Secondary School Students' Entrepreneurial Competency Perceptions to Predict Their Carrer Decision Competency Expectation and Career Focuus of Control 214

***Uzm. Psk. Danışman Abdulkadir Gülen, Ankara Üniversitesi Geliştirme Vakfı Okulları; Lisansüstü Öğrencisi Mustafa Yavuz, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi*..... 214**

Ortaöğretim Öğrencilerinin Girişimcilik Yeterlilik Algılarının Kariyer Kararı Yetkinlik Beklentisini ve Kariyer Denetim Odakalrını Yordama Gücü..... 215

Various Variables of Children Driven to Crime Examination in Terms of..... 216

***Uzm. Psk. Danışman Ahmet Kutlu, Milli Eğitim Bakanlığı Uzm. Psk. Danışman Eser Karal, Milli Eğitim Bakanlığı Psikolojik Danışman Serhat Demir, Milli Eğitim Bakanlığı*..... 216**

Suça Sürüklenen Çocukların (SSÇ) Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi..... 217

School Burnout and Educational Stress in High School Students in Terms of Parental Attitudes 218

***Lisansüstü Öğrencisi Zeynep Çınar, İstanbul AREL Üniversitesi; Prof. Dr. Sefa Bulut, İbn Haldun Üniversitesi* 218**

Lise Öğrencilerinde Görülen Okul Tükenmişliği ve Eğitim Stresinin Anne- Baba Tutumları Açısından İncelenmesi..... 219

Testing the Psychometric Properties of Psychological Strains Scale in Turkish Emerging Adults 220

***Öğr. Gör. Berkan Demir, Bartın Üniversitesi; Prof. Dr. Zeynep Hatipoğlu Sümer, Orta Doğu Teknik Üniversitesi* 220**

Artificial Intelligence and Grief thorough Film Analysis: "You Feel Real to Me Samantha." 221

***Dr. Öğr. Üyesi Fatma Zehra Ünlü Kaynakçı, TED Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Pınar Çağ, Başkent Üniversitesi* 221**

Film Analizi Yöntemi ile Yapay Zeka ve Yas: “Bana Gerçek Gibi Geliyorsun Samantha.”. 223

Examining the Relationship Between Variables Forming Social Media Usage Habits 225

***Lisansüstü Öğrencisi Ayşe Bilgiç, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Defne Yılmaz, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi* 225**

Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarını Oluşturan Değişkenler Arası İlişkinin İncelenmesi 226

Intersectional Discrimination Experiences among University Students 227

***Uzm. Psk. Danışman Ömer Anlatan, Anne Çocuk Eğitim Vakfı ; Doç. Dr. Deniz Albayrak Kaymak, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü* 227**

Üniversite Öğrencilerinde Kesişimsel Ayrımcılık Deneyimleri..... 228

A Qualitative Study on the Challenges in Doctoral Education Faced by Doctoral Students Working at a Full-time Job 229

***Uzm. Psk. Danışman Ahmet Emin Arı, Milli Eğitim Bakanlığı; Uzm. Psk. Danışman Burak Can Korkmaz, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı* 229**

Herhangi Bir Tam Zamanlı İşte Çalışan Doktora Öğrencilerinin Doktora Eğitiminde Karşılaştıkları Zorluklar Üzerine Nitel Bir İnceleme 230

The Effect of Creative Drama Training on Self-Confidence Levels of University Students .. 231

Uzm. Psk. Danışman Nur Yağmur Aras, TED KAYSERİ KOLEJİ; Prof. Dr. Nursel Topkaya, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Doç. Dr. Ertuğrul Şahin, Amasya Üniversitesi; Öğr. Gör. Onur Korkmaz, Erciyes Üniversitesi..... 231

Yaratıcı Drama Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin Özgüven Düzeylerine Etkisi 232

Development of Vocational Orientation Preference Inventory (VOPI) 233

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Ayaz, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Prof. Dr. Yaşar Özbay, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Özgür Osman Demir, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Doç. Dr. Ufuk Akbaş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Fatih Furkan Eğritaş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi..... 233

Mesleki Eğilim Tercih Envanterinin (METE) Geliştirmesi 234

Sources Of Happiness Of Adults With Low Socioeconomic Status..... 235

Psikolojik Danışman Ekrem Gülmaya; Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Ayaz, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Doç. Dr. Hasan Eşici, Gazi Üniversitesi 235

Sosyoekonomik Düzeyi Düşük Yetişkinlerin Mutluluk Kaynakları..... 236

Investigation of Studies on Curriculum for Students with Dislexia 237

Lisansüstü Öğrencisi Ayşe GÖKSAL, Trabzon Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Emre ÇATAL, Trabzon Üniversitesi; Doç. Dr. Fatih KOCA, Trabzon Üniversitesi..... 237

Disleksisi Bulunan Öğrenciler İçin Öğretim Programlarına Yönelik Çalışmaların İncelenmesi 238

The Relationship between Social Resources and Hope in Emerging Adulthood..... 239

Dr. Öğr. Üyesi Özge Sarıot-Ertürk, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Meltem Çengel-Schoville, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi; Prof. Dr. Yaşar Kuzucu, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 239

Multiple Mediations of Perceived Social Support, Hope, and Resilience on Posttraumatic Growth: The Example of Kahramanmaraş and Hatay Earthquakes 241

Uzm. Psk. Danışman Ferdi Yağan, Yüksekova Bilim ve Sanat Merkezi; Doç. Dr. Zöhre Kaya, Yüzüncü Yıl Üniversitesi; Dr. Şermin Kaya, İstanbul Üniversitesi 241

Algılanan Sosyal Destek, Umut ve Azmin Travma Sonrası Büyüme Üzerinde Çoklu Aracılığı: Kahramanmaraş ve Hatay Depremleri Örneği 242

Examining the Effects of the "Dialogue Box" Game and Group Guidance Practice to Increase Communication within the Family on the Conflict and Happiness Level of Adolescents with Their Parents 243

Dr. Sinem Fariz, Milli Eğitim Bakanlığı ; Psikolojik Danışman Merve Kocabaş, Milli Eğitim Bakanlığı..... 243

Aile İçi İletişimi Arttırmaya Yönelik "İletişim Kutusu" Oyunu ve Grup Rehberlik Çalışmasının Ergenlerin Ebeveynleri ile Çatışma ve Mutluluk Düzeyine Etkisinin İncelenmesi..... 245

Examination of Perceptions Individuals in Emerging Adulthood About Receiving Psychological Counselling..... 247

***Lisansüstü Öğrencisi Rahiye Barutcu, Ankara Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Pınar Kömürcü, Ankara Üniversitesi*..... 247**

Beliren Yetişkinlik Dönemindeki Bireylerin Psikolojik Danışma Almaya İlişkin Algılarının İncelenmesi..... 248

Parental Autonomy Support And Academic Grit as Predictors of School Engagement in High School Students..... 249

Lise Öğrencilerinde Okul Bağlılığının Yordayıcıları Olarak Ebeveyn Özerklik Desteği ve Akademik Azim 251

The Investigation of the Relationship Between Career and Talent Development Self-Efficacy, Self-Esteem, and Perfectionism in Gifted Students (Master Thesis) 253

Uzm. Psk. Danışman Sefa Kaya, Bahçeşehir Üniversitesi; Prof. Dr. Berna Güloğlu, Bahçeşehir Üniversitesi 253

Üstün Zekalı Öğrencilerde Kariyer ve Yetenek Gelişimi Yetkinlikleri, Benlik Saygısı ve Mükemmeliyetçilik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi)..... 254

Cultivating Self Compassion to Boost Body Satisfaction and Healthy Eating Behaviors: Evidence from Heterosexual and LGB Emerging Adults..... 255

Psikolojik Danışman Ayşe Nur Deveci, MEF Üniversitesi; Doç. Dr. Ezgi Toplu Demirtaş, MEF Üniversitesi; Doç. Dr. Gökçe Bulgan, Lumina Danışmanlık ve Eğitim..... 255

An Analysis of Consultation Services According to School Administrators..... 256

***Lisansüstü Öğrencisi Furkan Emre Karagöl, Ankara Üniversitesi;* Lisansüstü Öğrencisi Buse Melis Emeksiz, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi** 256

Konsültasyon Hizmetlerinin Okul İdarecilerine Göre İncelenmesi..... 257

Predictors of Relational Aggression in Adolescents: Family Experiences and Perceived Social Support..... 258

Lisansüstü Öğrencisi Zeynep Şahin, Milli Eğitim Bakanlığı; Lisansüstü Öğrencisi Betül Demirdağ, Milli Eğitim Bakanlığı ; Doç. Dr. Ramin Aliyev, Hasan Kalyoncu Üniversitesi 258

Ergenlerde İlişkisel Saldırganlığın Yordayıcıları: Aile yaşantıları ve Algılanan Sosyal Destek 260

Parents' Awareness of Online Predatory Behaviours..... 262

Dr. Öğr. Üyesi Yahya Aktu, Siirt Üniversitesi..... 262

Ebeveynlerin Çevrimiçi İstismarcı Davranışlara İlişkin Farkındalıkları..... 263

Comparison of Women's and Men's Views on the Male Gender Role..... 264

Arş. Gör. Ruveyda Serçe, Gaziantep Üniversitesi; Arş. Gör. Aykut Kul, Gaziantep Üniversitesi 264

Erkek Toplumsal Cinsiyet Rolüne İlişkin Kadın ve Erkeklerin Görüşlerinin Karşılaştırılması 265

Exploring the Relationship Between Secondary Trauma, Compassion Fatigue, and Early Maladaptive Schemas in Mental Health Professionals Engaged in Post-Earthquake Interventions 266

***Dr. Öğr. Üyesi Canan Çitil Akyol, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi;* Dr. Öğr. Üyesi Ezgi Sumbas, İnönü Üniversitesi** 266

Deprem Sonrası Müdahalelerde Bulunan Ruh Sağlığı Profesyonellerinde İkincil Travma, Merhamet Yorgunluğu ve Erken Uyumsuz Şemalar Arasındaki İlişkinin Araştırılması 267

Investigation of the Relationship Between Educational Stress and Locus of Control in Secondary School Students 268

Lisansüstü Öğrencisi Furkan Butasım, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi 268

Ortaokul Öğrencilerinde Eğitim Stresi Ve Denetim Odağı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 269

Digital Technology Usage Frequency of Preschool and Primary School Children and Digital Parenting Awareness of Their Parents 270

Okul Öncesi ve İlkokul Çocuklarının Dijital Teknoloji Kullanım Sıklıkları ve Ebeveynlerin Dijital Farkındalıkları 271

Healing the Wounds of the Earthquake Together: Psychological Support Project "Güneş Ada" 272

Lisansüstü Öğrencisi Pınar Yaşar, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD; Öğretmen Melek Okur, Milli Eğitim Bakanlığı 272

Depremin Yaralarını Birlikte Sarmak: Psikolojik Destek Projesi "Güneş Ada" 273

After the February 6th Earthquake: Anxiety, Hope, and Psychological Resilience Levels of University Students 274

Dr. Fatma Özsert, Başkent Üniversitesi Dr. Özer Kaya 274

06 Şubat Depreminden Sonra Üniversite Öğrencilerinin Kaygı, Umut ve Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri 275

Examining the Relationship between Secondary Traumatic Stress for Social Media Users, and Life Satisfaction and Its Comparison in Terms of Some Demographic Characteristics 276

Dr. Öğr. Üyesi Ozan Korkmaz, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Lisansüstü Öğrencisi Dilek Yekta Yapıcı, Millî Eğitim Bakanlığı 276

Sosyal Medya Kullanıcıları İçin İkincil Travmatik Stresin Yaşam Doyumu ile İlişkisinin İncelenmesi ve Bazı Demografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması 278

Supporting Adolescents' Life Skills Through Creative Drama: An Example of Communication Skills 280

Uzm. Psk. Danışman Sıla Uzunpınar, Odtü Geliştirme Vakfı Ankara Ortaokulu; Prof. Dr. Figen Çok, Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü PDR Programı 280

Ergenlerin Yaşam Becerilerinin Yaratıcı Drama Yoluyla Geliştirilmesi: İletişim Becerileri Örneği 281

Examination of the Relationship between Perceived Parental Relationship and Marital Relationship Beliefs and Myths about Marriage in Individuals in Emerging Adulthood 282

Öğr. Gör. Şeyma Payat, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi 282

Beliren Yetişkinlik Dönemindeki Bireylerdeki Algılanan Ebeveyn İlişkisi ile Evlilik İlişkisi İnançları ve Evliliğe Yönelik Mitler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 283

The Mediating Role of Psychological Resilience in the Effect of Adverse Childhood Experiences on Academic Achievement 284

Dr. Öğr. Üyesi Özge Erduran Tekin, Milli Savunma Üniversitesi Hava Harp Okulu 284

Olumsuz Çocukluk Çağı Yaşantılarının Akademik Başarıya Etkisinde Psikolojik Sağlamlığın Aracı Rolü 285

Predictors of High School Students' Career Indecision: Career Decision-Making Self-Efficacy and Career Locus of Control 286

Dr. Öğr. Üyesi Gürcan ŞEKER, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 286

Lise Öğrencilerinin Kariyer Kararsızlıklarının Yordayıcıları: Kariyer Kararı Verme Yetkinlik Beklentisi ve Kariyer Denetim Odağı 287

Investigation of Fear of Missing Out (Fomo) in social media in relation to smartphone addiction and various variables 288

Dr. Öğr. Üyesi Aslı KARTOL, Gaziantep Üniversitesi 288

Sosyal Medyada Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun (Fomo) Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi 289

Exploring the Psychometric Structure of Beck' Depression Inventory with Multilevel-IRT and Exploratory Factor Analysis Techniques Simultaneously 290

Doç. Dr. Ergül Demir, Ankara Üniversitesi 290

Beck Depresyon Envanterinin Psikometrik Yapısının Çok Boyutlu-MTK ve Açımlayıcı Faktör Analizi Teknikleriyle Eşzamanlı Olarak İncelenmesi 291

Awareness of Sexual Abuse Among Adults 292

Lisansüstü Öğrencisi Rabia Yalım, Kocaeli Üniversitesi 292

Yetişkinlerin Cinsel İstismar Farkındalığı 293

Psychological Counselors Views on Online Psychological Counseling 294

Lisansüstü Öğrencisi Senanur Karakaya, Necmetttin Erbakan Üniversitesi 294

Psikolojik Danışmanların Çevrimiçi Psikolojik Danışmaya İlişkin Görüşleri 295

February 6 Posttraumatic Growth Experiences of Young Adults Who Experienced the Kahramanmaraş Earthquake 296

Dr. Öğr. Üyesi Aslı Tunca, Malatya Turgut Özal Üniversitesi 296

6 Şubat Kahramanmaraş Depremini Yaşayan Genç Yetişkinlerin Travma Sonrası Büyüme Deneyimleri 297

Afet Sonrası Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servislerinin Yükünü Anlamak 298

Psikolojik Danışman aysel fidan, diyarbakır sur bilim ve sanat merkezi 298

The Effect of the Nonviolent Resistance Teacher Program on the Development of Teaching Skills and Coping with Violence at School 300

****Psikolojik Danışman Sercan Aydın, Milli Eğitim Bakanlığı ; Doç. Dr. Suat Kılıçarslan, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi*** 300

Şiddetsiz Karşı Koyma Öğretmen Programının Okulda Şiddetle Baş Etme ve Öğretmenlik Becerilerinin Gelişimine Etkisi 302

Being a Psychological Counselor in tough Times: An Investigation of the Relationship of Professional Pride, Psychological Resilience and Group Belonging in Neet Psychological Counselor 304

Lisansüstü Öğrencisi Merve Ceydanur Özcan, Bartın Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Bilge Sulak Akyüz, Bartın Üniversitesi 304

Zor Zamanlarda Psikolojik Danışman Olmak: Neet Psikolojik Danışmanlarda Mesleki Kıvanç, Psikolojik Sağlamlılık ve Grup Aidiyeti İlişkisinin İncelenmesi 305

Examination of High School Students' Empathic Tendencies and Aggression Levels 306

Uzm. Psk. Danışman Didem SOYDAN, Milli Eğitim Bakanlığı 306

Lise Öğrencilerinin Empatik Eğilimleri ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi 307

Examination of the Gestalt Map of the Character Named Gramophone Avrat in Sabahattin Ali's Story named Gramophone Avrat 308

Sabahattin Ali'nin Gramofon Avrat adlı Öyküsündeki Gramafon Avrat Adlı Karakterin Gestalt Haritasının İncelenmesi 309

Factors Affecting Parents' Children's School Preferences During the Central or Local Placement Process 310

****Uzm. Psk. Danışman Azize Aydın, Milli Eğitim Bakanlığı; Prof. Dr. Hikmet Yazıcı, Trabzon Üniversitesi*** 310

Merkezî ya da Yerel Yerleştirme Sürecinde Velilerin Çocuklarının Okul Tercihleri Üzerinde Etkili Olan Faktörler 312

The Relationship Between Childhood Emotional Abuse and Neglect and Codependency in Adult: The Mediating Role of Resilience 313

Uzm. Psk. Danışman Kübra Kale, Necmettin Erbakan Üniversitesi; Doç. Dr. Zöhre Kaya, Yüzüncü Yıl Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Ferdi Yağan, Yüksekova Bilim ve Sanat Merkezi; Dr. Şermin Kaya, İstanbul Üniversitesi 313

Çocukluk Çağı Duygusal İstismar ve İhmalin Yetişkinlerde İlişki Bağımlılığı ile İlişkisi: Psikolojik Sağlamlığın Aracı Rolü 314

Examining the Effect of a Positive Psychology-Based Psycho-educational Program on the Character Strengths of Adolescents..... 315

***Lisansüstü Öğrencisi İrem YILDIRIM, Üniversite ;* Doç. Dr. Ferhat KARDAŞ, Üniversite**.... 315

Pozitif Psikoloji Temelli Bir Psiko-eğitim Programının Ergenlerin Karakter Güçleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi 316

Relationship Between Body Image and Loneliness: The Mediating and Moderating Role of Food Addiction 317

Uzm. Psk. Danışman Sevgi Aslangiri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi; Doç. Dr. Zöhre Kaya, Yüzüncü Yıl Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Ferdi Yağan, Yüksekova Bilim ve Sanat Merkezi; Dr. Şermin Kaya, İstanbul Üniversitesi 317

Beden Algısı ile Yalnızlık Arasındaki İlişki: Yeme Bağımlılığının Aracı ve Düzenleyici Rolü 318

Examination of Symptoms Accompanying Some Mental Disorders with a Dimensional Assessment Approach 319

Uzm. Psk. Danışman Recep Özer, Rize Rehberlik ve Araştırma Merkezi; Uzm. Psk. Danışman Azize Aydın, Rize Rehberlik ve Araştırma Merkezi 319

Bazı Ruhsal Bozukluklara Eşlik Eden Semptomların Boyutsal Değerlendirme Yaklaşımıyla İncelenmesi..... 320

Examining the TV Series 'After Life' within the Framework of Kübler Ross Mourning Theory 322

Psikolojik Danışman Ayşe Rümeysa Kürtünlü, Kütahya Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi; Dr. Öğr. Üyesi Özlem Şener, Bartın Üniversitesi 322

'After Life' Dizisinin Kübler Ross Yas Kuramı Çerçevesinde İncelenmesi 323

Examining the Digital Game Addiction Levels of Gifted Students Kocaeli Province Example 324

Uzm. Psk. Danışman Hüseyin BİNGÖL, İzmit Bilim ve Sanat Merkezi 324

Özel Yetenekli Öğrencilerin Dijital Oyun Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi Kocaeli İli Örneği..... 325

Uncovering Married Couples' Experiences of Sacrifice: Who Sacrifices, How Much, and How? 326

Dr. Öğr. Üyesi Pınar Çağ, Başkent Üniversitesi; Doç. Dr. Nazlı Büşra Akçabozan Kayabol, Bahçeşehir Üniversitesi; Doç. Dr. Ezgi Toplu Demirtaş, Mef Üniversitesi; Doç. Dr. Didem Aydoğan, Aydın Üniversitesi 326

Evli Çiftlerin Fedakarlık Deneyimlerini Anlamak: Kim, Ne Kadar ve Nasıl Fedakar? 329

Investıgatıon of The Effectıveness of the Psychoeducatıon Group Interventıon Program to Improve Psychologıcal Strength in Agents with Childhood Trauma 332

Uzm. Psk. Danışman İlhan Alpaydın; Prof Dr Necmettin Erbakan Fen Lisesi (MEB) 332

Çocukluk Çağında Travmaya Maruz Kalmış Ergenleri Güçlendirmeye Yönelik Grup Müdahale Programının Etkililiği: Psikolojik Sağlamlık, Benlik Saygısı, Risk Alma ve Kendine Zarar Verme 333

The Relationship Between Life Satisfaction and Perceived Social Support in Single Parent Adolescents 334

Uzm. Psk. Danışman Kamile Koyuncu Dikilitaş, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. İsmail Sanberk, Çukurova Üniversitesi; Doç. Dr. Oğuzhan Çolakkadıoğlu, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi . 334

Tek Ebeveynli Ergenlerde, Yaşam Doyumu ile Algılanan Sosyal Destek Arasındaki İlişki .. 335

Exploring Digital Game Playing Habits Among School-Age Children 336

Dr. Öğr. Üyesi Şenel Çıtak, Ordu Üniversitesi 336

Okul Çağı Çocuklarında Gözlenen Dijital Oyun Oynama Davranışlarının İncelenmesi 338

Boredom in Relationships: A Study on Married Individuals 340

Arş. Gör. Alper Karababa, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 340

İlişkilerde Can Sıkıntısı: Evli Bireyler Üzerine Bir Araştırma 341

Teachers' Awareness and Knowledge Levels about Specific Learning Disabilities: A Review Study 342

Lisansüstü Öğrencisi Özge Nur Şahin, Trabzon Üniversitesi; Dr. Fatih Koca, Trabzon Üniversitesi 342

Öğretmenlerin Özgül Öğrenme Güçlüğü Hakkındaki Farkındalık ve Bilgi Düzeyleri: Bir Derleme Çalışması 343

The Effect of Mindfulness and Psychological Needs on The Prediction of Professional Burnout Levels of Special Education Teachers 344

Uzm. Psk. Danışman Selçuk Altundaş, Milli Eğitim Bakanlığı; Dr. Öğr. Üyesi Zerrin Bölükbaşı Macit, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi 344

Özel Eğitim Öğretmenlerinin Meslekteki Tükenmişlik Düzeylerinin, Bilinçli Farkındalık ve Psikolojik İhtiyaçları Tarafından Yordanması 345

Dreams and Realities: Career Aspirations and Expectations of Counselor Candidates 346

Arş. Gör. Zeynep Görgülü, Selçuk Üniversitesi ; Doç. Dr. Selen Demirtaş Zorbaz, Ankara Üniversitesi 346

Hayaller ve Hayatlar: PDR Öğrencilerinin Kariyer İstek ve Beklentilerinin İncelenmesi 348

Turkish Adaptation of The Beliefs about Losing Control Inventory and its Psychometric Properties 350

Prof. Dr. Seval Erden Çınar, Marmara Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Fadile Zeynep Çaykuş, Marmara Üniversitesi ;Arş. Gör. Ece Yağcı Akgündüz, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi 350

Kontrolü Kaybetmeye İlişkin İnançlar Envanteri'nin Tükçe'ye Uyarlanması ve Psikometrik Özelliklerinin Hesaplanması 351

İmpact of Cognitive Behavioral Therapy-Based Bullying Bystander İntervention Program on Primary School Students Bullying İntervention Skills 352

Uzm. Psk. Danışman Bilge Nur ÇELEBİ, Milli Eğitim Bakanlığı; Klinik Psikolog Hüseyin Berken BİNAY, Milli Eğitim Bakanlığı 352

Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli Zorbalığa Seyirci Müdahale Programının İlkokul Öğrencilerinin Zorbalığa Müdahale Becerileri Üzerindeki Etkisi 354

The Mediating Role of Positive Rumination and Negative Rumination in the Relationship between Intolerance of Uncertainty and Interpersonal Problem Solving 356

Dr. Ayşe Demirci, Milli Eğitim Bakanlığı; Prof. Dr. Coşkun Arslan, Necmettin Erbakan Üniversitesi 356

Belirsizliğe Tahammülsüzlük ile Kişiler Arası Problem Çözme Arasındaki İlişkide Olumlu ve Olumsuz Ruminasyonun Aracılık Rolü 357

The Relationship of Post-Earthquake Trauma Reaction with Internet and Digital Game Addiction in Adolescents 358

Doç. Dr. Mustafa Güler, Selçuk Üniversitesi; Öğretmen Nevriye Gökçe Şenses, MEB 358

Ergenlerde Deprem Sonrası Travma Tepkisinin İnternet ve Dijital Oyun Bağımlılığı ile İlişkisi 359

Group Counseling Practices: Investigation of Students' Views on Iner Group-Outer Group Model 360

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Kızıl Aslan, Başkent Üniversitesi 360

Grupla Psikolojik Danışma Uygulamaları: İç Grup-Dış Grup Modeline İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi 361

Examining the academic motivation levels of students in summer school 362

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer UYAR, Anadolu Üniversitesi 362

Yaz okulundaki öğrencilerin akademik motivasyon düzeylerinin incelenmesi 363

Examination of University Students' Emotion Regulation Skills in Terms of Attachment Styles and Self-Compassion 364

****Uzm. Psk. Danışman Özgür Kır, Necmettin Erbakan Üniversitesi ; Prof. Dr. Zeliha Traş, Necmettin Erbakan Üniversitesi*** 364

Üniversite Öğrencilerinin Duygu Düzenleme Becerilerinin Bağlanma Stilleri ve Öz-Şefkat Açısından İncelenmesi 365

The Role of Career Locus of Control, Career Distress and Perceived Social Support in Predicting Career Adaptability of University Students 366

Arş. Gör. Dr. Elvan Yıldız Akyol, Gazi Üniversitesi; Prof. Dr. Kemal Öztemel, Gazi Üniversitesi 366

Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Uyumluluğunu Yordamada Kariyer Denetim Odağı, Kariyer Sıkıntısı ve Algılanan Sosyal Desteğin Rolü 367

Utilization of Systemic Therapy Methods in the Classroom Environment: A Case Example 368

Psikolojik Danışman Muharrem Keskin, Samsun, Vezirköprü, Atatürk Ortaokulu; Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sarıkaya, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi 368

Sistemik Terapi Yöntemlerinin Sınıf Ortamında Kullanılması: Bir Vaka Örneği 369

Conflict Resolution Processes of High School Students 370

Psikolojik Danışman Gamze Tonğuç, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. Ali Özdemir, Marmara Üniversitesi 370

Lise Öğrencilerinin Okul Ortamındaki Çatışma Çözme Süreçleri 371

Investigation of Psychometric Properties of Work Volition Scale-Student Form with Vocational and Technical High School Students 372

Arş. Gör. Dr. Hakan Büyükçolpan, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi; Doç. Dr. Nurten Karacan-Özdemir, Hacettepe Üniversitesi 372

Çalışma İradesi Ölçeği-Öğrenci Formunun Psikometrik Özelliklerinin Mesleki ve Teknik Lise Öğrencilerinde İncelenmesi 373

"Complex Grief" After Sudden Losses: Reflections of the 6 February 2023 Kahramanmaraş Centred Earthquake 374

Lisansüstü Öğrencisi Pınar Yaşar, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD; Dr. Öğr. Üyesi Aslı KARTOL, Gaziantep Üniversitesi, Nizip Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD 374

Ani Kayıpların Ardından Yaşanan "Karmaşık Yas": 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Merkezli Depremin Yansımaları 375

Relationship Between Cognitive Flexibility and Counselor Self-Efficacy in Counselor Candidates: Mediating Role of Anxiety 376

Uzm. Psk. Danışman Umut Özden, Ege Üniversitesi; Doç. Dr. Serkan Denizli, Ege Üniversitesi 376

Psikolojik Danışman Adaylarında Bilişsel Esneklik ve Psikolojik Danışma Öz-yeterliği Arasındaki İlişkide Kaygının Aracı Rolü 377

The Prediction of Peer Bullying In Adolescents By Individual and Environmental Variables 378

Öğretmen Abdülkadir Özer, Milli Eğitim Bakanlığı; Dr. Öğr. Üyesi Namık Kemal Haspolat, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi 378

Ergenlerde Akran Zorbalığının Bireysel ve Çevresel Değişkenler Tarafından Yordanması 379

Predicting The Burnout Levels of Bank Employees and Their Work-Family Life Balance 380

Uzm. Psk. Danışman Burçak Özgen, Serbest- İnsan Kaynakları; Doç. Dr. Yeliz Akıntuğ, Doğu Akdeniz Üniversitesi 380

Banka Çalışanlarının Tükenmişlik Düzeyleri ile İş-Aile Yaşam Dengesi Yordayıcılığının İncelenmesi 381

Examination of the Relationship Between Career Distress, Psychological Inflexibility and Rumination in Young Adults 382

Arş. Gör. Merve Nur Doğan, Necmettin Erbakan Üniversitesi; Arş. Gör. Seda Kıyak, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi; Prof. Dr. Zeliha Traş, Necmettin Erbakan Üniversitesi; Prof. Dr. Selahattin Avşaroğlu, Necmettin Erbakan Üniversitesi 382

Genç Yetişkinlerde Kariyer Stresi, Psikolojik Katılık ve Ruminasyon Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 383

Structured Peer Group Supervision from the Perspective of Counselor Candidates': Evaluating Roles and Foci 384

Arş. Gör. Hatice Kübra Özdoğan, Başkent Üniversitesi; Doç. Dr. Zeynep Erkan Atik, Başkent Üniversitesi 384

Psikolojik Danışman Adaylarının Gözünden Yapılandırılmış Akran Grup Süpervizyonu: Rol ve Odakların Değerlendirilmesi 385

The İmpact of Psychoeducation Program Based on Cognitive Behavioral Therapy for Bullying İntervention in Reducing Bullying Tendency Among Primary School Students 386

Uzm. Psk. Danışman Bilge Nur Çelebi, Milli Eğitim Bakanlığı; Dr. Öğr. Üyesi Hicran Çetin Gündüz, Başkent Üniversitesi 386

Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli Zorbalığa Müdahale Psikoeğitim Programının İlkokul Öğrencileri Arasında Görülen Zorbalık Eğilimini Azaltmadaki Etkisi 388

The Relationship Between Perfectionism and Academic Procrastination Levels Of Specially Talented Students (Çorum Province Example) 390

Uzm. Psk. Danışman Solmaz Erbaş, Milli Eğitim Bakanlığı Çorum Bilim ve Sanat Merkezi; Prof. Dr. Seher Balcı Çelik, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı 390

Özel Yetenekli Öğrencilerin Mükemmeliyetçilik ve Akademik Erteleme Düzeyleri Arasındaki İlişki (Çorum İli Örneği) 391

The Effect of the Career Wheel Model-Based Online Psychoeducation Program for Disadvantaged High School Students During the COVID-19 Pandemic on the Professional Maturity Levels of Individuals 392

Arş. Gör. Muhammed Enes Keskinkılıç, Bartın Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Mert Ongun, KAÇUV 392

COVID-19 Pandemi Sürecinde Dezavantajlı Lise Öğrencilerine Yönelik Kariyer Tekeri Modeli Temelli Çevrimiçi Psikoeğitim Programının Bireylerin Mesleki Olgunluk Düzeylerine Etkisi 394

The Relationship Between Peer Pressure, Psychological Well- Being, and Childhood Experiences in Adolescents 396

Lisansüstü Öğrencisi Hakan Yıldırım, Yenişehir Rehberlik ve Araştırma Merkezi; Lisansüstü Öğrencisi Yılmaz Akol, Minik Eller Anaokulu; Doç. Dr. Ramin Aliyev, Hasan Kalyoncu Üniversitesi 396

Ergenlerde Akran Baskısı, Psikolojik İyi Oluş ve Çocukluk Deneyimleri Arasındaki İlişki. 397

Examination of the Relationships Between Secondary Traumatic Stress, Stress Coping Styles and Psychological Effects of Mental Health Specialists Working in the Region After the Kahramanmaraş Earthquake 398

Dr. Öğr. Üyesi Nur Akbulut Kılıçoğlu, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi 398

Kahramanmaraş Depremi Sonrası Bölgede Görev Alan Ruh Sağlığı Uzmanlarının İkincil Travmatik Stres, Stresle Başa Çıkma Tarzları ve Psikolojik Etkileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi 399

Problems That May Be Experienced During adolescence İn İndividuals With Disabilities ... 400

Lisansüstü Öğrencisi Narmin Tahmazli, Bakü British okul'u 400

Engelli Bireylerde Ergenlik Zamanı Yaşanabilecek Sorunlar 401

The Effect of Field Dependent/Field Independent Cognitive Styles on Perception of Scientific Literacy 402

Arş. Gör. Seda Çalık, Kastamonu Üniversitesi; Prof. Dr. Salih Ateş, Gazi Üniversitesi 402

Alan Bağımlı/Alan Bağımsız Bilişsel Stillerin Fen Okuryazarlık Algısına Etkisi 403

Acceptance and Commitment Therapy-Based Interventions for Divorced Individuals: A Systematic Review 404

Lisansüstü Öğrencisi Sibel Arslan, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Prof. Dr. Hüdayar Cıhan, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi 404

Boşanmış Bireylere Yönelik Kabul ve Kararlılık Terapisi Temelli Müdahaleler: Sistematik Derleme Çalışması 405

Profiles of Social and Emotional Learning Skills and Learning Environment Factors in Adolescents: A Latent Profile Analysis 406

Dr. Öğr. Üyesi Murat Ağırkan, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi 406

Ergenlerde Sosyal ve Duygusal Öğrenme Becerileri ve Öğrenme Ortamı Faktörlerinin Profilleri: Bir Gizil Profil Analizi 407

Perspectives of Youth in Türkiye on Being NEET: A Metaphor Analysis 408

Arş. Gör. Betül Gökce, Muş Alparslan Üniversitesi; Arş. Gör. Arif Arslan, Giresun Üniversitesi 408

Türkiye'deki Gençlerin NEET Olmaya İlişkin Bakış Açıları: Bir Metafor Analizi 409

The Causes and Consequences of Being NEET in Türkiye from Ecological Viewpoint: A Phenomenological Research 410

Arş. Gör. Arif Arslan, Giresun Üniversitesi; Arş. Gör. Betül Gökce, Muş Alparslan Üniversitesi 410

Ekolojik Bakış Açısından Türkiye'de NEET Olmanın Neden ve Sonuçları: Fenomenolojik Bir Araştırma 412

Investigation of Relationship Between Psychological Flexibility and Suicide Probablty in Adolescents 414

Uzm. Psk. Danışman Yunus Emre Aydın, Milli Eğitim Bakanlığı; Prof. Dr. Binnaz Kıran, Mersin Üniversitesi 414

Ergenlerde Psikolojik Esneklik ile İntihar Olasılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 416

How Do Counselor Candidates Perceive Openness To Experiences? A Metaphor Study 417

Lisansüstü Öğrencisi Fatma Erva Tayanç, Başkent Üniversitesi; Doç. Dr. Zeynep Erkan Atik, Başkent Üniversitesi 417

Psikolojik Danışman Adayları Farklılığa Açıklığı Nasıl Algılıyor? Bir Metafor Çalışması... 418

The Effect of Acceptance and Commitment Therapy on Happiness: A Systematic Review.. 419

Lisansüstü Öğrencisi İbrahim Safa Varol, Dokuz Eylül Üniversitesi; Doç. Dr. Yağmur Soylu, Dokuz Eylül Üniversitesi 419

Kabul ve Kararlılık Terapisinin Mutluluk Üzerine Etkisi: Sistematik Bir Derleme 420

University Students' Academic Motivations After 6 February Earthquakes..... 421

6 Şubat Kahramanmaraş Depremleri Sonrasında Üniversite Öğrencilerinin Akademik Güdülenmeleri 422

The Effect of Positive Psychology Intervention on Happiness Levels of University Students 423

Doç. Dr. Yağmur Soylu, Dokuz Eylül Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi İbrahim Safa Varol, Dokuz Eylül Üniversitesi 423

Pozitif Psikoloji Müdahalesinin Üniversite Öğrencilerinin Mutluluk Düzeylerine Etkisi..... 424

The Mediating Role of Self-Esteem in the Relationship Between Early Maladaptive Schemas and Conflict Resolution Tendency in Male Criminals Subject to Probation for Drug Possession and Use During Covid 19 Period..... 425

Uzm. Psk. Danışman Gamze Erhan, Ankara Denetimli Serbestlik Müdürlüğü; Doç. Dr. Sertan Kağan, Doğu Akdeniz Üniversitesi 425

Covid 19 Döneminde Madde Bulundurmak ve Kullanmak Suçundan Denetimli Serbestliğe Tabi Olan Erkek Yükümlülerde Erken Dönem Uyumsuz Şemalar ile Çatışma Çözme Eğilimi Arasındaki İlişkide Benlik Saygısının Aracı Rolü 426

Examining the Relationship Between Intimacy and Parental Attachment Levels in Adolescent Romantic Relationships 427

Lisansüstü Öğrencisi Arzu Aslan, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. Hülya Ercan, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi 427

Ergen Romantik İlişkilerinde Yakınlık ile Ana Babaya Bağlanma Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi..... 428

Psychological Resilience Among Young Adults: The Role of Emotional Authenticity and Emotional Dependency 429

Psikolojik Danışman Şerif KURT, Mersin Üniversitesi*; *Psikolojik Danışman Melike KÖKSAL, Mersin Üniversitesi..... 429

Genç Yetişkinlerde Psikolojik Esneklik: Duygusal Otantiklik ve Duygusal Bağımlılığın Rolü 430

An Evaluation of the Consistency of ChatGPT in the Field of Counseling..... 431

Psikolojik Danışman Murat Kama, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. Özkan Çıkrıkçı, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Neslihan Çıkrıkçı, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 431

ChatGPT'nin Psikolojik Danışma Alanında Tutarlılığının Değerlendirilmesi 432

"Young Minds in the Age of Technology" Adaptation of the Digital Addiction Scale for Adolescents into Turkish 433

Prof. Dr. Halil Ekşi, Marmara Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Zeynep Edanur Yüksel, Marmara Üniversitesi..... 433

"Teknoloji Çağında Genç Zihinler" Ergenler İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması..... 434

Examination of University Students' Ruminative Thought Styles, Value-Oriented Life Skills and Life Satisfaction..... 435

Lisansüstü Öğrencisi İbrahim Yegen, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Fatih Yılmaz, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi 435

Üniversite Öğrencilerinin Ruminatif Düşünce Biçimleri, Değer Odaklı Yaşam Becerileri ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi 436

The Relationship Of Attachment Styles And Hope With Cognitive Flexibility In Individuals Affected By The Earthquake..... 437

Doç. Dr. Evren Erzen, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı;Lisansüstü Öğrencisi Tülay Ayça Şekerci, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı 437

Depremden Etkilenen Bireylerde Bağlanma Stilleri ve Umudun Bilişsel Esneklikle İlişkisi . 438

Examining The Relationships Between Doomscrolling, Secondary Traumatic Stress For Social Media Users And Meaning Of Life..... 439

Lisansüstü Öğrencisi Sündüz Feyza YIıldızhan, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi; Doç. Dr. Özkan Çıkrıkçı, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi; Doç. Dr. Ahmet Erdem, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 439

Felaket Kaydırması (Doomscrolling), Sosyal Medya Kullanıcıları İçin İkincil Travmatik Stres ve Yaşamın Anlamı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi..... 440

Mental Well-Being and Psychological Resilience Levels of Psychological Counsellors Predicting Trauma Intervention Skills 441

Dr. Öğr. Üyesi Nezir Ekinci, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Bilge Gül Tokkaş, MEB- Meram Turan Bilge Ortaokulu 441

Psikolojik Danışmanların Mental İyi Oluş ile Psikolojik Sağlamlık Düzeylerinin Travmaya Müdahale Becerilerini Yordaması..... 442

The Relationship Between Graduate Students' Level Of Hope And Perseverance And Academic Resilience..... 443

Lisansüstü Öğrencisi Nursima Özbek, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı; Lisansüstü Öğrencisi Tülay Ayça Şekerci, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı 443

Lisansüstü Öğrencilerinin Umut ve Azim Düzeyinin Akademik Yılmazlık İle İlişkisi 444

The Mediating Role of Emotion Regulation in The Relationship Between Psychological Resilience and Social Media Appearance Perception in Adolescents 445

Prof. Dr. Seval Erden Çınar, Marmara Üniversitesi Lisansüstü Öğrencisi Melike Seven, Marmara Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Zeynep Edanur Yüksel, Marmara Üniversitesi 445

Ergenlerde Psikolojik Sağlamlık ile Sosyal Medya Görünüş Algısı Arasındaki İlişkide Duygu Düzenlemenin Aracı Rolü 446

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servislerinde Sosyal Etkinlikler Aracılığıyla Çokkültürlülük ve Kapsayıcılığı Gözetmek: Kartpostal Çalışması 447

Psikolojik Danışman aysel fidan, diyarbakır sur bilim ve sanat merkezi; Psikolojik Danışman Merve Üstündağ, Balıkkesir Prof. Dr. İlhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi Psikolojik Danışman; Ayten Zehra Keskin, Çeliktepe Şehit İsmail Can Softa Ortaokulu 447

Examining Lifelong Sibling Relationships of Young Adults in Terms of Various Variables. 449

Lisansüstü Öğrencisi Ebru GÜNEŞ, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Prof. Dr. Dilek GENÇTANIRIM KURT, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 449

Genç Yetişkinlerin Yaşam Boyu Kardeş İlişkilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi 450

Examining the Effect of Self-Compassion Development Psycho-Educational Program for University Students on Self-Compassion, Psychological Resilience and Emotion Regulation Levels 451

Uzm. Psk. Danışman Tuğba DİNÇ, Başkent Üniversitesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi 451

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Öz-Şefkat Geliştirme Psiko-Eğitim Programının, Özşefkat, Psikolojik Dayanıklılık ve Duygu Düzenleme Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi 452

Masculinity Concepts in Relation to Attitudes Towards Physical Violence Against Women: A Counseling Perspective 453

Uzm. Psk. Danışman Mehmet Çinar, Boğaziçi Üniversitesi 453

Kadına yönelik fiziksel şiddet tutumlarıyla ilişki olarak erkeklik kavramları: Psikolojik danışma bakışı 454

Effectiveness of Counselling Skills Education in Psychological Counsellor Candidates' Training 455

Dr. Öğr. Üyesi Caner Doğrusever, Siirt Üniversitesi; Arş. Gör. Ebru Güç, Siirt Üniversitesi; Arş. Gör. Nuri Türk, Siirt Üniversitesi 455

Psikolojik Danışman Yetiştirmede Danışma Becerileri Eğitiminin Etkililiği 456

Investigation of the Thesis on Attachment Injuries in Married Individuals 457

Lisansüstü Öğrencisi Ceren Coşkun, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Doç. Dr. Hanife Akgül, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 457

Evli Bireylerde Bağlanma Yaralanmaları Konusunda Yapılan Tezlerin İncelenmesi 458

Investigation of Studies on Curriculum for Students with Dislexia 459

Lisansüstü Öğrencisi Ayşe GÖKSAL, Trabzon Üniversitesi ; Lisansüstü ÖğrencisiEmre ÇATAL, Trabzon Üniversitesi; Doç. Dr. Fatih KOCA, Trabzon Üniversitesi 459

Disleksisi Bulunan Öğrenciler İçin Öğretim Programlarına Yönelik Çalışmaların İncelenmesi 460

An Investigation Of High School Students'Achivement Emotions And Goals Related To Mathematics Within The Framework Of Control – Value Theory 461

Prof. Dr. Galip Yüksel, Gazi Üniversitesi; Dr. Rabia Şentürk Aydın, MEB 461

Lise Öğrencilerinin Matematik Dersiyle İlgili Başarı Duyguları Ve Başarı Hedeflerinin Kontrol – Değer Kuramı Çerçevesinde İncelenmesi 462

Existential Psychotherapy School Applications in Psychological Counselling and Guidance Services in the Context of Search for Meaning in Life and Harmful Habits in Adolescents . 463

Uzm. Psk. Danışman Onur Jiyan ÖZİPEK, MEB 463

Ergenlerde Hayatta Anlam Arayışı ve Zararlı Alışkanlıklar Bağlamında Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servislerinde Varoluşçu Psikoterapi Ekolü Uygulamaları 464

Views of Students Receiving Psychological Support at the University Psychological Counseling Unit 465

Öğr. Gör. Dr. Öykü Mançe Çalışır, Ankara Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Tansu Mutlu Çaykuş, Ankara Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Nesime Can, Ankara Üniversitesi; Doç. Dr. Gökhan Atik , Ankara Üniversitesi; Arş. Gör. Kübra Berber, Ankara Üniversitesi; Arş. Gör. Ecem Çiçek, Ankara Üniversitesi 465

Üniversite Psikolojik Danışma Biriminde Psikolojik Destek Alan Öğrencilerin Aldıkları Hizmete İlişkin Görüşleri 467

Reasons For Lack Of Self-Confidence In A Secondary School: A Qualitative Research According To Teachers' Opinions 469

****Psikolojik Danışman Melike Günay Turan, 100. Yıl Niyazi Ersoy Ortaokulu*** 469

Bir Ortaokulda Özgüven Eksikliği Nedenleri: Öğretmen Görüşlerine Göre Nitel Bir Araştırma 470

Adaptation of the Counselor's Crisis Self-Efficacy Scale to Turkish: Initial Psychometric Findings 471

Lisansüstü Öğrencisi Muhammet Enes GÜNEŞ, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi; Doç. Dr. Özkan ÇIKRIKÇI, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi; Dr. Öğr. Üyesi Yusuf SARIKAYA, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi 471

Psikolojik Danışman Kriz Öz Yeterliği Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: İlk Psikometrik Bulgular 472

Art Therapy within the Context of Psychosocial Studies: A Case Report 473

Dr. Merve Çalık, MEB 473

Psikososyal Çalışmalar Kapsamında Sanat Terapisi: Bir Olgu Sunumu 474

Psychometric Properties of the Career Development Scale for Middle School Students: Validity and Reliability Study 475

Psikolojik Danışman Betül BOZKURT, Milli Eğitim Bakanlığı; Prof. Dr. Metin Pişkin, Ankara Üniversitesi 475

Ortaokul Öğrencileri için Kariyer Gelişim Ölçeğinin (OKG) Psikometrik Özellikleri: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması 477

"Bisexuals Are Just Greedy!": Developing the Bisexual Myths Scale and Testing its Preliminary Construct Validity and Reliability 479

Psikolojik Danışman Burcu Zurnacı, MEF Üniversitesi ;Psikolojik Danışman Ayşe Nur Deveci, MEF Üniversitesi ;Psikolojik Danışman Sudenur Süzgün, MEF Üniversitesi; Doç. Dr. Ezgi Toplu Demirtaş, MEF Üniversitesi 479

Turkish Adaptation of The Financial Anxiety Scale (FAS): A Validity And Reliability Study 480

Arş. Gör. Ahmet Ayvaz, Aksaray Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Ekrem Sedat Şahin, Aksaray Üniversitesi 480

Maddi Kaygı Ölçeği'nin (MKÖ) Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması 481

Evaluating Parental Phubbing: A Scale Development Study 482

Doç. Dr. Müge Akbağ, Marmara Üniversitesi ;Uzm. Psk. Danışman Fuat Aydoğdu, Osmangazi Bilim ve Sanat Merkezi, MEB; Dr. Öğr. Üyesi Amelia Rizzo, Messina Üniversitesi, İTALYA 482

Ebeveyn Sosyotelizmini Değerlendirme: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması 483

Enneagram Personality Types and Their Predictive Role in Barriers to Seeking Mental Health Counseling 486

****Lisansüstü Öğrencisi Ayşe Özçiçek, İbn Haldun Üniversitesi*** 486

The Investigation of Social Skills of Adults with ADHD Symptoms 487

Lisansüstü Öğrencisi Tuba ECER ERGÜN, İbn Haldun Üniversitesi; Doç. Dr. Ayşe Dilşad YAKUT, İbn Haldun Üniversitesi 487

The mediating role of the resilience in the relationship between self-efficacy and life satisfaction 488

Dr. Seyda MAVRUK ÖZBİÇER, Özel sektör; Dr. Ersun ÇIPLAK, Milli Eğitim Bakanlığı 488

Öz-yeterlilik ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkide Psikolojik Sağlamlığın Aracılık Rolü . 490

Group Psychological Support Program for University Students Directly Affected by the Earthquake 492

Arş. Gör. Ece Çokay Taşcıoğlu, Ege Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Gökçe Çokal Demirci, Final Eğitim Kurumları; Prof. Dr. Dilek Yelda Kağnıcı, Ege Üniversitesi 492

Depremden Doğrudan Etkilenen Üniversite Öğrencilerine Yönelik Grupla Psikolojik Destek Programı 493

Relationship Satisfaction and Sexual Satisfaction as Predictors of Married Individuals' Online Infidelity Behavior 494

Dr. Öğr. Üyesi Sare Terzi İlhan, Amasya Üniversitesi 494

Evli Bireylerin Sanal Aldatma Davranışlarının Yordayıcısı Olarak İlişki Doyumu ve Cinsel Doyum 495

Examining The Relationship Between The Need For Social Approval And Relationship Addiction 496

Lisansüstü Öğrencisi Aslı Burcu Demirci, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Defne Yılmaz, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 496

Yetişkinlerde Sosyal Onay İhtiyacı ile İlişki Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi ... 497

Coping in Intimate Relationships and Resilience Among Women 498

Öğretmen Mehmet Tayyip Erdoğan, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. Ertuğrul Şahin, Amasya Üniversitesi; Prof. Dr. Nursel Topkaya, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 498

Kadınlarda Yakın İlişkilerde Başa Çıkma Becerileri ve Psikolojik Sağlamlık 499

Development of Self-Forgiveness Scale: Validity and Reliability Studies 500

Arş. Gör. Esra Eker Durmuş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Prof. Dr. Yaşar Özbay, Hasan Kalyoncu Üniversitesi 500

Kendini Affetme Ölçeğini Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları 501

Comparison of the Fine Motor Skills Development Levels of Students Starting the 1st Grade in Public and Private Schools 502

Dr. Aziz Zorlu, Milli Eğitim Bakanlığı; Lisansüstü Öğrencisi Merve Aydın, Marmara Üniversitesi 502

Devlet ve Özel Okullarda 1.Sınıfa Başlayan Öğrencilerin İnce Motor Gelişim Düzeylerinin Karşılaştırılması 503

Mindfulness, Social Media Addiction and Family Relationships as Predictors of Mental Well-Being 504

Doç. Dr. Arzu Taşdelen-Karçkay, Akdeniz Üniversitesi; Arş. Gör. Melikegül Bedir, Akdeniz Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Seda Gediz, Gülveren İlkokulu 504

Mental İyi Oluşun Yordayıcısı Olarak Bilinçli Farkındalık, Sosyal Medya Bağımlılığı ve Aile İlişkileri 505

Relationships Between Mental Toughness, Eustress-Distress and Mindfulness in Adolescents: A Network Analysis 506

Dr. Sema Yazıcı-Kabadayı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi 506

Ergenlerde Zihinsel Dayanıklılık, Östres-Sıkıntı ve Farkındalık Arasındaki İlişkiler: Bir Ağ Analizi 507

Burnout in University Students: An Investigation in the Context of School Perceptions 508

Öğr. Gör. Neslihan Salman, Ufuk Üniversitesi; Öğr. Gör. Cemile Dur Öztürk, Ufuk Üniversitesi ; Öğr. Gör. Selcen Sultan Uçar, Millî Savunma Üniversitesi 508

Üniversite Öğrencilerinde Tükenmişlik: Okula İlişkin Algılar Bağlamında Bir İnceleme 509

Study on the Levels of Psychological Distress Encountered by Women Who Became Mothers Under the Age of 18 510

Doç. Dr. Gülen Uygarer, Doğu Akdeniz Üniversitesi ; Uzm. Psk. Danışman Saithan Aylaz, Doğu Akdeniz Üniversitesi 510

18 Yaş Altı Anne Olan Kadınların Karşılaştığı Psikolojik Sıkıntı Düzeyleri Hakkında Bir Çalışma 512

Investigating the Predictive Effect of Gender and Self-Efficacy Perception on Secondary School Students' STEM Interest and STEM Attitude 514

Doç. Dr. Nurten Karacan Özdemir, Hacettepe Üniversitesi; Arş. Gör. Betül Gökce, Muş Alparslan Üniversitesi 514

Ortaokul Öğrencilerinin BİLTEMM İlgisi ve BİLTEMM Tutumu Üzerinde Cinsiyet ve Öz-Yeterlilik Algısının Yordayıcılığının İncelenmesi 516

An Exploration of the Family Resilience to Economic Hardships: Experiences of a Community-based Sample 518

Doç. Dr. Didem Aydoğan, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi; Doç. Dr. Büşra Akçabozan-Kayabol, Bahçeşehir Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Özgür Osman Demir, Hasan Kalyoncu Üniversitesi 518

Ekonomik Güçlükler Karşısında Aile Yılmazlık Kaynaklarını Keşfetme: Toplum-Temelli Araştırma Grubu Deneyimleri 520

Multiple Mediator Role of the Time Perspective in the Relationship Between COVID-19 Fear and Psychological Symptoms 522

Dr. Ersun Çıplak, Milli Eğitim Bakanlığı 522

COVID-19 Korkusu ile Psikolojik Belirtiler Arasındaki İlişkide Zaman Perspektifinin Çoklu Arabulucu Rolü 523

Examining Adults' Meanings in Life during Covid-19 524

Uzm. Psk. Danışman Nagehan Elif Akyağ, İbn Haldun Üniversitesi; Prof. Dr. Sefa Bulut, İbn Haldun Üniversitesi 524

Covid-19 Sürecinde Yetişkinlerin Yaşamdaki Anlamlarının İncelenmesi 526

Teaching Creative Thinking Skill in 6-9 Year Old Children Through Synectics Method Using 3D Book: A Case Study 528

Dr. Öğr. Üyesi Sevil Momeni Shabani , T.C İstanbul Kültür Üniversitesi 528

6-9 Yaş Aralığındaki Çocuklarda Sinektik Yöntemi ile 3 Boyutlu Kitap Kullanarak Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Öğretimi: Bir Vaka Çalışması 529

Investigation of Self-Regulated Learning in Secondary School Students Based on Phenomenological Design 530

Lisansüstü Öğrencisi Betül Tohumcu, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümleri; Arş. Gör. Fatma Nur Aras Kemer, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümleri; Psikolojik Danışman Mustafa Kemer, Sincan Rehberlik ve Araştırma Merkezi; Prof. Dr. Arif Özer, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümleri 530

Ortaokul Öğrencilerinde Öz Düzenlemeli Öğrenmenin Fenomenolojik Tasarıma Göre İncelenmesi 531

"Put your oxygen mask on first" Self-care skills and post-earthquake experiences of mental health workers at the university counseling center. 532

Uzm. Psk. Danışman Burak Tuna, Kadir Has Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Özlem Haskan Avcı, Hacettepe Üniversitesi 532

“Oksijen maskenizi ilk önce kendinize takın” Üniversite psikolojik danışma merkezindeki ruh sağlığı çalışanlarının öz-bakım becerileri ve deprem sonrası deneyimleri 533

Establishing Oneself in the Adult World: The Relationship Between Existential Loneliness and Psychological Symptoms 534

Uzm. Psk. Danışman Fatma Betül Karalı, Marmara Üniversitesi; Prof. Dr. İbrahim Keklik, Hacettepe Üniversitesi 534

Yetişkin Dünyasında Yer Edinmek: Varoluşsal Yalnızlık ve Psikolojik Belirti İlişkisi 535

Development of the Rumination Beliefs Scale 536

Uzm. Psk. Danışman Umut AYDOĞDU, Burdur Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü; Prof. Dr. Özlem TAGAY, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 536

Ruminasyon İnançları Ölçeği Geliştirilmesi 537

A Review On The Effect Of Screen Exposure On Language Development In Early Childhood 538

Lisansüstü Öğrencisi Pınar Eren Tutar, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Fikriye Eda Karaçul, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 538

Erken Çocuklukta Ekran Maruziyetinin Dil Gelişimine Etkisi Üzerine Bir Derleme 539

Cognitive Behavioral Therapy of Generalized Anxiety Disorder: Case Report 540

Uzm. Psk. Danışman Umut Aydoğdu, Burdur Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü; Prof. Dr. Özlem Tagay, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 540

Yaygın Anksiyete Bozukluğunun Bilişsel Davranışçı Terapisi: Olgu Sunumu 541

Investigation of Peer Bullying in an Anatolian High School in Ankara 542

Prof. Dr. Metin Pişkin, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı; Psikolojik Danışman Mahmut Yılmaz, Kırkkonaklar Anadolu Lisesi 542

Ankara’da Bir Anadolu Lisesinde Akran Zorbalığının İncelenmesi 544

The Mediating Role of Cognitive Flexibility in the Relationship between Career Anxiety and Career Optimism 546

Prof. Dr. Zeliha Traş, Necmettin Erbakan Üniversitesi; Prof. Dr. Kemal Öztemel, Gazi Üniversitesi ; Dr. Öğr. Üyesi Umay Bilge Baltacı, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 546

Kariyer Kaygısı ve Kariyer İyimserliği Arasındaki İlişkide Bilişsel Esnekliğin Aracı Rolü .. 547

Examining The Relationships Between Doomscrolling, Secondary Traumatic Stress For Social Media Users And Meaning Of Life 548

Lisansüstü Öğrencisi Feyza Yıldızhan, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi; Doç. Dr. Özkan Çıkrıkçı, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ; Doç. Dr. Ahmet Erdem, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 548

Felaket Kaydırması (Doomscrolling), Sosyal Medya Kullanıcıları İçin İkincil Travmatik Stres ve Yaşamın Anlamı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi 549

The Mediating Role of Intolerance to Uncertainty in the Relationship between Life Satisfaction and Fear of Negative Evaluation 550

Doç. Dr. Davut Aydın, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Umay Bilge Baltacı, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Doç. Dr. Evren Erzen, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 550

Yaşam Doyumu ile Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Arasındaki İlişkide Belirsizliğe Tahammülsüzlüğün Aracı Rolü 551

Experimental Studies on Enhancing Psychological Resilience for Children: A Scoping Review 552

Lisansüstü Öğrencisi Rabia Akar, Hacettepe Üniversitesi; Doç. Dr. Nilüfer Koçtürk, Hacettepe Üniversitesi 552

Çocuklar için Psikolojik Sağlamlığı Artırmaya Yönelik Uygulanan Deneysel Çalışmalar: Bir Gözden Geçirme Çalışması 553

Adaptation and Validation of a Five-Item Brief Version of the Male Role Norms Inventory into Turkish Culture 554

Arş. Gör. Adem Kantar, Erzurum Teknik Üniversitesi; Arş. Gör. Muhammed Kök, Ondokuz Mayıs Üniversitesi 554

Couples' Changing Construals of Themselves and Each Other as Spouses Over Time 555

Doç. Dr. İsmail SANBERK, Çukurova Üniversitesi 555

Çiftlerin Zaman İçerisinde Bir Eş Olarak Kendilerine ve Birbirlerine Yönelik Değişen Kurguları 556

Examining the Prediction of High School Students' Career Decision-Making Self-Efficacy on Their Future Visions 557

Doç. Dr. Oguzhan KIRDÖK, Çukurova Üniversitesi ; Uzm. Psk. Danışman Rümeysa Temurtaş, Osmaniye İl Milli eğitim Müdürlüğü 557

Lise Öğrencilerinin Meslek Kararı Verme Öz Yetkinliklerinin Gelecek Vizyonları Üzerindeki Yordayıcılığının İncelenmesi 558

Burnout in University Students: An Investigation in the Context of School Perceptions 559

Öğr. Gör. Neslihan Salman, Ufuk Üniversitesi; Öğr. Gör. Cemile Dur Öztürk, Ufuk Üniversitesi; Öğr. Gör. Selcen Sultan Uçar, Milli Savunma Üniversitesi 559

Üniversite Öğrencilerinde Tükenmişlik: Okula İlişkin Algılar Bağlamında Bir İnceleme 560

Evaluation of Bibliotherapy Elements in Literary Books and Development of a Bibliotherapy Scale to be Applied to Students aged 7-12 561

Doç. Dr. Hilmi Demiral, ESOGÜ Eğitim Fakültesi Öğretmen; Esra Işık, MEB, Van Tuşba Hıdır İlkokulu 561

Edebî Eserlerde Bibliyoterapi Unsurlarının Değerlendirilmesi ve 7-12 Yaş Öğrencilerine Yönelik Uygulanacak Bibliyoterapi Ölçeğinin Geliştirilmesi 562

The Role of General Self-Efficacy and Parental Personality Characteristics in Science High School Students' Career Decision-Making Difficulties 564

Uzm. Psk. Danışman Derya SAFİ, Atakum İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü 564

Fen Lisesi Öğrencilerinin Kariyer Karar Verme Güçlüklerinde Genel Öz Yeterlik ve Ebeveyn Kişilik Özelliklerinin Rolü 565

Investigation Of The Mediator Role Of Self-Compassion In The Relationship Between Yoga Self-Efficacy and Subjective Well-Being 566

Lisansüstü Öğrencisi Hilal Kıran, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Serap Özdemir Bişkin, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 566

Yoga Öz-Etkililiği ile Öznel İyi Oluş Arasındaki İlişkide Öz-Şefkatin Aracı Rolünün İncelenmesi 567

Investigation of the Relationship Between Fear of Happiness and Depression, Anxiety and Stress 568

Doç. Dr. Tuğba SARI, Akdeniz Üniversitesi; Arş. Gör. Melikegül Bedir, Akdeniz Üniversitesi .. 568

Mutluluk Korkusu ile Depresyon, Anksiyete ve Stres Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 570

Predictors of Stress in Parents: Marital Quality and Psychological Flexibility 572

Dr. Öğr. Üyesi Naciye Güven, Kırıkkale Üniversitesi; Psikolojik Danışman Beyza Çelik, Milli Eğitim Bakanlığı 572

Ebeveynlerde Stresin Yordayıcıları: Evlilik Kalitesi ve Psikolojik Esneklik 573

Artificial Intelligence Applications and Artificial Advisors ***Malik Soylu, Doç.Dr. İzzet Parmaksız, Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Niğde*** 574

Yapay Zeka Uygulamaları Ve Yapay Danışmanlar 575

Relationship Between Adult Ego States and Levels of Self-Compassion 576

Uzm. Psk. Danışman Osman Tonğuç, Milli Eğitim Bakanlığı; **Prof. Dr. Bilge Uzun, Orta Doğu Teknik Üniversitesi KKK** 576

Yetişkin Bireylerin Ego Durumları ile Öz Şefkat Düzeyleri Arasındaki İlişki 577

Examination of Dog Owners and Non-Dog Owners Individuals in Terms of Attachment, Loneliness and Psychological Wellneing 578

Uzm. Psk. Danışman Oktay Çetinkaya, Bahçeşehir Üniversitesi; Prof. Dr. Özlem Karaırmak, Bahçeşehir Üniversitesi 578

Köpek Sahibi Olan ve Olmayan Bireylerin Bağlanma Yalnızlık ve Psikolojik İyi Oluş Açısından İncelenmesi 579

Eclectic Approach to Anxiety in Psychological Counseling: A Case Report 580

Klinik Psikolog Tuğba Ay, Marmara Üniversitesi; Doç. Dr. Müge Akbağ, Marmara Üniversitesi 580

Psikolojik Danışmada Kaygıya Eklektik Bir Yaklaşım: Bir Olgu Sunumu 581

Worry in a Population With a High Tendency to Avoid Uncertainty: A Case Study 582

Arş. Gör. Sabire Kılıç, Gazi Üniversitesi; Prof. Dr. Galip Yüksel, Gazi Üniversitesi 582

Belirsizlikten Kaçınma Eğilimi Yüksek Bir Toplumda Endişe: Bir Olgu Sunumu 583

The Effect of Post-Divorce Adjustment Programon Life Satisfaction, Adjustment to Divorce and Psychological Symptoms of Divorced Individuals 584

Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan Çelik, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi ; Prof. Dr. Serap Nazlı, Ankara Üniversitesi 584

Boşanma Sonrası Uyum Programının Boşanmış Bireylerin Yaşam Doyumu, Boşanmaya Uyum ve Psikolojik Belirtileri Üzerindeki Etkisi 585

Increasing the Understanding of Trauma Among Psychological Counsellors in the Context of Post-Earthquake Psychosocial Support Studies and Establishment of Trauma Centres. 586

****Uzm. Psk. Danışman Onur Jiyan Özipek, MEB*** 586

Deprem Sonrası Süreçte Psikososyal Destek Çalışmaları Bağlamında Psikolojik Danışmanların Travma Bilgeliğinin Arttırılması ve Travma Merkezleri Oluşturulması 588

Investigation of the Relationship Between Intolerance of Uncertainty and Life Satisfaction in Adults 590

Lisansüstü Öğrencisi Mustafa Toran, Bartın Üniversitesi 590

Yetişkinlerde Belirsizliğe Tahammülsüzlük ile Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 591

Evaluation of University Students' Trait Anger and Anger Styles in Terms of Family Systems 592

Psikolojik Danışman İlknur Uyar, Psikolojik danışma merkezi; Doç. Dr. Birsen Şahan, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi 592

Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Öfke ve Öfke İfade Biçimlerinin Aile Sistemleri Açısından Değerlendirilmesi 593

Examining Help-Seeking Sources and Barriers Among University Students 594

Psikolojik Danışman Gamze Bulmuş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Psikolojik Danışman Merve Kar, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Arş. Gör. Esra Eker Durmuş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Arş. Gör. Mehmet Göktaş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi 594

Üniversite Öğrencilerinde Yardım Arama Kaynakları ve Engellerinin İncelenmesi 595

Uzm. Psk. Danışman Dilek Karabulut, Ankara Üniversitesi; Prof. Dr. Serap Nazlı, Ankara Üniversitesi 596

Ebeveynleri Boşanma Sürecindeki Çocukların Üstün Yararına Yönelik Aile Mahkemeleri Desteklerinin İncelenmesi* 597

Adults About The Phenomenon Of Old Age: The Case Of Türkiye And Germany 598

Arş. Gör. Gülşah Yıldırım, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Prof. Dr. Dilek Yelda Kağnıcı, Ege Üniversitesi 598

Effect of Cognitive Behavior Approach Based Psychoeducation Program on High School Students' Exam Anxiety, Cognitive Flexibility and Attention Levels 600

Uzm. Psk. Danışman Ömer Faruk Öztürk, Elazığ İl Milli Eğitim Müdürlüğü 600

Bilişsel Davranışçı Yaklaşım Temelli Psikoeğitim Programının Lise Öğrencilerinin Sınav Kaygısı, Blişssel Esneklik ve Dikkat Düzeylerine Etkisi 601

Adaptation of The School Counselors' Perception of Mattering Scale into Turkish: Validity and Reliability Study 602

Doç. Dr. Sinem Tarhan, Bartın Üniversitesi 602

Okul Psikolojik Danışmanları Önemsenme Algısı Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması 603

An Investigation of Teachers' Opinions on The Career Development Needs of Gifted Middle School Students 604

Prof. Dr. Ayşenur Büyükgöze-Kavas, Ondokuz Mayıs Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Özkan Özcan, Atakum Bilim ve Sanat Merkezi 604

Üstün Yetenekli Ortaokul Öğrencilerinin Kariyer Gelişim İhtiyaçlarına Yönelik Öğretmen Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi 605

Mapping Turkish Students' Different Positions Regarding Arranged Marriages 606

Prof. Dr. Aslı Bugay Sökmez, Kıbrıs İlim Üniversitesi; Prof. Dr. Etienne Mullett, İleri Araştırmalar Enstitüsü 606

Investigation of Rumination, Anxiety, Stress, Alexithymia and Impulsivity in the Relationship of Childhood Trauma and Alcohol Use 607

Prof. Dr. Aslı Bugay Sökmez, Kıbrıs İlim Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Sözen İnak Gönyeli , Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bilimleri Üniversitesi 607

Çocukluk Travması ve Alkol Kullanımı İlişkisinde Ruminasyon, Endişe, Stres, Aleksitimi ve Dürtüselliğin İncelenmesi 608

Psychological Counselor Candidates' Gains Regarding the Culture Sensitive Psychological Counseling Course 609

Doç. Dr. Birsen Şahan, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi 609

Psikolojik Danışman Adaylarının Kültüre Duyarlı Psikolojik Danışma Dersine İlişkin Kazanımları 610

An Eclectic Approach to Anxiety in Counseling: A Case Report 611

Klinik Psikolog Tuğba Ay, Marmara Üniversitesi; Doç. Dr. Müge Akbağ, Marmara Üniversitesi 611

Psikolojik Danışmada Kaygıya Eklektik Bir Yaklaşım: Bir Olgu Sunumu 612

Long Distance Romantic Relationships in Emerging Adults: Relationships between Relationship Maintenance Behaviours, Relational Trust and Relationship Quality 613

Lisansüstü Öğrencisi Ali Berke Körün, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Doç. Dr. Didem Aydoğan, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi; Prof. Dr. Yaşar Özbay, Hasan Kalyoncu Üniversitesi 613

Beliren Yetişkinlerde Uzak Mesafe Romantik İlişkiler: İlişki Sürdürme Davranışları, İlişkisel Güven ve İlişki Kalitesi Arasındaki İlişkiler 614

Examining the Relationship Between Perceived Social Support and Psychological Resilience Levels and Subjective Well-Being of Vocational High School Students 615

Psikolojik Danışman Tugay TOĞRUL, Milli Eğitim Bakanlığı 615

Meslek Lisesi Öğrencilerinin Algılanan Sosyal Destek Ve Psikolojik Sağlamlık Düzeyleri İle Öznel İyi Oluşları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 616

Examination of University Students' Xenophobia Levels in Terms of Perceived Threat and Emotional Distance Variables 617

Lisansüstü Öğrencisi Hakan Yücel, Mersin Üniversitesi; Prof. Dr. Binnaz Kıran, Mersin Üniversitesi; Öğr. Gör. Dr. Müzeyyen Soyer, Mersin Üniversitesi 617

Üniversite Öğrencilerinin Zenofobi Düzeylerinin Algılanan Tehdit ve Duygusal Mesafe Değişkenleri Açısından İncelenmesi 618

Investigation of Test Anxiety of Senior High School Students 619

Lisansüstü Öğrencisi Mehmet Eren Küçükdoğan, Silifke Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğü; Doç. Dr. Mehmet Ali Yıldız, Adıyaman Üniversitesi 619

Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygısı Durumlarının İncelenmesi 620

The Special Needs of Gifted Students and Their Families in Education 621

Psikolojik Danışman Rukiye Ünver, Kağıthane Bilim Ve Sanat Merkezi 621

Üstün Yetenekli Öğrenciler ve Ailelerinin Eğitimdeki Özel İhtiyaçları 622

Grief Work with EMDR Therapy: Case Report 623

Arş. Gör. Mine Begümhan Alabay, Ufuk Üniversitesi 623

EMDR Terapisi ile Yas Çalışması: Olgu Sunumu 624

Investigation of High School Students' Aggression, Social Media Addiction and Positivity Levels 625

Lisansüstü Öğrencisi Celal Can, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. Mehmet Ali Yıldız, Adıyaman Üniversitesi 625

Lise Öğrencilerinin Saldırganlık, Sosyal Medya Bağımlılığı ve Pozitiflik Düzeylerinin İncelenmesi 626

Examining Romantic Relationship Quality in Terms of Self-Differentitation and Emotional Manipulation..... 627

Doç. Dr. Hadiye Küçükkaragöz, İstanbul Aydın Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Gamze Sadeer Şen, Milli Eğitim Bakanlığı 627

Romantik İlişki Kalitesinin Benliğin Ayrımlaşması ve Duygusal Manipülasyon Düzeyine Göre İncelenmesi..... 628

Married Women's Views on Marital Satisfaction 629

Psikolojik Danışman Selda Kanbur, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İstanbul Anadolu Çocuk Destek Merkezi; Psikolojik Danışman Nihan Işıkgil, Özel Çakabey Okulları; Öğr. Gör. Kerem Çetinkaya, Milli Savunma Üniversitesi 629

Evli Kadınların Evlilik Doyumu Hakkında Görüşleri..... 630

Sense of Community, Participation and Identity Statuses: A Study on University Students in Turkey 631

Dr. Gülşah Sevinç, ÇSGB Prof. Dr. Tülin Şener, Ankara Üniversitesi..... 631

The Mediating Role of Cognitive Flexibility in the Relationship Between Educational Stress and School Alienation in Adolescents 632

Dr. Öğr. Üyesi Furkan Kaşıkçı, Ankara Üniversitesi; Doç. Dr. Gülendam Akgül, Ankara Üniversitesi 632

Ergenlerde Eğitim Stresi ile Okula Yabancılaşma Arasındaki İlişkide Bilişsel Esnekliğin Aracı Rolü..... 633

Posıtıve Psychology In Schools: Investıgatıon Of Students' Character Strengths In The Perspectıve Of Classroom Teachers 634

Uzm. Psk. Danışman Sevgi Çınar, Akşemseddin Bilim ve Sanat Merkezi; Prof. Dr. Meral Atıcı, Çukurova Üniversitesi..... 634

Okullarda Pozitif Psikoloji: Sınıf Öğretmenlerinin Perspektifinde Öğrencilerin Karakter Güçlerinin İncelenmesi 635

Using Artificial Intelligence in Psychological Counselling: Advantages and Disadvantages . 636

Arş. Gör. Merve Nur Doğan, Necmettin Erbakan Üniversitesi; Prof. Dr. Selahattin Avşaroğlu, Necmettin Erbakan Üniversitesi 636

Psikolojik Danışmada Yapay Zekâ Kullanımı: Avantajlar ve Dezavantajlar..... 637

Internet Addiction and Attention Deficit as Predictors of Academic Procrastination Among University Students 638

Dr. Öğr. Üyesi Fatoş Bulut Ateş, Çukurova Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi İdil Eren Kurt, Çukurova Üniversitesi 638

Üniversite Öğrencilerinde Akademik Ertelemenin Yordayıcısı Olarak İnternet Bağımlılığı ve Dikkat Eksikliği..... 640

Reconstruction with Fairy Tale..... 642

Öğr. Gör. Kerem Çetinkaya, Milli Savunma Üniversitesi/ Deniz Harp Okulu Dekanlığı; Psikolojik Danışman Selda Kanbur, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 642

Masal ile Yeniden Yapılandırma 643

The Mediator Role of Psychological Well-Being in the Relationship between Parent's Regulation of Child's Emotion and Child's Emotion Regulation 644

Lisansüstü Öğrencisi Ahmet Toplu, Dulkadiroğlu RAM; Doç. Dr. Ferah Çekici, İstanbul Medipol Üniversitesi 644

Ebeveynin Çocuğunun Duygusunu Düzenlemesi ile Çocuğun Duygu Düzenlemesi İlişkisinde Psikolojik İyi Oluşun Aracı Rolü 645

Examining the Therapeutic Alliance Levels of Psychological Counselor Candidates with a Model: Attachment Styles and Emotional Literacy in Interpersonal Relationships..... 646

Dr. Öğr. Üyesi Naciye Güven, Kırıkkale Üniversitesi; Prof. Dr. Mehmet Kandemir, Kırıkkale Üniversitesi 646

Psikolojik Danışman Adaylarının Terapötik İttifak Düzeylerinin Bir Modelle İncelenmesi: Kişilerarası İlişkilerde Bağlanma Stilleri ve Duygusal Okuryazarlık..... 647

The Parallel Mediating Role of General Belongingness and Unconditional Self-Acceptance in the Relationship Between Positivity and Psychological Resilience 648

Doç. Dr. Asude Özdemir, İstanbul Medipol Üniversitesi; Arş. Gör. Sümeyye Eliz Burhan, İstanbul Medipol Üniversitesi..... 648

Pozitiflik ve Psikolojik Sağlamlılık Arasındaki İlişkide Genel Ait Olmanın ve Koşulsuz Kendini Kabulün Paralel Çoklu Aracılık Rolü 650

Investigation of the Effectiveness of the Psychoeducation Program for Building Trust in Romantic Relationships 651

Lisansüstü Öğrencisi Yiğit Can Karataş, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Doç. Dr. Hanife Akgül, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 651

Romantik İlişkilerde Güven Oluşturma Psiko-Eğitim Programının Etkililiğinin İncelenmesi 652

Investigation of Classroom Teachers' Well-Being Literacies..... 653

Arş. Gör. Mehmet Buğra Akalın, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı **Prof. Dr. Şerife Işık, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı**..... 653

Sınıf Öğretmenlerin İyi Oluş Okuryazarlıklarının İncelenmesi 655

Examining the Indirect Effect of Basic Psychological Needs on the Relationship Between Teachers' Motivations for Solitude and Lifelong Learning Trends 656

Lisansüstü Öğrencisi İbrahim Sönmez, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi; Doç. Dr. Muhammet Ü. Öztabak, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi..... 656

Öğretmenlerin Tek Başına Olma Motivasyonları ve Hayat Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişkide Temel Psikolojik İhtiyaçların Dolaylı Etkisinin İncelenmesi..... 657

Anne Babaların Duygu Sosyalleştirmesi ve Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Duygu Düzenlemesi ve Sosyal Yetkinlik Ve Davranışları: Anne Babaların Çocukların Duygularına İlişkin İnançlarının Aracı Rolü 658

Prof. Dr. Şükran Kılıç, Aksaray Üniversitesi; Öğr. Gör. Demet Buyurgan, Toros Üniversitsi 658

The Relationships Between Intolerance of Uncertainty, Experiential Avoidance and Death Anxiety 660

****Lisansüstü Öğrencisi Çağla Nur Demirtaş, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi; Doç. Dr. Hakan Sarıçam, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*** 660

Belirsizliğe Tahammülsüzlük, Yaşantısal Kaçınma ve Ölüm Kaygısı Arasındaki İlişkiler ... 661

Prevalence of Myths Regarding Supervision in the Psychological Counseling Process among Postgraduate Students 662

Prof. Dr. Dilek Gençtanırım Kurt, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi ; Lisansüstü Öğrencisi Hamza Şentürk, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Fadime Avşar, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Salih Emiroğlu, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Ece Bulat, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Ebru Güneş, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 662

Psikolojik Danışma Sürecinde Süpervizyona İlişkin Mitlerin Lisansüstü Öğrencilerdeki Yaygınlığı 663

Determinants of Parenting Behaviors of Individuals with Children in the Preschool 664

Dr. Ayşegül ANAYURT, Metafor Psikolojik Danışmanlık Merkezi; Prof. Dr. İlhan YALÇIN, Ankara Üniversitesi 664

Okul Öncesi Dönemde Çocuğu Olan Bireylerin Anababalık Davranışlarının Belirleyicileri 665

School Adjustment Scale for Secondary School Students: Validity and Reliability Study 666

Prof. Dr. Dilek Gençtarım Kurt, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi ;Doç. Dr. Çiğdem Akın Arıkan, Ordu Üniversitesi; Doç. Dr. Özlem Ulaş Kılıç, Giresun Üniversitesi; Doç. Dr. Seval Kızıldağ Şahin, Adıyaman Üniversitesi 666

Ortaokul Öğrencileri İçin Okula Uyum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması 667

Examining the Relationship Between Academic Perseverance and Academic Motivation of Secondary School Students 668

Lisansüstü Öğrencisi Hüseyin Boğatekin, Milli Eğitim Bakanlığı 668

Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Azim ile Akademik Motivasyonları Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi 669

Perspectives on Principled Leadership: Navigating the Path 670

Doç. Dr. Nurseven Kılıç, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi 670

The Mediating Role of Cognitive Emotion Regulation (PR) in the Relationship between Cognitive Flexibility and Psychological Well-Being 671

Dr. Öğr. Üyesi Semra Kiye, Muş Alparslan Üniversitesi; Arş. Gör. Ecem Çiçek, Ankara Üniversitesi 671

Bilişsel Esneklik ile Psikolojik İyi Oluş İlişkisinde Bilişsel Duygu Düzenleme (PYGG)'nin Aracı Rolü 672

Experiences of School Psychological Counselors in the Crisis and Crisis Intervention Process and Their Needs for Psychological First Aid Training 673

Arş. Gör. Dr. İrem Şahin Yoluk, Çukurova Üniversitesi; Prof. Dr. Meral Atıcı, Çukurova Üniversitesi 673

Okul Psikolojik Danışmanlarının Kriz Ve Krize Müdahale Sürecindeki Deneyimleri Ve Psikolojik Ilk Yardım Eğitimine Yönelik İhtiyaçları 674

"6 February Earthquake", The Search for Meaning in Life as an Existential Defence Mechanism Against Traumatic Effects in the Trauma Process and Posttraumatic Growth . 675

Uzm. Psk. Danışman Onur Jiyan Özipek, MEB 675

"6 Şubat Depremi" Sonrası Yaşanan Travma Sürecinde Travmatik Etkilere Karşı Varoluşsal Bir Savunma Mekanizması Olarak Yaşamda Anlam Arayışı ve Travma Sonrası Büyüme .. 676

A Compilation Study on the End of Marriages, Divorce and Its Consequences 677

Psikolojik Danışman Şakir İPEK, Akılcı Yaşam Eğitim Danışmanlık ve Psikolojik Destek 677

Evliliklerin Sonu Boşanma ve Sonuçları Üzerine Bir Derleme Çalışması 678

Investigation of various variables of personal dispositions and professional adaptability of psychological counsellor candidates 679

***Doç. Dr. O. Nejat Akfırat, Kocaeli Üniversitesi; Doç. Dr. Yıldız Öztan Ulusoy, Kocaeli Üniversitesi** 679

Psikolojik Danışman adaylarının mesleğe ilişkin kişisel eğilimleri ve kariyer uyumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi 680

Examining the Feelings of Inadequacy and Effective Psychological Counseling Qualifications of Psychological Counselors and Psychological Counselor Candidates 681

Lisansüstü Öğrencisi Esra Gözelceoğlu, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi; Doç. Dr. Yunus Altundağ, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi 681

Psikolojik Danışman ve Psikolojik Danışman Adaylarının Yetersizlik Duyguları ve Etkili Psikolojik Danışmanlık Niteliklerinin İncelenmesi 682

The Effect of Career Planning Course on Career Decision Making and Adaptability 683

Doç. Dr. Yıldız Öztan Ulusoy, Kocaeli Üniversitesi; Doç. Dr. Osman Nejat Akfırat, Kocaeli Üniversitesi 683

Kariyer Planlama Dersinin Kariyer Karar Verme ve Uyum Yeteneklerine Etkisi 684

Parenting the Autism Spectrum: Targets for Potential Psychological Interventions 685

Dr. Öğr. Üyesi Esra Zıvralı Yarar, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi 685

Otizm Spektrum Ebeveynliği: Potansiyel Psikolojik Müdahale Alanları 686

Investigation of Psychological Counselling and Guidance Undergraduate Students' Academic Initiatives According to Various Motivation Theories: The Case of 18th National Psychological Counselling and Guidance Students Congress 687

Psikolojik Danışman Alperen Arslan, TED Üniversitesi; Psikolojik Danışman Alara Günaydın, Başkent Üniversitesi 687

PDR Lisans Öğrencilerinin Akademik Girişimlerinin Çeşitli Motivasyon Kuramlarına Göre İncelenmesi: 18. Ulusal PDR Öğrencileri Kongresi Örneği 688

Increasing Psychological Resilience in Schools with an Organizational Learning Approach 689

Dr. Öğr. Üyesi Fevziye Dolunay Cuğ, Kocaeli Üniversitesi; Arş. Gör. Saffet Arslan, Kocaeli Üniversitesi 689

Örgütsel Öğrenme Yaklaşımı ile Okullarda Afetlere Karşı Psikolojik Sağlamlığın Artırılması 690

Prediction of Psychological Health in University Students: The Role of Rejection Sensitivity and Emotional Authenticity 691

Arş. Gör. Seda Eren, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Barış Canbay, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Hazal Bayar, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi 691

Üniversite Öğrencilerinde Psikolojik Sağlığın Yordanması: Reddedilme Duyarlılığı ve Duygusal Otantikliğin Rolü 692

A Compilation on Therapies Used in Cyberbullying Interventions 693

Öğr. Gör. Nevin Akgün, Milli Savunma Üniversitesi 693

Siber Zorbalık Müdahalelerinde Kullanılan Terapiler Üzerine Bir Derleme 694

Examination the Relationships Between University Students' Career Futures, Social Emotional Learning Skills and Career Decision Making Self-Efficacy 695

Prof. Dr. Feride Bacanlı, Gazi Üniversitesi ; Öğr. Gör. Selcen Sultan Uçar, Millî Savunma Üniversitesi 695

Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Gelecekleri, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri ve Kariyer Karar Verme Öz-Yetkinlikleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi 696

Examining The Relationships Between Career Adaptability, Social Emotional Learning and Career Aspirations 697

Prof. Dr. Feride Bacanlı, Gazi Üniversitesi ; Öğr. Gör. Neslihan Salman, Ufuk Üniversitesi 697

Kariyer Uyumluluğu, Sosyal Duygusal Öğrenme ve Kariyer Umuları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi 698

Preliminary Psychometric Values of the Attitude Towards Cooking 699

Lisansüstü Öğrencisi Başak Elif Bitgi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi; Doç. Dr. Hakan Sarıçam, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 699

Yemek Yapmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin Ön Psikometrik Değerleri 700

The Mediation Role Of Perceived Social Support İn the Relationship Between Vocational Education Center Students' Self-Esteem and Professional Decision Making 701

Uzm. Psk. Danışman Ersin Özkan, Ankara Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Gözde Başkaya, Ankara Üniversitesi ; Arş. Gör. F. Cemre Yavuz Şala, Ankara Üniversitesi ; Arş. Gör. Sema Nur Toker, Ankara Üniversitesi 701

Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencilerinin Benlik Saygısı ile Mesleki Karar Vermeleri Arasındaki İlişkide Algılanan Sosyal Desteğin Aracılık Rolü 702

The Relationship Between Basic Ğsychological Needs Satisfaction, Emotion Regulation Skills and Post- Traumatic Stress Disorder Symptoms in University Students Affected by the Earthquake 703

Dr. Öğr. Üyesi Sezen GÜLEÇ, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi; Doç. Dr. Mustafa Kemal YÖNTEM, Samsun Üniversitesi 703

Depremden Etkilenen Üniversite Öğrencilerinde Temel Psikolojik İhtiyaçların Doyumu, Duygu Düzenleme Becerisi ve Travma Sonrası StresBozukluğu Belirtileri Arasındaki İlişkiler 704

Examination of 21st Century Skills Sought in the Business World on Students During the Transition from School to Work 705

Arş. Gör. Furkan Kirazı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi; Lisans Öğrencisi Dilber Sağır, Ondokuz Mayıs Üniversitesi; Prof. Dr. Ayşenur Büyükgöze-Kavas, Ondokuz Mayıs Üniversitesi 705

İş Dünyasında Aranan 21. yy Becerilerinin Okuldan İşe Geçiş Dönemindeki Öğrenciler Üzerinde İncelenmesi 706

The Relationship between Peer Bullying, Empathic Tendency and Self-Efficacy among Adolescents 707

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Kalyon, Trabzon Üniversitesi; Psikolojik Danışman Buket Acar, Millî Eğitim Bakanlığı 707

Ergenlerde Akran Zorbalığının Empatik Eğilim ve Öz Yeterlik ile İlişkisi 708

The Psychometric Values of the Death Anxiety Scale in Turkish Culture 709

Doç. Dr. Hakan Sarıçam, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi ; Lisansüstü Öğrencisi Çağla Nur Demirtaş, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 709

Ölüm Kaygısı Ölçeğinin Türk Kültüründeki Psikometrik Değerleri 710

Gender-Based Violence: Women's Accessibility to Mental Health Services in the Shadow of the Pandemic 711

Psikolojik Danışman Aslı Nurhan Seçir, Hacettepe Üniversitesi 711

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet: Pandemi Gölgesinde Kadınların Ruh Sağlığı Hizmetlerine Erişilebilirliği 712

Social Cohesion Scale for Measuring the Sense of Belonging to the University: Validity and Reliability Study 713

Prof. Dr. Ayşenur Büyükgöze-Kavas, Ondokuz Mayıs Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Özkan Özcan, Atakum Bilim ve Sanat Merkezi 713

Üniversiteye Aidiyet Duygusunu Ölçmede Sosyal Uyum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması 714

Family Perceptions of Secondary School Students..... 715

Öğr. Gör. Dr. Dilek Avcı, Hacettepe Üniversitesi..... 715

Ortaokul Öğrencilerinin Aile Algıları 718

Examining the Relationship Between Hope Levels and Academic Motivation of High School Students 721

****Psikolojik Danışman Okan Atar, MEB; Doç. Dr. Yunus Akan, Muş Alparslan Üniversitesi***.... 721

Lise Öğrencilerinin Umut Düzeyleri ve Akademik Güdülenmeleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi..... 722

Factors Affecting The Mental Health Of Students From Different Socioeconomic Levels In Primary Schools

Lisansüstü Öğrencisi Mahperi Karakoç Oğuz, Kırıkkale Üniversitesi; Prof. Dr. Sevda Aslan Mucur, Kırıkkale Üniversitesi

Mental health is one of the most important factors that determine the individual and social quality of life. Mental health differs from person to person. There are various factors that affect these different mental health conditions. However, the factors affecting mental health vary according to the situation, society and person. In addition, not all factors have the same effect on everyone. For this reason, determining the factors affecting mental health is the basis of the necessary solution for mental well-being. In this study, the socioeconomic factor affecting mental health was discussed and it was aimed to determine the effect of different socioeconomic levels on the factors affecting the mental health of primary school students. Three primary schools from different socioeconomic levels were determined for the study. Schools from three different provinces were determined in order to clearly differentiate the socioeconomic levels. Schools in Şanlıurfa for the low socioeconomic level research, Kahramanmaraş for the middle socioeconomic level and Ankara for the upper socioeconomic level were selected. The study group of the research consists of 12 teachers and 329 students teaching in the 1st, 2nd, 3rd and 4th grades of primary school in 2022-2023. In this study, "semi-structured interview", one of the qualitative research methods, was used. Content analysis technique, one of the qualitative research methods, was used in the analysis of the data. Answers were sought to the questions of "What are the behavioral disorders observed in the classroom, what are the causes of these behavioral disorders, whether the behavioral disorders encountered are related to the socioeconomic level, which behaviors have a socioeconomic connection, and the socioeconomic level causes these behaviors". The findings of this research show that there is a relationship between socioeconomic level and the behavior problems students show in the classroom. While some behaviors are directly linked to socioeconomic status, some behaviors have an indirect, invisible connection. While lower and upper socioeconomic levels have a significant effect on behavioral problems, there is no strong relationship between middle socioeconomic level and behavioral problems.

Keywords: *Socioeconomic level, primary school, mental health, behavioral disorders*

İlkokullarda Farklı Sosyoekonomik Düzeylerdeki Öğrencilerin Ruh Sağlığını Etkileyen Faktörler

Lisansüstü Öğrencisi Mahperi Karakoç Oğuz, Kırıkkale Üniversitesi; Prof. Dr. Sevda Aslan Mucur, Kırıkkale Üniversitesi

Ruh sağlığı, bireysel ve toplumsal yaşam kalitesini belirleyen en önemli unsurlardan biridir. Ruh sağlığı kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Bu farklı ruh sağlığı durumlarına etki eden de çeşitli etkenler bulunmaktadır. Ancak ruh sağlığını etkileyen faktörler duruma, topluma, kişiye göre değişmektedir. Ayrıca her etken herkeste aynı etkiyi göstermemektedir. Bu sebeple ruh sağlığını etkileyen faktörlerin belirlenmesi, ruhsal iyilik durumu için gerekli çözümün temelini oluşturmaktadır. Bu araştırma ile ruh sağlığına etki eden sosyoekonomik faktör ele alınmış olup farklı sosyoekonomik düzeylerin, ilkokul öğrencilerinin ruh sağlığını etkileyen faktörler üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma için farklı sosyoekonomik düzeylerden üç ilkokul belirlenmiştir. Sosyoekonomik düzeylerin belirgin şekilde ayrışması adına üç farklı ilden okul belirlenmiştir. Düşük sosyoekonomik düzey araştırması için Şanlıurfa'dan, orta sosyoekonomik düzey için Kahramanmaraş'tan, üst sosyoekonomik düzey içinse Ankara'dan okullar seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 yılında ilkokul 1. 2. 3. ve 4. sınıflarda öğretmenlik yapan 12 öğretmen ve 329 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden "yarı yapılandırılmış görüşme" kullanılmıştır. Verilerin analizinde, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. "Sınıfta gözlemlenen davranış bozukluklarının neler olduğu, bu davranış bozuklukların sebeplerinin neler olduğu, karşılaşılan davranış bozukluklarının sosyoekonomik düzey ile bağlantısının olup olmadığı, hangi davranışların sosyoekonomik bağlantısı olduğu, sosyoekonomik düzeyin bu davranışları oluşturma sebepleri" sorularına cevap aranmıştır. Bu araştırma ile elde edilen bulgular, sosyoekonomik düzey ile öğrencilerin sınıfta gösterdikleri davranış problemleri arasında bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bazı davranışlar doğrudan sosyoekonomik düzeyle bağlantılı olsa da bazı davranışların ilk bakışta görünmeyen, dolaylı bağlantısı vardır. Alt ve üst sosyoekonomik düzeylerin davranış sorunları üzerinde anlamlı derecede etkisi bulunurken orta sosyoekonomik düzey ile davranış sorunları arasında güçlü bir ilişki bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Sosyoekonomik düzey, ilkokul, ruh sağlığı, davranış bozuklukları*

Psychological Factors Associated with Online Friendship in Adolescents: A Systematic Literature Review

Lisansüstü Öğrencisi Şeymanur Tapan, İnönü Üniversitesi; Arş. Gör. İbrahim Gültekin, İnönü Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Nilgün Öztürk, İnönü Üniversitesi

Objective: Although decades of research have focused on discovering the basic characteristics and qualities of face-to-face friendships, many friendships today also happen online. Thus, questions about what are the psychological effects of online friendship on adolescents and why adolescent utilization of online friendship are increasing becomes more important, as well as the the answers in terms of adolescents' mental health. In this context, the current systematic review study aims to provide a comprehensive overview of researches focused on the psychological factors associated with online friendship.

Method: In this study, systematic literature review method was used. The research method is based on the Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA)-2020 guideline. In the study, seven databases were accessed: *Pubmed, Sage Journals, Science Direct, Scopus, Springer Link, Taylor & Francis and Wiley Online Library*, which have comprehensive results in the field of social sciences. In the given databases, the terms "e-friendship", "virtual friendship", "online friendship" and "online relationships" were questioned. The inclusion criteria were determined as a) the age range of the participants to be between 10-20 b) the quantitative pattern, c) English as publication language, d) inclusion of psychological factors related to online friendship and there was not time limitation in questioning. Exclusion criteria were determined as a) the inclusion of non-adolescents, b) research patterns other than quantitative pattern, c) non-English publications, and d) Non-inclusion of psychological factors. Ten studies that ultimately met the inclusion criterias were included in the study. Mixed Methods Appraisal Tool (MMAT)-2018 was used to evaluate the methodological quality and bias of the included studies.

Findings: Although psychological factors were focused at the beginning of the study, it was found that the findings obtained from the researches also contains the leading factors of online friendship in adolescents. In this regard, the leading factorsare classified as individual factors and familial-environmental factors. Psychological factors associated with online friendship were also classified in two groups as positive and negative factors. According to the results; positive attitude towards online friendship, feeling alone, negative experiences in family and peer relationships, and having behavioral problems individually leads adolescents to establish online friendships. Regarding the psychological effects, it was found that online friendship increases adolescents' psychological need satisfaction, life satisfaction and well-being. On the other hand, online friendship also correlated with loneliness, negative affect, jealousy, low well-being and depression.

Conclusion: This review study contributes to a better understanding of the psychological factors associated with online friendship in adolescents. Findings obtained from the systematic literature review shows that while individual and familial-environmental factors are effective in the orientation towards online friendship, it is also seen that online friendship, which its utilization continues to increase, has positive and negative effects on the mental health of adolescents. Researchers claim that more research is needed to understand the nature and effects of online friendships better.

Keywords: *Adolescence, friendship, online friendship, psychological factors*

Ergenlerde Çevrimiçi Arkadaşlık ile İlişkili Psikolojik Faktörler: Bir Sistematik Literatür Taraması

Amaç: Onlarca yıldır araştırmalar yüz yüze arkadaşlıkların temel özelliklerini ve niteliklerini keşfetmeye odaklanmış olsa da günümüzde pek çok arkadaşlık çevrimiçi olarak da gerçekleşmektedir. Bu nedenle çevrimiçi arkadaşlığın ergenler üzerindeki psikolojik etkilerinin neler olduğu ve ergenlerin neden çevrimiçi arkadaşlığa yöneldiği soruları giderek önem kazanmakta olup bu soruların cevapları ergenlerin ruh sağlığı açısından da oldukça önemlidir. Bu bağlamda mevcut sistematik derleme çalışması, çevrimiçi arkadaşlık ile ilişkili psikolojik faktörlere odaklanmış araştırmalara kapsamlı bir genel bakış sunmayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Bu araştırmada sistematik literatür taraması yönteminden yararlanılmıştır. Bu açıdan kullanılan yöntem Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA) 2020 kılavuzuna dayanmaktadır. Çalışmada sosyal bilimler alanında kapsamlı sonuçlara sahip *Pubmed, Sage Journals, Science Direct, Scopus, Springer Link, Taylor & Francis ve Wiley Online Library* olmak üzere yedi veri tabanına ulaşılmıştır. Bu kapsamda belirtilen veri tabanlarında "*e-arkadaşlık", "sanal arkadaşlık", "çevrimiçi arkadaşlık" ve "çevrimiçi ilişkiler"* terimlerinin İngilizce karşılıkları ("*e-friendship", "virtual friendship", "online friendship" ve "online relationship"*) sorgulatılmıştır. Dahil edilme kriterleri zaman sınırlaması olmaksızın a) katılımcılarının yaş aralığının 10-20 arasında olması, b) nicel desenin benimsenmiş olması, c) İngilizce dilinde yayınlanmış olması, d) çevrimiçi arkadaşlıkla ilgili psikolojik faktörleri içermesi olarak belirlenirken dışlama kriterleri ise a) ergen olmayan kişilerin dâhil edilmesi, b) nicel deseni benimsememesi, c) dili İngilizce olmaması ve d) psikolojik faktörleri içermemesi olarak belirlenmiştir. Nihai olarak uygun kriterleri taşıyan 10 çalışma araştırmaya dâhil edilmiştir. Dahil edilen çalışmaların yöntemsel kalitesini ve yanlılığını değerlendirmek için karma yöntemler için geliştirilmiş değerlendirme aracı Mixed Methods Appraisal Tool (MMAT)-2018 kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmanın başlangıcında psikolojik faktörlere odaklanılmış olsa da araştırmalardan elde edilen bulgularda, ergenleri çevrimiçi arkadaşlık kurmaya yönlendiren faktörlerin de önemli ölçüde ele alındığı görülmüştür. Bu doğrultuda ilk olarak ergenlerde çevrimiçi arkadaşlığa yönelimde etkili olan faktörler; bireysel ve ailesel-çevresel olarak sınıflandırılmıştır. Ardından da çevrimiçi arkadaşlıkla ilişkilendirilen psikolojik faktörler olumlu ve olumsuz olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Çalışmalardan elde edilen sonuçlara göre; çevrimiçi arkadaşlığa yönelik olumlu tutum, yalnız hissetme, aile ve akran ilişkilerinde yaşanan olumsuz deneyimler ve bireysel olarak davranışsal problemlere sahip olmak ergenleri çevrimiçi arkadaşlık kurmaya yöneltmektedir. Çevrimiçi arkadaşlıkla ilgili psikolojik faktörlere ilişkin olarak da çevrimiçi arkadaşlığın ergenlerin psikolojik ihtiyaç doyumunu, yaşam doyumunu ve refahını arttırması sebebiyle ruh sağlığı üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu bulguları elde edilmiştir. Diğer taraftan ise yalnızlık, olumsuz duygulanım, kıskançlık, düşük iyi oluş ve depresyon pozitif yönde ilişkili olduğu bulgularının elde edilmiş olması sebebiyle çevrimiçi arkadaşlığın ergenlerin ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkilere de sahip olduğu görülmüştür.
Sonuç: Bu derleme çalışması, ergenlerde çevrimiçi arkadaşlık ile ilişkili psikolojik faktörlerin neler olduğunun daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamaktadır. Sistematik literatür taramasından elde edilen bulgularda, çevrimiçi arkadaşlığa yönelimde bireysel ve ailesel-çevresel faktörlerin etkili olduğu görülürken aynı zamanda kullanımının artarak devam ettiği çevrimiçi arkadaşlığın ergenlerin ruh sağlığı üzerinde olumlu ve olumsuz etkilere sahip olduğu da görülmektedir. Çevrimiçi arkadaşlığın doğasının ve etkilerinin daha iyi anlaşılabilmesi için daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Ergenlik, arkadaşlık, çevrimiçi arkadaşlık, psikolojik faktörler*

Loneliness in Intimate Relationships

Lisansüstü Öğrencisi Sevda KISRIK, Boğaziçi Üniversitesi; Doç. Dr. Ali ÖZDEMİR, Marmara Üniversitesi

Humans are social creatures that interact with their environment. As a result of this socialization, some close relationships develop. Close relationships; In its most general form, it is classified as family, friendship and romantic relationships. In this study, romantic relationships, one of the closely related types, are included. In this context, the aim of the study is to understand how loneliness is experienced in close relationships, how individuals experience this loneliness, and to discover the reflections of these experiences on individuals' lives. In order to explore individuals' experiences in this relationship, the phenomenology pattern, one of the qualitative research designs, was used. Since data saturation was reached as a result of interviews with participants with different relationship experiences selected by the criterion sampling method, the research was limited to 10 participants. A semi-structured interview form developed by the researchers was used to collect data. In this context, 4 basic questions and final questions were asked to the participants. The analysis of the data was transcribed by the first researcher and divided into manually made themes and codes. Then, it was read again and again to ensure familiarity with the data and a general framework was created with both researchers. Common themes and codes were reached by using descriptive analysis and content analysis in interpreting the data. In line with these findings, on the theme of relationship between partners; spatial distance, violation of boundaries, lack of contact and different interests. On the theme of emotional difficulties; depression, humiliation, emotional unresponsiveness. Negative experiences were determined as different pursuits, a desire to end the relationship, and a tendency towards new relationships. As a result of the study, the duration of the relationship and the gender of the partners were not found to be directly related to the felt loneliness experience. It has been determined that lack of communication between couples, difficulty in regulating emotions and not knowing how to cope with problems are directly related to the feeling of loneliness experienced in the relationship. When the findings of the study and the literature are examined; It is recommended to develop interventions at individual and social levels that support strategies for coping with loneliness. Programs that strengthen problem-solving skills can reduce the feeling of loneliness by enabling individuals to overcome the difficulties they face. Additionally, interventions that encourage communication with the partner are thought to be an effective way to improve healthy relationship dynamics and address problems associated with loneliness.

Keywords: *Loneliness in intimate, loneliness, qualitative research, phenomenology*

Yakın İlişkilerde Yalnızlık

İnsan çevresiyle etkileşim halinde olan sosyal bir canlıdır. Bu sosyalleşme sonucu birtakım yakın ilişkiler geliştirir. Yakın ilişkiler; en genel haliyle aile, arkadaşlık ve romantik ilişkiler olarak sınıflandırılır. Bu çalışmada yakın ilişkili türlerinden biri olan romantik ilişkilere yer verilmiştir. Bu kapsamda çalışmanın amacı, yakın ilişkilerde yalnızlığın nasıl yaşandığını, bireylerin bu yalnızlığı nasıl deneyimlendiğini anlamak ve bu deneyimlerin bireylerin yaşamına yansımalarını keşfetmektir. Bireylerin bu ilişki tecrübelerini keşfetmek amacıyla nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenoloji(olgubilim) deseni kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme yöntemi ile seçilen farklı ilişki tecrübelerine sahip katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucu veri doygunluğuna ulaşıldığı için araştırma, 10 katılımcı ile sınırlandırılmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu kapsamda katılımcılara 4 temel soru ve sonda sorulara yer verilmiştir. Verilerin analizi birinci araştırmacı tarafından transkript edilmiş olup manuel olarak yapılmış temalar ve kodlara ayrılmıştır. Sonra tekrar tekrar okunarak verilere aşinalık sağlanmış ve her iki araştırmacı ile genel çerçeve oluşturulmuştur. Verilerin yorumlanmasında betimsel analiz ve içerik analizi kullanılarak ortak temalar ve kodlara ulaşılmıştır. Bu bulgular doğrultusunda partnerler arasındaki ilişki temasında; mekansal uzaklık, sınırların ihlali, temas eksikliği ve farklı ilgi alanlarıdır. Duygusal zorluklar temasında; depresyon, aşağılanma, duygusal tepkisizlik yer almaktadır. Olumsuz yaşantılarda ise farklı uğraşlar, ilişkiyi sonlandırma isteği ve yeni ilişkilere yönelme olarak belirlenmiştir. Çalışma sonucunda ilişkinin süresi ve partnerlerin cinsiyetinin hissedilen yalnızlık deneyimi ile doğrudan ilişkisi bulunmamıştır. Çiftler arasındaki iletişim eksikliği, duyguları düzenlemede güçlük ve problemlerle başa çıkma yöntemlerinin bilinmemesinin ilişki içerisinde yaşanan yalnızlık hissi ile doğrudan ilişkisi saptanmıştır. Çalışmanın bulguları ve alanyazın incelendiğinde; yalnızlıkla başa çıkma stratejilerini destekleyen bireysel ve toplumsal düzeyde müdahalelerin geliştirilmesi önerilir. Problem çözme becerilerini güçlendiren programlar, bireylerin karşılaştıkları zorlukları aşmalarını sağlayarak yalnızlık hissini azaltabilir. Ayrıca, partnerle olan iletişimi teşvik eden müdahaleler, sağlıklı ilişki dinamiklerini geliştirmek ve yalnızlıkla ilişkili sorunları ele almak için etkili bir yol olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yakın ilişkiler, yalnızlık, nitel araştırma, fenomenoloji*

Relationship Between Barriers to Psychological Help Seeking and Male Role Norms*

Arş. Gör. İbrahim GÜLTEKİN, İnönü Üniversitesi; *Doç. Dr. Emine DURMUŞ, İnönü Üniversitesi*

Gender is one of the main variables of almost all studies in the field of psychological counselling. Similarly, gender roles appear to be an important variable in psychological help and in the process of applying to it. So, the aim of this research is to investigate the relationship between male role norms and psychological help seeking barriers. In this regard, data were collected from a total of 870 individuals between the ages of 18-30, selected by appropriate sampling method. Participants consisted of a total of 870 young adults between the ages of 18-30, 505 of whom were female (58%) and 365 of whom were male (42%). As data collection tools, the Male Role Norms Scale (MRS) which measures beliefs about male role and male-appropriate behaviors; the Barriers to Seeking Psychological Help Scale (BSSHS) which measures the levels of barriers are faced during help seeking process, and the personal information form to collect demographic data were used. MRN consists of three sub-dimensions: status, toughness and anti-femininity; and BSSHS consists of 5 sub-dimensions: fear of being stigmatized by society, trust in the mental health professional, difficulties in self-disclosure, perceived devaluation and lack of knowledge. A t-test was performed to compare the scores of MRN and BSSHS by gender, and a regression analysis was performed to examine the level of prediction of the BSSHS scores by MRN scores.

The results of the research show that males adopt more traditional male roles than females. In other words, compared to women men think that, a man should have high status, should be tough, and should avoid anything reminiscent of femininity more. Contrarily, women's beliefs about male roles appear to be more modern. Although the barriers to seeking psychological help did not differ in terms of total score, men were more afraid of being stigmatized if they received psychological help and stated that they would feel more worthless if they received psychological help. At the same time, it has been observed that they have less knowledge about the processes of receiving psychological help.

Among male role norms, people who have the idea that “a man should avoid anything reminiscent of femininity” are more afraid of being stigmatized if they receive psychological help, have more difficulty in self-disclosing to the professional, feel more worthless if they receive help, and have less knowledge about the processes of receiving psychological help. People who have the idea that “a man should be tough” are also more afraid of being stigmatized and feel more worthless if case of receiving psychological help. Moreover, people who have this idea trust the professional less. Similarly, people who have the idea that "a man should have high status" have more difficulty in self-disclosing to the professional.

As a result, male role norms have a dynamic that directs men's behavior, and seeking psychological help is also a behavior affected by these role norms. In this study, it was observed that anti-femininity, significantly predicted the fear of being stigmatized by society, difficulty in self disclosure, perceived devaluation and lack of knowledge; toughness significantly predicted the fear of being stigmatized by society, trust in the mental health professional perceived devaluation; and status significantly predicted trust in the mental health professional.

* This abstract is a part of the master's thesis prepared by the first author (2022) at the İnönü University, Institute of Educational Sciences.

Keywords: *Keywords: Male Role Norms, Psychological Help, Barriers to Seek Psychological Help*

Psikolojik Yardım Alma Engelleri ve Erkek Rolü Normları İlişkisi*

Cinsiyet psikolojik danışma alanında neredeyse tüm çalışmaların temel değişkenlerinden biridir. Toplumsal cinsiyet rolleri de benzer şekilde psikolojik yardım ve bu yardıma başvurma sürecinde önemli bir değişken olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda bu araştırmanın amacı erkek rolü normlarının psikolojik yardım arama engelleriyle ilişkisini incelemektir. Bu amaçla uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiş 18-30 yaş aralığında bulunan toplam 870 bireyden veri toplanmıştır. Katılımcıların 365'i erkek (%42) ve 505'i (%58) kadındır. Veri toplama aracı olarak erkek rolüne ve erkeğe uygun davranışlara ilişkin inançları ölçen Erkek Rolü Normları Ölçeği (ERÖ), bireylerin psikolojik yardım almasının önündeki engelleri belirlemek amacıyla Psikolojik Yardım Almaya İlişkin Engeller Ölçeği (PYAİEÖ) ve demografik verileri toplamak için kişisel bilgi formu kullanılmıştır. ERÖ statü, sertlik ve kadınsılık karşıtlığı olmak üzere üç, PYAİEÖ ise damgalanma korkusu, profesyonele güven, kendini açmada zorluk, algılanan değersizlik hissi ve bilgi eksikliği olmak üzere 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Cinsiyetlere göre ERÖ ve PYAİEÖ puanlarını karşılaştırmak için t-testi, ERÖ'nün PYAİEÖ puanlarını yordama düzeyini incelemek için regresyon analizi yapılmıştır. Araştırma sonuçları erkeklerin kadınlara kıyasla daha geleneksel erkek rollerini benimsediğini göstermektedir. Diğer bir deyişle erkekler kadınlara kıyasla bir erkeğin yüksek statüye sahip olması gerektiği, sert olması gerektiği ve kadınsılığı anımsatacak herhangi bir şeyden kaçınması gerektiği görüşünde olduğunu göstermektedir. Buna karşın kadınların erkek rollerine ilişkin inançlarının daha modern olduğu söylenebilir. Psikolojik yardım arama engelleri toplam puan açısından kadın ve erkekler arasında farklılık göstermemesine karşın erkekler psikolojik yardım almaları durumunda damgalanacaklarından daha fazla korkmaktadır ve yardım alırlarsa kendilerini daha fazla değersiz hissedeceklerini belirtmişlerdir. Aynı zamanda psikolojik yardım alma süreçleriyle ilgili bilgilerinin daha az olduğu görülmüştür.

Erkek rolü normlarından "bir erkeğin kadınsılığı anımsatacak herhangi bir şeyden kaçınması gerektiği" düşüncesine sahip kişiler, psikolojik yardım almaları durumunda damgalanacaklarından daha fazla korkmakta, profesyonele kendini açmada daha fazla zorlanmakta, yardım almaları durumunda kendilerini daha fazla değersiz hissetmektedir ve psikolojik yardım alma süreçleriyle ilgili bilgilerinin daha az olduğu görülmüştür. "Bir erkeğin sert olması gerektiği" düşüncesine sahip kişiler de psikolojik yardım almaları durumunda damgalanacaklarından daha fazla korkmakta ve yardım almaları durumunda kendilerini daha fazla değersiz hissetmektedir. Bununla beraber bu düşünceye sahip kişiler profesyonele daha az güvenmektedir. "Bir erkeğin statü sahibi olması gerektiği" düşüncesine sahip olan kişilerse benzer şekilde profesyonel karşısında kendilerini daha zor açmaktadır. Sonuç olarak erkek rolü normları erkeklerin davranışlarını yönlendiren bir dinamiğe sahiptir ve psikolojik yardım arama da bu rol normlarından etkilenen bir davranıştır. Bu araştırmada erkek rol normlarından kadınsılık karşıtlığının damgalanma korkusunu, kendini açmada zorluğu, algılanan değersizlik hissini ve bilgi eksikliğini; sertliğin damgalanma korkusunu, profesyonele güveni, algılanan değersizlik hissini; statününse profesyonele güveni anlamlı düzeyde yordadığı görülmüştür.

* Bu çalışma birinci yazarın İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde hazırladığı yüksek lisans tezinin (2022) bir bölümünün özetidir.

Anahtar Kelimeler: *Anahtar kelimeler: Erkek rolü normları, psikolojik yardım, psikolojik yardım arama engelleri*

Increasing the Counselors' Self-Efficacy to Work on Forgiveness in Counseling

Doç. Dr. Meryem VURAL BATIK, Ondokuz Mayıs Üniversitesi; Dr. Necla AFYONKALE TALAY, Psikoodak Psikoloji ve Aile Danışma Merkezi

Introduction: Forgiveness is seen as a therapeutic tool to achieve the goals of counseling. While working on forgiveness in the counseling process, psychological counselors should first help counselees to understand the forgiveness process correctly. Counselors should be able to provide the counselees who want to experience forgiveness with the necessary information about forgiveness, explain what forgiveness is and should be able to master the forgiveness process. From this point of view, it seems important to increase the self-efficacy of psychological counselors to work on forgiveness in counseling.

Purpose: The aim of this research is to examine the effectiveness of the training program for increasing the counselors' self-efficacy to work on forgiveness in counseling.

Method: 2x2 (experimental/control groups- pretest/posttest) design which is one of the quasi-experimental designs is used in this study. The study was carried out on the psychological counselors working in Samsun. 20 psychological counselors in total participated in the study, 10 of them were in the experimental group and 10 were in the control group. The Scale of Self-efficacy to Work on Forgiveness in Counseling was used in order to determine the level of self-efficacy to work on forgiveness in counseling. Working on Forgiveness in Individual Counseling Program, consisting of 9 sessions, was developed by the researchers. This program was prepared based on the Forgiveness Process Model developed by Enright and Fitzgibbons. The psychological counselors in the experimental group were given a training in which the Working on Forgiveness in Individual Counseling Program was explained. The training lasted for 6 hours, and how to work on forgiveness was explained in detail in each counseling session. No study was carried out on the control group. Posttest data were collected in the end of experimental process.

Findings: Two-way repeated measure ANOVA was made in order to determine the effectiveness of the training given to increase the self-efficacy of counselors to work on forgiveness in counseling. It is found that self-efficacy to work on forgiveness mean scores of the psychological counselors in the experimental group increased significantly, and self-efficacy to work on forgiveness mean scores of the control group didn't change. Besides, it is found that posttest mean scores of the experimental group are significantly higher than the posttest mean scores of the control group. In order to find if the positive effect of the training program on the self-efficacy to work on forgiveness is permanent, a follow-up test will be applied 3 months after the experimental process and the analysis will be repeated.
Conclusion: In consequence of the study, the training in which the Working on Forgiveness in Individual Counseling Program was explained which was prepared based on the Forgiveness Process Model is effective in increasing the self-efficacy levels to work on forgiveness in counseling.

Keywords: *Forgiveness, counselor, self-efficacy, training program, counseling.*

Psikolojik Danışmanların Psikolojik Danışmada Affetmeyi Çalışabilme Öz-Yeterliklerinin Artırılması

Giriş: Affetme, psikolojik danışmanlığın hedeflerine ulaşmak için terapötik bir araç olarak görülmektedir. Danışma sürecinde affetme üzerinde çalışırken psikolojik danışmanlar ilk olarak danışanlara affetme sürecini doğru anlamasına yardım etmelidir. Psikolojik danışmanlar, affetmeyi deneyimlemek isteyen danışanlara affetme konusunda gerekli bilgileri sunabilmeli, affetmenin ne olup olmadığını açıklayabilmeli ve affetme sürecine hakim olmalıdır. Buradan hareketle psikolojik danışmanların psikolojik danışmada affetmeyi çalışabilme öz-yeterliklerinin artırılması önemli görünmektedir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı, psikolojik danışmanlarının psikolojik danışmada affetmeyi çalışabilme öz-yeterliklerinin artırılmasına yönelik hazırlanan eğitim programının etkililiğini incelemektir.

Yöntem: Bu araştırmada yarı deneysel desenlerden 2x2'lik (deney-kontrol gruplu ön test/ son test) desen kullanılmıştır. Araştırma, Samsun ili Atakum ilçesinde görev yapmakta olan psikolojik danışmanlarla yürütülmüştür. Araştırmaya deney grubunda 10 ve kontrol grubunda 10 olmak üzere toplam 20 psikolojik danışman katılmıştır. Psikolojik danışmanların affetmeyi çalışabilme yeterlik düzeyini belirlemek amacıyla Psikolojik Danışmada Affetmeyi Çalışabilme Öz-Yeterliği Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından 9 seanstan oluşan Bireysel Psikolojik Danışmada Affetmeyi Çalışma Programı geliştirilmiştir. Bu program Enright ve Fitzgibbons tarafından geliştirilen Affetme Süreç Modeline dayalı olarak hazırlanmıştır. Deney grubunda yer alan psikolojik danışmanlara Bireysel Psikolojik Danışmada Affetmeyi Çalışma Programının anlatıldığı bir eğitim verilmiştir. Eğitim 6 saat sürmüş, her bir danışma seansında affetmenin nasıl çalışılacağı ayrıntılı olarak anlatılmıştır. Kontrol grubu ile herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Deneysel işlem sonunda son test verileri toplanmıştır.

Bulgular: Psikolojik danışmanların psikolojik danışmada affetmeyi çalışabilme yeterliklerini artırmaya yönelik verilen eğitimin etkililiğini belirleyebilmek amacıyla Tek Faktör Üzerinde Tekrarlı Ölçümler için İki Faktörlü Varyans Analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre eğitime katılan psikolojik danışmanların affetmeyi çalışabilme öz-yeterlik puan ortalamalarının anlamlı ölçüde arttığı, kontrol grubunun affetmeyi çalışabilme öz-yeterlik puan ortalamasının ise değişmediği belirlenmiştir. Ayrıca deney grubunun affetmeyi çalışabilme öz-yeterlik son test puan ortalamalarının kontrol grubunun son test puan ortalamalarına göre anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu görülmüştür. Psikolojik danışmanlara verilen eğitimin affetmeyi çalışabilme öz-yeterlik düzeyi üzerindeki bu olumlu etkisinin kalıcı olup olmadığını belirlemeye yönelik olarak deneysel işlemden 3 ay sonra izleme testi uygulanacak ve analizler tekrarlanacaktır.

Sonuç: Araştırma sonucunda Affetme Süreç Modeline dayalı olarak hazırlanan Bireysel Psikolojik Danışmada Affetmeyi Çalışma Programının anlatıldığı eğitimin, psikolojik danışmanların affetmeyi çalışabilme öz-yeterlik düzeylerini artırmada etkili olduğu belirlenmiştir. Buradan hareketle psikolojik danışmanların affetmeyi çalışabilme yeterliklerinin artırılmasına yönelik hizmet-içi eğitimlerin düzenlenmesi önerilebilir. Uzun vadede psikolojik danışmanların eğitimde öğrendikleri affetmeyi çalışma programını psikolojik danışma sürecinde kullanmaları beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Affetme, psikolojik danışman, öz-yeterlik, eğitim programı, psikolojik danışma.*

Predictive Roles of Self-Efficacy and Life Satisfaction on Both Active and Passive Procrastination

Psikolojik Danışman Gökçenay Kaplan, İstanbul Bilgi Üniversitesi; **Psikolojik Danışman Büşra Kösem, İstanbul Bilgi Üniversitesi*; Psikolojik Danışman Betül Sena Yoğurt, Boğaziçi Üniversitesi; Psikolojik Danışman Sedanur Akyavaş, Boğaziçi Üniversitesi***

Procrastination can be defined as the voluntary act of postponing tasks without considering their appropriateness to the circumstances (Van Eerde, 2003). It is widely recognized that procrastination often leads to negative outcomes and is seen as a problem by both the individuals engaging in it and those around them (Abbasi & Alghamdi, 2015). The relationship between procrastination, self-efficacy, and life satisfaction has been extensively studied, with the uncertainties of self-success and the stress factors affecting life satisfaction identified as potential reasons behind this behavior (Wolters, 2003; Schraw et al., 2007). In fact, the stress motives underlying procrastination have been found to contribute to lower life satisfaction (Schraw et al., 2007; Sirois, 2013). High levels of procrastination have been associated with decreased self-efficacy and life satisfaction, indicating a correlation between these factors (Kiamarsi & Abolghasemi, 2014).

Passive procrastination arises from individuals' difficulty in making prompt decisions or taking immediate action, resulting in delays (Chu & Choi, 2005). On the other hand, active procrastinators purposefully delay their actions until they believe it is the right time to achieve success. Previous studies that examined life satisfaction and self-efficacy did not distinguish between active and passive procrastination as separate variables. Consequently, this study aims to determine the predictors of both passive and active procrastination by considering the influence of self-efficacy and life satisfaction. To achieve this, we investigated the effects of life satisfaction on both forms of procrastination and separately analyzed the effects of self-efficacy on active and passive procrastination. By comparing these effects, we sought to identify any differences in how life satisfaction and self-efficacy impact procrastination. Multiple regression methods were employed to examine the predictive roles of life satisfaction and self-efficacy on both passive and active procrastination using a sample of 235 undergraduate students (51 men, 181 women, and 3 non-binary individuals) from Boğaziçi University. The results demonstrate that both self-efficacy and life satisfaction are influential factors in both forms of procrastination. However, it is worth noting that while self-efficacy has a greater impact on active procrastination, life satisfaction plays a more significant role in passive procrastination.

Keywords: *Self Efficacy, Life Satisfaction, Active Procrastination, Passive Procrastination*

Investigation of the Resilience of Parents with Children in Special Education Classes and Parents with Normally Developing Children: The Case of Büyükçekmece and Çatalca Districts

Uzm. Psk. Danışman Özcan Durmaz, Büyükçekmece Rehberlik ve Araştırma Merkezi

The aim of the study is to investigate the resilience of parents with children with special needs in the special education class and parents with children with normal development. In addition, the resilience of both groups and their demographic variables (age-gender of the family, age-gender-diagnosis of the child) were also examined.

Research permission was obtained from the Ministry of National Education for the research. Research is a relational screening model. The research method is the appropriate sampling method. A total of 200 parents participated in the study. 100 parents are parents with children studying in special education classes, and 100 parents are parents with children with normal development. The research group consisted of 153 mothers (76.5%) and 47 (23.5%) fathers who had children in the public school affiliated to the Ministry of National Education. As a result of the normality analysis, it was seen that the normality assumptions were met. An independent sample t test was applied to compare the resilience of parents with children with special needs and the resilience of parents with normal development. In addition, one-way analysis of variance and independent sample t-test were conducted to determine whether there was a significant difference between demographic variables and psychological resilience of parents with children with special needs and parents with children with normal development. In the study, it was concluded that the resilience of parents with children with normal development was significantly different between parents with children in special education classes. The difference was found in favor of parents with children with normal development. In the examination of the demographic variables of the study, it was concluded that there was no significant difference between the psychological resilience of the parents who had children in the special education class and the parents with children with normal development and the demographic variables (age-gender of the family, child age-gender-diagnosis).

It can be said that the results of the research coincide with the relevant literature. It is suggested to be examined in the research with other variables that may be related to family psychological resilience. In addition, the research was examined on parents who have school-age children. It is also recommended that these samples be made with different sample groups.

Keywords: *Family, Resilience, family resilience, Individual with special needs*

Özel Eğitim Sınıfında Çocuğu Bulunan Ebeveynler ile Normal Gelişim Gösteren Çocuğu Bulunan Ebevenylerin Psikolojik Sağlamlıklarının İncelenmesi: Büyükçekmece ve Çatalca İlçeleri Örneği

Araştırma, özel eğitim sınıfında özel gereksinimli tanısı olan çocuğa sahip ebeveynler ile normal gelişim gösteren çocucuğu bulunan ebeveynlerin psikolojik sağlamlıklarının incelenmesini amaçlamaktadır. Ayrıca her iki grubun psikolojik sağlamlıkları ile demografik değişkenleri üzerinden (ailenin yaşı-cinsiyeti, çocuk yaşı-cinsiyeti-tanısı) de incelemelerde bulunulmuştur.
Araştırma için Milli Eğitim Bakanlığı'ndan araştırma izni alınmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelidir. Araştırma yöntemi uygun örnekleme yöntemidir. Araştırmaya toplamda 200 ebeveyn katılım göstermiştir. 100 ebeveyn özel eğitim sınıfında öğrenim gören çocuğu bulunan ebeveyn, 100 ebeveyn de normal gelişim gösteren çocuğu bulunan ebeveyndir. Araştırma grubu Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okulunda çocuğu bulunan 153 anne (%76,5) ve 47 (%23,5) babadan oluşmaktadır. Yapılan normallik analizi sonucu normallik varsayımlarının karşılandığı görülmüştür. Özel gereksinimli çocuğu bulunan ebeveynlerin psikolojik sağlamlıkları ile normal gelişim gösteren ebeveynlerin psikolojik sağlamlıklarının karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır. Ayrıca, özel gereksinimli çocuğu bulunan ebeveynler ve normal gelişim gösteren çocuğu bulunan ebeveynlerin demografik değişkenler ile psikolojik sağlamlıkları arasında anlamlı fark olup olmadığı bulgusuna dair tek yönlü varyans analizi ve bağımsız örneklem t testi yapılmıştır.

Araştırmada normal gelişim gösteren çocuğu bulunan ebeveynlerin psikolojik sağlamlıklarının özel eğitim sınıfında çocuğu bulunan ebeveynler arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Fark normal gelişim gösteren çocuğu bulunan ebeveynler lehine bulunmuştur. Araştırmanın demografik değişkenler noktasında yapılan incelemede özel eğitim sınıfında çocuğu bulunan ebeveynlerin ve normal gelişim gösteren çocuğu bulunan ebeveynlerin psikolojik sağlamlıkları ile demografik değişkenler (ailenin yaşı-cinsiyeti, çocuk yaşı-cinsiyeti-tanısı)arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarının ilgili alanyazınla örtüştüğü söylenebilir. Araştırmaya aile psikolojik sağlamlığı ile ilişkili olabilecek başka değişkenlerle incelenmesi önerilmektedir. Ayrıca araştırma okul çağında çocuğu bulunan ebeveynler üzerinden incelenmiştir. Bu örneklerimin farklı örneklem grupları ile yapılması da önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Aile, Psikolojik Sağlamlık, Aile psikolojik sağlamlığı, özel gereksinimli birey*

Shyness and Fear of Negative Evaluation as Predictors of Assertiveness

There are several factors which have impacts on being assertive. Shyness and fear of negative evaluation are examined in this study as possible factors to influence assertiveness. In this respect, the main purpose is to investigate the relationship amongst assertiveness, shyness and fear of negative evaluation with adolescents. Specifically, the role of shyness and fear of negative evaluation in predicting assertiveness levels of high school students is explored. Secondly, examination of the relationship between assertiveness and both gender and grade level of the students is aimed. In this context, research design of this quantitative study was correlational. The sample was consisted of 419 high school students. Participants were recruited from a private high school in Ankara. With regard to accessible population, convenience sampling method was utilized. Scale for Interpersonal Behavior (SIB), Shyness Scale, Brief Fear of Negative Evaluation Scale (BFNE) and a demographic information form were used to gather data. Multiple regression analysis was performed to test the proposed model of the study. Tested model was significant, increases in students' level of shyness and fear of negative evaluation create statistically significant decreases in their assertiveness level. Moreover, shyness appeared to be a significant negative predictor of assertiveness in the present study. On the other hand, fear of negative evaluation alone did not have a significant predictive power on assertiveness. Furthermore, a significant positive correlation between the predictor variables was observed indicating that higher level of shyness is related to higher level of fear of negative evaluation. Also, results displayed a significant relationship between assertiveness and both gender and grade level of the students. Female students reported higher levels of assertiveness than males. Also, results show that 11th grade students, as the oldest students in the sample, present the lowest assertiveness scores.

Keywords: *assertiveness, shyness, fear of negative evaluation, adolescence, high school students*

Counseling Around the World: Planning and Executing Sustainable Mental Health Initiatives

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Nurullah Akkurt, Lamar Üniversitesi

In recent years, the need for mental health services has received more attention from society as well as policy makers and other stakeholders. The disparity of access to mental health services around the world has become more apparent following the increased need for mental health services caused by the primary and residual effects of the COVID-19 pandemic. However, many nations were not prepared to respond to this increased need in terms of the number of trained mental health professionals of facilities available to provide these services. Developing countries were hit harder by this reality as there was already a gap between the number of service providers available and individuals who needed the service. An effective strategy for challenging the stigma associated with and increasing access to mental health services around the world is training lay professionals who are already out there providing support to their community. By equipping these paraprofessionals with the knowledge and skills necessary, their impact within their community grows stronger. Thus, efforts in increasing access to mental health around the world have focused on empowering local efforts rather than bringing in a temporary solution. It is evident that providing transnational mental health training can produce fruitful results as long as the proper effort is put into planning and execution with equal emphasis on the sustainability of the program. In this presentation, the presenter will discuss the transnational mental health training they conducted in Haiti, Saudi Arabia, and the United Arab Emirates. They will also introduce a conceptual framework that will inform mental health professionals in their planning and execution of such training.

Keywords: *Transnational initiatives, Mental health training, sustainability, Advocacy, Developing countries*

Theses on Cognitive Behavioral Therapy Practices with Children and Adolescents in Turkey: A Document Analysis

Uzm. Psk. Danışman Hilal DAŞ, Hasanoğlan Öğretmenler Ortaokulu

Cognitive behavioral therapy is an evidence-based therapy approach frequently used in the intervention of mental health problems. There is an increasing interest of researchers in the effectiveness of Cognitive behavioral therapy in mental health problems of children and adolescents as well as adults. Research on the effectiveness of Cognitive behavioral therapy with children and adolescents is increasing in Turkey. In this study, it was aimed to examine the theses conducted with children and adolescents on cognitive behavioral therapy applications in Turkey. The document analysis method, which is a qualitative data collection method, was used in the study. Theses were searched from the National Thesis Centre with the keywords "cognitive behavioral therapy", "cognitive behavioral approach" and "cognitive-behavioral". 57 studies written in Turkish and English, which were conducted with children and adolescents as individual or group applications, were analyzed by document analysis method. A content analysis method was used to analyze the data obtained from the documents. According to the findings obtained from the study, it was observed that theses on the subject in Turkey started in 2001 and most studies were published in 2021-2022. It was found that the studies were conducted more frequently in the Institute of Educational Sciences, the theses were carried out more as doctoral studies compared to master's studies, and the sample group was focused on high school students. The findings showed that group interventions were used more than individual interventions. In addition, it was observed that group psychological counseling/therapy group and psycho-education group were focused on in the applications. When the number of sessions in the experimental group was analyzed, it was found that the interventions were planned more frequently than 10 sessions. The studies found that the quasi-experimental design with pre-test post-test control group and follow-up test was used more than other research designs. When the variables in the theses were analyzed, it was found that exam anxiety and social anxiety were the most researched topics. The findings obtained provide information about the applications of cognitive behavioral therapy in children and adolescents in theses conducted in Turkey.

Keywords: *Cognitive behavioral therapy, mental health, document analysis*

Türkiye'de Çocuklarla ve Ergenlerle Bilişsel Davranışçı Terapi Uygulamalarına Dair Tezler: Bir Doküman Analizi

Bilişsel davranışçı terapi, ruh sağlığı sorunlarına müdahalede sıklıkla kullanılan kanıta dayalı bir terapi yaklaşımıdır. Yetişkinlerin yanı sıra çocuk ve ergenlerin ruh sağlığı sorunlarında Bilişsel davranışçı terapinin etkililiğine dair araştırmacıların artan bir ilgisi bulunmaktadır. Türkiye'de de çocuklarla ve ergenlerle Bilişsel davranışçı terapinin etkililiğine yönelik araştırmalar artış göstermektedir. Bu çalışmada Türkiye'de bilişsel davranışçı terapi uygulamalarına yönelik çocuklarla ve ergenlerle yürütülen tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel bir veri toplama yöntemi olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Ulusal Tez Merkezinden "Bilişsel davranışçı terapi", "bilişsel davranışçı yaklaşım" ve "bilişsel davranışçı" anahtar kelimeleri ile tezler taranmıştır. Çocuk ve ergenlerle bireysel veya grup uygulaması olarak yürütülen Türkçe ve İngilizce dillerinde yazılmış 57 çalışma doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Dokümanlardan elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, Türkiye'de konuya dair tezlerin 2001 yılında başladığı ve en fazla çalışmanın 2021-2022 yıllarında yayımlandığı görülmüştür. Çalışmaların Eğitim Bilimleri Enstitüsünde daha sık yürütüldüğü, tezlerin yüksek lisans ile kıyaslandığında doktora çalışması olarak daha fazla gerçekleştirildiği, örneklem grubunun seçiminde lise öğrencilerine odaklanıldığı elde edilmiştir. Bulgular, grup müdahalelerinin bireysel müdahalelerden daha fazla kullanıldığını göstermiştir. Bununla birlikte uygulamalarda grupla psikolojik danışma/terapi grubu ile psiko-eğitim grubu üzerinde odaklanıldığı görülmüştür. Deney grubunda yer verilen oturum sayıları incelendiğinde, müdahalelerin daha sık 10 oturum olarak planlandığı tespit edilmiştir. Çalışmalarda ön test son test kontrol gruplu-izleme testli yarı deneysel desenin diğer araştırma desenlerinden daha fazla kullanıldığı elde edilmiştir. Tezlerde yer alan değişkenler incelendiğinde ise sınav kaygısı ve sosyal kaygının en çok araştırılan konular olduğu bulunmuştur. Elde edilen bulgular, Türkiye'de yürütülen tezlerde Bilişsel davranışçı terapinin çocuk ve ergenlerde uygulamaları konusunda bilgiler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Bilişsel davranışçı terapi, ruh sağlığı, doküman analizi*

Investigation of Job and Life Satisfaction of Counselors Working in Guidance and Research Centers in Terms Of Organizational Variables

Uzm. Psk. Danışman Asiye Dilber, Milli Eğitim Bakanlığı; Prof. Dr. İlhan Yalçın, Ankara Üniversitesi

The main purpose of this study is to examine the relationships between job and life satisfaction levels, psychological capital and organizational silence of counselors in the Guidance and Research Centers (GRC). The sub-objectives of the study are to examine whether the job and life satisfaction levels of counselors working in GRC differ significantly according to gender, education level, tenure in the profession, tenure in the GRC and the department in the GRC. Accordingly, the general survey model and the comparative correlational survey model included in this model were used in the research. The dependent variables of the research are job and life satisfaction, and the independent variables are psychological capital and organizational silence. The study group of the research consists of 428 counselors working in 203 GRC of Ministry of National Education in 2022-2023 academic year. The data of the study were collected through the Personal Information Form, Minnesota Job Satisfaction Scale, Life Satisfaction Scale, Psychological Capital Scale and Organizational Silence Scale. Multiple regression analysis was used to determine whether the job and life satisfaction of counselors working in the GRC was predicted by psychological capital and organizational silence. Whether the job and life satisfaction of counselors who constituted the study group differs significantly according to gender, education level and the department in the GRC was analyzed with the t-test for unrelated samples. Whether the job and life satisfaction levels of the participants differs significantly according to tenure in the profession and tenure in the GRC was analyzed by One-way analysis of variance (ANOVA). Results suggested that job and life satisfaction were predicted by psychological capital positively and significantly; also job and life satisfaction were predicted negatively and significantly by organizational silence. Also the job satisfaction levels of the counselors differs significantly in terms of gender and tenure in the profession. Lastly, the life satisfaction levels of the counselors working in the CRC differs significantly in terms of tenure in the GRC.

*This publication is produced from the first author's master's thesis. The second author is the thesis advisor of this study.

Keywords: *Job satisfaction, life satisfaction, psychological capital, organizational silence.*

Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde Çalışan Psikolojik Danışmanların İş ve Yaşam Doyumlarının Örgütsel Değişkenler Açısından İncelenmesi

Bu araştırmanın genel amacı Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde (RAM) çalışan psikolojik danışmanların iş ve yaşam doyumu düzeyleri ile psikolojik sermaye ve örgütsel sessizlik arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın alt amaçları; RAM'da çalışan psikolojik danışmanların iş ve yaşam doyumu düzeylerinin cinsiyet, eğitim düzeyi meslekte görev süresi, RAM'da görev süresi ve RAM'da görev yapılan bölüme göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğinin incelenmesidir. Bu doğrultuda araştırmada genel tarama modeli ve bu modelde yer alan karşılaştırmalı ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkenleri iş ve yaşam doyumu, bağımsız değişkenleri ise psikolojik sermaye ve örgütsel sessizliktir. Araştırmanın çalışma grubu, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı 203 RAM'da görev yapan 428 psikolojik danışmandan oluşmaktadır. Araştırmanın verileri Kişisel Bilgi Formu, Minnesota İş Doyumu Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği, Psikolojik Sermaye Ölçeği ve Örgütsel Sessizlik Ölçeği aracılığı ile toplanmıştır. RAM'da çalışan psikolojik danışmanların iş ve yaşam doyumlarının psikolojik sermaye ve örgütsel sessizlik tarafından yordanıp yordanmadığının incelenmesi amacıyla çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan psikolojik danışmanların iş ve yaşam doyumlarının cinsiyet, eğitim düzeyi ve RAM'da görev yapılan bölüme göre anlamlı fark gösterme durumu İlişkisiz Örneklemler T-Testi ile incelenmiştir. Katılımcıların iş ve yaşam doyumu düzeylerinin görev süresi ve RAM'da görev süresine göre anlamlı bir fark gösterme durumu ise Tek Yönlü Varyans Analizi ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda, RAM'da çalışan psikolojik danışmanların iş ve yaşam doyumu psikolojik sermaye tarafından olumlu yönde ve anlamlı düzeyde; örgütsel sessizlik tarafından ise olumsuz yönde ve anlamlı düzeyde yordanmaktadır. Ayrıca RAM'da çalışan psikolojik danışmanların iş doyumu düzeyleri cinsiyet ve meslekte görev süresine göre anlamlı fark göstermektedir. Son olarak RAM'da çalışan psikolojik danışmanların yaşam doyumu düzeyleri RAM'da görev süresine göre anlamlı fark göstermektedir.

* Bu çalışma birinci yazarın Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Prof. Dr. İlhan Yalçın danışmanlığında tamamlanan "Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde Çalışan Psikolojik Danışmanların İş ve Yaşam Doyumlarının Örgütsel Değişkenler Açısından İncelenmesi" (2023) başlıklı yüksek lisans tezinden oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *İş doyumu, yaşam doyumu, psikolojik sermaye, örgütsel sessizlik.*

Application Suggestions for Increasing Sensory Integration Skills of Children with Autism Spectrum Disorder: Sensory Garden Example

Uzm. Psk. Danışman Ömer Faruk Kınas, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı; Uzm. Psk. Danışman Asena Türkay, Doğa Koleji

Sensory integration refers to the brain's ability to receive and integrate multisensory information into daily life in order to enable a person to participate in daily life activities. Sensory integration problems are problems in receiving and processing this multisensory information and providing appropriate responses to the demands of the environment. Sensory integration problems were first identified in 1963 and it was revealed that sensory processing problems are associated with children's learning, decreased sensory awareness/sensory integration skills, emotional and behavioral characteristics, as well as many functional problems. Individuals with reduced sensory awareness may not respond to sensory stimuli or may ignore stimuli, but this attitude may manifest itself in apathy, lack of social and exploratory behaviors. With the addition of sensory processing skills to the diagnostic criteria of Autism Spectrum Disorder in DSM-V, the assessment of sensory processing problems has become part of the ASD diagnostic process and core symptoms. Studies have shown that individuals with Autism Spectrum Disorder have lack of sensory integration skills more than individuals with other developmental disabilities or neurodevelopmental disorders. This situation has led to the need to conduct studies in the field of sensory integration with individuals diagnosed with autism spectrum disorder within the scope of sensory processing problems. At this point, sensory integration skills gain importance as a neurological process in which the individual organizes his/her own body and sensory experiences from the environment in a holistic way and enables the integration of the senses in the human body with the appropriate use of the environment. In the development of this skill, special skill development programs prepared according to the individual and applied in this context and intervention plans with sensory diversified activities are used by special education specialists. In this context, especially when working with individuals who diagnosed with autism spectrum disorder, it is important that these environments are cognitively and emotionally supportive as well as safe. In this context, one of the main objectives of the "Sensory Garden" study is to ensure that educational environments are affective supportive and skill-building while working with individuals in need of special education. In this direction, the aim of this study is to reveal the effects of the arrangements made by including sensory garden components that will support the sensory development of individuals with autism spectrum disorder in playgrounds and common use areas on individuals with autism. In addition to the experts working in the field of special education, the main application area of this study is to provide application suggestions to Psychological Counselors and Special Education Teachers working in Special Education Application Schools. The research is of qualitative research type since it is not conducted on any variable and does not have experimental features. The related research was planned as action research. The four stages of action research are planning, implementation, observation and reflection. After the planning phase, the study was implemented at the Başkent Special Education and Application Center, where students with autism spectrum disorder are located. In the implementation phase, a sensory garden was designed to activate five sensory organs in order to develop sensory integration skills for 10 students who diagnosed with moderate and severe autism with an age range of 9-14, and then

the common areas in the garden and schools were arranged and colored with various materials in accordance with the design. The effects of the sensory gardens on the students were observed within the framework of the monitoring plan developed for 3 months. The observation results obtained at the end of the implementation and observation phases of the study will be included in the reflection report, and based on the observation results obtained from the project with students with Autism Spectrum Disorder, psychological counselors and special education teachers working in the field of special education will be used to create suggestions for the "Sensory Garden" which is one of the applications that can be applied in the field of "Sensory Integration". In line with the monitoring plan of the effects of sensory gardens on the development of sensory integration skills of students diagnosed with autism results will be supportive. In this context, the results are observed within the scope of the "Sensory Garden Project" which will be presented as application suggestions to Psychological Counselors and Special Education Teachers who work primarily with student groups with autism spectrum disorder and then with students with sensory integration problems.

Keywords: *sensory integration, autism spectrum disorder, sensory garden*

Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısına Sahip Çocuklarda Duyu Bütünleme Becerilerini Arttırmaya Yönelik Uygulama Önerileri: Duyu Bahçesi Örneği

Duyu bütünleme, kişinin günlük yaşam aktivitelerine katılımını sağlamak için beynin çoklu duyusal bilgileri alma ve gündelik yaşam içerisine entegre ederek kullanabilme yeteneğini ifade eder. Duyu bütünleme sorunları ise bu çoklu duyusal bilgileri almada, işlemede ve çevrenin taleplerine uygun yanıtlar sağlama noktasında sorun yaşanmasıdır. Duyu bütünleme sorunları ilk kez 1963 yılında tanımlanmış ve duyusal işlemleme sorunlarının çocukların öğrenme, azalmış duyusal farkındalık/duyu bütünleme becerisi, duygusal ve davranışsal özellikleriyle ilişkili olmasının yanı sıra birçok işlevsel sorunla da ilişkili olduğu ortaya çıkarılmıştır. Azalmış duyusal farkındalığa sahip bireyler duyusal uyaranlara yanıt vermeyebilir ya da uyaranları görmezden gelebilmekle birlikte bu tutum ilgisizlik, topluma yönelik ve keşfedici davranışlarda eksiklikle kendini gösterebilmektedir. Otizm Spektrum Bozukluğunun DSM – V de yer alan tanı kriterlerine duyu işlemleme becerilerinin de eklenmesiyle duyusal işlemleme sorunlarının değerlendirilmesi OSB tanı sürecinin ve çekirdek belirtilerinin bir parçası haline gelmiştir. Otizm Spektrum Bozukluğu bulunan bireylerde diğer gelişimsel yetersizlikleri veya nörogelişimsel bozuklukları olan bireylere göre daha fazla duyusal semptom ve duyu bütünleme becerisi eksikliği görülmekte olduğu araştırmalarla ortaya konulmuş olup, bu durum duyusal işleme sorunları kapsamında otizm spektrum bozukluğu tanısına sahip bireyler ile duyu bütünleme alanında çalışma yapma gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu noktada bireyin kendi bedenini ve çevreden edindiği duyusal yaşantıları bütünsel bir şekilde düzenlediği ve insan bedeninde yer alan duyuların çevreye uygun kullanımı ile entegrasyonunu mümkün kılan nörolojik bir süreç olarak duyu bütünleme becerisi önem kazanmaktadır. Bu becerinin geliştirilmesinde bireye göre hazırlanmış ve bu kapsamda uygulanan özel beceri geliştirme programları ile duyusal açıdan çeşitlendirilmiş aktivitelerin yer aldığı müdahale planları özel eğitim alanında çalışan uzmanlar tarafından kullanılmaktadır. Bu bağlamda, özellikle otizm spektrum bozukluğu tanısına sahip bireyler ile çalışırken; ortamın güvenli olması kadar bu ortamların bilişsel ve duyuşsal açıdan destekleyici olması da önem arz etmektedir. Özel eğitime ihtiyaç duyan bireyler ile çalışırken bu bağlamda özellikle eğitim ortamlarının duyuşsal açıdan destekleyici ve beceri kazandırıcı olması "Duyu Bahçesi" çalışmasının ana amaçlarından birini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda yapılan çalışmanın amacı, otizm spektrum bozukluğu tanısına sahip bireylerin oyun alanlarına ve ortak kullanım alanlarına duyusal gelişimlerini destekleyecek duyu bahçesi bileşenlerini dahil ederek yapılan düzenlemelerin otizmli bireyler üzerinde gözlemlenen etkilerini ortaya koymayı hedeflemektedir. İlgili özel eğitim alanında çalışan uzmanların yanı sıra bu çalışmanın asıl uygulama sahası olan ve Özel Eğitim Uygulama Okullarında çalışan Psikolojik Danışman ve Özel Eğitim Öğretmenlerine uygulama önerileri sunmaktır. Araştırma, herhangi bir değişken üzerinde gerçekleştirilmediğinden ve deneysel özellikler taşımadığından nitel araştırma türündedir. İlgili araştırma eylem araştırması olarak planlanmıştır. Eylem araştırmasının dört aşaması planlama, uygulama, gözlemleme ve yansıtmadır. Çalışma planlama aşamasından sonra otizm spektrum bozukluğuna sahip öğrencilerin bulunduğu Başkent Özel Eğitim ve Uygulama Merkezi'nde uygulanmıştır. Uygulama aşamasında, yaş aralığı 9-14 olan orta ve şiddetli otizm tanılı 10 öğrenci için duyu bütünleme becerilerini geliştirme amacı ile 5 duyu organını harekete geçirecek duyu bahçesi tasarlanmış, ardından tasarıma uygun olarak bahçedeki ve okul içerisinde bulunan ortak

kullanım alanları çeşitli materyallerle düzenlenmiş ve renklendirilmiştir. Düzenlenen duyu bahçelerinin öğrenciler üzerindeki etkisi 3 ay süresince geliştirilen izleme planı çerçevesinde gözlemlenmiştir. Çalışmanın uygulama ve gözlem safhaları sonunda elde edilen gözlem sonuçlarına yansıtma raporunda yer verilecek, Otizm Spektrum Bozukluğuna sahip öğrenciler ile yapılan proje sonucundan elde edilen gözlem sonuçlarından yola çıkılarak özel eğitim alanında çalışan psikolojik danışman ve özel eğitim öğretmenlerine "Duyu Bütünleme" alanında uygulanabilecek uygulamalardan olan "Duyu Bahçesi" için öneri oluşturmak amacıyla yararlanılacaktır. Duyu bahçelerinin otizm tanılı öğrencilerin duyu bütünleme becerilerinin gelişimi üzerindeki etkilerinin izleme planı doğrultusunda sonuçlarının destekleyici olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda öncelikli olarak otizm spektrum bozukluğuna sahip öğrenci grupları sonrasında ise duyu bütünleme sorunları yaşayan öğrenciler ile çalışan Psikolojik Danışman ve Özel Eğitim Öğretmenlerine "Duyu Bahçesi" projesi kapsamında gözlemlenen sonuçlar uygulama önerileri olarak sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *duyu bütünleme, otizm spektrum bozukluğu, duyu bahçesi*

The Mediating Role of Emotion Regulation Difficulties in the Relationship Between University Students' Well-Being and Emotional Availability of Parents

***Arş. Gör. Ayşenaz Ekin Duman, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi*; Prof. Dr. Meliha Tuzgöl Dost, Hacettepe Üniversitesi**

University years can be defined as a transition period in which many academic, social, emotional and psychological changes take place. While students gain positive experiences such as acquiring new academic skills, socialization and individuation during these years, they may also face various problems such as adapting to a new environment, experiencing economic difficulties and coping with stress. Literature is examined, it is seen that mental health problems in university students have become widespread, students mostly report low levels of well-being, and this situation is a worldwide concern. Therefore, it can be said that university students are in a risky situation in terms of well-being. In order to promote and protect well-being, it is necessary to identify the factors affecting well-being. In the literature, it is stated that students often get support from their families and friends to cope with the problems. It is also emphasized that in the "Model of Psychological/Emotional Interdependence", in which countries such as Turkey are included, the economic independence of individuals from their parents is approved, but the emotional dependence to parents continues. Therefore, it is thought that emotional availability of parents, which refers to the quality of the emotional relationship between parents and childre, may have significant effects on students' well-being. There are various studies in the literature indicating that young people with emotionally available parents have easier adaptation to life and increased levels of well-being. On the other hand, difficulties in emotion regulation is also a factor closely related to well-being, and it is reported in the literature that university students' well-being decreases significantly as their emotion regulation problems increase. It is also emphasized that young people with emotionally available parents face fewer emotion regulation difficulties. Considering the increasing importance of emotion regulation skills during university years, emotional availability to parents may be expected to affect well-being through emotion regulation difficulties. For all these reasons, this study examined the mediating role of emotion regulation difficulties in the relationship between emotional availability of parents and students' well-being. The research was conducted in the relational survey model, which is a quantitative method. A total of 541 undergraduate students (446 women and 95 men) aged between 18-24+ participated in the study. Personal Information Form, PERMA Well-Being Scale, Emotional Availability of Parents Scale and Difficulties in Emotion Regulation Scale were used to collect the data. SPSS 22.00 package program was used to determine the direct relationships between the variables and LISREL 8.80 program was used to test the structural model. As a result of the study, a partial mediating role of emotion regulation difficulties was found between mother's emotional availability and students' well-being levels. It was determined that emotion regulation difficulties didn't have a mediating effect between the father's emotional availability and the students' well-being. On the other hand, emotional availability to both parents significantly and positively predicted students' well-being. Emotional availability to the mother significantly and negatively predicted difficulties in emotion regulation, whereas emotional availability to the father didn't significantly predict difficulties in emotion regulation. Finally, the findings are discussed within the framework of the related literature and various recommendations are presented.

Keywords: *Well-being, emotional availability of parents, emotion regulation difficulties, university students*

Üniversite Öğrencilerinin İyi Oluşları ile Ebeveynlerinin Duygusal Erişilebilirlikleri Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme Güçlüğünün Aracı Rolü

Üniversite yılları, akademik, sosyal, duygusal ve psikolojik bakımdan pek çok değişimin yaşandığı bir geçiş dönemi olarak ifade edilebilir. Öğrenciler, bu yıllarda yeni akademik beceriler edinme, sosyalleşme ve bireyleşme gibi olumlu deneyimler kazanırken; yeni bir ortama uyum sağlama, ekonomik güçlükler yaşama ve stresle başa çıkma gibi çeşitli sorunlarla da karşılaşabilmektedirler. İlgili alanyazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinde ruh sağlığı sorunlarının yaygınlaştığı, öğrencilerin çoğunlukla düşük iyi oluş düzeyi bildirdikleri, bu durumun ise dünya genelinde bir endişe oluşturduğu görülmektedir. Dolayısıyla, üniversite öğrencilerinin iyi oluş bakımından riskli bir durumda bulundukları söylenebilir. İyi oluşun yükseltilmesi ve korunması için ise iyi oluşu etkileyen faktörlerin belirlenmesi gerekmektedir. Alanyazında öğrencilerin yaşadıkları sorunlarla baş etmek için sıklıkla ailelerinden ve arkadaşlarından destek aldıkları belirtilmektedir. Ayrıca, Türkiye gibi ülkelerin içinde bulunduğu "Karşılıklı Psikolojik/Duygusal Bağlı Aile Modeli"nde bireylerin ebeveynlerinden ekonomik olarak bağımsızlaşmalarının onaylandığı, ancak ebeveynlere olan duygusal bağlılığın devam ettiği vurgulanmaktadır. Bu nedenle, en genel anlamda ebeveynler ve çocuklar arasındaki duygusal ilişkinin niteliğini ifade eden ebeveynin duygusal erişilebilirliğinin öğrencilerin iyi oluşlarında önemli etkiler bırakabileceği düşünülmektedir. Nitekim alanyazında duygusal olarak erişilebilir ebeveynlere sahip olan gençlerin yaşama uyumlarının kolaylaştığına ve iyi oluş düzeylerinin arttığına dair çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Öte yandan, duygu düzenlemede yaşanan güçlükler de iyi oluş ile yakından ilişkili bir faktör olup alanyazında üniversite öğrencilerinin duygu düzenleme sorunları arttıkça iyi oluşlarının belirgin biçimde düştüğü belirtilmektedir. Ayrıca, duygusal olarak erişilebilir ebeveynlere sahip gençlerin daha az duygu düzenleme güçlükleriyle karşılaştıkları vurgulanmaktadır. Üniversite yıllarında duygu düzenleme becerilerinin giderek önem kazandığı düşünüldüğünde, ebeveyne duygusal erişilebilirliğin duygu düzenleme güçlükleri aracılığı ile iyi oluşu etkilemesi beklenebilir. Tüm bu sebeplerle, bu çalışmada ebeveynlerin duygusal erişilebilirliği ile öğrencilerin iyi oluşları arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracılık rolü incelenmiştir. Araştırma, nicel bir yöntem olan ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya yaşları 18-24+ arasında değişen 446 kadın, 95 erkek olmak üzere toplam 541 lisans öğrencisi katılmıştır. Verilerin toplanmasında, Kişisel Bilgi Formu, PERMA İyi Oluş Ölçeği, Ebeveyn Duygusal Erişilebilirliği Ölçeği ve Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki doğrudan ilişkilerin belirlenmesi için SPSS 22.00 paket programından yararlanılmış, yapısal modelin sınanmasında ise LISREL 8.80 programı kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda, annenin duygusal erişilebilirliği ile öğrencilerin iyi oluş düzeyleri arasında duygu düzenleme güçlüklerinin kısmi aracılık rolü bulunmuştur. Duygu düzenleme güçlüklerinin babanın duygusal erişilebilirliği ile öğrencilerin iyi oluşları arasında aracı etkide bulunmadığı belirlenmiştir. Diğer yandan, her iki ebeveyne duygusal erişilebilirliğin öğrencilerin iyi oluşlarını anlamlı ve pozitif yönde yordadığı belirlenmiştir. Anneye duygusal erişilebilirliğin duygu düzenleme güçlüklerini anlamlı ve negatif yönde yordadığı bulunurken; babaya duygusal erişilebilirliğin duygu düzenleme güçlüklerini anlamlı biçimde yordamadığı belirlenmiştir. Son olarak, bulgular ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmış ve çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *İyi oluş, ebeveyn duygusal erişilebilirliği, duygu düzenleme güçlükleri, üniversite öğrencileri*

Analyzing Postgraduate Theses in the Field of Special Education in Turkey Across Various Variables

Dr. Safiye Yılmaz Dinç, MEB

Objective: The aim of this study is to analyze postgraduate theses conducted in the field of special education in Türkiye between 2012 and 2022 across different variables. Within this objective, the study attempts to answer questions related to the years in which postgraduate theses were conducted, the distribution based on disability categories and topics, the differentiation between master's and doctoral theses, and the universities where these theses were completed.

Method: The document analysis method from the qualitative research model was utilized in this study. In the analysis unit of this research, a total of 818 theses published on this subject were found in YÖK's Thesis Scanning Center, with the words Education and Training written in the subject part and Special Education in the index part. Among these theses, a total of 550 master's and 85 doctoral theses that were open access and suitable for the research questions were reached. The theses subjected to analysis were collected from the YÖK's national thesis repository during the period between January 23, 2023, and February 5, 2023.

Findings: When examining the distribution of postgraduate theses conducted in the field of special education between 2012 and 2022 based on the years, the results indicate the following distribution: 35 theses (5.5%) in 2012, 27 theses (4.2%) in 2013, 43 theses (6.7%) in 2014, 105 theses (16.5%) in 2015, 65 theses (10.2%) in 2016, 97 theses (15.2%) in 2017, 45 theses (7.08%) in 2018, 73 theses (11.4%) in 2019, 21 theses (3.3%) in 2020, 64 theses (10%) in 2021, and 60 theses (9.4%) in 2022. Regarding the distribution of the postgraduate theses in the field of special education in terms of being master's or doctoral theses, it was found that 550 theses (86.6%) were master's theses and 85 theses (13.3%) were doctoral theses according to the literature.

When analyzing the distribution of theses in the field of special education according to disability categories, the results are as follows: 50 (9.2%) for Special education teachers' self-efficacy perceptions and attitudes, 14 (2.5%) for Relationship between Special Education and Other Branches, 10 (1.8%) for Relationship between Special Education and School Administrators' Leadership Competencies, 8 (1.4%) for Language and Speech Disorders, 53 (9.8%) for Individuals with Intellectual Disabilities, 34 (6.2%) for Special Education Institutions, 55 (10.1%) for Autism, 4 (0.7%) for Neglect and Abuse, 27 (5%) for Visual Impairments, 16 (2.9%) for Hearing Impairments, 29 (5.3%) for Gifted Individuals, 45 (8.3%) for Teacher-Parent-Student Views, 22 (4%) for Specific Learning Difficulties, 4 (0.7%) for Physical Disabilities, 3 (0.5%) for Down Syndrome, 7 (1.2%) for Tests and Scales.
When examining the distribution of postgraduate studies in the field of special education according to universities in the literature, the results reveal that: The highest number of studies (81, 12.7%) were conducted at Anadolu University. Following that, Gazi University accounted for 68 (10.7%), Necmettin Erbakan University had 51 (8%),Bolu İzzet Abant Baysal University had 47 (7.4%), Ankara University had 45 (7%), Marmara University had 29 (4.5%), Dokuz

Eylül University had 20 (3.1%), Üsküdar University had 12 (1.8%), Yeditepe University had 10 (1.5%).

Conclusion: In this study, postgraduate theses conducted in the field of special education between 2012 and 2022 were examined across various variables. When analyzing the distribution of postgraduate theses in the field of special education based on disability categories, it was observed that autism had the highest number of studies, followed by intellectual disabilities. Based on the research findings, there is potential for more studies to be conducted on topics related to Down syndrome and physical disabilities. Such research could contribute to researchers selecting unique topics for their postgraduate theses and could be repeated in different time periods with more specific objectives. enables researchers in the field to gain important insights into general trends and topic selection, thereby enhancing their approaches and perspectives for their own research projects.

Keywords: *special education, graduate thesis, mainstreaming education*

Türkiye'de Özel Eğitim Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmanın amacı 2012-2022 yılları arasında Türkiye'de özel eğitim alanında yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda lisansüstü tezlerin hangi yıllarda yapılmış olduğu, engel grupları ve konulara göre dağılımı, kaç tanesinin yüksek lisans kaç tanesinin doktora tezi olduğu, bu tezlerin hangi üniversitelerde yapılmış olduğu sorularına yanıt verilmeye çalışılmıştır.

Yöntem: Bu çalışmada nitel araştırma modelinden döküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmanın analiz biriminde, YÖK'ün Tez Tarama Merkezi'nde konu kısmına Eğitim ve Öğretim, dizin kısmına Özel Eğitim kelimeleri yazılarak bu konuda yayınlanmış olan toplam 818 tez bulunmuştur. Bu tezler içinde açık erişimi olan ve araştırma sorularına uygun olan toplam 550 tane yüksek lisans 85 tane de doktora tezine ulaşılmıştır. İncelemeye tabi tutulan tezler YÖK'ün ulusal tez merkezinden 23.01.2023-05.02.2023 tarihleri arasında kalan zaman diliminde edinilmiştir.

Bulgular: 2012-2022 yılları arasında özel eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde; 2012 yılında yapılan 35 (%5.5), 2013 yılında 27 (%4.2), 2014 yılında 43 (%6.7), 2015 yılında 105 (%16.5), 2016 yılında 65 (%10.2), 2017 yılında 97 (%15.2), 2018 yılında 45 (%7.08), 2019 yılında 73 (%11.4), 2020 yılında 21 (%3.3), 2021 yılında 64(%10), 2022 yılında 60 (% 9.4) şeklinde bir dağılım gösterdiği bulunmuştur. Alan yazında yapılan özel eğitim konusundaki lisansüstü tezlerinin yüksek lisans tezi ve doktora tezi olarak dağılımına baktığımızda, yüksek lisans tezinin 550 (%86.6) ve doktora tezinin 85 (%13.3) şeklinde dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Özel eğitim alanındaki tezlerin konularına göre dağılımı incelendiğinde; Özel eğitim öğretmenlerinin öz yeterlik algıları ve tutumları 50 (%9.2), Özel Eğitim ve Diğer Branşlar Arasındaki İlişki 14 (%2.5), Özel Eğitim ve Okul Yöneticilerinin Liderlik Yeterlikleri arasındaki ilişki 10 (%1.8), Dil ve Konuşma Bozukluğu 8 (%1.4), Zihinsel Engelliler 53(% 9.8), Özel Eğitim Kurumları 34 (%6.2), Otizm 55 (10.1), İhmal ve istismar 4 (%0.7), Görme Engelliler 27 (%5), İşitme Engelliler 16 (%2.9), Üstün Zekalılar 29 (%5.3), Öğretmen Veli Öğrenci Görüşleri 45 (%8.3), Özel Öğrenme Güçlüğü 22 (%4), Bedensel Engelliler 4 (%0.7), Down Sendromlular 3(% 0.5), Test ve Ölçek 7 (%1.2) şeklinde bir dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Alan yazında yapılan özel eğitim konusundaki lisansüstü çalışmaların üniversiteler göre dağılımı incelendiğinde ise en fazla Anadolu Üniversitesinde 81 (%12.7) yapıldığı, daha sonra sırayla Gazi Üniversitesi 68(%10.7), Necmettin Erbakan Üniversitesi 51 (%8), Bolu İzzet Abant Baysal Üniversitesi 47 (%7.4), Ankara Üniversitesi 45 (%7), Marmara Üniversitesi 29 (%4.5), Dokuz Eylül Üniversitesi 20(%3.1), Üsküdar Üniversitesi 12 (%1.8), Yeditepe Üniversitesi 10 (1.5) şeklinde dağılım gösterdiği anlaşılmıştır.

Sonuç: Bu araştırmada 2012-2022 yılları arasında yapılan özel eğitim alanındaki lisansüstü tezleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Özel eğitim alanında yapılan lisansüstü tezlerin engel gruplarına göre dağılımı incelendiğinde en çok otizm ve daha sonra zihinsel engelliler ile ilgili çalışıldığı görülmüştür. Araştırma sonucundan hareketle down sendromlular ve bedensel engelliler ile ilgili daha fazla araştırma yapılabilir. Bu alanda çalışacak araştırmacılar, bu alandaki genel eğilimler ve konu seçimi gibi unsurlara ilişkin önemli bilgiler edinerek kendi araştırmalarına yönelik yaklaşımlarını geliştirme veya değiştirme konusunda bazı izlenimler edinebilirler.

Anahtar Kelimeler: *lisansüstü tez, özel eğitim, kaynaştırma*

Madde ile İlişkili Psikotik Bozuklukta Dikkat ve Sosyal Biliş Özelliklerinin İlişkili Maddelere Göre Karşılaştırılması… Çok Merkezli Bir Çalışma

Lisansüstü Öğrencisi Ömer Cihat Yıldırım, Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sinirbilim Ana bilim Dalı, İzmir; Doç. Dr. Umut Kırlı, Ege Üniversitesi, Madde Bağımlılığı, Toksikoloji ve İlaç Bilimleri Enstitüsü, İzmir

Amaç: Bilişsel işlev sorunları psikotik bozuklukların temel belirtilerinden biridir ve çok sayıda Madde ile İlişkili Psikoz (MİP) hastası çeşitli bilişsel alanlarda sorunlar yaşamaktadır. Negatif ve pozitif psikotik belirti boyutlarının türü ve şiddeti kullanılan maddeye göre değişmektedir. Benzer şekilde kullanılan maddelere göre hastalarda farklı bilişsel özellikler görülüyor olabilir. Bu çalışmada MİP'te ilişkili maddelere göre bilişsel işlevler ve sosyal biliş özellikleri açısından olası farklılıkları incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmaya 2 ayrı hastanede MİP için yatarak tedavi gören toplam 30 hasta dahil edildi. Hastaların kullandıkları maddelerin saptanması amacıyla idrar analizleri yapıldı. 15 hastaya metamfetamin ile ilişkili psikoz (MET) (yaş ortalaması: 31,73 ± 7,4), 15 hastaya ise metamfetamin dışı maddeler ile ilişkili psikoz (NON-MET) (yaş ortalaması: 31,27 ± 9,6) tanısı konuldu. Bu maddeler ağırlıklı olarak esrar ve pregabalindi. Hastaların dikkat, bilgi işlemleme hızı ve tepki ketleme yetileri Stroop Testi Çapa Formu, sosyal biliş özellikleriyse Gözlerden Zihin Okuma ölçeği kullanılarak yatışın 4. gününde incelendi. (Etik kurul: 23-5T/45 11.05.2023)

Bulgular: Stroop testinin alt ölçüm türleri olan Stroop A (p= 0,09), Stroop B (p= 0,34), Stroop C (p= 0,25), Stroop D (p= 0,24) tamamlama süreleri ile Spontan Düzeltme (p= 0,20) değerlerinden hiçbirinde iki grup arasında anlamlı bir fark bulunamazken klinik değerlendirmede öneme sahip olan İnterferans hataları kısmında MET grubu, NON-MET grubuna göre anlamlı olarak daha az hata yapmıştır (z= -2,256 p= 0,012). Buna ek olarak, Gözlerden Zihin Okuma ölçeğinde MET grubu (ort: 18,27 ± 4,53) DİĞER gruba (ort: 14,57 ± 5,14) göre anlamlı derecede daha fazla sayıda doğru yanıt vermiştir (t=2,058 p= 0,025). Sonuç: MET grubu, diğer gruba göre dikkat ve sosyal bilişte daha iyi performans göstermiştir. Uyarıcı kullanımının bazı bilişsel alanlarda iyileştirmeler yapabilmesi ve akut dönemde gözlenen düşük bilişsel performansın MİP'in gelecekte şizofreniye dönüşüm riskini artırması birlikte düşünüldüğünde bulgularımız metamfetamin ile ilişkili psikozun kalıcılaşma olasılığının, esrar ve diğer maddeler ile ilişkili psikoza göre daha düşük olduğuna yönelik veriler ile uyumludur.

Keywords: *Dikkat, Madde ile İlişkili Psikoz, Sosyal Biliş,Tepki Ketleme*

Risk and protective factors for self-harming behaviors among adolescents in Türkiye: A systematic review

Psikolojik Danışman Ayşenur Tonbul, Milli Eğitim Bakanlığı; Arş. Gör. Dr. Öznur Bayar, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Self-harming behavior refers to intentionally causing harm to one's body without suicidal intent. This behavior has been on the rise since the 21st century and continues to increase. Globally recognized as a significant public health issue, it is categorized under "non-suicidal self-injury" in the DSM-5. Self-harming behavior is known to occur more frequently during adolescence compared to other life periods. Research in Türkiye has revealed a considerable prevalence of self-harming behavior among adolescents. This behavior plays a role as a risk factor for future psychological and behavioral problems, including suicide. While the literature predominantly addresses risk factors for self-harming behavior, protective factors have received relatively less attention. With an increasing number of studies on self-harming behavior among adolescents in Türkiye, there is a need to synthesize the findings.

Therefore, this study aims to systematically review the risk and protective factors related to self-harming behaviors in adolescents in Türkiye. The databases MEDLINE, PubMed, Ulakbim, and Web of Science will be searched. The reference lists of relevant studies will also be screened. During the data search following terms will be used both in English and Turkish: "deliberate self-harm," "self-mutilation," "self-injury," "self-destruction," "parasuicide," and "auto aggression." There will be no restriction on the publication year of the studies. The inclusion criteria for the review are (a) being a quantitative research article focusing on non-suicidal self-harm behavior, (b) being written in English or Turkish, (c) the study group is adolescents in Türkiye, and (d) the research including at least one type of risk or protective factor. The PRISMA-P guidelines will be followed for conducting and reporting the review. The potential risk and protective factors identified in the review will be analyzed using an ecological systems approach. The synthesized findings will provide various recommendations for future research and school- and community-based interventions.

Keywords: *Non-suicidal self-harm, self-mutilation, adolescence, protective factors, risk factors, systematic review*

Türkiye'de ergenlerde kendine zarar verme davranışına ilişkin risk faktörleri ve koruyucu faktörler: Sistematik gözden geçirme

Kendine zarar verme davranışı, kişinin intihar amacı olmaksızın kasıtlı olarak kendi bedenine zarar vermesidir. Bu davranış, 21. yüzyıldan itibaren artmaya başlamıştır ve halen artmaya devam etmektedir. Tüm dünyada önemli bir halk sağlığı sorunu olarak görülen bu davranış DSM-5'te "intihar olmayan kendini yaralama" başlığı adı altında yer almaktadır. Kendine zarar verme davranışının ergenlik döneminde diğer dönemlere kıyasla daha fazla gerçekleştiği bilinmektedir. Ergenlerde kendine zarar verme davranışının görülme sıklığının Türkiye'de de azımsanmayacak düzeyde olduğunu ortaya koyan araştırmalar bulunmaktadır. Bu davranış, intihar dahil olmak üzere gelecekteki psikolojik ve davranışsal sorunlar için risk faktörü olarak rol oynamaktır. Alan yazın incelendiğinde kendine zarar verme davranışında çoğunlukla risk faktörlerinin ele alındığı, koruyucu faktörlerin ise görece göz ardı edildiği dikkat çekmektedir. Türkiye'de artan sayıda araştırma ile ergenlerde kendine zarar verme davranışının ele alınması da söz konusu bulguların sentezlenmesini gerekli kılmaktadır. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı Türkiye'de ergenlerde kendine zarar verme davranışına ilişkin risk faktörleri ve koruyucu faktörlerinin sistematik olarak derlenmesidir.

Bu bağlamda MEDLINE, PubMed, Ulakbim ve Web of Science veri tabanları taranacaktır. Ayrıca ilgili çalışmaların kaynakçaları gözden geçirilecektir. Tarama yapılırken kendine zarar verme davranışı için alanyazında kullanılan "kasten kendine zarar verme", kendini yaralama", "kendine zarar verme", fiziksel olarak kendini tahrip etme", "kendine yönelik agresyon" terimleri Türkçe ve İngilizce olarak kullanılacaktır. Çalışmalar taranırken yıl sınırlandırması yapılmayacaktır. Derleme çalışmasına dahil edilme kriterleri (a) intihar amaçlı olmayan kendine zarar verme konusuna odaklanan nicel araştırma makalesi olması, (b) İngilizce ve/veya Türkçe dillerinde yazılması, (c) çalışma grubunu Türkiye'deki ergenlerin oluşturması ve (d) en az bir çeşit risk ve koruyucu faktörün araştırılması şeklindedir. Bu çalışmanın yürütülmesi ve raporlanmasında PRISMA-P rehberi esas alınacaktır. Derleme çalışması sonucu ulaşılan olası risk faktörleri ve koruyucu faktörler, ekolojik sistem yaklaşımının bakış açısı ile gruplandırılarak incelenecektir. Elde edilen bulgular sentezlenerek ilerleyen araştırmalar ve okul ve toplum temelli müdahaleler için çeşitli önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *İntihar amaçlı olmayan kendine zarar verme, kendini yaralama, ergenlik, koruyucu faktörler, risk faktörleri, sistematik derleme*

A Qualitative Study Examining High School Students' Career Anxiety and Coping Strategies

Doç. Dr. Ahmet Kara, Kastamonu Üniversitesi

Career anxiety refers to negative emotions experienced during various stages of career decision making (before or during) or job performance. Career anxiety consists of four categories: Process anxiety, uncertainty anxiety, choice anxiety, and outcome anxiety. The aim of this research is to explore the career anxieties of high school students and their coping strategies. The phenomenon discussed in the research is career anxiety. In this direction, the design of the research was determined as phenomenology. In the phenomenology design, it is aimed to find the meanings of the participants about the phenomenon and the nature of their experiences about it. In this study, the phenomenology design was preferred because it was aimed to explore how high school students make sense of the phenomenon of career anxiety and what their experiences are with this concept. In addition, descriptive phenomenology, which is a type of phenomenological design, was used in this study. In descriptive phenomenology, it is aimed to describe the career anxiety phenomenon of high school students and its related features. In addition, the participants of this study consist of twenty high school students who were determined by the criterion sampling technique, one of the purposeful sampling methods. Inclusion criteria for the study; Being a Turkish high school student, not having a psychiatric diagnosis, having high perceived career anxiety, and volunteering. In addition to these, individual interviews were preferred as the data collection method in this study. A semi-structured interview form was used as a data collection tool. Three-stage method was preferred in data analysis. In the first stage, the important expressions or sentences among the opinions of high school students about career anxiety were determined. In the second stage, the meanings derived from these expressions or sentences were transformed into themes. In the last stage, the extracted themes were translated into comprehensive definitions by associating them with the phenomenon of career anxiety. On the other hand, the data is in the analysis stage. As a result, the findings will be discussed in the context of the literature and recommendations for researchers and practitioners will be developed.

Keywords: *career anxiety, coping strategies, qualitative research, high school students*

Lise Öğrencilerinin Kariyer Kaygılarını ve Baş Etme Stratejilerini İnceleyen Nitel Bir Araştırma

Kariyer kaygısı, kariyer kararı verme sürecinin çeşitli aşamalarında (öncesinde ya da sırasında) veya iş performansı sırasında yaşanan olumsuz duyguları ifade etmektedir. Kariyerle ilgili kaygı dört kategoriden oluşur: Süreçle ilgili kaygı, belirsizlikle ilgili kaygı, seçimle ilgili kaygı ve sonuçlarla ilgili kaygıdır. Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin kariyer kaygılarını ve bununla baş etme stratejilerini keşfetmektir. Araştırmada ele alınan fenomen, kariyer kaygısıdır. Bu doğrultuda araştırmanın deseni fenomenoloji olarak belirlenmiştir. Fenomenoloji desende, katılımcıların fenomene ilişkin oluşturdukları anlamlar ve ona ilişkin deneyimlerinin doğasını bulmak amaçlanmaktadır. Bu araştırmada ise lise öğrencilerinin kariyer kaygısı fenomenini nasıl anlamlandırdıkları ve bu kavrama ilişkin deneyimlerinin neler olduğunu keşfetmek amaçlandığı için fenomenoloji deseni tercih edilmiştir. Buna ek olarak bu araştırmada fenomenoloji desenin bir çeşidi olan betimleyici fenomenoloji kullanılmıştır. Betimleyici fenomenolojide, lise öğrencilerinin kariyer kaygısı fenomeni ve ona ilişkin özelliklerini tanımlamak amaç edinilmektedir. Ayrıca bu araştırmanın katılımcılarını amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniği ile belirlenen yirmi lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmaya dahil edilme ölçütleri; Türk lise öğrencisi olmak, psikiyatrik tanı almamış olmak, algılanan kariyer kaygısını yüksek olarak belirtenler ve gönüllü olmaktır. Bunlara ek olarak bu araştırmada veri toplama yöntemi olarak, bireysel görüşme tercih edilmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri analizinde üç aşamalı yöntem tercih edilmiştir. İlk aşamada lise öğrencilerinin kariyer kaygısına ilişkin görüşleri arasında bulunan önemli ifadeler veya cümleler belirlenmesi işlemi yapılmıştır. İkinci aşamada ise bu ifadeler veya cümlelerden ortaya çıkartılan anlamların temaya dönüştürülmesi işlemi gerçekleştirilmiştir. Son aşamada ise çıkartılan temaların kariyer kaygısı fenomenle ilişkilendirilerek kapsamlı tanımlamalara çevrilmesi işlemi uygulanmıştır. Öte yandan veriler analiz aşamasındadır. Sonuç olarak bulgular literatür bağlamında tartışılacaktır ve araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *kariyer kaygı, baş etme stratejileri, nitel araştırma, lise öğrencileri*

Prevelance of bullying and relation with Psychological distress and perceived social support among middle schools children

Dr. Öğr. Üyesi Nazir Thseen, Ibn Haldun University

School Bullying among adolescents is a universal problem and pretty prevalent. School Bullying represents a significant problem in Turkish schools, and for decades, it has been one of the critical problems in schools. No matter the type or form of bullying, it has a tremendous effect on the children's mental health. The current study aims to investigate the prevalence of bullying in its various forms in schools. In addition, the study also explores the relationship between bullying, perceived social support, and psychological distress. The study used a quantitative research method. The study included 601 (N= 601) students aged 11 to 15 years (M = 12.97; SD = .611), with 53.61% identifying as female and 46.39% as male. The participants (N = 601) were students chosen from six state middle schools in Istanbul in the 2022–2023 academic year. The study administered a questionnaire to assess bullying, perceived social support, and psychological distress, and a demographic information sheet. Descriptive statistical analyses were used to interpret the data. The results revealed that 43.26% had faced victimization, 20.79% were bullies, and 15% were bully-victim. In terms of gender, comparison among victimization females met higher (52.34%) than males (47.665), and meanwhile, bullying behavior is significantly higher among males (60.80%) than females (39.20%). There were apparent gender differences, with boys consistently experiencing more physical bullying while social bullying is common among females. Further results revealed that a medium level of perceived social support among victims, bullies, and bully-victims had positively correlated with the Psychological health of the students.

Keywords: *Bullying, Victimization, Middle school, Perceived social support, Psychological health.*

The Academic Achievement Of Children With Learninig Disabilities: A Meta Analysıs

Uzm. Psk. Danışman Emine Kuşcu Baykara, Lefke Avrupa Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Bengisoy, Lefke Avrupa Üniversitesi

Learning disability is a process that affects the academic success of children, their psychosocial interaction areas and their future goals, and requires them to receive support. Individuals with learning problems in the Special Education Services Regulation; It is defined as a person who needs special education and supports educational services because of difficulty in language, listening, speaking, reading, writing, spelling, attention or math. Considering the definitions, the disorder has been seen for half a month since learning disability is separated from laziness, hyperactivity and attention deficit, mental deficiency, language and speech disorder and its biological place in the terminology. As can be understood from these comprehensive definitions, the fact that learning disabilities can be seen in more than one area indicates a different development of the central nervous system in the brain. None of these signs are physically observable. The aim of this study is to synthesize the results obtained from experimental studies examining the effects of children with learning disabilities on their academic achievement, using meta-analysis method, and to reveal the effect of different criteria in the studies. Meta analysis method was used in the study. In this study, the effect size of 22 studies dealing with students' academic achievement of teaching techniques based on learning disabilities was analyzed.The study was carried out by examining 22 studies that took place between 2004-2023. The effect size of the academic teaching of learning disability was calculated as 1.437. This value is a very high effect size according to Cohen's classification. It has been found that the effect of learning disability and academic life is less than the classical learning method. The effect sizes of various criteria used in the studies were also examined. These criteria were determined as the type of publication, duration of implementation, sample size, and the development level of the provinces, each criterion was divided into groups one by one and the effect sizes were analyzed. In the type of publication, the master's theses have a high effect size, the sample size is moderate, the application period is 5-8 weeks, the first group is based on the general index according to the development level of the provinces, the first group is based on the income and wealth status, the first group is on access to infrastructure services. On the other hand, it has been determined that the provinces in the second group have a high level of effect size.

Keywords: *Learning disability, Academic achievement, Meta analysis*

Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklarda Akademik Başarı: Bir Meta Analiz Çalışması

Öğrenme güçlüğü çocukların akademik başarısını psikososyal etkileşim alanlarını ve geleceğe yönelik hedeflerini etkileyen ve destek almalarını gerektiren bir süreçtir. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde öğrenme sorunu olan bireyler; Dil, dinleme, konuşma, okuma, yazma, heceleme, dikkat toplama veya matematik işlemlerini yapma zorluğu nedeniyle özel eğitime ihtiyaç duyan ve eğitim hizmetlerini destekleyen kişi olarak tanımlanmaktadır. Tanımlar göz önüne alındığında, öğrenme sakatlığının tembellik, hiperaktivite ve dikkat eksikliği, zihinsel eksiklik, dil ve konuşma bozukluğundan ayrılmasından ve terminolojideki biyolojik olarak yer almasından bu yana ayrıldığı yarım aydır bozukluk görülmektedir. Bu kapsamlı tanımlardan anlaşılacağı gibi, öğrenme güçlüğünün birden fazla alanda görülebileceği gerçeği, beyindeki merkezi sinir sisteminin farklı bir gelişimi olduğunu göstermektedir. Bu işaretlerin hiçbiri fiziksel olarak gözlenemez. Bu araştırmanın amacı, öğrenme güçlüğü olan çocukların akademik başarılarına etkisinin incelendiği deneysel çalışmalardan elde edilen sonuçların meta analiz yöntemiyle sentezlenmesi ve çalışmalardaki değişik kriterlerin etkisinin ortaya çıkarılmasıdır. Çalışmada meta analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmada öğrenme güçlüğüne dayalı öğretim tekniklerinin öğrencilerin akademik başarılarını ele alan 22 çalışmanın etki büyüklüğü analiz edilmiştir. Çalışma 2004-2023 yılları arasında gerçekleşen 22 çalışma incelenerek gerçekleştirilmiştir. Öğrenme güçlüğünün akademik öğretimine ait etki büyüklüğü 1.437 olarak hesaplanmıştır. Bulunan bu değer Cohen'in sınıflamasına göre oldukça yüksek bir etki büyüklüğüdür. Öğrenme güçlüğü ile akademik yaşamın, klasik öğrenme yöntemine göre etkisinin daha az olduğu bulunmuştur. Çalışmalarda kullanılan çeşitli kriterlerin etki büyüklüklerine de bakılmıştır. Bu kriterler yayın türü, uygulama süresi, örneklem büyüklüğü, illerin gelişmişlik düzeyleri olarak belirlenmiş, her bir kriter tek tek kendi aralarında gruplara ayrılmış ve etki büyüklükleri analiz edilmiştir. Yayın türünde yüksek lisans tezlerinin yüksek düzeyde etki büyüklüğüne sahip olduğu, örneklem büyüklüğünde orta düzeyde örneklem büyüklüğü, uygulama süresinde 5-8 hafta, illerin gelişmişlik düzeylerine göre genel endeks baz alındığında iki gruptan birinci grup, gelir ve servet durumuna bakıldığında birinci, alt yapı hizmetlerine erişime bakıldığında ise ikinci grupta yer alan illerin yüksek düzeyde etki büyüklüğüne sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Öğrenme güçlüğü, meta analiz, akademik başarı*

Psycho-Oncology Treatment with EMDR: A Case Study

Dr. Safiye Yılmaz Dinç, MEB

Objective: Cancer, unlike other chronic illnesses, is not a static and monotonous disease. Being a prolonged condition with various treatments, cancer necessitates psychotherapy due to its challenging nature for both oncology professionals and patients along with their families. While patients primarily receive cognitive-behavioral and supportive interventions to cope with the physical, emotional, social, and existential impacts of cancer in terms of treatment recommendations, the presence of grief and trauma reactions in individuals with cancer has led to the emergence of EMDR as an alternative approach in recent times. Despite limited research investigating the effectiveness of EMDR therapy within the cancer population, it is deemed as a highly effective and accessible treatment method for cancer patients. EMDR requires no homework, can foster resource development, and is less demanding than many other forms of therapy. EMDR sessions can be conducted at frequent intervals and are suitable for patients traveling from out of town for cancer treatment. The aim of this study is to explore the effectiveness of the EMDR approach in a case involving a 61-year-old male client diagnosed with lung cancer.

Method: The research employed the case study design, which is one of the qualitative research methods. The case presentation of the study revolves around a 61-year-old male client who learned of his cancer diagnosis a week prior and sought clinical assistance for psychotherapy alongside medical treatment. A total of 11 sessions were conducted with the client. To determine the psychological coping strategies employed by the client in dealing with the stress he experienced, the 'Coping with Cancer Scale,' consisting of 21 questions, was applied.

Findings:
In the first session, due to the client being at the early stages of the illness and the potential anxiety arising from uncertainty, psychoeducation was provided as a priority. Given the client's confusion, particularly concerning nutrition, information about dietary choices in cancer was conveyed, and the client was referred to a dietitian. A comprehensive history was taken, therapeutic alliance was established, and treatment planning was conducted. The client's stage of grief was identified as denial according to Kubler Ross's model. During the client's anamnesis, all areas of concern were identified and was asked him to give scores. The first two sessions were focused on problem definition and resource development. As the client's father had previously passed away from cancer, the fear associated with undergoing treatment at an oncology department was a significant concern. Addressing this trigger was the primary focus of the third session. Subsequently, the fourth session was based on the issue with the highest score. The client had a prevailing negative cognition of "I am helpless." Prior to each trauma processing session, resource work was conducted, and the client's condition was assessed. Starting from the 7th session and onwards, mindfulness exercises were integrated to alleviate pain, which was particularly intense. Mindfulness also facilitated acceptance of the illness, making these exercises beneficial in subsequent sessions. After addressing the identified traumas, the 9th session onward involved discussing unfinished tasks and implementing a future template. In addition to these, somatic awareness, grounding, the "beam of light" activity (with a meditative sound), container exercise, safe place exercise, and emotion regulation exercises were conducted at the end of each session to enhance the client's well-being and facilitate proper

session closure. After a total of 11 sessions, the client reported feeling better, and the medical treatment's positive progression was noted. Furthermore, the "Coping with Cancer Scale" was re-administered at the end of the 11th session, revealing an increase in the score from 32 to 78, indicating improved coping skills.

Conclusion: This study demonstrates the effectiveness of EMDR therapy in coping with the challenges posed by cancer and reducing associated symptoms. Additionally, further research can investigate its impact on extending lifespan and enhancing quality of life. It is also essential to explore if these positive outcomes can be replicated in other clients and various types of cancer. More research is needed to determine the suitability of EMDR therapy in different formats such as group or couples therapy, as well as its applicability for children and adolescents, apart from adults.

Keywords: *Psycho-oncology, Emdr, Trauma*

Emdr ile Psiko-Onkoloji Tedavisi: Vaka Çalışması

Amaç: Kanser diğer kronik rahatsızlıklar gibi durağan ve tekdüze monoton bir hastalık değildir. Uzun süren ve çeşitli tedavileri olan bu hastalık hem onkoloji çalışanları için hem de hasta ve hasta yakınları için zor bir süreç olduğundan psikoterapi gereklidir. Tedavi önerileri açısından hastaların kanserin fiziksel, duygusal, sosyal ve varoluşsal etkileriyle başa çıkmasında daha çok bilişsel davranışçı ve destekleyici müdahaleler kullanılsa da kanser olan kişide yasla beraber travma reaksiyonu da görüldüğünden EMDR de son dönemlerde alternatif bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. EMDR terapisinin kanser popülasyonunda etkiliğini araştıran çok az sayıda araştırma olsa da kanserli hastalar için çok etkili ve erişilebilir bir tedavi yöntemi olduğu düşünülmektedir. Çünkü EMDR, ev ödevi gerektirmez, kaynak geliştirilebilir ve diğer birçok tedavi biçiminden daha az zahmetlidir. EMDR tedavisi sık aralıklarla yapılabilir ve kanser tedavisi için şehir dışından seyahat eden hastaların kullanımına uygundur.Bu çalışmanın amacı ise akciğer kanseri tanısı olan 61 yaşındaki bir erkek danışana ilişkin olguda EMDR yaklaşımının etkililiğini incelemektir.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu deseninden yararlanmıştır. Çalışmanın olgu sunumunu bir hafta önce kanser olduğunu öğrenen ve medikal tedavinin yanında psikoterapi için kliniğe başvuran 61 yaşındaki bir erkek danışan oluşturmaktadır. Danışanla toplam 11 seans gerçekleştirilmiştir. Olguya yaşadığı stres ile psikolojik olarak başa çıkma stratejilerini belirleyebilmek için 21 soruluk ‘Kanserle Başa Çıkma Ölçeği' uygulanmıştır.

Bulgular: Danışana ilk seans hastalığın başında olduğu için ve belirsizlik kaygı uyandıracağından öncelikle danışana psikoeğitim verildi. Özellikle beslenme ile ilgili kafa karışıklığı yaşadığı için kanser hastalığında beslenme biçimi de anlatıldı ve bunun yanında bir dietisyene yönlendirildi. Ayrıntılı öykü alındı. Terapotik ittifak geliştirildi ve yapılama yapıldı. Danışanın Kübler Ross’un yas modelinde inkar aşamasında olduğu anlaşıldı. Danışandan anamnez alınırken tüm sorun alanları belirlendi ve bunlara puan verilmesi istendi. İlk iki seans problemi tanımlamaya yönelikti ve kaynak çalışmasına ağırlık verildi. Danışanın daha önce de babası kanserden vefat ettiği için onkoloji servisine gidip tedavi görmekle ilgili kaygı yaşıyordu. Bu sebeple 3. seansta öncelikle bu tetikleyici çalışıldı. Daha sonra en yüksek puan verilen soruna göre 4. seansa başlandı. Danışanda ‘çaresizim’ negatif kognisyonu fazlaydı. Her seansın başında travma çalışmadan önce kaynak çalışması yapıldı ve hastalığın durumu danışana soruldu. 7. Seans ve sonraki seanslarda travma çalışmadan önce ağrıları fazla olduğu için ağrı azaltmak için etkili olan farkındalık (mindfulness) egzersizi yapıldı. Mindfulness hastalığı kabullenmeyi de kolaylaştığından bu egzersizlerden diğer seanslarda da faydalanıldı. Belirlenen travmalar çalışıldıktan sonra 9. seanstan itibaren yarım kalan işler konuşuldu ve gelecek şablonu uygulandı. Tüm bunların yanında somatik farkındalık, topraklama, ışık huzmesi etkinliği (meditasyonel bir sesle), konteynır egzersizi, güvenli yer egzersizi, duygu devrelerini çalıştıracak duygu regülasyonu çalışmaları her seansın sonunda yapılarak danışanın iyi oluşunu artırıp seansın bitirilmesine dikkat edildi. Toplam 11 seansın sonunda danışan kendini daha iyi hissettiğini ve medikal tedavisinin de olumlu yönde gittiğini söyledi Bunun yanında 11. seansın sonunda tekrar uygulanan ‘Kanserle Başa Çıkma Ölçeği' ile ön-test puanı

32 iken son-test puanında 78'e çıktığı yani başa çıkma becerilerinin arttığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Sonuç: Bu araştırmada EMDR tedavisinin kanser hastalığının getirdiği zorluklarla başa çıkmada ve semptomları azaltmada etkili olduğu anlaşılmıştır. Bununla beraber yaşam süresini uzatmada ve yaşam kalitesini artırmada ne kadar etkili olduğu da araştırılabilir. Ayrıca bu olumlu sonuçların diğer danışanlarda ve diğer kanser türlerinde tekrarlanıp tekrarlanamayacağını belirlemek, bireysel terapi gibi grup veya çift formatında ve yetişkinler gibi çocuklar için de uygun olup olmadığını belirlemek için daha fazla araştırma yapmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: *Psiko-onkoloji, Emdr, Travma*

The Prediction Level of Psychological Resilience and Loneliness on Internet Addiction

Dr. Öğr. Üyesi Gülçin Güler Öztekin, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

Psychological resilience, loneliness, and internet addiction have been determined to be associated with a variety of psychological and mental health problems. Internet use has significantly increased with technological developments. The continuous and excessive use of internet leads to many problems such as psychological, social and school problems. Therefore, it is critical to identify the factors affecting internet addiction. In this study, it was aimed to determine whether psychological resilience, loneliness and internet addiction differ according to gender and classroom level variables and to determine whether psychological resilience and loneliness predict internet addiction. 327 university students (49.8% men) studying at Ağri Ibrahim Cecen University participated in the study. Data were collected with the General Information Form, Brief Resilience Scale, UCLA Loneliness Scale and Young's Internet Addiction Test-Short Form. In order to determine whether the psychological resilience, loneliness and internet addiction scores of university students show a significant difference according to gender, independent groups t test was applied, and one-way ANOVA was performed to determine whether there is a significant difference according to classroom level. Multiple linear regression analysis was applied to determine whether students' psychological resilience and loneliness levels predict internet addiction. The results of the analysis showed that women had higher psychological resilience scores than men, while men had higher loneliness and internet addiction scores. No significant difference was found in the psychological resilience, loneliness and internet addiction scores of university students according to the classroom level variable. A positive and significant relationship was found between internet addiction, psychological resilience and loneliness ($R= 0.595$, $p<0.05$). It was identified that psychological resilience and loneliness variables together explained 35% of the total variance in internet addiction ($R2= 0.350$). The present study showed that psychological resilience and loneliness were significant predictors of internet addiction. The findings of the study suggest that interventions that increase psychological resilience and decrease loneliness levels of university students will be beneficial in order to prevent internet addiction or reduce its symptoms.

Keywords: *psychological resilience, loneliness, internet addiction, university students*

Psikolojik Sağlamlık ve Yalnızlığın İnternet Bağımlılığını Yordama Düzeyi

Psikolojik sağlamlık, yalnızlık ve internet bağımlılığının çeşitli psikolojik ve zihinsel sağlık sorunlarıyla ilişkili olduğu belirlenmiştir. Teknolojik gelişmelerle birlikte internet kullanımı ciddi oranda artmaktadır. İnternetin sürekli ve aşırı kullanımı psikolojik, sosyal ve okul sorunları gibi birçok soruna yol açmaktadır. Bu yüzden, internet bağımlılığına etki eden faktörlerin belirlenmesi kritik öneme sahiptir. Bu çalışmada, psikolojik sağlamlığın, yalnızlığın ve internet bağımlılığının cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek ve psikolojik sağlamlığın ve yalnızlığın internet bağımlılığını yordayıp yordamadığını saptamak amaçlanmıştır. Çalışmaya Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinde okuyan 327 üniversite öğrencisi (% 49.8 erkek) katılmıştır. Veriler Genel Bilgi Formu, Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği, UCLA Yalnızlık Ölçeği ve Young İnternet Bağımlılığı Testi-Kısa Formu ile toplanmıştır. Üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlamlık, yalnızlık ve internet bağımlılığı puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla bağımsız gruplar için t testi, sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla da tek yönlü ANOVA uygulanmıştır. Öğrencilerin psikolojik sağlamlık ve yalnızlık düzeylerinin internet bağımlılığını yordama durumunu tespit etmek için ise çoklu doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçları kadınların erkeklere göre psikolojik sağlamlık puanlarının daha yüksek olduğunu, erkeklerin ise yalnızlık ve internet bağımlılığı puanlarının daha yüksek olduğunu göstermiştir. Üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlamlık, yalnızlık ve internet bağımlılığı puanlarında sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık bulunamamıştır. İnternet bağımlılığı ile psikolojik sağlamlık ve yalnızlık arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($R= 0.595$, $p<0,05$). Psikolojik sağlamlık ve yalnızlık değişkenleri birlikte, internet bağımlılığındaki toplam varyansın % 35'ini açıkladığı tespit edilmiştir ($R2= 0.350$). Mevcut çalışma psikolojik sağlamlık ve yalnızlık değişkenlerinin, internet bağımlılığı üzerinde anlamlı yordayıcılar olduğu göstermiştir. Araştırmanın bulguları internet bağımlılığını önlemek ya da belirtilerini azaltmak için üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlamlık düzeylerini artırıcı ve yalnızlık düzeylerini azaltıcı müdahalelerin faydalı olacağını önermektedir.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik sağlamlık, yalnızlık, internet bağımlılığı, üniversite öğrencileri*

Development of Rational and Irrational Beliefs Scale for University Students

Dr. Fedai Kabadayı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi; Prof. Dr. Mehmet Güven, Gazi Üniversitesi

The main purpose of the present study was to develop the Rational and Irrational Beliefs Scale for university students in Turkish culture. In this context, the scale development steps in the literature were analyzed and the related scale development steps were followed systematically. First, a literature review was conducted to determine the structure to be measured and qualitative research was performed. In the second step, an item pool was created for both the Irrational Beliefs Form and the Rational Beliefs Form. Simultaneously, in the third step, the measurement unit and instruction were decided. In the fourth step, the item pool was evaluated by the experts and necessary corrections were made according to the suggestions received. A pilot study was conducted with 116 university students (92 female, 24 male) at the fifth step. In the sixth step, preliminary analyses were carried out with the data from the pilot study. In the seventh step, the main study was performed to reveal the factor structure. The main study included 589 university students (448 female, 141 male) for the Irrational Beliefs Form and 560 university students (424 female, 136 male) for the Rational Beliefs Form. Data were obtained from 440 university students (295 female, 145 male) to verify the factor structure that emerged in the eighth step. The data obtained in the ninth step were analysed using confirmatory factor analysis, and the findings relating to the measurement instrument were reported in the final step. According to the data obtained throughout the study, a 4-dimensional structure was obtained for the Irrational Beliefs Form, in which item factor loadings ranged between .59 and .87, explaining 58.52% of the variance. According to the second-level confirmatory factor analysis findings (X2/df = 2.45, RMSEA = .057, TLI = .95, CFI = .95, SRMR = .075), the model fit was at least acceptable. Cronbach's alpha (α) and McDonald's omega (ω) values for the whole Irrational Beliefs Form were found to be .86. A 4-dimensional structure explaining 66.33% of the variance was obtained with item factor loadings ranging between .51 and .89. According to the second-level confirmatory factor analysis findings (X2/df = 2.61, RMSEA = .060, TLI = .95, CFI = .97, SRMR = .054), the model fit was at least acceptable. Cronbach's alpha (α) value for the whole Rational Beliefs Form was .92 and McDonald's omega (ω) value was .91. According to the results of the study, the Irrational Beliefs Form consists of 4 sub-dimensions and 24 items: demandingness (6 items), frustration intolerance (4 items), awfulizing (7 items), and global evolution of worth (7 items). The Rational Beliefs Form consists of 4 sub-dimensions and 30 items: preferences (8 items), tolerance (8 items), realistic evaluation of negativity (4 items), and acceptance (10 items). The study showed that the Rational and Irrational Beliefs Scale is a valid and reliable measurement instrument for university students.

Keywords: *Rational and Irrational Belief, Scale Development, University Student*

Üniversite Öğrencileri için Akılcı ve Akılcı Olmayan Düşünceler Ölçeğinin Geliştirilmesi

Bu çalışmanın temel amacı Türk kültüründe üniversite öğrencileri için Akılcı ve Akılcı Olmayan Düşünceler Ölçeğinin geliştirilmesidir. Bu kapsamda alanyazındaki ölçek geliştirme basamakları incelenmiş ve ilgili ölçek geliştirme basamakları sistematik olarak takip edilmiştir. İlk olarak ölçülmek istenen yapının belirlenmesi amacıyla alanyazın taraması yapılmış ve nitel bir araştırma gerçekleştirilmiştir. İkinci basamakta hem Akılcı Olmayan Düşünceler Formu hem de Akılcı Düşünceler Formu için madde havuzu oluşturulmuştur. Eş zamanlı olarak üçüncü basamakta, ölçme birimi ve yönergesine karar verilmiştir. Dördüncü basamakta madde havuzu uzmanlar tarafından değerlendirilmiş ve gelen öneriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Beşinci basamakta 116 üniversite öğrencisi (92 kadın, 24 erkek) ile pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Altıncı basamakta pilot çalışmadaki verilerle ön analizler gerçekleştirilmiştir. Yedinci basamakta faktör yapısının ortaya çıkarılması amacıyla ana çalışma yürütülmüştür. Ana çalışmada Akılcı Olmayan Düşünceler Formu için 589 üniversite öğrencisi (448 kadın, 141 erkek) ve Akılcı Düşünceler Formu için 560 üniversite öğrencisi (424 kadın, 136 erkek) yer almıştır. Sekizinci basamakta ortaya çıkan faktör yapısının doğrulanması amacıyla 440 üniversite öğrencisinden (295 kadın, 145 erkek) veriler elde edilmiştir. Dokuzuncu basamakta elde edilen veriler doğrulayıcı faktör analizi ile analiz edilmiş ve son basamakta ölçme aracına ilişkin bulgular raporlanmıştır. Araştırma boyunca elde edilen verilere göre Akılcı Olmayan Düşünceler Formu için madde faktör yüklerinin .59 ile .87 arasında değiştiği, varyansın %58.52'sini açıklayan 4 boyutlu bir yapı elde edilmiştir. İkinci düzey doğrulayıcı faktör analizi bulgularına (X2/Sd = 2.45, RMSEA = .057, TLI = .95, CFI = .95, SRMR = .075) göre model uyumunun en az kabul edilebilir düzeyde oldukları saptanmıştır. Akılcı Olmayan Düşünceler Formunun bütününe yönelik Cronbach alfa (α) ve McDonald's omega (ω) değerlerinin ise .86 olduğu tespit edilmiştir. Akılcı Düşünceler Formu madde faktör yüklerinin .51 ile .89 arasında değiştiği, varyansın %66.33'ünü açıklayan 4 boyutlu bir yapı elde edilmiştir. İkinci düzey doğrulayıcı faktör analizi bulgularına (X2/Sd = 2.61, RMSEA = .060, TLI = .95, CFI = .97, SRMR = .054) göre model uyumunun en az kabul edilebilir düzeyde oldukları saptanmıştır. Akılcı Düşünceler Formunun bütününe yönelik Cronbach alfa (α) değerinin .92 ve McDonald's omega (ω) değerinin ise .91 olduğu saptanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Akılcı Olmayan Düşünceler Formu, talepkarlık (6 madde), rahatsız olmaya katlanamama (4 madde), felaketleştirme (7 madde) ve değersizleştirme (7 madde) olmak üzere 4 alt boyut ve 24 maddeden oluşmaktadır. Akılcı Düşünceler Formu ise tercihler (8 madde), toleranslı olma (8 madde), olumsuzluğun gerçekçi değerlendirilmesi (4 madde) ve kabul (10 madde) olmak üzere 4 alt boyut ve 30 maddeden oluşmaktadır. Akılcı ve Akılcı Olmayan Düşünceler Ölçeğinin üniversite öğrencileri için geçerli ve güvenir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Akılcı ve Akılcı Olmayan Düşünce, Ölçek Geliştirme, Üniversite Öğrencisi*

An Experimental Study on the Effectiveness of High School Psychosocial Support, Earthquake Psychoeducation Program

Uzm. Psk. Danışman ESER KARAL, Milli Eğitim Bakanlığı; Uzm. Psk. Danışman AHMET KUTLU, Milli Eğitim Bakanlığı

Disasters are one of the leading events that have seriously affected human life and shaken the society both in Turkey and in the world. Disasters, which have a wide impact area, cause material and moral losses and traumatic effects on individuals.At the beginning of these disasters; earthquakes are coming.Earthquakes are one of the compelling life events that cause losses and traumatic experiences due to their destructive effects.With the psychosocial support activities to be carried out after the earthquake; It is aimed to ensure individuals' adaptation to normal life, to cope with possible traumas and to increase their psychological resilience in the face of challenging life events.In this context, the aim of this study is to examine the effect of the earthquake psychoeducation program on the perception of coping with trauma and psychological resilience of high school students affected by the earthquake.The study group of the research consists of students who came to Şırnak from the earthquake region and continued their high school education.The research was started after obtaining the necessary legal permissions.In the research, pretest-posttest single-group quasi-experimental design was used and 11 high school students were included in the study group.Brief Psychological Resilience Scale and Perception of Coping with Trauma Scale were used to collect data.High school earthquake psychoeducation program consisting of eight modules and 11 sessions was applied to the study group.In the psychoeducation program; question-answer, brainstorming, educational game, large group work, visualization, drawing, animation and narration methods were used.Each session of the training program consists of a course hour period (40 minutes).The data were analyzed with the Wilcoxon Signed Ranks test for the significance of the pre-test and post-test score differences.The findings obtained as a result of the research show that the earthquake psychoeducation program has a significant effect on the perception of coping with trauma and psychological resilience of high school students affected by the earthquake.Based on the research findings, comments were made and suggestions for practice and research were developed.

Keywords: *Earthquake psychoeducation program, coping with trauma, psychological resilience.*

Lise Psikososyal Destek, Deprem Psiko-eğitim Programının Etkililiği Üzerine Deneysel Bir Çalışma

Afetler, son zamanlarda hem Türkiye'de hem de dünyada insan yaşamını ciddi boyutlarda etkileyen ve toplumu sarsan olayların başında gelmektedir. Geniş bir etki alanına sahip olan afetler, bireyin maddi ve manevi kayıplar yaşamasına, bireylerde travmatik etkilere neden olmaktadır. Bu afetlerin başında ise; depremler gelmektedir. Depremler, yıkıcı etkisi nedeniyle kayıplara ve travmatik yaşantılara neden olan zorlayıcı yaşam olaylarındandır. Deprem sonrası yapılacak psikososyal destek çalışmaları ile; bireylerin normal hayata uyumlarının sağlanması, oluşabilecek travmalarla baş edebilmeleri ve zorlayıcı yaşam olayları karşısında psikolojik sağlamlıklarının artması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı da deprem psikoeğitim programının depremden etkilenen lise öğrencilerinin travma ile başa çıkabilme algısı ve psikolojik sağlamlıkları üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubu, deprem bölgesinden Şırnak'a gelerek lise eğitimlerine devam eden öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya gerekli yasal izinler alındıktan sonra başlanmıştır. Araştırmada, öntest-sontest tek gruplu yarı deneysel desen kullanılmış olup çalışma grubunda 11 lise öğrencisi yer almıştır. Verilerin toplanmasında *Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği ve Travma İle Başa Çıkabilme Algısı Ölçeği* kullanılmıştır. Çalışma grubuna sekiz modül ve 11 oturumdan oluşan lise deprem psikoeğitim programı uygulanmıştır. Psikoeğitim programında; soru-cevap, beyin fırtınası, eğitsel oyun, büyük grup çalışması, gözünde canlandırma, resim çizimi, canlandırma ve anlatım yöntemleri kullanılmıştır. Eğitim programının her bir oturumu bir ders saati süresinden (40 dakika) oluşmaktadır. Veriler, ön test son test puan farklarının anlamlılığı Wilcoxon İşaretli sıralar testi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, deprem psikoeğitim programının depremden etkilenen lise öğrencilerinin travma ile başa çıkabilme algısı ve psikolojik sağlamlıkları üzerinde anlamlı düzeyde etkili olduğunu göstermektedir. Araştırma bulgularına dayalı olarak, yorumlarda bulunulup, uygulamaya ve araştırmaya yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Deprem psikoeğitim programı, travma ile başa çıkabilme, psikolojik sağlamlık.*

Evaluation of Vocational Guidance Services Offered to Special Talent Students in Secondary Education According to Psychological Counselors/Guide Teachers

Uzm. Psk. Danışman Büşra ŞEN, Biruni Üniversitesi

This main purpose is training in the courses of the advisors/guide's presentations courses working with special students for education at secondary education level. Its research consists of consultants/guidance teachers working in Science High Schools, High Schools and Science and Art Centers. The sampling was made by examining one province from the region of Turkey (Istanbul, Samsun, Ankara, Izmir, Malatya, Antalya, Gaziantep) using the purposive sample method. These sciences high schools, social sciences high schools produce the sample of 120 science and arts science teachers and counselor/guidance teachers.The data were collected online with the 'Personal Information Form' and 'Vocational Guidance Services Evaluation Questionnaire' prepared by the researcher. SPSS program was used for data analysis.The findings obtained as a result of the research, that the psychological counselors/guidance teachers did not receive adequate training on gifted students in the pre-graduate period, half of the participants had problems with the lack of time in the measurement tools, they carried out their career promotions mainly with vocational seminars, club/arm studies were not actively carried out, they did not contact international organizations. It has been concluded that the rate of education is insufficient, the promotion of future professions should be increased, and the majority of them have problems with time, parent cooperation and physical facilities of the school. In addition, it was concluded that the branch teachers took their opinions into account, applied the measurement tools to the students by targeting various purposes and sharing the results appropriately, adopted the principle of relevance to the student in their profession promotions, conveyed the professions in many aspects, communicated with the institutions at the national level, and considered themselves competent. For this reason, vocational guidance services and requirements necessary for the evaluation of the potential of gifted students have been updated in the curriculum since the undergraduate period and focused on application; It can be transferred through in-service training for psychological counselors/guidance teachers. The research can be repeated in mixed or qualitative type.

Keywords: *Vocational quidance, Child-gifted*

Ortaöğretimde Eğitim Gören Özel Yetenekli Öğrencilere Sunulan Mesleki Rehberlik Hizmetlerinin Psikolojik Danışmanlara/ Rehber Öğretmenlere Göre Değerlendirilmesi

Bu araştırmanın temel amacı, ortaöğretim kademesinde eğitim gören özel yetenekli öğrencilerle çalışan psikolojik danışmanların/ rehber öğretmenlerin sundukları mesleki rehberlik hizmetlerini değerlendirmektir. Araştırmanın evrenini Fen Bilimleri Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri ile Bilim Sanat Merkezleri'nde çalışan psikolojik danışmanlar/ rehber öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem grubu amaçsal örnekleme yöntemiyle Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinden birer il (İstanbul, Samsun, Ankara, İzmir, Malatya, Antalya, Gaziantep) seçilerek yapılmıştır. Bu illerdeki fen liseleri, sosyal bilimler liseleri ve bilim ve sanat merkezlerinde çalışan 120 psikolojik danışman/ rehber öğretmen örneklem grubunu oluşturmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan 'Kişisel Bilgi Formu' ve 'Mesleki Rehberlik Hizmetlerini Değerlendirme Anketi' ile online şekilde toplanmıştır. Verilerin analizi için SPSS programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular psikolojik danışmanların/ rehber öğretmenlerin lisans öncesi dönemde özel yetenekli öğrencilerle ilgili yeterli düzeyde eğitim almadıklarını, katılımcıların yarısının ölçme araçlarında zaman yetersizliği sorunu yaşadıkları, meslek tanıtımlarını meslek semineri ağırlıklı götürdükleri, kulüp/kol çalışmalarının aktif yürütülmediği, uluslar arası kuruluşları iletişime geçme oranının yetersiz olduğu, geleceğin mesleklerinin tanıtılmasında artış sağlanması gerektiği, çoğunluğunun süre, veli işbirliği ve okulun fiziksel imkanları ile ilgili sorun yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra branş öğretmenlerinin görüşlerini dikkate aldıkları, öğrencilere ölçme araçlarını çeşitli amaçları hedefleyerek ve sonuçlarını uygun şekilde paylaşarak uyguladıkları, meslek tanıtımlarında öğrenciye görelik ilkesini benimsedikleri ve meslekleri birçok yönüyle aktardıkları, ulusal düzeydeki kuruluşlarla iletişime geçtikleri, kendilerini yeterli gördükleri sonuçlarına da ulaşılmıştır. Bu nedenle, özel yetenekli öğrencilerin potansiyellerinin değerlendirilebilmesi için gerekli olan mesleki rehberlik hizmetleri ve gereklilikleri lisans döneminden itibaren ders programlarında güncellenerek ve uygulama ağırlıklı; psikolojik danışmanlar/ rehber öğretmenler için hizmet içi eğitimlerle aktarılabilir. Araştırma karma veya nitel türde tekrarlanabilir.

Anahtar Kelimeler: *Mesleki rehberlik; Çocuklar-üstün yetenekli*

Social Support and Family Relationships Perceived by Mothers of Children with Cerebral Palsy

Arş. Gör. Feyza Nur Püsküllü, Maltepe Üniversitesi

AIM

A significant portion of mothers of children with cerebral palsy struggle to find time for themselves, limiting their social lives. Additionally, the constant need for special attention and care for the child increases the economic, social, physical, and emotional burden on mothers. Increasing concerns about the future can lead to feelings of hopelessness and increased depression indexes. Family relationships and social support from the others become crucial in this context. Therefore, this study aims to comprehensively examine the perceived social support and family relationships of mothers with children with cerebral palsy.

METHOD

The study group of the research consists of 15 mothers whose child's attending at least one of the schools of the Turkish Spastic Children Foundation: 7 mothers with children aged 0-6 with health and rehabilitation problems; 7 mothers with children aged 6-12 with situations related to school acceptance or rejection, wheelchair decision as a result of not being able to walk; 1 mother with a 20-year-old child dealing with vocational training, intensive care, marriage, the child's future prospects, and social acceptance at all levels.

The open-ended question "How has having a child with cerebral palsy affected your social relationships (spouse, family, friends, neighbors, relatives, institutions)?" was asked, and interviews were enriched with expanding questions based on the answers. Transcripts of the recorded conversations were analyzed using content analysis techniques.

RESULTS

8 of the mothers stated that they started attending Turkish Spastic Children Foundation schools with the guidance of a doctor, 4 of them as a result of their own research, and 3 of them with the recommendation of a friend. Mothers, 10 stated that they received financial and/or moral support from their spouses, 10 from their families, 10 from relatives, 9 from neighbors, and 5 from friends. Also only one of the mothers did not give any positive or negative feedback regarding the support of her relatives, 6 of them from their neighbors, and 5 from their friends. In the interviews;

- Mothers who received spousal support mentioned that their relationships were strengthened and that they felt safe because they supported each other; Mothers who did not receive spousal support expressed that they felt lonely and had difficulties.
- Mothers who receiving support from their families reported that they feel empowered; while those who did not receive family support mentioned that their families were not with them when they needed it, that they did not understand them, and made them feel alone.
- Mothers who received the support of their neighbours, friends and relatives said that they take the financial/moral burden off their shoulders and help them; Those who did

not receive support from these sources expressed more intense feelings of helplessness, sadness, and loneliness.

CONCLUSION

As a result of the research, it is seen that 2/3 of mothers with children with cerebral palsy receive financial and/or emotional support from their spouses, families and relatives. The expressions of the mothers' in the interviews reveal that the support received improves the lives of mothers, increases their positive emotions, and reveals the importance of social support.

Keywords: *cerebral palsy, mother, child, social support*

Cerebral Palsy'li Çocuğa Sahip Annelerin Algıladıkları Sosyal Destek ve Aile İlişkileri

AMAÇ
Cerebral palsyli çocuğa sahip annelerin önemli bir kısmı kendilerine vakit ayırmakta zorlanmakta, sosyal hayatlarını kısıtlamaktadır. Bunun yanı sıra çocuğun sürekli özel ilgi ve bakıma ihtiyaç duyması annelerin ekonomik, sosyal, fiziksel, duygusal yükünü arttırmaktadır. Annelerin gelecekle ilgili kaygılarının artması umutsuzluk duygularını ve depresyon indekslerini arttırabilmektedir. Aile içi ilişkileri ve çevreden aldıkları sosyal destek bu noktada önem kazanmaktadır. Bu sebeple, bu araştırmada cerebral palsyli çocuğa sahip annelerin algıladıkları sosyal destek ve aile ilişkilerinin ayrıntılı olarak incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM
Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme tekniği kullanılarak yüz yüze toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı okullarından en az birine devam eden sağlık ve rehabilitasyon sorunu yaşayan 0-6 yaş çocuğa sahip 7 anne; okula kabul ya da ret, yürüyememe sonucu tekerlekli sandalye kararı gibi durumlarla ilgili olan 6-12 yaş çocuğa sahip 7 anne; meslek edinimi, ağır bakım, evlilik, gelecekte gencin ne olabileceği ve her seviyede sosyal kabulle ilgili olan 20 yaşındaki çocuğa sahip 1 anne olmak üzere toplam 15 annedir. "Cerebral Palsy'li çocuğa sahip olmak sosyal ilişkilerinizi (eş, aile, arkadaş, komşu, akraba, kurumlar) nasıl etkiledi?" açık uçlu sorusu sorulmuştur. Yanıtlara göre genişletici sorularla görüşmeler zenginleştirilmiştir. Görüşmeler esnasında alınan ses kayıtlarının dökümü alınarak içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir.

BULGULAR
Annelerin 8'i doktor yönlendirmesiyle, 4'ü kendi araştırması sonucunda, 3'ü arkadaş önerisi ile Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı okullarına başladıklarını belirtmişlerdir. Cerebral palsyli çocuğa sahip annelerin 10'u eşinin, 10'u ailesinin, 10'u akrabalarının, 9'u komşularının, 5'i arkadaşlarının maddi ve/veya manevi desteğini aldıklarını ifade etmişlerdir. Annelerin 1'i akrabalarının, 6'sı komşularının, 5'i ise arkadaşlarının desteğine yönelik olumlu ya da olumsuz bir geri bildirimde bulunmamıştır. Yapılan görüşmelerde;

- Eş desteği alan anneler ilişkilerinin kuvvetlendiğini, birbirlerine destek oldukları için güvende hissettiklerini; eş desteği alamayan anneler kendilerini yalnız hissettiklerini, zorlandıklarını ifade etmişlerdir.
- Aile desteği alan anneler kendilerini güçlü hissettiklerini; aile desteği alamayanlar ise ihtiyaç hissettikleri anda ailelerinin yanlarında olmadığını, kendilerini anlamadıklarını, yalnız hissettiklerini belirtmişlerdir.
- Komşu, arkadaş, akrabalarının desteğini alan anneler maddi/manevi yükleri omuzlarından aldıklarını ve kendilerine yardımcı olduklarını; komşu, arkadaş, akraba desteği alamayanlar çaresizlik, üzüntü, yalnızlık duygularını çok daha yoğun hissettikleri ifade etmişlerdir.

SONUÇ

Yapılan araştırma sonucunda cerebral palsy'li çocuğa sahip annelerin 2/3 ünün eşlerinin, ailelerinin ve akrabalarının maddi ve/veya manevi desteğini aldığı görülmektedir. Annelerin görüşmelerdeki ifadeleri alınan desteğin annelerin yaşamını iyileştirdiği, olumlu duygularını arttırdığı ve sosyal desteğin önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *cerebral palsy, anne, çocuk, sosyal destek*

Prosocial Behaviors of University Students in Friendships

Arş. Gör. Muhammed Enes Keskinkılıç, Bartın Üniversitesi; Arş. Gör. İbrahim Gümüşboğa, Bartın Üniversitesi; Doç. Dr. Selen Demirtaş Zorbaz, Ankara Üniversitesi

Problem: Humans are social creatures and being with other people is important for humans. Some of the interactions and behaviors that occur when people interact are voluntary behaviors. Behaviors aimed at benefiting another person are called prosocial behavior (Eisenberg, 2006). Prosocial behaviors include behaviors such as empathy, cooperation, sharing, altruism, cooperation and consoling (Uzmen and Mağden, 2002). Individuals show prosocial behavior in every period of their lives. The development of prosocial behavior begins in infancy (Hoffman, 2000). However, the influence of friendship relationships on individuals' behavior is greater during adolescence and young adulthood (Gardner & Steinberg, 2005). It can be said that the increasing importance of friendship relationships in these periods also increased the importance of prosocial behaviors.

When looking at the literature, it can be seen that prosocial behaviors are considered more generally and can be conceptualized as a personality tendency rather than a relational feature. However, in recent years, it has been observed that there have been discussions about the necessity of considering prosocial behaviors context-specific. In this study, it was aimed to reveal what kind of prosocial behaviors university students display in their friendship relationships through in-depth interviews. In addition, it is aimed to develop an understanding of prosocial behaviors in the context of friendship relationships in mental health services offered to university students.

Method: The research was designed with the phenomenology pattern, one of the qualitative research methods. The study group of the research consists of 13 undergraduate university students. Seven (54%) of the participants are undergraduate students of Guidance and Psychological Counseling, and six (46%) are undergraduate students of Sports Management. Five (38.5%) of the participants were male and eight (61.5%) were female. The study group of the research was determined by easily accessible case sampling. In order to create the theoretical framework and prepare the qualitative interview questions, a comprehensive literature review was conducted and the opinions of two field experts were obtained. Then, a "semi-structured" interview form with 12 questions was prepared. One-on-one and face-to-face meetings were held with the students. Before the interview, participants were informed about the research and their consent was obtained. Notes were taken and audio recorded during the interview. After the interviews were concluded, transcripts of the voice recordings were created with the support of artificial intelligence. The data obtained was analyzed using the content analysis method.

Findings: According to the research findings, it is seen that the prosocial behaviors of university students in their relationships with friends are mostly in the types of sharing, helping, cooperation and caring. When the distribution by type is examined, we see: sharing 21%, cooperation 17.3%, caring 16%, cooperation 13.6%, empathy 1336%, inclusion 1131%, encouragement 4.9% and protection 2.5%. Example sentences for each type of prosocial behavior are given below:

"My friend needs a book, I give him my book" Participant 13 – Sharing "For example, one of my close friends was from a different department, not from my department, but that's why I studied for his classes and explained it to him, and I offered it to him." Participant 11 – Helping each other "My friend came to the hospital with me" Participant 12 – Caring "We are together while preparing slides, we are together while doing homework, we are together while studying for the exam" Participant 10 – Collaboration "When I get bored, they immediately quit their jobs when I call them. Whether it is a lesson or something else important, they leave it and come directly to me." Participant 9 – Empathy "Every morning they invite me for a run in the park. We have walks. We have picnics" Participant 6 – Inclusion "If I know about a fight, I will never leave them alone." Participant 4 – Protection "I say trust yourself, come to your senses. I pinch it before the competition. "In the form of a motivational speech" Participant 2 – Encouragement.

Conclusion and Suggestions: According to the research findings, it is seen that the prosocial behaviors of university students in their relationships with friends are mostly in the types of sharing, helping, cooperation and caring. It has been observed that these types of behavior are exemplified by actions related to student life and emerging adulthood. It is important not to ignore seasonal characteristics when examining the prosocial behavior of university students in friendship relationships. It is seen that especially helping with school work, providing support in cases of illness and sadness, and material sharing such as money and food come to the fore. It may be useful to consider these findings when addressing prosocial behaviors in mental health services provided to university students.

Keywords: *prosocial behavior, friendship relations, scale development*

Üniversite Öğrencilerinin Arkadaşlık İlişkilerinde Prososyal Davranışları

Problem: İnsan sosyal bir canlıdır ve diğer insanlarla birlikte olmak insan için önemlidir. İnsanların birlikteliğinde ortaya çıkan etkileşimlerin ve davranışların bir kısmı da gönüllü davranışlardır. Başka bir kişinin faydasını amaçlayarak gerçekleştirilen davranışlar prososyal davranış olarak isimlendirilmektedir (Eisenberg, 2006). Prososyal davranışlar empati, işbirliği, paylaşma, özgecilik, yardımlaşma, teselli etme gibi davranışları kapsamaktadır (Uzmen ve Mağden, 2002).Bireyler yaşamlarının her döneminde prososyal davranış göstermektedir. Prososyal davranış gelişimi bebeklik döneminde itibaren başlar (Hoffman, 2000). Bununla birlikte ergenlik ve genç yetişkinlik dönemlerinde bireylerin davranışlarda arkadaşlık ilişkilerinin etkisi daha fazla görülmektedir (Gardner & Steinberg, 2005). Bu dönemlerde arkadaşlık ilişkilerinin artan öneminin prososyal davranışların da önemini arttırdığı söylenebilir.

Literatüre bakıldığında prososyal davranışların daha çok genel olarak ele alındığı ve ilişkisel bir özellikten ziyade bir kişilik eğilimi gibi kavramsallaştırılabildiği görülmektedir. Bununla beraber son yıllarda prososyal davranışların bağlama özgü olarak ele alınmasının gerekliliği ile ilgili tartışmalar yürütüldüğü görülmektedir. Bu çalışmada da üniversite öğrencilerinin arkadaşlık ilişkilerinde ne gibi prososyal davranışlar gösterdiğinin derinlemesine görüşmeler yoluyla ortaya konması amaçlanmıştır. Bununla birlikte üniversite öğrencilerine sunulan ruh sağlığı hizmetlerinde arkadaşlık ilişkileri bağlamında gerçekleştirilen prososyal davranışlara yönelik bir anlayış geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni ile tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 13 lisans düzeyi üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Katılımcılardan yedisi (%54) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans öğrencisi olup, altısı (%46) Spor Yöneticiliği lisans öğrencisidir. Katılımcıların beşi (%38,5) erkek, sekizi (%61,5) kadındır. Araştırmanın çalışma grubu, kolay ulaşılabilir durum örneklemesi ile belirlenmiştir. Kuramsal çerçeveyi oluşturmak ve nitel görüşme sorularını hazırlamak amacıyla kapsamlı alan yazın taraması yapılmış ve iki alan uzmanı görüşü alınmıştır. Ardından 12 soruluk "yarı yapılandırılmış" görüşme formu hazırlanmıştır. Öğrencilerle birebir ve yüz yüze görüşme sağlanmıştır. Görüşme öncesinde araştırma hakkında bilgilendirme yapılmış ve katılımcıların onamları alınmıştır. Görüşme esnasında not tutulmuş ve ses kaydı alınmıştır. Görüşmeler sonlandırıldıktan sonra yapay zekâ desteğiyle ses kayıtlarının transkriptleri çıkarılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre üniversite öğrencilerinin arkadaş ilişkilerindeki prososyal davranışlarının daha çok paylaşma, yardımlaşma, işbirliği ve ilgilenme türlerinde olduğu görülmektedir. Türlere göre dağılım incelendiğinde: paylaşma %21, yardımlaşma %17.3, ilgilenme %16, işbirliği %13.6, empati %13ç6, dahil etme %11ç1, cesaretlendirme %4.9 ve koruma %2.5 olarak karşımıza çıkmaktadır. Her bir tür prososyal davranışa ilişkin örnek cümleler aşağıda verilmiştir:

"Arkadaşımın bir kitap ihtiyacı oluyor, kitabımı veriyorum" Katılımcı 13 – Paylaşma "Mesela yakın arkadaşlarımdan biri bölümümden değil, farklı bölümdendi ama onun için onun

derslerine çalışıp ona anlatmıştım ve bunu ona ben teklif etmiştim" Katılımcı 11 – Yardımlaşma "Benimle hastaneye gelmişti arkadaşım" Katılımcı 12 – İlgilenme "Slayt hazırlarken beraberiz, ödev yaparken beraberiz, sınava çalışırken beraberiz" Katılımcı 10 – İşbirliği "Canım sıkkın olduğu zaman, aradığım an direkt işlerini güçlerini bırakıyorlar. Ders olsun veya başka önemli bir şey olsun onu bırakıp direkt yanıma geliyorlar" Katılımcı 9 – Empati "Her sabah parkta koşuya çağırırlar. Yürüyüşlerimiz oluyor. Pikniklerimiz oluyor" Katılımcı 6 – Dahil Etme "Kavga çıkınca benim haberim olursa onları hiçbir şekilde tek bırakmam" Katılımcı 4 – Koruma "Kendine güven, kendine gel diyorum. Çimdik atıyorum müsabaka öncesinde. Motivasyon konuşması şeklinde" Katılımcı 2- Cesaretlendirme.

Sonuç ve Öneriler: Araştırma bulgularına göre üniversite öğrencilerinin arkadaş ilişkilerindeki prososyal davranışlarının daha çok paylaşma, yardımlaşma, işbirliği ve ilgilenme türlerinde olduğu görülmektedir. Bu davranış türlerinin öğrencilik hayatına ve beliren yetişkinlik dönemine yönelik eylemlerle örneklendirildiği görülmüştür. Üniversite öğrencilerinin arkadaşlık ilişkilerindeki prososyal davranışları incelenirken dönemsel özelliklerin göz ardı edilmemesi önem arz etmektedir. Özellikle okul işlerinde yardım etmenin, hastalık ve üzüntü durumlarındaki destek vermenin, para ve yemek gibi maddi paylaşımların ön plana çıktığı görülmektedir. Üniversite öğrencilerine sunulan ruh sağlığı hizmetlerinde prososyal davranışlar ele alınırken bu bulguların göz önünde bulundurulması faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: *prososyal davranış, arkadaşlık ilişkileri, ölçek geliştirme*

Examining the Relationship between Alexithymia, Perceived Social Support and Application to Psychological Counseling Services

Lisansüstü Öğrencisi Dilara Karakoç, Ankara Üniversitesi Eğitim Psikolojisi Doktora Programı

Alexithymia is a personality trait that negatively affects cognitive and emotional processing. Individuals who are suffering from alexithymia have difficulty describing the emotions they practice and have difficulty expressing their feelings to other people. Perceived social support (PSS) encompasses accessible social support networks that surround the individual. The person who reports that the level of perceived social support is high knows that she can reach her romantic partner, family, or friends and find support from them when she experiences difficulty in her life. Social support networks contribute people with the opportunity to share their feelings and overcome the problems in their lives. People who were diagnosed with alexithymia may practice a low level of perceived social support. Due to the low level of perceived social support, it might be demanding for these individuals to develop awareness of the emotions they experience. Suffering from alexithymia and having low level of perceived social support are associated with psychological strains. When people diagnosed with alexithymia experience feelings such as panic, anxiety, worry, and fear, they can have difficulty detecting these feelings. Low awareness of emotions diminishes the likelihood of these individuals applying to mental health services. The purpose of this review study, in the light of scientific data, is to emphasize that alexithymia constitutes an obstacle in applying to mental health services and to elucidate the importance of perceived social support at this point**.** When individuals diagnosed with alexithymia who receive a high level of perceived social support experience psychological distress, their relatives can recognize the situation and direct them to a mental health specialist. The psychological counseling process is crucial for developing emotional awareness and expression in the case of alexithymia. It is essential to provide space for clients to experience their emotions and designate their feelings in psychological counseling processes with clients diagnosed with alexithymia. In the case of alexithymia, practices to enhance social support networks are significant. Families and teachers should encourage children and adolescents to express their emotions rather than suppress them.

Keywords: *Alexithymia, Emotional Awareness, Perceived Social Support, Psychological Counseling Application*

Aleksitimi, Algılanan Sosyal Destek ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerine Başvuru Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Aleksitimi, bilişsel açıdan duygusal işlemlemeyi olumsuz yönde etkileyen bir kişilik özelliğidir. Aleksitimiden muzdarip olan bireyler deneyimledikleri duyguları tanımlamakta güçlük çekmekte ve hislerini diğer insanlara ifade etmekte zorlanmaktadırlar. Algılanan sosyal destek (ASD), bireyin etrafını çevreleyen erişilebilir sosyal destek ağlarını kapsamaktadır. Algılanan sosyal destek düzeyinin yüksek olduğunu ifade eden kişi, hayatında bir zorluk yaşadığında romantik partnerine, ailesine ya da arkadaşlarına ulaşabileceğini ve onlardan destek bulabileceğini bilmektedir. Sosyal destek ağları, insana duygu paylaşımı yapma ve yaşamındaki sorunların üstesinden gelme imkanı sağlamaktadır. Aleksitimi teşhisine sahip olan kişiler düşük düzeyde algılanan sosyal destek deneyimleyebilmektedirler. Düşük algılanan sosyal destek düzeyine bağlı olarak, bu bireylerin yaşadıkları duygulara karşı farkındalık geliştirmeleri güçleşebilmektedir. Aleksitimiden muzdarip olmak ve düşük sosyal destek düzeyine sahip olmak psikolojik zorlanmalar ile ilişkilidir. Aleksitimi teşhisi almış kişiler panik, kaygı, endişe ve korku gibi duygular yaşadıklarında bu duyguları tespit etmekte zorlanabilmektedirler. Duygu farkındalığının düşük olması bu bireylerin ruh sağlığı hizmetlerine başvuru olasılıklarını azaltmaktadır. Bu derleme çalışmasının amacı; bilimsel veriler ışığında aleksitiminin ruh sağlığı hizmetlerine başvuruda bir engel teşkil ettiğini vurgulamak ve bu noktada algılanan sosyal desteğin önemini açıklamaktır. Yüksek düzeyde sosyal destek gören aleksitimi tanılı bireyler psikolojik sıkıntı yaşadıklarında yakınları durumu fark edebilmekte ve onları bir ruh sağlığı uzmanına yönlendirebilmektedirler. Psikolojik danışmanlık süreci aleksitimi durumunda duygu farkındalığının ve ifadesinin gelişmesi açısından önemlidir. Aleksitimi tanılı danışanlar ile gerçekleştirilen psikolojik danışmanlık süreçlerinde, danışanların duygularını deneyimlemelerine ve hislerini tanımlamalarına dair alan sağlamak oldukça mühimdir. Aleksitimi durumunda sosyal destek ağlarını arttırmaya yönelik uygulamalar önem teşkil etmektedir. Aileler ve öğretmenler, duyguların konuşulmaması yerine ifade edilmesi açısından çocukları ve ergenleri teşvik etmelidirler.

Anahtar Kelimeler: *Aleksitimi, Duygu Farkındalığı, Algılanan Sosyal Destek, Psikolojik Danışmanlık Başvurusu*

Childhood Traumas and Relationship Satisfaction in Married Individuals: The Mediating Role of Attachment Injuries

Lisansüstü Öğrencisi Özgür Tönbül, İstanbul Medipol Üniversitesi PDR Doktora Öğrencisi; Doç. Dr. Asude Özdemir, İstanbul Medipol Üniversitesi PDR Anabilim Dalı

Introduction: Relationship satisfaction, which has an important place in the marital relationship, is the couples' lack of doubt that their individual, spiritual, sexual and social expectations and wishes will be met by each other. Individuals who have traumatic experiences in childhood may have difficulty in establishing close relationships with other people when they become adults. In this context, the concept of attachment injuries tries to understand close relationships by combining trauma theory and attachment theory. Attachment injuries occur when one of the partners acts or expresses words to the other partner that may damage their attachment patterns. Therefore, the main aim of the study is to determine the mediating role of attachment injuries in the relationship between childhood traumas and relationship satisfaction in married individuals.

Method: This study is a descriptive research in the relational survey model to examine whether attachment injuries have a mediating role in the relationship between childhood traumas and relationship satisfaction of married individuals. The study group of the research consists of 346 (192 women, 154 men) married individuals determined by convenience sampling. It is seen that 55.5% of the participants were female and the average age was 38.15. Demographic Information Form, Childhood Traumas Scale-33, Marital Attachment Injury Scale and Satisfaction in Romantic Relationships Scale were used as data collection tools. Data were analyzed using SPSS 26 and AMOS 23 programs.

Results: Childhood traumas had a positive and moderately significant relationship with attachment injuries ($r=.301$, $p<.01$) and a negative and moderately significant relationship with relationship satisfaction ($r=-.409$, $p<.01$). In addition, there was a negative and well significant relationship between attachment injuries and relationship satisfaction ($r=-.632$, $p<.01$). The fit values of the mediator model ($X2/sd=.585$, NFI=.995, CFI=1.000, IFI=1.000, RMSEA=.000) showed excellent fit. As a result of the model test, it was determined that childhood traumas had a significant and negative effect on relationship satisfaction ($\beta=.41$, $p<.01$) and explained 17% of the variance. In the second place, attachment injuries were included as a mediating variable in the relationship between childhood traumas and relationship satisfaction in the model. In the mediator model, it was observed that childhood traumas had a significant predictive effect on attachment injuries and the effect was positive ($\beta=.30$, $p<.01$). It was determined that attachment injuries included in the analysis as a mediator variable had a significant predictive effect on relationship satisfaction ($\beta=-.56$, $p<.01$). The effect of the independent variable childhood traumas on the dependent variable relationship satisfaction ($\beta=-.41$, $p<.01$) decreased with the inclusion of the mediating variable attachment injuries in the model ($\beta=-.24$, $p<.01$). This shows that attachment injuries have a partial mediating variable role. It was found that childhood traumas and attachment injuries together explained 45% of relationship satisfaction.

Conclusion: When the results of the study were examined, it was determined that both childhood traumas and attachment injuries had a predictive effect on relationship satisfaction,

which is of great importance in close relationships. Despite the negative effects of traumatic experiences, it is predicted that relationship satisfaction between the couple can be positively affected when attachment injuries decrease. In addition, it can be said that addressing attachment injuries in the assessment and intervention processes in the family and couple counseling process and establishing a strong relationship between the couple can positively affect the relationship satisfaction of the couple.

Keywords: *Relationship Satisfaction, Attachment Injuries, Trauma, Childhood Traumas, Marriage*

Evli Bireylerde Çocukluk Çağı Travmaları ve İlişki Doyumu: Bağlanma Yaralanmalarının Aracı Rolü

Giriş: Evlilik ilişkisinde önemli bir yeri olan ilişki doyumu çiftlerin bireysel, ruhsal, cinsel ve toplumsal açıdan beklenti ve isteklerinin birbirleri tarafından karşılanacağına yönelik kuşku duymamasıdır. Çocukluk döneminde travmatik deneyimler yaşayan bireyler yetişkin olduklarında diğer kişilerle yakın ilişkiler kurmakta zorlanabilmektedir. Bu bağlamda bağlanma yaralanmaları kavramı travma teorisi ile bağlanma kuramını birleştirerek yakın ilişkileri anlamaya çalışmaktadır. Partnerlerden birisinin diğer partnere bağlanma örüntülerine zarar verecek bir davranışta bulunması veya kelimeler ifade etmesi bağlanma yaralanmalarını oluşturmaktadır. Bu yüzden araştırmanın ana amacı evli bireylerde çocukluk çağı travmaları ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide bağlanma yaralanmalarının aracı rolünü belirlemektir.

Yöntem: Bu araştırma evli bireylerin çocukluk çağı travmaları ile ilişki doyumu arasındaki ilişkide bağlanma yaralanmalarının aracı rolünün olup olmadığını incelemeye yönelik ilişkisel tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu uygun örneklem ile belirlenen 346 (192 kadın, 154 erkek) evli birey oluşturmaktadır. Katılımcıların %55,5'nin kadın ve yaş ortalamasının 38,15 olduğu görülmektedir. Veri toplama aracı olarak Demografik Bilgi Formu, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği-33, Evlilikte Bağlanma Yaralanmaları Ölçeği ve Romantik İlişkilerde Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Veri analizi SPSS 26 ve AMOS 23 programları kullanılarak çözümlenmiştir.

Bulgular: Çocukluk çağı travmalarının bağlanma yaralanmaları ile ($r=.301$, $p<.01$) pozitif yönlü ve orta düzeyde anlamlı, ilişki doyumu ile ($r=-.409$, $p<.01$) negatif yönlü ve orta düzeyde anlamlı ilişkisi bulunmuştur. Ayrıca bağlanma yaralanmaları ile ilişki doyumu arasında ($r=-.632$, $p<.01$) negatif yönde ve iyi düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Aracı modele ait uyum değerlerinin ($X2/sd=.585$, $NFI=.995$, $CFI=1.000$, $IFI=1.000$, $RMSEA=.000$) mükemmel uyum gösterdiği belirlenmiştir. Model testi sonucunda çocukluk çağı travmalarının ilişki doyumu üzerinde anlamlı düzeyde ve negatif yönde etkisi olduğu belirlenmiştir ($\beta=.41$, $p<.01$) ve varyansın %17'sini açıkladığı görülmüştür. İkinci sırada modelde yer alan çocukluk çağı travmaları ile ilişki doyumu arasındaki ilişkiye bağlanma yaralanmaları aracı değişken olarak dahil edilmiştir. Kurulan aracı modelde çocukluk çağı travmalarının bağlanma yaralanmaları üzerinde anlamlı şekilde yordayıcı etkisinin olduğu ve etkinin pozitif yönde olduğu görülmüştür ($\beta=.30$, $p<.01$). Aracı değişken olarak analize dahil edilen bağlanma yaralanmalarının ilişki doyumu üzerinde anlamlı şekilde yordayıcı etkisinin olduğu belirlenmiştir ($\beta=-.56$, $p<.01$). Bağımsız değişken olan çocukluk çağı travmalarının bağımlı değişken olan ilişki doyumu üzerindeki etkisinin ($\beta=-.41$, $p<.01$) aracı değişken olan bağlanma yaralanmalarının modele dahil edilmesi ile düştüğü görülmektedir ($\beta=-.24$, $p<.01$). Bu durum bağlanma yaralanmalarının kısmi aracı değişken rolü olduğunu göstermektedir. Çocukluk çağı travmaları ile bağlanma yaralanmalarının birlikte ilişki doyumunun %45'ini açıkladığı bulunmuştur.

Sonuç: Araştırmanın sonuçları incelendiğinde yakın ilişkilerde büyük önem arz eden ilişki doyumu üzerinde hem çocukluk çağı travmalarının hem de bağlanma yaralanmalarının yordayıcı etkisi olduğu belirlenmiştir. Travmatik yaşantıların olumsuz etkilerine rağmen bağlanma yaralanmaları azaldığında çift arasındaki ilişki doyumunun olumlu etkilenebileceği öngörülmektedir. Ayrıca aile ve çift psikolojik danışmanlığı sürecinde değerlendirme ve müdahale süreçlerinde bağlanma yaralanmalarının ele alınması ve çift arasında güçlü bir ilişki oluşturulması çiftin ilişki doyumunu olumlu etkileyebileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *İlişki Doyumu, Bağlanma Yaralanmaları, Travma, Çocukluk Çağı Travmaları, Evlilik*

Life With Adults' Conflict Resolving Styles Examination of the Relationship Between Positions

Prof. Dr. Ahmet Ragıp Özpolat, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi; Psikolojik Danışman Funda Kepceler, Bedriye Halil Naci Mıhcıoğlu İlkokulu

The aim of this research is to compare the conflict resolution styles of adults and their life positions. to examine the relationship. The research is based on the correlational method. study of research The group consists of adults aged 20-50 years. 56.3% of the participants were female (N= 169), 43.7% of them are male (N=131) adults. Research data Life Positions Scale, It was collected with the Conflict Action Styles Scale and the Personal Information Form. research data Multiple linear regression analysis and Sperman correlation technique were used in the analysis. With the sub-dimension "I'm OK, you're OK", Coercive, Facilitator, Conciliatory and Opposing It was found that there was a positive significant relationship between the dimensions and "I'm OK You Not OK" sub-dimension and Avoidant, Coercive, Facilitative and Defiant dimensions A positive significant relationship was found between Sub "I'm Okay, You're Okay" sub sub-dimensions of conflict resolution action styles are positively significant between and relationships have been achieved. With the sub-dimension "I'm not okay, you're not okay", they are also Avoidant, There were significant positive correlations between the coercive and the defiant dimensions. As a result of multiple linear regression analysis, excluding the sub-dimension I Am Ok You Are Not Ok The multicollinearity problem in the data is solved. life positions sub-dimensions conflict 9.7% of the avoidant action style, the compulsive action style 20% of the Facilitator action style, 18% of the Conciliatory action style, 13% of the Conciliatory action style, Against It explains 18% of the putative action style. Ben Okey Sen Okey life position Coercive, Facilitating, Conciliatory, and Defiant action styles, I'm OK, You're Okey life position, on the other hand, only uses the Conciliatory action style, I'm not OK, you're OK. Not, it significantly predicted the avoidant, coercive, and defiant action styles.

Keywords: *conflict resolution action styles, life positions*

Yetişkinlerin Çatışma Çözme Stilleri ile Yaşam Pozisyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı yetişkinlerin çatışma çözme stilleri ile yaşam pozisyonları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu araştırmada 1) Çatışma çözme eylem stilleri ölçeğinin alt boyutları ile yaşam pozisyonları alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? 2) Yaşam pozisyonları alt boyut puanları çatışma çözme stilleri alt boyutlarını yordamakta mıdır? sorularına cevap aranmaktadır. Bu araştırmada korelasyonel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 20-50 yaş arası yetişkinlerden oluşmaktadır. Katılımcıların % 56,3'ü kadın (N= 169), % 43,7'si erkek (N=131) yetişkindir. Araştırma verileri Yaşam Pozisyonları Ölçeği, Çatışma Eylem Stilleri Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu ile toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde çoklu doğrusal regresyon analizi ve Sperman korelasyon tekniği kullanılmıştır. "Ben Okey Sen Okey" alt boyutu ile Zorlayıcı, Kolaylaştırıcı, Uzlaştırmacı ve Karşı Koyucu boyutları ile arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. "Ben Okey Sen Okey Değil" alt boyutu ile Kaçınmacı, Zorlayıcı, Kolaylaştırıcı ve Karşı Koyucu boyutları ile arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. "Ben Okey Değil Sen Okey" alt boyutu çatışma çözme eylem stilleri alt boyutlarının hepsi ile arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler elde edilmiştir. "Ben Okey Değil Sen Okey Değil" alt boyutu ile de Kaçınmacı, Zorlayıcı ve Karşı Koyucu boyutları arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler görülmüştür. Çoklu doğrusal regresyon analizi sonucunda Ben Ok Sen Ok Değil alt boyut harici tutularak verilerde çoklu doğrusallık sorunu çözülmüştür. Yaşam pozisyonları alt boyutları çatışma çözme eylem stillerinden Kaçınmacı eylem stilinin %9.7'sini, Zorlayıcı eylem stilinin %20'sini, Kolaylaştırıcı eylem stilinin %18'ini, Uzlaştırmacı eylem stilinin %13'ünü, Karşı Koyucu eylem stilinin %18'ini açıklamaktadır. Ben Okey Sen Okey yaşam pozisyonu Zorlayıcı, Kolaylaştırıcı, Uzlaştırmacı ve Karşı Koyucu eylem stillerini, Ben Okey Değil Sen Okey yaşam pozisyonu ise sadece Uzlaştırmacı eylem stilini, Ben Okey Değil Sen Okey Değil Kaçınmacı, Zorlayıcı, Karşı Koyucu eylem stillerini anlamlı düzeyde yordamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *çatışma çözme eylem stilleri, yaşam pozisyonları*

The Mediating Role of Cognitive and Emotional Empathy in the Relationship Between Self-Compassion and Forgiveness in Young Adults

Lisansüstü Öğrencisi Demet Buyurgan, Maltepe Üniversitesi; Prof. Dr. Meral Atıcı, Çukurova Üniversitesi

Problem: In recent years, positive psychology has been attempting to understand under what conditions and how forgiveness occurs, along with its associated variables and outcomes, through empirical research. Forgiveness is defined not as ignoring negative emotions that arise towards the wrongdoer and the situation at hand but as striving to show compassion, generosity, and love towards the individual perceived to be in the wrong while dealing with these emotions. Therefore, forgiveness not only reduces negative feelings, thoughts, and behaviors but also promotes positive emotions such as empathy, hope, and compassion, benefiting individuals from a broader perspective. Forgiveness makes significant contributions at both individual and societal levels by enhancing physical and mental well-being and increasing positive emotions. Additionally, understanding the motivation for forgiveness is crucial due to its role as a relationship-restoring strategy. In this regard, one's ability to cope with difficulties is related to the concept of self-compassion, which positively affects one's emotional state. Some individuals accept failures, losses, and problems calmly, while others exhibit dysfunctional stress-inducing responses. High levels of self-compassion are associated with happiness, motivation, life satisfaction, better interpersonal relationships, and better physical health, as indicated in various studies. In this study, empathy, which is being examined as a mediating effect, is considered the most important social cognitive determinant of forgiveness. Empathy contributes to the development of positive social behaviors as an other-oriented emotion. When individuals who perceive themselves as victims of injustice empathize with the wrongdoer to understand their behavior from their perspective, it leads to an increase in forgiveness. In the literature, empathy is generally examined in two dimensions: emotional empathy, which is defined as feeling sadness or concern for another's distress, and cognitive empathy, which is defined as consciously understanding another's feelings by taking their perspective into account. Based on this information in the literature, this study examined the mediating role of cognitive and emotional empathy in the relationship between self-compassion and forgiveness.

Method: This study was conducted with 514 participants aged between 18 and 25 years (Mean = 21.29, SD = 1.89). Of the participants, 132 (25.7%) were male and 382 (74.3%) were female. Data collection was carried out with undergraduate, master's, and doctoral students from different faculties of different universities in Adana and Mersin. Multivariate regression models and structural equation models (SEM) were used to examine the relationship between participants' levels of self-compassion and forgiveness and the mediating role of cognitive and emotional empathy. Statistical analyses were conducted using SPSS 26.0 and Mplus 8.3 programs.

Findings: In the analysis process, the total indirect effect tested was found to be significant [B = 0.140, SE = 0.029, 95 CI (0.082-0.197)]. However, the indirect effect of self-compassion on forgiveness through cognitive empathy [B = 0.072, SE = 0.021, 95 CI (0.030-0.112)] and the indirect effect of self-compassion on forgiveness through emotional empathy [B = 0.053, SE = 0.021, 95 CI (0.126-0.095)] were also found to be statistically significant. Finally, in the multiple mediation model, the total indirect effect of self-compassion on forgiveness through

cognitive and emotional empathy [B = 0.015, SE = 0.006, 95 CI (0.003-0.030)] was also found to be statistically significant. The confidence interval values for the indirect effect models not containing zero indicate the presence of mediation effects.

Results:
In this study, the mediating role of cognitive and emotional empathy in the relationship between self-compassion and forgiveness among young adults was examined. The results support a multiple mediation model, suggesting that cognitive and emotional empathy mediate the relationship between self-compassion and forgiveness. It is believed that the findings of this study will contribute to the forgiveness literature and that programs aimed at enhancing empathy in future research will improve individuals' forgiveness experiences. Additionally, it is expected that research conducted in the future with different developmental stages will provide a better understanding of the concept of forgiveness.

Keywords: *Self-compassion, Forgiveness, Cognitive Empathy, Emotional Empathy*

Genç Yetişkinlerde Öz-şefkat ile Affetme Arasındaki İlişkide Bilişsel ve Duygusal Empatinin Aracılık Rolü

Amaç: Son yıllarda pozitif psikoloji affetmenin hangi şartlar altında ve nasıl gerçekleştiğini, ilişkili değişkenleri ve affetmenin sonuçlarını amprik araştırmalar ile anlamaya çalışmaktadır. Affetme, kabahatli kişiye ve maruz kalınan duruma yönelik oluşan olumsuz duyguları yok saymak değil, bunlarla baş ederek hatalı olduğu düşünülen bireye karşı merhamet, yardımseverlik ve sevgi göstermeye çabalamak olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle affetme sadece olumsuz duygu, düşünce ve davranışları azaltmakla kalmaz, empati, umut, merhamet benzeri olumlu duyguları açığa çıkararak daha geniş perspektifte bireye fayda sağlamaktadır. Affetme fiziksel ve ruhsal sağlığı, iyi oluşu, olumlu duyguları artırdığından bireysel ve toplumsal boyutta önemli katkı sunmaktadır. Yanı sıra ilişki onarıcı bir strateji olması nedeni ile affetmedeki motivasyonu anlamak önemlidir. Bu noktada bireyin zorluklar ile baş etme becerilerini, duygu durumu olumlu yönde etkileyen öz şefkat kavramı ile de ilişkilidir. Bazı bireylerin başarısızlıkları, kayıpları ve problemleri sakin bir şekilde kabullendiği bazılarının ise işlevsel olmayan stres artırıcı tepkiler verdikleri görülmektedir. Öz-şefkat düzeyi yüksek olan bireylerin mutluluk, motivasyon, yaşam doyumunun yüksek olduğu, kişiler arası ilişkilerinin daha iyi olduğu ve fiziksel açıdan daha sağlıklı oldukları pek çok araştırmada ifade edilmektedir. Mevcut araştırmada aracılık etkisi incelenen empati ise affetmenin en önemli sosyal bilişsel belirleyicisi olarak kabul edilmektedir. Empati, diğeri yönelimli bir duygu olarak olumlu sosyal davranışların gelişimine katkıda bulunmaktadır. Haksızlığa uğradığını düşünen birey suçlunun davranışlarını onun bakış açısıyla anlamak için empati kurduğunda, affetmenin artmasına neden olmaktadır. Alan yazınında empati genellikle duygusal ve bilişsel olmak üzere 2 boyutta incelenmektedir. Duygusal empati başkasının üzüntüsü için duyulan üzüntü ya da endişe olarak tanımlanmaktadır. Bilişsel empati ise başkasının duygularını onun bakış açısını alarak bilinçli olarak anlayabilmek olarak tanımlanmaktadır. Alan yazınındaki bu bilgilere dayanarak bu araştırmada genç yetişkinlerde öz-şefkat ile affetme arasındaki ilişkide bilişsel ve duygusal empatinin aracılığı incelenmiştir.

Yöntem: Bu araştırma 18-25 yaş aralığındaki 514 katılımcı ile yürütülmüştür. (Ort = 21.29, SS= 1.89). Katılımcıların 132 (%25.7)'si erkek ve 382 (%74.3)'si ise kadınlardan oluşmaktadır. Veri toplama süreci Adana ve Mersin'deki farklı Üniversitelerin farklı fakültelerinde eğitim gören lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri ile yürütülmüştür. Katılımcıların Öz-şefkat düzeyleri ile affetme düzeyleri arasındaki ilişki ve bu ilişkiye bilişsel ve duygusal empatinin aracılık rolünün incelenmesinde çok değişkenli (multivariate) regresyon modellerinden ve yapısal eşitlik modellerinden (SEM) faydalanılmıştır. İstatistiksel analizler SPSS 26.0 ve Mplus 8.3 programları kullanılarak yürütülmüştür.

Bulgular: Analiz sürecinde test edilen toplam dolaylı etki [B= 0.140, SH= 0.029, 95 CI (0.082- 0.197)] anlamlı olarak bulunmuştur. Bununla birlikte öz şefkatin bilişsel empati üzerinden affetme üzerindeki dolaylı etkisi [B= 0.072, SH= 0.021, 95 CI (0.030- 0.112)] ve öz şefkatin duygusal empati üzerinden affetme üzerindeki dolaylı etkisi [B= 0.053, SH= 0.021, 95 CI (0.126- 0.095)] istatistiki olarak anlamlı bulunmuştur. Son olarak çoklu aracılık modelinde öz şefkatin bilişsel empati ve duygusal empati üzerinden gerçekleşen affetme üzerindeki toplam dolaylı etkisi [B= 0.015, SH= 0.006, 95 CI (0.003- 0.030)] istatistiki olarak anlamlı

bulunmuştur. Dolaylı etki modellerine ilişkin güven aralığı değerlerinin sıfırı içermemesi aracılık etkisinin olduğuna işaret etmektedir.

Sonuç:
Bu araştırmada genç yetişkinlerde öz-şefkat ile affetme arasındaki ilişkide bilişsel ve duygusal empatinin aracılığı incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre çoklu aracılık modeli bilişsel ve duygusal empatinin öz şefkat ve affetme ilişkisine aracılık ettiğini desteklemektedir. Elde edilen bulgularının affetme literatürüne katkı sunacağı, gelecekte yapılacak araştırmalarda empatiyi geliştirmeye yönelik programların hazırlanmasının bireylerin affetme deneyimlerinin geliştirileceği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra gelecekte farklı gelişim dönemleriyle yapılacak araştırılmaların affetme kavramının daha iyi anlaşılmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Öz-şefkat, Empati, Affteme, Genç Yetişkinlik*

Family Quality of Life and Psychological Flexibility in Parents with Children with and without Autism Spectrum Disorder

Arş. Gör. Eylül AKAR, Kastamonu Üniversitesi; Prof. Dr. İbrahim YILDIRIM, Hacettepe Üniversitesi

The aim of this study is to examine whether there is a statistically significant difference between the family quality of life and the psychological flexibility of parents with children with and without autism spectrum disorder. For this purpose, the quantitative research method and relational survey design were used. The study group of the research consists of parents with children between the ages of 0-18 with and without autism spectrum disorder living in a province in the Central Anatolia region in Turkey. Within the scope of the study, a total of 278 parents, 116 of whom had children diagnosed with autism spectrum disorder and 162 of whom had children without autism spectrum disorder, participated in the study. In the study, the "Beach Center Family Quality of Life Scale," adapted into Turkish by Meral and Cavkaytar, was used to measure parents' perceptions of family quality of life, "Psychological Flexibility Scale" adapted into Turkish by Karakuş and Akbay was used to measure their psychological flexibility levels, and "Parent Personal Information Form" developed by the researcher was used to obtain information about their socio-demographic characteristics. In the analysis section of the research data, first descriptive statistics were performed and normality assumptions were checked. After determining that the research data conformed to the normal distribution, the Independent Groups T-test was used to determine whether there was a significant difference between parent groups in terms of psychological flexibility level and family quality of life perception; the Pearson Product Moment Correlation Coefficient was calculated to determine whether there was a significant relationship between family quality of life and psychological flexibility. When the study's findings were examined, it was found that the total score and all sub-dimensions of family quality of life and the total score and all sub-dimensions of psychological flexibility were significantly lower in parents with children diagnosed with autism spectrum disorder.In addition, it was determined that there was a significant positive relationship between psychological flexibility and family quality of life in parents.

Keywords: *psychological flexibility, family quality of life, autism spectrum disorder, parent*

Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısı Olan ve Olmayan Çocuğa Sahip Ebeveynlerde Aile Yaşam Kalitesi ve Psikolojik Esneklik

Bu araştırmanın amacı, otizm spektrum bozukluğu tanısı olan ve olmayan çocuğa sahip ebeveynlerin aile yaşam kalitesi ve psikolojik esneklikleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda nicel araştırma yöntemi ve ilişkisel tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye'de İç Anadolu bölgesinde bir ilde yaşayan 0-18 yaş aralığında otizm spektrum bozukluğu tanısı olan ve olmayan çocuğa sahip ebeveynler oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında 116'sı otizm spektrum bozukluğu tanısı olan ve 162'si otizm spektrum bozukluğu tanısı olmayan çocuğa sahip toplam 278 ebeveyn çalışmaya katılmıştır. Araştırmada ebeveynlerin aile yaşam kalitesi algılarını ölçmek için Meral ve Cavkaytar tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan "Beach Center Aile Yaşam Kalitesi Ölçeği", psikolojik esneklik düzeylerini ölçmek için Karakuş ve Akbay tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan "Psikolojik Esneklik Ölçeği" ve sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bilgi edinmek için araştırmacı tarafından geliştirilen "Ebeveyn Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizi bölümünde, öncelikle betimsel istatistikler yapılmış ve normallik varsayımları kontrol edilmiştir. Araştırma verilerinin normal dağılıma uygun olduğu tespit edildikten sonra ebeveyn grupları arasında psikolojik esneklik düzeyi ve aile yaşam kalitesi algısı bakımından anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için Bağımsız Gruplar için T-testi; aile yaşam kalitesi ve psikolojik esneklik arasında önemli bir ilişki olup olmadığını belirlemek için Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır. Araştırmanın bulguları incelendiğinde, aile yaşam kalitesi toplam puan ve tüm alt boyutları ile psikolojik esneklik toplam puan ve tüm alt boyutları otizm spektrum bozukluğu tanısı olan çocuğa sahip ebeveynlerde anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur. Ayrıca ebeveynlerde psikolojik esneklik ile aile yaşam kalitesi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

*Bu çalışma ilk yazarın, ikinci yazar danışmanlığında yürüttüğü yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik esneklik, aile yaşam kalitesi, otizm spektrum bozukluğu, ebeveyn*

Investigation of Knowledge and Awareness Levels of Various Professionals Involved in the Process of Recognizing and Diagnosing Individuals with Special Learning Disabilities

Psikolojik Danışman Hümeyra Öztürk, Fatih Sultan Mehmet Anadolu Lisesi; Doç. Dr. Fatih Koca, Trabzon Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı

Although most individuals who step into the world continue their process in accordance with normal developmental characteristics, some individuals may be in a disadvantaged position by showing different characteristics during their developmental periods. Therefore, recognizing these differences and performing appropriate intervention with correct diagnosis is of great importance for the psychological, sociological and academic lives of individuals. One of these situations is the specific learning disability that negatively affects the academic life of individuals. The purpose of this research is to examine the research conducted on the knowledge and awareness levels of specific learning disabilities of professional staff (teachers in various branches, child and adolescent psychiatrists who make medical evaluations) who can play the biggest role in the first step in recognizing and diagnosing students with specific learning disabilities in Turkey. In line with the purpose of the research, articles and theses related to the subject were scanned in the National Thesis Center and Google Scholar databases. Key words were determined as specific learning disability, dyslexia, dyscalculia, dysgraphia, diagnosis and awareness. A total of 37 articles were downloaded by scanning each word one by one. The analysis of the data was examined based on some determined criteria. The study continued with 16 articles that met the criteria. As a result of the research, it has been determined that since 2005, various professionals, especially teachers, have entered the diagnosis and guidance process without having sufficient knowledge about specific learning disabilities, and that they consider their own knowledge level to be inadequate; At the same time, it has been observed that medical professionals do not have enough knowledge or cannot collect enough information from families and teachers about specific learning disabilities. Considering that early diagnosis and intervention is seriously necessary in special education, this study is of great importance in terms of examining the knowledge, awareness and competence levels of the professionals in question as a whole. As a matter of fact, organizing trainings and carrying out practices to increase the knowledge and awareness levels of relevant professional staff; It is recommended to monitor the activities carried out.

Keywords: *specific learning disability, dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, diagnosis, awareness*

Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Bireylerin Fark Edilme ve Tanılanma Süreçlerinde Yer Alan Çeşitli Meslek Mensuplarının Bilgi ve Farkındalık Düzeylerine İlişkin Derleme Çalışması

Dünyaya adım atan çoğu birey normal gelişim özelliklerine uygun olarak sürecini devam ettirse de bazı bireyler gelişim dönemleri içerisinde farklı özellikler göstererek dezavantajlı bir konumda olabilmektedirler. Dolayısıyla bu farkları fark edip doğru tanılamalar ile uygun müdahaleyi gerçekleştirmek bireylerin psikolojik, sosyolojik ve de akademik yaşamları için büyük önem arz etmektedir. Bu durumlardan biri de bireylerin öncelikle akademik hayatını olumsuz etkileyen özel öğrenme güçlüğüdür. Bu araştırmanın amacı ise Türkiye'de özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin fark edilmesi ve tanılanmasında ilk adımda en büyük rolü oynayabilecek olan meslek elemanlarının (çeşitli dallardaki öğretmenler, tıbbi değerlendirmede bulunan çocuk ve ergen psikiyatristleri) özel öğrenme güçlüğü hakkında bilgi ve farkındalık düzeyleri konusunda yapılan araştırmaların incelenmesidir. Araştırma amacı doğrultusunda Ulusal Tez Merkezi ve Google Akademik (Google Scholar) veri tabanlarında konuyla ilgili olan makaleler ve tezler taranmıştır. Anahtar sözcükler özel öğrenme güçlüğü, disleksi, diskalkuli, disgrafi, tanılama ve farkındalık olarak belirlenmiştir. Her sözcük teker teker taranarak bu doğrultuda toplam 37 makale indirilmiştir. Verilerin analizi belirlenen bazı ölçütlere dayandırılarak incelenmiştir. Çalışmaya ölçütleri sağlayan 16 makale ile devam edilmiştir. Araştırma sonucunda 2005'ten beri çeşitli meslek elemanlarının özellikle öğretmenlerin özel öğrenme güçlüğü hakkında yeterince bilgi sahibi olmadan tanılama ve yönlendirme sürecine girdikleri, kendi bilgi düzeylerini yetersiz gördükleri; aynı zamanda tıbbi çalışanlarında yeterince bilgi sahibi olmadıkları veya özel öğrenme güçlüğü hakkında aile ve öğretmenlerden yeterince bilgi toplayamadıkları görülmüştür. Bu çalışma özel eğitimde erken tanılama ve müdahale etmenin ciddi oranda gerekli olduğu göz önüne alınırsa, söz konusu meslek çalışanlarının bilgi, farkındalık ve yeterlilik seviyelerinin bir bütün halinde incelenmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Nitekim ilgili meslek elemanlarının bilgi ve farkındalık seviyelerinin arttırılmasına yönelik eğitimler düzenlenmesi ve uygulamalar yapılması; gerçekleştirilen faaliyetlerin takip edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *özel öğrenme güçlüğü, disleksi, disgrafi, diskalkuli, tanılama, farkındalık*

The Relationship Between Attachment Styles and Prosocial Behaviors of Adolescents

Doç. Dr. M. Yüksel Erdoğdu, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Ayşe Nur Kuloğlu, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prosocial behavior, which is considered positive social behavior, is essential for the psychological resilience of individuals in adolescence. In this context, it seems very important to examine the variables related to prosocial behaviors in increasing prosocial characteristics consisting of altruism, empathy, self-worth, and sympathy, and to conduct studies on increasing the positive behaviors of individuals in adolescence. This research aims to examine the relationship between attachment styles and prosocial behaviors of individuals in youth. For this purpose, the research was carried out with the correlative research model, one of the quantitative research methods. The research data were collected in the 2022-2023 academic year in a private school in Bağcılar District of Istanbul province, in the 12-17 age group, 140 (49.1%) women and 145 (50.9%) men. It was obtained from a total of 285 students. A 9-question Personal Information Form, Three-Dimensional Attachment Styles Scale, and Prosocial Behavior Scale were used in the research. The scores obtained in the study were interpreted with t-test in line with the normality test, one-way analysis of variance (ANOVA), and multiple regression tests to find correlation techniques to predict the effects of independent variables on the dependent variable. According to the research findings, there were negative significant relationships between the participants' "Avoidant Attachment" scores, one of the sub-dimensions of the Three-Dimensional Attachment Styles Scale, and the Prosocial Behavior Scale scores, and positive significant relationships were found between the "Secure Attachment" and "Anxious-Ambivalent Attachment" scores and the Prosocial Behavior Scale scores. Generally; the Prosocial behavior of female participants is higher than male participants. When the predictive power of the attachment styles subscales on prosocial behavior was examined, it was concluded that Secure and Anxious-Ambivalent Attachment Styles were predictive of the prosocial behavior subscales "Altruism", "Sympathy" and "Empathy" and the total scores of prosocial behavior. Additionally, it was observed that Avoidant Attachment Style was a negative predictor on the total scores of "Altruism", "Sympathy", "Empathy" and prosocial behavior mentioned above. In this study, concepts are defined, findings are discussed in general terms and suggestions are made.

Keywords: *Puberty, Attachment Styles, Prosocial Behavior, Positive Social Behavior*

Ergenlik Dönemindeki Bireylerin Bağlanma Stilleri ile Prososyal Davranışları Arasındaki İlişki

Olumlu sosyal davranış olarak kabul edilen prososyal davranışlar ergenlik dönemindeki bireylerin psikolojik sağlamlıkları açısından oldukça önemlidir. Bu bağlamda özgecilik, empati, özdeğer ve sempatiden oluşan prososyal özelliklerin artırılmasında prososyal davranışlarıyla ilişkili olan değişkenlerin incelenmesi ve ergenlik dönemindeki bireylerin olumlu davranışlarının artması konusunda çalışmaların yapılması oldukça önemli görünmektedir. Bu araştırmanın amacı ergenlik dönemindeki bireylerin bağlanma stilleri ile prososyal davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç dahilinde araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden korelatif araştırma modeliyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri 2022-2023 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili, Bağcılar İlçesi'nde bulunan özel bir kurumda, 12-17 yaş grubunda, 140'ı (%49,1) kadın, 145'i (%50,9) erkek olmak üzere toplam 285 öğrenciden elde edilmiştir. Araştırmada 9 soruluk Kişisel Bilgi Formu, Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği ve Prososyal Davranış Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen puanların normallik testi sonuçları doğrultusunda; t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve korelasyon teknikleri ile bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerindeki etkilerin yordanması için çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeğinin alt boyutlarından "Kaçınan Bağlanma" puanları ile Prososyal Davranış Ölçeği puanları arasında negatif yönde, "Güvenli Bağlanma" ve "Kaygılı-Kararsız Bağlanma" puanları ile Prososyal Davranış Ölçeği puanları arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Genel olarak; kız katılımcıların prososyal davranışları erkek katılımcılara göre daha yüksektir. Bağlanma stilleri alt ölçeklerinin prososyal davranışı yordam gücü incelendiğinde Güvenli ve Kaygılı-Kararsız Bağlanma Stillerinin prososyal davranış alt ölçeklerinden "Özgecilik", "Sempati" ve "Empati" ve prososyal davranış toplam puanları üzerinde yordayıcı olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca Kaçınan Bağlanma Stilinin yukarıda bahsedilen "Özgecilik", "Sempati", "Empati" ve prososyal davranış toplam puanları üzerinde negatif yönde yordayıcı olduğu gözlenmiştir. Bu çalışmada kavramlar tanımlanmış, bulgular genel hatlarıyla tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Ergenlik, Bağlanma Stilleri, Prososyal Davranış, Olumlu Sosyal Davranış*

The Effects of the Earthquake and Posttraumatic Growth in Earthquake Survivor Adults: A Qualitative Study

Dr. Öğr. Üyesi Nuray Aşantuğrul, Amasya Üniversitesi, Dr. Öğr. Üyesi Aynur Karabacak Çelik, Atatürk Üniversitesi

On February 6, 2023, Turkey experienced a significant earthquake that affected 11 provinces (Kahramanmaraş, Gaziantep, Hatay, Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Malatya, Adana, Osmaniye, Kilis and Elazığ) with devastating consequences. This study examined the effects of the earthquake and posttraumatic growth in adult earthquake survivors. The study group of this qualitative research consists of 16 adult earthquake survivors living in the center and districts of Malatya province. The study group was selected by purposive sampling method. There study group consists of 10 male and 6 female individuals. The average age of the study group was 39.3 years. Of the participants, 1 was a high school graduate, 2 were college degree graduates, 9 were bachelor's degree graduates, and 4 were postgraduates. A semi-structured interview form consisting of 10 open-ended questions prepared for adults was used to collect the data. The content analysis method was used to analyze the data. As a result, four themes and thirteen sub-themes were obtained. The results of the research showed that the earthquake caused life changes in adults in many aspects, and it was concluded that the earthquake was one of the most challenging traumatic experiences in the lives of individuals. It was concluded that the earthquake was both very frightening and challenging for adults and, at the same time, a lesson learned and instructive experience. The participants were observed to have different ways of coping with the difficulties encountered after the earthquake. It was also observed that they frequently shared their harrowing experiences during and after the earthquake with their family and close environment. It was observed that there were adverse effects in many areas of life after the earthquake; however, the people could get social support in this process. The findings show that individuals who have gone through a traumatic experience such as an earthquake have negative experiences. However, at the same time, the earthquake has also revealed posttraumatic growth in individuals. The research findings were interpreted in line with the posttraumatic growth literature.

Keywords: *Earthquake, earthquake survivor, posttraumatic growth, adult*

Depremzede Yetişkinlerde Depremin Etkileri ve Travma Sonrası Büyüme: Nitel Bir Çalışma

6 Şubat 2023'te ülkemizde 11 ili (Kahramanmaraş, Gaziantep, Hatay, Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Malatya, Adana, Osmaniye, Kilis ve Elazığ) etkileyen ve sonuçları çok yıkıcı olan büyük bir deprem yaşanmıştır. Bu araştırmada depremzede yetişkinlerde depremin etkileri ve travma sonrası büyümeleri incelenmiştir. Nitel desende yapılan bu araştırma çalışma grubunu Malatya ili merkezi ve ilçelerinde yaşayan 16 depremzede yetişkinden oluşmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Çalışma grubunda 10 erkek 6 kadın yer almaktadır. Çalışma grubunun yaş ortalaması 39.3'tür. Katılımcıların 1'i lise mezunu, 2'si ön lisans mezunu, 9'u lisans mezunu, 4'ü lisansüstü eğitim düzeyindedir. Verilerin toplanmasında yetişkinler için araştırmacılar tarafından hazırlanmış 10 tane açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Bunun sonucunda dört tema ve on üç alt tema elde edilmiştir. Araştırma sonuçları depremin yetişkinler üzerinde birçok açıdan yaşantı değişikliklerine sebep olduğunu göstermiş ve depremin bireyler için hayatlarındaki zorlayıcı travmatik yaşantılardan bir tanesi olduğu sonucu çıkarılmıştır. Depremin yetişkinler için hem çok korkutucu ve zor hem de aynı zamanda ders alınan ve öğretici bir yaşantı olduğu sonucuna varılmıştır. Katılımcıların deprem sonrası karşılaşılan zorluklarla başa çıkmada farklı yollar geliştirdiği görülmüştür. Ayrıca deprem anındaki ve sonraki süreçteki zor yaşantıları aile ve yakın çevresi ile sıklıkla paylaştıkları görülmüştür. Deprem sonrasında yaşamın birçok alanında olumsuz etkilerinin olduğu; bununla beraber bu süreçte sosyal destek alabilecekleri kişilerin farkına vardığı ve ilişkilerinin daha kuvvetlendiği sonucu çıkarılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, deprem gibi travmatik bir yaşantıdan geçen bireylerin olumsuz yaşantılar elde ettiği gibi aynı zamanda depremin bireylerde travma sonrası büyümeyi de ortaya çıkardığı görülmüştür. Araştırma bulguları travma sonrası büyüme literatürü doğrultusunda yorumlanmıştır.
6 Şubat 2023'te ülkemizde 11 ili (Kahramanmaraş, Gaziantep, Hatay, Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Malatya, Adana, Osmaniye, Kilis ve Elazığ) etkileyen ve sonuçları çok yıkıcı olan büyük bir deprem yaşanmıştır. Bu araştırmada depremzede yetişkinlerde depremin etkileri ve travma sonrası büyümeleri incelenmiştir. Nitel desende yapılan bu araştırma çalışma grubunu Malatya ili merkezi ve ilçelerinde yaşayan 16 depremzede yetişkinden oluşmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Çalışma grubunda 10 erkek 6 kadın yer almaktadır. Çalışma grubunun yaş ortalaması 39.3'tür. Katılımcıların 1'i lise mezunu, 2'si ön lisans mezunu, 9'u lisans mezunu, 4'ü lisansüstü eğitim düzeyindedir. Verilerin toplanmasında yetişkinler için araştırmacılar tarafından hazırlanmış 10 tane açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Bunun sonucunda dört tema ve on üç alt tema elde edilmiştir. Araştırma sonuçları depremin yetişkinler üzerinde birçok açıdan yaşantı değişikliklerine sebep olduğunu göstermiş ve depremin bireyler için hayatlarındaki zorlayıcı travmatik yaşantılardan bir tanesi olduğu sonucu çıkarılmıştır. Depremin yetişkinler için hem çok korkutucu ve zor hem de aynı zamanda ders alınan ve öğretici bir yaşantı olduğu sonucuna varılmıştır. Katılımcıların deprem sonrası karşılaşılan zorluklarla başa çıkmada farklı yollar geliştirdiği görülmüştür. Ayrıca deprem anındaki ve sonraki süreçteki zor yaşantıları aile ve yakın çevresi ile sıklıkla paylaştıkları görülmüştür. Deprem sonrasında yaşamın birçok alanında olumsuz etkilerinin

olduğu; bununla beraber bu süreçte sosyal destek alabilecekleri kişilerin farkına vardığı ve ilişkilerinin daha kuvvetlendiği sonucu çıkarılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, deprem gibi travmatik bir yaşantıdan geçen bireylerin olumsuz yaşantılar elde ettiği gibi aynı zamanda depremin bireylerde travma sonrası büyümeyi de ortaya çıkardığı görülmüştür. Araştırma bulguları travma sonrası büyüme literatürü doğrultusunda yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Deprem, depremzede, travma sonrası büyüme, yetişkin*

Psychoeducation Program Based on Solution-Focused Short-Term Approach to Improve Adolescents' Assertiveness Skills in Peer Relationships

Lisansüstü Öğrencisi Serra Şencan, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi; Doç. Dr. Tuğba Yılmaz Bingöl, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Adolescence is a period in which physical, social and cognitive differences occur in the individual. As a result of the differences in individuals' behaviors, the assertive, aggressive and timid behaviors they display in social environments affect peer relationships. Individuals are expected to exhibit assertive behavior in order to establish healthy relationships in social environments. Otherwise, aggressive and shy behavior causes social withdrawal. In the context of this explanation, the aim of the research is to examine the effect of a group guidance program based on a solution-focused short-term approach on the assertiveness levels of adolescents. In order to determine the group members who will participate in the research, the Peer Relations Scale was applied to 71 students studying in the 5th grade of secondary school in a private institution in Üsküdar district of Istanbul in the 2022-2023 academic year. The scores received are sorted from lowest to highest. Experimental and control groups were randomly assigned so that the groups of members were equal to each other. The psychoeducation program was carried out with 12 students, 6 in the experimental group and 6 in the control group. The experimental group consisted of 4 boys and 2 girls, and the control group consisted of 4 boys and 2 girls. A 6-session psychoeducation program based on a solution-focused short-term approach was applied to the experimental group to improve adolescents' assertiveness skills in peer relationships. Sessions lasted between 40-45 minutes. No application was made to the control group. A 2x2 (experimental/control groups-pretest/posttest) experimental design was used in the research. At the end of the psychoeducation program of the experimental group, the test was repeated for both groups. In order to determine whether there was a significant difference between the groups as a result of the measurements, a two-way ANOVA analysis was performed for repeated measurements on a single factor. As a result of the findings obtained in the research, it was seen that the Psychoeducation Program Based on Solution-Focused Short-Term Approach to Improve Adolescents' Assertiveness Skills in Peer Relationships increased the assertiveness skills of the members of the experimental group. The prepared program can be used in a similar sample to increase adolescents' assertiveness skills in peer relationships.

Keywords: *Peer Relations, Assertiveness, Solution Focused, Short Term, Group*

Ergenlerin Akran İlişkilerinde Atılganlık Becerilerini Geliştirmek İçin Çözüm Odaklı Kısa Süreli Yaklaşıma Dayalı Psikoeğitim Programı

Ergenlik dönemi bireyde fiziksel, sosyal ve bilişsel anlamda farklılıkların oluştuğu bir dönemdir. Bireylerin davranışlarında oluşan farklılıklar sonucunda sosyal ortamlarda sergiledikleri atılgan, saldırgan ve çekingen davranışlar akran ilişkilerini etkilemektedir. Sosyal ortamlarda sağlıklı ilişkiler kurulması adına bireylerden atılgan davranışlar sergilemesi beklenmektedir. Aksi halde saldırgan ve çekingen davranışlar sosyal olarak geri çekilmeye neden olmaktadır. Bu açıklama bağlamında araştırmanın amacı çözüm odaklı kısa süreli yaklaşıma dayalı grup rehberliği programının ergenlerin atılganlık düzeyleri üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırmaya katılacak grup üyelerini belirlemek amacıyla 2022-2023 eğitim öğretim yılında İstanbul Üsküdar ilçesinde özel bir kurumda ortaokul 5.sınıfta eğitim gören 71 öğrenciye Akran İlişkileri Ölçeği uygulanmıştır. Alınan puanlar en düşükten en yükseğe göre sıralanmıştır. Üyelerin grupları birbirlerine denk olacak şekilde deney ve kontrol grupları seçkisiz olarak atanmıştır. Psikoeğitim programı 6 kişi deney 6 kişi kontrol grubu olmak üzere 12 öğrenci ile yürütülmüştür. Deney grubu 4 erkek 2 kız, kontrol grubu da aynı şekilde 4 erkek 2 kız olarak düzenlenmiştir. Deney grubuna 6 oturumluk ergenlerin akran ilişkilerinde atılganlık becerilerini geliştirmek için çözüm odaklı kısa süreli yaklaşıma dayalı psikoeğitim programı uygulanmıştır. Oturumlar 40-45 dakika arasında sürmüştür. Kontrol grubuna bir uygulama yapılmamıştır. Araştırmada 2x2'lik (deney/kontrol grupları-ön test/son test) deneysel desen kullanılmıştır. Deney grubunun psikoeğitim programı bitiminde iki gruba da test uygulaması tekrar edilmiştir. Ölçümler sonucunda gruplar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek faktör üzerinde tekrarlanmış ölçümler için iki yönlü ANOVA analizi yapılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda Ergenlerin Akran İlişkilerinde Atılganlık Becerilerini Geliştirmek İçin Çözüm Odaklı Kısa Süreli Yaklaşıma Dayalı Psikoeğitim Programı'nın deney grubundaki üyelerin atılganlık becerilerini arttırdığı görülmüştür. Hazırlanan program ergenlerin akran ilişkilerinde atılganlık becerilerini arttırmak için benzer örneklemde kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Akran İlişkileri, Atılganlık, Çözüm Odaklı, Kısa Süreli, Grup*

A Longitudinal Investigation of Self-Regulation, Resilience, School Burnout and Study Engagement in University Students

Dr. Öğr. Üyesi Cansu Hazal Güçlü, Başkent Üniversitesi; Prof. Dr. Selahiddin Öğülmüş, Ankara Üniversitesi

Introduction: Study engagement affects and is affected by many academic and psychological variables. While school burnout encompasses opposing constructs and concepts with study engagement, resilience and self-regulation affect the academic lives of university students. In this context, the changes in university students' study engagament, resilience, self-regulation skills and school burnout over time and the relationships between these variables were examined.

Method: A cross-lagged panel analysis was conducted to investigate university students' study engagement, school burnout, resilience and self-regulation, the changes over time of these variables and their relationships with each other. The causal-comparative research method was used, and a total of 540 university students studying at various universities and faculties in Ankara were reached for the first measurement, and four months later, the same study group was reached again and the study was continued with a total of 366 participants, 333 female and 33 male ($\bar{X}$ =21.92) between the ages of 18-43. The study group was determined through convenience sampling. Personal Information Form, Utrecht Work Engagement Scale-Student Form, Resilience Scale for Adults, School Burnout Scale and Self-Regulation Scale were used. Mplus8 was used to analyze the data.

Findings: Study engagement decreased over time (β=-.19**, p<.001).Also students' study engagement affected their future school burnout and students with high study engagement also had high school burnout (β=.25, p<.001). School burnout increased over time (β=.25, p<.001) and had a negative effect on study engagement (β=-.35, p<.001). Self-regulation increased over time (β=.53, p<.001) and negatively affected resilience (β=-.27, p<.001), resilience decreased over time (β=-.39, p<.001), positively affected self-regulation (β=.25, p<.001) and negatively affected study engagement (β=-.15, p<.01).

Conclusion: The time students spend in education, academic loads and the fatigue that occurs over time negatively affect their study engagement. Students with high study engagement spend more time and effort on academic tasks, and this process may cause fatigue over time. Positive feelings towards school may decrease over time, negatively affecting students' interests and attitudes, leading to absenteeism, failure to fulfill homework and academic tasks, and a general apathy towards academic processes and school burnout. Students' self-regulation skills may have been affected by the lack of interaction due to the pandemic-era distance education process and may have negatively affected the skills that affect students' resilience. Resilience affects many vital, educational and social skills that can affect students' self-regulation skills.

Keywords: *Study Engagement, School Burnout, Resilience, Self-Regulation, Cross-lagged Panel Model*

Üniversite Öğrencilerinde Öz Düzenleme, Yılmazlık, Okul Tükenmişliği ve Çalışma Bağlılığı'nın Boylamsal Olarak İncelenmesi

Giriş: Çalışma bağlılığı, akademik ve psikolojik pek çok değişkeni etkilemekte ve bu değişkenlerden etkilenmektedir. Okul tükenmişliği, çalışma bağlılığı ile karşıt yapı ve kavramları kapsarken, yılmazlık ve öz düzenleme üniversite öğrencilerinin akademik yaşantılarını etkilemektedir. Bu kapsamda üniversite öğrencilerinin çalışma bağlılıkları, yılmazlıkları, öz düzenleme becerileri ve okul tükenmişliklerinin zamana göre değişimi ve bu değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

Yöntem: Öz düzenleme, yılmazlık, okul tükenmişliği ve çalışma bağlılığının zamana bağlı değişimi ve bu değişkenlerin birbirleriyle olan ilişkilerini incelemek amacıyla çapraz zaman gecikmeli panel desen analizi yapılmıştır. Nedensel karşılaştırmalı araştırma yöntemi kullanılmış olup, birinci ölçüm için Ankara'da çeşitli üniversite ve fakültelerde öğrenim gören toplam 540 üniversite öğrencisine ulaşılmış, dört ay sonra aynı çalışma grubuna tekrar ulaşılarak 18-43 yaş aralığında 333 kadın 33 erkek ($\bar{X}$ =21,92) toplam 366 katılımcıyla çalışmaya devam edilmiştir. Veri toplanan öğrenciler kolay ulaşılabilir olması amacıyla uygun örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak; Kişisel Bilgi Formu, Utrecht İşe Bağlılık Ölçeği-Öğrenci Formu, Yetişkinler için Psikolojik Dayanıklılık (Yılmazlık) Ölçeği, Okul Tükenmişliği Ölçeği ve Öz Düzenleme Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde Mplus8 kullanılmıştır.

Bulgular: Öncelikle çalışma bağlılığının zamanla azaldığı görülmüştür (β=-.19**, p<.001). Ayrıca öğrencilerin çalışma bağlılıklarının ilerideki okul tükenmişliklerini etkilediği ve çalışma bağlılığı yüksek öğrencilerin okul tükenmişliklerinin de yüksek olduğu bulunmuştur (β=.25, p<.001). Okul tükenmişliğinin zamanla arttığı (β=.25, p<.001) ve çalışma bağlılığını olumsuz etkilediği görülmüştür (β=-.35, p<.001). Öz düzenlemenin zamanla arttığı (β=.53, p<.001) ve yılmazlığı olumsuz etkilediği (β=-.27, p<.001), yılmazlığın zamanla azaldığı (β=-.39, p<.001), öz düzenlemeyi olumlu etkilediği (β=.25, p<.001) ve çalışma bağlılığını olumsuz etkilediği bulunmuştur (β=-.15, p<.01).

Sonuç: Öğrencilerin eğitimde geçirdikleri zamanla birlikte, akademik yükler ve zamanla ortaya çıkan yorgunluğun çalışma bağlılığını olumsuz etkilediği söylenebilir. Çalışma bağlılığı yüksek öğrenciler akademik görevlere daha fazla zaman ve emek harcamakta olup, bu süreç zamanla yorgunluğa neden olabilmektedir. Okula yönelik olumlu duygular zamanla azalabilmekte, öğrencilerin ilgi ve tutumlarını da olumsuz etkilemekte, derse katılmama, ödev ve akademik görevleri yerine getirmeme ve akademik süreçlere yönelik genel bir ilgisizlik ve okul tükenmişliğini ortaya çıkarmaktadır. Öğrencilerin öz düzenleme becerileri pandemi dönemi uzaktan eğitim süreci sebebiyle etkileşim eksikliğinden etkilenmiş ve öğrencilerin yılmazlıklarını etkileyen becerileri olumsuz etkilemiş olabilir. Yılmazlığın öğrencilerin öz düzenleme becerilerini etkileyebilecek yaşamsal, eğitsel ve sosyal pek çok beceriyi etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Çalışma Bağlılığı, Okul Tükenmişliği, Yılmazlık, Öz Düzenleme, Çapraz Zaman Gecikmeli Panel Desen*

Non-Familial Relationships and Childhood Delinquency: A Systematic Review

***Lisansüstü Öğrencisi Neslihan Altunpul, Hacettepe Üniversitesi*; Arş. Gör. Dr. Öznur BAYAR, Hacettepe Üniversitesi**

Juvenile delinquency, as a behavioral and social phenomenon, occurs when individuals under the age of 18 commit an act criminalized by society or the law. Juvenile delinquents are both victims and perpetrators of crime. Various factors can contribute to a child's tendency to delinquency, including individual factors (e.g., mental state, gender, age, level of educational attainment), family factors (economic situation, level of educational attainment, family structure, family attitudes, presence of substance abusers or criminals in the family), school-related factors, peer-related factors (e.g., deviant peer contagion) and other environmental factors (e.g., addictive substances, child's employment, migration, urbanization, and mass media). According to the latest data from the Turkish Statistical Institute and the General Directorate of Judicial Records and Statistics, the number of juvenile delinquents increased by 55.6% in 2022 compared to the previous year. Thus, understanding the factors related to childhood delinquency is a critical and a salient topic, and such research efforts may serve to develop prevention and interventions for delinquent children.

The contribution of parental factors (e.g., parental abuse and neglect, parenting styles, family structure, parent delinquency, etc.) to childhood delinquency is well-established in the literature. On the other hand, it is known that school-age children spend the majority of their time at school; around their peers and teachers. During adolescence, the relationships with parents tend to get weakened and the influence of peer relationships increases. Consequently, studies also indicate that relationships outside of the caretakers such as peers, non-parental adults, teachers, and neighbors should be considered in delinquent behaviors. However, the role of the broader environmental factors (i.e., non-familial social factors) on childhood delinquency is less studied. Given this, the aim of the current study is to review the literature on non-familial relationships and childhood delinquency using a systematic methodology.

For this aim, PUBMED, ERIC, Web of Science, PsychNet and Ulakbim databases will be screened. Peer-reviewed journal articles in Turkish and English will be included. The PRISMA-P guideline will be used to select and report the studies. Search words will include terms related to juvenile delinquency and non-familial relationship sources. The results will be synthesized considering the context of relationships (e.g., school, extended family or neighborhood, etc.). The recommendations to policymakers, practitioners, and researchers will be discussed.

Keywords: *Delinquent behavior, juvenile offense, review study.*

Aile Dışındaki İlişkiler ve Suça Sürüklenen Çocuklar: Sistematik Bir Gözden Geçirme

Davranışsal ve sosyal bir olgu olarak çocuk suçluluğu, 18 yaşın altındaki bireylerin toplumun veya yasaların suç saydığı bir fiili işlemesi sonucunda ortaya çıkmaktadır. Suça sürüklenen çocuklar suçun hem mağduru hem de faili olmaktadır. Çocuğun suça yönelmesinde, bireyin kendisinden kaynaklanan faktörler (örneğin, ruhsal durum, cinsiyet, yaş, eğitim durumu), ailevi faktörler (örneğin, ekonomik durum, eğitim durumu, aile yapısı, ailenin tutumu, ailede madde bağımlılığı veya suç işleyen bireyin olması), okula ilişkin faktörler, akran grubundan kaynaklanan faktörler (örneğin, akranlardan birbirine kabul edilir olmayan davranışların bulaşması) ve diğer çevresel faktörler etkili olmaktadır (örneğin, bağımlılık yapan maddeler, çocuğun çalıştığı iş, göç, kentleşme ve kitle iletişim araçları) yer almaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu verileri ve Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün son yayınladığı verilere göre 2022 yılında bir önceki yıla göre suça sürüklenen çocuk sayısında %55.6 düzeyinde artış gözlenmiştir. Buradan hareketle, suça sürüklenen çocuklar ile ilişkili faktörlerin anlaşılması kritik ve dikkat çeken bir konudur ve bu konudaki çalışmalar suça sürüklenen çocuklarla ilgili önleyici ve müdahale edici çalışmaların geliştirilmesine yol gösterebilir.

Okul çağındaki çocukların zamanlarının çoğunu okulda; akranları ve öğretmenleri ile geçirdikleri bilinmektedir. Ergenlik dönemi ile birlikte, ebeveynlerle olan ilişkiler zayıflama eğilimindedir ve akran ilişkilerinin rolü ise artmaktadır. Sonuç olarak, araştırmalar akranlar, ebeveyn olmayan yetişkinler, öğretmenler ve komşular gibi bakım verenlerin dışındaki ilişkilerin de suç davranışları araştırılırken dikkate alınması gerektiğini göstermektedir. Ancak, daha geniş çevresel faktörlerin (bir diğer ifadeyle aile dışı sosyal faktörlerin) çocuk suçluluğu üzerindeki rolüne alan yazında daha az yer verilmiştir. Bu nedenle, bu çalışmanın amacı aile dışındaki ilişkiler ve çocuk suçluluğu ile ilgili literatürü sistematik bir yöntem kullanarak gözden geçirmektir.

Bu amaçla PUBMED, ERIC, Web of Science, PsychNet ve Ulakbim veri tabanları taranacaktır. Çalışmaya hakemli dergilerde yayınlanan Türkçe ve İngilizce makaleler dahil edilecektir. Çalışmaların seçilmesinde ve raporlanmasında PRISMA-P kılavuzu kullanılacaktır. Arama kelimeleri çocuk suçluluğu ve ailesel olmayan ilişki kaynakları ile ilgili terimleri içerecektir. Sonuçlar, ilişkisel bağlam (örneğin, okul, geniş aile veya mahalle, vb.) dikkate alınarak sentezlenecektir. Politika yapıcılara, uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik öneriler tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Suç davranışları, çocuk suçluluğu, derleme çalışması.*

Working with Adolescents with Social Appearance Anxiety

Uzm. Psk. Danışman Mücahit Akkaya, Kazım Karabekir Ortaokulu

Social appearance anxiety is seen as a result of the negative perception of body image related to one's appearance and body. Social appearance anxiety is a more comprehensive concept that goes beyond general physical appearance such as height, weight, muscle structure, and includes features such as color and facial shape (nose, distance of eyes, smile, etc.). While positive body perception is associated with high self-esteem, negative body perception is associated with low self-esteem. Issues related to body perception frequently come to the agenda during adolescence, which can be defined as a painful developmental period. One of the main characteristics of adolescence is that adolescents attach excessive importance to their outlook. Body image plays an important role in the psycho-social development of adolescents. In this age period, negative body perception may be associated with depression, anxiety and fear of negative evaluation. The adolescent who was the subject of this study continued her education as an 8th grade student in a secondary school in Bağlar district of Diyarbakır province in the 2021-2022 academic year. The gender of the adolescent, who was 14 years old at the time of the counseling sessions, was female. The adolescent, who applied to the school guidance and counseling service with complaints of shyness and dissatisfaction with her social appearance, was included in the individual counseling process under supervision by the author. The adolescent and his/her parents were informed about the psychological counseling process verbally and in writing through the informed consent form, and the psychological counseling process was initiated with their consent. Six counseling sessions and one follow-up session were conducted during the counseling process. In the first session, the Social Appearance Anxiety Scale (SAAS), which was developed by Hart et al. (2008) to examine the social appearance anxiety of individuals, was applied by Doğan (2011) for adolescents in line with the information obtained in the preliminary interview with the adolescent before the introduction activity was carried out. The scale consists of 16 items and is a 5-point Likert scale. The lowest score that can be obtained from the scale is 16 and the highest score is 80. The scale can be applied to adolescents aged 12-15 years. The scale explains 42.72% of the total variance with a one-factor structure as a result of exploratory factor analysis. The internal consistency coefficient of the scale was found to be .91. During the counseling sessions, studies were conducted on the factors underlying the client's social appearance anxiety, the level of communication with the people around him/her, empathy, and self-expression. The client scored 51 in the pre-test, 41 in the post-test and 42 in the follow-up test. At the end of the psychological counseling process, she stated that she would recommend psychological counseling services to people who were thinking of receiving psychological counseling services and that the process was productive for her.

Keywords: *adolescent, social appearance anxiety, psychological counseling, communication*

Sosyal Görünüş Kaygısı Olan Ergenle Çalışma

Sosyal görünüş kaygısı, kişinin dış görünüşü ve bedeni ile alakalı olumsuz algıladığı beden imajının sonucunda görülmektedir. Sosyal görünüş kaygısı boy, kilo, kas yapısı gibi genel fiziksel görünüşün ötesinde bireyin rengi ve yüz şekli (burnu, gözlerinin uzaklığı, gülüşü vs.) gibi özellikleri de içeren daha kapsamlı bir kavramdır. Olumlu beden algısı yüksek benlik saygısı ile ilişkili iken; olumsuz beden algısı ise düşük benlik saygısıyla ilişkilidir. Beden algısı ile ilgili konular sancılı bir gelişim dönemi olarak tanımlanabilecek ergenlik döneminde sık sık gündeme gelmektedir. Ergenlik döneminin temel özelliklerinden birisi ergenin dış görüşüne aşırı önem vermesidir. Ergenlerin psiko-sosyal gelişimlerinde beden imgesinin önemli bir rolü vardır. Bu yaş döneminde olumsuz beden algısı depresyon, anksiyete ve olumsuz değerlendirilme korkusuyla ilişkili olabilmektedir. Bu araştırmaya konu olan ergen, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Diyarbakır ili Bağlar ilçesindeki bir ortaokulda 8. Sınıf öğrencisi olarak öğrenimine devam etmiştir. Danışma oturumlarının gerçekleştiği sırada 14 yaşında olan ergenin cinsiyeti ise kadındır. Okul, rehberlik ve psikolojik danışma servisine utangaçlık, sosyal görünüşünden hoşnut olmama şikayetleri ile başvuran ergen, yazar tarafından, süpervizyon denetiminde bireyle psikolojik danışma sürecine dahil edilmiştir. Ergen ve ebeveyni bilgilendirilmiş onam formu aracılığıyla sözlü ve yazılı bir şekilde psikolojik danışma süreci hakkında bilgi almış, onayları ile psikolojik danışma süreci başlanmıştır. Psikolojik danışma sürecinde altı danışma oturumu ve bir izleme oturumu gerçekleştirilmiştir. İlk oturumda tanışma etkinliği gerçekleştirilmeden önce ergenle yapılan ön görüşmede alınan bilgiler doğrultusunda Hart ve ark. (2008) tarafından bireylerin sosyal görünüş kaygılarını incelemek amacıyla geliştirilen Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği (SGKÖ)'nin Doğan (2011) tarafından ergenler için uygulanan SGKÖ-E uygulanmıştır. Ölçek 16 maddeden oluşmakta olup 5'li likert ölçeğidir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 16, en yüksek puan 80'dir. Ölçek 12-15 yaşındaki ergenlere uygulanabilir. Ölçek açımlayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın %42.72'sini tek faktörlü bir yapı ile açıklamaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı ise .91 olarak bulunmuştur. Danışma oturumları süresince danışanın, sosyal görünüş kaygısının temelinde yatan etmenlerin ne olduğu, çevresindeki kişilerle kurduğu iletişimin düzeyi, empati, kendini ifade etme biçimi gibi konularda çalışma yapılmıştır. Danışan SGKÖ-E ön testinde 51, son testinde 41 ve izleme testinde 42 puan almıştır. Psikolojik danışma sürecinin sonunda, psikolojik danışma hizmetini almayı düşünen kişilere bu hizmeti almayı önereceğini, sürecin kendisi için verimli geçtiğini belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler: *ergen, sosyal görünüş kaygısı, psikolojik danışma, iletişim*

An Effective Tool in Group Counseling: Feedback

Uzm. Psk. Danışman Mücahit Akkaya, Kazım Karabekir Ortaokulu

Feedback can be seen as an effective tool that contributes to a person's learning and development. Feedback is used in many fields such as education, psychology and psychological counseling. While the use of feedback in the field of education makes learning processes more qualified, it is possible to say that feedback is used in individual and group counseling practices in the field of psychological counseling. The use of feedback in group counseling is more prevalent. Feedback can be given to individual group members or to the group as a whole. The individual who benefits from group counseling can learn how he/she has experienced a change in the process from the initial state to the termination of the group through the feedback he/she receives from the group leader and group members. Thanks to the feedback, the individual's self-awareness increases and he/she can experience change with the insight he/she gains. Feedback can be categorized under five headings: positive, negative (corrective), affectionate, feedback as a suggestion and feedback about oneself. The use of feedback in group counseling phases may also differ from one another. While it is appropriate to utilize positive feedback more frequently in the initial stages of the group, it is expected to include specific feedback in the termination stage of the group. In both phases, care should be taken when using negative (corrective) feedback. The effective use of feedback in group counseling can be considered valuable in terms of enabling people who benefit from group counseling to get more efficiency from the process and to complete the group process with satisfying feelings. With the use of feedback as an effective tool in group counseling, the role of group experiences in the change process will increase. Through this research, the importance of feedback in group counseling will be realized, and the use of feedback as a group leader skill will contribute to the group members' achievement of their individual goals.

Keywords: *Group counseling, feedback, group counseling phases*

Grupla Psikolojik Danışmada Etkin Bir Araç: Geri Bildirim

Geri bildirim, kişinin öğrenmesine, gelişmesine katkı sağlayan etkin bir araç olarak görülebilir. Geri bildirimden eğitim, psikoloji, psikolojik danışma gibi pek çok alanda yararlanılmaktadır. Geri bildirimin eğitim alanında kullanımı, öğrenme süreçlerini daha nitelikli hale getirirken, psikolojik danışma alanında ise bireyle ve grupla psikolojik danışma uygulamalarında geri bildirimin kullanıldığını söylemek mümkündür. Grupla psikolojik danışmada geri bildirimin kullanımı ise daha çok ön plana çıkmaktadır. Geri bildirim, tek tek grup üyelerine verilebileceği gibi bir bütün olarak gruba da verilebilmektedir. Grupla psikolojik danışmadan yararlanan birey, başlangıçtaki halinden grubun sonlandırılma aşamasına kadar olan süreçte nasıl bir değişim yaşadığını grup liderinden ve grup üyelerinden aldığı geri bildirimler aracılığıyla öğrenebilmektedir. Geri bildirim sayesinde kişinin öz farkındalığı artmakta edindiği içgörü ile değişim yaşayabilmektedir. Geri bildirim, olumlu, olumsuz (düzeltici), sevgi gösterisi, öneri olarak geri bildirim ve kişinin kendi hakkında geri bildirim olmak üzere beş başlıkta ele alınabilir. Geri bildirimin grupla psikolojik danışma evrelerinde kullanımı da birbirinden farklılaşabilmektedir. Grubun ilk aşamalarında olumlu geri bildirimden daha sık yararlanılması uygun iken, grubun sonlandırılma aşamasında belirgin geri bildirimlere yer verilmesi beklenmektedir. Her iki aşamada da olumsuz (düzeltici) geri bildirimlere yer verilirken özenli davranılması gerekmektedir. Geri bildirimin grupla psikolojik danışmada etkili bir biçimde kullanılması grupla psikolojik danışmadan yararlanan kişilerin süreçten daha fazla verim almaları, doyurucu hislerle grup sürecini tamamlamaları açısından değerli görülebilir. Geri bildirimin grupla psikolojik danışmada etkin bir araç olarak kullanılmasıyla birlikte grup yaşantılarının değişim sürecindeki rolü artacaktır. Bu araştırma aracılığıyla grupla psikolojik danışmada geri bildirimin önemi fark edilecek, geri bildirimin grup lideri becerisi olarak kullanılması ile birlikte grup üyelerinin bireysel amaçlarına ulaşmalarına katkı sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: *grupla psikolojik danışma, geri bildirim, grup aşamaları*

The Perceptions of "Courage" Among Adolescents: A Metaphor Study

Dr. Öğr. Üyesi Nazife Üzbe Atalay, Başkent Üniversitesi*; *Uzm. Psk. Danışman Öykü Altıntaş Atay; Prof. Dr. Figen Çok, Başkent Üniversitesi

Purpose: Within the framework of positive psychology, the role of courage and encouragement in providing inner motivation, fostering a sense of responsibility, and enhancing action-taking skills, aimed at increasing/sustaining the positive behaviors of adolescents, is of great importance in the psychological counseling process. This study aims to identify adolescents' perceptions of the concept of "courage" in a metaphorical context.

Study Group: The study group consisted of high school students in the 9th, 10th, 11th, and 12th grades during the 2022-2023 academic year. A total of 168 students, 91 females and 77 males, participated in the study. The average age of the participants, ranging from 14 to 18 years, was 16.42.

Method: In this research, to determine adolescents' metaphorical perceptions of courage, the expression *"Courage is like..... because ....."* was used. Additionally, a semi-structured form that included the question, *"Can you provide an example of an action or behavior you have taken that you consider courageous?"* was used. Frequency analysis, one of the types of content analysis, was used in the analysis of these two questions, and the metaphors developed by the participants were structured based on four stages: coding and sorting stage, sample metaphor image compilation stage, category development stage and validity and reliability stage. In the light of the information obtained as a result of the study, the data were analyzed in accordance with content analysis.

Findings: The conceptual categories related to the concept of courage and the features representing them were evaluated, and these metaphors were examined under 13 different conceptual categories. When the metaphor categories generated in the study were examined, it was observed that courage was mainly discussed in terms of taking action, hardiness/strength, coping competence, and social interest/social functionality. On the other hand, when the actions or behaviors that adolescents performed and found courageous were examined, the responses were examined under 10 categories (courage to be, openness to experience, social functioning/altruism, taking action, emotion regulation, moral courage/honesty, and self acceptance/authenticity).

Conclusion and Recommendations: The findings obtained at the end of the research are parallel to various approaches in the literature concerning the definition of the concept of courage. Increasing research on the concept of courage, which holds a significant position as a protective factor contributing to psychological functionality, is believed to contribute to the literature in both theoretical and practical domains by encouraging adolescents and bringing out their strengths.

Keywords: *Courage, Adolescence, Positive Psychology, Metaphor Analysis*

Ergenlerin "Cesaret" Kavramına İlişkin Algıları: Bir Metafor Çalışması

Amaç: Pozitif psikoloji çerçevesinde ergenlerin olumlu davranışlarının arttırılması/ sürdürülmesi amacıyla içsel motivasyon sağlayan, sorumluluk duygusunu ve eyleme geçme becerilerini geliştiren bir rolü olan cesaretin ve cesaretlendirmenin psikolojik danışma sürecindeki yeri önem arz etmektedir. Bu araştırmada, ergenlerin "cesaret" kavramına yönelik algılarının metaforik bağlamda tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Çalışma Grubu: Çalışma grubunu 2022-2023 eğitim-öğretim yılında 9., 10., 11. ve 12. sınıflarda öğrenim gören lise öğrencileri oluşturmuştur. 91 kadın ve 77 erkek katılımcı olmak üzere, toplamda 168 öğrenci çalışma grubunda yer almıştır. 14 ila 18 yaş aralığındaki katılımcıların yaş ortalaması 16.42'dir.

Yöntem: Araştırma kapsamında ergenlerde cesarete ilişkin metaforik algılarının belirlenmesi amacıyla, "Cesaret.....gibidir. Çünkü ....." ifadesi kullanılmıştır. Ek olarak, "Gerçekleştirdiğiniz ve cesurca bulduğunuz bir eylem ya da davranışınıza örnek verebilir misiniz?" sorusunun yer aldığı yarı yapılandırılmış bir form kullanılmıştır. Belirtilen iki sorunun analizinde içerik analizi türlerinden frekans analizi kullanılmış olup, katılımcıların geliştirdikleri metaforlar kodlama ve ayıklama aşaması, örnek metafor imgesi derleme aşaması, kategori geliştirme aşaması ve geçerlik ile güvenirliği sağlama aşaması olmak üzere dört aşama esas alınarak yapılandırılmıştır. Çalışmanın sonucunda elde edilen bilgiler ışığında, veriler içerik analizine uygun olarak çözümlenmiştir.

Bulgular: Cesaret kavramına ilişkin kavramsal kategoriler ve onları temsil eden özellikler değerlendirilmiş olup, üretilen bu metaforlar 13 farklı kavramsal kategori altında incelenmiştir. Çalışmada üretilen metafor kategorileri incelendiğinde, cesaretin en çok eyleme geçme, dayanıklılık/güç, başa çıkma yetkinliği ve sosyal ilgi/sosyal işlevsellik bağlamında ele alındığı görülmüştür. Diğer yandan, ergenlerin gerçekleştirdiği ve cesurca bulduğu eylem ya da davranışlar incelendiğinde, yanıtlar 10 kategori altında incelenmiştir *(var olma cesareti, deneyime açıklık, sosyal işlevsellik/özgecilik, eyleme geçme, duygu düzenleme, ahlaki cesaret/dürüstlük ve kendini kabul/otantiklik).*

Sonuç ve Öneriler: Araştırmanın soncunda elde edilen bulgular cesaret kavramının tanımlanmasına yönelik ilgili alanyazında var olan birçok farklı yaklaşımla paralellik göstermektedir. Psikolojik işlevselliğe katkı sağlayan önemli bir koruyucu faktör konumunda olan cesaret kavramına ilişkin araştırmaların arttırılmasının ergenleri cesaretlendirmeye ve güçlü yanlarını ortaya çıkarmaya yönelik alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Cesaret, Ergenlik Dönemi, Pozitif Psikoloji, Metafor Analizi*

Investigation of Cognitive Flexibility in terms of Personality Traits and Perfectionism

Psikolojik Danışman Pelin Beğenmiş, Tenzile Erdoğan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi; Dr. Öğr. Üyesi Zekeriya Kökrek, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü

The main purpose of this study is to examine the predictive power of personality traits and perfectionism variables on cognitive flexibility. The sample group of the study consisted of 451 adults between the ages of 18-60, of which 241 (52.8%) were female and 210 (47.2%) were male. Five Factor Personality Scale, Cognitive Flexibility Inventory and Personal Information Form prepared by the researchers were used as data collection tools. Before the data collection phase, the research was reviewed by the Istanbul Commerce University Social Sciences Ethics Committee and the necessary permissions (27.02.2023, decision number: 280131) were obtained. During the data collection phase, the necessary information was provided to the participants through the informed consent form and their permission was obtained. Participation was voluntary. Data were collected online via Google form during the months of March-July 2023. The collected data were analyzed using SPSS 20 statistical program. After the data analysis, it was seen that the data met the normality analysis and multiple regression analysis was used to find the predictive effect. Multiple regression analysis was found to meet all assumptions and no autocorrelation problem was observed. As a result of the analysis, it was found that extraversion and self-control sub-dimensions of personality traits were positive significant predictors of cognitive flexibility. In addition, neuroticism sub-dimension of personality traits was found to be a negative significant predictor of cognitive flexibility. However, it was concluded that personal standards sub-dimension of perfectionism was a positive significant predictor of cognitive flexibility. In addition, it was found that the sub-dimensions of excessive interest in mistakes and suspicion of behaviors, which are sub-dimensions of perfectionism, were found to be a negative significant predictor of cognitive flexibility. The regression model was found to explain 50% of the dependent variable cognitive flexibility, perfectionism sub-dimensions and personality traits sub-dimensions. Finally, the research findings were discussed with the existing information in the literature and suggestions were made for future research.

Keywords: *Keywords: Cognitive Flexibility, Personality Traits, Perfectionism.*

Bilişsel Esnekliğin Kişilik Özellikleri ve Mükemmelliyetçilik Açısından İncelenmesi

Bu araştırmanın temel amacı, kişilik özellikleri ve mükemmeliyetçilik değişkenlerinin bilişsel esnekliği yordama gücünün incelenmesidir. Araştırmanın örneklem grubunu 18-60 yaş arasında 451 yetişkin oluşturmakta olup bunların 241'i (%52.8) kadın, 210'u (%47.2) erkektir. Araştırmada veri toplama araçları olarak Beş Faktör Kişilik Ölçeği, Bilişsel Esneklik Envanteri ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma, veri toplama aşaması öncesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı tarafından incelenmiş ve gerekli izinler (27.02.2023, karar sayısı: 280131) alınmıştır. Veri toplama aşamasında, bilgilendirilmiş onam formu aracılığıyla katılımcılara gerekli bilgiler sunulmuş ve izinleri alınmıştır. Katılım gönüllülük esasına göre gerçekleştirilmiştir. Veriler Mart-Temmuz 2023 ayları boyunca Google form aracılığıyla çevrimiçi olarak toplanmıştır. Toplanan veriler, SPSS 20 istatistik programı kullanılarak incelenmiştir. Uygulanan veri analizi sonrası **v**erilerin normallik analizini karşıladığı görülmüş ve yordayıcı etkiyi bulabilmek için çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Çoklu regresyon analizinin tüm varsayımları karşıladığı görülmüş olup otokorelasyon problemi gözlenmemiştir. Yapılan analiz sonucunda kişilik özelliklerinden dışa dönüklük ve öz denetimlik alt boyutlarının bilişsel esnekliğin pozitif anlamlı bir yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Bunun yanı sıra, kişilik özellikleri alt boyutlarından nevrotizm alt boyutunun bilişsel esnekliğin negatif anlamlı bir yordayıcısı olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, mükemmelliyetçiliğin alt boyutlarından kişisel standartlar alt boyutunun bilişsel esnekliğin pozitif anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca mükemmeliyetçiliğin alt boyutlarından hatalara aşırı ilgi ve davranışlardan şüphe alt boyutlarının bilişsel esnekliğin negatif anlamlı bir yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Regresyon modeli bağımlı değişken olan bilişsel esnekliği, mükemmeliyetçilik alt boyutlarının ve kişilik özellikleri alt boyutlarının %50'sini açıkladığı tespit edilmiştir. Son olarak, elde edilen araştırma bulguları alan yazında yer alan mevcut bilgilerle ele alınarak tartışılmış ve gelecekteki araştırmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Anahtar Kelimeler: Bilişsel Esneklik, Kişilik Özellikleri, Mükemmelliyetçilik*

Attachment Styles and Relationship Satisfaction: The Mediating Role of Differentiation of Self

Dr. Öğr. Üyesi Osman Hatun, Sinop Üniversitesi; Psikolojik Danışman İlayda Özcan, Özgün Yetenekler Anaokulu

The aim of this study was to examine the relationships between attachment styles, differentiation of self and relationship satisfaction. The participants of the study consisted of 744 individuals (64% female) aged between 18 and 68 years ($\bar{x}$ = 35.59, sd= 11.66). 507 participants (68%) were married and 237 (32%) had a romantic relationship. In terms of education level, 57 (8%) of the participants were primary school graduates, 219 (29%) were high school graduates and 468 (63%) were university graduates. The data of the study were collected through the Relationship Satisfaction Scale, the Discrimination of Self Scale, and the Three-Dimensional Attachment Styles Scale. Attachment styles, differentiation of self and relationship satisfaction scores were analyzed with independent sample t-test in terms of gender variable. The relationships between the variables of the study were examined by correlation analysis and multiple linear regression analysis. The mediating role of differentiation of the self in explaining the relationship between attachment styles and relationship satisfaction was analyzed by Process Macro (Model 4). According to the results of the analysis, the secure and anxious attachment, emotional reactivity and introversion scores of the women were found to be significantly higher than the male participants. On the other hand, male participants' I position, total scores of differentiation of self, and relationship satisfaction scores were significantly higher than female participants. Correlation analysis results showed that relationship satisfaction, differentiation of self, and secure attachment were positively related, while it was negatively associated with anxious attachment and avoidant attachment. According to the results of multiple linear regression analysis, attachment styles explained 15% of the total variance in relationship satisfaction scores. Secure attachment and anxious attachment significantly predicted relationship satisfaction. When attachment styles and differentiation of self were included in the regression model together, the new model explained 19% of the total variance in relationship satisfaction scores. In addition, in the second model, secure attachment, anxious attachment, I-position and emotional cut off scores significantly predicted relationship satisfaction. In other words, individuals with high relationship satisfaction reported higher secure attachment and I-position scores, and lower levels of anxious attachment and emotional cut off scores. In addition, according to the results of the mediation analysis, the role of differentiation of the self was significant in explaining the relationship between secure attachment, anxious attachment and relationship satisfaction. Bootstrap analysis results showed that the total, direct and indirect effects among the variables were also significant. In other words, secure and anxious attachment scores explain relationship satisfaction through differentiation of the self. As a result, planning studies that support secure attachment and differentiation of the self may enable adults to get more satisfaction from their romantic relationships.

Keywords: *Atachment styles; Differentation of self; Relationship satisfaction*

Bağlanma Stilleri ve İlişki Doyumu: Benlik Ayrımlaşmasının Aracı Rolünün İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı, bağlanma stilleri benliğin ayrımlaşması ve ilişki doyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Araştırmanın katılımcıları, yaşları ($\bar{x}$ = 35.59, sd= 11.66) 18 ile 68 arasında değişen 744 bireyden (%64 kadın) oluşmaktadır. Katılımcıların 507'si (%68) evli olduğunu, 237'si (%32), romantik bir ilişkisi olduğunu;, 57'si (%8) ilkokul, 219'u (%29) lise ve 468'i (%63) ise üniversite mezunu olduğunu bildirmiştir. Araştırmanın verileri İlişki Doyumu Ölçeği, Benliğin Ayrımlaşması Ölçeği ve Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Bağlanma sitilleri, benliğin ayrımlaşması ve ilişki doyumu puanlarının cinsiyet ve ilişki statüsü değişkenlerine göre ne düzeyde farklılaştığı bağımsız gruplar t testi ile incelenmiştir. Araştırmanın değişkenleri arasındaki ilişkiler korelasyon analizi ve ve çoklu doğrusal regresyon analizi ile incelenmiştir. Bağlanma sitilleri ve ilişki doyumu arasındaki ilişkinin açıklanmasında benliğin ayrımlaşmasının aracılık rolü Process Macro (Model 4) ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre kadınların güvenli ve kaygılı bağlanma, duygusal tepkisellik ve başkaları ile iç içe geçme puanları erkek katılımcılardan anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Erkek katılımcıların ise ben pozisyonu, benliğim ayrımlaşması toplam puanları ve ilişki doyumu puanları kadın katılımcılardan anlamlı düzeyde yüksektir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre ilişki doyumu, benliğin ayrımlaşması ve güvenli bağlanma ile pozitif yönde, kaygılı bağlanma ve kaçınan bağlanma ile negatif yönde ilişkilidir. Çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre, bağlanma stillerinin ilişki doyumu puanlarındaki toplam varyansın %15'ini açıkladığı, güvenli bağlanma ve kaygılı bağlanmanın ilişki doyumunu anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur. Regresyon modeline bağlanma stilleri ve benliğin ayrımlaşması birlikte dahil edildiğinde ise modelin ilişki doyumu puanlarındaki toplam varyansın %19'unu açıkladığı görülmüştür. Ayrıca ikinci modelde güvenli bağlanma, kaygılı bağlanma ve benliğim ayrımlaşmasının alt boyutlarından ben konumu ve duygusal kesilme değişkenlerinin ilişki doyumunu anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur. Diğer bir ifadeyle, ilişki doyumu yüksek olan bireylerin daha yüksek düzeyde güvenli bağlanma ve ben pozisyonu puanlarını; daha düşük düzeyde kaygılı bağlanma ve duygusal kesilme puanlarını rapor ettikleri söylenebilir. Ayrıca Aracılık analizi sonuçlarına göre güvenli ve kaygılı bağlanma ile ilişki doyumu arasındaki ilişkinin açıklanmasında benliğin ayrımlaşmasının rolü anlamlıdır. Bootstrap analizi sonuçları değişkenler arasındaki toplam, doğrudan ve dolaylı etkilerin de anlamlı olduğunu göstermiştir. Yani güvenli ve kaygılı bağlanma puanları benliğin ayrımlaşması aracılığı ile ilişki doyumunu açıklamaktadır. Sonuç olarak, güvenli bağlanma ve benliğin ayrımlaşmasını destekleyen çalışmaların planlanması yetişkinlerin romantik ilişkilerinden daha fazla doyum almalarını sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: *Bağlanma stilleri, Benliğin ayrımlaşması, İlişki doyumu*

Examining Attitudes Towards Partner Selection in the Emerging Adulthood Period Through a Mixed Methods Research

Prof. Dr. Seval Erden Çınar, Marmara Üniversitesi; Dr. Fatma Akca Erol, Marmara Üniversitesi

The developmental process, which starts before birth and continues throughout life, consists of developmental periods encompassing various developmental tasks. The emerging adulthood period, falling between adolescence and adulthood (ages 18-25), is when individuals can gain new experiences in various areas of life and freely determine their paths. This phase is also characterized as a privileged period where opportunities and challenges coexist. In this period, where plans and preparations are made, emotional relationships are also experienced, and an individual's relationships toward partner selection can come to the forefront. Attitudes toward partner selection are influenced by numerous factors, ranging from past relationship experiences to positive and negative beliefs about relationships. The experiences during this period can lead the individual to determine a potential partner's desired and undesirable traits. Based on this, the study aims to examine the factors influencing individuals' attitudes toward partner selection in the emerging adulthood period using a mixed-methods research approach. An explanatory sequential design, which first involves the quantitative phase followed by the qualitative phase, will be used in this direction.

The first research stage, the quantitative phase, is designed according to the relational scanning model. It aims to examine young adults' irrational beliefs in partner selection attitudes and their cognitive and emotional awareness. For this purpose, the mediating role of cognitive and emotional awareness on the effect of irrational beliefs in romantic relationships on partner selection attitude has been tested with the structural equation model. The sample for the quantitative phase consists of university students in their 3rd and 4th years and graduate students selected through simple random sampling. In this phase, data was collected using the Personal Information Form, Irrational Beliefs in Romantic Relationships Scale, Romanticism and Partner Selection Attitude Scale, and Cognitive and Emotional Awareness Scale. In the qualitative phase of the research, the phenomenology (phenomenological) design from qualitative research designs has been used to understand the phenomenon regarding partner selection attitude, and the metaphor method has been applied to reveal individual thoughts on the phenomenon. Using the snowball sampling method for forming the study group in this phase, participants were asked to complete the sentence structures: "Partner selection is/looks like …… because ……" and "An ideal partner is/looks like …….. because ……."

The findings obtained in this research will be discussed in light of relevant literature.

Keywords: *partner selection, beliefs, awareness, mixed-methods research, metaphor analysis*

Beliren Yetişkinlik Döneminde Eş Seçimine Yönelik Tutumların Karma Yöntem Araştırması ile İncelenmesi

Doğum öncesinde başlayan ve yaşam boyu devam eden gelişim süreci, farklı gelişimsel görevleri barındıran gelişim dönemlerinden oluşmaktadır. Bu gelişim dönemlerinden biri olan, ergenlik ile yetişkinlik arasındaki döneme (18-25 yaş) denk gelen beliren yetişkinlik dönemi, yaşamın birçok alanında yeni deneyimler kazanıp yaşam özgürce yön verilebilen, fırsatların ve zorlukların bir arada yaşandığı ayrıcalıklı bir dönem olarak nitelendirilmektedir. Gelecek planlarının ve hazırlığının yapıldığı bu dönemde, duygusal ilişkiler de deneyimlenmekte ve bireyin eş seçimine yönelik kurduğu ilişkiler ön plana çıkabilmektedir. Eş seçimine yönelik tutum, bireyin geçmiş ilişki deneyimlerinden, ilişkilere yönelik olumlu ve olumsuz inançlarına kadar birçok faktörden etkilenmektedir. Bu dönemde yapılan deneyimler, bireyin aradığı eş niteliklerinde beklenen ve istenmeyen özelliklerin belirlenmesinde öncülük edebilmektedir. Buradan yola çıkarak bu çalışmada beliren yetişkinlik döneminde bulunan bireylerin eş seçim tutumlarını etkileyen faktörlerin karma araştırma yöntemi ile incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda karma yöntem desenlerinden olan ve önce nicel daha sonra nitel aşamanın birbirini takip ettiği açımlayıcı sıralı desen kullanılacaktır.

Araştırmanın ilk aşaması olan nicel aşaması, ilişkisel tarama modeline göre tasarlanmış olup, genç yetişkinlerin eş seçim tutumlarında akılcı olmayan inançları ile bilişsel ve duygusal farkındalıkları incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların eş seçim tutumuna etkisinde bilişsel ve duygusal farkındalığın aracı rolü, yapısal eşitlik modeli ile sınanmıştır. Nicel aşamanın örneklemi, basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenen üniversite 3.ve 4. sınıf ile yüksek lisans öğrenimi gören öğrencilerden oluşmaktadır. Bu aşamada veri toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği, Romantizm ve Eş Seçim Tutum Ölçeği ile Bilişsel ve Duygusal Farkındalık Ölçeğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın nitel aşamasında ise eş seçim tutumuna yönelik olguyu anlamak için nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmış ve olguya dair bireyin düşüncelerini ortaya çıkarmak için metafor yöntemi uygulanmıştır. Kartopu örnekleme yöntemi ile çalışma grubunun oluşturulduğu bu aşamada, eş seçimine yönelik olguların ortaya çıkarılması için katılımcılardan "eş seçimi …… gibidir/benzer, çünkü ……" ve "ideal eş …….. gibidir/benzer çünkü ……" cümle kalıplarının tamamlanması istenmiştir.

Bu araştırmada elde edilen bulgular ilgili literatür eşliğinde tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *eş seçimi, inançlar, farkındalık, karma yöntem araştırması, metafor analizi*

An Investigation On The Relationship Between Parents Attitude and High School Students Mood

Dr. Öğr. Üyesi Behiye Akacan, Lefke Avrupa Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Nilüfer Başavcı, Lefke Avrupa Üniversitesi

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate of the high school students and their mood scale leves, examination of the relationship between parental attifudes. At the same time, it was also investi gated in the study mother and father affitudes in terms of demographic variables. The sample of the study is campased the academic year of 2021-2022, t was applied to the students during the academic year. The research model is relatianel screening model in order to collect data personal information form which was devalaped by emine mood scale which was developed by Kuzgun. The sample of the research on 2021-2022 in the academic year in K.K.T.C (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti) .The research model is relational screening model in order to collect data (personel information form) Kuzgun and Eldelekoğlu (1999) developed by parent attitude scale and developed scale was used. The collected data were analyzed by SPSS 25.0 program The collected data were analyzed by Spss 25.0 program, kolmogcorv-smirnov testwas used for the normalization analysis of the scales and sub-dimensions mann-whitney U test was used for to compare the variables with twogroups of scales and sobdimensions kruksal-wallis H test was used for to compare the variables more than two groups of sacles and sub-dimensions in araler to decermine the realationship between seales and sub-diomensions spearman correlation analysis was used.

As result of the study betweens students parental affitudes and mood scale positive but weal relationship appears to be the scales revealed that education levels and attitudes, internet addictions differed. As a result it is see that internet addiction has increased among the education levels of the families and depending an their education, you have an opinion.

Keywords: *High school students, mood, parents attitude*

Lise Öğrencilerinin Duygu Durumları ile Anne Baba Tutumları Arasındaki İlişikinin İncelenmesi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin duygu durum ve anne-baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Aynı zamanda araştırmada duygu durum düzeyleri ile anne-baba tutumunun demografik değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğide incelenmiştir. Yapılan araştırmanın modeli betimsel türde olup, ilişkisel tarama yöntemi kullanarak gerçekleştirilecektir. Çalışma lise öğrencilerinin duygu durumları ile anne baba tutumları arasında ilişki farklı değişkenler arasından inceleneceği için betimsel tarama modelinde ilişkisel tarama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada zaman, maliyet ve ulaşım kısıtları dikkate alınarak gerçekçi evren benimsenmiştir. Araştırmacının belli kısıtları dikkate alarak oluşturduğu evrene gerçekçi evren denir (Altunışık vd., 2012). Araştırmanın evrenini KKTC' deki Lefke ve Güzelyurt ilçelerindeki kamu ortaöğretim okullarında 2022-2023 öğretim yılında öğrenim görmekte olan 456 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada olasılığa dayalı olmayan örnekleme tekniklerinden kolayda örnekleme kullanılarak 324 öğrenciden veri toplanmıştır. Öğrencilerin cevaplandırılması istenilen ifadelerin, tamamı için görüş bildirmeyen 21 (yirmi bir) ölçme aracı araştırma kapsamının dışında bırakılmıştır. Toplamda 303 veri araştırmaya dahil edilmiştir. Verileri toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Anne-baba tutum ölçeği ve Duygu durum ölçeği kullanılmıştır. Toplanan veriler,SPSS 25.0 programıyla analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analiz etmede ve yorumlamada, spearman korelasyon, anova, Poct tukey ve T-testleri kullanılmıştır. Ailenin gelir düzeyi ve cinsiyet değişkenlerinde gerek duygu durum gerekse anne-baba tutumları arasında istatiksel olarak anlamlı fark bulunmazken, lise öğrencilerin 15-17 yaşlarında duygu durum ölçeğinden aldıkları puan göre aralarında bir fark olduğu sonucuna ulaşılırken aynı şekilde annelerinin eğitim durumu lise olan öğrencilerinin duygu durum ölçeğinden aldıkları puan açısından aralarında bir fark olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmada yer alan öğrencilerin öleçklerden aldıkları puanlar arasındaki ilişkinin belirlenmesinde de sperman korelasyon analizi kullanılmış ve elde edilen sonuçlara lise öğrencilerinin duygu durumları ile anne-baba tutumları arasında negatif fakat bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Lise öğrencileri, Anne baba tutumu, Duygu durumları*

The Examination of the Relationship Between White-Collar Workers' Beliefs in a Just World and Decent Work

Lisansüstü Öğrencisi Bahadır Şahin Kamas, Selçuk Üniversitesi; Arş. Gör. Zeynep Görgülü; Selçuk Üniversitesi Prof. Dr. Hasan Bozgeyikli, Selçuk Üniversitesi

Objective: The aim of this study is to examine the relationship between white-collar workers' beliefs in a just world and their perception of decent work, which comprises sub-dimensions such as adequate wages, access to healthcare services, safe working conditions, respect, leisure time, and rest. Belief in a just world consists of two sub-dimensions: personal and general. In general beliefs in a just world, individuals seek answers to the question, "How fair is the world to others?" whereas in personal beliefs in a just world, they seek answers to the question, "How fair is the world to me?" Previous studies indicate a positive relationship between belief in a just world and life satisfaction, general well-being, and psychological well-being, suggesting that belief in a just world could be a protective factor. Individuals with a belief in a just world may believe that they can attain decent work when they make an effort, and they may work towards this goal. This could facilitate their attainment of decent work. Therefore, it is hypothesized that there is a relationship between decent work and belief in a just world, although there are no studies in the literature that have examined these concepts together. We believed that this study would fill this gap.

Method: Data was collected from 300 white-collar workers in this study. Of these workers, 230 were employed in the education sector, while 70 worked in other sectors. There were 158 female and 142 male participants in the study. Among the participants, 78 had 0-5 years of experience, 46 had 6-10 years of experience, 46 had 11-15 years of experience, and 130 had 16 years or more of experience. In this research, a personal information form, the Decent Work Scale, and the Belief in a Just World Scale were used. SPSS version 25 was used for data analysis. After determining the suitability of the data for parametric tests, multiple regression analysis was conducted for multiple dependent variables.

Findings: Personal belief in a just world significantly predicted safe working conditions (ß=0.178, F=41.46, p<0.000), access to healthcare services (ß=0.147, F =35.52, p<0.000), adequate wages (ß=0.080, F=16.81, p<0.079), leisure time and rest (ß=0.102, F=7.66, p< 0.001), and a work environment that were consistent with values (ß=0.167, F = 20.83, p < 0.000). On the other hand, general belief in a just world only significantly predicted access to healthcare services (ß=0.146, F=35.52, p<0.000) and adequate wages (ß=0.079, F=16.81, p<0.013).

Conclusion: Personal belief in a just world predicted sub-dimensions of decent work, including safe working conditions, adequate wages, access to healthcare services, values, and leisure time and rest. In contrast, general belief in a just world only predicted the sub-dimensions of adequate wages and access to healthcare services. Therefore, it can be said that personal belief in a just world is a stronger predictor compared to general belief in a just world. This result suggests that taking steps to enhance employees' personal belief in a just world would yield meaningful outcomes.

Keywords: *Personal Belief in a Just World, General Belief in a Just World, Decent Work, Career Counseling, Career Development.*

Beyaz Yakalı Çalışanların Adil Dünya İnançlarının İnsan Onuruna Yakışır İş Algıları ile İlişkisinin İncelenmesi

Amaç: Bu çalışmanın amacı beyaz yakalı çalışanların adil dünya inançlarının insan onuruna yakışır iş algıları ile ilişkisini incelemektir. İnsana onuruna yakışır iş kavramı(decent work) çalışanların yeterli ücret, sağlık hizmetlerine erişim, güvenli çalışma koşulları, değerler, boş zaman ve dinlenme alt boyutlarından oluşmaktadır. Adil dünya inancı ise kişisel ve genel olmak üzere iki alt boyuttan oluşmakta olup genel adil dünya inancında birey "Dünya başkalarına ne kadar adil?" sorusuna cevap ararken kişisel adil dünya inancında ise "Dünya bana ne kadar adil?" sorusuna cevap aramaktadır. Yapılan çalışmalar adil dünya inancının yaşam doyumu, genel iyi oluş ve psikolojik iyi oluş ile arasında pozitif bir ilişkinin olduğunu ifade etmektedir. Bu bağlamda adil dünya inancının bir tür koruyucu faktör olabileceği söylenebilir. Adil dünya inancına sahip olan bireyler çaba gösterdiklerinde insan onuruna yakışır işe ulaşabileceklerini düşünebilir ve bu yönde çalışabilirler. Bu da insan onuruna yakışır işe ulaşmalarını kolaylaştırabilir. Bu nedenle insan onuruna yakışır iş ile adil dünya inancı arasında bir ilişki olduğu düşünülmektedir ancak literatürde insan onuruna yakışır iş ile adil dünya inancı kavramlarının birlikte ele alındığı çalışmalara rastlanmamıştır. Bu çalışmanın bu boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Yöntem: Çalışmada 300 beyaz yakalı çalışan üzerinden veri toplanmıştır. Bu çalışanlardan 230'u eğitim sektöründe çalışan kişilerden oluşmakta olup 70'i diğer sektörlerde çalışmaktadır. Çalışanların 158'i kadın 142'si ise erkektir. 78 çalışan 0-5 yıl arası; 46 çalışan 6-10 yıl arası; 46 çalışan 11-15 yıl arası; 130 çalışan ise 16 yıl ve üstü kıdeme sahiptir. Araştırmada kişisel bilgi formu, insana yakışır iş ölçeği, adil dünya inancı ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 25. Sürümü kullanılmıştır. Verilerin parametrik testlere uygunluğu belirlendikten sonra birden fazla bağımlı değişken için çoklu regresyon analizi yapılmıştır.

Bulgular: Kişisel adil dünya inancı, güvenli çalışma koşullarını (ß=.178 F=41.46 P<.000), Sağlık hizmetlerine erişimi (ß=.147 F=35.52 P<.000), Yeterli ücreti (ß=.080 F=16.81 P<10.79), Dinlenme ve Boş Vakiti (ß=.102 F=7.66 P<.001) ve değerlerle uyumlu iş ortamını (ß=.167 F=20.83 P<.000) anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Buna karşın, genel adil dünya inancı yalnızca sağlık hizmetlerine erişimi (ß=.146 F=35.52 P<,000) ve yeterli ücreti (ß=.079 F=16.81 P<.013) anlamlı şekilde yordamaktadır.
Sonuç: Kişisel adil dünya inancı insan onuruna yakışır işin alt boyutlarından güvenli çalışma koşulları, yeterli ücret, sağlık hizmetlerine erişim, değerler ve boş zaman ve dinlenmeyi yordarken genel adil dünya inancı ise yalnızca yeterli ücret ve sağlık hizmetlerine erişim alt boyutlarını yordamıştır. Buna göre, kişisel adil dünya inancının genel adil dünya inancına göre daha güçlü bir yordayıcı olduğu söylenebilir. Bu sonuç çalışanların bireysel adil dünya inançlarını artırmaya yönelik adımlar atmanın mantıklı sonuçlar doğuracağını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kişisel Adil Dünya İnancı, Genel Adil Dünya İnancı, İnsan Onuruna Yakışır İş, Kariyer Danışmanlığı, Kariyer Gelişimi.*

The Relationship Between Versatile and Unlimited Career and Cognitive Flexibility in Adult Individuals

Dr. Öğr. Üyesi Osman SÖNER, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Working adults can make career transitions at different periods of their lives. This sometimes includes how people direct their careers and manage them with their own values, and sometimes it includes how to recognize unlimited career opportunities and take advantage of them to achieve success. This shows that individuals' cognitive flexibility may also have an impact during career transitions. Because this versatile and unlimited career is about a person's cognitive evaluation of situational factors. Therefore, in this study, a predictive correlational model will be used to determine the level of cognitive flexibility of adult individuals in predicting their versatile and unlimited careers. The data of the research consists of adult individuals living in Arnavutköy district, aged between 20-55 and selected by appropriate sampling method. In the study, data was collected from a total of 162 people. However, after 21 extreme values were removed from the data analysis, analyzes were made with the remaining 141 data. In terms of gender, 53 of the adults participating in the research were female and 88 were male; In terms of employment status, 52 are public employees and 89 are private sector employees; In terms of educational status, 33 were primary school graduates, 41 were secondary school graduates and 67 were undergraduate graduates. Additionally, it was observed that the average age of the adults participating in the research was 35.82. 'Personal Information Form', 'Unlimited and Versatile Career Scale' and 'Cognitive Flexibility Scale' developed by the researcher were used as data collection tools in the study. t-test to determine whether the cognitive flexibility, unlimited and versatile careers of adult individuals differ significantly according to gender and working status; One-way analysis of variance was conducted to determine whether there were any differences according to graduation status. Again, correlation analysis was performed to determine the relationship between the cognitive flexibility of adult individuals and their unlimited and versatile careers, and standard multiple regression analysis was conducted to determine the level of cognitive flexibility predicting unlimited and versatile careers. As a result of the analyses, it was determined that the versatile career perceptions and cognitive flexibility of adult individuals did not differ significantly according to the gender variable. In addition, it was determined that adult individuals' unlimited career perceptions did not differ significantly according to gender. It has been found that adult women's perception of unlimited careers is significantly higher than adult men. It was also determined that adult individuals' versatile career perceptions and cognitive flexibility and unlimited career perceptions did not differ significantly according to gender. In addition, it was determined that adult individuals' versatile career perceptions, versatile career and cognitive flexibility did not differ according to graduation level. It has been determined that there is a positive significant relationship between the versatile careers and unlimited careers of adult individuals and their cognitive flexibility. In other words, as adult individuals' versatile career perceptions increase, their unlimited career and cognitive flexibility also increases. In addition, as adult individuals' unlimited careers increase, their cognitive flexibility also increases. In other words, as adults' cognitive flexibility increases, their limitless careers also increase. Finally, cognitive flexibility was found to be a significant predictor of a limitless and versatile career. The findings will be discussed by comparing them with similar studies in the literature, and appropriate suggestions will be made for those working in the field.

Keywords: *Adults, cognitive flexibility, unlimited career, versatile career*

Yetişkin Bireylerde Çok Yönlü ve Sınırsız Kariyer ile Bilişsel Esneklik Arasındaki İlişki

Çalışan yetişkin bireyler yaşamlarının farklı dönemlerinde kariyer geçişleri yapabilmektedir. Bu durum bazen kişilerin kariyerini kendisinin yönlendirmesi ve kendi değerleriyle yönetmesi ile olduğu gibi bazen de başarıya ulaşmak için sınırsız kariyer fırsatlarının nasıl tanınacağını ve onlardan nasıl faydalanılacağını kapsamaktadır. Bu durum bireylerin kariyer geçişleri sırasında bilişsel anlamda esnekliklerinin de etkisinin olabileceğini göstermektedir. Çünkü bu çok yönlü ve sınırsız kariyer kişinin durumsal faktörleri bilişsel anlamda değerlendirmesiyle ilgilidir. Bundan dolayı bu çalışmada yetişkin bireylerin bilişsel esnekliklerinin çok yönlü ve sınırsız kariyerlerini yordama düzeyini belirlemek için yordayıcı korelasyonel model kullanılacaktır. Araştırmanın verileri Arnavutköy ilçesinde yaşayan 20-55 yaş aralığında olan ve uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiş yetişkin bireyler oluşturmaktadır. Araştırmada toplam 162 kişiden veriler toplanmıştır. Ancak uç değer olan 21 değer veri analizinden çıkarıldıktan sonra kalan 141 veriyle analizler yapılmıştır. Araştırmaya katılan yetişkinlerin cinsiyet açısından 53'ü kadın ve 88'i erkek; çalışma durumu açısından 52'si kamu çalışanı ve 89'u özel sektör çalışanı; eğitim durumu açısından 33'ü ilköğretim, 41'i ortaöğretim ve 67'si lisans mezunu olduğu görülmüştür. Ayrıca araştırmaya katılan yetişkinlerin yaş ortalaması 35.82 olduğu görülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen 'Kişisel Bilgi Formu', 'Sınırsız ve Çok Yönlü Kariyer Ölçeği' ve 'Bilişsel Esneklik Ölçeği' kullanılmıştır. Yetişkin bireylerin bilişsel esneklik, sınırsız ve çok yönlü kariyerlerinin cinsiyet ve çalışma durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için t-testi; mezuniyet durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için ise tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yine yetişkin bireylerin bilişsel esneklikleri ve sınırsız ve çok yönlü kariyerleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi için korelasyon analizi ve bilişsel esnekliğin sınırsız ve çok yönlü kariyerleri yordama düzeyinin belirlemek için standart çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda yetişkin bireylerin çok yönlü kariyer algıları ve bilişsel esnekliklerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı saptanmıştır. Bunun yanı sıra yetişkin bireylerin sınırsız kariyer algılarının ise cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı saptanmıştır. Yetişkin kadınların sınırsız kariyer algılarının yetişkin erkeklerden anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yine yetişkin bireylerin çok yönlü kariyer algıları ve bilişsel esnekliklerinin ve sınırsız kariyer algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı saptanmıştır. Ayrıca yetişkin bireylerin çok yönlü kariyer algıları, çok yönlü kariyer ve bilişsel esnekliklerinin mezuniyet düzeyine farklılaşmadığı saptanmıştır. Yetişkin bireylerin çok yönlü kariyerleri ve sınırsız kariyerleri ve bilişsel esneklikleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Yani yetişkin bireylerin çok yönlü kariyer algıları arttıkça sınırsız kariyer ve bilişsel esneklikleri de artmaktadır. Ayrıca yetişkin bireylerin sınırsız kariyerleri de arttıkça bilişsel esneklikleri de artmaktadır. Yani yetişkinlerin bilişsel esneklikleri arttıkça sınırsız kariyerleri de artmaktadır. Son olarak bilişsel esnekliğin sınırsız ve çok yönlü kariyerin anlamlı bir yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Elde edilen bulgular alan yazında benzer çalışmalarla karşılaştırılarak tartışılacak ve alan çalışanlara uygun olarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Yetişkinler, bilişsel esneklik, sınırsız kariyer, çok yönlü kariyer*

Examining The Realtionship Between Cyper Victimization, Self-esteem and Life Satisfaction Among High School Students

Prof. Dr. Sibel Dinçyürek, Doğu Akdeniz Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Ayse Seven, Doğu Akdeniz Üniversitesi

Rapid increase in technology and social media usage among adolescents that it has brought bullying in relationships to a new area and that in this new area students threatening friends in social media, applying pressure, bullying online at any time which is called cyperbulling. Acording to literature review and my observation at school as a pscyhological counseller as a result of cyperbulling, cyper victimization has increased among youngest and cyper victimizitation had an important role on yongest life.

The main purpose of the research is to examine the relationship between cyber-victimization, self-esteem and life satisfaction within high school students. The research consists of 319 students which studying at high schools in Famagusta between 2020 and 2021. The Personal Information Form, Cyberbullying Scale, Rosenberg Self-Esteem Scale and Life Satisfaction Scale were used as tools for the data collection. The normal distribution of results for each student was obtained with the Kolmogorov-Smirnov Test and it was found that the scores were not within the normal distribution range. Additionally, Mann-Whitney U Test was used if the independent variable consisted of two groups; and Kruskal-Wallis H Test was used if it consisted of three or more groups. The correlation of the scores between the Cyberbullying Scale, Self-Esteem and Life Satisfaction Scale were tested via the Spearman's Test. The research findings show that cyber-victimization and selfesteem differ significantly according to the gender and the perceived parental attitude, but they did not show any significant difference due to the internet usage time and the class. Although there is a significant difference between life satisfaction and perceived parental attitudes, there is no significant difference according to the gender, class and internet usage time. Moreover, it has been shown that there is a negative and statistically significant correlation between the cyber-victimization and self-esteem. Also, it has been revealed that there is a positive and statistically significant correlation between the cyber-victimization and life satisfaction.

Keywords: *Cyberbullying, Cyber-victimization, Life Satisfaction, Self-Esteem*

Lise Öğrencilerinde Siber Mağduriyet, Benlik Saygısı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Teknoloji kullanımının hızla artması ve sosyal medya kullanımı ergenler ilişkilerindeki zorbalığı yeni bir alana taşıdığını ve bu yeni alanda öğrencilerin sanal ortamda arkadaşlarını tehdit etmesi, baskı uygulaması, heran çevrimiçi zorbalığa maruz bırakması gibi siber zorbalık ve buna bağlı olarak siber mağduriyetin öğrencilerin hayatına önemli bir yer kapladığı yapılan literatür taramasında ve görev aldığım okullarda gözlenmiştir.

Bu araştırmanın temel amacı lise öğrencilerinde siber mağduriyet, benlik saygısı ve yaşam doyumu arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma Gazimağusa'daki liselerde 2020-2021 yılları arasında öğrenim gören 319 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Siber Zorbalık Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Öğrencilerin Siber Zorbalık Ölçeği, Benlik Saygısı ve Yaşam Doyumu Ölçeği puanlarının normal dağılıma uyma durumu Kolmogorov-Smirnov testiyle test edilmiş ve normal dağılım göstermediği saptanmıştır. Yapılan karşılaştırmalarda bağımsız değişken iki gruptan oluşuyor ise Mann-Whitney U testi, üç ve fazla gruptan oluşuyor ise Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır. Siber Zorbalık Ölçeği, Benlik Saygısı ve Yaşam Doyumu Ölçeği puanları arasındaki korelasyonlar Spearman testi ile test edilmiştir. Araştırma bulguları siber mağduriyet ve benlik saygısının cinsiyet ve algılanan anne baba tutumuna göre anlamlı farklılık gösterdiğini ancak internet kullanım süresi ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark olmadığı yönündedir. Yaşam doyumu ve algılanan anne baba tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmasına karşın cinsiyet, sınıf düzeyi ve internet kullanım süresine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Ayrıca, siber mağduriyet ve benlik saygısı arasında negatif yönlü ve anlamlı düzeyde korelasyon olduğu görülmektedir. Siber mağduriyet ve yaşam doyumu arasında ise pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde korelasyon olduğu ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Benlik Saygısı, Siber Mağduriyet, Siber Zorbalık, Yaşam Doyumu*

The Use of Trauma-Focused Cognitive Behavioral Therapy in Children and Adolescents

Uzm. Psk. Danışman Şeyma Nur BAL, İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa

Trauma-Focused Cognitive Behavioral Therapy (TF-CBT), various traumatic experiences by Mannarino, Cohen and Deblinger in the age of 3-21 (sexual abuse, multiple traumas, domestic violence, disaster, terrorism, etc.) approximately 12-25 sessions (60 or 90 minutes), which includes individual and joint participation of the child or adolescent who lived, and the parent or caregiver, cultural characteristics are given importance, is a structured and short-term treatment method (Cohen et al., 2012; de Arellano et al., 2014). The method of treatment, which is component-centered, emphasizes a set of central skills that continue gradually. Psycho-education consists of relaxation, emotional expression, cognitive coping, trauma narratives, in-vivo, joint sessions and termination sessions. Instead of a strict session-to-session approach, it proceeds in a process that takes into account the format, intensity and duration that best suits the needs of the child and parent individually (Cohen et al., 2006; Takazawa, 2015). Although CBT was originally developed to meet the needs of sexually abused children, it has been used and studied for many other traumatized youth populations over the past 15 years. Research now shows that CBT is effective for various and multiple trauma experiences, young people at different developmental levels and different cultures (Canale et al., 2022; Cohen et al., 2012). Orphan and vulnerable children of the Trauma-Focused Cognitive Behavioral Threapy approach (Muraay et al., 2015; Patel et al., 2022), children who have experienced multiple trauma (Berkowitz et al., 2011; Cohen et al., 2004; Cohen and Mannarino, 1998; Goldbeck et al., 2016; Scheeringa et al., 2011), children who have been sexually abused (Deblinger et al., 2006; King et al., 2000; Mannarino et al., 2012; When working with O'Callaghan et al., 2013), it was found to be effective in improving psychiatric disorders that may occur after trauma.

Keywords: *trauma, child and adolescent, therapy*

Travma Odaklı Bilişsel Davranışçı Terapinin Çocuk ve Ergenlerde Kullanımı

Travma Odaklı Bilişsel Davranışçı Terapi (TO-BDT), Mannarino, Cohen ve Deblinger tarafından 3-21 yaş aralığında çeşitli travmatik deneyimler (cinsel istismar, çoklu travmalar, aile içi şiddet, felaket, terörizm vb.) yaşamış çocuk veya ergen ile ebeveyn veya bakımverenin bireysel ve ortak katılımlarını içeren yaklaşık 12-25 seans (60 veya 90 dakika), kültürel özelliklerin önem verildiği, yapılandırılmış ve kısa süreli bir tedavi yöntemidir (Cohen ve ark.,, 2012; de Arellano ve ark., 2014). Bileşen merkezli olan tedavi yöntemi, aşamalı olarak devam eden bir dizi merkezi becerileri vurgular. Psiko-eğitim, gevşeme, duygusal ifade, bilişsel başa çıkma, travma anlatıları, in-vivo, ortak oturum ve sonlandırma oturumlarından oluşmaktadır. Katı bir seans- seans yaklaşımını yerine, bireysel olarak çocuk ve ebeveynin ihtiyaçlarına en uygun biçim, yoğunluk ve süreyi dikkate alan bir süreçte ilerler (Cohen ve ark., 2006; Takazawa, 2015). TO-BDT başlangıçta cinsel istismara uğramış çocukların ihtiyaçlarını karşılamak için geliştirilmiş olmasına rağmen, son 15 yılda travma geçirmiş diğer birçok genç nüfus için kullanılmış ve üzerinde çalışılmıştır. Araştırmalar artık TO-BDT'nin çeşitli ve çoklu travma deneyimleri, farklı gelişim seviyelerindeki gençler ve farklı kültürler için etkili olduğunu göstermektedir (Canale ve ark., 2022; Cohen ve ark., 2012) TO-BDT yaklaşımının, yetim ve savunmasız çocuklar (Muraay ve ark., 2015; Patel ve ark., 2022), çoklu travma deneyimi yaşamış çocuklar (Berkowitz ve ark., 2011; Cohen ve ark., 2004; Cohen ve Mannarino, 1998; Goldbeck ve ark., 2016; Scheeringa ve ark., 2011), cinsel istismara uğramış çocuklar (Deblinger ve ark., 2006; King ve ark., 2000; Mannarino ve ark., 2012; O'Callaghan ve ark., 2013) ile çalışıldığında travma sonrası ortaya çıkabilecek psikiyatrik bozuklukları iyileştirmede etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *travma, çocuk ve ergen, terapi*

Relationship Between Well-being and Social Interest in Adolescents: The Mediating Role of Character Strengths

Dr. Öğr. Üyesi Ümre Kaynak, Amasya Üniversitesi

Adolescence is a period of intense physical and emotional changes. In this process, adolescents encounter both positive and negative sources of stress, which can challenge their ability to adapt to their environment. While these changes can contribute to adolescents' development, they can also give rise to issues related to adaptation. Such challenges significantly impact the well-being of adolescents, underscoring the importance of safeguarding their psychological health during this critical period. Well-being, in its most general definition, includes good mental health, high life satisfaction, a sense of meaning or purpose, and effective stress management. According to Alfred Adler, who is a proponent of Individual Psychology, social interest is a fundamental criterion for mental health. Positive psychology, which is one of the most popular application areas of the field of psychology in recent years, emphasizes the importance of identifying individuals' strengths and functionally leveraging them while also addressing negative situations and challenges. Character strengths are a set of positive traits revealed by emotions, thoughts, and behaviours, represent strong character traits, and are unique psychological processes that determine virtuousness. This aim is to examine the mediating role of character strengths in the relationship between well-being and social interest in adolescents. To achieve this goal, the study employs the Values in Action Inventory of Strengths for Youth to assess levels of character strengths, the Social Interest Scale for Adolescents to measure social interest levels, and the EPOCH Measure of Adolescent Well-being to evaluate well-being levels. The sample will consist of approximately 550 high school students from various school types during the 2023-2024 academic year. Data collection for the study is ongoing, and findings will be presented upon the completion of this phase.
The collected data will be analyzed using SPSS 26.0 and the PROCESS Macro program. The relationships between social interest, well-being, and character strengths will be examined with the Pearson Correlation analysis. The mediation analysis will be tested using the SPSS PROCESS Macro Model 4 that was developed by Hayes.

Keywords: *adolescence, well-being, social interest, character strengths, mediation test*

Ergenlerde Sosyal İlgi ve İyi Oluş Arasındaki İlişkide Karakter Güçlerinin Aracı Rolünün İncelenmesi

Ergenlik, fiziksel ve duygusal değişikliklerin yoğun olarak yaşandığı bir dönemdir. Ergenler bu süreçte, çevrelerine uyumlarını zorlaştıran olumlu ve olumsuz stres kaynaklarıyla karşı karşıyadırlar. Bu değişiklikler, ergenlerin gelişimlerine yardımcı olabilirken aynı zamanda uyum problemlerinin de ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Bu durum ergenlerin iyi oluş düzeylerini etkilemekte ve ergenlik döneminde psikolojik sağlığın korunmasını daha da önemli hale getirmektedir. İyi oluş en genel tanımı ile sağlık, mutluluk ve refah deneyimidir. İyi bir ruh sağlığına sahip olmayı, yüksek yaşam memnuniyetini, anlam veya amaç duygusunu ve stresi yönetme becerisini içerir. Sosyal ilgi, Bireysel Psikolojiyi ortaya atan Alfred Adler'e göre ruh sağlığının temel kriterlerindendir. Psikoloji alanının son yıllarda en popüler uygulama alanlarından olan pozitif psikoloji, bireylerin sorunlarının giderilmesinde olumsuz durumlara, sorunlara odaklanmanın yanı sıra bireyin güçlü yönlerinin keşfedilmesi, güçlü yönlerinin hayatında işlevsel olarak kullanabilmesini değerli görmektedir. Karakter güçleri, duygu, düşünce ve davranışlarla ortaya konan olumlu özellikler bütünü olup güçlü karakter özelliklerini temsil eder ve erdemli oluşu belirleyen kendine has psikolojik süreçlerdir. Bu kapsamda bu çalışmada da ergenlerin iyi oluşlarında sosyal ilginin nasıl bir role sahip olduğu, karakter güçlerinin aracılığından ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu çalışmada karakter güçleri düzeylerini belirlemek için Karakter Güçleri ve Erdemli Oluş Gençlik Envanteri, sosyal ilgi düzeylerini belirlemek için Ergenler İçin Sosyal İlgi Ölçeği, iyi oluş düzeylerini belirlemek için Ergenler İçin Beş Boyutlu İyi Oluş Ölçeği kullanılmaktadır.

Bu araştırmanın çalışma grubunu Amasya ilinin merkezinde 2023-2024 eğitim öğretim yılında farklı lise türlerinde öğrenimine devam etmekte olan yaklaşık 550 lise öğrencisi oluşturacaktır. Çalışmanın veri toplama süreci devam etmektedir. Bulgular veri toplama süreci tamamlandıktan sonra sunulacaktır.

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde SPSS 26.0 istatistik paket programı ve SPSS eklentili PROCESS Macro programı kullanılacaktır. Araştırmanın temel değişkenleri olan sosyal ilgi, iyi oluş ve karakter güçleri arasındaki ilişkiler Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ile incelenecektir. Bu çalışmasının temel amacını oluşturan sosyal ilgi ile iyi oluş arasındaki ilişkide karakter güçlerinin aracı rolünün sınanmasına yönelik kurulan aracılık modeli, Hayes tarafından ortaya konulan PROCESS Macro Model 4 kullanılarak test edilecektir.

Anahtar Kelimeler: *ergenlik, iyi oluş, sosyal ilgi, karakter güçleri, aracılık testi*

Investigation of the Relationship Between Adolescents' Stereotypes About Friendship and Social Intelligence Levels

Lisansüstü Öğrencisi Feyzanur Mehel, İkizce İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Introduction and Purpose: Adolescence is one of the important developmental periods in human life in which rapid and significant changes occur in biological, psychological and social terms. Peer and friendship relationships developed during adolescence are of particular importance, as they not only meet the needs for closeness and friendship, but also contribute to overcoming the tasks of this developmental period. It is thought that the irrational stereotypes that an adolescent will develop about friendship relationships will negatively affect his social life. During this period, the adolescent's friendship relationships, ability to take a positive approach towards other individuals' behaviors and situations, empathy skills, social skills and ability to adapt to society come to the fore. In this study, the relationship between adolescents' stereotypes about friendship relationships and their social intelligence levels was examined. Method: The population of the research consists of high school students living in Ordu province. The sample of the research consists of 224 adolescent students who continue their high school education in İkizce and Ünye districts. Participants were selected by convenient sampling method. Appropriate sampling method; It is one of the sampling types in which factors such as cost, time, and easy accessibility to the desired population are taken into account. The personal information form developed by the researcher to collect data in the study was adapted from Balcı-Çelik et al. 'Stereotypes in Friendship Relationships Scale' developed by Doğan and Çetin (2016) and 'Tromso Social Intelligence Scale' developed by Doğan and Çetin (2009) will be used. Necessary permissions were obtained from the scale owner. Data analysis was done through SPSS 22 package program. Findings: There was no significant relationship between the total score of friendship-related stereotypes and the total score of the Social Intelligence scale, but there was a significant relationship between the Social Information Process, which is the sub-dimension of the Social Intelligence scale, and the subscales and total score of the AIRM scale. Total scores of friendship-related stereotypes and social intelligence scales predicted 5.7%; There is no significant difference in terms of gender, number of friends, number of close friends, number of siblings, birth order, friend selection option, success status, friend selection criteria. Social intelligence level scores do not show a significant difference in terms of close friendship duration, but friendship-related stereotype scores do not differ significantly. it shows; When the source of the difference was examined, it was concluded that adolescents who had been in a close friendship relationship for more than 5 years had higher AIQ scores than adolescents who had been in a close friendship relationship for more than 1 year. Conclusion: Stereotypes are known as schemas that develop as a result of individuals' cognitive distortions. In this case, it seems possible that social intelligence is related to the social information process that emphasizes its cognitive aspect. It is thought that it will be related to stereotypes developed based on previous generalizations and thoughts about friendship and situations such as communication and empathy skills. The findings were discussed in the light of the literature.

Keywords: *Adolescent, friendship relations, stereotypes, social intelligence.*

Ergenlerin Arkadaşlıkla İlgili Kalıp Yargıları ve Sosyal Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Giriş ve Amaç: İnsan yaşamında biyolojik, ruhsal ve sosyal açıdan hızlı ve önemli değişikliklerin yaşandığı önemli gelişim dönemlerinden biri ergenlik dönemi olarak bilinmektedir. Ergenlik döneminde geliştirilen akran ve arkadaşlık ilişkileri, sadece yakınlık ve arkadaşlık ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik değil, bunun yanı sıra bu gelişim döneminin ödevlerinin üstesinden gelmeye de katkı sunduğu için özellikle önem taşımaktadır. Ergenin arkadaşlık ilişkileri hakkında geliştireceği akılcı olmayan kalıp yargıların, onun sosyal yaşamını olumsuz yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Bu dönemde, ergen bireyin arkadaşlık ilişkileri, diğer bireylerin davranış ve durumlarına karşı olumlu bir yaklaşım sergileme yetenekleri, empati becerileri, sosyal yetenekler ve topluma uyum sağlama becerileri ön plana çıkmaktadır. Bu araştırmada ergenlerin arkadaşlık ilişkileri ile ilgili kalıp yargıları ve sosyal zeka düzeyleri arasındaki ilişkisi incelenmiştir.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Ordu ilinde yaşayan lise öğrenimi gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini İkizce ve Ünye ilçesinde lise eğitimine devam eden 224 ergen öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılar uygun örnekleme yöntemiyle seçilmişlerdir. Uygun örnekleme yöntemi; maliyet, zaman, ulaşılmak istenen evrene kolay ulaşılabilirlik gibi faktörlerin dikkate alınarak yapıldığı örnekleme türlerinden biridir. Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu, Balcı-Çelik ve diğ. (2016) tarafından geliştirilen 'Arkadaşlık İlişkilerinde Kalıp Yargılar Ölçeği' ve Doğan ve Çetin (2009) tarafından geliştirilen ‘Tromso Sosyal Zeka Ölçeği’ kullanılacaktır. Ölçek sahibinden gerekli izinler alınmıştır. Verilerin analizi SPSS 22 paket program aracılığıyla yapılmıştır.

Bulgular: Arkadaşlıkla ilgili kalıp yargılar toplam puanı ile Sosyal Zeka ölçeği toplam puanı arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı ancak Sosyal Zeka ölçeği alt boyutu olan Sosyal Bilgi Süreci ile, AİKY ölçeği alt ölçekleri ve toplam puanı arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu, Sosyal Bilgi Sürecinin AİKY ölçeği puanlarının %5.7’sini yordadığı, Arkadaşlıkla ilgili kalıp yargılar ve sosyal zeka ölçekleri toplam puanlarının; cinsiyet, arkadaş sayısı, yakın arkadaş sayısı, kardeş sayısı, doğum sırası, arkadaş seçim seçeneği, başarı durumu, arkadaş seçim kriteri açısından anlamlı farklılık göstermediği, Yakın arkadaşlık süresi açısından sosyal zeka düzeyi puanlarının anlamlı farklılık göstermediği ancak, arkadaşlıkla ilgili kalıp yargı puanlarının anlamlı farklılık gösterdiği; Farkın kaynağı incelendiğinde 5 yıldan fazla süre yakın arkadaşlık ilişkisinde bulunan ergenlerin 1 yıl süreye sahip ergenlere göre daha yüksek AİKY puanlarına sahip oldukları, Sonuçlarına ulaşılmıştır.

Sonuç: Kalıp yargıların bireylerin bilişsel çarpıtmaları sonucu gelişen şemalar olarak bilinmektedir. Bu durumda sosyal zekanın bilişsel yönünü vurgulayan sosyal bilgi süreci ile ilişkili bulunması olası bir durum olarak görülmektedir. Arkadaşlıkla ilgili daha önceden genellemelere ve düşüncelere dayalı olarak geliştirilen kalıp yargılar ile iletişim ve empati becerisi gibi durumlarla ilişkili olacağı düşünülmektedir. Bulgular literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Ergen, arkadaşlık ilişkileri, kalıp yargılar, sosyal zeka.*

Examining Children's Books Addressing Early Childhood and Preschool Adjustment Issues

Psikolojik Danışman Şeyma MUNGAN, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

The concept of adjustment problems refers to situations in which an individual's personal needs are out of sync with the expectations of their surroundings. These issues frequently manifest as emotional, behavioral, or social challenges. Adjustment problems can arise from a variety of factors, including genetics, environmental influences, family dynamics, and personal traits, all of which can have adverse effects on a child's healthy development. As a result, identifying and addressing adjustment problems is of utmost importance.

Children's books serve as invaluable resources for children, parents, and educators when dealing with adjustment issues. These books can assist children in navigating adjustment problems by providing emotional support, information, empathy, and positive role models. This research holds significance in comprehending and addressing the adjustment issues encountered by children during early childhood and preschool years, contributing to child development, guiding parents, and highlighting the role of children's literature in this process. The guide created for children's books aims to offer parents, teachers, and other relevant individuals a practical resource to aid children in growing and developing in a healthier manner while coping with adjustment problems.

For this research, the document analysis method was employed to scrutinize the content of children's books related to adjustment problems. The research group was selected using criterion sampling. In this context, five children's books from each of the top 16 best-selling publishers, each with a minimum of 10 editions, were examined. The collected data were subjected to content analysis and categorized based on adjustment problems. As a result of the research, it was observed that these books commonly addressed themes such as individual and society, self-discovery, differences, cooperation, and communication. Sub-themes included friendship, exploration, anxiety, family relationships, growth, responsibilities, and creativity. It was noted that the books encompassed subjects that would capture children's interest and were generally suitable for ages three and up.

Drawing from the research findings, several recommendations were put forth for parents, teachers, and experts. These recommendations encompassed selecting books aligned with the child's interests, age, and the specific adjustment problem they are facing, as well as seeking information from diverse sources. In the case of children experiencing adjustment problems, it was suggested to consider books that tackle issues such as fears, aggression, shyness, sibling rivalry, eating and feeding difficulties, and sleep problems.

Keywords: *Adjustment Issues, Children's Books, Document Analysis*

Erken Çocukluk ve Okul Öncesi Dönemi Uyum Problemlerine Yönelik Çocuk Kitaplarının İncelenmesi

Uyum problemi, bireyin kendi ihtiyaçlarıyla çevresinin beklentilerinin dengede olmadığı durumları ifade eder. Bu problemler genellikle duygusal, davranışsal veya sosyal sorunlar olarak ortaya çıkar. Bu nedenle uyum problemlerinin tanınması ve ele alınması önemlidir. Çocuk kitapları uyum sorunlarıyla baş etme sürecinde çocuklara, ebeveynlere ve eğitimcilere önemli bir kaynak sağlar. Bu kitaplar; duygusal destek, bilgi, empati ve olumlu modeller sunarak çocukların uyum sorunlarıyla başa çıkmalarına yardımcı olabilir. Bu araştırma, çocukların erken çocukluk ve okul öncesi döneminde karşılaştığı uyum problemlerini ele alarak bu problemleri anlamak, çocuk gelişimine katkı sağlamak, ebeveynlere rehberlik etmek ve çocuk kitaplarının bu süreçteki rolünü vurgulamak açısından önemlidir. Oluşturulan çocuk kitapları rehberi; ebeveynlere, öğretmenlere ve diğer ilgili kişilere uyum problemleriyle başa çıkma konusunda somut bir kaynak sunarak çocukların daha sağlıklı bir şekilde büyümelerine ve gelişmelerine yardımcı olmayı amaçlamıştır.

Araştırmada çocuk kitaplarının uyum problemleriyle ilgili içeriklerini incelemek için doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda en çok satan 16 yayınevinin en az 10 baskı yapan beşer çocuk kitabı incelenmiştir. Toplanan veriler içerik analiziyle çözümlenmiş ve uyum problemlerine göre sınıflandırılmıştır.

Araştırma sonucunda kitapların genel olarak birey ve toplum, kendini tanıma, farklılıklar, yardımlaşma ve iletişim gibi temaları ele aldığı; alt temalar arasında arkadaşlık, keşif, kaygı, aile içi ilişkiler, büyüme, sorumluluklar ve yaratıcılığın bulunduğu görülmüştür. Kitapların çocukların ilgisini çekecek konular içerdiği ve genellikle +3 yaş için uygun olduğu belirtilmiştir.

Araştırma sonuçlarına dayanarak ebeveynlere, öğretmenlere ve uzmanlara bazı öneriler sunulmuştur. Öneriler arasında çocuğun ilgi alanlarına, yaşına ve yaşadığı uyum problemine uygun kitapları tercih etmek, çeşitli kaynaklardan bilgi edinmek yer almaktadır. Uyum problemleri yaşayan çocuklar için kitaplar önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Uyum problemleri, Çocuk Kitabı Rehberi, Doküman Analizi, Erken Çocukluk*

Evaluation of the Effectiveness of the Psychological Counseling Program with the Group Based on the Solution-Focused Short-Term Approach Developed to Increase Time Management Skills

Lisansüstü Öğrencisi İrem KAYACAN, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi; Doç. Dr. Tuğba YILMAZ BİNGÖL, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

The concept of time management, which has become an important skill today, is defined as the realization of planning formed in the mind by pouring it into daily life. Although time is an equal resource for everyone, the way each individual manages time is not the same. Especially since the university period is a very critical period in shaping a person's future, it is very important to acquire time management skills during this period. Because it can be said that what is gained with time management is not more time, but a better life. At this point, trainings aimed at increasing the knowledge and consciousness levels of university students, which will enable them to use their time more effectively, will allow students to acquire new behaviors. When the literature is examined, the studies support the finding that time management skill is a skill that can be increased with intervention programs. Based on this, the research conducted to examine the impact of the Group Psychological Counseling Program based on a Solution-Focused Short-Term Approach on the time management skills of university students was conducted with a total of 12 university students, 6 of whom were in the experimental and 6 of whom were in the control group studying at a Foundation university in Istanbul. A 2x2 pattern (experimental/control groups-pre-test/post-test/) was used in the research. A Solution-Focused Short-Term Group Psychological Counseling Program of six sessions, 90 minutes one day a week, developed by the researcher, was applied to the students in the experimental group. However, no application was made to the students in the control group. The Time Management Scale was used as a data collection tool in the research. The dependent variable of the research is the scores obtained by the participants from the Time Management Scale, and the independent variable is a Group Psychological Counseling Program Based on a Solution-Focused Short-Term Approach. The data obtained from the research were examined with a Two-Way Anova and as a result, it was found that the Psychological Counseling program with the Group based on the Solution-Focused Short-Term Approach increased the time management skills of the participants in the experimental group. On the other hand, there was no significant difference between the scores obtained by the participants in the control group from the time management pre-test and Dec-test measurements.

Keywords: *Time Management, university student, short-term solution-Focused approach*

Zaman Yönetimi Becerilerini Artırmaya Yönelik Geliştirilen Çözüm Odaklı Kısa Süreli Yaklaşıma Dayalı Grupla Psikolojik Danışma Programının Etkililiğinin Değerlendirilmesi

Günümüzde önemli bir beceri haline gelen zaman yönetimi kavramı, zihinde oluşan planlamanın günlük yaşama dökülerek gerçekleştirilmesi olarak tanımlanmaktadır. Zaman her ne kadar herkes için eşit bir kaynak olsa da her bireyin zamanı yönetme biçimi aynı değildir. Özellikle üniversite dönemi kişinin geleceğini şekillendirmesinde oldukça kritik bir dönem olduğundan bu dönemde zaman yönetimi becerilerinin kazanılması oldukça önemlidir. Çünkü zaman yönetimi ile kazanılanın daha fazla zaman değil, daha iyi bir yaşam olduğu söylenebilir. Bu noktada üniversite öğrencilerinin zamanlarını daha etkili şekilde kullanabilmelerini sağlayacak bilgi ve bilinç düzeylerini artırmaya yönelik eğitimler öğrencilerin yeni davranışlar kazanmalarına olanak sağlayacaktır. Literatür incelendiğinde yapılan çalışmalar zaman yönetimi becerisinin müdahale programları ile artırılabilir bir beceri olduğu bulgusunu desteklemektedir. Buradan yola çıkarak Çözüm Odaklı Kısa Süreli Yaklaşıma Dayalı Grupla Psikolojik Danışma Programının üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılan araştırma İstanbul'daki bir Vakıf üniversitesinde okuyan 6'sı deney, 6'sı kontrol grubunda yer almak üzere toplam 12 üniversite öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmada 2x2'lik (deney/kontrol grupları-ön-test/son-test/) desen kullanılmıştır. Deney grubunda yer alan öğrencilere araştırmacı tarafından geliştirilen haftada bir gün 90 dakika olmak üzere altı oturumluk Çözüm Odaklı Kısa Süreli Grupla Psikolojik Danışma Programı uygulanmıştır. Kontrol grubunda bulunan öğrencilere ise herhangi bir uygulama yapılmamıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Zaman Yönetimi Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkenini katılımcıların Zaman Yönetimi Ölçeğinden elde ettikleri puanlar, bağımsız değişkenini ise Çözüm Odaklı Kısa Süreli Yaklaşıma Dayalı Grupla Psikolojik Danışma Programı oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler Two- Way Anova ile incelenmiş ve sonuçta, Çözüm Odaklı Kısa Süreli Yaklaşıma Dayalı Grupla Psikolojik Danışma programının deney grubundaki katılımcıların zaman yönetimi becerilerini artırdığı görülmüştür. Kontrol grubunda bulunan katılımcıların ise zaman yönetimi ön-test ve son-test ölçümlerinden elde ettikleri puanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Anahtar Kelimeler: *Zaman Yönetimi, Üniversite Öğrencisi, Kısa Süreli Çözüm Odaklı Yaklaşım*

School climate and academic burnout in university students: A moderated mediation model of motivation and gender

Dr. Öğr. Üyesi Selim Gündoğan, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi; Prof. Dr. Yasemin Yavuzer, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

According to Stage Environment Fit Theory, when the school climate satisfies students' developmental needs, it can promote good development by strengthening the connection between individuals and the school. On the contrary, when the school climate does not meet the developmental needs of students, they become prone to psychological and behavioral problems. A positive school climate in terms of teacher-student relationships, peer relationships, and student autonomy can lead students to feel a strong commitment to the school where they study. This is an important protective factor against problematic behavior and can increase motivation to learn and reduce the likelihood of developing academic burnout. This study aims to reveal the mediating role of academic motivation in the relationship between school climate and academic burnout in university students and the moderating effect of gender in this mediating role. The study group of the research consists of a total of 444 university students, 296 (66.7%) women and 148 (33.6) men, at a state university. Their ages are between 17-29. Maslach Burnout Inventory-Student Form, University Students School Climate Scale and Academic Motivation Scale were used as data collection tools in the study. Data analysis was carried out using SPSS 22 package program and AMOS 22.0 program. Confirmatory Factor Analysis was used to test whether the structure of the measurement tools was supported by the collected data, and Model 4 and Model 15 plug-ins of the PROCESS macro were used to test the regulatory mediation Model. According to the results of the research, school climate is a negative predictor of academic burnout and a positive predictor of academic motivation (knowing, achieving, action, recognition, self-proof, regulation and amotivation). It has been observed that academic motivation affects academic burnout negatively and statistically significantly. It has been observed that academic motivation (excluding regulation) has a partial mediator role in the relationship between school climate and academic burnout. It has been observed that gender does not have a moderating role in the relationship between school climate, academic motivation and academic burnout. It is thought that the results of the research will contribute to psychological counselors working in university psychological counseling centers when working with students experiencing academic burnout and in planning and carrying out studies to prevent academic burnout.

Keywords: *Academic burnout, School climate, motivation, gender, moderated mediation model*

Üniversite Öğrencilerinde Akademik Tükenmişlik ve Okul İklimi: Motivasyon ve Cinsiyetin Düzenleyici Aracılık Modeli

Dönem-çevre uyumu (Stage Environment Fit) Kuramı'na göre, okul iklimi öğrencilerin gelişimsel ihtiyaçlarını karşıladığında, bireyler ile okul arasındaki bağlantıyı güçlendirerek iyi gelişmeyi teşvik edebilir; tam tersine okul iklimi öğrencilerin gelişimsel ihtiyaçlarını karşılamadığında psikolojik ve davranışsal sorunlara yatkın hale gelirler. Öğretmen-öğrenci ilişkileri, akran ilişkileri ve öğrenci özerkliği açısından olumlu bir okul iklimi, öğrencilerin öğrenim gördükleri okula güçlü bir bağlılık duymalarına yol açabilir. Bu problemli davranışlara karşı önemli bir koruyucu faktördür ve öğrenme motivasyonunu artırıp akademik tükenmişlik geliştirme olasılığını azaltabilir. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinde okul iklimi ile akademik tükenmişlik arasındaki ilişkide akademik motivasyonun aracı rolünü ve bu aracılık rolünde cinsiyetin düzenleyici etkisini ortaya koymak hedeflenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, bir devlet üniversitesinde 296 (%66.7) kadın ve 148 (33.6) erkek olmak üzere toplam 444 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Yaşları 17-29 arasındadır. Çalışmada veri toplama araçları olarak Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu, Üniversite Öğrencileri Okul İklimi Ölçeği ve Akademik Motivasyon Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS 22 paket programı ve AMOS 22.0 programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Ölçme araçlarının yapısının toplanan verilerle desteklenip desteklenmediğini test etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi, düzenleyici aracılık Modelini test etmek için PROCESS makronun Model 4 ve Model 15 eklentileri kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre; okul iklimi akademik tükenmişliğin negatif, akademik motivasyonun (bilme, başarma, hareket, tanınma, kendini ispat, düzenleme ve motivasyonsuzluk) ise pozitif yordayıcısıdır. Akademik motivasyonun akademik tükenmişliği negatif yönde ve istatistiksel olarak anlamlı etkilediği görülmüştür. Akademik motivasyonun (düzenleme hariç) okul iklimi ve akademik tükenmişlik arasındaki ilişkide kısmi aracı rolü olduğu görülmüştür. Cinsiyetin okul iklimi, akademik motivasyon ve akademik tükenmişlik arasındaki ilişkide düzenleyici rolünün olmadığı görülmüştür. Araştırma sonuçları, üniversite psikolojik danışma merkezlerinde görev yapan psikolojik danışmanlara akademik tükenmişlik yaşayan öğrencilerle çalışırken ve akademik tükenmişliği önlemeye yönelik çalışmaların planlanması ve yürütülmesinde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Akademik tükenmişlik, okul iklimi, akademik motivasyon, cinsiyet, düzenleyici aracılık modeli*

Reasons For Guidance And Psychological Counseling Students To Apply For Group Counseling, Their Opinions, Thoughts And Expectations About The Process

Uzm. Psk. Danışman Yaprak BİÇER, Milli Eğitim Bakanlığı

Group counseling, which is one of the methods used by individuals when they need psychological help, is a process of helping each other in which members support each other. The aim of this qualitative research is to reveal what the individuals who applied to the psychological counseling process with the group thought after the announcement was made, the reasons for applying, their thoughts about deciding to apply and their expectations from the process.

When the researches on group counseling are examined, it is generally seen that the researches are made to examine the effectiveness of the group counseling process, and there is not enough information in the literature about the thoughts of individuals who apply to group counseling with the group; It has been determined that the researches conducted to seek psychological help focus on counseling with the individual, and the situation of applying to the counseling process with the group has not been adequately examined. It was thought that it was meaningful to discover the opinions of the students who received counseling education about the counseling process with the group they can perform when they graduate, and their expectations from the process.

Qualitative method was used as the research method. The participants, who were determined by the purposive sampling method, consist of 14 people attending the Faculty of Education, Guidance and Counseling program. As a data collection tool, the interview form created by the researcher was used, taking into account the purpose of the research. In order to ensure the validity of the scope in the creation of the interview form, the opinions of a research assistant, two doctoral students attending the Guidance and Counseling Ph.D. program, and a lecturer were taken. The semi-structured form prepared on Google Forms to discover the processes that led the participants to apply for psychological counseling with the group was shared with the participants via their e-mail addresses and they were asked to respond. 14 responses from volunteer participants were transcribed. The opinions of the participants were coded and analyzed in NVIVO-11, which is a qualitative data analysis program, and themes and sub-themes were determined. In line with the findings obtained from the responses of the participants, seven themes were determined: information, thoughts, feelings, sharing with others, expectations from the group process, characteristics that are desired to change with group life and the decision to apply to the group.

When the opinions of the participants were evaluated, it was concluded that they generally had positive feelings and thoughts about the process and that they believed that spending a psychological counseling experience with the group would have personal and professional contributions. Since the participants are undergraduate students of the Department of Guidance and Psychological Counseling, they will provide personal development by sharing their own lives during the group process, while gaining experience for their future professional lives, and before applying to the group, it has been concluded that the participants mostly evaluate the

situation with their families, friends or the psychological counselor in charge of the school they graduated from. In order to make it easier for university students to access psychological support resources, it is thought that it is important to increase the resources for them to receive psychological support in the schools they study and for students to easily access these opportunities.

Keywords: *group counseling, psychological assistance, guidance and psychological counseling,*

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Grupla Psikolojik Danışmaya Başvurma Nedenleri, Sürece İlişkin Görüş, Düşünce ve Beklentileri

Bireylerin psikolojik yardım alma ihtiyacı duyduklarında kullandıkları yöntemlerden olan grupla psikolojik danışma, üyelerin birbirlerine destek olduğu bir yardımlaşma sürecidir. Bu nitel araştırmanın amacı grupla psikolojik danışma sürecine başvuran bireylerin ilanın yapılmasıyla birlikte neler düşündükleri, başvurma nedenleri, başvurmaya karar vermelerine ilişkin düşünceleri ve süreçten beklentilerinin ortaya çıkarılmasıdır.

Grupla psikolojik danışmaya yönelik olarak yapılan araştırmalar incelendiğinde genellikle araştırmaların grupla psikolojik danışma sürecinin etkililiğinin incelenmesine yönelik olarak yapıldığı, grupla psikolojik danışmaya başvuran bireylerin grupla psikolojik danışmaya başvurma düşüncelerine dair literatürde yeterince bilgiye ulaşılamadığı; psikolojik yardım aramaya yönelik yapılan araştırmaların ise bireyle psikolojik danışma üzerinde yoğunlaştığı, grupla psikolojik danışma sürecine başvurma durumunun yeterince incelenmediği belirlenmiştir. Özellikle psikolojik danışmanlık eğitimi alan öğrencilerin mezun olduklarında gerçekleştirebilecekleri grupla psikolojik danışma sürecine dair görüşlerinin, süreçten beklentilerinin keşfedilmesinin anlamlı olduğu düşünülmüştür.

Araştırma yöntemi olarak nitel yöntem kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenen katılımcılar Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programına devam eden 14 kişiden oluşmaktadır. Veri toplanma aracı olarak araştırmanın amacı göz önünde bulundurularak araştırmacı tarafından oluşturulan görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunun oluşturulmasında kapsam geçerliliğinin sağlanması amacıyla bir araştırma görevlisinin, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Doktora programına devam eden iki doktora öğrencisinin ve bir öğretim görevlisinin görüşleri alınmıştır. Katılımcıları grupla psikolojik danışmaya başvurmaya yönlendiren süreçleri keşfetmeye yönelik Google Forms üzerinden hazırlanan yarı yapılandırılmış form katılımcılara mail adresleri üzerinden paylaşılarak yanıtlamaları talep edilmiştir. Gönüllü katılımcılardan alınan 14 yanıt transkript edilmiştir. Katılımcıların görüşleri nitel veri analizi programı olan NVIVO-11'e kodlanarak analiz edilerek temalar ve alt temalar belirlenmiştir. Katılımcıların yanıtlarından elde edilen bulgular doğrultusunda gruba yönelik bilgilendirme, düşünceler, duygular, diğerleriyle paylaşma, grup sürecinden beklentiler, grup yaşantısıyla değişmesi istenen özellikler ve gruba başvurma kararı olmak üzere yedi tema belirlenmiştir.

Katılımcıların görüşleri değerlendirildiğinde genel olarak sürece dair olumlu duygu ve düşünce içerisinde bulundukları ve grupla psikolojik danışma yaşantısı geçirmelerinin kişisel ve mesleki katkılarının olacağına yönelik bir inanç içinde oldukları sonucu elde edilmiştir. Katılımcıların rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü lisans öğrencileri olmaları dolayısıyla grup sürecinde kendi yaşantılarını paylaşarak kişisel gelişim sağlarken, bir taraftan da ilerdeki mesleki yaşantıları için deneyim elde edecekleri, gruba başvurmadan önce katılımcıların çoğunlukla durumu aileleri, arkadaşları ya da mezun oldukları okulda görevli psikolojik danışman ile değerlendirme yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Üniversite öğrencilerinin psikolojik Destek kaynaklarına ulaşmalarının kolaylaşması bakımından eğitim gördükleri okullarda psikolojik destek almalarına yönelik kaynakların artırılmasının ve öğrencilerin bu imkanlara rahatlıkla ulaşabilmelerinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *grupla psikolojik danışma, psikolojik yardım, rehberlik ve psikolojik danışmanlık*

Examining the Relationship Between Attachment Styles and Social Anxiety Levels of Primary School Students

Prof. Dr. Mustafa Yüksel ERDOĞDU, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Sebiha KÖSE, M.E.B. Tüccar ve Sanayiciler Derneği İlkokulu

Summary: The purpose of this research is to examine the relationship between primary school students' attachment styles and social anxiety levels. This research was conducted with the relational survey model, one of the quantitative research types. The data of the research was obtained from a total of 298 students, 137 of whom were 46% girls and 161 of whom were 54% boys, studying in the 3rd and 4th grades of a public school in the Küçükçekmece district of Istanbul in the 2022-2023 academic year. Three-dimensional Attachment Style Scale and Social Anxiety Scale were used in the research. In line with the normality test results of the scores obtained in the research; Multiple regression analysis was used to predict the effects of independent variables on the dependent variable with t Test, one-way analysis of variance and correlation techniques. According to the research findings, female students' secure attachment levels were higher than boys, girls' anxious-ambivalent attachment levels were higher than boys, and girls' social anxiety levels were higher than boys. Secure attachment levels of students who were cared for by people other than their parents were found to be higher than those who were cared for by their parents. Avoidant attachment and anxious-ambivalent attachment levels of students who stated that they did not have enough friends were found to be higher than those who thought they had enough friends. It was found that the secure attachment level of students with two siblings was higher than that of single children, and that only children were higher than those with three or more siblings. It was found that the secure attachment levels of the oldest children were higher than the middle children, and the avoidant attachment levels of the middle children were higher than the oldest children. The secure attachment levels of the oldest children were found to be higher than the middle children, and the avoidant attachment levels of the middle children were higher than the oldest children. It is seen that anxious-ambivalent attachment style and secure attachment style are positively significant predictors of social anxiety and explain only .20% of the variance. In general, the findings were discussed, interpreted and suggestions were made.

Keywords: *Attachment, Attachment Styles, Social Anxiety, Anxiety*

İlkokul Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ile Sosyal Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Özet: Bu araştırmanın amacı ilkokul öğrencilerinin bağlanma stilleri ile sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu araştırma nicel araştırma türlerinden biri olan ilişkisel tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri 2022-2023 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde bir devlet okulunda 3. Ve 4. Sınıfta öğrenim görmekte olan 137'si % 46 kız, 161'i %54 erkek olmak üzere toplam 298 öğrenciden elde edilmiştir. Araştırmada Üç Boyutlu Bağlanma Stili Ölçeği ve Sosyal Anksiyete Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen puanların normallik testi sonuçları doğrultusunda; t Testi, tek yönlü varyans analizi ve korelasyon teknikleri ile bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerinde ki etkilerin yordanması için çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, kız öğrencilerin güvenli bağlanma düzeyleri erkeklere göre daha yüksek, kızların kaygılı-kararsız bağlanma düzeyleri erkeklere göre daha yüksek ve kızların sosyal anksiyete düzeyleri erkeklere göre daha yüksek bulunmuştur. Anne babanın dışında diğer kişiler tarafından bakım verilen öğrencilerin güvenli bağlanma düzeyleri, anne baba tarafından bakım verilenlere göre daha yüksek bulunmuştur. Yeterince arkadaşa sahip olmadığını belirten öğrencilerin kaçınan bağlanma ve kaygılı-kararsız bağlanma düzeyleri yeterince arkadaşa sahip olduğunu düşünenlere göre daha yüksek bulunmuştur. İki kardeş olan öğrencilerin güvenli bağlanma düzeyi tek çocuklara, tek çocukların da üç ve üzeri kardeş sayısına sahip olanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Öğrencilerden en büyük çocukların güvenli bağlanma düzeylerinin ortanca çocuklara göre, ortanca çocukların da kaçınan bağlanma düzeylerinin en büyük çocuklara göre daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerden en büyük çocuk olanların güvenli bağlanma düzeyleri ortanca çocuklara göre, ortanca çocukların kaçınan bağlanma düzeylerinin de en büyük çocuklara göre yüksek bulunmuştur. Kaygılı-kararsız bağlanma stili ile güvenli bağlanma stilinin sosyal anksiyete üzerinde pozitif yönde anlamlı bir yordayıcı olduğu ve varyansın sadece % .20'ini açıkladığı görülmektedir. Genel olarak bulgular tartışılmış yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Bağlanma, Bağlanma Stilleri, Sosyal Anksiyete, Kaygı*

The Role of Childhood Memories of Happiness/Peace in Affecting Self-compassion

Prof. Dr. Mustafa Yüksel Erdoğdu, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi; Psikolojik Danışman Berfu Kadıoğlu Yılmaz, Dem Psikoloji

The aim of this study is to examine the relationship between individuals' memories of childhood happiness and their levels of self-compassion and the role of childhood happiness as a predictor of self-compassion. The research was conducted in the correlational model from quantitative research methods. The research data were obtained from 257 people who participated in the research online. Of the participants, 172 (66.9%) were female and 85 (33.1%) were male. The age distribution of the participants varies between 18-65 years. There are 58 (22.5%) participants between the ages of 18-24, 87 (33.8%) between the ages of 25-30, 51 (19.8%) between the ages of 31-45, and 61 (23.7%) between the ages of 46-65. Childhood Happiness/Happiness Memories Scale, Self-compassion

Scale and Personal Information Form were used in the study. In line with the normality test results of the scores obtained in the study; t Test was used for the significance of the difference between two group mean scores, and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) was used for the significance of the difference between more than two group mean scores.

Simple Regression Analysis was used to analyze the role of childhood memories of happiness/satisfaction in predicting self-compassion. In addition, Pearson Product Moment Correlation coefficient was used to reveal the relationships between the variables. According to the findings of the study, a significant positive relationship was found between childhood memories of happiness and self-compassion, and the participants' childhood memories of happiness had a 19.3% effect on their level of self-compassion. According to the gender of the participants, their self-compassion and childhood happiness memories did not show a significant difference. Participants' self-compassion differs significantly according to their age range. Participants in the 46-65 age range are strongly more self-compassionate than participants in the 18-24 age range. Participants' memories of childhood happiness do not show significant differences according to their age range. Participants who always played games during childhood have strong memories of childhood happiness and moderate level of self-compassion compared to those who did not always play games. It is considered important to conduct research on different variables that may be related to the participants' self-compassion and to include more in-depth findings and to raise awareness about childhood happiness, which has an impact on self-compassion.

Keywords: *Childhood memories of happiness/peace, Self-compassion*

Çocukluk Dönemi Mutluluk/Huzur Anılarının Öz Duyarlığı Yordama Üzerindeki Rolü

Bu araştırmanın amacı bireylerin çocukluk dönemi mutluluk anıları ve öz duyarlık düzeyleri arasındaki ilişkinin, çocukluk dönemi mutluluğunun öz duyarlığın yordayıcısı olma rolünün incelenmesidir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden korelasyonel modelde gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri online ortamdan araştırmaya katılım gösteren 257 kişi üzerinden elde edilmiştir. Katılımcıların 172'si (%66,9) kadın, 85'i (%33,1) erkek bireylerden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş dağılımı 18-65 yaş arasında değişiklik göstermektedir. 18-24 yaş aralığında 58 (%22,5), 25-30 yaş aralığında 87 (%33,8), 31-45 yaş aralığında 51 (%19,8), 46-65 yaş aralığında 61 (%23,7) katılımcı yer almaktadır. Araştırmada Çocukluk Dönemi Mutluluk/Huzur Anıları Ölçeği, Öz Duyarlık Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen puanların normallik testi sonuçları doğrultusunda; iki grup puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığı için t Testi; ikiden fazla puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığı için de Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Çocukluk dönemi mutluluk/huzur anılarının öz duyarlığı yordama üzerindeki rolünü analiz etmek amacıyla Basit Regresyon Analizi kullanılmıştır. Bununla birlikte değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya koymak amacıyla da Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; çocukluk dönemi mutluluk anıları ve öz duyarlık arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ve katılımcıların çocukluk dönemi mutluluk anıları, onların öz duyarlık düzeyleri üzerinde %19,3 etki etmektedir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre onların öz duyarlıkları ve çocukluk dönemi mutluluk anıları anlamlı farklılık göstermemektedir. Katılımcıların öz duyarlıkları, onların yaş aralıklarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. 46-65 yaş aralığında bulunan katılımcılar, 18-24 yaş aralığında bulunan katılımcılara göre güçlü düzeyde daha öz duyarlıdır. Yaş aralıklarına göre katılımcıların çocukluk dönemi mutluluk anıları anlamlı farklılıklar göstermemektedir. Çocukluk döneminde her zaman oyun oynayan katılımcıların çocukluk dönemi mutluluk anıları güçlü, öz duyarlıkları ise orta düzeyde olmak üzere her zaman oynamayanlara göre daha fazladır. Katılımcıların öz duyarlıkları ile ilişkili olabilecek farklı değişkenleri konu alan ve daha derinlemesine bulgulara yer verilen araştırmaların yapılması ve öz duyarlığa etkisi olan çocukluk dönemi mutluluğu ile ilgili bilinçlendirme çalışmalarının yapılması önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Çocukluk dönemi mutluluk/huzur anıları (ÇDMHA), Öz duyarlık*

Cinsel İstismar Vakaları ile Karşılaşan Okul Psikolojik Danışmanlarının Deneyimleri

Lisansüstü Öğrencisi Şeyma Betül Nizamoğlu, Selçuk Üniversitesi

Üniversitelerin psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümünde lisans eğitimini almış, öğrencilerin eğitsel, mesleki ve kişisel rehberlik konularında ihtiyaç duydukları profesyonel desteği okul çatısı altında sunan kişilere okul psikolojik danışmanı denilmektedir. Psikolojik danışmanlar, rehberlik faaliyetlerinin yanı sıra psikolojik danışma gerektiren durumlarda öğrencilere yönelik çeşitli hizmetler sunmaktadır. Psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) servisine gelen konulardan biri de öğrenciye yönelik cinsel istismardır. Çocuk cinsel istismarı, kısa ve uzun vadede ruhsal etkileri bulunan travmatik bir deneyimdir (Odacı ve Türkkan, 2021). Bu araştırmada da okul psikolojik danışmanlarının cinsel istismar vakalarına yönelik deneyimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, örneklem belirlenirken araştırma problemi ile ilgili geçerli, ayrıntılı ve zengin içerikli bilgiler toplanılabilmesi için amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tercih edilmiştir. Bu amaçla farklı okullarda çalışan 6 psikolojik danışman ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile bilgiler toplanmıştır. Okul psikolojik danışmanları, cinsel istismar vakalarıyla ilk karşılaştıklarında daha çok kaygı, korku, tedirginlik, üzüntü hissettiklerini ancak ilerleyen zamanlarda kendilerini daha yeterli görüp süreci daha sakin yönetebildiklerini ifade etmişlerdir. Psikolojik danışmanların sürece yönelik en fazla belirttikleri çekinceler; izlenecek yolun belirsizliği, hata yapma endişesi, öğrenciyi koruyamama, gizlilik ihlali, kendisinin ve öğrencinin can güvenliğini sağlayamama, olayla ilgili kurum ve kişilerle istenen iş birliğini kurulamaması şeklinde ifade edilmiştir. Psikolojik danışmanların cinsel istismar şüphesi durumunda aldığı tedbirler, bulunduğu girişimler ve yaptığı müdahaleler ile ilgili deneyimleri de sorulmuş ve bu süreçte karşılaştıkları güçlüklere yönelik bilgiler de toplanmıştır. Bildirimin zamanında ve doğru bir şekilde yapılmaması, ilgili personellerin yeterli iş birliği kuramaması ve psikolojik danışmanın yalnız bırakılması en çok karşılaşılan güçlüklerdendir. Okul psikolojik danışmanları, cinsel istismar durumlarında kendilerine yönelik en çok sosyal desteği diğer psikolojik danışmanlardan gördüklerini belirtmişlerdir. Psikolojik danışmanların bu tür vakalar ile karşılaşmasının özel hayatlarına etkisi sorulduğunda alınan yanıtlar; okul dışında tedirginlik hali, odaklama güçlükleri ve ruminatif düşünme şeklindedir. Son olarak bu durum ile karşılaşan psikolojik danışmanların diğer psikolojik danışmanlara önerileri de alınıp çalışma tamamlanmıştır

Keywords: *Çocuk cinsel istismarı, Okul psikolojik danışmanı, PDR servisi, Nitel araştırma*

Examining the Relationship Between Secondary School Students' Self-Efficacy and Friend Jealousy

Lisansüstü Öğrencisi Nurcan Doğru, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

The purpose of this research is to examine the relationship between the self-efficacy of secondary school students and their levels of friend jealousy. The data of the research were collected in the 2022-2023 academic year in the secondary school level of a public school in the Küçükçekmece district of Istanbul. It was obtained from a total of 340 students studying in the classrooms, 180 (52.9%) of whom were girls and 160 (47.1%) of whom were boys. Children's Self-Efficacy Scale and Friend Jealousy Scale (SCD) were used in the study. In line with the normality test results of the scores obtained in the research; t Test, One-Way Analysis of Variance, Correlation techniques and Multiple Regression Analysis were used to predict the effects of independent variables on the dependent variable. According to the research results, there is a significant negative relationship between students' jealousy of friends and their self-efficacy. Generally; Female students' friend jealousy levels are higher than male students. It has been found that children who are compared to others by their families have higher levels of friend jealousy than children who are compared to others. However, it was found that the self-efficacy levels of children who were compared to others by their families were lower than those of children who were not exposed to comparison behavior by their families. The emotional self-efficacy of students with four or more siblings was higher than the emotional self-efficacy of students with three or fewer siblings. It has been determined that both the academic and emotional self-efficacy of female students are higher than the academic and emotional self-efficacy of males.7. It was found that the self-efficacy scores of the first grade students were the highest among the groups. It was found that friend jealousy and self-efficacy did not differ according to age and parents' education level variables. When the predictive power of self-efficacy subscales on friend jealousy is examined, it is seen that only the social self-efficacy subscale is a negatively significant predictor, and it is concluded that it explains 11 percent of the variance of friend jealousy. In general terms, the obtained findings were discussed and interpreted and suggestions were made.

Keywords: *Key Words: Friend Jealousy, Self-Efficacy, Relationship*

Ortaokul Öğrencilerinin Öz Yeterlilikleri ile Arkadaş Kıskançlıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı ortaokul çağındaki öğrencilerin öz yeterlilikleri ile arkadaş kıskançlığı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın verileri 2022-2023 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde bir devlet okulunun ortaokul kademesinde 6,7,8. Sınıflarda öğrenim gören 180'i (%52,9) kız, 160'ı (%47,1) erkek olma üzere toplam 340 öğrenciden elde edilmiştir. Araştırmada Çocuklar İçin Öz Yeterlilik Ölçeği ile Arkadaş Kıskançlık Ölçeği (AKÖ) kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen puanların normallik testi sonuçları doğrultusunda; t Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi, Korelasyon teknikler ile bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerindeki etkilerini yordama amacıyla Çoklu Regresyon Analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin arkadaş kıskançlıkları ile öz yeterlikleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki vardır. Genel anlamda; kız öğrencilerin arkadaş kıskançlık düzeyleri erkek öğrencilere göre daha yüksektir. Ailesi tarafından başkaları ile kıyaslanan çocukların arkadaş kıskançlığı düzeyleri kıyaslanmaya çocuklara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte ailesi tarafından başkaları ile kıyaslanan çocukların öz yeterlik düzeylerinin aileleri tarafından kıyaslanma davranışına maruz kalmayan çocuklara kıyasla daha düşük olduğu bulunmuştur. Dört ve üstü kardeş sayısına sahip öğrencilerin duygusal öz yeterlilikleri üç ve altı kardeşe sahip öğrencilerin duygusal öz yeterliliklerine göre daha yüksek çıkmıştır. Kız öğrencilerin hem akademik hem de duygusal öz yeterlilikleri erkeklerin akademik ve duygusal öz yeterliliklerine nazaran daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.7. Sınıf öğrencilerinin öz yeterlilik puanlarını gruplar içinde en yüksek olduğu bulunmuştur. Arkadaş kıskançlığının ve öz yeterliliğin yaş, anne-baba eğitim seviyesi değişkenlerine göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Öz yeterlilik alt ölçeklerinin arkadaş kıskançlığını yordama gücü incelendiğinde sadece sosyal öz yeterlilik alt boyutunun negatif yönde anlamlı bir yordayıcı olduğu görülmekte ve bununla birlikte arkadaş kıskançlığı varyansının yüzde 11'ini açıkladığı sonucuna varılmıştır. Genel anlamda elde edilen bulgular tartışılarak yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Anahtar Kelimeler: Arkadaş Kıskançlığı, Öz yeterlilik, İlişki*

Postgraduate Theses on Smartphone and Social Media Addiction in Turkey: A Document Review

Lisansüstü Öğrencisi Bulut Akdoğan, Hacetttepe Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Özlem Haskan Avcı, Hacetttepe Üniversitesi

With the ease of access and use of the internet, many people today can carry out both formal and informal communication and transactions quickly. However, they may also experience negativities in their business life, social relationships and private lives due to their uncontrollable desire to use the internet. In addition to internet addiction, which has been the subject of frequent research in recent years, smartphone and social media addiction also stand out as important problems today. In the definitions made by researchers, social media addiction is generally considered as individuals spending too much and uncontrolled time on social media applications and experiencing some negativities in their lives as a result of this uncontrolled use and being harmed. There is increasing awareness about smartphone and social media addiction. It has been observed that there has been an increase in studies conducted on this subject in recent years. The content of the studies conducted, the trends, similarities and differences followed in the studies are a matter of curiosity. For this purpose, in this study, postgraduate thesis studies in Turkey on smartphone addiction and its subcomponent, social media addiction, will be examined. Relevant theses will be accessible from the Presidency of the Council of Higher Education, National Thesis Center. All examined theses will be discussed by document review method according to certain variables. These variables will be the research design, sample group, analysis method and the variables considered together. In order to examine the master's and doctoral theses regarding smartphone addiction and especially its sub-component, social media addiction, a thesis review form will be created by the researcher. Then, all the theses examined will be recorded. The data obtained as a result of the examination will be analyzed with descriptive statistics. The results obtained will be presented in tables by calculating frequencies and percentages. Relevant findings will be discussed in the light of the literature.

Keywords: *Social Media, Smartphone Addiction, Social Media Addiction, Thesis, Document Review*

Türkiye'de Akıllı Telefon ve Sosyal Medya Bağımlılığı Konusunda Yürütülmüş Lisansüstü Tezler: Bir Doküman İncelemesi

İnternete ulaşımının ve internet kullanımının kolaylaşmasıyla birlikte günümüzde pek çok insan gerek formal gerekse informal iletişim ve işlemlerini hızlı bir biçimde gerçekleştirebilmektedir. Bununla beraber, engel olamadıkları internet kullanım isteği sebebi ile iş yaşamında, sosyal ilişkilerinde ve özel hayatlarında olumsuzluklar da yaşayabilmektedirler. Geçtiğimiz yıllarda araştırmalara sıklıkla konu olan internet bağımlılığının yanı sıra günümüzde akıllı telefon ve sosyal medya bağımlılığı da önemli birer problem olarak göze çarpmaktadır. Sosyal medya bağımlılığı, araştırmacılar tarafından yapılan tanımlamalarda genel olarak, bireylerin sosyal medya uygulamalarında fazlaca ve kontrolsüz bir şekilde zaman geçirmesi ve bu kontrolsüz kullanım neticesinde yaşamlarında bazı olumsuzluklar yaşayarak zarar görmeleri şeklinde ele alınmaktadır. Akıllı telefon ve sosyal medya bağımlılığı konusunda artan bir farkındalık söz konusudur. Son yıllarda bu konuda yürütülmüş çalışmalarda bir artış olduğu gözlenmiştir. Yapılan çalışmaların içeriği ve çalışmalarda takip edilen eğilimler, benzerlikler ve farklılıklar ise merak konusudur. Bu amaçla, bu çalışmada, akıllı telefon bağımlılığı ve onun alt bileşeni olan sosyal medya bağımlığı konusunda yürütülmüş Türkiye'deki lisansüstü tez çalışmaları incelenecektir. İlgili tezlere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Ulusal Tez Merkezi'nden erişim sağlanacaktır. İncelenen tüm tezler belirli değişkenlere göre doküman incelemesi yöntemiyle ele alınacaktır. Bu değişkenler, araştırma deseni, örneklem grubu, analiz yöntemi ve birlikte ele alınan değişkenler olacaktır. Akıllı telefon ve özellikle de alt bileşeni olan sosyal medya bağımlılığı ile ilgili olarak yürütülmüş olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenmesi amacıyla araştırmacı tarafından öncelikle tez inceleme formu oluşturulacaktır. Ardından incelenen tüm tezler kaydedilecektir. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen veriler betimleyici istatistik ile analiz edilecektir. Ulaşılan sonuçlar frekans ve yüzdeler hesaplanarak tablolar halinde sunulacaktır. İlgili bulgular alanyazın ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Medya, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Sosyal Medya Bağımlılığı, Tez, Doküman İncelemesi*

Frequency of Psychological Symptoms in University Students Seeking Counseling Service

Dr. Öğr. Üyesi Nesime Can, Ankara Üniversitesi; Doç. Dr. Selen Demirtaş Zorbaz, Ankara Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Tansu Mutlu Çaykuş, Ankara Üniversitesi; Öğr. Gör. Dr. Öykü Mançe Çalışır, Ankara Üniversitesi; Doç. Dr. Gökhan Atik, Ankara Üniversitesi; Arş. Gör. Ecem Çiçek, Ankara Üniversitesi ;Arş. Gör. Kübra Berber, Ankara Üniversitesi

Introduction

Mental health problems in university students can potentially jeopardize their psychosocial, academic, and career development. There are some studies in the literature on the prevalence and nature of mental health problems in university students. For example, studies conducted with first-year university students have shown that the most common psychological symptoms of students are hostility, obsessive-compulsive disorder (OCD), and paranoid thoughts (Adagide-Demirel et al., 2011) or depression, anxiety, and negative self-perception (Özel et al., 2020). Another study (Atak, 2021) revealed that 55% of university students have depressive symptoms and 37% have symptoms of anxiety disorder, while another study found that 38.9% of students have psychological symptoms (İlhan et al., 2019). Bilgin et al. (2020) also indicated in their study that university students most frequently show symptoms of depression, hostility, and general symptoms. In additional, there are studies that show that the Covid-19 pandemic and mandatory isolation due to the pandemic have further negatively affected people's mental health (Asıcı and Günlü, 2020; Bahar et al., 2020). Hence, given the substantial number of university students in Turkey displaying psychological symptoms and at risk, it's anticipated that the type and severity of these symptoms may shift following the Covid-19 pandemic. Therefore, this study aimed to reveal the frequency of psychological symptoms experienced by students who apply to the university psychological counseling unit.

Method

Research Design: The descriptive research design was utilized for the present study.

Study Group: The study data consisted of a total of 145 university students who applied to the counseling unit of a central university in Ankara. Of the candidates who applied to the counseling unit, 18.6% (n = 27) were male and 81.4% (n = 118) were female. The age of the participants ranged from 18 and 32 years, with an average age of 20.45 years (SD = 2.34). 59.3% (n = 86) of participants reported living in dormitories, 20.7% (n = 30) live with their families, 11% (n = 16) live with friends, and 3.5% (n = 5) live alone. 51% of the participants who applied (n = 74) were students from the Faculty of Educational Sciences, 13.1% (n = 19) were from the Faculty of Law, 9.7% (n = 14) were from the Faculty of Political Sciences, and 6.9% (n = 10) were from the Faculty of Communication. In additional, 30.3% (n = 44) of the participants who applied were second-year students, 29% (n = 42) were first-year students, 24.8% (n = 36) were third-year students, and 14.5% (n = 21) were fourth-year students.

Data Collection Tools: A personal information form and a symptom checklist (SCL-90-R) were used for data collection. The personal information form included general information such as gender, age, faculty in which participants are studying, and class information. The Symptom Checklist (SCL-90-R) is a 90-item psychiatric screening instrument that measures nine different symptom dimensions: Somatization, obsessive-compulsive, interpersonal sensitivity, depression, anxiety, hostility, phobic anxiety, paranoid thought, and psychosis (Derogatis et al.,

1976). Each dimension includes 6-13 items, and each item is assigned scores ranging from 0 (*None*) to 4 (*Severe*). The validity and reliability study of the scale for university students in Turkey was conducted by Dağ (1991). In the adaptation study, a consistency coefficient of Cronbach's alpha of .97 was obtained for the entire scale.

Data Analysis: The collected data was analyzed using descriptive statistics (frequency, percentage, mean, standard deviation).

Data Collection Process: This study was conducted during the fall semester of the academic year 2022-2023 with university students who applied to the counseling unit of a central university in Ankara for psychological support. The counseling unit is a training site where students in the Guidance and Psychological Counseling undergraduate, graduate, and doctoral programs of the relevant university provide individual counseling services. In order to reach potential clients, online announcements were made, and surveys were sent to volunteer students who wished to seek counseling assistance through an online form.

Findings

When the results of the Symptom Checklist (SCL-90-R) of a total of 145 potential clients were examined, it was found that the most intensely experienced psychological problems of those who completed the form were found to be depression (M = 1.71, SD = .78), obsessive-compulsive disorder (M = 1.68, SD = .70), and interpersonal sensitivity (M = 1.68, SD = .83). It is noteworthy that the mean scores of the dimensions of paranoid thoughts (M = 1.44, SD = .85), anxiety (M = 1.17, SD = .82), hostility (M = 1.15, SD = .88), and somatization (M = 1.01, SD = .70) were above 1.00. In addition, the mean scores of potential clients for psychosis (M = .94, SD = .64) and phobic anxiety (M = .83, SD = .71) were found to be below 1.00. Finally, it can be noted that the mean value of the Global Severity Index of the potential clients was 1.30 (SD = .62).

When the results of the Symptom Checklist (SCL-90-R) were examined on an item basis, a total of 45 potential clients reported having thoughts of ending their lives (22 moderate, 12 quite a bit, 11 severe), while a total of 53 potential clients reported having thoughts of death or dying (24 moderate, 16 quite a bit, 13 severe). In addition, a total of 92 potential clients (35 moderate, 28 quite a bit, 29 severe) reported feeling hopeless about the future.

Discussion and Conclusion

The frequency of psychological symptoms in university students was found to be at a significant level. In particular, for symptoms such as depression, obsessive-compulsive disorder, and interpersonal sensitivity, collaboration between psychiatrists, clinical psychologists, and counselors is especially important in departments or centers that provide psychological counseling services to university students. At the same time, university students are observed to have thoughts of death and self-harm. It is important to identify students at risk and ensure that they benefit from counseling services, as well as to conduct various prevention and intervention studies.

Keywords: *Individual counseling, university student, Symptom Checklist (SCL-90-R)*

Psikolojik Danışma Yardımı Almak İsteyen Üniversite Öğrencilerinde Psikolojik Belirti Sıklığı

Giriş

Üniversite öğrencilerinin yaşadıkları ruh sağlığı sorunlarının onların psikososyal, akademik ve kariyer gelişimleri açısından potansiyel riskler içerdiği söylenebilir. Üniversite öğrencilerinin ruh sağlığı sorunlarının sıklığı ve niteliğine ilişkin alanyazında bazı çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin; üniversite birinci sınıf öğrencileriyle yapılan çalışmalarda öğrencilerin en fazla sorun yaşadıkları ruhsal belirtilerinin başında hostilite, obsesif kompulsif bozukluk (OKB) ve paranoid düşüncenin (Adagide-Demirel vd., 2011) ya da depresyon, anksiyete ve olumsuz benliğin (Özel vd., 2020) geldiği görülmektedir. Bir başka çalışmada (Atak, 2021) ise üniversite öğrencilerinin %55'inin depresif belirtiler %37'sinin anksiyete bozukluğu belirtileri gösterdiği ortaya konulurken, bir diğerinde öğrencilerin %38.9'unda psikolojik semptomlar (İlhan vd., 2019) görülmüştür. Bilgin ve diğerleri (2020) de çalışmalarında üniversite öğrencilerinin en sık depresyon, hostilite ve genel belirti semptomları gösterdiğini ortaya koymuşlardır. Bununla beraber Covid-19 pandemisi ve pandemi nedeniyle izolasyon yaşamak durumunda kalmanın bireylerin ruh sağlığını daha da olumsuz etkilediği ile ilgili çalışmalar mevcuttur (Asıcı ve Günlü, 2020; Bahar vd., 2020). Dolayısıyla Türkiye'deki üniversite öğrencileri arasında psikolojik belirti gösteren ve risk altında bulunan azımsanmayacak sayıda öğrenci bulunmakla birlikte özellikle Covid-19 pandemisi sonrası belirtilerin çeşitlerinin ve yoğunluğunun değişebileceği tahmin edilmektedir. Buradan hareketle bu çalışmada, üniversite psikolojik danışma birimine başvuran öğrencilerin yaşadıkları psikolojik belirtilerin sıklıklarını ortaya koymak amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma Deseni: Bu çalışma betimsel araştırma desenine uygun olarak tasarlanmıştır.

Çalışma Grubu: Çalışma verileri Ankara'da merkez bir üniversitenin psikolojik danışma birimine başvuran toplam 145 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Psikolojik danışma hizmeti almak için başvuruda bulunan danışan adayların %18.6'sı (n = 27) erkek, %81.4'i (n = 118) kadındır. Danışan adaylarının yaşları 18 ile 32 yaş arasında değişmektedir. Yaş ortalaması ise 20.45'tir (SS = 2.34). Danışan adaylarının %59.3'ü (n = 86) yurtta, %20.7'si (n = 30) ailesiyle, %11'i (n = 16) arkadaşlarıyla ve %3.5'i (n = 5) yalnız yaşadığını belirtmiştir. Başvuru yapan danışan adaylarının %51'i (n = 74) Eğitim Bilimleri Fakültesi, %13.1'i (n = 19) Hukuk, %9.7'si (n = 14) Siyasal Bilgiler ve %6.9'u (n = 10) İletişim Fakültesi öğrencisidir. Ayrıca başvuran danışan adaylarının %30.3'ü (n = 44) ikinci sınıf öğrencisi, %29'u (n = 42) birinci sınıf öğrencisi, %24.8'i (n = 36) üçüncü sınıf öğrencisi ve %14.5'i (n = 21) dördüncü sınıf öğrencisidir.

Veri toplama araçları: Veri toplamak için kişisel bilgi formu ve Belirti Tarama Listesi (SCL-90-R) kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda katılımcıların cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri fakülte ve sınıf bilgileri gibi genel bilgiler yer almıştır. Belirti Tarama Listesi ise 90 maddelik, dokuz ayrı belirti boyutunda ölçüm yapmak üzere tasarlanmış bir psikiyatrik tarama aracıdır (Derogatis vd., 1976). Bu boyutlar; somatizasyon, obsesif-kompulsif, kişilerarası duyarlık, depresyon, kaygı, düşmanlık, fobik kaygı, paranoid düşünce, psikotizmdir. Her boyutta 6–13 madde bulunmaktadır ve her madde 0 (*Hiç*) – 4 (*İleri Derecede*) arasında puanlanmaktadır.

Ölçek ayrıca Genel Belirti Düzeyi ile ilgili de veri sunmaktadır. Ölçeğin Türkiye'deki üniversite öğrencileri için geçerlik ve güvenirlik çalışması Dağ (1991) tarafından yapılmıştır. Uyarlama çalışmasında ölçeğin tümü için elde edilen Cronbach alfa iç-tutarlık katsayısı .97'dir.

Veri Analizi: Elde edilen veriler betimsel istatistikler (frekans, yüzdelik, ortalama, standart sapma) aracılığıyla değerlendirilmiştir.

Veri Toplama Süreci: Bu çalışma 2022–2023 Eğitim ve Öğretim Yılı Güz döneminde Ankara'daki merkez bir üniversitenin psikolojik danışma birimine psikolojik destek almak amacıyla başvuran üniversite öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Psikolojik danışma birimi bir eğitim uygulama yeri olup, ilgili üniversitenin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında okuyan öğrenciler bireyle psikolojik danışma hizmeti sunmaktadır. Danışan adaylarına ulaşmak için çevrimiçi yollarla duyurular yapılmış ve psikolojik danışma yardımı almak isteyen gönüllü öğrencilere çevrimiçi bir form aracılığıyla anketler iletilmiştir.

Bulgular

Toplam 145 danışan adayının Belirti Tarama Listesi (SCL-90-R) sonuçları incelendiğinde, formu dolduranların en yoğun yaşadığı ruhsal problemlerin sırasıyla depresyon (*Ort.* = 1.71, *SS* = .78), obsesif-kompülsif (*Ort.* = 1.68, *SS* = .70) ve kişilerarası duyarlılık (*Ort.* = 1.68, *SS* = .83) olduğu görülmektedir. Paranoid düşünce (*Ort.* = 1.44, *SS* = .85), kaygı (*Ort.* = 1.17, *SS* = .82), düşmanlık (*Ort.* = 1.15, *SS* = .88) ve somatizasyon (*Ort.* = 1.01, *SS* = .70) boyutlarının ortalamalarının 1.00'in üstünde olduğu dikkat çekicidir. Ayrıca danışan adaylarının psikotizm (*Ort.* = .94, *SS* = .64) ve fobik kaygı (*Ort.* = .83, *SS* = .71) puan ortalamalarının 1.00'in altında olduğu saptanmıştır. Son olarak danışan adaylarının genel belirti düzeyi ortalamasının 1.30 (*SS* = .62) olduğu belirtilebilir.

Ayrıca Belirti Tarama Listesi (SCL-90-R) sonuçları madde bazlı incelendiğinde, yaşamının sonlanması ile ilgili düşüncelere sahip olduğunu belirten toplam 45 (22 orta derecede, 12 oldukça fazla, 11 ileri derecede) danışan adayı bulunurken; ölüm ya da ölme düşünceleri olduğunu belirten toplam 53 (24 orta derecede, 16 oldukça fazla, 13 ileri derecede) danışan adayı bulunmaktadır. Bununla birlikte, gelecek konusunda ümitsizlik yaşayan toplam 92 (35 orta derecede, 28 oldukça fazla, 29 ileri derecede) danışan adayı bulunduğu belirtilebilir.

Tartışma ve Sonuç

Üniversite öğrencileri arasında psikolojik belirtilerin görülme sıklığının azımsanmayacak düzeyde olduğu görülmektedir. Özellikle depresyon, obsesif-kompülsif ve kişilerarası duyarlılık belirtilerinin görüldüğü göz önünde bulundurulduğunda üniversite öğrencilerine psikolojik danışma hizmeti sunacak birim ya da merkezlerde psikiyatrist, klinik psikolog ve psikolojik danışman iş birliği ön plana çıkmaktadır. Aynı zamanda üniversite öğrencilerinde ölüm ve kendine zarar verme düşüncelerinin olduğu görülmektedir. Buna yönelik çeşitli önleme ve müdahale çalışmalarının yapılmasının yanı sıra, risk altındaki öğrencilerin tespit edilmesi ve psikolojik danışma yardımından yararlanmalarının sağlanması önemli görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Bireyle psikolojik danışma, üniversite öğrencisi, Belirti Tarama Listesi (SCL-90-R),*

Turkish Adaptation for Coping with Children's Negative Emotions Scale (CCNES – Teacher Form)

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Abanoz, Ankara Üniversitesi; Prof. Dr. Neslihan Güney Karaman, Ankara Üniversitesi; Doç. Dr. Ege Akgün, Ankara Üniversitesi

Problem

Children often do not learn alone, but rather in collaboration with their teachers, with peers, and with the support of their families. Emotions can facilitate or hinder children's participation in academic life, ethical values, commitment, and school success (Durlak et al.,2011). To be a successful student, it is only partially meaningful to have academic skills, and unless academic skills are supported by social and emotional skills, it becomes difficult for the student to have a holistic development (Carter, 2016).

Considering that children spend a significant part of their time at school with their teachers, teachers have a great role in the development of children's emotional intelligence in the early childhood years (Lang et al., 2020). Early childhood teachers have an important role as emotion socialization agents for children in their areas of responsibility, by modeling emotions, responding to children's expressions of emotion in a supportive or punitive way, and giving instructions about the emotional situation of the child (Morris et al., 2013). Many of the emotionally-related conflicts in the educational environment are due to teachers' unpreparedness for unexpected situations (Ulutaş & Macun, 2016). Social-emotional well-being of early childhood teachers is important for their life quality; however, it is related to classroom practices, relationships with children, and child functioning (Lang et al., 2020). When teachers provide children with a positive and supportive emotional environment, teachers and children can express, discuss and share their feelings effectively (McLaughlin, Aspden & Clarke, 2017). One of the opportunities children have when starting preschool is to be able to test their expectations against other adults, out of their parents or caregivers at home. Young children will be able to cope with the impact of such emotions and learn from these experiences if the teachers they meet show interest, love, and are emotionally corresponded to understand children's emotions. However, if teachers' negative use of social guidance decreased, they would be less likely to choose more condescending or punitive responses to children's social disagreements (Lang et al., 2020). Studies underline the importance of teachers' communication with children on children's emotional competencies, and teachers' awareness and readiness for social-emotional learning. Synchronous teacher-child relationships, the use of emotion coaching, and self-awareness or mindfulness tendency have all been cited as effective ways for teachers to socialize children's emotional competence (Ulloa, 2011). Besides, closeness in the teacher-child relationship positively affects children's school readiness, while both teacher-child dependency and conflict affect academic readiness negatively (Palermo et al., 2007). In this context, this study was needed because it is thought that it is important to determine the responses of teachers to the emotional needs of children and to support teachers in this direction. The aim of this study is to translate the Coping with Children's Negative Emotions Scale (CCNES) teacher form into Turkish and to examine psychometric properties.

Methodology

This study is a methodological research aimed at adapting the Coping with Children's Negative

Emotions Scale (CCNES) Teacher Form into Turkish and conducting validity and reliability analysis, by collecting data from teachers.

Sample

The sample consists of a total of 259 teachers, including preschool teachers and primary school teachers. Study group was chosen by convenience sampling which is one of the random sampling methods. More than half of the teachers participating in the research (64.5%) have obtained a bachelor's degree. Among the teachers, 45.2% are graduates of preschool teaching, 23.9% are graduates of child development, and 20.9% are graduates of elementary education.

Translation of the Scale

At the beginning of the study, e-mail was sent to Richard Fabes who is one the developers of the scale for permission to adapt the scale into Turkish after getting approval from the Ethics Committee of the university. After approval the translation and back translation process was achieved for the Turkish adaptation for scale. Back translation is a type of validation that aims to reveal major inconsistencies or conceptual errors in translation (Beaton & Guillemin, 2000). In the translation and adaptation study, the measurement tool was translated into Turkish by researchers who work in the fields of preschool and educational psychology. The researchers gathered three Turkish translation forms in a single form. The Turkish form was translated back into English independently without academic knowledge about the subject studied and the scale by an academic working in the field of education who is a good command of English. The authors checked the original form and the reversed form. They determined that there was no terminological difference between the forms.

Instruments

Originally Coping with Children's Negative Emotions Scale (CCNES) was developed by Fabes et al., (1990). The CCNES teacher form has 6 subscales containing hypothetical situations where a child is upset or angry. The six subscales represent the different reactions of a teacher in the face of children's negative emotions. Teachers were asked to indicate to what extent the teacher reacts to each of 12 scenarios in 6 different theoretically meaningful options for coping with children's negative emotions. These 6 coping ways express both supportive and non-supportive coping reactions and how much distress negative emotions cause the teacher. The 6 responses include; distress reactions (becoming distressed because of child's negative emotion), punitive reactions (using verbal or physical punishment to control the expression of negative emotion), expressive encouragement (encouraging children's expression of negative emotions), emotion-focused reactions (helping the child feel better), problem-focused reactions (helping the child solve the problem), and minimization reactions (disregarding the child's negative emotions or problem). Each subscale has 12 items. By taking the mean score of the question numbers of the 6 subscales, subscale scores are obtained and evaluation is made. Only 4 items of distress reactions subscale are reversed scored.

Analysis

Prior to conducting the factor analysis, an evaluation was conducted to ensure the suitability of the data for analysis. The Barlett test and Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) tests were utilized to assess the appropriateness of the data for analysis. Additionally, the reliability studies employed

the Cronbach Alpha Coefficient formula, which is a technique used to measure internal consistency.

Results

This section presents the findings of the construct validity and reliability analysis conducted on the scale.

Construct Validity of Scale

Prior to conducting the factor analysis, an evaluation was conducted to ensure the suitability of the data for analysis. The Barlett test and Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) tests were utilized to assess the appropriateness of the data for analysis. The Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) test value, which explains whether the sample is sufficient for the analysis, takes a value between 0 and 1. The closer it is to 1, the more suitable the sample is for factor analysis (Field, 2013). If the KMO value is less than 0.5, the data set is not suitable for factor analysis. If the KMO value is between 0.7 and 0.8, the data set is considered good (Güçlü, 2020). Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) test results regarding Coping with Children's Negative Emotions Scale (CCNES) are as below in Table1:

Table 1. Barlett Test and Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Test Results

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy	,721
Approx. Chi-Square	5849,703
Barlett's Test of Sphericity n df	2556
Sig.	,000

As the KMO value was .72 > .50, the data set could be considered as appropriate for factor analysis. The psychometric properties of the CCNES teacher form were evaluated through Confirmatory Factor Analysis (CFA) to examine the reliability of the subscales and to assess construct validity. In addition, to determine the reliability of the "Coping with Children's Negative Emotions Scale" teacher form, the homogeneity of the items was to be tested by determining the Cronbach alpha coefficients. The Cronbach's alpha value of the scale consisting of a total of 6 sub-dimensions was calculated as 0.54 for sub-dimension 1 (Distress Reactions-DR); 0.81 for sub-dimension 2 (Punitive Reactions-PR); 0.80 for sub-dimension 3 (Expressive Encouragement-EE); 0.83 for sub-dimension 4 (Emotion-Focused Reactions-EFR); 0.74 for sub-dimension 5 (Problem-Focused Reactions-PFR) and 0.86 for sub-dimension 6 (Minimization Reactions-MR). The Cronbach's alpha reliability coefficient for the scale comprising six sub-dimensions designed to assess teachers' coping strategies with children's negative emotions was determined to be 0.88. This finding indicates a high level of reliability, implying that the items within the scale are highly dependable.
In the confirmatory factor analyses, since the t values were lower than 1.96, items 10A and 11B from sub-dimension 1; item 2E from sub-dimension 3; item 8B from sub-dimension 5; and item 10F from sub-dimension 6 were removed from the original scale.

Keywords: *Children's emotions, Scale adaptation, Social-emotional learning, Early childhood, Validity, and reliability*

References

Beaton, D. E. & Guillemin, F. (2000). Guidelines for the process of cross-cultural adaptation of self-report measures. Spine, 25(24), 3186-3191.doi: 10.1097/00007632-200012150-00014.

Carter, D. (2016). A nature-based social-emotional approach to supporting young children's holistic development in classrooms with and without walls: The social-emotional and environmental education development (SEED) framework. International Journal of Early Childhood Environmental Education, 4(1), 9-24.

Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D., & Schellinger, K. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. Child Development, 82, 405-432.

Fabes, R. A., Poulin, R. E., Eisenberg, N., & Madden-Derdich, D. A. (2002). The Coping with Children's Negative Emotions Scale (CCNES): Psychometric properties and relations with children's emotional competence. Marriage & Family Review, 34(3-4), 285–310. https://doi.org/10.1300/J002v34n03_05.

Fabes, R. A., Eisenberg, N., & Bernzweig, J. (1990). Coping with Children's Negative Emotions Scale (CCNES): Description and scoring. Tempe, AZ: Arizona State University.

Field, A. (2013). Discovering Statistics Using SPSS. Sage Publications, Inc.

Güçlü, İ. (2020). Sosyal Bilimlerde Nicel Veri Analizi: Örneklerle SPSS Uygulamaları ve Yorumlaması. Gazi Kitabevi.

Lang, S. N., Jeon, L., Sproat, E. B., Brothers, B. E. & Buettner, C. K. (2020). Social-emotional learning for teachers (SELF-T): a short-term, online intervention to increase early childhood educators' resilience. Early Education and Development, 31(7), 1112-1132. https://doi.org/10.1080/10409289.2020.1749820.

McLaughlin, T., Aspden, K., & Clarke, L. (2017). How do teachers support children's social emotional competence? Early Childhood Folio, 21(2), 21-27. https://doi.org/10.18296/ecf.0041.

Morris, C. A. S., Denham, S. A., Basset, H. H., & Curby, T. W. (2013) Relations among teachers' emotion socialization beliefs and practices and preschoolers' emotional competence. Early Education & Development, 24(7), 979-999. https://doi.org/10.1080/10409289.2013.825186.

Palermo, F., Hanish, L. D., Martin, C. L., Fabes, R. A., & Reiser, M. (2007). Preschoolers' academic readiness: what role does the teacher-child relationship play? Early Childhood Research Quarterly, 22(4), 407-422. doi:10.1016/j.ecresq.2007.04.002.

Ulloa, M. L. (2011). Teaching to care: emotionally intelligent teachers support preschool children's emotional competence. (Unpublished doctoral dissertation). Massey University.

Ulutaş, İ. & Macun, B. (2016). Teacher's role in supporting the emotional intelligence of preschool children. Turkish Studies, 11(14), 951-964.

A Qualitative Study on the Investigation of Peer Bullying Towards Individuals with Special Needs According to Teachers' Opinions

Lisans Öğrencisi Aleyna Oruçığlu, İbn Haldun Üniversitesi; Doç. Dr. Ayşe Dilşad Yakut, İbn Haldun Üniversitesi

Peer bullying encountered at school can be defined as behaviors that can affect children psychologically, socially and physically. When the literature is examined, it is evident that peer bullying also affects individuals with special needs. According to the Special Education Services Regulation (2018), individuals with special needs are defined as "individuals who differ significantly from their peers in terms of their individual and developmental characteristics and educational competencies." Due to their vulnerability and special needs, it is thought that individuals with special needs will encounter peer bullying more frequently and their social and/or academic lives may be more negatively affected in the future. In this context, the aim of this study is to examine peer bullying towards individuals with special needs according to teachers' opinions. This research, which was designed as a phenomenological study of qualitative research methods, was conducted with six elementary school teachers who have students with special needs (speech and language disorder, specific learning disability, intellectual disability). In order to collect data with semi-structured interviews, seven open-ended questions created by the researchers were included in the interview form. The audio-recorded interviews were transcribed by the researcher. Content analysis method was used to analyze the data and five different themes emerged as a result of the research. The findings showed that teachers defined bullying similarly and they categorized bullying as verbal, physical and psychological bullying. It has been stated that there are many factors among the causes of peer bullying and factors such as age, family, environment, and negative model are at the forefront. Other findings included that teachers' methods of coping with peer bullying are varied. It is evident that teachers were in cooperation with different professionals and institutions to prevent peer bullying, particularly for individuals with special needs. In addition, teachers implemented peer mediation and received help from psychological counseling and guidance units and school administration. In particular, the psychological counseling and guidance unit is the most frequently consulted unit that has been received help. Conducting studies with families and teachers with students with different special needs to compare the effects of peer bullying and conducting studies with larger samples to reach more generalizable results are presented as suggestions for future research.

Keywords: *individual with special needs, peer bullying, teachers' opinion*

Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Akran Zorbalığının Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi Üzerine Nitel Bir Araştırma

Okullarda karşılaşılan akran zorbalığı çocukları psikolojik, sosyal ve fiziksel olarak etkileyebilen davranışlar olarak tanımlanabilir. Literatür incelendiğinde akran zorbalığının özel gereksinimli bireyleri de etkilediği görülmektedir. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne (2018) göre özel gereksinimli bireyler "bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren bireyler" olarak tanımlanmaktadır. Zarar görebilirlikleri ve özel ihtiyaçları nedeniyle özel gereksinimli bireylerin akran zorbalığı ile daha fazla karşılacakları, ileriki yaşlarda bu bireylerin sosyal ve/veya akademik hayatlarının daha olumsuz etkilenebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı özel gereksinimli bireylere yönelik akran zorbalığının öğretmen görüşlerine göre incelenmesidir. Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim çalışması olarak desenlenen bu araştırma, özel gereksinimli öğrencisi (dil ve konuşma bozukluğu, özel öğrenme güçlüğü, zihinsel yetersizlik) olan altı ilkokul sınıf öğretmeni ile yürütülmüştür. Yarı yapılandırılmış görüşmelerle veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan görüşme formunda yedi açık uçlu soruya yer verilmiştir. Ses kaydına alınan görüşmeler araştırmacı tarafından deşifre edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmış olup araştırma sonucunda beş farklı tema ortaya çıkmıştır. Bulgular, öğretmenlerin akran zorbalığını benzer şekilde tanımladıklarını ve akran zorbalığını sözlü, fiziksel ve psikolojik olarak sınıflandırdıklarını göstermektedir. Akran zorbalığının nedenleri arasında birçok etken olduğu ifade edilmiş olup yaş, aile, çevre, olumsuz model gibi faktörler ön plana çıkmaktadır. Öğretmenlerin akran zorbalığı ile baş etme yöntemlerinde çeşitlilik olduğu diğer bulgular arasındadır. Öğretmenlerin özel gereksinimli bireylerde akran zorbalığını önlemeye yönelik farklı uzman ve kurumlarla işbirliği içerisinde olduğu görülmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin akran arabuluculuğu yöntemini kullandıkları ve psikolojik danışmanlık ve rehberlik birimi ve okul idaresinden yardım aldıkları görülmektedir. Özellikle psikolojik danışmanlık ve rehberlik biriminin en çok başvurulan ve destek alınan birim olduğu ön plana çıkmaktadır. Farklı özel gereksinimli öğrencisi olan öğretmenlerle ve ailelerle araştırmalar yürütülüp akran zorbalığının etkilerinin karşılaştırılması ve daha büyük örneklemle çalışmaların yapılarak daha genellenebilir sonuçlara ulaşılması gelecek araştırmalara yönelik öneriler olarak sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *özel gereksinimli birey, akran zorbalığı, öğretmen görüşleri*

The Moderating Role of Taking a Career Planning and Development Class in the Relationship Between Career Indecision and Proactive Career Behaviors

Lisansüstü Öğrencisi Hacı Arif Doğanülkü, Çukurova Üniversitesi*; *Doç. Dr. Oğuzhan Kırdök, Çukurova Üniversitesi

Career management has changed greatly with the 21st Century. With this change, it has become important for individuals to demonstrate proactive career behaviors. It has become almost a necessity for university students, especially those who are in the transition phase to work life, to engage in proactive career behavior in order to carry out a successful career development process, obtain job opportunities and be informed about opportunities in advance. Therefore, in order to help university students engage in proactive career behaviors, it is of great importance to reveal the variables related to proactive career behaviors and the moderating mechanisms in these relationships. The purpose of this study, carried out in this direction, is to examine the moderating effect of taking the Career Planning and Development Class on the relationship between university students' proactive career behaviors and career indecision. A total of 305 (169 female, 136 male) undergraduate students studying at Çukurova University participated in the research. The age range of the participants is between 18 and 27, and the average age is 21.2. Career Decision Scale, Career Engagement Scale and personal information form created by the researchers were used as data collection tools. The collected data were analyzed by Pearson correlation analysis and regression analysis based on the bootstrap method using the Process Macro application. As a result of the correlation analysis, it was concluded that there was a negative significant relationship between career indecision and proactive career behaviors ($r = -.49$, $p < .05$). Additionally, it was concluded that whether or not taking the Career Planning and Development Class had a moderating effect on the relationship between career indecision and proactive career behaviors ($\beta = -1.67$, $p < .001$). That is, career indecision did not affect the proactive career behavior of individuals who took the Career Planning and Development Class. The results were discussed in the light of relevant literature and past research.

Keywords: *Career, Career Indecision, Proactive Career Behaviors, Career Planning and Development Class*

Kariyer Kararsızlığı ile Proaktif Kariyer Davranışları Arasındaki İlişkide Kariyer Planlama ve Geliştirme Dersi Almanın Düzenleyici Rolü

Kariyer yönetimi 21. Yüzyıl ile birlikte büyük bir değişim göstermiştir. Bu değişim ile birlikte bireylerin proaktif kariyer davranışları göstermeleri önemli hale gelmiştir. Özellikle çalışma yaşantısına geçiş aşamasında olan üniversite öğrencilerinin başarılı bir kariyer gelişim süreci yürütebilmeleri, iş imkanı elde edebilmeleri ve fırsatlardan önceden haberdar olabilmeleri için proaktif kariyer davranışlarında bulunmaları neredeyse bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin proaktif kariyer davranışlarında bulunabilmelerine yardımcı olmak amacı ile proaktif kariyer davranışları ile ilişkili değişkenleri ve bu ilişkilerdeki düzenleyici mekanizmaları ortaya koymak büyük öneme sahiptir. Bu doğrultuda gerçekleştirilen bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin proaktif kariyer davranışları ile kariyer kararsızlıkları arasındaki ilişkide Kariyer Planlama ve Geliştirme Dersini alma durumunun düzenleyici etkisini incelemektir. Araştırmaya Çukurova Üniversitesi'nde öğrenim gören toplam 305 (169 kadın, 136 erkek) lisans öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların yaş aralığı 18 ile 27 arasında olup yaş ortalamaları 21.2'dir. Veri toplama aracı olarak Kariyer Kararı Ölçeği, Kariyer Adanmışlık Ölçeği ve araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Toplanan veriler Pearson korelasyon analizi ve Process Macro uygulaması kullanılarak önyükleme (bootstrap) yöntemine dayalı gerçekleştirilen regresyon analizi ile analiz edilmiştir. Korelasyon analizi sonucunda kariyer kararsızlığı ile proaktif kariyer davranışları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($r = -.49$, $p < .05$). Ayrıca kariyer kararsızlığı ile proaktif kariyer davranışları arasındaki ilişkide Kariyer Planlama ve Geliştirme dersini alıp almama durumunun düzenleyici bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($\beta = -1.67$, $p < .001$). Şöyle ki kariyer kararsızlığı, Kariyer Planlama ve Geliştirme Dersi alan bireylerin proaktif kariyer davranışlarını etkilememektedir. Ulaşılan sonuçlar ilgili alan yazın ve geçmiş araştırmalar ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer, Kariyer Kararsızlığı, Proaktif Kariyer Davranışları, Kariyer Planlama ve Geliştirme Dersi*

Alexithymia as A Predictor of Multicultural Counseling Competencies Among Counseling Students

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Avcı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

In the globalizing world, it is imperative for future counselors to possess a deep understanding and appreciation for the diverse backgrounds, values, and experiences of their clients. Thus, Multicultural Counseling Competencies (MCC) hold a paramount significance in the training of counseling students. Alexithymia, a condition characterized by difficulty identifying and expressing emotions, can have a notable impact on counseling students' competencies. Since effective counseling often relies on the counselor's capacity to empathize and connect with clients on an emotional level, students with alexithymia may have difficulty showing effective counseling characteristics. In this respect, it was aimed to examine the relationship between counseling students' alexithymia and multicultural counseling competencies and determine to what extent students' alexithymia predicted their multicultural competencies and sub-dimensions. A total of 143 (73%female, n=104) 4th year counseling students were recruited in this cross-sectional study. 20-Item Toronto Alexithymia Scale (TAS), Multicultural Counseling Competencies Scale, and sociodemographic form were used as measures. Data were analyzed by independent sample t-test and basic linear regression analysis. According to the results, the mean TAS scores of the counseling students were found to be 2,81±.30 and the students had moderate alexithymia based on the average scores of the scale. The mean score of the total multicultural counseling competencies scale was 3.46±.27, and 3.50±.32 for skill, 3.43±.33 for awareness, and 3.43±.33 for knowledge sub-dimensions. Regarding the predictive role of alexithymia on multicultural counseling competencies and its sub-dimensions, it was concluded that alexithymia significantly predicted total MCC and skill sub-dimension but not awareness and knowledge sub-dimensions. These findings shed light on the complexity of factors influencing counselor effectiveness and may provide valuable insights for tailored training and support programs to enhance MCC in the presence of alexithymia.

Keywords: *Alexithymia, multicultural counseling competencies, counselor education*

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinde Çokkültürlü Psikolojik Danışmanlık Yeterliklerinin Yordayıcısı Olarak Aleksitimi

Giderek globalleşen dünyada, gelecekteki psikolojik danışmanların farklı danışanlarının geçmişleri, değerleri ve deneyimleri konusunda derin bir anlayışa ve takdire sahip olmaları gerekmektedir. Bu nedenle, Çokkültürlü Psikolojik Danışmanlık Yeterlilikleri (ÇPDY), danışmanlık öğrencilerinin eğitiminde büyük önem taşımaktadır. Duyguları tanımlama ve ifade etmede zorlukla karakterize edilen bir durum olan aleksitimi, danışmanlık öğrencilerinin yeterlilikleri üzerinde kayda değer bir etkiye sahip olabilir. Etkili danışmanlık sıklıkla danışmanın empati kurma ve danışanlarla duygusal düzeyde bağlantı kurma kapasitesine dayandığından, aleksitimi seviyesi yüksek olan öğrenciler etkili danışmanlık özellikleri göstermede zorluk yaşayabilirler. Bu doğrultuda psikolojik danışma öğrencilerinin aleksitimi ile çokkültürlü psikolojik danışma yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi ve öğrencilerin aleksitimilerinin çokkültürlü psikolojik danışma yeterliklerini ve alt boyutlarını ne ölçüde yordadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Kesitsel araştırmaya toplam 143 (%73 kadın, n=104) 4. sınıf Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencisi katılmıştır. Araştırmada, ölçme aracı olarak 20 maddelik Toronto Aleksitimi Ölçeği (TAÖ), Çokkültürlü Psikolojik Danışma Yeterlikleri Ölçeği ve sosyodemografik form kullanılmıştır. Veriler bağımsız örneklem t-testi ve basit doğrusal regresyon analizi ile analiz edilmiştir. Sonuçlara göre psikolojik danışma öğrencilerinin TAÖ puan ortalamasının 2,81±.30 olduğu ve ölçek puan ortalamalarına göre öğrencilerin orta düzeyde aleksitimiye sahip oldukları belirlenmiştir. Çokkültürlü psikolojik danışmanlık yeterlikleri toplam puanı ortalamaları beceri alt boyutu için 3,46±0,27, beceri alt boyutları için 3,50±0,32, farkındalık alt boyutları için 3,43±0,33 ve bilgi alt boyutları için 3,43±0,33 olarak bulunmuştur. Aleksitiminin ÇPDY toplam ve alt boyutları üzerindeki yordayıcı rolüne bakıldığında aleksitiminin toplam ÇPDY ve beceri alt boyutunu anlamlı düzeyde yordadığı ($p<0.05$) ancak farkındalık ve bilgi alt boyutlarını yordamadığı sonucuna varılmıştır. Bu bulgular, danışma sürecinin etkinliğini etkileyen faktörlere ışık tutmakla birlikte ve aleksitimi varlığında çokkültürlü psikolojik danışma yeterliklerini geliştirmeye yönelik destek programları için değerli bilgiler sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *aleksitimi, çokkültürlü psikolojik danışma yeterlilik, danışman eğitimi*

Prediction of Secondary School Students' Emotional and Psychological Well-Being by Career Development and Some Demographic Variables

Dr. Öğr. Üyesi Osman SÖNER, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi; Doç. Dr. Kamil Arif Kırkıç, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

In this study, a predictive correlational model was used to determine the level of secondary school students' age, average academic success, and career development sub-dimensions of curiosity, knowledge, key figures, interest, locus of control, time perspective, planning and self-levels in predicting their emotional and psychological well-being. The research population consists of 254 secondary school students between the ages of 10-14 studying in the Arnavutköy district of Istanbul. 39.4% (n=100) of the participants were male and 60.6% (n=154) were female. 'Personal Information Form', 'Stirling Emotional and Psychological Well-Being Scale for Children', and 'Career Development Scale for Children' developed by the researcher were used as data collection tools in the study. Hierarchical regression analysis was conducted to determine the level of prediction of secondary school students' emotional and psychological well-being by age, academic success level, and career development sub-dimensions of curiosity, knowledge, key figures, interest, focus of control, time perspective, planning, and self-level. Before starting the data analysis, to perform multiple regression analysis, the assumptions are met that the variables should be at least on an interval scale and have a normal distribution, there should be no autocorrelation, the predicted variables should be independent of each other, that is, there should not be a high relationship between the variables, and there should be a linear (significant) relationship between the predictor and predicted variables. After it was determined, data analysis started. Pearson Correlation analysis was conducted to determine the relationship between secondary school students' emotional and psychological well-being, age, academic achievement average, knowledge, curiosity/research, interests, locus of control, key figures, time perspective, planning, and self. Hierarchical regression analysis was conducted to determine whether the emotional and psychological well-being of secondary school students was predicted by age, academic achievement average, knowledge, curiosity/research, interests, locus of control, key figures, time perspective, planning and self. Age and academic achievement averages were taken first in the analysis (block). It was determined that these two variables together explained 10% of the variance in the emotional and psychological well-being of secondary school students. Here, age and academic achievement averages were found to be significant predictors. As the second block of analysis, the career development sub-dimensions of knowledge, curiosity/research, interests, locus of control, key figures, time perspective, planning, and self were considered. When age and academic achievement averages were controlled, it was observed that knowledge, curiosity/research, interests, the focus of control, key figures, time perspective, planning, and self sub-dimensions contributed 24% to the emotional and psychological well-being of secondary school students. Thus, it was determined that the total variance explained increased to 34%. This shows that age, academic achievement average, knowledge, curiosity/research, interests, locus of control, key figures, time perspective, planning, and self significantly predict the emotional and psychological well-being of secondary school students. The findings obtained from the research were discussed comparatively with the studies in the literature, and suggestions were made for field workers.

Keywords: *career development, emotional well-being, psychological well-being, secondary school students*

Ortaokul Öğrencilerinin Duygusal ve Psikolojik İyi Oluşlarının Kariyer Gelişimi ve Bazı Demografik Değişkenler Tarafından Yordanması

Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin yaş, akademik başarı ortalaması ve kariyer gelişimi alt boyutlarından merak, bilgi, anahtar figürler, ilgi, denetim odağı, zaman perspektifi, planlama ve benlik düzeylerinin duygusal ve psikolojik iyi oluşlarını yordama düzeylerini belirlemek için yordayıcı korelasyonel model kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini İstanbul ili Arnavutköy ilçesinde eğitim gören 10-14 yaş aralığındaki 254 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcıların %39.4'ü (n=100) erkek ve %60.6'sı (n=154) kadındır. Çalışmada veri toplama araçları olarak araştırmacı tarafından geliştirilen 'Kişisel Bilgi Formu', 'Stirling Çocuklar İçin Duygusal ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği' ve 'Çocuklar İçin Kariyer Gelişim Ölçeği' kullanılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin duygusal ve psikolojik iyi oluşlarının yaş, akademik başarı düzeyi ve kariyer gelişimi alt boyutlarından merak, bilgi, anahtar figürler, ilgi, denetim odağı, zaman perspektifi, planlama ve benlik düzeyleri tarafından yordanma düzeyini belirlemek hiyerarşik regresyon analizi yapılmıştır. Veri analizine başlanmadan önce çoklu regresyon analizinin gerçekleştirilebilmesi için değişkenlerin en az aralık ölçeğinde olması ve normal dağılım göstermesi, otokorelasyonun olmaması, yordanan değişkenlerin birbirinden bağımsız olmalı, yani değişkenlerin aralarında yüksek ilişki bulunmamalı, yordayıcı ve yordanan değişkenler arasında doğrusal (anlamlı) bir ilişki olması varsayımlarının karşılandığı saptandıktan sonra veri analizine başlanmıştır. Ortaokul öğrencilerinin duygusal ve psikolojik iyi oluş, yaş, akademik başarı ortalaması, bilgi, merak/araştırma, ilgiler, denetim odağı, anahtar figürler, zaman perspektifi, planlama ve benlikleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin duygusal ve psikolojik iyi oluşlarının yaş, akademik başarı ortalaması, bilgi, merak/araştırma, ilgiler, denetim odağı, anahtar figürler, zaman perspektifi, planlama ve benlikleri tarafından yordanıp yordanmadığının belirlenmesi için hiyerarşik regresyon analizi yapılmıştır. Analize birinci sırada (blokta) yaş ve akademik başarı ortalaması alınmıştır. Bu iki değişken birlikte ortaokul öğrencilerinin duygusal ve psikolojik iyi oluşuna ilişkin varyansın %10'unu açıkladığı saptanmıştır. Burada yaş ve akademik başarı ortalamalarının manidar yordayıcı olduğu saptanmıştır. Analize ikinci blok olarak kariyer gelişimi alt boyutlarından bilgi, merak/araştırma, ilgiler, denetim odağı, anahtar figürler, zaman perspektifi, planlama ve benlik alınmıştır. Yaş ve akademik başarı ortalamaları kontrol edildiğinde bilgi, merak/araştırma, ilgiler, denetim odağı, anahtar figürler, zaman perspektifi, planlama ve benlik alt boyutlarının ortaokul öğrencilerinin duygusal ve psikolojik iyi oluşuna %24 katkı sağladığı görülmüştür. Böylece açıklanan toplam varyansın %34'e yükseldiği saptanmıştır. Bu durum ortaokul öğrencilerinin duygusal ve psikolojik iyi oluşlarının yaş, akademik başarı ortalaması, bilgi, merak/araştırma, ilgiler, denetim odağı, anahtar figürler, zaman perspektifi, planlama ve benlikleri tarafından anlamlı bir şekilde yordandığını göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bulgular alan yazındaki çalışmalarla karşılaştırmalı bir biçimde tartışılmış ve alan çalışanlarına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *kariyer gelişimi, duygusal iyi oluş, psikolojik iyi oluş, ortaokul öğrencileri*

Examining the Relationship Between Peer Relationships, Attachment Styles and Alcohol and Cigarette Use in Adolescents (Famagusta Sample)

Uzm. Psk. Danışman Elife Kılbaş Dolu, Doğu Akdeniz Üniversitesi; Doç. Dr. Sertan Kağan, Doğu Akdeniz Üniversitesi ;Dr. Fatma Burçin Hocaoğlu , Doğu Akdeniz Üniversitesi

This research aims to examine the relationship between peer relationships and attachment styles of high school adolescents and alcohol-cigarette use variables. In this study, it was conducted according to the relational screening design, which aims to explain the relationship between the variables. The universe of the research consists of students studying at Namık Kemal High School located in the city center of Famagusta and from the Turkish Republic of Northern Cyprus (K.K.T.C.) public schools in the 2022-2023 academic year. 446 students were included in this study. Personal Information Form, Peer Relationship Scale, Attachment Styles Scale were used as data collection tools. While examining the use of addictive substances such as alcohol and cigarettes by the students participating in the research and whether there is a relationship between the variables, by regression analysis; The chi-square test was used to determine whether there was a difference between alcohol and cigarette use in demographic variables (class level, gender, using alcohol-cigarette or not and why, age of use, education level of parents, income level and family type). The t-test was used to compare the independent variables, the Three-Dimensional Attachment Styles (MCS) and Peer Relationships (PIS) scale scores, according to alcohol-cigarette use, and the One-Way Analysis of Variance (ANOVA) for variables in more categories. According to the findings of the thesis, it was determined that the level of alcohol use was higher in students with a high family income, their peer relationship levels differed according to their alcohol use status, and the levels of togetherness, closeness, protection and help of students who used alcohol were higher than those who did not use alcohol. It was found that the level of secure attachment, which is one of the sub- dimensions of attachment styles, significantly negatively predicted smoking and alcohol use. In summary, considering that the use of addictive substances such as alcohol and cigarettes is closely related to the adolescence period, it is anticipated that the importance of peer relations and secure attachment with the family in this period should be taken into account by practitioners.

Keywords: *Adolescent, Peer Relationships, Attachment Styles, Alcohol, Smoking*

Ergenlerde Akran İlişkileri ve Bağlanma Stilleri ile Alkol-Sigara Kullanımı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırma; ergenlerin akran ilişkileri ve bağlanma stilleri ile alkol-sigara kullanımı değişkenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacı taşımaktadır. Bu çalışmada; değişkenler arasındaki ilişkiyi açıklamayı amaçlayan ilişkisel tarama desenine göre yapılmıştır. Araştırmanın evreni 2022-2023 eğitim öğretim döneminde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (K.K.T.C.) devlet okullarından olan ve Mağusa il merkezinde bulunan Namık Kemal Lisesinde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Bu araştırmaya 446 öğrenci dahil edilmiştir. Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Akran İlişkileri Ölçeği, Bağlanma Sitilleri Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin alkol-sigara gibi bağımlılık yapıcı maddeleri kullanımını ve değişkenlerle arasında ilişki olup olmadığı regresyon analizi ile incelenirken; demografik değişkenlerden (sınıf düzeyi, cinsiyet, alkol-sigara kullanıyor mu ve nedeni, kullanma yaşı, anne-baba eğitim durumu, gelir düzeyi ve aile tipi) gibi değişkenlerin alkol ve sigara kullanımı arasında fark olup olmadığı ise ki kare testi ile incelenmiştir. Bağımsız değişkenlerden olan Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri (ÜBSÖ) ve Akran İlişkileri (AİÖ) ölçek puanlarının alkol ve sigara kullanımına göre karşılaştırmalarında t-testi ve daha fazla kategorilerde olan değişkenler de Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) dan yararlanılmıştır. Tezin bulgularına göre aile gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin alkol kullanım düzeyinin daha yüksek olduğu, alkol kullanma durumlarına göre akran ilişki düzeylerinin farklılaştığı ve alkol kullanan öğrencilerin birliktelik, yakınlık, koruma, yardım düzeylerinin kullanmayanlara göre yüksek olduğu, bağlanma stillerinin alt boyutlarından olan güvenli bağlanma düzeyinin sigara ve alkol kullanımını önemli şekilde negatif yönde yordadağı bulunmuştur. Özetle alkol ve sigara gibi bağımlılık yapıcı maddelerin kullanımının ergenlik dönemiyle yakından ilişkili olduğu düşünüldüğünde, bu dönemdeki akran ilişkilerinin ve aile ile güvenli bağlanmanın öneminin uygulayıcılar tarafından dikkate alınmasının gerekli olduğu öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Ergen, Akran İlişkileri, Bağlanma Stilleri, Alkol , Sigara*

Problem Areas and Psychological Symptom Levels of Students Applying to the Psychological Counseling and Guidance Center after Returning to Face-to-face Education in the Covid 19 Pandemic

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer UYAR, Anadolu Üniversitesi; Dr. Ahmet ALTINOK, Groningen Üniversitesi

This research was carried out to determine the problem areas and psychological symptom levels of the students who applied to the Psychological Counseling and Guidance Center of a university after returning to face-to-face education in the Covid 19 global epidemic. The data of the research were collected between September 2021, when universities in Turkey started to offer face-to-face education during the Covid 19 pandemic, and February 2023. "Application Form for Psychological Counseling and Guided Center" and "Short Symptom Inventory" were used as data collection tools. In the analysis process, frequency percentages were examined in order to determine the problem areas related to the reasons for students' application to PDRM. The gender-specific differences in the psychological symptom levels of the students were tested with the independent samples T-Test, and the differences specific to the application period and grade level were tested with the ANOVA technique. According to the results of the research, it was revealed that the students' prominent reasons for seeking help were "Anxiety, fear, anxiety" and "Depressed mood / pessimism". It was determined that the percentage of these two problem areas as the reason for seeking help was 25.5% in total, so it can be stated that one out of every four people who applied to the counseling center had depression and anxiety symptoms as the prominent problem areas. In the study, the psychological symptom levels of the students differ according to the application period and gender. In this context, it can be stated that all psychological symptom levels of students increase over time, and female clients have higher psychological symptom levels than male clients. Also, it was observed that there were no significant differences in the psychological symptom levels of the clients according to their grade levels. Finally, it can be stated that students who started face-to-face education after the closure in the Covid 19 epidemic often applied to the counseling center with symptoms of anxiety and depression, and these symptoms increased over time. Therefore, it would be useful to plan psychological counseling services in higher education by taking these needs of university students into consideration. Preventive mental health services are mainly provided in Psychological Counseling and Guidance Centres. However, considering the research findings, it can be stated that there will be a need to focus on rehabilitative services in psychological counseling and guidance centers.

Keywords: *Covid 19, psychological symptom, problem areas, university students.*

Covid 19 Pandemisinde Yüz yüze Eğitime Dönüş Sonrası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezine Başvuran Öğrencilerin Sorun Alanları ve Psikolojik Belirti Düzeyleri

Bu araştırma Covid 19 küresel salgınında yüzyüze eğitime dönüş sonrası bir üniversitenin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezine başvuran öğrencilerin sorun alanlarını ve psikolojik belirti düzeylerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri Covid 19 küresel salgın döneminde Türkiye'deki üniversitelerin yüz yüze eğitime geçtiği Eylül 2021 ile Şubat 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. "Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezine Başvuru Formu" ve "Kısa Semptom Envanteri" veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Analiz sürecinde öğrencilerin PDRM' ye başvuru nedenlerine ilişkin sorun alanlarını belirlemek amacıyla frekans yüzdelerine bakılmıştır. Öğrencilerin psikolojik belirti düzeylerindeki cinsiyete özgü farklar bağımsız örneklemler T-Testi ile başvuru dönemi ve sınıf düzeyine özgü farklılık ise ANOVA tekniğiyle test edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin öne çıkan yardım alma nedenleri "Kaygı, korku, endişe" ve "Çökkün ruh hali / karamsarlık" olduğu ortaya konmuştur. Bu iki sorun alanının, yardım alma nedeni olarak belirtilme yüzdesinin toplam % 25.5 olduğu belirlenmiştir, dolayısıyla, PDR merkezine başvuran her dört kişiden birinde, öne çıkan sorun alanı olarak depresyon ve kaygı belirtileri olduğu ifade edilebilir. Araştırmada öğrencilerin psikolojik belirti düzeyleri başvuru dönemi ve cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Bu bağlamda öğrencilerin tüm psikolojik belirti düzeylerinin zamanla arttığı, kadın danışanların erkek danışanlara göre psikolojik belirti düzeylerinin daha yüksek olduğu belirtilebilir. Aynı zamanda danışanların sınıf düzeylerine göre psikolojik belirti düzeylerinde anlamlı farklılıkların olmadığı görülmüştür. Sonuç olarak, Covid 19 küresel salgınında kapanmalar sonrasında yüz yüze eğitime başlayan öğrencilerin yaygınlıkla kaygı ve depresyon belirtileriyle danışma merkezine başvurduğu ve bu belirtilerde zamanla artışın yaşandığı ifade edilebilir. Dolayısıyla üniversite öğrencilerinin bu ihtiyaçları gözetilerek yüksek öğretimdeki psikolojik danışma hizmetlerinin planlanması yararlı olacaktır. Psikolojik Danışma ve Rehberlik merkezlerinde ağırlıklı olarak koruyucu-önleyici ruh sağlığı hizmetleri yürütülmektedir. Bununla birlikte, araştırma bulguları da dikkate alındığında Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezlerinde rehabilite edici hizmetlere de ağırlık verilmesine ihtiyaç duyulacağı belirtilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Covid 19, psikolojik semptom, problem alanları, üniversite öğrencileri*

Prevention in Higher Education Counseling Centers in Türkiye - Initial Findings

Dr. Öğr. Üyesi Gizem Toska, Boğaziçi Üniversitesi; Psikolojik Danışman Selin Selvi; Psikolojik Danışman Şuheda Arslangiray; Psikolojik Danışman Elif Bülent ; Psikolojik Danışman Asena Ceylan

Prevention is regarded as an essential component of mental health services provided to students in higher education. Prevention and outreach services provided by college and university counseling centers are instrumental in early detection and treatment of mental health concerns, students' strengthening their wellness skills that also support their academic performance, and fostering a positive and supportive campus environment. Increasingly more studies are present in the literature that showcases prevention-focused services, especially as conducted in the United States; these studies not only highlight the importance of prevention, but also give examples to new-age, interactive and tech-based outreach efforts. However, there is very limited information on the current state of prevention efforts in university counseling centers in Türkiye. Format, frequency, or focus of prevention services is yet to be identified. How the leadership or providers at the university counseling centers perceive prevention and outreach is not known. The study that we are to present aimed to bridge these gaps in the literature.

In this study, our goal was to clarify the nature and prevalence of the mental health prevention services offered by the university counseling centers along with the leaders' and employee's attitude towards prevention, perceived barriers to prevention services, and strategies developed to manage those barriers. We contacted the higher education counseling units across the nation via phone and/or e-mail. We invited one person from each unit, preferably someone in a leadership position or a provider who is familiar with the ongoing services, to participate in our study. At the first stage of our study, we have collected data from 28 counseling centers. In this presentation, we intend to share our initial findings regarding the current state of preventative services in higher education in Türkiye. We also intend to present our findings on how leadership and providers seem to regard prevention services, what they need to provide prevention-focused outreach services more often, and how they manage the barriers that they have faced. We also intend to provide outreach examples that our participants identified as potentially inspiring prevention services that they provide on their campuses. Before finalizing our presentation, we intend to make room for a discussion on the meaning of our results for the leaders and providers working in university counseling centers as well as how our results can be utilized to improve ongoing services in collegiate mental health.

Keywords: *higher education, prevention, university counseling centers, mental health*

Türkiye'de Yükseköğretim PDR Birimlerinin Sunduğu Önleyici Hizmetler İlk Bulgular

Yükseköğretimde önleyici çalışmalar öğrencilere sağlanan ruh sağlığı hizmetlerinin önemli bir parçasıdır. Üniversite ve yüksekokullarda Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) birimlerinin yaptığı önleyici çalışmalar ruh sağlığı sorunlarının erken teşhisinde ve çözümlenmesinde, öğrencilerin iyi-oluşunu ve dolayısıyla akademik performanslarını güçlendiren becerilerin kazanımında, ve olumlu ve destekleyici bir kampüs ortamı yaratılmasında önemli bir rol oynar. Yurtdışında, özellikle de Amerika Birleşik Devletleri'nde yükseköğretim çatısında öğrencilere sunulan önleyici hizmetlere dair çalışmalar alanyazında artan bir sıklıkta yer almakta, bir taraftan önleyici çalışmaların önemini vurgularken, bir taraftan da yüksek etkileşimli, teknolojik altyapı kullanan, yenilikçi önleyici çalışmalara dair örnekler sunmaktadır. Türkiye'deki üniversite ve yüksekokullarda öğrencilerin ruh sağlığını korumak ve desteklemek için yapılan önleyici hizmetlere dair çalışmalar ise oldukça kısıtlıdır. Yükseköğretimde önleyici çalışmaların hangi formatta, hangi sıklıkta, hangi konularda sunulduğu bilinmemektedir. Üniversite ve yüksekokullarda PDR birimlerde çalışan yönetici ya da uygulayıcıların önleyici hizmetlere bakış açısına dair bilgi bulunmamaktadır. Bu bildiride sunacağımız çalışma, alanyazındaki bu boşlukları doldurmayı amaçlamıştır.

Çalışmamızda Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında yer alan PDR birimlerinin sundukları önleyici hizmetleri, birimde çalışanların önleyici hizmetlere dair yaklaşımını, önleyici hizmetlere dair algılanan engelleri, ve bu engellere dair kullanılan başa çıkma yöntemlerini anlamayı hedefledik. Yükseköğretimde PDR hizmetleri veren birimler ile gerek telefon, gerek e-posta üzerinden iletişim kurduk. Birimde yönetici olarak çalışan ya da uygulayıcı olarak hizmet veren, birimin hizmetlerini bilen bir kişiyi hazırladığımız soruları cevaplamaya davet ettik. Çalışmamızın ilk etabında 28 birimden veri topladık. Bu bildiride Türkiye'de yükseköğretimde öğrencilere ne çeşit önleyici hizmetlerin, hangi konulara odaklanarak verildiğine dair çizdiğimiz resmin ilk bulgularını sunuyor olacağız. Önleyici hizmetlere dair yöneticilerin ve uygulamacıların algınan tutumlarına, önleyici hizmetlerin daha yaygın olarak sunulması için duyumsanan ihtiyaçlara, ve karşılaşılan engellerle başa çıkma stratejilerine dair topladığımız bulguları da iletiyor olacağız. Katılımcıların birimlerinde sundukları önleyici hizmetlerden vurgulamak istediği, alandaki uygulamacılara ilham olabileceğini düşündükleri örnekleri de paylaşacağız. Bildirimizi tamamlamadan önce bulgularımızın üniversite ve yüksekokul danışmanlık birimlerinde çalışan yöneticiler ve uygulayıcılar için anlamına ve birimlerin gelişimini, dolayısıyla da öğrencilerin iyi-oluşunu desteklemek için nasıl kullanılabileceğine dair bir tartışma ortamı da açacağız.

Anahtar Kelimeler: *yükseköğretim, önleyici hizmetler, ruh sağlığı, üniversite psikolojik danışmanlık birimleri*

The Effect of Psychoeducation Programme Based on Solution-Focused Approach on Solution Focality in Communıcation and Mental Well-Being of Emerging Adults

Prof. Dr. Rezzan Gündoğdu, Aksaray Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Ekrem Sedat Şahin, Aksaray Üniversitesi

In this study, it was aimed to examine the effect of a Solution Focused Approach-based psycho-education programme on the solution orientation in communication and mental well-being of individuals in emerging adulthood. The Solution Focused Approach emerged as a short-term therapy model in the late 20th century. The approach was developed by Steve de Shazer, Insoo Kim Berg and their team (de Shazer et al., 2007) and today it is referred to as Solution Focused Short Term Therapy, more commonly known as "Solution Focused Approach". The approach is preferred by humanitarian professionals serving in many different fields including psychiatry, psychological counselling, clinical psychology, coaching, social work and even nursing (Şahin & Siyez, 2023). Solution Focused Approach is a future-oriented and goal-oriented model. This approach focuses on solutions instead of focusing on problems (Grant et al., 2012). Exceptional situations and moments within the problem are among the starting points for change (Corey, 2008). In therapy, three basic rules are followed: "do not repair what is not broken", "insist on using solutions that work" and "do not use solutions that do not work, try different solutions" (Berg & Miller, 1992). In summary, in Solution Focused Therapy, it is tried to support the change and development of the client without harming the processes that go well in the life of the person, without hesitating to use the solutions that produce positive results when necessary, but without insisting on using the solutions that do not work. Influenced by the philosopher Wittgenstein's views on language, de Shazer emphasises the use of language in his approach. Language is the main tool in negotiating and taking action about one's future. In other words, language creates social reality (Chang & Nylund, 2013; Şahin & Siyez, 2023). According to de Shazer, "language" constitutes the human world and the human world constitutes the whole world (de Shazer & Berg, 1992). There are studies showing that there is a positive relationship between the collaborative language used in the Solution Focused Approach and the client's change (Franklin et al., 2016). In terms of this approach, it can be said that language is an important intervention and change tool. This study was planned with the idea that the psycho-education programme developed on the basis of this approach would have a positive effect on the participants' solution orientation and mental well-being in communication. In this study designed according to the experimental design, pretest-posttest control group model was applied. Two months after the posttest, a follow-up test was conducted on the experimental group. The hypotheses tested in the study are presented below:

H1: The Solution Focality in Communication Scale (SFCS) posttest mean scores of emerging adults in the experimental group who received Solution Focused Approach-based psycho-education programme were significantly higher than their pretest mean scores.

H2: The Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale (WEMWBS) posttest mean scores of the emerging adults in the experimental group who received Solution-Focused Approach-based psycho-education programme were significantly higher than their pretest mean scores.

H3: The mean SFCF posttest scores of emerging adults in the experimental group who received Solution-Focused Approach-based psycho-education programme were significantly higher than the mean posttest scores of emerging adults in the control group who did not participate in this training.

H4: The mean WEMWBS posttest scores of emerging adults in the experimental group who received Solution-Focused Approach-based psycho-education programme were significantly higher than the mean posttest scores of emerging adults in the control group who did not participate in this training.H5:

There is no significant difference between the mean scores of the SFCF posttest and the mean scores of the follow-up test of the emerging adults in the experimental group to whom the Solution-Focused Approach-based psycho-education programme was applied.H6: There is no significant difference between the mean scores of the WEMWBS posttest and the mean scores of the follow-up test of the emerging adults in the experimental group who received the Solution Focused Approach-based psycho-education programme. H7: There is no significant difference between the SFCF pretest and posttest mean scores of emerging adults in the control group.H8: There is no significant difference between the mean WEMWBS pretest and posttest scores of emerging adults in the control group. The experimental and control groups of the study were emerging adults studying in the field of Guidance and Psychological Counselling at a university in Central Anatolia. The experimental group consisted of 9 women and 7 men, totalling 16 participants; similarly, the control group consisted of 6 men and 10 women, totalling 16 participants. After the researchers made an announcement about the psycho-education study, the participants were randomly assigned to the experimental and control groups. The Solution Focused Communication Scale (SFCS) developed by Şahin and Derin (2020), Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale (WEMWBS) developed by Tennant et al. (2007) and adapted into Turkish by Keldal (2015), and Personal Information Form (PIF) were applied to the individuals in the experimental and control groups. Then, a 12-session Solution-Focused Approach-based psychoeducation programme was applied to the participants in the experimental group by a researcher. In the psycho-education programme, ninety minutes of theoretical and practical studies were conducted in each session. No application was made to the individuals in the control group. After the psychoeducation programme was completed, the measurement tools presented to the experimental and control groups in the pretest were applied to both groups as a posttest. Sixty days after the posttest, the relevant measurement tools were applied to the participants in the experimental group as a follow-up test. Nonparametric tests were used to analyse the data obtained from the research. The data were analysed in SPSS 25.0 environment. Mann-Whitney U Test was used to test the significance of the difference between groups and Wilcoxon Signed Ranks Test was used to analyse the significance of the difference between measurements. The margin of error in the study was set as.05. As a result of the research, it was seen that all but the sixth hypothesis were proved. In other words, Solution Focused Approach-based psycho-education programme positively affected emerging adults' solution-focusedness in communication and mental well-being. On the other hand, it was determined that the effect of the Solution Focused Approach-based psycho-education programme on the mental well-being of the participants was not long-term. The follow-up test scores of the individuals in the experimental group were significantly lower than the posttest scores. It can be stated that the 6 February earthquakes in our country had an effect on the positive effect on mental well-being. The study and posttest were conducted before the earthquakes and the follow-up test was conducted after the earthquakes. The fact that some of the participants in the experimental group experienced the earthquake directly, the rest of the participants were influenced by what they saw and heard about the earthquake from visual and written media, and the concern that there might be an earthquake in the places where they live may be the reason for the decrease in the mental well-being scores of the participants in the experimental group in the follow-up test.

Keywords: *Solution focused approach, Solution focality in communication, Mental well-being, Emerging adulthood*

Çözüm Odaklı Yaklaşım Temelli Psiko-Eğitim Programının Beliren Yetişkinlerin İletişimde Çözüm Odaklılıkları ve Mental İyi Oluşlarına Etkisi

Bu araştırmada beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin iletişimde çözüm odaklılıkları ve mental iyi oluşları üzerinde Çözüm Odaklı Yaklaşım temelli psiko-eğitim programının etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çözüm Odaklı Yaklaşım, 20. yüzyılın sonlarında kısa süreli bir terapi modeli olarak ortaya çıkmıştır. Steve de Shazer, Insoo Kim Berg ve çalışma ekibi tarafından geliştirilmiş olan yaklaşım (de Shazer vd., 2007) ve günümüzde Çözüm Odaklı Kısa Süreli Terapi, daha genel adıyla "Çözüm Odaklı Yaklaşım" olarak ifade edilmektedir. Yaklaşım psikiyatri, psikolojik danışmanlık, klinik psikoloji, koçluk, sosyal hizmet ve hatta hemşirelik de dâhil olmak üzere birçok farklı alanda hizmet veren insana yardım mesleği uzmanlarınca tercih edilmektedir (Şahin ve Siyez, 2023). Çözüm Odaklı Yaklaşım, gelecek odaklı ve hedef yönelimli bir modeldir. Bu yaklaşımda sorunlara odaklanmak yerine çözümlere odaklanılır (Grant vd., 2012). Sorunun içindeki istisnai durum ve anlar değişim için çıkış noktaları arasındadır (Corey, 2008). Terapide "bozulmamışsa onarma", "işleyen çözüm yollarına başvurmada ısrar et" ve "işlemeyen çözüm yollarına başvurma farklı çözüm yolları dene" (Berg ve Miller, 1992) şeklinde üç temel kural takip edilir. Özetle Çözüm Odaklı Teapi'de insanın hayatında yolunda giden süreçlere zarar vermeden, olumlu sonuçlar üreten çözüm yollarını gerektiğinde kullanmaktan çekinmeden fakat işlemeyen çözüm yollarını kullanmak için ısaracı olmadan danışanın değişim ve gelişimine destek olunmaya çalışılır.
Filozof Wittgenstein'in dil konusundaki görüşlerinden etkilenen de Shazer, yaklaşımında dilin kullanımını önemser. Kişinin geleceği hakkında müzakerelerde ve harekete geçme konusunda dil esas araçtır. Diğer bir ifade ile sosyal gerçekliği dil yaratır (Chang & Nylund, 2013; Şahin ve Siyez, 2023). Dil, terapötik sürecin merkezindedir. de Shazer'a göre "dil," insan dünyasını oluşturur ve insan dünyası da tüm dünyayı oluşturur (de Shazer ve Berg, 1992). Çözüm Odaklı Yaklaşım'da kullanılan işbirlikçi dil ile danışanın değişimi arasında olumlu ilişki olduğunu ortaya koyan çalışmalar bulunur (Franklin vd., 2016). Bu yaklaşım açısından dilim önemli bir müdahale ve değişim aracı olduğu söylenebilir. Bu yaklaşım temel alınarak geliştirilen psiko-eğitim programının katılımcıların ileşimde çözüm odaklılıkları ve mental iyi oluşlarına olumlu etkisi olacağı düşünülere bu araştırma planlanmıştır. Deneysel desene göre tasarlanan bu çalışmada öntest- sontest kontrol gruplu model uygulanmıştır. Sontestten iki ay sonra deney grubuna izleme testi gerçekleştirilmiştir. Araştırmada test edilen denenceler aşağıda sunulmuştur:
D1: Çözüm Odaklı Yaklaşım temelli psiko-eğitim programı uygulanan deney grubundaki beliren yetişkinlerin İletişimde Çözüm Odaklılık Ölçeği (İÇOÖ) sontest puan ortalamaları, öntest puan ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksektir.

D2: Çözüm Odaklı Yaklaşım temelli psiko-eğitim programı uygulanan deney grubundaki beliren yetişkinlerin Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği (WEMİOÖ) sontest puan ortalamaları, öntest puan ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksektir.

D3: Çözüm Odaklı Yaklaşım temelli psiko-eğitim programı uygulanan deney grubundaki beliren yetişkinlerin İÇOÖ sontest puan ortalamaları bu eğitime katılmayan kontrol grubundaki beliren yetişkinlerin sontest puan ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksektir.

D4: Çözüm Odaklı Yaklaşım temelli psiko-eğitim programı uygulanan deney grubundaki beliren yetişkinlerin WEMİOÖ sontest puan ortalamaları bu eğitime katılmayan kontrol grubundaki beliren yetişkinlerin sontest puan ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksektir.

D5: Çözüm Odaklı Yaklaşım temelli psiko-eğitim programı uygulanan deney grubundaki beliren yetişkinlerin İÇOÖ sontest puan ortalamaları ile izleme testi puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur.

D6: Çözüm Odaklı Yaklaşım temelli psiko-eğitim programı uygulanan deney grubundaki beliren yetişkinlerin WEMİOÖ sontest puan ortalamaları ile izleme testi puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur.

D7: Kontrol grubundaki beliren yetişkinlerin İÇOÖ öntest puan ortalamaları ile sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur.

D8: Kontrol grubundaki beliren yetişkinlerin WEMİOÖ öntest puan ortalamaları ile sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur.

Araştırmanın deney ve kontrol grubu Orta Anadoluda bulunan bir üniversitenin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Alanı'nda öğrenim görmekte olan beliren yetişkin bireylerdir. Deney grubunda 9 kadın ve 7 erkek toplam 16 katılımcı; benzer şekilde kontrol grubunda ise 6 erkek ve 10 kadın toplam 16 katılımcı bulunmaktadır. Araştırmacılar psiko-eğitim çalışmasına ilişkin duyuruyu yaptıktan sonra, katılmak isteyenler arasından yansız atama yolu ile katılımcılar deney ve kontrol grubuna alınmıştır. Deney ve kontrol grubundaki bireylere Şahin ve Derin (2020) tarafından geliştirilen İletişimde Çözüm Odaklılık Ölçeği (İÇOÖ), Tennant ve diğerlerinin (2007) geliştirdiği, Türkçe'ye uyarlaması Keldal (2015) tarafından gerçekleştirilen Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği (WEMİOÖ) ve Kişisel Bilgi Formu (KBF) uygulanmıştır. Ardından deney grubundaki katılımcılara 12 oturumluk Çözüm Odaklı Yaklaşım temelli psiko-eğitim programı bir araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Psiko-eğitim programında her bir oturumda doksan dakikalık teorik ve uygulamalı çalışmalar yapılmıştır. Kontrol grubundaki bireylere herhangi bir uygulama yapılmamıştır. Psiko-eğitim programı bittikten sonra deney ve kontrol grubuna öntestte sunulan ölçme araçları sontest olarak da her iki gruba uygulanmıştır. Sontestin gerçekleştirilmesinden 60 gün sonra deney grubundaki katılımcılara ilgili ölçme araçları izleme testi olarak uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde parametrik olmayan testler kullanılmıştır. Veriler SPSS 25.0 ortamında analiz edilmiştir. Gruplar arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için Mann-Whitney U Testi, ölçümler arasındaki farkın anlamlılığını analiz etmek için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Araştırmada hata payı .05 olarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda altıncı denence hariç diğerlerinin ispatlandığı görülmüştür. Diğer bir ifade ile Çözüm Odaklı Yaklaşım temelli psiko-eğitim programı beliren yetişkinlerin iletişimde çözüm odaklılık ve mental iyi oluşlarını olumlu etkilemiştir. Diğer yandan Çözüm Odaklı Yaklaşım temelli psiko-eğitim programının katılımcıların mental iyi oluşları üzerindeki etkisinin uzun süreli olmadığı belirlenmiştir. Deney grubundaki bireylerin izleme testi puanları sontest puanlarına göre anlamlı şekilde düşük çıkmıştır. Mental iyi oluştaki pozitif etkinin uzun sürmemesinde ülkemizde yaşanan 6 Şubat depremlerinin etkisi olduğu belirtilebilir. Deney çalışması ve sontest depremlerden önce; izleme testi ise sonra gerçekleştirilmiştir. Deney grubundaki katılımcıların bazılarının depremi doğrudan yaşamış olması, geri kalanların da gerek görsel ve yazılı medyadan yaşanan depreme ilişkin gördükleri ve duyduklarının etkisinde kalmaları ve gerekse de yaşadıkları yerlerde deprem olabileceği endişesi izleme testinde deney grubundaki katılımcıların mental iyi oluş puanlarının düşmesinin nedeni olabilir.

Anahtar Kelimeler: *Çözüm odaklı yaklaşım, İletişimde çözüm odaklılık, Mental iyi oluş, Beliren yetikinlik*

The Relationship Between Body Perception and Attitude Towards Bullying

Psikolojik Danışman Sena Tunç, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

The objective of this study is to gather information regarding the body perception levels of high school students, their involvement in bullying (either as victims or perpetrators), and to investigate the potential correlations between their body perception levels and their involvement in peer bullying. The study's dataset comprised 382 high school students, consisting of 242 (62.8%) girls and 142 (37.2%) boys, who were enrolled in Turkish schools during the 2022-2023 academic year. To conduct the research, the Body Perception Scale and Bullying Tendency Scale were employed. Additionally, a Demographic Form was designed to collect students' demographic details and pertinent data. This form encompassed information such as the student's gender, age, grade level, parents' educational backgrounds, dietary habits, interventions related to their body, and their perceptions of their relationships with peers. In accordance with the normality test results for the collected scores, various statistical methods were applied, including t-tests, one-way variance analysis, and correlation analyses. The study's findings revealed that there was no significant correlation between body perception scale scores and bullying tendency scale scores. Notably, a higher prevalence of bullying tendencies was observed among male students. Regarding grade levels, 10th-grade students exhibited the highest body perception levels, while 12th-grade students had the lowest body perception levels and the highest bullying tendencies. Furthermore, when considering parents' educational backgrounds, higher body perception scores were associated with mothers having completed high school education, while fathers' undergraduate and graduate educational levels were associated with the highest body perception scores. In terms of bullying tendencies, mothers' educational backgrounds at the undergraduate and graduate levels, along with fathers' educational backgrounds at the high school level, were linked to the highest scores. Regarding the students' peer relationships, both body perception and bullying tendency scores indicated that the students generally had very good relationships with their peers. When examining the predictive influence of bullying tendency subscales on body perception, significant differences were only observed in the sub-dimensions related to a lack of emotional sharing and feeling uncomfortable. In conclusion, the study's findings were thoroughly discussed, interpreted, and used to formulate recommendations for further research or interventions.

Keywords: *body perception, peer bullying*

Beden Algısı ile Zorbalığa Karşı Tutumu Arasındaki İlişki

Bu araştırmanın amacı lise kademesindeki öğrencilerin beden algısı düzeyleri ve zorbalığa uğrayan mı yoksa uğratan mı oldukları hakkında bilgi edinmek, beden algı düzeyleri ile akran zorbalığı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın verileri 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Türkiye'de eğitim görmekte olan 242'si (62,8) kız, 142'si (37,2) erkek toplamında 382 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada Vücut Algısı Ölçeği ile Zorbalığa Eğilimi Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada öğrencilerin demografik bilgilerine ulaşabilmek ve veri elde edebilmek adına Demografik Form oluşturulmuştur. Formda; öğrencinin cinsiyeti, öğrencinin yaşı, kaçıncı sınıfa gittiği, anne ve babasının eğitim durumu, diyet yapıp yapmadığı, vücuduna herhangi bir müdahalede bulunup bulunmadığı ve akranları ile olan ilişkilerine dair algılara yer verilmiştir. Araştırmada elde edilen puanların normallik testi sonuçları doğrultusunda; t Testi, tek yönlü varyans analizi ve korelasyon teknikleri kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre beden algısı ölçeği puanları ile zorbalık eğilimi ölçeği puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Genel olarak; zorbalık eğilimi olan öğrenciler erkek öğrencilerde daha yüksek bulunmuştur. Sınıf düzeyinde bakıldığında beden algısı düzeyi en yüksek 10.sınıf, beden algısı düzeyi en düşük 12.sınıf, zorbalık eğilimi olan öğrencilerde en yüksek 12.sınıf öğrencileri tespit edilmiştir. Beden algısı puanlarında anne eğitim durumunda lise düzeyi, baba eğitim durumunda lisans ve lisansüstü puanları en yüksektir. Zorbalık eğilimi puanlarında anne eğitim durumlarında lisans ve lisansüstü, baba eğitim durumlarında lise düzeyleri en yüksek puandır. Beden algısı ve zorbalık eğilimi puanlarında öğrencilerin akran ilişkileri çok iyi olarak saptanmıştır. Zorbalık eğilimi alt ölçeklerinin beden algısını yordam gücü incelendiğinde sadece duygusal paylaşım eksikliği ile rahatsız olma alt boyutlarında anlamlı farklılıklar görülmemektedir. Genel olarak bulgular tartışılmış yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Beden Algısı, Akran Zorbalığı*

Mediating Role of Resilience in the Relationship Between Self-Compassion and Coronavirus-Induced Anxiety

Doç. Dr. Tuğba Sarı, Akdeniz Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Şule Tarcan, Akdeniz Üniversitesi

INTRODUCTION

With the COVID-19 pandemic, people have faced a contagious and serious threat, and as a result, they have been under great psychological pressure, their sense of control over their own lives has diminished and their sense of trust has been shaken. Although the COVID-19 pandemic seems to be largely over, publications suggest that the outbreak may continue with different versions of the coronavirus. Therefore, the importance of self-regulation, coping mechanisms and increasing the protective factors of individuals has increased in terms of how people can cope with the fear of the virus. At this point, one of the important internal psychological support mechanisms that can be addressed is self-compassion. When the existing literature is examined, it can be thought that self-compassion increases resilience and increased resilience plays a protective role in terms of virus-related anxiety. It has been observed that there is no research in this direction in the national literature. Therefore, this study aims to test the mediating role of resilience in the relationship between self-compassion and coronavirus-related anxiety.

RESEARCH METHODOLOGY

Descriptive survey method was used in this study. The study group consisted of 523 adults who volunteered to participate in the study. The ages of the participants ranged between 18 and 83, with a mean age of 39.65 (SD=86.18). 416 of the participants were female (79.5%) and 107 were male (20.5%). The applications were conducted online using Google forms and the principle of volunteerism was taken as a basis. Data collection tools: The Coronavirus Anxiety Scale was used to measure anxiety about coronavirus and the Brief Resilience Scale was used to measure psychological resilience. Self-compassion was measured with the Brief Self-Compassion Scale. Analyses. Pearson momentum correlation coefficient was calculated to examine the relationships between variables in the study. In order to examine the mediating role of psychological resilience in the relationship between self-compassion and coronavirus-related anxiety, the four-step system proposed by Baron and Kenny (1986) was used. A series of multiple regression analyses were conducted as suggested. All analyses were conducted in the SPSS package program.

RESULTS

According to the findings, self-compassion was significantly negatively correlated with coronavirus-related anxiety ($r= -.18$, $p< .01$) and significantly positively correlated with resilience ($r= .61$, $p< .01$). A significant negative correlation was found between resilience and coronavirus-related anxiety ($r=23$, $p< .01$). According to the regression analysis results, self-compassion alone significantly predicted coronavirus-related anxiety ($\beta= -.181$, $t= 7.776$, $p< .00$) and explained 18% of the variance in coronavirus-related anxiety scores. When both self-compassion and psychological resilience were analyzed together, self-compassion did not predict coronavirus anxiety ($p > .05$). Contraversely, when both variables were analyzed together, resilience significantly predicted coronavirus-related anxiety ($\beta= -.197$, $t= -3.646$, $p<$

.01). The findings reveal that resilience has a full mediating role in the relationship between self-compassion and coronavirus-related anxiety. In other words, as self-compassion increases, resilience increases and coronavirus-related anxiety decreases with the mediating role of resilience.

Keywords: *Coronavirus-Related Anxiety, Self-Compassion, Resilience*

Öz-Şefkat ve Koronavirüse Bağlı Kaygı Arasındaki İlişkide Psikolojik Sağlamlığın Aracılık Rolü

Problem Durumu

COVİD-19 salgınıyla birlikte insanlar bulaşıcı ve ciddi bir tehditle karşı karşıya kalmışlar ve bunun sonucunda büyük bir psikolojik baskı altına girmişler, bireylerin kendi hayatları üzerindeki kontrol duyguları azalmış ve güven duyguları sarsılmıştır. Her ne kadar COVİD-19 salgını büyük ölçüde bitmiş gibi görünse de yayınlar salgının koronavirüsün farklı versiyonlarıyla devam edebileceğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle insanların virüs korkusuyla nasıl başa çıkabilecekleri konusunda kendi kendini düzenlemenin, başa çıkma mekanizmalarının ve bireylerin koruyucu faktörlerini arttırmanın önemi artmıştır. Bu noktada ele alınabilecek önemli içsel psikolojik destek mekanizmalarından birinin öz-şefkat olduğu görülmektedir. Mevcut alan yazını incelendiğinde öz-şefkatin psikolojik sağlamlılığı arttırdığı ve artan psikolojik sağlamlılığın da virüse bağlı kayı açısından koruyucu bir rol üstlendiği düşünülebilir. Ulusal alanyazınında bu yönde bir araştırma olmadığı görülmüştür. Bundan dolayı bu araştırmada psikolojik sağlamlılığın öz-şefkat ile koronavirüse bağlı kaygı arasındaki ilişkide aracılık rolünün test edilmesi amaçlanmıştır.

Araştırma Yöntemi

Bu çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma grubu: Araştırmanın çalışma grubunu araştırmaya katılmaya gönüllü olan 523 yetişkin oluşturmaktadır. Katılımcıların yaşları 18 ile 83 arasında değişmekte olup, yaş ortalaması 39.65'dur (SS=86.18). Katılımcıların 416'isi kadın (%79.5), 107'si erkektir (%20.5). Uygulamalar Google forms kullanılarak online ortamda yapılmış, gönüllük ilkesi temel alınmıştır. Veri toplama araçları: Araştırma verilerinin toplanmasında koronavirüse dair kaygıyı ölçmek Koronavirüs Kaygı Ölçeği, psikolojik sağlamlılığı ölçmek için Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği uygulanmıştır. Öz-şefkat ise Kısa Öz-Şefkat Ölçeği ile ölçülmüştür.

Araştırmada değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek için Pearson momentum korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Öz-şefkat ve koronavirüse bağlı kaygı arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın aracılık rolünü incelemek için ise Baron ve Kenny tarafından önerilen dörtlü basamak sistemi kullanılmıştır. Önerildiği gibi bir dizi çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Bütün analizler SPSS paket programında gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Bulgulara göre öz-şefkat ile koronavirüse bağlı kaygı arasında negatif yönde anlamlı olarak ($r= -.18$, $p< .01$), ve psikolojik sağlamlık ile pozitif yönde anlamlı olarak ($r= .61$, $p< .01$) ilişkili bulunmuştur. Psikolojik sağlamlık ile koronavirüse bağlı kaygı arasında bir negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=23$, $p< .01$). Regresyon analizi sonuçlarına göre, öz-şefkat tek başına koronavirüse bağlı kaygıyı anlamlı olarak yordamakta ($\beta= -.181$, $t= 7.776$, $p< .00$) ve koronavirüse bağlı kaygı puanlarında varyansın %18'ini açıklamaktadır. Hem öz-şefkat hem de psikolojik sağlamlık birlikte analize alındığında öz-şefkat koronavirüs kaygısını yordamamaktadır ($p > .05$). Her iki değişkenin birlikte analize alındığında, psikolojik dayanıklılığın koronavirüse bağlı kaygını anlamlı olarak yordadığı görülmektedir ($\beta= -.197$, $t= -3.646$, $p< .01$). Bulgular öz-şefkat ile koronavirüse bağlı kaygı arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın tam bir acılık rolü olduğunu ortaya koymaktadır. Bir başka ifadeyle ö-şefkat arttıkça psikolojik sağlamlık artmakta ve psikolojik sağlamlığın aracılık rolü ile koronavirüse bağlı kaygı azalmaktadır. Bulgular yetişkinlerle yapılacak koruyucu çalışmalarda yön verici olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Koronavirüse Bağlı Kaygı, Öz-Şefkat, Psikolojik Sağlamlık*

Relationship Satisfaction in Adult Individuals: The Role of Partner Sociolinguism, Self-Satisfaction, Relationship Type and Gender Variables

Lisansüstü Öğrencisi Musa Dereli, Çukurova Üniversitesi; Doç. Dr. Metehan ÇELİK, Çukurova Üniversitesi

The purpose of this study is to examine whether partner sociology, self-satisfaction, relationship type and gender variables predict the relationship satisfaction levels of adult individuals. The sample of the research consists of 373 people (274 women, 99 men) aged 18 and over who are in a romantic relationship. The average age of the study was determined as 25.10. The problem statement of the research is "Do self-satisfaction, partner sociology, relationship type and gender variables predict the relationship satisfaction levels of adult individuals?" It was determined as;

Sub-problem sentences are listed below according to the main problem sentence:

- Does self-satisfaction predict adult individuals' relationship satisfaction levels?
- Does partner sociotelism predict the relationship satisfaction levels of adult individuals?
- Does relationship type predict adult individuals' relationship satisfaction levels?
- Does gender predict the relationship satisfaction levels of adult individuals?

Apart from the 'Personal Information Form', the 'Relationship Satisfaction Scale', adapted to Turkish by Curun (2001) to measure relationship satisfaction, was used to obtain the data, and the 'Relationship Satisfaction Scale' was adapted to Turkish by Topal, Güngör, Çoban, Şahintürk, Kırmızıkaya, Şendil (2021) to measure partner sociotelism. A total of three measurement tools were used: the adapted 'Partner Sociolinguism Scale' and the 'Self-Satisfaction Scale' developed by Çeçan (2021) to measure self-satisfaction. Data was collected via Google Form. The analysis of the data was done with the Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 22.00 statistical package program. Relational screening model was used in this study, which examined whether self-satisfaction, partner sociology, relationship type and gender variables predicted the relationship satisfaction levels of adult individuals. Data analysis was done by simple correlation and multiple regression analysis. According to the results of the analysis, it was determined that self-satisfaction, relationship type, partner sociotelism and gender variables were important predictors of adult individuals' relationship satisfaction, respectively. The results obtained were discussed within the framework of the relevant literature and suggestions were made for applications and future research.

Keywords: *Relationship satisfaction, partner sociotelism, self-satisfaction, relationship type, gender*

Yetişkin Bireylerde İlişki Doyumu: Partner Sosyotelizmi, Kendinden Memnun Olma, İlişki Türü ve Cinsiyet Değişkenlerinin Rolü

Bu araştırmanın amacı, partner sosyotelizmi, kendinden memnun olma, ilişki türü ve cinsiyet değişkenlerinin yetişkin bireylerin ilişki doyum düzeylerini yordayıp yordamadığının incelemesidir. Araştırmanın örneklemini, romantik ilişkisi olan 18 yaş ve üzeri 373 kişi (274 kadın, 99 erkek) oluşturmaktadır. Çalışmanın yaş ortalaması ise 25.10 olarak belirlenmiştir. Araştırmanın problem cümlesi "kendinden memnun olma, partner sosyotelizmi, ilişki türü ve cinsiyet değişkenleri yetişkin bireylerin ilişki doyum düzeylerini yordamakta mıdır?" şeklinde belirlenmiştir.

Ana problem cümlesine göre alt problemler cümleleri aşağıda sıralanmaktadır:

- Kendinden memnun olma, yetişkin bireylerin ilişki doyum düzeylerini yordamakta mıdır?
- Partner sosyotelizmi, yetişkin bireylerin ilişki doyum düzeylerini yordamakta mıdır?
- İlişki türü, yetişkin bireylerin ilişki doyum düzeylerini yordamakta mıdır?
- Cinsiyet yetişkin bireylerin ilişki doyum düzeylerini yordamakta mıdır?

Verilerin elde edilmesinde 'Kişisel Bilgi Formu' dışında ilişki doyumunu ölçmek için Türkçe'ye Curun (2001) tarafından uyarlanan 'İlişki Doyumu Ölçeği', partner sosyotelizmini ölçmek için Türkçe'ye Topal, Güngör, Çoban, Şahintürk, Kırmızıkaya, Şendil (2021) tarafından uyarlanan 'Partner Sosyotelizmi Ölçeği' ve kendinden memnun olma durumunu ölçmek için Çeçan (2021) tarafından geliştirilen 'Öz-Memnuniyet Ölçeği' olarak toplam üç ölçme aracı kullanılmıştır. Veriler Google Form aracılıyla toplanmıştır. Verilerin analizi Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 22.00 istatistik paket programı ile yapılmıştır. Kendinden memnun olma, partner sosyotelizmi, ilişki türü ve cinsiyet değişkenleri yetişkin bireylerin ilişki doyum düzeylerini yordayıp yordamadığını inceleyen bu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin analizi basit korelasyon ve çoklu regresyon analizi ile yapılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre sırasıyla kendinden memnun olma, ilişki türü, partner sosyotelizmi ve cinsiyet değişkenlerinin yetişkin bireylerin ilişki doyumunun önemli birer yordayıcısı oldukları belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar, ilgili alan yazın çerçevesinde tartışılarak, uygulamalara ve gelecek araştırmalara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *İlişki doyumu, partner sosyotelizmi, kendinden memnun olma, ilişki türü, cinsiyet*

Ethical Beliefs of Counseling Students

Doç. Dr. Müge Beidoğlu, Uluslararası Final Üniversitesi

Professional ethics is an important cornerstone of the counseling profession. Because only if professional ethics are taken into consideraton, it is possible to provide a service worthy of human dignity. Therefore a strong foundation regarding professional ethics should be developed during education and strengthened throughout the person's professional life.

Information sharing, case studies and group discussions in professional ethics courses help undergraduate counseling students reflect their value systems, beliefs about life, religion, sexual orientation and multiculturalism. It begins with the process of realizing, examining and discovering one's beliefs on these issues and continues with the process of learning, internalizing and transferring the ethical rules, standards and codes required by the profession to ethical dilemmas.

At this stage, it is noteworthy that the programs that train counselors in Turkey are also offered at the undergraduate level, which means that students experience the two processes mention above almost simultaneously. Undergraduate students who are in the begining of emerging adulthood stage are resonsible for both providing counseling which is open to being influenced by the professionals value systems unless a greate amount of awareness existed and providing a responsible mental heath services by internalizing ethical standards, increases the importanc of the crietia for the transition to professionalism. The lack of a " licensed" practice which is a prerequisite in some Europen countries and the United States of America, in Turkey and the ability to start providing services after graduation constitute the reason for selecting undergraduate counseling students as the study group of this research.

This research aims to reveal the ethical beliefs of counselor candidates and contribute to the research and literaure on Professional ethics in counseling, which is limited in Turkish literature. The purpose of this study is to investigate the ethical beliefs of 4th grade undergraduate counseling students. For this purpose, an answer was sought to the following question: What are the ethical beliefs of 4th year counseling students? The sample of this study consists of 27 (20 female and 7 male(4th year students in counseling undergraduate program. The average age of the participants is 23. In this study, 4th year undergraduate students who completed compulsory Professional ethics course were included and the purposeful sampling method based on voluntary participation was used to determine the participants. The purpose of the research was explained to 4th year undergraduate counseling students attending two private and one state university in Northern Cyprus and the information collection tool was applied to those who agreed to participate in the study. This is a survey type quantitative study. Data were collected by using the survey instrument developed by Gibson and Pope (1993) and adapted in Turkish by Siviş Çetinkaya (2014) with the second author's permission. Participants were asked to determine if each of the given 67 behaviors was ethical, unethical or if they were uncertain about it. Gender anda ge information were also collected. In the adaptation study of the instrument the cronbach alpha value was calculated as .83. The statistical procedures were performed by using SPSS 26 version. Percentages were used to determine the belief regarding the ethical natüre of each behavior.

As in Gibson ve Pope (1993), Tarvydays et. al. (2004) and Siviş Çetinkaya (2005) studies, behaviors that were endored as ethical by at least 90% of the participants were identified as predominantly ethical items, and behaviors endorsed as unethical by at least 90% of the participants were identified as predominantly unethical items. The analysis revealed that two behaviors in total which relate to confidentiality, were described as "predominantly" ethical by the participants: " Breaking the confidentiality if the client has suicidal tendencies" (96.3%), "Breaking condifentiality to report child abuse" (92.6). It can be assumed that these issues are clearly discussed and known by the participants. The second group of findingd is related to behaviors that participants identified as predominantly unethical. A total of 14 behaviors were identifed as clearly unethical by 100% of the participants , while the other 14 behaviors were endorsed as predominantly unethical above 90% cutoff line. Out of these total 28 behaviors, 35.7% were grouped in multiple relationships, 25% in sexual multiple relationships, 14.28% in confidentiality, 10.71 in competence and 3.57% in informed consent, multicultalism and Professional relationships. It can be assumed that these issues were clearly discussed and known by the participants. The third group of findings constitues a group that be called controverisal. Behaviors that participants identified were at list 40% ethical and at least 40% unethical fall into this category. In other words, behaviors identified as ethicals behavior between 40% and 60% were considered controversial. In the analysis, 44.4% of the participants identified the behavior of "Seeing the client's consultation notes' as ethical and 40.7% identified it as unethical. The last group of findings is related to the behaviors in which participants identified that they were uncertain about their beliefs regarding the ethical nature of behavior. Finding revealed that just over 40% of the participants identified the same weight of unethical and undecided beliefs for a total of three behaviors. These are, "Having the client hospitalized again his/her wish", "Not allowing clients to look at the uninterpreted aggregate data of the measurement tool application", and "Helping the client to file a formal complaint against another colleague".

The findings obtained from the research will be discussed in relation to the literature and implication for future research will be covered.

Keywords: *ethics, counseling, counselor candidate, ethical codes*

Psikolojik Danışman Adaylarının Etik İnanışları

Meslek etiği, psikolojik danışmanlık mesleğinin önemli bir köşe taşıdır. Çünkü ancak meslek etiğine uygun verilen psikolojik danışma hizmeti, insan onurunu gözeterek, profesyonel bir çerçevede sunulmasını olanaklı kılar. Bu nedenle Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) eğitimi sürecinde meslek etiğine ilişkin güçlü bir temel oluşturulmalı ve kişinin meslek yaşamı boyunca da güçlendirilmelidir.

Meslek etiği derslerindeki bilgi paylaşımı, vaka çalışmaları ve grup tartışmaları PDR lisans öğrencilerinin genel kapsamda değer sistemleri, yaşama ilişkin inançları özelde din, cinsel yönelim ve çok kültürlülük v.b. konulara ilişkin inanışlarını fark etme, irdeleme ve keşfetme süreci ile başlamakta ve mesleğin gerektirdiği etik kural, standart ve kodları öğrenme, içselleştirme ve etik ikilemlere transfer etme süreciyle devam etmektedir. Bu aşamada, Türkiye'de psikolojik danışman yetiştiren programların lisans düzeyinde de veriliyor olması, yukarıda sözü edilen iki süreci öğrencilerin neredeyse eş zamanlı olarak yaşaması durumunu karşımıza çıkarması dikkat çekicidir. Beliren yetişkinlik döneminin başlarında bulunan lisans öğrencilerinin psikolojik danışma süreci gibi, psikolojik danışmanın kendi değer sistemi tarafından yönlendirilme ve etkilenmeye açık bir hizmetten sorumlu olması ve aynı zamanda etik standartları özümseyerek sorumlu bir ruh sağlığı hizmeti vermesi profesyonelliğe geçişin kriterlerinin önemini bir o denli artırmaktadır. Türkiye'deki psikolojik danışman eğitiminde, bazı Avrupa ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletlerinde ön koşul olan 'lisanslı' çalışma uygulamasının bulunmaması ve mezuniyet sonrasında hizmet vermeye başlanılabilmesi, bu araştırmada PDR lisans öğrencilerinin çalışma grubu olarak seçilmesinin gerekçesini oluşturmaktadır. Bu araştırmada psikolojik danışman adaylarının etik inanışlarının ortaya konması hedeflenerek Türkçe literatürde sınırlı sayıda olan PDR'de meslek etiği konusundaki araştırmalara ve literatüre katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, PDR programına devam eden 4. sınıf öğrencilerinin etik inanışlarını araştırmaktır. Bu amaçla aşağıdaki soruya yanıt aranmıştır: Psikolojik danışmanlık ve Rehberlik programına devam eden 4. sınıf öğrencilerinin etik inanışları nasıldır?

Bu çalışmanın örneklemini PDR programına devam eden 27 (20 kadın, 7 erkek) 4. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcıların yaş ortalaması 23'tür. Bu araştırmada, PDR programındaki zorunlu derslerden olan Meslek Etiği dersini tamamlamış olan 4. sınıf öğrencileri dahil edilmiş olup katılımcıların belirlenmesinde gönüllü katılım esasına dayalı amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Kuzey Kıbrıs'ta bulunan iki özel ve bir devlet üniversitesine devam eden 4. sınıf öğrencilerine araştırmanın amacı açıklanarak çalışmaya katılmayı kabul edenlere bilgi toplama aracı uygulanmıştır.

Bu araştırma, tarama türünde tasarlanan nicel bir çalışmadır. Bu araştırmada veriler Gibson ve Pope (1993) tarafından geliştirilen ve Siviş Çetinkaya (2014) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Etiğin Pratiği Anket"i kullanılarak toplanmıştır. Orijinal ankette bulunan toplam 88 davranış maddesinden 67 tanesi Türkçe uyarlamasında kullanılmıştır. Katılımcılardan, verilen 67 davranışın Etik, Etik dışı veya Kararsızım seçeneklerinden birisini seçerek karar vermesi istenmiş olup demografik değişkenlerden olan cinsiyet ve yaş bilgileri de toplanmıştır. Ölçeğin uyarlama çalışmasında, cronbach alpha değeri .83 olarak hesaplanmıştır. SPSS 26. versiyon

kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Her bir davranışın etik doğasına ilişkin inanışı belirlemede, betimsel istatistiklerden olan yüzdelik değerler kullanılmıştır.

Gibson ve Pope (1993), Tarvydays ve ark. (2004) ve Siviş Çetinkaya'nın (2005) çalışmalarında kullanılan aynı yüzde kesme kriterleri bu çalışmada da kullanılmıştır. Şöyle ki, etik olduğu yönünde katılımcılar tarafından en az %90 onay alan maddeler 'ağırlıklı olarak/açıkça etik ögeler' olarak kabul edilmiş ve etik olmadığı yönünde katılımcılar tarafından en az %90 onay alan maddeler ise 'ağırlıklı olarak/açıkça etik dışı' ögeler olarak kabul edilmiştir. Yapılan analiz, toplamda iki davranışın katılımcılar tarafından 'açıkça etik öğeler' olarak nitelendirildiğini ortaya koymaktadır. Katılımcıların %96.3'ü, 'danışan intihar eğilimi taşıyorsa gizliliğin dışına çıkmak' ve %92.6'sı 'çocuk istismarını ihbar etmek için gizliliğin dışına çıkmak' davranışlarını bu şekilde belirtmişlerdir. Açıkça etik ögeler olarak onaylanan bu kodların, mesleki etik kurallar ile ilişkilendirildiğinde, danışanın kendisine zarar vermesi ihtimali ve çocuk istismarı durumlarında gizliliğin ortadan kalkacağına ilişkin standart ile ilişkili olduğu ve bu konuların katılımcılar tarafından net bir şekilde tartışıldığı ve bilindiği varsayılabilinir. İkinci grup bulgu ise, katılımcıların 'ağırlıklı olarak/açıkça etik dışı' ögeler olarak nitelendirdiği davranışlarla ilgilidir. Yapılan analizde toplam 14 davranış katılımcıların %100'ü tarafından 'açıkça etik dışı ögeler' olarak nitelendirilirken diğer 14 davranış ise %90 kesme çizgisinin üzerinde açıkça etik dışı öge olarak nitelendirilmiştir. Toplam 28 davranışın dağılımına bakıldığı zaman, % 35.7 çoklu ilişkiler, % 25 cinsel içerikli çoklu ilişkiler, % 14.28 gizlilik, % 10.71 yetkinlik ve %3.57 ise bilgilendirilmiş onay, çokkültürlülük ve profesyonel ilişki konularında gruplandığı tespit edilmiştir. Bu sonuca göre bu konuların katılımcılar tarafından net bir şekilde tartışıldığı ve bilindiği varsayılabilinir. Üçüncü grup bulgu ise tartışmalı/ihtilaflı denilebilecek grubu oluşturmaktadır. Katılımcıların en az %40 etiktir ve en az %40 etik dışıdır diye belirttiği davranışlar bu kategoriye girmektedir. Diğer bir deyişle %40 ile %60 arasındaki etik davranış olarak belirtilen (onaylanan) davranışlar ihtilaflı olarak kabul edilmiştir. Yapılan analizde katılımcıların %44.4'ü 'danışanın danışma notlarını görmesi' davranışını etik olarak, %40.7'si ise etki dışı olarak değerlendirmiştir. Son grup bulgu ise katılımcıların davranışların etik doğasına ilişkin inançlarında kararsız olduklarını belirttikleri maddelerle ilgilidir. Analiz sonucunda katılımcıların %40'ın hemen üzerinde bir oranla toplamda üç davranış için aynı ağırlıklarda etik dışı ve kararsız inancını belirtmişlerdir. Bu davranışlar, 'Danışanın isteği dışında hastaneye yatırılmasını sağlamak', 'Danışanların, ölçme aracı uygulamasının yorumlanmamış toplu verilerine bakmasına izin vermemek' ve 'Danışanın, başka bir meslektaş aleyhine resmi bir şikayette bulunmasına yardımcı olması' şeklinde sıralanmaktadır.

Araştırmadan elde edilen bulgular ilgili literatür ile ilişkilendirilerek tartışılmış ve ileriki araştırmalar için öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *etik, psikolojik danışma, psikolojik danışman adayı, etik kodlar*

Adaptation of Well-Being Literacy Scale to Turkish: Validity and Reliability Study

Arş. Gör. Mehmet Buğra Akalın, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı; Prof. Dr. Şerife Işık, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı

The view that well-being cannot be taught directly to individuals, but rather individuals can be taught to use language to improve their well-being, has led to the concept of "well-being literacy". Recent studies in the field of positive educational practices emphasize the importance of well-being literacy, which is defined as the ability to improve the well-being of oneself and others, in the social field as well as in the field of education. This study aimed to adapt the Well-Being Literacy Scale to Turkish and test its validity and reliability in adults. Also, it was investigated the relationship between well-being literacy, socioeconomic status, perceived general success, and health. The study group consists of a total of 307 adults, 210 women and 96 men. Personal Information Form, Well-Being Literacy Scale, General Well-Being Scale Short Form, and Subjective Socio-economic Scale were used as data collection tools. It was found that the Well-Being Literacy Scale had good levels of fit index in the confirmatory factor analysis results. Within the scope of criterion validity studies, a positive and moderate relationship between Well-Being Literacy Scale General Well-Being Scale Short Form (r=.413, p=.000) was determined. Within the scope of reliability analysis, .75 test-retest coefficient and .88 Cronbach Alpha coefficient were determined. In the second stage of the study, it was found that the socioeconomic level predicted well-being literacy, although it is very low. Also, it was found that well-being literacy predicted individuals' perceived success at a low level, but did not have a significant predictive effect on perceived general health levels. It is suggested that studies to investigate the sources and outputs of well-being literacy, which has started to become an essential focus in positive education practices and social health policies, will contribute to the field. In addition, adapting measurement tool in lower age groups may be necessary to focus on these skills in educational institutions.

Keywords: *Well-being, well-being literacy, positive educational practices*

İyi Oluş Okuryazarlığı Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması

İyi oluşun doğrudan bireylere öğretilemeyeceği, bunun yerine bireylerin iyi oluşunu geliştirebilecek dili kullanmalarının öğretilebileceği görüşü "iyi oluş okuryazarlığı" kavramını ortaya çıkarmıştır. Pozitif eğitim uygulamaları alanında son yapılan çalışmalar kişinin kendisinin ve çevresinin iyi oluşunu geliştirme becerisi olarak tanımlanan iyi oluş okuryazarlığının eğitim alanında olduğu kadar toplumsal alanda da önemini vurgulamaktadır. Bu araştırmada İyi Oluş Okuryazarlığı Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanarak yetişkin grubunda geçerlik ve güvenirlik değerlerinin test edilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca iyi oluş okuryazarlığı ile sosyoekonomik düzey, algılanan genel başarı ve sağlık durumu arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu 210 kadın, 96 erkek olmak üzere toplam 307 yetişkinden oluşmaktadır. Kişisel Bilgi Formu, İyi Oluş Okuryazarlığı Ölçeği, Genel İyi Oluş Ölçeği Kısa Formu ve Öznel Sosyoekonomik Statü Ölçeği veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. İyi Oluş Okuryazarlığı Ölçeği'nin doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarının iyi düzeyde uyum iyiliği değerlerine sahip olduğu görülmüştür. Kriter geçerliliği çalışmaları kapsamında İyi Oluş Okuryazarlığı Ölçeği'nin Genel İyi Oluş Ölçeği Kısa Formu ile pozitif yönlü orta düzeyde ilişkili olduğu ($r=.413$, $p=.000$) saptanmıştır. Güvenirlik analizleri kapsamında .75 test tekrar test katsayısına, .88 Cronbach Alpha katsayısına ulaşılmıştır. Araştırmanın ikinci aşamasında bireylerin sosyoekonomik düzeylerinin çok düşük düzey olmakla birlikte iyi oluş okuryazarlığını yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. İyi oluş okuryazarlığının bireylerin algılanan başarılarını düşük düzeyde yordadığı, algılanan genel sağlık düzeyleri üzerinde ise anlamlı bir yordayıcı etkiye sahip olmadığı bulunmuştur. Pozitif eğitim uygulamaları ve toplumsal sağlık politikalarında önemli bir odak noktası haline gelmeye başlayan iyi oluş okuryazarlığının kaynaklarını ve çıktılarını araştırmaya yönelik yapılacak çalışmaların alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca ölçme aracının daha alt yaş gruplarına uyarlanmasının eğitim kurumlarında bu becerilere odaklanılması için önemli olabilir.

Anahtar Kelimeler: *İyi Oluş, iyi oluş okuryazarlığı, pozitif eğitim uygulamaları*

The effect of Life Review Intervention Based on Person Centered Psychological Counseling on Life Satisfaction and the Meaning of Life of Individuals in Emerging Adulthood and Late Adulthood Period

Uzm. Psk. Danışman Mert Ongun, Ege Üniversitesi; Öğr. Gör. Dr. Hanife Kahraman, Ege Üniversitesi

The objective of this study has been to examine the effects of Life Review Intervention based on Person-Centered Psychological Counselling in terms of the level of life satisfaction and meaning in life on individuals going through emerging adulthood and older adulthood. The study was conducted on individuals who are senior students at various faculties of Ege University going through emerging adulthood between ages 18-29, and those who reside in Buca Sosyal Yaşam Kampüsü going through older adulthood aged 65 or older. The study involved two groups, the emerging adulthood and the older adulthood. The group of emerging adulthood included 30 subjects, of which 13 were in the experimental group and 17 in the control group. The group of older adulthood included 25 subjects, of which 12 were in the experimental group and 13 in the control group. All subjects were assigned to their respective groups randomly. Both study groups were administered a personal information form, a life satisfaction scale, and a meaning in life scale as pretest. The experimental group has been subjected to Life Review Intervention based on Person-Centered Psychological Counselling which consisted of 6 sessions with each lasting one hour. There was no intervention on the control group. At the end of the practice both groups were administered the same scales again as posttest. However, the individuals in the experimental group were asked three questions in order to find out about their experiences regarding Life Review Intervention and content analysis has been made based on these questions.

Quantitative analyses reveal that Life Review Intervention based on Person-Centered Psychological Counselling has increased the level of life satisfaction and sensed meaning in life for individuals going through emerging adulthood and older adulthood. Qualitative analyses, on the other hand, reveal themes of identity exploration, identity construction, change, learning, having difficulties, decisions, anxiety, hope at the end of the life review process for individuals going through emerging adulthood. Life review with the help of the themes revealed by the applied program has been effective in terms of the life satisfaction and meaning in life of the individuals. Themes of relaxation, change, learning, evaluation, awareness, acceptance, sharing, trust, and assent have been observed in individuals going through older adulthood. The themes revealed at the end of the process by Life Review Intervention based on Person-Centered Psychological Counselling increased the individuals' level of life satisfaction and meaning in life.

Keywords: *Emerging Adulthood, Life Satisfaction, Life Review, Meaning in Life, Older Adulthood*

Birey Merkezli Psikolojik Danışmaya Dayalı Yaşamı Gözden Geçirme Yönteminin Beliren Yetişkinlik ve İleri Yetişkinlik Dönemindeki Bireylerin Yaşam Doyumuna ve Yaşamın Anlamına Etkisi

Bu araştırmanın amacı Birey Merkezli Psikolojik Danışma'ya dayalı Yaşamı Gözden Geçirme Yöntemi'nin beliren yetişkinlik ve ileri yetişkinlik dönemindeki bireylerin yaşam doyumu ve yaşam anlamı üzerindeki etkisini incelemektedir. Araştırma, Ege Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde son sınıfta öğrenim gören 18-29 yaş arası beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerle ve Buca Sosyal Yaşam Kampüsü'nde yaşayan 65 yaş ve üzeri ileri yetişkinlik dönemindeki bireylerle yürütülmüştür. Araştırmada, beliren yetişkinlik ve ileri yetişkinlik olmak üzere iki çalışma grubu oluşturulmuştur. Beliren yetişkin çalışma grubunda, 13'ü deney ve 17'si kontrol grubunda olmak üzere toplam 30 denekle çalışılmış olup, bu denekler deney ve kontrol grubuna rastgele atanmıştır. İleri yetişkin çalışma grubunda, 12'si deney ve 13'ü kontrol grubunda olmak üzere toplam 25 denekle çalışılmış olup, bu denekler deney ve kontrol grubuna rastgele atanmıştır. Her iki çalışma grubuna da ön test olarak Kişisel Bilgi Formu, Yaşam Doyumu Ölçeği ve Yaşamın Anlamı Ölçeği uygulanmıştır. Deney grubu her oturumu bir saat süren ve 6 oturumdan oluşan Birey Merkezli Psikolojik Danışmaya dayalı Yaşamı Gözden Geçirme Yöntemine tabii tutulmuştur. Kontrol grubuna ise herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Uygulama bitiminde her iki gruba da son test olarak aynı ölçekler tekrar uygulanmıştır. Bununla birlikte deney grubundaki bireylerin Yaşamı Gözden Geçirme Yöntemine dair deneyimlerini almak üzere programın sonunda üç adet soru sorulmuş ve bu sorular üzerinden içerik analizi uygulanmıştır.

Nicel analizler sonucunda, Birey Merkezli Psikolojik Danışmaya dayalı Yaşamı Gözden Geçirme Yönteminin ileri yetişkinlik ve beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerde yaşam doyumu ve yaşamda mevcut anlam düzeyini artırdığı ortaya çıkmıştır. Nitel analizler sonucunda ise, beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerde yaşamı gözden geçirme sürecinin sonunda kimlik keşfi, kimlik inşası, değişim, öğrenme, zorlanma, kararlar, kaygılar, umut temaları ortaya çıkmıştır. Uygulanan program sonucu ortaya çıkan temalar aracılığıyla yaşamı gözden geçirmek bireylerin yaşam doyumu ve yaşam anlamı üzerinde etkili olmuştur. İleri yetişkinlik dönemindeki bireylerde ise rahatlama, değişim, öğrenme, değerlendirme, farkındalık, kabul, paylaşım, güven ve onay temaları ortaya çıkmıştır. Birey Merkezli Psikolojik Danışmaya dayalı Yaşamı Gözden Geçirme Yöntemi aracılığıyla süreç sonunda ortaya çıkan temalar, bireylerin yaşam doyumu ve yaşam anlamı düzeyini arttırmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Beliren Yetişkinlik Dönemi, İleri Yetişkinlik Dönemi, Yaşam Doyumu, Yaşamın Anlamı, Yaşamı Gözden Geçirme*

The Mediating Role of Future Anxiety in the Relationship between Cognitive Control over Emotions and Psychological Distress in University Students

Dr. Öğr. Üyesi Meryem Demir Güdül, İstanbul Kültür Üniversitesi

In recent years, global and societal issues such as the Covid-19 pandemic, economic crises, climate crisis, natural disasters, and unemployment have significantly threatened individuals' well-being. When you add individual life challenges that university students might experience during developmental stage, such as adjustment problems, social relationship issues, academic performance problems, and financial constraints, students may experience stress that exceeds their coping capacity. Due to all these factors, university students may experience psychological distress characterized by symptoms of depression and anxiety. The level of psychological distress that individuals experience is considered an indicator of their psychological health. Therefore, it's essential to understand the levels of psychological distress among university students and the factors that predict it for prevention and intervention efforts. This study aims to examine the role of cognitive control over emotions in predicting psychological distress in university students. Additionally, the study investigates the mediating effect of future anxiety in this relationship. To achieve this, data was collected from 461 university students (328 females and 133 males) in various faculties of a university in Istanbul between March and May 2023, using the Psychological Distress, Future Anxiety, Cognitive Flexibility, and Control Scales. In the data analysis, descriptive statistics were initially used to explore relationships between variables. To determine whether university students' levels of psychological distress differed by gender, t-tests were used, and ANOVA was employed to assess variations based on socio-economic status and the extent of impact from the February 6 earthquake. Structural equation modeling was conducted to identify the mediating relationship. The findings of the study revealed that the average score obtained from the psychological distress scale was 28,97, and 15% of the group scored below the threshold of 20 points on the scale. Moreover, female students, those reporting insufficient income, and students directly affected by the February 6 earthquake exhibited significantly higher levels of psychological distress.

The results regarding the mediating effect suggest that cognitive control over emotion and psychological distress mediate the relationship with future anxiety [$\chi 2$ (12,461) = 13.26, $\chi 2$/sd = 1.10, GFI = .99; AGFI= .98 CFI = .99; NFI = .98; TLI = .99; SRMR = .016; RMSEA = .015].

The research demonstrates that as university students enhance their cognitive control over their emotions, their future anxieties decrease. As future anxieties decrease, the levels of psychological distress among students also decrease. Engaging in efforts to improve university students' cognitive control skills over their emotions can have a positive impact on their psychological well-being by reducing future anxiety.

Keywords: *Cognitive control overemotions, Psychological distress, Future anxiety*

Üniversite Öğrencilerinde Duygular Üzerinde Bilişsel Kontrol ve Psikolojik Sıkıntı İlişkisinde Gelecek Kaygısının Aracılık Rolü

Son yıllarda Covid 19 pandemisi, ekonomik krizler, iklim krizi, doğal afetler, işsizlik gibi küresel ve toplumsal sorunlar bireylerin iyi oluşlarını önemli ölçüde tehdit etmektedir. Bu toplumsal sorunlar özellikle ergenlikten yetişkinliğe geçiş sürecinde olan üniversite öğrencileri için zorlayıcı olabilmektedir. Üniversite öğrencileri içinde bulundukları gelişim döneminde yaşamaları olası olan üniversiteye uyum sorunları, sosyal ilişki sorunları, akademik başarı problemleri, ekonomik yetersizlikler gibi yaşam güçlükleriyle de karşılaştıklarında baş etme kapasitelerinin üzerinde stres yaşayabilmektedirler. Tüm bu faktörlere bağlı olarak üniversite öğrencileri depresyon ve anksiyete belirtileri ile karakterize edilen duygusal zarar görme hali olarak tanımlanan psikolojik sıkıntı yaşayabilmektedirler. Bireylerin psikolojik sıkıntı yaşama düzeyleri psikolojik sağlıkları ile ilişkili bir gösterge olarak kabul edilmektedir. Bu açıdan üniversite öğrencilerinin psikolojik sıkıntı düzeyleri ve bunu yordayıcılarını bilmek önleyeici ve müdahale edici ruh sağlığı çalışmaları için önemli olacaktır. Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde duygular üzerinde bilişsel kontrolün psikolojik sıkıntıyı yordamadaki rolünün incelenmesi hedeflenmiştir. Ayrıca bu yordama ilişkisinde gelecek kaygısının aracılık etkisinin incelenmesi de hedeflenmiştir. Bu amaçla 2023 Mart-Mayıs ayları içerinde İstanbul'da bir üniversitesinin farklı fakültelerinde devam eden 461 (328 kadın, 133 erkek) üniversite öğrencisinden Psikolojik Sıkıntı, Gelecek Kaygısı, Bilişsel Esneklik ve Kontrol Ölçeği ile veri toplanmıştır. Verilerini analizi kapsamında öncelikle betimsel istatistiklerden yararlanılmış ve değişkenler arasındaki ilişkiler ortaya konulmuştur. Üniversite öğrencilerinin psikolojik sıkıntı düzeylerinin cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için t testinden, sosyo-ekonomik düzeyleri ile 6 Şubat depreminden etkilenme düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için ise ANOVA'dan yararlanılmıştır. Aracılık ilişkisinin belirlenmesi içinse yapısal eşitlik modeli analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın bulguları öğrencilerin psikolojik sıkıntı ölçeğinden elde ettikleri puan ortalamasının 28,97 olduğunu, ölçeğin kesme noktası olan 20 puanın altında alan öğrencilerin grubun %15'ini oluşturduğunu göstermektedir. Ayrıca kadın olan, yeterli gelire sahip olmadığını belirten, 6 şubat depremi doğrudan yaşayan öğrencilerin psikolojik sıkıntı düzeyleri anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Aracılık etkisini belirlemeye yönelik sonuçlar da duygular üzerinde bilişsel kontrol ve psikolojik sıkıntı da gelecek kaygısının tam aracılık yaptığını göstermiştir [$\chi 2$ (12,461) = 13.26, $\chi 2$/sd = 1.10, GFI = .99; AGFI= .98 CFI = .99; NFI = .98; TLI = .99; SRMR = .016; RMSEA = .015]. Araştırma araştırma grubunda yer alan öğrencilerin %15'nin psikolojik sıkıntı yaşadığını göstermektedir. Ayrıca üniversite öğrencilerinin duyguları üzerinde bilişsel kontrolleri arttıkça gelecek kaygılarının azaldığı, gelecek kaygıları azaldığında öğrencilerin psikolojik sıkıntı düzeylerinin düştüğünü göstermektedir. Üniversite öğrencilerinin duygusalları üzerinde bilişsel kontrol becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar onları gelecek kaygılarını azaltarak psikolojik sağlıklarına olumlu katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik Sıkıntı Duygular Üzerinde Bilişsel Kontrol Gelecek Kaygısı*

The Power of Secondary School Students' Entrepreneurial Competency Perceptions to Predict Their Carrer Decision Competency Expectation and Career Focuus of Control

Uzm. Psk. Danışman Abdulkadir Gülen, Ankara Üniversitesi Geliştirme Vakfı Okulları; Lisansüstü Öğrencisi Mustafa Yavuz, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

The main purpose of this research is to examine the predictive power of high school students' entrepreneurial competencies on their career decision competency expectation level and career locus of control. Although the concept of entrepreneurship has been discussed many times throughout the historical process, it seems to have gained importance with changing living conditions. Among the main reasons why the concept of entrepreneurship is examined through many disciplines within the current living conditions is that entrepreneurship has a mobility that triggers social, economic, technological and psychological development (Schumpeter, 1991: 409). Entrepreneurial competencies are predicted to be a quality that supports an individual's career development. At the same time, it can be said that the entrepreneurship process creates opportunities to meet the psychological and sociological needs of the individual. In the research, students' career decision-making competence and career locus of control scores were compared according to their entrepreneurship competence. The research is a study in the relational screening model. The research group was conducted in grades 9-12 in three secondary education institutions in Ankara in the fall semester of the 2023-2024 academic year. It consists of 383 students studying in the first grades. 185 women in the research group; Although there are 198 male students, 102 of them are in the 9th grade, 105 in the 10th grade, 73 in the 11th grade and 103 in the 12th grade. In order to collect data, the Personal Information Form created by the researchers during the research process, the Entrepreneurial Competencies Measurement Tool (Ataseven, 2016), the Career Decision Making Competence Scale (Bozgeyikli, 2004), and the Career Locus of Control Scale (Millar and Shevlin, 2007) were applied. The data collected during the research process is at the analysis stage. Regarding the research findings, entrepreneurship competence positively predicts career decision-making competence expectation; It is estimated that the career locus of control of students with high levels of entrepreneurial competence is internal. It is estimated that the research can contribute to entrepreneurship education at the secondary school level and add a different perspective on entrepreneurship in current living conditions. Entrepreneurship is considered as a way of thinking as it is a planned behavioral pattern (Arıkan, 2002: 31). Therefore, through this research to be conducted with high school students, the concept of entrepreneurship is discussed from a broader perspective, taking into account the characteristics of the developmental period. In addition, determining the needs of society and working to meet these needs have an important place within the framework of entrepreneurship (TÜSİAD, 1987: 6). Based on this, it can be said that the entrepreneurship process also benefits society and creates added value. As a result, based on the expected results of the research, it is thought that the career development of the individual can be supported by studies that can be carried out to improve entrepreneurial competence. As a suggestion for studies to be carried out in this field, it is thought that psychoeducation program studies on entrepreneurship education can contribute to students' career decision-making competence and career locus of control skills. In addition, it is estimated that cross-cultural studies can bring different aspects to the research findings.

Keywords: *Adolescence, entrepreneurial competencies, career development*

Ortaöğretim Öğrencilerinin Girişimcilik Yeterlilik Algılarının Kariyer Kararı Yetkinlik Beklentisini ve Kariyer Denetim Odakalrını Yordama Gücü

Bu araştırmanın temel amacı lise öğrencilerinin girişimcilik yeterliliklerinin kariyer kararı yetkinlik beklentisi düzeyini ve kariyer denetim odağını yordama gücü incelenmiştir. Girişimcilik kavramı tarihsel süreç içerisinde pek çok kez ele alınmakla birlikte değişen yaşam koşulları ile önem kazandığı görülmektedir. Mevcut yaşam koşulları içerisinde girişimcilik kavramının pek çok disiplin aracılığıyla incelenmesinin temel sebepleri arasında girişimciliğin sosyal, ekonomik, teknolojik ve psikolojik gelişimi tetikleyen bir hareketliliğe sahip olmasıdır (Schumpeter, 1991: 409). Girişimcilik yeterliliklerinin bireyin kariyer gelişimini destekleyen bir nitelik olduğu tahmin edilmektedir. Aynı zamanda girişimcilik sürecinin bireyin psikolojik ve sosyolojik ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik fırsatlar oluşturduğu söylenebilmektedir. Araştırmada öğrencilerin meslek kararı verme yetkinliği ile kariyer denetim odağı puanları girişimcilik yeterliliklerine göre karşılaştırılmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırma grubu, 2023-2024 eğitim öğretim yılının güz döneminde Ankara ilinde bulunan üç ortaöğretim kurumunda 9-12. sınıflarda öğrenim görmekte olan 383 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma grubu içerisinde 185 kadın; 198 erkek öğrenci yer almakla birlikte öğrenciler 102'i 9. sınıf, 105'i 10. Sınıf, 73s'i 11. sınıf ve 103'i 12. sınıf düzeyinde öğrenim görmektedir. Verilerin toplanması amacıyla araştırma sürecinde araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Girişimcilik Yeterlikleri Ölçme Aracı (Ataseven, 2016), Meslek Kararı Verme Yetkinlik Ölçeği (Bozgeyikli, 2004), Kariyer Denetim Odağı Ölçeği (Millar ve Shevlin, 2007) uygulanmıştır. Araştırma sürecinde toplanan veriler analiz aşamasındadır. Araştırma bulgularına ilişkin girişimcilik yeterliliğinin, kariyer kararı verme yetkinlik beklentisini pozitif yönde yordadığı; girişimcilik yeterlilik düzeyleri yüksek olan öğrencilerin kariyer denetim odaklarının içsel ağırlıklı olduğu tahmin edilmektedir. Araştırmanın ortaöğretim düzeyinde yapılabilecek girişimcilik eğitimlerine katkı sunabileceği ve mevcut yaşam şartlarında girişimciliğe ilişkin farklı bir bakış açısı katabileceği tahmin edilmektedir. Girişimcilik, planlanmış bir davranış örüntüsü olma niteliği ile düşünme tarzı olarak değerlendirilmektedir (Arıkan, 2002: 31). Bu nedenle lise öğrencileri ile yapılacak olan bu araştırma aracılığıyla girişimcilik kavramı gelişim dönemi özellikleri de dikkate alınarak daha geniş bir perspektiften ele alınmıştır. Ayrıca toplum ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu ihtiyaçların giderilmesine yönelik çalışmalar da girişimcilik çerçevesi içerisinde önemli bir yere sahiptir (TÜSİAD, 1987: 6). Buradan hareketle girişimcilik sürecinin toplum yararına da olduğu ve katma değer yarattığı da söylenebilir. Sonuç olarak araştırmanın beklenen sonuçlarından hareketle girişimcilik yeterliliğini geliştirmeye yönelik yapılabilecek çalışmalar ile bireyin kariyer gelişiminin desteklenebileceği düşünülmektedir. Bu alanda yapılacak çalışmalara öneri olarak girişimcilik eğitimine dair yapılacak psikoeğitim programı çalışmalarının öğrencilerin kariyer kararı verme yetkinliğine ve kariyer denetim odağı becerilerine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Ayrıca yapılacak kültürler arası çalışmalar ile araştırma bulgularına farklı yönler kazandırabileceği tahmin edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Ergenlik, girişimcilik yeterlilikleri, kariyer gelişimi*

Various Variables of Children Driven to Crime Examination in Terms of

Uzm. Psk. Danışman Ahmet Kutlu, Milli Eğitim Bakanlığı Uzm. Psk. Danışman Eser Karal, Milli Eğitim Bakanlığı Psikolojik Danışman Serhat Demir, Milli Eğitim Bakanlığı

Recently, there has been an increase in the rate of children being dragged into crime. The child's family, social environment, living conditions and intelligence are among the important factors affecting the child's being dragged into crime. According to Article 31 of the Turkish Penal Code, when a child who has completed the age of 12 and has not completed the age of 15 commits a crime, he/she should be evaluated in terms of whether his/her ability to perceive the legal meaning and consequences of the crime and to direct his/her behavior has developed sufficiently.The aim of this study is to examine children dragged into crime in terms of various variables. The research was conducted in 3 different districts of Şırnak province in the 2022-2023 academic year. The population of the research consists of children who live in Şırnak province and whose files are seen in the Criminal Courts of First Instance. The sample of the study consists of children who are dragged into crime, which is the number to represent the universe. 60 children participated in the research.The social investigation report prepared by the researcher pedagogue assigned by the family courts was used. The interview stages of the research lasted 4 months. In the research, the answers given by the individuals who answered the questionnaire to the questions were analyzed and interpreted with the SPSS program using frequency and percentage distributions, arithmetic mean methods.As a result of the research; the education level of the parents of the children dragged into crime is quite low, the mothers are housewives, the fathers are drivers and do not stay at home much; their socioeconomic status is quite low; some of the parents of some of the children are divorced, some of the parents or both of them are not alive; children who are dragged into crime commit mostly theft and smuggling crimes; there are many reasons for children to be dragged into crime stemming from family, environment and personal characteristics; 100% of the children dragged into crime in our research are male; the majority of them are 13-17 years old and are primary school graduates and early school dropouts; the number of siblings is high.The findings obtained as a result of the research were discussed in the light of the literature and recommendations were made accordingly.

Keywords: *ssç, children dragged into crime, juvenile courts*

Suça Sürüklenen Çocukların (SSÇ) Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Suça sürüklenen çocuk oranlarında son zamanlarda artış görünmektedir. Çocuğun içinde yetişip büyüdüğü aile, sosyal çevre, yaşam koşulları ve zekası çocuğun suça sürüklenmesini etkileyen önemli faktörlerdendir. Türk Ceza Kanunu'nun 31. maddesine göre 12 yaşını bitirmiş, 15 yaşını bitirmemiş bir çocuk suç işlediğinde, işlediği suçun hukuki anlam ve sonuçlarını algılama ve davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişip gelişmediği yönünden değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı suça sürüklenen çocukların çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırma 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Şırnak iline bağlı 3 farklı ilçede yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini, Şırnak ilinde yaşamını sürdüren ve Asliye Ceza Mahkemelerinde dosyaları görülen çocuklar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, evreni temsil edecek sayıda olan, suça sürüklenen çocuk oluşturmaktadır. Araştırma 60 çocuk katılmıştır. Aile mahkemeleri tarafından görevlendirilen araştırmacı pedagog tarafından hazırlanan sosyal inceleme raporu kullanılmıştır. Araştırmanın görüşme aşamaları 4 ay sürmüştür Araştırmada, anketi cevaplandıran bireylerin sorulara verdikleri cevaplar; frekans ve yüzdelik dağılımları, aritmetik ortalama yöntemleri kullanılarak, SPSS programı ile analiz edilip yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda; suça sürüklenen çocuklarının anne-baba eğitim düzeylerinin oldukça düşük olduğu, annelerin ev hanımı olduğu, babalarının şoför olduğu ve evde fazla kalmadıkları; sosyoekonomik durumlarının oldukça düşük; çocuklardan bir kısmının anne-babasının boşandıkları, bir kısmının anne veya babasının ya da ikisinin hayatta olmadığı; suça sürüklenen çocukların en çok hırsızlık ve kaçakçılık suçlarını işledikleri; çocukların suça sürüklenmelerinde aileden, çevreden ve kişisel özelliklerinden kaynaklanan bir çok neden olduğu; araştırmamızda suça sürüklenen çocuklarının %100'nün erkek olduğu; çoğunluğunun 13-17 yaşlarında olduğu ve ilkokul mezunu olup erken okul terki olduğu; kardeş sayısının fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular literatür ışığında tartışılmış olup buna yönelik önerilerde bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: *ssç,suça sürüklenen çocuklar, çocuk mahkemeleri*

School Burnout and Educational Stress in High School Students in Terms of Parental Attitudes

Lisansüstü Öğrencisi Zeynep Çınar, İstanbul AREL Üniversitesi; Prof. Dr. Sefa Bulut, İbn Haldun Üniversitesi

This research aimed to examine the school burnout and educational stress seen in high school students during the Covid-19 period in terms of parental attitudes. In line with this main purpose, the effects of the independent variable parent attitudes on the dependent variables school burnout and educational stress were examined and it was tested whether the variables differed significantly in terms of demographic variables. Relational screening method and Structural Equation Model were used in the study, and confirmatory factor analyzes were conducted to check the structural validity of the Parenting Attitude Scale, Educational Stress Scale and School Burnout Scale used to obtain the data. As a result of the analyses, it was determined that the scales were at a 'high reliability' level and their validity was ensured. Normality analysis of the scales was carried out by calculating the skewness and kurtosis coefficients, and it was understood that the obtained dimension averages conformed to normal distribution in all dimensions according to demographic characteristics. As a result of the analysis, it was determined that mother and father attitudes had positive and significant effects on the level of school burnout and educational stress, and that mother and father attitudes predicted educational stress by 16% and school burnout by 6%. It has been determined that the democratic attitude dimension, one of the sub-dimensions of mother and father attitude, does not affect the educational stress variable and school burnout variable, while the protective / demanding parental attitude does not affect the school burnout variable. The effect of Protective/Demanding parental attitude on the Educational Stress scale score is positive and significant, predicting educational stress by 15.6%, and the effect of authoritarian parental attitude on Educational Stress is positive and significant, predicting educational stress by 14.5%; It was determined that the effect of authoritarian parental attitude on the school burnout variable was positive and significant and predicted school burnout by 18.4 percent, and the data; The results are presented taking into account recommendations, literature and previous studies.

Keywords: *schoolburnout, educationalstress, parentattitude*

Lise Öğrencilerinde Görülen Okul Tükenmişliği ve Eğitim Stresinin Anne-Baba Tutumları Açısından İncelenmesi

Bu araştırmada, Covid-19 sürecinde lise öğrencilerinde görülen okul tükenmişliği ve eğitim stresinin anne -baba tutumları açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda bağımsız değişken anne-baba tutumlarının, bağımlı değişkenler okul tükenmişliği ve eğitim stresi üzerindeki etkilerine bakılmış ve değişkenlerin demografik değişkenler açısından anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmiştir. Çalışmada ilişkisel tarama yöntemi ile Yapısal Esitlik Modeli kullanılmış ve verilerin elde edilmesinde kullanılan Anne- Baba Tutumu Ölçeği, Eğitim Stresi Ölçeği ve Okul Tükenmişlik Ölçeğinin yapısal geçerliliğinin kontrol edilmesi amacıyla doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçeklerin 'yüksek güvenilirlik" seviyesinde olduğu ve geçerliliğinin sağlandığı tespit edilmiştir. Ölçeklerin normallik analizi, çarpıklık ve basıklık katsayıları hesaplanarak yapılmış ve elde edilen boyut ortalamalarının demografik özelliklere göre tüm boyutlarda normal dağılıma uygunluk gösterdiği anlaşılmıstır. Yapılan analizler sonucunda anne ve baba tutumunun, okul tükenmişliği ve eğitim stresi düzeyi üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı etkilerinin olduğu, anne ve baba tutumunun eğitim stresini %16 oranında, okul tükenmişliğini ise %6 oranında yordadığı tespit edilmiştir. Anne ve baba tutumu alt boyutlarından Demokratik tutum boyutunun eğitim stres değişkeni ve okul tükenmişlik değişkenini etkilemediği, koruyucu / istekçi ebeveyn tutumunun ise Okul tükenmişlik değişkenini etkilemediği tespit edilmiştir. Koruyucu /İstekçi ebeveyn tutumunun Eğitim Stresi ölçeği puanına etkisinin pozitif yönlü ve anlamlı olduğu, eğitim stresini %15,6 oranında yordadığı, Otoriter ebeveyn tutumunun Eğitim Stresine etkisinin pozitif yönlü ve anlamlı olduğu, eğitim stresini %14,5 oranında yordadığı; Otoriter ebeveyn tutumunun Okul tükenmişlik değişkenine etkisinin ise pozitif yönlü ve anlamlı olduğu, okul tükenmişliğini yüzde 18,4 oranında yordadığı tespit edilmiş ve veriler; sonuçlar, öneriler, literatür ve önceki çalışmalar dikkate alınarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *okultükenmişliği, eğitimstresi, annebabatutumu*

Testing the Psychometric Properties of Psychological Strains Scale in Turkish Emerging Adults

Öğr. Gör. Berkan Demir, Bartın Üniversitesi; Prof. Dr. Zeynep Hatipoğlu Sümer, Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Suicide is one of the leading causes of death and serious injury during the period of emerging adulthood. Therefore, it becomes particularly crucial to clarify the etiology and the mechanism behind suicidal behavior during this period. The current study aims to adapt the Psychological Strains Scale (PSS), originally developed by Jie Zhang and psychometric properties were found to be satisfactory in Chinese and U.S. contexts, into the Turkish language and test its psychometric properties to determine whether the same structure can be used to explain suicidal behavior among emerging adults living in Turkey. The data were collected from 398 emerging adults living in different regions of Turkey. Convenience sampling was used and an online data collection procedure was followed. A confirmatory factor analysis was conducted to test the instrument's construct validity. As a result, in a similar vein to the original scale, four factors were extracted (i.e., value, aspiration, deprivation, and coping), being able to explain 64.72% of the total variance in psychological strains. Furthermore, the evidence for convergent validity was presented through the correlation between psychological strains and depression, anxiety, stress, and self-esteem scores while the evidence for divergent validity was obtained through the correlation between psychological strains and social desirability. Reliability evidence was explored by using an internal consistency method, which includes calculating Cronbach's alpha scores for each subscale as well as for the total scale. The findings of the current study not only contribute to the existing literature regarding suicidal behavior but have the potential to enrich the variety of instruments utilized in Turkey to identify and make referrals/interventions for individuals who are at suicide risk.

Keywords: *suicide, vulnerability to suicidal behavior, psychological strain theory, emerging adulthood*

Artificial Intelligence and Grief thorough Film Analysis: "You Feel Real to Me Samantha."

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Zehra Ünlü Kaynakçı, TED Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Pınar Çağ, Başkent Üniversitesi

Films are artistic creations that derive inspiration from the emotional, cognitive, and behavioral aspects of individuals, encompassing a continuum from the past to the present. They are imbued with personal narratives and possess the capacity to delve into numerous facets of everyday existence. In this study, the subject of grief, encompassing complex reactions to loss, which is an inevitable part of life, has been addressed within the context of artificial intelligence in recent years, believed to have the potential to contribute to individual well-being. In order to address this issue, the 2013 film 'Her,' which explores themes related to artificial intelligence, loss, and grief, is examined through document analysis. Scenes and dialogues describing the experiences of Theodore, the main character of the film, are interpreted in the light of loss and grief experienced with artificial intelligence, grief reactions, and approaches explaining grief. Existing studies on grief primarily focus on losses such as the loss of a loved one, divorce, loss of a pet, or more abstract losses like loss of trust. However, there is a lack of knowledge regarding grief concerning artificial intelligence. It is anticipated that this study will make a meaningful contribution to the existing literature in this regard.

For the elaboration of the study, it is useful to present a brief summary of the film. Theodore, the main character of the movie, works as a writer in a workplace that composes letters from the perspectives of other individuals based on photographs and life stories, in line with their requests. However, things are not going well in Theodore's personal life. He and his childhood sweetheart and wife, Catherine, have started to live apart and are on the verge of divorce. Therefore, the main character, who experiences intense depressive feelings, is thrown into turmoil, not knowing what to do with these feelings of unhappiness and loneliness. In order to avoid this situation, he decides to acquire an artificial intelligence named Samantha through an advertisement he sees on a billboard. He begins to communicate with Samantha for longer and longer periods of time. With his wireless headset, Theodore begins to take Samantha everywhere, from the seaside, to the office, to dinner with friends, to his bedroom, being with her everywhere and sharing moments with her. While everything was going well, Samantha becomes a member of a community that includes other operating systems, after which she becomes increasingly indifferent to Theodore. One day, Theodore experiences an intense panic when he is unable to reach Samantha for a short period of time; he then learns that she has been talking to many individuals parallel to him, and he is devastated to hear that some of them are "romantic" relationships. Theodore, struggling to accept all that he has heard, decides to continue the relationship despite his doubts. However, one day, Samantha expresses her desire to leave, even stating that all the operating systems are leaving, ultimately bringing their relationship to an end. Accordingly, the plot of the movie offers a rich content in terms of both the effects of artificial intelligence on the grieving process after divorce and how losses related to artificial intelligence may lead to complex emotional reactions in people's lives.

Theodore experiences successive grief processes, first with the loss of Catherine and then Samantha. In the document analysis of the film, the content of the film is interpreted on the basis of artificial intelligence. In the evaluation of the two losses, one real and one virtual, the relationship established with artificial intelligence and its loss is discussed separately due to some confounding variables. For example, in some scenes in the movie, it is observed that Theodore shows possible grief reactions such as avoidance, social isolation, unhappiness, flashbacks, and guilt due to the loss of his relationship with Catherine. It is observed that Theodore tries to avoid his loss by engaging in sexual conversations with prospective partners through video games and pay lines. In fact, perhaps one of these ways of avoidance is the relationship he established with Samantha. In the literature, it is emphasized that avoidance behavior, denial and shock may have a protective feature as it facilitates individuals to adapt to difficult events. However, it is stated that accepting the loss after a while facilitates the mourning process. In the last scenes of the movie, after the separation with Samantha, Theodore writes a letter for Catherine, and it is seen that he accepts the loss he experienced with the divorce and even makes sense of the loss he experienced. Throughout all these analyses, questions such as "May emotional bonds be established exclusively with humans?", “Could the loss of the relationship with artificial intelligence lead to grief?", How does artificial intelligence influence the grief process after the loss of a loved one in "real" life?" are both explored and discussed.

Keywords: *Film analysis, loss, grief*

Film Analizi Yöntemi ile Yapay Zeka ve Yas: "Bana Gerçek Gibi Geliyorsun Samantha."

Filmler, geçmişten bugüne bireyin duygu, düşünce ve davranışlarından esinlenen, bireye ait olay örgülerinden beslenen ve rutin hayatta karşılaşılabilecek pek çok konuya odaklanabilen eserlerdir. Bu çalışmada, yaşamın kaçınılmaz bir parçası olan kayıp ve kayba verilen karmaşık tepkileri içeren yas konusu, son yıllarda bireyin iyi oluşuna faydalı olabileceği düşünülen yapay zeka bağlamında ele alınmaya çalışılmıştır. Bu konuyu ele almak için yapay zeka ile kayıp ve yas temalı bir film olan 2013 yapımı Aşk (Her) doküman analizi ile incelenmektedir. Filmin ana karakteri Theodore'un yaşadıklarını anlatan sahneler ve diyaloglar; yapay zeka ile yaşanan kayıp ve yas, yas tepkileri, yası açıklayan yaklaşımlar ışığında yorumlanmaktadır. Mevcut yas çalışmaları sevilen birinin kaybı, boşanma, evcil hayvan kaybı gibi kayıplar veya güven kaybı gibi daha soyut kayıplar üzerinde durmaktadır. Ancak yapay zeka söz konusu olduğunda yas hakkında çok az şey bilinmektedir. Bu çalışmanın bu anlamda alanyazına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın detaylandırılması için filmin kısa bir özetinin sunulmasında fayda bulunmaktadır. Filmin ana karakteri Theodore, diğer bireylerin talepleri doğrultusunda fotoğraflardan ve hayat hikayelerinden yola çıkarak onların ağzından mektuplar yazan bir işyerinde yazar olarak çalışmaktadır. Ancak Theodore'ın özel hayatında işler çok yolunda değildir. Çocukluk aşkı ve eşi Catherine ile ayrı yaşamaya başlamışlar ve boşanmanın eşiğine gelmişlerdir. Bu nedenle yoğun depresif duygular hisseden ana karakter, bu mutsuzluk ve yalnızlık duygularıyla ne yapacağını bilemez bir şekilde savrulmaktadır. Bu durumdan kurtulabilmek için reklam panosunda gördüğü bir reklam ile Samantha adlı yapay zekayı edinmeye karar verir. Samantha ile gün geçtikçe daha uzun iletişimler kurmaya başlar. Kablosuz kulaklığıyla Theodore Samantha'yı deniz kenarından, çalıştığı ofise, arkadaşlarıyla yemekten, yatak odasına kadar her yere götürmeye ve her yerde onunla olmaya ve anlarını paylaşmaya başlar. Her şey oldukça yolunda giderken Samantha diğer işletim sistemlerinin de yer aldığı bir topluluğa üye olur, bunun ardından Theodore'a karşı giderek daha ilgisiz davranmaya başlar. Bir gün Samantha'ya kısa süreli ulaşamayan Theodore yoğun bir panik yaşar; ardından kendisi ile paralel pek çok bireyle konuştuğunu öğrenir ve bunların bir kısmının ise "romantik" ilişki gibi olduğunu duyması Theodore'u adeta yıkar. Tüm bu duyduklarını kabul etmekte zorlanan Theodore her şeye rağmen ilişkisini devam ettirir ancak bir gün Samantha ayrılmak istediğini hatta tüm işletim sistemlerinin ayrıldığını belirtir ve ilişkileri son bulur. Görüldüğü üzere filmin konusu hem yapay zekanın boşanma sonrası yaşanan yas sürecine etkileri hem de yapay zeka ve teknoloji ile ilişkili kayıpların da insanların yaşamında nasıl karmaşık duygusal tepkilere yol açabileceğini göstermesi açısından zengin bir içerik sunmaktadır.

Theodore önce Catherine, ardından Samantha'nın kaybı ile art arda yas süreçleri deneyimlemektedir. Filmin doküman analizinde filmin içeriği, filmdeki sahneler ve diyaloglardan yola çıkılarak yapay zeka ve yas temelinde yorumlanmaktadır. Biri gerçek, biri sanal olan iki kaybın değerlendirilmesinde yapay zeka ile kurulan ilişki ve bunun yitirilmesi ise karıştırıcı bazı değişkenler nedeniyle ayrıca ele alınmaktadır. Örneğin, filmdeki bazı sahnelerde Theodore'un Catherine ile olan ilişki kaybı nedeniyle kaçınma, sosyal izolasyon, mutsuzluk, flashbackler, suçluluk gibi olası yas tepkileri gösterdiği gözlenmektedir. Theodore'un video

oyunları ve ücretli hatlar üzerinden partner adayları ile cinsel konuşmalarla yaşadığı kayıptan kaçınmaya çalıştığı gözlenmektedir. Hatta bu kaçınma yollarından biri belki de Samantha ile kurduğu ilişkidir. Kaçınma davranışının, inkar ve şokun alan yazında bireylerin yaşanan zorlu olaylara uyum sağlamasını kolaylaştırması nedeniyle koruyucu bir özellik taşıyabildiği vurgulanmaktadır. Ancak bir süre sonra yaşanan kaybın kabul edilmesinin yas sürecini kolaylaştırdığı belirtilmektedir. Filmin son sahnelerinde Samantha ile yaşanan ayrılık sonrası Theodore'un Catherine için yazdığı mektup ile aslında boşanma ile yaşadığı kaybı kabul ettiği hatta yaşadığı kaybı anlamlandırdığı görülmektedir. Tüm bu analizler boyunca "Duygusal bağ sadece insanlarla mı kurulabilir?, "Yapay zeka ile yaşanan ilişki kaybı yasa neden olabilir mi?", "Yapay zeka "gerçek" yaşamdaki sevilen birinin kaybı sonrası yaşanan yas sürecini nasıl etkilemektedir?" gibi sorulara hem yanıt aranmakta hem de tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Film Analizi, kayıp, yas*

Examining the Relationship Between Variables Forming Social Media Usage Habits

Lisansüstü Öğrencisi Ayşe Bilgiç, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Defne Yılmaz, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Today, social media is a tool that meets needs in different areas of life. With the emergence and widespread use of different social media platforms and the intensification of social media use, the intensity of social media use of young adults who actively participate in life is increasing and social media addiction is on the agenda. Studies on the factors associated with social media usage habits will help us create concrete basic information to support effective use in terms of psychological health and to prevent and intervene in social media addiction. In this study, it was aimed to examine the relationship between the variables related to social media: "internet use time, daily social media use time, number of social media accounts, exposure to bullying on social media and the participants' education level, close/romantic relationship status and who they live with in the accommodation environment". The population of the research conducted with the relational screening model consists of young adults between the ages of 18-35. The sample determined by the simple random sampling method, one of the random sampling methods, consists of 177 young adults between the ages of 18-35 (x: 25.71). “Demographic and Personal Information Form” was used as a data collection tool. The personal information form consists of questions about their perceptions about social media, the duration of internet and social media usage, and whether they have been bullied on social media. In the analysis of the data, Pearson Correlation Coefficient analysis was performed since the data showed normal distribution. According to the results of the research, it was revealed that while there was a significant relationship between daily social media usage time and the number of social media accounts, daily internet usage time and the participants' romantic/close relationship status, there was no significant relationship between daily social media usage time and the participants' education level. It was determined that there was no significant relationship between exposure to bullying on social media and the participants' education level, 'who they live with' and romantic/close relationship status. The research findings were discussed by examining the relevant literature and suggestions were presented. This study is part of an ongoing qualitative and quantitative mixed-method thesis research.

Keywords: *social media addiction, social media usage habit, social media bullying.*

Sosyal Medya Kullanım Alışkanlıklarını Oluşturan Değişkenler Arası İlişkinin İncelenmesi

Günümüzde sosyal medya hayatın farklı alanlarında gereksinimleri gideren bir araçtır. Farklı sosyal medya platformlarının ortaya çıkması, yaygınlaşması ve sosyal medya kullanımının yoğunlaşması ile yaşama etkin katılan genç yetişkin bireylerin sosyal medya kullanım yoğunluğu giderek artmakta ve sosyal medya bağımlılığı gündeme gelmektedir. Sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile ilişkili etmenler hakkında yapılacak çalışmalar psikolojik sağlık bakımından etkili kullanımı destekleme ve sosyal medya bağımlılığını önleme ve müdahale yönünde somut temel bilgiler oluşturmamıza yardımcı olacaktır. Bu çalışmada sosyal medya ile ilgili olan "internet kullanım süresi, günlük sosyal medya kullanım süresi, sosyal medya hesap sayısı, sosyal medyada zorbalığa maruz kalma durumuyla katılımcıların öğrenim düzeyi, yakın/romantik ilişki durumları ve barınma ortamında kimle yaşadığı" değişkenleri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. İlişkisel tarama modeli ile yapılan araştırmanın evreni 18-35 yaş arası genç yetişkinlerden oluşmaktadır. Seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenen örneklem ise 18-35 yaş aralığındaki (x: 25.71) 177 genç yetişkinden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Demografik ve Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Kişisel bilgi formu sosyal medya ile ilgili algılarına dair internet ve sosyal medya kullanım süresi ve sosyal medyada zorbalığa maruz kalıp kalmadığı hakkında sorulardan oluşmaktadır. Verilerin analizinde, veriler normal dağılım gösterdiği için Pearson Korelasyon Katsayısı analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucuna göre, günlük sosyal medya kullanım süresi ile sosyal medya hesap sayısı, günlük internet kullanım süresi ve katılımcıların romantik/ yakın ilişki durumu arasında anlamlı ilişki varken günlük sosyal medya kullanım süresi ile katılımcıların öğrenim düzeyi ile arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Sosyal medyada zorbalığa maruz kalma durumu ile katılımcıların öğrenim düzeyi, 'kiminle yaşadığı' ve romantik/ yakın ilişki durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı belirlenmiştir. Araştırma bulguları ilgili literatür incelenerek tartışılmış ve öneriler sunulmuştur. Bu çalışma, devam eden nitel ve nicel karma yöntemli bir tez araştırmasının bir parçasıdır.

Anahtar Kelimeler: *sosyal medya bağımlılığı, sosyal medya kullanım alışkanlığı, sosyal medya zorbalığı.*

Intersectional Discrimination Experiences among University Students

Uzm. Psk. Danışman Ömer Anlatan, Anne Çocuk Eğitim Vakfı ; Doç. Dr. Deniz Albayrak Kaymak, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Discrimination, in its broadest sense, can be defined as individuals' perception of unfair treatment at individual or institutional levels due to their race, gender, or other characteristics. Discrimination may take different forms, such as sexism, racism, ageism, ableism, or homophobia targeting different sexual identities. Research reported that discrimination experiences result in various negative physical, emotional and mental consequences, and being exposed to discriminative attitudes negatively relates to mental health. One might experience discrimination due to more than one characteristic. In fact, the Intersectionality Theory, proposed by Kimberlé Crenshaw in 1989 conceptualized the heavy discrimination black women face as they are both black and women. This theory suggests that discrimination experiences due to multiple characteristics of individuals are in interaction with one another and thus they do not have additive but multiplicative impact, that is greater influences on individuals. Therefore, approaches to discrimination should be multidimensional. The current study is part of a larger study that aims to adapt the Intersectional Discrimination Index into Turkish, a measure developed by Scheim and Bauer in 2019. This study is a preliminary analysis of the data collected on the discrimination experiences of university students to test the validity of the theoretical premise. Among 545 university students who participated in the study, different sexual identities could not find sufficient representation, therefore only male and female categories were used, and those who identified themselves with different sexual identities, those who did not indicate any sex category, and those who fell outside the range of 18-25, defined as "emerging adulthood" by Arnett were excluded from the sample. Analyses that were conducted with the remaining 497 university students examined whether they ever faced discrimination due to 16 different characteristics, such as geographic background, physical appearance, marital status, sexual orientation, age, or political stance, asked in the demographic information form. About 2/3 of the participants reported discrimination, percentages are in the following: "no discrimination ever" (32,8%), "discrimination in only 1 characteristic" (22,7%), "discrimination in 2 characteristics" (14,5%), "discrimination in 3 characteristics" (13,5%), and "discrimination in 4 or more characteristics" (16,5%). Women generally reported more discrimination experiences than men, however, unbalanced representation of women (392) and men (105) limited generalization of these differences. The top three most frequent discrimination types were discrimination against physical appearance (38,8%), biological/physical/assigned gender (26,2%), and faith/religion, while the least frequently reported experience type was discrimination against marital status (e.g., being single or divorced, 1,8%). Implications of the intersectionality theory and these findings for the context of psychological counseling were discussed.

Keywords: *Discrimination among university students, Intersectional discrimination, Intersectional Discrimination Index*

Üniversite Öğrencilerinde Kesişimsel Ayrımcılık Deneyimleri

Ayrımcılık en genel anlamda, bireylerin ırkları, cinsiyetleri ya da diğer özellikleri nedeniyle bireysel ya da kurumsal düzeyde adil olmayan davranışlara maruz bırakıldıklarına ilişkin algıları şeklinde tanımlanabilir. Ayrımcılık ırka, cinsiyete, yaşa, fiziksel ya da zihinsel sorunlara, cinsel kimlik ya da yönelimlere karşı olabilir. Ayrımcılık deneyimlerinin fiziksel, duygusal ve zihinsel olarak bireylerde çeşitli olumsuz sonuçlara yol açtığı ve ayrımcılığa maruz kalmanın ruh sağlığıyla olumsuz ilişkide olduğu ortaya konmuştur. Ayrımcılık birden fazla özelliğe bağlı olarak yaşanabilir. Nitekim, 1989 yılında Kimberlé Crenshaw siyahi kadınların hem ırkları hem de cinsiyetlerinden dolayı maruz kaldıkları ağır ayrımcılığı kavramsallaştıran Kesişimsel Ayrımcılık Kuramını ortaya koymuştur. Bu kurama göre bireylerin farklı özelliklerinden dolayı maruz kaldıkları ayrımcılıklar birbirleriyle karşılıklı etkileşime girip kişinin üzerinde toplamsal değil, çarpımsal, yani daha büyük etki yaratır. Bu nedenle ayrımcılığa çok boyutlu olarak yaklaşılmalıdır. Bu çalışma Scheim ve Bauer tarafından 2019 yılında geliştirilmiş Kesişimsel Ayrımcılık Dizini'nin Türkçeye uyarlanmasını amaçlayan araştırmanın bir parçasıdır. Bu çalışmada kuramın önermesinin geçerliğini sınamak üzere üniversite öğrencilerinin ayrımcılık deneyimlerine ilişkin toplanmış veriler ön incelemeden geçirilmiştir. Çalışmaya katılan toplam 545 üniversite öğrencisi arasında farklı cinsiyet kimliklerinde yeterli temsile erişilemediğinden bu özellik yalnızca erkek ve kadın olarak tanımlanabilmiş, farklı cinsiyet kimliği belirtmiş ve cinsiyet belirtmemiş katılımcılar ile Arnett tarafından "beliren yetişkinlik" olarak adlandırılmış 18-25 yaş aralığı dışındaki katılımcılar örneklemden çıkarılmıştır. Geriye kalan 497 kişiyle gerçekleştirilmiş çözümlemelerde katılımcıların demografik bilgi formunda sorulan coğrafi köken, fiziksel görünüm, medeni durum, cinsel yönelim, yaş, siyasi görüş gibi 16 farklı özellikte ayrımcılığa uğrayıp uğramadıklarına bakılmıştır. Örneklemin 2/3'ü ayrımcılık rapor etmiş; oranlar, "hiç ayrımcılık yok" (%32,8), "yalnızca 1 özellikte ayrımcılık" (%22,7), "2 özellikte ayrımcılık" (%14,5), "3 özellikte ayrımcılık" (%13,5), "4 ya da fazla özellikte ayrımcılık" (%16,5) şeklinde olmuştur. Genel olarak kadınlar erkeklere kıyasla daha fazla ayrımcılığa maruz kaldıklarını bildirmişlerse de kadın (392) ve erkek (105) katılımcıların sayılarındaki dengesizlik farkların genellenmesini sınırlamaktadır. En çok bildirilen ilk üç ayrımcılık türü fiziksel görünüme (%38,8), biyolojik/bedensel/atanmış cinsiyete (%26,2) ve dine/inanca (%22,1) dayalı ayrımcılık olurken en az bildirilen ayrımcılık medeni duruma (bekâr ya da boşanmış olmak gibi, %1,8) bağlı ayrımcılık olmuştur. Kesişimsellik kuramı ve bu bulguların psikolojik danışmanlık bağlamı için gösterdikleri tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Üniversite öğrencilerinde ayrımcılık, Kesişimsel ayrımcılık, Kesişimsel Ayrımcılık Dizini*

A Qualitative Study on the Challenges in Doctoral Education Faced by Doctoral Students Working at a Full-time Job

Uzm. Psk. Danışman Ahmet Emin Arı, Milli Eğitim Bakanlığı; Uzm. Psk. Danışman Burak Can Korkmaz, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

In recent years, the number of students entering higher education worldwide has increased dramatically. Similarly, this trend has also emerged in Turkey and the number of PhD students has started to increase. It is seen that the majority of these doctoral students, who show significantly different characteristics from each other, are individuals who continue their career in business life by working in any full-time job. PhD students working at any job is a new trend for today. However, working a job while studying for a PhD can be quite difficult and exhausting. In this context, the aim of this study is to examine the difficulties encountered by students who are working in any full-time job and have been actively studying for at least one year during their doctoral education. In this study, phenomenology approach, one of the qualitative research designs, was used. For sample selection, criterion sampling, one of the purposeful sampling methods, was used to find doctoral students working in any full-time job, and a semi-structured interview form consisting of open-ended questions was used in the process of collecting research data in the study conducted with 15 people. Content analysis was used to analyze the data obtained as a result of the research. According to the data obtained from the research, the difficulties experienced by doctoral students working in any full-time job during their doctoral education are grouped under the categories of "problems related to time management", "problems arising from high expectations and negative attitudes of the workplace", "problems related to transportation and absenteeism", "problems related to performance and focusing", "problems related to getting support and help". Individuals who are working in a field parallel to the field of doctoral education and individuals who are currently working in higher education institutions reported experiencing fewer problems during their doctoral education. It was found that the most common problem was related to time management.

Keywords: *Higher Education, Doctorate Education, Education Management*

Herhangi Bir Tam Zamanlı İşte Çalışan Doktora Öğrencilerinin Doktora Eğitiminde Karşılaştıkları Zorluklar Üzerine Nitel Bir İnceleme

Son yıllarda dünya genelinde yükseköğretime başlayan öğrenci sayısı büyük bir artış göstermiştir. Benzer bir şekilde Türkiye'de de bu trend ortaya çıkmış ve doktora eğitimi alan öğrenci sayısı giderek artmaya başlamıştır. Birbirinden önemli ölçüde farklı özellikler gösteren bu doktora öğrencilerinin çoğunluğunun herhangi bir tam zamanlı işte çalışarak kariyerini iş yaşamında da sürdüren bireyler oldukları görülmektedir. Herhangi bir işte çalışmakta olan doktora öğrencileri günümüz için yeni bir trend olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat doktora eğitimi alırken bir işte çalışmak oldukça zor ve yıpratıcı olabilir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, herhangi bir tam zamanlı işte çalışan ve aynı zamanda en az bir yıldır aktif olarak doktora öğreniminde bulunan öğrencilerin doktora eğitiminde karşılaştıkları zorlukların incelenmesidir. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji yaklaşımı kullanılmıştır. Örneklem seçimi için ise herhangi bir tam zamanlı işte çalışan doktora öğrencilerini bulmak amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklem kullanılmış ve 15 kişiyle gerçekleştirilen çalışmada araştırma verilerinin toplanması sürecinde açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere göre herhangi bir tam zamanlı işte çalışan doktora öğrencilerinin doktora eğitiminde yaşadıkları zorluklar "zaman yönetimi ile ilgili sorunlar", "iş yerinin yüksek beklentisi ve olumsuz tutumu sonucu ortaya çıkan sorunlar", "ulaşım ve devamsızlık konusunda yaşanan sorunlar", performans gösterme ve odaklanma ile ilgili sorunlar", "destek ve yardım alma konusunda yaşanan sorunlar" altında toplanmaktadır. Doktora eğitimi aldıkları alan ile paralel bir alanda çalışmakta olan bireyler ile halihazırda yükseköğretim kurumlarında çalışan bireyler, doktora eğitiminde daha az sorun durumu yaşadıklarını bildirmişlerdir. En fazla yaşanan sorun durumunun ise zaman yönetimi konusunda olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yükseköğretim, Doktora Eğitimi, Eğitim Yönetimi*

The Effect of Creative Drama Training on Self-Confidence Levels of University Students

Uzm. Psk. Danışman NUR YAĞMUR ARAS, TED KAYSERİ KOLEJİ; Prof. Dr. NURSEL TOPKAYA, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Doç. Dr. ERTUĞRUL ŞAHİN, Amasya Üniversitesi; Öğr. Gör. ONUR KORKMAZ, Erciyes Üniversitesi

Creative drama is a non-exhibitive, reflective, and process-oriented form of drama where participants, under the guidance of a leader, engage in imagining, enacting, and reflecting upon human experiences. Creative drama appears as a method used in the contemporary education approach that supports the person's active participation in the learning process, learning by experiencing and applying, expressing and developing himself, being a creative and productive individual, cooperating and communicating with others, in short, the development of the person in all aspects. Self-confidence is a person's belief that she will be able to carry out a certain activity successfully Research indicates that creative drama positively impacts individuals' communication, empathy, and problem-solving skills, enhances motivation, and improves social relationships. However, there is a paucity of studies examining its effect on students' self-confidence. The purpose of this research is to investigate the impact of creative drama education on the self-confidence of university students. the effect of creative drama education for university students on their self-confidence levels. Using a weak experimental design, participants consisted of 12 university students (8 males, 4 females). The ages of the adults participating in the research ranged from 19 to 21, with an average age of 19.58. The students received 10 weeks of creative drama training. They completed a Personal Information Form and a Self-Confidence Scale both before and after the training. Data were analyzed using descriptive statistics, and dependent samples *t*-test. Results of this study suggest that the mean self-confidence scores of the students after the training were significantly higher than the mean self-confidence scores before the training. These findings indicate that creative drama practices can be an effective method for college students to increase their self-confidence. Future studies should examine the long-term effects of creative drama on self-confidence in diverse sample groups using more robust experimental designs and follow-up studies.

Keywords: *creative drama, university students, self-confidence, weak experimental design.*

Yaratıcı Drama Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin Özgüven Düzeylerine Etkisi

Yaratıcı drama, insan deneyimini hayal etmek, canlandırmak ve yansıtmak için katılımcıların bir lider tarafından yönlendirildiği, sergileyici olmayan, doğaçlamanın ön planda olduğu, yansıtıcı ve süreç odaklı bir drama türüdür. Yaratıcı drama, kişinin öğrenme sürecine aktif olarak katılmasını, deneyimleyerek ve uygulayarak öğrenmesini, kendini ifade etmesini ve geliştirmesini, yaratıcı ve üretken bir birey olmasını, başkalarıyla iş birliği ve iletişim kurmasını kısacası kişinin tüm yönleriyle gelişmesini destekleyen çağdaş eğitim yaklaşımında kullanılan bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Özgüven ise, kişinin belirli bir aktiviteyi başarıyla yürütebileceğine dair inancıdır. Araştırmalar, yaratıcı dramanın bireylerin iletişim, empati, problem çözme becerilerini geliştirmelerinde, motivasyon düzeylerinin artırılmasında, sosyal ilişkilerini geliştirmelerinde olumlu etkileri olabileceğini göstermektedir. Ancak, yaratıcı dramanın öğrencilerin özgüven düzeylerine etkisini inceleyen sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilere yönelik yaratıcı drama eğitiminin üniversite öğrencilerinin özgüven düzeylerine etkisini incelemektir. Zayıf deneysel desende gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu 12 üniversite öğrencisi (8 erkek, 4 kadın) oluşturmuştur. Araştırmaya katılan yetişkin kişilerin yaşları 19 ila 21 arasında değişmekte olup ortalama yaşı 19.58'dir. Öğrencilere 10 hafta süreyle yaratıcı drama eğitimi uygulanmıştır. Öğrenciler yaratıcı drama eğitiminden önce ve yaratıcı drama eğitiminden sonra Kişisel Bilgi Formu ve Öz-Güven Ölçeğini cevaplamıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler ve bağımlı örneklemler için *t*-testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin uygulama sonrası özgüven puan ortalamalarının uygulama öncesi özgüven puan ortalamalarından anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu bulgular, yaratıcı drama uygulamalarının üniversite öğrencilerinin özgüven düzeylerini arttırmada etkili bir yöntem olabileceğini göstermektedir. İlerleyen araştırmalarda daha güçlü deneysel desenlerin kullanıldığı ve izleme çalışmasının gerçekleştirildiği araştırmalarla yaratıcı dramanın özgüven düzeylerine uzun vadeli etkisi ve bu etkilerin kalıcılığı farklı örneklem gruplarında incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: *yaratıcı drama, üniversite öğrencileri, özgüven, zayıf deneysel desen.*

Development of Vocational Orientation Preference Inventory (VOPI)

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Ayaz, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Prof. Dr. Yaşar Özbay, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Özgür Osman Demir, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Doç. Dr. Ufuk Akbaş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Fatih Furkan Eğritaş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

The aim of this study is to develop a measurement tool based on the personality types (realistic, investigative, artistic, social, enterprising, conventional) of university students in Holland's typology theory. This instrument was named as the Vocational Orientation Preference Inventory (VOPI). The study group of the research consists of associate and undergraduate students who started higher education in 2022-2023. In this context, data were collected from 1186 students, 68.2% (810) female and 31.6% (376) male, aged between 17-49 years. In the context of validity studies conducted within the scope of the scale development process, confirmatory factor analysis (CFA) was conducted to determine the structural appropriateness of the 6-factor structure of the scale ("realistic, investigative, artistic, social, enterprising, and conventional"). As a result of the analysis, the fit indices of the six-factor structure were found to be acceptable ($\chi 2/sd = 1.05$, RMSEA= .01, CFI= .98, TLI= .98, SRMR= .04). The Pearson product-moment correlation coefficients calculated to reveal the relationships between the sub-dimensions of the scale ranged between .37 and .67. Within the scope of reliability analysis, Cronbach's alpha internal consistency values were examined. The Cronbach's alpha internal consistency coefficients calculated within the scope of the reliability analysis of the scale ranged between .79 and .87. Finally, the mean scores of the departments of the students whose data were collected on the VOPI sub-dimensions were compared with the occupational codes on The Occupational Information Network (O*NET) occupational search engine. As a result of this comparison, it was concluded that the codes obtained as a result of the VOPI and the O*NET occupational codes were largely similar. In the light of these findings, it was concluded that the Occupational Tendency Preference Inventory is a measurement tool that will successfully determine the occupational personality types of university students.

Keywords: *Vocational personality, university students, scale development*

Mesleki Eğilim Tercih Envanterinin (METE) Geliştirmesi

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin Holland'ın tipoloji kuramında yer alan kişilik tiplerinin (gerçekçi, araştırmacı, sanatçı, sosyal, girişimci, geleneksel) temel alındığı bir ölçme aracı geliştirmektedir. Bu araç Mesleki Eğilim Tercih Envanteri (METE) olarak isimlendirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 yılında yükseköğretime yeni başlayan ön lisans ve lisans düzeyindeki öğrenciler oluşturmaktadır. Bu kapsamda, yaşları 17-49 arasında değişen %68.2'si (810) kadın, %31.6'sı (376) erkek olmak üzere 1186 öğrenciden veri toplanmıştır. Ölçek geliştirme süreci kapsamında gerçekleştirilen geçerlik çalışmaları bağlamında ölçeğin altı faktörlü yapısının (gerçekçi, araştırmacı, sanatçı, sosyal, girişimci ve geleneksel) yapısal olarak uygunluğunu belirlemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu altı faktörlü yapının uyum indekslerinin mükemmele yakın uyum sergiledikleri tespit edilmiştir ($\chi 2/sd = 1.05$, RMSEA= .01, CFI= .98, TLI= .98, SRMR= .04). Ölçeğin alt boyutlar arası ilişkileri ortaya çıkarmak amacıyla hesaplanan pearson momentler çarpımı korelasyon katsayılarının .37 ile .67 arasında değiştiği belirlenmiştir. Güvenirlik analizleri kapsamında ise Cronbach alfa iç tutarlık değerleri incelenmiştir. Ölçeğe ilişkin güvenirlik analizleri kapsamında hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlık katsayılarının ise .79 ile .87 arasında değiştiği görülmektedir. Son olarak METE alt boyutlarına ilişkin veri toplanan öğrencilerin bölümlerine ilişkin puan ortalamaları ile The Occupational Information Network (O*NET) meslek arama motoru üzerinden sahip oldukları kişilik tipleri karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalarda mesleklerin O*NET üzerinde belirlenen kişilik tipleri ile ölçme aracında yer alan kişilik tipleri üzerinden almış oldukları oldukları ortalama puanlar üzerinden benzerlikleri incelenmiştir. Bu karşılaştırma sonucunda METE sonucu elde edilen kodlar ile O*NET meslek kodlarının büyük ölçüde benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular ışığında Mesleki Eğilim Tercih Envanteri' nin üniversite öğrencilerinin sahip olduğu mesleki kişilik tiplerini başarılı bir şekilde belirleyecek bir ölçme aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Mesleki kişilik, üniversite öğrencileri, ölçek geliştirme*

Sources Of Happiness Of Adults With Low Socioeconomic Status

Psikolojik Danışman Ekrem Gülmaya; Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Ayaz, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Doç. Dr. Hasan Eşici, Gazi Üniversitesi

The aim of this study is to explore the sources of happiness of adults with low socioeconomic status. In line with this purpose, phenomenology design, one of the qualitative research methods, was used in the research. The study group of the research was determined by criterion sampling method. The main criterion in determining the study group is that the participants have a low socioeconomic level and are happy. While the main criterion for determining the low socioeconomic level was that the participants received minimum wage and below, the scores they received from the Oxford Happiness Scale and Satisfaction with Life Scales were taken as the basis for determining their level of happiness. Individual interviews were conducted and recorded with 11 participants who met the specified criteria. The interviews were subjected to interpretative content analysis. As a result of the content analysis, the sources of happiness of adults with low socioeconomic status were divided into two as individual and environmental factors. The most intense source of happiness among individual factors is the factors related to one's career. Within the career dimension, doing what one loves, achieving work-life balance and achieving professional satisfaction are the prominent sub-codes. Another prominent dimension among individual factors is making time for oneself. In addition, another prominent dimension was conceptualized as social interest. Contributing to other people has an important place among the participants' sources of happiness. Other prominent codes within individual factors were discovered as having a positive perspective, living in the moment, gratitude and physical health. When the environmental factors affecting the happiness of adults with low socioeconomic status are analyzed, it is seen that the family dimension is at the forefront. Being with family, having happy and healthy family members, strong communication within the family and spending time with family members stand out as important sources of happiness. Another prominent dimension among environmental factors is social support. At this point, social support from close relatives/friends and social support from family are among the important sources of happiness.

Keywords: *Sources of happiness, low socioeconomic level, adults*

Sosyoekonomik Düzeyi Düşük Yetişkinlerin Mutluluk Kaynakları

Bu araştırmanın amacı sosyoekonomik düzeyi düşük yetişkinlerin mutluluk kaynaklarını keşfetmektedir. Bu amaç doğrultusunda araştırma kapsamında nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde temel ölçüt katılımcıların sosyoekonomik düzeylerinin düşük olması ve mutlu olmalarıdır. Sosyoekonomik düzeyin düşüklüğünün belirlenmesinde temel kriter katılımcıların asgari ücret ve altında ücret almaları iken, mutluluk düzeylerinin belirlenmesinde Oxford Mutluluk Ölçeği ve Yaşam Doyumu ölçeklerinden almış oldukları puanlar temel alınmıştır. Belirlenen kriterlere uygun 11 katılımcı ile bireysel görüşmeler yapılmış ve kayıt altına alınmıştır. Yapılan görüşmeler yorumlayıcı içerik analizine tabi tutulmuştur. Gerçekleştirilen içerik analizi sonucunda sosyoekonomik düzeyi düşük olan yetişkinlerin mutluluk kaynakları bireysel ve çevresel faktörler olarak ikiye ayrılmıştır. Bireysel faktörler içerisinde en yoğun mutluluk kaynağı kişinin kariyeriyle ilgili faktörlerdir. Kariyer boyutu içerisinde kişinin sevdiği işi yapması, iş-yaşam dengesini sağlaması ve mesleki doyuma ulaşması öne çıkan alt kodlardır. Bireysel faktörler içerisinde öne çıkan bir diğer boyut kişinin kendisine zaman ayırmasıdır. Bununla birlikte öne çıkan bir diğer boyut sosyal ilgi olarak kavramsallaştırılmıştır. Katılımcıların mutluluk kaynakları arasında diğer insanlara katkı sunmak önemli bir yer tutmaktadır. Bireysel faktörler içerisinde öne çıkan diğer kodlar ise pozitif bakış açısına sahip olmak, anı yaşamak, şükretmek ve fiziksel sağlık olarak keşfedilmiştir. Sosyoekonomik düzeyi düşük yetişkinlerin mutluluklarını etkileyen çevresel faktörler incelendiğinde ise aile boyutunun ön planda olduğu görülmektedir. Aile ile birlikte olmak, aile bireylerinin mutlu ve sağlıklı olması, aile içi iletişim güçlü olması ve aile üyeleriyle birlikte zaman geçirmek önemli mutluluk kaynakları olarak öne çıkmaktadır. Çevresel faktörler içerisinde öne çıkan bir diğer boyut ise sosyal destektir. Bu noktada yakın çevre/arkadaştan alınan sosyal destek ve aileden alınan sosyal destek önemli mutluluk kaynakları arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Mutluluk kaynakları, düşük sosyoekomik düzey, yetişkinler*

Investigation of Studies on Curriculum for Students with Dislexia

Lisansüstü Öğrencisi Ayşe GÖKSAL, Trabzon Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Emre ÇATAL, Trabzon Üniversitesi; Doç. Dr. Fatih KOCA, Trabzon Üniversitesi

Specific learning disability is individuals having problems in the areas of reading (dyslexia), writing (dysgraphia) and mathematics (dyscalculia). It is known that these individuals have problems in many areas in their daily lives, such as academic failure, lack of self-confidence, peer bullying, communication and self-expression. It is seen that traditional education programs implemented in schools are disadvantageous for individuals with learning disabilities. These disadvantages led individuals with learning disabilities to fall behind their peers in academic and social areas. These problems have revealed the importance of leaving traditional methods behind and using contemporary methods in the education of individuals with specific learning difficulties. In this study, intervention programs implemented up country and abroad for individuals with reading difficulties (dyslexia) were compiled. The aim of the study is to present a collective synthesis of the implemented intervention programs.In this context, 30 studies implemented up country and abroad were examined. In these examined studies; The country where the research was conducted, the intervention program applied, the years when the research was conducted and the research method are shown in detail in tables. It was observed that the scanned studies were conducted in Turkey, China, Italy, Malaysia, Netherlands, Iran, Saudi Arabia, Indonesia, Greece, USA and Singapore. The applied intervention programs were examined under seven headings in the conclusion section as Visual Perception,Use of Technology, Multi-Sensory Interventions, Phonological Awareness, Game-Based Interventions, Behavioral and Cognitive Interventions. Visual Perception Based Intervention Programs were presented with five studies; Ergotherapy Intervention Program, Davis Model, Action Video Games and Clay Modeling program. Multisensory Intervention Programs were examined under five different headings as Vakt Strategy, Intensive Reading Program, Use of Multimedia Materials, Multisensory Activities Model and Multisensory Model. Phonological Awareness Based Intervention Programs were examined under ten headings as; SESFAR Intervention Program, Rhythm-Based Intervention Program, Fernald Method, Letter Speech Sound Integration Program, Phonological Education Intervention, Orton-Gillingham Based Teaching, 3P Method, Word Box Strategy, Rhythmic Reading Training and Intensive Intervention Program. Behaviorist Based Intervention Programs were examined under four headings: Repetitive Reading, Spelling Intervention, Vocabulary Construction and Video Self Assessment. Cognitive Based Interventions were examined under three headings as Cognitive Intervention Training, Story Map Technique and Working Memory Training. Game-Based Intervention Programs have been gathered together under two headings as Inclusion model and Mobile Game (EasyLexia 2.0). Finally, teaching was carried out with Computer Aided Smart Board Technology, which was examined based on Technology Use. The intervention programs examined were conducted between 2001 and 2022. It was concluded that 19 of the studies were quantitative research, 8 were qualitative research and the remaining 3 were combined methods research. It was observed that the intervention programs examined, had contributions to the improvement of the reading difficulties of individuals with dyslexia.

Keywords: *Dislexia, Intervention Program, Learning Disability*

Disleksisi Bulunan Öğrenciler İçin Öğretim Programlarına Yönelik Çalışmaların İncelenmesi

Özgül öğrenme güçlüğü bireylerin okuma (disleksi), yazma (disgrafi) ve matematik (diskalkuli) alanlarında sorunlar yaşamasıdır. Bu bireylerin günlük yaşamlarında akademik başarısızlık, özgüven sorunu, akran zorbalığı, iletişim kurma, kendini ifade etme gibi birçok alanda sorun yaşadığı bilinmektedir. Okullarda uygulanan geleneksel eğitim öğretim programlarının, öğrenme güçlüğü yaşayan bireyler için dezavantajlı oldukları görülmektedir. Bu dezavantajlar öğrenme güçlüğü olan bireylerin akranlarından akademik ve sosyal alanlarda geri kalmalarına neden olmaktadır. Bu problemler de özgül öğrenme güçlüğü yaşayan bireylerin eğitimlerinde geleneksel yöntemlerin terk edilerek çağdaş yöntemlerin kullanılmasının önemini ortaya koymuştur. Bu çalışmada okuma güçlüğü (disleksi) yaşayan bireylere yönelik yurt içi ve yurt dışında uygulanan müdahale programları derlenmiştir. Çalışmanın amacı uygulanan müdahale programlarının toplu bir sentezini sunmaktır. Bu bağlamda yurt içinde ve yurt dışında uygulanan 30 çalışma incelenmiştir. İncelenen bu çalışmalarda; araştırmanın yapıldığı ülke, uygulanan müdahale programı, araştırmanın yapıldığı yıllar ve araştırma yöntemi ayrıntılı olarak tablolarla gösterilmiştir. Taranan çalışmaların Türkiye, Çin, İtalya, Malezya, Hollanda, İran, Suudi Arabistan, Endonezya, Yunanistan, ABD ve Singapur'da yapıldığı görülmüştür. Uygulanan müdahale programları Görsel Algı, Teknoloji kullanımı, Çok Duyulu Müdahaleler, Fonolojik Farkındalık, Oyun Temelli Müdahaleler, Davranışçı ve Bilişsel Müdahaleler olmak üzere sonuç bölümünde yedi başlık altında incelenmiştir. Görsel Algı Temelli Müdahale Programları; Ergoterapi Müdahale Programı, Davis Modeli, Aksiyon Video Oyunları ve Kil Modelleme programı olmak üzere beş çalışma ile sunulmuştur. Çok Duyulu Müdahale Programları: Vakt Stratejisi, Yoğun Okuma Programı, Çoklu Ortam Materyallerinin Kullanımı, Çok Duyulu Etkinlikler Modeli ve Multisensöri Modeli olmak üzere çalışmalar beş farklı başlık altında incelenmiştir. Fonolojik Farkındalık Temelli Müdahale Programları; SESFAR Müdahale Programı, Ritim Temelli Müdahale Programı, Fernald Yöntemi, Harf Konuşma Ses Bütünleştirme Programı, Fonolojik Eğitim Müdahalesi, Orton-Gillingham Temelli Öğretim, 3P Metodu, Kelime Kutusu Stratejisi, Ritmik Okuma Eğitimi ve Yoğunlaştırılmış Müdahale Programı olmak üzere on başlık altında incelenmiştir. Davranışçı Temelli Müdahale Programları ; Tekrarlı Okuma, Yazım Müdahalesi, Kelime İnşası ve Video Öz Değerlendirme şeklinde dört başlıkta incelenmiştir. Bilişsel Temelli Müdahaleler; Bilişsel Müdahale Eğitimi , Hikaye haritası Tekniği ve İşleyen Bellek Eğitimi olmak üzere üç başlık altında incelenmiştir. Oyun Temelli Müdahale Programları ise Kaynaştırma modeli ve Mobil Oyun (EasyLexia 2.0) şeklinde iki başlıkta derlenmiştir. Son olarak Teknoloji Kullanımına dayalı incelenen Bilgisayar Destekli Smart Board Teknolojisi ile Öğretim yapılmıştır. İncelenen müdahale programlarının 2001- 2022 yıllarında yapılmıştır. Çalışmaların 19'unun nicel araştırma, 8'inin nitel araştırma ve kalan 3 araştırmanın ise karma yöntem araştırması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen müdahale programlarının disleksisi olan bireylerin okuma güçlüklerinin iyileştirilmesinde katkısının olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Disleksi, Müdahale Programı, Öğrenme Güçlüğü*

The Relationship between Social Resources and Hope in Emerging Adulthood

Dr. Öğr. Üyesi Özge Sarıot-Ertürk, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Meltem Çengel-Schoville, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi; Prof. Dr. Yaşar Kuzucu, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Introduction

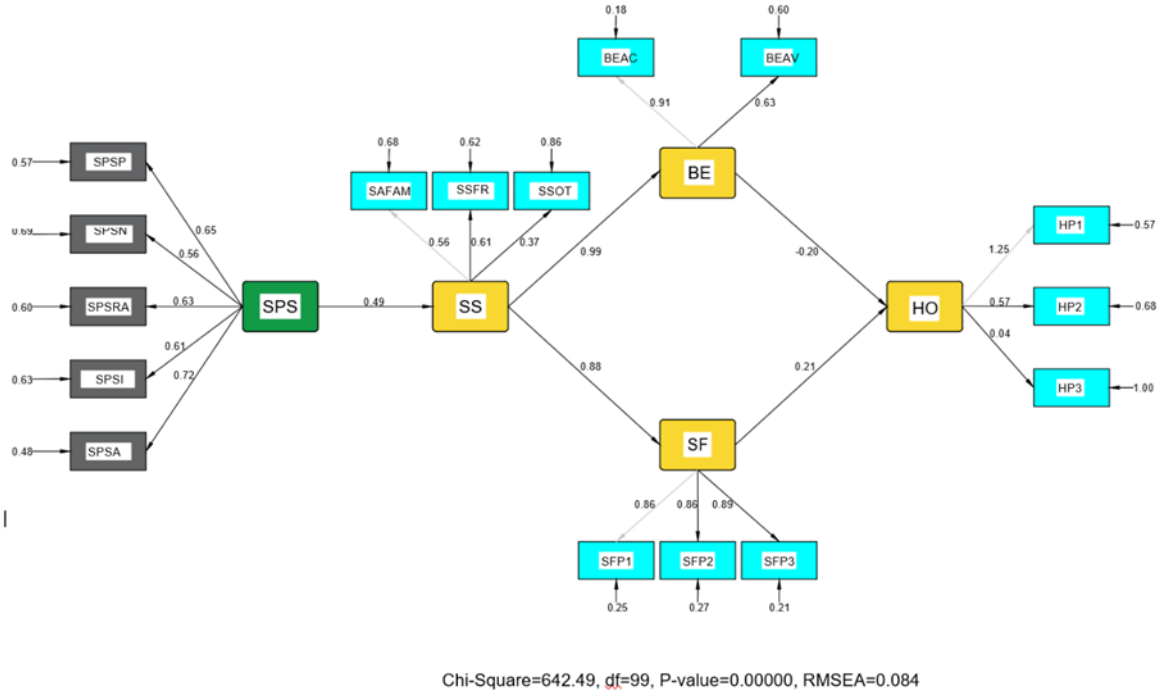
Having social resources is crucial for university students because supportive relationships, information and resource sharing, a motivating environment, and emotional support can be provided through these resources. Social resources refer to the various sources of social support, social connections, and social networks that individuals have access to, while hope represents positive expectations and aspirations for the future. The interplay between these two factors can have a profound impact on young students' psychological well-being, and overall life satisfaction. Recent studies focus on Turkey's scope point out high percentage of college students aspire to live and work abroad. Those students see migration as a solution to their anxiety about their future and their unhappiness with the conditions they live in. From this perspective the study focus on the relationship of university students' problem solving skills and hope.

Method

The sample of the study consists of 783 university students, 516 females (65.9%) and 267 males, between the ages of 18-39 (M= 20.76, SD= 2.07). The data were collected through the Socio-demographic Form, Social Problem Solving Inventory- Revised (SPSI-R), Multidimensional Scale of Perceived Social Support, General Belongingness Scale, Social Safeness and Pleasure Scale and The Dispositional Hope Scale. Research model tested through LISREL.

Results

The results showed that the fit index values were acceptable (Chi-Square=642.49, df=99, P-value=0.00000, RMSEA=0.084, CFI= =.94, GFI= 0.91, AGFI= 0.87). These values reveal that social problem-solving skills on their hope levels is affected by their perceived social support, general belonging and social security and satisfaction levels.

Chi-Square=642.49, df=99, P-value=0.00000, RMSEA=0.084

Discussion

Findings show that young people who have difficulty in feeling hopeful under the conditions of our country, feeling hopeful do not only depend on improving their social problem-solving skills in an individual context. College students may need to be supported by increasing the social support provided to them within the family and social context in which they live.

Conclusion

The current research indicates that the support related to how much emerging adults belonging to the social context they are in, how safe they feel in this context, and how much they are satisfied with the features of this context. There is a clear connection between social problem-solving and hopefulness in emerging adulthood. Effective social problem-solving skills contributes to increased hopefulness by providing individuals with the strategies to tackle social challenges and achieve desired outcomes. When individuals feel confident in their ability to navigate social situations, they are more likely to maintain a positive outlook and hope for positive outcomes. Social support systems provide a sense of belonging and social safeness that can foster a positive outlook and enhance hope. People who have supportive relationships and networks are more likely to believe in their abilities and have confidence in their future prospects. When faced with challenges, having access to social support can alleviate feelings of distress and provide a sense of comfort and reassurance. This, in turn, helps students maintain hope and navigate difficulties more effectively.

Keywords: *emerging adulthood, problem solving, social support, belongingness scale, social safeness, hope*

Multiple Mediations of Perceived Social Support, Hope, and Resilience on Posttraumatic Growth: The Example of Kahramanmaraş and Hatay Earthquakes

Uzm. Psk. Danışman Ferdi YAĞAN, Yüksekova Bilim ve Sanat Merkezi; Doç. Dr. Zöhre KAYA, Yüzüncü Yıl Üniversitesi; Dr. Şermin KAYA, İstanbul Üniversitesi

Abstract: Post-traumatic growth is described as positive changes in an individual despite all the adversities of the traumas experienced. This change emerges as the individual empowers themselves, finds meaning in life, and enhances personal development after trauma, indicating that the individual becomes stronger than before the trauma. Earthquakes can also function as a catalyst in the process of post-traumatic growth. In this study, the sequential multiple mediation of hope and perseverance in the relationship between perceived social support and post-traumatic growth after the earthquakes that occurred in approximately eleven cities, primarily Kahramanmaraş and Hatay, on February 6, 2023, was examined. The study used a correlational survey model within the scope of quantitative research. The sample of the study consists of a total of 380 individuals, 176 of whom are female (43.3%) and 204 are male (53.7%), directly or indirectly affected by the traumatic effects of the earthquake. The participants' ages ranged from 17 to 53, with a mean age of 30.36 (SD = 6.00). In the study, "Post-Traumatic Growth Inventory" developed by Tedeschi and Calhoun (1996) and adapted into Turkish by Kağan et al. (2012), "Multidimensional Perceived Social Support Scale" developed by Zimet et al. (1988) and adapted into Turkish by Eker et al. (2001), "Hope Scale" developed by Snyder et al. (1991) and adapted into Turkish by Tarhan and Bacanlı (2015), and "Short Grit Scale" developed by Duckworth et al. (2007) and adapted into Turkish by Sarıçam et al. (2016) were used as data collection tools. The data were analyzed using SPSS 26.0 and SPSS AMOS 24.0 software packages. The relationships between the variables necessary to construct the model were examined using Pearson's product-moment correlation. After the measurement models of the measurement tools were confirmed with confirmatory factor analyses, the hypothetical model was tested with the measurement model. In the final part of the study, the SPSS Macro Process extension developed by Hayes (2015) was used. The Hayes Model-6 assumption was utilized for the mediation role. In order to support the results of the regression analysis, a bootstrapping process with 5000 resampling was conducted. According to the results obtained, there were significant positive relationships between perceived social support, post-traumatic growth, perseverance, and hope. Furthermore, it was observed that hope and perseverance played a sequential multiple mediating role in the relationship between perceived social support after earthquakes and post-traumatic growth. According to the research results, an increase in perceived social support after an earthquake also means an increase in hope. Moreover, an increase in hope has been found to support post-traumatic growth by increasing perseverance.

Keywords: *Post-Traumatic Growth, Perceived Social Support, Hope, Perseverance, Kahramanmaraş Earthquakes*

Algılanan Sosyal Destek, Umut ve Azmin Travma Sonrası Büyüme Üzerinde Çoklu Aracılığı: Kahramanmaraş ve Hatay Depremleri Örneği

Özet: Travma sonrası büyüme, yaşanılan travmaların tüm olumsuzluklarına rağmen bireyde olumlu yönde değişimlerin olması olarak açıklanmaktadır. Bu değişim, travma sonrası bireyin kendini güçlendirmesi, yaşamda anlam bulması ve kişisel gelişimini arttırması şeklinde ortaya çıkmakta ve bireyin travma öncesine göre daha güçlü hale gelmesini ifade etmektedir. Depremler, travma sonrası büyüme sürecinde bir katalizör olarak da işlev görebilmektedir. Bu araştırmada, 6 Şubat 2023 tarihli başta Kahramanmaraş ve Hatay olmak üzere yaklaşık on bir ilde yaşanan depremler sonrası algılanan sosyal destek ile travma sonrası büyüme arasındaki ilişkide umudun ve azmin sıralı çoklu aracılığı incelenmiştir. Araştırmada, nicel araştırmalar kapsamında ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi, depremin travmatik etkilerinden doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenen 176'sı kadın (%43.3) ve 204'ü erkek olmak üzere (53.7) toplam 380 bireyden oluşmaktadır. Yaşları 17 ile 53 arasında değişmekte olan katılımcıların yaş ortalamaları 30.36 (Ss=6.00) olarak bulunmuştur. Araştırmada veri toplama araçları olarak, Tedeschi ve Calhoun (1996) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Kağan vd. (2012) tarafından yapılan "Travma Sonrası Büyüme Envanteri" , Zimet vd. (1988) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Eker vd. (2001) tarafından yapılan "Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği", Snyder vd. (1991) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Tarhan ve Bacanlı (2015) tarafından yapılan Sürekli Umut Ölçeği ve Duckworth vd. (2007) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Sarıçam vd. (2016) tarafından yapılan "Kısa Azim Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler, SPSS 26.0 ve SPSS AMOS 24.0 paket programları kullanılarak analiz edilmiştir. Model kurmak için gerekli olan değişkenler arası ilişkiler, Pearson momentler çarpımı korelasyonu ile incelenmiştir. Ölçme araçlarının ölçme modelleri doğrulayıcı faktör analizleriyle doğrulandıktan sonra, hipotetik model ölçme modeliyle test edilmiştir. Araştırmanın son bölümünde önerilen model Hayes (2015) tarafından geliştirilen SPSS Macro Process eklentisi kullanılmıştır. Aracı rol için Hayes Model-6 varsayımından yararlanılmıştır. Regresyon analizi sonuçlarının desteklenmesi için ise 5000 yeniden örnekleme ile Bootsrapping işlemi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; algılanan sosyal destek, travma sonrası büyüme, azim ve umut arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. Ayrıca depremler sonrası algılanan sosyal destek ile travma sonrası büyüme arasında umudun ve azmin sıralı çoklu aracı rol üstlendiği gözlemlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, deprem sonrası algılanan sosyal desteğin artması umut düzeyinin de artması anlamına gelmektedir. Bununla birlikte, umut düzeyindeki artışın azmi de arttırarak travma sonrası büyümeyi desteklemekte olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Travma Sonrası Büyüme, Algılanan Sosyal Destek, Umut, Azim, Kahramanmaraş Depremleri*

Examining the Effects of the "Dialogue Box" Game and Group Guidance Practice to Increase Communication within the Family on the Conflict and Happiness Level of Adolescents with Their Parents

Dr. Sinem Fariz, Milli Eğitim Bakanlığı ; Psikolojik Danışman Merve Kocabaş, Milli Eğitim Bakanlığı

This research was conducted in the 2021-2022 academic year in order to determine adolescents' family conflicts and to support family communication. In this regard, the sub-objectives of the research were determined as follows:

1) Increasing the face-to-face communication time family members spend together
2) Reducing the time family members spend in front of the screen
3) Increasing the happiness level of students by ensuring communication within the family
4) To reduce family conflict

The study was conducted with 9th, 10th and 11th grade high school students. Within the scope of the study, the necessary permission was first obtained from Sakarya University Educational Research and Publication Ethics Committee dated 13.05.2022 and numbered E--000-0. Following this, legal permissions were obtained from the Ankara Provincial Directorate of National Education for the research carried out within the scope of the TÜBİTAK 4006 project. In the study, among the students who are disadvantaged in family communication according to the school risk map; students who could be included in the experimental and control groups were determined according to the criteria of not having any behavioral problems, not being in the 12th grade, existing family conflict and volunteering to participate in the study. According to the criteria for inclusion in the study group, 25 students were identified. Since one of these students stated that he did not want to participate in the study, the study group was formed as 24 people. The study group was divided into two: experimental group (12 people) and control group (12 people) by random assignment. The parents of the students who would participate in the study were informed and the necessary permissions were obtained from the parents for the students' participation in the study. “Adolescent Happiness Scale” and “Adolescent-Parent Conflict Scale” were applied to both groups (experimental group and control group) as pre-tests. With the experimental group, a group counseling study was carried out for 8 weeks with the first session and its content included the topics of communication, empathy, you language-me language, boundaries, conflict resolution, well-being-positive emotions, farewell and termination of the training. No experimental application was performed and the "dialog box game" was not given to the control group. After completing the study with the experimental group, the same group guidance study was carried out with the control group. The data were evaluated with the SPSS 21 program and the significance level was determined as $p<0.05$. Since the research analysis was carried out with data collected from 24 people (experimental group = 12, control group = 12), the Shapiro-Wilk test was used to ensure the suitability of the data to normal distribution. It was determined that the data were normally distributed, and accordingly, parametric tests were decided to be applied. In addition to descriptive statistics, the difference between the first and last test adolescent-parent conflict and happiness scores of the experimental and control group students was

compared with the paired t-test. Additionally, the difference between the posttest scores of the experimental and control groups was evaluated with an independent t test. Findings of the research demonstrate that the pre-test and post-test show that there is a difference between the pre-test and post-test screen time of the students who played the "communication box" game with their families every week and who participated in the group guidance study. In this regard, it can be said that the time spent by the experimental group students in front of the screen decreased. In the post-test, the Adolescent-Parent Conflict Scale scores of the experimental group students decreased, the Adolescent Happiness Scale scores increased, and the difference between the pre-test and post-test scores was found to be significant. The Adolescent Happiness Scale scores of the control group students increased in the post-test, but this difference between the pre-test and post-test scores was not found to be significant. The Adolescent-Parent Conflict Scale scores of the control group students decreased in the post-test, and this difference between the pre-test and post-test scores was found to be significant. The difference between the Adolescent-Parent Conflict and Adolescent Happiness scale posttest scores of the experimental group and control group students was found to be significant. In this direction; It was determined that the eight-week group guidance work carried out with the students and the "dialogue box" game they played regularly with their families on a weekly basis increased the time and communication students spent face to face with their families, thus reducing conflicts and contributing to their happiness levels.

Keywords: *Adolescent-parent, communication within the family, conflict, happiness*

Aile İçi İletişimi Arttırmaya Yönelik "İletişim Kutusu" Oyunu ve Grup Rehberlik Çalışmasının Ergenlerin Ebeveynleri ile Çatışma ve Mutluluk Düzeyine Etkisinin İncelenmesi

Bu araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılında; ergenlerin aile içi çatışmalarını tespit etmek ve aile içi iletişimi desteklemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın alt amaçları şöyle belirlenmiştir:

1) Aile üyelerinin bir arada geçirdikleri yüz yüze iletişim süresini arttırmak
2) Aile üyelerinin ekran başında geçirdikleri zamanı azaltmak
3) Aile içi iletişimi sağlayarak öğrencilerin mutluluk düzeyini arttırmak
4) Aile içi çatışmanın azalmasını sağlamak

Çalışma 9. 10. Ve 11.sınıf lise öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında ilk olarak 13.05.2022 tarihli E--000-0 sayılı Sakarya Üniversitesi Eğitim Araştırmaları ve Yayın Etik Kurulu'ndan gerekli izin alınmıştır. Bunu takiben Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden TÜBİTAK 4006 projesi kapsamında gerçekleştirilen araştırma için yasal izinler alınmıştır. Çalışmada, okul risk haritasına göre aile içi iletişimde dezavantajlı olan öğrenciler arasından; davranış sorunu bulunmaması, 12.sınıf olmaması, mevcut aile içi çatışma ve çalışmaya gönüllü olma kriterlerine göre deney ve kontrol grubunda yer alabilecek öğrenciler belirlenmiştir. Araştırma çalışma grubuna dahil edilme kriterlerine göre 25 öğrenci bulunduğu belirlenmiştir. Bu öğrencilerden biri çalışmaya katılmak istemediğini ifade ettiği için çalışma grubu 24 kişi olarak oluşturulmuştur. Çalışma grubu seçkisiz atama ile deney gurubu (12 kişi) ve kontrol grubu (12 kişi) olarak ikiye ayrılmıştır. Çalışmaya katılacak öğrencilerin velilerine bilgi verilerek velilerden öğrencilerin çalışmaya katılımı için gerekli izinler alınmıştır. Her iki gruba (deney grubu ve kontrol grubu) ön-test olarak "Ergen Mutluluk Ölçeği" ve "Ergen-Ebeveyn Çatışma Ölçeği" uygulanmıştır. Deney grubuyla ilk oturumla beraber 8 hafta süren ve içeriği; iletişim, empati, sen dili-ben dili, sınırlar, çatışma çözme, iyi oluş-olumlu duygular, vedalaşma-eğitimin sonlandırılması konularından oluşan grup rehberlik çalışması sürdürülmüştür. Kontrol grubuna herhangi bir deneysel uygulama yapılmamış ve "iletişim kutusu oyunu" verilmemiştir. Deney grubuyla çalışmanın tamamlanmasının ardından kontrol grubuyla aynı grup rehberlik çalışması gerçekleştirilmiştir.

Veriler SPSS 21 programı ile değerlendirilmiş, anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak belirlenmiştir. Araştırma analizi 24 kişiden (deney grubu=12, konrol grubu=12) toplanan veriler ile gerçekleştirildiğinden Shapiro-Wilk testi verilerin normal dağılıma uygunluğu açısından kullanılmıştır. Verilerin normal dağıldığı belirlenmiştir, bu doğrultuda parametrik testlerin uygulanmasına karar verilmiştir.

Tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra deney ve kontrol grubu öğrencilerin ilk ve son test ergen-ebeveyn çatışma ve mutluluk puanları arasındaki fark paired t-testi ile karşılaştırılmıştır. Ayrıca deney ve kontrol grubunun son test puanları arasındaki fark indipendent t testi ile değerlendirilmiştir.

Araştırmanın bulguları; "iletişim kutusu" oyununu ailesiyle her hafta oynayan ve grup rehberlik çalışmasında yer alan öğrencilerin ön test ve son test ekran başında geçirilen süreler arasında

fark olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda deney grubu öğrencilerinin ekran başında geçirdiği sürenin azaldığı söylenebilir. Deney grubu öğrencilerinin son testte Ergen- Ebeveyn Çatışma Ölçeği puanları azalmış, Ergen Mutluluk Ölçeği puanları artmıştır ve ön test-son test puanları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Kontrol grubu öğrencilerinin son testte Ergen Mutluluk Ölçeği puanları artmış fakat ön test ve son test puanları arasındaki bu fark önemli bulunmamıştır. Kontrol grubu öğrencilerinin son testte Ergen- Ebeveyn Çatışma Ölçeği puanları azalmış, ön test ve son test puanları arasındaki bu fark ise önemli bulunmuştur. Deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin Ergen-Ebeveyn Çatışma ve Ergen Mutluluk ölçeği son test puanları arasındaki fark önemli bulunmuştur. Bu doğrultuda; öğrencilerle gerçekleştirilen sekiz haftalık grup rehberlik çalışmasının ve aileleriyle düzenli biçimde haftalık olarak oynadıkları "iletişim kutusu" oyununun öğrencilerin aileleriyle yüz yüze geçirdikleri süreyi ve iletişimi arttırdığı, böylece yaşanan çatışmaları azalttığı ve mutluluk düzeylerine katkı sağladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Ergen-ebevyn, Aile içi iletişim, çatışma, mutluluk*

Examination of Perceptions Individuals in Emerging Adulthood About Receiving Psychological Counselling

Lisansüstü Öğrencisi Rahiye Barutcu, Ankara Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Pınar Kömürcü, Ankara Üniversitesi

Emerging adulthood is a period in human life between the ages of 18 and 29. In this period, neither childhood dependency is completely abandoned nor adult responsibilities are completely adopted. That's to say, it is named a transitional period. In other word it is a process in which basic decisions are made about career, affiliation and world view that will change the lives of individuals. The main characteristics of the period are considered as indecision, self-focus, self-discovery, evaluating possibilities and making important decisions about the future. In this study, it is aimed to examine the perceptions of individuals in emerging adulthood about receiving psychological counselling. In this direction, it is aimed to reveal the experiences that make individuals feel the need for psychological support and their perceptions of psychological support in detail. Qualitative research approach was used to explore the thoughts of individuals. Phenomenological research method was used to examine the perceptions of individuals in emerging adulthood about receiving psychological counselling. Participants were reached through a multiple-choice questionnaire form created by the researchers. Participants were selected by criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods, in accordance with the purpose of the study. A total of 7 people, 2 men and 5 women, who met the criteria, participated voluntarily**.** A semi-structured interview form created by the researchers was used to collect data. Expert opinion was obtained for the semi-structured interview form. Data were obtained through 40-45 minutes online interviews with the participants. Firstly, the data obtained were transferred to electronic platform. Secondly, themes were formed by content analysis**.** Individuals in emerging adulthood need psychological support due to indecision, future anxiety, hopelessness, career planning problems and feeling inadequate. Although individuals' perceptions about receiving psychological support are positive, they hold back from receiving support due to some barriers. The barriers of individuals to receive psychological support were individual factors revealed as difficulty in self-disclosure, lack of information about receiving psychological counselling and fear of not being understood; external factors revealed as economic reasons, concern about social stigma, access/transportation problems. Consequently**,** it can be said that, although the participants' perceptions of receiving psychological support are positive, they encounter barriers in the process of receiving support. This study is important in terms of understanding the nature of indivuduals in emerging adulthood and examining these individuals' perceptions of psychological support in a holistic manner within a cause-effect relationship.

Keywords: *emerging adulthood, developmental characteristics, psychological counselling*

Beliren Yetişkinlik Dönemindeki Bireylerin Psikolojik Danışma Almaya İlişkin Algılarının İncelenmesi

Beliren yetişkinlik dönemi, insan yaşamında 18-29 yaşları arasını kapsayan bir dönemdir. Bu dönemde ne çocukluk bağımlılığı tamamen bırakılmış ne de yetişkin sorumlulukları tamamen benimsenmiştir, yani geçiş dönemi olarak adlandırılmaktadır. Başka bir ifadeyle, bireylerin yaşamlarını değiştirecek kariyer, yakın ilişkiler ve dünya görüşüne dair temel kararların alındığı bir süreçtir. Dönemin temel özellikleri ise kararsızlık, kendine odaklanma, kendini keşfetme, olasılıkları değerlendirme ve geleceğe dair önemli kararlar alma olarak değerlendirilmektedir. Bu araştırmada, beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin psikolojik danışma almaya ilişkin algılarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda bireylere psikolojik destek ihtiyacı hissettiren yaşantılarının ve psikolojik desteğe ilişkin algılarının ayrıntılı bir biçimde ortaya konulması hedeflenmiştir. Nitel araştırma yaklaşımı kullanılarak bireylerin düşünceleri keşfedilmek istenmiştir. Beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin, psikolojik danışma almaya ilişkin algılarının incelenmesi için fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Katılımcılara araştırmacılar tarafından oluşturulan çoktan seçmeli anket formuyla ulaşılmıştır. Katılımcılar, çalışmanın amacına uygun olarak amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Ölçütlere uygun olan 2 erkek 5 kadın, toplam 7 kişi gönüllü olarak katılmıştır. Veri toplamak için araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu için uzman görüşüne başvurulmuştur. Katılımcılar ile 40-45 dakikalık online görüşmeler ile veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler öncelikli olarak elektronik ortama aktarılmıştır, daha sonra içerik analizi yapılarak temalar oluşturulmuştur. Beliren yetişkinlik dönemindeki bireyler kararsızlık, gelecek kaygısı, umutsuzluk, kariyer planlama sorunları ve kendini yetersiz hissetme nedenlerinden dolayı psikolojik destek almaya ihtiyaç duymaktadırlar. Bireylerin psikolojik destek almaya ilişkin algıları olumlu olsa da birtakım bariyerlerden dolayı destek almaktan geri durmaktadırlar. Bireylerin psikolojik destek almaya ilişkin bariyerleri ise bireysel faktörler olarak kendini açmada güçlük, psikolojik danışma almaya ilişkin bilgi eksikliği ve anlaşılamama korkusu; dış faktör olarak ise ekonomik nedenler, sosyal damgalanma endişesi, erişim/ulaşım problemleri olarak ortaya konmuştur. Sonuç olarak, katılımcıların psikolojik destek almaya ilişkin algıları olumlu yönde olsa da destek alma sürecinde bariyerlerle karşılaştıkları söylenebilir. Yapılan çalışma, beliren yetişkinlik döneminin doğasının anlaşılması ve bireylerin psikolojik desteğe ilişkin algılarının neden-sonuç ilişkisi içerisinde bütüncül olarak incelenmesi yönünden önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *beliren yetişkinlik, gelişim özellikleri, psikolojik danışma*

Parental Autonomy Support And Academic Grit as Predictors of School Engagement in High School Students

Uzm. Psk. Danışman Nigar Aslanova, Ankara Üniversitesi; Prof. Dr. İlhan Yalçın, Ankara Üniversitesi

Introduction: School is one of the institutions that provide valuable experience, knowledge and skills that are important for social and personal development. The school experiences of students who spend most of their time there are effective in their ongoing and future lives. In this regard, what she/he feels and thinks during her/his time at school, that is, her/his interaction with the school, becomes important. School engagement covers a wide spectrum such as students' school experiences, their thoughts and feelings towards the school, teachers and students, school attendance, participation and active participation in activities. The positive ties they establish with the school support their development, contributing to their well-being, academic outcomes, social relationships, and meaningful life in the future. Students' school engagement, is influenced by environmental factors such as family, peers, teachers, as well as individual characteristics of students. In this study it is aimed to examine the role of parental autonomy support in the school engagement of high school students who are in need of autonomy from the family; academic grit, which is known for its specificity to the academic field as an individual characteristic and including students' goal-oriented focus, effort despite difficulties.

Purpose: The main purpose of this study is to examine the predictor role of perceived parental autonomy support and academic grit on high school students' school engagement. The sub-objectives of the study are to examine whether high school students' school engagement differs significantly according to gender, grade level, grade average at school, satisfaction with the physical conditions of the school, satisfaction with teacher relationships at school, satisfaction with friend relationships at school, participation in extracurricular social activities at school, benefiting the Support and Training Course (STC) of the school and the status of receiving additional educational support out of school.

Method: The study group of the study consists of 1030 high school students (553 girls, 477 boys) studying in public schools affiliated to the Ministry of National Education in the central districts of Bursa province during the fall semester of the 2022-2023 academic year. The research data were collected through the Personal Information Form, the School Engagement Scale, the Perceived Parental Autonomy Support Scale, and the Academic Grit Scale. Multiple regression analysis was used to determine whether high school students' school engagement was predicted by the perceived parental autonomy support dimensions and academic grit. Whether the school engagement of high school students differs significantly according to gender, the state of participation in extracurricular social activities at school, benefiting the STC of the school and the status of receiving additional educational support out of school was analyzed with the Independent Samples t-Test. To determine whether the school engagement of high school students differs significantly according to grade level, final semester achievement grade point average at school, satisfaction with the physical conditions of the school, satisfaction with teacher relationships at school, and satisfaction with friend relationships at school; One-Way Analysis of Variance was utilized.

Findings: Results suggested that the school engagement of high school students was significantly predicted by academic grit, perceived autonomy support from the mother, perceived autonomy support from the father. Moreover, it was found that school engagement of high school students was not significantly predicted by perceived psychological control from the mother and perceived psychological control from the father. Additionally, it was found that, high school students' school engagement significantly differs according to gender, grade level, final semester school achievement grade point average, satisfaction with school physical conditions, satisfaction with teacher relationships at school, satisfaction with friend relationships at school, participation in extracurricular social activities at school and benefiting the STC of the school; did not significantly differs according to the status of receiving additional educational support out of school.

Result: According to the obtained results in the study, perceived autonomy support from mother and father and academic grit have an important predictive role in high school students' school engagement. Additionally, high school students' school engagement differs according to various demographic characteristics. It is thought that the results obtained will benefit to preventive and protective school psychological counseling and guidance services, school psychological counselors in their studies on the development and increase of students' school engagement, and will contribute to those who will conduct research in this field. School psychological counselors can carry out studies such as group psychological counseling, psycho-education, seminars aimed at providing autonomy support for parents, improving parent-child relationship, increasing father's school participation; can design psycho-educational programs that improve students' academic grit. Based on the study findings, researchers who will conduct research in this field can use more in-depth methods with the variables discussed; can examine the relationship between academic grit and school engagement and the variables that mediate this relationship; can investigate parental differences and the father's role in school engagement.

*This study is the summary of the master's thesis completed by the first author under the supervision of the second author at Ankara University - Institute of Educational Sciences.

Keywords: *School engagement, perceived parental autonomy support, academic grit.*

Lise Öğrencilerinde Okul Bağlılığının Yordayıcıları Olarak Ebeveyn Özerklik Desteği ve Akademik Azim

Giriş: Toplumsal ve kişisel gelişim açısından önemli olan, bireylerin yaşamına değerli deneyim, bilgi ve beceriler kazandıran kurumlardan biri okuldur. Zamanının çoğunu orada geçiren öğrencilerin okul deneyimleri, devam eden ve gelecek yaşamlarında etkili olmaktadır. Bu doğrultuda, öğrencinin okulda olduğu süre boyunca neler yaptığı, neler hissettiği ve düşündüğü, yani okulla etkileşim süreci önem kazanmaktadır. Okul bağlılığı, öğrencilerin okul deneyimleri, okula, öğretmenlere, öğrencilere yönelik geliştirdikleri düşünceler, duygular, okula devam, katılım, aktivitelere aktif katılımlarıyla birlikte geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Öğrencilerin okulla kurduğu pozitif bağlar, onların gelişimini destekleyerek, iyi oluşlarına, akademik çıktılarına, sosyal ilişkilerine, gelecekte anlamlı yaşam sürmelerine katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin okul bağlılığı aile, akranlar, öğretmenler gibi bağlamlar olacak şekilde çevresel faktörlerden ve öğrencilerin bireysel özelliklerinden etkilenmektedir. Aileden özerkleşme ihtiyacı içerisinde olan lise öğrencilerinin okul bağlılığında ebeveyn özerklik desteğinin; bireysel özellik olarak akademik alana özgüllüğü ile bilinen ve öğrencilerin hedefe odaklı oluşunu, zorluklara rağmen çabasını içeren akademik azmin rolünün incelenmesi amaçlanmıştır.

Amaç: Bu araştırmanın genel amacı, algılanan ebeveyn özerklik desteği ve akademik azmin lise öğrencilerinin okul bağlılığı üzerindeki yordayıcılığını incelemektir. Araştırmanın alt amaçları; lise öğrencilerinin okul bağlılığının cinsiyet, sınıf düzeyi, okuldaki son dönem başarı not ortalaması, okulun fiziki koşullarından memnun olma durumu, okuldaki öğretmen ilişkilerinden memnun olma durumu, okuldaki arkadaş ilişkilerinden memnun olma durumu, okulda ders dışı sosyal etkinliklere katılım durumu, okulun Destekleme ve Yetiştirme Kursundan (DYK) faydalanma durumu ve okul dışı ek eğitim desteği alma durumuna göre anlamlı fark gösterip göstermediğinin incelenmesidir.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubu 2022-2023 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Bursa ilinin merkez ilçelerindeki MEB'e bağlı devlet okullarında öğrenim gören 1030 lise öğrencisinden (553 kız, 477 erkek) oluşmaktadır. Araştırma verileri Kişisel Bilgi Formu, Okul Bağlılığı Ölçeği, Algılanan Ebeveyn Özerklik Desteği Ölçeği ve Akademik Azim Ölçeği ile toplanmıştır. Lise öğrencilerinin okul bağlılığının algılanan ebeveyn özerklik desteği boyutları ve akademik azim tarafından yordanıp yordanmadığı çoklu regresyon analizi ile incelenmiştir. Lise öğrencilerinin okul bağlılığının cinsiyet, okulda ders dışı sosyal etkinliklere katılım durumu, okulun DYK'den faydalanma durumu ve okul dışı ek eğitim desteği alma durumuna göre anlamlı bir fark gösterip göstermediği İlişkisiz Örneklemler İçin t Testi ile incelenmiştir. Lise öğrencilerinin okul bağlılığının sınıf düzeyi, okuldaki son dönem başarı not ortalaması, okulun fiziki koşullarından memnun olma durumu, okuldaki öğretmen ilişkilerinden memnun olma durumu ve okuldaki arkadaş ilişkilerinden memnun olma durumuna göre anlamlı bir fark gösterip göstermediği Tek Yönlü Varyans Analizi ile incelenmiştir.

Bulgular: Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin okul bağlılığı akademik azim, anneden algılanan özerklik desteği, babadan algılanan özerklik desteği tarafından anlamlı şekilde yordanmıştır. Ayrıca, lise öğrencilerinin okul bağlılığının anneden algılanan psikolojik kontrol ve babadan algılanan psikolojik kontrol tarafından anlamlı biçimde yordanmadığı saptanmıştır.

Çalışma sonucunda lise öğrencilerinin okul bağlılığının cinsiyet, sınıf düzeyi, okuldaki son dönem başarı not ortalaması, okulun fiziki koşullarından memnun olma durumu, okuldaki öğretmen ilişkilerinden memnun olma durumu, okuldaki arkadaş ilişkilerinden memnun olma durumu, okulda ders dışı sosyal etkinliklere katılım durumu, okulun DYK'den faydalanma durumuna göre anlamlı şekilde fark gösterdiği; okul dışı ek eğitim desteği alma durumuna göre anlamlı bir fark göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır.

Sonuç: Araştırmada elde edilen sonuçlara göre lise öğrencilerinin okul bağlılığında akademik azim ve anneden ve babadan algılanan özerklik desteği önemli yordayıcı role sahiptir. Ayrıca lise öğrencilerinin okul bağlılığı, çeşitli demografik özelliklere göre farklılık göstermektedir. Elde edilen sonuçların önleyici ve koruyucu okul psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine, okul psikolojik danışmanlarının öğrencilerin okul bağlılıklarının gelişmesi, yükselmesi yönünde yapacakları çalışmalara fayda sağlayacağı ve bu alanda araştırma yürüteceklere katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Okul psikolojik danışmanları ebeveynlere yönelik özerklik desteği sunma, ebeveyn çocuk ilişkisini geliştirme, babanın okul katılımını arttırma amaçlı grupla psikolojik danışma, psiko-eğitim, seminer çalışmaları yürütebilr; öğrencilerin akademik azmini geliştirici psiko-eğitim programları tasarlayabilirler. Çalışma bulgularından hareketle bu alanda araştırma yapacak araştırmacılar ele alınan değişkenlerle daha derinlemesine yöntemler kullanabilir; akademik azim ve okul bağlılığı ilişkisini ve bu ilişkiye aracılık eden değişkenleri inceleyebilir; okul bağlılığında ebeveyn farklılıkları ve babanın rolünü araştırabilirler.

*Bu çalışma birinci yazarın Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde ikinci yazarın danışmanlığında tamamlamış olduğu yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Okul bağlılığı, algılanan ebeveyn özerklik desteği, akademik azim*

The Investigation of the Relationship Between Career and Talent Development Self-Efficacy, Self-Esteem, and Perfectionism in Gifted Students (Master Thesis)

Uzm. Psk. Danışman Sefa Kaya, Bahçeşehir Üniversitesi; Prof. Dr. Berna Güloğlu, Bahçeşehir Üniversitesi

Considering the potential of gifted and talented students, the changing needs of gifted individuals and their development that differs from their peers have become important research topics, based on the importance of the role of gifted children in the development of society. In recent years, the importance of educating the gifted has been understood and more importance has begun to be given to this issue. Career development is one of these issues, as gifted individuals may encounter unique problems and some facilitating factors in their career development. For this reason, gifted individuals need to think about their future, and they also manage and understand the road map they will follow in the development process of their talents. Based on this, we wanted to better understand the career self-efficacy and career development of gifted students. The study aimed to investigate the difference in career development self-efficacy in terms of gender and making occupational decisions in gifted students. The other aim was to examine the predictive role of positive-negative perfectionism and self-esteem on talent development, work habits and values, and career exploration for gifted students. The sample of the study consisted of 275 participants who were 7th and 8th-grade students (152 girls and 122 boys) from BİLSEMs in Istanbul. Demographic Information Form, Career and Talent Development Self-Efficacy Scale (CTDSES), Positive-Negative Perfectionism Scale (PNPS), and Rosenberg Self-Esteem Scale (RSS) were used as data collection tools in the study. There, the research design is a correlational research design, the association among two or multiple variables was explored without manipulating them. Multiple Variance Analysis (MANOVA) was used to test whether the subscale scores of the CTDSES, namely talent development, work habits and values, and career exploration differ according to gender and making occupational decision. The findings of the study showed that there was a statistically significant difference only between work habits and value subscales of CTDSES in terms of gender. Moreover, the career exploration subscale of CTDSES demonstrated a significant difference considering occupational decisions. In addition, whether positive-negative perfectionism and self-esteem predict career and talent development self-efficacy was tested with Multivariate Linear Regression analysis. It was found that positive perfectionism and self-esteem significantly predicted career and talent development self-efficacy. On the other hand, no significant results were found for negative perfectionism.

Keywords: *Career and talent development self-efficacy, gifted and talented students, positive-negative perfectionism, self-esteem.*

Üstün Zekalı Öğrencilerde Kariyer ve Yetenek Gelişimi Yetkinlikleri, Benlik Saygısı ve Mükemmeliyetçilik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi)

Üstün zekalı ve yetenekli öğrencilerin sahip olduğu potansiyel göz önüne alındığında üstün yetenekli çocukların toplumun gelişimindeki rolünün öneminden yola çıkarak üstün yetenekli bireylerin değişen ihtiyaçları ve akranlarından farklı seyreden gelişimleri önemli birer araştırma konusu olmuştur. Son yıllarda üstün zekalıların eğitimine verilen önem artmış ve bu konuya daha fazla önem verilmeye başlanmıştır. Üstün yetenekli bireylerin kariyer gelişimlerinde kendilerine özgü sorunlarla ve bazı kolaylaştırıcı faktörlerle karşılaşabilmeleri nedeniyle üstünlerin kariyer gelişimi de bu konulardan biridir. Bu nedenle üstün yetenekli bireylerin gelecekleri hakkında düşünmeleri, yeteneklerinin gelişim sürecinde izleyecekleri yol haritasını yönetmeleri ve anlamaları gerekmektedir. Buradan yola çıkarak üstün zekalı öğrencilerin kariyer özyeterlilikleri ve kariyer gelişimlerini daha iyi anlayabilmek istenmiştir. Böylece bu çalışma ile üstün zekalı öğrencilerin kariyer ve yetenek gelişimi özyeterliliğinin, mesleki karar vermeye ve cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, üstün yetenekli öğrenciler için olumlu-olumsuz mükemmeliyetçilik ve benlik saygısının yetenek gelişimi, çalışma alışkanlıkları ve değerleri ve kariyer keşfi üzerindeki yordayıcı rolü incelenmiştir. Çalışmanın örneklemini İstanbul'da BİLSEM'e kayıtlı 7. ve 8. sınıf öğrencilerinden 275 katılımcı (152 kız ve 122 erkek) oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Kariyer ve Yetenek Gelişimi Özyeterliliği Ölçeği (KYGÖÖ), Olumlu-Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği (OOMÖ) ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) kullanılmıştır. Veriler online ve yüz yüze olarak toplanmıştır. Veri analizinde iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişki incelendiğinden korelasyonel/ilişkisel bir araştırma deseni kullanıldı. Üstün zekalılarda cinsiyet ve kariyer kararı verme durumu ile kariyer ve yetenek gelişimi özyeterliği ölçeğinin alt ölçekleri olan kariyer keşfi, yetenek gelişimi ve çalışma alışkanlıkları ve değerleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı Çoklu Varyans Analizi (MANOVA) ile sınanmıştır. Araştırmanın bulguları, sadece çalışma alışkanlıkları ve değer alt boyutlarında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte, sadece kariyer keşfi alt boyutu, mesleki karar verme durumuna göre farklılık göstermiştir. Ayrıca olumlu-olumsuz mükemmeliyetçilik ve benlik saygısının kariyer ve yetenek gelişimi özyeterliliğini yordayıp yordamadığı Çoklu Doğrusal Regresyon analizi ile sınanmıştır. Araştırma bulgularına göre olumlu mükemmeliyetçiliğin ve benlik saygısının kariyer ve yetenek gelişimi özyeterliliği alt ölçeklerini pozitif ve anlamlı şekilde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer yandan olumsuz mükemmeliyetçilik için anlamlı bir bulguya ulaşılamamıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer ve yetenek gelişimi öz-yeterliliği, üstün zekalı öğrenciler, olumlu-olumsuz mükemmeliyetçilik, benlik saygısı*

Cultivating Self Compassion to Boost Body Satisfaction and Healthy Eating Behaviors: Evidence from Heterosexual and LGB Emerging Adults

Psikolojik Danışman Ayşe Nur Deveci, MEF Üniversitesi; Doç. Dr. Ezgi Toplu Demirtaş, MEF Üniversitesi; Doç. Dr. Gökçe Bulgan, Lumina Danışmanlık ve Eğitim

Eating disorders are a significant public health concern, with potential psychosocial and physical consequences, and understanding the underlying mechanisms contributing to their development is crucial. Research on eating disorders is increasing globally, however more research is needed in Turkey. Therefore, this research aims to explore the potential mediating role of body dissatisfaction in the relationship between self-compassion and eating disorders, comparing heterosexual and lesbian, gay, and bisexual (LGB) individuals. We hypothesized that self-compassion, a self-regulatory construct associated with mental well-being, would impact eating disorder symptoms, and body dissatisfaction would serve as a mediating mechanism in this relationship. A diverse sample of participants comprising heterosexual (n = 242) and LGB (n = 204) individuals was recruited for this cross-sectional study. Participants completed self-report measures of the Body Appreciation Scaşe-2, Self-Compassion Scale, and Eating Attitude test-26 to assess body dissatisfaction, self-compassion, and eating disorder symptoms, respectively. The results of moderated meditation revealed that body dissatisfaction mediated the relationship between self-compassion and eating disorders. Furthermore, the mediation effect varied between heterosexuals, β = -.295, 95% (-.742, -.371) and LGB individuals, β = -.427 95% (-.679, -.239)being stronger for the latter group due to unique societal pressures related to body image and sexual orientation. This study sought to advance our understanding of the interplay between self-compassion, body dissatisfaction, and eating disorders, shedding light on potential disparities between heterosexual and LGB individuals. The findings may inform interventions and support strategies aimed at reducing eating disorder risk and promoting mental well-being in both heterosexual and LGB populations by emphasizing self-compassion and addressing body image concerns.

Keywords: *self compassion, body satisfaction, eating disorders, moderated mediation, LGB individuals, emerging adults*

An Analysis of Consultation Services According to School Administrators

Lisansüstü Öğrencisi Furkan Emre KARAGÖL, Ankara Üniversitesi; **Lisansüstü Öğrencisi Buse Melis EMEKSİZ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi**

Consultation services are one of the most frequently used intervention methods in schools. They are used in both preventive, remedial and crisis intervention situations. In this study, the situations in which consultation services are used in schools, their functioning and the factors that are effective during their functioning are examined from the perspective of school administrators. Case study, one of the qualitative research designs, was used in the study. This choice was made because case study researches are studies in which a single situation is examined in depth and from different aspects. Within the scope of the research, interviews were conducted with a total of 9 school administrators, 2 of whom worked in primary school, 3 in secondary school and 4 in secondary education. After the interviews, the audio recordings were transcribed and codes were created using the content analysis method. The identical codes were merged, and those that had semantic similarities with each other were categorized. Then, themes were determined based on the common meanings of the categories. In order to increase the reliability of the content analysis, the researchers reanalyzed the texts analyzed by each other and various codes were combined or new codes were generated according to the differences that emerged. As a result of the analysis, 4 categories were reached for the theme of factors that play a role in the functioning of consultation services. These categories were identified as problems related to the developmental period, communication styles, environment and system, and the role of psychological counselors. When the codes and categories obtained were examined, it was seen that the most emphasized point of school administrators in the consultation service was cooperation and communication. However, it was stated that the uncooperative behavior of parents was one of the important points that undermined the process. It was also stated that the traditional and rigid behaviors of teachers also disrupted the consultation process. It was stated that psychological counselors should be at the center of the process and that they were expected to resolve the conflicts. It was concluded that in order to carry out consultation services more efficiently in schools, cooperation should be increased, systemic support should be increased and the active role of psychological counselors should be ensured.

Keywords: *consultation, school administrators, guidance*

Konsültasyon Hizmetlerinin Okul İdarecilerine Göre İncelenmesi

Konsültasyon hizmetleri okullarda sıklıkla başvurulan müdahale yöntemlerinden biridir. Hem önleyici hem çare bulucu hem de krize müdahale durumlarında kullanılmaktadır. Bu araştırmada okullarda yürütülen konsültasyon hizmetlerinin kullanıldığı durumların, işleyişinin ve işleyiş esnasında etkili olan etmenlerin neler olduğu okul idarecilerinin bakış açısından incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışması araştırmalarının tek bir durumun derinlemesine ve farklı yönlerden incelendiği araştırmalar olmasından ötürü bu tercihte bulunulmuştur. Araştırma kapsamında 2'si ilkokul, 3'ü ortaokul ve 4'ü ortaöğretim kademesinde görev yapan toplam 9 okul idarecisi ile görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmelerin ardından ses kayıtları yazıya dökülmüş, içerik analizi yöntemi kullanılarak kodlar oluşturulmuştur. Oluşturulan kodlardan özdeş olanlar birleştirilmiş, birbiriyle anlamsal yakınlığı olanlar ise kategoriler haline getirilmiştir. Ardından kategorilerin ortak anlamları üzerinden tema belirlenmiştir. Yapılan içerik analizinin güvenilirliğini arttırmak için araştırmacılar birbirlerinin analiz ettiği metinleri tekrar analiz etmiştir ve ortaya çıkan farklılıklara göre çeşitli kodlar birleştirilmiş veya yeni kodlar üretilmiştir. Yapılan analizler sonucunda konsültasyon hizmetlerinin işleyişinde rol alan etmenler temasına yönelik 4 kategoriye ulaşılmıştır. Bu kategoriler gelişim dönemiyle ilgili problemler, iletişim biçimleri, çevre ve sistem, psikolojik danışmanların rolü olarak belirlenmiştir. Elde edilen kodlar ve kategoriler incelendiğinde okul idarecilerinin konsültasyon hizmetinde en çok vurguladıkları noktanın işbirliği ve iletişim olduğu görülmüştür. Ancak velilerin karşılaşılan işbirliğinden uzak davranışlarının süreci baltalayan önemli noktalardan biri olduğu belirtilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin geleneksel ve katı davranışlarının da konsültasyon sürecini bozduğu ifade edilmiştir. Psikolojik danışmanların sürecin merkezinde olmaları gerektiği ve yaşanan anlaşmazlıkları onların çözmesinin beklendiği görülmüştür. Okullarda konsültasyon hizmetlerinin daha verimli biçimde yürütülebilmesi için işbirliğinin arttırılması, sistemsel desteklerin artması ve psikolojik danışmanların etkin rolünün sağlanması gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *konsültasyon, okul idarecileri, rehberlik*

Predictors of Relational Aggression in Adolescents: Family Experiences and Perceived Social Support

Lisansüstü Öğrencisi Zeynep Şahin, Milli Eğitim Bakanlığı; Lisansüstü Öğrencisi Betül Demirdağ, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. Ramin Aliyev, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Adolescence is a period of physical and mental changes for individuals, accompanied by numerous social and emotional transformations. During this time, adolescents attach greater importance to their friendships, establish closer relationships with their peers, and become more open to them. While healthy and positive peer relationships play a significant role in successfully navigating this stage, negative peer relationships can be a risk factor. Abstract thinking, especially acquired as the individual steps from childhood to adolescence, also increases the incidence of relational aggression with the ability to more accurately predict the other person's vulnerabilities from multiple perspectives and have an expanding relational network. Relational aggression is defined as damaging social relationships through actions such as exclusion or spreading rumors. In relational aggression, individuals tend to engage in aggressive behaviors that harm social relationships. In this type of aggression, people use passive tactics, such as gossip, or more active tactics, such as excluding people from the social group they belong to. When the reasons for aggressive behavior are examined, it is observed that the family factor is among these reasons. The family, which is the first environment where a child socializes, has a significant influence on shaping the child's emotional, cognitive, and behavioral patterns. Particularly when exploring the causes of aggressive behaviors in children and adolescents, it has been observed that parental attitudes play a crucial role in shaping these behaviors. As negative family experiences can lead to negative behaviors in individuals, the family also serves as the first social environment where an individual can acquire positive social skills. Parental attitudes play a significant role in an individual's acquisition of positive social skills. Having healthy social skills is important for adolescents to adapt to their social environment and society. In this context, the support and guidance provided by the family are important for adolescents. Research indicates that social support received from sources such as family, community, teachers, and friends plays a role in reducing aggression. This study aims to examine the level of prediction of relational aggression based on family experiences and perceived social support. In collecting data, the "Relational Aggression in Adolescents," "Perceived Ecological Value of Education," "Family Environment" scales, and a personal information form created by the researchers are used. The ongoing research includes a sample of 279 students aged 13–17 who are attending high school. Findings obtained as a result of the research:

- While relational aggression and social support do not differ significantly by gender, family environment scores show significant differences by gender.
- Relational aggression, family environment, and social support do not show significant differences based on employment status, engagement in art or sports, grade level, or frequency of having meals with family.
- There is a significant negative relationship between relational aggression and social support.

- A significant positive relationship is found between social support and the family environment.

In the subsequent hierarchical regression analysis, social support was included first in the analysis, and a significant relationship was observed. Afterwards, family environment scores were included in the second row, and it was observed that there was a change in the significance of the relationship. According to the results of the analysis, it was concluded that while social support was one of the significant predictors of relational aggression, family environment was not one of the predictors of relational aggression.

Keywords: *adolescent, relational aggression, perceived social support, family experiences*

Ergenlerde İlişkisel Saldırganlığın Yordayıcıları: Aile yaşantıları ve Algılanan Sosyal Destek

Ergenlik, bireylerin fiziksel ve zihinsel değişim yaşadığı bir dönem olmasının yanı sıra sosyal ve duygusal olarak birçok değişimi de içinde barındırmaktadır. Bu dönemde ergenler arkadaşlık ilişkilerine daha fazla önem vermekte, arkadaşlarıyla daha fazla yakınlık kurmakta ve arkadaşlarına karşı kendisini daha çok açmaktadır. Yaşanan sağlıklı ve olumlu akran ilişkileri bu dönemin başarıyla atlatılmasında önemli rol oynarken, olumsuz akran ilişkileri ise bir risk faktörü olarak karşımıza çıkabilmektedir. Özellikle bireyin çocukluktan ergenliğe adım atmasıyla kazanılan soyut düşünme, çoklu bakış açısı ile karşısındaki kişinin hassas noktalarını daha doğru tahmin edebilme ve genişleyen bir ilişkisel ağa sahip olması ile beraberinde gelen ilişkisel saldırganlığın görülme oranı da artış göstermektedir. İlişkisel saldırganlık, dışlama veya dedikodu yaparak sosyal ilişkilere zarar verme şeklinde tanımlanmaktadır. İlişkisel saldırganlıkta bireyler, sosyal ilişkilere zarar verici saldırgan davranışlarda bulunma eğilimi göstermektedir. Bu saldırganlık türünde kişiler dedikodu gibi pasif veya insanları ait oldukları sosyal gruptan dışlamak gibi daha aktif taktikler kullanmaktadır. Saldırgan davranışların nedenlerine bakıldığında aile faktörünün bu nedenler arasında sayıldığı görülmektedir. Çünkü çocuğun sosyalleştiği ilk ortam olan aile, çocuktaki duygu, düşünce ve davranış örüntülerinin şekillenmesinde büyük paya sahiptir. Özellikle çocuk ve ergenlerde saldırgan davranışların nedenleri incelendiğinde, anne ve babanın tutumlarının bu davranışlar üzerinde önemli ölçüde belirleyici olduğu görülmüştür. Olumsuz aile yaşantılarının bireyde olumsuz davranışlara sebep olmasına paralel olarak bireyin olumlu sosyal becerileri kazanabileceği ilk sosyal çevresi de ailesidir. Bireyin olumlu sosyal beceriler kazanmasında ebeveyn tutumlarının önemli bir yeri olduğunu belirtilmektedir. Ergenlik döneminde bireyin sosyal çevresine ve bu doğrultuda topluma uyum sağlayabilmesi için sağlıklı sosyal becerilere sahip olması önemlidir. Bu bağlamda aileden gelen destek ve rehberlik ergen için önem arz etmektedir. Yapılan araştırmalar aile, toplum, öğretmen ve arkadaştan vb. görülen sosyal desteğin saldırganlığı azaltıcı rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada aile yaşantıları ve algılanan sosyal desteğin ilişkisel saldırganlığı yordama düzeyinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Verilerin toplanması için, "Ergenlerde İlişkisel Saldırganlık", "Ekolojik Eğitim Değeri Algısı", "Aile Ortamı" ölçekleri ve araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Halen devam eden araştırmada örneklem grubunu, lise öğrenimine devam eden 13-17 yaş aralığında 279 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ise şu şekildedir:

- İlişkisel saldırganlık ve sosyal destek cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermezken aile ortamı puanları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.
- İlişkisel saldırganlık, aile ortamı ve sosyal destek; bir işte çalışıp çalışmama durumuna, bir sanat/spor dalıyla ilgilenip ilgilenmeme durumuna, sınıf düzeyine ve aile ile beraber yemek yeme sıklığına göre anlamlı farklılık göstermemektedir.
- İlişkisel saldırganlık ve sosyal destek arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.
- Sosyal destek ile aile ortamı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Ardından yapılan hiyerarşik regresyon analizinde, analize ilk sırada sosyal destek dâhil edilmiş ve manidar bir ilişki olduğu görülmüştür. Ardından ikinci sırada aile ortamı puanları dâhil edilmiş ve ilişkinin manidarlığında değişim olduğu görülmüştür. Analiz sonucuna göre sosyal destek, ilişkisel saldırganlığın manidar yordayıcılarından iken, aile ortamının ilişkisel saldırganlık yordayıcılarından biri olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *ergen, ilişkisel saldırganlık, algılanan sosyal destek, aile yaşantıları*

Parents' Awareness of Online Predatory Behaviours

Dr. Öğr. Üyesi Yahya Aktu, Siirt Üniversitesi

Online grooming is an important problem that threatens children all over the world. Although the factors that cause children to be exposed to online grooming are widely covered in the literature, it is seen that online grooming environments and online predators are relatively insufficiently addressed. Online predators/abusers target children in online games. Children can establish long-term communication with people they do not know in social media environments and share their personal information. In the face of this situation, children's private information such as pictures, videos, phone numbers and home addresses can be used for malicious purposes. Online grooming is the process of forcing the social relationship initiated by the abuser/perpetrator with the child/victim in the virtual world into an inappropriate sexual relationship with sexually explicit messages and images. The online grooming process takes place in six stages such as victim selection, access and isolation, trust development, sexualisation, physical contact, and care and control. Online grooming can have many devastating consequences including psychological, social and physical effects. Online grooming can lead to depression, suicidal ideation, drug use, low self-esteem and unsafe sexual behaviours. This study aimed to explore parents' awareness of online predatory behaviours. Phenomenology design was used in the study. The participants of the study consisted of 20 parents determined by snowball sampling method. Data were collected using a semi-structured interview form developed by the researcher. The data were analysed by thematic analysis method using Maxqda 2020. As a result of the analysis, the themes of a) online risks, b) predator profile, c) methods of coping with abusive behaviours were reached. The findings of the research show that parents do not have sufficient knowledge about the phenomenon of online grooming. It was determined that parents had difficulty in recognising and distinguishing online predators. Results show that parents need to learn preventive factors to protect their children from online grooming. Based on the results of the research, suggestions were made for researchers and practitioners.

Keywords: *Parents, Online grooming, Predator profile, Coping with online grooming.*

Ebeveynlerin Çevrimiçi İstismarcı Davranışlara İlişkin Farkındalıkları

Çevrimiçi çocuk istismarı tüm dünyadaki çocukları tehdit eden önemli bir problemdir. Çocukların çevrimiçi istismara maruz kalmasına neden olan etkenlerin alan yazında oldukça yer almasına rağmen çevrimiçi istismar ortamlarının ve çevrimiçi çocuk istismarcıların göreceli olarak yeterince ele alınmadığı görülmektedir. Çevrimiçi istismarcılar çocukları çevrimiçi oyunlarda hedef almaktadır. Çocuklar sosyal medya ortamlarında tanımadıkları kişilerle uzun süreli iletişim kurabilmekte ve kişisel bilgilerini paylaşabilmektedirler. Bu durum karşısında çocukların resim, video, telefon numarası ve ev adresi gibi özel bilgilerinin kötü amaçlar için kullanılmasına yol açabilmektedir. Çevrimiçi çocuk istismarı, sanal dünyada istismarcı (fail/avcı) çocuk (mağdur/kurban) ile başlattığı sosyal ilişkiyi cinsel içerikli mesajlar ve görsellerle uygun olmayan cinsel bir ilişkiye zorlama sürecidir. Çevrimiçi istismar süreci kurban seçme, erişim ve izolasyon, güven geliştirme, cinselleştirme, fiziksel temas ve bakım ve kontrol gibi altı aşamada gerçekleşmektedir. Çevrimiçi çocuk istismarı, psikolojik, sosyal ve fiziksel etkileri içeren birçok yıkıcı sonuçlar doğurabilir. Çevrimiçi çocuk istismarı, depresyon, intihar düşüncesi, uyuşturucu kullanımı, özgüven düşüklüğü ve güvenli olmayan cinsel davranışlara yol açabilir. Bu çalışmada ebeveynlerin çevrimiçi çocuk istismarcılarına ilişkin farkındalıklarının keşfedilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları kartopu örnekleme yöntemiyle belirlenen 20 ebeveynden oluşmaktadır. Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmıştır. Çalışmada Maxqda 2020'den yararlanılarak veriler, tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda a) çevrimiçi riskler, b) istismarcı profili, c) istismarcı davranışlarla başa çıkma yöntemleri temalarına ulaşılmıştır. Araştırma bulguları, ebeveynlerin çevrimiçi çocuk istismarı olgusuna yönelik yeterli düzeyde bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir. Ebeveynlerin çevrimiçi çocuk istismarcılarını fark etmekte ve ayırt etmekte güçlük yaşadıkları tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları, ebeveynlerin çocuklarını çevrimiçi istismardan korumak için önleyici faktörleri öğrenmelerine ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Araştırma sonuçlarına bağlı olarak araştırmacı ve uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Ebeveynler, Çevrimiçi çocuk istismarı, İstismarcı profili, Çevrimiçi istismarla başa çıkma.*

Comparison of Women's and Men's Views on the Male Gender Role

Arş. Gör. Ruveyda Serçe, Gaziantep Üniversitesi; Arş. Gör. Aykut Kul, Gaziantep Üniversitesi

The purpose of this research is to examine the opinions of male and female participants regarding the male gender role. The meaning and expectations of being a woman or a man in society and culture are expressed by the concept of gender. Gender roles are traditionally accepted roles associated with men and women. These roles include personality traits and behaviors that are assumed to be culturally appropriate for men and women. Today, gender role studies focus on women's roles and experiences. However, gender role indicates not only the place of women in society but also the position of men. In society, men are expected to display tough, competitive, dominant and control-oriented behavior. Men trying to fulfill the expectations of these roles may experience some emotional conflicts and stress factors may increase. In addition to all these, the negativities experienced by men due to gender roles are also reflected on women. Because men explain the concept of masculinity in terms of not being a woman. The pressures men are exposed to in society can lead to consequences that can even lead to violence. In this regard, case study, one of the qualitative research methods, was used in the research. An individual interview was planned to determine the participants' views on men's gender roles. In this regard, two separate semi-structured interview forms were prepared for female participants and male participants. In order to test the suitability of the questions for the research, an opinion was obtained from an expert in the field at least at doctoral level. After the questions were revised according to expert opinion, a pilot study was conducted with 2 male and 1 female university students. As a result of the study, it was seen that the questions were understandable. In the next stage of the study, interviews will be conducted with a total of 8 participants, 4 men and 4 women, and the data will be examined by content analysis, and the opinions of men and women regarding these roles will be compared. The findings will be discussed in the light of the relevant literature. It is thought that the research can contribute to the literature on seeing the consequences of gender roles and improving the quality of life, especially by determining the negativities that men are exposed to.

Keywords: *masculinity, gender, male gender role*

Erkek Toplumsal Cinsiyet Rolüne İlişkin Kadın ve Erkeklerin Görüşlerinin Karşılaştırılması

Bu araştırmanın amacı kadın ve erkek katılımcıların erkek toplumsal cinsiyet rolüne ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Kadın ya da erkek olmanın toplumda ve kültürdeki anlamı ve beklentileri toplumsal cinsiyet kavramıyla ifade edilir. Toplumsal cinsiyet rolü ise kadın ve erkekle ilişkili geleneksel olarak kabul görmüş roller olarak ortaya çıkmaktadır. Bu roller kadın ve erkek için kültürel anlamda uygun varsayılan kişilik özellikleri ve davranışları kapsamaktadır. Günümüzde toplumsal cinsiyet rolü çalışmaları kadınların rolleri ve yaşadıkları üzerine odaklanmıştır. Oysa toplumsal cinsiyet rolü sadece kadının toplumdaki yerini değil aynı zamanda erkeğin konumunu da belirtmektedir. Toplumda erkeklerden sert, rekabetçi, baskın ve kontrol odaklı davranışlar göstermesi beklenmektedir. Bu rollere ilişkin beklentileri yerine getirmeye çalışan erkekler bazı duygusal çatışmalar yaşayabilir ve stres faktörleri artabilir. Tüm bunların yanında erkeklerin toplumsal cinsiyet rolleri sebebiyle yaşadığı olumsuzluklar kadınlara da yansımaktadır. Çünkü erkekler erkeklik kavramını kadın olmama üzerinden açıklamaktadır. Erkeklerin toplumda maruz kaldığı baskılar şiddete kadar varan sonuçlara yol açabilmektedir. Bu doğrultuda araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasından yararlanılmıştır. Katılımcıların erkeklerin toplumsal cinsiyet rolüne ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla bireysel görüşme yapılması planlanmıştır. Bu doğrultuda kadın katılımcılar ve erkek katılımcılar için iki ayrı yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Soruların araştırmaya uygunluğunu test etmek amacıyla alanda en az doktora düzeyinde bir uzmandan görüş alınmıştır. Sorular uzman görüşüne göre revize edildikten sonra 2 erkek ve 1 kadın üniversite öğrencisi ile pilot çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda soruların anlaşılır olduğu görülmüştür. Çalışmanın bundan sonraki aşamasında 4 erkek 4 kadın olmak üzere toplam 8 katılımcı ile görüşmeler yapılarak veriler içerik analizi ile incelenecek, kadınların ve erkeklerin bu rollere ilişkin belirttiği görüşler karşılaştırılacaktır. Elde edilecek bulgular ilgili literatür ışığında tartışılacaktır. Araştırmanın toplumsal cinsiyet rollerinin getirdiği sonuçları görebilmek ve özellikle erkeklerin maruz kaldığı olumsuzlukları belirleyerek yaşam kalitelerini arttırmaya yönelik literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *erkeklik, toplumsal cinsiyet, erkek toplumsal cinsiyet rolü*

Exploring the Relationship Between Secondary Trauma, Compassion Fatigue, and Early Maladaptive Schemas in Mental Health Professionals Engaged in Post-Earthquake Interventions

Dr. Öğr. Üyesi Canan Çitil Akyol, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi; **Dr. Öğr. Üyesi Ezgi Sumbas, İnönü Üniversitesi**

Objective: Mental health professionals (psychological counselors, psychologists, social workers, psychiatrists, etc.) involved in post-earthquake interventions may experience secondary trauma and compassion fatigue while providing psychological support to trauma survivors. The aim of this research is to examine the relationship between secondary trauma, compassion fatigue, and early maladaptive schemas experienced by mental health professionals in post-earthquake settings.

Method: The research employs a relational survey model, which aims to determine relationships between two or more variables and obtain clues related to cause and effect. A non-random sampling method was used in the study, with the sample consisting of mental health professionals working in disaster-prone areas during the 2022-2023 academic year. Findings: The research did not find a significant relationship between gender and secondary trauma. Additionally, a significant relationship between secondary trauma and education level was not reported. Compassion fatigue and early maladaptive schemas together explain 49.7% of the variance in secondary trauma.

Conclusion: In future studies, the impact of gender on differences in experiences of secondary trauma can be further analyzed, and the underlying reasons for these differences can be investigated to fill gaps in the literature. Furthermore, there is a need for studies examining the effects of more specific factors, such as educational field or professional experience, on secondary trauma, in addition to education level. More research on coping strategies and support systems for mental health professionals dealing with compassion fatigue can provide guidance for practical applications in this field. Therefore, it is recommended to develop support programs and training for healthcare workers and mental health professionals to prevent or manage compassion fatigue. To understand the effects of early maladaptive schemas on secondary trauma, broader samples and in-depth analyses may be required. Understanding how specific early maladaptive schemas affect certain professional groups can assist in the development of preventive interventions.

Keywords: *Secondary Trauma, Compassion Fatigue, Early Maladaptive Schemas*

Deprem Sonrası Müdahalelerde Bulunan Ruh Sağlığı Profesyonellerinde İkincil Travma, Merhamet Yorgunluğu ve Erken Uyumsuz Şemalar Arasındaki İlişkinin Araştırılması

Amaç: Deprem sonrası çalışmalarda görev alan ruh sağlığı uzmanları (psikolojik danışmanlar, psikologlar, sosyal hizmet uzmanları, pikiyatristler vb.) travma mağdurlarına psikolojik destek sağlarken ikincil travma ve merhamet yorgunluğu yaşayabilmektedirler. Araştırmanın amacı, deprem sonrası çalışmalarda görev alan ruh sağlığı uzmanlarının karşılaştığı ikincil travma, merhamet yorgunluğu ve erken dönem şemaları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Yöntem: Araştırma ilişkisel tarama modelindedir. İlişkisel tarama modelinde iki ya da daha fazla sayıda değişken arasındaki ilişkileri belirlemek ve neden-sonuç ile ilgili ipuçları elde etmek amaçlanır. Araştırmada seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2022-2023 eğitim öğretim yılında, afet illerinde çalışmakta olan ruh sağlığı alan çalışanları oluşturmaktadır. Bulgular: Araştırmada ikincil travma ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Ayrıca ikincil travma ile eğitim düzeyi arasında da anlamlı bir ilişki raporlanmamıştır. Merhamet yorgunluğu ve erken dönem uyum bozucu şemaların ise ikincil travmanın birlikte %49,7'sini açıklamaktadır. Sonuç: Gelecekteki çalışmalarda, cinsiyetin ikincil travma deneyimlerindeki farklılıklar üzerindeki etkisi daha derinlemesine analiz edilerek ve bu farklılıkların nedenleri araştırılarak literatürdeki boşluklar doldurulabilir. Ayrıca, özellikle eğitim seviyesinin yanı sıra eğitim alanı veya mesleki deneyim gibi daha spesifik faktörlerin ikincil travma üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmalara ihtiyaç vardır. Ruh sağlığı uzmanlarının merhamet yorgunluğuyla başa çıkma stratejileri ve destek sistemleri hakkında daha fazla araştırma, bu alandaki uygulamalara rehberlik edebilir. Bu nedenle, merhamet yorgunluğunu önlemek veya yönetmek için sağlık çalışanlarına ve ruh sağlığı uzmanlarına yönelik destek programları ve eğitimler geliştirilmesi önerilebilir. Erken dönem uyum bozucu şemaların ikincil travma üzerindeki etkilerini anlamak için daha geniş örneklemlerle ve derinlemesine analizler gerekebilir. Belirli erken dönem şemalarının belirli profesyonel gruplarda nasıl etkili olduğunu anlamak, önleyici müdahalelerin geliştirilmesine yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: *İkincil Travma, Merhamet Yorgunluğu, Erken Dönem Uyum Bozucu Şema*

Investigation of the Relationship Between Educational Stress and Locus of Control in Secondary School Students

Lisansüstü Öğrencisi Furkan Butasım, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

The aim of this research is to examine the relationship between educational stress and locus of control in secondary school students. The data of the study were obtained from a total of 309 students, 147 (47.6) female and 162 (52.4) male, studying in the 6th, 7th and 8th grades in the 2022-2023 academic year. Personal Information Form, Educational Stress Scale and Locus of Control Scale were used in the study. In line with the results of the normality test of the scores obtained in the study; The t test, one-way analysis of variance (ANOVA), correlation and multiple regression analysis were used to predict the effects of independent variables on the dependent variable. According to the research findings, there is a negative significant relationship between the Educational Stress Scale scores of the students and the Locus of Control Scale scores. Generally; Educational stress of female students is higher than that of males. It was observed that there was no significant difference in terms of gender variable of locus of control. Students who have a room of their own have lower levels of hopelessness and success anxiety, which are the sub-dimensions of educational stress, compared to those who do not. On the other hand, students who have their own room have high locus of control. It was found that the locus of control scores of the students who stated that their fathers' education level was high school or higher. When the predictive power of Locus of Control subscales is examined, it is seen that only the family relationships and superstition sub-dimension is a negative and significant predictor and explains 20% of the variance in educational stress together with all subscales. In general, the findings of the research were discussed, interpreted and suggestions were made.

Keywords: *Education, stress, educational stress, locus of control, internal control, external control*

Ortaokul Öğrencilerinde Eğitim Stresi Ve Denetim Odağı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinde eğitim stresi ve denetim odağı arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın verileri 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında 6., 7., 8. Sınıflarda öğrenim gören 147'si (47.6) kadın, 162'si (52.4) erkek olmak üzere toplam 309 öğrenciden elde edilmiştir. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Eğitim Stresi Ölçeği ve Denetim Odağı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen puanların normallik testi sonuçları doğrultusunda; t Testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), korelasyon ve bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerindeki etkilerin yordanması için basit ve çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğrencilerin Eğitim Stresi Ölçeği puanları ile Denetim Odağı Ölçeği puanları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki vardır. Öğrencilerin eğitim alanında yaşadıkları stres düzeyleri arttıkça dıştan denetimli, stres düzeyleri azaldıkça ise içten denetimli oldukları görülmüştür. Genel olarak; kız öğrencilerin yaşadıkları eğitim stresi, erkeklere göre daha yüksektir. Denetim odağının cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark çıkmadığı görülmüştür. Kendilerine ait odası olan öğrencilerin olmayanlara göre eğitim stresi alt boyutlarından beklentiye karşı umutsuzluk, başarı kaygısı düzeyleri daha düşüktür. Diğer yandan kendisine ait odası olan öğrencilerin denetim odaklarının da yüksek olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin sınıf ve anne eğitim durumu değişkenlerine göre denetim odakları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamakla birlikte babalarının eğitim durumlarının lise veya üstü olduğunu belirten öğrencilerin denetim odakları puanlarının anlamlı ve yüksek olduğu bulunmuştur Denetim Odağı alt ölçeklerinin eğitim stresini yordama gücü incelendiğinde sadece aile içi ilişkiler ve batıl inanç alt boyutunun negatif yönde anlamlı bir yordayıcı olduğu ve tüm alt ölçekler ile birlikte eğitim stresindeki varyansın %20'sini açıkladığı görülmektedir. Genel olarak araştırmada ortaya çıkan bulgular tartışılmış, yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim, stres, eğitim stresi, denetim odağı, içten denetim, dıştan denetim*

Digital Technology Usage Frequency of Preschool and Primary School Children and Digital Parenting Awareness of Their Parents

Psikolojik Danışman Sena Nur Erhan, Özel Arı Okulları; Prof. Dr. Figen Çok, Başkent Üniversitesi

As digital technologies increasingly enter children's lives and development, they become a part of child development and parent-child interaction. Based on this fact, the aim of the research is to reveal whether there is a significant difference in the frequency of children's use of digital technologies according to the digital awareness levels of parents. This descriptive study examines the frequency of children's use of digital technologies according to the opinions of parents who have children between the ages of 3-10. In the data collected online from 346 parents, a digital parenting awareness scale and a survey including the frequency of children's use of digital technologies were used. In the analysis of the data, frequency and percentage distributions for demographic information were examined, while digital parenting awareness levels were examined with a one-way analysis of variance and Tukey test. While the sub-dimensions of the digital parenting awareness scale did not differ significantly according to the age and education level of the parents, the sub-dimension of being a role model showed significant differences according to the child's age. The being a role model level of those with 9-10 year old children is significantly higher than those with 3-4 and 5-6 year old children. In addition, it has been observed that the efficient usage sub-dimension varies depending on the child's frequency of digital technology use. The efficient usage level of parents of children who use digital technology more than 120-180 minutes on weekdays and 180 minutes on weekends is higher than others. The frequency of use of digital technologies by children with parents with a high level of digital parenting awareness varies. It is recommended that the use of digital technology, which is an important issue in terms of children's development and education, be examined in more detail through studies in which the opinions of both parents and children are obtained through quantitative and qualitative methods, on comprehensive groups with different demographic characteristics. It is thought that such studies will be useful for psychological counselors who provide developmental and preventive guidance services.

Keywords: *digital parenting awareness, digital awareness, frequency of use, children*

Okul Öncesi ve İlkokul Çocuklarının Dijital Teknoloji Kullanım Sıklıkları ve Ebeveynlerin Dijital Farkındalıkları

Dijital teknolojilerin çocukların yaşamına ve gelişimine her geçen gün daha fazla girmesiyle çocuk gelişiminin ve ebeveyn çocuk etkileşiminin bir parçası haline gelmektedir. Bu gerçekten hareketle araştırmanın amacı, ebeveynlerin dijital farkındalık düzeylerine göre çocukların dijital teknolojileri kullanma sıklığında anlamlı farklılaşma olup olmadığını ortaya koymaktır. Bu betimsel araştırmada 3-10 yaş aralığında çocuğu olan anababaların görüşlerine göre çocukların dijital teknolojileri kullanma sıklıkları incelemektedir. 346 ebeveynden online olarak toplanan verilerde, dijital ebeveynlik farkındalık ölçeğinden ve çocukların dijital teknolojileri kullanma sıklıklarını içeren bir anketten yararlanılmıştır. Verilerin analizinde demografik bilgiler için frekans ve yüzde dağılımları incelenirken dijital ebeveynlik farkındalık düzeyleri tek yönlü varyans analizi ve Tukey testi ile incelenmiştir. Dijital ebeveynlik farkındalık ölçeğinin alt boyutları anababa yaşı ve eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermezken olumsuz model olma alt boyutu çocuk yaşına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermiştir. 9-10 yaşında çocuğu olanların olumsuz model olma düzeyi 3-4 ve 5-6 yaş çocuğu olanlardan anlamlı derecede daha yüksektir. Buna ek olarak, verimli kullanım alt boyutunun çocuğun dijital teknoloji kullanım sıklığına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmüştür. Hafta içi 120-180 dk ve hafta sonu 180 dk dan daha fazla dijital teknolojili kullanım sıklığı olan çocukların ebeveynlerinin verimli kullanım düzeyi diğerlerinden yüksektir. Dijital ebeveynlik farkındalık düzeyi yüksek olan anababaya sahip çocukların dijital teknolojileri kullanma sıklığı farklılaşmaktadır. Çocukların gelişimi ve eğitimi açısından önemli bir konu olan dijital teknoloji kullanımı farklı demografik özelliklere sahip kapsamlı gruplar üzerinden, nicel ve nitel yöntemlerle hem ebeveynler hem de çocukların görüşlerinin alındığı çalışmalarla daha ayrıntılı incelenmesi önerilmektedir. Bu tarz çalışmalarla gelişimsel ve önleyici rehberlik hizmetleri yürüten psikolojik danışmanlar için faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *dijital ebeveynlik, dijital farkındalık, kullanım sıklığı, çocuklar*

Healing the Wounds of the Earthquake Together: Psychological Support Project “Güneş Ada”

Lisansüstü Öğrencisi Pınar Yaşar, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD; Öğretmen Melek Okur, Milli Eğitim Bakanlığı

After the Kahramanmaraş earthquake, there was a great loss of life and property throughout the country. This situation had a very negative psychological impact on people after the earthquake and continues to do so. Psychosocial support is essential in the aftermath of these losses. The 'Güneş Ada' project has been implemented for these people who have experienced the earthquake, are in mourning and have been deprived of many opportunities. Güneş Ada were established in Kahramanmaraş, Nurdağı and İslahiye to facilitate post-traumatic healing, based on the definition of the word island as "the land of longing where people feel comfortable and peaceful". The purpose of this ‘Güneş Ada’, which were opened in Kahramanmaraş, Nurdağı and İslahiye respectively and continue to operate actively, is to heal the physical and psychological wounds of individuals together after the earthquake. The rationale behind this project is that trauma-aware teachers provide sustainable psychological support through an inclusive education approach to typically developing children, children with special needs and their parents, and to increase the social adaptability of individuals. The Güneş Ada are open to all ages and operate seven days a week. To this end, teachers assigned by the Ministry of National Education provide services to individuals who have experienced trauma, especially through training and supervision on "trauma". A U-shaped area and a large garden area have been created where activities can be easily carried out using technology, art and movement-oriented materials. At the same time, a teacher's residence was built for working teachers. There are art/movement/music workshops and psychological counselling units in Güneş Islands. The therapeutic art workshop enables them to express their feelings through painting, the movement workshop performs dance and movement exercises that have been tested for their effectiveness in trauma, and the music workshop applied musical elements such as rhythm, melody and harmony to reduce post-traumatic stress reactions. In the psychological counselling unit, individual and group psychological counselling is provided after depression, anxiety and stress levels have been assessed. The aim of this study is to promote this project and inspire psychological support programmes that can be implemented after major disasters such as earthquakes. It is believed that the dissemination of the Güneş Ada projects, which are a good practice example to facilitate recovery after disasters, will make a significant contribution to the field of mental health.

Keywords: *Trauma, earthquake, healing*

Depremin Yaralarını Birlikte Sarmak: Psikolojik Destek Projesi "Güneş Ada"

Kahramanmaraş depreminden sonra ülke genelinde çok fazla can ve mal kaybı yaşanmıştır. Bu durum deprem sonrası bireyleri psikolojik anlamda oldukça olumsuz etkilemiş ve etkilemeye devam etmektedir. Deprem sonrası yaşanan bu kayıplar sonrası sunulan psikososyal destekler hayati önem taşımaktadır. Depremi yaşayan , yas sürecinde olan ve birçok olanaktan mahrum kalan bu bireyler için "Güneş Ada" projesi hayata geçirilmiştir. Güneş Ada'lar ada kelimesin 'insanın kendini rahat ve huzurlu hissettiği özlem ülkesi' tanımından yola çıkılarak travma sonrası iyileştirmeyi kolaylaştırmak amacıyla Kahramanmaraş, Nurdağı ve İslahiye'de kurulmuştur. Sırasıyla Kahramanmaraş, Nurdağı ve İslahiye'de açılan ve çalışmalarına faal olarak devam eden bu adaların amacı bireylerin deprem sonrası özellikle psikolojik yaralarını birlikte sarmaktır. Normal gelişim gösteren çocuklar, özel gereksinimli çocuklar ve ebeveynlerine yönelik, travma bilinçli öğretmenlerin kapsayıcı eğitim yaklaşımı ile sürdürülebilir psikolojik destek vermeleri ve bireylerin sosyal uyum becerilerinin artırılması bu projenin temelini oluşturan nedenlerdir. Bu adalar tüm yaş gruplarına hitap etmekte ve haftanın yedi günü çalışmalarını sürdürmektedir. Bunun için Milli Eğitim Bakanlığından görevlendirilmiş öğretmenler özellikle "travma" konusunda eğitim ve süpervizyon çalışmaları eşliğinde travma yaşayan bireylere hizmet vermektedirler. Teknoloji, sanat ve hareket odaklı malzemelerle U şeklinde bir alan ve faaliyetlerin rahatlıkla yapılacağı büyük bir bahçe alanı oluşturulmuştur. Aynı zamanda çalışan öğretmenler için öğretmen yaşam alanı yapılmıştır. Güneş Adalar'da sanat/hareket/müzik atölyeleri ve psikolojik danışmanlık birimleri bulunmaktadır. Terapötik sanat atölyesinde bireylerin duygularını resim yoluyla ifade etmeleri sağlanmakta,hareket atölyesinde travmalarda etkililiği sınanmış dans ve hareket çalışmaları yapılmakta, müzik atölyesinde ritim, melodi, armoni gibi müzik unsurları travma sonrası stres tepkilerinin azaltılması adına uygulanmaktadır. Psikolojik danışma biriminde depresyon, kaygı ve stres düzeyleri belirlendikten sonra bireyle ve grupla psikolojik danışma yapılmaktadır. Bu çalışmanın amacı bu projenin tanıtımını yaparak deprem gibi yıkıcı etkileri ağır olan felaketler sonrası yapılabilecek psikolojik destek programlarına esin kaynağı olmaktır. Afetler sonrası iyileştirmeyi kolaylaştırmak için iyi bir uygulama örneği olan Güneş Ada projelerinin yaygınlaştırılmasının ruh sağlığı alanına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Travma, deprem, iyileştirme*

After the February 6th Earthquake: Anxiety, Hope, and Psychological Resilience Levels of University Students

Dr. Fatma Özsert, Başkent Üniversitesi Dr. Özer Kaya

Abstract

The significant losses and pains caused by the earthquake centered in Pazarcık, Kahramanmaraş on February 6th have left different wounds in every individual. Witnessing this disaster, whether in the earthquake-affected area or not, has deeply affected everyone, resulting in negative experiences filled with anxiety and stress. While each individual's experiences related to the earthquake and their adaptation process may differ, learning to cope with the suffering experienced during this period and compensating for the losses will take time. This research aims to determine the situations related to earthquake anxiety, hope, and psychological resilience levels of students, whether from the earthquake-affected area or not after the earthquake, and to reveal the relationship between earthquake anxiety levels and psychological resilience and hope levels. In this descriptive study, a "Personal Information Form," "Earthquake Anxiety Scale," "Comprehensive Hope Scale," and "Brief Psychological Resilience Scale" were used for data collection purposes. Data were collected online from volunteer students who participated in the research using a convenient sampling method and were analyzed using variance and regression analysis. The research group for this study consists of students attending different programs and departments at a foundation university during the Spring semester (April-May) of the 2022-2023 Academic Year. The participating students were informed that their information would be kept confidential in accordance with the data protection law. When examining the data obtained from the research, no significant difference was observed in earthquake anxiety levels, hope, and psychological resilience levels according to gender and class levels. However, when looking at the findings concerning other variables, it was observed that students who had lost family members, been injured, or trapped under the rubble had higher earthquake anxiety scores compared to those who had not. Also, individuals who were in the earthquake-affected area during the earthquake had higher earthquake anxiety scores compared to those who did not feel the earthquake. Moreover, those who sent in-kind aid to the earthquake-affected area after the earthquake had higher earthquake anxiety scores compared to those who provided financial aid. It was found that students with family members in the earthquake-affected area had lower hope levels compared to those without family members in the affected area, those who had experienced losses among their family members had lower hope levels compared to those who hadn't, those who followed social media to a small extent after the earthquake had lower hope levels compared to those who followed it moderately, and those who sent in-kind aid after the earthquake had lower hope levels compared to those who provided financial aid. When examining the psychological resilience levels of students who had experienced losses among their family members or been trapped under rubble, it is noteworthy that they scored lower than others. Furthermore, the findings indicate a significant relationship between earthquake anxiety levels and psychological resilience and comprehensive hope levels. It is considered that the research will contribute to the examination of the relationship between post-earthquake anxiety, psychological resilience, and comprehensive hope levels, shedding light on new research. The research group for this study includes foundation university students from both earthquake-affected and unaffected areas, and it is considered beneficial to conduct the research with larger study groups.

Keywords: *Earthquake anxiety, psychological resilience, hope, university students*

06 Şubat Depreminden Sonra Üniversite Öğrencilerinin Kaygı, Umut ve Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri

06 Şubat Kahramanmaraş Pazarcık merkezli depremin oluşturduğu büyük kayıplar ve acılar her bireyde farklı yaralar açmıştır. Deprem bölgesinde olsun ya da olmasın bu felakete tanık olmak, herkesi derinden etkilemiş, kaygı ve stresle sonuçlanan olumsuz deneyimler yaşatmıştır. Her bireyin depremle ilgili yaşantıları ve uyumlanma süreci farklı olmakla birlikte bu dönemde yaşanan acılarla baş etmeyi öğrenmek, kayıpları telafi etmek zaman alacaktır. Bu araştırma; deprem sonrası deprem bölgesinden olan ya da olmayan öğrencilerin deprem kaygısı, umut ve psikolojik dayanıklılık düzeylerine ilişkin durumlarını belirlemek, deprem kaygı düzeyleri ile psikolojik dayanıklılık ve umut düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Yapılan bu betimsel çalışmada veri toplama amacı ile "Kişisel Bilgi Formu", "Deprem Kaygı Ölçeği", "Bütünleyici Umut Ölçeği" ve "Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile araştırmaya katılan gönüllü öğrencilerden online olarak toplanmış, varyans ve regresyon analizi ile incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu bir vakıf üniversitesinin 2022-2023 Eğitim Öğretim yılı Bahar döneminde (Nisan-Mayıs) farklı program ve bölümlere devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler kişisel verileri koruma kanuna göre bilgilerin gizli kalacağı konusunda bilgilendirilmiştir.
Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde cinsiyet ve sınıf düzeylerine göre deprem kaygı düzeyleri, umut ve psikolojik sağlamlık düzeyleri arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Diğer değişkenlere göre bulgulara bakıldığında ise; yakınları arasında kayıp, yaralanma ya da enkaz altında kalan öğrencilerin, kayıp yaralanma ya da enkazda kalan yakınları olmayanlara göre; deprem sırasında deprem bölgesinde olup depremi hisseden bireylerin depremi hissetmeyenlere göre; depremden sonra deprem bölgesine ayni yardım gönderenlerin maddi yardım gönderenlere göre daha yüksek deprem kaygı puanı aldığı görülmüştür. Ailesi deprem bölgesinde olan öğrencilerin olmayanlara göre, yakınları arasında kaybı olanların olmayanlara göre, deprem sonrası sosyal medyayı biraz takip edenlerin orta seviyede takip edenlere göre, depremden sonra ayni yardım gönderenlerin maddi yardım gönderenlere göre umut düzeylerinin daha düşük olduğu bulunmuştur. Yakınları arasında kaybı ya da enkaz altında kalmış olan öğrencilerin psikolojik sağlamlık düzeyleri incelendiğinde diğerlerine göre daha düşük puan aldığı dikkati çekmektedir. Ayrıca elde edilen bulgular deprem kaygı düzeyleri ile psikolojik sağlamlık ve bütünleyici umut düzeyleri arasında anlamlı ilişki olduğunu göstermektedir. Araştırmanın deprem sonrası yaşanan kaygı ile psikolojik sağlamlık ve bütünleyici umut düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi açısından alana katkı sağlayacağı ve yeni araştırmalara ışık tutacağı değerlendirilmektedir. Bu araştırmanın çalışma grubu deprem bölgesinden olan ve olmayan vakıf üniversitesi öğrencilerini kapsamaktadır, araştırmanın daha geniş çalışma grupları ile yapılmasının yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Deprem kaygısı, psikolojik sağlamlık, umut, üniversite öğrencileri /Earthquake anxiety, psychological resilience, hope, university students*

Examining the Relationship between Secondary Traumatic Stress for Social Media Users, and Life Satisfaction and Its Comparison in Terms of Some Demographic Characteristics

Dr. Öğr. Üyesi Ozan Korkmaz, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Lisansüstü Öğrencisi Dilek Yekta Yapıcı, Millî Eğitim Bakanlığı

Introduction:

Social media platforms, widely used worldwide, have become tools of daily life where people communicate, discuss their ideas, and share content such as texts, photos, music, and videos. According to Global Web Index's April 2023 report, 60% of the world's population uses social media and people spend approximately 2.5 hours daily on these platforms. Although social media platforms quickly respond to people's needs such as information, shopping, and commerce, they have become networks where negative experiences, terrifyingly stressful situations, and events that may cause panic and anxiety can be shared without restriction, not only as a tool to make their lives easier. Social media users may experience secondary traumatic stress by witnessing the event and experiencing the same symptoms as the person experiencing the trauma, even if they do not experience the traumatic events themselves, due to the content they are exposed to. Long-term exposure to these negative contents on social media can lead to despair, and emotional and physical exhaustion. Therefore, it seems important to examine the effect of secondary traumatic stress on the daily life quality of people who use social media. This study aimed to investigate the experiences of people who have experienced traumatic experiences or interacted with traumatized individuals on social media (secondary traumatic stress for social media users). For this purpose, the relationship between secondary traumatic stress levels and the life satisfaction levels of participants using social media and the prediction of life satisfaction by secondary traumatic stress were examined. Additionally, it was examined whether the secondary traumatic stress levels of the participants differed according to gender, socioeconomic level, education level, and average daily social media usage time.

Method:

The research group consists of 279 participants (206 female, 73 male). The average age of the participants is 31.59 (SD = 9.81). Demographic information form, Secondary Traumatic Stress Scale for Social Media Users, and Life Satisfaction Scale were used to obtain the data for the research. Pearson correlation analysis was performed to examine the relationship between participants' secondary traumatic stress levels and life satisfaction levels. In addition, the predictability of participants' secondary traumatic stress levels on their life satisfaction levels was examined with simple linear regression analysis. Independent samples t-test and one-way analysis of variance (One-Way ANOVA) were used to examine whether the participants' secondary traumatic stress levels differed significantly according to demographic variables.

Findings:

The findings of the research show that there is a negative and significant relationship between the participants' secondary traumatic stress levels and their life satisfaction levels. In addition,

participants' secondary traumatic stress levels negatively and significantly predict life satisfaction. Findings obtained from demographic variables show that the secondary traumatic stress levels of the participants do not differ significantly according to socioeconomic level, education level, and average daily social media use. Unlike these findings, it was found that the secondary traumatic stress levels of the participants differed significantly according to gender. Findings show that females have higher levels of secondary traumatic stress than males.

Conclusion:

The results obtained from the research showed that interacting with individuals who have experienced or have been traumatized through social media may negatively affect the life satisfaction of the individual. It can also be said that the risk of experiencing secondary traumatic stress for social media users may be higher in females. In addition, the fact that secondary traumatic stress levels for social media users do not differ significantly according to socioeconomic level, education level, and average daily social media use shows that the secondary traumatic stress level for social media users may have similar effects on individuals in different groups.

Keywords: *Secondary Traumatic Stress, Social Media, Life Satisfaction*

Sosyal Medya Kullanıcıları İçin İkincil Travmatik Stresin Yaşam Doyumu ile İlişkisinin İncelenmesi ve Bazı Demografik Özellikler Açısından Karşılaştırılması

Giriş:

Tüm dünyada yaygın bir biçimde kullanılan sosyal medya platformları, insanların iletişim kurdukları, fikirlerini tartıştıkları, yazı, fotoğraf, müzik, video gibi içeriklerini paylaştıkları gündelik yaşam aracı haline gelmiştir. Global Web Index'in Nisan 2023 raporunda dünya nüfusunun %60'ı sosyal medya kullanmakta ve günlük yaklaşık 2.5 saatini bu platformlara ayırmaktadır. Sosyal medya platformları insanların bilgi, alışveriş, ticaret gibi ihtiyaçlarına hızlıca yanıt verse de yalnızca hayatlarını kolaylaştırıcı bir araç olarak değil aynı zamanda olumsuz yaşantıların, dehşete düşüren bir şekilde stres yaratan durumların ve panik, kaygı yaratabilecek olayların kısıtlama olmadan paylaşılabildiği ağlar haline gelmiştir. Sosyal medya kullanıcıları, maruz kaldıkları bu içeriklerle travmatik olayları kendileri yaşamasa bile olaya tanıklık ederek tıpkı travmayı yaşayan kişinin gösterdiği belirtileri deneyimleyerek ikincil travmatik stres yaşayabilmektedir. Sosyal medyadaki bu olumsuz içeriklere uzun vadede maruz kalmak umutsuzluğu, duygusal ve fiziksel tükenmişliği beraberinde getirebilmektedir. Dolayısıyla ikincil travmatik stresin, sosyal medyayı kullanan insanların gündelik yaşam kaliteleri üzerindeki etkisinin incelenmesi önemli görünmektedir. Bu araştırmada travmatik deneyimler yaşamış veya travma geçirmiş bireylerle sosyal medya üzerinde etkileşimde bulunan kişilerin deneyimlerinin (sosyal medya kullanıcıları için ikincil travmatik stres) araştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda sosyal medya kullanan katılımcıların ikincil travmatik stres düzeyleri ile yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişki ve ikincil travmatik stres düzeylerinin yaşam doyumunu yordayıcılığı incelenmiştir. Ayrıca katılımcıların ikincil travmatik stres düzeylerinin cinsiyete, sosyoekonomik düzeye, eğitim seviyesine ve günlük ortalama sosyal medya kullanım süresine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Yöntem:

Araştırma grubu 279 kişiden oluşmaktadır (206 kadın, 73 erkek). Katılımcıların yaş ortalaması 31.59'dur (Ss=9.81). Araştırmanın verilerini elde etmek için demografik bilgi formu, Sosyal Medya Kullanıcıları İçin İkincil Travmatik Stres Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Katılımcıların ikincil travmatik stres düzeyleri ile yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Ayrıca katılımcıların ikincil travmatik stres düzeylerinin yaşam doyumu düzeylerini yordayıcılığı basit doğrusal regresyon analizi ile incelenmiştir. Katılımcıların ikincil travmatik stres düzeylerinin demografik değişkenlere göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek için bağımsız örneklemler *t*-testi ve tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) kullanılmıştır.

Bulgular:

Araştırmanın bulguları katılımcıların ikincil travmatik stres düzeyleri ile yaşam doyumu düzeyleri arasında negatif ve anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra katılımcıların ikincil travmatik stres düzeyleri, yaşam doyumunu negatif ve anlamlı olarak yordamaktadır. Demografik değişkenlerden elde edilen bulgular katılımcıların ikincil travmatik stres düzeylerinin sosyoekonomik düzeye, eğitim seviyesine ve günlük ortalama sosyal medya

kullanımlarına göre anlamlı olarak farklılaşmadığını göstermektedir. Bu bulgulardan farklı olarak, katılımcıların ikincil travmatik stres düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı elde edilmiştir. Bulgular kadınların erkeklere göre ikincil travmatik stres düzeylerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Sonuç:

Araştırmadan elde edilen sonuç sosyal medya üzerinden travmatik deneyimler yaşamış veya travma geçirmiş bireylerle etkileşimde bulunmanın bireyin yaşam doyumunu olumsuz etkileyebileceğini göstermiştir. Ayrıca sosyal medya kullanıcıları için ikincil travmatik stres yaşama riskinin kadınlarda daha fazla olabileceği söylenebilir. Bunun yanı sıra sosyal medya kullanıcıları için ikincil travmatik stres düzeylerinin sosyoekonomik düzeye, eğitim seviyesine ve günlük ortalama sosyal medya kullanımlarına göre anlamlı olarak farklılaşmaması, sosyal medya kullanıcıları için ikincil travmatik stres düzeyinin farklı gruplardaki bireylerde benzer etkilere sahip olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *İkincil Travmatik Stres, Sosyal Medya, Yaşam Doyumu*

Supporting Adolescents' Life Skills Through Creative Drama: An Example of Communication Skills

Uzm. Psk. Danışman Sıla Uzunpınar, Odtü Geliştirme Vakfı Ankara Ortaokulu; Prof. Dr. Figen Çok, Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü PDR Programı

The aim of this study is to determine the level of communication skills, as one of the life skills of adolescents attending middle school with the idea of importance o these skills in the early stages of life. Based on this view, another aim of the study is to support the development of "communication skills" as one of the life skills by enabling adolescents to use their cognitive and social skills through protective, preventive and attitude-enhancing activities against negative life situations that they will encounter in school life. In the study, creative drama will expected to affect students' communication skills positively. For this purpose, activities using creative drama were organized and a program was deveoped fothe purposive of the research and the effect was examined. As a method in the study, paired groups in terms of pre-test scores were formed and quasi-experimental design was applied. Two randomly formed groups (experimental and control groups) were included in the model. Data were collected before and after the creative drama program. Follow-up tests for the experimental group were conducted two months after the post-test was administered. In the findings, the communication skills of the control group and the experimental group was examined by using Life Skills Education Scale and Communication Skills Inventory including mental, emotional, behavioral and relational dimensions. Result of the study revealed that the creative drama program was effective in terms of students' communication skills. The effect of creative drama program was found significantly high in experimental group two months later as the follow up measure. The use of such programs are suggested for life skills trainings.

Keywords: *Creative drama, life skills, communication skills, adolescence.*

Ergenlerin Yaşam Becerilerinin Yaratıcı Drama Yoluyla Geliştirilmesi: İletişim Becerileri Örneği

Bu araştırmanın amacı, ergenlerde yaşam becerilerinden iletişim kurma becerilerinin yaşamın erken dönemlerinde geliştirilmesinin önemli olduğu görüşünden yola çıkılarak ortaokul öğrencisi ergenlerin yaşam becerileri düzeylerinin belirlenmesidir. Bu görüşten hareketle, ergenlerin okul yaşamında karşılaşacağı olumsuz yaşantı durumları karşısında koruyucu, önleyici, tutum geliştirici çalışmalarla bilişsel ve sosyal becerilerini kullanmalarını sağlayarak yaşam becerilerinden "iletişim becerilerinin" yaratıcı drama yoluyla gelişimini desteklemek de araştırmanın bir diğer amacını oluşturmaktadır. Bu amaçla geçtiğimiz 2022-2023 eğitim öğretim yılında Ankara'da özel bir ortaokulda 6. sınıfa devam etmekte olan ergenlere yönelik yaratıcı dramanın kullanıldığı etkinliklerden oluşan 8 oturum süren bir program hazırlanmıştır. Uygulanan programın iletişim becerileri üzerindeki etkisine bakılmıştır. Araştırmada yöntem olarak yarı deneysel desen kullanılmıştır. Ön- test puanları bakımından eşleştirilmiş grupların rastlantısal olarak deney ve kontrol gruplarına atanmasıyla, deney ve kontrol grubundan uygulama öncesi ve uygulama sonrası veriler "Yaşam Becerileri Eğitimi Ölçeği ve İletişim Becerileri Envanteri" ile toplanmıştır. Deney grubuna yönelik olan izleme testleri, son testin uygulanmasından iki ay sonra gerçekleştirilmiştir. Deney grubuna "iletişim becerileri" grup rehberliği programı uygulanmıştır. Bulgular kontrol grubu ile deney grubunun iletişim becerilerinin zihinsel, duygusal, davranışsal, ilişkisel boyutlar açısından farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymuştur. Araştırmada uygulanan "Ergenler İçin Yaratıcı Drama Aracılığıyla İletişim Programı"na katılan grubun katılmayanlara göre genel iletişim becerileri ve iletişimin zihinsel, davranışsal alt boyutlarında, ergenlerin kişilerarası ilişki kurma, arkadaşlık becerilerinde artış sağladığı görülmektedir. Yaratıcı drama eğitiminin, iletişim becerilerinde anlamlı düzeyde artış sağladığı düşünülmektedir. Araştırmanın sonucunda; yaratıcı drama yoluyla ergenlerin yaşam becerilerinden iletişim becerileri üzerinde programın etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İzleme ölçümüyle uygulanan iletişim becerileri yaratıcı drama programının etkisinin kalıcı olduğu görülmüştür. Bu tür eğitim programlarının yaşam becerilerinin gelişiminin desteklenmesinde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yaratıcı drama, yaşam becerileri, iletişim becerileri, ergenlik dönemi*

Examination of the Relationship between Perceived Parental Relationship and Marital Relationship Beliefs and Myths about Marriage in Individuals in Emerging Adulthood

Öğr. Gör. Şeyma PAYAT, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Children can take these methods as an example for themselves by observing how their parents approach problems and how they solve their problems. As a requirement of being a social being, people are designed to have relationships with others as a result of the phenomena of living together with others. When you are sad, when you are happy, telling your feelings to someone else, pouring out your heart can serve a relaxing function. This situation makes the relationships with people a necessity, a need. Communication with the opposite sex brings the concept of a romantic relationship to the agenda. Romantic relationships can be Decried as the emergence of feelings such as trust, warmth, emotional connection and protection formed between two people. When we come to marriage, we can say that marriage has different characteristics from other types of romantic relationships. The need to ensure the continuation of the lineage by having children, to feel safe, and to have sexuality approved by society are some of the factors that lead individuals to marriage. Partner selection is one of the most important decisions made by individuals. With the choice of a spouse we make, we decide who we will spend the rest of our lives with, who we will raise a child with, and what kind of life we will lead. Based on this, it was aimed to Decipher the relationship between the perceived parental relationship and marital relationship beliefs and myths about marriage of the individuals who appeared in this study according to the relationship status, trauma related to relationships and conservatism variables. The sample of the research consists of 232 randomly selected individuals.The 'Personal Information Form', the 'Romance and Spouse Choice Attitude Scale', the 'Marital Relationship Beliefs Scale' and the 'Perceived Parental Relationship Scale' were used to collect the data. Pearson product moment correlation analysis, multiple linear regression analysis and MANOVA test were performed in the analysis of the data. As a result of the analyses, parental relationship and marriage myths did not significantly predict marital relationship beliefs; it was concluded that the variables of perceived parental relationship, marriage myths and marital relationship beliefs differ significantly according to relationship status; they do not differ significantly according to relationship-related trauma and conservatism status.

Keywords: *Keywords: Myth, marriage, parent, relationship, belief.*

Beliren Yetişkinlik Dönemindeki Bireylerdeki Algılanan Ebeveyn İlişkisi ile Evlilik İlişkisi İnançları ve Evliliğe Yönelik Mitler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Çocuklar ebeveynlerinin sorunlara nasıl yaklaştığını, problemlerini nasıl çözdüklerini gözlemleyerek bu yöntemleri kendilerine örnek alabilirler. Sosyal bir canlı olmanın gereği olarak insanlar başkalarıyla birlikte yaşama olgularının sonucunda başkalarıyla ilişki yaşamaya kurgulanmıştır. Üzüldüğünde, sevindiğinde duygularını bir başkasına anlatmak, içini dökmek rahatlatıcı bir işlev görebilmektedir. Bu durum insanlarla olan ilişkileri bir zorunluluk, ihtiyaç haline getirmektedir. Karşı cinsle iletişim kurulması ise romantik ilişki kavramını gündeme getirmektedir. Romantik ilişkiler, iki kişi arasında oluşan güven, sıcaklık, duygusal bağ ve koruma gibi duyguların ortaya çıkması denebilmektedir. Evliliğe geldiğimizde ise evliliğin diğer romantik ilişki türlerinden farklı özellikler taşıdığını söyleyebilmekteyiz. Çocuk sahibi olarak soyun devamının sağlanması, güvende hissedilmesi, cinselliğin toplum tarafından onaylatılması ihtiyacı bireyleri evliliğe yönlendiren etmenlerden birkaçıdır. Eş seçimi bireylerin verdiği kararlardan en önemlilerinden biridir. Yaptığımız eş seçimi ile birlikte hayatımızın geri kalanını kimle geçireceğimize, kiminle bir çocuk yetiştireceğimize ve nasıl bir yaşam sürdüreceğimize karar vermiş oluruz. Buradan hareketle bu çalışmada beliren yetişkinlik döneminde olan bireylerin algılanan ebeveyn ilişkisi ile evlilik ilişkisi inançları ve evliliğe yönelik mitler arasındaki ilişkinin ilişki durumu, ilişkilerle ilgili travma ve muhafazakarlık değişkenlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini rastgele seçilmiş 232 birey oluşturmaktadır.Verilerin toplanması için ‘’Kişisel Bilgi Formu’’, ‘’Romantizm ve Eş Seçim Tutum Ölçeği’’, ‘’Evlilik İlişkisi İnançları Ölçeği’’ ve ‘’Algılanan Ebeveyn İlişkisi Ölçeği’’ kullanılmıştır. Verilerin analizinde pearson momentler çarpımı korelasyon analizi, çoklu doğrusal regresyon analizi ve MANOVA testi yapılmıştır. Analizler sonucunda ebeveyn ilişkisi ve evlilik mitlerinin evlilik ilişkisi inançlarını anlamlı olarak yordamadığı; algılanan ebeveyn ilişkisi, evlilik mitleri ve evlilik ilişkisi inançları değişkenleri ilişki durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği; ilişkilerle ilgili travma ve muhafazakarlık durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Anahtar Kelimeler: Mit, evlilik, ebeveyn, ilişki, inanç.*

The Mediating Role of Psychological Resilience in the Effect of Adverse Childhood Experiences on Academic Achievement

Dr. Öğr. Üyesi Özge Erduran Tekin, Milli Savunma Üniversitesi Hava Harp Okulu

In this study, the mediating role of psychological resilience in the relationship between adverse childhood experiences and academic achievement was investigated. The sample of the study consisted of 405 people, 185 males and 220 females, who graduated from state universities in Turkey in the spring semester of the 2022-2023 academic year. In the study, the Adverse Childhood Experiences Scale, the Brief Psychological Resilience Scale and the general weighted grade point average in the university graduation transcripts of the participants were used as data collection tools. Factor analysis and reliability analyses were performed to examine the suitability of the scales used in the study for the study group. The relationships between the variables were examined by Pearson correlation analysis and regression analysis was performed using Process Macro (model 4). In the regression analysis, mediation was tested with the Bootstrap technique. Within the scope of the study, it was aimed to examine whether the scores of adverse childhood experiences, psychological resilience and academic achievement differed according to gender and socioeconomic level variables, to better recognise the characteristics of the study group and to make an up-to-date contribution to the relevant literature for differences. According to the results obtained from the analyses in this context, it was seen that adverse childhood experiences, psychological resilience and academic achievement did not show a significant difference according to the gender variable. On the other hand, adverse childhood experiences, psychological resilience and academic achievement showed a significant difference according to the socioeconomic level variable and the difference was in favour of the groups with high socioeconomic level. According to the results of correlation and regression analyses, there were significant negative relationships between adverse childhood experiences and academic achievement and psychological resilience, while there were significant positive relationships between psychological resilience and academic achievement. According to the results of regression-based Bootstrap analysis, adverse childhood experiences are a predictor of academic achievement and psychological resilience has a partial mediating role in the relationship between adverse childhood experiences and academic achievement. It is thought that the results obtained may contribute to preventive guidance services to increase the academic achievement of university students with adverse childhood experiences and fill an important gap in the literature.

Keywords: *Adverse Childhood Experiences, Psychological Resilience, Academic Achievement, Mediating Variable, Process Macro.*

Olumsuz Çocukluk Çağı Yaşantılarının Akademik Başarıya Etkisinde Psikolojik Sağlamlığın Aracı Rolü

Bu çalışmada olumsuz çocukluk çağı yaşantılarının akademik başarı ile ilişkisinde psikolojik sağlamlığın aracı rolü araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini Türkiye'deki devlet üniversitelerinden 2022-2023 eğitim öğretim yılı bahar döneminde mezun olan 185'i erkek ve 220'si kadın toplam 405 kişi oluşturmuştur. Çalışmada veri toplama aracı olarak Olumsuz Çocukluk Yaşantıları Ölçeği, Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği ve katılımcıların üniversite mezuniyet transkriptlerinde yer alan genel ağırlıklandırılmış not ortalaması kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeklerin çalışma grubuna uygunluğunu incelemek amacıyla faktör analizi ve güvenirlik analizi yapılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon analiziyle incelenmiş ve regresyon analizi Process Macro (model 4) kullanılarak gerçekleştirilmişitir. Yapılan regresyon analizinde Bootstrap tekniği ile aracılık test edilmiştir. Araştırma kapsamında olumsuz çocukluk yaşantıları, psikolojik sağlamlık ve akademik başarı puanlarının cinsiyet ve sosyoekonomik düzey değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenerek çalışma grubunun özelliklerinin daha iyi tanınması sağlanmış ve ilgili literatürdeki farklılıklara yönelik güncel bir katkı sunulması amaçlanmıştır. Bu kapsamda yapılan analizlerden elde edilen sonuçlara göre olumsuz çocukluk yaşantıları, psikolojik sağlamlık ve akademik başarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Buna karşın olumsuz çocukluk yaşantıları, psikolojik sağlamlık ve akademik başarı sosyoekonomik düzey değişkenine göre anlamlı farklılık göstermiş olup farklılık sosyoekonik düzeyi yüksek olan grupların lehinedir. Yapılan korelasyon ve regresyon analizi sonuçlarına göre olumsuz çocukluk yaşantıları ile akademik başarı ve psikolojik sağlamlık arasında negatif yönlü anlamlı ilişkiler olduğu görülürken, psikolojik sağlamlık ile akademik başarı arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkilerin olduğu görülmüştür. Regresyon temelli Bootstrap analizi sonuçlarına göre olumsuz çocukluk yaşantıları akademik başarının bir yordayıcısı olup, psikolojik sağlamlığın olumsuz çocukluk yaşantıları ile akademik başarı ilişkisinde kısmi aracılık rolü bulunmaktadır. Elde edilen sonuçların olumsuz çocukluk yaşantılarına sahip üniversite öğrencilerinin akademik başarılarının artırılmasına yönelik önleyici rehberlik hizmetleri kapsamında katkı sunabileceği ve literatürdeki önemli bir boşluğu doldurabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Olumsuz Çocukluk Yaşantıları, Psikolojik Sağlamlık, Akademik Başarı, Aracı Değişken, Process Makro.*

Predictors of High School Students' Career Indecision: Career Decision-Making Self-Efficacy and Career Locus of Control

Dr. Öğr. Üyesi Gürcan ŞEKER, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

The aim of this study is to examine career decision-making self-efficacy and career locus of control as predictors of high school students' career indecision. The research model was designed in a correlational design. The study group of the research consisted of 365 (261 female, 104 male) students studying in the 9th, 10th, 11th, 12th grades of high schools in Niğde city centre. 21% of the students were in grade 9, 23% in grade 10, 42% in grade 11 and 14% in grade 12. The average age of the participants was 16.21 years. Data for the study were collected using the Career Locus of Control Scale, the Career Decision Making Self Efficacy Scale and the Vocational Decision Inventory. Descriptive statistics, Pearson correlation coefficient and multiple regression analyses were used to analyse the data. The research findings indicate that there is a significant negative relationship between career indecision and career decision making self efficacy scores (r= -.59), while there is a significant positive relationship between career indecision and career locus of control external control score (r= .29) and a significant negative relationship between career indecision and career locus of control internal control score (r= -.18). According to the results of the multiple regression analysis, the variables career decision-making self efficacy and career locus of control (internal and external control) together explain 41% of the variance related to career ambivalence (R2= .41). The results of the standardised regression coefficients show that career decision-making self efficacy and external control variables are significant predictors of career ambivalence. In addition, career decision-making cself efficacy (B =-.56, t = -13.472) was a more significant predictor than external control variable (B =.24, t = 5.995). These results can be interpreted as career ambivalence scores decreasing as career decisionself efficacy scores increased, and career ambivalence scores increasing as career locus of control external control scores increased.

Keywords: *Career indecision, career decision-making self-efficacy, career locus of control, high school students*

Lise Öğrencilerinin Kariyer Kararsızlıklarının Yordayıcıları: Kariyer Kararı Verme Yetkinlik Beklentisi ve Kariyer Denetim Odağı

Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin kariyer kararsızlıklarının yordayıcıları olarak kariyer kararı verme yetkinlik beklentisi ve kariyer denetim odağının incelenmesidir. Lise öğrencilerinin kariyer kararsızllıkları ile ilişkili değişkenleri ele alan bu çalışma ilişkisel desende tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Niğde ili merkezinde yer alan liselerin 9-10-11-12.sınıflarında öğrenim gören 365 (261 kadın, 104 erkek) öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin % 21'i 9.sınıf, % 23'ü 10.sınıf, % 42'si 11.sınıf ve % 14'ü 12.sınıf öğrencisidir. Katılımcıların yaş ortalaması 16.21'dir. Araştırmanın verileri, Kariyer Denetim Odağı Ölçeği, Kariyer Kararı Verme Yetkinlik Beklentisi Ölçeği ve Mesleki Karar Envanteri kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, pearson korelasyon katsayısı ve çoklu regresyon analizleri kullanılmıştır. Araştırma bulguları; kariyer kararsızlığı ile kariyer kararı verme yetkinliği puanları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki (r= -.59) olduğunu ortaya koyarken, kariyer kararsızlığı ile kariyer denetim odağı dış denetim puanı arasında pozitif (r= .29) , iç denetim puanı arasında (r= -.18) negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre kariyer kararı verme yetkinlik beklentisi ve kariyer denetim odağı (iç ve dış denetim) değişkenleri birlikte kariyer kararsızlığına ilişkin varyansın % 41'ini açıklamaktadır (R2= .41). Standartlaştırılmış regresyon katsayılarına ilişkin sonuçlar ise, kariyer kararı verme yetkinlik beklentisi ve dış denetim değişkenlerinin kariyer kararsızlığının anlamlı yordayıcıları olduğunu göstermektedir. Bunun yanısıra, kariyer kararı verme yetkinlik beklentisinin (B =-.56, t = -13.472) dış denetim değişkenine (B =.24, t = 5.995) göre daha önemli bir yordayıcı olduğu görülmektedir. Elde edilen bu sonuçlar, kariyer kararı verme yetkinlik beklentisi puanları arttıkça kariyer kararsızlığı puanlarının azaldığı, kariyer denetim odağı dış denetim puanları arttıkça kariyer kararsızlığı puanlarının arttığı şeklinde yorumlanabilir.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer kararsızlığı, kariyer karaı verme yetkinliği, kariyer denetim odağı, lise öğrencileri*

Investigation of Fear of Missing Out (Fomo) in social media in relation to smartphone addiction and various variables

Dr. Öğr. Üyesi Aslı KARTOL, Gaziantep Üniversitesi

Smartphones make people's lives easier, their uncontrolled use is causing serious psychological problems. Some people use applications for leisure, some for business and education, and some for social communication. Pathological use of smartphones and the internet has revealed many types of addiction and psychological disorders. Smartphone addiction, Internet addiction, fear of missing out on developments in the social environment, virtual addiction, etc. Many types of disorders have been described. Studies in the field of mental health are becoming increasingly important in order to identify variables that may be linked to the addiction to smartphones, which are developing day by day and connecting their users to various applications. "Fomo-fear of missing out", defined as the feeling of severe deprivation experienced by individuals in relation to positive experiences that occur in environments where they are not present, is one of the disorders that has been the subject of many recent studies. Uncontrolled use of technology can have a negative impact on many areas of the lives of vulnerable students (e.g. interpersonal relationships, physiological and psychological health, employment and educational status, etc.). This situation leads to many negative consequences, such as low academic performance, social isolation, and also hinders psychosocial development. Fomo and smartphone addiction, which negatively affect mental health, are disorders that need to be addressed and cause students in the risk group to experience negativity in all areas. To this end, this study examined the relationship between Fomo and smartphone addiction, and the results are worrying. The study was carried out on 212 university students and the data was analysed using SPSS. As a result of the analyses, it was revealed that there is a significant relationship between fomo and smartphone addiction. The findings were interpreted in light of the literature, and recommendations were made for mental health professionals.

Keywords: *Fomo, fear of missing out, smartphone addiction.*

Sosyal Medyada Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun (Fomo) Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Akıllı telefonlar bir yandan insanların hayatını kolaylaştırırken, öte yandan kontrolsüz kullanımı ciddi psikolojik problemler oluşturmaktadır Kimileri boş zamanlarını değerlendirme, kimileri iş ve eğitim amaçlı, kimileri ise sosyal platformlarda iletişim kurma amacıyla uygulamaları kullanmaktadır. Akıllı telefon ve internetin patolojik kullanımı birçok bağımlılık türü ve psikolojik rahatsızlıkları ortaya çıkarmıştır. Akıllı telefon bağımlılığı, internet bağımlılığı, sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korkusu, sanal bağımlılık v.b. bir çok ratahsızlık türü tanımlanmıştır. Her geçen gün gelişen ve kullanıcılarını farklı uygulamalar ile kendine bağlayan akıllı telefonların bağımlılığı ile ilişkili olabilecek değişkenlerin ortaya çıkarması ruh sağlığı alanında yapılan çalışmalar gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Bireylerin kendilerinin bulunmadıkları ortamlarda meydana gelen olumlu deneyimlere karşı yaşadıkları şiddetli mahrumiyet duygusu" olarak tanımlanan "fomo-fear of missing out" son dönemlerde birçok araştırmaya konu olan rahatsızlıklardan biridir. Kontrolsüz teknoloji kullanımı risk altında olan öğrencilerin hayatının birçok alanında (örneğin; kişilerarası ilişkiler, fizyolojik ve psikolojik sağlık, istihdam ve eğitim durumu vb.) olumsuz etkilere neden olabilmektedir. Bu durum okulda düşük performans, sosyal izolasyon gibi birçok olumsuz sonuca yol açmakta ve psikososyal gelişimini de engellemektedir. Mental sağlığı olumsuz etkileyen, fomo ve akıllı telefon bağımlılığı, ele alınması gereken ve risk grubu olan öğrencilerin her alanda olumsuzluk yaşamasına yol açan rahatsızlıklardandır. Dijitalleşme ile birlikte ortaya çıkan bu rahatsızlıkların ele alınması oldukça önemli görülmüştür. Bu amaçla bu çalışmada sonuçları endişe verici olan fomo ve akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışma 212 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiş, veriler SPSS programında analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda fomo ve akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı ortaya konmuştur. Bulgular literatür ışığında yorumlanmış ve ruh sağlığı uzmanlarına önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Fomo, gelişmeleri kaçırma korkusu, akıllı telefon bağımlılığı*.

Exploring the Psychometric Structure of Beck' Depression Inventory with Multilevel-IRT and Exploratory Factor Analysis Techniques Simultaneously

Doç. Dr. Ergül Demir, Ankara Üniversitesi

Abstract

Beck' Depression Inventory (BDI) is one of the most well-known and familiar psychological tools. Since developed in 1961 and updated in 1996, it's been pervasive all around the world. Classical structure of BDI depends on unidimensionality. Its theoretical model includes three sub-areas such as 'cognitive', 'affective', and 'somatic' with total 21 items. Each item is scored between 0 to 3, and the total score goes from 0 to 63. There are a lot of adapted versions of BDI into different cultures and groups. Almost all versions, the unidimensional structure with all 21 items works well in terms of structural validity with acceptable level of model-data fit. However, there are ongoing debates on the structure of the subdimensions. Depending on the cultures and groups, it's possible to observe different numbers for sub-dimensions such as 1 to 9. In this context, this study, it's aimed to explore the psychometric structure of the BDI-II with Multilevel Item Response Theory (MIRT) and Exploratory Factor Analysis (EFA) techniques simultaneously. With its logistic background, it's thought that MIRT can be considered as the more appropriate technique. As a tool, the most recent version of the BDI (BDI-II) was used to collect data. Although there are some studies to adopt BDI-II into Turkish culture, it was preferred to re-conduct the adaptation study in accordance with the aim, and the groups that BDI-II was applied in this study. Scale development processes was fallowed step by step. The adapted version of BDI-II was applied to the trial sample. The sample was defined with purposive sampling method and composed of total 161 under-graduate students from different programs of Ankara University. Data was analyzed by MIRT and EFA techniques simultaneously. Because of the limited number of the sample-size, specific algorithmic corrections were employed to get robust estimations, such as 'quasi–Monte Carlo Expectation-Maximization' algorithms with 'Newton-Raphson optimization'. Different scenarios with different sub-dimensions from 1 to 6 was tested by these techniques. Model fit indices, parameter estimates, factor loadings, and indexes for the model comparisons was calculated for each. Findings indicates that unidimensional structure of BDI-II is preserved in the adapted version with the acceptable level of model-data fit. Moreover, the theoretical model with three subdimensions is supported by the data. As the number of sub-dimensions, higher explained variance and model-fit level might be obtained, but the complexity of the models increases, and item-fit levels decrease. Besides, it's observed that there are some minor differences between the MIRT and EFA outputs. In general, MIRT seems to be providing more accurate and robust estimations. In conclusion, it's still not clear the structure of sub-dimensions of BDI. For now, the best options might be using the total scores only.

Keywords: *Beck' Depression Inventory, Multivariate-IRT, Exploratory Factor Analysis, Item response theory, unidimensionality*

Beck Depresyon Envanterinin Psikometrik Yapısının Çok Boyutlu-MTK ve Açımlayıcı Faktör Analizi Teknikleriyle Eşzamanlı Olarak İncelenmesi

Özet

Beck'in Depresyon Envanteri (BDE) iyi bilinen ve tanınan psikolojik ölçme araçlarından birisidir. 1961 yılında geliştirilip 1996 yılında güncellendiğinden bu yana tüm dünyada yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. BDE'nin klasik yapısı tek boyutluluğa dayanmaktadır. Teorik modeli 'bilişsel', 'duyuşsal' ve 'somatik' olmak üzere üç alt alanı içermektedir ve toplam 21 maddeden oluşmaktadır. Her madde 0 ile 3 arasında puanlanmaktadır ve toplam puan 0 ile 63 arasında değişmektedir. BDE'nin farklı kültürlere ve gruplara uyarlanmış pek çok versiyonu vardır. Hemen hemen tüm versiyonlarda, 21 maddenin tamamından oluşan tek boyutlu yapı, kabul edilebilir düzeyde model-veri uyumu ile yapı geçerliği kapsamında iyi çalışmaktadır. Ancak alt boyut yapısına ilişkin tartışmalar devam etmektedir. Farklı kültürlerde ve gruplarda, 1'den 9'a kadar farklı sayılarda alt boyutların oluşabildiği görülebilmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada BDE-II'nin psikometrik yapısının Çok Düzeyli Madde Tepki Kuramı (ÇBMTK) ve Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) teknikleri eş zamanlı olarak ile incelenmesi amaçlanmıştır. Lojistik altyapısı nedeniyle ÇBMTK'nın daha uygun bir teknik olarak değerlendirilebileceği düşünülmektedir. Veri toplamak amacıyla BDE'nin en güncel versiyonu (BDE-II) kullanılmıştır. BDE-II'nin Türk kültürüne uyarlanmasına yönelik bazı çalışmalar olmasına rağmen, bu çalışmada BDE-II'nin uygulandığı gruplara ve amaca uygun olarak uyarlama çalışmasının yeniden yapılması tercih edilmiştir. Ölçek geliştirme süreçleri adım adım takip edilmiştir. Elde edilen BDE-II'nin uyarlanmış versiyonu, belirlenen deneme örnekleminde uygulanmıştır. Örneklem, amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenmiş olup Ankara Üniversitesi'nin farklı programlarında öğrenim gören toplam 161 lisans öğrencisinden oluşmaktadır. Veriler ÇBMTK ve AFA teknikleriyle eş zamanlı olarak analiz edilmiştir. Örneklemin sınırlı sayıda öğrenciden oluşması nedeniyle, 'güçlü (robust)' tahminler elde edebilmek için 'Newton-Raphson optimizasyonu' içeren 'yarı Monte Carlo Beklenti-Maksimizasyon' algoritmaları gibi belirli algoritmik düzeltmeler kullanılmıştır. Bu tekniklerle 1'den 6'ya kadar farklı alt boyutlarda farklı senaryolar test edilmiştir. Model uyum indeksleri, parametre tahminleri, faktör yükleri hesaplanmış, ayrıca model karşılaştırmaları yapılmıştır. Bulgular, BDE-II'nin tek boyutlu yapısının, kabul edilebilir düzeyde model-veri uyumu ile uyarlanan versiyonda da korunduğunu göstermektedir. Ayrıca üç alt boyutlu teorik model de verilerle desteklenmektedir. Alt boyut sayısı arttıkça daha yüksek açıklanan varyans ve model uyum düzeyi elde edilebilmektedir. Ancak modellerin karmaşıklığı artmakta ve madde uyum düzeyleri azalmaktadır. Ayrıca ÇBMTK ve AFA çıktıları arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Genel olarak ÇBMTK'nın daha titiz ve sağlam tahminler sağladığı görülmektedir. Sonuç olarak, BDE'nin alt boyutlarının yapısı henüz netlik kazanmamıştır. Şimdilik en iyi seçenek, yalnızca toplam puanların kullanılması olabilir.

Anahtar Kelimeler: *Beck Depresyon Envanteri, Çok Boyutlu MTK, Açımlayıcı Faktör Analizi, Madde Tepki Kuramı, tek boyutluluk*

Awareness of Sexual Abuse Among Adults

Lisansüstü Öğrencisi Rabia Yalım, Kocaeli Üniversitesi

Sexual abuse against children is a common phenomenon in the world and in Turkey. In the society where abuse is experienced, sexual abuse awareness of adults is very important for adults to realise when children are abused and to report to the necessary places. Therefore, this study was aimed to reveal the need for training on sexual abuse awareness of adults. In this study, literature survey method was used in order to reveal the current situation. During the literature survey, since the extent of the concept of sexual abuse may differ from culture to culture, studies conducted in Turkey were analysed.. As a result of the literature survey, five articles, one master's thesis, and two doctoral thesis published between 2019 and 2022 were examined. As a result of the resources that were analyzed, it was seen that adults lack knowledge about sexual abuse regardless of their professions and life roles. In this case, adults can be given trainings on sexual abuse awareness where they lack knowledge. As a result of the literature search, the trainings given to adults on this subject were also seen. In Yılmaz's study titled "The Effect of School-Based Sexual Abuse Protection Psychoeducation Programme on the Knowledge Level of Students, Teachers and Parents", it was observed that there was no significant difference in the scores of first grade students from the sexual abuse knowledge level scale after the training, but second, third and fifth grade students received higher scores from the sexual abuse knowledge level scale after the training (Yılmaz, 2019). As a result of the study conducted by Tuncay titled "The Effect of the Training Programme for Protecting Preschool Children from Sexual Abuse on Mothers' Beliefs about Sexual Abuse", a statistically significant difference was found between the training and control group according to the form of parental beliefs about child sexual abuse ($p<0.001$) (Tuncay, 2020). Considering these two studies, it can be thought that the trainings given to adults to increase their awareness of sexual abuse have an effect on increasing their awareness of sexual abuse. Therefore, examples of sexual abuse awareness trainings given to adults should be increased and it should be aimed to increase the level of sexual abuse awareness of adults.

Keywords: *Adult, child, sexual abuse, awareness of sexual abuse among adults*

Yetişkinlerin Cinsel İstismar Farkındalığı

Çocuklara yönelik cinsel istismar dünyada ve Türkiye'de görülen bir durumdur. İstismarın yaşandığı toplumda yetişkinlerin, çocuklar istismara uğradığında farkına varması ve gerekli yerlere bildirim yapması açısından yetişkinlerin cinsel istismar farkındalığı oldukça önemlidir. Bundan dolayı bu çalışma yetişkinlerin cinsel istismar farkındalığına dair eğitim ihtiyacı olduğunu ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu araştırmada var olan durumu ortaya koyabilmek amacıyla literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Literatür taraması yapılırken cinsel istismar kavramının kapsamı kültürden kültüre farklılık gösterebildiğinden yurt içinde yapılan çalışmalar incelenmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda sonucu 2019 yılları ile 2022 yılları arasında yayınlanan beş makale, bir yüksek lisans tezi, iki doktora tezi incelenmiştir. İncelenen kaynaklar sonucunda yetişkinlerin meslekleri ve yaşam rolleri fark etmeksizin cinsel istismar konusunda bilgi eksikliklerinin olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda yetişkinlere bilgi eksikliği yaşadığı cinsel istismar farkındalığı konusunda eğitimler verilebilir. Literatür taraması sonucu yetişkinlere bu konuda verilen eğitimlere de rastlanmıştır. Yılmaz'ın "Okul Temelli Cinsel İstismardan Koruma Psiko-Eğitim Programının Öğrenciler, Öğretmenler ve Ebeveynlerin Bilgi Düzeyine Etkisi" adlı çalışmasında birinci sınıf öğrencilerinin eğitim sonrası cinsel istismar bilgi düzeyi ölçeğinden aldığı puanlar doğrultusunda eğitim sonrası anlamlı bir fark olmadığı ancak ikinci, üçüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin cinsel istismar bilgi düzeyi ölçeğinden eğitim sonrası daha yüksek puanlar aldığı gözlemlenmiştir (Yılmaz, 2019). Tuncay'ın yapmış olduğu "Okul Öncesi Çocukları Cinsel İstismardan Koruma Eğitim Programının Annelerin Cinsel İstismara İlişkin İnançları Üzerine Etkisi" adlı çalışma sonucunda eğitim ve kontrol grubu arasında çocuk cinsel istismarına ilişkin ebeveyn inançları formuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.001$) (Tuncay, 2020). Bu iki çalışmaya bakıldığında yetişkinlere cinsel istismar farkındalıklarını artırabilmek için verilmiş olan eğitimlerin, yetişkinlerin cinsel istismar farkındalıklarını artırmada etkisi olduğu düşünülebilir. Bundan dolayı yetişkinlere verilen cinsel istismar farkındalığı eğitimlerinin örnekleri çoğaltılmalı, yetişkinlerin cinsel istismar farkındalık düzeyinin de arttırılması hedeflenmelidir.

Anahtar Kelimeler: *yetişkin, çocuk, cinsel istismar, cinsel istismar farkındalığı*

Psychological Counselors Views on Online Psychological Counseling

Lisansüstü Öğrencisi Senanur KARAKAYA, Necmetttin Erbakan Üniversitesi

Online psychological counseling can be defined as providing psychological assistance and counseling services to individuals via the internet. Online psychological counseling offers individuals comfortable and accessible psychological support, particularly for those who face difficulties accessing traditional counseling services due to physical, geographical, or social constraints. This approach is also used in various counseling fields, providing support on a wide range of topics, from mental health issues to career guidance. This research examines the views of psychological counselors on online psychological counseling. The study included 9 psychological counselors, consisting of 5 females and 4 males, aged between 22 and 29. Participants were selected through a criterion sampling method. Six of the participants had experience with online psychological counseling, while three had not. In the research, the views of the participants on online psychological counseling were obtained through a semi-structured interview form. In this context, participants were asked about the reasons for clients' preference for online psychological counseling, the advantages and disadvantages of online psychological counseling, ethical issues that may arise in online psychological counseling, preparations made for online psychological counseling, and their views on the future of online psychological counseling. The interviews were recorded with the participants' consent and later transcribed into text. The findings were written using thematic analysis to create themes and content analysis to create categories related to these themes. The data analysis revealed that psychological counselors stated that online psychological counseling is preferred for reasons such as economic factors, accessibility, and time. They also highlighted the advantages of online psychological counseling, such as accessibility and flexibility, and disadvantages, including technical issues, privacy concerns, and limitations in personal relationships. In the theme of ethical issues, ensuring the safety of the environment, record-keeping/storage, and competency limits were discussed. In the theme of education and preparation, technical competence/infrastructure, competency, and environmental preparation were addressed. Concerning the future of online psychological counseling, topics commonly discussed included its prevalence, face-to-face psychological counseling, and artificial intelligence applications.

Keywords: *Online Psychological Counseling, Psychological Counselor, Technology.*

Psikolojik Danışmanların Çevrimiçi Psikolojik Danışmaya İlişkin Görüşleri

Çevrimiçi psikolojik danışma, internet aracılığıyla bireylere psikolojik yardım ve danışmanlık hizmeti sunma olarak tanımlanabilir. Çevrimiçi psikolojik danışmanlık, insanlara konforlu ve erişilebilir bir şekilde psikolojik destek sağlar; özellikle fiziksel, coğrafi veya sosyal kısıtlamalar nedeniyle geleneksel danışmanlık hizmetlerine ulaşmakta zorlananlar için önemli bir kaynaktır. Bu yaklaşım aynı zamanda çeşitli danışmanlık alanlarında kullanılır, ruh sağlığı sorunlarından kariyer yönlendirmesine kadar birçok farklı konuda destek sunar. Bu araştırmada psikolojik danışmanların çevrimiçi psikolojik danışma hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Araştırmaya 22-29 yaş aralığında 5 kadın ve 4 erkek, toplamda 9 psikolojik danışman katılmıştır. Katılımcılar ölçüt örneklem yöntemiyle seçilmiştir. Katılımcıların altısı çevrimiçi psikolojik danışma sürecini deneyimlemiş, üçü ise deneyimlememiştir. Araştırmada katılımcıların çevrimiçi psikolojik danışma hakkındaki görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Bu bağlamda katılımcılardan danışanların çevrimiçi psikolojik danışmayı tercih etme nedenlerine, çevrimiçi psikolojik danışmanın avantaj ve dezavantajlarına, çevrimiçi psikolojik danışmada yaşanabilecek etik sorunlara, çevrimiçi psikolojik danışma için yapılan hazırlıklara, çevrimiçi psikolojik danışmanın geleceğine ilişkin görüşleri alınmıştır. Görüşmeler katılımcıların izni ile kayıt altına alınmış ve daha sonra bu kayıtlar yazıya çevrilmiştir. Bulgular; temaların oluşturulmasında tematik analiz, bu temalara ilişkin kategorilerin oluşturulmasında ise içerik analizi yönteminden yararlanılarak yazılmıştır. Verilerin analizi sonucunda psikolojik danışmanlar çevrimiçi psikolojik danışmanın ekonomik nedenler, ulaşılabilirlik, zaman gibi nedenlerle tercih edildiğini; çevrimiçi psikolojik danışmanın erişilebilir ve esnek olmasını avantaj; teknik sorunlar, gizlilik ve kişisel ilişki yetersizliğinin bir dezavantaj olduğunu belirtmişlerdir. Etik sorunlar temasında ortam güvenliğinin sağlanması, kayıtların tutulması/saklanması, yetkinlik sınırı; eğitim ve hazırlık temasında teknik yeterlilik/altyapı, yetkinlik, ortam hazırlığı; çevrimiçi psikolojik danışmanın geleceği temasında ise yaygınlık, yüz yüze psikolojik danışma ve yapay zeka uygulamaları çoğunlukla bahsedilen konulardan olmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Çevrimiçi Psikolojik Danışma, Psikolojik Danışman, Teknoloji.*

February 6 Posttraumatic Growth Experiences of Young Adults Who Experienced the Kahramanmaraş Earthquake

Dr. Öğr. Üyesi Aslı Tunca, Malatya Turgut Özal Üniversitesi

Psychological trauma, which has been addressed with its negative effects for many years, has positive effects reflected in the personal and social sphere. The negative effects of a traumatic experience such as an earthquake on mental health have been repeatedly proven, but very few studies on post-traumatic growth have been reported. On February 6, two major earthquakes centered in Kahramanmaraş and affecting eleven provinces were experienced and recorded as the disaster of the century. It is a matter of curiosity how individuals will develop in the face of such a major disaster. Recently, a large body of research has reported that young adults show more depressive symptoms than ever before. Earthquake trauma is known to increase these symptoms in young adults. Exploring the posttraumatic growth experiences of at-risk young adults may be instructive for preventive mental health efforts. The study is a phenomenological research examining the posttraumatic growth experiences of university students who experienced the February 6 Kahramanmaraş earthquake. It was designed with a descriptive phenomenological design. In-depth interviews were conducted online with eight university students who experienced the earthquake. Semi-structured interviews were conducted between August 2023 and September 2023. The findings are largely in line with Tedeschi and Calhoun's model of posttraumatic growth. Recognizing the moment and finding meaning, developing a sense of gratitude and thankfulness, developing positive social relationships and communication skills, and creating new opportunities were recorded as the four areas of posttraumatic growth. Perceived social support, cooperation, self-efficacy perception, magnifying effect of past traumas, optimism, spirituality, sense of responsibility, social skills, hobbies, disaster awareness, effective coping style were listed among the factors that facilitate posttraumatic growth. Although this study offers some opportunities to understand how the posttraumatic development of young adults who experienced the earthquake can be supported, there is a need for more exploratory studies on how to protect the mental health of young people.

Keywords: *Phenomenology, Positive Psychology, Trauma*

6 Şubat Kahramanmaraş Depremini Yaşayan Genç Yetişkinlerin Travma Sonrası Büyüme Deneyimleri

Uzun yıllardır negatif etkileri ile ele alınan psikolojik travmanın; kişisel ve sosyal alana yansıyan pozitif etkileri bulunmaktadır. Deprem gibi bir travmatik yaşantının ruh sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri defalarca kanıtlanmış ancak travma sonrası büyümeye ilişkin çok az çalışma rapor edilmiştir. 6 Şubat günü Kahramanmaraş merkezli on bir ili etkileyen iki büyük deprem yaşanmış ve asrın felaketi olarak kaydedilmiştir. Böylesi büyük bir afet karşısında bireylerin nasıl gelişim göstereceği merak konusudur. Son zamanlarda geniş bir araştırma grubu genç yetişkinlerin tüm zamanlardan daha fazla depresif belirti gösterdiğini bildirmektedir. Deprem travmasının genç yetişkinlerde görülen bu belirtileri arttırdığı bilinmektedir. Risk altında olan genç yetişkinlerin travma sonrası büyüme deneyimlerini keşfetmek koruyucu ruh sağlığı çalışmaları için yol gösterici olabilir. Çalışma, 6 şubat Kahramanmaraş depremini yaşayan üniversite öğrencilerinin travma sonrası büyüme deneyimlerini inceleyen fenomenolojik bir araştırmadır. Betimsel fenomenolojik desenle tasarlanmıştır. Deprem deneyimini yaşamış sekiz üniversite öğrencisi ile çevrim-içi ortamda derinlemesine görüşmeler gerçekleşmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler Ağustos 2023 ile Eylül 2023 tarihleri arasındadır. Bulgular; Tedeschi ve Calhoun'un travma sonrası büyüme modeli ile büyük ölçüde örtüşmektedir. Anı farketme ve anlam bulma, şükür ve minnettarlık duygusunun gelişimi, pozitif sosyal ilişkiler ve iletişim becerilerinin gelişimi, yeni fırsatlar oluşturma travma sonrası büyümenin dört alanı olarak kaydedilmiştir. Algılanan sosyal destek, yardımlaşma, özyeterlilik algısı, geçmiş travmaların büyütücü etkisi, iyimserlik, maneviyat, sorumluluk bilinci, sosyal beceriler, hobiler, afet bilinci, etkili başa çıkma tarzı travma sonrası büyümeyi kolaylaştıran faktörler arasında sıralanmıştır. Depremi yaşayan genç yetişkinlerin travma sonrası gelişiminin nasıl desteklenebileceğini anlamak açısından bu çalışma bazı fırsatlar sunsa da gençlerin ruh sağlığının nasıl korunacağına ilişkin keşfedici daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: *Fenomenoloji, Pozitif Psikoloji, Travma*

Afet Sonrası Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servislerinin Yükünü Anlamak

Psikolojik Danışman aysel fidan, diyarbakır sur bilim ve sanat merkezi

6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinin derinden etkilediği Diyarbakır, 1 Mart 2023 itibariyle eğitim ve öğretime devam edilme kararı verilen illerden biri olmuştur. Yıkım kararı verilen orta-ağır hasarlı bina sayısının 10 bini aştığı şehirde, afetin büyüklüğü, etkilediği alan ve afetten etkilenen sayısı göz önünde bulundurulduğunda sınırlı sayıda ekiple destekleme çalışması yürütüldüğü söylenebilir. Okulların açılmasıyla beraber hayatta kalanlara yönelik çalışmaların bir kısmı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servisleri üzerinden sürdürülmüştür. Okul çağı çocuklarının üstün yararının önceliklendirildiği çalışmalarla eş zamanlı bir şekilde, çocukların bakım verenleri ve öğretmenlerinin de kapsandığı bir uygulama süreci planlandı. Bu çalışmalar ise doğrudan Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servisleri tarafından veya onların gözetiminde gerçekleştirildi. Bu servislerin esas ögelerinden olan psikolojik danışmanların da birer afetzede olduğunu da akılda tutulmalıdır. Bu kapsamda bu çalışmada Diyarbakır ilinde afetten sonra Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servislerinin yükünü öğrencilerin, bakım verenlerin ve öğretmenlerin afetten etkilenme durumları üzerinden incelemek hedeflenmiştir. Veri toplama amacıyla yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmış ve Diyarbakır Eğitim-Sen Şubelerine bağlı okul temsilcilerinin yer aldığı gruplarda paylaşılmıştır. Diyarbakır il geneli okul temsilcileri sayesinde dört merkez ilçe yoğunluklu olmak üzere 1621 devlet okulundan 184'ünde (%11) afet öncesi eğitim gören 136.283 öğrenci ve 9.573 eğitim emekçisi öğretmene dair veri elde edilmiştir. Elde edilen bilgiler her soruya verilen cevabın kodlandığı içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bulgulara göre okula devam eden öğrencilerin afetten fizyolojik, ekonomik, psikolojik, sosyal ve akademik olarak etkilendiği görülmüştür. Okul temsilcileri özellikle okulların %17'sinde barınma, %23'ünde genel psikolojik etkilenme, %39'unda korku-kaygı ve %8'inde panik-endişeyle afetten kaynaklı etkilere vurgu yaparken; %12'sinde motivasyon düşüklüğü, %14'ünde okula adaptasyon ve %11'inde odaklanmada zorluğa vurgu yapmışlardır. Okul temsilcilerinin genel okul gözlemi olarak aktardıkları bile oldukça fazla sayıda öğrencinin çok çeşitli alanlarda afetten etkilendiğini göstermesi açısından önemlidir. Afetten kaynaklı okulların %78'inde (%48'inde artış, %30'unda azalış) resmi nakiller yoluyla öğrenci sayısı değişirken, %41'inde okulda kayıtlı olmasına rağmen öğrencilerin okula gelmediği ve özellikle ortaokul ve liselerin sayıca fazla olduğu okullarda (%21) mevcutların yarı yarıya azaldığı öğrenilmiştir. Bakım veren ve öğretmenlere yönelik Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servisinin çalışma yürütmesi de resmi beklentiler dahilindeydi. Okulların %46'sında bakım veren ve öğretmenlere yönelik herhangi bir çalışma yürütülmezken çalışma yürütüldüğünü ifade eden okulların çoğunda genellikle tek seferlik çalışmalara yer verildiği aktarılmıştır. Özellikle barınma, ekonomik kaygılar, psikolojik etkilenmeler bağlamında bakım veren ve öğretmenlerin de afetten yoğun şekilde etkilendiği ifade edilmiştir. Yürütülen çalışmalarda ihtiyaçların çeşitliliği, destek ihtiyacı olan birey sayısının fazlalığı, psikolojik danışmanların da afetzede oluşu göz önünde bulundurulduğunda Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servislerinin gayretlerinin sembolik bir yerde kaldığını söylemek yanlış olmaz. Bu araştırma kapsamında elde edilen verilere dayanarak kapsayıcı afet yönetim planlarının içine Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servislerini güçlendirmenin başat bir noktada görülmesi gerektiği söylenebilir. Çoklu alanda afetten etkilenen öğrenciye,

bakım verene ve öğretmene yönelik kapsayıcı, uzun süreli çalışmaların gerekliliği ortaya çıkmıştır. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servislerinin okul tabanlı afetin etkileriyle baş etmedeki kilit rolünün yanında bu çalışmaya da konu olduğu üzere afet sonrası ihtiyaçlara yetişmede zorlanmaları, sistemli bir güçlendirmeye ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Özellikle psikolojik danışmanların krize müdahale becerilerinin güçlendirilmesi, psikolojik danışmanların sayısının artırılması ve psikolojik danışmanların öz bakımlarına yönelik çalışmaların planlanması gerekmektedir.

Keywords: *deprem, rehberlik ve psikolojik danışmanlık servisleri, okul psikolojik danışmanları, okul temelli güçlendirme*

The Effect of the Nonviolent Resistance Teacher Program on the Development of Teaching Skills and Coping with Violence at School

Psikolojik Danışman Sercan Aydın, Milli Eğitim Bakanlığı ; Doç. Dr. Suat Kılıçarslan, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Violence is defined as any negative behavior that involves the individual himself or those around him, such as injuring, threatening, psychologically harming, and using force. Just as we encounter violence in every aspect of our lives, we also encounter violence in schools. Violence in schools continues to increase day by day in Turkey and around the world. Violence at school occurs from teacher to student, student to teacher, and student to student. When the relevant literature is examined, it becomes clear that there is a need for skill programs to improve teachers' coping skills against violence at school. From the relevant literature, it can be seen that there are a limited number of experimental studies on improving teaching skills in dealing with violence at school.
Purpose: This research aims to examine the effect of the nonviolent resistance teacher program on improving teacher skills in dealing with violence at school.
Method: In this research, the sequential transformational design model, one of the mixed methods, was used. In the research, data were collected quantitatively and qualitatively. The research was conducted in a quasi-experimental design with a study group consisting of pre-test and post-test groups. Within the scope of the research, the research was conducted with a total of 28 classroom teachers, including 14 experimental and 14 control groups, working in a primary school affiliated with the Seyhan District Directorate of National Education in Adana province. While creating the experimental and control groups, different variables such as gender, educational status, and department of graduation were taken into account. The experimental and control groups consisted of 9 women and 5 men.
Results: After the "Teacher Attitudes Scale on Unwanted Student Behavior in the Classroom" and "Classroom Management Scale" were applied to the experimental and control groups as pre-tests, a non-violent resistance teacher program consisting of ten sessions, one session, was applied. A session was applied to the experimental group teachers once a week. No studies have been conducted on the control group. After the program was implemented, a post-test was applied to the experimental and control groups, and a follow-up test was applied three months later to measure the permanence of the applied program. The data obtained was analyzed with the SPSS 25 package program. Mann Whitney U test and Wilcoxon Signed Rank test were used to analyze the data. The findings of the research showed that the analysis results of the experimental group teachers showed a positive and significant difference compared to the control group teachers. The findings obtained were discussed within the framework of the relevant literature. After the nonviolent resistance teacher program was applied to the experimental group teachers, qualitative data was collected from the teachers participating in the experimental group with a semi-structured interview form developed by the researcher and their opinions about the program were taken.
Conclusion and Suggestions: It is seen that the nonviolent resistance teacher program applied positively contributed to the skills of the experimental group teachers to cope with violence at school, and they gained different perspectives on the undesirable student behaviors they encountered in the classroom. With the applied program, it was revealed that the teachers of the

experimental group started to be aware of the support system in the school, the presence of teachers in and outside the school, how to react to tension situations with students at school, they started to prioritize the problems that arise in the classroom, and their awareness about resisting and coping with violence increased. There are a limited number of studies conducted in different countries abroad and in Turkey regarding the nonviolent resistance program, and it has been seen that it makes significant contributions to reducing aggression in adolescents and improving parenting skills. The fact that the research conducted is similar to the results of this research reveals the effectiveness of the program.

The first experimental application of the nonviolent resistance teacher program for teachers in Turkey on coping with violence at school, this research fills the gap in this field and guides new research, and contributes to the literature on the development of teaching skills in coping with violence at school.

Keywords: *Violence, violence at school, coping with violence at school, nonviolent resistance teacher program.*

Şiddetsiz Karşı Koyma Öğretmen Programının Okulda Şiddetle Baş Etme ve Öğretmenlik Becerilerinin Gelişimine Etkisi

Şiddet, bireyin kendine veya çevresindeki diğer insanları yaralama, tehdit etme, psikolojik olarak zarar verme, güç kullanmayı içeren her türlü olumsuz davranışlar bütünü olarak tanımlanmaktadır. Yaşamımızın her alanda şiddetle karşılaşıldığı gibi okullarda da şiddetle karşılaşılmaktadır. Okullarda yaşanan şiddet, Türkiye'de ve dünyada her geçen gün artarak devam etmektedir. Okulda şiddet, öğretmenden öğrenciye, öğrenciden öğretmene ve öğrenciden öğrenciye olarak yaşanmaktadır. Okulda yaşanan şiddet karşısında öğretmenlerin şiddetle baş etme becerilerini geliştirmeye yönelik beceri programlarına ihtiyaç olduğu ilgili alan yazın incelendiğinde ortaya çıkmaktadır. Okulda şiddetle baş etmede öğretmenlik becerilerini geliştirmeye yönelik deneysel olarak yapılan sınırlı sayıda çalışma olduğu ilgili literatürden görülmektedir.

Amaç: Bu araştırmayla, Okulda şiddetle baş etme konusunda öğretmenlik becerilerinin gelişiminde şiddetsiz karşı koyma öğretmen programının etkisini incelemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu araştırmada karma yöntemlerden biri olan sıralı dönüşümsel tasarım modeli kullanılmıştır. Araştırmada veriler nicel ve nitel olarak toplanmıştır. Yarı deneysel desenli ön test son test gruplu çalışma grubuyla araştırma yürütülmüştür Araştırma kapsamında Adana ili Seyhan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı bir ilkokulda görev yapmakta olan 14 deney ve 14 kontrol grubundan oluşan toplam 28 sınıf öğretmeniyle araştırma yürütülmüştür. Deney ve kontrol grupları oluşturulurken cinsiyet, eğitim durumu, mezun olunan bölüm gibi farklı değişkenler dikkate alınarak grupların oluşturulması sağlanmıştır. Deney ve kontrol grubu 9 kadın 5 erkekten oluşturulmuştur.

Bulgular: Deney ve kontrol grubuna ön test olarak ''Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmen Tutumları Ölçeği'' ve ''Sınıf Yönetimi Ölçeği'' uygulanıp daha sonra deney grubu öğretmenlerine haftada bir oturum olmak üzere on oturumdan oluşan şiddetsiz karşı koyma öğretmen programı uygulanmıştır. Kontrol grubuna ise herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Program uygulandıktan sonra deney ve kontrol gruplarına son test ve uygulanan programın kalıcılığını ölçmek için üç ay sonra izleme testi yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25 paket programıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde Mann Whitney U testi ve Wilcoxon İşaretli Sıralı testi kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları deney grubu öğretmenlerinin kontrol grubu öğretmenlerine göre analiz sonuçları pozitif yönde anlamlı düzeyde farklılık göstermiştir. Elde edilen bulgular ilgili alan yazın çerçevesinde tartışılmıştır. Şiddetsiz karşı koyma öğretmen programı deney grubu öğretmenlerine uygulandıktan sonra araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formuyla deney grubuna katılan öğretmenlerden nitel veriler toplanarak programa ilişkin görüşleri alınmıştır.

Sonuç ve Öneriler: Uygulanan şiddetsiz karşı koyma öğretmen programının deney grubu öğretmenlerinin okulda şiddetle baş edebilme becerilerine olumlu yönde katkıda bulunduğu, sınıf içinde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik farklı bakış açıları kazandıkları görülmektedir. Uygulanan programla deney grubu öğretmenlerinin okulda destek sistemini, okul içinde ve okul dışında öğretmen varlığını, öğrencilerle okulda yaşanan gerginlik durumlarında nasıl tepkide bulunabileceklerini, sınıfta ortaya çıkan problemleri

önceliklendirebilmeye başladıklarını, şiddete karşı direnç gösterebilme ve şiddetle baş etme konusunda farkındalıklarının arttığını ortaya koymuşlardır. Şiddetsiz karşı koyma programıyla ilgili yurt dışında farklı ülkelerde ve Türkiye'de ise yapılan sınırlı sayıda çalışma olup ergenlerde saldırganlığı azaltmaya ve ebeveynlik becerilerine geliştirmeye yönelik önemli katkılar sağladığı görülmüştür. Yapılan araştırmaların bu araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermesi programın etkililiğini ortaya koymaktadır.

Okulda şiddetle baş etme konusunda Türkiye'de öğretmenlere yönelik şiddetsiz karşı koyma öğretmen programının ilk defa deneysel olarak uygulanması, yapılan bu araştırmayla bu alandaki eksikliği gidererek yapılacak yeni araştırmalara yol gösterici olup, okulda şiddetle baş etmede öğretmenlik becerilerinin gelişimine yönelik literatüre katkıda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Şiddet, okulda şiddet, okulda şiddetle baş etme, şiddetsiz karşı koyma öğretmen programı.*

Being a Psychological Counselor in tough Times: An Investigation of the Relationship of Professional Pride, Psychological Resilience and Group Belonging in Neet Psychological Counselor

Lisansüstü Öğrencisi Merve Ceydanur ÖZCAN, Bartın Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Bilge SULAK AKYÜZ, Bartın Üniversitesi

Although the need for psychological counseling services is increasing regularly today, unfortunately this need has not yet found a place in employment. The increase in the number of psychological counseling departments, the increasing student intake, and the lack of practical response to the need for psychological counselors have resulted in the inability to employ many counselors in the public and private sectors. Again, these psychological counselors cannot continue their postgraduate education due to various socioeconomic situations and have difficulty in making progress in terms of professional development until they are employed. On the other hand, the status of being NEET is increasingly widespread among psychological counselors with postgraduate degrees.

This situation of being "neither in education nor in employment", which is mentioned in the literature with the concept of "NEET", is becoming increasingly common among our psychological counselor colleagues. Although this group, whose visibility is increasing, expresses the negativities they experience on social media and in their daily lives in many ways, unfortunately they are still unable to do their jobs. This missing group among psychological counselors cannot find a place for itself neither in the field nor in the academy, despite the great need for psychological counselors in society. This situation confronts NEET psychological counselors with threats such as weakening of psychological resilience, atrophy in professional skills, and decrease in professional pride and sense of belonging. Again, this situation may lead to atrophy in the roles of psychological counselors, such as professional and human rights advocacy. Considering the responsibilities of psychological counselors towards public mental health, social justice and equality, it is a very sad situation that NEET psychological counselors cannot find a place for themselves in society. Considering the role and potential of psychological counseling in the well-being of the whole society, the employment of psychological counselors should become a state policy.

The psychological counseling profession, which adopts the philosophy of "leaving no one behind" as a basic principle, should contribute to the well-being of NEET psychological counselors, who can be considered a disadvantaged and vulnerable group. Professional organizations, departments, and psychological counselors should take an active role in the employment of this group and strive for the superior benefit of NEET psychological counselors in this process. Including self-care and self-compassion themed training in psychological counselor training will greatly contribute to the psychological resilience of our colleagues in the process of becoming NEET.

This study aims to examine the relationships between psychological resilience, peer group belonging and professional pride of psychological counselors who cannot take part in either education or employment for these reasons.

Keywords: *Psychological counseling, NEET, professional pride, psychological resilience, group belonging, self-care*

Zor Zamanlarda Psikolojik Danışman Olmak: Neet Psikolojik Danışmanlarda Mesleki Kıvanç, Psikolojik Sağlamlılık ve Grup Aidiyeti İlişkisinin İncelenmesi

Günümüzde psikolojik danışmanlık hizmetlerine duyulan ihtiyaç düzenli olarak artsa da ne yazık ki bu ihtiyaç istihdamda kendisine henüz yer bulamamıştır. Psikolojik danışmanlık kürsülerindeki artış, öğrenci alımının gittikçe artması, psikolojik danışmana duyulan ihtiyacın uygulamada karşılığının olmayışı da pek çok danışmanın kamu ve özel sektörde istihdamının sağlanamayışı ile sonuçlanmıştır. Yine bu psikolojik danışmanlar çeşitli sosyoekonomik durumlar nedeniyle lisansüstü eğitimlerine devam edememekte ve istihdamının sağlanacağı zamana kadar mesleki gelişim açısından ilerleme katetmekte oldukça zorlanmaktadırlar. Diğer taraftan NEET olma hali lisansüstü dereceye sahip psikolojik danışmanlar arasında da gittikçe yayılmaktadır.

Literatürde "NEET" kavramıyla kendisine yer bu alan bu "Ne eğitimde ne istihdamda" olma durumu psikolojik danışman meslektaşlarımız arasında da gittikçe yaygınlaşmaktadır. Görünürlüğü gittikçe artan bu grup sosyal medyada ve gündelik yaşamlarında yaşadıkları olumsuzlukları pek çok şekilde dile getirse de ne yazık ki hala mesleklerini yapamamaktır. Psikolojik danışmanlar arasındaki bu kayıp grup toplumda büyük eksikliği duyulan psikolojik danışman ihtiyacına rağmen ne sahada ne akademide kendisine yer bulamamaktadır. Bu durum NEET psikolojik danışmanları psikolojik sağlamlığın sarsılması, mesleki becerilerde körelme, mesleki kıvanç ve aidiyet duygusunda azalma gibi tehditlerle karşı karşıya getirmektedir. Yine bu durum psikolojik danışmanların sahip olduğu başta meslek ve insan hakları savunuculuğu gibi rollerinde körelmeye neden olabilir. Psikolojik danışmanların toplum ruh sağlığı, sosyal adalet ve eşitlik yolundaki sorumluluklarını düşünecek olursak NEET psikolojik danışmanların toplumda kendilerine yer bulamayışları oldukça üzücü bir durumdur. Psikolojik danışmanlığın tüm toplumun iyilik halindeki rolü ve potansiyeli düşünüldüğünde psikolojik danışman istihdamının bir devlet politikası haline gelmesi gerekmektedir.

"Kimseyi geride bırakmadan" felsefesini temel ilke edinen psikolojik danışmanlık mesleği yine dezavantajlı ve kırılgan bir grup sayılabilecek NEET psikolojik danışmanların iyilik haline katkı sağlamalıdır. Meslek örgütleri, anabilim dalları, psikolojik danışmanlar bu grubun istihdamı konusunda aktif rol üstlenmeli ve bu süreçte NEET psikolojik danışmanların üstün yararı için çaba göstermelidir. Psikolojik danışman eğitiminde öz bakım ve öz şefkat temalı eğitimlere yer verilmesi ise NEET olma sürecinde meslektaşlarımızın psikolojik sağlamlıklarına büyük katkı sağlayacaktır.

Bu çalışma bu nedenlerle ne eğitimde ne istihdamda yer alamayan psikolojik danışmanların psikolojik sağlamlığı, meslektaş grubu aidiyeti ve mesleki kıvanç ilişkilerini incelemeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik danışmanlık, NEET, mesleki kıvanç, psikolojik sağlamlık, grup aidiyeti, özbakım*

Examination of High School Students' Empathic Tendencies and Aggression Levels

Uzm. Psk. Danışman Didem SOYDAN, Milli Eğitim Bakanlığı

Adolescence occupies an important place in a person's life and is a period in which physical, mental and personal changes occur. The age and length of entering this period, which is generally defined as between the ages of 11 and 20, vary depending on genetic factors and environmental factors. Adolescence is a difficult period in which fluctuations arising from emotional acts such as joy, fear, excitement, sadness, anger, dreaminess and shyness are intense (Ergin, 2018). Secondary education is a stage of the education process and covers the adolescence period when students experience identity confusion and change in terms of their psycho-social development. In this study, the relationship between empathic tendency and aggression levels of students studying in different types of high schools was examined. In the study; The relationship between empathic tendencies and aggression levels and the relationship between high school students' empathic tendencies and aggression levels were examined. The data were collected from 9 students studying at Science High School, Anatolian High School, Vocational and Technical Anatolian High School and Imam-Hatip High School in the 2018-2019 academic year in Fatsa district of Ordu. . was collected from 10th, 11th and 12th grade students. A total of 378 students, 204 girls and 174 boys, participated in the research. "Personal Information Form", "Empathetic Tendency Scale" and "Aggression Inventory" prepared by the researcher were used as data collection tools. In the study, the empathic tendency and aggression levels of students studying in different types of high schools; It was examined whether there were significant differences according to variables such as gender, family attitude, the type of family they lived in, discipline status, violent incidents in the family and environment, and whether they were interested in sports or not. SPSS 17.0 program was used to analyze the data. According to the analysis results, a negative significant relationship was found between high school students' empathic tendency and aggression levels ($r=-.165$)($p<.001$).

As the empathic tendency scores of students studying in different types of high schools increase, their aggression scores decrease. There are studies on empathic tendency and aggression levels in our country; However, the changing social structure and family characteristics and the fact that we are in the technology and information age cause changes in the emotional state and behavior of adolescents. This will pave the way for new studies in the field and ensure that the applied programs are updated.

Keywords: *Empathetic tendency, empathy, agression, high school*

Lise Öğrencilerinin Empatik Eğilimleri ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi

Ergenlik kişinin hayatında önemli bir yer tutmakta olup fiziksel, zihinsel ve kişisel değişimlerin yaşandığı bir dönemdir. Genellikle 11-20 yaşları arasında tanımlanan bu döneme girme yaşı ve uzunluğu genetik faktörlere ve çevresel faktörlere göre değişiklik gösterir. Ergenlik dönemi sevinç, korku, heyecan, üzüntü, öfke, hayalperestlik, utangaçlık gibi duygusal edimlerden kaynaklanan dalgalanmaların yoğun görüldüğü zor bir dönemdir (Ergin, 2018).Ortaöğretim kademesi eğitim sürecinin bir aşaması olup öğrencilerin kimlik karmaşası yaşadığı ve psiko-sosyal gelişimleri açısından değişim yaşadığı ergenlik dönemini kapsamaktadır. Bu çalışmada farklı lise türlerinde öğrenim gören öğrencilerin empatik eğilim ve saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmada; empatik eğilim ve saldırganlık düzeyleri arasında ilişki ve lise öğrencilerinin empatik eğilimleri ve saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir.Veriler Ordu‟nun Fatsa ilçesinde 2018-2019 eğitim öğretim yılında Fen Lisesi, Anadolu Lisesi, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve imam-Hatip Lisesinde öğrenim gören 9., 10., 11. ve 12. sınıf öğrencilerinden toplanmıştır. 204‟ü kız, 174‟ü erkek olmak üzere toplam 378 öğrenci araştırmada katılımcı olmuşlardır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu”, “Empatik Eğilim Ölçeği” ve “Saldırganlık Envanteri” kullanılmıştır. Çalışmada farklı lise türlerinde öğrenim gören öğrencilerin empatik eğilim ve saldırganlık düzeylerinin; cinsiyet, aile tutumu, içinde yaşadığı aile türü, disiplin durumu, aile ve çevrede yaşanan şiddet olayları, spor ile ilgilenip ilgilenmediği gibi değişkenlere göre anlamlı farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Verilerin analizinde SPSS 17.0 programı kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre lise öğrencilerin empatik eğilim ve saldırganlık düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r=-.165)(p<.001). Farklı lise türlerinde öğrenim gören öğrencilerin empatik eğilim puanları arttıkça saldırganlık puanları düşmektedir. Ülkemizde empatik eğilim ve saldırganlık düzeyleri ile ilgili çalışmalar bulunmakta; fakat değişen toplum yapısı ve aile özellikleri ile teknoloji ve bilgi çağında olmamız ergenlerin duygu durum ve davranışlarında değişikliğe neden olmaktadır. Bu durum alanla ilgili yeni çalışmalara zemin hazırlayarak uygulanan programların güncellenmesini sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Empatik eğilim, empati, saldırganlık, lise öğrencileri*

Examination of the Gestalt Map of the Character Named Gramophone Avrat in Sabahattin Ali's Story named Gramophone Avrat

Lisansüstü Öğrencisi Mehmet Demir, MEB

In this study, the Gestalt Map of the character named Gramafon Avrat (Gramophone woman) whose name is not given, is an orphan girl in Sabahattin Ali's story named Gramafon Avrat was prepared. The story is about the character named Gramafon Avrat falling into the pavilion and from there to the public house, and then the young man from Dereköy, who was his car driver in order to protect himself in an entertainment environment, being imprisoned.In the study, the Gestalt Map of the character was created. In the study, qualitative design was used in the context of examining a work. The contact capacity of the case examined within the scope of the Gestalt Map (being able to show empathy, establishing close relationships, creating a dialogue, expressing anger, expressing joy), the therapist's feelings, completion of the need cycle, contact styles (introduction, desensitization, reflection, self-reflection, diversion). , self-monitoring), the rhythm of establishing relationships, support systems (interpersonal support, cognitive support, biological support system, environmental physical support) and the therapy process are discussed. During the therapy process, the lack of family ties, the fact that someone is in prison due to a fatal incident caused by him, and the problems of forgetfulness were discussed. The aim of the study is to create a Gestalt map of the main character in the story, to concretely present the Gestalt map method, which is one of the methods used by the Gestalt therapy approach in working with cases, in the context of Gestalt terminology, and to present a sample study for mental health professionals in the field. Considering that mental health professionals, especially those who do not have experience working with real clients, facilitate the application of theoretical concepts to clients through content analysis such as literary texts and film analyses, this study aims to examine the Gestalt map method used by the Gestalt therapy approach while working with clients and to provide a more functional service to clients thanks to the map created during the therapy process. It is important in terms of concretization. This study has examples from different theoretical approaches, as well as the adaptation of Gestalt therapy to Turkish society. In this study, the Gestalt Map of Gramafon Avrat, the main character in the story Gramafon Avrat by Sabahattin Ali, one of the important writers of our literary world, is an example for similar studies in terms of presenting an interdisciplinary perspective.

Keywords: *Gestalt Therapy, Case Report, Text Review*

Sabahattin Ali'nin Gramofon Avrat adlı Öyküsündeki Gramafon Avrat Adlı Karakterin Gestalt Haritasının İncelenmesi

Bu çalışmada Sabahattin Ali'nin Gramofon Avrat adlı öyküsündeki kimsesiz bir kız olan adı belirtilmeyen Gramofon Avrat olarak isimlendirilen karakterin Gestalt Haritası çıkarılmıştır. Öyküde Gramafon Avrat adlı karekterin pavyona oradan da umumihaneye düşüsü ve sonrasında bir eğlence ortamında kendisini korumak amacıyla arabacısı olan Dereköylü Delikanlının hapse düşmesi konu alınmıştır. Çalışmada karekterin Gestalt Haritası çıkarılmıştır. Yapılan çalışmada bir eserin incelenmesi bağlamında nitel desen kullanılmıştır. Gestalt Haritası kapsamında incelemesi yapılan vakanın temas kurma kapasitesi(empati gösterebilme, yakın ilişkiler kurabilme,diyalog oluşturabilme,öfkesini ifade edebilme, neşesini ifade edebilme), terapistin hissettikleri, ihtiyaç döngüsünün tamamlanması, temas biçimleri(içe alma, duyarsızlaştırma, yansıtma, kendine döndürme, saptırma, kendini seyretme) ilişki kurma ritmi, destek sistemleri (kişilerarası destek, bilişsel destek, biyolojik destek sistemi, çevresel fiziksel destek) ve terapi süreci ele alınmıştır. Terapi sürecinde aile bağlarının olmaması ve kendisinden kaynaklı ölümlü bir olaydan dolayı birinin hapis yatıyor olması ve unutkanlık sorunları ele alınmıştır. Yapılan çalışma kapsamında amaç ele alınan öyküdeki ana karakterin Gestalt haritasını çıkarıp, Gestalt terminolojisi bağlamında Gestalt terapi yaklaşımının vakalarla çalışırken kulllandığı yöntemlerden biri olan Gestalt haritası yöntemini somıut şekilde ortaya koymak ve sahadaki ruh sağlığı çalışanlarına yönelik olarak örnek çalışma sunmaktır. Özellkle gerçek danışanlarla çalışma deneyimi olmayan ruh sağlığı çalışanlarının edebi metinler, film analizleri gibi içerik analizleri sayesinde kuramsal kavramların danışanlara uygulanmasını kolaylaştırdığı göz önünde bulundurulduğunda bu çalışma da Gestalt terapi yaklaşımının danışanlarla çalışırken kullandığı Gestalt haritası yöntemini ve terapi sürecinde çıkarılan harita sayesinde danışanlara daha işlevsel bir hizmet sunmayı somutlaştırması noktasında önem arz etmektedir. Yapılan bu çalışmanın farklı kuramsal yaklaşımlarca örnekleri olduğu gibi Türk toplumuna Gestalt terapinin uyarlaması da söz konusudur. Bu çalışmada edebiyat dünyamızın önemli yazarlarından olan Sabahattin Ali'nin Gramafon Avrat adlı öyküsündeki ana karakter olan Gramafon Avrat karakterinin Gestalt Haritasının çıkarılması dsiplinlerarası bir perspektifi sunması açısından da benzer çalışmaların yapılmasına örnek teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Gestalt Terapi, Vaka Sunumu, Metin İncelemesi*

Affecting Parents' Children's School Preferences During the Central or Local Placement Process

*Uzm. Psk. Danışman Azize AYDIN, Milli Eğitim Bakanlığı; Prof. Dr. Hikmet YAZICI, Trabzon Üniversitesi

Secondary education level are institutions that aim to prepare students for profession, higher education and business fields by receiving an education appropriate to their interests, desires and abilities. This can only be achieved by educating students by directing them to various programs in line with their academic achievements, abilities, interests and personality traits. In this context, various systems have been developed to place students in high schools suitable for them. When these systems are examined, respectively; The systems called High School Transition Examination (LGS) system, Secondary Education Institutions Student Selection and Placement Examination (OKS) system, Level Determination Examination (SBS) system under the name of Secondary Education Transition System (OGES), Transition from Basic Education to Secondary Education System (TEOGS) are implemented and finally It has been determined that the High School Transition System (LGS) has been put into practice. With this system, called the High School Transition System (LGS), students are placed in schools with or without an exam, according to their registration area, knowledge, skills and abilities. In this context, the High School Transition System (LGS) is expected to offer students options such as 'central exam scores' or 'local placement' and place them in a secondary education institution in line with their interests, wishes and abilities. For this reason, it is very important to investigate the reasons for choosing the school type of students placed through this system and to provide appropriate guidance. In addition to the factors that affect students' school choice, families' own wishes and expectations also play important roles in high school preference periods. In this context, it can be said that the wishes and expectations of families may vary according to family characteristics. of the family; Situations such as parents' education levels, professions, economic status, having a large family, and place of residence create various differences in students' perspectives on education. For this reason, it is very important to investigate the factors that affect the school preferences of parents, who have very important roles in the choice process of students during their transition to high school. With this research; It is aimed to determine the factors affecting the school type preferences of the parents of students who are placed in secondary education institutions through central examination or local placement. The data of the research was applied to 9th and 10th grade parents in selected high schools in March of the 2020-2021 academic year through online forms (google-form) due to the covid-19 epidemic that occurred at that time. In this study, the personal information form developed by the researcher and the Guttman Attitude Scale Towards Local Placement (Address-Based Placement) were used as data collection tools. The data of the research were analyzed with SPSS 26.0 program. Descriptive statistics data and Chi-Square Independence tests were used to analyze the data.

According to the results of the research, it was determined that there was a significant relationship between the parents' marital status, education level and income level and the type of school placement of their child, but there was no significant relationship between the parents' satisfaction with the system. It was observed that parents' attitudes towards local placement were moderately positive. According to the results of the research, it was determined that

parents were influential in their school type preferences and that various factors affected them during the choice process.

This study was created from a part of the thesis titled 'Reasons for School Type Preference and School Adaptation Levels of Students Enrolling in High Schools through Central or Local Placement', which was carried out under the supervision of the second author.

Keywords: *LGS, Central Placement, Local Placement, School Type Preference*

Merkezî ya da Yerel Yerleştirme Sürecinde Velilerin Çocuklarının Okul Tercihleri Üzerinde Etkili Olan Faktörler

Ortaöğretim kademesi öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine uygun bir eğitim alarak mesleğe, yükseköğretime ve iş alanlarına hazırlanmasını hedefleyen kurumlardır. Bu durum ise ancak öğrencilerin akademik başarıları, yetenekleri, ilgileri ve kişilik özellikleri doğrultusunda çeşitli programlara yöneltilerek yetiştirilmeleriyle sağlanabilir. Bu kapsamda öğrencileri kendilerine uygun liselere yerleştirme amacıyla çeşitli sistemler geliştirmiştir. Bu sistemler incelendiğinde sırasıyla; Liselere Geçiş Sınavı (LGS) sistemi, Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı (OKS) sistemi, Ortaöğretime Geçiş Sistemi (OGES) adı altında Seviye Belirleme Sınavı (SBS) sistemi, Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sistemi (TEOGS) adlı sistemlerin uygulandığı ve son olarak da Liselere Geçiş Sistemi (LGS) uygulamaya getirildiği belirlenmiştir. Liselere Geçiş Sistemi (LGS) adı verilen bu sistem ile öğrenciler, kayıt alanı, bilgi, becerileri ve yeteneklerine göre sınavlı veya sınavsız olarak okullara yerleştirilir. Bu kapsamda Liselere Geçiş Sisteminin (LGS) öğrencilere ‘merkezi sınav puanıyla’ ya da ‘yerel yerleştirmeyle’ şeklinde seçenekler sunarak öğrencileri ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda bir ortaöğretim kurumuna yerleştirmesi beklenmektedir. Bu sebeple bu sistem ile yerleştirilen öğrencilerin okul türü tercih nedenlerini araştırmak ve uygun şekilde yönlendirme yapmak oldukça önemlidir. Öğrencilerin okul tercihinde etkili olan faktörlerin yanında ailelerin lise tercih dönemlerinde kendi istek ve beklentileri de önemli rollere sahiptir. Bu kapsamda ailelerin istek ve beklentilerinin aile özelliklerine göre değişebildiği söylenebilir. Ailenin; anne- baba eğitim düzeyleri, meslekleri, ekonomik durumu, kalabalık bir aile olması, ikamet ettiği yer gibi durumları öğrencilerin eğitimine yönelik bakış açılarında çeşitli farklılıklar yaratmaktadır. Bu sebeple öğrencilerin liseye geçiş dönemlerinde tercih sürecinde oldukça önemli rollere sahip olan velilerin okul tercihlerinde etkili olan faktörleri araştırmak oldukça önem arz etmektedir. Bu araştırmayla; merkezi sınav veya yerel yerleştirme yoluyla ortaöğretim kurumlarına yerleşen öğrencilerin velilerinin okul türü tercihlerinde etkili olan faktörleri belirlemek amaçlanmaktadır. Araştırmanın verileri 2020-2021 eğitim öğretim yılı Mart ayında belirlenen liselerdeki 9. ve 10. sınıf velilerine, o dönemde oluşan covid-19 salgını nedeniyle çevrimiçi formlar (google-form) aracılığıyla uygulanmıştır. Bu araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve Yerel Yerleştirmeye (Adrese Dayalı Yerleştirmeye) Yönelik Guttman Tutum Ölçeği veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Araştırmanın verileri SPSS 26.0 programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik verileri ve Ki-Kare Bağımsızlık testleri kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre velilerin medeni durumları, eğitim düzeyi ve gelir düzeyi ile çocuğunun okula yerleşme türü arasında anlamlı bir ilişki olduğu, velilerin sistemden memnuniyet durumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Velilerin yerel yerleştirmeye yönelik tutumlarının ise orta düzeyde olumlu olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre velilerin okul türü tercihlerinde etkili oldukları ve tercih sürecinde çeşitli faktörlerin kendilerini etkilediği belirlenmiştir.

*Bu çalışma ikinci yazar danışmanlığında yürütülen 'Merkezî ya da Yerel Yerleştirme ile Liselere Kayıt Yaptıran Öğrencilerin Okul Türü Tercih Nedenleri ve Okula Uyum Düzeyleri' adlı tezin bir bölümünden oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *LGS, Merkezî Yerleştirme, Yerel Yerleştirme, Okul Türü Tercihleri*

The Relationship Between Childhood Emotional Abuse and Neglect and Codependency in Adult: The Mediating Role of Resilience

Uzm. Psk. Danışman Kübra KALE, Necmettin Erbakan Üniversitesi; Doç. Dr. Zöhre KAYA, Yüzüncü Yıl Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Ferdi YAĞAN, Yüksekova Bilim ve Sanat Merkezi; Dr. Şermin KAYA, İstanbul Üniversitesi

Emotional abuse and neglect are among the most common types of psychological trauma. It is known that individuals who have experienced emotional abuse and neglect during childhood are at a higher risk of developing psychopathology in adulthood and face various challenges in interpersonal relationships. In this study, the mediating role of resilience in the relationship between childhood emotional abuse and neglect and codependency in young adults was examined. The research was conducted using a correlational survey model within the scope of quantitative research. The research group of the study consisted of 401 voluntary participants, reflecting various aspects of the young adulthood period, which is an important period according to Levinson's "Individual Life Structure Theory," with ages ranging from 18 to 45, including 305 females (71.6%) and 96 males (23.9%). In the collection of research data, the "Spann-Fischer Codependency Scale," developed by Fischer et al. (1991) and adapted into Turkish by Tanhan and Mukba (2014), the Emotional Abuse and Emotional Neglect subscales of the "Childhood Trauma Questionnaire" created by Bernstein et al. (1994) and adapted into Turkish by Şar et al. (2012), and the "Adult Resilience Measure " created by Arslan (2015) with validity and reliability studies, were used. The data were analyzed using SPSS 26.0 and SPSS AMOS 24.0 software packages. The relationships between the variables necessary to construct the model were examined using Pearson's product-moment correlation. After the measurement models of the measurement tools were confirmed with confirmatory factor analyses, the hypothetical model was tested with the measurement model. In the final part of the study, the SPSS Macro Process extension developed by Hayes (2015) was used. The Hayes Model-4 assumption was utilized for the mediating role. In order to support the results of the regression analysis, a bootstrapping process with 5000 resampling was conducted. According to the results obtained, childhood emotional abuse and neglect were positively related to codependency and negatively related to resilience. Furthermore, resilience was found to partially mediate the relationship between childhood emotional abuse and codependency. However, the statistically significant model for the mediating role of resilience in the relationship between childhood emotional neglect and codependency was not supported. These results indicate that childhood emotional abuse and neglect are significant predictors of codependency in young adults and can help in understanding the impact of emotional abuse on codependency and resilience.

Keywords: *Childhood trauma, emotional abuse, emotional neglect, codependency, resilience, young adulthood.*

Çocukluk Çağı Duygusal İstismar ve İhmalin Yetişkinlerde İlişki Bağımlılığı ile İlişkisi: Psikolojik Sağlamlığın Aracı Rolü

Özet: Duygusal istismar ve ihmal en yaygın görülen ruhsal travma türlerinden biridir. Çocukluk döneminde duygusal istismar ve ihmale maruz kalan bireylerin yetişkinlikte psikopatoloji geliştirme riskinin yüksek olduğu ve bu bireylerin kişilerarası ilişkilerde çeşitli zorluklar yaşadığı bilinmektedir. Bu araştırmada kapsamında, genç yetişkinlerde, çocukluk çağı duygusal istismar ve ihmal ile ilişki bağımlılığı arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın aracı rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nicel araştırmalar kapsamında ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. Çalışmanın araştırma grubunda, Levinson'un "Bireysel Yaşam Yapısı Kuramına" göre önemli bir dönem olan genç yetişkinlik döneminin çeşitli yönlerini yansıtan ve yaşları 18 ile 45 arasında değişen 305'i kadın (%71.6) ve 96'sı erkek (%23.9) olmak üzere toplam 401 gönüllü katılımcı yer almıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında, Fischer vd. (1991) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Tanhan ve Mukba tarafından (2014) yapılan "Spann-Fischer İlişki Bağımlılığı Ölçeği", Bernstein vd. (1994) tarafından oluşturulan ve Türkçeye uyarlaması Şar vd. (2012) tarafından yapılan "Çocukluk Çağı Ruhsal Travmaları Ölçeği'ne ait Duygusal İstismar ve Duygusal İhmal" alt boyutları ile Arslan (2015) tarafından geçerlilik ve güvenirlilik çalışmaları yapılarak oluşturulan "Yetişkin Psikolojik Sağlamlık Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler, SPSS 26.0 ve SPSS AMOS 24.0 paket programları kullanılarak analiz edilmiştir. Model kurmak için gerekli olan değişkenler arası ilişkiler, Pearson momentler çarpımı korelasyonu ile incelenmiştir. Ölçme araçlarının ölçme modelleri doğrulayıcı faktör analizleriyle doğrulandıktan sonra, hipotetik model ölçme modeliyle test edilmiştir. Araştırmanın son bölümünde ise önerilen model Hayes (2015) tarafından geliştirilen SPSS Macro Process eklentisi kullanılmıştır. Aracı rol için Hayes Model-4 varsayımından yararlanılmıştır. Regresyon analizi sonuçlarının desteklenmesi için ise 5000 yeniden örnekleme ile Bootsrapping işlemi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, çocukluk çağı duygusal istismar ve ihmalin ilişki bağımlılığı ile pozitif, psikolojik sağlamlık ile negatif yönde ilişkili olduğu görülmüştür. Ayrıca psikolojik sağlamlığın, çocukluk çağı duygusal istismar ile ilişki bağımlılığı arasında kısmi aracı değişken olarak yer aldığı bulunmuştur. Ancak, çocukluk çağı duygusal ihmal ile ilişki bağımlılığı arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın aracı rolüne ilişkin kurulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlar, çocukluk çağı duygusal istismar ve ihmalin genç yetişkinlerde ilişki bağımlılığının önemli yordayıcıları olduğunu ve duygusal istismarın ilişki bağımlılığı ile psikolojik sağlamlık üzerindeki etkisini anlamaya yardımcı olabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Çocukluk çağı ruhsal travma, duygusal istismar, duygusal ihmal, ilişki bağımlılığı, psikolojik sağlamlık, genç yetişkinlik.*

Examining the Effect of a Positive Psychology-Based Psycho-educational Program on the Character Strengths of Adolescents

Lisansüstü Öğrencisi İrem YILDIRIM, Üniversite ; **Doç. Dr. Ferhat KARDAŞ, Üniversite**

With the positive psychology approach, the emphasis on the strengths of individuals in the field of mental health has begun to increase, and an alternative perspective has been put forward to the pathology-oriented approach, which focuses on issues that disrupt functionality in general. In this context, in recent years, recognizing character strengths and virtues, strengthening them and ensuring their use in all areas of life has become one of the important areas of study. On the other hand, some research areas that have become widespread in recent years reveal that academic skills and intelligence are not the only determinants of success and achievements in the field of education, and in this process, the importance of new variables called "non-cognitive skills" or "social-emotional skills" begins to come to the fore. Character strengths and virtues are one of the variables considered in this context. Considering the positive and developmental effects of various studies on children, adolescents and adults, it seems that conducting studies to develop character strengths is important for individual and community mental health. In this study, a psycho-educational program based on positive psychology and focused on developing character strengths was prepared for adolescents, and with this intervention program, it was aimed to increase the character strengths, self-esteem, optimism, gratitude levels and reduce the pessimism levels of adolescents. A 2x3 split-plot experimental design with pre-test, post-test, follow-up test and control group was used in the study. A total of 32 students participated in the research, 16 in the experimental group and 16 in the control group. A 15-session intervention program based on positive psychology was applied to the participants in the experimental group. An efficient study program was applied to the control group, once a week for 45 minutes for three weeks. Character Strengths Inventory (VIA-IS-P), Pears-Harris Self-Concept Scale for Children, Optimism-Pessimism Scale and Gratitude Scale were used to collect data in the study. Descriptive statistics, Mann Whitney-U test and Wilcoxon signed-rank test were used to analyze the data. The research revealed that the positive psychology-based psychoeducation program applied was effective in increasing adolescents' self-esteem, optimism, gratitude and total character strength levels and reducing their pessimism levels. The results of the analysis reveal that the applied psycho-education program has a medium effect value in increasing adolescents' character strengths, self-esteem and optimism levels and decreasing their pessimism levels, and a high effect value in increasing their gratitude levels. Various suggestions have been presented to researchers and practitioners within the framework of the findings.

Keywords: *Positive psychology, character strengths, gratitude, optimism, self-esteem*

Pozitif Psikoloji Temelli Bir Psiko-eğitim Programının Ergenlerin Karakter Güçleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Pozitif psikoloji yaklaşımıyla birlikte ruh sağlığı alanında bireylerin güçlü yönlerine olan vurgu artmaya başlamış ve genel olarak işlevselliği bozan konulara odaklanan patoloji odaklı yaklaşıma alternatif bir bakış açısı ortaya konulmuştur. Bu çerçevede son yıllarda karakter güçlerinin ve erdemlerin fark edilmesi, güçlendirilmesi ve yaşamın her alanında kullanılmasının sağlanması önemli çalışma alanlarından birisi haline gelmiştir. Diğer yandan son yıllarda yaygınlaşmaya başlayan bazı araştırma alanları akademik becerilerin ve zekanın eğitim alanındaki başarı ve kazanımların tek belirleyicisi olmadığını ortaya koymakta ve bu süreçte "bilişsel olmayan beceri" veya "sosyal-duygusal beceri" olarak adlandırılan yeni değişkenlerin önemi ön plana çıkmaya başlamaktadır. Karakter güçleri ve erdemler bu bağlamda ele alınan değişkenlerden birisidir. Yapılan çeşitli araştırmalar çocuklar, ergenler ve yetişkinler üzerindeki olumlu ve geliştirici etkileri göz önüne alındığında, karakter güçlerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmasının birey ve toplum ruh sağlığı açısından önemli olduğu görülmektedir. Bu çalışmada ergenlere yönelik pozitif psikoloji temelli ve karakter güçlerini geliştirme odaklı bir psiko-eğitim programı hazırlanmış ve bu müdahale programıyla ergenlerin karakter güçleri, özsaygı, iyimserlik, şükran düzeylerinin artırılması ve kötümserlik düzeylerinin azaltılması amaçlanmıştır. Çalışmada ön test, son test, izleme testli, kontrol gruplu 2x3'lük split-plot deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmaya 16'sı deney grubunda, 16'sı da kontrol grubunda olmak üzere toplamda 32 öğrenci katılmıştır. Deney grubundaki katılımcılara pozitif psikoloji temelli 15 oturumluk müdahale programı uygulanmıştır. Kontrol grubuna ise üç hafta boyunca haftada bir gün, 45 dakika olmak üzere verimli ders çalışma programı uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama amacıyla Karakter Güçleri Envanteri (VIA-IS-P), Pears-Harris Çocuklar İçin Öz Kavramı Ölçeği, İyimserlik-Kötümserlik Ölçeği ve Şükran Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, Mann Whitney-U testi ve Wilcoxon işaretli sıralar testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda uygulanan pozitif psikoloji temelli psikoeğitim programının ergenlerin öz saygı, iyimserlik, şükran ve toplam karakter güçleri düzeylerini artırmada ve kötümserlik düzeylerini azaltmada etkili olduğunu ortaya koymuştur. Analiz sonuçlarına göre uygulanan psiko-eğitim programının ergenlerin karakter güçleri, öz saygı, iyimserlik, düzeylerini artırmada ve kötümserlik düzeylerini azaltmada orta, şükran düzeylerini artırmada ise yüksek etki değerine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ulaşılan bulgular çerçevesinde araştırmacılara ve uygulayıcılara çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Pozitif psikoloji, karakter güçleri, şükran, iyimserlik, öz saygı*

Relationship Between Body Image and Loneliness: The Mediating and Moderating Role of Food Addiction

Uzm. Psk. Danışman Sevgi ASLANGİRİ, Yüzüncü Yıl Üniversitesi; Doç. Dr. Zöhre KAYA, Yüzüncü Yıl Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Ferdi YAĞAN, Yüksekova Bilim ve Sanat Merkezi; Dr. Şermin KAYA, İstanbul Üniversitesi

Loneliness has been a subject of interest for researchers, focusing on efforts to avoid the phenomenon of loneliness and coping with it. One significant factor influencing loneliness is negative body image. The relationship between body image and loneliness is complex and multidimensional. Additionally, increased loneliness can trigger abnormal eating behaviors. The aim of this study is to investigate the mediating and moderating role of food addiction in the relationship between body image and loneliness. The study utilized a correlational survey model. The participants in the study consisted of a total of 345 individuals, 229 females (66.4%) and 116 males (33.6%), aged between 18 and 40, who were considered to be in the isolation phase of Erikson's "Psychosocial Development Theory". Data collection tools included the "UCLA Loneliness Scale Short Form," adapted into Turkish by Doğan et al. (2011) based on Hays and DiMatteo (1987), the "Body Image Scale" adapted into Turkish by Hovardaoğlu (1992) based on Secord and Jourard (1953), and the "Modified Yale Food Addiction Scale," adapted into Turkish by Tok (2018) based on Schulte and Gearhardt (2017). The data were analyzed using SPSS 26.0 and SPSS AMOS 24.0 package programs. The relationships between the variables required to build the model were examined using Pearson's product-moment correlation. After the measurement models of the measurement tools were confirmed through confirmatory factor analyses, the hypothetical model was tested with the measurement model. In the final part of the study, the SPSS Macro Process extension developed by Hayes (2015) was used. For the mediating role in the study, Hayes Model-4, and for the moderating role, Hayes Model-1 assumptions were used. To support the results of regression analysis, bootstrapping with 5000 resampling was conducted. The findings of the study indicated that positive body image negatively predicted loneliness and food addiction. Additionally, food addiction was found to function as both a mediator and a moderator variable in the relationship between body image and loneliness. In other words, negative body image can increase food addiction, thus strengthening feelings of loneliness. Furthermore, reducing food addiction was found to decrease negative body image and alleviate feelings of loneliness. These results contribute to a better understanding of the psychological effects of food addiction and the dynamic relationships between body image and loneliness.

Keywords: *Loneliness, body image, food addiction, mediator, moderator*

Beden Algısı ile Yalnızlık Arasındaki İlişki: Yeme Bağımlılığının Aracı ve Düzenleyici Rolü

Yalnızlık, yalnızlık olgusundan kaçınma çabası ve yalnızlıkla baş edebilme araştırmacıların dikkatini çeken bir konu olmuştur. Yalnızlığı etkileyen önemli faktörlerden birisi de olumsuz beden algısıdır. Beden algısı ile yalnızlık arasındaki ilişki karmaşık ve çok yönlüdür. Aynı zamanda artan yalnızlıkla baş edebilme birtakım anormal yeme davranışlarını ortaya çıkarabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, beden algısı ile yalnızlık arasındaki ilişkide yeme bağımlılığının aracı ve düzenleyici rolünü incelemektir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını, Erikson'nun "*Psikosoyal Gelişim Teorisine*" göre yakınlığa karşı yalıtılmışlık dönemi içerisinde olduğu düşünülen ve yaşları 18 ile 40 arasında değişmekte olan 229 kadın (%66.4) ve 116 erkek (%33.6) olmak üzere toplam 345 bireyden oluşmaktadır. Veri toplama araçları olarak Hays ve DiMatteo (1987) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Doğan vd. (2011) tarafından yapılan"UCLA Yalnızlık Ölçeği Kısa Formu", Secord ve Jourard (1953) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Hovardaoğlu (1992) tarafından yapılan"Vücut Algısı Ölçeği" ve Schulte ve Gearhardt (2017) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Tok (2018) tarafından yapılan "Modifiye Edilmiş Yale Yeme Bağımlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler, SPSS 26.0 ve SPSS AMOS 24.0 paket programları kullanılarak analiz edilmiştir. Model kurmak için gerekli olan değişkenler arası ilişkiler, Pearson momentler çarpımı korelasyonu ile incelenmiştir. Ölçme araçlarının ölçme modelleri doğrulayıcı faktör analizleriyle doğrulandıktan sonra, hipotetik model ölçme modeliyle test edilmiş. Araştırmanın son bölümünde ise önerilen model Hayes (2015) tarafından geliştirilen SPSS Macro Process eklentisi kullanılmıştır. Araştırmada aracı rol için Hayes Model-4 ve düzenleyici rol için ise Hayes Model-1 varsayımları kullanılmıştır. Regresyon analizi sonuçlarının desteklenmesi için ise 5000 yeniden örnekleme ile Bootsrapping işlemi yapılmıştır. Araştırmanın bulguları, olumlu beden algısının yalnızlığı ve yeme bağımlılığını negatif yönde yordadığını göstermiştir. Ayrıca yeme bağımlılığının beden algısı ile yalnızlık arasında hem aracı hem de düzenleyici değişken olarak yer aldığı görülmüştür. Diğer bir değişle olumsuz beden algısı yeme bağımlılığını arttırarak yalnızlık duygusunu güçlendirebilmektedir. Ayrıca yeme bağımlılığının azalması olumsuz beden algısını azaltarak yalnızlık duygusunu da hafifletmekte olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar, yeme bağımlılığının psikolojik etkilerinin ve beden algısı ile yalnızlık arasındaki dinamik ilişkilerin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Yalnızlık, beden algısı, yeme bağımlılığı, aracı, düzenleyici*

Examination of Symptoms Accompanying Some Mental Disorders with a Dimensional Assessment Approach

Uzm. Psk. Danışman Recep ÖZER, Rize Rehberlik ve Araştırma Merkezi; Uzm. Psk. Danışman Azize AYDIN, Rize Rehberlik ve Araştırma Merkezi

The World Health Organization's International Classification of Diseases (ICD) system and the American Psychiatric Association's Diagnostic and Classification System (DSM) constitute two valid systems used in the diagnosis and classification of mental disorders. The DSM-5 approach included measuring the severity of the disorder and also ensured the coordination of diagnoses with the ICD system, which is the international classification of diseases. DSM-5 has introduced the identification of other accompanying symptoms as one of the basic approaches, in addition to the primary disorder diagnosed.

In this study, it was aimed to determine the other symptom areas accompanying the primary disorder area of the clients who applied to the Guidance and Research Center to receive psychological counseling and therapy help, whose mental disorder diagnosis area was determined in psychiatry clinics, or whose diagnosis area was defined during the psychological help process, with a dimensional approach. Thus, evaluation of the therapy techniques to be used and planning of the sessions were determined as secondary objectives.
The data of the research were collected by working face-to-face in a therapeutic environment with clients who applied to the Psychological Counseling and Guidance Department of Rize Guidance and Research Center and using determined data collection tools. In this study, History Taking Record Form, Variable Information Form, and SCL-90 Symptom Screening Test were used as data collection tools. The data of the research were analyzed with the 23.00 SPSS package program. Descriptive statistics data and Chi-Square Independence tests were used to analyze the data.

According to the research results, it was determined that there was a statistically significant relationship between the clients' gender, age and education level and their primary mental disorder diagnosis. It was determined that there was no significant relationship between the clients' primary mental disorder diagnosis and the area in which they received the highest score from the subscales of the SCL-90 results. According to the analysis results, although there was no statistically significant relationship between the variables, when the percentage distributions of the variables were examined, it was determined that the primary mental disorder diagnosis of the majority of the clients whose highest score in the SCL-90 subscale was Somatization was Depression. It was determined that the primary mental disorder diagnosis of the majority of the clients whose highest scoring domain was Anxiety in the SCL-90 subscale was General Anxiety or Panic Attack, and that the mental disorder diagnosis of the majority of the clients whose highest scoring domain was Depression was Depression. It was determined that the primary mental disorder diagnosis of the majority of clients whose highest scoring domain was Interpersonal Sensitivity in the SCL-90 subscale was Adolescent-Developmental Problems, and that the primary mental disorder diagnosis of the majority of clients whose highest scoring domain was Paranoid was Depression. Finally, it was determined that the primary mental disorder diagnosis of the majority of clients whose highest score in the SCL-90 subscale was Anger was Adolescent-Developmental Problems.

Keywords: *Psychological Counseling, Dimensional Assessment, Mental Disorder, Symptom*

Bazı Ruhsal Bozukluklara Eşlik Eden Semptomların Boyutsal Değerlendirme Yaklaşımıyla İncelenmesi

Dünya Sağlık Örgütünün hastalıkların uluslararası sınıflandırması (ICD) sistemi ile Amerika Psikiyatri Birliğinin tanılama ve sınıflandırma sistemi (DSM) ruhsal bozuklukların tanılanması-sınıflandırmasında kullanılan, geçerli iki sistemi oluşturmaktadır. DSM-5 yaklaşımında bozukluğun şiddetini ölçmeye yer verilmiş ve ayrıca hastalıkların uluslararası sınıflandırması olan ICD sistemi ile tanıların eşgüdümlemesini sağlamıştır. DSM-5 tanılanan birincil bozukluğun yanında, eşlik eden diğer semptomların belirlenmesini de temel yaklaşımlardan biri olarak ortaya koymuştur.

Bu araştırma, Amerikan Psikiyatri Birliğinin ortaya koyduğu yeni tanılama, sınıflama yaklaşımından hareketle, araştırma grubundaki danışanların tanılanan, tanımlanan temel bozukluklarının belli bir alanda yoğunlaşan ikincil semptom alanlarına sahip olacağı sayıltısına dayandırılmıştır.

Bu araştırmada Rehberlik ve Araştırma Merkezine psikolojik danışma-terapi yardımı almak için başvuran, psikiyatri kliniklerinde ruhsal bozukluk tanı alanı belirlenen veya tanı alanı psikolojik yardım sürecinde nımlanan danışanların birincil bozukluk alanına eşlik eden diğer semptom alanlarının boyutsal yaklaşımla belirlenmesi amaçlanmıştır. Böylece kullanılacak terapi tekniklerinin değerlendirilmesi ve seansların planlaması ikincil amaç olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın verileri, Rize Rehberlik ve Araştırma Merkezi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümüne başvuran danışanlar ile yüz yüze terapötik ortamda çalışılarak ve belirlenen veri toplama araçlarıyla toplanmıştır. Bu araştırmada Hikâye Alma Kayıt Formu, Değişken Bilgi Formu, SCL-90 Semptom Tarama Testi veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Araştırmanın verileri 23.00 SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik verileri ve Ki-Kare Bağımsızlık testleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre danışanların cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyiyle birincil ruhsal bozukluk tanıları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir. Danışanların birinci ruhsal bozukluk tanıları ile SCL-90 sonuçlarında alt ölçeklerinden en yüksek puan aldıkları alan arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Analiz sonuçlarına göre değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmamasının yanında değişkenlerin yüzdelik dağılımları incelendiğinde SCL-90 alt ölçek alanında en yüksek puan aldığı alanı Somatizasyon olan danışanların çoğunluğunun birincil ruhsal bozukluk tanısının Depresyon olduğu belirlenmiştir. SCL-90 alt ölçek alanında en yüksek puan aldığı alanı Anksiyete olan danışanların çoğunluğunun birincil ruhsal bozukluk tanısının Genel Anksiyete ya da Panik Atak olduğu, alt ölçek alanında en yüksek puan aldığı alanı Depresyon olan danışanların çoğunluğunun ruhsal bozukluk tanısının ise Depresyon olduğu belirlenmiştir. SCL-90 alt ölçek alanında en yüksek puan aldığı alanı Kişilerarası Duyarlılık olan danışanların çoğunluğunun birincil ruhsal bozukluk tanısının Ergenlik-Gelişim Dönemi Problemleri, alt ölçek alanında en yüksek puan aldığı alanı Paranoid olan danışanların çoğunluğunun birincil ruhsal bozukluk tanısının Depresyon olduğu belirlenmiştir. Son olarak SCL-90 alt ölçek alanında en yüksek puan aldığı alanı Öfke olan danışanların çoğunluğunun birincil ruhsal bozukluk tanısının ise Ergenlik-Gelişim Dönemi Problemleri olduğu belirlenmiştir.

Boyutsal değerlendirme yaklaşımıyla araştırma grubundaki danışanların birincil tanı gruplarına eşlik eden semptomlar birlikte ele alınmıştır. Danışma yardımı sürecinde boyutsal değerlendirmeyi destekleyen ölçeklerle semptomların belirlenip derecelendirilmesi çözümleyici sürece ve formülasyön oluşturmada yol gösterici olmuştur. Araştırma sürecinde, tanı alanlarıyla septomların birlikte değerlendirilmesi danışma sürecini daha bütüncül ve işlevsel kılmıştır. Ayrıca danışma oturumları deneysel içerikte ele alındığında, bu yaklaşımın danışma sürecinde danışanların iyilik hallerine ulaşmalarını hızlandırdığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik Danışma, Boyutsal Değerlendirme, Ruhsal Bozukluk, Semptom*

Examining the TV Series 'After Life' within the Framework of Kübler Ross Mourning Theory

Psikolojik Danışman Ayşe Rümeysa KÜRTÜNLÜ, Kütahya Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi; Dr. Öğr. Üyesi Özlem ŞENER, Bartın Üniversitesi

Movies and TV series provide the opportunity to make observations about real life by adding depth to the theoretical knowledge and perspectives of experts working in the field of psychological counseling and guidance. For this reason, movies and TV series also enable psychological counselors to support their professional competence.

The aim of this study is to examine the concepts of traumatic and pathological mourning by examining the TV series "After Life" on the basis of Kübler Ross's Mourning Theory. The series, which has 3 awards and 6 nominations, was broadcast between 8 March 2019 and 14 January 2022. The subject of the series, which consists of 3 seasons and a total of 18 episodes; It is the process of mourning and grief experienced by a man who has lost his wife. This mourning process of the lead character is discussed within the framework of Kübler Ross Mourning Theory, and the types of grief, reactions and intervention methods are discussed. As a country with many loss experiences, it is important to know the grief of loss and psychological coping methods well, and therefore it is thought to be important to contribute to the experts and literature working in the field. Kübler Ross; He discussed the grief process model with a gradual approach in five stages. He states that it is important for the individual to experience these stages in order for the mourning process to be evaluated as a healthy coping method. In addition, it is useful to be aware of the individual's stage in the mourning process and to plan both curative and preventive interventions during the psychological counseling process.

Loss and the emotional processes experienced after this loss appear as a challenging situation in all societies that affects a person's social life. These emotional processes have different meanings for each individual. Losses that have devastating effects on the individual can return to their normal course after the mourning process is completed. Cinema films provide professional and personal development for psychological counselors; It can be included in the process as a method that can be used as a source of therapeutic power for clients. With the increasing use of technology and online psychological counseling sessions, TV series and movies provide more benefits in the psychological counseling process.
In this research, the basic concepts of Kübler Ross's Staged Grief Theory were tried to be concretely exemplified through the events and dialogues in the series. In addition, the therapist-client relationship was examined through the roles in the series. The evaluations in the conclusion section are discussed taking into account the literature.

Keywords: Mourning, Series Analysis," After Life" Series, Kübler Ross Progressive Approach, Pathological Mourning.

‘After Life’ Dizisinin Kübler Ross Yas Kuramı Çerçevesinde İncelenmesi

Film ve diziler psikolojik danışma ve rehberlik alanında çalışan uzmanların kuramsal bilgi ve bakış açılarına derinlik katarak gerçek hayata dair gözlem yapma fırsatı sunmaktadır. Bu nedenle sinema ve diziler psikolojik danışmanların mesleki alandaki yetkinliklerini desteklemelerine de olanak sağlamaktadır.

Bu çalışmada amaç “After Life (Yaşamdan Sonra)” dizisini Kübler Ross’un Yas Kuramı temelinde inceleyerek travmatik ve patolojik yas kavramlarını ele almaktır. 3 ödül ve 6 adaylığı bulunan dizi film, 8 Mart 2019 -14 Ocak 2022 tarihleri arasında yayınlanmıştır. 3 sezon ve toplam 18 bölümden oluşan dizinin konusu; eşini kaybetmiş bir adamın kaybının ardından yaşadığı yas ve keder sürecidir. Başrol karakterinin bu yas süreci Kübler Ross Yas Kuramı çerçevesinde ele alınarak yasın türleri, tepkileri, müdahale yöntemleri ele alınmıştır. Kayıp yaşantısı çok olan bir ülke olarak kaybın yası ile psikolojik baş etme yöntemlerinin iyi bilinmesi önem arz etmekte ve bu nedenle alanda çalışan uzmanlara ve literatüre katkısı önemli olduğu düşünülmektedir. Kübler Ross; yas süreci modelini beş evrede, aşamalı bir yaklaşımla ele almıştır. Yas sürecinin sağlıklı bir baş etme yöntemi olarak değerlendirilebilmesi için bireyin bu evreleri yaşamasının önemli olduğunu ifade etmektedir. Bununla birlikte yas sürecindeki bireyin içinde bulunduğu aşamanın farkına varılabilmesi, psikolojik danışmanlık sürecinde hem iyileştirici hem de önleyici müdahalelerin planlanabilmesi açısından faydalanılmaktadır.

Kayıp ve bu kaybın ardından yaşanan duygusal süreçler bütün toplumlarda zorlayıcı, kişinin sosyal hayatını etkileyen bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu duygusal süreçler her birey için farklı anlamlar ifade etmektedir. Birey üzerinde yıkıcı etkiler bırakan kayıplar, yas süreci tamamlandıktan sonra birey normal seyrine geri dönebilmektedir. Sinema filmleri psikolojik danışmanlar için mesleki ve kişisel gelişim; danışanlar için terapötik güç kaynağı olarak faydalanılabilecek bir yöntem olarak sürece dahil edilebilmektedir. Teknolojinin ve çevrimiçi psikolojik danışma görüşmelerinin daha fazla kullanılmaya başlanmasıyla beraber dizi ve filmler psikolojik danışmanlık sürecinde daha fazla fayda sağlamaktadır. Bu araştırmada dizideki olaylar ve diyaloglar üzerinden Kübler Ross’un Aşamalı Yas Kuramı’nın temel kavramları somut bir biçimde örneklendirilmeye çalışılmıştır. Bununla birlikte dizideki roller aracılığıyla terapist danışan ilişkisi incelenmiştir. Sonuç bölümündeki değerlendirmeler literatür dikkate alınarak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Yas, Dizi Analizi, “After Life” Dizisi, Kübler Ross Aşamalı Yaklaşım, Patolojik Yas.*

Examining the Digital Game Addiction Levels of Gifted Students Kocaeli Province Example

Uzm. Psk. Danışman Hüseyin BİNGÖL, İzmit Bilim ve Sanat Merkezi

Developments in digital technology have brought about significant changes in individuals' gaming preferences, as in many areas of daily life. Devices such as mobile communication devices, computers and tablets, which were initially used to make life easier, have over time turned into gaming and entertainment tools for children and young people. Excessive use of digital technological devices for gaming and entertainment purposes, to the extent that the individual loses control, has revealed the concept of digital game addiction, which is a type of behavioral addiction. It has been seen in literature studies that gifted students frequently use digital technological devices with game and entertainment functions to support and develop their abilities. It was carried out to examine whether there is a difference in the digital game addiction levels of gifted students in terms of demographic variables and to provide clues to researchers about the digital game playing behaviors of gifted students in the research. Digital game addiction levels of gifted students in this research; It was examined according to demographic variables such as gender, grade level, parents' education level, number of siblings, perceived socio-economic level, and also included in the analysis in cases such as time spent playing digital games, ownership of a digital tool, type of connection to digital games. As a research method, it is a study in scanning model. Since it is a study based on relationships between variables, the relational scanning model was used. The sample of this study consists of 345 students at the 6th, 7th and 8th grade levels studying at Izmit Science and Art Center, Gebze Science and Art Center, Gölcük Yücel Koyuncu Science and Art Center, Darıca Science and Art Center and Körfez Science and Art Center in Kocaeli Province. The participants were reached by applying the Personal Information Form and the Digital Game Addiction Scale for Children in the research data, and the data were collected digitally. The obtained data was analyzed using the SPSS 21 package program. In the analysis of data since the research data showed normal distribution; independent samples t test, one-way analysis of variance (ANOVA) and descriptive statistics were used. When the research data and the descriptive statistics obtained were analyzed, it was observed that 166 of the participants were male and 179 were female. 186 students at the 6th grade level, 106 at the 7th grade level and 53 gifted students at the 8th grade level participated in the study. When the family situations of the participants were examined, it was observed that the parents of 314 participants lived together and the parents of 31 participants lived separately, and the distribution in the number of siblings was 24.6% for one child, 56.2% for two siblings, 16.8% for three siblings, and 2.3% for those with four siblings. Participants saw their perceived socio-economic level as low level by 4.1%, medium level by 82.3%, and high level by 13.6%. 82.3% of the participants had more than one digital device (smartphone, computer, tablet, game console) and that they mostly play digital games using smartphones with 45.2%. In addition, they play digital games online with 69.9% and play digital games with their friends the most with 69.6%. It was determined that 95.7% of the participants played digital games at home and 44.1% played games for 1-3 hours a day at most. In this study, it was concluded that there was a significant difference of the genders of the gifted students, the way they connect to digital games and the level of digital game addiction. There wasn't a significant difference of the socio-economic level, age, education level of parents, parental relationship status, number of siblings and digital game addiction levels perceived by gifted students. It has been thought that the study will provide important clues to researchers regarding the digital game playing behaviors of gifted students.

Keywords: *Gifted Student, Behavioral Addiction, Digital Game Addiction, Science and Art Center*

Özel Yetenekli Öğrencilerin Dijital Oyun Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi Kocaeli İli Örneği

Dijital teknolojideki gelişmeler günlük yaşamın birçok alanında olduğu gibi bireylerin oyun oynama tercihlerinde de önemli değişimler meydana getirmiştir. Özellikle başlangıçta hayatı kolaylaştırmak amaçlı kullanılan mobil iletişim cihazları, bilgisayar ve tablet gibi cihazlar zamanla çocuk ve gençler için oyun ve eğlence aracına dönüşmüştür. Bireyin oyun ve eğlence amacıyla dijital teknolojik alet üzerindeki kontrolünü kaybedecek düzeyde aşırı bir şekilde yaptığı kullanım bir davranışsal bağımlılık çeşidi olan dijital oyun bağımlığı kavramını ortaya çıkarmıştır. Özel yetenekli öğrenciler de yeteneklerini desteklemek ve geliştirmek amacıyla kullandıkları dijital teknolojik cihazları, oyun ve eğlence işleviyle de sık sık kullandıkları yapılan alanyazın çalışmalarında görülmüştür. Bu araştırma; özel yetenekli öğrencilerin dijital oyun bağımlılık düzeylerinin demografik değişkenler açısından fark olup-olmadığını incelemek ve özel yetenekli öğrencilerin dijital oyun oynama davranışları noktasında araştırmacılara ipucu sunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada özel yetenekli öğrencilerin dijital oyun bağımlılık düzeyleri; cinsiyet, öğrenim görülen sınıf düzeyi, anne-baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı, algılanan sosyo-ekonomik düzey gibi demografik değişkenlere göre incelenmiş ayrıca dijital oyun oynama süresi, dijital araca sahip olma, dijital oyuna bağlanma şekli gibi durumlarda analizlere dahil edilmiştir.Araştırma yöntem olarak tarama modelinde bir çalışmadır.Değişkenler arasında ilişkiye dayalı bir çalışma olduğundan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu çalışmanın örneklemi Kocaeli İlinde bulunan İzmit Bilim Sanat Merkezi, Gebze Bilim Sanat Merkezi, Gölcük Yücel Koyuncu Bilim Sanat Merkezi, Darıca Bilim Sanat Merkezi ve Körfez Bilim Sanat Merkezinde öğrenim gören 6, 7 ve 8.sınıf düzeyindeki 345 öğrenciden oluşmaktadır.Araştırma verilerine; katılımcılara Kişisel Bilgi Formu, Çocuklar İçin Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği uygulanarak ulaşılmış ve veriler dijital ortamda toplanmıştır.Elde edilen veriler SPSS 21 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde; araştırma verileri normal dağılım gösterdiğinden bağımsız örneklemler t testi, tek yönlü varyans analizi(anova) kullanılmış ve betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır.Araştırma verileri ve elde edilen betimsel istastikler analiz edildiğinde; katılımcıların 166'sının erkek, 179'unun ise kadın olduğu görülmüştür.Çalışmaya 6.sınıf düzeyinde 186, 7.sınıf düzeyinde 106, 8.sınıf düzeyinde ise 53 özel yetenekli öğrenci katılmıştır.Katılımcıların ailevi durumları incelendiğinde; 314 katılımcının ebeveynlerinin birlikte, 31 katılımcının ebeveynlerinin ise ayrı yaşadıkları, kardeş sayısındaki dağılım ise tek çocuk %24,6, iki kardeş %56,2 , üç kardeş %16,8, dört kardeş olanların ise %2,3 oranında olduğu görülmüştür. Katılımcılar algıladıkları sosyo-ekonomik düzeylerini ise %4,1'i düşük, %82,3'ü orta düzey, %13,6' sı ise yüksek düzey olarak görmüşlerdir.Katılımcıların %82,3 ünün birden fazla dijital araca(akıllı telefon, bilgisayar, tablet, oyun konsolu) sahip olduğu ve %45,2'le en çok akıllı telefon kullanarak dijital oyun oynadıkları görülmüştür.Ayrıca dijital oyunları %69,9 oranında çevrimiçi olarak oynadıkları ve %69,6 ile en çok arkadaşları ile dijital oyun oynadıklarını belirlenmiştir.Dijital oyunları katılımcılar, %95,7 oranında evde oynadıkları ve %44,1 ile günde en çok 1-3 saat arasında oyun oynadıkları görülmüştür. Bu çalışmada; özel yetenekli öğrencilerin cinsiyeti, dijital oyuna bağlanma şekli ile dijital oyun bağımlılık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucu elde edilmiştir.Özel yetenekli öğrencilerin algıladıkları sosyo-ekonomik düzeyi ,yaşı, anne-baba eğitim düzeyi, ebeveyn birliktelik durumu, kardeş sayısı ile dijital oyun bağımlılık düzeyleri arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.Çalışmanın özel yetenekli öğrencilerin dijital oyun oynama davranışları noktasında araştırmacılara önemli ipuçları sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Özel Yetenekli, Davranışsal Bağımlılık, Dijital Oyun Bağımlılığı, Bilim Sanat Merkezi*

Uncovering Married Couples' Experiences of Sacrifice: Who Sacrifices, How Much, and How?

Dr. Öğr. Üyesi Pınar Çağ, Başkent Üniversitesi; Doç. Dr. Nazlı Büşra Akçabozan Kayabol, Bahçeşehir Üniversitesi; Doç. Dr. Ezgi Toplu Demirtaş, Mef Üniversitesi; Doç. Dr. Didem Aydoğan, Aydın Üniversitesi

Introduction

Sacrifice in marriage is a multifaceted concept influenced by a variety of intrapersonal, dyadic, contextual, and cultural factors. The concept of sacrifice, which frequently comes up in marital relationships and shows the extent to which individuals give up their personal desires and interests for the benefit of their partner or relationship when conflict arises, is closely linked to various variables such as relationship quality, relationship stability, and emotional intimacy. While the importance of the voluntary and conscious nature of sacrifice in the development and maintenance of the marital relationship is emphasized, it is also pointed out that making sacrifices has both benefits and costs for spouses and the relationship. Although sacrifices made by one partner motivate the other partner to make sacrifices, which increases the potential for investing in the relationship and relationship satisfaction, factors such as the increased frequency and difficulty of the sacrifices, sacrifices by not being recognized by the spouse, and the spouse's unwillingness to make sacrifices have been accepted as the possible costs of sacrifices. It is known that studies in the literature on sacrifices have mostly investigated the samples of individuals in romantic relationships in Western societies; on the other hand, the nature and impact of sacrifices in relationships vary according to cultural differences. Compared to individualistic societies (e.g., the USA), in collectivistic cultures, including Turkiye (e.g., Africa, Asia, Latin America, and the Middle East), marital sacrifices may be perceived more as a duty or norm and considered as a necessary part of maintaining a healthy and close-knit relationship. In this study, it was aimed to explore the perspectives of married couples living in Turkiye who were in different family life cycles in depth on the concepts of sacrifice, the areas of sacrifices made before and during marriage, the routine sacrifice behaviors, and how the family and culture they grew up in shape their sacrifice behaviors. In this context, the research questions of this study were as follows: “How do married individuals perceive their and their spouses’ relational sacrifices?"; “What are the sacrifice behaviors and motives of married couples?”; “What are the consequences of relational sacrifices for spouses and their marriage?”

Method

Participants

Purposive and convenience sampling methods were used to seek the participants. The inclusion criteria were determined as follows: Being 18 years of age or older, married for the first time, married for at least one year, and willing to participate in the study as a couple. In addition to these criteria, the researchers paid attention to the fact that the participants were in different family life cycles (e.g., newlyweds, child-free couples, couples with school-age children or adolescents, and empty nesters) and included a similar number of couples from each life stage in the sample. The sample consisted of 16 married couples (32 married individuals). The ages of the female participants ranged from 31 to 67 years(M = 46.81, SD = 12.55) and the ages of the male participants ranged from 32 to 72 years (M = 50.44, SD = 13.78). The participants' duration of marriage ranged between 1 and 45 years (M = 22.15, SD = 15.30). Fifteen (46.9%) of the participants were university graduates and 8 (25%) were high school graduates. In terms of income levels, 46.9% of the

participants had middle income, 25% had upper-middle income, 18.8% had low income, and 9.4% had lower-middle income. Six couples (37.5%) had one child, seven couples (43.8%) had two children, and one couple had three children. Two couples had no children.

Data Collection Tools

Demographic Information Form (DIF) was used to collect data about the demographic characteristics of the participants (e.g., age, gender, place of birth, city of residence, level of education, occupation, family income, socio-economic status, type of marriage, duration of relationship and number of children).

The Sacrifice Experiences Form (SE) is a semi-structured interview form developed by the researchers to obtain information about the sacrifice experiences of married couples. The interview form included eight basic constructs related to sacrifice in marriage: i) the meaning of sacrifice, (ii) significant and daily/recurrent sacrifices before marriage and in the marital relationship, (iii) areas of sacrifice, (iv) the spouse's reaction and approach to sacrifice, (v) learned roles and teachings about sacrifice within the familial and cultural context, and (vi) changes and relational consequences of sacrifices. There are six questions in the interview form, which were open-ended and non-directive.

Data Collection Process

Ethical approval was obtained from the Human Research Ethics Committee before the data collection. The researchers created an online announcement including the purpose of the study, the researchers involved, inclusion criteria, and the study procedure (separate online interviews with each spouse via online meeting platforms or telephone) and shared it on social media accounts (e.g., Instagram, Twitter) and Whatsapp groups. The researchers conducted a short telephone interview with the applicants to decide whether they met the inclusion criteria. During this interview, volunteer participants were informed about the research procedures, and their consent was obtained. The researchers conducted the interviews between March 2021 and August 2022 via online meeting platforms (e.g., Zoom, Google Meet) or video chat. The average duration of the interviews was 33 (min = 16; max = 56) and 31 minutes (min = 15; max = 57) for women and men, respectively.

Data Analysis

Before data analysis, the data obtained from the interviews were transferred to a 358-page MS Word document. To analyze data, an inductive content analysis was used. Accordingly, main categories, generic categories, subcategories, and codes were created. The steps followed to analyze the data were as follows: First, the researchers coded the interviews of the two couples using the inductive content analysis technique and created their own code lists. Second, all researchers came together to discuss the code lists, identify consistencies and differences, agree on the coding of the data, and create a draft code list. Third, the first and second authors coded the data of 14 couples with MAXQDA 2022 based on this draft code list. At this stage, the researchers generated new codes, sub, generic, and main categories. Fourth, several meetings were held with the participation of all researchers to discuss how the codes were handled and grouped under categories, as well as how the codes and categories were named. As a result of these meetings, a final list of codes and categories was created. Fifth, expert opinion was obtained from another researcher with expertise in the field of marital relationships and qualitative studies. The list of codes and categories was updated and finalized by considering the expert comments and suggestions.

Results

The results of this study were grouped under 9 main categories which were named as: (1) meaning

of sacrifice, (2) significant/challenging sacrifices, (3) recurring/routine sacrifices, (4) frequency of sacrifices, (5) easiness/difficultness of sacrifices, (6) motives for sacrifices, (7) partner reactions to sacrifices, and (8) consequences of sacrifices, (9) observations and teachings about sacrificing. The most cited codes in the meaning of the sacrifice category were as follows: giving up on things for the partner/relationship, a requirement to maintain the marriage, and doing something undesired for the partner. The codes in the second category (e.g., making sacrifices for one's or spouse's family members; giving up on one's career/changing job; carrying responsibilities of children and childcare) pointed to the important and challenging sacrifices spouses make for each other and their marriage. The third category of recurring/routine sacrifices was organized into five generic categories: personal desires and needs, household responsibilities, responsibilities for caring, (4) family economy, and relationships with the family of origin. The frequency of sacrifices category included codes as very frequent, frequent, sufficient, and decreasing frequency over time and the easiness/difficulties of sacrifices category had codes as difficult, occasionally difficult, and not difficult. The category of motives for sacrifices had two generic categories: approach and avoidance motivations. The codes under the category of partner reactions to sacrifices were grouped under the generic categories of appreciative and depreciative reactions. The eight category of consequences of sacrifices showed that spouses generally experienced partner/relationship related, personal, and emotional and intellectual consequences. The most frequently recurring codes regarding the participants' observations and teachings about sacrifices were making sacrifices based on the gender roles in a patriarchal family structure and mothers/women being more self-sacrificing.

Conclusion

According to the results of this study, in which the perspectives of married couples in different family life cycles on sacrifice, the nature of sacrificial behaviors, motivations for sacrifice, and the consequences of sacrifice were examined in depth, it was seen that married individuals attributed different meanings to sacrifices. In addition, along with the routine and recurring sacrifices spouses made, it has been observed that couples make non-routine but important and challenging sacrifices in their marriages, mostly related to their family of origins and careers. Another conclusion reached in the study was that married couples make sacrifices with approach motives and moreover, they showed positive behaviors to each other in the face of the sacrifices made by their spouses and appreciate the sacrifices their spouses made. These reactions to sacrificial behaviors seem to contribute to strengthening their marital relationship. According to the results of the research, it is clear that the culture, family structure, and social environment in which spouses live have an impact on how they define sacrifice and their sacrifice behaviors. All these findings pointed to the need for conducting future studies in Turkiye in the context of the concept of sacrifices in marital relationships and other types of romantic relationships (e.g., dating relationships), the factors affecting sacrifices, and the relational consequences of sacrifices.

Keywords: *Marriage, Sacrifice, Marriage and Family, Concept of Sacrifices in Marital Relationships*

Evli Çiftlerin Fedakarlık Deneyimlerini Anlamak: Kim, Ne Kadar ve Nasıl Fedakar?

Giriş

Evlilikte fedakarlık, çeşitli içsel, ikili, bağlamsal ve kültürel faktörlerden etkilenen çok yönlü bir kavramdır. Evlilik ilişkilerinde sıklıkla gündeme gelen ve bir çatışmanın ortaya çıkması durumunda bireylerin kendi kişisel istek ve çıkarlarından partneri ya da ilişkisinin yararı için ne ölçüde vazgeçtiğini gösteren fedakarlık kavramı, ilişki kalitesi, ilişki istikrarı ve duygusal yakınlık gibi çeşitli değişkenlerle yakından bağlantılıdır. Özellikle evlilik ilişkisinin gelişimi ve sürdürülmesinde fedakarlığın gönüllü ve farkındalıklı doğasının önemi vurgulanmakla birlikte; fedakarlık davranışlarının eşler ve ilişki için hem faydalarının hem de bazı bedellerinin bulunduğuna da dikkat çekilmektedir. Bir partnerin yaptığı fedakarlığın, diğer eşin de fedakarlık yapmasını motive etmesi ilişkiye yatırım yapma potansiyelini ve ilişki memnuniyetini artırmakta; öte yandan yapılan fedakarlığın sıklığının ve zorluk derecesinin artması, yapılan fedakârlığın eş tarafından fark edilmemesi, eşin fedakarlık yapmaya istekli olmaması gibi faktörler fedakârlığın olası bedelleri olarak görülmektedir. Fedakârlık ile ilgili alanyazının daha çok Batı toplumlarındaki romantik ilişkisi olan bireyler örneklemlerinde incelendiği; öte yandan ilişkilerde fedakarlığın doğasının ve etkisinin kültürel farklılıklara göre değiştiği bilinmektedir. Bireyci topluluklara (örn. ABD) kıyasla Türkiye'nin de dahil olduğu toplulukçu kültürlerde (örn. Afrika, Asya, Latin Amerika, Orta Doğu) evlilikte fedakârlık daha çok bir görev ya da norm olarak algılanabilmekte ve uyumlu ve sıkı sıkıya bağlı bir ilişkiyi sürdürmenin gerekli bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmada da Türkiye'de yaşayan ve farklı aile yaşam dönemlerinde yer alan evli çiftlerin, fedakarlık kavramına bakış açılarını, evlilik öncesi ve evlilikteki fedakârlık alanlarını, sıklıkla sergiledikleri fedakarlık davranışlarını, yetiştikleri aile ve kültürel öğretilerin fedakarlık davranışlarını nasıl şekillendirdiğini derinlemesine keşfetmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda şu araştırmaya sorularına yanıt aranmıştır: "Evli bireyler kendilerinin ve eşlerinin ilişkisel fedakarlıklarını nasıl algılamaktadır?", "Evli çiftlerin fedakarlık davranışları ve fedakarlık motivasyonları nelerdir?" ve "İlişkisel fedakarlıkların eşler ve evlilikleri açısından sonuçları nelerdir?"

Yöntem

Katılımcılar

Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı ve kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya dahil edilme kriterleri şu şekilde belirlenmiştir: 18 yaş ve üzeri olmak, ilk evliliği olmak, en az bir yıldır evli olmak ve çift olarak araştırmaya katılmaya gönüllü olmak. Bu kriterlere ek olarak araştırmacılar, katılımcıların farklı aile yaşam dönemlerinde (ör., yeni evli, çocuksuz, okul çağında çocuğu olan ergen çocuklu ve boş yuva) olmalarına da dikkat etmiş ve her yaşam döneminden benzer sayıda çifti örnekleme dahil etmişlerdir. Araştırmanın örneklemi 16 evli çiftten (32 evli birey) oluşmakta, kadın katılımcıların yaşları 31 ile 67 (*Ort* = 46.81, *Ss* = 12.55), erkeklerin ise 32 ile 72 (*Ort* = 50.44, *Ss* = 13.78) arasında değişmektedir. Katılımcıların evlilik süreleri 1 ile 45 yıl arasında değişmektedir (*Ort* = 22.15, *Ss* = 15.30). Katılımcıların 15'i (%46.9) üniversite, 8'i (%25) ise lise mezunudur. Katılımcıların %46.9'u orta gelirli, %25'i üst-orta gelirli, %18.8'i düşük gelirli ve %9.4'ü alt-orta gelirlidir. Altı çiftin (%37.5) bir çocuğu, yedi çiftin (%43.8) iki çocuğu ve bir çiftin de üç çocuğu bulunmaktadır. İki çiftin ise çocuğu bulunmamaktadır.

Veri Toplama Araçları

Demografik Bilgi Formu (DBF) (örn. yaş, cinsiyet, doğum yeri, yaşanılan şehir, eğitim düzeyi, meslek, aile geliri, sosyo ekonomik durum, evlenme biçimleri, ilişki süresi ve çocuk sayısı) kullanılmıştır.

Fedakarlık Deneyimleri Formu (FD) evli çiftlerin fedakarlık deneyimleri hakkında bilgi edinmek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı-yapılandırılmış bir görüşme formudur. Görüşme formu, evlilikte fedakarlıkla ilgili sekiz temel yapıyı içermektedir: i) fedakarlığın anlamı, (ii) evlilik öncesi ve evlilik ilişkisinde önemli ve günlük/tekrarlayan fedakarlıklar, (iii) fedakarlık alanları, (iv) eşin fedakarlığa tepkisi ve yaklaşımı (v) ailesel ve kültürel bağlamı göz önünde bulundurarak fedakarlık yapmaya yönelik öğrenilmiş roller ve öğretiler (vi) fedakarlığın getirdiği değişimler ve ilişkisel sonuçlar. Sorular açık uçlu ve yönlendirmeden uzak olacak şekilde hazırlanmıştır. Görüşme formunda 6 soru bulunmaktadır.

Veri Toplama Süreci

Veri toplanmadan önce İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan etik izin alınmıştır. Araştırmacılar, çalışmanın amacını, ilgili araştırmacıyı, dahil edilme kriterlerini ve çalışmanın prosedürünü (çevrimiçi toplantı platformları veya telefon aracılığıyla her eşle ayrı çevrimiçi görüşmeler) içeren çevrimiçi bir duyuru oluşturmuş ve bunu sosyal medya hesaplarında (ör. Instagram, Twitter) ve Whatsapp gruplarında paylaşmıştır. Araştırmacılar, dahil edilme ölçütlerini karşılayıp karşılamadıklarına karar vermek için başvuranlarla kısa bir telefon görüşmesi yapmıştır. Bu görüşme sırasında gönüllü katılımcılar araştırma prosedürleri hakkında bilgilendirilmiş ve onayları alınmıştır. Araştırmacılar görüşmeleri Mart 2021 ve Ağustos 2022 tarihleri arasında çevrimiçi toplantı platformları (ör. Zoom, Google Meet) veya görüntülü sohbet aracılığıyla gerçekleştirmiştir. Görüşmelerin ortalama süresi kadınlar ve erkekler için sırasıyla 33 (min = 16; max = 56) ve 31 dakikadır (min = 15; max = 57).

Verilerin Analizi

Veri analizinden önce, görüşmelerden elde edilen veriler 358 sayfalık bir MS Word belgesine aktarılmıştır. Veriler tümevarımsal içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Buna göre ana kategoriler, genel kategoriler, alt kategoriler ve kodlar oluşturulmuştur. Verileri analiz etmek için izlenen adımlar aşağıdaki gibidir: İlk olarak, araştırmacılar tümevarımsal içerik analizi tekniğini kullanarak iki çiftin görüşmelerini kodlamış ve kendi kod listelerini oluşturmuşlardır. İkinci olarak, tüm araştırmacılar bir araya gelerek kod listelerini tartışmış, tutarlılık ve farklılıkları tespit etmiş, verilerin kodlanması konusunda hemfikir olmuş ve taslak bir kod listesi oluşturmuşlardır. Üçüncü olarak, ilk ve ikinci yazar, bu taslak kod listesine dayanarak 14 çiftin verilerini MAXQDA 2022 ile kodlamıştır. Bu aşamada araştırmacılar yeni kodlar, alt, genel ve ana kategoriler ortaya çıkarmıştır. Dördüncü olarak, kodların nasıl ele alındığını ve kategoriler altında nasıl gruplandırıldığını, ayrıca kodların ve kategorilerin nasıl adlandırıldığını tartışmak için tüm araştırmacıların katıldığı birden fazla toplantı gerçekleştirilmiştir. Tüm bu toplantılar neticesinde kodların ve kategorilerin nihai listesi oluşturulmuştur. Beşinci olarak, evlilik ilişkileri alanında uzmanlığı ve nitel çalışmalarda deneyimi olan başka bir araştırmacıdan uzman görüşü alınmıştır. Uzman yorum ve önerileri de gözetilerek kod ve kategorilerin yer aldığı liste güncellenmiş ve son hali verilmiştir.

Bulgular

Yapılan analizler neticesinde bu çalışmanın sonuçları toplam 9 ana kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler: (1) fedakarlığın anlamı, (2) önemli/zorlu fedakarlıklar, (3) tekrarlayan/rutin fedakarlıklar, (4) fedakarlık sıklığı, (5) fedakarlığın zorluk derecesi, (6) fedakarlık motivasyonları, (7) fedakarlık karşısında eş davranışları, (8) fedakarlıklar sonrasındaki değişimler ve (9) fedakar olmakla ilgili yapılan gözlemler ve öğretiler olarak adlandırılmıştır. Fedakarlığın anlamı kategorisindeki kodlar şunlardır: Yapmak istenmeyen bir davranışı karşı taraf için yapmak, evliliğin sürdürülmesi için gereklilik, eş için istemediğin bir şey yapmak. İkinci kategorideki kodlar (örn. kök aile ile ilgili fedakârlık yapmak, kariyerinden vazgeçmek/iş değiştirmek durumunda kalmak; çocuk bakımı ve çocukla ilgili sorumlulukları yerine getirmek) eşlerin birbirleri ve evlilikleri için yaptıkları önemli ve zorlu fedakarlıklara işaret etmektedir. Üçüncü kategorideki tekrarlayan/rutin fedakarlıklar beş genel kategori altında ele alınmıştır: Kişisel istek ve ihtiyaçlar; ev ile ilgili sorumluluklar; bakım vermekle ilgili sorumluluklar; aile ekonomisi ve kök aile ile ilişkiler. Fedakarlık sıklığı kategorisi; çok sık, sık, yeterli oranda, zamanla azalan olarak; fedakarlığın zorluk derecesi kategorisi ise zor, zaman zaman zor ve zor değil olarak kodlanmıştır. Fedakarlık motivasyonu kategorisi yaklaşma ve kaçınma motivasyonları olmak üzere iki genel kategorisi altında ele alınmıştır. Fedakarlık karşısında eş davranışları kategorisi altındaki kodlar da fedakarlığı takdir etme ve fedakarlığı fark etmeme genel kategorileri altında bir araya gelmiştir. Fedakarlıklar sonrasındaki değişimler kategorisi eşlerin genel olarak eş/ilişki ile ilgili, kişisel ve duygusal/düşünsel alanlarda değişim yaşadıklarını göstermiştir. Katılımcıların fedakar olmakla ilgili yaptıkları gözlemler ve bu konuda öğrendikleri konusundaki en sık tekrar eden kodlar ataerkil bir aile yapısı içerisinde cinsiyet rollerine bağlı fedakarlık yapmayı öğrenme ve kadınların/annelerin daha çok fedakar olduğunu öğrenmedir.

Sonuç

Farklı aile yaşam döngülerinde yer alan evli çiftlerin fedakarlığa bakış açılarını, fedakârlık davranışlarının doğasını, fedakarlık motivasyonlarını ve fedakarlığın sonuçlarını alanlarda derinlemesine inceleyen bu çalışmanın sonuçlarına göre evli bireyler fedakarlığa farklı anlamlar yüklemektedir. Bunun yanı sıra çiftlerin evlilikte rutin olarak sergiledikleri fedakarlıklarla birlikte ve daha çok kök aileleri ve kariyerleri konusunda olmak üzere rutin olmayan ancak önemli ve zorlu fedakarlıklar yaptıkları görülmüştür. Çalışmada ulaşılan bir diğer sonuç ise evli çiftlerin daha çok yaklaşma motivasyonu ile fedakarlık yaptıkları ve dahası eşlerinin yaptığı fedakarlıklar karşısında birbirlerine olumlu davranışlar sergileyerek yapılan fedakarlığı takdir ettikleridir. Fedakarlık davranışları karşısındaki bu tepkilerin bu evlilik ilişkisini güçlendirmeye katkı sağladığı görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre, eşlerin fedakarlığı nasıl tanımladığına ve fedakarlık davranışlarına içinde yaşadıkları kültürün, aile yapılarının ve sosyal çevrelerinin etkisi olduğu açıktır. Tüm bu bulgular, Türkiye'de evlilik ilişkilerinde ve hatta diğer romantik ilişki türlerinde (örn. flört ilişkisi) fedakarlık kavramı, fedakârlığı etkileyen unsurlar ve fedakarlığın ilişkisel sonuçları bağlamında ileride yapılacak çalışmalara ihtiyaç olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Evlilik, Aile, Fedakarlık, Nitel Araştırma, Evlilik Güçlendirme, Fedakarlığı Etkileyen Unsurlar*

Investıgatıon of The Effectıveness of the Psychoeducatıon Group Interventıon Program to Improve Psychologıcal Strength in Agents with Childhood Trauma

Uzm. Psk. Danışman İlhan ALPAYDIN; Prof Dr Necmettin Erbakan Fen Lisesi (MEB)

Childhood is a period when we are most undefended and are need of others in human life. Negative experiences that will traumatic effect experienced in this period may lead to negative consequences in later stages of life. However, despite the traumatic experiences, it is seen that the probability of experiencing negative results in the later stages of life is lower in people with high psychological resilience. Psychological resilience may have a preventive function in people in view of challenging experiences. It is expected that psychological resilience will act as a preventive shield and fulfil a curative duty against child traumatic experiences, self-esteem, self-harm and risky behaviors examined in the research.

The aim of this study is to examine the effect of the Psychological Resilience Psychoeducation Program (PSPP-High School Level), which was prepared by the Ministry of National Education with the financial support of UNICEF, on empowering the adolescent group. The research was carried out in a public school in Istanbul, which provides education at the high school level in a low socio-economic region. Presence of childhood traumas and low psychological resilience were accepted as a risk factor. In the public school where the program was carried out, a group intervention program was executed on adolescents with risk factors determined by measuring (N=466) from all high school students. Childhood Trauma Scale (CTQ-33), Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC), Rosenberg Self-Esteem Scale (RBSS), Self-Harm Behavior Assessment Inventory and Adolescent Risk Taking Scale were used as measurement tools in the study. For the pre-test and post-test total scores of the experimental (n= 11) and control (n= 12) groups, the Mann-Whitney U test was used to test whether there was a difference within the groups and between the groups. As a result of the analyzes, it was observed that the group intervention program aimed at empowering adolescents who were exposed to childhood trauma increased psychological resilience and self-esteem in adolescents, while it decreased self-harming and risk-taking behavior in adolescents. Consequently, it was observed that the group intervention program increased the psychological resilience level of adolescents with childhood trauma.

Keywords: *Childhood Traumas, Resilience, Self-Esteem, Self-Harm Behavior, Risk Taking in Adolescents*

Çocukluk Çağında Travmaya Maruz Kalmış Ergenleri Güçlendirmeye Yönelik Grup Müdahale Programının Etkililiği: Psikolojik Sağlamlık, Benlik Saygısı, Risk Alma ve Kendine Zarar Verme

Çocukluk dönemi insan hayatında en savunmasız olunan ve başkasına muhtaç olduğumuz öenmli bir dönemdir. Bu dönemde yaşanılan travmatik yaşantılar yaşamın ileri dönemlerinde istenmeyen sonuçlara yol açabilmektedir. Ancak yaşanılan travmatik yaşantılara rağmen psikolojik sağlamlık özelliği yüksek olan kişilerde yaşamın ilerleyen dönemlerinde olumsuz sonuçların yaşanma olasılığının daha düşük olduğu görülmektedir. Psikolojik sağlamlık özelliğinin zorlayıcı yaşantılar karşısında kişilerde önleyici bir işlev gördüğü görülmektedir. Araştırmada incelenen çocukluk çağı travmatik yaşantıları, benlik saygısı, ergenlerin kendine zarar vermesi ve ergenlerin riskli davranışlarına karşı psikolojik sağlamlığın önleyici bir kalkan ve iyileştirici bir görev görmesi beklenmektedir.

Bu araştırmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından UNICEF'in finansal desteği ile hazırlanmış Psikolojik Sağlamlık Psikoeğitim Programının (PSPP-Lise Düzeyi) ergen grubunu güçlendirmeye yönelik olarak etkisi incelenmiştir. Araştırma İstanbul'da lise düzeyinde, sosyo-ekonomik açıdan düşük bir bölgede eğitim veren bir devlet okulunda yürütülmüştür. Çocukluk çağı travmalarının mevcut olması ve psikolojik sağlamlıklarının düşük olması bir risk faktörü olarak kabul edilmiştir. Programın uygulandığı devlet okulunda tüm lise öğrencilerinden (N=466) ölçüm alınarak belirlenen risk faktörlerine sahip ergenlerde grup müdahale programı gerçekleştirilmiştir. Araştırmada deney ve kontrol grupları risk faktörlerine göre oluşturulup, deney grubunda işlem yapılmıştır. Deney grubunda sadece ön test ve son test ölçümleri yapılmış olup dış etkenler kontrol edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada ölçme araçı olarak Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (CTQ-33), Connor-Davidson Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (CD-RISC), Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ), Kendine Zarar Verme Davranışı Değerlendirme Envanteri ve Ergenlerde Risk Alma Ölçeği kullanılmıştır. Deney (n= 11) ve kontrol (n= 12) gruplarının ön test ve son test toplam puanları için Mann- Whitney U testi kullanılarak grupların kendi içlerinde ve gruplar arası fark olup olmadığına sınanmıştır. Analizler sonuçunda çocukluk çağında travmaya maruz kalmış ergenleri güçlendirmeye yönelik grup müdahale programının, ergenlerde psikolojik sağlamlık ve benlik saygısını arttırdığı, ergenlerde kendine zarar verme ve risk alma davranışını azaltığı görülmüştür. MEB tarafından hazırlanan bir psiko-eğitim programının sahada etkiliğinin denenmiş olması çalışmayı oldukça önemli kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Çocukluk Çağı Travmaları, Psikolojik Sağlamlık, Benlik Saygısı, Kendine Zarar Verme Davranışı, Ergenlerde Risk Alma*

The Relationship Between Life Satisfaction and Perceived Social Support in Single Parent Adolescents

Uzm. Psk. Danışman Kamile Koyuncu Dikilitaş, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. İsmail Sanberk, Çukurova Üniversitesi; Doç. Dr. Oğuzhan Çolakkadıoğlu, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

In this study, the relationship between the life satisfaction of single-parent adolescents and the perceived social support levels from family, friends and teachers and the extent to which perceived social support variables from family, friends and teachers predicted life satisfaction were examined. For this purpose, the relational screening model, which is one of the quantitative research designs, was used. The sample of the study consisted of 115 students who continue their education in high school, 9th, 10th, 11th and 12th grades in İskenderun district of Hatay province. The data was collected with Personal Information Form, Perceived Social Support Scale, and Life Satisfaction Scale. In this context, Kruskall-Wallis H Test from non-parametric tests was performed to compare the Life Satisfaction Scale score averages of the students and the Perceived Social Support Scale, Family, Friend, Teacher sub-scale score average according to the way the parents are separated; Pearson Moments Multiplication Correlation Analysis Test was applied to examine the relationship between the Life Satisfaction Scale score averages and the Perceived Social Support Scale Family, Friend, Teacher sub-scale score averages; Multiple linear regression analysis was performed to determine the extent to which the Perceived Social Support Scale Family, Friend, Teacher sub-scale score averages predicted the Life Satisfaction Scale score averages. In the results, it was found that there is no significant difference between the Life Satisfaction Scale score averages according to the way the parents are separated and the Family, Friend and Teacher sub-scale score averages of the Perceived Social Support Scale, there is a significant relationship between the Life Satisfaction Scale score averages and the Perceived Social Support Scale Family, Friend and Teacher sub-scale score averages, and that Perceived Social Support Scale Family, the Friend and Teacher sub-scale score averages significantly predicted 42% of the Life Satisfaction Scale score averages. When the t-test results related to the significance of the regression coefficients were examined, it was found that only the Family sub-scale score averages of the Perceived Social Support Scale predicted the Life Satisfaction Scale score averages, while the Friend and Teacher sub-scale score averages did not predict the Life Satisfaction Scale score averages.

Keywords: *Single parent adolescents, life satisfaction, perceived social support.*

Tek Ebeveynli Ergenlerde, Yaşam Doyumu ile Algılanan Sosyal Destek Arasındaki İlişki

Bu çalışmada, tek ebeveynli ergenlerin yaşam doyumu ile aile, arkadaş ve öğretmenlerden algılanan sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişki ve aile, arkadaş ve öğretmenlerden algılanan sosyal destek değişkenlerinin yaşam doyumunu ne derecede yordadığı incelenmiştir. Bu amaçla nicel araştırma desenlerinden biri olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Hatay ili İskenderun ilçesinde lisede, 9., 10., 11. ve 12. sınıfta öğrenimine devam eden 115 öğrenci oluşturmuştur. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği ile toplanmıştır. Bu kapsamda ailenin dağılma şekline göre öğrencilerin Yaşam Doyumu Ölçeği puan ortalamaları ile Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Aile, Arkadaş, Öğretmen alt ölçek puan ortalamalarını karşılaştırmak için non-parametrik testlerden Kruskall-Wallis H Testi, Yaşam Doyumu Ölçeği puan ortalamaları ile Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Aile, Arkadaş, Öğretmen alt ölçek puan ortalamaları arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi Testi, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Aile, Arkadaş, Öğretmen alt ölçek puan ortalamalarının, Yaşam Doyumu Ölçeği puan ortalamalarını ne derece yordadığını belirlemek için ise çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Sonuçlarda ailenin dağılma şekline göre Yaşam Doyumu Ölçeği puan ortalamaları ile Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin Aile, Arkadaş ve Öğretmen alt ölçek puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı, Yaşam Doyumu Ölçeği puan ortalamaları ile Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin Aile, Arkadaş ve Öğretmen alt ölçek puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki olduğu, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Aile, Arkadaş ve Öğretmen alt ölçek puan ortalamalarının, Yaşam Doyumu Ölçeği puan ortalamalarının %42'sini anlamlı bir şekilde yordadığı bulunmuştur. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde, Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin yalnızca Aile alt ölçeği puan ortalamalarının Yaşam Doyumu Ölçeği puan ortalamalarını yordadığı, Arkadaş ve Öğretmen alt ölçek puan ortalamalarının ise Yaşam Doyumu Ölçeği puan ortalamalarını yordamadığı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Tek ebeveynli ergenler, yaşam doyumu, algılanan sosyal destek.*

Exploring Digital Game Playing Habits Among School-Age Children

Dr. Öğr. Üyesi Şenel ÇITAK, Ordu Üniversitesi

The non-functional use of game-based digital content presents serious risks, especially among school-age children. While digital games can have positive effects (self-confidence, reduction in stress, enhancing attention and academic competencies provided by educational contents [mathematics, science, reading and foreign language learning]), they also come with numerous disadvantages for children. For instance, digital game playing behavior may lead to the loss of interest in lessons, school or social activities, as well as a reduced desire to spend time with their peers. Digital gaming behavior has a similar structure to some psychological problems (e.g. gambling addiction). The prevalence of this behavior along with the risks (abuse, blackmail, social exclusion, mental and physical health issues) and parents' increasing search for help on the subject reveal the importance of further research into digital game playing behavior with a focus on different psychosocial mechanisms. To exemplify, factors such as immigration and the lack of social reinforcement areas due to unplanned urbanization may drive children away from natural entertainment areas where they engage in games with their peers. Thus, children's games and even the roles they perform can be transferred to digital game environments, highlighting the multidisciplinary nature of digital game playing behavior involving a variety of psychosocial mechanisms. In this regard, it becomes crucial to investigate digital game playing behavior, which has a multidimensional (e.g. neurological, psychological, sociological) structure, through various psychosocial mechanisms. Therefore, this study aims to explore the digital game playing behavior of school-age children within the framework of specific psychosocial variables.

The study utilized a relational survey design, which is a qualitative research method. 440 (F = 209; M = 231) participants were chosen by convenience sampling method. While 32.5% of the participants were 4th grade primary school students, 67.5% were secondary school students (except the 8th grade). 88.6% of the students lived with their families and all children had at least one sibling. Furthermore, 73.2% of the children have been living in the city center for a long time, while 26.8% (village or district) moved to the city center to pursue their primary or secondary education. Data collection (Face to Face/Online) was conducted with informed consent and in collaboration with school administration and school psychological counselors. This study deployed a range of data collection tools including Personal Information Form, Digital Game Addiction Scale for Children and School Attachment Scale (SAS-CA). Data analysis were carried out using the JASP 17.3 program.

The most noteworthy finding of the study was that the presence of playgrounds or sports areas in the neighborhood where children resided was a differentiating factor in their engagement with digital games (t=-2.19, p<.05, d=-.25). As the grade level of the students increased, their gaming scores (at least 4th grade students) tended to increase as well (F(3,436)=2.81, p<.05, η2=.02). Besides, a strong inverse relationship was observed between students' level of attachment to school, teachers and friends and their scores in digital game playing. Furthermore, digital game playing scores varied across gender, consistent with the current literature. Certain variables such as recently moving to the city center and the quality of their housing (apartment, detached house) did not have a significant impact on students' digital game playing scores.

In conclusion, children residing in neighborhoods with playgrounds or sports areas had lower scores in digital game playing. Therefore, it is most likely that the availability of playgrounds or sports fields in the neighborhood may reduce children's attachment to digital games. In addition, fostering positive teacher attitudes that enhance students' attachment to school, providing well-equipped school facilities (sports field, library, and playground) or promoting quality peer relationships at school may be effective in reducing digital game addiction. Without any precautions, the frequency of playing digital games increases as students advance in grade levels. Hence, the study results are expected to be a valuable resource for preventive psychological counseling services (basic prevention). It is also anticipated that the presence of social facilities in the neighborhood and the factor of school attachment will affect digital game addiction, offering various insights for researchers, practitioners, educators and policymakers in terms of preventing digital risks.

Keywords: *Attachment to friends, Digital game addiction, Attachment to school, School-age children, Play/sports areas, Attachment to teachers*

Okul Çağı Çocuklarında Gözlenen Dijital Oyun Oynama Davranışlarının İncelenmesi

Oyun temelli dijital içeriklerin işlevsel olmayan kullanımları özellikle okul çağındaki çocuklar için ciddi riskler oluşturmaktadır. Dijital oyunlar olumlu etkiler yaratmakla (özgüven, streste azalma, dikkat artırıcı ve eğitsel içeriklerin [matematik, fen, okuma ve yabancı dil öğrenme] sağladığı akademik yeterlilikler) birlikte çocuklar açısından dezavantajı oldukça fazladır. Örneğin dijital oyun oynama davranışı; çocukların derslere, okula veya sosyal etkinliklere karşı ilgilerinin kaybolmasına neden olduğu gibi akranlarıyla zaman geçirme isteğini de azalmaktadır. Dijital oyun davranışının bazı ruhsal problemler (örn. kumar bağımlılığı) ile benzer yapı içermesi, yaygınlık düzeyi, çocuklarda yarattığı riskler (istismar, şantaj, sosyal dışlanma, ruhsal ve fiziksel sağlık sorunları) ve ebeveynlerin konu ile ilgili artan yardım arayışları; dijital oyun oynama davranışının farklı psikososyal mekanizmalar odağında daha fazla araştırılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Örneğin göç vb. nedenler ile plansız şehirleşmenin getirdiği sosyal donatı alanlarının yetersizliği çocukları, akranlarıyla birlikte oyunlar oynadığı doğal eğlence alanlarından uzaklaştırabilir. Böylece çocukların oyunları hatta sergilediği roller dijital oyun ortamlarına taşınabilir. Bu bilgiler dijital oyun oynama davranışı farklı psikososyal mekanizmaları kapsayan mültidisipliner bir davranış olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda çok boyutlu (örn. nörolojik, psikolojik, sosyolojik) bir yapıyı sahip olan dijital oyun oynama davranışının farklı psikososyal mekanizmalar üzerinden araştırılması önem arz etmektedir. Dolaysıyla araştırma kapsamında okul çağı çocuklarının dijital oyun oynama davranışının bazı psikososyal değişkenler çerçevesinde araştırması hedeflenmiştir.

Araştırma nitel araştırmalardan ilişkisel tarama desenine göre tasarlanmıştır. Uygun örnekleme yöntemi ile 440 (K=209;E=231) katılımcıya ulaşılmıştır. Katılımcıların %32,5'i ilkokul 4. sınıf öğrencisi iken %67,5'i ortaokul (8. Sınıf hariç) öğrencisidir. Öğrencilerin %88.6'sı ailesi ile birlikte yaşamakta olup tüm çocukların en az bir kardeşi bulunmaktadır. Yine çocukların %73,2 uzun süredir şehir merkezinde yaşarken %26,8'i (köy veya ilçe) ilkokul veya ortaokul eğitimine devam etmek için şehir merkezine taşınmışlardır. Araştırmanın verileri, okul yönetimi ve okul psikolojik danışmanları ile iş birliği içinde aydınlatılmış onam alınarak (Yüzyüze/Online) toplanmıştır. Araştırmanın veri toplama seti Kişisel bilgi formu, Çocuk için Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği ve Okula Bağlanma Ölçeğinden (OBÖ-ÇE) oluşmaktadır. Veriler JASP 17.3 programı üzerinden analiz edilmiştir.

Araştırmanın en dikkat çekici bulgusu çocukların yaşadıkları mahallede oyun veya spor alanlarının varlığı, dijital oyun oynama düzeylerini farklılaştırdığı (t=-2.19, p<.05, d=-.25) yönündeki bulgudur. Öğrencilerin sınıf seviyesi artıkça öğrencilerin oyun oynama puanları (en az 4. Sınıf öğrencileri) artmaktadır ($F(3,436)=2.81$, $p<.05$, $\eta 2=.02$). Ayrıca öğrencilerin okula, öğretmene ve arkadaşlarına bağlılık düzeyleri ile dijital oyun oynama puanları arasında ters yönlü güçlü bir ilişki gözlenmiştir. Yine dijital oyun oynama puanları literatülerle tutarlı olarak öğrencilerin cinsiyetine göre farklılaşmaktadır. Diğer taraftan şehir merkezine yeni taşınma, yaşadığın evin niteliği (site, müstakil ev) gibi değişkenlerin öğrencilerin dijital oyun oynama puanları üzerinde anlamlı bir etki yaratmamaktadır.

Sonuç olarak yaşadığı mahallede oyun parkı veya spor alanları bulunan çocukların dijital oyun oynama puanları daha düşüktür. Dolayısıyla yaşanılan mahallede oyun parkı veya spor alanları olması çocukların dijital oyun bağımlığı olma ihtimali düşüreceği söylenebilir. Bununla birlikte öğrencileri okula bağlığını artırıcı olumlu öğretmen tutumu, nitelikli okul imkânları (spor alanı, kütüphane, oyun parkı) veya okuldaki arkadaş ilişkilerinin kalitesi dijital oyun bağımlılığı azaltma noktası etkili olabilir. Diğer taraftan eğer önlem alınmazsa öğrencilerin sınıf seviyeleri artıkça dijital oyun oynama sıklığı artmaktadır. Bu nedenle araştırma sonuçlarının önleyici psikolojik danışma hizmetlerine (temel önleme) kaynaklık etmesi beklenmektedir. Yine mahalledeki sosyal donatıların varlığının ve okulla bağlanma değişkenin dijital oyun bağımlılığını etkilemesi dijital risklerin önlenmesi noktasında araştırmacılara, uygulayıcılara, eğitimcilere ve politika yapıcılara farklı bir bakış açısı sunması öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Arkadaşa bağlanma, Dijital oyun bağımlılığı, Okula bağlanma, Okul çağı çocukları, Oyun/spor alanları, Öğretmene bağlanma*

Boredom in Relationships: A Study on Married Individuals

Arş. Gör. Alper Karababa, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

The emotions experienced by couples in marital relationships are an important mechanism within the family system. The feeling of boredom is one of the important emotions that couples experience in their relationships. This study was designed to examine the boredom experiences of married individuals in their relationships. Through a semi-structured form prepared on an online platform (Google Forms), the demographic information of the participants and their views on the boredom experiences of individuals in their relationships were obtained. Using snowball sampling method, 162 (115 women, 47 men) married individuals participated in the study. The data obtained were analyzed by content analysis. As a result of the analysis; themes such as decreased sharing between couples, increased monotony in the relationship, decreased personal area in the relationship, decreased excitement, decreased relationship satisfaction and sexual satisfaction, inability to tolerate the partner / desire to get away from the partner, increased conflicts in the relationship, incompatibility between couples come to the fore. As the reasons for boredom in a relationship, individuals stated; in the relational dimension; lack of novelty in the relationship, decreased sharing with the partner, different expectations in the relationship with the partner, decreased individual space in the relationship, decreased feelings of love, respect and excitement in the relationship, the length of the relationship, the personality traits of the partners (not being open to novelty, inability to manage time), except for the relationship dimension; financial opportunities, place of residence and duties and responsibilities outside the relationship. On the other hand, individuals' boredom in the relationship affects them in emotional, cognitive and behavioral dimensions. Emotionally, individuals feel hopeless, unhappy and tired, experience low motivation towards life, their life satisfaction decreases, they become alienated and lonely. In terms of cognitive aspects, individuals have the desire to move away from home, desire for divorce, and develop the belief that the relationship will not progress. In addition to these, boredom negatively affects individuals' life areas except the relationship and monotonizes their lives. Finally, when we look at the themes related to coping methods related to individuals' boredom in their relationships, we see positive and negative coping methods.Under positive coping methods, positive coping methods for the relationship: making surprises on special occasions, planning new activities, sharing common activities, revitalizing sexual life, chatting, talking about the problem of boredom. Positive coping methods for oneself: Creating individual spaces for oneself, pursuing one's own interests, traveling/sporting, engaging in hobbies, shopping, spending time on the internet and watching TV/series, thinking positively about the relationship, spending time with friends, telling/spilling one's heart to others, taking care of the child, going to work.Negative coping methods include arguing, not engaging in dialog/not talking, ignoring the situation, giving it time and enduring the situation by force.In addition to these, there were many participants who responded as "I cannot cope".Considering the results of the research, individuals experience boredom in their relationships in different ways. It is thought that the results will fill an important gap in the family counseling literature. Researchers and couple and family therapists who want to conduct research on this subject in the future can benefit from the research results.

Keywords: *boredom, marriage, couple counseling*

İlişkilerde Can Sıkıntısı: Evli Bireyler Üzerine Bir Araştırma

Çiftlerin evlilik ilişkilerinde yaşadıkları duygular aile sistemi içerisinde önemi bir mekanizmadır. Sıkılmışlık duygusu da ilişkilerin doğasında yer alan çiftlerin ilişkilerinde yaşadıkları önemli duygulardan biridir. Bu araştırma da evli bireylerin ilişkilerindeki sıkılma yaşantılarını incelemek amacıyla tasarlanmıştır. Çevrimiçi platformda (Google Forms) hazırlanan yarı yapılandırılmış form aracılığıyla ve katılımcıların demografik bilgileri ile bireylerin ilişkilerindeki sıkılma deneyimlerine ilişkin görüşleri alınmıştır. Kartopu örnekleme yönteminin kullanıldığı çalışmaya 162 (115 kadın, 47 erkek) evli birey katılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda; çiftler arasında paylaşımın azalması, ilişkide monotonluğun artması, ilişkide bireysel alanın azalması, heyecanın azalması, ilişki doyumunun ve cinsel doyumun azalması, partnere tahammül edememe/partnerden uzaklaşma isteği, ilişkide çatışmaların artması, çiftler arasındaki uyumsuzluk, gibi temalar öne çıktığı görülmektedir. Bireyler ilişkide sıkılmanın nedenleri olarak; ilişkisel boyutta; ilişkide yenikliklerin olmamasını, partnerle paylaşımın azalmasını, partnerle ilişkideki beklentilerin farklı olmasını, ilişkideki bireysel alanın azalmasını, ilişkide sevgi, saygı ve heyecan duygularının azalmasını, ilişki süresinin uzunluğunu, partnerlerin kişilik özelliklerini (yeniliğe açık olmamak, zamanı yönetememe), ilişki boyutu dışında; maddi imkanları, yaşanılan yeri ve ilişki dışındaki görev ve sorumulukları belirtmişlerdir. Diğer taraftan bireylerin ilişkideki sıkılma durumları onları duygusal, düşünsel ve ve davranışsal boyutta etkilemektedir. Duygusal açıdan bireyler umutsuz, mutsuz ve yorgun hissetmekte, hayata karşı motivasyon düşüklüğü yaşamakta, yaşam doyumları azalmakta, kendilerine karşı yabancılaşmakta ve yalnızlaşmaktadırlar. Düşünsel açıdan bireyler evden uzaklaşma isteği, boşanma isteğine sahip olmakta, ayrıca ilişkinin ilerlemeyeceğine yönelik inanç geliştirmektedirler. Davranışsal boyutta; bireylerin ilişkide daha agresif olmaları çiftler arasında tartışmaların artması ile birlikte aldatmaya yönelik girişim, yeni şeylere yönelme gibi davranışlar görülmektedir. Bunların yanı sıra sıkılma durumu bireylerin ilişki dışındaki yaşam alanlarını olumsuz etkilemekte ve yaşamlarını monotonlaştırmaktadır. Son olarak bireylerin ilişkilerindeki sıkılma durumlarıyla ilgili baş etme yöntemlerine ilişkin temalara bakıldığında Olumlu ve olumsuz baş etme yöntemleri karşımıza çıkmaktadır. Olumlu baş etme yöntemleri altında, ilişkiye yönelik olumlu baş etme yöntemleri: özel günlerde sürprizler yapmak, yeni aktiviteler etkinlikler planlamak, ortak paylaşımlarda bulunmak, cinsel hayatı canlandırmak, sohbet etmek, sıkılma problemini karşılıklı konuşmak. Kendine yönelik olumlu baş etme yöntemleri: Kendine bireysel alanlar yaratmak, kendi ilgi alanlarına yönelmek, gezmek/spor yapmak, hobilerle uğraşmak, alışveriş yapmak, internette vakit geçirmek ve tv/dizi izlemek, ilişkiyle ilgili olumlu düşünmek, arkadaşlarla vakit geçirmek, başkalarına anlatmak/iç dökmek ve çocukla ilgilenmek, işe yönelmek. Olumsuz baş etme yöntemleri arasında ise, tartışmak, diyaloğa girmemek/konuşmamak, durumu yok saymak, zamana bırakmak ve zorla bu duruma katlanmak bulunmaktadır. Bunların yanında “baş edemiyorum” şeklinde yanıt veren birçok katılımcı bulunmaktadır. Araştırma sonucuna bakıldığında bireyler ilişkilerinde sıkılma durumunu farklı şekillerde deneyimlemektedirler. Sonuçların aile danışmanlığı alan yazınında önemli bir boşluğu dolduracağı düşülmektedir. Araştırma sonuçlarından gelecekte bu konuda araştırma yapmak isteyen araştırmacılar ve çift ve aile terapistleri yararlanabilirler.

Anahtar Kelimeler: *can sıkıntısı, evlilik, çift danışmanlığı*

Teachers' Awareness and Knowledge Levels about Specific Learning Disabilities: A Review Study

Lisansüstü Öğrencisi Özge Nur Şahin, Trabzon Üniversitesi; Dr. Fatih Koca, Trabzon Üniversitesi

Specific learning disability (SLD) is a neurologically based developmental disorder that persists throughout life. Difficulties are experienced especially in areas such as speaking, writing, reading, performing mathematical operations, and concentrating attention. Students who have specific learning disabilities experience difficulties in some areas in the academic field, and these areas are divided as reading difficulties (dyslexia), writing difficulties (dysgraphia) and mathematics difficulties (dyscalculia). Observation of learning disabilities in academic processes increases the frequency of appearence in schools. Teachers have a great role in noticing students with specific learning difficulties in schools. If teachers identify students with learning difficulties at an early stage; It will contribute to the early implementation of intervention programs. Intervention programs which are performed in the early period enable the learning process to be able to progress faster in individuals. In this context, it is a great importance to recognize specific learning difficulties at an early stage. Inadequacy in knowledge level of families and educators about specific learning disabilities extends the process and causes delays in the implementation of early intervention programs. This study is prepared with the aim of guiding educators by compiling research conducted abroad and in our country. In the research, 27 studies implemented at home and abroad were examined. In the studies examined; The researcher, the country where the research was conducted, the method of the research, and the findings of the research are reported in detail in the form of tables. It was observed that the scanned studies were conducted in Turkey, India, South Africa, Israel, USA, Iran, Romania, Egypt, Italy, Spain, Pakistan, Saudi Arabia and Canada. The studies examined were conducted between 2000 and 2023. It was concluded that 16 of the studies were conducted using quantitative research, 5 of them were qualitative research, and the remaining 6 studies were conducted using combined methods. The common aim of these studies is to determine teachers' awareness and knowledge levels about learning disabilities. In studies conducted in this context; It has been observed that the persentage of studies, concluding that the teachers' knowledge and awareness about specific learning disabilities is insufficient, is high. In the light of literature scans; It seems that the conducted studies remain limited. It is concluded that there are still deficiencies in increasing teachers' knowledge and awareness of specific learning disabilities and in planning the necessary steps to solve this problem.

Keywords: *specific learning disabilities, teacher, awareness, level of knowledge*

Öğretmenlerin Özgül Öğrenme Güçlüğü Hakkındaki Farkındalık ve Bilgi Düzeyleri: Bir Derleme Çalışması

Özgül öğrenme güçlüğü (ÖÖG) yaşam boyu devam eden nörolojik temelli gelişimsel bir bozukluktur. Özellikle konuşma, yazma, okuma, matematiksel işlemler yapma, dikkat yoğunlaştırma gibi alanlarda güçlükler yaşanmaktadır. Özgül öğrenme güçlüğüne sahip öğrenciler akademik alanda bazı konularda güçlükler yaşamakta olup bu alanlar okuma güçlüğü (disleksi) , yazma güçlüğü (disgrafi) ve matematik güçlüğü (diskalkuli) olarak ayrılmaktadır. Öğrenme güçlüğünün akademik süreçlerde gözlemlenmesi okullarda görülme sıklığını artırmaktadır. Okullarda özgül öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerin fark edilmesi konusunda öğretmenlerin rolü büyüktür. Öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencileri erken dönemde tespit etmesi; müdahale programlarının erken dönemde uygulanmasına katkı sağlayacaktır. Erken dönemde uygulanan müdahale programları bireylerde öğrenme sürecinin daha hızlı ilerleyebilmesini sağlamaktadır. Bu bağlamda özgül öğrenme güçlüğünün erken dönemde fark edilmesi büyük önem taşımaktadır. Ailelerin ve eğitimcilerin özgül öğrenme güçlüğüne dair bilgi düzeylerindeki yetersizlikler süreci uzatarak erken müdahale programlarının uygulanmasında gecikmeler yaşanmasına neden olmaktadır. Bu çalışma, yurtdışı ve ülkemizde yapılan araştırmaları derleyerek eğitimcilere yol göstermesi amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmada yurt içinde ve yurt dışında uygulanan 27 çalışma incelenmiştir. İncelenen çalışmalarda; araştırmacı, araştırmanın gerçekleştirildiği ülke, araştırmanın yöntemi, araştırmanın bulguları ayrıntılı olarak tablolar şeklinde raporlaştırılmıştır. Taranan çalışmaların Türkiye, Hindistan, Güney Afrika, İsrail, ABD, İran, Romanya, Mısır, İtalya, İspanya, Pakistan, Suudi Arabistan ve Kanada'da yapıldığı görülmüştür. İncelenen çalışmalar 2000- 2023 yıllarında yapılmıştır. Çalışmaların 16'sının nicel araştırma, 5'inin nitel araştırma ve kalan 6 araştırmanın ise karma yöntem kullanılarak yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaların ortak amacı öğretmenlerin öğrenme güçlüğüne ilişkin farkındalıklarını ve bilgi düzeylerini tespit etmektir. Bu bağlamda yapılan çalışmalarda; öğretmenlerin özgül öğrenme güçlüğü hakkındaki bilgi düzeylerinin ve farkındalıklarının yetersiz düzeyde olduğu sonucuna ulaşan çalışmaların oranının yüksek olduğu görülmüştür. Literatür taramaları sonucunda; yapılan araştırmaların sınırlı kaldığı görülmektedir. Öğretmenlerin özgül öğrenme güçlüğüne dair bilgi ve farkındalık düzeylerini artırmak ve bu sorunu çözmek için gerekli aşamaların planlanması konusunda eksikliklerin devam ettiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *özgül öğrenme güçlüğü, öğretmen, farkındalık, bilgi düzeyi*

The Effect of Mindfulness and Psychological Needs on The Prediction of Professional Burnout Levels of Special Education Teachers

Uzm. Psk. Danışman Selçuk Altundaş, Milli Eğitim Bakanlığı; Dr. Öğr. Üyesi Zerrin Bölükbaşı Macit, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

The main purpose of this study is to examine the effect of mindfulness and psychological needs on the professional burnout of special education teachers. The study was conducted with 163 male and 340 female special education teachers working in private and public special education institutions affiliated to the Ministry of National Education in the 2022-2023 academic year. The study was conducted by applying Maslach Burnout Inventory, Mindfulness Scale, Satisfaction and Inhibition of Basic Psychological Needs Scale and Personal Information Form prepared by the researcher to the special education teachers participating in the study. The data collected from the participants were analyzed with SPSS 20.0 program. The quantitative method was followed in the study and the data were analyzed with the relational screening method. Independent t-test was used to determine whether special education teachers showed significant differences according to gender, years of employment and student group variables, and one-way analysis of variance was used to compare more than two independent groups. In addition, correlation analysis and multiple regression analysis were conducted to reveal the relationship between professional burnout, psychological need and mindfulness levels. According to the research findings, mindfulness and psychological needs do not show a significant difference according to gender. Depersonalization sub-dimension of burnout shows a significant difference according to gender. There is no significant difference between the burnout, psychological needs and mindfulness levels of special education teachers and their years of working in the profession. There is no significant difference between special education teachers' mindfulness and burnout levels and the student group they work with. There is a significant difference between the mean scores of the relationality sub-dimension of special education teachers' psychological needs and the level of the student group they work with. It was observed that the relationality scores of special education teachers working with students with mild disabilities were higher. It was considered important to plan social activities to increase communication between the family, the child and the teacher, which constitute important components of special education. Since the factors that play a role in the burnout of special education teachers are based on administrators, other teachers, students and families, it is important to apply solution-oriented methods to prevent problems and to ensure healthy communication.

Keywords: *Special education teaching, Burnout, Conscious awareness, Psychological needs*

Özel Eğitim Öğretmenlerinin Meslekteki Tükenmişlik Düzeylerinin, Bilinçli Farkındalık ve Psikolojik İhtiyaçları Tarafından Yordanması

Bu çalışmada temel amaç, özel eğitim öğretmenlerinin mesleki tükenmişlikleri üzerinde bilinçli farkındalık ve psikolojik ihtiyaçlarının etkisini incelemektir. Çalışma 2022-2023 eğitim öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı özel ve resmi özel eğitim kurumlarında çalışan 163 erkek ve 340 kadın özel eğitim öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma; Maslach Tükenmişlik Envanteri, Bilinçli Farkındalık Ölçeği, Temel Psikolojik İhtiyaçların Tatmini ve Engellenmesi Ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanmış olan Kişisel Bilgi Formunun çalışmaya katılan özel eğitim öğretmenlerine uygulanmasıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılardan toplanan veriler SPSS 20.0 programı ile analiz edilmiştir. Çalışmada nicel yöntem takip edilmiş ve ilişkisel tarama yöntemi ile veriler analiz edilmiştir. Özel eğitim öğretmenlerinin cinsiyet, meslekteki çalışma yılı ve çalışılan öğrenci grubu değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesinde bağımsız t testi, ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Ayrıca mesleki tükenmişlik, psikolojik ihtiyaç ve bilinçli farkındalık düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için korelasyon analizi ve çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre, bilinçli farkındalık ve psikolojik ihtiyaçlar cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Tükenmişliğin duyarsızlaşma alt boyutu cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir. Özel eğitim öğretmenlerinin tükenmişlik, psikolojik ihtiyaç ve bilinçli farkındalık düzeyleri ile meslekteki çalışma yılları arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmamaktadır. Özel eğitim öğretmenlerinin bilinçli farkındalık ve tükenmişlik düzeyleri ile çalıştıkları öğrenci grubu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Özel eğitim öğretmenlerinin psikolojik ihtiyaçlarının ilişkisellik alt boyutuna ait ortalama puanları ile çalıştıkları öğrenci grubunun düzeyi anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Hafif düzey engele sahip öğrencilerle çalışan özel eğitim öğretmenlerinin ilişkisellik puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Özel eğitimin önemli bileşenlerini oluşturan aile ve çocuk ile öğretmen arasında iletişimi arttırmaya yönelik sosyal etkinliklerin planlanması önemli görülmüştür. Özel eğitim öğretmenlerinin tükenmişliğinde rol oynayan etmenler yöneticiler, diğer öğretmenler, öğrenciler ve aileler eksenli olduğundan dolayı sorunların önüne geçmeye yönelik çözüm odaklı yön-temlere başvurulması ve sağlıklı bir iletişimin sağlanması önemli görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Özel eğitim öğretmenliği, Tükenmişlik, Bilinçli farkındalık, Psikolojik ihtiyaçlar*

Dreams and Realities: Career Aspirations and Expectations of Counselor Candidates

Arş. Gör. Zeynep Görgülü, Selçuk Üniversitesi ; Doç. Dr. Selen Demirtaş Zorbaz, Ankara Üniversitesi

Purpose: Classical career theory suggests that job satisfaction results from a person-environment fit, in which the individual is matched with a work environment that is similar to their own characteristics. Accordingly, students are sometimes directed in their choice of university department to occupations related to their interests. Although the choice made at the end of high school years in Turkey determines the occupation that an individual will pursue in adulthood, career choice does not end there, and students are faced with a choice of specialties. This is clearly evident in the field of Psychological Counseling and Guidance (PCG). The field is divided into five subspecialties: school counseling, career counseling, mental health counseling, family counseling and rehabilitation counseling. PCG graduates can be employed in schools, counseling centres, the Ministry of Justice and other public and private institutions that require a specialised knowledge in these five subspecialties. According to a 2019 statistic, approximately 68% of PCG graduates work in the education sector. It is possible that job opportunities and the advantages of working in public institutions may attract PCG students to school counseling. In addition, even if students are motivated by other subspecialties, they may be turned towards working in schools because of the advantages of this job. Working in an uninterested specialty can have consequences such as lower job satisfaction and lower quality of service. This is especially crucial in Turkey because there may be a risk of a mismatch between the career aspirations and expectations of PCG graduates due to the limited opportunities to work in other subspecialties.This is referred to in the literature as the discrepancy between career aspirations and expectations, but no study has yet examined this discrepancy experienced by PCG students. Therefore, this study aims to explore the career aspirations and expectations of 3rd and 4th year PCG undergraduate students through a cross-sectional survey. In this context, the following research questions are investigated:

1. *Among the PCG students, what is the ratio of those whose career aspirations and career expectations are different?*
2. *How do PCG students explain the differences in their career aspirations and expectations?*
3. *Do students with different career aspir*
4. *ations and expectations vary, compared to those who have same career aspirations and expectations, in the degree of happiness they expect from their first work experience?*
5. *Do students with different career aspirations and expectations vary, compared to those who have same career aspirations and expectations, in the degree of employment concerns?*

Methods: This research was conducted using a cross-sectional survey method. The study group consisted of 215 students in the 3rd and 4th year of PCG undergraduate programmes at various universities. The participants were selected using a convenience sampling method. The data was collected using a questionnaire formed by the authors, which included both closed and open-ended questions. Data collection was carried out during the 2022-2023 Spring and 2023-

2024 Fall Semesters. Before the questionnaire was administered, participants signed the informed consent form to take part in the study. Data analysis was completed using descriptive statistics and t-tests in the R-based JAMOVI program. Qualitative data were coded through descriptive content analysis with MAXQDA.

Results and discussion: The results show that students were most interested in mental health counseling (47%) and school counseling. 13% of students were involved in family counseling, 7% in careers counselling and 3% in rehabilitation counselling. In line with this, most students want to work in counseling centres (32%) and public schools (30%). When asked where they expected to work after graduation, more than half of the students (72%) indicated that they believed they would work in public or private schools. To identify the difference between students' career aspirations and expectations, all students' responses were coded by the authors as “0 = aspirations and expectations are the same”, “1 = aspirations and expectations are different”. Accordingly, 56.8% of the entire group comprised students with disparities in their career aspirations and expectations. The students who indicate an interest in mental health counseling exhibit the highest discrepancy (34%), while those who express an interest in school counseling exhibit the lowest discrepancy (24%). Simply put, students interested in mental health counseling believe they cannot pursue this specialty after graduation, even if they want to. Students with a discrepancy were asked to briefly explain this discrepancy. When the qualitative data were coded using descriptive content analysis, the students frequently attribute limited job opportunities in their desired speciality, easier access to jobs in other specialties, required the long process of getting the job, economic conditions and inadequacy feelings as the most common explanations for the differences. Finally, the participants rated their expected happiness in their first job and the level of concerns they experienced in relation to job seeking. The t-test was used to assess whether the happiness and concerns scores between 1 and 10 varied between students with different and the same career aspirations and expectations. While no difference was observed in the ratings about concerns about finding a job [$t(204)=3.82$, $p < .001$], the students with different career aspirations and expectations had lower ratings of expected happiness in their first job experience than the students with the same career aspirations and expectations [$t(204)=1.22$, $p = .22$]. The results were discussed in relation to the literature and recommendations were made.

Keywords: *career development, career aspirations, career expectations, aspiration expectation discrepancy, counseling and guidance.*

Hayaller ve Hayatlar: PDR Öğrencilerinin Kariyer İstek ve Beklentilerinin İncelenmesi

Amaç: Klasik kariyer kuramları, bireyin, kendi özelliklerine yakın olan meslek çevresiyle eşleşmesinin mesleki doyumla sonuçlanacağını öne sürmektedir. Bu doğrultuda, bazen üniversite bölüm tercihlerinde öğrenciler ilgi alanlarına yönelik mesleklere yönlendirilmektedir. Her ne kadar Türkiye'de lise sonda yapılan meslek seçimi bireyin büyük ölçüde yetişkinlikte yapacağı işi belirler gibi gözükse de diğer taraftan kariyer seçimi burada sonlanmamakta, öğrenciler girdikleri bölümlerinde de çalışabilecekleri alanların seçimi ile karşılaşmaktadırlar. Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) alanında da bu durum açıkça görülmektedir. PDR bilim dalı, okul psikolojik danışması, kariyer psikolojik danışması, ruh sağlığı psikolojik danışması, aile psikolojik danışması ve rehabilitasyon psikolojik danışması olmak üzere beş alt alana ayrılmaktadır. PDR lisans mezunları bu alt alanlarda uzmanlaşma isteyen okullar, psikolojik danışmanlık merkezleri, Adalet Bakanlığı ve diğer resmi ve özel kurumlarda çalışabilmektedir. 2019 yılına ait bir istatistiğe göre PDR mezunlarının yaklaşık %68'i eğitim sektöründe çalışmaktadır. Özellikle atama imkanları ve kamu kurumlarında çalışmanın avantajlarının PDR öğrencilerini okul psikolojik danışmasına çekiyor olabileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte, öğrenciler başka bir alana ilgi duysalar da okullarda çalışmanın avantajlarından ötürü okullarda çalışmaya yöneliyor olabilirler. İstenmeyen bir alanda çalışmanın mesleki doyumunun azalması ve hizmet kalitesinin düşmesi gibi çıktıları olabilir. Bu özellikle Türkiye ekseninde önemlidir çünkü diğer PDR alt uzmanlık alanlarında çalışma imkanlarının sınırlı olmasından dolayı PDR mezunlarının kariyer ihtiyaçlarına değil iş olanaklara yönelerek uyumsuz tercihler yapma riskleri olduğu düşünülmektedir. Literatürde bu durum kariyer istek ve beklentilerin uyuşmazlığı olarak ele alınmaktadır ancak şimdiye kadar PDR lisans öğrencilerinin kariyer istek ve beklentileri arasındaki uyuşmazlığı araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle bu çalışmada kesitsel bir tarama yaparak PDR 3. ve 4. Sınıf lisans öğrencilerinin kariyer istek ve beklentilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmaktadır:

1. *PDR öğrencilerinden kariyer istekleri ile kariyer beklentileri birbirinden farklı olanların oranı nedir?*
2. *PDR öğrencileri kariyer istek ve beklentilerindeki farklılığı nasıl açıklamaktadır?*
3. *Kariyer istek ve beklentileri birbirinden farklı olan öğrencilerin ilk iş deneyimlerinde bekledikleri mutluluk derecelendirmesi aynı olanlara göre değişmekte midir?*
4. *Kariyer istek ve beklentileri birbirinden farklı olan öğrencilerin iş bulma kaygı derecelendirmesi aynı olanlara göre değişmekte midir?*

Yöntem: Araştırma, kesitsel tarama yöntemi kullanılarak tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılan çeşitli üniversitelerin PDR lisans programlarının 3. ve 4. Sınıflarında okuyan 215 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, yazarlar tarafından oluşturulan kapalı ve açık uçlu sorular içeren bir anket ile toplanmıştır. Veri toplama, 2022-2023 Bahar ve 2023-2024 Güz Eğitim Dönemlerinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar anket uygulanmasından önce bilgilendirilmiş onam formunu işaretleyerek araştırmaya gönüllü olmuşlardır. Verilerin analizi R temelli JAMOVI programında betimsel

istatistikler ve t testi kullanılarak tamamlanmıştır. Nitel veriler ise MAXQDA ile betimsel içerik analizi yoluyla kodlanmıştır.

Bulgular ve Tartışma: Analizler sonucunda öğrencilerin en fazla ruh sağlığı psikolojik danışması (%47) ve okul psikolojik danışmasına (%31) ilgi duydukları görülmüştür. Öğrencilerin %13'ü aile psikolojik danışmasına, %7'si kariyer psikolojik danışmasına ve %3'ü rehabilitasyon psikolojik danışmasına ilgi duymaktadır. Buna paralel olarak öğrencilerin çoğunluğu danışma merkezinde (%32) ve kamuya bağlı okullarda (%30) çalışmayı istemektedir. Öğrencilere mezun olduklarinda ilk calisacaklari yerin neresi olacağını düşündükleri sorulduğunda ise öğrencilerin yarıdan fazlası (%72) kamu veya özelde bir okulda çalışacaklarını düşünmektedir. Öğrencilerin kariyer istekleri ile kariyer beklentileri arasındaki farkı belirlemek için yazarlar tarafından tüm öğrencilerin yanıtları incelenerek "0 = istek ve beklentileri aynı", "1 = istek ve beklentileri birbirinden" farklı şeklinde kodlanmıştır. Buna göre, istek ve beklentileri birbirinden farklı olan öğrenciler tüm grubun %56.8'ini oluşturmaktadır. En fazla farklılık ruh sağlığı psikolojik danışması alanına ilgi duyan öğrenciler (%34) arasında; en az farklılık ise okul danışması alanına ilgi duyan öğrenciler (%24) arasında görülmektedir. Diğer bir ifadeyle ruh sağlığı psikolojik danışmasına ilgi duyan öğrenciler mezun olduklarında isteseler bile o alanda çalışamayacaklarını düşünmektedir. Farklılık olan öğrencilerden bu farklılığı kısaca açıklamaları istenmiştir. Elde edilen nitel veriler betimsel içerik analizi ile kodlandığında istenilen alanda iş olanaklarının sınırlılığı, ilgili alanda işe daha kolay giriş imkanı, işe girme sürecinin uzun olması, ekonomik koşullar ve yetersizlik hisleri, öğrencilerin farklılıkları açıklama konusunda en çok öne sürdükleri açıklamaları oluşturmaktadır. Son olarak öğrencilerden gelecekteki ilk işlerinde ne kadar mutlu olacaklarına ve iş bulma konusunda ne kadar kaygılı hissettiklerine ilişkin bir derecelendirme yapmaları istenmiştir. 1'den 10'a kadar yapılan bu derecelendirmelerin kariyer istek ve beklentileri farklı ve aynı olanlarda değişip değişmediği t testi ile incelenmiştir. İş bulmaya ilişkin derecelendirmelerde bir farklılık gözlemlenmezken [$t(204)=3.82$, $p < .001$], kariyer istek ve beklentileri farklı olan öğrencilerin aynı olan öğrencilere göre ilk iş deneyimlerindeki mutluluk konusunda yaptıkları derecelendirmelerin daha düşük olduğu görülmüştür [$t(204)=1.22$, $p = .22$]. Araştırmanın bulguları literatürle birlikte tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *kariyer gelişimi, kariyer istekleri, kariyer beklentileri, istek beklenti uyuşmazlığı, psikolojik danışma ve rehberlik*

Turkish Adaptation of The Beliefs about Losing Control Inventory and its Psychometric Properties

Prof. Dr. Seval Erden Çınar, Marmara Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Fadile Zeynep Çaykuş, Marmara Üniversitesi ;Arş. Gör. Ece Yağcı Akgündüz, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Control is essential in regulating emotions and providing a sense of security in sustaining human life. Thoughts about losing control negatively affect individuals' mental health. In this context, it is essential to identify individuals' beliefs about losing control of their cognitions, actions, emotions, and bodily reactions. This study aims to adapt the Beliefs About Losing Control Inventory, developed by Radomsky and Gagné in 2020, to Turkish culture and to conduct validity and reliability studies. The original form of the Beliefs About Losing Control Inventory (BALCI) consists of 21 items and three sub-dimensions. The first sub-dimension was named Negative Beliefs About Losing Control Over One's Thoughts, Behaviors, and Emotions; the second sub-dimension was named Beliefs About the Importance of Keeping Control; and the third sub-dimension was named Beliefs About Losing Control Over One's Body/Bodily Functions. The internal consistency coefficient of the 4-point Likert-type inventory was .93. In this adaptation study, the research sample consisted of volunteer adult individuals selected by a convenient sampling method. In the inventory adaptation process, after obtaining the necessary permissions from the researchers who developed the inventory, the linguistic validity of the inventory was tested. For this purpose, 13 experts in the field of psychological counseling and guidance were asked to translate the inventory into Turkish. The researchers of the study examined the 13 translations obtained and created the Turkish form of the inventory. The form was sent to the same 13 experts and translated back into English by eight experts. The back translations and the original form were analyzed for consistency. After the Turkish version of the inventory was created, the original and Turkish versions were administered to people fluent in English and Turkish at a two-week interval to measure linguistic equivalence, and the correlation and significance between the data were examined. As a result of the tests, it was determined that the inventories were significantly related, and there was no significant difference between them. The data analysis process in the study is ongoing. Confirmatory factor analysis will be conducted to examine the inventory's construct validity, and test-retest coefficients and Cronbach alpha values will be calculated within the scope of reliability analysis. In order to evaluate the criterion validity, the correlation values between the Beliefs About Losing Control İnventory and the data obtained from the Automatic Thoughts Scale, the Cognitive Triad Inventory, and the Spielberger Trait State Anxiety Scale were examined. The study's findings will be discussed within the literature framework, and recommendations will be presented.

Keywords: *Control, Loss of Control, Inventory Adaptation, Validity, Reliability*

Kontrolü Kaybetmeye İlişkin İnançlar Envanteri'nin Tükçe'ye Uyarlanması ve Psikometrik Özelliklerinin Hesaplanması

Kontrol, insan yaşamının sürdürülmesinde duyguların düzenlenmesi ve güvenlik hissinin sağlanmasında etkili bir rol üstlenmektedir. Kontrolü kaybetmeye ilişkin düşünceler ise bireylerin ruh sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu kapsamda, bireylerin bilişlerinin, eylemlerinin, duygularının ve bedensel tepkilerinin kontrolünü kaybetmeye dair inançlarının belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmada Radomsky ve Gagné tarafından 2020 yılında geliştirilmiş olan Kontrolü Kaybetmeye İlişkin İnançlar Envanteri'nin (Beliefs About Losing Control) Türk kültürüne uyarlanması ile geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Kontrolü Kaybetmeye İlişkin İnançlar Envanteri'nin orijinal formu 21 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Birinci alt boyut, Kişinin Düşünceleri, Davranışları ve Duyguları Üzerindeki Kontrolünü Kaybetmesine İlişkin Olumsuz İnançları olarak; ikinci alt boyut, Kişinin Kontrolü Elinde Tutmanın Önemine İlişkin İnançları ve üçüncü alt boyut ise Kişinin Bedeni/Bedensel İşlevleri Üzerindeki Kontrolünü Kaybetmeye İlişkin İnançları olarak isimlendirilmiştir. Puanlaması 4'lü likert tipinde olan envanterin iç tutarlılık katsayısı .93 olarak belirtilmiştir. Uyarlamanın yapıldığı bu çalışmada araştırmanın örneklemini uygun örnekleme yöntemiyle seçilen gönüllü yetişkin bireyler oluşturmaktadır. Envanterin uyarlanması sürecinde envanteri geliştiren araştırmacılardan gerekli izinler alındıktan sonra, envanterin dilsel geçerliğinin sınanması sağlanmıştır. Bunun için ilk olarak psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanında uzman olan 13 kişiden envanteri Türkçeye çevirmeleri istenmiştir. Elde edilen 13 çeviri çalışmanın araştırmacıları tarafından incelenmiş ve envanterin Türkçe formu oluşturulmuştur. Oluşturulan form aynı 13 uzmana ulaştırılmış ve 8 uzman tarafından tekrar İngilizceye çevrilmiştir. Geri çeviriler ve orijinal form, tutarlılık açısından incelenmiştir. Envanterin Türkçe formunun oluşturulmasıyla birlikte dilsel eşdeğerliği ölçmek amacıyla İngilizce ve Türkçeyi iyi düzeyde bilen kişilere iki hafta arayla, envanterin orijinal ve Türkçe formları uygulanarak veriler arasındaki korelasyon ve anlamlılık incelenmiştir. Gerçekleştirilen testler sonucunda envanterlerinin anlamlı düzeyde ilişkili olduğu ve aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmada veri analizi süreci sürmektedir. Envanterin yapı geçerliğinin incelenmesi amacıyla doğrulayıcı faktör analizi, güvenirlik analizleri kapsamında test tekrar test katsayıları ile Cronbach alpha değerleri hesaplanacaktır. Ölçüt geçerliliğinin değerlendirilmesi amacıyla Kontrolü Kaybetmeye İlişkin İnançlar Envanteri ile Otomatik Düşünceler Ölçeği, Bilişsel Üçlü Envanteri ve Spielberger Sürekli Durumluk Kaygı Ölçeği'nden elde edilen veriler arasındaki korelasyon değerleri incelenmiştir. Araştırmada elde edilecek bulgular literatür çerçevesinde tartışılarak öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Kontrol, Kontrolü Kaybetme, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik*

Impact of Cognitive Behavioral Therapy-Based Bullying Bystander İntervention Program on Primary School Students Bullying İntervention Skills

Uzm. Psk. Danışman Bilge Nur ÇELEBİ, Milli Eğitim Bakanlığı; Klinik Psikolog Hüseyin Berken BİNAY, Milli Eğitim Bakanlığı

Aim: The aim of this research is to develop a Cognitive Behavioral Therapy-Based Bullying Bystander İntervention Program to improve the bullying intervention skills of primary school students, who constitute the bullying bystander group, by taking as reference the high-impact studies developed to reduce peer bullying and tendency to bullying.

Method: This research will be conducted experimentally to determine the effect of the bullying bystander intervention program, developed based on cognitive behavioral therapy methods, techniques and strategies, in increasing the bullying intervention skills of primary school students. (Büyüköztürk, 2023).

Results: In the 1970s, due to violent suicide incidents in Swedish schools, peer bullying, which entered the literature with the studies of Prof. Dr. Dan Olweus (Olweus, 1996; Smith, 2013), is a very common and risky problem in almost every part of the world today (Smith and Robinson, 2019; Yu and Zhao, 2021). One or a group of children to their peers who they see as physically or psychologically weaker than themselves these are aggressive behaviors that are deliberately committed repeatedly under the so-called law of dominance, submission and silence (Çelebi, 2023). Based on the definition, it can be seen that the roles of bully and victim are at the center of bullying incidents. However, over time, considering its nature as a social network and group dynamics, it has been understood that bullying should be evaluated not only in terms of the bully and victim dimension, but also with other participant roles (Salmivalli, Lagerspetz, Björkqvist, Österman, and Kaukiainen, 1996; Salmivalli, 1999; Yıldırım, 2012). These roles generally consist of different statuses: "Assistant" who helps the bully, "Reinforcer" who provokes the bully, "Advocate" who helps the victim by supporting him, and "Bystander" who remains neutral by not intervening in the bullying (Salmivalli et al., 1996). Some studies examining the place of these roles in bullying-related experiences show that the most common participant role consists of bystanders (Gökkaya and Tekinsav Sütçü, 2020; Newman, 2010; Padgett and Notar, 2013). There are high-impact studies (such as KiVa, STAC) showing that bullying-related incidents significantly decrease with the activation of the bystander group and the effectiveness of bullying intervention skills. (Midgett, Doumas, and Johnston, 2017; Williford, Boulton, Noland, Little, Kärnä, and Salmivalli, 2012). These studies are based on different theoretical approaches. When both national and international literature was examined, no study was found based on CBT-based bystander intervention. CBT is an evidence-based therapy model that has a very strong therapeutic effect not only in adults but also in children (Özcan and Çelik, 2017; Sorias, 2020, Stallard, 2021). CBT, which aims to achieve improvement in emotions and behaviors by using a number of principles, techniques and strategies aimed at changing thought processes, has also demonstrated very effective results in peer bullying intervention studies. These studies are mainly focused on bully or victim roles (Çelebi, 2023; Fung, Gerstein, Yuichung and Hutchison, 2013; Gökkaya, 2015; Rajabi, Bakhshani, Saravani, Khanjani and Bagian, 2017; Wibowo and Sunawan, 2021). It is thought

that it is a very important issue to examine the effectiveness of the programs to be developed based on CBT principles, techniques and strategies in preventing and reducing bullying by providing intervention skills to the bystander group, which constitutes the largest number of students in bullying-related incidents, and making this group active in the role of advocate.

Conclusion: It is thought that there is a need to develop CBT-based programs, which are the basis of highly effective studies in child psychopathology and pedagogy, to transform a large group of students who are involved in bullying as bystanders into a potential force in preventing or stopping bullying and to provide skills for bystander intervention.

Keywords: *Bystander, cognitive behavioral therapy, bystander intervention in bullying*

Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli Zorbalığa Seyirci Müdahale Programının İlkokul Öğrencilerinin Zorbalığa Müdahale Becerileri Üzerindeki Etkisi

Amaç: Bu araştırmanın amacı, akran zorbalığı ve zorbalığa eğilimi azaltmak için geliştirilen etki düzeyi yüksek çalışmaları referans alarak, zorbalığa seyirci grubunu oluşturan ilkokul öğrencilerinin zorbalığa müdahale becerilerini artırmak için Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli Zorbalığa Seyirci Müdahale Programı geliştirmektir.

Yöntem: Bu araştırma bilişsel davranışçı terapi yöntem, teknik ve stratejilerine dayalı olarak geliştirilen zorbalığa seyirci müdahale programının ilkokul öğrencilerinin zorbalığa müdahale becerilerini artırmadaki etkisini belirlemek için deneysel olarak yürütülecektir. (Büyüköztürk, 2023).

Bulgular: İsveç okullarında şiddete dayalı yaşanan intihar olaylarına bağlı olarak 1970'li yıllarda Prof. Dr. Dan Olweus'un yaptığı çalışmalar ile literatüre giren (Olweus, 1996; Smith, 2013), bugün dünyanın hemen her yerinde oldukça yaygın ve riskli bir sorun olan akran zorbalığı (Smith ve Robinson, 2019; Yu ve Zhao, 2021), bir veya bir grup çocuğun fiziksel veya psikolojik olarak kendilerinden daha güçsüz gördükleri akranlarına, sözde baskınlık, boyun eğme ve sessizlik yasası altında, kasıtlı olarak tekrar tekrar yaptığı saldırı içerikli davranışlardır (Çelebi, 2023). Tanımından hareketle zorbaca olayların merkezinde zorba ve kurban rollerinin yer aldığı görülmektedir. Ancak zamanla sosyal bir ağ olma özelliği ve grup dinamikleri dikkate alındığında zorbalığın sadece zorba ve kurban boyutuyla değil, diğer katılımcı rolleriyle birlikte değerlendirilmesi gerektiği anlaşılmıştır (Salmivalli, Lagerspetz, Björkqvist, Österman, ve Kaukiainen, 1996; Salmivalli, 1999; Yıldırım, 2012). Genel olarak farklı statülerden oluşan bu roller: Zorbaya yardımcı olan "Asistan", zorbayı kışkırtan "Pekiştirici", mağduru destekleyerek ona yardım eden "Savunucu", zorbalığa herhangi bir müdahalede bulunmayarak tarafsız kalan "İzleyicilerden" oluşmaktadır (Salmivalli ve ark., 1996). Bu rollerin zorbalığa bağlı yaşantılar içindeki yerini ele alan bazı araştırmalar en yaygın katılımcı rolünün izleyicilerden oluştuğunu göstermektedir (Gökkaya ve Tekinsav Sütçü, 2020; Newman, 2010; Padgett ve Notar, 2013). İzleyici grubun aktivasyonu ve zorbalığa müdahale becerilerinin etkin kılınması ile zorbalığa bağlı olayların anlamlı bir şekilde azaldığını gösteren etki düzeyi oldukça yüksek çalışmalar (KiVa, STAC gibi) bulunmaktadır. (Midgett, Doumas ve Johnston, 2017; Williford, Boulton, Noland, Little, Kärnä ve Salmivalli, 2012). Bu çalışmalar farklı kuramsal yaklaşımlara dayanmaktadır. Hem ulusal hem de uluslararası literatür incelendiğinde BDT temelli seyirci müdahalesine dayalı yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. BDT, sadece yetişkinlerde değil çocuklarda yapılan çalışmalarda da sağaltıcı etkisi oldukça güçlü olan kanıta dayalı bir terapi modelidir (Sorıas, 2020, Stallard, 2021). Duygu ve davranışlardaki iyileşmeyi düşünce süreçlerinin değiştirilmesine yönelik birtakım ilke, teknik ve strateji kullanarak gerçekleştirmeyi amaçlayan BDT, akran zorbalığına müdahale çalışmalarında da oldukça etkili sonuçlar ortaya koymuştur. Bu çalışmalar ağırlıklı olarak zorba ya da kurban rollerine yöneliktir (Çelebi, 2023; Fung ve arkadaşları, 2013; Gökkaya, 2015; Rajabi ve arkadaşları, 2017; Wibowo ve Sunawan, 2021). Zorbalığa bağlı olaylarda en kalabalık öğrenci kitlesini oluşturan seyirci grubuna müdahale becerisi kazandırarak, bu grubu savunucu rolünde etkin kılmak ve böylece zorbalığı önleme ve azaltma

noktasında BDT ilke, teknik ve stratejilerine dayalı olarak geliştirilecek programların etkinliği açısından incelenmesinin oldukça önemli bir konu olduğu düşünülmektedir.

Sonuç: Zorbalığa seyirci rolüyle dahil olan geniş bir öğrenci kitlesini zorbalığı önlemek ya da durdurmada potansiyel bir güce dönüştürmek ve seyirci müdahalesine yönelik beceriler kazandırmada, çocuk psikopatolojisi ve pedagojisinde oldukça etkili çalışmalara dayanak olan BDT temelli programların geliştirilmesine ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Zorbalığa seyirci rolü, bilişsel davranışçı terapi, zorbalığa seyirci müdahalesi*

The Mediating Role of Positive Rumination and Negative Rumination in the Relationship between Intolerance of Uncertainty and Interpersonal Problem Solving

Dr. Ayşe Demirci, Milli Eğitim Bakanlığı; Prof. Dr. Coşkun Arslan, Necmettin Erbakan Üniversitesi

In this research, the mediating roles of positive rumination and negative rumination in the relationship between intolerance of uncertainty and interpersonal problem solving were examined. 983 university students participated in the research. Research data were collected via the “Personal Information Form”, "Interpersonal Problem-Solving Inventory", "Positive and Negative Rumination Scale" and "Intolerance of Uncertainty Scale". In the analysis of the data SPSS 26.0 package programme for Pearson Correlation Coefficient and SPSS Process Macro (Model 4) for the effect of mediating variables were used. A significant positive relationship was found between intolerance of uncertainty and the sub-dimensions of the interpersonal problem-solving inventory (approaching problems in a negative way, constructive problem solving, lack of self-confidence, unwilling to take responsibility, insistent-persevering approach). A significant negative relationship was found between positive rumination and approaching problems in a negative way, lack of self-confidence and unwilling to take responsibility; a significant positive relationship was found between positive rumination and constructive problem solving and insistent-persevering approach. There was a significant positive relationship between negative rumination and approaching problems in a negative way, lack of self-confidence and unwilling to take responsibility, a significant negative relationship with constructive problem solving, and no significant relationship with insistent-persevering approach.

It was found that the indirect effect of intolerance of uncertainty on approaching problems in a negative way, constructive problem solving, insistent-persevering approach through the mediation of positive rumination was significant. In addition, the indirect effect of intolerance of uncertainty on lack of self-confidence and unwilling to take responsibility through the mediation of positive rumination was not significant.

It was found that the indirect effect of intolerance of uncertainty on approaching problems in a negative way, lack of self-confidence, and unwilling to take responsibility through the mediation of negative rumination was significant. In addition, the indirect effect of intolerance of uncertainty on constructive problem solving and insistent-persevering approach through the mediation of negative rumination was not significant. The findings of the study were discussed within the framework of the related literature and suggestions were made for future research.

*This research was derived from the doctoral dissertation prepared by the first author under the consultancy of the second author.

Keywords: *Intolerance of Uncertainty, Interpersonal Problem Solving, Positive Rumination, Negative Rumination, Mediation*

Belirsizliğe Tahammülsüzlük ile Kişiler Arası Problem Çözme Arasındaki İlişkide Olumlu ve Olumsuz Ruminasyonun Aracılık Rolü

Bu araştırmada belirsizliğe tahammülsüzlük ile kişiler arası problem çözme arasındaki ilişkide olumlu ruminasyon ve olumsuz ruminasyonun aracı rolleri incelenmiştir. Araştırmaya 983 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma verileri "Kişisel Bilgi Formu", "Kişiler Arası Problem Çözme Envanteri", "Olumlu ve Olumsuz Ruminasyon Ölçeği" ve "Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği" aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde Pearson Korelasyon Katsayısı için SPSS 26.0 paket programı ve aracı değişkenlerin etkisi için SPSS Process Makro (Model 4) kullanılmıştır. Belirsizliğe tahammülsüzlük ile kişiler arası problem çözme envanteri alt boyutları (probleme olumsuz yaklaşma, yapıcı problem çözme, kendine güvensizlik, sorumluluk almama, ısrarcı-sebatkâr yaklaşım) arasında anlamlı pozitif ilişki bulunmuştur. Olumlu ruminasyon ile probleme olumsuz yaklaşma, kendine güvensizlik ve sorumluluk almama arasında anlamlı negatif ilişki bulunmuştur. Olumlu ruminasyon ile yapıcı problem çözme ve ısrarcı-sebatkâr yaklaşım arasında anlamlı pozitif ilişki bulunmuştur. Olumsuz ruminasyon ile probleme olumsuz yaklaşma, kendine güvensizlik ve sorumluluk almama arasında anlamlı pozitif ilişki bulunmuştur. Olumsuz ruminasyon ile yapıcı problem çözme arasında anlamlı negatif ilişki bulunmuştur. Olumsuz ruminasyon ile ısrarcı-sebatkâr yaklaşım arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Belirsizliğe tahammülsüzlüğün olumlu ruminasyon aracılığıyla probleme olumsuz yaklaşma, yapıcı problem çözme, ısrarcı-sebatkâr yaklaşım üzerindeki dolaylı etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur. Ayrıca belirsizliğe tahammülsüzlüğün olumlu ruminasyon aracılığıyla kendine güvensizlik ve sorumluluk almama üzerindeki dolaylı etkisinin anlamlı olmadığı görülmüştür. Belirsizliğe tahammülsüzlüğün olumsuz ruminasyon aracılığıyla probleme olumsuz yaklaşma, kendine güvensizlik, sorumluluk almama üzerindeki dolaylı etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur. Ayrıca belirsizliğe tahammülsüzlüğün olumsuz ruminasyon aracılığıyla yapıcı problem çözme, ısrarcı-sebatkâr yaklaşım üzerindeki dolaylı etkisinin anlamlı olmadığı görülmektedir. Araştırmanın bulguları ilgili literatür çerçevesinde tartışılmış ve gelecekte yapılacak araştırmalara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

*Bu araştırma, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı doktora tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Belirsizliğe Tahammülsüzlük, Kişiler Arası Problem Çözme, Olumlu Ruminasyon, Olumsuz Ruminasyon, Aracılık Modeli*

The Relationship of Post-Earthquake Trauma Reaction with Internet and Digital Game Addiction in Adolescents

Doç. Dr. Mustafa GÜLER, Selçuk Üniversitesi; Öğretmen Nevriye Gökçe ŞENSES, MEB

The purpose of the study, February 6, 2023 to determine the relationship between the trauma response, their internet addiction and digital game addiction levels, which occur in adolescents directly affected by the Kahramanmaraş earthquake, and the gender of this relationship, whether or not to get psychological diagnosis, etc. is to investigate whether it differs significantly depending on the situation. This research is designed as a descriptive and relational research model. The study group of the research is high school and secondary school students consisting of 116 girls and 101 boys. The research used the Revised Child Event Effect Scale-13, Internet Addiction Scale, Digital Game Addiction Scale and Personal Information Form as data collection tool. Volunteering is based on the data collection process. Pearson Moments Multiplication Correlation Coefficient, Simple Linear Regression Analysis to determine the relationships of the variables involved in the research in the analysis of data; In the binary group comparisons of the data obtained, the Mann Whitney U test, Kruskall Wallis test was used to compare more than two groups. Statistics were made with the SPSS 23 program and the level of statistical significance was accepted as $p<0.05$ in all evaluations.

According to the analysis results, there was a positive and moderate relationship between the participants' trauma response levels and internet addiction; A positive and low correlation was found between trauma response levels and digital game addiction levels. Accordingly, as the trauma response level of adolescents affected by the earthquake increases, their digital game and internet addiction levels also increase. When looking at whether adolescents' trauma response predicts internet and digital game addiction: adolescents' trauma response levels account for 10.9% of the variance in internet addiction levels; Trauma response levels of adolescents explain 6.5% of digital game addiction levels. Additionally, when examining whether adolescents' trauma response levels, internet addiction and digital game addiction levels differ according to gender; It was determined that girls' trauma reactions were significantly higher than boys' trauma reactions ($p<.05$), and boys' digital game addiction levels were significantly higher than girls' digital game addiction levels ($p<.05$). Trauma reactions and addiction levels; When the adolescents are examined according to their father's educational status and school types (public, private), it is seen that there is no significant difference between the groups.

Keywords: *Digital Game Addiction, Internet Addiction, Trauma Response*

Ergenlerde Deprem Sonrası Travma Tepkisinin İnternet ve Dijital Oyun Bağımlılığı ile İlişkisi

Çalışmanın amacı, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremden doğrudan etkilenen ergenlerde ortaya çıkan travma tepkisinin, onların internet bağımlılığı ve dijital oyun bağımlılığı düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek ve bu ilişkinin cinsiyet, psikolojik tanı alıp almama vb. durumlara göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini araştırmaktır. Bu araştırma betimsel ve ilişkisel bir araştırma modeli olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 116 kız, 101 erkekten oluşan lise ve ortaokul öğrencileridir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Revize Edilmiş Çocuk Olayın Etkisi Ölçeği-13, İnternet Bağımlılığı Ölçeği, Dijital Oyun Bağımlılığı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde gönüllülük esas alınmıştır. Verilerin analizinde araştırmada yer alan değişkenlerin ilişkilerini belirlemek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı, Basit Doğrusal Regresyon Analizi; elde edilen verilerin ikili grup karşılaştırmalarında ise Mann Whitney U testi, ikiden fazla grupların karşılaştırılmasında ise Kruskall Wallis testi kullanılmıştır. İstatistikler SPSS 23 programıyla yapılmış ve yapılan tüm değerlendirmelerde istatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre katılımcıların travma tepki düzeyleri ile internet bağımlılığı arasında pozitif yönde ve orta; travma tepki düzeyleri ile dijital oyun bağımlılığı düzeyleri arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde ilişki bulunmuştur. Buna göre depremden etkilenen ergenlerin gösterdikleri travma tepki düzeyi arttıkça dijital oyun ve internet bağımlılığı düzeyleri de artmaktadır. Ergenlerin travma tepkisinin internet ve dijital oyun bağımlılığını yordayıp yordamadığına bakıldığında ise: ergenlerin travma tepki düzeyleri, internet bağımlılık düzeyleri üzerindeki varyansın %10,9'unu; ergenlerin travma tepki düzeyleri dijital oyun bağımlılığı düzeylerinin ise %6,5'ini açıklamaktadır. Ayrıca ergenlerin travma tepki düzeyleri ile internet bağımlılığı ve dijital oyun bağımlılığı düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelendiğinde; kızların travma tepkilerinin, erkeklerin travma tepkilerine göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($p<,05$), erkeklerin dijital oyun bağımlılığı düzeylerinin ise kızların dijital oyun bağımlılığı düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($p<,05$) belirlenmiştir. Travma tepkileri ile bağımlılık düzeyleri, ergenlerin baba eğitim durumları ve okul türlerine (resmi,özel) göre incelendiğinde ise gruplar arası anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Dijital Oyun Bağımlılığı, İnternet Bağımlılığı, Travma Tepkisi*

Group Counseling Practices: Investigation of Students' Views on Iner Group-Outer Group Model

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep KIZIL ASLAN, Başkent Üniversitesi

Introduction

Psychological counselors trained through the Guidance and Psychological Counseling program are required to acquire certain knowledge and skills in the field of group counseling. The targeted gains are developed through theoretical and practical courses. One of these courses is Group Counseling Practices (GPDU) course. In the GPDU course, students who have taken the theoretical course of Group Counseling are expected to transfer their knowledge into practice. In the application process, students have the chance to gain experience in issues such as creating group purpose, structuring group process, determining strategies and intervention methods, applying basic and advanced skills used in psychological counseling, conducting group leadership, reviewing group dynamics and giving and receiving effective feedback. Different models are used during this training. In one of these models, the iner group-outer group model, students take part in the process as leaders, group members and observers. Each week, one of the students leads the group process and receives feedback from all students at the end of the process with supervision. The aim of this study is to examine the views of counselor candidates who took the GPDU course in the spring semester of the 2021-2022 academic year on the ingroup-outgroup model used.

Method

The study group of this study consisted of 14 students studying in the 4th grade of the psychological counseling and guidance undergraduate program of a foundation university in the spring semester of the 2021-2022 academic year and who took the GPDU course. A form with open-ended questions created by the researcher was used as a data collection tool. After the consent of the students who volunteered to participate in the study was obtained, the data were collected anonymously in writing. Content analysis was used to analyze the data. Conceptualizing the data and explaining the meaningful patterns between concepts through themes constitute the basis of this analysis.

Results

Opinions on the iner group-outer group model applied within the scope of the GPDU course were collected in five main themes as a result of the content analysis conducted by following the steps of coding the data, finding themes, organizing the codes and themes, completing and interpreting the findings. These themes were listed as professional development, counseling skills, emotional-mental-behavioral contributions, feedback and suggestions. When the results were analyzed, it was seen that all of the participants stated that the model used was effective and useful. These results show that models in which different roles are tried and effective supervision and feedback processes are operated in psychological counselor education can be useful in gaining competence in working with groups.

Keywords: *group counseling practice, psychological counselor education, psychological counselor candidates, qualitative research.*

Grupla Psikolojik Danışma Uygulamaları: İç Grup-Dış Grup Modeline İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi

Giriş

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık programı aracılığıyla yetiştirilen psikolojik danışmanların grupla psikolojik danışma alanında bilgi ve beceri açısından birtakım kazanımlar elde etmesi gerekmektedir. Hedeflenen kazanımlar kuramsal ve uygulamalı olarak yürütülen dersler aracılığı ile geliştirilmektedir. Bu derslerden biri de Grupla Psikolojik Danışma Uygulamaları (GPDU) dersidir. GPDU dersinde genel olarak Grupla Psikolojik Danışma kuramsal dersini almış öğrencilerden edindikleri bilgileri uygulamaya aktarmaları beklenmektedir. Uygulama sürecinde öğrenciler grup amacı oluşturma, grup süreci yapılandırma, strateji ve müdahale yöntemleri belirleme, psikolojik danışmada kullanılan temel ve ileri düzey becerileri uygulayabilme, grup liderliği yürütebilme, grup dinamiklerini gözden geçirme ve etkili geribildirim verme-alma gibi konularda deneyim kazanma şansını yakalamaktadır. Bu eğitim sırasında farklı modeller kullanılmaktadır. Bu modellerden olan iç grup-dış grup modelinde, öğrenciler hem lider hem grup üyesi hem de gözlemci olarak süreçte yer almaktadır. Her hafta öğrencilerden biri liderlik yaparak grup sürecini yürütmekte ve süreç sonunda süpervizyon eşliğinde tüm öğrencilerden geribildirimler almaktadır. Bu araştırmanın amacı, 2021-2022 öğretim yılı bahar döneminde GPDU dersini almış psikolojik danışman adaylarının kullanılan iç grup-dış grup modeline ilişkin görüşlerini incelemektir.

Yöntem

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 öğretim yılı bahar döneminde bir vakıf üniversitesi RPD lisans programı 4. sınıfında öğrenim gören ve GPDU dersini almış 14 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulmuş açık uçlu soruların yer aldığı form kullanılmıştır. Araştırmaya katılmaya gönüllü öğrencilerin onamları alındıktan sonra veriler anonim bir şekilde yazılı olarak toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Verinin kavramsallaştırılması ve temalar aracılığıyla kavramlar arasındaki anlamlı örüntülerin açıklanması bu analizin temelini oluşturmaktadır.

Bulgular

GPDU dersi kapsamında uygulanan iç grup-dış grup modeline ilişkin görüşler verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tamamlanması ve yorumlanması adımları takip edilerek yapılan içerik analizi sonucu beş temel temada toplanmıştır. Bu temalar; *mesleki gelişim, psikolojik danışma becerileri, duygusal-düşünsel-davranışsal katkılar, geribildirimler* ve *öneriler* şeklinde sıralanmıştır. Elde edilen bulgular incelendiğinde katılımcıların tamamının kullanılan modelin etkili ve yararlı olduğu yönünde görüş bildirdiği görülmüştür. Bu sonuçlar psikolojik danışman eğitiminde farklı rollerin denendiği ve etkili süpervizyon ve geribildirim süreçlerinin işletildiği modellerin grupla çalışma yeterliği kazandırmada yararlı olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *grupla psikolojik danışma uygulaması, psikolojik danışman eğitimi, psikolojik danışman adayları, nitel araştırma.*

Examining the academic motivation levels of students in summer school

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer UYAR, Anadolu Üniversitesi

This study aimed to examine the relationship between academic motivation levels, some demographic variables and academic success of students enrolled in summer school at a state university. Within the framework of this purpose, 334 students registered at a state university were reached in the 2022-2023 summer school period. 188 of these students are female and 146 are male students. According to grade levels, 7 are first grade students, 51 are second grade students, 104 are third grade students, 147 are fourth grade students and 25 are fifth grade students. Research data were collected through the "Academic Motivation Scale" adapted into Turkish by Karataş and Erden (2011) and the personal information form developed by the researcher. The Academic Motivation Scale has 3 basic sub-dimensions: "amotivation", "intrinsic motivation" and "extrinsic motivation", and analyzes regarding these sub-dimensions were carried out within the scope of the research. As a result of the research, it can be stated that summer school students have a medium level of academic motivation. It was observed that there were significant differences in favor of female students in the academic motivation total score and sub-dimensions. In other words, it can be stated that women's levels of amotivation are lower and their levels of extrinsic and intrinsic motivation and general academic motivation are higher compared to men. It has been revealed that there are no significant differences in the academic motivation levels of university students according to grade levels. It is stated that students generally apply for summer school because they have lower-level classes (28.4%), to make it easier for fall or spring semester courses (26%), and to graduate early (11.7%). However, it was revealed that the difference in students' academic motivation levels according to their application reasons was not statistically significant. Finally, the study tested the significance of the relationship between students' general academic grade point averages and academic motivation levels. As a result of the analyses, it was seen that there were significant relationships between these variables. There is a negative relationship between university students' GPA and their lack of motivation; It was observed that there were positive significant relationships between extrinsic motivation, intrinsic motivation and general academic motivation levels. In other words, even if the source of motivation differs, it can be stated that individuals who are motivated by academic life have higher overall academic grade point averages. Summer school is an alternative to the fall and spring semesters, and thanks to this application, students have the opportunity to meet their different academic needs, such as taking courses from lower and upper levels, lightening their course load, graduating early or teaching a single course. However, dissatisfaction with the duration of the summer school application or the way it is implemented is also noteworthy. In the light of this information, research findings revealing the academic motivation levels of students in summer school, which is an alternative application, and the relationship of this level with gender, class level, application reasons and general academic grade point average, may contribute to the needs in this field and the studies to be carried out.

Keywords: *academic motivation, summer school, college student*

Yaz okulundaki öğrencilerin akademik motivasyon düzeylerinin incelenmesi

Bu araştırmada bir devlet üniversinde yaz okuluna kayıtlı öğrencilerin akademik motivasyon düzeylerinin bazı demografik değişkenler ve akademik başarıyla ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde 2022-2023 yaz okulu döneminde bir devlet üniversitesine kayıtlı 334 öğrenciye ulaşılmıştır. Bu öğrencilerin 188'i kadın, 146'sı erkek öğrencidir. Sınıf düzeylerine göre ise 7'si birinci sınıf, 51'i ikinci sınıf, 104'i üçüncü sınıf, 147'si dördüncü sınıf, 25'i ise beşinci sınıf öğrencisidir. Araştırma verileri Karataş ve Erden (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan "Akademik Motivasyon Ölçeği" ve araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu aracılığıyla toplanmıştır. Akademik Motivasyon Ölçeğinin "motivasyonsuzluk", "içsel motivasyon" ve "dışsal motivasyon" şeklinde 3 temel alt boyutu bulunmaktadır ve araştırma kapsamında bu alt boyutlarla ilgili analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda yaz okulu öğrencilerinin orta düzeyde bir akademik motivasyona sahip olduğu ifade edilebilir. Yaz okulundaki öğrencilerin akademik motivasyon toplam puan ve alt boyutlarında kadın öğrenciler lehine anlamlı farklılıkların olduğu gözlenmiştir. Diğer bir ifadeyle kadınların erkeklere kıyasla motivasyonsuzluk düzeylerinin daha düşük olduğu, dışsal ve içsel motivasyon ile genel akademik motivasyon düzeylerinin ise daha yüksek olduğu ifade edilebilir. Sınıf düzeylerine göre ise üniversite öğrencilerinin akademik motivasyon düzeylerinde anlamlı farklılıkların olmadığı ortaya konmuştur. Öğrenciler yaygınlıkla "alttan dersi olduğu" için (%28.4), "güz ya da bahar dönemi derslerini hafifletmek" amacıyla (%26) ve "erken mezun olmak" amacıyla (%11.7) yaz okuluna başvurdukları belirtilmektedir. Bununla birlikte başvuru nedenlerine göre öğrencilerin akademik motivasyon düzeylerindeki farklılaşmanın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ortaya konmuştur. Son olarak, araştırmada öğrencilerin genel akademik not ortalamalarıyla akademik motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin anlamlılığı test edilmiştir. Analizler sonucunda, bu değişkenler arasında anlamlı ilişkilerin olduğu görülmüştür. Üniversite öğrencilerin genel not ortalamasıyla motivasyonsuzlukları arasında negatif yönde; dışsal motivasyon, içsel motivasyon ve genel akademik motivasyon düzeyleri arasında ise pozitif yönde anlamlı ilişkilerin olduğu gözlenmiştir. Diğer bir ifadeyle motivasyon kaynağı farklılaşsa bile akademik yaşantıyla ilgili motivasyona sahip bireylerin genel akademik not ortalamalarının daha yüksek olduğu ifade edilebilir. Yaz okulu uygulaması güz ve bahar dönemlerine alternatif bir uygulamadır ve öğrenciler bu uygulama sayesinde alttan veya üstten ders alma, ders yükünü hafifletebilme, erken mezun olma veya tek dersi verebilme gibi farklı akademik ihtiyaçlarını karşılama imkanı bulabilmektedir. Bununla birlikte yaz okulu uygulamasının süresi veya uygulanma biçimleriyle ilgili memnuniyetsizlikler de dikkati çekmektedir. Bu bilgiler ışığında, alternatif bir uygulama olan yaz okulundaki öğrencilerin akademik motivasyon düzeyleri ve bu düzeyin cinsiyet, sınıf düzeyi, başvuru nedenleri ve genel akademik not ortalamasıyla ilişkisini ortaya koyan araştırma bulguları bu alandaki ihtiyaçların ne olduğuna ve yürütülecek çalışmalara katkı sunabilir.

Anahtar Kelimeler: *Akademik motivasyon, yaz okulu, üniversite öğrencileri*

Examination of University Students' Emotion Regulation Skills in Terms of Attachment Styles and Self-Compassion

Uzm. Psk. Danışman Özgür Kır, Necmettin Erbakan Üniversitesi ; Prof. Dr. Zeliha Traş, Necmettin Erbakan Üniversitesi

This study aims to examine the emotion regulation skills of university students in terms of attachment styles and self-compassion. The participants of this study were determined by random convenience sampling method. The study was conducted with a total of 414 participants, 230 (55.6%) of whom were female students and 184 (44.4%) of whom were male students. The age range of the study group varies between 18 and 26. The average age of the people participating in the research is 20.21. "Emotion Regulation Scale (EDS)" was used to determine the participants' emotion regulation skills, "Experiences in Close Relationships Inventory II (EER II)" was used to measure parental attachment dimensions, and "Self-Compassion Scale (SRS)" was used to determine their self-compassion levels. In addition, the "Personal Information Form" prepared by the researcher was used in order to obtain demographic information of the participants such as age and gender. In the research, descriptive (relational scanning) method, one of the quantitative research methods, was used. SPSS 26.0 package program was used to analyse the obtained data. Accordingly, Pearson product moment correlation was used to calculate the relationship between university students' emotion regulation skills, attachment styles scores and self-compassion scores. Multiple linear regression analysis was conducted to calculate the effect of the scores obtained from the attachment styles and self-compassion scales on the scores received from the emotional regulation skills scale of university students. The relationship between gender and emotion regulation skills scores was calculated by independent samples t test. The findings of the study showed that emotion regulation skills had a positive and significant relationship with attachment styles and self-compassion. As a result of the regression analysis, it was concluded that the avoidant attachment sub-dimension of attachment styles and the consciousness sub-dimension of self-compassion significantly predicted the reappraisal sub-dimension of emotion regulation skills. It was determined that emotion regulation skills did not differ significantly according to gender. The findings were discussed in the light of the relevant literature and suggestions were made according to the results of the research.

Keywords: *Emotion Regulation, Attachment Styles, Self-compassion*

Üniversite Öğrencilerinin Duygu Düzenleme Becerilerinin Bağlanma Stilleri ve Öz-Şefkat Açısından İncelenmesi

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin duygu düzenleme becerilerinin bağlanma stilleri ve öz-şefkat açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın katılımcıları seçkisiz olmayan uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışma; 230'unu (%55.6) kız öğrenciler, 184'ünü (%44.4) erkek öğrenciler oluşturmak üzere toplam 414 katılımcı ile yürütülmüştür. Çalışma grubunun yaş aralığı 18 ile 26 arasında değişmektedir. Araştırmaya katılan kişilerin yaş ortalaması 20.21' dir. Katılımcıların; duygu düzenleme becerilerini belirlemek amacıyla "Duygu Düzenleme Ölçeği (DDÖ)", ebeveyn bağlanma boyutlarını ölçmek amacıyla "Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri II (YİYE II)" ve öz-şefkat düzeylerini belirlemek amacıyla "Öz-Duyarlık Ölçeği (ÖDÖ)" kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların yaş ve cinsiyet gibi demografik bilgilerinin elde edilmesi amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel (ilişkisel tarama) yönteminden faydalanılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesi amacıyla SPSS 26.0 paket programı kullanılmıştır. Buna göre üniversite öğrencilerin duygu düzenleme becerileri, bağlanma stilleri puanları ve öz-şefkat puanları arasındaki ilişkiyi hesaplamak için Pearson momentler çarpım korelasyonu kullanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin duygu düzenleme becerileri ölçeğinden aldığı puanlara, bağlanma stilleri ve öz-şefkat ölçeklerinden alınan puanların etkisini hesaplamak amacıyla çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Cinsiyetin duygu düzenleme becerileri puanları ile ilişkisi bağımsız gruplar t testi ile hesaplanmıştır. Araştırmanın bulguları, duygu düzenleme becerilerinin bağlanma stilleri ve öz-şefkat ile pozitif yönlü anlamlı bir ilişkisi olduğunu göstermiştir. Yapılan regresyon analizi sonucunda, bağlanma stillerinin kaçınan bağlanma alt boyutunun ve öz-şefkatin bilinçlilik alt boyutunun duygu düzenleme becerilerinin yeniden değerlendirme alt boyutunu anlamlı derecede yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Duygu düzenleme becerilerinin cinsiyete göre anlamlı bir farlılık göstermediği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular ile ilgili alanyazın ışığında tartışma yapılarak araştırmanın sonucuna göre önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Duygu Düzenleme, Bağlanma Stilleri, Öz-Şefkat*

The Role of Career Locus of Control, Career Distress and Perceived Social Support in Predicting Career Adaptability of University Students

Arş. Gör. Dr. Elvan Yıldız Akyol, Gazi Üniversitesi; Prof. Dr. Kemal Öztemel, Gazi Üniversitesi

A rapidly changing global economy characterizes this new era. Given these rapid changes, the ability of individuals to adapt to changes has become a lifelong skill that helps them to spend their lives with better quality and success, and all these changes have brought the concept of career adaptability to the agenda. Career adaptability is a psychosocial construct that symbolizes an individual's readiness for and resources to cope with current and potential professional development tasks, professional transitions, and personal traumas. Career locus of control refers to a particular perspective or focus that an individual adopts regarding career development and direction. It reflects an individual's approach to how to make career decisions, set career goals, and progress in their career. Career locus of control is a psychological factor that significantly impacts an individual's career planning and management. Career distress can be defined as difficulty making career decisions, avoiding career thoughts, or setting goals. Career distress can be defined as having trouble making career decisions, avoiding career thoughts, or setting goals. Career distress is quite common among young adults, so much so that university students try to discover units on campus where they can get help to cope with these concerns. In this context, the concept of career adaptability is considered critical to help students cope with the challenging conditions they will face in their careers. On the other hand, social support can be defined as emotional, physical, informative, instrumental, and material assistance provided by the people around the individual, which helps the individual to understand that they are loved, cared for, and valued, and also helps him/her to protect their psychological health by reducing the negative consequences of a crisis or a change in their life and facilitating their adaptation to these critical life events. Social support strengthens adaptation skills to overcome career-related problems and positively affects the development of career adaptability.

Based on this information, this study examined the mediating role of career locus of control, career distress, and perceived social support in predicting career adaptability. The participants of the study consisted of 367 (291 female, 76 male) university students aged between 18 and 28 years old who were studying at different faculties of Gazi University. The study used the Career Adaptability Scale - Short Form, Career Locus of Control Scale, Career Distress Scale, Multidimensional Perceived Social Support Scale, and personal information form prepared by the researchers. The study's dependent variable was career adaptability; the independent variables were career locus of control, career adversity, and perceived social support. IBM SPSS 21 package program was used for statistics. As a result of the correlation analysis, statistically significant positive relationships were found between career adaptability perceived social support, and internal career locus of control. In contrast, statistically significant negative relationships were found between career distress and career locus of control sub-dimensions of luck, powerful others, and helplessness. Multiple regression analysis was conducted with the stepwise method, and the analysis results showed that career distress, internal career locus of control, and social support significantly predicted career adaptability. While career distress alone explained 18% of the variance of career adaptability, it was found to explain 27% when internal career locus of control was added and 29% when social support was added.

Keywords: *career adaptability, career locus of control, career distress, perceived social support*

Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Uyumluluğunu Yordamada Kariyer Denetim Odağı, Kariyer Sıkıntısı ve Algılanan Sosyal Desteğin Rolü

İçinde bulunduğumuz bu yeniçağ hızlı bir şekilde değişen küresel ekonomi ile karakterize bir çağdır. Bu hızlı değişimler göz önüne alındığında, bireylerin değişikliklere uyum sağlama becerisi yaşam boyu hayatlarını daha kaliteli ve başarılı geçirmelerine yardımcı olan bir beceri halini almıştır ve bütün bu değişimler kariyer uyumluluğu kavramını gündeme getirmiştir. Kariyer uyumluluğu, bireyin mevcut ve olması muhtemel mesleki gelişim görevleri, mesleki geçişler ve bireysel travmalara hazırbulunuşluğunu ve bu durumlarla başa çıkma kaynaklarını simgeleyen psikososyal bir yapıdır. Kariyer denetim odağı, bir bireyin kariyer gelişimi ve yönlendirmesi ile ilgili benimsediği belirli bir perspektifi veya odak noktasını ifade eder. Bu, kişinin kariyer kararlarını nasıl alacağına, kariyer hedeflerini nasıl belirleyeceğine ve kariyerinde nasıl ilerleyeceğine dair yaklaşımını yansıtır. Kariyer denetim odağı, bireyin kariyer planlaması ve yönetimi üzerinde önemli bir etkisi olan psikolojik bir faktördür. Kariyer sıkıntısı ise kariyer kararı verme, kariyer düşüncelerinden kaçınma veya hedef belirleme konusunda sıkıntı yaşama olarak tanımlanabilir. Genç yetişkinler arasında kariyer sıkıntısı oldukça yaygındır, öyle ki üniversite öğrencileri bu endişelerle baş edebilmek için kampüste yardım alabilecekleri birimleri keşfetmeye çalışmaktadırlar. Bu bağlamda, kariyer sıkıntısı ile başa çıkmada öğrencilerin kariyerlerinde karşılaşacakları zorlu koşullar ile baş etmelerine yardımcı olacak kariyer uyumluluğu kavramının kritik bir öneme sahip olduğu düşünülmektedir. Diğer bir yandan, sosyal destek, bireyin sevildiğini, önemsendiğini, ona değer verildiğini anlamasını sağlayan, aynı zamanda, yaşamındaki bir krizin, bir değişikliğin olumsuz sonuçlarını azaltıp, bu kritik yaşam olaylarına uyumunu kolaylaştırarak psikolojik sağlığını korumasına yardım eden, bireye çevresindeki insanlar tarafından sağlanan duygusal, fiziksel, bilgilendirici, araçsal ve maddi yardım olarak tanımlanabilmektedir. Sosyal destek, kariyer ile ilgili sorunların üstesinden gelmek amacıyla uyum becerilerini güçlendirmektedir ve kariyer uyumluluğunun gelişmesini olumlu yönde etkilemektedir.

Bu bilgilerden yola çıkarak, bu araştırmada kariyer uyumluluğunu yordamada kariyer denetim odağı, kariyer sıkıntısı ve algılanan sosyal desteğin aracı rolünü incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcılarının Gazi Üniversitesi'nin farklı fakültelerinde öğrenim görmekte olan yaşları 18 ile 28 arasında değişen 367 (291 kadın, 76 erkek) üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği- Kısa Formu, Kariyer Denetim Odağı Ölçeği, Kariyer Sıkıntısı Ölçeği, Çok Boyutlu Sosyal Destek Ölçeği ve araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkeni kariyer uyumluluğu, bağımsız değişkeni ise kariyer denetim odağı, kariyer sıkıntısı ve algılanan sosyal destektir. Temel istatistikler için IBM SPSS 21 paket programı kullanılmıştır. Gerçekleştirilen Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı analizi sonucunda, kariyer uyumluluğu ile algılanan sosyal destek ve kariyer denetim odağının alt boyutu olan içtenlik ile arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunurken, kariyer sıkıntısı ve kariyer denetim odağının alt boyutları olan şans, güçlü diğerleri ve çaresizlik arasında ise negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Çoklu regresyon analizi stepwise metodu ile gerçekleştirilmiş ve analiz sonucunda kariyer sıkıntısı, içsel kariyer denetim odağı ve sosyal desteğin kariyer uyumluluğunu anlamlı şekilde yordadığı görülmüştür. Kariyer sıkıntısı, kariyer uyumluluğuna ait varyansın tek başına %18'ini açıklarken, içsel kariyer denetim odağı eklendiğinde %27'sini ve sosyal destek eklendiğinde ise %29'unu açıkladığı bulgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer uyumluluğu, kariyer denetim odağı, kariyer sıkıntısı, algılanan sosyal destek*

Utilization of Systemic Therapy Methods in the Classroom Environment: A Case Example

Psikolojik Danışman Muharrem Keskin, Samsun, Vezirköprü, Atatürk Ortaokulu; Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sarıkaya, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Systemic therapy approaches that have emerged through the application of general systems theory to family counseling are based on the assumption that the source of problems lies more in the relationships and functionality of family systems than in individuals. In the literature, there are several systemic approaches that emphasize family functionality and group dynamics rather than individual pathology. According to these approaches, problems within a family cannot be attributed to a single individual. In other words, the issue is not solely under the control of one person. Undesired behaviors and pathologies serve a purpose within the system, and individuals tend to resist change in order to maintain the current state of the system. In systemic approaches, structural and systemic interventions such as identifying and interrupting interaction sequences, regulating boundaries between system elements, defining and changing roles, and systemic reframing, as well as paradoxical interventions like going slow, doing more of the same, and dangers of improvement are frequently used.

When examining the literature, it becomes evident that systemic approaches are applied in family counseling but methods based on these approaches are also used in individual counseling. Research findings demonstrate the successful application of these approaches not only in addressing individual issues of school-age children but also in resolving problems related to school. In this study, a case example is presented based on the conceptualization of a classroom problem using systemic approaches and the application of intervention methods based on systemic approaches.

The case example involves a seventh-grade class in a middle school in the Central Black Sea region. Two students in the class frequently engage in arguments with their peers, sometimes involving school administration and parents. The problem was approached not as an individual issue of the two students but as a problem for the entire class, and the case was conceptualized systemically. In addressing the problem, in-class guidance sessions and short-term individual, small group, and family meetings were held. Methods commonly used in systemic theories, such as systemic reframing, revealing failed attempted solutions, changing roles, and going slow, were employed. The study summarizes how the interventions were carried out, student responses to these interventions, and the outcomes of the interventions. Following the interventions, it was observed that in-class arguments ceased, and the students causing the problem began to integrate into other peer groups.

This case example illustrates that systemic interventions can serve as a significant alternative in addressing students' school-related problems. The case example is discussed within the context of previous research, and recommendations are made regarding how systemic approaches can be employed in classroom applications, areas to be considered, and suggestions for future research.

Keywords: *Systemic therapies, School counseling, Case example*

Sistemik Terapi Yöntemlerinin Sınıf Ortamında Kullanılması: Bir Vaka Örneği

Genel sistemler kuramının aile danışmanlığına uygulanması ile ortaya çıkan sistemik terapi yaklaşımları sorunların kaynağının bireylerden çok aile sistemlerinin birbiriyle ilişkisi ve işlevselliği olduğu varsayımına dayalıdır. Literatürde tanımlanmış, bireysel patoloji yerine aile işlevselliği ve grup dinamiklerine önem veren pek çok sistemik yaklaşım bulunmaktadır. Bu yaklaşımlara göre aile içindeki sorunlardan sadece bir kişi sorumlu değildir. Başka bir ifadeyle, sorun tek bir bireyin kontrolünde değildir. İstenmeyen davranış ve patolojilerin sistem içinde bir görevleri vardır ve bireyler değişime direnç göstererek sistemin mevcut durumunu koruma eğilimindedirler. Etkileşimsel örüntüleri tespit etmek ve sekteye uğratmak, sistem öğeleri arasındaki sınırları düzenlemek, rolleri tanımlamak ve değiştirmek, sistemik yeniden çerçeveleme gibi yapısal ve sistemik müdahalelerin yanı sıra yavaş git, aynısından daha fazla yap, değişimin tehlikeleri gibi paradoksal müdahaleler sistemik yaklaşımlarda sıklıkla kullanılmaktadır.

Literatür incelendiğinde sistemik yaklaşımlar aile danışmanlığı uygulamalarında kullanılmakla birlikte, bu yaklaşımlara dayalı yöntemlerin bireysel psikolojik danışmanlık uygulamalarında da kullanıldıkları görülmektedir. Okul çağı çocukların bireysel sorunlarının yanı sıra okula ilişkin problemlerinin çözümünde de bu yaklaşımların başarıyla uygulandığını gösteren araştırma bulguları mevcuttur.

Bu araştırmada sınıf içi bir sorunun sistemik yaklaşımlara göre kavramsallaştırılması ve sistemik yaklaşımlara dayalı müdahale yöntemlerinin uygulanmasına dayalı bir vaka örneği sunulmuştur. Vaka örneği Orta Karadeniz Bölgesinde bulunan bir ortaokulun yedinci sınıfına aittir. Sınıfta bulunan iki öğrenci sıklıkla arkadaşları ile tartışmalar yaşamaktadırlar ve bu tartışmalara zaman zaman okul idaresi ve aileler de dahil olmaktadırlar. Sorun iki öğrencinin bireysel sorunu olarak değil, tüm sınıfın bir sorunu olarak ele alınmış ve vaka sistemik olarak kavramsallaştırılmıştır. Sorunun çözümünde sınıf içi rehberlik oturumları ile kısa süreli bireysel, küçük grup ve aile görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Vakada sistemik kuramlarda sıklıkla kullanılan sistemik yeniden çerçeveleme, denenmiş çözümlerin ortaya çıkarılması, rollerin değiştirilmesi yavaş git gibi yöntemler kullanılmıştır. Kullanılan müdahalelerin nasıl gerçekleştirildiği, bunlara yönelik öğrenci tepkileri ve müdahalelerin sonuçları özetlenmiştir. Müdahale sonrasında sınıf içi tartışmaların sonlandığı, sorun yaratan öğrencilerin diğer arkadaş gruplarına girmeye başladıkları gözlenmiştir.

Vaka örneği sistemik müdahalelerin öğrencilerin okula yönelik sorunlarının çözümünde önemli bir alternatif olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Vaka örneği geçmiş araştırmalar çerçevesinde tartışılmış, sistemik yaklaşımların sınıf içi uygulamalarda nasıl kullanılabileceği, dikkat edilecek konular ve gelecek araştırmalar için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Sistemik terapiler, Okul psikolojik danışmanlığı, Vaka örneği*

Conflict Resolution Processes of High School Students

Psikolojik Danışman Gamze Tonğuç, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. Ali Özdemir, Marmara Üniversitesi

Conflict is defined as a situation of disagreement or incompatibility experienced by multiple individuals regarding a common phenomenon. Conflict resolution, defined as a process where parties in communication strive to reach a common or positive point despite their conflicting ideas resulting from disagreement situations, can take the form of constructive and destructive solutions. The purpose of this research is to explore high school students' experiences of conflict resolution in the school environment and to reveal students' experiences in the conflict resolution process. Understanding high school students' conflict resolution processes from their perspective is thought to contribute as a facilitator to studies that can be conducted to prevent conflicts that could have destructive outcomes in the school environment, to recognize what needs students may have in conflict resolution processes, and to plan studies that could contribute to students becoming more competent adults in terms of communication skills. In the research, the phenomenology design, one of the qualitative research methods, was used. The study group of this research was included in the research process through criterion sampling and easily accessible sampling methods. In this regard, 10 high school students from different genders and grade levels who had experienced conflict or witnessed conflict in the school environment constitute the study group of the research. Data regarding the types of conflicts experienced in the school, the methods students used in the conflict resolution processes at school, and the factors that made the conflict resolution process difficult or easy at school were obtained through one-on-one interviews using the interview form consisting of semi-structured questions. Content analyses were conducted by creating codes, categories, and themes for the analysis of the data. According to the findings of the research, students expressed the types of conflicts they experienced in the school environment around three main themes based on conflict reasons, reactions given during the conflict, and the termination of the conflict. Emotions expressing conflict reasons included having opposing views, jealousy, feeling of being treated unfairly, and desire to put someone in a difficult situation. Incorrect communication attitudes such as trying to prove oneself, talking behind someone's back, swearing, and provocation; and social relationships such as romantic relationships between boys and girls, past disagreements, and groupings were identified as conflict reasons. Reactions given during the conflict were expressed as physical, verbal, and emotional reactions. The termination of the conflict was either one of the parties attempting to end it or interventions from outsiders. The methods used by students in resolving conflicts at school included constructive communication methods such as waiting to calm down and talk, and apologizing; non-solution methods such as cutting off communication, ending the relationship, and distancing; and evaluating the problem by considering the magnitude of the conflict, the reason, and with whom they experienced it, and seeking help from teachers or mediator students. Factors that made the resolution of conflicts at school difficult were shaped under the categories of communication style, social environment, and personal feelings. Supportive individuals, communication styles, and deterrent factors were identified as factors that facilitated the resolution of conflicts in the school environment.

Keywords: *high school students, conflict, conflict resolution, phenomenology*

Lise Öğrencilerinin Okul Ortamındaki Çatışma Çözme Süreçleri

Çatışma, birden fazla bireyin ortak bir olgu üzerinde yaşadıkları anlaşmazlık/uyumsuz olma durumu olarak tanımlanır. İletişim halinde olan tarafların birbirleriyle uyumlu olmayan fikirleri, anlaşmazlık durumları sonucunda ortak veya olumlu bir noktada olabilmeye çabaladıkları bir süreç olarak tanımlanan çatışma çözme ise yapıcı çözümler ve yıkıcı çözümler şeklinde olabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin okul ortamındaki çatışma çözme deneyimlerini keşfetmek ve öğrencilerin çatışma çözüm süreci deneyimlerini ortaya çıkarmaktır. Lise öğrencilerinin okul ortamındaki çatışma çözme süreçlerini onların perspektifinden derinlemesine anlamanın; okul ortamında yıkıcı sonuçlanabilecek çatışmaların önlenmesine ilişkin yapılabilecek çalışmalara, öğrencilerin çatışma süreçlerinde ne tür ihtiyaçları olabileceğinin fark edilmesine ve bu ihtiyaçların giderilmesine yönelik oluşturulabilecek çalışmalara, öğrencilerin ileride iletişim becerileri konusunda daha yetkin birer yetişkin olabilmelerine katkı sağlayacak çalışmaların planlanmasına kapı aralayıcı olarak katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubu ölçüt örnekleme ve kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemleriyle araştırma sürecine dâhil edilmiştir. Bu doğrultuda; okul ortamında çatışma deneyimlemiş veya çatışmaya tanık olmuş farklı cinsiyet ve sınıf seviyelerinden 10 lise öğrencisi araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan görüşme formu üzerinden birebir görüşme ile okulda yaşanılan çatışma türlerine, öğrencilerin okuldaki çatışma süreçlerinde kullandıkları yöntemlere, okuldaki çatışma çözme sürecini zorlaştıran ve kolaylaştıran faktörlere ilişkin veriler elde edilmiştir. Verilerin analizi için kodlar, kategoriler ve temalar oluşturularak içerik analizleri yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre; öğrenciler, okul ortamında deneyimledikleri çatışma türlerini çatışma sebepleri, çatışma esnasında verilen tepkiler ve çatışmanın sonlanmasına göre üç temel tema etrafında ifade etmişlerdir. Çatışmaların sebepleri olarak karşıt görüşte olma, kıskançlık, haksızlığa uğrama ve zor duruma düşürme isteğini ifade eden duygular; kendini ispatlama çabası, arkadan konuşma, küfür, kışkırtma gibi hatalı iletişim tutumları; kız-erkek romantik ilişkileri, geçmişten gelen anlaşmazlıklar ve gruplaşmalar gibi sosyal ilişkiler tespit edilmiştir. Çatışma esnasında verilen tepkiler fiziksel, sözlü ve duygusal tepkiler olarak ifade edilmiştir. Çatışmanın sonlanması ise taraflardan birinin sonlandırma çabası veya dışarıdan yapılan müdahaleler şeklindedir. Okuldaki çatışmaların çözümünde öğrencilerin kullandığı yöntemler; sakinleşmeyi bekleyerek konuşmak ve özür dilemek gibi yapıcı iletişim yöntemleri, iletişimi kesmek, ilişkiyi bitirmek, uzaklaşmak gibi çözüm sunmayan yöntemler, öğrencilerin çatışmanın büyüklüğünü, sebebini ve kiminle yaşadıklarını değerlendirdikleri problemi anlama, öğretmenlerden veya arabulucu başka öğrencilerden yardım alma olarak tespit edilmiştir. Okuldaki çatışmaların çözümünü zorlaştıran faktörler iletişim biçimi, sosyal ortam ve kişisel duygular kategorileri altında şekillenmiştir. Okul ortamındaki çatışmaların çözümünü kolaylaştıran etmenler olarak da destekleyici kişiler, iletişim biçimleri ve caydırıcı faktörler tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *lise öğrencileri, çatışma, çatışma çözme, olgubilim*

Investigation of Psychometric Properties of Work Volition Scale-Student Form with Vocational and Technical High School Students

Arş. Gör. Dr. Hakan Büyükçolpan, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi; Doç. Dr. Nurten Karacan-Özdemir, Hacettepe Üniversitesi

People make choices in many areas (personal, social, vocational, etc.) throughout their lives. Since choices are an inevitable part of human life, it can be said that the choice an individual makes in one area sometimes affects his/her whole life. Considering that the concept of work, as stated by Blustein (2013), is at the center of life, an individual's vocational choice may periodically affect all areas of life. At this point, the concept of work volition was developed by Duffy et al. (2012) based on the Psychology of Work Framework (Blustein, 2006) related to vocational choices. This concept is defined as an individual's perceived capacity to make vocational choices despite the constraints they experience (Duffy et al., 2012). Based on the definition, it can be said that individuals with a high work volition will have a high perceived capacity to make vocational choices despite the constraints they experience. The aim of this study is to test the psychometric properties of the Work Volition Scale-Student Form on Vocational and Technical Anatolian High School (VTAHS) students, which was developed by Duffy et al. (2012) on university students and adapted into Turkish by Büyükgöze-Kavas et al. (2015) on university students. The study group of the research consists of a total of 545 VTAHS students from 9th, 10th, 11th and 12th grades. In the study, 50.6% were female (n=276) and 49.4% were male (n=269) of the students. According to grades, 27.7% of the students were in 9th grade (n=151), 28.4% in 10th grade (n=155), 20.9% in 11th grade (n=114) and 22.9% in 12th grade (n=125). Demographic Information Form, Work Volition Scale-Student Form and General Self-Efficacy Scale were used as data collection tools in the study. In the Demographic Information Form, information about students' gender, age, grade, field, parental education level and perceived socioeconomic level variables were asked. The Work Volition Scale-Student Form is scored on a 7-point Likert scale (1-strongly disagree, 7-strongly agree) and consists of a total of 16 items and 2 sub-dimensions. The first factor, volition, consists of 7 items measuring the individual's perceived capacity to make future occupational choices; the second factor, constraints, consists of 9 reverse coded items measuring constraints to volition. The General Self-Efficacy Scale is a one-factor scale consisting of 10 items developed by Schwarzer and Jarusalem (1995) and adapted into Turkish by Aypay (2007) on university students. The scale is scored on a 4-point Likert scale (1-completely false, 4-completely true). The psychometric properties of the scale on high school students were tested by Karacan-Özdemir (2016). Confirmatory factor analysis and criterion-related validity were examined for the validity studies of the Work Volition Scale-Student Form. Criterion-related validity was tested with the self-efficacy variable. As a result of the analyses, the two-factor structure of the scale was confirmed and criterion-related validity was ensured. The reliability coefficient of the scale in terms of Cronbach's alpha internal consistency was calculated as α=.75 for the total score, α= .75 for the constrains sub-dimension and α=.70 for the volition sub-dimension. As a result, the scale was found to be a valid and reliable measurement tool for VTAHS students.

Keywords: *work volition, validity, reliability, vocational and technical high school students*

Çalışma İradesi Ölçeği-Öğrenci Formunun Psikometrik Özelliklerinin Mesleki ve Teknik Lise Öğrencilerinde İncelenmesi

İnsanlar yaşamları boyunca hayatlarının pek çok alanında (kişisel, sosyal, mesleki vs.) seçimler yapmaktadır. Seçimlerin insan hayatının kaçınılmaz bir parçası olması nedeniyle bireyin bir alanda yaptığı seçimin bazen tüm yaşamını etkilediği söylenebilir. Blustein (2013) tarafından belirtilen iş kavramının yaşamın merkezinde yer alan bir kavram olduğu düşünüldüğünde özellikle bireyin mesleki anlamda yapacağı bir tercih dönemsel olarak tüm yaşam alanlarını etkileyebilir. Bu noktada mesleki seçimlerle ilgili Çalışma Psikolojisi Çerçevesine (Blustein, 2006) dayalı olarak Duffy ve diğerleri (2012) tarafından çalışma iradesi kavramı geliştirilmiştir. Bu kavram, bireyin deneyimlediği kısıtlılıklara rağmen mesleki seçimler yapmak için algıladığı kapasitesi olarak tanımlanmaktadır (Duffy ve diğerleri, 2012). Tanımdan hareketle, çalışma iradesi yüksek olan bireylerin deneyimledikleri kısıtlamalara rağmen mesleki tercih yapabilme anlamında algıladıkları kapasitelerinin yüksek olacağından söz edilebilir. Bu çalışmanın amacı Duffy ve diğerleri (2012) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde geliştirilen ve Büyükgöze-Kavas ve diğerleri (2015) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde Türkçeye uyarlanan Çalışma İradesi Ölçeği-Öğrenci Formunun psikometrik özelliklerinin Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (MTAL) öğrencileri üzerinde test edilmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 9, 10, 11 ve 12. sınıf düzeyinden toplamda 545 MTAL öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada yer alan öğrencilerin %50.6'sı kadın (n=276) ve %49.4'ü erkektir (n= 269). Sınıflara göre öğrencilerin %27.7'si 9. sınıf (n=151), %28.4'ü 10. sınıf (n=155), %20.9'u 11. sınıf (n=114) ve %22.9'u 12. sınıf (n=125) düzeyindedir. Araştırmada veri toplama araçları olarak Demografik Bilgi Formu, Çalışma İradesi Ölçeği-Öğrenci Formu ve Genel Öz-Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Demografik Bilgi Formunda öğrencilerin cinsiyet, yaş, sınıf, alan, anne-baba eğitim düzeyi ve algılanan sosyoekonomik düzey değişkenlerine ilişkin bilgiler sorulmuştur. Çalışma İradesi Ölçeği-Öğrenci Formu 7'li Likert tipinde (1- Kesinlikle katılmıyorum, 7-Kesinlikle katılıyorum) puanlamakta, toplam 16 madde ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır. İlk faktör olan irade, bireyin gelecekteki mesleki seçimlerini yapma konusundaki algılanan kapasitesini ölçen 7 maddeden; ikinci faktör olan kısıtlamalar, iradenin önündeki kısıtlamaları ölçen ve ters kodlanmış 9 maddeden oluşmaktadır. Genel Öz-Yeterlik Ölçeği Schwarzer ve Jarusalem (1995) tarafından geliştirilmiş, Türkçeye Aypay (2007) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde uyarlanmış 10 maddeden oluşan tek faktörlük bir ölçektedir. Ölçek 4'lü Likert tipinde puanlanmaktadır (1-Tamamen yanlış, 4-Tamamen doğru). Ölçeğin lise öğrencileri üzerinde psikometrik özellikleri Karacan-Özdemir (2016) tarafından test edilmiştir. Çalışma İradesi Ölçeği-Öğrenci Formunun geçerlik çalışmaları için doğrulayıcı faktör analizi ve ölçüt bağıntılı geçerliği incelenmiştir. Ölçüt bağıntılı geçerlik özyeterlik değişkeniyle test edilmiştir. Güvenirlik çalışması için Cronbach alfa ve McDonald's Omega güvenirlik katsayıları hesaplanmıştır. Analizler sonucunda ölçeğin iki faktörlü yapısı doğrulanmış ve ölçüt bağıntılı geçerliği sağlanmıştır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık anlamında güvenirlik katsayısı toplam puan için α=.75, engeller alt boyutu için α= .75 ve irade alt boyutu için α=.70 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak, ölçeğin MTAL öğrencileri üzerinde geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *çalışma iradesi, geçerlik, güvenirlik, mesleki ve teknik lise öğrencileri*

"Complex Grief" After Sudden Losses: Reflections of the 6 February 2023 Kahramanmaraş Centred Earthquake

Lisansüstü Öğrencisi Pınar Yaşar, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD; Dr. Öğr. Üyesi Aslı KARTOL, Gaziantep Üniversitesi, Nizip Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD

Grieving after loss is a universal and natural process. It is a process in which people are expected to return to their daily routines by experiencing a decrease in grief reactions after a while. However, in cases of death due to war, accidents or natural disasters, individuals blame themselves, deny the death and get stuck in one of the normal stages of grief (denial, anger, bargaining, depression and acceptance) when the death is unexpected, horrific and traumatic. Traumatic deaths as a result of disasters such as earthquakes, multiple losses and other psycho-socio-economic problems experienced in the process can prevent the survivors from experiencing the normal grief process; the feelings of helplessness and meaninglessness experienced, together with the triggering of prolonged, unresolved and chronic grief, can make grief pathological. All these experiences prepare the ground for the process of "complex grief". Studies related after the recent earthquake in Kahramanmaraş on 6 February 2023, the negative effects of which are still being felt, have shown that people who have experienced loss experience psychological problems. Difficulties in accessing health services after the earthquake, financial losses, inability to access social support resources, being injured in the earthquake or experiencing organ loss, loss of home and job, difficulties in meeting basic needs such as shelter, heating, security, food and clothing increase the severity of the negative impact of these traumatic deaths on individuals. The aim of this study is to explore the concept of complex bereavement and the impact of complex bereavement on the mental health of individuals in the light of the literature. Although there are studies on this concept in the literature, it has been observed that the studies on this topic in Turkey are quite limited. Considering that the inability to cope with the mourning process in a healthy way leads to many mental health problems, it is believed that studies on this concept and related variables will contribute to the literature. It is envisaged that this study will serve as a guide for intervention studies to be carried out on people who have experienced sudden losses in natural disasters such as earthquakes.

Keywords: *Complex grief, grief, earthquake*

Ani Kayıpların Ardından Yaşanan "Karmaşık Yas": 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Merkezli Depremin Yansımaları

Kayıp sonrası yaşanan yas deneyimi evrensel ve doğal bir süreçtir. Kişilerin bir süre sonra yas tepkilerinde azalmalar yaşayarak günlük rutinlerine geri dönmesi beklenen bir süreçtir. Ancak savaş, kaza veya doğal afetler gibi nedenlerle gerçekleşen ölümlerde, ölümün beklenmedik, dehşet verici ve travmatik şekilde olması durumunda bireyler kendilerini suçlamakta, ölümü inkar etmekte ve normal yas evrelerinin (inkar, öfke, pazarlık, depresyon ve kabul etme) birinde saplanıp kalmaktadırlar. Deprem gibi afetler sonucunda ölümlerin travmatik bir şekilde yaşanmış olması, çoklu kayıpların gerçekleşmiş olması ve bu süreçte yaşanılan diğer psikososyo-ekonomik sorunlar, geride kalan bireylerin yasını olağan seyrinde yaşamasını engelleyip; uzamış, çözümlenmemiş ve kronikleşmiş bir yası tetikleyebilmekle birlikte yaşanan çaresizlik ve anlamsızlık duyguları yası patolojik hale getirebilmektedir. Tüm bu yaşantılar "karmaşık yas" sürecine zemin hazırlamaktadır. Yakın zamanda yaşanmış ve olumsuz etkileri halen devam eden 6 şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli deprem sonrası yapılan çalışmalar kayıp yaşayan bireylerin psikolojik problemler yaşadığını göstermiştir. Deprem sonrası sağlık hizmetlerine erişimde güçlükler, maddi kayıplar, sosyal destek kaynaklarına erişememe, depremde yaralanmış olmak ya da organ kaybı yaşamak, ev ve iş yerini kaybetmek, barınma, ısınma, güvenlik, yemek ve giyim gibi temel ihtiyaçların karşılanmasında yaşanan zorluklar gibi durumlar da söz konusu travmatik ölümlerin birey üzerindeki olumsuz etkisinin şiddetini arttırmaktadır. Bu çalışma ile karmaşık yas kavramının ele alınması ve literatür ışığında karmaşık yasın bireylerin ruh sağlığına etkilerini inceleyerek ortaya koymak amaçlanmıştır. Literatürde bu kavramla ilgili çalışmalar olsa da Türkiye'de bu konu ile ilgili çalışmaların oldukça kısıtlı olduğu görülmüştür. Yas sürecinin sağlıklı atlatılamamasının birçok ruhsal probleme yol açtığı göz önünde bulundurulduğunda bu kavram ve ilişkili olabilecek değişkenlerle yapılacak çalışmaların alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu çalışmanın deprem gibi doğal afetlerde ani kayıplar yaşayan bireyler üzerinde çalışılmasının yapılacak müdahale çalışmalarına rehber niteliğinde olması öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Karmaşık yas, yas, deprem*

Relationship Between Cognitive Flexibility and Counselor Self-Efficacy in Counselor Candidates: Mediating Role of Anxiety

Uzm. Psk. Danışman Umut Özden, Ege Üniversitesi; Doç. Dr. Serkan Denizli, Ege Üniversitesi

Studies on psychological counselor candidates are important for their educational and professional development processes. The purpose of this study is to examine the mediating role of trait anxiety in the relationship between cognitive flexibility and psychological counseling self-efficacy perceptions of 4th grade students studying in the Psychological Counseling and Guidance undergraduate program. The sample of the study consisted of a total of 290 counselor candidates from 6 different universities, 213 of whom were female (73.4%) and 77 of whom were male (26.6%). Multi-stage sampling method was used to determine the study group and stratified-cluster sampling methods were used to determine the sample. Personal Information Form, "Cognitive Flexibility Inventory", "Discontinuous State-Trait Anxiety Inventory" and "Counseling Self-Efficacy Scale" were used as data collection tools. Confirmatory Factor Analysis was used to test the construct validity of the scales and Cornbach's Alpha coefficient was calculated to test the internal consistency reliability. Pearson Product Moment Correlation Analysis and Structural Equation Model Analysis were used to examine the relationships between the variables in the study. IBM SPSS 22 and AMOS programs were used to analyze the data.The data required for the research were collected face-to-face at the universities where the research will be conducted. In the structural equation model, the model provided data fit, the Chi-square value was obtained as 2.43 at 4 degrees of freedom. this value was not found to be statistically significant. Indexes of the model indicated an excellent fit. As a result of the structural equation modeling analysis, it was concluded that all paths in the model were significant, trait anxiety played a partial mediating role in the relationship between cognitive flexibility and counseling self-efficacy, and trait anxiety indirectly affected the relationship between cognitive flexibility and counseling self-efficacy. The findings of the study were discussed in the light of the literature and suggestions were made for future research and practitioners in line with the results.

Keywords: *Counseling Self-Efficacy, Cognitive Flexibility, Trait Anxiety*

Psikolojik Danışman Adaylarında Bilişsel Esneklik ve Psikolojik Danışma Öz-yeterliği Arasındaki İlişkide Kaygının Aracı Rolü

Psikolojik danışman adaylarına ilişkin yapılan çalışmalar, adayların eğitim ve mesleki gelişim süreçleri ile ilgili önem taşımaktadır. Bu doğrultuda yapılan araştırmanın amacı, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Lisans programında öğrenim gören 4.sınıf öğrencilerinin bilişsel esneklikleri ve psikolojik danışma öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkide sürekli kaygının aracı rolünü incelemektir. Çalışmanın örneklemini 6 farklı üniversiteden Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans 4.sınıf öğrencisi olan, 213'ü kadın (%73,4), 77'si (%26,6) erkek toplamda 290 psikolojik danışman adayı oluşturmaktadır. Çalışma gurubunu belirlemek için çok aşamalı örnekleme yöntemi kullanılmış olup örneklemi belirlemek amacı ile tabakalı-küme örnekleme yöntemlerinden yararlanılmıştır. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, "Bilişsel Esneklik Envanteri", "Süreksiz Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri" ve "Psikolojik Danışma Öz-Yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeklerin yapı geçerliğinin sınanması amacı ili Doğrulayıcı Faktör Analizi kullanılmış olup, iç tutarlık güvenirliğinin test edilmesi için Cornbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Araştırmada değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacı ile Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi ve Yapısal Eşitlik Modeli Analizinden yararlanılmıştır. Verilerin analizlerinde IBM SPSS 22 ve AMOS programlarından yararlanılmıştır. Araştırma için gerekli veriler araştırmanın yapılacağı ünviersitelerde yüz yüze olacak şekilde toplanmıştır. Oluşturulan yapısal eşitlik modelinde model veri uyumunu sağlamış, Ki-kare değeri 4 serbestlik derecesinde 2,43 olarak elde edilmiştir. bu değeri istatsiki olarak manidar bulunmamıştır. Modele ait İndeksler mükkemmel uyuma işaret etmiştir. Yapısal eşitlik modellemesi analizi sonucunda, modelde yer alan tüm yolların anlamlı olduğu, bilişsel esneklik ve psikolojik danışma öz-yeterliği arasındaki ilişkide sürekli kaygının kısmi aracı rol üstlendiği, bilişsel esneklik ve psikolojik danışma öz-yeterliği arasındaki ilişkiyi sürekli kaygının dolaylı olarak etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya dair bulgular, literatür ışığında tartışılmış olup; sonuçlar doğrultusunda gelecekteki araştırmalara ve uygulayıcılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Bilişsel Esneklik, Psikolojik Danışma Öz-Yeterliği, Sürekli Kaygı*

The Prediction of Peer Bullying In Adolescents By Individual and Environmental Variables

Öğretmen Abdülkadir Özer, Milli Eğitim Bakanlığı; Dr. Öğr. Üyesi Namık Kemal Haspolat, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Peer bullying among adolescents is a youth problem that is increasing in importance day by day. Peer bullying is a common problem in many countries around the world and can be considered as an important problem in Turkey. All processes and effects of peer bullying negatively affect students' educational life, academic success and psychosocial development. In this study, it was aimed to examine the effects of individual (age, gender, inhibition of basic psychological needs) and environmental (adolescent parental relationships, friendship relationships, being victimized) variables on peer bullying in adolescents. Since the research aims to reveal the existence of change between two or more variables, it is a predictive correlational study. The study group consisted of a total of 831 students, 516 female (62.1%) and 315 male (37.9%) students studying at secondary and high school levels in Erzincan province in the 2022-2023 academic year. Personal Information Form, Peer Relationship Scale, Adolescent-Parent Relationship Scale, Peer Bullying Identification Scale Adolescent Form, Satisfaction and Inhibition of Basic Psychological Needs Scale were used in the study. Hierarchical Regression Analysis was used to analyze the data. According to the results obtained from the study, it was found that gender, age, inhibition of basic psychological needs, adolescent-parent relationship and victimization variables were significant predictors of adolescents' bullying levels, while the variable of friendship relationship was not a significant predictor. It was determined that being victimized was the strongest predictor and the model explained approximately 34% of the bullying level of adolescents. The results obtained from this study suggest that individual and family-participated interventions to be developed can help prevent peer bullying in adolescents. In this context, psychoeducational activities can be carried out to increase the quality of adolescent-parent relationship and to meet the basic psychological needs of children in family-oriented studies. In school-based intervention studies, awareness-raising studies on peer bullying throughout the school, group work and individual psychological counseling studies can be carried out for students in the risk group.

Keywords: *Peer Bullying, Adolescent-Parent Relationship, Peer Relationship, Frustration of Basic Psychological Needs*

Ergenlerde Akran Zorbalığının Bireysel ve Çevresel Değişkenler Tarafından Yordanması

Ergenler arasında artan akran zorbalığı günden güne önemi artıran bir gençlik sorudur. Akran zorbalığı dünya genelinde birçok ülkede yaygın bir sorun olduğu gibi Türkiye'de de önemli bir problem olarak değerlendirilebilir. Akran zorbalığının tüm süreçleri ve etkileri, öğrencilerin eğitim hayatını, akademik başarılarını ve bununla birlikte psikososyal gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu araştırmada, ergenlerde akran zorbalığı üzerinde; bireysel (yaş, cinsiyet, temel psikolojik ihtiyaçların engellenmesi) ve çevresel (ergen ebeveyn ilişkileri, arkadaşlık ilişkileri, mağdur olma) değişkenlerin etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, iki ya da daha fazla sayıdaki değişken arasındaki değişimin varlığını ortaya koymayı hedeflediğinden, yordamaya yönelik korelasyonel bir çalışmadır. Çalışma grubu, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Erzincan ilinde yer alan ortaokul ve lise kademelerinde öğrenim gören öğrenciler yer almakta, 516 kız (%62,1) ve 315 erkek (%37,9) olmak üzere toplam 831 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Akran İlişkileri Ölçeği, Ergen-Ebeveyn İlişkileri Ölçeği, Akran Zorbalığı Belirleme Ölçeği Ergen Formu, Temel Psikolojik İhtiyaçların Tatmini ve Engellenmesi Ölçeği kullanılarak veriler elde edilmiştir. Verilerin analizinde Hiyerarşik Regresyon Analizi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre cinsiyet, yaş, temel psikolojik ihtiyaçların engellenmesi, ergen ebeveyn ilişkisi ve mağdur olma değişkenlerinin, ergenlerin zorbalık düzeylerinin anlamlı birer yordayıcısı olduğu, arkadaş ilişkisi değişkeninin ise anlamlı bir yordayıcısı olmadığı bulunmuştur. Mağdur olmanın en güçlü yordayıcı olduğu, modelin ergenlerin zorbalık düzeyinin yaklaşık %34'ünü açıkladığı tespit edilmiştir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar, geliştirilecek bireysel ve aile katılımlı müdahalelerin, ergenlerde akran zorbalığının önlenmesinde etkili olabileceğini göstermektedir. Bu kapsamda aileye yönelik çalışmalarda ergen ebeveyn ilişki kalitesinin artırılması ve çocukların temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik psikoeğitim çalışmaları yapılabilir. Okul temelli müdahale çalışmalarda okul genelinde akran zorbalığına yönelik farkındalık çalışmaları, risk grubunda olan öğrencilere grup çalışması ve bireyle psikolojik danışma çalışmaları yürütülebilir.

Anahtar Kelimeler: *Akran Zorbalığı, Ergen-Ebeveyn İlişkisi, Arkadaş İlişkisi, Temel Psikolojik İhtiyaçların Engellenmesi.*

Predicting The Burnout Levels of Bank Employees and Their Work-Family Life Balance

Uzm. Psk. Danışman Burçak Özgen, Serbest- İnsan Kaynakları; Doç. Dr. Yeliz Akıntuğ, Doğu Akdeniz Üniversitesi

The aim of this study; The aim of this study is to examine and evaluate the relationship between burnout levels of bank employees and work-family life balance according to socio-demographic variables.

The research was carried out with a total of 378 employees, 251 women and 127 men, working in private banks in the Turkish Republic of Northern Cyprus. Personal information form, Maslach Burnout Scale and Work-Family Life Balance Scale were used as data collection tools in the study. The data were analyzed and evaluated in the SPSS 25 program. In the study, the scores of the participants from the scales were compared with the Mann-Whitney U test. The Kruskal-Wallis H test was used to compare the scores obtained from the scales according to the demographic characteristics of the participants. The correlations between the scores of the employees from the scales were tested with the Spearman test, and the predictive status of the Maslach Burnout Scale scores on the Work-Family Life Balance Scale scores was analyzed by regression analysis.

As a result of the study, it was determined that the perceptions of burnout and work-family life balance differ according to the demographic characteristics of bank employees. Significant relationships were found between the burnout levels of bank employees and the overall work-family life balance and its sub-dimensions. The scores of the employees in the burnout sub-dimensions predict the work-life balance scale sub-dimension scores in a statistically significant and negative way.

As a result of the study, it has been evaluated that the work-family life balance of the employees can be established in a healthy way, together with the reduction of the causes of burnout in bank employees.

Keywords: *Bank employees, burnout, work-family life balance*

Banka Çalışanlarının Tükenmişlik Düzeyleri ile İş-Aile Yaşam Dengesi Yordayıcılığının İncelenmesi

Günümüzde iş yaşamının karmaşıklığı ve yoğun iş temposunun yanı sıra işletmelerde sunulan çalışma koşulları ve iş yükü; çalışanların işe bakışını, performansını, işte ve iş dışında geçirdiği zamanlar bireylerin ruh sağlığını oldukça etkilemektedir. İş yerlerinde yaşanılan olumsuz durumlar neticesinde bireyler tükenmişlik sendromu yaşayabilmektedirler. Tükenmişlik durumunun olumsuzlukları ile başa çıkamayan bireylerin, aile ilişkilerinin de yıpranması gibi sorunlar söz konusu olmaktadır. Bireylerin, çalışma yaşamı ile aile yaşamı arasında denge kurmakta zorlanması, bireyin performansının düşmesine, motivasyonunun azalmasına ve kişiler arası çatışmaya yol açmaktadır. Çalışan bireylerin tükenmişlik düzeylerini azaltmak, iş ve iş dışı yaşamlarındaki yaşam kalitelerini artırabilmek adına kurum ve çalışma koşullarındaki aksaklıkların tespit edilerek çözüm üretilmesi konusunda endüstriyel psikoloji ve kariyer danışmanlığı alanı önemli bir yer almaktadır.

Bireylerin tüm ruh sağlığını ve iyilik halini etkileyen bu sorunlardan dolayı bu çalışmada; banka çalışanlarının tükenmişlik düzeyleri ile iş aile yaşantısı arasındaki ilişki ve banka çalışanlarının tükenmişlik düzeyleri, iş-aile yaşantısını yordayıcılığı incelenmiştir. Ayrıca banka çalışanlarının tükenmişlik düzeyleri ile iş-aile yaşam dengesinin arasındaki ilişkinin çeşitli sosyo-demografik değişkenlere göre de incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırma, nicel desende ilişkisel tarama modeli olarak tasarlanmış ve KKTC‘de özel sermayeli bankada çalışan, 251'ini kadın, 127'sini erkek, toplam 378 çalışan ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak kişisel bilgi formu, Maslach Tükenmişlik Ölçeği ve İş-Aile Yaşam Dengesi Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada katılımcıların ölçeklerden elde ettikleri puanlar, Mann-Whitney U testiyle karşılaştırılmıştır. Katılımcıların demografik değişkenlerine göre ölçeklerden elde ettikleri puanların kıyaslanması Kruskal-Wallis H testi ile yapılmıştır. Çalışanların ölçeklerden aldıkları puanlar arasındaki korelasyonlar Spearman testiyle test edilmiş ve Maslach Tükenmişlik Ölçeği puanlarının İş-Aile Yaşam Dengesi Ölçeği puanlarını yordama durumu basit doğrusal ve çok değişkenli doğrusal regresyon analiziyle incelenmiştir.

Bu araştırma sonucuna göre, banka çalışanlarının demografik değişkenlerine göre tükenmişlik ile iş-aile yaşam dengesi algılarının farklılıklaştığı tespit edilmiştir. Banka çalışanlarının tükenmişlik düzeyleriyle iş-aile yaşam dengesi arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Çalışanların Maslach Tükenmişlik Ölçeği genelinden aldıkları puanlar İş-Aile Yaşam Dengesi Ölçeği geneli ve tüm alt boyut puanlarını istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönlü olarak yordamaktadır. Çalışmada sonuç olarak, banka çalışanlarında tükenmişliğin oluşmasına neden olan sebeplerin azaltılması ile birlikte çalışanların iş-aile yaşam dengelerinin sağlıklı bir şekilde kurulabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Banka çalışanları, tükenmişlik, iş-aile yaşam dengesi*

Examination of the Relationship Between Career Distress, Psychological Inflexibility and Rumination in Young Adults

Arş. Gör. Merve Nur Doğan, Necmettin Erbakan Üniversitesi; Arş. Gör. Seda Kıyak, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi; Prof. Dr. Zeliha Traş, Necmettin Erbakan Üniversitesi; Prof. Dr. Selahattin Avşaroğlu, Necmettin Erbakan Üniversitesi

Career distress refers to feeling of discomfort related to career processes, including professional competence, career opportunities, adaptability, and meeting environmental expectations. Individuals may show avoidance behaviour from career-related thoughts, decision-making or goal-setting processes due to career distress. Career distress, which is influenced by personal and environmental factors, can manifest itself in various career stages of individuals. The study aimed to investigate the relationship between career distress, psychological inflexibility, and rumination levels in young adults. The study comprised of 446 participants, with 356 (80%) females and 90 (20%) males, aged between 18-29 years (mean = 24.73). The research model employed is a relational survey, classified as one of the types of quantitative research. Data collection tools used include the Career Distress Scale, the Acceptance and Action Questionnaire-II (AAQ-II), and the Rumination about an Interpersonal Offence Scale. Independent samples t-test, correlation coefficient, and multiple regression analysis were used to analyze the data. As a result of the t-test analysis, it was found that the career distress scores of the participants with no work experience differed significantly from those with work experience. According to the correlation coefficient calculations, a significant positive correlation was observed between career distress and psychological inflexibility, r=0.60, p<0.05). Similarly, a significant positive correlation was found between career distress and rumination, r=0.44, p<0.05. As a result of the multiple regression analysis, it was concluded that psychological inflexibility and rumination were significant predictors of career distress, F(2-443)= 135.49, p<0.05. Psychological inflexibility and rumination positively predicted career distress and collectively, these two factors account for 38% of the variance in career distress scores. Based on the findings, career counsellors and educators are advised to consider psychological inflexibility and rumination when planning and executing interventions aimed at assisting young adults in managing career-related stress.

Keywords: *Career distress, psychological inflexibility, rumination, young adulthood.*

Genç Yetişkinlerde Kariyer Stresi, Psikolojik Katılık ve Ruminasyon Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Kariyer stresi, mesleki yetkinlik, kariyer imkânları, uyum sağlama, çevresel beklentileri karşılama gibi kariyer süreçlerine ilişkin duyulan rahatsızlık hissidir. Bireyler kariyer stresi nedeniyle kariyer ile ilgili düşüncelerden, karar verme veya hedef belirleme gibi süreçlerden kaçınma davranışı gösterebilirler. Kişisel ve çevresel faktörlerden etkilenen kariyer stresi, bireylerin çeşitli kariyer aşamalarında kendini gösterebilmektedir. Bu araştırmada, genç yetişkinlerde kariyer stresi, psikolojik katılık ve ruminasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda yaşları 18-29 arasında (Ort. = 24,73) değişen, 356 (%80) kadın ve 90 (%20) erkek olmak üzere toplam 446 genç yetişkin katılımcı bulunmaktadır. Araştırmanın modeli, nicel araştırma türlerinden biri olan ilişkisel taramadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Kariyer Distresi Ölçeği, Kabul Eylem Formu ve Kişilerarası Hataya İlişkin Ruminasyon Ölçeği kullanılmıştır. Veri analizinde bağımsız örneklemler t testi, korelasyon katsayısı ve çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan t testi analizi sonucunda, çalışma deneyimi olmayan katılımcıların kariyer stresi puanlarının, çalışma deneyimi olanlardan anlamlı düzeyde farklılaştığı saptanmıştır. Korelasyon katsayısı hesaplamalarına göre, kariyer stresi ile psikolojik katılık arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r=0,60, p<0,05). Kariyer stresi ile ruminasyon arasında ise benzer şekilde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır (r=0,44, p<0,05). Yapılan çoklu regresyon analizi sonucunda, psikolojik katılık ve ruminasyonun, kariyer stresinin anlamlı birer yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır, (F(2-443)= 135,49, p<0,05). Psikolojik katılık ve ruminasyon, kariyer stresini pozitif yönde yordamaktadır ve birlikte kariyer stresi puanlarındaki değişimin %38'ini ($R2$=0,38) açıklamaktadır. Bulgular ışığında, kariyer danışmanları ve eğitimcilerin, genç yetişkinlerin kariyer stresiyle başa çıkmalarına yardımcı olacak müdahalelerin tasarlanması ve uygulanmasında psikolojik katılık ve ruminasyon faktörlerine önem vermesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer stresi, psikolojik katılık, ruminasyon, genç yetişkinlik.*

Structured Peer Group Supervision from the Perspective of Counselor Candidates': Evaluating Roles and Foci

Arş. Gör. Hatice Kübra Özdoğan, Başkent Üniversitesi; Doç. Dr. Zeynep Erkan Atik, Başkent Üniversitesi

Problem: Structured peer group supervision is based on counselor candidates receiving feedback on specific roles and focuses during the supervision process. These roles can be listed as client, counselor, skills, important people in the client's life, metaphor, etc. Structured peer group supervision allows all group members to participate in the process and to gain different perspectives through feedback. Using peer feedback, contributing to the development of counseling skills and providing a systematic framework for supervision are among the strengths of structured peer group supervision. Structured peer group supervision, which covers not only skills, but also all areas of development and competence of counselor candidates and ensures the purposeful use of appropriate methods and techniques, is considered as an effective supervision method. In this regard, it is important to address the participation of counselor candidates in the structured peer group supervision process, their experiences and gains within the framework of roles and foci, and to evaluate the role of the supervisor in structured peer group supervision. The purpose of this study is to evaluate the use of roles and foci in structured peer group supervision from the perspective of counselor candidates.

Method: This study was designed as a qualitative research as it aimed to reveal in detail and understand in depth the experiences of counsellor candidates with structured peer group supervision. The study group consisted of 15 purposefully selected students who experienced the structured peer group supervision method in the Individual Psychological Counseling Practice course. Data were collected through individual interviews conducted in two different academic terms. A semi-structured interview form prepared by the researchers was used as a data collection tool. The consensual qualitative research method stages were followed in the analysis of the data.

Results: As a result of the data analysis, the participants' views on the use of roles in structured peer group supervision were grouped into two main areas: "defining roles and foci" and "working in roles and managing roles". In the main area of defining roles and foci, there are subcategories of defining roles and foci and selecting roles and foci. In the main area of working in roles and managing roles, the subcategories of preparation for roles, roles that are difficult to work with, roles that are easy to work with, roles that are needed, benefits of receiving feedback according to roles, and supervisor's involvement in roles were found.

Conclusion: As a result of the findings of the study, it can be said that receiving feedback from the perspectives of roles and foci in structured peer group supervision contributed to meeting the developmental needs of counselor candidates. The development of counselor candidates' self-evaluation skills and the fact that peer participation became increasingly dominant in the group process indicate that counselor candidates found the process effective. It was observed that the easiest focus to work on was typically counseling skills and other foci, including intervention skills, needed to be worked on with more supervisor support.

Keywords: *supervision, structured peer group supervision, counselor education*

Psikolojik Danışman Adaylarının Gözünden Yapılandırılmış Akran Grup Süpervizyonu: Rol ve Odakların Değerlendirilmesi

Problem: Yapılandırılmış akran grup süpervizyonu, psikolojik danışman adaylarının süpervizyon sürecinde belirli rol ve odaklar açısından geri bildirim edinmesine dayanmaktadır. Bu roller danışan, psikolojik danışman, beceriler, danışanın yaşamındaki önemli kişiler, metafor vb. olarak sıralanabilir. Yapılandırılmış akran grup süpervizyonu tüm grup üyelerinin sürece katılımını ve geri bildirimler yoluyla farklı bakış açılarını kazanmalarını sağlamaktadır. Akran geri bildiriminin kullanılması, psikolojik danışma becerilerinin gelişimine katkı sağlaması ve süpervizyon için sistematik bir çerçeve sağlaması yapılandırılmış akran grup süpervizyonunun güçlü yönleri arasındadır. Psikolojik danışman adaylarının yalnızca beceriler değil tüm gelişim ve yeterlik alanlarını kapsayan, uygun yöntem ve tekniklerin amaçlı kullanımını sağlayan yapılandırılmış akran grup süpervizyonu, etkili bir süpervizyon yöntemi olarak değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda psikolojik danışman adaylarının yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecine katılımları, roller ve odaklar kapsamındaki deneyimleri ile kazanımlarını ele almak ve süpervizörün yapılandırılmış akran grup süpervizyonundaki rolünü değerlendirmek önemli görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, yapılandırılmış akran grup süpervizyonunda rol ve odakların kullanımının psikolojik danışman adaylarının bakış açısından değerlendirilmesidir.

Yöntem: Bu araştırma, psikolojik danışman adaylarının yapılandırılmış akran grup süpervizyonu deneyimlerini detaylı biçimde ortaya koymayı ve derinlemesine anlamayı amaçladığından nitel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu amaca yönelik olarak seçilmiş, Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması dersinde yapılandırılmış akran grup süpervizyonu yöntemini deneyimlemiş 15 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler, iki farklı akademik yarıyılda gerçekleştirilen bireysel görüşmeler ile elde edilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde fikir birliğine dayalı nitel araştırma yöntemi adımları izlenmiştir.

Bulgular: Veri analizi sonucunda yapılandırılmış akran grup süpervizyonunda rollerin kullanımına ilişkin katılımcı görüşleri, "roller ve odakların tanımlanması" ile "rollerde çalışma ve rollerin yönetimi" olmak üzere iki temel alan altında toplanmıştır. Roller ve odakların tanımlanması temel alanında, rol ve odakların belirlenmesi ile rol ve odakların seçimi alt kategorileri yer almaktadır. Rollerde çalışma ve rollerin yönetimi temel alanında rollere hazırlık, çalışmada zorlanılan roller, çalışmanın kolay olduğu roller, ihtiyaç duyulan roller, rollere göre geri bildirim almanın faydaları ve süpervizörün rollere katılımı alt kategorilerinin yer aldığı görülmüştür.

Sonuç: Araştırmanın bulguları sonucunda yapılandırılmış akran grup süpervizyonunda rol ve odaklar bakış açılarından geri bildirim almanın psikolojik danışman adaylarının gelişimsel ihtiyaçlarının karşılanmasında katkı sunduğu söylenebilir. Psikolojik danışman adaylarının öz değerlendirme becerilerinin gelişmesi ve grup sürecinde akran katılımının giderek baskın hale gelmesi, psikolojik danışman adaylarının süreci etkili bulduğunu göstermektedir. Çalışılması en kolay odağın tipik olarak psikolojik danışma becerileri olduğu ve müdahale becerileri olmak üzere diğer odakların daha çok süpervizör desteği ile çalışılması gerektiği gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *süpervizyon, yapılandırılmış akran grup süpervizyonu, psikolojik danışman eğitimi*

The Impact of Psychoeducation Program Based on Cognitive Behavioral Therapy for Bullying İntervention in Reducing Bullying Tendency Among Primary School Students

Uzm. Psk. Danışman Bilge Nur ÇELEBİ, Milli Eğitim Bakanlığı; Dr. Öğr. Üyesi Hicran ÇETİN GÜNDÜZ, Başkent Üniversitesi

Aim: This research was conducted to examine the effect of the Cognitive Behavioral Therapy-Based Bullying Intervention Psychoeducation Program, which was developed to reduce the bullying tendency among primary school students. In this context, the hypothesis of the research is; The interaction between groups and tests will show the effectiveness of the program. **Method:** This research was conducted as a quasi-experimental. The research model has a pre-test-post-test control group. 2x3 split plot mixed design was used in the research. In this design, the first factor consists of independent treatment groups (experimental and control group), and the second factor consists of repeated measurements (pretest-posttest-follow-up test). The sample of the research consists of 30 students who scored one standard deviation above the average on the Bullying Tendency Scale, which is applied to 4th grade primary school students attending a public school in Altındağ district of Ankara. These students were randomly assigned to the experimental and control groups by lottery, with 15 students in each group. 12-session psychoeducation program consisting of psychoeducation, cognitive restructuring, problem solving and behavioral experiment, prepared based on cognitive behavioral therapy principles, techniques and strategies was applied to the experimental group students. For the control group students, 4-session Self-Awareness group activity included in the Guidance Activities Booklet of the Ministry of National Education was conducted.

Results: The interaction between groups and tests was examined with both descriptive statistics and repeated measures ANOVA, and it was seen that the tendency towards bullying decreased significantly in favor of the experimental group compared to the control group in both processing steps, with the values obtained in Table 1 and Table 2.

Table 1. Descriptive statistical values regarding the bullying tendency pre-test, post-test and follow-up test scores of the experimental and control groups:

Group	**Pre-Test**			**Post-Test**			**Follow-up Test**		
	n	**X̄**	**S**	**n**	**X̄**	**S**	**n**	**X̄**	**S**
Experimental	15	59.46	7.09	15	43.32	4.20	15	43.93	3.61
Control	15	56.49	4.48	15	55.58	5.88	15	52.90	4.53

According to the values in the table, it is seen that the mean pre-test score of the participants' bullying tendency is 56.49 in the control group, 59.46 in the experimental group, the mean post-test score is 43.32 in the experimental group, 55.58 in the control group, and the mean follow-up test score is 43.93 in the experimental group and 52.90 in the control group.

The sphericity assumption condition for Anova analysis was met (Mauchly Test: *p (0.67)>.05)*

Table 2. Repeated measures ANOVA values of bullying tendency pre-test, post-test and follow-up test results by group:

Source		**SS**	**df**	**MS**	***F***	***p***
Between Group		2622.54	29			
	Group (Single/Grup)	832.63	1	832.63	13.03	.001
	Error	1789.91	28	63.93		
Within Group		3010.53				
	Measure (Pre-test-Post-test-Follow-up)	1650.56	2	825.28	116.56	.000
	Group*Measure	**963.49**	**2**	**481.75**	**68.04**	**.000**
	Error	396.48	56	7.08		
Total		5633.07	89			

The values in Table 2 show that the common effects of repeated measures factors on bullying tendency in different treatment groups are significant, $F\ (2, 56) = 68.04, p < .001$. This finding reveals that there is a significant decrease in bullying tendency measurement scores in favor of the experimental group.

When only the difference between groups was examined without taking into account the measurement, $F(1, 28) = 13.03, p < .05$. It seems that the difference is significant in the experimental group compared to the control group.

When only the difference between the measurements is examined without considering the groups, $(F(2, 56) = 116.56, p < .05$. it is seen that the pre-test score averages are higher than the post-test and follow-up test score averages, and there is no significant difference between the post-test and follow-up test score averages.

Conclusion: The quantitative findings of the research supported the hypothesis of the research, and it was observed that the bullying tendency measurement scores decreased significantly in favor of the experimental group compared to the control group, from before to after the experiment. The results are similar in follow-up measurements. Accordingly, the Cognitive Behavioral Therapy-Based Bullying Intervention Psychoeducation Program is an evidence-based program.

Keywords: *Bullying Tendency, Cognitive Behavioral Therapy, Psychoeducation*

Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli Zorbalığa Müdahale Psikoeğitim Programının İlkokul Öğrencileri Arasında Görülen Zorbalık Eğilimini Azaltmadaki Etkisi

Amaç: Bu araştırma, ilkokul öğrencileri arasında görülen zorbalık eğilimini azaltmak için geliştirilen Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli Zorbalığa Müdahale Psikoeğitim Programının etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın denencesi; gruplar ve testler arasındaki etkileşimin programın etkinliğini göstereceğidir.

Yöntem: Bu araştırma yarı deneysel olarak yürütülmüştür. Araştırmanın modeli öntest-sontest kontrol grupludur. Araştırmada 2x3 split plot karışık desen kullanılmıştır. Bu desende birinci faktör bağımsız işlem gruplarından (deney ve kontrol grubu), ikinci faktör ise tekrarlı ölçümlerden (öntest-sontest-izleme testi) oluşmaktadır.

Araştırmanın örneklemini Ankara ili Altındağ ilçesine bağlı bir devlet okuluna devam eden ilkokul 4. sınıf öğrencilerine uygulanan Zorbalık Eğilim Ölçeğinden ortalamanın bir standart sapma üzerinde puan alan 30 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrenciler deney ve kontrol gruplarına her grupta 15 öğrenci bulunacak şekilde kura ile tesadüfi olarak atanmıştır. Deney grubu öğrencilerine bilişsel davranışçı terapi ilke, teknik ve stratejilerine dayalı olarak hazırlanmış; psikoeğitim, bilişsel yeniden yapılandırma, problem çözme ve davranış deneyinden oluşan 12 oturumluk psikoeğitim programı uygulanmıştır. Kontrol grubu öğrencilerine ise ise Millî Eğitim Bakanlığının Rehberlik Etkinlikleri Kitapçığında yer alan 4 oturumluk Benlik Farkındalığı grup etkinliği yapılmıştır.

Bulgular: Gruplar ve testler arasındaki etkileşim hem betimsel istatistik hem de tekrarlı ölçümler ANOVA ile incelenmiş ve her iki işlem basamağında da zorbalığa eğilimin kontrol grubuyla kıyaslandığında deney grubu lehine anlamlı bir şekilde azaldığı Tablo 1 ve Tablo 2 de elde edilen değerler ile görülmüştür.

Tablo 1. Deney ve kontrol gruplarının zorbalık eğilimi ön test, son test ve izleme testi puanlarına ilişkin betimsel istatistik değerleri:

Grup	Ön Test			Son Test			İzleme Testi		
	n	X̄	S	n	X̄	S	n	X̄	S
Deney	15	59.46	7.09	15	43.32	4.20	15	43.93	3.61
Kontrol	15	56.49	4.48	15	55.58	5.88	15	52.90	4.53

Tablodaki değerlere göre katılımcıların zorbalık eğilimi öntest puan ortalamasının kontrol grubunda 56.49, deney grubunda 59.46, sontest puan ortalamasının deney grubunda 43.32, kontrol grubunda 55.58, izleme testi puan ortalamasının deney grubunda 43.93, kontrol grubunda 52,90 değer aralığında olduğu görülmektedir.

Anova analizi için küresellik varsayımı (sphericity sayıltısı) koşulu sağlanmıştır (Mauchly Testi: p (.67) > ,05)

Tablo 2. Zorbalık eğilimi ön test, son test ve izleme testi sonuçlarının gruba göre tekrarlı ölçümler ANOVA değerleri:

Varyansın Kaynağı	**KT**	**sd**	**KO**	***F***	***p***
Denekleraras	2622.54	29			
Grup (Birey/Grup)	832.63	1	832.63	13.03	.001
Hata	1789.91	28	63.93		
Denekleriçi	3010.53				
Ölçüm (Öntest-Sontest-İzleme)	1650.56	2	825.28	116.56	.000
Grup*Ölçüm	**963.49**	**2**	**481.75**	**68.04**	**.000**
Hata	396.48	56	7.08		
Toplam	5633.07	89			

Tablo 2'deki değerler, farklı işlem gruplarında olmak ile tekrarlı ölçümler faktörlerinin zorbalık eğilimi üzerindeki ortak etkilerinin anlamlı olduğunu göstermektedir, $F(2, 56) = 68.04$, $p < .001$. Bu bulgu, zorbalık eğilim ölçüm puanlarında deney grubu lehine anlamlı bir azalma olduğunu ortaya koymaktadır.

Ölçüm dikkate alınmadan yalnızca gruplar arası fark incelendiğinde, $F(1, 28) = 13.03$, $p < .05$. farkın kontrol grubuyla kıyaslandığında deney grubunda anlamlı olduğu görülmektedir. Gruplar dikkate alınmadan yalnızca ölçümler arasındaki fark incelendiğinde, $(F(2, 56) = 116.56, p < .05$. öntest puan ortalamalarının, sontest ve izleme testi puan ortalamalarından daha yüksek olduğu, sontest ve izleme testi puan ortalamaları arasında ise anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Sonuç: Araştırmanın nicel bulguları araştırmanın denencesini desteklemiş, deney öncesinden sonrasına göre zorbalığa eğilim ölçüm puanlarının kontrol grubuyla karşılaştırıldığında deney grubu lehine manidar bir şekilde azaldığı görülmüştür. Sonuçlar izlem ölçümlerinde de benzer değerdedir. Buna göre Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli Zorbalığa Müdahale Psikoeğitim Programı kanıta dayalı bir programdır.

Anahtar Kelimeler: *Zorbalık Eğilimi, Bilişsel Davranışçı Terapi, Psikoeğitim*

The Relationship Between Perfectionism and Academic Procrastination Levels Of Specially Talented Students (Çorum Province Example)

Uzm. Psk. Danışman Solmaz Erbaş, Milli Eğitim Bakanlığı Çorum Bilim ve Sanat Merkezi; Prof. Dr. Seher Balcı Çelik, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı

Perfectionism is defined as a personality structure that can be characterized as striving to be error-free and setting very high performance standards, as well as the tendency to be overly critical of one's actions. In gifted students, this situation causes the development of perfectionism, which can lead to unrealistic expectations and wanting the best in everything they do.Since it is not possible to meet these perfectionist standards, they prefer to postpone their tasks.The aim of this study is to examine the relationship between perfectionism and academic procrastination behavior of gifted students.In addition, perfectionism and academic procrastination were also evaluated according to gender and grade level variables.The study group consists of 200 students who go secondary school at Çorum Science and Art Center in the 2023-2024 academic year and wish to participate in the research. Of the 200 students participating in the research, 114 of them (57%) are female students and 86 of them (43%) are male students. As a data collection tool in the research; Positive-Negative Perfectionism Scale and Secondary School Students' Academic Procrastination Scale were used. As a result of the research, there was a moderately significant negative relationship between Positive Perfectionism and Academic Procrastination Behavior Total Score of gifted students; There is a positive, moderately significant relationship between Negative Perfectionism and Academic Procrastination Behavior Total scores. The level of positive-negative perfectionism does not show a statistically significant difference according to gender. There is no statistically significant difference between positive perfectionism and negative perfectionism levels depending on the grade level of the participants. According to the results of the research, there is a significant difference between the total score of academic procrastination behavior and gender. The average rank of male students is higher than the average rank of female students. The significant difference is in favor of male students. Male students' level of academic procrastination is higher than female students. There is a significant difference between the irresponsibility and preference sub-dimension and gender. The average rank of male students is higher than the average rank of female students. There is a significant difference between the environment and feelings sub-dimension and gender. The average rank of male students is higher than the average rank of female students. The significant difference is in favor of male students. Male students' environmental and emotional levels are higher than female students. According to these results, it can be said that male students tend to procrastinate more academically than female students. According to the results of the research, there is a significant difference between the academic procrastination behavior total score and the grade level studied. This difference; 5th Grade and 7th Grade; 5th Grade to 8th Grade; 6th Grade and 7th Grade and it was determined that it was between 6th and 8th grades.There is no significant difference between the irresponsibility and choice sub-dimension and the grade level of education. There is a significant difference between the environment and feelings sub-dimension and the grade level of education. This difference; 5th Grade and 7th Grade; 5th Grade to 8th Grade; 6th Grade and 7th Grade and it was determined that it was between 6th and 8th grades. Suggestions were made in line with the results obtained

Keywords: *Perfectionism, Academic Procrastination, Gifted*

Özel Yetenekli Öğrencilerin Mükemmeliyetçilik ve Akademik Erteleme Düzeyleri Arasındaki İlişki (Çorum İli Örneği)

Mükemmeliyetçilik, hatasız olmak için çabalama ve çok yüksek performans standartları belirleme ve bunların yanı sıra kişinin yaptıklarına aşırı eleştirel yaklaşma eğilimi olarak karakterize edilebilen bir kişilik yapısı olarak tanımlanmaktadır. Özel yetenekli öğrencilerde bu durum gerçekçi olmayan beklentiler oluşturmaya, her yaptığı işte en iyisini istemeye neden olabilecek mükemmeliyetçilik gelişmesine neden olmaktadır. Bu mükemmeliyetçi standartları karşılamak pek mümkün olmadığı için yapacakları görevleri ertelemeyi tercih ederler. Bu çalışmanın amacı da özel yetenekli öğrencilerin mükemmeliyetçilik ve akademik erteleme davranışı arasındaki ilişkiyi incelemektir. Ayrıca mükemmeliyetçilik ve akademik erteleme davranışı cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre de değerlendirilmiştir. Çalışma grubu Çorum Bilim ve Sanat Merkezinde 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılında ortaokula devam eden öğrencilerden araştırmaya katılmak isteyen 200 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan 200 öğrencinin 114'ü (%57) kız öğrenci, 86'sı (%43) erkek öğrencidir. Araştırmada veri toplama aracı olarak; Olumlu-Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği ve Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda özel yetenekli öğrencilerin **Olumlu Mükemmeliyetçilik ile Akademik Erteleme Davranışı Toplam Puanı arasında** negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki; **Olumsuz Mükemmeliyetçilik ile Akademik Erteleme Davranışı Toplam puanı arasında** pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. **Olumlu-olumsuz mükemmeliyetçilik düzeyi cinsiyete** göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Katılımcıların öğrenim gördüğü **sınıf düzeyine göre olumlu mükemmeliyetçilik ve olumsuz mükemmeliyetçilik düzeyleri arasında** istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Araştırma sonucuna göre **akademik erteleme davranışı toplam puanı ile cinsiyet arasında** anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Erkek öğrencilerin sıra ortalaması, kadın öğrencilerin sıra ortalamasından daha yüksektir. Anlamlı farklılık erkek öğrenciler lehinedir. Erkek öğrencilerin akademik erteleme davranışı düzeyi kadın öğrencilerden daha yüksektir. **Sorumsuzluk ve tercih etme alt** boyutu ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Erkek öğrencilerin sıra ortalaması kadın öğrencilerin sıra ortalamasından daha yüksektir. **Çevre ve hisler alt boyutu ve cinsiyet arasında** anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Erkek öğrencilerin sıra ortalaması, kadın öğrencilerin sıra ortalamasından daha yüksektir. Anlamlı farklılık erkek öğrenciler lehinedir. Erkek öğrencilerin çevre ve hisler düzeyi kadın öğrencilerden daha yüksektir. Bu sonuçlara göre erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha çok akademik erteleme eğiliminde olduğu söylenebilir. Araştırma sonucuna göre **Akademik erteleme davranışı toplam puanı ve öğrenim görülen sınıf düzeyi** arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Bu farkın, 5. Sınıf ile 7.Sınıf; 5. Sınıf ile 8. Sınıf; 6. Sınıf ile 7.Sınıf ve 6. Sınıf ile 8.Sınıf arasında olduğu belirlenmiştir. **Sorumsuzluk ve tercih etme alt boyutu ve öğrenim görülen sınıf düzeyi** arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. **Çevre ve hisler alt boyutu ve öğrenim görülen sınıf düzeyi** arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Bu farkın, 5. Sınıf ile 7.Sınıf; 5. Sınıf ile 8. Sınıf; 6. Sınıf ile 7.Sınıf ve 6. Sınıf ile 8.Sınıf arasında olduğu belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Mükemmeliyetçilik, Akademik Erteleme, Özel Yetenekli*

The Effect of the Career Wheel Model-Based Online Psychoeducation Program for Disadvantaged High School Students During the COVID-19 Pandemic on the Professional Maturity Levels of Individuals

Arş. Gör. Muhammed Enes KESKİNKILIÇ, Bartın Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Mert ONGUN, KAÇUV

Career stands out as a concept that is experienced, structured and developed throughout life. The individual continues to structure his career by reviewing his life and discovering his own characteristics in each developmental period of his life. Depending on this definition, many approaches have been put forward that allow the individual to discover himself and structure his career. One of these approaches is the Career Wheel Model developed by Amundson et al. in 2005. According to this model, a person's career is likened to a journey, and the personal wheel that enables the individual to progress on this path is composed of 8 sub-dimensions. These sub-dimensions can be listed as: skills, interests, values, personal characteristics, important people for the individual, learning experiences, life and work experiences, and career opportunities. When applying the model, the aim is for the person receiving career counseling to discover these eight sub-dimensions with non-test techniques and to structure his career process by writing each discovery in the relevant field and combining the parts of his wheel. Due to the COVID-19 epidemic, which started to be effective in our country at the beginning of 2020, educational institutions had to suspend face-to-face education and started to offer educational services online. During these processes, students' access to digital tools has been one of the discussed issues in the transition to online education. While poor individuals have access to limited resources when making decisions in career counseling processes, their self-knowledge, recognition of professions, choosing the ones suitable for themselves and accordingly structuring their career may be disrupted.

In summary, in this research, the Career Wheel Model was adapted to the online environment due to the pandemic and it was aimed to increase the professional maturity level of socioeconomically disadvantaged secondary school students.

The research sought answers to the following questions:

1. What is the effect of the Career Wheel Model-Based Online Psychoeducation Program applied to socioeconomically disadvantaged secondary school students on the students' professional maturity level?

2. What is the effect of the online career promotion program applied to socioeconomically disadvantaged secondary school students on the students' professional maturity level?
3. Is there a significant difference between the effects of the online career promotion program and the Career Wheel Model-Based Online Psychoeducation Program on students' professional maturity levels?

Research Method: The research is a semi-experimental model research conducted by applying pre-test and post-test with experimental and control groups. The analysis of the data was carried out with the SPSS package program. Since the data showed normal distribution, t-test analysis was conducted for independent groups and t-test analysis for dependent groups. Participants were randomly divided into two groups. A 6-week Career Wheel Model Based Distance Psychoeducation program was applied to the first group participants. The Vocational Maturity Scale was applied to the participants before and after the application. An online career promotion activity was held for the second group participants for 6 weeks. In this context, individuals working in selected

professional groups in accordance with the wishes of the participants were invited to the meeting held via Zoom. Invited professionals shared their professions and career experiences with the participants and answered the participants' questions. The six-week Career Wheel Model Based Online Psychoeducation Program was planned and implemented as follows:

In the first week, participants were met, informed about the research, and a pre-test was administered. Then, the interest sub-dimension was discussed. Information and examples about the concept of interest were given in the event. Then, the participants shared their interests and added them to their career wheels.

In the 2nd week, skills and values sub-dimensions were discussed. The lists of transferable skills and values in the Vocational Telescope book were shared with participants via Zoom. Participants shared the skills that enabled them to achieve their success in their past lives and their professional values about what is important in the profession they want to do in the future, by selecting them from the lists and adding them to their career wheels.

In the 3rd week, the personality traits sub-dimension was discussed. The list of personal characteristics in the Professional Telescope book was shared with the participants via Zoom. From this list, he shared with the participants the characteristics that they think they have, the characteristics that people around them say they have, and the personality traits they will need in their future professions, and added them to their career wheel.

In the 4th week, the people important to the individual sub-dimension was discussed. Then, the participants shared important people who had a place in their past lives, whom they looked up to in their current lives, and who influenced their future decisions, and added them to their career wheels.

In the 5th week, participantsThey shared and noted their life/work experiences and learning experiences. Following this, an informative presentation was made on methods for searching for future career opportunities. In this context, job posting sites such as Kariyer.net, talent gate and career gate career support sites, and the national agency providing overseas internships, training, projects and work opportunities were introduced. Participants shared the resources that interested them most and added them to their career wheels.

In the 6th week, participants completed their personal career wheels. Participants shared the career wheels they created and their thoughts on the suitability of the career wheels for the career they planned to pursue in the future. Then the post-test was applied. The study was terminated after the post-test.

Expected/Interim Results:

At the end of the study, a significant increase in the professional maturity scores of individuals in both groups was expected. The t-test analysis for dependent groups conducted gave results consistent with this expectation. It was expected that there would be a significant difference in favor of the experimental group between the increase in the professional maturity scores of the experimental group participants and the increase in the professional maturity scores of the control group participants. The t-test analysis for independent groups conducted gave results inconsistent with this expectation. There was no significant difference between the change in professional maturity scores of the experimental group participants and the control group participants.

Keywords: *career wheel model, covid-19 pandemic, professional maturity, career counseling, online psychoeducation*

COVID-19 Pandemi Sürecinde Dezavantajlı Lise Öğrencilerine Yönelik Kariyer Tekeri Modeli Temelli Çevrimiçi Psikoeğitim Programının Bireylerin Mesleki Olgunluk Düzeylerine Etkisi

Kariyer ömür boyu yaşanan, yapılandırılan ve geliştirilen bir kavram olarak öne çıkmaktadır. Birey yaşamının her gelişimsel döneminde yaşamını gözden geçirerek ve kendine ait özellikleri keşfederek kariyerini yapılandırmaya devam eder. Bu tanıma bağlı olarak bireyin kendini keşfetmesine ve kariyerini yapılandırılmasına olanak sağlayan birçok yaklaşım ortaya konmuştur. Bu yaklaşımlardan biri de Amundson ve arkadaşları tarafından 2005 yılında geliştirilen Kariyer Tekeri Modelidir. Bu modele göre kişinin kariyeri bir yolculuğa benzetilmiş ve bireyin bu yolda ilerlemesini sağlayan kişisel tekeri ise 8 alt boyuttan oluşturulmuştur. Bu alt boyutlar: beceriler, ilgiler, değerler, kişisel özellikler, birey için önemli kişiler, öğrenim deneyimleri, yaşam ve iş deneyimleri, kariyer fırsatları olarak sıralanabilir. Model uygulanırken kariyer danışmanlığı alan kişinin bu sekiz alt boyutu test dışı teknikler ile keşfetmesi ve her bir keşfini ilgili alana yazarak tekerinin parçalarını birleştirerek kariyer sürecini yapılandırması hedeflenir.

2020 yılının başında ülkemizde etkili olmaya başlayan COVID-19 salgını nedeniyle eğitim öğretim kurumları yüz yüze eğitime ara vermek durumunda kalmış ve eğitim hizmetlerini çevrimiçi yollarla sunmaya başlamıştır. Bu süreçlerde çevrim içi eğitime geçişte öğrencilerin dijital araçlara erişimi tartışılan konulardan biri olmuştur. Yoksul bireylerin ise kariyer danışmanlığı süreçlerinde karar verirken kısıtlı kaynaklara erişim sağlaması söz konusu iken, bu süreçte kendini tanıması, meslekleri tanıması, kendine uygun olanları seçmesi ve buna bağlı olarak kariyerini yapılandırması sekteye uğrayabilmektedir.

Özetle bu araştırmada Kariyer Tekeri Modeli pandemi sebebiyle çevrimiçi ortama uyarlanmış ve sosyoekonomik açıdan dezavantajlı ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin mesleki olgunluk düzeyinin arttırılması amaçlanmıştır.

Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Sosyoekonomik açıdan dezavantajlı ortaöğretim öğrencilerine uygulanan Kariyer Tekeri Modeli Temelli Çevrimiçi Psikoeğitim Programının öğrencilerin mesleki olgunluk düzeyine etkisi nedir?

2. Sosyoekonomik açıdan dezavantajlı ortaöğretim öğrencilerine uygulanan çevrimiçi meslek tanıtım programının öğrencilerin mesleki olgunluk düzeyine etkisi nedir?

3. Çevrimiçi meslek tanıtım programı ile Kariyer Tekeri Modeli Temelli Çevrimiçi Psikoeğitim Programının öğrencilerin mesleki olgunluk düzeyleri üzerindeki etkileri arasında anlamlı düzeyde fark var mıdır?

Araştırma Yöntemi: Araştırma deney ve kontrol grubu ile ön test ve son test uygulanarak gerçekleştirilen yarı deneysel modelli bir araştırmadır. Verilerin analizi SPSS paket programı ile yürütülmüştür. Verilerin normal dağılım göstermesi nedeniyle bağımsız gruplar için t-testi ve bağımlı gruplar için t-testi analizi yürütülmüştür. Katılımcılar rastgele şekilde iki gruba ayrılmıştır. Birinci grup katılımcılarına 6 haftalık Kariyer Tekeri Modeli Temelli Uzaktan Psikoeğitim programı uygulanmıştır. Uygulamanın öncesinde ve sonrasında katılımcılara Mesleki Olgunluk Ölçeği uygulanmıştır. İkinci grup katılımcılarına 6 hafta boyunca çevrimiçi meslek tanıtımı etkinliği yapılmıştır. Bu kapsamda katılımcıların isteklerine uygun olarak seçilen meslek gruplarında çalışan bireyler Zoom üzerinden düzenlenen toplantıya davet edilmiştir. Davet edilen

meslek çalışanları mesleklerini ve kariyer yaşantılarını katılımcılarla paylaşmış ve katılımcıların sorularına cevap vermiştir. Altı haftalık Kariyer Tekeri Modeli Temelli Çevrimiçi Psikoeğitim Programı şu şekilde planlanmış ve gerçekleştirilmiştir:

1.haftada katılımcılarla tanışılmış, araştırma hakkında bilgilendirme yapılmış ve ön-test uygulanmıştır. Ardından ilgi alt boyutu ele alınmıştır. Etkinlikte ilgi kavramı hakkında bilgi ve örnekler verilmiştir. Ardından katılımcıları ilgilerini paylaşmış ve kariyer tekerlerine eklemiştir.

2. haftada beceriler ve değerler alt boyutları ele alınmıştır. Mesleki Teleskop kitabındaki aktarılabilir beceriler ve değerler listeleri Zoom üzerinden katılımcılarla paylaşılmıştır. Katılımcılar geçmiş yaşamlarındaki başarılarına ulaşmalarını sağlayan becerileri ve gelecekte yapmak istedikleri mesleklerinde neyin önemli olduğuna dair mesleki değerlerini listelerden seçerek paylaşmış ve kariyer tekerlerine eklemiştir.

3. haftada kişilik özellikleri alt boyutu ele alınmıştır. Mesleki Teleskop kitabındaki kişisel özellikler listesi Zoom üzerinden katılımcılarla paylaşılmıştır. Katılımcıla bu listeden kendilerinde olduğunu düşündükleri, etraflarındaki insanların kendilerinde olduğunu söylediği özellikleri ve gelecekteki mesleklerinde ihtiyaç duyacakları kişilik özellerini listeden seçerek paylaşmış ve kariyer tekerlerine eklemiştir.

4. haftada birey için önemli olan kişiler alt boyutu ele alınmıştır. Ardından katılımcılar geçmiş yaşamlarında yeri olan, şimdiki yaşamlarında örnek aldıkları ve gelecek kararlarında etkili olan önemli kişileri paylaşmış ve kariyer tekerlerine eklemiştir.

5. haftada katılımcılar geçmiş yaşam/iş deneyimleri ve öğrenim deneyimlerini paylaşmış ve not etmişlerdir. Ardından ileriye dönük kariyer fırsatlarını arama yöntemlerine dair bilgilendirme sunumu yapılmıştır. Bu kapsamda kariyer.net gibi iş ilanı siteleri, yetenek kapısı ve kariyer kapısı kariyer destek siteleri, yurtdışı staj, eğitim, proje ve çalışma imkanı sağlayan ulusal ajansın tanıtımı yapılmıştır. Katılımcılar en çok ilgisini çeken kaynakları paylaşmış ve kariyer tekerlerine eklemiştir.

6. haftada katılımcılar kişisel kariyer tekerlerini tamamlamıştır. Katılımcılar oluşturdukları kariyer tekerlerini ve kariyer tekerlerinin ileride yapmayı planladıkları kariyere uygunluğu konusundaki düşüncelerini paylaşmıştır. Ardından son-test uygulanmıştır. Çalışma son-testin ardından sonlandırılmıştır.

Beklenen/Geçici Sonuçlar:

Araştırmanın sonunda her iki gruptaki bireylerin mesleki olgunluk puanlarında anlamlı bir artış beklenmekteydi. Yürütülen bağımlı gruplar için t-testi analizi bu beklentiyle uyumlu sonuçlar vermiştir. Deney grubu katılımcılarının mesleki olgunluk puanlarında artış ile kontrol grubu katılımcılarının mesleki olgunluk puanlarındaki artış arasında deney grubunun lehine anlamlı bir fark bulunması beklenmekteydi. Yürütülen bağımsız gruplar için t-testi analizi bu beklentiyle uyumsuz sonuçlar vermiştir. Deney grubu katılımcıları ile kontrol grubu katılımcılarının mesleki olgunluk puanlarındaki değişim arasında anlamlı düzeyde fark bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: *kariyer tekeri modeli, covid-19 pandemisi, mesleki olgunluk, kariyer danışmanlığı, çevrimiçi psikoeğitim*

The Relationship Between Peer Pressure, Psychological Well- Being, and Childhood Experiences in Adolescents

Lisansüstü Öğrencisi Hakan Yıldırım, Yenişehir Rehberlik ve Araştırma Merkezi; Lisansüstü Öğrencisi Yılmaz Akol, Minik Eller Anaokulu; Doç. Dr. Ramin Aliyev, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Adolescence is a complex period characterized by physical, psychological, and social changes that profoundly affect individuals. During this period, individuals spend more time with their friends than their families. The interactions established with peers become significantly important in an adolescent's life. Impressions and opinions of peers about the individual hold great importance for adolescents. Due to reasons such as the need to communicate and maintain relationships with friends, a sense of belonging to a group, and a fear of exclusion, adolescents experience peer pressure. Individuals experiencing peer pressure feel compelled to do certain things that matter to their peers, even if they are not in line with their own desires. This pressure negatively affects the adolescent psychologically, leading to significant changes in their emotions, thoughts, and behaviors. Psychological well-being refers to a general sense of feeling happy and content. Negative life experiences encountered during the crucial stage of childhood, such as experiencing adverse situations, not being valued, and growing up in a fearful and threatening environment, can lead to difficulties in healthy attachment, self-confidence, academic performance, and social relationships in later stages.

There is a lack of studies examining the relationship between childhood experiences, peer pressure, and psychological well-being using a variety of variables. The lack of studies that specifically address the relationship between peer pressure, psychological well-being, and childhood experiences highlights the relevance of this study. The aim of this study is to explore the relationship between peer pressure, childhood experiences, and psychological well-being, which are among the key concepts that influence adolescents' lives. Data were collected using the "Childhood Experiences Scale", " Psychological Well-being Scale", " Peer Pressure Scale", and a personal information form created by the researchers. The current study includes a sample group of 330 high school students attending 11th and 12th grade. The results of the study are as follows:

- By gender, adolescent girls have significantly more adverse childhood experiences than boys. However, when examining scores on the peer pressure scale, boys were found to experience more pressure compared to girls.
- Adolescents who are interested in some form of art/sport have significantly higher scores on psychological well-being than adolescents who are not.
- Adolescents who are interested in some form of art/sport have higher peer pressure scores compared to those who are not.
- There is a moderately negative relationship (-.372) between adverse childhood experiences and psychological well-being.
- There is a moderate positive relationship (+.321) between adverse childhood experiences and peer pressure
- Furthermore, hierarchical regression analysis revealed a significant relationship when childhood experiences were included first in the analysis. When psychological well-being was included second, a significant positive change was observed. According to the analysis, childhood experiences explained 10.3% of peer pressure, while psychological well-being explained 0.041% of peer pressure. Together, these two variables explained 11.4% of peer pressure.

Keywords: *Childhood Experiences, Psychological Well-being, Peer Pressure*

Ergenlerde Akran Baskısı, Psikolojik İyi Oluş ve Çocukluk Deneyimleri Arasındaki İlişki.

Ergenlik dönemi fiziksel, ruhsal ve sosyal yönlerden değişimlerin yaşandığı, bireyin bu süreçten yoğun bir şekilde etkilendiği karmaşık bir dönemdir. Bu değişimlerle birlikte ergenlik döneminde birey, ailesinden daha çok arkadaşlarıyla zaman geçirmektedir. Bu dönemde akranlarıyla kurduğu etkileşim ergenin yaşamında önemli bir yer tutmaya başlar. Ergenler için akranlarının kendisi hakkındaki izlenimleri ve düşünceleri çok önemlidir. Arkadaşları ile iletişimi kurma ve devam ettirme, gruba aidiyet, dışlanma korkusu gibi nedenlere bağlı olarak akran baskısı yaşamaktadırlar. Akran baskısını hisseden birey kendi isteği olmasa bile akranlarının önem verdiği bazı şeyleri yapmak zorunda hissederler. Yaşanan baskı ergeni psikolojik olarak olumsuz etkileyerek onun duygu, düşünce ve davranışları üzerinde önemli bir değişim meydana getirir. Psikolojik iyi oluş bireyin genel anlamda, kendini mutlu ve iyi hissetme halidir. Ergenin bu iyi olma halini etkileyen süreçlerden biri de gelişim basamaklarında karşılaşmış olduğu olumsuz yaşam deneyimleridir. Bu basamakların en önemli evresi olan çocukluk döneminde olumsuz yaşantıların olması, kendisine değer verilmemesi, korku ve tehdit ortamında büyümesi, sonraki dönemlerde sağlıklı bağlanma, özgüven, okul başarısızlığı ve sosyal ilişkilerinde problemlerle karşılaşmasına neden olmaktadır. Literatürde çocukluk deneyimleri, akran baskısı ve psikolojik iyi oluşla ilgili farklı değişkenlerle çalışmalar yapılmadığı görülmektedir. Ancak akran baskısı, psikolojik iyi oluş ve çocukluk deneyimlerinin ilişkisinin incelendiği bir araştırmaya rastlanamaması araştırmanın güncelliğini göstermektedir. Bu çalışmada ergenlerin yaşamlarına etki eden kavramların başında gelen akran baskısıyla çocukluk deneyimleri ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Verilerin toplanmasında "Çocukluk Deneyimleri Ölçeği, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği, Akran Baskısı Ölçeği ve araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Halen devam eden araştırmada örneklem grubunu 11. ve 12. sınıfta öğrenimine devam eden 330 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular:

- Cinsiyete göre bakıldığında ergen kızlar erkeklere göre anlamlı bir şekilde olumsuz çocukluk yaşantılarına sahipken, akran baskısı ölçeğindeki puanlara bakıldığında ise erkeklerin kızlara göre baskıyı daha fazla hissettikleri bulunmuştur.
- Herhangi bir sanat/spor dalıyla ilgilenen ergenlerin, ilgilenmeyenlere göre psikolojik iyi oluş puanlarının anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.
- Herhangi bir sanat/spor dalıyla ilgilenen ergenlerin, ilgilenmeyenlere göre akran baskısı puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- Olumsuz çocukluk yaşantılarıyla psikolojik iyi oluş arasında negatif yönde orta düzey bir ilişki bulunmuştur. (-.372)
- Olumsuz çocukluk yaşantıları ile akran baskısı arasında pozitif yönde orta düzey bir ilişki vardır. (+.321)
- Ayrıca yapılan hiyerarjik regresyon analizinde, analize ilk sırada çocukluk deneyimleri dâhil edilmiş anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Daha sonra ikinci sırada psikolojik iyi oluş işleme alındığında pozitif yönde anlamlı bir değişim olduğu görülmüştür. Analiz sonucuna göre çocukluk yaşantılarının akran baskısının %10.3'ünü açıklarken, psikolojik iyi oluş ise akran baskısının %0,041'ini açıklamaktadır. İki değişken beraber akran baskısının %11,4'ünü açıklamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Çocukluk Yaşantıları, Psikolojik İyi Oluş, Akran Baskısı*

Examination of the Relationships Between Secondary Traumatic Stress, Stress Coping Styles and Psychological Effects of Mental Health Specialists Working in the Region After the Kahramanmaraş Earthquake

Dr. Öğr. Üyesi Nur Akbulut Kılıçoğlu, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

After the earthquake in Turkey on February 6, 2023, centered in Kahramanmaraş and affecting ten provinces, many mental health experts went to the earthquake region to provide psychological first aid services. There are several studies that suggest that professionals working with traumatized clients are vulnerable and at risk of developing symptoms of trauma similar to those experienced by their clients. The terms used to describe this concept have taken their place in the literature as "indirect traumatization" and "secondary traumatic stress". The aim of this study is to examine the relationships between secondary traumatic stress levels, styles of coping with stress and psychological effects of psychological counselors and psychologists who voluntarily went to the earthquake region to provide psychological support. The sample of the study consisted of 102 mental health experts, including 66 psychological counselors and 36 psychologists (72 women, 30 men). Socio-demographic information form, Secondary Traumatic Stress Scale (ITSS), Stress Coping Styles Scale (SBSTS) and Brief Symptom Scale (BSS) were used during the data collection process. Research data were analyzed with descriptive and relational statistics using SPSS 23.0 software. According to the research results, the secondary traumatic stress levels of the participants were found to be at an average level. It was found that there was a negative relationship between secondary traumatic stress levels and optimistic and social support-seeking stress coping style, but a positive relationship between insecure and submissive stress coping style. Additionally, significant positive relationships were found between the secondary traumatic stress level and the depression, anxiety, negative self-perception, somatization and hostility subscales of the brief symptom scale. It was observed that as professional experience increased, the level of secondary traumatic stress decreased, and it was found that gender, age, occupational group and education level did not have a decisive effect on the study results.

Keywords: *Secondary traumatic stress, stress coping styles, psychological effects.*

Kahramanmaraş Depremi Sonrası Bölgede Görev Alan Ruh Sağlığı Uzmanlarının İkincil Travmatik Stres, Stresle Başa Çıkma Tarzları ve Psikolojik Etkileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Türkiye'de 6 Şubat 2023'te Kahramanmaraş merkezli ve 10 ili etkileyen depremin ardından çok sayıda ruh sağlığı uzmanı psikolojik ilk yardım hizmeti vermek üzere gönüllü olarak deprem bölgesine gitmiştir. Travma geçirmiş danışanlarla çalışan profesyonellerin savunmasız olduklarını ve danışanlarının yaşadığına benzer travma semptomları geliştirme riski altında olduklarını öne süren çeşitli çalışmalar mevcuttur. Bu kavramı tanımlamak için kullanılan terimler "dolaylı travmatizasyon" ve "ikincil travmatik stres" olarak literatürde yerini almıştır. Bu çalışmanın amacı, deprem bölgesine psikolojik destek sağlamak amacıyla gönüllü olarak giden psikolojik danışman ve psikologların ikincil travmatik stres düzeyleri, stresle baş etme tarzları ve psikolojik etkileri arasındaki ilişkileri incelemektir. Araştırmanın örneklemini 66 psikolojik danışman ve 36 psikolog (72 kadın, 30 erkek) olmak üzere 102 ruh sağlığı uzmanı oluşturmuştur. Veri toplama sürecinde sosyo-demografik bilgi formu, İkincil Travmatik Stres Ölçeği (ITSS), Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği (SBSTS) ve Kısa Semptom Ölçeği (BSS) kullanılmıştır. Araştırma verileri SPSS 23.0 programı kullanılarak tanımlayıcı ve ilişkisel istatistiklerle analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların ikincil travmatik stres düzeylerinin ortalama düzeyde olduğu tespit edilmiştir. İkincil travmatik stres düzeyleri ile iyimser ve sosyal desteğe başvuran stresle başa çıkma tarzı arasında negatif yönlü, kendine güvensiz ve boyun eğici stresle başa çıkma tarzı arasında ise pozitif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Ayrıca katılımcıların ikincil travmatik stres düzeyi ile kısa semptom ölçeğinin depresyon, anksiyete, olumsuz benlik algısı, somatizasyon ve düşmanlık alt ölçekleri arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Mesleki deneyim arttıkça ikincil travmatik stres düzeyinin azaldığı görülmüş olup cinsiyet, yaş, meslek grubu ve eğitim düzeyinin çalışma sonuçları üzerinde belirleyici bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *İkincil travmatik stres, stresle başa çıkma tarzı, psikolojik belirtiler*

Problems That May Be Experienced During adolescence İn İndividuals With Disabilities

Lisansüstü Öğrencisi Narmin TAHMAZLİ, Bakü British okul'u

The aim of this study is to address the problems faced by adolescents with disabilities and their families. The research covers five main topics; Theoretical perspective on the problems of adolescents with disabilities, Psychological status of adolescents with disabilities, Problems faced by adolescents with disabilities during adolescence (in different areas; education, social life, family relationships, physical development and symptoms in adolescence), Psychosocial emotional state of parents of adolescents with disabilities, Supports offered to adolescents with disabilities and their families and deficiencies in this field.

Adolescence covers a period in which many changes are seen in both children and their families. While this period can be categorized as the stage of becoming independent from the family, spending more time with peers and finding their own identity for an adolescent, adolescents with disabilities face different problems at this stage. Adolescents with disabilities cannot declare full independence, they often experience exclusion in social relationships, and the problem of being alone and disconnected from the environment can cause problems and emotional problems in the stage of finding identity. While families with adolescents experience many problems with their children during this period, having a disabled adolescent increases the problems of families in this process even more. Therefore, families with disabled children have to cope with the physiological and psychological changes brought about by adolescence, while experiencing many problems in the care of their children, family relations, isolation from the social environment and within themselves. The problems within the family are also influenced by the financial and psychological situation of the family. The article also includes some suggestions for individuals with disabilities and families of individuals with disabilities, as well as private and state supports provided to individuals with disabilities and their families in Turkey and abroad, and the deficiencies in this field are mentioned.

Keywords: *Adolescent, disabled, parents*

Engelli Bireylerde Ergenlik Zamanı Yaşanabilecek Sorunlar

Bu çalışmanın amacı ergenlik dönemine giren engelli bireyler ve onların ailelerinin karşılaştığı sorunları ele almaktır. Araştırma beş ana başlığı kapsamaktadır; Engelli ergen bireylerin sorunlarına kuramsal bakış açısı, Engelli ergen bireylerin psikolojik durumu, Engelli ergen bireylerin ergenlik zamanı karşılaştıkları (farklı alanlarda; eğitim, sosyal yaşam, aile ilişkileri, ergenlikteki fiziksel gelişim ve belirtiler) sorunlar, Engelli ergen bireye sahip ebeveynlerin psikososyal duygu durumu, Engelli ergen bireylere ve ailelerine sunulan destekler ve bu alandaki eksiklikler.

Ergenlik, hem çocuklarda, hem de ailelerinde pek çok değişikliğin görüldüğü bir dönemi kapsar. Bu dönem bir ergen için aileden bağımsız hale gelme, akranları ile daha fazla zaman geçirme ve kendi kimliğini bulma aşaması olarak sınıflandırılabilirken, engelli ergen bireyler bu aşamada daha farklı sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Engelli ergen birey tam bağımsızlık ilan edemez, sosyal ilişkilerinde çoğu zaman dışlanma yaşar, gencin yalnız kalma ve çevreden kopma problemi ise akabinde kimlik bulma aşamasında sıkıntılara ve duygusal sorunlara sebebiyet verebilir. Ergen bireye sahip olan aileler çocukları ile bu dönemde birçok problem yaşarken, engelli bir ergene sahip olmak ailelerin bu süreçteki sıkıntılarını daha da arttırmaktadır. Dolayısıyla engelli çocuğa sahip aileler çocuklarının bakımı, aile ilişkileri, sosyal çevreden izolasyon sorunu ve kendi içlerinde birçok problem yaşarken, ergenliğin getirmiş olduğu fizyolojik ve psikolojik değişimlerle de başa çıkmak durumunda kalmaktadırlar. Aile içindeki sorunlara aynı zamanda ailenin maddi ve psikolojik durumu da kendi etkisini göstermektedir. Makalede ayrıca engelli bireylere ve engelli birey ailelerine yönelik bazı önerilere yer verilmiş, bunun yanı sıra Türkiye'de ve yurtdışındaki engelli birey ve ailelerine sağlanan özel ve devlet desteklerine bakılmış ve bu alandaki eksiklere değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Ergen, engelli, ebeveyn*

The Effect of Field Dependent/Field Independent Cognitive Styles on Perception of Scientific Literacy

Arş. Gör. Seda Çalık, Kastamonu Üniversitesi; Prof. Dr. Salih Ateş, Gazi Üniversitesi

All individual differences that students have affect their learning processes. An in-depth examination of these individual differences contributes to a more effective and successful education and training process. One of the individual difference dimensions is cognitive styles (Saracho, 1997). It is one of the important psychological dimensions that must be addressed to understand individuals' cognitive processes correctly. Cognitive style tendency reflects the individual's ways of understanding, thinking, perceiving, remembering, categorizing, reaching judgments, and problem-solving. Among the cognitive styles defined so far, the one that has been comprehensively discussed and applied to educational problems is the field dependence/field independence dimension (Witkin & Goodenough, 1976). It is stated that students with a field-independent cognitive style have a higher tendency to prefer fields that require analytical skills, such as mathematics or science (Sternberg & Williams, 2010).

In this context, the study aims to examine the relationship between pre-service science teachers' cognitive styles (field dependent/field independent) and their perceptions of scientific literacy. The survey model, which is one of the quantitative research methods, was used in this research. The population of the study consists of pre-service science teachers studying at Gazi University, Gazi Faculty of Education, department of science education. The sample consists of 83 pre-service science teachers studying in the 3rd and 4th grades in the fall semester of the 2022-2023 academic year in this program. As a data collection tool in the study, the Scientific Literacy Questionnaire for Prospective Science Teachers which was developed by Suwono et al. (2022) and adapted into Turkish by Çalık, İnaltun, Yalvaç Ertuğrul, & Ateş (2023) to determine the scientific literacy perceptions of pre-service science teachers. Group Embedded Figures test (GEFT) developed by Witkin (1971) was used to determine their cognitive styles. The Cronbach Alpha coefficient of the scale was found to be α=0.90. The reliability coefficient of the Group Embedded Figures test was calculated as 0.82 (Witkin et al., 1971). The reliability coefficient for the Turkish adaptation of the test was found to be 0.82 (Çakan, 2003). The formula Alamolhodaei (1996) developed was used to determine pre-service science teachers' cognitive style tendencies. In this context, 27 pre-service teachers (32.5%) have field-dependent, 20 pre-service teachers (24.1%) have field-neutral, and 36 pre-service teachers (43.4%) have field-independent cognitive style tendencies. The scale score averages of pre-service teachers with field-neutral cognitive style (X=217.00) are higher than the scale score averages of pre-service teachers with field-dependent (X=211.77) and field-independent (X=213.94) cognitive styles. One-way analysis of variance (ANOVA) was conducted to determine whether there was a significant difference in the scientific literacy perception scores of pre-service teachers according to their cognitive styles. It was determined that the scores obtained from the scale showed a significant difference in favor of pre-service science teachers with field-neutral cognitive style according to the cognitive style variable ($F(2, 82)=1.653$; $p<0.05$). It was concluded that there was no statistically significant difference between the scale score averages of pre-service teachers with field-dependent and field-independent cognitive styles ($p>0.05$).

Keywords: *Cognitive style, field dependence/field independence, perception of scientific literacy*

Alan Bağımlı/Alan Bağımsız Bilişsel Stillerin Fen Okuryazarlık Algısına Etkisi

Öğrencilerin sahip olduğu tüm bireysel farklılıklar öğrenme süreçlerine etki etmektedir. Bu bireysel farklılıkların derinlemesine incelenmesi daha etkili ve başarılı bir eğitim-öğretim sürecine katkı sağlar. Bireysel farklılık boyutlarından birisi de bilişsel stillerdir (Saracho, 1997). Bireylerin bilişsel süreçlerinin doğru anlaşılması için ele alınması gereken önemli psikolojik boyutlardan birisidir. Bilişsel stil eğilimi, bireyin anlama, düşünme, algılama, hatırlama, kategorize etme, yargıya ulaşma ve problem çözme biçimlerini yansıtmaktadır. Bugüne kadar tanımlanan bilişsel stiller arasında kapsamlı olarak ele alınan ve eğitim problemlerine uygulanan alan bağımlık/alan bağımsızlık boyutudur (Witkin & Goodenough, 1976). Alan bağımsız bilişsel stile sahip öğrencilerin matematik veya fen gibi analitik yetenekler gerektiren alanları tercih etme eğilimlerinin daha yüksek olduğu belirtilmektedir (Sternberg & Williams, 2010).

Bu bağlamda çalışmanın amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının bilişsel stilleri (alan bağımlı/alan bağımsız) ile fen okuryazarlık algıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören fen bilgisi öğretmen adayları oluşturmaktadır. Örneklemi ise bu programda 2022-2023 eğitim-öğretim yılı güz döneminde üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören 83 fen bilgisi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarının fen okuryazarlık algılarının belirlenmesi için Suwono ve diğerleri (2022) tarafından geliştirilen ve Çalık, İnaltun, Yalvaç Ertuğrul, & Ateş (2023) tarafından Türkçeye adaptasyonu yapılan Fen Bilgisi Öğretmen Adayları Fen Okuryazarlık Algısı Ölçeği (FOAÖ) ve öğretmen adaylarının bilişsel stillerinin tespit edilmesi için Witkin (1971) tarafından geliştirilen Grup Saklı Figürler testi (GSFT) kullanılmıştır. Fen okuryazarlık algısı ölçeğinin Cronbach Alpha katsayısı α=0.90 olarak bulunmuştur. Grup Saklı Figürler testinin güvenirlik katsayısı 0.82 olarak hesaplanmıştır (Witkin vd., 1971). Testin Türkçe uyarlamasına ilişkin güvenirlik katsayısı ise 0.82 bulunmuştur (Çakan, 2003). Öğretmen adaylarının bilişsel stil yönelimlerinin belirlenmesinde Alamolhodaei (1996) tarafından geliştirilen formül kullanılmıştır. Bu kapsamda 27 öğretmen adayı alan bağımlı (%32.5), 20 öğretmen adayı (%24.1) alan orta ve 36 öğretmen adayı (%43.4) alan bağımsız bilişsel stil yönelimine sahiptir. Alan orta bilişsel stile sahip öğretmen adaylarının FOAÖ puan ortalamaları (X=217.00), alan bağımlı (X=211.77) ve alan bağımsız (X=213.94) bilişsel stile sahip öğretmen adayları FOAÖ puan ortalamalarından yüksektir. Öğretmen adaylarının fen okuryazarlık algı puanlarının bilişsel stillerine göre anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yürütülmüştür. FOAÖ'nden aldığı puanların bilişsel stil değişkenine göre alan orta bilişsel stile sahip öğretmen adayları lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği ($F(2, 82)= 1.653$; $p<0.05$) tespit edilmiştir. Alan bağımlı ve alan bağımsız bilişsel stile sahip öğretmen adaylarının FOAÖ puan ortalamaları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0.05$).

Anahtar Kelimeler: *Bilişsel stil, alan bağımlılık/alan bağımsızlık, fen okuryazarlık algısı*

Acceptance and Commitment Therapy-Based Interventions for Divorced Individuals: A Systematic Review

Lisansüstü Öğrencisi Sibel Arslan, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Prof. Dr. Hüdayar Cıhan, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Acceptance and Commitment Therapy (ACT), which is among the third wave behavioral therapies, aims to increase psychological flexibility. Psychological flexibility includes being able to accept all positive and negative experiences that are an inevitable part of life, increasing contact with the "here and now" and allowing people to live a meaningful life in line with their values. ACT is based on six components: acceptance, being in the present moment, cognitive diffusion, contextual self, values, and committed actions. By strengthening these components, it aims to increase awareness and ability to accept emotions, so that they can realize their values and live in line with them. Many recent studies show that ACT-based interventions are effective in improving the functionality, quality of life, and life satisfaction of people with psychological and physical problems.

Divorce is a challenging life experience that come along with several psychological problems, both due to family experiences before divorce and subsequent legal, social, and economic problems. It is crucial for individuals to regulate their emotions and develop healthy coping skills to adapt to the new life after divorce. For this reason, many different programs are being implemented both in our country and around the world to support divorced individuals. The purpose of current study is to conduct a systematic review of studies based on ACT interventions for divorced individuals. This study aims to contribute to the psychological support practices to be developed for divorced individuals and to guide future studies. PubMed, Sage, Sciencedirect, Scopus, TRDizin and Web of Science databases were used to determine the studies included in the review. In the systematic review, 7 studies were included in line with the inclusion criteria. The evaluated articles were analyzed according to purpose, design, study group and results.

Research findings revealed that ACT interventions are effective in increasing post-divorce adjustment, emotional regulation skills, psychological flexibility, positive cognitive regulation, resilience, self-control, and positive emotions and attitudes. Additionally, it is determined that ACT leads to a decrease in depression, anxiety, loneliness, and negative cognitive regulation. Based on the results, it is revealed that ACT is an effective intervention that can be used for psychological support for divorced individuals.

Keywords: *Acceptance and commitment therapy, divorce, systematic review*

Boşanmış Bireylere Yönelik Kabul ve Kararlılık Terapisi Temelli Müdahaleler: Sistematik Derleme Çalışması

Üçüncü dalga davranışçı terapiler içinde yer alan Kabul ve Kararlılık Terapisi (Acceptance and Commitment Therapy; ACT) kişilerin psikolojik esnekliğinin artırılmasını amaçlar. Psikolojik esneklik, hayatın kaçınılmaz parçası olan olumlu ve olumsuz tüm deneyimlere yer açabilmeyi, "şimdi ve burada" ile temasın artırılmasını ve kişilerin değerleri doğrultusunda anlamlı bir hayat yaşayabilmesini kapsar. ACT kabul, şimdiki anda olabilme, bilişsel ayrışma, bağlamsal benlik, değerler ve değerler doğrultusunda atılan kararlı adımlar olmak üzere altı bileşeni temel almaktadır. Bu bileşenleri güçlendirerek kişilerin bilinçli farkındalığını ve duyguları kabul becerisini artırarak, değerlerini fark etmesi ve değerleri doğrultusunda yaşam sürebilmesini amaçlamaktadır. Son zamanlarda yapılan birçok araştırma, ACT temelli müdahalelerin psikolojik ve fiziksel sorunları olan kişilerin işlevselliğini, yaşam kalitesini ve yaşam memnuniyetini artırmada etkili olduğunu göstermektedir.

Boşanma, hem öncesinde aile içinde yaşanan deneyimler hem de sonrasında yaşanan hukuki, sosyal ve ekonomik sorunlar nedeniyle birçok psikolojik problemi de beraberinde getiren zorlayıcı bir yaşam deneyimidir. Boşanma sonrasında kişilerin yeni hayata uyum sağlayabilmeleri için duygularını düzenleyebilmeleri ve sağlıklı başa çıkma becerilerini geliştirmeleri önemlidir. Bu nedenle, boşanmış bireyleri desteklemek amacıyla hem ülkemizde hem de dünya genelinde birçok farklı program hayata geçirilmektedir.

Bu araştırmanın amacı boşanmış bireylere yönelik ACT müdahalelerini esas alan araştırmaların sistematik derlemesini yapmaktır. Bu çalışma ile boşanmış kişilere yönelik geliştirilecek psikolojik destek uygulamalarına katkı sağlamak ve sonraki çalışmalara yön vermek amaçlanmaktadır. İncelemeye dahil edilen çalışmaları belirlemek için PubMed, Sage, Sciencedirect, Scopus, TRDizin ve Web of Science veri tabanları kullanılmıştır. Sistematik derlemede dahil etme kriterleri doğrultusunda 7 çalışma ele alınmıştır. Değerlendirilen makaleler amaç, desen, çalışma grubu ve sonuçlarına göre analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, ACT müdahalelerinin boşanma sonrası uyumu, duygu düzenleme becerisini, psikolojik esnekliği, pozitif bilişsel düzenlemeyi, dayanıklılığı, öz kontrolü ve olumlu duygu ve tutumları artırma açısından başarılı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca, ACT'nin depresyon, kaygı, yalnızlık ve negatif bilişsel düzenlemede azalmaya yol açtığı belirlenmiştir. Sonuçlara dayanarak ACT'nin boşanmış kişilere psikolojik destek için kullanılabilecek etkili bir müdahale olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Kabul ve kararlılık terapisi, boşanma, sistematik derleme*

Profiles of Social and Emotional Learning Skills and Learning Environment Factors in Adolescents: A Latent Profile Analysis

Dr. Öğr. Üyesi Murat Ağırkan, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

International literature emphasizes the importance of developing social and emotional learning (SEL) skills in preventing emotional and behavioral problems, increasing academic achievement, and promoting prosocial behaviors. When large-scale studies on SEL skills are examined, it is seen that most of the findings are based on variable-centered analyses. Although these analyses provide useful information in examining the relationships between variables related to SEL, they have limitations in determining the characteristics that characterize individuals. However, little is known about what combinations of SEL skills and learning environment factors are found in students. Based on this gap, this study aimed to examine the latent profiles of SEL skills and learning environment factors (academic achievement, absenteeism, disciplinary status, participation in school activities, relationships with peers, and relationships with teachers) in adolescents. The participant group of the study consisted of a total of 1234 adolescents, 528 (42.8%) of whom were girls and 706 (57.2%) of whom were boys, determined by a simple random sampling method. Data were collected through the Personal Information Form, the Social and Emotional Learning Scale for Adolescents, and the School Climate Questionnaire-High School Form, and Latent Profile Analysis (LPA) was used to analyze the data. Latent profile analysis revealed three unique profiles related to SEL skills and learning environment factors in adolescents: "SEL-Risk", "Prosocial-Low Intrapersonal" and "SEL-Competent". Adolescents in the SEL-Risk profile had low scores in self-management, self-awareness, social awareness, relationship skills, responsible decision-making, academic achievement, participation in school activities, relationships with teachers, and relationships with peers, and high scores in absenteeism and disciplinary status. Adolescents in the Prosocial-Low Intrapersonal profile had low scores in self-management, self-awareness, responsible decision-making, disciplinary status, and participation in school activities; high scores in social awareness; and moderate scores in relationship skills, academic achievement, absenteeism, relationships with peers, and relationships with teachers. Adolescents in the SEL-Competent profile had high scores in self-management, self-awareness, social awareness, relationship skills, responsible decision-making, academic achievement, participation in school activities, relationships with teachers and peers, and low scores in absenteeism and disciplinary status. It is thought that the results obtained from the study will contribute to researchers and educators in terms of providing a detailed picture of SEL skills and outcomes in adolescents.

Keywords: *social and emotional learning, learning environment factors, adolescents*

Ergenlerde Sosyal ve Duygusal Öğrenme Becerileri ve Öğrenme Ortamı Faktörlerinin Profilleri: Bir Gizil Profil Analizi

Uluslararası literatür duygusal ve davranışsal problemlerin önlenmesinde, akademik başarının artırılmasında ve olumlu sosyal davranışların teşvik edilmesinde sosyal ve duygusal öğrenme (SDÖ) becerilerinin geliştirilmesinin önemini vurgulamaktadır. SDÖ becerileri üzerine yapılan geniş ölçekli çalışmalara bakıldığında ise bulguların çoğunun değişken merkezli analizlere dayandığı görülmektedir. Bu analizler SDÖ ile ilgili değişkenler arasındaki ilişkileri incelemede faydalı bilgiler sağlasa da bireyleri karakterize eden özellikleri belirlemede sınırlılıklara sahiptir. Bununla birlikte, öğrencilerde SDÖ becerilerinin ve öğrenme ortamı çıktılarının hangi kombinasyonlarının bulunduğu hakkında çok az şey bilinmektedir. Bu boşluktan hareketle, gerçekleştirilen bu araştırmada ergenlerde SDÖ becerilerinin ve öğrenme ortamı faktörlerinin (akademik başarı, devamsızlık, disiplin durumu, okul etkinliklerine katılım, akranlarla ilişkiler ve öğretmenlerle ilişkiler) gizil profillerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu basit seçkisiz örnekleme yönetimiyle belirlenen 528 (%42,8)'i kız, 706 (%57,2)'sı erkek olmak üzere toplamda 1234 ergen oluşturmuştur. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Ergenlerde Sosyal ve Duygusal Öğrenme Ölçeği ve Okul İklimi Anketi-Lise Formu aracılığıyla toplanmış, verilerin analizinde Gizil Profil Analizi (LPA) kullanılmıştır. Gizil profil analizi ergenlerde SDÖ becerileri ve öğrenme ortamı faktörlerine ilişkin "SDÖ-Risk", "Prososyal-Düşük İçsel" ve "SDÖ-Yetkin" olmak üzere üç benzersiz profil ortaya çıkarmıştır. SDÖ-Risk profilinde yer alan ergenlerin öz yönetim, öz farkındalık, sosyal farkındalık, ilişki becerileri, sorumlu karar verme, akademik başarı, okul etkinliklerine katılım, öğretmenlerle ilişkiler ve akranlarla ilişkiler puanları düşük; devamsızlık ve disiplin durumu puanları ise yüksektir. Prososyal-Düşük İçsel profilindeki ergenlerin öz yönetim, öz farkındalık, sorumlu karar verme, disiplin durumu ve okul etkinliklerine katılım puanları düşük; sosyal farkındalık puanları yüksek; ilişki becerileri, akademik başarı, devamsızlık, akranlarla ilişkiler ve öğretmenlerle ilişkiler puanları ise orta düzeydedir. SDÖ-Yetkin profilindeki ergenlerin öz yönetim, öz farkındalık, sosyal farkındalık, ilişki becerileri, sorumlu karar verme, akademik başarı, okul etkinliklerine katılım, öğretmenlerle ilişkiler ve akranlarla ilişkiler puanları yüksek; devamsızlık ve disiplin durumu puanları ise düşüktür. Araştırmadan elde edilen sonuçların araştırmacılara ve eğitimcilere ergenlerde SDÖ becerileri ve çıktılarına ilişkin ayrıntılı bir tablo sunması bakımından katkı sağlayacağı düşülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *sosyal ve duygusal öğrenme, öğrenme ortamı, gizil profil analizi*

Perspectives of Youth in Türkiye on Being NEET: A Metaphor Analysis

Arş. Gör. Betül Gökce, Muş Alparslan Üniversitesi; Arş. Gör. Arif Arslan, Giresun Üniversitesi

Individuals who are disabled, refugees, women, LGBTI+, elderly, of different ethnic origins or who are neither in employment nor in education and training (NEET) are considered disadvantaged in the context of career. Disadvantaged groups in the career context may be exposed to negative experiences such as gender inequality, stigmatization, self-stigmatization, marginalization, and stereotypes. In this context, the aim of this study is to explore the perspectives of NEET, student and employed young individuals between the ages of 18-29 on the situation of being NEET.The study was conducted using metaphor analysis, one of the qualitative research designs. In this context, after receiving expert opinion, a google form with two questions was sent to the participants; (1) what would happen if you were to liken the state of being NEET to an object, situation or event and (2) explain the metaphor you used. A total of 51 individuals participated in the study. Ten of the participants were NEET, 22 were university students and 19 were employed. The average age of the participants was 22.98 years, 32 of them were female and 19 of them were male. The data obtained were analyzed using the MAXQDA 20 program.

As a result of the analysis, it is seen that the participants used metaphors such as wall, soufflé, abyss, doorstep, train station, bird with broken wings, empty glass, stopped clock, zigon coffee table, street lamp, coin, and fruitless tree for being NEET. These metaphors were analyzed by content analysis and a total of 113 codes were identified and categorized under 4 themes such as a) Negative stereotypes about the individual, b) Perceptions about extrapersonal factors, c) Perceptions about the feelings of NEET individuals, d) perceptions towards the NEET process. Under the theme of negative stereotypes about the individual, there are codes such as dysfunctional, aimless, inactive, immobile, unsuccessful, wally; while under the theme of perceptions about non-individual factors, there are codes such as lack of merit, lack of equal opportunity, lack of guidance, ineffective use of potential, and the presence of competition. Under the theme of perceptions of NEET individuals' emotions, there are negative emotions such as anxiety, hopelessness, stuckness, loneliness as well as positive emotions such as hope, comfort, freedom. Finally, the theme of perceptions towards the NEET process is composed of codes such as uncertainty, transition period, maturation phase, questioning and self-knowledge period. According to the research findings, it is noteworthy that NEET individuals share metaphors related to more positive attitudes and perceptions about being NEET compared to university students and employed youth. In addition, while labored individuals shared metaphors with more negative stereotypes about NEET individuals; NEET individuals shared more metaphors about the emotions experienced during the NEET process.

As a result, it is observed that there are more negative perceptions and stereotypes about being NEET and these negativities create pressure on NEET individuals. In this respect, the importance of preventive or intervention counseling programs that can increase the psychological resilience of NEET individuals against these negative perspectives and enable them to cope with this process effectively emerges. It can be stated that studying the perceptions of NEETs with a larger sample and different age groups will contribute to the literature. In addition, it can be said that addressing the perception of NEET individuals is an important dimension in career counseling interventions for NEET individuals.

Keywords: *Unemployment, Career Counseling, Disadvantaged Groups, Youth, Perception*

Türkiye'deki Gençlerin NEET Olmaya İlişkin Bakış Açıları: Bir Metafor Analizi

Engeli olan, mülteci, kadın, LGBTİ+, yaşlı, farklı etnik kökene sahip veya ne istihdamda ne de eğitim ve öğretimde olan (NEET) bireyler kariyer bağlamında dezavantajlı olarak değerlendirilmektedir. Kariyer bağlamında dezavantajlı gruplar toplumsal cinsiyet eşitsizliği, damgalanma, kendini damgalama, ötekileştirilme ve kalıp yargılar gibi olumsuz yaşantılara maruz kalabilmektedir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı 18-29 yaş arasındaki NEET, öğrenci ve çalışan gençlerin NEET olma duruma ilişkin bakış açılarını keşfetmektir.

Çalışma nitel araştırma desenlerinden metafor analizi kullanılarak yürütülmüştür. Bu bağlamda uzman görüşü alındıktan sonra katılımcılara; (1) NEET olma durumunu bir nesneye, duruma veya olaya benzetecek olsanız ne olurdu ve (2) kullandığınız metaforu açıklayınız olmak üzere iki soruluk bir google form iletilmiştir. Çalışmaya toplam 51 birey katılmıştır. Katılımcıların 10'u NEET, 22'si üniversite öğrencisi ve 19'u çalışan bireylerden oluşmaktadır. Yaşları ortalaması 22.98 olan katılımcıların 32'si kadın, 19'u erkektir. Elde edilen veriler MAXQDA 20 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Yapılan analiz sonucunda katılımcıların NEET olma durumu için duvar, sufle, uçurum, kapı eşiği, tren garı, kanadı kırık kuş, boş bardak, durmuş saat, zigon sehpa, sokak lambası, bozuk para, meyvesiz ağaç gibi metaforları kullandıkları görülmektedir. Kullanılan bu metaforlar içerik analizi ile analiz edilerek toplam 113 kod; a) Bireye yönelik olumsuz kalıp yargılar, b) Birey dışı faktörlere ilişkin algılar, c) NEET bireylerin duygularına yönelik algılar, d) NEET sürecine yönelik algılar olmak üzere 4 tema altında sınıflandırılmıştır. Bireye yönelik olumsuz kalıpyargılar teması altında işlevsiz, amaçsız, hareketsiz, başarısız, boş insan gibi kodlar yer alırken; birey dışı faktörlere ilişkin algılar teması altında liyakatsizlik, fırsat eşitliğinin olmaması, yönlendirme eksikliği, potansiyelin etkili kullanılamaması, rekabet varlığı gibi kodlar bulunmaktadır. NEET bireylerin duygularına yönelik algılar teması altında ise, kaygı, umutsuzluk, sıkışmışlık, yalnızlık gibi olumsuz duyguların yanı sıra umut, rahatlık, özgürlük gibi olumlu duygular da yer almaktadır. Son olarak NEET sürecine yönelik algılar temasını, belirsizlik, geçiş dönemi, olgunlaşma evresi, sorgulama ve kendini tanıma dönemi gibi kodlar oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına göre NEET bireylerin, üniversite öğrencisi ve çalışan gençlere nazaran, NEET olma ile ilgili daha olumlu tutum ve algı ile ilgili metaforlar paylaşmaları dikkat çekicidir. Ayrıca çalışan bireyler, NEET bireylere yönelik daha çok olumsuz kalıp yargı içeren metaforlar paylaşırken; NEET bireylerin NEET sürecinde yaşanan duygulara yönelik daha fazla paylaşım yaptığı gözlenmiştir.

Sonuç olarak NEET olma durumuna ilişkin olumsuz algı ve kalıp yargıların daha fazla olduğu ve bu olumsuzlukların NEET bireyler üzerinde bir baskı oluşturduğu görülmektedir. Bu açıdan NEET bireylerin bu olumsuz bakış açılarına karşı psikolojik sağlamlıklarını artırabilecek ve bu süreç ile etkili bir şekilde başa çıkmalarını sağlayacak önleyici veya müdahale edici psikolojik danışma programlarının önemi ortaya çıkmaktadır. NEET bireylere yönelik algıların daha geniş örneklem ve farklı yaş grupları ile çalışılmasının da literatüre katkı sağlayacağı ifade edilebilir. Ayrıca NEET bireylere yönelik kariyer danışmanlığı müdahalelerinde, NEET bireylere yönelik algının da ele alınmasının önemli bir boyut olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *İşsizlik, Kariyer Psikolojik Danışmanlığı, Dezavantajlı Gruplar, Gençler, Algı*

The Causes and Consequences of Being NEET in Türkiye from Ecological Viewpoint: A Phenomenological Research

Arş. Gör. Arif Arslan, Giresun Üniversitesi; Arş. Gör. Betül Gökce, Muş Alparslan Üniversitesi

The concept of being neither in employment nor in education and training (NEET) is used to describe the young population aged 15-29 who are outside the workforce and education. Considering that the NEET rate in Türkiye is significantly higher than the rates in both OECD and European Union countries, it can be said that NEET status is a significant issue in Türkiye. Therefore, the importance of studies aimed at understanding this issue in the context of Türkiye becomes evident. The purpose of this study is to determine the reasons and consequences of NEET status in Türkiye within the context of the Ecological Approach, based on the views of NEET youth.

The study was conducted according to the phenomenological design, which is one of the qualitative research designs. The participants to be interviewed were determined using the criterion sampling method, one of the qualitative research sampling strategies. Accordingly, individuals who met the criteria of (1) being between the ages of 18-29, (2) not attending any educational institution, and (3) not actively working in any job were included in the study. A total of 10 participants, 8 female and 2 male, who met these criteria were included in the study. The participants had an average age of 24.8, with 9 being university graduates, and one having a master's degree. The duration of their unemployment varied between 2 months and 3 years. Data were collected from the participants through semi-structured interviews. The semi-structured interview form, prepared by the researchers, was sent to 2 experts who had previously conducted qualitative research in the field of Psychological Counseling and Guidance to receive feedback. In line with the feedback received, the interview questions were corrected, and the semi-structured interview form was finalized. Approximately 60-minute online interviews were conducted with the participants, and the interviews were recorded. The recorded data were transcribed by the researchers, and content analysis was performed using the MAXQDA 12 software.

As a result of the analysis, five themes related to the reasons for being NEET have emerged: individual, microsystem, exosystem, macrosystem, and chronosystem. The codes for individual include interest and work values; for microsystem, they include friends, work, school, and family; for exosystem, they encompass social connections, social services, and media; for macrosystem, they encompass politics, law, economy, and employment; and for the chronosystem, they include codes related to the COVID-19 pandemic and earthquakes. Regarding the consequences of being NEET, two themes have emerged: emotional and behavioral. Behavioral codes include disruption in sleep patterns, loneliness, withdrawal, and social media use, while emotional codes include anxiety, emptiness, shame, hopelessness, alienation, overwhelm, worthlessness, depressed mood, anger, regret, and inadequacy. In addition to the negative consequences of being NEET, it is seen that participants, especially those who are short-term unemployed, also express positive consequences such as hope for the future, development opportunity and renewal process. It has also been found that the consequences of being NEET are factors that maintain the status of being NEET. Indeed, it is observed that individuals' feelings of hopelessness, depressive mood, and inadequacy as a result

of being NEET lead to their withdrawal from job-seeking efforts, and this withdrawal perpetuates the NEET status.

In conclusion, it can be said that the NEET status is a condition arising from the interaction of factors at different dimensions, namely microsystem, mesosystem, exosystem, macrosystem, and chronosystem. Designing prevention programs based on a systemic perspective can lead to effective results. Additionally, considering the results generated by the NEET status and the cyclical process, there is a recognized need for cognitive, emotional, and behavioral intervention programs tailored to these individuals.

Keywords: *Unemployment, Employment, Career Counseling, Youth*

Ekolojik Bakış Açısından Türkiye'de NEET Olmanın Neden ve Sonuçları: Fenomenolojik Bir Araştırma

Ne istihdamda ne de eğitim ve öğretimde olma (NEET) kavramı, işgücü ve eğitimin dışında olan 15-29 yaşlarındaki genç nüfusu tanımlamak için kullanılmaktadır. Türkiye'deki NEET oranının hem OECD'ye hem de Avrupa Birliğine üye ülkelerin oranın oldukça üzerinde olması göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'de NEET olma durumunun önemli bir sorun olduğu söylenebilir. Bu nedenle Türkiye bağlamında bu sorunun anlaşılmasına yönelik yapılacak çalışmaların önemi ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı ekolojik yaklaşım bağlamında Türkiye'de NEET olma durumunun nedenlerini ve sonuçlarını NEET gençlerin görüşleri doğrultusunda belirlemektir.

Çalışma nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desene göre yürütülmüştür. Görüşme yapılacak katılımcılar nitel araştırma örnekleme stratejilerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda (1) 18-29 yaşları arasında olma, (2) herhangi bir eğitim kurumunda öğrenim görmeme, (3) herhangi bir işte aktif olarak çalışmama kriterlerini karşılayan bireyler çalışmaya dahil edilmiştir. Bu kriterleri karşılayan 8'i kadın ve 2'si erkek olmak üzere toplam 10 katılımcıya ulaşılmıştır. Yaş ortalaması 24.8 olan katılımcıların 9'u üniversite ve 1'i de yüksek lisans mezunudur. İşsiz kaldıkları süre ise 2 ay ile 3 yıl arasında değişmektedir. Katılımcılardan veriler yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında doktora mezunu olan ve daha önceden nitel araştırma yapmış 2 uzmana gönderilerek geri bildirim alınmıştır. Gelen geri bildirimler doğrultusunda görüşme soruları düzeltilerek yarı yapılandırılmış görüşme formuna son şekli verilmiştir. Katılımcılarla yaklaşık 60 dakikalık çevrimiçi görüşmeler yapılmış ve görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Alınan kayıtlar araştırmacılar tarafından yazıya aktarılmış ve MAXQDA 12 programı kullanılarak içerik analizi yapılmıştır.

Yapılana analizler sonucunda NEET olmanın nedenlerine ilişkin birey, mikrosistem, ekzosistem, makrosistem ve kronosistem olmak üzere 5 tema ortaya çıkmıştır. İlgi ve mesleki değer kodları birey; arkadaş, iş, okul ve aile kodları mikrosistem; sosyal bağlantılar, sosyal hizmet ve medya kodları ekzosistem; politika, hukuk, ekonomi ve istihdam kodları makrosistem; COVID-19 pandemisi ve deprem kodları ise kronosistem teması altında sınıflandırılmıştır. NEET olmanın sonuçlarına ilişkin ise duygusal ve davranışsal olmak üzere iki tema ortaya çıkmıştır. Uyku düzeninde bozulma, yalnızlık, geri çekilme, sosyal medya kullanımı kodları davranışsal; kaygı, boşluk, utanç, umutsuzluk, yabancılaşma, bunalmışlık, değersizlik, çökkün duygudurum, öfke, pişmanlık ve yetersizlik kodları ise duygusal teması altında sınıflandırılmıştır. NEET olma sürecinin ortaya çıkardığı olumsuz sonuçların yanı sıra özellikle kısa süreli işsiz olan katılımcıların geleceğe dair umut, gelişim fırsatı ve yenilenme süreci gibi olumlu sonuçları da dile getirdiği görülmektedir. Ayrıca NEET olma durumunun ortaya çıkardığı sonuçların NEET olma durumunu sürdüren faktörler olduğu da bulunmuştur. Nitekim bireylerin NEET olma durumlarının umutsuzluk, çökkün duygudurum, yetersizlik gibi birtakım duygulara, bu duyguların bireylerin iş arama girişimlerinde bulunmaktan geri çekilmesine, yaşanan geri çekilmenin ise NEET durumunun devam etmesine neden olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak NEET olma durumunun mikrosistem, mezosistem, ekzosistem, makrosistem ve kronosistem olmak üzere farklı boyutlardaki faktörlerin etkileşimi ile ortaya çıkan bir durum olduğu söylenebilir. Bu sorunu önlemeye yönelik programların sistemsel bakış açısına göre hazırlanması etkili sonuçlar alınmasını sağlayabilir. Bunun yanı sıra NEET olma durumunun ortaya çıkardığı sonuçlar ve döngüsel süreç göz önünde bulundurulursa bu bireylere yönelik bilişsel, duygusal ve davranış müdahale programlarına olan ihtiyaç anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *İşsizlik, İstihdam, Kariyer Psikolojik Danışmanlığı, Genç*

Investigation of Relationship Between Psychological Flexibility and Suicide Probablty in Adolescents

Uzm. Psk. Danışman Yunus Emre Aydın, Milli Eğitim Bakanlığı; Prof. Dr. Binnaz Kıran, Mersin Üniversitesi

In this study, whether there is a relationship between adolescents' psychological flexibility levels and the possibility of suicide. Additionally, it was examined whether adolescents' psychological flexibility and suicide probability differ according to various variables. The research, consists using the survey research model, was conducted with a total of 485 adolescents/high school students, including 251 girls (51.8%) and 234 boys (48.2%), studying in a high school in Arsuz district of Hatay province in the 2022-2023 academic year. Personal Information Form, Acceptance and Action Questionnaire-II (AAQ) and Suicide Probability Scale (SPS) were used as data collection tools.

Confirmatory Factor Analysis (CFA) was conducted to verify the scale with the data in the sample group of the study, and as a result of CFA, it was found that the scale provided goodness-of-fit values. Also, reliability analyzes were conducted for this research; Cronbach's alpha internal consistency reliability coefficient for the Suicide Probability Scale is .624; Cronbach alpha internal consistency reliability coefficient for Acceptance and Action Form-II was determined as .845. These results were found to be acceptably reliable. When the data obtained from 485 people was examined, the data we got us a normal distribution. To reveal whether there is a relationship between psychological flexibility and the possibility of suicide in adolescents, simple linear correlation was performed and Pearson Correlation Matrix was used. When the findings were examined, it was determined that there was a positive and moderately significant relationship between the suicide probablty and psychological flexibility/rigidity levels in adolescents ($r=0.64$, $p<.01$). When psychological flexibility (AAQ-II) and Suicide Probability Scale sub-dimensions are examined, There was a positive and highly significant difference between 'hopelessness' and 'psychological flexibility/rigidity' ($r=0.70$, $p<.01$), a positive and moderately significant difference between 'negative self-evaluation' and 'psychological flexibility/rigidity'($r=0.46$, $p<.01$). There was a positive and lowly level of significant between 'suicidal ideation' and 'psychological flexibility/rigidity' ($r=0.12$, $p<.01$). There was a positive and moderately level of significant between 'hostility' and 'psychological flexibility/rigidity ($r=0.57$, $p<.01$) relationship between. Adolescents' psychological flexibility/rigidity levels (female X=23.29, male X=18.49 $p<.01$) and suicide probabilities (female X=83.18, male X=77.32 $p<.01$) are significant difference. This difference is seen in the suicide probability scale sub-dimensions 'hopelessness' (female X=28.58, male X=25.95 $p<.01$), 'negative self-evaluation' (female X=20.68, male X=19.09 $p<.01$) and 'hostility' (female X=13.76, male X=12.65 $p<.01$) sub-dimensions. No significant difference was found in the sub-dimension of 'suicidal ideation' (female X=20.14, male X=19.60 $p>.01$). Additionally, no significant difference was found between psychological flexibility levels ($p>.01$) and suicide probability ($p>.01$) and its sub-dimensions according to class/grade level.

According to the research results, it can be said that as adolescents' psychological rigidity levels increase (psychological flexibility levels decrease), the risk of suicide increases. Moreover; as the psychological rigidity levels of adolescents increase (as their psychological flexibility levels decrease), the levels of 'hopelessness', 'negative self-evaluation' and ‘hostility’, which are the

part of the possibility of suicide. In terms of suicide risk among adolescents, girls are more at risk than boys; It has been determined that girls have higher levels of psychological rigidity. According to the results of this research; it seems that individual or group work to be carried out at school or in other areas to improve the psychological flexibility levels of adolescents is important in terms of preventing many mental health problems, including suicide.

Keywords: *adolescent, psychological flexibility, suicide*

Ergenlerde Psikolojik Esneklik ile İntihar Olasılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırmada, ergenlerin psikolojik esneklik/katılık düzeyleri ile intihar olasılığı arasında ilişki olup olmadığı; ayrıca ergenlerin psikolojik esneklikleri ile intihar olasılıklarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. İlişkisel tarama modeli kullanılarak yürütülen araştırma, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Hatay ili Arsuz İlçesinde bir lisede öğrenim gören 251 kız (%51.8) ve 234 erkek (%48.2) olmak üzere toplam 485 ergen/lise öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Kabul ve Eylem Formu-II (KEF-II) ve İntihar Olasılığı Ölçeği (İOÖ) kullanılmıştır.

Ölçeğin araştırmanın örneklem grubunda verilerle doğrulanması amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmış olup DFA sonucu uyum iyiliği değerlerini sağladığı bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu araştırma için güvenirlik analizleri yapılmış; İntihar Olasılığı Ölçeği için Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısı .624 ; Kabul ve Eylem Formu-II için .845 olarak tespit edilmiş ve bu sonuçların kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğu tespit edilmiştir. 485 kişiden elde edilen veriler incelendiğinde verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Ergenlerde psikolojik esneklikleri/katılıkları ve intihar olasılığı arasında ilişki olup olmadığını ortaya koymak için basit doğrusal korelasyon işlemi yapılmış, Pearson Korelasyon Matrisi kullanılmıştır.

Bulgular incelendiğinde ergenlerde intihar olasılıkları ile psikolojik esneklik/katılık düzeyleri arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r=0.64$, $p<.01$). Psikolojik esneklik (KEF-II) ile İntihar Olasılığı Ölçeği alt boyutları incelendiğinde; 'umutsuzluk' ile 'psikolojik esneklik/katılık' arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamlı ($r=0.70$, $p<.01$), 'olumsuz kendilik değerlendirmesi' ile 'psikolojik esneklik/katılık' arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı ($r=0.46$, $p<.01$), 'intihar düşüncesi' ile ' psikolojik esneklik/katılık' arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı ($r=0.12$, $p<.01$), 'düşmanlık' ile 'psikolojik esneklik/katılık' arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı ($r=0.57$, $p<.01$) ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ergenlerin cinsiyete göre psikolojik esneklik/katılık düzeyleri (kız X=23,29 erkek X=18,49 $p<.01$), intihar olasılıkları (kız X=83,18 erkek X=77,32 $p<.01$) anlamlı farklılaşmaktadır. Bu farklılaşma intihar olasılığı ölçeği alt boyutları olan 'umutsuzluk' (kız X=28,58 erkek X=25,95 $p<.01$), 'olumsuz kendilik değerlendirmesi' (kız X=20,68 erkek X=19,09 $p<.01$) ve 'düşmanlık' (kız X=13,76 erkek X=12,65 $p<.01$)alt boyutlarında da anlamlı şekilde kendini göstermekteyken; 'intihar düşüncesi' (kız X=20,14 erkek X=19,60 $p>.01$) alt boyutunda herhangi bir anlamlı fark bulunamamıştır. Ayrıca sınıf düzeyine göre psikolojik esneklik düzeyleri ($p>.01$) ile intihar olasılığı ($p>.01$) ve alt boyutları arasında herhangi anlamlı fark bulunmamıştır.

Araştırma sonucuna göre ergenlerin psikolojik katılık düzeyleri arttıkça (psikolojik esneklik düzeyleri azaldıkça) intihar riskinin de arttığı söylenebilir. Ayrıca; ergenlerin psikolojik katılık düzeyleri arttıkça (psikolojik esneklik düzeyleri azaldıkça) intihar olasılığının bir parçası olan 'umutsuzluk', 'olumsuz kendilik değerlendirmesi', 'düşmanlık' düzeyleri de artmaktadır. Ergenlerde intihar riski açısından kızlar erkeklere göre daha riskli olduğu; kızların psikolojik katılık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırma sonuçlarına göre; ergenlerin psikolojik esneklik düzeylerinin geliştirilmesine yönelik okulda veya diğer alanlarda yapılacak bireysel veya grup çalışmaların, intihar dahil birçok ruh sağlığı probleminin önüne geçecek olması açısından önemli olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *ergen, psikolojik esneklik, intihar*

How Do Counselor Candidates Perceive Openness To Experiences? A Metaphor Study

Lisansüstü Öğrencisi Fatma Erva Tayanç, Başkent Üniversitesi; Doç. Dr. Zeynep Erkan Atik, Başkent Üniversitesi

The accessibility of counselors, their ability to conduct sessions effectively, utilizing 21st-century skills, and enhancing their professional competencies in multicultural environments can contribute to increasing their openness to experience. Since being open to experiences is a concept that can be developed and transformed, courses aimed at providing psychological counselors with an understanding of this subject are an integral part of counselor education. In this context, evaluating the perspectives of counselors who are in the training process on the concept through metaphors forms the basis of this research. Metaphors, as symbols of empathy and understanding, appear as tools in communication and thinking skills. Although metaphor is used as a therapeutic tool in the training of candidate counselors, it also maintains its importance in field training courses with the theme of cultural sensitivity. Therefore, the current research was conducted to reveal how counselor candidates conceptualize the openness to experiences through metaphors. For this purpose, the research sought an answer to the question of how counselor candidates explain the concept of openness to experiences through metaphors. Since this study aims to investigate a phenomenon in depth, a descriptive qualitative research method was used. Participants' metaphors related to openness to experience were analyzed in the context of their meanings. 106 senior students in the Guidance and Psychological Counseling undergraduate program participated in the research. The purposive sampling method was preferred, as it was specified as a condition that participants have taken the Cultural Sensitivity in Psychological Counseling and Individual Psychological Counseling Practices course and have at least one session of counseling experience. Participants were expected to fill in the blanks in the statement "Openness to experiences is similar to ... because …" through Google forms. After evaluating the comprehensibility and appropriateness of the data, 17 answers were excluded from the analysis. Analysis continued with the data of 89 participants. The data were coded separately by two researchers, and a consensus was tried to be reached by comparing the code lists. Then, the draft code list was presented to the field experts, and the data were categorized in the context of the comments received.

The data obtained were collected under five categories called “a) empathy, understanding and respect, b) adaptation, change and development, c) diversity and difference/experiences, d) sensitivity and acceptance, e) other”. The findings show that the participants predominantly see openness to experiences as acceptance, diversity and richness, creating the impression that they are still going through the acculturation process. The results also highlight the need to provide knowledge and skills based on openness to experience in the training of counselors.

Keywords: *Openness to experiences, Multiculturalism, Counselor candidate, Counselor education, Metaphor*

Psikolojik Danışman Adayları Farklılığa Açıklığı Nasıl Algılıyor? Bir Metafor Çalışması

Psikolojik danışmanların erişilebilir olmaları, oturumları etkili bir biçimde yürütülebilmeleri, 21. yüzyıl becerilerini kullanılabilmeleri, çok kültürlü ortamlarda mesleki yeterliliklerini geliştirerek uygulama yapabilmeleri farklılıklara açıklık düzeylerini artırmaları ile mümkün olabilmektedir. Farklılıklara açık olmak ise geliştirilip dönüştürülebilen bir kavram olduğundan, psikolojik danışmanlara bu konuda bir anlayış kazandırmaya dönük dersler psikolojik danışman eğitiminin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu bağlamda eğitim sürecinden geçen psikolojik danışmanların kavrama olan bakış açılarını metaforlar aracılığıyla değerlendirmek bu araştırmanın temelini oluşturmaktadır. Empatinin ve anlaşılmanın sembolü olarak metaforlar iletişim ve düşünme becerilerinde araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Yetiştirilen aday psikolojik danışmanların eğitimlerinde metafor, terapötik bir araç olarak sunulmakla birlikte kültüre duyarlılık temalı alan eğitimi derslerinin içerisinde de önemini korumaktadır. Bu bağlamda mevcut araştırma, aday psikolojik danışmanların farklılıklara açıklık kavramını metaforlar aracılığı ile nasıl kavramsallaştırdıklarını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaca yönelik olarak araştırmada, psikolojik danışman adayları farklılıklara açıklık kavramını metaforlar aracılığıyla nasıl açıklamaktadırlar sorusuna yanıt aranmıştır.

Bu araştırmada bir olgunun derinlemesine incelenmesi hedeflendiğinden betimsel nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların farklılıklara açıklık ile ilgili metaforları anlamları bağlamında incelenerek analiz edilmiştir. Araştırmaya Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programı 4. sınıfa devam eden 106 kişi katılmıştır. Katılımcıların Kültüre Duyarlı Psikolojik Danışma ve Bireyle Psikolojik Danışma Uygulamaları dersini almış olmaları ve en az bir oturum psikolojik danışma deneyimine sahip olmaları gözetildiğinden amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Katılımcılardan Google forms aracılığıyla "Farklılıklara açıklık …'a benzer, çünkü …" ifadesindeki boşlukları doldurmaları beklenmiştir. Verilerin anlaşılırlığı ve uygunluğu değerlendirildikten sonra 17 cevap (3 cevabın boş bırakılması ve 14 cevabın da metaforun konusu ve kaynağı arasında ilişki bakımından uyumsuz olması gerekçesiyle) analiz dışı bırakılmıştır. Toplam 89 katılımcının verileri ile analize devam edilmiştir. Veriler iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlanmış, kod listeleri karşılaştırılarak fikir birliğine varılmaya çalışılmış, ardından taslak kod listesi alan uzmanı görüşüne sunulmuş ve gelen görüşler çerçevesinde veriler kategorilendirme altında kodlanmıştır. Elde edilen veriler "a) empati, anlayış ve saygı, b) uyum, değişim ve gelişim, c) çeşitlilik ve farklılık, d) duyarlılık ve kabul, e) diğer" olarak adlandırılan 5 kategori altında toplanmıştır. Bulgular, katılımcıların baskın olarak farklılıklara açıklığı kabul edicilik, çeşitlilik ve zenginlik olarak gördüklerini göstermekte ve halen kültürleşme sürecinin içinden geçtikleri yönünde izlenim oluşturmaktadır. Bulgular aynı zamanda psikolojik danışman eğitiminin içinde farklılıklara açıklık temelli bilgi ve beceri eğitimlerin gerekliliğinin altını çizmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Farklılıklara açıklık, Çok kültürlülük, Psikolojik danışman adayı, Psikolojik danışman eğitimi, Metafor*

The Effect of Acceptance and Commitment Therapy on Happiness: A Systematic Review

Lisansüstü Öğrencisi İbrahim Safa Varol, Dokuz Eylül Üniversitesi; Doç. Dr. Yağmur Soylu, Dokuz Eylül Üniversitesi

Happiness has been one of the most desired emotions of individuals throughout human history. While trying to define happiness, it is also expressed as subjective well-being. From this point of view, happiness is defined as an individual experiencing positive emotions more frequently, experiencing negative emotions less frequently and being satisfied when he/she cognitively evaluates his/her life. Acceptance and Commitment Therapy is a 3rd wave mindfulness-based cognitive behavioral therapy school that aims for individuals to live a vibrant, meaningful and full life. As a result of the literature review, it is seen that positive psychology concepts such as happiness are neglected, although the existence of systematic reviews for various psychopathologies based on Acceptance and Commitment Therapy draws attention. Accordingly, the aim of this study is to systematically review the studies examining the effect of Acceptance and Commitment Therapy on the happiness levels of individuals and the effectiveness of these studies. The PRISMA guide was taken as the basis for structuring the systematic review. The literature review was conducted in ScienceDirect, EBSCHOhost, Wiley Online Library and Google Scholar databases using the terms "Acceptance and Commitment Therapy happiness" and "Acceptance and Commitment Therapy subjective well-being" in English. As a result of the search, 2114 studies were found. 1 of these studies was obtained from EBSCHOhost, 1341 from ScienceDirect, 757 from Wiley Online Library, and 15 from Google Scholar database. According to the selection and exclusion criteria, 7 studies were included in the evaluation. These 7 studies were examined based on the criteria of research model, number of participants, duration of the program, content of the program, and effectiveness of the programs. As a result of the literature review, it is seen that the studies included in the study were conducted between 2017 and 2023. The findings show that Acceptance and Commitment Therapy-based interventions are effective in increasing the happiness of individuals.

Keywords: *Acceptance and Commitment Therapy, Happiness, Subjective Well Being, Systematic Review*

Kabul ve Kararlılık Terapisinin Mutluluk Üzerine Etkisi: Sistematik Bir Derleme

Mutluluk insanlık tarihi boyunca bireylerin yaşamayı en çok arzu ettiği duygulardan biri olmuştur. Mutluluk tanımlanmaya çalışılırken öznel iyi oluş olarak da ifade edilmektedir. Bu bakış açısıyla mutluluk, bireyin olumlu duyguları daha sık deneyimlerken olumsuz duyguları daha az deneyimlemesi ve yaşamını bilişsel olarak değerlendirdiğinde doyum alması şeklinde tanımlanmaktadır. Kabul ve Kararlılık Terapisi ise bireylerin canlı, anlamlı, dolu dolu bir yaşam sürmelerini hedefleyen üçüncü dalga mindfulness temelli bilişsel davranışçı bir terapi ekolüdür. Yapılan literatür taraması sonucunda Kabul ve Kararlılık Terapisi temelli çeşitli psikopatolojilere yönelik sistematik gözden geçirmelerin varlığı dikkat çekse de mutluluk gibi pozitif psikoloji kavramlarının ihmal edildiği görülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı Kabul ve Kararlılık Terapisi temelli bireylerin mutluluk düzeyleri üzerine etkisini inceleyen araştırmaları ve bu araştırmaların etkililiğini sistematik bir biçimde gözden geçirmektir. Sistematik gözden geçirmenin yapılandırılmasında PRISMA rehberi temel alınmıştır. Literatür taraması İngilizce olarak "Kabul ve Kararlılık Terapisi" ve "mutluluk", "Kabul ve Kararlılık Terapisi" ve "öznel iyi oluş" terimleri kullanılarak ScienceDirect, EBSCHOhost, Wiley Online Library ve Google Scholar veri tabanlarında gerçekleştirilmiştir. Tarama sonucu 2114 çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmaların 1'i EBSCHOhost, 1341'i ScienceDirect, 757'si Wiley Online Library, 15'i Google Scholar veri tabanından elde edilmiştir. Seçim ve dışlama kriterlerine göre yapılan elemeler sonucunda 7 araştırma değerlendirme kapsamına alınmıştır. Söz konusu 7 araştırma; araştırma modeli, katılımcı sayısı, programın süresi, programın içerikleri, programların etkililiği kriterleri esas alınarak incelenmiştir. Literatür taraması sonucunda araştırmaya dahil edilen çalışmaların 2017- 2023 yılları arasında gerçekleştirildiği görülmektedir. Bulgular Kabul ve Kararlılık Terapisi temelli müdahalelerin bireylerin mutluluğunu artırmada etkili olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak bireylerin mutluluğunu artırmada Kabul ve Kararlılık Terapisi etkili bir yöntem olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Kabul ve Kararlılık Terapisi, Mutluluk, Öznel İyi Oluş, Sistematik Gözden Geçirme*

University Students' Academic Motivations After 6 February Earthquakes

Prof. Dr. Seher Sevim, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Şam, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

This research aims to determine the factors predicting the academic motivation of university students affected by two major earthquakes which occurred in Kahramanmaraş, Türkiye. It was administered by means of relational survey method. The study group was identified through the use of convenient sampling method among the students of Hasan Kalyoncu University Faculty of Education. A total of 377 university students participated in the study. 75.9% (N= 286) of the participants were female and 24.1% (N=91) were male. Of the people in the study group, 8.5% (N=32) were injured in the earthquake, 4.5% (N=17) lost a family member, and 15.1% (N=37) had their house or place of residence destroyed. Academic motivation, the impact of events and the scale of university students' basic needs were used as measurement tools. Hierarchical regression analysis was applied to identify the variables predicting students' academic motivation. As stated by the findings of the study, 26.3% of the students showed post-traumatic stress symptoms (PTSS) in the wake of the earthquakes. Women, the injured, survivors whose houses were damaged, and those who lost their relatives exhibited higher PTSS symptoms. The results of the hierarchical regression analysis pointed out that the demographic variables (gender, presence of an obstacle to attending courses, loss of a relative, change in income, place of residence) included in the first block of the analysis made significant (3.4%) contribution to the variance related to academic motivation; and among these variables, only presence of an obstacle to attending courses (β=.14) was found to be a predictor variable. The variable of being affected by the event (PTSS) in the second block did not significantly predict academic motivation, while psychological needs (survival, power, fun, love and belonging and freedom), included in the analysis as the third block, contributed significantly to academic motivation by 33%. Among the psychological needs, the need for power was the sole predictor variable (β=.63). The findings indicated that students, after the earthquake, demonstrated PTSS symptoms such as insomnia, headache, restlessness, and difficulty in concentrating. To the contrary of expectations of the researchers, no relationship was determined between those symptoms and students' academic motivations. This result may be related to the fact that the students were attending to distance education in the post-earthquake period and that the Gaziantep region was relatively less affected by the earthquake. Besides, that students were with their peers and faculty members, even online, and that they were able to share their feelings may have provided students with a social support network; thus leading to a protective function for the students. The findings suggest that students' academic motivation is closely related to meeting the need for power. After a traumatic experience such as an earthquake that makes people question the meaning of life, that students feel the need for strength may mean their lives tend to normalize and they begin to focus on ordinary challenges. In this context, it can be expected that the desire to succeed in the courses that constitute the most obvious challenge they have to cope with, in other words, academic motivation, will emerge.

Keywords: *Eartquakes, academic motivation*

6 Şubat Kahramanmaraş Depremleri Sonrasında Üniversite Öğrencilerinin Akademik Güdülenmeleri

Bu araştırma, Kahramanmaraş merkezli iki büyük depremden etkilenen üniversite öğrencilerinin akademik güdülenmesini yordayan faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma ilişkisel tarama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Hasan Kalyoncu Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri arasında uygun örnekleme yöntemi kullanılarak çalışma grubu belirlenmiştir. Araştırmaya toplam 377 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların % 75.9'u (N= 286) kadın, % 24.1'i (N=91) erkektir. Çalışma grubundaki kişilerin %8.5'i (N=32) depremde yaralanmış, %4.5'i (N=17) aile üyelerinden birisini kaybetmiş ve %15.1'i (N=37) evi ya da kaldığı yer yıkılmıştır. Çalışmada ölçme araçları olarak akademik güdülenme, olayların etkisi ve üniversite öğrencileri temel ihtiyaçlar ölçeği kullanılmıştır. Öğrencilerin akademik güdülenmesini yordayan değişkenlerin belirlenmesi için hiyerarşik regresyon analizi yapılmıştır. Çalışma bulgularına göre, öğrencilerin %26,3'ü depremin ardından travma sonrası stres belirtileri (TSSB) göstermiştir. Kadınlar, depremde evleri zarar görenler, yaralanmış olanlar ve yakınlarını kaybedenler daha yüksek TSSB belirtileri göstermişlerdir. Öğrencilerin akademik güdülenmelerini yordayan değişkenlerin belirlenmesine ilişkin yapılan analiz sonuçlarına göre, analizde birinci blokta yer alan demografik değişkenlerin (cinsiyet, derslere engel bir durumun varlığı, yakın kaybı, gelirde değişim, yaşanan yer) varyansa anlamlı (%3.4) katkı sağladığı, bu değişkenler içerisinde ise yalnızca derse engel bir durumun varlığının (β=.14) yordayıcı değişken olduğu görülmüştür. İkinci blokta yer alan olaydan etkilenme (TSSB) değişkeninin akademik güdülenmeyi anlamlı olarak yordamadığı, analize üçüncü blok olarak dahil edilen psikolojik ihtiyaçların (hayatta kalma, güç, eğlence, sevgi ve ait olma ve özgürlük) akademik güdülenmeye %33 oranında anlamlı katkı sağladığı tespit edilmiştir. Psikolojik ihtiyaçlar arasında tek yordayıcı değişken güç ihtiyacıdır (β=.63). Öğrenciler deprem sonrasında uykusuzluk, baş ağrısı, huzursuzluk, dikkati toparlamada zorluk gibi TSSB belirtileri göstermişlerdir. Araştırmacıların beklentilerinin aksine, bu belirtilerle öğrencilerin akademik motivasyonları arasında bir ilişki saptanmamıştır. Bu sonuç, öğrencilerin deprem sonrası süreçte uzaktan eğitime devam etmeleri ve Gaziantep bölgesinin depremden göreceli olarak az etkilenmesiyle ilgili olabilir. Ayrıca, öğrencilerin çevrimiçi de olsa akranları ve öğretim üyeleriyle birlikte olmaları ve duygularını paylaşabilmeleri, öğrencilere sosyal bir destek ağı sağlamış ve böylece öğrenciler için koruyucu bir işlev görmüş olabilir. Bunun yanında, çevrimiçi eğitim ortamının öğrencilerin yeterlik ve yetkinlik gereksinimlerini giderici bir rol oynadığı düşünülebilir. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin akademik motivasyonları güç ihtiyacının karşılanmasıyla yakından ilişkilidir. Deprem gibi travmatik ve yaşamın anlamını sorgulatıcı bir deneyimin ardından öğrencilerin güç gereksinimi duymaları, hayatlarının olağanlaşma eğilimine girdiği ve sıradan güçlüklere odaklanmaya başladıkları anlamına gelebilir. Bu bağlamda, başetmeleri gereken en belirgin sınamayı oluşturan derslerde başarılı olma isteğinin yani akademik motivasyonun ortaya çıkması beklenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Deprem, akademik güdülenme*

The Effect of Positive Psychology Intervention on Happiness Levels of University Students

Doç. Dr. Yağmur Soylu, Dokuz Eylül Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi İbrahim Safa Varol, Dokuz Eylül Üniversitesi

In emerging adulthood, which includes the university period, the search for identity through work, love and worldview, the decrease in family support received for years, the start of making individual decisions and the fact that the decisions taken can affect the whole life make individuals more prone to adverse life conditions and mental problems. Many psychological problems such as depression, social anxiety and anxiety can be seen in individuals who cannot cope with the stressors in life during this period. In addition to the problem-focused perspective, the positive psychology approach, which focuses on strengths and individual development, is gaining attention. With the development of the positive psychology movement, which offers another perspective, concepts such as happiness, hope, well-being and self-compassion come to the fore as psychological variables that protective and supportive of mental health. Thus, interventions to increase the well-being of university students, who are at risk in terms of mental health with many changes in their lives, have gained importance. The positive psychology approach offers a wide range of practices and interventions. In this context, the aim of this study is to measure the effect of a positive psychology intervention (3 good things) on the happiness levels of university students. In the study, 2×3 pretest-posttest control group true experimental design was used. A positive psychology intervention (3 good things) was applied to the experimental group, while no intervention was applied to the control group. The participants of the study consisted of 70 university students, 36 in the experimental group and 34 in the control group. "Oxford Happiness Scale" was used as a data collection tool. In line with the purpose of the study, analysis of variance for repeated measures is used to test whether there is a significant difference in the happiness levels of the participants with and without positive psychology intervention. Data analysis is ongoing. In the light of the research findings, recommendations will be presented regarding the effect of the 3 good things exercise on the happiness levels of university students.

Keywords: *Happiness, Subjective Well Being, Positive psychology, 3 good things, Experimental research, University students*

Pozitif Psikoloji Müdahalesinin Üniversite Öğrencilerinin Mutluluk Düzeylerine Etkisi

Üniversite dönemini de içinde barındıran beliren yetişkinlikte, iş, aşk ve dünya görüşü üzerinden kimlik arayışının gerçekleştirilmesi, yıllardır alınan aile desteğinin azalması, bireysel kararların alınmaya başlanması ve alınan kararların tüm yaşamı etkileyebilecek nitelikte olması bireyleri olumsuz yaşam koşullarına ve ruhsal problemlere daha yatkın kılmaktadır. Bu dönemde yaşamdaki stresörlerle başa çıkamayan bireylerde depresyon, sosyal kaygı ve anksiyete gibi pek çok psikolojik problem görülebilmektedir. Problem odaklı bakış açısının yanısıra güçlü yanlara ve bireylerin gelişimine odaklanan pozitif psikoloji yaklaşımı dikkati çekmektedir. Başka bir bakış açısı sunan pozitif psikoloji akımının gelişmesiyle birlikte mutluluk, umut, iyi oluş, öz şefkat gibi kavramlar ruh sağlığını koruyucu ve destekleyici psikolojik değişkenler olarak ön plana çıkmaktadır. Böylelikle yaşamlarındaki birçok değişimle birlikte ruh sağlığı açısından risk altında bulunan üniversite öğrencilerinin iyi oluşlarını artırmaya yönelik müdahaleler önem kazanmıştır. Pozitif psikoloji yaklaşımının sunduğu çok çeşitli uygulama ve müdahaleler bulunmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı bir pozitif psikoloji müdahalesinin (3 iyi şey) üniversite öğrencilerinin mutluluk düzeylerine etkisini ölçmektir. Araştırmada 2×3'lük ön test son test kontrol gruplu gerçek deneysel desen kullanılmıştır. Deney grubuna bir pozitif psikoloji müdahalesi (3 iyi şey) uygulanırken, kontrol grubuna herhangi bir işlem yapılmamıştır. Araştırmanın katılımcıları 36 kişi deney grubu ve 34 kişi kontrol grubu olmak üzere toplam 70 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Oxford Mutluluk Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda pozitif psikoloji müdahalesi uygulanan ve uygulanmayan katılımcıların mutluluk düzeylerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek amacıyla tekrarlı ölçümler için varyans analizi kullanılmaktadır. Verilerin analizi devam etmektedir. Araştırma bulguları ışığında 3 iyi şey egzersizinin üniversite öğrencilerinin mutluluk düzeylerine etkisine yönelik öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Mutluluk, Öznel iyi oluş, Pozitif psikoloji, 3 iyi şey, Deneysel araştırma, Üniversite öğrencileri*

The Mediating Role of Self-Esteem in the Relationship Between Early Maladaptive Schemas and Conflict Resolution Tendency in Male Criminals Subject to Probation for Drug Possession and Use During Covid 19 Period

Uzm. Psk. Danışman Gamze Erhan, Ankara Denetimli Serbestlik Müdürlüğü; Doç. Dr. Sertan Kağan, Doğu Akdeniz Üniversitesi

In our research, we examined the relationship between early maladaptive schemas, self-esteem and conflict resolution tendency, and the mediating effect of self-esteem between early maladaptive schemas and conflict resolution tendency in male offenders who were subject to probation due to substance use during the Covid-19 period. It is aimed to contribute to the literature by taking early maladaptive schemas, self-esteem and conflict resolution tendencies together and to better understand individuals who are subject to probation for substance use and possession. 226 male offenders who were subject to Probation at the Ankara Provincial Probation Directorate and Ankara West Probation Directorate for the crime of "Article 191, Drug Use and Possession" participated in the research. As data collection tools, the Young Schema Scale-Short Form-3, whose reliability study was done by Soygüt, Karaosmanoğlu and Çakır (2009), after the informed consent form prepared by the researcher was read, the Rosenberg Self-Esteem Scale, developed by Rosenberg (1963), was used by Akbalık (2001). The developed Conflict Resolution Tendency Scale was used. SPSS 25.0 Statistics package program and SPSS AMOS 21 package were used for the descriptive statistics and Structural Equation Model (SEM) data analysis of the research. According to the research results, there is a negative significant relationship between early maladaptive schema and self-esteem. It was determined that there was a positive significant relationship between early maladaptive schema and conflict resolution, and a negative significant relationship between self-esteem and conflict resolution. Healthy conflict resolution methods will help individuals receive positive feedback from the environment; While this will have positive effects on the individual's self-esteem, it will also create contrary evidence for their negative schemas. Finally, it has been determined that self-esteem has a mediating role between early maladaptive schemas and conflict resolution tendency. This result indicates to us that the positive change in self-esteem will also lead to the use of healthier constructive conflict resolution methods.

Keywords: *Early Maladaptive Schema, Self-Esteem, Conflict Resolution Tendency, Substance Use, Probation*

Covid 19 Döneminde Madde Bulundurmak ve Kullanmak Suçundan Denetimli Serbestliğe Tabi Olan Erkek Yükümlülerde Erken Dönem Uyumsuz Şemalar ile Çatışma Çözme Eğilimi Arasındaki İlişkide Benlik Saygısının Aracı Rolü

Araştırmamızda, Covid-19 döneminde madde kullanımdan dolayı denetimli serbestliğe tabi olan erkek yükümlülerde erken dönem uyumsuz şemalar, benlik saygısı ve çatışma çözme eğilimi arasındaki ilişkiyi ve benlik saygısının erken dönem uyumsuz şemalar ile çatışma çözme eğilimi arasındaki aracı etkisi incelenmiştir. Erken dönem uyumsuz şemalar, benlik saygısı ve çatışma çözme eğilimlerini bir arada alarak alan yazına katkı sağlamak ve madde kullanmak ve bulundurmak suçundan denetimli Serbestliğe tabi olan bireyleri daha iyi anlamak amaçlanmıştır. Araştırmaya, Ankara ili Denetimli Serbestlik Müdürlüğüne ve Ankara Batı Denetimli Serbestlik Müdürlüğüne "Madde 191, Madde Kullanmak ve Bulundurmak" suçundan Denetimli Serbestliğe tabi olan 226 erkek yükümlü katılmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan bilgilendirilmiş onam formu okutulduktan sonra güvenirlik çalışması Soygüt, Karaosmanoğlu ve Çakır (2009) tarafından yapılan Young Şema Ölçeği- Kısa Form-3, Rosenberg (1963) tarafından geliştirilen Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, Akbalık (2001) tarafından geliştirilen Çatışma Çözme Eğilimi Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın betimsel istatistikleri ve Yapısal Eşitlik Modeli (YEM) veri analizi için SPSS 25.0 İstatistik paket programı ile SPSS AMOS 21 paketinden faydalanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, erken dönem uyumsuz şema ile benlik saygısı arasında negatif anlamlı ilişki bulunmaktadır. Erken dönem uyumsuz şema ile çatışma çözme arasında ise pozitif anlamlı ilişki olduğu, benlik saygısı ile çatışma çözme arasında ise negatif anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Sağlıklı çatışma çözme yöntemleri, bireylerin çevreden olumlu geri bildirim almasına yardımcı olacaktır; bu durum bireyin benlik saygısına olumlu etkiler yaratırken, olumsuz şemalarına da tersi kanıtlar oluşturacaktır. Son olarak benlik saygısının erken dönem uyumsuz şemalar ile çatışma çözme eğilimi arasındaki aracı rolü olduğu da tespit edilmiştir. Bu sonuç bize işaret etmektedir ki benlik saygısındaki olumlu değişim, daha sağlıklı yapıcı çatışma çözme yöntemlerinin kullanılmasına yol açacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Erken Dönem Uyumsuz Şema, Benlik Saygısı, Çatışma Çözme Eğilimi, Madde Kullanımı, Denetimli Serbestlik*

Examining the Relationship Between Intimacy and Parental Attachment Levels in Adolescent Romantic Relationships

Lisansüstü Öğrencisi Arzu Aslan, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. Hülya Ercan, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

From the moment they are born, individuals become attached to their parents (primary caregivers) through bonding behaviors. Attachment to parents affects individuals' perceptions of themselves and others through internal working models; therefore, it affects their personal characteristics and relationships with others. It is possible that psychosocial changes experienced during adolescence are also affected by parental attachment styles. One of these psychosocial changes is related to the intimacy established in romantic relationships. Romantic relationships are extremely important as they constitute an important aspect of human life. How romantic relationships are shaped is one of the research topics that attracts the attention of scientists. However, the number of studies on intimacy in adolescent romantic relationships is limited. Therefore, the main purpose of the study is to examine the relationship between closeness and parental attachment levels in adolescent romantic relationships. The research was carried out in the relational scanning model. The study group was determined using the appropriate sampling technique. 642 students studying in different types of high schools participated in the research. 62.15% (F=399) of the participants are girls and 37.85% (F=243) are boys. The age range is 14-19. Personal Information Form, Intimacy in Romantic Relationships Scale: Adolescent Form and Parental Attachment Subscale of the Attachment to Parents and Friends Inventory Revised Form were used to collect the data. Analyzes were made with the SPSS 26.00 package program. According to the first finding of the research, participants' scores on the physical attraction subscale of the Intimacy Scale in Romantic Relationships show a significant difference according to gender ($t=-7.45$, $p<.01$); The mean score of boys is significantly higher than the mean score of girls. The second finding reveals that there is a weak positive correlation between the participants' attachment to parents and relationship trust scores ($r=.20$, $p<.01$). The final finding was that participants' parental attachment scores were a significant predictor of their level of trust in the relationship; parental attachment scores explain 4% of the variance in relationship trust. As a result, it can be said that the findings support theoretical explanations that secure attachment to parents can affect the quality of romantic relationships and that there is a difference between genders in physical attraction.

Keywords: *Adolescence, Romantic Relationship, Intimacy, Attachment to Parents*.

Ergen Romantik İlişkilerinde Yakınlık ile Ana Babaya Bağlanma Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bireyler dünyaya geldikleri andan itibaren yakınlık kurucu davranışlar ile ana babalarına (birincil bakıcılar) bağlanırlar. Ana babalarına bağlanma, içsel çalışan modeller aracılığı ile bireylerin kendileri ve başkaları hakkındaki algılarını; dolayısıyla kişisel özelliklerini ve başkalarıyla olan ilişkilerini etkiler. Ergenlik döneminde yaşanan psikososyal değişikliklerin de ana babaya bağlanma stillerinden etkilenmesi olasıdır. Bu psikososyal değişikliklerden biri romantik ilişkilerde kurulan yakınlıkla ilgilidir. Romantik ilişkiler insan yaşamının önemli bir yönünü oluşturması bakımından son derece önemlidir. Romantik ilişkilerin nasıl şekillendiği bilim insanlarının ilgisini çeken araştırma konularından biridir. Ancak ergen romantik ilişkilerinde yakınlık konusu üzerinde gerçekleştirilen araştırma sayısı sınırlıdır. Bu nedenle araştırmanın temel amacı, ergen romantik ilişkilerinde yakınlık ile ana babaya bağlanma düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma, ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu uygun örnekleme tekniği kullanılarak belirlenmiştir. Araştırmaya farklı türden liselerde eğitimine devam eden 642 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların % 62.15'i (F=399) kız, % 37.85'i (F=243) erkektir. Yaş aralığı 14-19'dur. Verilerin toplamasında Kişisel Bilgi Formu, Romantik İlişkilerde Yakınlık Ölçeği: Ergen Formu ve Ebeveyne ve Arkadaşlara Bağlanma Envanteri Gözden Geçirilmiş Formu'nun Ebeveyne Bağlanma Alt Ölçeği kullanılmıştır. Analizler SPSS 26.00 paket programı ile yapılmıştır. Araştırmanın ilk bulgusuna göre katılımcıların romantik ilişkilerde yakınlık ölçeği fiziksel çekim alt boyutu puanları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=-7.45$, $p<.01$); erkeklerin puan ortalamaları kızların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksektir. İkinci bulgu katılımcıların ana babaya bağlanma ve ilişkide güven puanları arasında pozitif yönlü, zayıf bir korelasyon olduğunu ortaya koymaktadır ($r=.20$, $p<.01$). Son bulgu, katılımcıların ana babaya bağlanma puanlarının, ilişkide güven düzeylerinin anlamlı bir yordayıcısı olduğu şeklindedir; ana babaya bağlanma puanları, ilişkide güvendeki varyansın % 4'ünü açıklamaktadır. Sonuç olarak elde edilen bulgular ana babaya güvenli bağlanmanın romantik ilişkilerin niteliğini etkileyebileceği ve fiziksel çekim konusunda cinsiyetler arası bir farklılık yaşandığına ilişkin kuramsal açıklamaları desteklediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Ergenlik, Romantik İlişki, Yakınlık, Ana Babaya Bağlanma.*

Psychological Resilience Among Young Adults: The Role of Emotional Authenticity and Emotional Dependency

Psikolojik Danışman Şerif KURT, Mersin Üniversitesi*; *Psikolojik Danışman Melike KÖKSAL, Mersin Üniversitesi

The purpose of this study is to investigate the impact of emotional authenticity and emotional dependency on psychological flexibility in young people. It was intended in this context to determine the emotional authenticity and emotional reliance levels of young people, expose their link with psychological flexibility, and investigate if psychological flexibility varied according to various demographic characteristics.

The study group of the research consists of 458 volunteer young adults between the ages of 18-40 with romantic relationship experience. The participants answered the Demographic Information Form, Psychological Flexibility Scale, Emotional Authenticity Scale and Emotional Dependence Scale via Google Form. In this quantitative study, descriptive analyses used in quantitative research were used. Stepwise regression analysis, Pearson correlation analysis, t test and one-way analysis of variance (ANOVA) methods were used in SPSS 22 program.

According to the study's findings, psychological flexibility has a strong positive correlation with emotional authenticity and a low negative correlation with emotional dependence. Based on the stepwise regression analysis, emotional authenticity explained 39% of the variance as a significant predictor of psychological flexibility, while emotional dependence was not a significant predictor of psychological flexibility. When psychological flexibility was analyzed according to various demographic characteristics, there were significant differences in terms of psychological flexibility between women and men, between married individuals and individuals who were in a relationship (dating, boyfriend, girlfriend, fiancé) and individuals who were not in a relationship, and between individuals who were raised with democratic parental attitudes and individuals who were raised with authoritarian parental attitudes. In conclusion, various studies can be conducted to increase the psychological resilience levels and emotional awareness of young adults in order to cope with various difficulties that arise within the framework of romantic relationships that play an active role in their lives. Providing conferences and seminars to increase the self-awareness of young adult individuals regarding their emotional processes during or during the period in which they are in a romantic relationship can be one of the studies that will contribute to the development of individuals' skills in coping with the situations they experience.

In this study, examining the relationship between psychological flexibility and emotional authenticity and emotional dependence is thought to contribute to the processes such as planning, preparation and emergence of future research within the framework of young adults' romantic relationship experiences.

Keywords: *Emotional Authenticity, Emotional Dependence, Psychological Flexibility, Romantic Relationships, Young Adulthood.*

Genç Yetişkinlerde Psikolojik Esneklik: Duygusal Otantiklik ve Duygusal Bağımlılığın Rolü

Bu çalışmanın amacı genç yetişkin bireylerde duygusal otantiklik ve duygusal bağımlılığın psikolojik esneklik üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda genç yetişkin bireylerin duygusal otantiklik ve duygusal bağımlılık düzeylerini saptayarak psikolojik esneklik ile ilişkilerini ortaya koymak, psikolojik esnekliğin çeşitli demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek hedeflenmiştir.

Araştırmanın çalışma grubu 18-40 yaş aralığındaki romantik ilişki deneyimine sahip 458 gönüllü genç yetişkinden oluşmaktadır. Katılımcılar, Google Form üzerinden Demografik Bilgi Formu, Psikolojik Esneklik Ölçeği, Duygusal Otantiklik Ölçeği ve Duygusal Bağımlılık Ölçeğini yanıtlamışlardır. Nicel araştırma olarak yürütülen bu çalışmada, nicel araştırmalarda kullanılan betimsel analizler kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 22 programında, aşamalı regresyon analizi, pearson korelasyon analizi, t testi ve **tek yönlü varyans analizi (ANOVA)** yöntemleri kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular psikolojik esnekliğin, duygusal otantiklikle pozitif yönde yüksek düzeyde; duygusal bağımlılıkla negatif yönde düşük düzeyde ilişkili olduğunu göstermektedir. Aşamalı regresyon analizi incelendiğinde duygusal otantikliğin psikolojik esnekliğin anlamlı yordayıcısı olarak tek başına varyansın %39'unu açıkladığına, duygusal bağımlılığın ise psikolojik esnekliği anlamlı yordayıcısı olmadığına ulaşılmıştır. Psikolojik esnekliğin çeşitli demografik özelliklere göre incelenmesi yapıldığında; kadınlar ile erkekler arasında, evli bireyler ile ilişkisi olan (flört,sevgili,nişanlı) ve ilişkisi olmayan bireyler arasında ve demokratik ebeveyn tutumuyla yetişmiş bireyler ile otoriter ebeveyn tutumuyla yetişmiş bireyler arasında psikolojik esneklik yönünden anlamlı farklılık bulunmaktadır. Sonuç olarak, genç yetişkin bireylerin yaşamında etkin rol oynayan romantik ilişkiler çerçevesinde ortaya çıkan çeşitli zorluklarla baş etme yolunda, psikolojik esneklik düzeylerinin ve duygusal farkındalıklarının artırılması için çeşitli çalışmalar yapılabilir. Genç yetişkin bireylerin romantik ilişki sırasında yaşamakta veya yaşamış oldukları dönemde, duygusal süreçleri ile ilgili öz farkındalıklarını artırıcı konferans ve seminler verilmesi bireylerin yaşadıkları durumlarla baş etme becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak çalışmalardan biri olabilir. Bu çalışmada, psikolojik esnekliğin duygusal otantiklik ve duygusal bağımlılık ile olan ilişkisinin incelenmesi, genç yetişkin bireylerin romantik ilişki deneyimleri çerçevesinde gelecekte yapılacak olan araştırmaların; planlanma, hazırlanma ve ortaya çıkma gibi süreçlerine katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Duygusal Otantiklik, Duygusal Bağımlılık, Psikolojik Esneklik, Romantik İlişkiler, Genç Yetişkinlik*

An Evaluation of the Consistency of ChatGPT in the Field of Counseling

Psikolojik Danışman Murat Kama, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. Özkan Çıkrıkçı, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Neslihan Çıkrıkçı, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

This study aims to evaluate the consistency of ChatGPT, a pre-trained generative language model, in the field of psychological counseling. In the study, the consistency of the suggestions given by ChatGPT to the difficulties encountered in the counseling process was evaluated using content analysis method with the suggestions of field experts. At the same time, it was also examined how ChatGPT evaluates the reactions given by counselors and psychologists to sample client statements. In the first step of this qualitative study, 10 participants, 7 psychological counselors and 3 psychologists, took part. In the second step of the study, the data obtained as a result of the semi-structured interview form created in the light of the literature were processed in ChatGPT, and the suggestions and evaluations given by artificial intelligence were reported. In the third and final step of the study, 5 academicians with supervision experience in the field of psychological counseling, who were considered as field experts, were interviewed and content analysis was conducted in the light of the data obtained from the interviews. It is observed that the intervention services offered in the field of psychological counseling from past to present have followed technological developments. Psychological counseling, which involves face-to-face interaction, has become possible in written and audio form with tools such as e-mail, telephone, and video with communication tools such as Skype. Today, virtual reality and artificial intelligence applications continue to be integrated into the field of psychological counseling. In the light of these data, it is predicted that ChatGPT, which was launched by OpenAI in November 2022, will also find a place in the field of psychological counseling. In this context, it is considered important to investigate the contributions, potential advantages and disadvantages that it can provide to individuals providing mental health services, individuals receiving mental health services, and individuals providing supervision in this field. ChatGPT is a language model that can improve itself independently of the data after being trained on an extremely large data set, can generate creative answers in many languages and can chat with people. ChatGPT, which has entered the service of many users in a short time, is thought to have a very wide range of uses. The question of how this language model, which users try to use in all areas of their lives, can be used in psychological counseling today constitutes the basic idea of the study. Although ChatGPT is stable in responding to users' questions, it is debated how consistent the answers given to the questions are. From this point of view, it is thought that knowing the consistency of ChatGPT in the field where it will be used will be necessary to provide maximum benefit to the user.

Keywords: *psychological counseling, mental health professionals, ChatGPT, qualitative research*

ChatGPT'nin Psikolojik Danışma Alanında Tutarlılığının Değerlendirilmesi

Bu çalışma, önceden eğitilmiş üretici dil modeli olan ChatGPT'nin psikolojik danışma alanında tutarlılığını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada psikolojik danışma sürecinde karşılaşılan zorluklara ChatGPT tarafından verilen önerilerin tutarlılığı, alan uzmanlarının önerileriyle içerik analizi yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Aynı zamanda örnek danışan ifadelerine psikolojik danışmanlar ve psikologlar tarafından verilen tepkileri ChatGPT'nin nasıl bir değerlendirmeye aldığı da incelenmiştir. Nitel yaklaşıma göre ilerleyen bu çalışmanın ilk aşamasında 7 psikolojik danışman ve 3 psikolog olmak üzere 10 katılımcı yer almıştır. Çalışmanın ikinci aşamasında literatür ışığında oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu sonucunda elde edilen veriler ChatGPT'ye işlenmiş, yapay zekanın verdiği öneriler ve değerlendirmeler rapor edilmiştir. Çalışmanın üçüncü ve son aşamasında alan uzmanı olarak nitelendirilen psikolojik danışma alanında süpervizyon deneyimine sahip 5 öğretim üyesiyle görüşme yapılmış ve görüşmede elde edilen veriler ışığında içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Geçmişten günümüze psikolojik danışma alanında sunulan müdahale hizmetlerinin teknolojik gelişmeleri takip ettiği gözlenmektedir. Yüz yüze etkileşimi içeren psikolojik danışma zaman geçtikçe e-posta, telefon gibi araçlarla yazılı ve sesli, Skype gibi iletişim araçlarıyla da görüntülü olarak yapılabilir olmuştur. Günümüzde sanal gerçeklik ve yapay zeka uygulamaları da psikolojik danışma alanına entegre olmaya devam etmektedir. Bu veriler ışığında Kasım 2022'de OpenAI tarafından kullanıma açılan ChatGPT'nin de psikolojik danışma alanında kendisine yer bulacağı öngörülmektedir. Ruh sağlığı hizmeti veren bireylere, ruh sağlığı alan bireylere ve bu alanda süpervizyon sağlayan bireylere sağlayabileceği katkıların, potansiyel avantajların ve dezavantajların araştırılmasının bu bağlamda önemli olduğu düşünülmektedir. ChatGPT fazlasıyla geniş bir veri seti üzerinden eğitildikten sonra verilerden bağımsız olarak kendini geliştirebilen, birçok dilde yaratıcı cevaplar oluşturabilen ve insanlar ile sohbet edebilen bir dil modelidir. Kısa sürede birçok kullanıcının hizmetine giren ChatGPT'nin kullanım alanının çok geniş olduğu düşünülmektedir. Kullanıcıların, hayatlarının tüm alanlarında kullanmaya çalıştıkları bu dil modelinin günümüzde psikolojik danışmada nasıl kullanılabileceği sorusu ise çalışmanın temel fikrini oluşturmaktadır. ChatGPT kullanıcıların sorularına yanıt verme noktasında istikrarlı olsa da sorulara verilen yanıtın ne kadar tutarlı olduğu tartışılmaktadır. Buradan hareketle ChatGPT'nin kullanılacağı alandaki tutarlılığının bilinmesinin, kullanıcıya maksimum fayda sağlaması için gerekli olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik danışma, ruh sağlığı çalışanları, ChatGPT, niteleyici araştırma*

"Young Minds in the Age of Technology" Adaptation of the Digital Addiction Scale for Adolescents into Turkish

Prof. Dr. Halil Ekşi, Marmara Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Zeynep Edanur Yüksel, Marmara Üniversitesi

Nowadays, with the development of technology and the increasing use of digital devices, the concept of "digital addiction" is frequently encountered. When the literature is examined, although there is a digital addiction scale adapted to Turkish, there is no digital addiction scale for adolescents only. In this study, the psychometric properties of the Digital Addiction Scale for Adolescents (Riin Seema et al., 2022) were examined and validity and reliability studies were conducted in order to adapt it to Turkish. The sample of the research consists of 242 participants, 141 girls and 101 boys, between the ages of 11 and 19. For criterion validity, the Digital Addiction Scale for University Students (Kesici & Tunç, 2018) and the Young Internet Addiction Test Short Form (Kutlu et al., 2016) were used, and the Pearson Product Moment Correlation between these scales was found to be .70 and .64. Confirmatory factor analysis was conducted to test construct validity. As a result of this analysis, it was seen that the scale maintained its single-factor structure and the fit indices were within the acceptable range. Cronbach's alpha internal consistency coefficient was calculated to test reliability. The internal consistency coefficient of the Digital Addiction Scale for Adolescents was found to be .87. Total scores and item-total correlation values were examined for the predictive power and discrimination of the scale items. The relationship between the item total scores of the items in the scale varies between .49 and .73. According to the analysis results, the relationship coefficients found are above the sufficient level, which shows that the measured structure is consistent. To analyze the item discrimination of the scale, the difference between the item score averages of the participants who were divided into the lower and upper 27% groups according to the total score of the scale was tested with an independent sample t-test using the SPSS program. As a result of the analysis, it is seen that the differences are significant. As a result, in this study, the Digital Addiction Scale for Adolescents is seen as a tool that has validity and reliability that can objectively measure the digital addiction level of adolescents and can form the basis for studies on this subject.

Keywords: *digital addiction, digital addiction in youth, digital addiction in teenagers, scale adaptation, reliability, validity*

"Teknoloji Çağında Genç Zihinler" Ergenler İçin Dijital Bağımlılık Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ve dijital cihazların kullanımının artmasıyla birlikte "dijital bağımlılık" kavramı sıkça karşımıza çıkmaktadır. Literatür incelendiğinde Türkçe'ye uyarlanmış dijital bağımlılık ölçeği bulunmasına rağmen yalnızca ergenlere yönelik olan dijital bağımlılık ölçeği yer almamaktadır. Bu çalışmada, Ergenler için Dijital Bağımlılık Ölçeği'nin (Riin Seema vd., 2022) Türkçeye uyarlanması amacıyla psikometrik özellikleri incelenmiş, geçerlilik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 11- 19 yaş aralığındaki 141 kız ve 101 erkek olmak üzere 242 katılımcı oluşturmaktadır. Ölçüt geçerliği için Üniversite Öğrencilerine Yönelik Dijital Bağımlılık Ölçeği (Kesici & Tunç, 2018) ve Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu (Kutlu vd., 2016) kullanılmış ve bu ölçekler arasında Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu .70 ve .64 olarak bulunmuştur. Yapı geçerliğini test etmek üzere doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda ölçeğin tek faktörlü yapısını koruduğu ve uyum indekslerinin de kabul edilebilir değer aralığında olduğu görülmüştür. Güvenirliği test etmek amacıyla Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı hesaplanmıştır. Ergenler için Dijital Bağımlılık Ölçeği'nin iç tutarlılık katsayısının .87 olduğu saptanmıştır. Ölçek maddelerinin yordama gücü ve ayırt ediciliği için toplam puanlarıyla madde toplam korelasyon değerleri incelenmiştir. Ölçekteki maddelerin madde toplam puanları arasındaki ilişki .49 ile .73 arasında değişmektedir. Analiz sonuçlarına göre bulunan ilişki katsayıları, yeterli seviyenin üzerindedir ve bu da ölçülen yapının tutarlı olduğunu göstermektedir. Ölçeğin madde ayırt ediciliğini analiz etmek için, ölçeğin toplam puanına göre alt ve üst %27'lik gruplara ayrılan katılımcıların madde puan ortalamaları arasındaki fark SPSS programı kullanılarak bağımsız örneklem t-testi ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda farklılıkların anlamlı olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak bu araştırmada Ergenler için Dijital Bağımlılık Ölçeği, ergenlerin dijital bağımlılık düzeyini objektif bir şekilde ölçebilen geçerlik ve güvenirliğe sahip ve bu konuda yapılan çalışmalara temel teşkil edebilecek bir araç olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *dijital bağımlılık, ölçek uyarlama, güvenirlik, geçerlik, gençlerde dijital bağımlılık*

Examination of University Students' Ruminative Thought Styles, Value-Oriented Life Skills and Life Satisfaction

Lisansüstü Öğrencisi İbrahim Yegen, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Fatih Yılmaz, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

In this study, the relationships between university students' ruminative thoughts, value-oriented life skills and life satisfaction were examined. Life satisfaction shows the extent to which a person's experiences and expectations match; It refers to the difference that emerges when an individual's expectations for life are compared with what they already have. Although the concept of rumination is referred to as a negative concept, this concept can be expressed mentally as "rumination", characterized by repetitive thinking about the causes, consequences and meaning of an experience. When the literature on value-oriented life is examined, it is seen that this concept was first expressed in Acceptance and Commitment Therapy (ACT) to define "the level at which a person lives his life based on his values". Value-oriented life; Committed behavior, acceptance, cognitive dissociation, being in the present, and contextual self constitute six interrelated basic components that acceptance and commitment therapy aims to strengthen and thus create psychological flexibility. Life satisfaction is explained as a person's cognitive evaluations about his or her satisfaction in a certain part or all of life. The individual may evaluate these evaluations negatively due to rumination, and therefore the individual's satisfaction with life may decrease. At this point, it is thought that value-oriented life, another concept related to life satisfaction, has a positive role on these negative evaluations. For this purpose, relational scanning was used as a method in the research.In this research, the Ruminative Thought Form Scale (RDBS), Life Satisfaction Scale (YDS) and Value-Oriented Life Scale (VARS) were used. 202 (153 female, 49 male) university students participated in the research. Data were collected online. Pearson correlation, multiple linear regression, t test and ANOVA test were used in data analysis. As a result of the analyses, there was a statistically significant, negative and moderate relationship between ruminative thinking style and life satisfaction (r=.-256); It was determined that there was a statistically significant, positive and moderate relationship between value-oriented life skills and life satisfaction (r = .258). According to the regression analysis, it was seen that ruminative thinking style and value-oriented life skills were significant predictors of life satisfaction, and ruminative thinking style and value-oriented life skills explained 11% of the total variance (R= .343 R2= 0.118, p <0.05 F= (13.286)). In addition, when demographic variables are compared, life satisfaction does not differ according to gender, father's education level, place of residence for a long time and the status of receiving psychological help, life satisfaction of individuals whose mother's education level is higher education is higher than that of individuals whose mother's education level is primary school, university students living in their own home are more likely to be compared to those living in a dormitory. It was determined that life satisfaction levels were higher compared to The findings obtained are preliminary analysis, and in the next stage, it is aimed to expand the research group and examine the mediating role of value-oriented life skills in the relationship between ruminative thinking style and life satisfaction. This study found that rumination has a negative effect on the life satisfaction of university students; It is thought that it may be an answer to the question of whether it can be transformed into a positive effect with a value-oriented life.

Keywords: *ruminative thinking style, value-oriented life skills, life satisfaction, university students*

Üniversite Öğrencilerinin Ruminatif Düşünce Biçimleri, Değer Odaklı Yaşam Becerileri ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin ruminatif düşünceleri, değer odaklı yaşam becerileri ve yaşam doyumları arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Kişinin yaşantıları ve beklentilerinin ne derecede örtüştüğünü gösteren yaşam doyumu; bireyin yaşama karşı beklentileri ile hali hazırda sahip oldukları kıyaslandığında ortaya çıkan başkalığı ifade etmektedir. Ruminasyon kavramı olumsuz bir kavram olarak anılmaktadır buna rağmen bu kavram temelde bir yaşantının sebepleri, sonuçları ve anlamı hakkında tekrar eden düşünme ile karakterize edilerek zihinsel olarak "geviş getirme" şeklinde ifade edilebilir. Değer odaklı yaşam ile ile ilgili alanyazın incelendiğinde bu kavramın ilk olarak Kabul ve Kararlılık Terapisinde (ACT) "kişinin yaşamını hangi düzeyde değerlerine dayalı olarak yaşadığını" tanımlamak için ifade edildiği görülmektedir. Değer odaklı yaşam; kararlı davranış, kabul, bilişsel ayrışma, anda olma, bağlamsal benlik ile beraber, kabul ve kararlılık terapisinin güçlendirmeyi ve böylelikle psikolojik olarak esnek olmayı meydana getirmeyi amaçladığı birbiriyle alakalı altı temel bileşeni oluşturmaktadır. Yaşam memnuniyeti, hayatın belli bir bölümünde ya da tamamında kişinin memnuniyet durumuna dair yaptığı bilişsel değerlendirmeleri şeklinde açıklanmaktadır. Bu değerlendirmeleri birey ruminasyondan kaynaklı olarak olumsuz bir şekilde değerlendirebilir bundan dolayı da bireyin yaşamdan elde ettiği doyum düşebilir. Tam bu noktada yaşam doyumu ile ilişkili olan bir diğer kavram olan değer odaklı yaşamın bu olumsuz değerlendirmeler üzerinde olumlu bir rolünün olduğu düşünülmektedir. Bu amaçla araştırmada yöntem olarak ilişkisel tarama kullanılmıştır. Bu araştırmada Ruminatif Düşünce Biçimi Ölçeği(RDBÖ), Yaşam Doyumu Ölçeği(YDÖ) ve Değer Odaklı Yaşam Ölçeği(DOYÖ) kullanılmıştır. Araştırmaya 202 (153 kadın, 49 erkek) üniversite öğrencisi katılmıştır. Veriler çevrimiçi olarak toplanmıştır. Veri analizinde Pearson korelasyon, çoklu doğrusal regresyon, t testi ve ANOVA testinden yararlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda ruminatif düşünce biçimi ve yaşam doyumu arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönde ve orta düzeyde ilişki olduğu (r=.-256); değer odaklı yaşam becerileri ve yaşam doyumu arasında ise istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve orta düzeyde ilişki olduğu (r=.258) belirlenmiştir. Yapılan regresyon analizine göre ise ruminatif düşünce biçimi ve değer odaklı yaşam becerilerinin yaşam doyumunun anlamlı bir yordayıcısı olduğu, ruminatif düşünce biçimi ve değer odaklı yaşam becerilerinin toplam varyansının %11'ini açıkladığı görülmüştür (R= .343 R2= 0.118, p <0.05 F= (13.286)). Ayrıca demografik değişkenler karşılaştırıldığında yaşam doyumunun cinsiyete, baba eğitim durumuna, uzun süre yaşanan yere ve psikolojik yardım alma durumuna göre farklılaşmadığı, anne eğitim durumu yükseköğrenim olan bireylerin yaşam doyumlarının anne eğitim durumu ilkokul olan bireylere kıyasla daha yüksek olduğu, kendi evinde yaşayan üniversite öğrencilerinin yurtta yaşayanlara kıyasla yaşam doyumu düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular ön analiz niteliğinde olup bir sonraki aşamada araştırma grubu genişletilerek ruminatif düşünce biçimi ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide değer odaklı yaşam becerilerinin aracılık rolünün incelenmesi hedeflenmektedir. Bu çalışmanın üniversite öğrencilerinin yaşam doyumları üzerinde negatif bir etkiye sahip olan ruminasyonun; değer odaklı yaşam ile pozitif bir etkiye dönüştürüp dönüştürülemeyeceği sorusuna cevap olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *ruminatif düşünce biçimi, değer odaklı yaşam becerileri, yaşam doyumu, üniversite öğrencileri*

The Relationship Of Attachment Styles And Hope With Cognitive Flexibility In Individuals Affected By The Earthquake

Doç. Dr. Evren ERZEN, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı;Lisansüstü Öğrencisi Tülay Ayça ŞEKERCİ, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı

Human beings are social beings who interact with and are affected by their environment. It is important for individuals to develop a flexible and healthy coping strategy against unforeseen challenging situations. Cognitive flexibility comes to the fore in the use of these strategies. In traumatic situations, the individual's cognitive flexibility provides an advantage to the individual. In the literature, it has been reported that cognitively flexible individuals were able to maintain their psychological well-being during the earthquake. Research also shows that the attachment behavior that an individual establishes in the first years of his/her life is effective throughout his/her life, and individuals with secure attachment can be more cognitively flexible. Another variable that has a positive relationship with the cognitive flexibility of the individual in traumatic events is hope. Individuals with high levels of cognitive flexibility can look to the future with more hope. For this reason, within the scope of this study, it was aimed to examine the relationship between adults' cognitive flexibility and their levels of hope and attachment styles. In the study, a relational design was used to determine the relationship between variables. The study group of the research consisted of 268 women (65.2%) and 143 men (34.8%), a total of 411 participants, who experienced the February 6 Kahramanmaraş-centered earthquakes in Kayseri.The data of the study were obtained with "Cognitive Flexibility Scale", "Trait Hope Scale", "Three Dimensional Attachment Styles Scale" and "Personal Information Form". The data were collected electronically with the approval of the university ethics committee after obtaining the permission of the scale developers. In the analysis of the data; Spearman Correlation analysis was used to determine the level of relationship between adults' cognitive flexibility levels, attachment styles and hope levels. As a result of the analysis, hope and secure attachment variables were found to have a significant relationship with cognitive flexibility and these variables were included in multiple linear regression analysis. The analysis shows that hope and secure attachment variables explain 54 percent of the variance of cognitive flexibility. Mean-based analyses were conducted to determine whether the level of cognitive flexibility creates a significant difference according to categorical variables. Mann Whitney-U test was conducted to determine whether cognitive flexibility differs according to gender and Kruskal-Wallis test was conducted to determine whether it differs according to educational background. As a result of the analyzes, it was determined that both variables did not cause a significant difference.However, as a result of the Kruskal-Wallis test conducted with the monthly income level, it was found that cognitive flexibility differed significantly according to the monthly income. The findings of the study are discussed in line with the relevant literature.

Keywords: *Cognitive flexibility, attachment styles, hope, earthquake, adult individual.*

Depremden Etkilenen Bireylerde Bağlanma Stilleri ve Umudun Bilişsel Esneklikle İlişkisi

İnsan, çevresiyle etkileşim halinde olan ve çevresinden etkilenen sosyal bir varlıktır. Öngörülemeyen zorlu durumlara karşı bireylerin esnek ve sağlıklı bir başa çıkma stratejisi geliştirebilmeleri önemlidir. Bu stratejilerin kullanımında bilişsel esneklik ön plana çıkmaktadır. Travmatik durumlarda bireyin bilişsel açıdan esnek oluşu bireye avantaj sağlamaktadır. Literatürde, bilişsel açıdan esnek bireylerin deprem sırasında psikolojik açıdan iyi olma hallerini koruyabildikleri rapor edilmiştir. Araştırmalar ayrıca bireyin yaşamının ilk yıllarında kurduğu bağlanma davranışının bütün hayatında etkili olduğunu, güvenli bağlanan bireylerin bilişsel açıdan daha esnek olabildiklerini göstermektedir. Travmatik olaylarda bireyin bilişsel esnekliği ile olumlu ilişki içerisinde olan bir diğer değişken ise umuttur. Bilişsel esneklik düzeyleri yüksek olan bireyler geleceğe daha umutlu bakabilmektedir. Bu sebeple bu çalışma kapsamında yetişkinlerin bilişsel esnekliklerinin, sahip oldukları umut düzeyleri ve bağlanma stilleri ile ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ilişkisel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremleri Kayseri'de yaşamış 268'i kadın (%65.2) ve 143'ü erkek (%34.8), toplam 411 katılımcı oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri "Bilişsel Esneklik Ölçeği", "Sürekli Umut Ölçeği", "Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" ile elde edilmiştir. Veriler, ölçek geliştiricilerinin izinleri alındıktan sonra üniversite etik kurul onayı ile elektronik olarak toplanmıştır. Verilerin analizinde; yetişkinlerin bilişsel esneklik düzeyleri, bağlanma stilleri ve umut düzeyleri arasındaki ilişki düzeyini saptamak amacıyla Spearman Korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Analiz sonucunda umut ve güvenli bağlanma değişkenlerinin bilişsel esneklik ile anlamlı bir ilişki içerisinde olduğu saptanmış ve bu değişkenler çoklu doğrusal regresyon analizine dahil edilmiştir. Analizler umut ve güvenli bağlanma değişkenlerinin bilişsel esnekliğe ait varyansın yüzde 54'ünü açıkladığını göstermektedir. Bilişsel esneklik düzeyinin kategorik değişkenlere göre anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığını tespit etmek amacıyla ortalamaya dayalı analizler yapılmıştır. Bilişsel esnekliğin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U, eğitim durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak amacıyla Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Analizler sonucunda her iki değişkenin de anlamlı bir farklılığa sebep olmadığı belirlenmiştir. Fakat aylık gelir düzeyi ile gerçekleştirilen Kruskal Wallis testi sonucunda bilişsel esnekliğin elde edilen aylık gelire göre anlamlı biçimde farklılaştığı saptanmıştır. Çalışmanın bulguları, ilgili literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Bilişsel esneklik, bağlanma stilleri, umut, deprem, yetişkin birey.*

Examining The Relationships Between Doomscrolling, Secondary Traumatic Stress For Social Media Users And Meaning Of Life

Lisansüstü Öğrencisi Sündüz Feyza YIıldızhan, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi; Doç. Dr. Özkan Çıkrıkçı, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi; Doç. Dr. Ahmet Erdem, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

The frequency of encountering negative and traumatic content while browsing social media has increased significantly. Spending time consuming this negative content can sometimes lead to getting caught in an endless cycle of negative news and engaging in doomscrolling behavior. Doomscrolling is conceptualized as the habit of constantly scrolling through social media feeds in search of negative content and news. Doomscrolling, which involves constant and repeated exposure to negative content, negatively affects psychological health and leads to many mental health problems. Considering these negative consequences, it is thought that individuals who are intensively exposed to more than one negative and traumatic content through doomscrolling will also have high levels of secondary traumatic stress. Witnessing a traumatic event, having to listen to explicit accounts of a traumatic event, and having explicit and detailed information about the traumatic event can lead to varying degrees of serious and prolonged stress, in other words, secondary traumatic stress. On the other hand, high stressful situations, life crises and traumatic events may cause individuals to shake their basic beliefs, assumptions and schemas about themselves, others and the world, question the meaning, purpose and beliefs in their lives and even lose them. In this respect, it is thought that there is a negative associations between doomscrolling and secondary traumatic stress and the meaning of life. In this context, the aim of this study is to examine the associations between doomscrolling, secondary traumatic stress for social media users and meaning of life.The study group consisted of 316 female (87%), 46 male (12.7%) and 1 participant who did not want to specify their gender (0.3%), totaling 363 participants. The ages of the participants in the study group ranged between 18 and 54, with a mean age of 28.34 (*SD* = 5.11). Pearson product-moment correlation coefficient technique was applied to examine the associations between the variables of the study. According to the correlation analysis findings, there are significant associations between the variables. The results of the study reveal that continuous and prolonged unavoidable exposure to negative content is associated with negative mental health outcomes.

Keywords: *Doomscrolling, secondary traumatic stress, meaning of life*

Felaket Kaydırması (Doomscrolling), Sosyal Medya Kullanıcıları İçin İkincil Travmatik Stres ve Yaşamın Anlamı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Sosyal medyada gezinirken olumsuz ve travmatik içeriklerle karşılaşma sıklığı önemli ölçüde artmıştır. Bu olumsuz içerikleri tüketerek zaman harcamak bazen sonu gelmeyen bir olumsuz haber döngüsüne yakalanmaya ve felaket kaydırması davranışında bulunmaya neden olabilmektedir. Felaket kaydırması sürekli bir şekilde sosyal medya akışlarında olumsuz içerikler ve haberler arayarak gezinme alışkanlığı olarak kavramsallaştırılmaktadır. Olumsuz içeriklere sürekli ve tekrarlanan şekilde maruz kalmayı içeren felaket kaydırması, psikolojik sağlığı olumsuz yönde etkilemekte ve birçok ruh sağlığı sorununa yol açmaktadır. Bu olumsuz sonuçlar göz önüne alındığında, felaket kaydırması yaparak birden fazla olumsuz ve travmatik içeriğe yoğun olarak maruz kalan bireylerin ikincil travmatik stres düzeylerinin de yüksek olacağı düşünülmektedir. Travmatik bir olaya tanıklık etmek, travmatik bir olayın açık anlatımlarını dinlemek zorunda kalmak ve travmatik olay hakkında açık ve detaylı bilgi sahibi olmak değişen derecelerde ciddi ve uzun süreli stresi başka bir ifadeyle ikincil travmatik stresi oluşturabilmektedir.

Diğer yandan yüksek stresli durumlar, yaşam krizleri ve travmatik olaylar bireylerin kendilerine, diğerlerine ve dünyaya yönelik temel inançlarının, varsayımlarının ve şemalarının sarsılmasına, yaşamlarındaki anlamı, amacı ve inançlarını sorgulamalarına ve hatta bunları kaybetmelerine neden olabilmektedir. Bu açıdan felaket kaydırması ve ikincil travmatik stres ile yaşamın anlamı arasında negatif yönde bir ilişki olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı felaket kaydırması, sosyal medya kullanıcıları için ikincil travmatik stres ve yaşamın anlamı arasındaki ilişkileri incelemektir.. Araştırmanın çalışma grubunu, 316 kadın (%87), 46 erkek (%12.7) ve 1 cinsiyetini belirtmek istemeyen (%0.3) olmak üzere toplam 363 katılımcı oluşturmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan katılımcıların yaşları 18 ile 54 arasında değişmekte olup, yaş ortalaması 28.34'dür (SS = 5.11). Araştırma değişkenleri arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı tekniği uygulanmıştır. Korelasyon analizi bulgularına göre değişkenler arasında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Araştırmanın sonuçları, olumsuz içeriklere sürekli ve uzun süreler önlenemez bir biçimde maruz kalmanın olumsuz ruh sağlığı sonuçlarıyla ilişkisini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Felaket kaydırması, ikincil travmatik stres, yaşamın anlamı*

Mental Well-Being and Psychological Resilience Levels of Psychological Counsellors Predicting Trauma Intervention Skills

Dr. Öğr. Üyesi Nezir Ekinci, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Bilge Gül Tokkaş, MEB- Meram Turan Bilge Ortaokulu

The aim of this study is to examine the relationship between psychological counsellors' trauma intervention skills and their mental well-being and psychological resilience levels. Firstly, it was investigated whether the trauma intervention skill levels of psychological counsellors differed significantly according to gender and whether the undergraduate education on trauma intervention was sufficient. Secondly, the relationship between psychological counsellors' trauma intervention skill levels and their mental well-being and psychological resilience levels was examined. The study group of the research consisted of 191 psychological counsellors, 135 of whom were female and 56 of whom were male, who voluntarily participated in the study. Volunteerism was taken as a basis for the participants to contribute to the study. In order to collect the research data, Psychological Counsellors' Trauma Intervention Skills Scale, Mental Well-Being Scale, Brief Psychological Resilience Scale and Personal Information Form prepared by the researchers were used. Independent sample t-test, one-way variance (ANOVA) analysis, Pearson correlation analysis and multiple linear regression analysis were used to analyse the data. According to the findings, it was seen that the trauma intervention skill levels of psychological counsellors did not differ significantly according to gender and the evaluation of whether the undergraduate education on trauma intervention was sufficient. According to the results of Pearson correlation analysis, a positive, moderate and significant relationship was found between psychological counsellors' trauma intervention skill levels and their mental well-being and psychological resilience levels. Finally, according to the regression analysis results, mental well-being and psychological resilience levels of psychological counsellors explained 34% of the total variance of trauma intervention skills. As a result, it can be said that gender and whether undergraduate education is adequate or not are not determinative on psychological counsellors' trauma intervention skills. In addition, it was seen that the effect of mental well-being and psychological resilience was determinative in the high trauma intervention skills of psychological counsellors. According to the results of the research, suggestions were made for application areas and future studies.

Keywords: *Key words: Psychological Counsellor, Trauma Intervention Skills, Mental Well-Being, Psychological Resilience, Turkey.*

Psikolojik Danışmanların Mental İyi Oluş ile Psikolojik Sağlamlık Düzeylerinin Travmaya Müdahale Becerilerini Yordaması

Bu araştırmanın amacı, psikolojik danışmanların travmaya müdahale becerileri ile mental iyi oluş ve psikolojik sağlamlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. İlk olarak, araştırmada psikolojik danışmanların travmaya müdahale beceri düzeylerinin cinsiyet ve travmaya müdahale konusunda lisans eğitiminin yeterli olup olmadığını değerlendirmesine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. İkinci olarak, psikolojik danışmanların travmaya müdahale becerisi düzeyleri ile mental iyi oluş ve psikolojik sağlamlık düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, araştırmaya gönüllü katılan 135'i kadın, 56'sı erkek olmak üzere toplam 191 psikolojik danışman oluşturmaktadır. Katılımcıların çalışmaya katkı sunmasında gönüllülük esas alınmıştır. Araştırma verilerini toplamak için Psikolojik Danışmanların Travmaya Müdahale Becerisi Ölçeği, Mental İyi Oluş Ölçeği, Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmada verilerin analizi için bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans (ANOVA) analizi, Pearson korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Bulgulara göre psikolojik danışmanların travmaya müdahale beceri düzeyleri cinsiyet ve travmaya müdahale konusunda lisans eğitiminin yeterli olup olmadığını değerlendirmesine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür. Pearson korelasyon analizi sonuçlarına göre, psikolojik danışmanların travmaya müdahale beceri düzeyleri ile mental iyi oluş ve psikolojik sağlamlık düzeyleri arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Son olarak regresyon analizi sonuçlarına göre psikolojik danışmanların mental iyi oluş ve psikolojik sağlamlık düzeyleri travmaya müdahale becerisi düzeylerinin toplam varyansının %34'ünü açıklamıştır. Sonuç olarak, psikolojik danışmanların travmaya müdahale becerisi üzerinde cinsiyetin ve lisans eğitiminin yeterli olup olmamasının değerlendirilmesinin belirleyici olmadığı söylenebilir. Ayrıca psikolojik danışmanların travmaya müdahale becerisinin yüksek olmasında mental iyi oluş ve psikolojik sağlamlığın etkisinin belirleyici olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre uygulama alanlarına ve sonraki çalışmalara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Anahtar kelimeler: Psikolojik Danışman, Travmaya Müdahale Becerisi, Mental İyi Oluş, Psikolojik Sağlamlık, Türkiye.*

The Relationship Between Graduate Students' Level Of Hope And Perseverance And Academic Resilience

Lisansüstü Öğrencisi Nursima Özbek, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı; Lisansüstü Öğrencisi Tülay Ayça Şekerci, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı

Individuals face various difficulties and problems in their lives. The fact that an individual does not give up in the face of these difficulties and successfully overcomes the process is called resilience. Academic resilience is an individual's positive academic adaptation in the face of problems and stressors at school. When an individual encounters any obstacle in achieving a goal, the factors that enable the individual to resist and cope with the problem situations experienced are related to the individual's level of resilience and hope. Research shows that individuals' high levels of perseverance increase their levels of hope and individuals with high levels of hope also have high levels of resilience in the face of the difficulties they face. It is expected that graduate students with high levels of hope and perseverance will have higher levels of academic resilience in the face of difficulties in the educational process. Therefore, the purpose of this study is to examine the relationship between the level of hope and perseverance with academic resilience in the face of difficulties experienced by graduate students. In the study, relational design was used to determine the relationship between variables. The study group of the research consists of a total of 418 students, 310 female (74.2%) and 108 male (25.8%), who are studying postgraduate education in various regions of Turkey in the 2022-2023 academic year. "Academic Resilience Scale", "Trait Hope Scale", "Short Perseverance Scale" and "Personal Information Form" were used to obtain the data. The data were collected electronically with the approval of the university ethics committee after obtaining the permissions of the scale developers. SPSS 23 program was used to analyze the data. Spearman Product Moment Correlation Coefficient technique was used to analyze the data. As a result of the analysis, it was determined that hope and perseverance variables had a significant relationship with academic resilience and these variables were included in multiple linear regression analysis. The analysis revealed that hope and perseverance variables explained 24 percent of the variance of academic resilience. The findings of the study were discussed in line with the relevant literature.

Keywords: *Academic resilience, perseverance, hope, graduate students.*

Lisansüstü Öğrencilerinin Umut ve Azim Düzeyinin Akademik Yılmazlık İle İlişkisi

Bireyler yaşamlarında çeşitli zorluk ve problem durumları ile karşılaşmaktadır. Bu zorluklar karşısında bireyin pes etmeyip, süreci başarılı bir şekilde atlatması yılmazlık olarak adlandırılmaktadır. Akademik yılmazlık, kişinin okulda yaşadığı sorunlar ve stresörler karşısında akademik olarak olumlu bir uyum içinde olma halidir. Bireyin bir amaca ulaşmada herhangi bir engel ile karşılaştığında, yaşanılan problem durumlara karşı direnmesini ve başa çıkmasını sağlayan faktörler, bireyin yılmazlık ve umut düzeyi ile ilişkilidir. Araştırmalar bireylerin azim seviyelerinin yüksek olmasının umut seviyelerini arttırdığını ve umut düzeyi yüksek olan bireylerin karşılaştıkları zorluklar karşısında yılmazlık düzeylerinin de yüksek olduğunu göstermektedir. Umut ve azim düzeyi yüksek olan lisansüstü öğrencilerinin eğitim sürecinde zorluklar karşısında gösterecekleri akademik yılmazlığın daha yüksek olması beklenmektedir. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı, lisansüstü öğrencilerinin yaşadıkları zorluklar karşısında, umut ve azim düzeyinin akademik yılmazlık ile ilişkisini incelemektir. Çalışmada değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ilişkisel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde lisansüstü eğitim görmekte olan 310'u kadın (%74.2) ve 108'i erkek (%25,8) olmak üzere toplamda 418 öğrenci oluşmaktadır. Verilerin elde edilmesinde "Akademik Yılmazlık Ölçeği", "Sürekli Umut Ölçeği", "Kısa Azim Ölçeği" ve ''Kişisel Bilgi Formu'' kullanılmıştır. Veriler, ölçek geliştiricilerinin izinleri alındıktan sonra üniversite etik kurul onayı ile elektronik olarak toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 23 programı kullanılmıştır. Araştırmanın verilerinin analizinde Spearman Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Tekniğinden yararlanılmıştır. Analiz sonucunda, umut ve azim değişkenlerinin akademik yılmazlık ile anlamlı bir ilişki içerisinde olduğu saptanmış ve bu değişkenler çoklu doğrusal regresyon analizine dahil edilmiştir. Analizler umut ve azim değişkenlerinin akademik yılmazlığa ait varyansın yüzde 24'ünü açıklamaktadır. Çalışmanın bulguları, ilgili literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Akademik yılmazlık, azim, umut, lisansüstü öğrenciler.*

The Mediating Role of Emotion Regulation in The Relationship Between Psychological Resilience and Social Media Appearance Perception in Adolescents

Prof. Dr. Seval Erden Çınar, Marmara Üniversitesi Lisansüstü Öğrencisi Melike Seven, Marmara Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Zeynep Edanur Yüksel, Marmara Üniversitesi

The main purpose of this research is to examine the mediating role of emotion regulation skills in the relationship between psychological resilience and social media appearance perception among adolescents. In addition to the primary objective, social media appearance perception has also been investigated in terms of demographic variables. The research is a descriptive study that utilizes the correlational survey method. The study group of the research consists of a total of 306 adolescents, with 216 (70.6%) girls and 90 (29.4%) boys, aged between 14 and 19, reached through a convenient sampling method. The data collection tools used in this study included the "The Regulation of Emotions Questionnaire", " The Adolescents' Appearance-Related Social Media Consciousness Scale " and " Child and Youth Resilience Measure ".In the data collection process, electronic scales were prepared and delivered to the participants via email and e-form. The obtained data were analyzed using SPSS 24.0 software and the PROCESS plugin. Descriptive statistics and normality tests were conducted for preliminary analysis, Pearson correlation coefficient analyses were used to examine the relationships between variables and the mediated model was tested using Hayes Process-Macro model 4 analysis. ANOVA and independent samples t-test were employed to examine whether the dependent variable differed based on demographic variables.

According to the findings obtained, psychological resilience, social media appearance perception, and dysfunctional emotion regulation skills were found to be interrelated, while functional emotion regulation skills were not found to be associated with the independent variable, which is social media appearance perception. The 'functional emotion regulation skill' was not included in the model due to the necessity of all variables being interrelated. When examining the mediating role of dysfunctional emotion regulation skills in the relationship between psychological resilience and social media appearance perception, it is observed that psychological resilience significantly and negatively predicts social media appearance perception and dysfunctional emotion regulation skills. On the other hand, it has been found that dysfunctional emotion regulation skills have a significant positive impact on social media appearance perception. The inclusion of dysfunctional emotion regulation skills as a mediating variable in the model has nullified the relationship between psychological resilience and social media appearance perception. This finding indicates that dysfunctional emotion regulation skills have a complete mediating role in the relationship between psychological resilience and social media appearance perception. Additionally, the study obtained findings that social media appearance perception varies based on gender and age, while it does not differ according to parental education level, the number of siblings, and birth order. All of these findings suggest that social media appearance perception is influenced not only by emotion regulation skills but also by certain personal variables. It is believed that enhancing adolescents' emotion regulation skills can be an important strategy contributing to increased psychological resilience and a reduction in negative social media appearance perception. Therefore, designing and implementing interventions aimed at supporting adolescents' emotion regulation skills can not only contribute to their healthy development but also advance the progress of research and practices in the field.

Keywords: *Adolescence, emotion regulation, dysfunctional emotion regulation, social media appearance perception, psychological resilience*

Ergenlerde Psikolojik Sağlamlık ile Sosyal Medya Görünüş Algısı Arasındaki İlişkide Duygu Düzenlemenin Aracı Rolü

Bu araştırmanın temel amacı, ergenlerde psikolojik sağlamlık ile sosyal medya görünüş algısı arasındaki ilişkide duygu düzenleme becerilerinin aracı rolünü test etmektir. Temel amacın yanı sıra sosyal medya görünüş algısı, demografik değişkenler açısından da incelenmiştir. Araştırma, ilişkisel tarama yönteminin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu, uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılan, 14-19 yaş aralığındaki 216(%70,6) kız ve 90(%29,4) erkek olmak üzere toplam ergen oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Ergenler İçin Duygu Düzenleme Ölçeği", "Ergenlerde Sosyal Medya Görünüş Algısı Ölçeği" ve "Çocuk ve Genç Psikolojik Sağlamlık Ölçeği" kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde ölçeklerin elektronik versiyonu hazırlanarak katılımcılara e-posta ve e-form yoluyla ulaştırılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 24.0 programı ve PROCESS eklentisi ile analiz edilmiştir. Betimsel istatistikler ve normallik sınamaları ile ön analizler; Pearson korelasyon katsayısı analizleri ile değişkenler arasındaki ilişkiler ve Hayes Process-Macro model 4 modeli analizi ile de oluşturulan aracılık modeli sınanmıştır. Bağımlı değişkenin, demografik değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığının sınanmasında ANOVA ve bağımsız gruplar t-testinden yararlanılmıştır.

Elde edilen bulgulara göre psikolojik sağlamlık, sosyal medya görünüş algısını ve işlevsel olmayan duygu düzenleme becerileri birbiriyle ilişkili çıkarken, işlevsel olan duygu düzenleme becerisi bağımsız değişken olan sosyal medya görünüş algısı ile ilişkili bulunmamıştır. Tüm değişkenlerin birbiri ile ilişkili olması gerekliliği nedeniyle "işlevsel olan duygu düzenleme becerisi" modele dâhil edilmemiştir. Psikolojik sağlamlık ile sosyal medya görünüş algısı arasındaki ilişkide işlevsel olmayan duygu düzenleme becerilerinin aracı rolünü incelendiğinde; psikolojik sağlamlığın, sosyal medya görünüş algısını ve işlevsel olmayan duygu düzenleme becerilerini doğrudan ve negatif yönde anlamlı şekilde yordadığı görülmektedir. Öte yandan işlevsel olmayan duygu düzenleme becerilerinin, sosyal medya görünüş algısı üzerinde pozitif yönde anlamlı etkisinin olduğunu bulgusuna ulaşılmıştır. İşlevsel olmayan duygu düzenleme becerilerinin modele aracı değişken olarak dahil edilmesi ile psikolojik sağlamlık ile sosyal medya görünüş algısı arasındaki ilişki ortadan kalkmıştır. Bu bulgu, işlevsel olmayan duygu düzenleme becerilerinin, psikolojik sağlamlık ile sosyal medya görünüş algısı arasındaki ilişkide tam aracılık rolünün olduğunu göstermektedir. Ayrıca sosyal medya görünüş algısının cinsiyete ve yaşa göre farklılaştığı; buna karşın anne-baba eğitim durumuna, kardeş sayısına ve doğum sırasına göre farklılaşmadığı yönünde bulgular elde edilmiştir. Tüm bu bulgular, sosyal medyada görünüş algısının duygu düzenleme becerilerinin yanı sıra bazı kişisel değişkenlerden de etkilendiğini ortaya koymaktadır. Ergenlerin duygu düzenleme becerilerinin geliştirilmesinin, psikolojik sağlamlığı artmasına ve olumsuz sosyal medya görünüş algısının azalmasına katkı sağlayacak önemli bir strateji olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, ergenlerin duygu düzenleme becerilerini desteklemeye yönelik müdahalelerin tasarlanması ve uygulanması, ergenlerin sağlıklı gelişimlerine katkı sağlamakla birlikte, alandaki araştırmaların ve uygulamaların gelişimine katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: *ergenlik, duygu düzenleme, işlevsel olmayan duygu düzenleme, sosyal medya görünüş algısı, psikolojik sağlamlık*

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servislerinde Sosyal Etkinlikler Aracılığıyla Çokkültürlülük ve Kapsayıcılığı Gözetmek: Kartpostal Çalışması

Psikolojik Danışman aysel fidan, diyarbakır sur bilim ve sanat merkezi; Psikolojik Danışman Merve Üstündağ, Balıkkesir Prof. Dr. İlhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi Psikolojik Danışman; Ayten Zehra Keskin, Çeliktepe Şehit İsmail Can Softa Ortaokulu

Bir birey olarak öğrenciden başlayarak onun içinde bulunduğu bütün okul sistemine yönelik rehberlik ve psikolojik danışmanlık servisi ilkeleri doğrultusunda önleyici çalışmalar yürütmek mümkündür. Çocukların farklı kültürel altyapıları, sosyal becerileri ve öğrenme geçmişleri göz önünde bulundurulup, hepsine eşdeğer öğrenme fırsatlarının sunulması ve bu konudaki engellerin ortadan kaldırmasına ihtiyaç vardır. Özellikle dezavantajlı bölgelerde yer alan okullardaki öğrenciler için bu alana yönelik güçlendirici çalışmalardan bazıları Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servislerinin faaliyetleriyle yapılabilmektedir. Çok geniş bir coğrafyada farklı kültürleri barındıran ülkemizde öğrencilerin kendilerini ve başka bölgelerde yaşayan öğrencileri tanımasına olanak sağlayacak öncülükte planlara ihtiyaç duyulmaktadır. Sosyal ağların iletişimi kolaylaştırdığı günümüzde her bölge ve yerel ile her öğrenci için aynı erişilebilirlik söz konusu değildir. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servislerinin öncülüğünde yürütülecek çalışmalarla bölgesel dezavantaj yaşayan öğrenciler farklı kültürlere temas edebilecek aynı zamanda katılımcı olarak çalışmaların bir parçası olabilecektir. Bu kapsamda 2015-2016 Eğitim-Öğretim Yılında Bitlis Tatvan, Diyarbakır Kulp ve Siirt Pervari'de görev yapmakta olan üç Okul Psikolojik Danışmanı okullar arası kartpostal etkinliği geliştirmiştir. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servisi öncülüğünde sınıf öğretmenlerinin de sürece dâhil edilmesiyle birlikte okul tabanlı kapsayıcı ve çok kültürlü bir çalışma yapılmıştır. Öğrenciler hazırlık aşamasında hem sınıf öğretmeni hem de okul psikolojik danışmanı tarafından kendini ifade etme, duygularını tanıma ve yazı yoluyla duygu ve düşüncelerini aktarma alanlarında teşvik edilmiştir. İlkokul 2, 3. ve 4.üncü sınıf düzeyindeki toplamda 700 öğrenci farklı okullardan diğer öğrencilerle eşleştirilmiş ve bu öğrencilerin birbirleriyle kartpostallar üzerinden iletişim kurmalarına ortam hazırlanmıştır. Saha eylem çalışması olarak yapılan bu etkinlik öğrencilerin farklı kültürlere dair farkındalıklarını zenginleştirmek, yazılı ifade becerilerini güçlendirmek ve kendi kartpostallarını üreterek yaratıcılıklarını geliştirmeyi hedeflenmiştir. Dönemde iki gönderimin yapıldığı bu etkinlikler sonucunda okul psikolojik danışmanları öğretmenlerden ve öğrencilerden aldıkları dönütleri ve kendi gözlemleri sonucunda faaliyeti değerlendirmişlerdir. Öncelikle sürece dâhil edilen her sınıfta öğrencilerin kartpostallar ile tanışması ve farklı iletişim araçlarına dair bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır. Öğrencilerin yazılı ifade becerilerinin güçlenmesi için iki nüsha halinde çalışma prensibi benimsenmiş ve öğrencilerin iki veya üçüncü yazıda kendilerini daha etkili ifade ettikleri gözlemlenmiştir. Akademik olarak dezavantajlı durumda olan ve sınıfta akranları ile uyum problemi yaşayan öğrencilerin özellikle bu etkinlik boyunca okula ilgisinin arttığı, eşleştiği şehirle alakalı çevresine sorular sorduğu, bu konunun öğrenci grupları içinde konuşulduğu görülmüştür. Bununla beraber, farklı engel gruplarında olan öğrencilerin sürece eşit katılımını sağlamak üzere öğrencilerle birebir çalışma yürütülmüş ve okuma yazma bilmeyen öğrencilerin özellikle kendi kelimeleriyle eşleştiği öğrenciyle iletişim kurmaya motive olduğu fark edilmiştir. Öğrencilerin isterlerse kendi kartpostallarını tasarlamalarına olanak sağlanmış ve iletişim beceri güçlü ve yazma becerisinde desteğe ihtiyacı olan

öğrencilerin resimlerle kendilerini ifade etmeye açık oldukları gözlemlenmiştir. Ayrıca ilçesinden, köyünden, mezrasından hiç ayrılmamış öğrencilerin farklı bir ilden farklı bir kültürden kartpostal arkadaşı edinerek özgüven kazandıklarını gözlemlenmiştir. Kısaca Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servisi öncülüğünde yapılan kartpostal etkinliği çalışması okullarda kapsayıcılığı ve çok kültürlüğü güçlendirmede örneklik teşkil edebilecek bir çalışma olduğu söylenebilir.

Keywords: *kapsayıcılık, sosyal etkinlik, çokkültürlülük, okul rehberlik ve psikolojik danışmanlık servisi*

Examining Lifelong Sibling Relationships of Young Adults in Terms of Various Variables

Lisansüstü Öğrencisi Ebru GÜNEŞ, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Prof. Dr. Dilek GENÇTANIRIM KURT, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Purpose: In this study, it is aimed to examine the lifelong sibling relationships of young adults with a perspective of gender, number of siblings, birth spacing, sub-dimensions of interpersonal relationships such as approval, empathy, trust in people and emotional perspective.

Method: The study is a quantitative research type, and in this research, the relational screening model was used to determine the relationship between lifelong sibling relationships and various variables. The study group of the research consists of master's and doctoral students who volunteered to participate in the research and were selected by random sampling method. The sample group was reached via online method in the 2021-2022 academic year. The sample group consists of a total of 280 volunteer graduate students, 212 female and 68 male. Personal Information Form, Lifetime Sibling Relationships Scale and Interpersonal Relationship Dimensions Scale were used in the research. The data obtained was analyzed with the SPSS 22.0 package program using appropriate statistical methods. To examine whether the data showed a normal distribution, extreme values were checked and it was concluded that the data showed a normal distribution. Data were analyzed by stepwise regression analysis.

Findings: As a result of the regression analysis conducted in the study, it was found that the strongest predictive variable predicting the lifelong sibling relationships of young adults was the emotion awareness sub-dimension. As a result of the analysis, four significant predictive variables contributing to the model were found. By adding the independent variables of number of siblings, birth order, and trust in others to emotional awareness, the predictive power also increases. It was revealed that the variable that most predicts the sibling relationship in the birth order variable, which is a categorical variable, is the youngest child. In addition, as a result of the analysis made with the number of siblings variable, it was concluded that as the number of siblings increases, the level of sibling relationships throughout life also increases.

Results: In this study, where we examined the prediction of lifelong sibling relationships in terms of independent variables, the strongest independent variable was emotion awareness. Other independent variables that support prediction are the number of siblings, birth order and trust in others. As a result of the examination in terms of the empathy variable, which is the sub-dimension of interpersonal relationships, it was found that sibling relationships were positively correlated with empathy. As for the number of siblings variable, which is the other variable added to the model, there are studies in the literature showing that children of families with more siblings have higher self-confidence. The birth order variable is also a strong variable for the model. It is concluded that the sub-dimension of trust in others is also a significant predictor of sibling relationships. Based on this study, interpersonal relationships significantly predict sibling relationships.

Keywords: *Young Adult, Sibling, Sibling Relationships, Interpersonal Relationships*

Genç Yetişkinlerin Yaşam Boyu Kardeş İlişkilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmada genç yetişkinlerin yaşam boyu kardeş ilişkilerinin cinsiyet, kardeş sayısı, doğum sırası, kişilerarası ilişkilerin alt boyutları olan onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığı açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışma nicel araştırma türündedir ve bu araştırmada, yaşam boyu kardeş ilişkilerinin çeşitli değişkenler ile ilişkisini belirlemek amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu araştırmaya gönüllü olarak çalışmayı kabul eden ve rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen yüksek lisans ve doktora öğrencilerinden oluşmaktadır. Örneklem grubuna 2021-2022 akademik yılında online yöntemle ulaşılmıştır. Örneklem grubunu 212 kadın, 68 erkek olmak üzere toplam 280 gönüllü lisansüstü öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Yaşam Boyu Kardeş İlişkileri Ölçeği ve Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler uygun istatistiksel yöntemler kullanılarak SPSS 22.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini incelemek için uç değerlerin kontrolü sağlanmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Veriler aşamalı regresyon analizi ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmada yapılan regresyon analizi sonucunda genç yetişkinlerin yaşam boyu kardeş ilişkilerini yordayan en güçlü yordayıcı değişkenin duygu farkındalığı alt boyutu olduğu bulunmuştur. Analiz sonucunda modele katkı sağlayan dört anlamlı yordayıcı değişken bulunmuştur. Duygu farkındalığına kardeş sayısının, doğum sırasının ve başkalarına güven bağımsız değişkeninde eklenmesiyle yordayıcılığın gücüde artmaktadır. Kategorik değişken olan doğum sırası değişkeninde kardeş ilişkisini en çok yordayan değişkenin en küçük çocuk olduğu açığa çıkmıştır. Ayrıca kardeş sayısı değişkeni ile yapılan analiz sonucunda kardeş sayısı arttıkça yaşam boyu kardeş ilişki düzeyinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuçlar: Yaşam boyu kardeş ilişkilerinin bağımsız değişkenler açısından yordayıcılığını incelediğimiz bu çalışmada en güçlü bağımsız değişken duygu farkındalığıdır. Yordayıcılığı destekleyen diğer bağımsız değişkenler ise kardeş sayısı, doğum sırası ve başkalarına güvendir.. Kişiler arası ilişkilerin alt boyutu olan empati değişkeni açısından yapılan incelenme sonucunda da kardeş ilişkilerinin empati ile pozitif yönde korelasyon gösterdiği bulunmuştur. Modele eklenen diğer değişken olan kardeş sayısı değişkeni için ise kardeş sayısı fazla olan ailelerin çocuklarında özgüvenin yüksek olduğuna dair çalışmalarda literatürde vardır. Doğum sırası değişkeni de model için güçlü bir değişkendir. Başkalarına güven alt boyutunun da kardeş ilişkilerini anlamlı düzeyde yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu çalışmadan hareketle kişilerarası ilişki, kardeş ilişkilerini anlamlı olarak yordamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Genç Yetişkin, Kardeş, Kardeş İlişkileri, Kişilerarası İlişkiler*

Examining the Effect of Self-Compassion Development Psycho-Educational Program for University Students on Self-Compassion, Psychological Resilience and Emotion Regulation Levels

Uzm. Psk. Danışman Tuğba DİNÇ, Başkent Üniversitesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi

The purpose of this research is to examine the effect of the Self-Compassion development psycho-education program on the Self-Compassion, Psychological Resilience and Emotion Regulation levels of university students. The study group of the research consists of a total of 18 students (experimental group N = 9, control group N = 9) who want to voluntarily participate in the Self-Compassion Psycho-Education group held at the Psychological Counseling and Guidance Center of a foundation university and who are studying in different departments. In the research, an experimental design with pre-test, post-test and experimental-control groups was used. Among the students who wanted to participate in the program, 18 students were assigned to the experimental (9) and control groups (9) by lottery. The selection of students participating in the research was based on the voluntariness of the participants. The 8-session Self-Compassion Development Psycho-Educational Program developed by the researcher was applied to the experimental group, and no experimental procedure was applied to the control group. Personal Information Form, Self-Compassion Scale, Brief Psychological Resilience Scale and Emotion Regulation Difficulty Scale-Short Form (DDGÖ-16) Scale were used as data collection tools in the study. SPSS IBM 26.0 program was used in the statistical analysis of the research. Mann Whitney U Test and Wilcoxon Signed Rank Test were used to analyze the data. After the application, while there was no statistically significant difference between the pre-test and post-test scores of the control group, a significant difference was detected in the pre-test and post-test results of the experimental group. It was observed that the self-compassion levels of the students in the experimental group increased significantly after the program, and this increase continued in the follow-up test. When the post-test scores were compared, a statistically significant difference was found between the scores of the experimental and control groups on the self-compassion, psychological resilience and emotion regulation scales. On the other hand, there was no significant difference between the self-compassion, psychological resilience and emotion regulation pre-test and post-test scores of the control group. In this context, the Self-Compassion Development Psycho-Education program has been found to be effective in increasing the Self-Compassion, Psychological Resilience and Emotion Regulation levels of university students.

Keywords: *Self-Compassion, Psychological Resilience, Emotion Regulation*

Üniversite Öğrencilerine Yönelik Öz-Şefkat Geliştirme Psiko-Eğitim Programının, Özşefkat, Psikolojik Dayanıklılık ve Duygu Düzenleme Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı, Öz-Şefkat geliştirme psiko-eğitim programının üniversite öğrencilerinde Öz-Şefkat, Psikolojik Dayanıklılık ve Duygu Düzenleme düzeylerine etkisinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, bir vakıf üniversitesinin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezinde yapılan Öz-Şefkat Psiko-Eğitim grubuna gönüllü katılım sağlamak isteyen ve farklı bölümlerde okumakta olan toplam 18 öğrenci (deney grubu N= 9, kontrol grubu N= 9) oluşturmaktadır. Araştırmada, ön-test son-test deney-kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Programa katılmak isteyen öğrenciler arasından 18 öğrenci deney (9) ve kontrol grubuna (9) kura yoluyla atanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin seçiminde katılımcıların gönüllülüğü esas alınmıştır. Deney grubuna araştırmacının geliştirdiği 8 oturum süren Öz-Şefkat Geliştirme Psiko-Eğitim Programı uygulanmış, kontrol grubuna deneysel işlem uygulanmamıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak, Kişisel Bilgi Formu, Öz-Duyarlık Ölçeği, Kısa Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği ve Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği- Kısa Form (DDGÖ-16) Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın istatistiksel çözümlemelerinde SPSS IBM 26.0 programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde, Mann Whitney U Testi ve Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Uygulama sonrası, kontrol grubunun ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmezken, deney grubunun ön test ve son test sonuçlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin, öz şefkat düzeylerinin program sonrasında anlamlı olarak yükseldiği görülmüş ve bu artış izleme testinde de devam etmiştir. Son test puanları karşılaştırıldığında deney ve kontrol gruplarının öz-şefkat, psikolojik dayanıklılık ve duygu düzenleme ölçeklerinden aldıkları puan arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Diğer taraftan kontrol grubuna ait öz-şefkat, psikolojik dayanıklılık ve duygu düzenleme ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olmamıştır. Bu bağlamda, hazırlanan Öz-Şefkat Geliştirme Psiko-Eğitim programı'nın üniversite öğrencilerinde Öz-Şefkat, Psikolojik Dayanıklılık ve Duygu Düzenleme düzeylerini artırmada etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Öz-Şefkat, Psikolojik Dayanıklılık, Duygu Düzenleme*

Masculinity Concepts in Relation to Attitudes Towards Physical Violence Against Women: A Counseling Perspective

Uzm. Psk. Danışman Mehmet Çinar, Boğaziçi Üniversitesi

In patriarchal societies, heterosexual men are considered superior to women and nonbinary individuals who are suppressed or marginalized. This heteronormativity structure pressures men to struggle toward establishing and maintaining dominance and puts manhood into a precarious position, needing continuous protection against perceived threats. If men perceive that their masculinity is threatened, they may resort to violence to reestablish their status. This thesis focused on how masculinity concepts related to attitudes towards violence against women as perceived by males as well as females. The concepts of masculinity included masculinity types, masculinity ideology and perceived threat to manhood. University students from three major metropolises, İstanbul, Ankara, and İzmir, volunteered to participate through responding to the instruments in the Google Form. Among 405 students, 283 identified themselves as female and 122 as male. Descriptive and relational methods and analyses revealed that both males and females with hegemonic masculinity type had more affirmative attitudes towards physical violence than to those with nonhegemonic masculinity type. Sex differences existed in masculinity ideology, perceived threat to masculinity, and attitudes towards physical violence. Except for Femininity Avoidance, males adopted a more traditional position in Head of Family, Emotional Restriction, and Dominance dimensions of masculinity ideology than females. Males perceived more threat to manhood in dimensions of Breadwinner and Protector Roles and had more favorable attitudes towards physical violence. Biological sex, masculinity ideology, and perceived threat to manhood predicted violence. From a psychological counseling perspective, which considers individuals' psychological well-being as its main goal and approaches all kinds of individual differences as richness, preventing gender discrimination, enabling men to socialize in more emotional contexts, motivating men to seek psychological help, and flexing rigid gender roles seem to be first steps to achieving nonviolence.

Keywords: *Masculinity type, masculinity ideology, threat to manhood, physical violence against women, counseling perspective.*

Kadına yönelik fiziksel şiddet tutumlarıyla ilişki olarak erkeklik kavramları: Psikolojik danışma bakışı

Ataerkil toplumlarda, düzcinsel erkekler, baskılanan ya da ötekileştirilen kadın ve ikili olmayan bireylere karşı üstün sayılırlar. Düzcinsellik normlarına dayalı bu yapı erkeklere egemenlik kurma ve korumaları için baskı uygular ve erkekliği algılanan tehditlere karşı sürekli koruma gerektiren kırılgan bir konuma yerleştirir. Erkekler erkekliklerinin tehdit edildiğini algılarlarsa konumlarını yeniden kurmak için şiddete başvurabilirler. Bu tez hem erkek hem de kadınların algısında erkeklik kavramlarının kadına karşı şiddet tutumlarıyla nasıl ilişkilendiğine odaklanmıştır. Erkeklik kavramları erkeklik tipleri, erkeklik düşünyapısı ve erkekliğe karşı algılanan tehdidi içermiştir. İstanbul, Ankara ve İzmir üç ana kentindeki üniversite öğrencileri Google Form'daki araçları yanıtlama yoluyla araştırma katılımına gönüllü olmuşlardır. Bu 405 öğrencinin 283'ü kendisini kadın, 122'si erkek olarak tanımlamıştır. Tanımlayıcı ve ilişkisel yöntem ve çözümlemeler, üstün erkeklik tipi anlayışına sahip erkek ve kadınların üstünlükçü olmayan erkeklik tipi anlayışındakilere kıyasla, fiziksel şiddeti daha onaylayıcı tutumlara sahip olduklarını ortaya çıkarmıştır. Erkeklik düşünyapısında, erkekliğe tehdit algısında ve fiziksel şiddete karşı tutumlarda cinsiyet farkları vardır. Erkeklik düşünyapısında, kadınsılıktan kaçınma hariç, aile reisliği, duygusal sınırlama ve baskınlık boyutlarında erkekler kadınlara göre daha geleneksel bir konum benimsemişlerdir. Ayrıca, erkekler ev geçindirme ve koruyuculuk boyutlarında erkekliğe yönelik daha fazla tehdit algılamış ve benzer şekilde fiziksel şiddete de daha taraf tutumlar göstermişlerdir. Biyolojik cinsiyet, erkeklik düşünyapısı ve erkekliğe tehdit algısı gibi erkeklik kavramları şiddeti yordamıştır. Bireylerin ruhsal iyi oluş halini kendine ana amaç edinerek her türlü bireysel farklılığa zenginlik olarak yaklaşan psikolojik danışma bakışına göre ise cinsiyet ayrımcılığını engellemek, erkeklerin daha duygusal bağlamlarda sosyalleşmelerini sağlamak, erkekleri yardım arama davranışları konusunda motive etmek ve katı cinsiyet rollerini esnetmek şiddetsizliği başarmanın ilk adımlarıdır.

Anahtar Kelimeler: *Erkeklik tipleri, erkeklik düşünyapısı, erkekliğe yönelik tehdit, kadına yönelik fiziksel şiddet, psikolojik danışma bakışı.*

Effectiveness of Counselling Skills Education in Psychological Counsellor Candidates' Training

Dr. Öğr. Üyesi Caner Doğrusever, Siirt Üniversitesi; Arş. Gör. Ebru Güç, Siirt Üniversitesi; Arş. Gör. Nuri Türk, Siirt Üniversitesi

Problem: Psychological counselling skills have an important role in helping relationships within the scope of competency areas related to being a psychological counsellor. If the psychological counsellor has adequate psychological counselling skills, the psychological counselling process can be functional for both the client and the counsellor. In order for the professionals who provide psychological help to be successful in the help process, they need to receive feedback on their practices and develop and strengthen their practice skills accordingly. This requirement includes the Counselling Skills lesson in the course curriculum of the Department of Psychological Counselling and Guidance. The purpose of this study is to examine the experiences and opinions of counselor candidates about the feedback they receive from their supervisors within the scope of the Counselling Skills lesson. As a result of this examination, the personal and professional gains of the psychological counsellor candidates through the feedback they received will be determined.

Method: Phenomenological approach, one of the qualitative research methods, was used in the study. The data were collected by focus group interview method in June 2022 from 18 third-year counseling and guidance students studying in the Department of Psychological Counselling and Guidance at Siirt University Faculty of Education and taking the Counselling Skills lesson. The participants were asked 7 semi-structured questions and their opinions about the feedback given within the scope of the Counselling Skills lesson were obtained. These 7 questions included demographic variables, personal and professional development of the students, change in feelings about being a psychological counsellor, change in needs about being a psychological counsellor, therapeutic skills that can be used effectively, therapeutic skills that are difficult to use, and questions about learning a new feature noticed about being a psychological counsellor. The collected data were analysed in NVivo 11 qualitative research programme.

Findings: The findings of the study show that students have acquired significant gains in terms of professional and personal development; professional use of language in psychological counselling, psychological counsellor self-efficacy, use of gestures and facial expressions, ability to reflect content and emotion, ability to cope with personal problems, ability to concretise, ability to react empathically, and ability to give minimal encouragement. Themes and categories were formed by content analysis on these views expressed by the participants.

Results: Within the scope of the Counselling Skills lesson, the responsible academic staff and the assistant instructor of the course gave feedback both to the individual role-playing counselling session videos and written assignments outside the classroom and to the written applications carried out in the classroom. The findings obtained in the research show that this various feedback process provides students with different gains in terms of using counselling skills effectively in the psychological counselling process and acquiring personal-professional self-efficacy. In this context, it can be said that the results obtained from the research will make original contributions to the literature on psychological counsellor education in general and psychological counselling skills education in particular.

Keywords: *Psychological counsellor education, counselling skills*

Psikolojik Danışman Yetiştirmede Danışma Becerileri Eğitiminin Etkililiği

Amaç: Psikolojik danışman olmaya ilişkin yeterlik alanları kapsamında yardım ilişkileri içerisinde psikolojik danışma becerileri önemli bir yere sahiptir. Psikolojik danışmanın, yeterli düzeyde psikolojik danışma becerisine sahip olması durumunda psikolojik danışma süreci hem danışan hem de psikolojik danışman açısından işlevsel olabilmektedir. Psikolojik yardım sunan meslek elemanlarının yardım sürecinde başarılı olabilmeleri için uygulamalarına ilişkin geri bildirim almaları ve uygulama becerilerini bu doğrultuda geliştirip güçlendirebilmeleri gerekmektedir. Bu gereklilik doğrultusunda Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümünün ders müfredatı içerisinde Danışma Becerileri dersi bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı, psikolojik danışman adaylarının Danışma Becerileri dersi kapsamında supervizör öğretim elemanlarından aldıkları geribildirimlere dair deneyim ve görüşlerini incelemektir. Bu inceleme sonucunda, psikolojik danışman adaylarının aldıkları geribildirimler sayesinde edindikleri kişisel ve mesleki kazanımları belirlenecektir.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik yaklaşım kullanılmıştır. Veriler, 2022 yılı Haziran ayında Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı'nda öğrenim görüp Danışma Becerileri dersini alan 18 PDR 3.sınıf öğrencisinden yüzyüze olacak şekilde odak grup görüşmesi yöntemiyle toplanmıştır. Katılımcılara yarı yapılandırılmış 7 soru yöneltilerek Danışma Becerileri dersi kapsamında verilen geri bildirimler hakkındaki görüşleri alınmıştır. Bu 7 soru içerisinde demografik değişkenlerle birikte geri bildirimler sonrasında; öğrencilerin kişisel ve mesleki gelişimi, psikolojik danışman olmaya dair duygu değişimi, psikolojik danışman olmaya dair ihiyaç değişimi, etkili şekilde kullanılabilen terapötik beceri, kullanmakta zorluk çekilen terapötik beceri, psikolojik danışman olmaya ilişkin fark edilen yeni bir özelliği öğrenmeye yönelik sorular bulunmaktadır. Toplanan veriler NVivo 11 nitel araştırma programında analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmada elde edilen bulgular, öğrencilerin mesleki ve kişisel gelişim açısından; psikolojik danışmada dilin profesyonel kullanımı, pskolojik danışman öz yeterliliği, jest ve mimik kullanımı, içerik ve duygu yansıtma becerisi, kişisel sorunlarla baş etme becerisi, somutlaştırma becerisi, empatik tepki verebilme, asgari düzeyde teşvik verebilme becerisi noktalarında önemli kazanımlar edindiklerini göstermektedir. Katılımcıların belirtmiş oldukları bu görüşler üzerinde yapılan içerik analiziyle tema ve kategoriler oluşturulmuştur. **Sonuç:** Danışma Becerileri dersi kapsamında dersin sorumlu öğretim üyesi ve yardımcı öğretim elemanı tarafından hem sınıf dışında bireysel olarak rol play danışma oturumu videolarına ve yazılı ödevlere, hem de sınıf içinde gerçekleştirilen yazılı uygulamalara geribildirimler verilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular, bu çeşitli geri bildirim verme sürecinin psikolojik danışma sürecinde danışmanlık becerilerini etkili bir şekilde kullanabilme ve kişisel-mesleki öz yeterlilik edinme bakımından öğrencilere farklı kazanımlar sağladığı görülmektedir. Bu kapsamda araştırmadan elde edilen sonuçların genel olarak psikolojik danışman eğitimi özelde ise psikolojik danışma becerileri eğitimi alan yazınına özgün katkılarda bulunacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik danışman eğitimi, danışma becerileri*

Investigation of the Thesis on Attachment Injuries in Married Individuals

Lisansüstü Öğrencisi Ceren Coşkun, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Doç. Dr. Hanife Akgül, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Marriage is the union of a man and a woman who form an emotional bond and make a legal commitment to spend their lives together. Marriage is stated as one of the social situations that have an important place in all societies from past to present. It has been revealed by researchers that the marital relationship is also affected by the developments and changes in society. As a result of problems and conflicts that can occur in marriage, the trust that spouses have in each other can be shaken. Attachment injuries can be seen in individuals as a result of the shaking or damage to the trust that spouses have in each other. Attachment injuries are the result of an individual's inability to feel the closeness they expect from their partner at a time of need. The concept of attachment injuries refers to traumatic experiences that damage the secure attachment between spouses or reinforce the existing insecure attachment. Attachment injuries occur more frequently during periods of uncertainty, transition, loss and physical danger. The experience of attachment injury occurs after a behavior or a word spoken by one of the spouses towards the other. The concept of attachment injuries is examined within couple and family therapy and marital therapy. In recent years, there have been studies on attachment injuries.

Method: The aim of this study was to examine the theses on attachment injuries in Turkey. The theses were analyzed using content analysis, one of the qualitative research methods. Population and Sample: The population of this study consists of the studies in YÖKTEZ. The words "Attachment Injury" and "Attachment Injuries" were scanned in YÖKTEZ by making sure that they were only in the title. Accordingly, 10 theses were found in the YÖKTEZ database. The sample of this study consists of 10 thesis studies.

Findings: Theses with 10 different titles accessed for the study were examined. 9 of the theses are master's theses and 1 is a doctoral thesis. The first study was a scale development study within the scope of a master's thesis in 2014, and 6 years later, a secondary study was conducted by renewing the same scale in a doctoral thesis. The distribution of theses according to years shows that there was 1 in 2014, 1 in 2020, 2 in 2021, 3 in 2022, and 3 in 2023. All of the theses were written according to the quantitative research method. When we look at the studies, the levels of attachment injuries differ according to the gender, duration and types of marriage. Discussion and Conclusion: As a result of the study, it was seen that the studies on attachment injuries were limited in number and quantitative. It is thought that conducting qualitative and experimental studies on this subject, developing an attachment injuries scale on romantic relationships or adapting and using the existing scale will contribute to the literature.

Keywords: *attachment injuries, marriage, content analysis*

Evli Bireylerde Bağlanma Yaralanmaları Konusunda Yapılan Tezlerin İncelenmesi

Evlilik kadın ve erkeğin duygusal olarak bir bağ kurdukları, hayatlarını birlikte geçireceklerine yönelik hukuki çerçevede söz vererek bir araya gelmeleri durumudur. Evlilik geçmişten günümüze değin tüm toplumlarda önemli bir yere sahip olan sosyal durumlardan birisi olarak belirtilmektedir. Toplum içerisinde yaşanan gelişme ve değişmelerden evlilik ilişkisinin de etkilendiği araştırmacılar tarafından ortaya konulmuştur. Evlilikte gerçekleşebilen problemler ve çatışmalar sonucu eşlerin birbirlerine duydukları güven sarsılabilmektedir. Eşlerin birbirlerine duydukları güvenin sarsılması ya da zarar görmesi sonucu bireylerde bağlanma yaralanmaları görülebilmektedir. Bağlanma yaralanmaları, bireyin ihtiyaç duyduğu bir anda eşinden beklediği yakınlığı hissedememesi sonucu ortaya çıkan bir durumdur. Bağlanma yaralanmaları kavramı, eşler arasındaki güvenli bağlanmayı zedeleyen ya da var olan güvensiz bağlanmasının pekişmesini sağlayan travmatik yaşantılardır. Bağlanma yaralanmaları, bireylerin belirsizlik, geçiş, kayıp, fiziksel tehlike dönemlerinde daha çok ortaya çıkmaktadır. Eşlerden birinin diğerine yönelik yapmış olduğu bir davranış ya da söylediği bir sözden sonra bağlanma yaralanması deneyimi oluşmaktadır. Bağlanma yaralanmaları kavramı, çift ve aile terapisi, evlilik terapisi içerisinde incelenmektedir. Son yıllarda bağlanma yaralanmaları konusunda yapılan çalışmaların olduğu görülmektedir.

Yöntem: Bu çalışmada Türkiye'de bağlanma yaralanmalarını konu alan tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Tezler, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi kullanılarak incelenmiştir.

Evren ve Örneklem: Bu araştırmanın evrenini YÖKTEZ'deki çalışmalar oluşturmaktadır. "Bağlanma Yaralanması" ve "Bağlanma Yaralanmaları" kelimelerinin sadece başlıkta olmasına dikkat edilerek YÖKTEZ'de taratılmıştır. Buna göre YÖKTEZ veri tabanında 10 tane teze ulaşılmıştır. Bu çalışmanın örneklemini 10 tez çalışması oluşturmaktadır. Bulgular: Çalışma için erişilmiş olan 10 farklı başlıktaki tez incelenmiştir. Tezlerin 9'u yüksek lisans, 1'i doktora tezidir. İlk çalışma 2014 yılında yüksek lisans tezi kapsamında ölçek geliştirme çalışması olup, 6 yıl sonra doktora tezinde aynı ölçek yenilenerek ikincil bir çalışma yapılmıştır. Tezlerin yıllara göre dağılımında 2014 yılında 1, 2020 yılında 1, 2021 yılında 2, 2022 yılında 3, 2023 yılında 3 olduğu görülmektedir. Tezlerin hepsi nicel araştırma yöntemine göre yazılmıştır. Yapılan çalışmalara bakıldığında bireylerin cinsiyetlerine, evlilik sürelerine ve türlerine göre bağlanma yaralanmaları düzeyleri farklılıklar göstermektedir.

Tartışma ve Sonuç: Yapılan çalışma sonucunda bağlanma yaralanmaları ile ilgili çalışmaların sınırlı sayıda ve nicel çalışma olarak olduğu görülmüştür. Bu konu üzerine nitel ve deneysel çalışmaların yapılması, romantik ilişkiler üzerine bağlanma yaralanmaları ölçeğinin geliştirilmesi ya da mevcut ölçeğin uyarlanarak kullanılmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Bağlanma yaralanmaları, evlilik, içerik analizi*

Investigation of Studies on Curriculum for Students with Dislexia

Lisansüstü Öğrencisi Ayşe GÖKSAL, Trabzon Üniversitesi ; Lisansüstü ÖğrencisiEmre ÇATAL, Trabzon Üniversitesi; Doç. Dr. Fatih KOCA, Trabzon Üniversitesi

Specific learning disability is individuals having problems in the areas of reading (dyslexia), writing (dysgraphia) and mathematics (dyscalculia). It is known that these individuals have problems in many areas in their daily lives, such as academic failure, lack of self-confidence, peer bullying, communication and self-expression. It is seen that traditional education programs implemented in schools are disadvantageous for individuals with learning disabilities. These disadvantages led individuals with learning disabilities to fall behind their peers in academic and social areas. These problems have revealed the importance of leaving traditional methods behind and using contemporary methods in the education of individuals with specific learning difficulties. In this study, intervention programs implemented up country and abroad for individuals with reading difficulties (dyslexia) were compiled. The aim of the study is to present a collective synthesis of the implemented intervention programs.In this context, 30 studies implemented up country and abroad were examined. In these examined studies; The country where the research was conducted, the intervention program applied, the years when the research was conducted and the research method are shown in detail in tables. It was observed that the scanned studies were conducted in Turkey, China, Italy, Malaysia, Netherlands, Iran, Saudi Arabia, Indonesia, Greece, USA and Singapore. The applied intervention programs were examined under seven headings in the conclusion section as Visual Perception, Use of Technology, Multi-Sensory Interventions, Phonological Awareness, Game-Based Interventions, Behavioral and Cognitive Interventions. Visual Perception Based Intervention Programs were presented with five studies; Ergotherapy Intervention Program, Davis Model, Action Video Games and Clay Modeling program. Multisensory Intervention Programs were examined under five different headings as Vakt Strategy, Intensive Reading Program, Use of Multimedia Materials, Multisensory Activities Model and Multisensory Model. Phonological Awareness Based Intervention Programs were examined under ten headings as; SESFAR Intervention Program, Rhythm-Based Intervention Program, Fernald Method, Letter Speech Sound Integration Program, Phonological Education Intervention, Orton-Gillingham Based Teaching, 3P Method, Word Box Strategy, Rhythmic Reading Training and Intensive Intervention Program. Behaviorist Based Intervention Programs were examined under four headings: Repetitive Reading, Spelling Intervention, Vocabulary Construction and Video Self Assessment. Cognitive Based Interventions were examined under three headings as Cognitive Intervention Training, Story Map Technique and Working Memory Training. Game-Based Intervention Programs have been gathered together under two headings as Inclusion model and Mobile Game (EasyLexia 2.0). Finally, teaching was carried out with Computer Aided Smart Board Technology, which was examined based on Technology Use. The intervention programs examined were conducted between 2001 and 2022. It was concluded that 19 of the studies were quantitative research, 8 were qualitative research and the remaining 3 were combined methods research. It was observed that the intervention programs examined, had contributions to the improvement of the reading difficulties of individuals with dyslexia.

Keywords: *Dislexia, Intervention Program, Learning Disability*

Disleksisi Bulunan Öğrenciler İçin Öğretim Programlarına Yönelik Çalışmaların İncelenmesi

Özgül öğrenme güçlüğü bireylerin okuma (disleksi), yazma (disgrafi) ve matematik (diskalkuli) alanlarında sorunlar yaşamasıdır. Bu bireylerin günlük yaşamlarında akademik başarısızlık, özgüven sorunu, akran zorbalığı, iletişim kurma, kendini ifade etme gibi birçok alanda sorun yaşadığı bilinmektedir. Okullarda uygulanan geleneksel eğitim öğretim programlarının, öğrenme güçlüğü yaşayan bireyler için dezavantajlı oldukları görülmektedir. Bu dezavantajlar öğrenme güçlüğü olan bireylerin akranlarından akademik ve sosyal alanlarda geri kalmalarına neden olmaktadır. Bu problemler de özgül öğrenme güçlüğü yaşayan bireylerin eğitimlerinde geleneksel yöntemlerin terk edilerek çağdaş yöntemlerin kullanılmasının önemini ortaya koymuştur. Bu çalışmada okuma güçlüğü (disleksi) yaşayan bireylere yönelik yurt içi ve yurt dışında uygulanan müdahale programları derlenmiştir. Çalışmanın amacı uygulanan müdahale programlarının toplu bir sentezini sunmaktır. Bu bağlamda yurt içinde ve yurt dışında uygulanan 30 çalışma incelenmiştir. İncelenen bu çalışmalarda; araştırmanın yapıldığı ülke, uygulanan müdahale programı, araştırmanın yapıldığı yıllar ve araştırma yöntemi ayrıntılı olarak tablolarla gösterilmiştir. Taranan çalışmaların Türkiye, Çin, İtalya, Malezya, Hollanda, İran, Suudi Arabistan, Endonezya, Yunanistan, ABD ve Singapur'da yapıldığı görülmüştür. Uygulanan müdahale programları Görsel Algı, Teknoloji kullanımı, Çok Duyulu Müdahaleler, Fonolojik Farkındalık, Oyun Temelli Müdahaleler, Davranışçı ve Bilişsel Müdahaleler olmak üzere sonuç bölümünde yedi başlık altında incelenmiştir. Görsel Algı Temelli Müdahale Programları; Ergoterapi Müdahale Programı, Davis Modeli, Aksiyon Video Oyunları ve Kil Modelleme programı olmak üzere beş çalışma ile sunulmuştur. Çok Duyulu Müdahale Programları: Vakt Stratejisi, Yoğun Okuma Programı, Çoklu Ortam Materyallerinin Kullanımı, Çok Duyulu Etkinlikler Modeli ve Multisensöri Modeli olmak üzere çalışmalar beş farklı başlık altında incelenmiştir. Fonolojik Farkındalık Temelli Müdahale Programları; SESFAR Müdahale Programı, Ritim Temelli Müdahale Programı, Fernald Yöntemi, Harf Konuşma Ses Bütünleştirme Programı, Fonolojik Eğitim Müdahalesi, Orton-Gillingham Temelli Öğretim, 3P Metodu, Kelime Kutusu Stratejisi, Ritmik Okuma Eğitimi ve Yoğunlaştırılmış Müdahale Programı olmak üzere on başlık altında incelenmiştir. Davranışçı Temelli Müdahale Programları; Tekrarlı Okuma, Yazım Müdahalesi, Kelime İnşası ve Video Öz Değerlendirme şeklinde dört başlıkta incelenmiştir. Bilişsel Temelli Müdahaleler; Bilişsel Müdahale Eğitimi , Hikaye haritası Tekniği ve İşleyen Bellek Eğitimi olmak üzere üç başlık altında incelenmiştir. Oyun Temelli Müdahale Programları ise Kaynaştırma modeli ve Mobil Oyun (EasyLexia 2.0) şeklinde iki başlıkta derlenmiştir. Son olarak Teknoloji Kullanımına dayalı incelenen Bilgisayar Destekli Smart Board Teknolojisi ile Öğretim yapılmıştır. İncelenen müdahale programlarının 2001- 2022 yıllarında yapılmıştır. Çalışmaların 19'unun nicel araştırma, 8'inin nitel araştırma ve kalan 3 araştırmanın ise karma yöntem araştırması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen müdahale programlarının disleksisi olan bireylerin okuma güçlüklerinin iyileştirilmesinde katkısının olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *: Disleksi, Müdahale Programı, Öğrenme Güçlüğü*

An Investigation Of High School Students'Achivement Emotions And Goals Related To Mathematics Within The Framework Of Control – Value Theory

Prof. Dr. Galip Yüksel, Gazi Üniversitesi; Dr. Rabia Şentürk Aydın, MEB

In this study, it was aimed to investigate within the framework of control-value theory the mediating role of achievement emotions (enjoyment, hope, pride, anger, anxiety, shame, hopelessness and boredom) in the prediction of academic achievement of the 9th and 10th grade high school students' achievement goal orientations (mastery-approach, mastery-avoidance, self-approach, self-avoidance, other-approach and other-avoidance) in the mathematics class. Within the scope of the research, data were collected from 2043 students in total. In the first stage of the study, the Achievement Goal Questionnaire and the Achievement Emotions Questionnaire were adapted to Turkish culture. Within the scope of the scale adaptation study the data were collected from 1047 students. In the validity and reliability studies, of the Achievement Goal Questionnaire consisting of six sub-dimensions and 18 items and the Achievement Emotions Questionnaire consisting of eight sub-dimensions and 80 items were collected evidences for the validity and reliability in accordance with the Turkish sample. Secondly, it was aimed to investigate within the framework of control-value theory the mediating effect of achievement emotions between achievement goal orientations and academic achievement score of high school students' in the mathematics class. Within the scope of this study the data were collected from 996 students. In this study, Personal Information Form, Mathematics Achievement Goal Questionnaire (MDBHÖ), and Mathematics Class Achievement Emotions Questionnaire (MDBDÖ) were used as data collection tools. In the research findings, it was found that there were significant relationships between mastery approach, self approach and other approach, which are sub-dimensions of MDBHÖ, and enjoyment, hope, pride and boredom, which are sub-dimensions of MDBDÖ. It was seen that the dimensions of mastery approach, mastery avoidance and other approaching to the MDBHÖ sub-dimensions and the hopelessness dimension to the MDBDÖ sub-dimensions were effective on the academic achievement score. Whereas mastery approach, self approach, other approach and other avoidance achievement goal dimensions have indirect effects on academic achievement score through hopelessness achievement emotion dimension, it has also been found to have a significant direct effect. The results of the research were discussed considering the relevant literature and suggestions intended for future were presented with the findings obtained within the scope of the research.

Keywords: *Control – Value Theory, Achievement Emotions, Achievement Goal Orientations, Academic Achievement*

Lise Öğrencilerinin Matematik Dersiyle İlgili Başarı Duyguları Ve Başarı Hedeflerinin Kontrol – Değer Kuramı Çerçevesinde İncelenmesi

Bu araştırmada, lise 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin matematik dersi başarı hedef yönelimlerinin (görev yaklaşma, görev kaçınma, öz yaklaşma, öz kaçınma, diğer yaklaşma ve diğer kaçınma) akademik başarıyı yordamasında başarı duygularının (zevk, umut, gurur, öfke, kaygı, utanç, umutsuzluk ve can sıkıntısı) aracılık rolünün kontrol – değer kuramı çerçevesinde incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında 2043 öğrenciden veri toplanmıştır. İlk aşamada Başarı Hedef Ölçeği ve Başarı Duyguları Ölçeği Türk kültürüne uyarlanmıştır. Ölçek uyarlama çalışması kapsamında 1047 öğrenciden veri toplanmıştır. Geçerlik ve güvenirlik çalışmalarında 6 alt boyut ve 18 maddeden oluşan Başarı Hedef Ölçeği ve 8 alt boyut ve 80 maddeden oluşan Başarı Duyguları Ölçeği'nin Türk örneklemine uygun geçerlilik ve güvenilirliğine ilişkin kanıtlar toplanmıştır. İkinci aşamada ise, lise öğrencilerinin matematik dersi başarı hedef yönelimlerinin akademik başarıyı yordamasında başarı duygularının aracılık rolü kontrol – değer kuramı çerçevesinde incelenmiştir. Bu çalışma kapsamında ise 996 öğrenciden veri toplanmıştır. Çalışmada veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Matematik Dersi Başarı Hedef Ölçeği (MDBHÖ) ve Matematik Dersi İle İlgili Başarı Duyguları Ölçeği (MDBDÖ) kullanılmıştır. Araştırma bulgularında, MDBHÖ alt boyutlarından görev yaklaşma, öz yaklaşma ve diğer yaklaşma ile MDBDÖ alt boyutlarından zevk, umut, gurur ve can sıkıntısı arasında anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. MDBHÖ alt boyutlarından görev yaklaşma, görev kaçınma ve diğer yaklaşma boyutları ile MDBDÖ alt boyutlarından umutsuzluk boyutunun akademik başarı puanı üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Akademik başarı puanı üzerinde görev yaklaşma, öz yaklaşma, diğer yaklaşma ve diğer kaçınma başarı hedef boyutları umutsuzluk başarı duygusu boyutu aracılığıyla dolaylı etkiye sahipken aynı zamanda anlamlı biçimde doğrudan etkiye de sahip olduğu bulunmuştur. Araştırma sonuçları ilgili alanyazın dikkate alınarak tartışılmış ve araştırma kapsamında elde edilen bulgular doğrultusunda geleceğe yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Kontrol – Değer Kuramı, Başarı Duyguları, Başarı Hedef Yönelimleri, Akademik Başarı.*

Existential Psychotherapy School Applications in Psychological Counselling and Guidance Services in the Context of Search for Meaning in Life and Harmful Habits in Adolescents

Uzm. Psk. Danışman Onur Jiyan ÖZİPEK, MEB

According to existentialists, the most important factor for an individual to be in a healthy mental structure is to find a unique meaning in life. According to the existentialist understanding, individuals who can find this unique meaning in their own lives can enjoy life and, more importantly, can find meaning even in the pain and distress they have suffered throughout their lives. Viktor Frankl, the founder of the Logotherapy school, states that individuals experience the feeling of "discovering the ultimate meaning" in their lives, especially in moments of "deep depression" or "great happiness" in this school, which he created as a result of his personal observations and experiences during his stay in Nazi concentration camps. In this context, the Existentialist school of psychotherapy, which focuses on the "search for meaning", has been inspired by the perspectives of different philosophical movements and has become one of the therapy schools that maintains its actuality today by developing with the perspective of providing a solution to mental problems such as loneliness, inability to find meaning in life, alienation, which increase especially in the process of individualisation. In this context, it can be said that the search for meaning and existential problems are observed more intensely in individuals born in the late 1990s and 2000s, called "Generation Z", with the effect of changes in daily life compared to previous generations. It can be said that this generation, which perceives life in a different way compared to previous generations, especially with the influence of social media, as well as experiencing adolescence in a period when the consumer culture is experiencing its golden age, has a unique value system. In this generation, whose perspective on life is mostly shaped by consumption and popular culture paradigms, the behaviour of turning to negative habits in cases where they cannot find an answer to the search for meaning in life can be quite fast thanks to the opportunity to access information easily compared to previous generations. In this context, the preventive and protective role of psychological counselling services in educational institutions and in the field is critical for young people at risk of turning to various addictions, especially technology and substance addiction. In this context, the use of existential therapy and logotherapy practices by school psychological counsellors in the psychological counselling and guidance services of educational institutions in the first place can assume a preventive and protective function, especially in terms of preventing young people from turning to such bad habits. In this respect, the dissemination of existential therapy practices and logotherapy trainings for psychological counsellors who are in contact with the age group in question, and their adaptation to the field, especially for high school and secondary school levels, into modular programmes that can be implemented by psychological counsellors working in educational institutions or in the field with adolescents in that age range, can play a critical role in preventing young people with existential problems from turning to bad habits, and is an important topic for the future of public mental health. In summary, in this context, it is thought that the dissemination of logotherapy practices through in-service trainings, etc. by developing cooperation between institutions within the MEB and other public and non-governmental organisations will have effective and positive feedbacks in the field in solving these issues.

Keywords: *Existentialism, Logotherapy, Search for meaning, Generation Z, Adolescent, Addiction*

Ergenlerde Hayatta Anlam Arayışı ve Zararlı Alışkanlıklar Bağlamında Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servislerinde Varoluşçu Psikoterapi Ekolü Uygulamaları

Varoluşçulara göre bireyin sağlıklı bir ruhsal yapıda olabilmesi için hayatta kendine özgü bir anlam bulabilmesi en önemli etmendir. Varoluşçu anlayışa göre kendi hayatında bahsedilen bu biricik anlamı bulabilen bireyler hayattan zevk alabilir ve daha da önemlisi hayatı boyunca çektiği acılar ve sıkıntılarda bile bir anlam bulabilir. Logoterapi ekolünün kurucusu Viktor Frankl Nazi toplama kamplarında kaldığı süre boyunca kişisel gözlemleri ve yaşantıları sonucu oluşturduğu bu ekolde bireylerin özellikle "derin bunalım" veya "büyük mutluluk" anlarında hayatlarındaki "nihai anlamı keşfetme" duygusunu deneyimlediklerini belirtir. Bu bağlamda odağına "anlam arayışını" alan Varoluşçu psikoterapi ekolü farklı felsefi akımların bakış açılarından esinlenilerek özellikle bireyselleşme sürecinde artan yalnızlık, hayatta anlam bulamama, yabancılaşma gibi ruhsal problemlere bir çözüm sunabilme perspektifiyle gelişerek günümüzde güncelliğini koruyan terapi ekollerinden birisi olmuştur. Bu bağlamda özellikle günümüzde anlam arayışı ve varoluşsal problemlerin "Z kuşağı" olarak adlandırılan 1990'ların sonları ve 2000'li yıllarda doğan bireylerde önceki nesillere göre gündelik hayatta gerçekleşen değişikliklerin etkisiyle daha yoğun gözlemlendiği söylenebilir. Özellikle sosyal medya etkisiyle hayatı bir önceki kuşaklara göre daha farklı bir biçimde algılayan bunun yanısıra tüketim kültürünün altın çağını yaşadığı bir dönemde ergenlik yıllarını yaşayan bu kuşağın kendine özgü bir değerler sistemine sahip olduğu söylenilebilir. Yaşama bakış açısı çoğunlukla tüketim ve popüler kültür paradigmalarıyla şekillenen bu nesilde hayata dair anlam arayışına bir cevap bulamama durumlarında olumsuz alışkanlıklara yönelme davranışı da bir önceki kuşaklara göre bilgiye kolay ulaşabilme imkânı sayesinde oldukça hızlı olabilmektedir. Bu bağlamda özellikle teknoloji ve madde bağımlılığı başta olmak üzere çeşitli bağımlılıklara yönelme riski taşıyan gençler için eğitim kurumlarında ve sahada psikolojik danışmanlık hizmetlerinin önleyici ve koruyucu rolü kritik önemdedir. Bu kapsamda değerlendirildiğinde ilk etapta eğitim kurumlarının psikolojik danışma ve rehberlik servislerinde okul psikolojik danışmanları tarafından varoluşçu terapi ve logoterapi uygulamalarının kullanımı özellikle gençlerin bu tarz kötü alışkanlıklara yönelmemesi bakımından önleyici ve koruyucu bir işlev üstlenebilir. Bu açıdan söz konusu yaş grubuyla temas halinde olan psikolojik danışmanlar için varoluşçu terapi uygulamaları ve logoterapi eğitimlerinin yaygınlaştırılması ve özellikle lise, ortaokul kademeleri için eğitim kurumlarında veya o yaş aralığındaki ergenlerle sahada çalışmalar yürüten psikolojik danışmanların uygulayabileceği modüler programlar haline getirilerek sahaya uyarlanması varoluşsal problemler yaşayan gençlerin kötü alışkanlıklara yönelmemesinde kritik bir rol oynayabileceği gibi toplum ruh sağlığının geleceği için de önemli bir konu başlığıdır. Özetle bu kapsamda MEB'in yanısıra diğer kamu ve sivil toplum kuruluşları bünyesinde kurumlar arasında işbirlikleri de geliştirilerek hizmetiçi vb. eğitimlerle logoterapi uygulamalarının yaygınlaştırılmasının söz konu başlıklarının çözümünde sahada etkili ve olumlu geri dönüşleri olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Varoluşçuluk, Logoterapi, Anlam arayışı, Z kuşağı, Ergen, Bağımlılık*

Views of Students Receiving Psychological Support at the University Psychological Counseling Unit

Öğr. Gör. Dr. Öykü Mançe Çalışır, Ankara Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Tansu Mutlu Çaykuş, Ankara Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Nesime Can, Ankara Üniversitesi; Doç. Dr. Gökhan Atik , Ankara Üniversitesi; Arş. Gör. Kübra Berber, Ankara Üniversitesi; Arş. Gör. Ecem Çiçek, Ankara Üniversitesi

Introduction

University students experience difficulties in various areas and receive psychological counseling services when they have difficulty coping with these difficulties. Receiving such services enables students to comprehend their difficulties' causes and acquire adaptive coping skills. The efficacy of counseling services, in essence, their ability to achieve this purpose, hinges upon various factors. Studies on this subject often involve soliciting the views of counselors and/or counselor candidates regarding the effectiveness of these services. Eliciting the views of those who have received these services can not only enrich the literature but also enhance the quality of counseling services. In this context, the main aim of this study is to obtain the views of clients who have engaged with counseling services about the psychological support they have received.

Method

Research Design: This research was designed as a qualitative study based on a phenomenological design.

Study Group: This research utilizes a purposive sampling method, specifically criterion sampling. The study group consists of 56 clients (10 males, 46 females) who participated in the counseling sessions conducted by counselor candidates. These candidates enrolled in a state university's Guidance and Psychological Counseling undergraduate program, took the course "Individual Psychological Counseling Practice (IPCP) I." and conducted their sessions under supervision. The ages of the participating clients range from 18 to 24 years, with a mean age of 20.34 (SD = 1.46).

Data Collection Tools: An evaluation form comprising six open-ended questions was developed by the researchers for the clients to evaluate the counseling services. This evaluation form includes open-ended questions about the level of severity and intensity of the issues brought by the clients from the beginning to the end; the factors affecting their awareness and changes about their problems; the significant moments they experienced during the counseling sessions; their level of satisfaction with the service they received; the factors affecting their satisfaction; and their likelihood to recommend the service to a friend in need. *Process:* At the end of the semester in which the IPCP I course was completed, the clients receiving counseling services were informed about the current study, and the evaluation form was provided to those clients who voluntarily chose to participate in the research via a link. *Data Analysis:* Descriptive analysis was utilized in this study.

Findings

The results of this study revealed that the severity and intensity of the issues clients brought to the counseling sessions tend to gradually decrease from the initial stage to the termination stage. The awareness of clients regarding their problems and the factors influencing their changes are associated with shifts in the client's perspective on the problem, the interventions utilized, the

client's acquisition of specific skills in coping with the problem, the client's taking action regarding their problem and the features of the counselors.

The clients stated two significant moments they experienced during the counseling sessions: "The Moment when the Clients Begin/Experience Awareness of their Problem" and "The Moment when the Client Experienced Catharsis". Clients have expressed a high level of satisfaction with the service they received and a high likelihood of recommending the counseling service to their friend in need. Among the factors that most significantly influence the satisfaction levels of the clients with the process are "The Client Feeling Understood", "The Impact of the Personal Characteristics of the Counselor" and "Client Gaining Awareness of their Problem."

Discussion and Conclusion

The findings of the study indicate that the counseling service is perceived as a valuable and recommendable service by the clients. Clients also highlight that the characteristics of both the client and the counselor candidate play a role in counseling sessions. The service provided by counselor candidates helps clients acquire new skills and increase their awareness. Based on these findings, recommendations can be made for the qualitative improvement of counseling units in universities, the expansion of psychological counseling services in university settings, the conducting of counseling sessions by counselor candidates under supervision, and the development of a shared understanding of supervision in guidance and psychological counseling undergraduate programs.

Keywords: *counselor candidate, client, counseling, counseling, effectiveness of counseling*

Üniversite Psikolojik Danışma Biriminde Psikolojik Destek Alan Öğrencilerin Aldıkları Hizmete İlişkin Görüşleri

Giriş

Üniversite öğrencileri çeşitli alanlarda güçlükler yaşamakta ve bu güçlüklerle başa çıkmakta güçlük çektiklerinde psikolojik danışma hizmeti almaktadırlar. Bu hizmeti almak, öğrencilerin yaşadıkları güçlüklerin nedenlerini anlamalarına ve işlevsel başa çıkma becerilerini kazanmalarına olanak sunmaktadır. Psikolojik danışma hizmetinin bu amaca ulaşabilmesi, bir başka deyişle hizmetin etkililiği pek çok etmene bağlıdır. Konuyla ilgili yapılan araştırmalarda genellikle psikolojik danışmanların ve/veya psikolojik danışman adaylarının hizmete ilişkin görüşlerine başvurulmaktadır. Hizmete yönelik danışanların görüşlerinin alınması alan yazına katkı sağlayabileceği gibi psikolojik danışma hizmetinin niteliğini arttırabilecektir. Bu bağlamda, bu araştırmada, psikolojik danışma hizmeti alan danışanların aldıkları hizmete dair görüşlerinin alınması amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma Deseni: Bu araştırma, fenomenolojik (olgubilim) desene dayalı nitel bir çalışma olarak tasarlanmıştır.

Çalışma Grubu: Amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örneklemenin kullanıldığı bu araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programında öğrenim gören ve Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması (BPDU) I dersini alan psikolojik danışman adaylarının süpervizyon eşliğinde yürüttüğü psikolojik danışma sürecine katılan 56 danışan (10 erkek, 46 kadın) oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan danışanların yaşları 18 ile 24 yaş arasında değişmektedir. Danışanların yaş ortalaması 20.34'tür (SS =1.46).

Veri Toplama Araçları: Danışanların psikolojik danışma hizmetini değerlendirmeleri adına altı açık uçlu sorudan oluşan bir değerlendirme formu araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Bu değerlendirme formunda danışanların getirdikleri sorunun başlangıçta ve sonundaki şiddet ve yoğunluk düzeyine; sorunlarıyla ilgili farkındalık kazanmalarını ve değişimlerini etkileyen faktörlere; hizmet sırasında yaşadıkları önemli anlara; almış oldukları hizmete ilişkin memnuniyet düzeylerine; memnuniyetlerini etkileyen faktörlere; hizmete ihtiyacı olan bir arkadaşına tavsiye etme oranlarına dair bilgi edinilebilecek sorular yer almaktadır.
Veri Toplama Süreci: BPDU I dersinin tamamlandığı dönemin sonunda psikolojik danışma hizmeti alan danışanlara bu çalışma hakkında bilgi verilmiş ve değerlendirme formu araştırmaya gönüllü olarak katılan danışanlara link olarak iletilmiştir.
Veri Analizi: Bu araştırmada betimsel analiz kullanılmıştır.

Bulgular

Danışanların psikolojik yardım sürecine getirdikleri sorunlarının şiddetinin ve yoğunluğunun başlangıç aşamasından sonlandırma aşamasına doğru giderek azaldığı ve danışanların psikolojik danışma sürecinde sorunlarıyla ilgili farkındalık kazanmalarını ve değişimlerini etkileyen durumların danışanın sorunuyla ilgili bakış açısının değişmesi, uygulanan müdahaleler, danışanın sorunuyla baş etme konusunda belli beceriler edinmesi, danışanın sorunuyla ilgili eyleme geçmesi ve psikolojik danışmanların özellikleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Danışanlar, psikolojik danışma oturumları sırasında yaşadıkları önemli anları "Danışanın Sorununa İlişkin Farkındalık Kazanmaya Başladığı/Kazandığı An" ve "Danışanın Katarsis Yaşadığı An" olarak belirtmektedir. Danışanlar aldıkları hizmetten memnun olduklarını ve aldıkları psikolojik danışma hizmetini ihtiyacı olan bir arkadaşına tavsiye etme oranın yüksek olduğunu dile getirmişlerdir. Danışanların süreçten memnuniyet düzeylerini en çok etkileyen faktörler arasında "Danışanın Kendisini Anlaşılmış Hissetmesi", "Psikolojik Danışmanın Kişisel Özelliklerinin Etkisi" ve "Danışanın Sorununa İlişkin Farkındalık Kazanması" yer almaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Araştırma bulguları; psikolojik danışma hizmetinin danışanlar tarafından yararlı ve tavsiye edilebilir bir hizmet olarak değerlendirildiğini, hem danışanın hem de psikolojik danışman adayının özelliklerinin süreçte rol oynadığını, alınan hizmetin danışanlara yeni beceriler ve farkındalıklar kazandırdığını göstermektedir. Bu bulgulardan yola çıkılarak üniversitelerde var olan psikolojik danışma birimlerinin niteliksel geliştirilmesi, üniversitelerde verilen psikolojik danışma hizmetinin yaygınlaştırılması, psikolojik danışman adaylarının süpervizyon eşliğinde psikolojik danışma hizmetini vermeleri ve PDR lisans programlarında yürütülen süpervizyona ilişkin ortak bir anlayış geliştirilmesi öneri olarak getirilebilir.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik danışman adayı, danışan, psikolojik danışma, psikolojik danışma sürecinin etkililiği*

Reasons For Lack Of Self-Confidence In A Secondary School: A Qualitative Research According To Teachers' Opinions

Psikolojik Danışman Melike GÜNAY TURAN, 100. Yıl Niyazi Ersoy Ortaokulu

The value an individual places on himself significantly affects how others view him. Realizing that one is unique and accepting one's self actually means that the individual determines his/her own place in society. Self-confidence can be defined as the self-confidence that a person has by being aware of his abilities and skills. Although the level of self-confidence varies from person to person, it also greatly affects the individual's ability to express himself. Therefore, self-confidence plays an important role in the development of an individual's personality and character traits.

The aim of this study is to examine the possible reasons for the formation and change of the self-confidence of students studying in a secondary school from the teachers' perspectives, as well as to make suggestions for the problems that students face due to the difference in their self-confidence levels and the studies that can be done to raise awareness on the subject. In the study, qualitative research method was used and data were obtained by content analysis technique. The data of the research were collected through individual interviews with the participants and a 15-question interview form. The sample of the study consists of a total of 16 teacher participants, 10 female and 6 male, from different branches at the same school. As a result of the research, it was seen that most of the secondary school students with whom the study was conducted had low self-confidence levels, and it was determined that the most important reason for this situation was that they could not express themselves and that these students mostly experienced negative self-perception, peer bullying, and exclusion problems. In addition, the data obtained showed that parental attitudes are very important in lack of self-confidence. Research participants stated that in order to increase students' self-confidence level, cooperation should first be made with the school psychological counseling and guidance service. According to the study results, the limitations of the study were expressed and suggestions were made for individual and social support of the students. In addition, it is envisaged that by organizing in-service training on self-confidence, social skills and communication skills for all teachers and administrators working at the school, their sensitivity to these issues can be increased.

Keywords: *Lack of self-confidence, teachers' opinions, self-esteem, self-efficacy*

Bir Ortaokulda Özgüven Eksikliği Nedenleri: Öğretmen Görüşlerine Göre Nitel Bir Araştırma

Bireyin kendisine verdiği değer, başkalarının bireye bakış açısını önemli derecede etkilemektedir. Biricik olduğunun farkına varmak ve benliğini kabullenmek aslında bireyin toplumdaki yerini kendisinin belirlemesi anlamına gelmektedir. Özgüven, kişinin yetenek ve becerilerinin farkında olarak kendine duyduğu güven olarak tanımlanabilir. Özgüven düzeyi kişiden kişiye değişmekle birlikte, bireyin kendini ifade edebilme becerilerini de büyük oranda etkiler. Bu nedenle özgüven, bireyin kişilik ve karakter özelliklerinin gelişiminde önemli rol oynamaktadır.

Bu araştırmada amaçlanan; bir ortaokulda eğitim-öğretim gören öğrencilerin özgüvenlerinin oluşumu ve değişimi üzerindeki olası sebepleri öğretmenlerin bakış açıları üzerinden incelemek bunun yanı sıra öğrencilerin özgüven düzeylerindeki farklılaşma sebebiyle karşılaştıkları sorunlara ve konuyla ilgili farkındalık kazanmalarına ilişkin yapılabilecek çalışmalara yönelik önerilerde bulunmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılarak veriler içerik analizi tekniği ile elde edilmiştir. Araştırmanın verileri katılımcılarla yapılan bireysel mülakatlarla, hazırlanan 15 soruluk bir görüşme formu üzerinden toplanmıştır. Çalışmanın örneklemi aynı okulda bulunan farklı branşlardan 10 kadın, 6 erkek toplam 16 öğretmen katılımcıdan oluşmaktadır.

Araştırmanın sonucunda çalışmanın yapıldığı ortaokul öğrencilerinin çoğunun özgüven düzeyinin düşük olduğu görülmüş, bu durumun en önemli nedeninin ise kendilerini ifade edememelerinden kaynaklandığı ve bu öğrencilerin daha çok olumsuz benlik algısı, akran zorbalığı, dışlanma sorunlar yaşadığı tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra elde edilen verilerde özgüven eksikliğinde anne-baba tutumlarının oldukça önemli olduğu saptanmıştır. Araştırma katılımcıları, öğrencilerin özgüven düzeyinin artırılmasında öncelikle okul psikolojik danışma ve rehberlik servisiyle işbirliği yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Çalışma sonuçlarına göre araştırmanın sınırlılıkları ifade edilmiş ve öğrencilerin bireysel-sosyal anlamda desteklenmelerine yönelik önerilerde bulunulmuştur. Ayrıca okulda çalışan tüm öğretmen ve idarecilere yönelik özgüven, sosyal beceriler ve iletişim becerileri ile ilgili hizmet içi eğitimler düzenlenerek bu konulara ilişkin duyarlılıklarının artırılabileceği öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Özgüven eksikliği, öğretmen görüşleri, benlik saygısı, özyeterlilik*

Adaptation of the Counselor's Crisis Self-Efficacy Scale to Turkish: Initial Psychometric Findings

Lisansüstü Öğrencisi Muhammet Enes GÜNEŞ, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi; Doç. Dr. Özkan ÇIKRIKÇI, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi; Dr. Öğr. Üyesi Yusuf SARIKAYA, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Self-efficacy refers to individuals' judgments about their capacity to perform in specific situations. In the literature, various types of contextual self-efficacy have been identified alongside general self-efficacy. Counseling self-efficacy is one of these contextual self-efficacy types, which reflects the belief of counselors in their ability to effectively assist their clients. Previous studies have demonstrated the significant role of counseling self-efficacy in the services provided to individuals. Both international and national literature review reveals the development and utilization of various counseling self-efficacy scales in research. However, many of these scales fall short in measuring the crisis and trauma self-efficacy of counselors. In recent years, global pandemics and, particularly in Turkey, natural disasters such as earthquakes, floods, wildfires, and acts of terrorism have elevated the importance of crisis and trauma-focused services offered by counselors. Investigating and enhancing the self-efficacy beliefs of counselors in crisis and trauma is possible with the presence of accessible scales designed for this purpose.

In this study, the Counselor's Crisis Self-Efficacy Scale (CCSES), developed by Peters, Sawyer, and Willis (2017), was adapted into Turkish. The adaptation process was conducted with a sample group consisting of 211 counselors. Confirmatory factor analysis was used to confirm the scale's construct validity. The first subscale, used to obtain descriptive statistics, was not included in the confirmatory factor analysis. As a result of the analysis conducted using the maximum likelihood estimation method, the scale's three-dimensional structure was confirmed. The goodness-of-fit indices met the recommended threshold values in the literature (e.g., $\chi 2/df \leq 3.00$, RMSEA $\leq .08$, CFI $\geq .90$, NNFI $\geq .90$, SRMR $\leq .05$). To establish the convergent validity of the scale, correlations with scores from The Scale of Psychological Counselors' Ability to Intervene in Trauma were calculated. The correlation values for the CCSES's subscales and total score ranged from .78 to .81. To assess the CCSES's reliability, Cronbach's alpha internal consistency coefficient was computed, ranging from .96 to .98 for the subscales and total score. The findings indicate that the scale is a valid and reliable measurement tool for the Turkish sample.

Keywords: *Crisis self-efficacy, trauma self-efficacy, counseling*

Psikolojik Danışman Kriz Öz Yeterliği Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: İlk Psikometrik Bulgular

Öz yeterlilik, bireylerin belirli durumlarda nasıl performans gösterecekleri ile ilgili kapasitelerine ilişkin yargılarını ifade etmektedir. Literatürde genel öz yeterliğin yanı sıra çeşitli bağlamsal öz yeterlik türleri tanımlanmıştır. Psikolojik danışma öz yeterliği de bu bağlamsal öz yeterlik türlerinden biridir. Psikolojik danışma öz yeterliği, psikolojik danışmanların danışanlarına etkili bir şekilde yardım edebileceklerine yönelik inançlarını ifade etmektedir. Geçmiş yıllarda gerçekleştirilen pek çok çalışma psikolojik danışma öz yeterliğinin bireylere sunulan yardım hizmetlerinde önemli bir değişken olduğunu göstermiştir. Hem uluslararası hem de ulusal literatür incelendiğinde çeşitli psikolojik danışma öz yeterliği ölçeklerinin geliştirildiği ve araştırmalarda kullanıldığı görülmektedir. Ancak çoğu ölçeğin psikolojik danışmanların kriz ve travma öz yeterliklerini ölçmede yetersiz kaldıkları görülmektedir. Son yıllarda tüm dünyayı etkileyen salgın hastalıkların yanı sıra özellikle Türkiye'de gerçekleşen deprem, sel, orman yangını gibi doğal afetler ile terör saldırıları psikolojik danışmanlar tarafından sunulan kriz ve travma odaklı hizmetleri daha önemli hale getirmektedir. Psikolojik danışmanların kriz ve travmaya yönelik öz yeterlik inançlarının araştırılması ve artırılması bu amaçla geliştirilmiş ulaşılabilir ölçeklerin varlığı ile mümkün olacaktır.

Bu amaçla, bu araştırmada Peters, Sawyer ve Willis (2017) tarafından geliştirilen Psikolojik Danışman Kriz Öz Yeterliği Ölçeği Türkçeye uyarlanmıştır. Uyarlama çalışması 211 psikolojik danışmandan oluşan bir örneklem grubuyla gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini doğrulayıcı faktör analizi ile ortaya konulmuştur. Dört alt boyuttan oluşan ölçeğin tanımlayıcı istatistikler elde etmek amacıyla kullanılan birinci alt boyutu doğrulayıcı faktör analizine dahil edilmemiştir. En çok olabilirlik yöntemi ile gerçekleştirilen analiz sonucunda ölçeğin 3 boyutlu yapısı doğrulanmıştır. Elde edilen uyum iyiliği indeksleri literatürde önerilen sınır değerleri karşılamıştır (Ör., $x2/sd \leq 3.00$, RMSEA $\leq .08$, CFI $\geq .90$, NNFI $\geq .90$, SRMR $\leq .05$). Ölçeğin uyum geçerliği için Psikolojik Danışmanların Travmaya Müdahale Becerisi Ölçeği puanları ile korelasyonları hesaplanmıştır. Ölçek alt boyutları ve toplam puan için korelasyon değerleri .78-.81 arasında değişmektedir. Ölçeğin güvenirliği için Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı hesaplanmış ve ölçek alt boyutları ve toplam puanı için .96 ile .98 arasında değiştiği bulunmuştur. Bulgular ölçeğin Türkiye örneklemi için geçerlik ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kriz öz yeterliği, travma öz yeterliği, psikolojik danışma*

Art Therapy within the Context of Psychosocial Studies: A Case Report

Dr. Merve Çalık, MEB

It is stated that natural disasters have a wide and great social, economic and environmental impact. In this case report, the 10-session psychological counseling process of an 11-year-old female client, who came to Sakarya from the earthquake zone after the earthquake disaster centered in Kahramanmaraş on February 6, 2023, with the Art Therapy approach is presented. According to the International Association of Expressive Art Therapies, art therapy is defined as therapy methods that use visual arts, dance/movement, drama, music, creative writing and other creative processes for individual and social development. Similarly, art therapy can also be defined as raising awareness of emotions through art, expressing emotions and self-transformation. In this case report, art therapy-oriented psychosocial studies were carried out and in the sessions, art therapy techniques such as painting, clay, music, collage, puppetry and letters were utilized to help the client express her feelings and thoughts through art. In this context, the first sessions started with structuring the client and included introductions, information, warm-up exercises, physical awareness and expressing emotions through painting, puppets and therapeutic cards. In the following sessions, work was continued with clay and poetry techniques to facilitate the client's self-expression. Towards the last sessions, activities were carried out for the client to express her feelings and thoughts through music, stories, postcards, letters and mandala. In the last session, activities were carried out through safe place exercise and music in order for the client to leave with positive emotions and the sessions were ended. As a result of 10 sessions of art therapy-oriented psychosocial studies, when the client's session and process evaluations and observation results are considered together, it can be considered that the techniques used in the sessions such as painting, music, clay, letters, puppets have a facilitating effect on the client's expression of self and emotions. The results of the study are discussed in the light of the relevant literature.

Keywords: *Psychosocial Studies, Art Therapy, Case Report*

Psikososyal Çalışmalar Kapsamında Sanat Terapisi: Bir Olgu Sunumu

Doğal afetlerin sosyal, ekonomik ve çevresel yönden oldukça geniş ve büyük etkilerinin olduğu ifade edilmektedir. Bu olgu sunumunda, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen deprem felaketi sonrasında deprem bölgelerinden Sakarya'ya gelmiş olan 11 yaşında, cinsiyeti kız olan bir danışanın Sanat Terapisi yaklaşımıyla 10 oturumluk psikolojik danışma süreci aktarılmıştır. Uluslararası Dışavurumcu Sanat Terapileri Derneği'ne göre sanat terapisi, bireysel ve sosyal gelişim için görsel sanatlar, dans/hareket, drama, müzik, yaratıcı yazı ve diğer yaratıcı süreçleri kullanan terapi yöntemleri olarak tanımlanmaktadır. Benzer şekilde sanat terapisi sanat yoluyla duygulara yönelik farkındalığın oluşması, duyguların ifade edilebilmesi ve kendini dönüştürme olarak da tanımlanabilmektedir. Bu olgu sunumunda sanat terapisi odaklı psikososyal çalışmalar gerçekleştirilmiş olup oturumlarda sanat terapisinin resim, kil, müzik, kolaj, kukla, mektup gibi tekniklerinden yararlanılarak danışanın duygu ve düşüncelerini sanat aracılığıyla ifade etmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda ilk oturumlarda danışana yapılandırma yapılarak başlanmış olup tanışma, bilgilendirme, ısınma çalışmaları, bedensel farkındalık ve duyguları ifade etmeye yönelik resim, kukla ve terapötik kartlar aracılığıyla çalışmalar gerçekleştirilmiştir. İlerleyen oturumlarda danışanın kendini ifade etmesini kolaylaştırmak amacıyla kil ve şiir teknikleriyle çalışmalara devam edilmiştir. Son oturumlara doğru danışanın duygularını ve düşüncelerini müzik, hikaye, kartpostal, mektup ve mandala aracılığıyla ifade etmesine yönelik etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Son oturumda ise danışanın olumlu duygularla ayrılmasına yönelik olarak güvenli yer egzersizi ve müzik aracılığıyla etkinlikler gerçekleştirilmiş olup oturumlar sonlandırılmıştır. 10 oturumluk sanat terapisi odaklı psikososyal çalışmalar sonucunda danışanın oturum ve süreç değerlendirmeleri ile gözlem sonuçları birlikte ele alındığında oturumlarda kullanılan teknikler olan resim, müzik, kil, mektup, kukla gibi tekniklerin danışanın kendini ve duygularını ifade etmesinde kolaylaştırıcı etkisinin olduğu düşünülebilir. Çalışmanın sonuçları ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Psikososyal Çalışmalar, Sanat Terapisi, Olgu Sunumu*

Psychometric Properties of the Career Development Scale for Middle School Students: Validity and Reliability Study

Psikolojik Danışman Betül BOZKURT, Milli Eğitim Bakanlığı; Prof. Dr. Metin PİŞKİN, Ankara Üniversitesi

The purpose of this study is to develop a valid and reliable scale to assess the career development levels of middle school students. All steps of the scale development process were followed. In this context, the steps of "conceptualizing of the measured property, reviewing the relevant literature, generating items, indicators and response formats, conducting content analysis and pilot testing, sampling, collecting data and testing the psychometric properties of the scale" were followed. During the development of this scale, called the Career Development Scale for middle School Students (CDS), the researchers first generated an item pool consisting of 56 items by examining existing measurement tools and relevant literature. Later, these items were examined by the researchers in terms of their suitability both to the literature and the development levels of the middle school students, and the items that were not found suitable were eliminated and reduced to 36 items. The draft scale, consisting of 36 items, was submitted to the opinion of 11 field experts to examine whether it was suitable for the cognitive levels of middle school students and whether it measured the career development levels of children. In line with expert opinions, the wording of six items was changed and 3 items were removed from the scale, reducing the scale to 33 items. Within the scope of the pilot testing, the 33-item form was applied to 28 middle school students at each grade level. As a result of the pilot testing, it was seen that there was nothing incomprehensible in the items, so no changes were needed in the scale items.

The form consisting of 33 items to determine the psychometric properties of the scale was applied to 889 middle school students in Istanbul in May 2023. Of the students whose data were collected separately for exploratory and confirmatory factor analyses, 448 were female and 436 were male. Five students did not indicate their gender. The distribution of students by grade level is as follows: 5th Class = 219 students; 6th Grade = 210 students; 7th Grade = 223 students; 8th grade = 237 students. As a result of the item and factor analysis performed on the data, it was decided to remove 23 items from the scale and the final scale would consist of 10 items and a single factor. Exploratory and confirmatory factor analysis was performed for the construct validity of the CDS, which is a four-point Likert-type scale. As a result of the exploratory factor analysis conducted to determine the construct validity of the scale, it was seen that the scale formed a single-factor structure and explained 30.56% of the total variance. The single-factor structure put forward was tested with confirmatory factor analysis and it was determined that the fit relationship was at an acceptable level ($\chi 2$= 87.360; p=0.00; GFI = .92; AGFI= .88; CFI= .86; IFI= .86; TLI= .82 and RMSEA= .08).

To determine the criterion validity of the scale, the relationship between the existing scale and the "Career Development Scale for Children" was examined. The findings revealed that there is a positive and significant relationship (r=.56, p<.01) between the "Career Development Scale for Middle School Students" and the "Career Development Scale for Children". The Cronbach Alpha coefficient calculated to determine the internal consistency of the scale is .74. As a result of the validity and reliability analysis, it was revealed that the Career Development Scale (CDS) is a valid and reliable tool measuring the career development of middle school students. The

scores that can be obtained from the 10-item scale vary between 10 and 40, and an increase in the total score obtained from the scale means an increase in the career development levels of students.

Keywords: *Career Development, Scale Development, Secondary School Students, Validity, Reliability*

Ortaokul Öğrencileri için Kariyer Gelişim Ölçeğinin (OKG) Psikometrik Özellikleri: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin kariyer gelişim düzeylerinin belirlenmesinde kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Ölçeğin geliştirilmesinde ölçek geliştirme sürecinin tüm adımları izlenmiştir. Bu kapsamda "ölçülen özelliğin kavramsallaştırılması, ilgili alanyazının gözden geçirilmesi, öğelerin, göstergelerin ve yanıt formatlarının oluşturulması, içerik analizi ve pilot uygulamanın yapılması, örneklem alınması, veri toplanması ve ölçeğin psikometrik özelliklerinin test edilmesi" adımları izlenmiştir. Ortaokul Öğrencileri için Kariyer Gelişim Ölçeği (OKG) adı verilen bu ölçeğin geliştirilmesi sürecinde mevcut ölçme araçları ve ilgili literatür incelenerek toplam 56 maddeden oluşan bir madde havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra bu maddeler araştırmacılar tarafından gözden geçirilerek gerek literatüre, gerekse ortaokul öğrencilerinin gelişim düzeylerine uygunluğuna bakılmış ve uygun bulunmayan maddeler elenerek 36 maddeye indirilmiştir. 36 maddeden oluşan taslak ölçek ortaokul öğrencilerinin bilişsel düzeyine uygun olup olmadığının ve çocukların kariyer gelişim düzeylerini ölçüp ölçmediğinin alan uzmanları tarafından da kontrol edilmesi amacıyla 11 uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda altı maddenin ifadesinde değişikliğe gidilmiş, 3 madde ölçekten çıkarılmış, böylece ölçek 33 maddeye inmiştir. 33 maddelik form pilot uygulama kapsamında her sınıf düzeyindeki 28 ortaokul öğrencisine uygulanmıştır. Pilot uygulama sonucunda maddelerde anlaşılmayan bir husus olmadığı görüldüğünden ölçek maddelerinde herhangi bir değişikliğe ihtiyaç duyulmamıştır.

Ölçeğin psikometrik özelliklerini belirlemek için yapılan 33 maddeden oluşan form Mayıs 2023 tarihinde İstanbul'da öğrenim gören 889 ortaokul öğrencisine uygulanmıştır. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri için ayrı ayrı veri toplanan öğrencilerin 448'i kız, 436'sı erkektir. Beş öğrenci ise cinsiyetini belirtmemiştir. Öğrencilerin sınıf düzeyine göre dağılımları ise şöyledir: 5: Sınıf= 219 öğrenci; 6. Sınıf= 210 öğrenci; 7. Sınıf= 223 öğrenci; 8. Sınıf= 237 öğrenci. Veriler üzerinde yapılan madde ve faktör analizi sonucunda 23 maddenin ölçekten çıkartılmasına, nihai ölçeğin 10 madde ve tek faktörden oluşmasına karar verilmiştir. Dörtlü Likert tipi bir ölçek olan OKG'nin yapı geçerliliği için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapı geçerliğini saptamak amacıyla yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucu elde edilen tek faktörlü çözümün toplam varyansın %30,56'sını açıkladığı görülmüştür. Ortaya konulan tek faktörlü yapı doğrulayıcı faktör analiziyle sınanarak uyum ilişkisinin kabul edilebilir bir düzeyde olduğu belirlenmiştir ($\chi 2$= 87,360; p=0.00; GFI = .92; AGFI= .88; CFI= .86; IFI= .86; TLI= ,82 ve RMSEA= .08). Ölçeğin ölçüt geçerlik çalışması için Çocuklar için "Kariyer Gelişim Ölçeği" kullanılmıştır. "Ortaokul Öğrencileri İçin Kariyer Gelişim Ölçeği" ile "Çocuklar İçin Kariyer Gelişim Ölçeği" arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki (r= .56, p < .01) olduğu tespit edilmiştir.

Ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla hesaplanan Cronbach Alfa katsayısı .74'tür. Ortaokul Öğrencileri için Kariyer Gelişim Ölçeği (OKG) olarak adlandırılan ölçeğin, eğitim alanında kullanılabilecek, geçerli ve güvenilir bir araç olduğu belirlenmiştir. Toplam 10 maddeden oluşan ölçekten alınabilecek puanlar 10 ile 40 arasında değişmekte olup ölçekten

alınan toplam puanın artması öğrencilerin kariyer gelişim düzeylerinin arttığı anlamına gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer Gelişimi, Ölçek Geliştirme, Ortaokul Öğrencileri, Geçerlik, Güvenirlik*

"Bisexuals Are Just Greedy!": Developing the Bisexual Myths Scale and Testing its Preliminary Construct Validity and Reliability

Psikolojik Danışman Burcu Zurnacı, MEF Üniversitesi; Psikolojik Danışman Ayşe Nur Deveci, MEF Üniversitesi ;Psikolojik Danışman Sudenur Süzgün, MEF Üniversitesi; Doç. Dr. Ezgi Toplu Demirtaş, MEF Üniversitesi

Bisexuality is a sexual orientation often shrouded in misconceptions, and bisexual myths can have real-world consequences, including mental health disparities, discrimination, and reduced access to healthcare and social support. Moreover, due to the myths, bisexual individuals often face a unique form of stigma, sometimes even within the LGBTQ+ community. However, research on the myths surrounding bisexuals and bisexuality has not garnered significant attention, presumably due to the dearth of a validated measure. Therefore, in the current research, we intend to develop a standardized measure to assess misconceptions, stereotypes, and biases about bisexual individuals and bisexuality as a sexual orientation and test its preliminary psychometrics, particularly the construct validity and internal consistency reliability. To develop the scale, we followed DeVellis's nine steps, including but not limited to item generation, expert reviews, pilot testing, item reduction, and validity and reliability analysis. In an initial sample of 287 participants [(231 women, 45 men, 11 gender-other) aged between 18 and 63 (M = 28.23; SD = 10.32)], we conducted exploratory factor analysis (EFA) to reach a proper factor structure. The EFA yielded a two-factor solution (factor 1 = myths on bisexual identity, nine items, eigenvalue = 8.995; 59.965% of the variance) and (factor 2 = myths on bisexual relationships, six items; eigenvalue = 1.536; 10.240% of the variance). We titled the 15-item and two-factor scale as the Bisexual Myths Scale (Bisex-M). For the first and second factors, factor loadings ranged between .920 and .558 and -.915 and -.634, respectively. The correlation between the subfactors was -.700, $p < .001$, according to the factor correlation matrix. Finally, the internal consistencies were computed as .94 for the first and .93 for the second factor. The findings confidently denote that the Bisex-M is a promising standardized instrument for gauging bisexual myths, and we believe that developing Bisex-M is a timely and crucial endeavor to capture the nuances of misconceptions surrounding bisexuality. This comprehensive measurement tool will serve as a valuable resource for researchers, educators, activists, and policymakers striving to promote a more inclusive and accepting society. By addressing these myths head-on, we can contribute to a more accurate and empathetic understanding of bisexuality and support the well-being of bisexual individuals.

Keywords: *bisexuality, bisexual myths, scale development, construct validity, internal consistency reliability*

Turkish Adaptation of The Financial Anxiety Scale (FAS): A Validity And Reliability Study

Arş. Gör. Ahmet Ayvaz, Aksaray Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi Ekrem Sedat Şahin, Aksaray Üniversitesi

This study aims to adapt the Financial Anxiety Scale (FAS) into Turkish for university students and adults. Financial anxiety refers to anxiety about one's financial situation. The Financial Anxiety Scale, developed by adapting the DSM-IV-TR Generalized Anxiety Disorder diagnostic criteria to an individual's financial situation, is a seven-point Likert-type scale (1=never, 7=always) consisting of seven items in a single dimension. To adapt the scale to Turkis, permission was first obtained from the authors who developed the scale. The items of the scale were translated into Turkish by a language expert, two expert English teachers, and two field experts, and a synthesis form was obtained by reaching a consensus on the most appropriate translations for each item. After this process, three language experts performed a back-translation of the synthesis form. The original form and the back-translated synthesis form were compared by two field experts and one linguist, and meaning consistency was confirmed. The final form was administered to 10 participants from the target group, and the comprehensibility of the items was confirmed by the target group. One of the items in the final form was as follows: “Maddi durumumla ilgili endişelerimi kontrol etmekte zorlanıyorum.” To test the construct validity of the scale, a confirmatory factor analysis was conducted with 314 participants (150 university students and 164 adults). Analyses were conducted using R Studio, the lavaan package, and the MLMV estimation method. Confirmatory factor analysis revealed that item factor loadings ranged from .63 to .91 and the model showed good fit to the data (????2(14)= 54.04, p<.001, CFI= .97, TLI= .95, SRMR= .03). Construct validity was also examined using the AVE and CR scores. Construct validity was ensured with an AVE value of .71 and a CR value of .94. Additionally, multi-group confirmatory factor analysis was conducted to test the measurement invariance of the scale across gender and student/adult status. Configural, metric, and scalar models were compared across groups. Results indicated that the adapted scale achieved measurement invariance across women, men, students, and adults ($\Delta CFI \leq 0.01$).

Lastly, a separate data set consisting of 125 participants (73 university students and 52 adults) was analyzed to test the convergent and discriminant validity. At this stage, the correlations between the Turkish form of the Financial Anxiety Scale and lifetime economic constraints, generalized anxiety, life satisfaction, and social status were examined. According to the results, the Financial Anxiety Scale was significantly correlated with lifetime economic constraints ($r = .67$, $p<.001$), generalized anxiety level ($r = .46$, $p<.001$), life satisfaction ($r = -.47$, $p<.001$), and social status ($r = -.48$, $p<.001$). Finally, to test the reliability of the Turkish form, Cronbach's alpha coefficient was calculated in both data sets and was found to be $\alpha = .94$ and $\alpha = .95$, respectively. Consequently, this study demonstrated that the Turkish version of the Financial Anxiety Scale is a valid and reliable instrument for measuring financial anxiety levels among university students and adults.

Keywords: *financial anxiety*

Maddi Kaygı Ölçeği'nin (MKÖ) Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Bu çalışmanın temel amacı, Maddi Kaygı Ölçeğinin (MKÖ) üniversite öğrencileri ve yetişkinler için Türkçeye uyarlanmasıdır. Maddi kaygı, bireylerin maddi durumlarına ilişkin hissettikleri kaygıyı ifade etmektedir. DSM-IV-TR yaygın kaygı bozukluğu tanı kriterlerinin bireyin maddi durumuna yönelik uyarlanması sonucunda ortaya çıkarılan Maddi Kaygı Ölçeği, tek boyut altında yedi maddeden oluşan yedili likert (1=hiçbir zaman, 7=her zaman) tipinde bir ölçektir. Ölçeği Türk kültürüne uyarlamak üzere öncelikle ölçeği geliştiren yazarlardan izin alınmıştır. Ölçek maddeleri bir dil uzmanı, iki uzman İngilizce öğretmeni ve iki alan uzmanı tarafından Türkçeye çevrilmiş, ardından her bir madde için en uygun çeviriler üzerinde konsensus oluşturularak sentez form elde edilmiştir. Bu işlemin ardından, üç dil uzmanı tarafından sentez form için geri çeviri işlemi gerçekleştirilmiştir. Orijinal form ve İngilizceye geri çeviri yapılan sentez form iki alan uzmanı ve bir dil uzmanı tarafından karşılaştırılmış, anlam birliğinin sağlandığı belirlenmiştir. Elde edilen nihai form hedef kitleden 10 kişiye uygulanmış ve maddelerin anlaşılırlığı hedef kitleye teyit ettirilmiştir. Nihai formdaki maddelerden biri şu şekildedir: "Maddi durumumla ilgili endişelerimi kontrol etmekte zorlanıyorum."

Nihai formun oluşturulmasının ardından, ölçeğin yapı geçerliğini sınamak üzere 150'si üniversite öğrencisi, 164'ü yetişkin olmak üzere toplamda 314 katılımcı ile doğrulayıcı faktör analizi yürütülmüştür. Analizler R Studio, lavaan paketi ile MLMV tahmin yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi neticesinde; madde faktör yüklerinin .63 ile .91 arasında olduğu ve modelin veriye iyi uyum gösterdiği görülmüştür (????2(14)= 54.04, p<.001, CFI= .97, TLI= .95, SRMR= .03). Bu bulgulara ilaveten yapı geçerliğine ilişkin AVE ve CR değerleri incelenmiştir. AVE değerinin .71, CR değerinin ise .94 olduğu ve dolayısıyla yapı geçerliğinin sağlandığı gözlenmiştir. Ayrıca ölçeğin cinsiyet ve öğrencilik/yetişkinlik durumları arasındaki ölçüm değişmezliğini test etmek üzere çok gruplu doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Bu doğrultuda ilgili gruplar arasında biçimsel, metrik ve skalar modeller test edilmiştir. Analiz neticesinde uyarlanan ölçeğin kadınlar, erkekler, üniversite öğrencileri ve yetişkinler için ölçüm değişmezliğini sağladığı görülmüştür ($\Delta CFI \leq 0.01$).

Bu işlemlerin ardından ölçeğin yakınsak ve ayırt edici geçerliğini test etmek üzere 73'ü üniversite öğrencisi, 52'si yetişkin olmak üzere toplamda 125 katılımcıdan oluşan farklı bir veri seti analiz edilmiştir. Bu aşamada Maddi Kaygı Ölçeği Türkçe formunun yaşam boyu ekonomik kısıtlılıklar, yaygın kaygı düzeyi, yaşam doyumu ve sosyal statü ile arasındaki korelasyonlar incelenmiştir. Analizler neticesinde Maddi Kaygı Ölçeğinin; yaşam boyu ekonomik kısıtlılıklar ($r = .67$, $p<.001$), yaygın kaygı düzeyi ($r = .46$, $p<.001$), yaşam doyumu ($r = -.47$, $p<.001$) ve sosyal statü ($r = -.48$, $p<.001$) ile anlamlı bir şekilde ilişkili olduğu görülmüştür. Bu bulgular da uyarlanan Türkçe formun geçerliğinin sağlandığını göstermiştir. Son olarak Türkçe formun güvenirliğini test etmek için her iki veri setinde de güvenirliğe yönelik Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmış ve sırasıyla $\alpha = .94$ ve $\alpha = .95$ olarak bulunmuştur. Sonuç olarak bu çalışmayla Maddi Kaygı Ölçeği Türkçe formunun üniversite öğrencileri ve yetişkinlerin maddi kaygı düzeylerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *maddi kaygı, finansal kaygı*

Evaluating Parental Phubbing: A Scale Development Study

Doç. Dr. Müge Akbağ, Marmara Üniversitesi ;Uzm. Psk. Danışman Fuat Aydoğdu, Osmangazi Bilim ve Sanat Merkezi, MEB; Dr. Öğr. Üyesi Amelia Rizzo, Messina Üniversitesi, İTALYA

The integration of digital technology has impacted various aspects of our lives, including interpersonal relationships. This has led to behavioral addictions like internet and smartphone dependence, with new ones emerging regularly. Phubbing, the act of ignoring someone in favor of a smartphone, is recognized as one such addiction. This behavior, when seen in parent-child interactions, is termed parental phubbing. The aim of this study is to develop a measurement tool to evaluate perceived parental phubbing and to test its psychometric properties. For this purpose, first of all, an item pool was created based on the information obtained from the literature review and the essays written by a group of 70 adolescents consisting of middle school students who constituted the target sample of the research, and a draft scale with 14 items was obtained as a result of the content validity conducted by taking expert opinions. Informed consent of the parents was obtained before the applications to test the construct validity of the draft scale. Exploratory (EFA) and confirmatory factor analysis (CFA) were performed to test the construct validity, and the analyses were conducted on two different study groups (N=325 for EFA, N=210 for CFA) composed of adolescents aged 10-15 years. As a result of the EFA, an 11-item structure consisting of two factors named *"interaction interruptions"* and *"emotional reactions"* was obtained for both mother (PPS-M) and father form (PPS-F). While these factors explained 57.32% of the total variance in the PPS-M, they explained 61.45% of the total variance in the PPS-F. According to the CFA results after EFA, the two-factor structure consisting of 11 items was confirmed for both PPS-M and PPS-F. The goodness of fit values for the PPS-M were $\chi 2$=85.261, df=41, $\chi 2$/df=2.08, RMSEA=.0.72, GFI=.931, CFI=.953, NFI=.914, TLI=.936, AGFI=.888, IFI=. 953, while for the PPS-F, these values were $\chi 2$=64.244, df=42, $\chi 2$/df=1.53, RMSEA=.0.50, GFI=.945, CFI=.982, NFI=.950, TLI=.976, AGFI=.914, IFI=.982. The mentioned values point that the model shows good fit. In order to test the criterion validity of the scale, the relationship between the PPS-M and PPS-F with the Smartphone Addiction Scale and the UCLA Loneliness Scale-Short Form was examined and it was found that the total score and sub-dimension scores of the both form had a positive and significant relationship with smartphone addiction and loneliness scores. The Cronbach's Alpha internal consistency coefficient and McDonald's Omega (ω) reliability coefficient calculated to test the reliability of both forms of the scale were found to be above .70 for the total and sub-dimensions. This finding provides evidence that both forms of the scale are reliable. The findings of the study showed that the Parental Phubbing Scale is a valid and reliable instrument that can be used to evalute adolescents' perceived phubbing behavior when communicating with their parents.

Keywords: *Phubbing, phubbed, parental phubbing, scale development, adolescents, validity and reliability*

Ebeveyn Sosyotelizmini Değerlendirme: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Dijital teknolojinin hayatlarımıza girmesiyle birlikte farklı yaşam alanlarımıza olan olumlu ya da olumsuz etkileri kişilerarası ilişkilerimize de yansımıştır. Bu olumsuz etkiler arasında internet ve akıllı telefon bağımlılığı gibi davranışsal bağımlılıklar da yer almakta ve bu bağımlılık türüne her geçen gün yenileri eklenmektedir. Sosyotelizm de alan yazında bu bağımlılık türlerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Başkasıyla iletişim halindeyken akıllı telefona odaklanarak o kişiyi yok sayma anlamına gelen sosyotelizm farklı ilişki bağlamlarında açığa çıkmaktadır. Sosyotelizm ebeveyn-çocuk ilişkileri bağlamında gerçekleştiğinde ebeveyn sosyotelizmi adını almaktadır. Bu araştırmanın amacı, ebeveyn sosyotelizmini değerlendirmeye yönelik bir ölçme aracının geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin sınanmasıdır. Bu amaçla, öncelikle yapılan alan yazın taraması ve araştırmanın hedef kitlesini oluşturan ortaokul öğrencilerinden oluşan 70 kişilik bir ergen grubuna yazdırılan kompozisyonlardan elde edilen bilgilere dayanarak bir madde havuzu oluşturulmuş, uzman görüşleri alınarak gerçekleştirilen kapsam geçerliği sonucunda 14 maddelik bir taslak ölçek elde edilmiştir. Taslak ölçeğin yapı geçerliğini test etmek için yapılan uygulamaların öncesinde velilerin onayı alınmıştır. Yapı geçerliğinin sınanmasında açımlayıcı (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmış, analizler 10-15 yaş aralığındaki ergenlerden oluşan iki farklı çalışma grubu (AFA için N=325, DFA için N=210) üzerinde yürütülmüştür. AFA sonucunda, hem anne (ESÖ-Anne) hem baba (ESÖ-Baba) formu için *"etkileşim kesintileri"* ve *"duygusal tepkiler"* olarak adlandırılan iki faktörden oluşan 11 maddelik bir yapı elde edilmiştir. Bu faktörler ESÖ-Anne formunda toplam varyansın %57.32'sini açıklarken, ESÖ-Baba formunda toplam varyansın %61.45'ini açıklamıştır. AFA sonrası yapılan DFA sonuçlarına göre, 11 maddeden oluşan iki faktörlü yapı hem ESÖ-Anne hem ESÖ-Baba formu için doğrulanmıştır. ESÖ-Anne formu için uyum iyiliği değerleri $\chi 2$=85.261, *df*=41, $\chi 2/df$=2.08, RMSEA=.0.72, GFI=.931, CFI=.953, NFI=.914, TLI=.936, AGFI=.888, IFI=.953 olarak bulunurken, ESÖ-Baba formu için bu değerler $\chi 2$=64.244, *df*=42, $\chi 2/df$=1.53, RMSEA=.0.50, GFI=.945, CFI=.982, NFI=.950, TLI=.976, AGFI=.914, IFI=.982 olarak tespit edilmiştir. Bahsedilen değerler modelin iyi uyum gösterdiğine işaret etmektedir. Ölçeğin kriter geçerliğini sınamak için ESÖ-Anne ve ESÖ-Baba formlarının Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği ve UCLA Yalnızlık Ölçeği-Kısa Formu ile ilişkisi incelenmiş ve her iki formun toplam puanı ve alt boyut puanlarının akıllı telefon bağımlılığı ve yalnızlık puanları ile pozitif yönde ve anlamlı ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin her iki formunun güvenirliğini sınamak için hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ve McDonald's Omega (ω) güvenirlik katsayısı toplamda ve alt boyutlar için .70'in üzerinde bulunmuştur. Bu bulgu da, ölçeğin her iki formunun güvenilir olduğuna dair kanıt sunmaktadır. Araştırmanın bulguları, Ebeveyn Sosyotelizmi Ölçeği'nin ergenlerin ebeveynleriyle iletişim halindeyken algıladıkları sosyotelizm davranışını değerlendirmek üzere kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyotelizm, sosyotelizme maruz kalma, ebeveyn sosyotelizmi, ölçek geliştirme, ergenler, geçerlik ve güvenirlik.*

Examınatıon Of The Relatıonshıp Between Prımary School Students' Parent Attıtudes And Aggressıon Levels

Uzm. Psk. Danışman İlknur Şakar, Necmettin Erbakan Üniversitesi ;Prof. Dr. Erdal Hamarta, Necmettin Erbakan Üniversitesi

Primary school students are in a risky period in terms of showing aggressive behavior. The aggression that emerges in this period may be associated with students' parental attitudes. Accordingly, this study aimed to reveal the relationship between parental attitudes and aggression levels of primary school students. The research was conducted in accordance with the school survey method, one of the general survey models. The research was conducted in five different schools in Isparta province. A total of 543 people (270 males and 273 females) from primary school level voluntarily participated in the study. The average age of the study group was found to be 7.990±1.276. In the study, data on the aggression of primary school students were obtained using the 'Aggression Scale for Children Parent Form'. Data on parental attitudes were obtained by using the 'Parent Attitude Scale (PASS)-B Form'. In the hypothesis testing phase of the study, the conformity of the measurement scores to the normal distribution was measured with the Shapiro-Wilk test. According to the findings of the Shapiro-Wilk test, it was determined that the measurement scores were not suitable for normal distribution. In the light of this finding, Mann-Whitney U test, one of the two independent group comparison tests, and Spearman correlation test were applied to determine the direction and severity of the relationship between two numerical measurements. When the findings are analyzed, total aggression scores of female students are lower than male students. In addition, verbal aggression, aggression towards objects and animals and unprovoked physical aggression sub-dimension scores of female students were lower than male students. There were significant negative correlations between democratic attitude and unprovoked physical aggression scores; significant positive correlations between oppressive and authoritarian attitude and provoked physical aggression scores; significant positive correlations between overly tolerant attitude and unprovoked physical aggression. According to the results of the research, it was determined that there was a significant positive relationship between the total scores of the parent child rearing attitude scale and the total scores of the parent evaluation scale. Based on the findings of the study, inferences were made in order to prevent aggression and suggestions were made for exhibiting a healthy parental attitude.

Keywords: *Parental Attitudes, Primary School Students, Aggression*

İlkokul Öğrencilerinin Ebeveyn Tutumları İle Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İlkokul öğrencileri saldırgan davranış gösterme açısından riskli bir dönemdedir. Bu dönemde ortaya çıkan saldırganlık ile öğrencilerin ebeveyn tutumları ilişkilendirilebilir. Bu doğrultuda, bu çalışma ilkokul öğrencilerinin ebeveyn tutumları ile saldırganlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma genel tarama modellerinden okul survey yöntemine uygun olarak yürütülmüştür. Araştırma Isparta ilinde öğrenim görmekte olan beş farklı okulda gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya ilkokul kademesinden 543 kişi (270 erkek, 273 kadın) gönüllü olarak katılmıştır. Çalışma grubunun yaş ortalaması ise 7.990±1.276 olarak bulunmuştur. Araştırmada ilkokul öğrencilerinin saldırganlıklarına ilişkin veriler 'Çocuklar için Saldırganlık Ölçeği Anne-Baba Formu' kullanılarak elde edilmiştir. Ebeveyn tutumlarına ilişkin veriler ise 'Anne-Baba Tutum Ölçeği (ABTÖ)-B Formu' kullanılarak elde edilmiştir. Çalışmanın hipotez testi aşamasında ölçüm puanların normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk testi ile ölçülmüştür. Shapiro-Wilk testi bulgularına göre ölçüm puanlarının normal dağılıma uygun olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu ışığında, iki bağımsız grup kıyaslama testlerinden Mann-Whitney U testi ve iki sayısal ölçüm arasındaki ilişkinin yönünü ve şiddetini belirlemek için Spearman korelasyon testi uygulanmıştır. Bulgular incelendiğinde kız öğrencilerin saldırganlık toplam puanları erkek öğrencilere göre daha düşüktür. Ayrıca kız öğrencilerin sözel saldırganlık, nesne ve hayvanlara yönelik saldırganlık ve kışkırtılmadan gerçekleşen fiziksel saldırganlık alt boyut puanları erkek öğrencilere göre daha düşük bulunmaktadır. Demokratik tutum ve kışkırtılmadan gerçekleşen fiziksel saldırganlık puanları arasında negatif yönlü anlamlı ilişkiler; baskıcı ve otoriter tutum ve kışkırtılmış fiziksel saldırganlık puanları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler; aşırı hoşgörülü tutum ile kışkırtılmadan gerçekleşen fiziksel saldırganlık arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin anne-baba çocuk yetiştirme tutum ölçeği toplam puanları ile ebeveyn değerlendirme ölçeği toplam puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara dayanarak saldırganlığı önlemek amacıyla çıkarımlarda bulunulmuş ve sağlıklı ebeveyn tutumu sergilemeye yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Ebeveyn Tutumları, İlkokul Öğrencileri, Saldırganlık*

Enneagram Personality Types and Their Predictive Role in Barriers to Seeking Mental Health Counseling

Lisansüstü Öğrencisi Ayşe Özçiçek, İbn Haldun Üniversitesi

Mental health is an increasingly concerning issue worldwide. The fast pace of life, ignorance towards mental health, myths, and various barriers towards mental health are prohibiting people from seeking help. Many detrimental factors act as a barrier for people to seek mental health help. To address this issue, the present study is conducted to determine how enneagram personality traits (Reformer, Helper, Achiever, Individualist, Investigator, Loyalist, Enthusiast, Challenger, and Peacemaker) can predict six barriers that prevent people from seeking mental health counseling: negative perceived value, discomfort with emotions, ingroup stigma, lack of knowledge, lack of access, and cultural barriers. The data was collected from 204 Istanbul residents using the Enneagram Personality Scale and Barriers to Seeking Mental Health Counseling scale. The data was analyzed by conducting regression analysis in SPSS, and the results revealed a statistically meaningful relation between variables. It is found that the investigator and enthusiast types positively predict the "negative perceived value" barrier, while the individualist type negatively predicts it. Additionally, the individualist type positively predicts the "ingroup stigma" barrier, while the loyalty type negatively predicts it. The investigator type positively predicts the "discomfort with emotions" barrier, while the reformer and helper personality types negatively predict it. The helper type positively predicts the "lack of knowledge" barrier, while the challenger type negatively predicts it. Finally, the "cultural barrier" was highly predicted by the challenger type, while no personality type was found to indicate the "lack of access" barrier. Based on the findings of the present study, it can be inferred that Enneagram personality traits can be a useful tool to anticipate various obstacles that hinder Istanbul residents from seeking professional mental health counseling.

Keywords: *Enneagram personality traits, mental health, counseling services, barriers to seeking mental health, Istanbul*

The Investigation of Social Skills of Adults with ADHD Symptoms

Lisansüstü Öğrencisi Tuba ECER ERGÜN, İbn Haldun Üniversitesi; Doç. Dr. Ayşe Dilşad YAKUT, İbn Haldun Üniversitesi

The purpose of this study is to investigate the social skills of adults exhibiting symptoms of attention deficit hyperactivity disorders (ADHD). To achieve this goal, the current study addresses the following research questions: (1) is there a correlation between ADHD symptoms and social skills of adults? (2) Is there a significant difference in ADHD symptoms and social skills of adults by gender, ADHD diagnosis and comorbidity? The study sample included 366 adults displaying ADHD symptoms. Gender breakdown was 86.3% for females and 13.7% for males. Among study participants, 46.4% of them reported that they had ADHD diagnosis, and 27.9% of them reported that they had comorbid conditions. Employing a snowball sampling method, participants voluntarily completed a comprehensive survey, including a demographic information form, the Adult Attention Deficit and Hyperactivity Disorder Self-Report Scale, and the Social Skills Inventory Short Form. Statistical analysis utilized non-parametric tests due to non-normal distributions of the study sample. Results indicated that there was a significant positive relationship between ADHD symptoms and social skills. By contrast, gender differences were not significant, requiring further investigation with different populations or contexts. Furthermore, individuals diagnosed with ADHD demonstrated higher levels of both social skills and ADHD symptoms compared to non-diagnosed adults with ADHD symptoms. Conversely, while comorbidity did not significantly impact social skills of adults, it was found to be correlated with greater levels of ADHD symptoms. Notable limitations of the study include the nature of online surveys and reliance on self-reported assessments. Future research should be conducted with a larger sample by using more comprehensive assessment methods to deepen our understanding. Implications for research are discussed.

Keywords: *Attention deficit hyperactivity disorders, social skills, adults.*

The mediating role of the resilience in the relationship between self-efficacy and life satisfaction

Dr. Seyda MAVRUK ÖZBİÇER, Özel sektör; Dr. Ersun ÇIPLAK, Milli Eğitim Bakanlığı

Introduction

Experts seem to have reached a consensus that life satisfaction, one of the basic concepts of positive psychology, is defined as a positive assessment of an individual's life according to their own criteria. The fact that this concept has received intense attention recently is due to the fact that life satisfaction is important in a person's entire life. In this regard, developmental psychologists suggest that life satisfaction is of great importance during childhood, which is the most stormy transition period.

Recently, the relationship of life satisfaction with different variables, especially self-efficacy and resilience, has been investigated. Life satisfaction, by definition, is related to the concept of self-efficacy. In particular, the positive evaluation of the children own life is closely related to the concept of self-efficacy. Because self-efficacy refers to the organizations that people make to reveal their performance in this direction and their judgments about their capacity and possibilities for success. From this point of view, self-efficacy can also be defined as the belief in the extent to which an individual can successfully cope with the challenges he faces. Such a definition relates the variables of self-efficacy, life satisfaction and resilience to each other. Experts define resilience as the ability of an individual to achieve positive results in difficult conditions, maintain his development and adapt to these difficulties in a positive way. Although there is theoretical support that resilience can play a mediating role in the relationship between children's self-efficacy and life satisfaction, there has not been a study in the literature that examines the mediating role of resilience in the relationship between self-efficacy and life satisfaction. The aim of this research is to investigate the mediating role of resilience in the relationship between a children's self-efficacy and life satisfaction.

Method

The sample of this research in the correlational model consists of a total of 438 children selected by the convenience sampling method. The data were collected using the personal information form, the Self-Efficacy Scale for Children, the Multidimensional Student Life Satisfaction Scale and the Endurance Scale for Children and analyzed using SPSS 25.0 and the Process MACRO. The significance level of 0.05 was taken as the basis for the interpretation of the data.

Results

The findings related to the model in which the mediating role of resilience in the relationship between self-efficacy and life satisfaction was tested showed that the total effect of self-efficacy on life satisfaction was statistically significant. The results revealed that the direct effect of self-efficacy on resilience was also statistically significant. In addition, it was found that the direct effect resilience on life satisfaction was statistically significant. Finally, when self-efficacy and the mediating variable (resilience) were included in the model at the same time, it was seen that the direct effect of self-efficacy on life satisfaction decreased and the significance level did not change. As a result, it was found that the mediation model is significant and explains about 46% of the variance in life satisfaction.

Conclusions and Recommendations

In this study, it was found that resilience has a mediating role on the relationship between self-efficacy and life satisfaction. Although there is no study in the literature in which this model has been tested, the results of studies focusing on the relationship of variables in the model to each other are parallel to the results of this study. This model can be retested in larger samples in future research. In addition, psychological counseling practices can be planned for children on the basis of the tested model.

Keywords: *Life satisfaction, Resilience, Self-efficacy*

Öz-yeterlilik ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkide Psikolojik Sağlamlığın Aracılık Rolü

Giriş

Uzmanlar, pozitif psikolojinin temel kavramlarından biri olan yaşam doyumunu, bireyin yaşamını kendi ölçütlerine göre olumlu bir şekilde değerlendirmesi olarak tanımlanmakta fikir birliğine ulaşmış gibi görünmektedirler. Kavramın son zamanlarda yoğun ilgi görmesi yaşam doyumunun kişinin tüm yaşamında önemli olmasından kaynaklanmaktadır. Bu bakımdan gelişim psikologları, yaşam doyumunun, en fırtınalı geçiş dönemi olan ergenlikte de büyük bir önem arz etiğini ileri sürmektedirler.

Son dönemde, yaşam doyumunun öz-yeterlik ve psikolojik sağlamlık başta olmak üzere farklı değişkenlerle ilişkisi araştırılmaktadır. Yaşam doyumu, tanımı gereği, öz-yeterlik kavramıyla ilişkilidir. Özellikle de ergenin, kendi yaşamını olumlu bir şekilde değerlendirmesi, öz-yeterlik kavramıyla yakından ilişkilidir. Zira öz-yeterlik bireyin performansını açığa vurmak için yaptığı organizasyonlara ve bu doğrultuda başarılı olma kapasite ve ihtimaline ilişkin kendine yönelik yargılarına gönderme yapmaktadır. Bu açıdan öz-yeterlik, karşısına çıkan zorluklarla bireyin ne ölçüde başarıyla başa çıkabileceğine ilişkin inancı olarak da tanımlanabilir. Böyle bir tanımlama yaşam doyumu, öz-yeterlilik ve psikolojik sağlamlık kavramlarını birbirleriyle ilişkilendirmektedir. Uzmanlar psikolojik sağlamlığı, özetle, bireyin zorlu koşullarda olumlu sonuçlar elde edip gelişimini devam ettirebilme ve bu güçlüklere pozitif bir şekilde uyum sağlayabilme yeterliği olarak tanımlamaktadır.

Ergenlerin öz-yeterlilikleri ile yaşam doyumları arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın aracı rolünün olabileceğine yönelik kuramsal destek olsa da alan yazında öz-yeterlilik ile yaşam doyumu arasındaki iilişkide psikolojik sağlamlığın aracı rolünün incelendiği bir çalişmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmanın amacı, ergenlerin öz-yeterlikleri ile yaşam doyumları arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın aracılık rolünü incelemektir.

Yöntem

İlişkisel tarama modelindeki bu araştırmanın çalışma grubu, amaca uygun örnekleme yöntemiyle seçilen toplam 438 ergenden oluşmaktadır. Veriler; kişisel bilgi formu, Çocuklar İçin Özyeterlik Ölçeği, Çok Boyutlu Öğrenci Yaşam Doyumu Ölçeği ve Çocuklar İçin Yılmazlık Ölçeği ile toplanmış ve SPSS 25.0 ve Process MACRO ile çözümlenmiştir. Verilerin yorumlanmasında 0.05 anlamlılık düzeyi esas alınmıştır.

Bulgular

Özyeterlik ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide yılmazlığın aracı rolünün test edildiği modele ilişkin bulgular, özyeterliğin yaşam doyumuna toplam etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermiştir. Elde edilen bulgular, özyeterliğin yılmazlığa doğrudan etkisinin de istatistiksel olarak anlamlı olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, yılmazlığın yaşam doyumuna doğrudan etkisinin de istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Son olarak, özyeterlik ve aracı değişken (yılmazlık) aynı anda modele dahil edildiğinde özyeterliğin yaşam doyumuna doğrudan etkisinin düştüğü ve anlamlılık düzeyinin değişmediği görülmüştür. Sonuç olarak, aracılık modelinin anlamlı olduğu ve yaşam doyumundaki varyansın yaklaşık %46'sını açıkladığı saptanmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, özyeterlik ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın aracı etkisi olduğu bulunmuştur. Her ne kadar alan yazında bu modelin test edildiği araştırmalara rastlanmasa da modeldeki değişkenlerin birbirleriyle ilişkisine odaklanan çalışmaların sonuçları, bu çalışmanın sonuçlarıyla paraleldir. Gelecekteki araştırmalarda daha geniş örneklemlerde bu model yeniden test edilebilir. Ayrıca, ergenlere yönelik, test edilen model temelinde psikolojik danışma uygulamaları planlanabilir.

Anahtar Kelimeler: *Öz-yeterlik, Psikolojik sağlamlık, Yaşam doyumu*

Group Psychological Support Program for University Students Directly Affected by the Earthquake

Arş. Gör. Ece ÇOKAY TAŞCIOĞLU, Ege Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Gökçe ÇOKAL DEMİRCİ, Final Eğitim Kurumları; Prof. Dr. Dilek Yelda KAĞNICI, Ege Üniversitesi

In this study, a group psychological support program was developed for university students who were directly affected by the Kahramanmaraş earthquake on February 6, 2023 and was implemented in two online groups. The developed program was evaluated within the framework of the participants' opinions. In both groups conducted in April and May, a preliminary interview was held with all participants who applied via the online form; Participants who could benefit from the group process in line with their responses, current harboring conditions and earthquake experiences were included in the group. All applicants who were not included in the group process were directed to support resources appropriate to their needs. All of the participants are university students between the ages of 18-24 who lived in the earthquake-affected region but live in different provinces of Turkey due to harboring conditions. The first program was designed as four sessions with the themes of emotional awareness, body-focused emotion regulation strategies, cognitive regulation strategies, and feeling of hope and goal setting. Session contents were shaped in line with the needs of the members and delivered in a semi-structured format. In line with the researchers' observations, the second group process was carried out with the themes of hope in the third session and goal setting in the last session, without including cognitive regulation strategies. Both groups were completed with four members each. A follow-up session was held three months after the sessions were completed. The data of the research were obtained from the members who attended the follow-up session and were examined with content analysis. As a result of the analysis, it was seen that the data were collected under three themes: "Healing aspects of group interaction", "Achievance" and "Ongoing impact". In the findings, the effect of sharing the same experience with other members in the group process and the progress in members' emotion regulation skills came to the fore. In both group processes, the participants' well-being and coping skills increased positively; It was observed that the achievances during the group process were still largely maintained three months later. The findings were discussed in the light of group counseling and post-traumatic counseling literature. At the end of the research, suggestions for practitioners were given in line with these findings and the researchers' process observation notes.

Keywords: *post-traumatic counseling, online group counseling*

Depremden Doğrudan Etkilenen Üniversite Öğrencilerine Yönelik Grupla Psikolojik Destek Programı

Bu araştırmada 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş depreminden doğrudan etkilenen üniversite öğrencilerine yönelik grupla psikolojik destek programı geliştirilmiş ve çevrimiçi yürütülen iki grupta uygulanmıştır. Geliştirilen program katılımcıların görüşleri çerçevesinde değerlendirilmiştir. Nisan ve mayıs aylarında yürütülen her iki grupta da çevrimiçi form aracılığıyla başvuru yapan bütün katılımcılarla ön görüşme yapılmış; yanıtları, mevcut barınma koşulları ve deprem deneyimleri doğrultusunda grup sürecinden fayda sağlayabilecek katılımcılar gruba dahil edilmiştir. Grup sürecine dahil edilmeyen tüm başvuru sahipleri ihtiyaçlarına uygun destek kaynaklarına yönlendirilmiştir. Katılımcıların tamamı depremi etkilenen bölgede yaşamış ancak barınma koşulları nedeniyle Türkiye'nin farklı illerinde bulunmakta olan 18-24 yaş arası üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. İlk program *duygusal farkındalık, beden odaklı duygu düzenleme stratejileri, bilişsel düzenleme stratejileri* ve *umut duygusu ile amaç oluşturma* temalarıyla dört oturum olarak tasarlanmıştır. Oturum içerikleri üyelerin ihtiyacı doğrultusunda şekillendirilerek yarı yapılandırılmış bir formatta aktarılmıştır.

Araştırmacıların gözlemleri doğrultusunda ikinci grup süreci bilişsel düzenleme stratejilerine yer verilmeksizin üçüncü oturumda *umut duygusu* ve son oturumda *amaç oluşturma* temalarıyla gerçekleştirilmiştir. Yürütülen her iki grup da dörder üyeyle tamamlanmıştır. Oturumların tamamlanmasından üç ay sonra izleme oturumu yapılmıştır. Araştırmanın verileri izleme oturumuna katılan üyelerden elde edilerek içerik analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda verilerin *"Grup etkileşiminin iyileştirici yönleri", "Kazanımlar"* ve "*Devam eden etki"* olmak üzere üç tema altında toplandığı görülmüştür. Bulgularda, grup sürecinde diğer üyelerle aynı deneyimi paylaşmanın etkisi ve üyelerin duygu düzenleme becerilerindeki ilerleme ön plana çıkmıştır. Her iki grup sürecinde de katılımcıların iyilik hali ve baş etme becerilerinin olumlu yönde arttığı; grup sürecinde edinilen kazanımların ise üç ay sonra hala büyük oranda devam ettiği görülmüştür. Bulgular grupla psikolojik danışma ve travma sonrası psikolojik danışma alanyazını ışığında tartışılmıştır. Araştırmanın sonunda bu bulgular ve araştırmacıların süreç gözlem notları doğrultusunda uygulayıcılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *travma sonrası psikolojik danışma, çevrimiçi grupla psikolojik danışma*

Relationship Satisfaction and Sexual Satisfaction as Predictors of Married Individuals' Online Infidelity Behavior

Dr. Öğr. Üyesi Sare Terzi İlhan, Amasya Üniversitesi

Marriage is a contract established by two adults who decide to continue their romantic relationship on a legal basis. In addition, the family, the smallest unit of society, is established with marriage. Marriage is a phenomenon that attracts the attention of researchers in different disciplines and is frequently the subject of research, as it is an important turning point in the individual's life in the individual sense and brings with it many changes, in the social sense, it is the establishment of a new family through marriage. In terms of the field of psychological counseling and guidance, research on marriage is discussed in the context of the individual's well-being, functionality, and relationships. When the studies in the literature are examined, it is seen that when the marital relationship is healthy, it contributes to the well-being and functionality of the individual, and when it is unhealthy, it harms the individual's well-being and functionality. Healthy marital relationships are relationships in which love, trust, and commitment between spouses are high. Infidelity is a situation that damages the trust and commitment between spouses and negatively affects the marital relationship. Infidelity is when one of the spouses establishes emotional or sexual intimacy with another person while the relationship continues. What is infidelity and what behaviors or situations are considered cheating varies depending on individual, relational, and cultural factors. However, no matter how it is defined, cheating is an experience that damages marital relationships. With the influence of technological developments, digitalization has begun to affect all areas of life. One of the areas affected by digitalization is marriage. Online communication platforms allow individuals to communicate with many people in virtual environments. This also allows them to share emotional and sexual relationships on virtual platforms. In this context, virtual infidelity is one of the variables that has a negative impact on marital relationships. Virtual cheating is thought to be common in today's marital relationships. In this regard, determining the predictors of married individuals' virtual infidelity behavior is considered important in revealing the reasons that lead individuals to virtual infidelity. In this regard, this research aims to examine the relationships between sexual satisfaction, relationship satisfaction, and virtual cheating behaviors of married individuals. In line with the purpose of the research, this research is quantitative research designed in the survey model. The study group of the research consists of 120 individuals who have been married for at least one year. Personal Information Form, Online Infidelity Scale, New Sexual Satisfaction Scale, and Dyadic Adjustment Scale were used to collect data. Research data were analyzed using the SPSS 21.00 package program. Descriptive statistics, Pearson Correlation Coefficient, Multiple Linear Regression Analysis, t-test for independent groups, and One-Way Analysis of Variance were used in data analysis. The research is at the analysis stage. The findings will be discussed within the framework of the relevant literature.

Keywords: *online infidelity, relationship satisfaction, sexual satisfaction, marriage*

Evli Bireylerin Sanal Aldatma Davranışlarının Yordayıcısı Olarak İlişki Doyumu ve Cinsel Doyum

Evlilik, yetişkin iki kişinin romantik birlikteliklerini yasal bir zeminde sürdürme kararı ile birlikte kurulan bir sözleşmedir. Ayrıca toplumun en küçük birimi olan aile, evlilik ile birlikte kurulmaktadır. Bireysel anlamda bireyin yaşamında önemli bir dönüm noktası olması ve beraberinde çok sayıda değişikliği getirmesi toplumsal anlamda ise yeni bir ailenin evlilik ilişkisi ile kurulması söz konusu olduğu için evlilik farklı disiplinlerde araştırmacıların ilgisini çeken ve sıklıkla araştırmalara konu olan bir olgudur. Psikolojik danışma ve rehberlik alanı açısından evlilik ile ilgili araştırmalar bireyin iyi oluşu ve işlevselliği ile ilişkileri bağlamında ele alınmaktadır. Alanyazında yer alan çalışmalar incelendiğinde evlilik ilişkisi sağlıklı olduğunda bireyin iyi oluşuna ve işlevselliğine katkıda bulunduğu, sağlıksız olduğunda ise bireyin iyi oluşuna ve işlevselliğine zarar verdiği görülmektedir. Sağlıklı evlilik ilişkileri eşler arasındaki sevgi, güven, bağlılığın yüksek olduğu ilişkilerdir. Aldatma ise eşler arasındaki güvene ve bağlılığa zarar veren, evlilik ilişkisi olumsuz yönde etkileyen bir durumdur. Aldatma, eşlerden birinin ilişkisi devam ederken başka bir kişi ile duygusal ya da cinsel bir yakınlık kurmasıdır. Aldatmanın ne olduğu ve hangi davranışların ya da durumların aldatma olarak nitelendirileceği bireysel, ilişkisel ve kültürel bazı faktörlere göre değişiklik göstermektedir. Ancak nasıl tanımlanırsa tanımlansın aldatma, evlilik ilişkilerine zarar veren bir deneyimdir. Teknolojik gelişmelerin etkisiyle dijitalleşme yaşamın bütün alanlarını etkilemeye başlamıştır. Dijitalleşmenin etkilediği alanlardan biri de evliliktir. Sanal iletişim platformları, bireylerin sanal ortamlarda çok sayıda kişi ile iletişim imkanı tanımaktadır. Bu durum sanal platformlarda duygusal ve cinsel paylaşımlar yapmalarına da olanak sağlamaktadır. Bu bağlamda evlilik ilişkileri üzerinde olumsuz etkisi olan değişkenlerden biri de sanal aldatmadır. Sanal aldatmanın günümüz evlilik ilişkilerde yaygın olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda evli bireylerin sanal aldatma davranışlarının yordayıcılarının belirlenmesi, bireyleri sanal aldatmaya yönelten nedenlerin ortaya konulmasına yönelik çabalar açısından önemli görülmektedir. Bu doğrultuda bu araştırmanın amacı, evli bireylerin cinsel doyumları, ilişki doyumları ve sanal aldatma davranışları arasındaki ilişkileri incelemektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda bu araştırma tarama modelinde tasarlanmış nicel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubu en az bir yıldır evli 120 bireyden oluşmaktadır. Veri toplamak için Kişisel Bilgi Formu, Sanal Aldatma Ölçeği, Yeni Cinsel Doyum Ölçeği ve İlişki Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma verileri SPSS 21.00 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veri analizinde betimsel istatistikler, Pearson Korelasyon Katsayısı, Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi, bağımsız gruplar için t-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılmıştır. Araştırma analiz aşamasındadır. Elde edilen bulgular, ilgili literatür çerçevesinde tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Sanal aldatma, ilişki doyumu, cinsel doyum, evlilik*

Examining The Relationship Between The Need For Social Approval And Relationship Addiction

Lisansüstü Öğrencisi Aslı Burcu Demirci, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Defne Yılmaz, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

The individuals built and maintain close relationships with the others from the moment they are born. In some of these close relationships, relationship addiction can be observed in which the individual continues the relationship in order not to be abandoned and not to be alone despite being harmed. Since the need for social approval is characterized by prioritizing the expectations of others, it is thought to affect the well-being of the individual when it appears together with relationship addiction in close relationships. The aim of the research is to examine the need for social approval and relationship addiction levels among adults in terms of various variables such as sensitivity to other people's judgments, feeling the need to leave a positive impression, social withdrawal, gender, relationship status, type of the romantic relationship and the presence of an addicted person in the family. The Need for Social Approval Scale, Spann-Fischer Codependency Scale and personal information form created by the researchers were used to collect the data of the research which was conducted in correlational research model. The study group consists of 347 people, including 235 women and 112 men. The data obtained were transferred to the computer environment, edited and analyzed with SPSS 29.0 package program. In the analysis of the data, the "Independent Sample T Test", the "One-Way ANOVA" Test and Pearson correlation analysis were used to depict the relationship between the variables. Important findings are summarised as follows: A statistically positive relationship was found between the need for social approval and relationship addiction ($p<.05$), the positive impression making levels of women were found to be statistically significantly higher than those of men ($p<.05$); a statictically significant negative difference ($p<.05$) was found in the relationship addiction levels of the engaged individuals among the individuals who stated that they were in a romantic relationship.The findings obtained from the study were discussed within the framework of the literature, inferences were made for future studies, recommendations were made for researchers and mental health workers.

Keywords: *The need for social approval, relationship addiction, close relationships*

Yetişkinlerde Sosyal Onay İhtiyacı ile İlişki Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bireyler doğdukları andan itibaren diğer insanlar ile yakın ilişkiler kurar ve sürdürür. Bu yakın ilişkilerin kimisinde ise bireyin zarar görmesine rağmen terk edilmemek ve yalnız kalmamak için ilişkiyi sürdürdüğü gözlemlenmektedir. Sosyal onay ihtiyacı başkalarının beklentilerini karşılamak için kendi gereksinimlerini göz ardı etmekle karakterize olduğundan dolayı yakın ilişkilerde ilişki bağımlılığı ile birlikte göründüğünde bireyin iyi oluş hali de etkilenebilir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, yetişkinlerde sosyal onay ihtiyacı ile ilişki bağımlılığı düzeylerinin; başkalarının yargılarına duyarlılık, olumlu izlenim bırakma, sosyal geri çekilme, cinsiyet, partnere sahip olup olmama, romantik ilişkinin türü, ailede bağımlı bir bireyin varlığı gibi değişkenler bakımından incelenmesidir. İlişkisel tarama modelinde gerçekleştirilen araştırmanın verilerin toplanması için Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği, Spann-Fischer İlişki Bağımlılığı Ölçeği ve araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmanın verileri Google Formlar üzerinden oluşturulan ölçekler aracılığı ile çevrimiçi olarak toplanmıştır. Araştırmanın örneklemi 235 kadın ve 112 erkek olmak üzere 347 kişiden oluşmaktadır. Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılarak düzenlendikten sonra SPSS 29.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde “Independent Sample T Test”, “One-Way ANOVA” Testi ve değişkenler arasındaki ilişkiler için Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Önemli bulgular ise özetle şöyledir: Sosyal onay ihtiyacı ile ilişki bağımlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif ilişki bulunmuştur ($p<.05$). Kadınların olumlu izlenim bırakma düzeyleri erkeklerinkinden istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<.05$); romantik ilişki içinde bulunduğunu belirten bireyler arasında nişanlı olan kişilerin ilişki bağımlılığı düzeylerinde istatistiksel açıdan negatif yönde anlamlı farklılık ($p<.05$) belirlenmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular alanyazın çerçevesinde tartışılmış, gelecekte yapılacak çalışmalara yönelik çıkarımlar yapılmış, araştırmacılar ve ruh sağlığı çalışanları için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal onay ihtiyacı, ilişki bağımlılığı, yakın ilişkiler*

Coping in Intimate Relationships and Resilience Among Women

Öğretmen Mehmet Tayyip Erdoğan, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. Ertuğrul Şahin, Amasya Üniversitesi; Prof. Dr. Nursel Topkaya, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Romantic relationships play an important role in people's lives. Research shows that healthy romantic relationships help individuals meet their emotional and attachment needs, feel secure and explore themselves, form new and different social bonds, cope more effectively with stressful situations, positively affect their physical health, and improve their overall quality of life. However, romantic relationships can sometimes be a source of stress and conflict for individuals. Effective coping skills can help individuals manage the challenges of romantic relationships, make their relationships healthier and more satisfying, and protect their mental health. The aim of this study is to examine the relationship between coping skills in close relationships and psychological resilience among women in romantic relationships. Participants consisted of 234 women who are in aromantic relationships and residing in a province in the Central Black Sea Region. A convenient sampling method was used to select the participants. The age range of the participants ranged from 18 to 64 years, with a mean age of 30.05 years (*SD* = 10.10). Of the participants, 109 were married (46.6%) and 124 (53.4%) were single. Participants completed a data collection tool consisting of the Personal Information Form, Multidimensional Intimate Coping Questionnaire, and Brief Resilience Scale. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson correlation analysis, and standard multiple regression analysis. Results of this study suggest that women in romantic relationships who used positive and active coping and withdrawal coping styles at a high level and negative and passive coping styles at a low level in their close relationships tend to have higher levels of psychological resilience. Teaching positive and effective coping skills to women in romantic relationships may help them maintain their psychological resilience. In future research, the relationship between coping skills in close relationships and variables such as happiness and relationship satisfaction can be examined.

Keywords: *Psychological resilience, coping in close relationships, women.*

Kadınlarda Yakın İlişkilerde Başa Çıkma Becerileri ve Psikolojik Sağlamlık

Romantik ilişkiler, insanların hayatlarında önemli bir rol oynar. Araştırmalar sağlıklı romantik ilişkilerin bireylerin duygusal ve bağlanma ihtiyaçlarını karşılamalarına, kendilerine güvende hissetmelerine ve keşfetmelerine, yeni ve farklı sosyal bağlar kurmalarına, stresli durumlarla daha etkili bir şekilde başa çıkabilmelerine yardımcı olduğunu, bireylerin fiziksel sağlıklarını olumlu yönde etkilediğini ve genel yaşam kalitesini artırdığını göstermektedir. Ancak, romantik ilişkiler bazı durumlarda bireyler için stres ve çatışma kaynağı olabilir. Etkili başa çıkma becerileri, bireylerin romantik ilişkilerin getirdiği zorlukları yönetmelerine, ilişkilerini daha sağlıklı ve tatmin edici hale getirmelerine ve ruh sağlıklarını korumalarına yardımcı olabilir. Bu araştırmanın amacı romantik ilişki yaşayan kadınlarda yakın ilişkilerde başa çıkma becerilerinin psikolojik sağlamlık ile ilişkisinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu Orta Karadeniz Bölgesinde bir ilde ikamet etmekte olan ve romantik ilişki yaşayan 234 kadın oluşturmuştur. Katılımcıların seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların yaş aralığı 18 ila 64 arasında değişmekle olup, ortalama yaşları 30.05 (*S.S* = 10.10). Katılımcıların 109'u evli (%46.6) ve 124'u (%53.4) bekardır. Katılımcılar Kişisel Bilgi Formu, Yakın İlişkilerde Başa Çıkma Ölçeği ve Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeğinden oluşan bir veri toplama aracını cevaplamıştır. Verilenin analizinde betimsel istatistikler, Pearson korelasyon analizi ve standart çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda yakın ilişkilerinde olumlu ve etkin başa çıkma ve geri çekilme başa çıkma tarzını yüksek düzeyde, olumsuz ve edilgen başa çıkma tarzını düşük düzeyde kullanan romantik ilişki yaşayan kadınların psikolojik sağlamlığının yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Romantik ilişki yaşayan kadınlara olumlu ve etkin başa çıkma becerilerinin öğretilmesi psikolojik sağlamlıklarını korumalarına yardımcı olabilir. İlerleyen araştırmalarda yakın ilişkilerde başa çıkma becerilerin mutluluk ve ilişki doyumu gibi değişkenlerle ilişkisi incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik sağlamlık, yakın ilişkilerde başa çıkma, kadınlar*

Development of Self-Forgiveness Scale: Validity and Reliability Studies

Arş. Gör. Esra Eker Durmuş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Prof. Dr. Yaşar Özbay, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

The purpose of this study is to develop a measurement tool that assesses the self-forgiveness processes of married individuals following conflict and resentment situations they experience with their spouses. In the study group of the research, a total of 318 married individuals, including 221 women (69.4%) and 97 men (30.6%), were used for the exploratory factor analysis. For confirmatory factor analysis, 180 women (80.35%) and 44 men (19.65%) were selected. Data were collected from a total of 224 married individuals. The average duration of marriage of the study participants is 10 years. Data collection instruments used in the study were the personal information form, the self-forgiveness scale, the self-compassion scale, and the positive-negative affect scale (PANAS). Since the Covid-19 period was ongoing during the study period, an online form of the scale via Google forms was prepared in addition to the paper-and-pencil application to facilitate data collection. The data obtained were analyzed using the SPSS 26.0 statistical package. Exploratory factor analysis (EFA) and confirmatory factor analysis (CFA) techniques were used to investigate the construct validity of the scale developed in the study. The KMO value calculated for the factor analysis of the scale was found to be .86. As a result of the EFA, a structure consisting of 28 items and three dimensions: self-acceptance, self-blame, and burden dimension was obtained. As a result of the confirmatory factor analysis, 9 items with a factor loading of less than .32 and an expert opinion that they were not appropriate for the conceptual structure were removed from the scale, resulting in the final 3-factor form consisting of 19 items. For the criterion validity study, the relationships of the scale to the self-compassion scale and the positive-negative emotion scale were examined using Pearson correlation analysis. According to the Pearson Product Moment Correlation values calculated with 54 participants, there was a moderately positive significant relationship between the self-acceptance sub-dimension of the self-forgiveness scale and the self-compassion scale ($r=0.600$, $p<0.01$), and a significant positive relationship between the self-blame sub-dimension and the self-understanding scale, there was a moderately negative significant relationship between the self-blame sub-dimension and the self-compassion scale ($r=-0.494$, $p<0.01$), and a high negative significant relationship between the strain sub-dimension and the self-compassion scale ($r=-0.742$, p). <0.01) was observed. In the criterion validity analysis of the self-forgiveness and positive-negative affect scale conducted on the data obtained from 64 participants, there was a low positive significant relationship between self-acceptance and positive affect ($r=0.296$, $p<0.01$), and a low level of positive and negative affect between self-acceptance and negative affect There was a negative significant relationship between self-blame and positive affect ($r=-0.290$, $p<0.01$), a low negative significant relationship between self-blame and positive affect ($r=-0.297$, $p<0.01$), and a moderate relationship between self-blame and negative affect. It was observed that there was a positive significant relationship ($r=0.511$, $p<0.01$) and a moderate positive significant relationship between strain and negativity ($r=0.579$, $p<0.01$).

Keywords: *self-forgiveness, scale development, marriage*

Kendini Affetme Ölçeğini Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Bu çalışmanın amacı evli bireylerin eşleri ile yaşadıkları çatışma ve kırgınlık durumları sonrasında kırılan eşin kendini affetme süreçlerini değerlendiren bir ölçme aracının geliştirilmesidir. Araştırmanın çalışma grubunda açımlayıcı faktör analizi için 221 kadın (%69,4), 97 erkek (%30,6) olmak üzere toplam 318 evli bireyden, doğrulayıcı faktör analizi için 180 kadın (%80,35) 44 erkek (%19,65) olmak üzere toplam 224 evli bireyden veri toplanmıştır. Araştırmada katılımcıların ortalama evlilik süreleri 10 yıldır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Kişisel Bilgi Formu, Kendini Affetme Ölçeği, Öz Anlayış Ölçeği, Olumlu-Olumsuz Duygu Ölçeği (PANAS) kullanılmıştır. Çalışma sürecinde Covid-19 dönemi devam ettiği için veri toplama sürecini kolaylaştırmak adına kâğıt kalem uygulamasının yanında Google forms üzerinden ölçeğin online formu da hazırlanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 26.0 istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmada geliştirilen ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) teknikleri kullanılmıştır. Ölçeğin faktör analizi için hesaplanan KMO değeri .86 olarak hesaplanmıştır. Yapılan AFA sonucunda kendini kabul, kendini suçlama ve zorlanma boyutları olmak üzere 28 madde ve üç boyuttan oluşan bir yapı elde edilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda faktör yükü .32 altında olan ve kavramsal yapıya uygun olmadığı uzman görüşüyle desteklenen 9 madde ölçekten çıkarılmış ve 19 maddeden oluşan 3 faktörlük nihai form elde edilmiştir. Ölçüt geçerlik çalışması için ölçeğin öz anlayış ölçeği ve olumlu-olumsuz duygu ölçeği ile ilişkileri pearson korelasyon analizi tekniği aracılığıyla incelenmiştir. 54 katılımcı ile hesaplanan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu değerlerine göre kendini affetme ölçeğinin kendini kabul alt boyutu ile öz anlayış ölçeği arasında orta düzeyde pozitif anlamlı bir ilişki olduğu (r=0.600, p<0,01), kendini suçlama alt boyutu ile öz anlayış ölçeği arasında orta düzeyde negatif anlamlı bir ilişki olduğu (r=-0.494, p<0,01), zorlanma alt boyutu ile öz anlayış ölçeği arasında yüksek düzeyde negatif anlamlı bir ilişki (r=-0.742, p<0,01) olduğu görülmüştür. 64 katılımcıdan elde edilen veriler üzerinde gerçekleştirilen kendini affetme ve olumlu-olumsuz duygu ölçeğinin ölçüt geçerliği analizlerinde ise kendini kabul ile olumlu duygu arasında düşük düzeyde pozitif anlamlı bir ilişki (r=0.296, p<0,01), kendini kabul ile olumsuz duygu arasında düşük düzeyde negatif anlamlı bir ilişki (r=-0.290, p<0,01), kendini suçlama ile olumlu duygu arasında düşük düzeyde negatif anlamlı bir ilişki (r=-0.297, p<0,01), kendini suçlama ile olumsuz duygu arasında orta düzeyde pozitif anlamlı bir ilişki (r=0.511, p<0,01), zorlanma ile olumsuz arasında orta düzeyde pozitif anlamlı ilişki (r=0.579, p<0,01), olduğu görülmüştür. Kendini affetme ölçeğinin güvenirliğini belirlemek için iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *kendini affetme, ölçek geliştirme, evlilik*

Comparison of the Fine Motor Skills Development Levels of Students Starting the 1st Grade in Public and Private Schools

Dr. Aziz Zorlu, Milli Eğitim Bakanlığı; Lisansüstü Öğrencisi Merve Aydın, Marmara Üniversitesi

Children starting first grade are expected to fulfill some tasks. The most important of these is reading and writing skills. Performing reading and writing tasks requires maturity of some skills. It is considered important that visual perception skills have reached a certain maturity, especially for reading skills, and fine motor coordination skills for writing skills. It is important to identify children who are at risk in the acquisition of reading and writing skills in the first grade at an early age and take the necessary precautions. Gesell Development Figures Test is a test that evaluates visual-perceptual development, fine motor development and motor coordination skills and was developed by taking into account the developmental stages of childhood. In this study, it was aimed to evaluate the reading and writing readiness level of first grade students by using the Gesell Developmental Figures Test in the first weeks of school. The research was conducted with the survey model. The sample of the research consists of a total of 161 students, 82 boys (50.9%) and 79 girls (49.1%), studying at the public primary school in Fatih district of Istanbul province and private primary schools in Başakşehir and Ümraniye districts of Istanbul province in the 2023-2024 academic year . 100 (62.1%) of the participants are studying in a public school and 61 (37.9%) are studying in a private school. While analyzing the data, frequency analysis was used to examine the distribution of students' ability to draw figures in the Gesell Developmental Figures test according to gender and school type variables; Mann Whitney U Test was used to examine whether fine motor development ages differ significantly according to gender and school type variables. In the research, female students were able to draw circle, square , triangle, line bundle, vertical rhombus, wide cross and prism figures; plus, male students in drawing horizontal rhombus, British flag and cylinder figures; Public school students can draw circles, squares , triangles, vertical rhombuses and large plus figures; Plus, it was determined that the distribution of students studying in private schools was higher in drawing horizontal rhombus, British flag, line beam, cylinder and prism figures. However, it was determined that the fine motor development ages of the students did not differ significantly according to gender and school type variables. According to this result, the Gesell Developmental Figures test can be considered a good test to distinguish children from different socio-economic levels. In addition, considering that the Gesell Developmental Figures Test can be applied to many students in a short time, it can be considered that this test is a suitable tool for early detection of children at risk and taking the necessary precautions by applying it to students starting the first grade . Since the public and private schools where this study was conducted have similar socio-economic structures, it is recommended to conduct this research in schools from different regions.

Keywords: *reading readiness, gesell test, fine motor development*

Devlet ve Özel Okullarda 1.Sınıfa Başlayan Öğrencilerin İnce Motor Gelişim Düzeylerinin Karşılaştırılması

1.sınıfa başlayan çocuklardan bazı görevleri yerine getirmesi beklenmektedir. Bunlardan en önemlisi de okuma yazma becerileridir. Okuma ve yazma görevlerinin yerine getirilmesi bazı becerilerin olgunluğunu gerektirmektedir. Özellikle okuma becerileri için görsel algı becerilerinin, yazma becerileri için de ince motor koordinasyon becerisinin belli olgunluğa ulaşmış olması önemli görülmektedir. Birinci sınıfa başlayan çocuklardan okuma ve yazma becerilerinin ediniminde risk altında olan çocukların erken dönemde tespit edilerek gerekli önlemlerin alınması önem taşımaktadır. Gesell Gelişim Figürleri Testi görsel-algısal gelişim, ince motor gelişim ve motor koordinasyon becerilerini değerlendiren ve çocukluk dönemi gelişim basamakları dikkate alınarak geliştirilen bir testtir. Bu araştırmada da Gesell Gelişim Figürleri Testi okulun ilk haftalarında kullanılarak 1.sınıf öğrencilerinin okuma yazmaya hazırlık düzeyinin değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Araştırma tarama modeli ile yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 2023-2024 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Fatih ilçesindeki devlet ilkokulunda ve Başakşehir ile Ümraniye ilçelerindeki özel ilkokullarda öğrenim gören 82 erkek (% 50,9), 79 kız (% 49,1) olmak üzere toplam 161 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılardan 100'ü (% 62,1) devlet okulunda, 61'i (%37,9) özel okulda öğrenim görmektedir. Veriler analiz edilirken öğrencilerin Gesell Gelişim Figürleri testindeki figürleri çizebilme durumlarının cinsiyet ve okul türü değişkenlerine göre dağılımlarının incelenmesinde frekans analizi; ince motor gelişim yaşlarının cinsiyet ve okul türü değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesinde ise Mann Whitney U Testi kullanılmıştır. Araştırmada daire, kare, üçgen, doğru demeti, dikey eşkenar dörtgen, geniş artı ve prizma figürlerini çizmede kız öğrencilerin; artı, yatay eşkenar dörtgen, İngiliz bayrağı ve silindir figürlerini çizmede erkek öğrencilerin; daire, kare, üçgen, dikey eşkenar dörtgen ve geniş artı figürlerinin çiziminde devlet okulunda öğrenim gören öğrencilerin; artı, yatay eşkenar dörtgen, İngiliz bayrağı, doğru demeti, silindir ve prizma figürlerinin çiziminde özel okulda öğrenim gören öğrencilerin dağılımlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin ince motor gelişim yaşlarının cinsiyet ve okul türü değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuca göre Gesell Gelişim Figürleri testinin değişik sosyo-ekonomik düzeylerden gelen çocukları ayırt etmede iyi bir test olduğu düşünülebilir. Ayrıca Gesell Gelişim Figürleri Testinin kısa sürede birçok öğrenciye uygulanabildiği de düşünüldüğünde bu testin 1.sınıfa başlayan öğrencilere uygulanarak risk altındaki çocukların erken tespiti ve gerekli önlemlerin alınması için uygun bir araç olduğu düşünülebilir. Bu çalışmanın yapıldığı devlet ve özel okullar benzer sosyo-ekonomik yapıya sahip olduğu için farklılık gösteren bölgelerden okullarda da bu araştırmanın yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Okuma olgunluğu, gesell testi, ince motor gelişim*

Mindfulness, Social Media Addiction and Family Relationships as Predictors of Mental Well-Being

Doç. Dr. Arzu Taşdelen-Karçkay, Akdeniz Üniversitesi; Arş. Gör. Melikegül Bedir, Akdeniz Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Seda Gediz, Gülveren İlkokulu

The World Health Organisation has associated an individual's mental well-being with factors such as having self-awareness, inner peace, living a meaningful and purposeful life, coping with stress factors, being productive and functional in business life, and making social contributions by using their talents in line with the needs of society. In addition, it was also stated that factors such as good family relationships and increased mindfulness may positively affect mental well-being. Healthy family relationships provide resources that can help individuals cope with stress, exhibit more functional behaviours, receive social support and well-being. Through these resources, it can be emphasised that healthy family relationships have a protective function on the individual in the creation of a healthy social structure. Similarly, studies on mindfulness show that a high level of mindfulness and these practices have an effect on mental well-being. Social media addiction is a potential risk factor that may disrupt this balance. In the definition of social media addiction, it is emphasised that having a strong desire to use social media sites, being overly anxious and the time spent on social media sites causes problems in other vital areas. It is thought that this situation may have negative effects on work, school, interpersonal relationships and mental health. This study was conducted to examine the predictive power of mindfulness, social media addiction and family relationships on mental well-being of university students. The dependent variable of the study is mental well-being; the independent variables are mindfulness, social media addiction and family relationships. The research sample includes young adult individuals who are university students between the ages of 18-25 (Mean = 21.274 SD= 4.38). The participants of the study consisted of 281 young adults, 194 females (69% mean age= 20.86, SD= 2.86) and 87 males (31% mean age= 22.19, SD= 6.56). "Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale Short Form" to measure mental well-being, "Mindfulness Scale" to measure mindfulness, "Bergen Social Media Addiction Scale" to measure social media addictions, "Family Relationships Scale Short Form" to measure family relationships and "Personal Information Form" prepared by the researcher to reach the demographic information of the participants were used as data collection tools. Multiple regression analysis was used to analyse the data. As a result of multiple regression analysis to determine the effect of mindfulness, social media addiction and family relationships on mental well-being, it is seen that mindfulness, social media addiction and family relationships significantly predict mental well-being. Therefore, it can be stated that mindfulness, social media addiction and family relationships are effective variables on young adults' mental well-being. In this context, the results of the study were discussed within the scope of the relevant literature and suggestions for psychological counselling and guidance services to increase the well-being of university students were presented.

Keywords: *mindfulness, social media addiction, family relationships, mental well-being*

Mental İyi Oluşun Yordayıcısı Olarak Bilinçli Farkındalık, Sosyal Medya Bağımlılığı ve Aile İlişkileri

Dünya Sağlık Örgütü, bireyin mental iyi oluşunu, öz farkındalığa sahip olma, içsel huzur, anlamlı ve amaçlı yaşam sürme, stres faktörleriyle başa çıkabilme, iş yaşamında üretken ve işlevsel olabilme, yeteneklerini toplumun ihtiyaçları doğrultusunda kullanarak sosyal katkı sağlama gibi faktörlerle ilişkilendirmiştir. Ayrıca, aile ilişkilerinin iyi olması, bilinçli farkındalığın artması gibi unsurların da mental iyi oluşu olumlu yönde etkileyebileceği belirtilmiştir. Sağlıklı aile ilişkileri, bireyin stresle başa çıkma, daha işlevsel davranışlar sergileme, sosyal destek alma ve iyi oluşu için yardımcı olabilecek kaynaklar sağlar. Bu kaynaklar aracılığıyla sağlıklı bir toplumsal yapının oluşturulmasında, sağlıklı aile ilişkilerinin birey üzerinde koruyucu işlev gördüğü vurgulanabilir. Benzer şekilde bilinçli farkındalık üzerine yapılan çalışmalar, bilinçli farkındalık düzeyinin yüksek olması ve bu pratiklerin mental iyi oluşu artırıcı bir etkisi olduğunu göstermektedir. Sosyal medya bağımlılığı ise bu dengeyi bozabilecek potansiyel bir risk faktörüdür. Sosyal medya bağımlılığının tanımında, sosyal medya sitelerini kullanmaya karşı güçlü bir istek duymak, aşırı endişe içinde olmak ve sosyal medya sitelerinde geçirilen zamanın diğer yaşamsal alanlarda sorunlara neden olması vurgulanmıştır. Bu durumun, iş, okul, kişilerarası ilişkiler ve ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışma üniversite öğrencilerinin, bilinçli farkındalık, sosyal medya bağımlılığı ve aile ilişkilerinin mental iyi oluş üzerindeki yordama gücünü incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın bağımlı değişkenini mental iyi oluş; bağımsız değişkenlerini ise bilinçli farkındalık, sosyal medya bağımlılığı ve aile ilişkileri oluşturmaktadır. Araştırma örneklemi 18-25 yaş (*Ort.*= 21.274 *Ss*= 4.38) aralığındaki üniversite öğrencisi olan genç yetişkin bireyleri kapsamaktadır. Araştırmanın katılımcıları 194 kadın (%69 *Ort.yaş*= 20.86, *Ss*= 2.86) ve 87 erkek (%31 *Ort.yaş*= 22.19, *Ss*= 6.56) olmak üzere 281 genç yetişkin bireyden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak mental iyi oluşu ölçmek için "Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği Kısa Formu", bilinçli farkındalığı ölçmek için "Bilinçli Farkındalık Ölçeği", sosyal medya bağımlılıklarını ölçmek için "Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği" aile ilişkilerini ölçmek için "Aile İlişkileri Ölçeği Kısa Formu" ve katılımcıların demografik bilgilerine ulaşmak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır. Bilinçli farkındalık, sosyal medya bağımlılığı ve aile ilişkilerinin mental iyi oluş üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla çoklu regresyon analizi sonucunda bilinçli farkındalık, sosyal medya bağımlılığı ve aile ilişkilerinin mental iyi oluşu anlamlı derecede yordadığı görülmektedir. Dolayısıyla bilinçli farkındalık, sosyal medya bağımlılığı ve aile ilişkilerin genç yetişkinlerin mental iyi oluşları üzerinde etkili değişkenler olduğu belirtilebilir. Bu bağlamda çalışma sonuçları, ilgili alanyazın kapsamında tartışılmış ve üniversite öğrencilerinin iyi oluşunu arttırmaya yönelik psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *bilinçli farkındalık, sosyal medya bağımlılığı, aile ilişkileri, mental iyi oluş*

Relationships Between Mental Toughness, Eustress-Distress and Mindfulness in Adolescents: A Network Analysis

Dr. Sema Yazıcı-Kabadayı, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Adolescence, which includes extremely stressful life experiences, represents an important life period in terms of the mental toughness of individuals. During this period, revealing the factors associated with mental toughness gains importance in terms of preventive and protective interventions for adolescents. In this direction, the main purpose of this study is to reveal the relationships between eustress, distress, and mindfulness, which are related to the mental toughness of adolescents, through network analysis. This study used the survey model, one of the quantitative research designs. The study group of 414 adolescents (123 females, 291 males) had a mean age of 14.45 years (*SD* = 2.20). The data of the study were collected using a personal information form, Adolescent Distress-Eustress Scale, Mental Toughness Scale for Adolescents, and Mindful Attention Awareness Scale. SPSS and JASP were used to analyze the data. In the stage of preparing the data for analysis, firstly, the maximum and minimum values were checked, and missing data were examined. Then, descriptive statistics of the variables were analyzed, and normality was checked using skewness and kurtosis values. After the preliminary analyses, correlations between variables were tested using Pearson correlation and network analysis. A network model was constructed showing the structure of interactions between eustress, distress, mindfulness, and mental toughness. The findings showed that mental toughness eustress and mindfulness were interconnected with strong positive edges. Moreover, mental toughness was negatively linked to distress. Protective factors such as mindfulness and eustress were more closely and strongly associated with mental toughness. In contrast, distress associated with psychopathology had strong negative correlations with all other variables. The most central node in terms of strength was mental toughness. Network analysis indicated a strong link between mental toughness and eustress. This finding suggests that the appraisal of stressful situations is associated with mental toughness, a mental protective factor.

Keywords: *mental toughness, eustress, distress, mindfulness, adolescent*

Ergenlerde Zihinsel Dayanıklılık, Östres-Sıkıntı ve Farkındalık Arasındaki İlişkiler: Bir Ağ Analizi

Son derece stresli yaşam deneyimlerini içeren ergenlik, bireylerin zihinsel dayanıklılıkları açısından önemli bir yaşam dönemini ifade eder. Bu dönemde zihinsel dayanıklılık ile ilişkili faktörleri ortaya çıkarmak ergenler için önleyici ve koruyucu müdahaleler açısından önem kazanmaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmanın temel amacı, ergenlerin zihinsel dayanıklılığı ile ilişkili olan östres, sıkıntı ve farkındalık arasındaki ilişkileri ağ analizi ile ortaya koymaktır. Bu çalışmada nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. 414 ergenden oluşan çalışma grubunun (123 kadın, 291 erkek) yaş ortalaması 14.45 (*Ss* = 2.20) olarak belirlenmiştir. Araştırmanın verileri kişisel bilgi formu, Ergenlerde Distress-Eustress Ölçeği, Ergenler için Zihinsel Dayanıklılık Ölçeği, Bilinçli Farkındalık Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmanın verileri analiz edilirken SPSS ve JASP programları kullanılmıştır. Verilerin analize hazırlanması aşamasında ilk önce en büyük ve en küçük değerler kontrol edilmiş ve kayıp veri incelemesi gerçekleştirilmiştir. Ardından değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistikler incelenmiş, çarpıklık ve basıklık değerleri ile normallik kontrol edilmiştir. Ön analizlerin ardından değişkenler arasındaki korelasyonlar Pearson korelasyonu ve ağ analizi kullanılarak test edilmiştir. Östres, sıkıntı, farkındalık ve zihinsel dayanıklılık arasındaki etkileşimlerin yapısını gösteren bir ağ modeli oluşturulmuştur. Bulgular, zihinsel dayanıklılık ile östres ve farkındalığın güçlü pozitif kenarlarla birbirine bağlı olduğunu göstermiştir. Dahası, zihinsel dayanıklılık, sıkıntı ile negatif yönde bağlantılıydı. Farkındalık ve östres gibi koruyucu faktörler zihinsel dayanıklılıkla daha yakından ve güçlü bir şekilde ilişkiliydi. Buna karşılık, psikopatolojiyle ilişkili sıkıntı diğer tüm değişkenlerle negatif yönde güçlü ilişkilere sahipti. Güç açısından en merkezi düğümün zihinsel dayanıklılık olduğu görüldü. Ağ analizi, zihinsel dayanıklılık ile östres arasında güçlü bir bağlantı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu bulgu, stresli durumların değerlendirilmesinin zihinsel koruyucu bir faktör olan zihinsel dayanıklılıkla ilişkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *zihinsel dayanıklılık, östres, sıkıntı, farkındalık, ergen*

Burnout in University Students: An Investigation in the Context of School Perceptions

Öğr. Gör. Neslihan SALMAN, Ufuk Üniversitesi; Öğr. Gör. Cemile DUR ÖZTÜRK, Ufuk Üniversitesi ; Öğr. Gör. Selcen Sultan UÇAR, Millî Savunma Üniversitesi

This study, aims to examine the burnout levels (exhaustion, depersonalization and efficacy sub-dimensions) of university students in the context of their metaphorical perceptions of school. The researh group consisted of 219 university students (71.2% female; 27.4% male; 1.4% undeclared). Maslach Burnout Inventory-Student Scale (MTE-SS) and Demographic Information Form were used to collect the data. In order to determine the metaphors in students' minds about the "school" concept, forms were prepared with the words "*School is similar to ..... because .....*" and the students were asked to fill in the blanks in this form. Content analysis and variance analysis (ANOVA) methods were used to analyze the data. In the study, themes such as "Path to the Goal", "Edification and Development" were categorized as positive perceptions; themes such as "Uniformization", "Obligation" were categorized as negative perceptions; and themes such as "Personal Effort", "Preparation for Life" were categorized as neutral. The study results show that 37.4% of university students' perceptions about school are positive, 37.9% are neutral and 24.7% are negative. The research findings show that perceiving school as positive, neutral and negative has a significant effect on student burnout (exhaustion, depersonalization and efficacy). Scheffe test results show that students who perceive school positively have significantly lower exhaustion and depersonalization scores than students who perceive school neutrally and negatively. Similarly, students who perceived school as neutral have significantly lower exhaustion and depersonalization scores than students who perceived school as negative. On the other hand, it was found that there was no significant difference between the efficacy scores of the students who perceived the school as neutral and positive; however, both groups had significantly higher scores than the students who perceived the school as negative. Based on these results, it can be said that there is a significant relationship between university students' burnout and their perceptions of school. The results show that it is important to develop positive perceptions of school. It can be suggested that perceptions about school should be taken into consideration in studies to be conducted on university students' school burnout.

Keywords: *Keywords: Student burnout, school perception, university students.*

Üniversite Öğrencilerinde Tükenmişlik: Okula İlişkin Algılar Bağlamında Bir İnceleme

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerinin (tükenme, duyarsızlaşma ve yetkinlik) okula ilişkin metaforik algıları bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma grubu lisans eğitimine devam eden 219 üniversite öğrencisinden (%71,2 kadın; %27,4 erkek; %1,4 bildirmeyen) oluşmaktadır. Araştırmada verileri toplamak için Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu (MTE-ÖF) ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Öğrencilerin "okul" kavramına ilişkin zihinlerindeki metaforları belirlemek amacıyla "*Okul .....e/a benzer çünkü .....*" yazan formlar hazırlanmış ve öğrencilerden, bu formda yer alan boşlukları doldurmaları istenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi ve varyans analizi (ANOVA) yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada "Amaca Giden Yol", "Yetiştirme ve Geliştirme" gibi temalar olumlu algı olarak; "Tektipleştirme", "Zorunluluk" gibi temalar olumsuz algı olarak; "Kişisel Çaba", "Yaşama Hazırlık" gibi temalar ise nötr olarak kategorize edilmiştir. Araştırma sonuçları üniversite öğrencilerinin okula ilişkin algılarının %37,4'ünün olumlu; %37,9'unun nötr ve son olarak %24,7'sinin olumsuz olduğunu göstermektedir. Araştırma bulguları okulu olumlu, nötr ve olumsuz olarak algılamanın öğrenci tükenmişliğini (tükenme, duyarsızlaşma ve yetkinlik) manidar olarak etkilediğini göstermektedir. Scheffe testi sonuçları, okulu olumlu olarak algılayan öğrencilerin tükenme ve duyarsızlaşma puanlarının nötr ve olumsuz olarak algılayan öğrencilere göre manidar olarak daha düşük olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, okulu nötr olarak algılayan öğrencilerin tükenme ve duyarsızlaşma puanlarının olumsuz olarak algılayan öğrencilere göre manidar olarak daha düşük olduğu belirlenmiştir. Buna karşın, okulu nötr ve olumlu olarak algılayan öğrencilerin yetkinlik puanları arasında manidar bir fark olmadığı; ancak her iki grubun da yetkinlik puanlarının okulu olumsuz olarak algılayan öğrencilere göre manidar olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlardan hareketle üniversite öğrencilerinin tükenmişliği ve okula ilişkin algıları arasında önemli ilişkiler olduğu söylenebilir. Sonuçlar, okula ilişkin olumlu algılar geliştirmenin önemli olduğunu göstermektedir. Üniversite öğrencilerinin okul tükenmişliğine ilişkin gerçekleştirilecek çalışmalarda okula ilişkin algıların göz önünde bulundurulması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Anahtar kelimeler: Öğrenci tükenmişliği, okula ilişkin algı, üniversite öğrencileri.*

Study on the Levels of Psychological Distress Encountered by Women Who Became Mothers Under the Age of 18

Doç. Dr. Gülen Uygarer, Doğu Akdeniz Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Saithan Aylaz, Doğu Akdeniz Üniversitesi

Introduction

The expression of becoming a mother at an early age generally refers to the situation in which women become mothers at an earlier age than expected according to social norms, during adolescence or young adolescence. Factors that caused this event: It emerges as a result of patriarchy, lack of education, religious beliefs, social customs and traditions, and our traditional norms and values. In order for the individual to achieve social and psychological competence, he/she must be integrated with his/her individual identity and have the ability to cope with the experiences he/she will have in the present and future. In these cases, situations arise in which the individual may be exposed to various psychological problems such as depression, anxiety, anxiety disorders and substance addiction due to the individual becoming a mother at an early age and not being able to complete this development.

Purpose of The Research

This research aims to examine the psychological distress levels faced by women who became mothers before the age of 18 living in Gaziantep, Republic of Turkey.

Method

This study, which was conducted with data on psychological distress levels of mothers under the age of 18, is a quantitative research and was designed according to the causal comparison model. To create the sample of this study, "purposive sampling" technique, one of the non-random sampling methods, was used. The study group of the research consists of 120 mothers who have at least one child in the Gaziantep province of Turkey. In the research, Personal Information Form and K-10 Psychological Distress Scale were used to collect data about the study group. The analysis of the data obtained was made with the SPSS 23.00 statistical program. The collected data was entered with the necessary coding. T-test, Analysis of Variance (ANOVA) and Kruskal-Wallis test were used to examine whether there is a significant difference in the psychological distress levels of mothers who have children under the age of 18 according to their socio-demographic variables.

Results

A t-test was used in this study to examine the psychological distress levels faced by women who became mothers under the age of 18. As the p value in the test result was lower than 0.05 ($p<.05$), it was concluded that there was a statistically significant difference between the groups. The lowest score is 11, the highest score is 53 and the average score is 26.9750+8.51737. In the study, it was determined that there was a significant difference in the psychological problems faced by women who became mothers under the age of 18 according to the independent variables of age, spouse's profession, standard of living, psychological health and physical health.

Conclusion

While it can be said that the concept/phenomenon of motherhood provides a special and unique experience for women; It can be said that being a mother brings with it some changes, responsibilities and difficulties, and that it is necessary to have a "special ability" (such as psychological resilience, self-efficacy) to cope with motherhood. Today, in developing societies, it is still seen that a common segment of the population steps into motherhood at an early age. As a result, it can be seen that he experiences many physical, social and psychological difficulties. According to the results obtained from the research, it can be said that the level of psychological distress faced by women who become mothers under the age of 18 falls into the "medium mental disorder" category with a score above the average.

Suggestions

1. With regional policies covering other provinces such as Gaziantep, where the rate of child motherhood is high, in cooperation with Gaziantep Women's Center (KAMER), it should be aimed to increase the participation of girls in education and the employment rate.

2. In order to plan healthy pregnancies for the society, it is recommended that the Ministry of National Education and the Ministry of Health carry out studies to increase the use of modern family planning methods, especially for those who marry at an early age.

3. Studies can also be conducted on the psychological distress of individuals who become fathers at a young age.

4.The high rate of child motherhood in Gaziantep makes it necessary to conduct more research on this subject.

Keywords: *Psychological Distress, First Age of Motherhood, Adolescent Mother.*

18 Yaş Altı Anne Olan Kadınların Karşılaştığı Psikolojik Sıkıntı Düzeyleri Hakkında Bir Çalışma

Giriş

Erken yaşta anne olma ifadesi, genellikle kadınların ergenlik veya genç adölesan dönemlerinde, toplumsal normlara göre beklenenden daha erken bir yaşta anne olması durumunu ifade etmektedir. Bu olaya neden olan faktörler; ataerkillik, eğitimsizlik, dini inançlar, toplumsal örf ve adetlerin, geleneksel norm ve değerlerimizin sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Bireyin sosyal ve psikolojik açıdan yeterliğine ulaşabilmesi için kendi bireysel kimliği ile bütünleşmiş olması, şimdiki ve gelecek zamanındaki yaşayacağı deneyimler ile başa çıkma yeteneklerine sahip olması gerekmektedir. Söz konusu durumlarda bireyin erken yaşta anne olmasından ve bu gelişimini tamamlayamamasından dolayı birey depresyon, anksiyete, kaygı bozuklukları ve madde bağımlılığı gibi daha birçok çeşitli psikolojik sıkıntılara maruz kalabilmesi gibi durumlar ortaya çıkmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma Türkiye Cumhuriyeti Gaziantep ilinde yaşayan 18 yaş öncesinde anne olan kadınların karşılaştığı psikolojik sıkıntı düzeylerini göz önüne çıkararak incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem

18 yaş altı annelerin psikolojik sıkıntı düzeyleri verileriyle yapılmış olan bu çalışma nicel bir araştırma olup nedensel karşılaştırma modeline göre desenlenmiştir. Bu çalışmanın örneklemini oluşturmak için seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden "amaçlı örnekleme" tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'de Gaziantep ilindeki en az bir çocuğa sahip olan 120 anne oluşturmaktadır. Araştırmada çalışma grubuna ait verileri toplamak adına Kişisel Bilgi Formu ve K-10 Psikolojik Sıkıntılar Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizleri, SPSS 23.00 istatistik programı ile yapılmıştır. Toplanan verilerin girişi gerekli kodlamalar ile yapılmıştır. 18 yaş altı çocuk sahibi olan annelerin psikolojik sıkıntı düzeylerinin sosyo-demografik değişkenlerine göre anlamlı bir farkın olup olmadığını incelemek amacıyla t-test, Analysis of Variance'dan (ANOVA) ve Kruskal-Wallıs testinden yararlanılmıştır.

Bulgular

18 yaş altı anne olan kadınların karşılaştığı psikolojik sıkıntı düzeylerini incelendiği bu araştırmada t-testi yapılmıştır. Test sonucunda p değeri 0,05'ten düşük olduğundan ($p<,05$), gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. En düşük puan 11, en yüksek puan 53 ve ortalama puan 26.9750+8.51737 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada 18 yaş altı anne olan kadınların karşılaştığı psikolojik sıkıntılar ile yaş, eş mesleği, yaşam standardı, psikolojik sağlık, fiziksel sağlık bağımsız değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olduğu sonucu tespit edilmiştir.

Sonuç

Annelik kavramı/olgusu kadınlar için özel ve biricik/özgün bir deneyim yaşattığı söylenebilirken; anne olmak beraberinde birtakım değişimleri, sorumlulukları ve zorlukları getirişi, annelik ile baş etme "özel bir yeteneğe" (psikolojik sağlamlık, öz yetkinlik gibi) sahip

olunması gerektiği söylenebilir. Günümüzde gelişen toplumlarda halen yaygın bir kesimin erken yaşta anneliğe adım attığını görülmektedir. Bunun sonucu olarak birçok fiziksel, sosyal ve psikolojik yönden zorluklar yaşadığı görülebilir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, 18 yaş altı anne olan kadınların karşılaştığı psikolojik sıkıntı düzeyi ortalamanın üstü bir puan ile "orta ruhsal bozukluk" kategorisine girdikleri söylenebilir.

Öneriler

1. Çocuk yaşta anne olma oranının fazla olduğu Gaziantep ili gibi diğer illeri kapsayacak bölgesel politikalarla, Gaziantep Kadın Merkezi (KAMER) iş birliği ile kız çocuklarının eğitime katılmaları ve istihdam oranının arttırılması hedeflenmelidir.
2. Toplum açısından sağlıklı gebeliklerin planlanması için özellikle erken yaşta evlilik yapmış kişilere modern aile planlanması yöntemlerinin kullanılmasını arttırmaya yönelik çalışmaların Millî Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmesi önerilmektedir.
3. Ergen yaşta baba olan bireylerinde psikolojik sıkıntıları hakkında da çalışmalar yapılabilir.
4. Gaziantep ilinde çocuk yaşta anneliğin yüksek olması nedeniyle bu konuda daha fazla araştırma yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik Sıkıntı, İlk Annelik Yaşı, Adölesan Anne.*

Investigating the Predictive Effect of Gender and Self-Efficacy Perception on Secondary School Students' STEM Interest and STEM Attitude

Doç. Dr. Nurten Karacan Özdemir, Hacettepe Üniversitesi; Arş. Gör. Betül Gökce, Muş Alparslan Üniversitesi

The concept of STEM, which consists of the initials of the fields of science, technology, engineering and mathematics, was first used in 2001 by the American National Science Foundation. The role of STEM education, in enabling countries to compete internationally and effectively prepare their citizens for the requirements and conditions of the 21st century, is noteworthy. In addition, within the framework of the predictions that there will be an employment gap for individuals graduating from STEM fields in the future, it has become a priority for many countries in the world to provide individuals with competence in the field of STEM. Individuals' interest in these professions, having a positive attitude towards these professions, and having high competence beliefs about STEM-based professions are among the factors that are effective in individuals' orientation towards STEM-based career options. In addition, it is noteworthy that there is a difference between genders in both interest in STEM fields and orientation towards STEM-based career options. Considering the fact that the middle school period is a critical period in the STEM-based career choices, the aim of this study is to examine the predictive power of gender and self-efficacy perception on STEM interest and STEM attitude of middle school students.

In line with the purpose of the study, the relational survey model, one of the quantitative research methods, was used in this study. A total of 346 middle school students, 179 girls (51.7%) and 167 boys (48.3%), aged between 12-15 years, participated in the study. "Self-Efficacy Scale for Children" to measure students' self-efficacy perceptions, "STEM Career Interest Scale" to measure their STEM career interest, "STEM Career Attitude Questionnaire" to measure their attitudes towards STEM, and "Personal Information Form" created by the researchers to obtain demographic information of the students were used as data collection tools.

In the analysis of the data, within the framework of the assumptions of regression analysis, first of all, Shapiro-Wilk test and kurtosis and skewness values were analyzed to determine whether students' self-efficacy perceptions, STEM attitudes and STEM interest scores were normally distributed. Within the framework of the data obtained, it was found that self-efficacy perception, interest in STEM and STEM attitude scores were normally distributed. Linear regression analysis was performed to examine the prediction level of gender in students' interest in STEM. As a result of the analysis, it was found that gender significantly predicted interest in STEM, but the variance explained was low (p<.05). Linear regression analysis was performed to examine the prediction level of self-efficacy perception in students' interest in STEM and it was found that self-efficacy perception predicted STEM interest significantly (p<.05). In line with this information, a multiple regression analysis was conducted to explore the level of prediction of gender and self-efficacy perception together on students' interest in STEM. As a result of the analysis, it was seen that gender did not predict interest in STEM at a significant level (p<.05) and self-efficacy perception also explained the variance explained by the gender variable. As a result of the regression analysis conducted to determine the predictive power of gender on students' attitude towards STEM, it was found that gender did not predict STEM

attitude at a significant level (p>.05), while self-efficacy predicted STEM attitude at a significant level (p>.05).

As a result, it was seen that gender of the students is an important factor in the studies to be conducted on secondary school students' interest in STEM, but self-efficacy perception is a more explanatory factor in predicting STEM interest. In this context, it can be said that studies on students' self-efficacy perceptions will play an important mediating role in overcoming the effect of gender roles in students' orientation towards STEM-based career options. Within the scope of the result that students' self-efficacy perceptions significantly predict both STEM interests and STEM attitudes, it can be stated that cognitive, affective and behavioral intervention studies to be conducted to increase the self-efficacy perceptions of secondary school students are important. Finally, considering the influence of different factors due to the nature of attitudes, it can be said that it would be meaningful to conduct additional studies on the factors that have an effect on students' attitudes towards STEM besides gender.

Keywords: *Career Counseling, STEM, Regression Analysis*

Ortaokul Öğrencilerinin BİLTEMM İlgisi ve BİLTEMM Tutumu Üzerinde Cinsiyet ve Öz-Yeterlilik Algısının Yordayıcılığının İncelenmesi

Bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarının baş harflerinden oluşan BİLTEMM kavramı ilk kez Amerikan Ulusal Bilim Kurumu (The National Science Foundation) tarafından, 2001 yılında kullanılmıştır. Uluslararası düzeyde ülkelerin rekabet edebilmeleri ve vatandaşlarını 21. yy gerekleri ve koşullarına etkin bir şekilde hazırlamalarında BİLTEMM eğitiminin rolü dikkat çekmektedir. Ayrıca gelecekte BİLTEMM alanlarından mezun olan bireyler açısından istihdam açığının oluşacağına dair var olan öngörüler çerçevesinde, dünyadaki pek çok ülke için bireylerin BİLTEMM alanında yetkinlik sağlaması öncelik haline gelmiştir. Bireylerin BİLTEMM temelli kariyer seçeneklerine yönelmelerinde, bireylerin bu mesleklere yönelik ilgisi, olumlu tutuma sahip olmaları ve BİLTEMM temelli mesleklere dair yetkinlik inançlarının yüksek olması etkili olan faktörler arasındadır. Bunların yanı sıra gerek BİLTEMM alanlarına yönelik ilgi gerekse BİLTEMM temelli kariyer seçeneklerine yönelmede cinsiyetler arasında bir farklılığın var olduğu dikkat çekicidir. Ortaokul döneminin BİLTEMM temelli kariyer tercihlerinde kritik bir dönem olduğu bilgisi de göz önüne alındığında bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin BİLTEMM ilgisi ve BİLTEMM tutumu üzerinde cinsiyetin ve öz-yeterlilik algısının yordayıcılığının incelenmesidir.

Çalışmanın amacı doğrultusunda bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmaya yaşları 12-15 arasında değişen, 179 kız (%51,7) 167 erkek (%48,3) olmak üzere toplam 346 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğrencilerin öz-yeterlik algılarını ölçmek amacıyla "Çocuklar için Öz-Yeterlik Ölçeği", BİLTEMM kariyer ilgilerini ölçmek amacıyla " FeTeMM Kariyer İlgisi Ölçeği", BİLTEMM'e yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla "FeTeMM Kariyer Tutumu Anketi" ve öğrencilerin demografik bilgilerini elde etme amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır.

Verilerin analizinde regresyon analizi varsayımları çerçevesinde öncelikle öğrencilerin öz-yeterlilik algıları, BİLTEMM tutumları ve BİLTEMM ilgisi puanlarının normal dağılım gösterip göstermediklerini saptamak amacıyla Shapiro-Wilk testi ve basıklık-çarpıklık değerleri analiz edilmiştir. Elde edilen veriler çerçevesinde öz-yeterlilik algısı, BİLTEMM ilgisi ve BİLTEMM tutum puanlarının normal dağılım gösterdiği bulunmuştur. Öğrencilerin BİLTEMM ilgisinde, cinsiyetin yordama düzeyini inceleme amacıyla doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda cinsiyetin BİLTEMM ilgisini anlamlı düzeyde yordadığı ancak açıklanan varyansın düşük olduğu görülmüştür (p<.05). Öğrencilerin BİLTEMM ilgisinde, öz-yeterlilik algısının yordama düzeyini inceleme amacıyla doğrusal regresyon analizi yapılmış ve öz-yeterlilik algısının BİLTEMM ilgisini anlamlı düzeyde yordadığı saptanmıştır (p<.05). Bu bilgiler doğrultusunda öğrencilerin BİLTEMM ilgisi üzerinde cinsiyet ve özyeterlilik algısının birlikte yordama düzeyini keşfetme amacıyla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, cinsiyetin BİLTEMM ilgisini anlamlı düzeyde yordamadığı (p<.05) ve özyeterlilik algısının cinsiyet değişkeninin açıkladığı varyansı da açıkladığı görülmüştür. Öğrencilerin BİLTEMM tutumu üzerinde cinsiyetin yordayıcılığının saptanması amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda cinsiyetin BİLTEMM tutumunu

anlamlı düzeyde yordamadığı (p>.05) görülürken; öz-yeterliliğin BİLTEMM tutumunu anlamlı düzeyde yordadığı (p>.05) bulunmuştur.

Sonuç olarak ortaokul öğrencilerinin BİLTEMM ilgisi ile ilgili yapılacak çalışmalarda, öğrencilerin cinsiyetinin önemli bir faktör olduğu ancak BİLTEMM ilgisinin yordanmasında özyeterlilik algısının daha açıklayıcı bir faktör olduğu görülmüştür. Bu bağlamada öğrencilerin BİLTEMM temelli kariyer seçeneklerine yönelmelerinde, özyeterlilik algılarına yönelik yapılacak çalışmaların toplumsal cinsiyet rollerinin etkisini aşmada önemli bir aracılık oynayacağı söylenebilir. Öğrencilerin öz-yeterlilik algılarının gerek BİLTEMM ilgileri gerekse BİLTEMM tutumlarını anlamlı düzeyde yordadığı sonucu kapsamında, ortaokul öğrencilerinin öz-yeterlilik algılarını artırma amacıyla yapılacak bilişsel, duyuşsal ve davranışsal müdahale çalışmalarının önemli olduğu ifade edilebilir. Son olarak, tutumların doğası gereği farklı faktörlerin etkisi göz önüne alındığında; öğrencilerin BİLTEMM tutumu üzerinde cinsiyetin yanı sıra etkisi olan etmenlere yönelik ek çalışmaların yapılmasının anlamlı olacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer Psikolojik Danışmanlığı, BİLTEMM, Regresyon Analizi*

An Exploration of the Family Resilience to Economic Hardships: Experiences of a Community-based Sample

Doç. Dr. Didem Aydoğan, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi; Doç. Dr. Büşra Akçabozan-Kayabol, Bahçeşehir Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Özgür Osman Demir, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Introduction

Families face many challenges due to different historical, social, economic, environmental, military, and political conditions. Individual and societal problems such as climate change, natural disasters, chronic diseases, migration, unemployment, and poverty deeply affect many family systems. The focus of this study was to examine how families respond to the multiple challenges related to low economic income and the characteristics that enable family adaptability in the context of family resilience. The research questions were: (i) What are the multiple challenges experienced by families experiencing economic hardship? (ii) What are the factors that explore resilience of families experiencing multiple challenges due to economic hardship?

Method

Participants

Eleven individual interviews and three focus group interviews were conducted. Purposive and criterion sampling methods were used. The criteria were: (I) being 18 years of age or older, (II) being married, (III) having applied to the Women-Family-Child Psychosocial Support Center, which provides free psychological support services in Efeler, Aydın, and (IV) being at a low socio-economic status. The criterion in the focus group participation was to take part as a collaborative community in the project aiming to strengthen families experiencing multiple challenges. There were 22 family members in the study group, 12 women (54.5%) and 10 men (45.5%) with the ages ranging from 32 to 65 (M = 45.86, SD = 8.64). The total monthly income of 77.2% of the participants was below 40,000TL; 13.6% considered themselves as low-income, 31.8% as lower-middle-income, and 54.5% as middle-income.

Data collection tools

A Family Information Form (e.g., age, gender, family income), a Family Basic Needs Assessment Form (assessing family basic needs related to economic hardship), and a semi-structured interview form assessing family resilience were used.

Data Analysis

The data were analyzed with MAXQDA using the content analysis method. The data obtained from individual and focus group interviews were first analyzed separately and combined later.

Result and Conclusion

The data were categorized under 12 categories: family structure; multiple challenges of families; spouses' reactions to economic hardships; multiple challenges of other local families; other local families' coping strategies with challenges; family functioning resources; family organizational patterns for economic hardships; communication processes during economic hardships; making meaning out of economic hardships; relations with the community; recommendations for social policy makers; and the effects of global issues on the family. It was

observed that the difficulties experienced by families were mostly at the micro level and the pandemic affected families socially and economically. It was found that families often reacted emotionally and behaviorally to economic hardship; sources of family functioning included familial, individual, and relational resources; and collaborative problem solving and social support resources were at the forefront in managing economic hardship. Participants reacted emotionally and communicated openly to economic difficulties; they generally interpreted economic difficulties from a positive perspective and benefitted from spirituality. Families' relations with the community included the themes of community participation and belonging. Participants made recommendations for local administrators and policy makers. The results were discussed in the light of Family Resilience Model and Family Stress Model.

Keywords: *Family resilience, economic hardship, multiple challenges*

Ekonomik Güçlükler Karşısında Aile Yılmazlık Kaynaklarını Keşfetme: Toplum-Temelli Araştırma Grubu Deneyimleri

Giriş

Aileler; geçmişten günümüze kadar farklı tarihsel, sosyal, ekonomik, çevresel, askeri ve politik koşullara bağlı olarak pek çok zorlukla karşı karşıya kalabilmektedir. İklim değişikliği, doğal afetler, kronik rahatsızlıklar, göç, terör, şiddet, işsizlik ve yoksulluk gibi bireysel ve toplumsal sorunlar birçok aile sistemini derinden etkilemektedir. Bu çalışmanın odağı, ailelerin düşük ekonomik gelirden dolayı yaşadığı çoklu zorluklar karşısında nasıl tepki verdiklerini ve aile uyum yeteneğini sağlayan özelliklerin neler olduğunu aile yılmazlığını sağlayan destekleyici ve koruyucu kaynaklar bağlamında incelemektir. Bu amaçla şu araştırma sorularına yanıt aranmıştır?: (i) Ekonomik güçlük yaşayan ailelerin yaşadığı çoklu zorluklar nedir? (ii) Ekonomik güçlüklerden dolayı çoklu zorluk yaşayan ailelerin yılmazlığını sağlayan özellikler nelerdir?

Yöntem

Katılımcılar

Çalışmada 11 bireysel görüşme ve üç odak grup görüşmesi yürütülmüştür. Katılımcılar amaçlı ve ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Bireysel, anne ve baba odak grup görüşmelere katılım ölçütleri (I) 18 yaş ve üzeri olma, (II) evli olma, (III) Aydın İli Efeler Belediyesi'ne bağlı ücretsiz psikolojik destek hizmeti sunan Kadın-Aile-Çocuk Psikososyal Destek Merkezi'ne başvuru yapmış olma, (IV) Düşük sosyo-ekonomik düzeyde yer alma olarak belirlenmiştir. Odak grup görüşmesine katılım ölçütü ise; çoklu zorluk yaşayan ailelerin güçlendirilmesini hedefleyen proje çalışmasında işbirlikçi topluluk olarak yer almaktır. Çalışma grubunda 12 kadın (%54.5) ve 10 erkek (%45.5) olmak üzere 22 aile üyesi bulunmaktadır. Katılımcıların yaşları 32 ile 65 arasında değişmektedir (Ort = 45.86, Ss = 8.64). Katılımcıların %77.2'sinin toplam aylık gelirleri 40.000TL altında olup; %13.6'sı kendilerini düşük gelirli, %31.8'i alt-orta gelirli, %54.5'i orta gelirli olarak değerlendirmektedir.

Veri toplama araçları

Araştırmada, Aile Tanıma Formu (örn. yaş, cinsiyet, evlilik süresi, çocuk sayısı, aile gelir ve çalışma durum bilgisi), Aile Temel İhtiyaç Belirleme Formu (ekonomik güçlüklerle ilişkili aile temel ihtiyacını değerlendirmektedir) ve aile yılmazlığını değerlendiren yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Veri Analizi

Veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak MAXQDA programıyla analiz edilmiştir. Bireysel ve odak group görüşmelerinden elde edilen veriler öncelikle kendi içinde analiz edilmiş; sonrasında gruplardan elde edilen özet veriler birleştirilmiştir.

BULGULAR ve SONUÇ

Araştırma sonuçlarına göre veriler 12 kategori altında toplanmış ve şu şekilde adlandırılmıştır: aile yapısı; aile çoklu zorluk; eşlerin ekonomik güçlüklere karşı verdiği tepkiler; yereldeki diğer ailelerin çoklu zorlukları; yereldeki diğer ailelerin zorluklarla başa çıkma yaklaşımları; aile işlevsellik kaynakları; ailenin ekonomik güçlükleri yönetme şekilleri; ekonomik güçlükler sürecinde iletişim süreçleri, ekonomik güçlükleri anlamlandırma şekilleri; toplumla ilişkiler;

sosyal politika önerileri; ve küresel olayların aile üzerindeki etkileri. Ailelerin yaşadığı zorlukların çoğunlukla mikro düzeyde olduğu bununla birlikte özellikle pandeminin aileleri sosyal ve ekonomik açıdan etkilediği görülmüştür. Katılımcıların ekonomik güçlükler karşısında sıklıkla duygusal ve davranışsal tepkiler verdikleri; işlevsellik kaynaklarının ailevi (ör., aile yaşam doyumu), bireysel (ör., kişisel gelişim) ve ilişkisel kaynaklar (ör., sevgi/saygı) olduğu; ve ekonomik güçlükleri yönetirken işbirlikçi problem çözme ve sosyal destek kaynaklarının ön planda olduğu görülmüştür. Ekonomik güçlüklere karşı duygusal tepki verdikleri ve açık iletişim kurdukları; ekonomik güçlükleri genel olarak pozitif bakış açısına sahip olma ve tinsellikle anlamlandırdıkları gözlenmiştir. Katılımcıların toplumla ilişkileri topluma katılım ve aidiyet temalarında birleşmiştir. Katılımcılar sorunların çözümüne yönelik hem yerel yöneticilere hem de politika yapıcılara yönelik önerilerde bulunmuşlardır. Sonuçlar; aile yılmazlık modeli ve aile stres modeli ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Aile yılmazlığı, ekonomik güçlükler, çoklu zorluk*

Multiple Mediator Role of the Time Perspective in the Relationship Between COVID-19 Fear and Psychological Symptoms

Dr. Ersun Çıplak, Milli Eğitim Bakanlığı

Individuals may perceive the COVID-19 pandemic as an unexpected source of stress due to its deadly nature. The curfew may have put individuals into a different daily routine from their previous routine. this may have brought their hedonistic needs to the forefront. The economic difficulties experienced by individuals due to the curfew may have turned into an extra stress factor. In such a situation, if the fear of COVID-19 is associated with psychological symptoms, the time perspective may have positively or negatively impacted this relationship. This study examines the multiple mediating roles of the time perspective in the relationship between COVID-19 fear and psychological symptoms in an adult population in Turkey. A correlational research model was used in this study. The study sample consists of 527 (327 females, 200 males) adults who voluntarily participated in the study and was reached by the convenience sampling method across Turkey between 17-23 December 2020, when the lockdown was in effect. The data were collected using the Fear of COVID-19 Scale, Zimbardo Time Perspective Inventory, and Brief Symptom Inventory. The data were analyzed using SPSS 25.0 package program and Hayes' PROCESS Macro 3.4. As a result of the study, a statistically significant positive relationship was found between the fear of COVID-19 and psychological symptoms. In addition, when the mediator variables (Past-negative time perspective, past-positive time perspective, present-hedonistic time perspective, present-fatalistic time perspective, and future time perspective) were included in the model, the relationship between these two variables decreased. The analysis results revealed that the mediating role of past-positive time perspective, present-hedonistic time perspective, and future time perspective were not statistically significant. As a result of the analyses conducted within the scope of this research, it has been found that there is a relationship between COVID-19 fear and psychological symptom variables. Although some studies in the literature have shown that there is no relationship between the fear of COVID-19, time perspectives and psychological symptoms, many studies provide evidence for this relationship. According to experts., The COVID-19 pandemic, from the moment it appeared, began to threaten not only the biological existence of individuals, but also their mental health. Finally, recommendations are given for subsequent research.

Keywords: *COVID-19, Psychological symptom, Time perspective*

COVID-19 Korkusu ile Psikolojik Belirtiler Arasındaki İlişkide Zaman Perspektifinin Çoklu Arabulucu Rolü

Bireyler, COVID-19 pandemisini ölümcül doğası nedeniyle beklenmedik bir stres kaynağı olarak algılayabilir. sokağa çıkma yasağı, bireyleri önceki rutinlerinden farklı bir günlük rutine sokmuş olabilir. bu onların hedonistik ihtiyaçlarını ön plana çıkarmış olabilir. Sokağa çıkma yasağı nedeniyle bireylerin yaşadığı ekonomik zorluklar ekstra bir stres faktörüne dönüşebilir. Böyle bir durumda COVID-19 korkusu psikolojik belirtilerle ilişkiliyse zaman perspektifi bu ilişkiyi olumlu veya olumsuz etkilemiş olabilir. Bu çalışma, Türkiye'de yetişkin bir popülasyonda COVID-19 korkusu ile psikolojik semptomlar arasındaki ilişkide zaman perspektifinin çoklu aracılık rollerini incelemektedir. Bu çalışmada korelasyonel bir araştırma modeli kullanılmıştır. Çalışmaya gönüllü olarak katılan ve kilitlenmenin yürürlükte olduğu 17-23 Aralık 2020 tarihleri arasında Türkiye genelinde uygun örnekleme yöntemiyle ulaşılan 527 (327 kadın, 200 erkek) yetişkin çalışma örnekleminden oluşmaktadır. Veriler COVID-19 Korkusu Ölçeği, Zimbardo Zaman Perspektifi Envanteri ve Kısa Semptom Envanteri kullanılarak toplandı. Veriler SPSS 25.0 paket programı ve Hayes'in işlem Makrosu 3.4 kullanılarak analiz edildi. Çalışma sonucunda COVID-19 korkusu ile psikolojik belirtiler arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif ilişki bulunmuştur. Ayrıca arabulucu değişkenler (Geçmiş negatif zaman perspektifi, geçmiş pozitif zaman perspektifi, şimdiki hedonistik zaman perspektifi, şimdiki kaderci zaman perspektifi ve gelecek zaman perspektifi) modele dahil edildiğinde bu iki değişken arasındaki ilişki azalmıştır. Analiz sonuçları, geçmiş-pozitif zaman perspektifinin, şimdiki-hedonistik zaman perspektifinin ve gelecek zaman perspektifinin aracılık rolünün istatistiksel olarak anlamlı olmadığını ortaya koymuştur. Bu araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda COVID-19 korkusu ile psikolojik belirti değişkenleri arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Literatürdeki bazı çalışmalar COVID-19 korkusu, zaman perspektifi ve psikolojik belirtiler arasında bir ilişki olmadığını göstermiş olsa da birçok çalışma bu ilişkiye kanıt sağlamaktadır. Uzmanlara göre., COVID-19 salgını ortaya çıktığı andan itibaren sadece bireylerin biyolojik varlığını değil ruh sağlığını da tehdit etmeye başlamıştır. Son olarak, sonraki araştırmalar için öneriler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *COVID-19, Psikolojik belirtisi, Zaman perspektifi*

Examining Adults' Meanings in Life during Covid-19

Uzm. Psk. Danışman Nagehan Elif Akyağ, İbn Haldun Üniversitesi; Prof. Dr. Sefa Bulut, İbn Haldun Üniversitesi

The World Health Organisation has declared a global pandemic due to the increase in COVID-19 cases internationally. Many measures affecting daily life have been taken to reduce the progression of the pandemic. These measures include social distancing, staying at home, restrictions on international and intercity travel, the use of masks and the closure of common areas, all of which have led to dramatic changes in the lives of individuals. Looking at the literature, it was seen as a need that the studies conducted in this period mainly addressed the psychological difficulties experienced by individuals, while individuals' states such as gratitude, well-being, and meaning of life were less considered. This study will try to understand how individuals spend this process in terms of the meaning of life in our changing lives with COVID-19. In addition, it is also examined how demographic characteristics differ in terms of the meaning of life.

"What is the relationship between well-being, meaning of life and gratitude levels of individuals who have gone through the COVID-19 process in Turkey?" is the research question. This question forms the basis of the master's thesis. In this congress, the examination of the meaning of life of individuals who have undergone the COVID-19 process in Turkey according to various demographic differences will be shown with preliminary findings. In this direction, an answer to the following question will be sought:

- Does the meaning of life differ according to socio-demographic data such as gender, age, work experience, sector type and size of the city?

This study is classified as quantitative research and is not experimental. Meaning of Life Scale, which was adapted into Turkish by Demirdağ and Kalafat, was used as a measurement tool. The population of the study consists of individuals who live in Turkey and have gone through the pandemic process. The sample consists of 1652 individuals who live in Turkey, have experienced the pandemic process in Turkey and differ in terms of various demographic information. The data were collected remotely via the online method due to the impact of the (Covid-19) pandemic and the fact that data would be collected from individuals from various cities. The importance of collecting data from different cities is to ensure that the data are grouped as the data of Istanbul, Ankara and Izmir cities, which are called metropolises, and the cities outside these cities. In order to measure these in a meaningful way, the scale was distributed to various cities by random sampling method.

The data were analysed using SPSS-22 software. A frequency table was created for socio-demographic questions. In order to see the differences in group averages of variables, independent sample t-test was applied for variables with 2 groups and One-Way ANOVA Analysis was applied for variables with 3 or more groups. Pearson correlation analysis was applied to determine the direction and strength of the relationship between the scales. The analyses were applied at alpha=0.05 level.

Within the framework of the Meaning of Life Scale, we are able to make comments on the meaning of life, the meaning sought in life and the meaning currently found in life for adults who have experienced the Covid-19 pandemic in Turkey. These comments can guide experts

not only about the reflections or ongoing effects of the Covid process, but also in similar situations that may arise in the future. The period during which the commentary part of this study was written includes the great southeastern earthquake that occurred on 6 February 2023. In such processes, which have similar characteristics such as affecting people en masse, carrying life risks and causing the death of their relatives, the data that experts may need can be presented. In addition, since the data were collected in a short period of time, this study does not allow comparison in terms of timing and allows interpretation by looking at the differences within the same group. This may allow us to make a general comment on the differentiated demographic characteristics of individuals. In this way, it can help experts in the field by understanding which variables can be differentiated.

Before the study, while there was an expectation that variables such as income, education, work experience, marriage, having children would roughly differentiate individuals positively in terms of the meaning of life, the results and subscales presented a more detailed and different picture. When the existing meaning of life and the meaning of life sought by the individuals in question are considered separately, it is seen that the expectations regarding the existing meaning have not come to naught. However, a consistent situation was observed above the expectations in terms of the meaning trying to be found. The variables of low income, education level, work experience, being single and not having children positively differentiated the individuals in terms of the meaning they tried to find. If a summarised interpretation can be made in the light of these data on the meaning of life, it can be inferred that individuals who are disadvantaged in terms of income or experience, who are not yet married or who have not yet had children make an effort to make sense of life and that they have some meanings as they gain experience/advantage in these matters.

Keywords: *meaning of life, pandemic, positive psychology*

Covid-19 Sürecinde Yetişkinlerin Yaşamdaki Anlamlarının İncelenmesi

Dünya Sağlık Örgütü, COVID-19 vakalarının uluslararası olarak artması nedeniyle küresel bir salgın ilan etti. Salgının ilerlemesini azaltmak için günlük hayatı etkileyen pek çok önlem alındı. Bu önlemler arasında sosyal mesafeler, evde kalma, yurt dışı ve şehirlerarası seyahatlerde kısıtlamalar, maske kullanımı ve ortak alanların kapatılması yer almaktadır ve tüm bunlar bireylerin yaşamlarında dramatik değişimler meydana getirmiştir. Literatüre bakıldığında bu dönemde yapılmış çalışmalarda ağırlıklı olarak bireylerin yaşadığı psikolojik zorluklar ele alınmışken, bireylerin şükür, iyi oluş, yaşamın anlamı gibi durumlarının daha az dikkate alındığıi ihtiyaç olarak görülmüştür. Bu çalışma COVID-19 ile birlikte değişen hayatımızda bireylerin bu sürece yaşamın anlamı açısından nasıl geçirdiklerini anlamaya çalışacaktır. Bununla birlikte, demografik özelliklerin yaşamın anlamı konusunda nasıl farklılaştığı da incelenmiştir.

"COVID-19 sürecini Türkiye'de geçirmiş bireylerin iyi oluş, yaşamın anlamı ve şükür seviyeleri arasında nasıl bir ilişki vardır?" araştırma sorusudur. Bu soru, yüksek lisans tezinin temelini oluşturmaktadır. Bu kongrede, COVID-19 sürecini Türkiye'de geçirmiş bireylerin yaşamın anlamlarının çeşitli demografik farklılıklara göre incelenmesi ön bulgularla gösterilecektir. Bu doğrultuda şu soruya yanıt aranacaktır:

• Yaşamın anlamı, sosyo-demografik verilerden cinsiyet, yaş, iş tecrübesi, sektör çeşidi ve şehrin büyüklüğüne göre farklılık gösterir mi?

Bu çalışma nicel araştırmalar sınıfındadır ve deneysel değildir. Ölçüm aracı olarak Demirdağ ve Kalafat'ın Türkçe uyarlamasını yaptığı Yaşamın anlamı Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanının evreni, Türkiye'de yaşayan ve pandemi sürecini geçirmiş bireylerden oluşmaktadır. Örneklem ise, Türkiye'de yaşayan, pandemi sürecini Türkiye'de geçirmiş ve çeşitli demografik bilgiler açısından farklılaşan 1652 adet bireyden oluşmaktadır. Veriler, toplandığı dönemde yaşanan, (Covid-19) pandemisinin etkisiyle ve çeşitli şehirlerden bireylerden veri toplanacak olması sebebiyle çevrimiçi yolla uzaktan toplanmıştır. Farklı şehirlerden veri toplamanın önemi, metropol olarak adlandırılan İstanbul, Ankara ve İzmir şehirlerinin verileri ile bunların dışında kalan şehirler olarak verilerin gruplanmasını sağlamaktır. Bunların anlamlı bir şekilde ölçülebilmesi için rastgele örnekleme yöntemi ile ölçek çeşitli illere dağıtılmıştır. Veriler SPSS-22 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Sosyo-demografik sorular için frekans tablosu oluşturulmuştur. Değişkenlerin grup ortalamalarındaki farklılıkları görebilmek için 2 gruplu değişkenlerde bağımsız örneklem t-test, 3 ve daha fazla gruplu değişkenlerde One-Way ANOVA Analizi uygulanmıştır. Ölçeklerin birbirleri arasındaki ilişkinin yönünü ve gücünü tespit edebilmek için pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Analizler alfa=0,05 seviyesinde uygulanmıştır.

Yaşamın Anlamı Ölçeği çerçevesinde, Covid-19 pandemi sürecini Türkiye'de geçiren yetişkinlerin yaşamın anlamı, yaşamda aranan anlam ve mevcut olarak yaşamda bulunan anlamına dair yorumlar yapabiliyoruz. Bu yorumlar, sadece Covid sürecinin yansımaları ya da devam eden etkilerine dair değil, ileride ortaya çıkabilecek benzeri durumlarda da uzmanlara yön gösterebilir. Bu çalışmanın yorum kısmının yazıldığı süreç 6 Şubat 2023'te meydana gelen büyük güneydoğu depremini de kapsamaktadır. Kitlesel olarak insanları etkileme, hayati risk taşıma ve yakınlarının ölümüne sebep olma gibi kimi özellikleri benzeyen bu gibi süreçlerde uzmanların ihtiyaç duyabileceği veriler sunulabilir. Ayrıca bu çalışma, kısa bir zaman zarfında

veriler toplandığı için zamanlama olarak kıyasa izin vermemekte ve ilişkisel ya da aynı grup içerisindeki farklara bakarak yorum yapmaya müsade etmektedir. Bu durum, bireylerin farklılaşan demografik özelliklerine dair genel bir yorum yapmamızı sağlayabilir. Bu yolla hangi değişkenin farklılaşabildiğini anlayıp sahada uzmanlara yardımcı olabilir.

Çalışma öncesinde yaşamın anlamı olgusu ele alınırken gelir, eğitim, iş tecrübesi, evlilik, çocuk sahibi olma gibi değişkenlerin kabaca yaşamın anlamı konusunda bireyleri pozitif ayrıştıracağı beklentisi varken sonuçlar ve alt ölçekler ok daha detaylı ve farklı bir tablo sunmuştur. Söz konusu kişilerde mevcut olan yaşamın anlamı ve aradıkları yaşam anlamı olarak ayrı ayrı ele alındığında var olan anlam hususunda beklentiler boşa çıkmamış görülmektedir. Fakat bulunmaya çalışan anlam konusunda bekletinlerin üzerinde tutarlılıkta bir durum görülmüştür. Düşük gelir, eğitim seviyesi, iş tecrübesi, bekarlık ve çocuk sahibi olmama değişkenleri bireylerde bulunmaya çalışılan anlam konusunda bireyleri pozitif olarak ayrıştırmıştır. Yaşamın anlamı konusunda bu veriler ışığında özet bir yorum yapılacak olursa; gelir ya da tecrübe konusunda dezavantajlı olan, henüz evlenmemiş ya da çocuk sahibi olmamış kişilerin yaşamı anlamlandırma konusunda çaba gösterdiği ve bu konularda tecrübe/avantaj kandıkça da bazı anlamlara sahip oldukları çıkarımı yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: *pandemi, pozitif psikoloji, yaşamın anlamı*

Teaching Creative Thinking Skill in 6-9 Year Old Children Through Synectics Method Using 3D Book: A Case Study

Dr. Öğr. Üyesi Sevil MOMENİ SHABANI, T.C İstanbul Kültür Üniversitesi

Introduction: Creative thinking is a necessity for today's people and the problem of children in a complex world makes education based on creativity inevitable. The promotion of creativity in childhood is effective throughout a person's life. Researchers believe that creative thinking can be improved with education and the best time to progress in creativity is between the ages of 2 and 10. The teaching-learning approach in schools is currently in favor of storing information and getting high grades, and this approach weakens the curiosity and creativity skills of students, while educational centers should provide suitable opportunities to improve the creativity skills of children. Preparing a 3D educational book with prominent images is considered one of the active and creative learning methods, because a 3D or Pop-Up Books create more motivation for learning in children and give moving and dynamic features to the book and establishes a relationship with the child beyond the text. In this research, for the first time 3D educational materials have been used to teach creative skill improvement techniques. **Materials and methods**: Three-dimensional paper educational materials were prepared to teach creative skills using the Synectics method. Subsequently, five children aged 6 to 9 years were selected using convenience sampling as participants for creative thinking instruction employing this method. Following the acquisition of consent from parents to utilize the 3D book for teaching creative skills through the innovation method, training sessions were conducted in three one-hour sessions. The Torrance Test for Creative Thinking-Figural was administered before and after the intervention to assess changes in creative thinking skills. Results: The findings show that teaching creative skills by the method of Synectics using a 3D book can improve creative thinking skills in the four dimensions of fluency, flexibility, originality, and elaboration. Children stated that the educational content was very beautiful and attractive.

Conclusion: Teaching creative thinking skills by Synectics method using 3D books is effective in improving creative thinking skills, but to check its effectiveness, it is necessary to design and implement a study with a larger sample size.

Keywords: *Creative thinking, synectics, Pop-Up books, children*

6-9 Yaş Aralığındaki Çocuklarda Sinektik Yöntemi ile 3 Boyutlu Kitap Kullanarak Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Öğretimi: Bir Vaka Çalışması

Giriş: Yaratıcı düşünme, günümüz toplumunda kaçınılmaz bir gereklilik haline gelmiştir ve çocuklar, karmaşık bir dünyada karşılaştıkları sorunlar için yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmelidirler. Çocukluk döneminde yaratıcılığın teşvik edilmesi, bir bireyin ömrü boyunca etkili olabilecek önemli bir faktördür. Araştırmacılar, yaratıcı düşünce becerilerinin eğitim yoluyla geliştirilebileceğine ve yaratıcı yeteneklerin en iyi şekilde 2-10 yaş arasında geliştirilebileceğine inanmaktadırlar. Günümüz okullarındaki öğretim yaklaşımı genellikle bilgi depolamaya ve yüksek notlar almaya odaklanmıştır. Ancak, bu yaklaşım öğrencilerin merak duygularını ve yaratıcılık yeteneklerini zayıflatabilir. Bu nedenle eğitim kurumları, çocukların yaratıcılık becerilerini geliştirmeleri için uygun fırsatlar sunmalıdır. 3 boyutlu eğitim materyalleri, dikkat çekici görsellerle hazırlanan, aktif ve yaratıcı bir öğrenme yöntemi olarak kabul edilir. 3 Boyutlu veya Pop-Up kitaplar, çocuklarda öğrenmeye daha fazla motivasyon sağlar ve kitaba hareketli ve dinamik özellikler kazandırarak, metin ötesinde çocuklarla bir ilişki kurar. Bu araştırmada, yaratıcı becerilerin geliştirilmesi amacıyla ilk kez 3 boyutlu eğitim materyalleri kullanılmıştır.

Yöntem: Sinektik yöntemi kullanılarak yaratıcı becerileri öğretmek için üç boyutlu kağıt eğitim materyalleri hazırlanmıştır. Daha sonra, 6 ila 9 yaşlarındaki beş çocuk, bu yöntemin kullanıldığı yaratıcı düşünme eğitimi için katılımcı olarak kolayda örnekleme yoluyla seçilmiştir. Ebeveynlerden inovasyon (yenilikçilik) yöntemiyle yaratıcı becerilerin öğretimi için 3 boyutlu kitabın kullanılmasına yönelik onay alınmasının ardından, eğitim oturumları bir saatlik üç oturumda gerçekleştirilmiştir. Torrance Yaratıcı Düşünme Testi, şekilsel (TYDT) yaratıcı düşünme becerilerindeki değişiklikleri değerlendirmek için müdahaleden önce ve sonra uygulanmıştır.

Bulgular: Bulgular, yaratıcı becerilerin 3 boyutlu bir kitap kullanılarak Sinektik yöntemiyle öğretilmesinin, akıcılık, esneklik, özgünlük (orijinallik) ve ayrıntılama (detaylara girme-zenginleştirme) olmak üzere dört boyutta yaratıcı düşünme becerilerini geliştirebileceğini göstermektedir.

Sonuç: Yaratıcı düşünme becerilerinin Sinektik yöntemiyle 3 boyutlu kitaplar kullanılarak öğretilmesi, yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesine olumlu bir etki yapmaktadır. Ancak, bu etkililiğin daha kesin bir şekilde değerlendirilmesi için daha geniş bir örneklem büyüklüğüne sahip bir çalışmanın tasarlanması ve uygulanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yaratıcı düşünme, sinektik, Pop-Up kitaplar, çocuklar*

Investigation of Self-Regulated Learning in Secondary School Students Based on Phenomenological Design

Lisansüstü Öğrencisi Betül Tohumcu, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümleri; Arş. Gör. Fatma Nur Aras Kemer, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümleri; Psikolojik Danışman Mustafa Kemer, Sincan Rehberlik ve Araştırma Merkezi; Prof. Dr. Arif Özer, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümleri

Aim: Self-regulated learning means that students are able to set their own goals and are in control of their learning process. This skill improves students' problem-solving abilities, enables them to be more independent, increases their motivation and self-confidence, reduces the need for constant intervention by parents to help their children, and allows teachers to spend less time on classroom management and more time on pedagogical skills. Research shows that not all children develop the same level of self-regulated learning skills, despite school failure being one of the most common problems. Furthermore, it has been observed that there needs to be more research on guidance and counseling in Turkey regarding the self-management and self-regulation of these children. Therefore, the research investigated how students develop self-regulated learning and how parental involvement, self-management skills, motivation, and self-efficacy predict self-regulated learning.

Methodology: A qualitative study based on a phenomenological design was conducted with middle school students who have high self-regulation skills, their parents, and teachers. A qualitative study was conducted with middle school students with high self-regulation skills, their parents, and teachers based on a phenomenological design. A total of 53 students, 40 parents, and 20 teachers participated in the study using criterion sampling. The interviews were conducted using semi-structured interview questions prepared by the researchers. Six focus group interviews each were carried out with the students and the teachers, and 20 individual interviews were conducted with the teachers. Group interviews lasted from 1.35 to 2.15 minutes and individual interviews from 25 to 45 minutes. The researchers used content analysis to analyze the interview recordings by using MAXQDA 20 software. The credibility, reliability, and objectivity of the findings were checked using methods such as member checking, negative case analysis, rich and extensive description, and controlling for researcher bias. First, open coding is used to establish concepts and categories, and then axial coding is used to establish relationships between categories and bring the data together in new ways.

Findings: The findings demonstrated that the children established objectives, possessed an intrinsic motivation, adhered to an organized learning agenda, received assistance from their immediate surroundings, participated in activities that fostered problem-solving and memory skills, and revised their coursework daily. The research also pointed out that they perused additional educational resources, arranged their study environments, and restricted their usage of electronic devices beyond academic responsibilities. The study found that parents aid their children with their schoolwork by providing resources, collaborating, cultivating responsibility, monitoring progress, recognizing accomplishments, considering interests and abilities, organizing social activities, and upholding communication with educators and other parents. The study found that teachers noticed parents of self-regulated students communicated more with them and followed up on their children. Additionally, they observed that self-regulated students excel in planning and organizing and have higher self-confidence.

Conclusion: Considering everything, it may be concluded that students, parents, and teachers have responsibilities and should work together to achieve self-regulated learning of children.

Keywords: *Self-regulated learning, self-efficacy, motivation, family involvement, self-management skills*

Ortaokul Öğrencilerinde Öz Düzenlemeli Öğrenmenin Fenomenolojik Tasarıma Göre İncelenmesi

Amaç: Öz-düzenlemeli öğrenme, öğrencilerin kendi hedeflerini belirleyebilmeleri ve öğrenme süreçlerinin kontrolünü ellerinde tutabilmeleri anlamına gelmektedir. Bu beceri, öğrencilerin problem çözme yeteneklerini geliştirmekte, daha bağımsız olmalarını sağlamakta, motivasyonlarını ve özgüvenlerini artırmakta; ebeveynlerin çocuklarına yardım etmek için sürekli müdahale etme ihtiyacını azaltmakta ve öğretmenlerin sınıf yönetimine daha az, fakat eğitsel faaliyetlere daha fazla zaman ayırmasına olanak tanımaktadır. Araştırmalar, okul başarısızlığı en yaygın sorunlardan biri olmasına rağmen, tüm çocukların aynı düzeyde öz-düzenlemeli öğrenme becerileri geliştirmediğini göstermektedir. Ayrıca Türkiye'de bu çocukların özyönetim ve öz-düzenlemelerine yönelik rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında araştırma eksikliği olduğu gözlemlenmektedir. Bu sebeple, araştırmada öğrencilerin öz düzenlemeli öğrenmeyi nasıl geliştirdikleri; ebeveyn katılımlarının, öz-yönetim becerilerinin, motivasyonlarının ve öz-yeterliklerinin öz-düzenlemeli öğrenmelerini nasıl etkiledikleri araştırılmıştır.

Yöntem: Öz düzenleme becerisi yüksek ortaokul öğrencileri, ebeveynleri ve öğretmenleri ile fenomenolojik desene dayalı nitel bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere öğrenmelerini nasıl düzenledikleri, ebeveynlerine çocuklarının öğrenmelerini düzenlemelerinde nasıl destek oldukları, öğretmenlere öz-düzenlemeleri yüksek öğrencilerin diğerlerinden nasıl farklılaştığına yönelik gözlemledikleri sorulmuştur. Ölçüt örnekleme yöntemiyle yapılan araştırmaya 53 öğrenci, 40 veli ve 20 öğretmen katılmıştır. Görüşmeler araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler ve öğretmenlerle altışar odak grup görüşmesi, öğretmenlerle ise 20 bireysel görüşme gerçekleştirilmiştir. Grup görüşmeleri 1,35 ile 2,15 dakika, bireysel görüşmeler ise 25 ile 45 dakika sürmüştür. Araştırmacılar MAXQDA 20 yazılımını kullanarak görüşme kayıtlarını analiz etmek için içerik analizini kullanmışlardır. Bulguların inandırıcılığı, güvenilirliği ve objektifliği üye kontrolü, olumsuz durum analizi, zengin ve kapsamlı açıklama ve araştırmacı yanlılığının kontrol edilmesi gibi yöntemler kullanılarak kontrol edilmiştir. Öncelikle kavramları ve kategorileri oluşturmak için açık kodlama; ardından kategoriler arasında ilişkiler kurmak ve verileri yeni yollarla bir araya getirmek için eksenel kodlama benimsenmiştir.

Bulgular: Çocukların hedefler belirlediklerini, içsel bir motivasyona sahip olduklarını, organize bir öğrenme gündemine bağlı kaldıklarını, yakın çevrelerinden yardım aldıklarını, problem çözmeyi kolaylaştıran ve hafıza becerilerini geliştiren etkinliklere katıldıklarını ve ders çalışmalarını günlük olarak gözden geçirdiklerini göstermiştir. Araştırma ayrıca öğrencilerin ek eğitim kaynaklarını incelediklerini, çalışma ortamlarını düzenlediklerini ve akademik sorumlulukların ötesinde elektronik cihaz kullanımlarını kısıtladıklarını da belirtmiştir. Araştırma, ebeveynlerin kaynak sağlayarak, iş birliği yaparak, sorumluluk geliştirerek, ilerlemeyi izleyerek, başarıları takdir ederek, ilgi ve yetenekleri göz önünde bulundurarak, sosyal aktiviteler düzenleyerek ve eğitimciler ve diğer ebeveynlerle iletişimi sürdürerek çocuklarına okul çalışmalarında yardımcı olduklarını bulmuştur. Araştırma, öğretmenlerin öz düzenleme sahibi öğrencilerin ebeveynlerinin kendileriyle daha fazla iletişim kurduğunu ve çocuklarını takip ettiğini fark ettiğini ortaya çıkarmıştır. Ek olarak, öz düzenleme yapabilen öğrencilerin planlama ve organize etme konusunda başarılı olduklarını ve özgüvenlerinin daha yüksek olduğunu gözlemlemişlerdir.

Sonuç: Her şey göz önüne alındığında, öz-düzenlemeli öğrenmenin sağlanmasında öğrenci, veli ve öğretmenlerin sorumlulukları olduğu ve birlikte çalışmaları gerektiği sonucuna varılabilir.

Anahtar Kelimeler: *öz-düzenlemeli öğrenme, öz-yeterlik, motivasyon, aile katılımı, öz-yönetim becerileri*

"Put your oxygen mask on first" Self-care skills and post-earthquake experiences of mental health workers at the university counseling center.

Uzm. Psk. Danışman Burak Tuna, Kadir Has Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Özlem Haskan Avcı, Hacettepe Üniversitesi

Introduction: Psychological assistance services offered by universities have become widespread and diversified over the years in Turkey. In addition to the common difficulties that have persisted over the years, there are also different sources of stress for mental health professionals serving in counseling centers with organizational and managerial differences. After the earthquakes in our country, the psychological help needs of university students and staff were first met by mental health professionals serving within universities. Self-care of mental health professionals is stated as an ethical responsibility by different professional associations and is seen as necessary for effective psychological help.

Aim: Within the scope of this study, it is aimed to reveal how mental health professionals serving at the university maintain their self-care and their experiences after the earthquake.

Method: Purposive sampling methods, criterion-based and snowball sampling methods, were used in the study. In this context, thirty mental health professionals serving at fourteen different cities were reached. In addition to individual interviews, focus group interviews were conducted as a data collection method. Individual interviews were conducted with mental health professionals serving at universities in metropolitan cities. In order to examine the earthquake and post-earthquake experiences in more detail, the planned focus group interviews were aimed to be conducted with mental health professionals serving in the cities affected by the earthquake. The obtained transcripts were analyzed with a deductive approach within the scope of qualitative research, after the approval of the participants.

Results: The first findings that emerged in the qualitative analysis were repeated as the difficulties frequently encountered by mental health professionals providing services within the university as insufficient staff, increased desire for psychological help, economic concerns and lack of supervision assistance. It was shared by some participants that these sources of stress resulted in physical/emotional exhaustion. The most frequently shared self-care strategies by participants included nurturing relationships, hobbies unrelated to their profession, healthy boundaries, and minding the body. The issues that the participants had difficulty with during the earthquake period were that it was emotionally difficult to listen to traumatic experiences, having difficulty listening to client problems outside the earthquake agenda, and not being able to get away from their own experiences. **Conclusio**n: As a result of the study, it is aimed to reveal what the self-care skills of mental health professionals serving the university are, how they maintain their well-being in extraordinary situations such as an earthquake disaster, and what difficult experiences they have. It is expected that this study will guide the design of a group study to increase the self-care skills of mental health professionals.

Keywords: *counselors' self-care, university counseling centers, earthquake, stress, burnout, qualitative analysis*

"Oksijen maskenizi ilk önce kendinize takın" Üniversite psikolojik danışma merkezindeki ruh sağlığı çalışanlarının öz-bakım becerileri ve deprem sonrası deneyimleri

Giriş: Üniversiteler kapsamında sunulan psikolojik yardım hizmetleri Türkiye'de yıllar içerisinde yaygınlaşmakta ve çeşitlenmektedir. Organizasyonel ve yönetimsel farklılıklara sahip olan psikolojik danışma merkezlerinde hizmet veren ruh sağlığı çalışanları için yıllar içerisinde devam eden ortak zorluklara ek olarak farklılaşan stres kaynakları da mevcuttur. Ülkemizde yaşanan depremler sonrasında üniversite öğrencilerinin ve personelinin psikolojik yardım ihtiyaçları da ilk olarak üniversiteler bünyesinde hizmet veren ruh sağlığı çalışanları tarafından karşılanmıştır. Ruh sağlığı çalışanlarının öz-bakımı farklı meslek dernekleri tarafından bir etik sorumluluk olarak belirtilmekte ve etkili bir psikolojik yardım için gerekli olarak görülmektedir.

Amaç: Bu çalışma kapsamında üniversite bünyesinde hizmet veren ruh sağlığı çalışanlarının öz-bakımlarını nasıl sürdürdükleri ve deprem sonrasındaki deneyimlerinin ortaya çıkarılması hedeflenmiştir.

Yöntem: Çalışmada amaçlı örneklem yöntemlerinden kritere dayalı ve kar topu örnekleme yöntemlerinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda on dört farklı şehirde hizmet veren otuz ruh sağlığı çalışanına ulaşılmıştır. Veri toplama yöntemi olarak bireysel görüşmelere ek olarak odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Bireysel görüşmeler büyükşehirlerdeki üniversitelerde hizmet veren ruh sağlığı çalışanlarıyla yapılmıştır. Deprem ve deprem sonrasındaki deneyimlerin daha detaylı olarak incelenebilmesi için planlanan odak grup görüşmeleri ise depremden etkilenen şehirlerde hizmet veren ruh sağlığı çalışanlarıyla yürütülmesi hedeflenmiştir. Elde edilen deşifreler katılımcıların onayı sonrası nitel araştırma kapsamında tümdengelim yaklaşımıyla analiz edilmiştir.

Bulgular: Nitel analizde ortaya çıkan ilk bulgular üniversite bünyesinde hizmet sunan ruh sağlığı çalışanlarının sık karşılaştıkları zorlukların yetersiz personel, artan psikolojik yardım isteği, ekonomik kaygılar ve süpervizyon yardımının sunulmaması olarak tekrarlanmıştır. Bu stres kaynaklarının kimi katılımcılar tarafından fiziksel/duygusal tükenmeyle sonuçlandığı paylaşılmıştır. Katılımcılar tarafından en sık paylaşılan öz-bakım stratejileri arasında besleyici ilişkiler, meslekleriyle ilişkili olmayan hobiler, sağlıklı sınırlar ve bedeni önceliklendirme olarak sıralanmıştır. Katılımcıların deprem döneminde zorlandıkları konular ise travmatik deneyimleri dinlemenin duygusal olarak zor olması, deprem gündemi dışındaki danışan problemleri dinlemekte zorlanmak ve kendi deneyimlerinden sıyrılamamak olarak ortaya çıkmıştır. **Sonuç:** Çalışma sonucunda üniversite bünyesine hizmet veren ruh sağlığı çalışanlarının öz-bakım becerilerinin neler olduğu ve deprem afeti gibi olağanüstü durumlarda kendi iyi oluşlarını nasıl sürdürdükleri ve hangi zorlu deneyimleri yaşadıklarının ortaya çıkarılması hedeflenmektedir. Bu çalışmanın ruh sağlığı çalışanlarının öz-bakım becerilerini arttırıcı bir grup çalışmasının tasarlanmasında kılavuzluk etmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik danışman öz-bakımı, psikolojik danışma merkezleri, deprem, stres, tükenmişlik, nitel analiz*

Establishing Oneself in the Adult World: The Relationship Between Existential Loneliness and Psychological Symptoms

Uzm. Psk. Danışman Fatma Betül Karalı, Marmara Üniversitesi; Prof. Dr. İbrahim Keklik, Hacettepe Üniversitesi

The concept of existential loneliness, often studied in the context of old age, grief, and various chronic illnesses, has begun to gain prominence in studies involving participants in young adulthood, a period when individuals are striving to find their place in adult life. The aim of this research is to examine the differentiation of existential loneliness in young adults according to various demographic variables (gender, student/graduate status, romantic relationship, working status, job satisfaction) and its relationship with psychological symptoms. The study group consisted of 341 participants, including 119 3rd and 4th-year undergraduate students continuing their education in guidance and psychological counselling programs at universities in different regions of Turkey, and 222 psychological counsellors who graduated from relevant university departments. The average age of the 341 participants was 24.5 years (sd = 2.9). In the data collection process of the study, the Existential Loneliness Scale, Brief Symptom Inventory and the Personal Information Form created by the researcher were used, and the data were collected in two ways: online and face-to-face. Under the research problems addressed, independent sample t-test, one-way analysis of variance, Pearson correlation analysis and multiple regression analysis were performed in the R-based open-source Jamovi 2.3.18 program. According to the research findings, while the existential loneliness levels of the participants did not differ significantly according to gender; It showed significant differences according to student/graduate status, romantic relationship status, working status and job satisfaction. The multiple regression analysis showed that the sub-dimensions of existential loneliness, loneliness in social ties, loneliness in close relationships and finding meaning in life, predicted psychological symptoms positively and significantly. Existential loneliness explained 48% of the psychological symptom variance in three subscales. These findings emphasise the significance of existential loneliness in young adults during their transition into adult roles. The implications of the research were discussed and interpreted within the context of adult development literature and suggestions were presented for both researchers and practitioners.

Keywords: *existential loneliness, psychological symptoms, young adulthood*

Yetişkin Dünyasında Yer Edinmek: Varoluşsal Yalnızlık ve Psikolojik Belirti İlişkisi

Alan yazında yaşlılıkla, yasla ve çeşitli kronik hastalıklarla ilişkili sıklıkla çalışılan varoluşsal yalnızlık kavramı, kişilerin yetişkin yaşamında kendilerine bir yer edinmeye çalıştıkları genç yetişkinlik dönemindeki katılımcılarla yapılan kimi çalışmalarda öne çıkmaya başlamıştır. Bu araştırmanın amacı, genç yetişkinlerde varoluşsal yalnızlığın çeşitli demografik değişkenlere (cinsiyet, öğrenci/mezun olma durumu, romantik ilişki, çalışma durumu, iş memnuniyeti) göre farklılaşma durumunu ve psikolojik belirti ile ilişkisini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin farklı bölgelerindeki üniversitelerde rehberlik ve psikolojik danışmanlık lisans programında öğrenimine devam eden lisans 3. ve 4. sınıf öğrencileri (119) ve üniversitelerin ilgili bölümünden mezun olmuş psikolojik danışmanlardan (222) uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiş 341 katılımcı oluşturmuştur. Katılımcıların yaş ortalaması 24.5 (ss=2.9)'tir. Araştırmanın veri toplama sürecinde Varoluşsal Yalnızlık Ölçeği, Kısa Semptom Envanteri ve araştırmacı tarafından oluşturulmuş Kişisel Bilgi Formu kullanılmış, veriler online ve yüz yüze olmak üzere iki şekilde toplanmıştır. Ele alınan araştırma problemlerine uygun olarak R temelli açık kaynak kodlu Jamovi 2.3.18 programında bağımsız örneklem t- testi, tek yönlü varyans analizi, pearson korelasyon analizi ve çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre katılımcıların varoluşsal yalnızlık düzeyleri cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermezken; öğrenci/mezun olma durumuna, romantik ilişki durumuna, çalışma durumuna ve iş memnuniyetine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermiştir. Yapılan çoklu regresyon analizinde varoluşsal yalnızlığın sosyal bağlarda yalnızlık, yakın ilişkilerde yalnızlık ve hayatta anlam bulma alt boyutlarının psikolojik belirtiyi pozitif yönde, anlamlı derecede yordadığı görülmüştür. Varoluşsal yalnızlık üç alt boyutta psikolojik belirti varyanslarının %48'ini açıklamıştır. Çalışma sonuçlarından yola çıkılarak genç yetişkinlerde yetişkinlik rollerini üstlenme sürecinde varoluşsal yalnızlığa dikkat çekilmiş ve yetişkin gelişimi alan yazını çerçevesinde bulgular tartışılarak araştırmacı ve uygulamacılara öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *genç yetişkinlik, psikolojik belirti, varoluşsal yalnızlık*

Development of the Rumination Beliefs Scale

Uzm. Psk. Danışman Umut AYDOĞDU, Burdur Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü; Prof. Dr. Özlem TAGAY, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Subject of the Research: Rumination; It is defined as repetitive and excessive thinking about a problem that has been experienced or continues to be experienced in the past (Wells, 2009) and is an important diagnostic criterion in depression (Türkçapar, 2017). In this context, research was conducted to develop the Rumination Beliefs Scale to be used both in diagnosing clients with rumination problems and in research processes.
Problem of the Research: Is the Rumination Beliefs Scale developed for emerging adults valid and reliable?
Purpose of the research: Purpose of the research; To develop a Rumination Beliefs Scale for emerging adults.
Limitations of the Research: The research is limited to students continuing education and training at Burdur Mehmet Akif Ersoy University in the 2022-2023 academic year.
Assumptions of the Research:
1. Individuals who participated in the research gave reliable and accurate answers to the items in the measurement tools.
2. Individuals who participated in the research answered the scale items sincerely and sincerely.
Model of the Research: In this research, the descriptive method, one of the general screening models, was preferred. According to Karasar (2012), descriptive research model; It is a research model that aims to describe a situation in a sample group representing the universe, used to determine the cognitions, tendencies, awareness and beliefs of individuals.
Working group:
For the purpose of scale development, the item pool was applied to 410 students studying in different departments at Burdur Mehmet Akif Ersoy University in the fall semester of 2022. Faculties where students study; It consists of vocational schools of education, health and social sciences.
Data Collection Tools:
In the scope of the research; Qualitative interview form, demographic information form, RUMI-Positive Scale, RUMI-Negative Scale were used.
Results:
In the scope of the research; The obtained data were entered into the SPPS 26 Package Program and examined with exploratory factor analysis (EFA). Respectively; Reviewing the literature, conducting qualitative interviews, preparing the item pool, obtaining expert opinions, preparing the scale for pilot application, and validity-reliability analysis were carried out. SPSS 26.0 package program and AMOS program were used in the statistical analysis process. Exploratory factor analysis (EFA) and confirmatory factor analysis (CFA) were conducted to examine the validity of the scale. As a result of EFA, it was seen that the scale consists of 21 items and 3 dimensions. Following EFA, CFA was performed on a sample of 250 people and the scale was confirmed with 3 factors. Cronbach Alpha and Spearman Brown values were calculated, and it was understood that the scale was a reliable scale in line with the reference values.
Conclusion and Recommendations:
It is possible to use the scale developed through the research in both screening and clinical studies. It is recommended to conduct validity and reliability studies of the scale for different age groups.

Keywords: *Rumination, Scale development, Metacognitive mod*

Ruminasyon İnançları Ölçeği Geliştirilmesi

Araştırmanın Konusu: Ruminasyon; geçmişte yaşanmış veya yaşanmaya devam eden bir sorunu, tekrarlayıcı bir biçimde fazlaca düşünme (Wells, 2009) olarak tanımlamakta ve depresyonda önemli bir tanı ölçütü olmaktadır (Türkçapar, 2017). Bu kapsamda hem ruminasyon problemi olan danışanların tanılanması hem de araştırma süreçlerinde kullanılmak üzere Ruminasyon İnançları Ölçeği geliştirmek amacıyla araştırma gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Problemi: Beliren yetişkinler için geliştirilen Ruminasyon İnançları Ölçeği geçerli ve güvenilir midir?

Araştırmanın Amacı: Araştırmanın amacı; beliren yetişkinler için Ruminasyon İnançları Ölçeği geliştirmektir.

Araştırmanın Sınırlılıkları: Araştırma 2022-2023 eğitim öğretim yılında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde eğitim ve öğretime devam eden öğrenciler ile sınırlıdır.

Araştırmanın Sayıltıları

1. Araştırmada katılımcı olarak yer alan bireyler ölçme araçlarındaki maddelere güvenilir ve doğru cevaplar vermişlerdir.

2. Araştırmada katılımcı olarak yer alan bireyler, ölçek maddelerine içten ve samimi olarak cevap vermişlerdir.

Araştırmanın Modeli: Yapılan bu araştırmada genel tarama modellerinden betimsel yöntem tercih edilmiştir. Karasar (2012)'a göre betimsel araştırma modeli; bireylerin, bilişlerini, eğilimlerini, farkındalık ve inançlarını tespit etmek için kullanılan, evreni temsil eden örneklem grubundaki bir durumu betimlemeyi amaçlayan araştırma modelidir.

Çalışma Grubu: Ölçek geliştirme amacıyla madde havuzu, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde 2022 yılı güz döneminde farklı bölümlerde öğrenim gören 410 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülteler; eğitim, sağlık ve sosyal bilimler meslek yüksekokulundan oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları: Araştırma kapsamında; nitel görüşme formu, demografik bilgi formu, RUMİ-Olumlu Ölçeği, RUMİ- Olumsuz Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırma kapsamında; elde edilen veriler SPPS 26 Paket Programına girilmiş, açımlayıcı faktör analizi (AFA) ile incelenmiştir. Sırasıyla; alanyazının incelenmesi, nitel görüşmelerin gerçekleştirilmesi, madde havuzunun hazırlanması, uzman görüşü alınması, ölçeğin pilot uygulamaya hazır hale getirilmesi ve geçerlik- güvenilirlik analizi işlemleri yapılmıştır. İstatiksel analiz sürecinde SPSS 26.0 paket programı ile AMOS programı kullanılmıştır. Ölçeğin geçerliğini incelemek amacıyla açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. AFA sonucunda ölçeğin 21 madde ve 3 boyuttan oluştuğu görülmüştür. AFA' nın ardından 250 kişilik örneklemde DFA yapılmış, ölçek 3 faktör ile doğrulanmıştır. Cronbach Alpha ve Spearman Brown değerleri hesaplanmış, ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğu referans değerler doğrultusunda anlaşılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırma ile geliştirilen ölçeğin hem tarama hem de klinik çalışmalarda kullanılması mümkündür. Fark yaş grupları için ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Ruminasyon, ölçek geliştirme, üstbilişsel model*

A Review On The Effect Of Screen Exposure On Language Development In Early Childhood

Lisansüstü Öğrencisi Pınar Eren Tutar, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Fikriye Eda Karaçul, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

The period between 0 and 6 years of age, known as early childhood, is one of the most critical period in terms of growth. During this period, children's linguistic, social-emotional and physical development accelerates compared to other stages of life, and this has a significant and lasting impact on their future. In order for children to fulfill their developmental tasks in a healthy way, they need environmental diversity where they can gain new experiences, but today, this diversity may include uncontrolled screen exposure with the effect of technological developments. Although there are studies in the literature that reveal the benefits of the use of technological devices in terms of children's language development, the harms of unlimited and uncontrolled use cannot be denied. This study aimed to examine the effect of digital exposure in the home environment on the language development of children aged 0-6 years and to make recommendations to parents. The study focused on the length of screen time, related factors and intervention studies to reduce this time.

Tools and content that render a child's brain passive negatively affect language development. Real-life hands-on experiences are essential for language and brain development. The main task of setting limits and offering real experiences to children who have not yet developed self-control falls to parents. Exposing children to screens, especially for distraction purposes, leads to various behavioral problems in children. Although uncontrolled screen time is known to cause various developmental problems, technological devices contribute to children's language development when used under parental supervision and when educational content is preferred. Considering that children develop many behaviors at home, it is possible to say that parents are models for their children in using technological devices. Parents' unconscious use of technology also negatively affects communication within the family and individualizes family members. Raising awareness of parents about technology addiction, developmental stages in children, media literacy and the importance of using safe internet applications is important in terms of utilizing technological devices. When the literature was reviewed, caregivers need support about the efficient use of technological devices, evidence-based recommendations were made to parents and educators.

Keywords: *early childhood, screen exposure, language development, parent attitudes*

Erken Çocuklukta Ekran Maruziyetinin Dil Gelişimine Etkisi Üzerine Bir Derleme

Erken çocukluk dönemi olarak bilinen 0-6 yaş arası büyüme açısından en kritik dönemlerden biridir. Bu dönemde çocukların dilsel, sosyal-duygusal ve fiziksel gelişimleri yaşamın diğer evrelerine kıyasla hızlanır ve bu durum gelecekleri üzerinde önemli ve kalıcı bir etkiye sahiptir. Çocukların gelişim görevlerini sağlıkla yerine getirebilmeleri için yeni deneyimler edinebilecekleri çevresel çeşitliliğe ihtiyaçları vardır ancak günümüzde bu çeşitliliğe teknolojik gelişmelerin de etkisiyle kontrolsüz ekran maruziyeti dahil olabilmektedir. Alanyazınında teknolojik aletlerin kullanımının çocukların dil gelişimi açısından yararlarını ortaya koyan çalışmalar varsa da sınırsız ve denetimsiz kullanımın zararları da yadsınamaz. Bu çalışma, 0-6 yaş arası çocukların ev ortamındaki dijital maruziyetinin dil gelişimlerine etkisini incelemeyi ve ebeveynlere önerilerde bulunmayı amaçlamıştır. Çalışmada ekran başında geçirilen sürenin uzunluğu, ilgili faktörler ve bu süreyi azaltmaya yönelik müdahale çalışmaları üzerinde durulmuştur.

Çocuğun beynini pasif duruma düşüren araçlar ve içerikler dil gelişimini olumsuz etkiler. Gerçek hayattaki uygulamalı deneyimler ise dil ve beyin gelişimi için elzemdir. Henüz otokontrol geliştirmemiş çocuklara sınır koyma ve gerçek deneyimler sunma noktasında asıl görev ebeveynlere düşmektedir. Özellikle oyalama amacıyla çocukların ekrana maruz bırakılması çocuklarda farklı davranış problemlerini de beraberinde getirmektedir. Ekran süresinin denetimsiz olmasının çeşitli sağlık sorunlarına yol açtığı bilinse de teknolojik aletler ebeveyn denetiminde kullanıldığında ve eğitici içerikler tercih edildiğinde çocukların dil gelişimine katkı sağlamaktadır. Çocukların pek çok davranışı ev ortamında geliştirdiği göz önünde bulundurulduğunda ebeveynlerin teknolojik aletleri kullanma konusunda çocuklarına model olduğunu söylemek mümkündür. Ebeveynlerin bilinçsiz teknoloji kullanımları aynı zamanda aile içi iletişimi olumsuz etkilemekte ve bu durum aile bireylerini bireyselleştirmektedir. Teknoloji bağımlılığı, çocuklarda gelişim dönemleri, medya okuryazarlığı ve güvenli internet uygulamalarının kullanılmasının önemi konusunda ebeveynlerin bilinçlendirilmesi teknolojik cihazlardan yararlanılabilmesi açısından önem taşımaktadır. Alanyazın incelendiğinde ailelerin teknolojik alet kullanımı konusunda yeterli bilgi sahibi olmadığı çıkarımı yapılmış, kanıta dayalı öneriler ile ebeveynlere ve eğitmenlere önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *erken çocukluk, ekran maruziyeti, dil gelişimi, ebeveyn tutumları*

Cognitive Behavioral Therapy of Generalized Anxiety Disorder: Case Report

Uzm. Psk. Danışman Umut AYDOĞDU, Burdur Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü; Prof. Dr. Özlem TAGAY, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Subject of the Research: There are many different pharmacological and psychotherapeutic methods used in the treatment of GAD. The most well-known psychotherapeutic method is cognitive behavioral therapy (CBT). CBT is a therapy method that addresses the way individuals evaluate events, aims to identify unrealistic thoughts, and provides change in thoughts through cognitive restructuring. It is also a school that makes changes in the behavioral dimension following the change in the cognitive field (Türkçapar, 2018). This case report research is being conducted to see to what extent CBT benefits case-by-case in generalized anxiety disorder. It can be seen that there is very little research in this field in the literature.

Problem of the Research: Is cognitive behavioral therapy an effective method in the treatment of generalized anxiety disorder?

Purpose of the research: Purpose of the research; The aim is to determine to what extent cognitive behavioral therapy is a useful method in generalized anxiety disorder.

Limitations of the Research:

1. The research is limited to the therapy process carried out with a female client diagnosed with GAD in 2022.

2. The information regarding the literature within the scope of the research is limited to the accessible theoretical framework.

Assumptions of the Research:

1. Individuals who participated in the research gave reliable and accurate answers to the items in the measurement tools.

2. The individual who participated in the research answered the scale items sincerely and sincerely.

Findings, Conclusion and Recommendations: At the beginning of the therapy process, after 10 sessions with the client; The Beck Anxiety score, which was 29, decreased to 6, the positive belief score about worrying decreased from 24 to 13 after the therapy process, the belief score that worrying is dangerous or harmful decreased from 37 to 9 after the therapy process, and the belief score that worrying cannot be controlled decreased from 24 to 5 after the therapy process. It decreased to . Cognitive behavioral therapy intervention for generalized anxiety disorder; Considering the findings obtained from the measurement tools used and the change in the cognitive and behavioral fields of the case during the sessions, it appears that cognitive behavioral therapy is an effective method in GAD. During the therapy process, Wells's (2009) model was used in the treatment of generalized anxiety disorder, and it was found to be an effective method in the studies using this model in the literature (Ellis et al., 2010; Esbjørn et al., 2015; Esbjørn et al., 2018; McEvoy, 2019, Walczak et al., 2019).

Keywords: *Generalized anxiety disorder, cognitive behavioral therapy, case report*

Yaygın Anksiyete Bozukluğunun Bilişsel Davranışçı Terapisi: Olgu Sunumu

Araştırmanın Konusu

YAB'ın tedavisinde kullanılan birçok farkomolojik ve psikoterapötik yöntem bulunmaktadır. Psikoterapötik yöntemlerden en bilineni ise bilişsel davranışçı terapidir (BDT). BDT, bireylerin olayları değerlendirme biçimini ele alan, gerçekçi olmayan düşünceleri tespit etmeyi amaçlayan, bilişsel yeniden yapılandırma ile düşüncelerde değişikliği sağlayan bir terapi yöntemidir. Ayrıca bilişsel alandaki değişikliğin ardından davranış boyutunda değişiklik yapan bir ekoldür (Türkçapar, 2018).

Yaygın anksiyete bozukluğunda BDT'nin vaka bazında ne oranda fayda sağladığını görmek için bu olgu sunum araştırması yapılmaktadır. Alanyazında bu alanda yapılan araştırmanın bir hayli az olduğu görülmektedir.

Araştırmanın Problemi: Yaygın anksiyete bozukluğun tedavisinde bilişsel davranışçı terapi etkili bir yöntem midir?

Araştırmanın Amacı: Araştırmanın amacı; bilişsel davranışçı terapinin yaygın anksiyete bozukluğunda ne oranda faydalı bir yöntem olduğunun tespit edilmesidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma, 2022 yılında YAB tanısı almış kadın danışan ile yürütülen terapi süreci ile sınırlıdır.

2. Araştırma kapsamında yer alan alanyazınına ait bilgiler ulaşılabilen kuramsal çerçeve ile sınırlıdır.

Araştırmanın Sayıltıları

1. Araştırmada katılımcı olarak yer alan birey ölçme araçlarındaki maddelere güvenilir ve doğru cevaplar vermişlerdir.

2. Araştırmada katılımcı olarak yer alan birey, ölçek maddelerine içten ve samimi olarak cevap vermişlerdir.

Bulgular, Sonuç ve Öneriler

Danışan ile yürütülen 10 oturumun ardından terapi sürecinin başında; 29 olan Beck Anksiyete puanı 6'ya, endişelenmeye dair olumlu inanç puanı 24 iken terapi sürecinin ardından 13'e, endişelenmenin tehlikeli veya zararlı olduğu inanç puanı 37 iken terapi sürecinin ardından 9'a ve endişelenmenin kontrol edilemeyeceği inanç puanı 24 iken terapi sürecinin ardından 5'e gerilemiştir.

Yaygın anksiyete bozukluğuna yönelik yürütülen bilişsel davranışçı terapi müdahalesinin; kullanılan ölçme araçlarından elde edilen bulgular, seanslar sürecinde vakanın bilişsel ve davranışsal alandaki değişimi dikkate alındığında bilişsel davranışçı terapinin YAB'da etkili bir yöntemi olduğu görülmektedir. Terapi sürecinde yaygın anksiyete bozukluğunun terapisinde Wells (2009)'in modeli kullanılmış olup alan yazında bu modelin kullanıldığı çalışmalarda da etkili bir yöntem olduğu görülmüştür (Ellis vd., 2010; Esbjørn vd., 2015; Esbjørn vd., 2018; McEvoy, 2019, Walczak vd., 2019).

Anahtar Kelimeler: *Yaygın anksiyete bozukluğu, bilişsel davranışçı terapi, olgu sunumu*

Investigation of Peer Bullying in an Anatolian High School in Ankara

Prof. Dr. Metin PİŞKİN, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı; Psikolojik Danışman Mahmut YILMAZ, Kırkkonaklar Anadolu Lisesi

This study aimed to reveal the profile of peer bullying in an Anatolian high school in Ankara. The research is a descriptive study in survey model. Research data was collected from a total of 391 students, 240 girls and 151 boys, in May 2023. Peer Bullying Survey developed by Pişkin (2010) was used to collect research data.

According to the findings, 36.8% of high school students stated that they were bullied at least once a week, and 13% stated that they bullied other students at least once a week. It was revealed that 27.1% of the students were only victims, 3.3% were only bullies, 9.7% were both bullies and victims, and 59.8% were neither bullies nor victims. According to these findings, 40.2% of the students are systematically involved in bullying incidents. When the data are examined according to the types of victimization; 28.4% of the students reported that they were verbally bullied, 10.7% reported that they were excluded, 10% reported that gossip was made against them, 9% reported that their belongings were damaged, and 8.7% reported that they were subjected to physical bullying.

When the bully and victim rates are examined by gender, 41.7% of boys and 33.8% of girls reported being bullied; On the other hand, 21.9% of boys and 7.5% of girls stated that they bullied other students. These findings reveal that both bullies and victims are more common among men. The findings showed that the rates of boys being bullied both verbally (M=33.1%; F=25.4%) and physically (M=14.6%; F=5.0%) were significantly higher than girls; On the other hand, it was observed that the rate of girls who were excluded (F = 12.1%; M = 8.6%) and gossiped (F = 12.1%; M = 6.6%) was higher than boys. Although the rate of boys stating that they bully other students is higher than girls in all types of bullying; This difference is much more evident in verbal (M = 19.9%; F = 5.8%) and physical bullying (M = 13.9%; F = 2.1%). When the victimization rates of students are examined according to the grade variable, the highest victimization rate is in the 10th grade (46%), followed by the 9th grade (36.3%) and 11th grade (28.6%). The findings also show that the students who are most exposed to physical bullying are 9th grade students, while the rate of other types of bullying is higher for 10th grade students.

Findings indicate that 35.8% of students were bullied in the classroom, followed by the playground (17.6%) and the corridor (15.3%). When students were asked when they were bullied, 35.5% said it was during the break, 19.4% during the lessons, 17.6% before the first lesson started at school, 11.8% after classes ended and while still at school, and 8.7% after classes ended while they were on their way home.

When students were asked who bullied them, 29.9% said they were bullied by a boy, and 24.3% said they were bullied by a group of boys. Additionally, 22.3% of the students stated that they

were bullied by a girl and 16.9% by a group of girls. Additionally, 12.5% of the students stated that they were bullied by a group of boys and girls together.

Finally, students were asked who they told when they were being bullied. According to the findings, 41.3% of girls and 29.1% of boys stated that they told their friends. Similarly, 32.9 percent of girls and only 13.9 percent of boys stated that they told their parents. Additionally, the rate of male students (22.5%) who did not tell anyone was significantly higher than female students (13.3%). Similarly, while 11.7 percent of victimized girls reported this situation to the school's psychological counselor, it is noteworthy that this rate was only 2.6 percent for boys.

Keywords: *Peer bullying, frequency of bullying, types of bullying, bully, victim, high school students*

Ankara'da Bir Anadolu Lisesinde Akran Zorbalığının İncelenmesi

Ankara'da bir Anadolu lisesinde akran zorbalığının profili çıkarmayı amaçlayan bu araştırmanın modeli tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırma verileri Mayıs 2023 tarihinde 240 kız, 151 erkek olmak üzere toplam 391 öğrenciden toplanmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında Pişkin (2010) tarafından geliştirilen Akran Zorbalığı Anketi kullanılmıştır.

Bulgulara göre lise öğrencilerinin %36,8', haftada en az bir kez zorbalığa uğradığını, %13'ü ise haftada en az bir kez zorbalık yaptıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler %27,1'inin sadece kurban, %3,3'ünün sadece zorba, %9,7'sinin hem zorba hem kurban olduğu, %59,8'inin ise ne zorba ne de mağdur olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgulara göre öğrencilerin %40,2'si sistematik bir şekilde zorbalık olaylarının tarafı olmaktadır. Öğrencilerin hangi tür zorbalığa uğradıkları incelendiğinde, öğrencilerin %28,4'ünün sözel zorbalığa uğradığı, %10,7'sinin dışlandığı, %10'unun aleyhine dedikodu yapıldığı, %9'unun eşyalarına zarar verildiği, %8,7'sinin ise fiziksel zorbalığa uğradığı anlaşılmaktadır.

Zorba ve kurban oranları cinsiyete göre incelendiğinde, erkeklerin %41,7'si, kızların ise %33,8'i zorbalığa uğradığını; buna karşın erkeklerin %21,9'u ile kızların %7,5'i zorbalık yaptığını belirtmişlerdir. Bu bulgular gerek zorba gerekse mağdurların erkekler arasında daha yaygın olduğunu ortaya koymaktadır. Zorbalığa uğrayan erkek ve kızların oranları zorbalık türlerine göre incelendiğinde, erkeklerin hem sözel (E=%33,1; K=%25,4) hem de fiziksel zorbalığa (E=%14,6; K=%5,0) uğrama oranları kızlardan belirgin biçimde daha yüksek iken, kızların ise erkeklere oranla daha fazla dışlandıkları (K=%12,1; E=%8,6) ve dedikoduya uğradıkları (K=%12,1; E=%6,6) anlaşılmaktadır. Zorbalık yaptığını belirten erkeklerin oranı tüm zorbalık türlerinde kızlardan daha yüksek olmasına karşın bu farklılık sözel (E=%19,9; K=%5,8) ve fiziksel zorbalıkta (E=%13,9; K=%2,1) çok daha belirgindir. Öğrencilerin zorbalık uğrama oranları sınıf değişkenine göre incelendiğinde mağdur oranının en fazla 10. Sınıfta olduğu (%46), bunu 9. Sınıf (%36,3) ve 11. Sınıfların (%28,6) izlediği görülmektedir. Bulgular ayrıca fiziksel zorbalığa en fazla uğrayan öğrencilerin 9. Sınıf öğrencileri olduğunu, diğer zorbalık türlerinde 10. Sınıf öğrencilerinin oranının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bulgular öğrencilerin en fazla sınıfta (%35,8) zorbalığa uğradığı, bunu oyun alanı (%17,6) ve koridorun izlediği (%15,3) anlaşılmaktadır. Bulgular ayrıca öğrencilerin %35,5'inin teneffüslerde, %19,4'ünün ders sırasında, %17,6'sının okulda dersler başlamadan önce, %11,8'inin okulda dersler sona erdikten sonra, %8,7'sinin ise okula gidiş veya eve dönüş yolunda zorbalığa uğradığı görülmektedir.

Öğrencilerin %29,9'u bir erkek öğrencinin, %24,3'ü bir grup erkek öğrencinin, %22,3'ü bir kız öğrencinin, %16,9'u bir grup kız öğrencinin, %12,5', ise kız ve erkeklerden oluşan bir grubun zorbalığına uğradığını belirtmiştir.

Öğrenciler zorbalığa uğradığında kızların %41,3'ü ile erkeklerin %29,1'i bu durumu arkadaşlarına anlattıkları; yine kızların %32,9'u anne-babalarına anlatırken, bu oranın erkeklerde %13,9 ile çok daha düşük olduğu görülmektedir. Ayrıca hiç kimseye anlatmayan erkeklerin oranı (%22,5) kızlardan (%13,3) belirgin şekilde daha yüksek bulunmuştur. Benzeri

şekilde kızların %11,7'si okul psikolojik danışmanına anlatırken, bu oranın erkeklerde sadece %2,6 olması dikkati çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Akran zorbalığı, zorbalığın sıklığı, zorbalık türleri, zorba, kurban, lise öğrencileri*

The Mediating Role of Cognitive Flexibility in the Relationship between Career Anxiety and Career Optimism

Prof. Dr. Zeliha Traş, Necmettin Erbakan Üniversitesi; Prof. Dr. Kemal Öztemel, Gazi Üniversitesi ; Dr. Öğr. Üyesi Umay Bilge Baltacı, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

During their university education, individuals undergo various vocational and educational experiences. They are also confronted with various options for making career decisions. The university period is one of the times when individuals make significant decisions regarding their career development. This study aims to examine the mediating role of cognitive flexibility in the relationship between career anxiety and career optimism. The research was conducted using the survey model. The study group of the research consists of university students. Out of the participants in the study, 514 were women (78%) and 168 were men (22%), totaling 762 individuals. The data collection tools used include the Anxiety Sub-dimension of the Emotional and Personality-Related Career Decision-Making Difficulties Scale, the Optimism Sub-dimension of the Career Future Scale, the Cognitive Flexibility Scale, and the Personal Information Form. The data were digitized and collected online. The data were analyzed using the SPSS software and the Process Macro. Before initiating the data analyses, the data of 3 participants identified as outliers were removed from the study's dataset. It was observed that the data met the assumptions of normal distribution. Descriptive statistics were used to determine the demographic characteristics of the study group; Pearson correlation analysis was utilized to determine the relationship between career anxiety, career optimism, and cognitive flexibility variables; and Process Macro Model 4 was employed to identify the mediating role of cognitive flexibility in the relationship between career anxiety and career optimism. Upon examining the findings: According to the results of the Pearson correlation analysis, there is a significant positive relationship between career optimism and cognitive flexibility, and a significant negative relationship with career anxiety. There is a significant negative relationship between cognitive flexibility and career anxiety. Based on the mediation analysis carried out with Process Macro Model 4, it is observed that cognitive flexibility plays a mediating role in the relationship between career anxiety and career optimism. The research findings will be discussed within the framework of the relevant literature, and based on the findings, theoretical and practical suggestions will be provided.

Keywords: *Career Anxiety, Career Optimism, Cognitive Flexibility.*

Kariyer Kaygısı ve Kariyer İyimserliği Arasındaki İlişkide Bilişsel Esnekliğin Aracı Rolü

Üniversite eğitimi sürecinde bireyler çeşitli mesleki ve eğitsel deneyimler yaşamaktadırlar. Kariyer kararı verebilecekleri çeşitli seçeneklerle de karşılaşmaktadırlar. Üniversite dönemi, bireylerin kariyer gelişimi açısından önemli kararları verdikleri dönemlerden biridir. Bu araştırmada kariyer kaygısı ile kariyer iyimserliği arasındaki ilişkide bilişsel esnekliğin aracı rolünü incelemek amaçlanmıştır. Araştırma tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. 514 (%78) kadın ve 168 erkek (%22) olmak üzere 762 kişi araştırmaya katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Duygusal ve Kişilik İlişkili Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeğinin Kaygı Alt Boyutu, Kariyer Geleceği Ölçeğinin İyimserlik Alt Boyutu, Bilişsel Esneklik Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu Kullanılmıştır. Veriler dijital forma aktarılmıştır ve çevrimiçi olarak toplanmıştır. Verilerin analizi SPSS Programı ve Process Macro kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizlerine başlamadan önce uç değer olduğu tespit edilen 3 katılımcının verisi araştırmanın veri setinden çıkarılmıştır. Verilerin normal dağılım varsayımlarını karşıladığı görülmektedir. Verilerin analizinde çalışma grubunun demografik özelliklerini belirlemek için betimsel istatistikler; kariyer kaygısı, kariyer iyimserliği ve bilişsel esneklik değişkenleri arasındaki ilişki belirlemek için Pearson korelasyon analizi; kariyer kaygısı ve kariyer iyimserliği arasındaki ilişkide bilişsel esnekliğin aracı rolünü belirlemek için de Process Macro Model 4 kullanılmıştır. Bulgulara bakıldığında: Pearson korelasyon analizi sonuçlarına göre kariyer iyimserliği ile bilişsel esneklik arasında anlamlı pozitif, kariyer kaygısı ile ise anlamlı negatif bir ilişki vardır. Bilişsel esneklik ile kariyer kaygısı arasında ise anlamlı negatif bir ilişki vardır. Process Macro Model 4 kullanılarak yapılan aracılık analizi sonuçlarına bakıldığında ise bilişsel esnekliğin kariyer kaygısı ve kariyer iyimserliği arasındaki ilişkide aracı rolünün olduğu görülmektedir. Araştırma bulguları ilgili literatür çerçevesinde tartışılacak ve bulgulara dayalı olarak teorik ve pratik önerilere yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer Kaygısı, Kariyer İyimserliği, Bilişsel Esneklik*

Examining The Relationships Between Doomscrolling, Secondary Traumatic Stress For Social Media Users And Meaning Of Life

Lisansüstü Öğrencisi Feyza Yıldızhan, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi; Doç. Dr. Özkan Çıkrıkçı, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ; Doç. Dr. Ahmet Erdem, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

The frequency of encountering negative and traumatic content while browsing social media has increased significantly. Spending time consuming this negative content can sometimes lead to getting caught in an endless cycle of negative news and engaging in doomscrolling behavior. Doomscrolling is conceptualized as the habit of constantly scrolling through social media feeds in search of negative content and news. Doomscrolling, which involves constant and repeated exposure to negative content, negatively affects psychological health and leads to many mental health problems. Considering these negative consequences, it is thought that individuals who are intensively exposed to more than one negative and traumatic content through doomscrolling will also have high levels of secondary traumatic stress. Witnessing a traumatic event, having to listen to explicit accounts of a traumatic event, and having explicit and detailed information about the traumatic event can lead to varying degrees of serious and prolonged stress, in other words, secondary traumatic stress. On the other hand, high stressful situations, life crises and traumatic events may cause individuals to shake their basic beliefs, assumptions and schemas about themselves, others and the world, question the meaning, purpose and beliefs in their lives and even lose them. In this respect, it is thought that there is a negative association between doomscrolling and secondary traumatic stress and the meaning of life. In this context, the aim of this study is to examine the associations between doomscrolling, secondary traumatic stress for social media users and meaning of life. The study group consisted of 316 female (87%), 46 male (12.7%) and 1 participant who did not want to specify their gender (0.3%), totaling 363 participants. The ages of the participants in the study group ranges between 18 and 54, with a mean age of 28.34 (*SD* = 5.11). Pearson product-moment correlation coefficient technique was applied to examine the associations between the variables of the study. According to the correlation analysis findings, there are significant associations between the variables. The results of the study reveal that continuous and prolonged unavoidable exposure to negative content is associated with negative mental health outcomes.

Keywords: *Doomscrolling, secondary traumatic stress, meaning of life*

Felaket Kaydırması (Doomscrolling), Sosyal Medya Kullanıcıları İçin İkincil Travmatik Stres ve Yaşamın Anlamı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Sosyal medyada gezinirken olumsuz ve travmatik içeriklerle karşılaşma sıklığı önemli ölçüde artmıştır. Bu olumsuz içerikleri tüketerek zaman harcamak bazen sonu gelmeyen bir olumsuz haber döngüsüne yakalanmaya ve felaket kaydırması davranışında bulunmaya neden olabilmektedir. Felaket kaydırması sürekli bir şekilde sosyal medya akışlarında olumsuz içerikler ve haberler arayarak gezinme alışkanlığı olarak kavramsallaştırılmaktadır. Olumsuz içeriklere sürekli ve tekrarlanan şekilde maruz kalmayı içeren felaket kaydırması, psikolojik sağlığı olumsuz yönde etkilemekte ve birçok ruh sağlığı sorununa yol açmaktadır. Bu olumsuz sonuçlar göz önüne alındığında, felaket kaydırması yaparak birden fazla olumsuz ve travmatik içeriğe yoğun olarak maruz kalan bireylerin ikincil travmatik stres düzeylerinin de yüksek olacağı düşünülmektedir. Travmatik bir olaya tanıklık etmek, travmatik bir olayın açık anlatımlarını dinlemek zorunda kalmak ve travmatik olay hakkında açık ve detaylı bilgi sahibi olmak değişen derecelerde ciddi ve uzun süreli stresi başka bir ifadeyle ikincil travmatik stresi oluşturabilmektedir.

Diğer yandan yüksek stresli durumlar, yaşam krizleri ve travmatik olaylar bireylerin kendilerine, diğerlerine ve dünyaya yönelik temel inançlarının, varsayımlarının ve şemalarının sarsılmasına, yaşamlarındaki anlamı, amacı ve inançlarını sorgulamalarına ve hatta bunları kaybetmelerine neden olabilmektedir. Bu açıdan felaket kaydırması ve ikincil travmatik stres ile yaşamın anlamı arasında negatif yönde bir ilişki olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı felaket kaydırması, sosyal medya kullanıcıları için ikincil travmatik stres ve yaşamın anlamı arasındaki ilişkileri incelemektir.. Araştırmanın çalışma grubunu, 316 kadın (%87), 46 erkek (%12.7) ve 1 cinsiyetini belirtmek istemeyen (%0.3) olmak üzere toplam 363 katılımcı oluşturmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan katılımcıların yaşları 18 ile 54 arasında değişmekte olup, yaş ortalaması 28.34'dür (*SS* = 5.11). Araştırmanın değişkenleri arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı tekniği uygulanmıştır. Korelasyon analizi bulgularına göre değişkenler arasında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Araştırmanın sonuçları, olumsuz içeriklere sürekli ve uzun süreler önlenemez bir biçimde maruz kalmanın olumsuz ruh sağlığı sonuçlarıyla ilişkisini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Felaket kaydırması, ikincil travmatik stres, yaşamın anlamı*

The Mediating Role of Intolerance to Uncertainty in the Relationship between Life Satisfaction and Fear of Negative Evaluation

Doç. Dr. Davut Aydın, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Umay Bilge Baltacı, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Doç. Dr. Evren Erzen, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Life satisfaction is a concept that includes how high quality individuals perceive their lives to be in general. It is also known that life satisfaction is related to many concepts in the psychology literature. In this context, it can be assumed that fear of negative evaluation and intolerance of uncertainty are variables that may affect life satisfaction. Therefore this study aims to examine the mediating role of intolerance to uncertainty in the relationship between life satisfaction and fear of negative evaluation. The research was conducted using a survey model. The study group consists of young adults. Of the participants, 545 were women (77.2%) and 156 were men (22.3%), totaling 701 participants. The age of the participants ranges between 18 and 29, with an average of 20.91 and a standard deviation of 1.56. The data collection tools used include a personal information form, Life Satisfaction Scale, Fear of Negative Evaluation Scale, and Intolerance to Uncertainty Scale. The scales used in the study were digitized, and the data were collected online in 2023. In the data analysis, the SPSS software and Process Macro were used. Descriptive statistics were employed to determine the demographic characteristics of the research group. The Pearson Correlation Analysis was used to ascertain the relationship between life satisfaction, fear of negative evaluation, and intolerance to uncertainty. Process Macro Model 4 was utilized to identify the mediating role of intolerance to uncertainty in the relationship between life satisfaction and fear of negative evaluation. Before starting the analyses, the dataset was checked for outliers and whether the data met the assumptions of normal distribution. The data of two participants were identified as outliers and were thus removed from the dataset. The data were found to meet the assumptions of normal distribution. Upon examining the findings: According to the Pearson correlation analysis results, a significant negative relationship was determined between life satisfaction, fear of negative evaluation, and intolerance to uncertainty. Meanwhile, a significant positive relationship was observed between the fear of negative evaluation and intolerance to uncertainty. Based on the mediation analysis conducted using Process Macro Model 4, it was concluded that intolerance to uncertainty plays a mediating role in the relationship between life satisfaction and fear of negative evaluation. The findings obtained in the study discussed in the light of the relevant literature. Based on the findings, theoretical and practical recommendations provided.

Keywords: *Life Satisfaction, Fear of Negative Evaluation, Intolerance to Uncertainty*

Yaşam Doyumu ile Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Arasındaki İlişkide Belirsizliğe Tahammülsüzlüğün Aracı Rolü

Yaşam doyumu bireylerin yaşamlarının genel olarak ne kadar kaliteli olarak algıladıklarını içeren bir kavramdır. Yaşam doyumunun psikoloji literatüründe birçok kavramla ilişkili olduğu da bilinmektedir. Bu bağlamda olumsuz değerlendirilme korkusu ve belirsizliğe tahammülsüzlüğün yaşam doyumunu etkileyebilecek değişkenler olduğu varsayılabilir. Bu sebeple bu araştırmada yaşam doyumu ile olumsuz değerlendirilme korkusu arasındaki ilişkide belirsizliğe tahammülsüzlüğün aracı rolünü incelemek amaçlanmıştır. Araştırma ilişkisel desende yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 18 ile 29 arasında ($\bar{X}$yaş: 20.91, Ss:1.59) değişmekte olan 545'i kadın (%77.2) ve 156'sı erkek (%22.3) olmak üzere 701 genç yetişkin oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, Yaşam Doyumu Ölçeği, Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçekler dijital ortama aktarılmış ve çevrimiçi olarak toplanmıştır. Veri analizinde SPSS programı ve Process Macro kullanılmıştır. Demografik özelliklerin belirlenmesinde betimsel istatistikler; yaşam doyumu, olumsuz değerlendirilme korkusu ve belirsizliğe tahammülsüzlük değişkenleri arasındaki ilişkinin belirlenmesinde için Pearson Korelasyon Analizi, yaşam doyumu ve olumsuz değerlendirilme korkusu arasındaki ilişkide belirsizliğe tahammülsüzlüğün aracı rolünü belirlemek için ise Process Macro Model 4 kullanılmıştır. Analizlere başlanmadan önce veri setinde uç değer olup olmadığına ve verilerin normal dağılım varsayımlarını sağlama durumlarına bakılmıştır. Tespit edilen iki uç değer veri setinden çıkarılmıştır. Verilerin normal dağılım varsayımlarını karşıladığı görülmektedir. Bulgular yaşam doyumu ile olumsuz değerlendirilme korkusu ve belirsizliğe tahammülsüzlük arasında anlamlı negatif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Olumsuz değerlendirilme korkusu ile belirsizliğe tahammülsüzlük arasında ise anlamlı pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Aracılık analizi sonuçları ise yaşam doyumu ile olumsuz değerlendirilme korkusu arasındaki ilişkide belirsizliğe tahammülsüzlüğün aracı rolünün olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmış, teorik ve uygulama ile ilgili önerilere ver verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yaşam Doyumu, Olumsuz Değerlendirilme Korkusu, Belirsizliğe Tahammülsüzlük*

Experimental Studies on Enhancing Psychological Resilience for Children: A Scoping Review

Lisansüstü Öğrencisi Rabia Akar, Hacettepe Üniversitesi; Doç. Dr. Nilüfer Koçtürk, Hacettepe Üniversitesi

In many periods and moments of life, individuals are at risk of encountering various adverse life events. The ability of each individual to cope with these adverse life events varies. Since the effects of adverse life events experienced in childhood can continue throughout life and children are in a disadvantaged position compared to adults in coping with traumatic events, it is essential to increase children's coping skills and strategies to cope with a possible adverse life event in the early period. In this context, various intervention programs are in the literature to increase children's ability to cope with adverse life events. Examining the developed intervention programs in terms of duration, results, continuity of the results, and the methods applied and presenting the evidence will provide guidance to child and adolescent mental health workers for implementation. In this review study, it was aimed to examine the qualitative and methodological characteristics of intervention programs developed to increase psychological resilience for children. In this context, at least three databases were examined using keywords and reported using the Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA) flow diagram. Fifteen experimental and quasi-experimental studies were analyzed according to the inclusion and exclusion criteria. Findings indicate that intervention programs developed to increase psychological resilience for children are effective in increasing psychological resilience (N = 15) as well as reducing various symptoms of various psychological disorders (e.g., depression; n = 2, posttraumatic stress disorder; n = 4). In addition, intervention programs developed for psychological resilience were found to contribute to reducing risk factors and increasing protective factors. In light of all findings, it is thought that the standardized implementation of intervention programs developed to increase psychological resilience in schools will be an essential component in the creation of trauma-sensitive schools.

Keywords: *psychological resilience, resilience, children, intervention programs, experimental studies*

Çocuklar için Psikolojik Sağlamlığı Artırmaya Yönelik Uygulanan Deneysel Çalışmalar: Bir Gözden Geçirme Çalışması

Yaşamın pek çok döneminde ve anında bireylerin çeşitli olumsuz yaşam olaylarıyla karşılaşma riski vardır. Her bireyin bu olumsuz yaşam olaylarıyla baş edebilme gücü farklılık göstermektedir. Çocukluk yıllarında yaşanan olumsuz yaşam olaylarının etkisinin yaşam boyu devam edebilmesi ve çocukların travmatik olaylarla baş etmede yetişkinlere kıyasla dezavantajlı konumda olmaları nedeniyle çocukların erken dönemde olası bir olumsuz yaşam olayıyla baş etme güçlerinin ve stratejilerinin artırılması önemlidir. Bu bağlamda çocuklar için olumsuz yaşam olaylarıyla baş etme gücünü artırmaya yönelik alanyazında çeşitli müdahale programları yer almaktadır. Geliştirilen müdahale programlarının süresi, sonuçları, sonuçların devamlılığı, uygulanan yöntemler açısından incelenmesi ve kanıtlarının sunulması çocuk ve ergen ruh sağlığı çalışanlarına uygulamaya yönelik yol gösterici nitelikte olacaktır. Bu gözden geçirme çalışmasında çocuklar için psikolojik sağlamlığı artırmaya yönelik geliştirilen müdahale programlarının niteliksel ve yöntemsel özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda anahtar kelimeler kullanılarak en az üç veri tabanı incelenmiş olup Sistematik İncelemeler ve Meta-Analizler için Tercih Edilen Raporlama Öğeleri (PRISMA) akış şeması kullanılarak raporlanmıştır. Belirlenen dahil etme ve hariç tutma kriterlerine göre on beş deneysel ve yarı deneysel çalışma incelenmiştir. Bulgular, çocuklar için psikolojik sağlamlığı artırmaya yönelik geliştirilen müdahale programlarının psikolojik sağlamlığı artırmada (N = 15) ve bunun yanı sıra çeşitli psikolojik rahatsızlıkların belirtilerini (ör., depresyon; n = 2, travma sonrası stres bozukluğu; n = 4) azaltmada etkili olduğuna işaret etmektedir. Buna ek olarak, psikolojik sağlamlığı artırmaya yönelik geliştirilmiş müdahale programlarının risk faktörlerini azaltmaya ve koruyucu faktörleri artırmaya katkı sağladığı belirlenmiştir. Tüm bulgular ışığında, psikolojik sağlamlığı artırmaya yönelik geliştirilen müdahale programlarının standart bir şekilde okullarda uygulanmasının travmaya duyarlı okulların oluşturulmasında önemli bir bileşen olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik sağlamlık, psikolojik dayanıklılık, çocuklar, müdahale programları, deneysel çalışmalar*

Adaptation and Validation of a Five-Item Brief Version of the Male Role Norms Inventory into Turkish Culture

Arş. Gör. Adem Kantar, Erzurum Teknik Üniversitesi; Arş. Gör. Muhammed Kök, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Problem Statement: Measurement tools that assess masculinity norms in Turkish literature provide valuable insights into men's well-being. However, nearly all the scales measuring masculinity norms seem to have long item lists and various sub-factors, which can make them time-consuming and difficult to administer.

Objective: This study aims to test the validity and reliability of a five-item, one-factor structure Male Role Norms Inventory developed by McDermott et al. (2018) in Turkish culture.

Method: Participants were selected through purposive sampling. 376 university students aged between 18 and 34 participated in the study. The construct validity of the scale was examined using confirmatory factor analysis. Criterion validity was tested by comparing the scale with the Male Gender Norms Scale (Türkoğlu, 2013). The reliability of the scale was assessed using Cronbach's alpha coefficient and composite reliability. Finally, the measurement invariance of the structure across genders was tested using multi-group confirmatory factor analysis. The analyses used the *semTools* (Jorgensen et al., 2022) and *lavaan* (Rossell, 2012) packages in RStudio statistical software.

Findings: The five-item single-factor structure had good fit indices, with *CFI* and *TLI* values above 0.90 and *RMSEA* and *SRMR* values below 0.08. The scale was significantly correlated with the criterion variable, suggesting that it is a valid measure of masculinity. The Cronbach's alpha coefficient of the scale was found to be above 0.70, and the composite reliability coefficient exceeded 0.80. Furthermore, measurement invariance of the structure across genders was established.

Conclusion: The very brief version of the Male Role Norms Inventory is a valid and reliable tool to measure masculinity in Turkish culture. The findings were discussed in line with the relevant literature.

Keywords: *Traditional male gender roles, masculinity, men's mental health*.

Couples' Changing Construals of Themselves and Each Other as Spouses Over Time

Doç. Dr. İsmail SANBERK, Çukurova Üniversitesi

The aim of this study is to examine the perceptions of married couples who apply for couple counseling about each other in a temporal context. The basic hypothesis that while couples see their spouses as close to the ideal spouse image before and in the first years of marriage, over time they distance their spouses from this image has been tested. The study was designed as a multiple quantitative case analysis (*N = 10*). Data were collected using repertory grid, a semi-structured interview technique. Data were obtained by meeting face to face with each client before the counseling. Before the interviews, the researcher determined the elements that would be included in the repertory grid form. The interviews were held in two rounds, first to learn the couples' conceptions of themselves as a spouse, and then to learn their conceptions of their spouses. Accordingly, the elements of me as a spouse now, me as a spouse at the beginning of our relationship, me as a spouse from my spouse's eyes, what kind of a spouse I desire to be, what kind of a spouse I was forced to be, and me as a spouse from my mother-in-law's eyes were determined to reveal their own fictions. The elements of my partner at the beginning of our relationship, my current partner, an ideal or non-ideal partner in my opinion, and a good or bad partner I know were determined to reveal their constructs about their partners. An attempt was made to reach the personal structures or schemas of the spouses through a triadic comparison of these elements. Finally, each element (e.g., me as a spouse now) was rated from 1 to 5 in terms of each personal construct (e.g., calm-tense) that was revealed. Analysis findings show that over time, couples find their spouses far from the ideal spouse and the good spouse image they know; On the other hand, it shows that they position themselves relatively closer to the images of a non-ideal and bad spouse that I know. However, while the cognitive representation towards their partner is more positive at the beginning of their relationship; It has been determined that this representation has become negative over time. However, it was found that, except for one couple, the other couples were not satisfied with themselves as spouses. Accordingly, while spouses predominantly position themselves as closer to the ideal spouse image; In their current role as spouses, they position themselves far from the ideal spouse image. These findings show that couples are not satisfied with either themselves or their partners as spouses. This study was conducted on couples who applied for couple counseling. It is thought that it would be beneficial to repeat this study on couples who do not report any problems in the couple relationship. It should be taken into consideration that the findings obtained within the scope of this study cannot be generalized due to the research design. Therefore, testing study findings with research designs that allow generalization will make empirical and theoretical contributions to the field. As a result, the repertory grid technique provides very functional information, especially for practitioners, in revealing the spouses' cognitive representations of themselves and each other in couple counseling.

Keywords: *Spouse perception, marriage counseling, couple counseling, repertory grid technique*

Çiftlerin Zaman İçerisinde Bir Eş Olarak Kendilerine ve Birbirlerine Yönelik Değişen Kurguları

Bu çalışmanın amacı çift danışmasına başvuran evli çiftlerin birbirlerine yönelik kurgularının zamansal bağlam içerisinde incelemektir. Evlilik öncesinde ve ilk yıllarında çiftler eşlerini ideal eş imgesine yakın görürken zamanla eşlerini bu imgeden uzaklaştırdıklarına yönelik temel denence sınanmıştır. Çalışma çoklu nicel vaka analizi ($N = 10$) olarak tasarlanmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış bir görüşme tekniği olan repertuar ağı ile toplanmıştır. Veriler danışma öncesinde her bir danışan ile yüz yüze görüşülerek elde edilmiştir. Araştırmacı görüşmeler öncesinde repertuar ağı formunda yer alacak elementleri belirlemiştir. Görüşme ilk olarak çiftlerin bir eş olarak kendilerine yönelik kurgularını öğrenmek amacıyla, sonrasında eşlerine yönelik kurgularını öğrenmek amacıyla iki turda toplanmıştır. Buna göre şu anda bir eş olarak ben, ilişkimizin başlarında bir eş olarak ben, eşimin gözünden bir eş olarak ben, nasıl bir eş olmayı arzuluyorum, nasıl bir eş olmak zorunda bırakıldım, kayınvalidemin gözünden bir eş olarak ben elementleri kendilerine yönelik kurgularını ortaya çıkartmak için belirlenmiştir. İlişkimizin başlarında eşim, şu anda eşim, bana göre ideal-ideal olmayan bir eş ve tanıdığım iyi-kötü bir eş elementleri partnerlerine yönelik kurgularını ortaya çıkartmak için belirlenmiştir. Bu elementlerin üçlü karşılaştırılması yoluyla eşlerin kişisel yapılarına veya şemalarına ulaşılmaya çalışılmıştır. Son olarak her bir element (örneğin; şu anda eşim) ortaya çıkartılmış olan her bir kişisel yapı (sakin-gergin gibi) açısından 1 ila 5 arasında derecelendirilmiştir. Analiz bulguları çiftlerin zaman içerisinde eşlerini ideal eş ve tanıdığım iyi eş imgelerinden uzak; buna karşın ideal olmayan ve tanıdığım kötü bir eş imgelerine görece daha yakın konumlandırdıklarını göstermektedir. Oysa eşlerine yönelik bilişsel temsil ilişkilerinin başlarında daha olumlu iken; bu temsilin zaman içerisinde olumsuz bir hal aldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte bir çift dışında diğer çiftlerin bir eş olarak kendilerinden de memnun olmadıklarına yönelik bir bulguya ulaşılmıştır. Buna göre eşler ağırlıklı olarak bir eş olarak kendilerini ideal eş imgesine daha yakın olarak konumlandırırken; güncel eş olma rolünde kendilerini ideal eş imgesinden uzak konumlandırmaktadırlar. Elde edilmiş olan bu bulgular çiftlerin bir eş olarak ne kendilerinden ne de partnerlerinden memnun olmadıklarını göstermektedir. Bu çalışma çift danışmasına başvuran çiftler üzerinde yürütülmüştür. Çift ilişkisinde bir problem rapor etmeyen çiftler üzerinde bu çalışmanın yinelenmesinde yarar olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma kapsamında elde edilmiş bulguların araştırma deseninden kaynaklı olarak genellenemeyeceği göz önünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla genelleme yapmaya imkân veren araştırma desenleriyle çalışma bulgularının test edilmesi alana, ampirik ve kuramsal katkı sağlayacaktır. Sonuç olarak çift danışmanlığında eşlerin kendilerine ve birbirlerine yönelik bilişsel temsillerinin açığa çıkartılmasında repertuar ağı tekniği, özellikle uygulayıcılar açısından oldukça işlevsel bilgiler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Eş algısı, evlilik danışmanlığı, çift danışması, repertuar ağı tekniği*

Examining the Prediction of High School Students' Career Decision-Making Self-Efficacy on Their Future Visions

Doç. Dr. Oguzhan KIRDÖK, Çukurova Üniversitesi ; Uzm. Psk. Danışman Rümeysa Temurtaş, Osmaniye İl Milli eğitim Müdürlüğü

As a result of the process of social economic change, the instability and uncertainty of the working world is more prevalent today. This situation causes negative expectations for the future in adolescents. Future vision, which expresses the individual's hope, optimism and low pessimism about his own future, is of great importance for the motivation required for the individual to create his own future and career plan. In addition to many factors, individual competence beliefs also have an impact on an individual's development of a vision for the future. The aim of this research is to examine the predictive value of career decision-making self-efficacy dimensions of accurately evaluating individual and professional characteristics, collecting information about professions, and making realistic plans on the future visions of high school students.

The study group of the research consists of 360 high school students (210 girls, 150 boys) determined using the random simple sampling method among the students studying in three different high schools in Osmaniye. Personal information form, Future vision scale and Career decision-making competency scale were applied to collect data in the research. Pearson correlation analysis and Simple regression analysis were used to analyze the research data. As a result of the relationship analysis, a positive significant relationship was found between future vision and accurately evaluating individual and professional characteristics, being able to collect information about professions and making realistic plans, which are the dimensions of self-competence in career decision-making. As a result of the regression analysis, it was found that accurately evaluating individual and professional characteristics, being able to collect information about professions, and making realistic plans, which are the dimensions of career decision-making self-efficacy, predict future vision by 39%. It has been observed that the most important predictor of future vision is the dimension of being able to make realistic plans. According to the findings, the second predictor is the dimension of accurately evaluating individual and professional characteristics. However, it was found that the ability to collect information about professions was not a significant predictor of future vision. The research findings shed light on the strong relationship between future vision and career decision-making self-efficacy for school psychological counselors, career counselors and people working in education in institutions serving high school students. The findings were discussed within the framework of the literature, and comments and suggestions were made.

Keywords: *Future visions, Career Decision Making Self Efficacy, Highschool Students*

Lise Öğrencilerinin Meslek Kararı Verme Öz Yetkinliklerinin Gelecek Vizyonları Üzerindeki Yordayıcılığının İncelenmesi

Sosyal ekonomik değişim sürecinin sonucu olarak günümüzde çalışma dünyasının istikrarsızlık ve belirsizliği daha fazla yaşanmaktadır. Bu durum ergenlerde geleceğe yönelik olumsuz beklentilerin oluşmasına neden olmaktadır. Bireyin kendi geleceğini ve kariyer planını oluşturması için gerekli motivasyon için bireyin kendi geleceği konusunda umut, iyimserlik ve düşük kötümserlik içinde olmasını ifade edilen gelecek vizyonu büyük önem taşımaktadır. Bireyin gelecek vizyonu geliştirmesinde bir çok etkenin yanında bireysel yetkinlik inançlarının etkisi de söz konusudur. Bu araştırmada meslek kararı verme özyetkinlik boyutları olan bireysel ve mesleki özellikleri doğru olarak değerlendirme, mesleklerle ilgili bilgi toplayabilme ve gerçekçi plan yapabilme özelliklerinin lise öğrencilerinin gelecek vizyonları üzerindeki yordayıcılığını incelemek amaçlanmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu Osmaniye'de üç farklı lisede öğrenim gören öğrenciler arasından tesadüfi basit örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 360 lise öğrencisi (210 Kız, 150 erkek) oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Kişisel bilgi formu, Gelecek vizyonu ölçeği ve Meslek kararı verme yetkinlik ölçeği uygulanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde Pearson momentler çarpımı korelasyonu analizi ve Basit regresyon analizi kullanılmıştır.

Yapılan ilişki analizi sonucunda gelecek vizyonu ile meslek kararı verme öz yetkinliğinin boyutları olan bireysel ve mesleki özellikleri doğru olarak değerlendirme, mesleklerle ilgili bilgi toplayabilme, gerçekçi plan yapabilme arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur. Yapılan regresyon analizi sonucunda ise meslek kararı verme öz yetkinliğinin boyutları olan bireysel ve mesleki özellikleri doğru olarak değerlendirme, mesleklerle ilgili bilgi toplayabilme, gerçekçi plan yapabilme özelliklerinin birlikte gelecek vizyonunu %39 yordadığı bulunmuştur. Gelecek vizyonunun en önemli yordayıcının gerçekçi plan yapabilme boyutu olduğu görülmüştür. Bulgulara göre ikinci yordayıcı ise bireysel ve mesleki özellikleri doğru olarak değerlendirme boyutudur. Bununla birlikte mesleklerle ilgili bilgi toplayabilme boyutu, gelecek vizyonunun anlamlı bir yordayıcısı olmadığı bulunmuştur.

Araştırma bulguları lise öğrencilerine hizmet veren kurumların okul psikolojik danışmanlarına, kariyer danışmanlarına ve eğitimde görev yapan kişilere gelecek vizyonu ve meslek kararı verme öz yetkinliğinin güçlü ilişkisi konusunda ışık tutar niteliktedir. Bulgular alan yazın çerçevesinde ele alınmış, yorum ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Gelecek vizyonu, Meslek kararı verme özyeterliği, Lise öğrencileri*

Burnout in University Students: An Investigation in the Context of School Perceptions

Öğr. Gör. Neslihan SALMAN, Ufuk Üniversitesi; Öğr. Gör. Cemile DUR ÖZTÜRK, Ufuk Üniversitesi; Öğr. Gör. Selcen Sultan UÇAR, Milli Savunma Üniversitesi

This study, aims to examine the burnout levels (exhaustion, depersonalization and efficacy sub-dimensions) of university students in the context of their metaphorical perceptions of school. The researh group consisted of 219 university students (71.2% female; 27.4% male; 1.4% undeclared). Maslach Burnout Inventory-Student Scale (MTE-SS) and Demographic Information Form were used to collect the data. In order to determine the metaphors in students' minds about the "school" concept, forms were prepared with the words "*School is similar to ..... because .....*" and the students were asked to fill in the blanks in this form. Content analysis and variance analysis (ANOVA) methods were used to analyze the data. In the study, themes such as "Path to the Goal", "Edification and Development" were categorized as positive perceptions; themes such as "Uniformization", "Obligation" were categorized as negative perceptions; and themes such as "Personal Effort", "Preparation for Life" were categorized as neutral. The study results show that 37.4% of university students' perceptions about school are positive, 37.9% are neutral and 24.7% are negative. The research findings show that perceiving school as positive, neutral and negative has a significant effect on student burnout (exhaustion, depersonalization and efficacy). Scheffe test results show that students who perceive school positively have significantly lower exhaustion and depersonalization scores than students who perceive school neutrally and negatively. Similarly, students who perceived school as neutral have significantly lower exhaustion and depersonalization scores than students who perceived school as negative. On the other hand, it was found that there was no significant difference between the efficacy scores of the students who perceived the school as neutral and positive; however, both groups had significantly higher scores than the students who perceived the school as negative. Based on these results, it can be said that there is a significant relationship between university students' burnout and their perceptions of school. The results show that it is important to develop positive perceptions of school. It can be suggested that perceptions about school should be taken into consideration in studies to be conducted on university students' school burnout.

Keywords: *Student burnout, School perception, University students*

Üniversite Öğrencilerinde Tükenmişlik: Okula İlişkin Algılar Bağlamında Bir İnceleme

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerinin (tükenme, duyarsızlaşma ve yetkinlik) okula ilişkin metaforik algıları bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma grubu lisans eğitimine devam eden 219 üniversite öğrencisinden (%71,2 kadın; %27,4 erkek; %1,4 bildirmeyen) oluşmaktadır. Araştırmada verileri toplamak için Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu (MTE-ÖF) ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Öğrencilerin "okul" kavramına ilişkin zihinlerindeki metaforları belirlemek amacıyla "*Okul .....e/a benzer çünkü .....*" yazan formlar hazırlanmış ve öğrencilerden, bu formda yer alan boşlukları doldurmaları istenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi ve varyans analizi (ANOVA) yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada "Amaca Giden Yol", "Yetiştirme ve Geliştirme" gibi temalar olumlu algı olarak; "Tektipleştirme", "Zorunluluk" gibi temalar olumsuz algı olarak; "Kişisel Çaba", "Yaşama Hazırlık" gibi temalar ise nötr olarak kategorize edilmiştir. Araştırma sonuçları üniversite öğrencilerinin okula ilişkin algılarının %37,4'ünün olumlu; %37,9'unun nötr ve son olarak %24,7'sinin olumsuz olduğunu göstermektedir. Araştırma bulguları okulu olumlu, nötr ve olumsuz olarak algılamanın öğrenci tükenmişliğini (tükenme, duyarsızlaşma ve yetkinlik) manidar olarak etkilediğini göstermektedir. Scheffe testi sonuçları, okulu olumlu olarak algılayan öğrencilerin tükenme ve duyarsızlaşma puanlarının nötr ve olumsuz olarak algılayan öğrencilere göre manidar olarak daha düşük olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, okulu nötr olarak algılayan öğrencilerin tükenme ve duyarsızlaşma puanlarının olumsuz olarak algılayan öğrencilere göre manidar olarak daha düşük olduğu belirlenmiştir. Buna karşın, okulu nötr ve olumlu olarak algılayan öğrencilerin yetkinlik puanları arasında manidar bir fark olmadığı; ancak her iki grubun da yetkinlik puanlarının okulu olumsuz olarak algılayan öğrencilere göre manidar olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlardan hareketle üniversite öğrencilerinin tükenmişliği ve okula ilişkin algıları arasında önemli ilişkiler olduğu söylenebilir. Sonuçlar, okula ilişkin olumlu algılar geliştirmenin önemli olduğunu göstermektedir. Üniversite öğrencilerinin okul tükenmişliğine ilişkin gerçekleştirilecek çalışmalarda okula ilişkin algıların göz önünde bulundurulması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Öğrenci tükenmişliği, Okula ilişkin algı, Üniversite öğrencileri*

Evaluation of Bibliotherapy Elements in Literary Books and Development of a Bibliotherapy Scale to be Applied to Students aged 7-12

Doç. Dr. Hilmi Demiral, ESOGÜ Eğitim Fakültesi Öğretmen; Esra Işık, MEB, Van Tuşba Hıdır İlkokulu

Bibliotherapy, expressed as a treatment process with books, is a technique that helps individuals solve the problems they encounter. It is a planned and deliberate intervention process based on interactive literature sharing with the client under the guidance of a guide. The "developmental bibliotherapy method" is used to help the individual cope with problems in daily life or situations that the individual cannot overcome during their developmental periods. While bibliotherapy was initially performed by psychiatrists and psychologists for clinical/medical purposes, it is now also used by educators for developmental/preventive purposes. **Purpose**: It is seen that the majority of studies conducted in the field of bibliotherapy are in the field of education and psychology. When the literature studies were examined, it was seen that evaluation studies to determine the suitability of works to be used in bibliotherapy studies were insufficient, and in these studies, bibliotherapy criteria varied from study to study and there was no standardized list of bibliotherapy criteria. It has been concluded that bibliotherapy criteria that should be taken into consideration in the selection of works to be used in bibliotherapy studies should be determined. The research aims to prepare the bibliotherapy criteria form necessary to determine the works to be used in bibliotherapy studies for students between the ages of 7-12.

Method: In determining the bibliotherapy criteria, 22 studies in the literature, 18 of which were international and 4 were domestic, were examined. As a result of the examinations, 168 bibliotherapy criteria were identified. When the duplicates were combined, 89 criteria were obtained. A draft form with 49 items was created by eliminating those with similar meanings in line with expert opinions. Experts' opinions were received about the items in the draft form, and these items were grouped under five headings: physical development, cognitive development, emotional development, social development and self-care development. In line with expert opinions, due to difficulties in the grammatical and semantic structures of some sentences due to translation, the necessary arrangements were made by the researcher without distorting the content. Once again, expert opinion was sought on whether the arrangements made reflected the content, and the 49-item draft form was finalized. The areas of development that the bibliotherapy criteria in this form might be related to were determined by taking the opinions of a group of 89 teachers. In this regard, 25 of the bibliotherapy criteria were found to be related to cognitive development, 17 to social development and 7 to emotional development. **Conclusion and Recommendations**: It is thought that the "Bibliotherapy Criteria Form" prepared as a result of this research will help the practitioner to carry out this process in a healthier way, in determining the criteria that should be taken into account in the selection of works to be used in bibliotherapy studies and in identifying the relevant development areas in this context.

Keywords: *Bibliotherapy, Developmental Psychology, 7-12 years old, scale development*

Edebî Eserlerde Bibliyoterapi Unsurlarının Değerlendirilmesi ve 7-12 Yaş Öğrencilerine Yönelik Uygulanacak Bibliyoterapi Ölçeğinin Geliştirilmesi

Kitaplarla tedavi süreci olarak ifade edilen bibliyoterapi, bireylerin karşılaştıkları problemleri çözmelerinde yardımcı bir tekniktir. Bibliyoterapi sıradan bir kitap tavsiyesi veya basit bir kitap okuma etkinliği değildir. Bir rehber eşliğinde danışanla etkileşimli bir literatür paylaşımına dayanan planlı ve kasıtlı bir müdahale sürecidir. Ciddi ruhsal sorunların çözümünde "klinik bibliyoterapi yöntemi", günlük yaşamdaki sorunlar ya da bireyin gelişim dönemlerinde aşamadığı durumlarla baş edebilmesine yardımcı olan "gelişimsel bibliyoterapi yöntemi" kullanılmaktadır. Bibliyoterapi başlangıçta kinik/ tıbbi amaçlı psikiyatrist ve psikologlar tarafından gerçekleştirilmekteyken günümüzde gelişimsel/önleyici olarak eğitimciler tarafından da kullanılmaktadır.

Amaç: Bibliyoterapi alanında yapılan çalışmalara bakıldığında ülkemizde bu çalışmalar oldukça sınırlıdır. Yapılan çalışmaların büyük çoğunluğunun eğitim-öğretim ve psikoloji alanında olduğu görülmektedir. Alanyazın çalışmaları incelendiğinde bibliyoterapinin hangi tür sorunların çözümünde kullanılabileceğiyle ilgili yeterli sayıda çalışmaya rastlanmaktayken bu çalışmalarda kullanılacak eserlerin bibliyoterapiye uygunluğunun belirlenmesine yönelik değerlendirme çalışmalarının yetersiz olduğu ve yapılan bu çalışmalarda bibliyoterapi ölçütlerinin çalışmadan çalışmaya değişkenlik gösterdiği, standardize edilmiş bir bibliyoterapi ölçüt listesinin bulunmadığı görülmüştür. Buradan yola çıkılarak bibliyoterapi çalışmalarında kullanılacak eserlerin seçiminde dikkate alınması gereken bibliyoterapi ölçütlerinin kapsamlı bir literatür incelemesi ile belirlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma 7-12 yaş arasındaki öğrencilere yönelik yapılacak bibliyoterapi çalışmalarında kullanılacak eserlerin belirlenmesinde uygulayıcıya yardımcı olması amacıyla bibliyoterapi ölçütleri formunun hazırlanmasını amaçlamaktadır.

Yöntem: Yapılan araştırmada bibliyoterapi ölçütlerinin belirlenmesinde alanyazında yer alan 18'i yurtdışı, 4'ü yurt içi olmak üzere 22 çalışma incelenmiştir. İncelemeler neticesinde 168 bibliyoterapi ölçütü tespit edilmiştir. Tespit edilen bu ölçütlerden birbirinin tekrarı olanlar birleştirildiğinde 89 ölçüt elde edilmiştir. Bunlar içerisinde benzer anlama sahip olanlar uzman görüşleri doğrultusunda elenerek 49 maddelik bir taslak form oluşturulmuştur. Taslak formda yer alan maddeler 1 Özel Eğitim uzmanı ve 2 Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık uzmanı olmak üzere 3 uzmanın görüşleri alınmış ve bu maddeler gelişim psikolojisinin alt alanları olan; fiziksel gelişim, bilişsel gelişim, duygusal gelişim, sosyal gelişim ve öz bakım gelişimi olmak üzere beş başlık altında toplanmıştır. Hazırlanan formundaki maddelerin dil ve anlam bakımından uygunluğu konusunda Türkçe eğitimi uzmanının, maddelerin bir ölçme aracında bulunması gereken özellikler bakımından uygunluğu içinse ölçme değerlendirme uzmanının görüşleri alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda bazı cümlelerin çeviriden kaynaklı gramer ve anlam yapılarında sıkıntıların olması nedeniyle araştırmacı tarafından içeriği bozulmadan gerekli düzenlenmeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemelerin içeriği yansıtıp yansıtmadığı konusunda bir kez daha uzman görüşüne başvurularak 49 maddelik taslak forma son hâli verilmiştir. Bu formda yer alan bibliyoterapi ölçütlerinin hangi gelişim alanıyla ilişkili olabileceği 89 kişilik bir öğretmen grubunun görüşleri alınarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda bibliyoterapi ölçütlerinin 25'i bilişsel gelişim, 17'si sosyal gelişim ve 7'si duygusal gelişim alanıyla ilişkili bulunmuştur.

Sonuç ve Öneriler: Yapılan bu araştırma sonucunda hazırlanan "Bibliyoterapi Ölçütleri Formu" aracılığıyla bibliyoterapi çalışmalarında kullanılacak eserlerin seçiminde dikkate alınması gereken ölçütlerin neler olduğunun belirlenmesinde ve bu bağlamda ilgili gelişim alanlarının tespit edilmesinde uygulayıcının bu süreci daha sağlıklı bir biçimde yürütmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Bibliyoterapi, Gelişim Psikolojisi, 7-12 Yaş arası, Ölçek geliştirme*

The Role of General Self-Efficacy and Parental Personality Characteristics in Science High School Students' Career Decision-Making Difficulties

Uzm. Psk. Danışman Derya SAFİ, Atakum İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

The aim of this study is to examine wheter general self efficacy and parentel personality traits of science high school students predict their career decision making difficulties. In addition, in this study, it is aimed to examine whether the career decision making difficulties of science high school students differ significantly according to gender, grade level and family montly income level. The research group consists of 320 (189 girls and 131 boys) students of science high school and their 162 parents. In this study, Career Decision Making Difficulties Questionnaire for high school students (CDMDQ-THR), General Self-Efficacy (GSE), Adjective Based Personality Scale (ABPT) and Personal Information Form are applied to the students. Hierarchical regression analysis, t-test and ANOVA are used in the analysis of research data. The total scores of science high school students' GSE together with their parents' ABPT responsibility sub-dimension explain 15 percent of the variance in the total scores of CDMDQ-THR. The total scores of science high school students GSE together with their parents' ABPT extraversion sub-dimension explain 18 percents of the variance of lack of preparation. While the total scores of GSE alone explain 6 percent of the variance of lack of knowledge of science high school students, in the second model it losts its effect and ABPT sub-dimension total scores explains 12 percents of the variance of lack of knowledge while the total scores of science high school students' GSE alone don't predict unreliable informations, in the second model ABPT responsibility sub-dimension explains 9 percent of the variance of unreliable informations. While the career decision-making difficulties of science high school students doesn't differ significantly according to gender, according to class level and family montly income level.

Keywords: *Science high school students, career decision making difficulties, general self-efficacy, parent personality traits.*

Fen Lisesi Öğrencilerinin Kariyer Karar Verme Güçlüklerinde Genel Öz Yeterlik ve Ebeveyn Kişilik Özelliklerinin Rolü

Kariyer kararı bireylerin geleceklerini şekillendiren hayati kararlardandır. Lise seçimi meslek seçimi gibi karar verme süreçlerinden geçen ergenler karar verme güçlükleri yaşayabilmektedir. Kariyer kararı verme sürecinin sağlıklı bir şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla kariyer karar verme güçlüklerini etkileyen etmenleri araştırmak, ergenlere uygulanan rehberlik hizmetlerinin işlevselliğini arttıracaktır. Bu düşünceyle yapılan araştırmada, fen lisesi öğrencilerinin genel öz yeterlikleri ve ebeveyn kişilik özelliklerinin birlikte kariyer karar verme güçlüklerini yordayıp yordamadığını incelemektir. Ayrıca bu araştırmada fen lisesi öğrencilerinin kariyer karar verme güçlüklerinin cinsiyete, sınıf düzeyine ve aile aylık gelir düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amaçlanmıştır. Araştırma grubu 320 (189 kız ve 131 erkek) fen lisesi öğrencisi ile onların 162 ebeveyninden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilere Kariyer Karar Verme Güçlükleri Ölçeği- Lise Formu (KKVGÖ-LF), Genel Öz Yeterlik Ölçeği (GÖYÖ), Kişisel Bilgi Formu ve ebeveynlerine Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi (SDKT) uygulanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde hiyerarşik regresyon analizi, *t* testi ve ANOVA kullanılmıştır. Fen lisesi öğrencilerinin GÖYÖ toplam puanları ebeveynlerinin SDKT sorumluluk alt boyutu ile birlikte KKVGÖ-LF toplam puanlarına ait varyansın %15'ini açıklamıştır. Fen lisesi öğrencilerinin GÖYÖ toplam puanları ebeveynlerinin SDKT dışadönüklük alt boyutu ile birlikte hazırlık eksikliğine ait varyansın %18'ini açıklamıştır. GÖYÖ toplam puanları fen lisesi öğrencilerinin bilgi eksikliğine ait varyansın %6'sını tek başına açıklarken, ikinci modelde etkisini yitirmiş ve SDKT yumuşakbaşlılık alt boyutu toplam puanları bilgi eksikliğine ait varyansın %12'sini açıklamıştır. Fen lisesi öğrencilerinin GÖYÖ toplam puanları tek başına güvenilir olmayan bilgileri yordamazken ikinci modelde SDKT sorumluluk alt boyutu güvenilir olmayan bilgilere ait varyansın %9'unu açıklamıştır. Fen lisesi öğrencilerinin kariyer karar verme güçlükleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermezken sınıf düzeyine ve aile aylık gelir düzeyine göre anlamlı olarak farklılaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Fen lisesi öğrencileri, kariyer karar verme güçlükleri, genel öz yeterlik, ebeveyn kişilik özellikleri.*

Investigation Of The Mediator Role Of Self-Compassion In The Relationship Between Yoga Self-Efficacy and Subjective Well-Being

Lisansüstü Öğrencisi Hilal KIRAN, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Serap ÖZDEMİR BİŞKİN, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Yoga, one of the approaches based on awareness and meditation, is a life practice of harmonizing between the mind and body. There are studies that reveal the positive effects of these practices, which address body, mind and spirit in a holistic manner, on individuals. The aim of this study is to determine the mediating role of self-compassion in the relationship between yoga self-efficacy and subjective well-being levels of individuals practicing yoga. The research process was conducted with the relational survey model, one of the quantitative research methods. The study group consists of 368 people selected by criterion sampling, one of the purposeful sampling methods. Having been practicing yoga for at least 1 month is criterion for inclusion in the study. The average age of the participants was 39.1 and their age distribution varied between 18-67. Yoga Transformation Scale, Positive-Negative Emotion Scale, Satisfaction with Life Scale, Self-Sensitivity Scale and Personal Information Form prepared by the researchers were used as data collection tools. The data were collected online and face-to-face between May and August 2023 on a voluntary basis. In terms of socio-demographic characteristics, it is seen the participants were predominantly female (97.03%), had undergraduate/graduate education (68.48%), were actively working (54.62%) and were in a romantic relationship (60.87%). In order to determine whether the obtained data meet the assumptions of the structural equation model, normality, homogeneity and outlier analyses were performed. Then, the hypothetical model predicting mediation was tested. SPSS 26.0 program and PROCESS (Model-4) plug-in were used in the analyses. The independent variable of the study was yoga self-efficacy, the dependent variable was subjective well-being and the mediating variable was self-compassion. The findings showed that yoga self-efficacy predicted both self-compassion and subjective well-being levels in a statistically significant way. When the self-compassion mediator variable was included in the relationship between yoga self-efficacy and subjective well-being, it was observed that the significance level of the path coefficient between yoga self-efficacy and subjective well-being decreased. Thus, it was determined that self-compassion had an indirect effect on the significant relationship between yoga self-efficacy and subjective well-being. As a result of the statistical evaluations, it can be said that positive psychology studies aiming to improve the mental health of the individual can also be fed by yoga dynamics. Because practices blended with yoga systematics can make it easier for individuals to experience spiritual well-being by supporting them in establishing a compassionate relationship with themselves.

Keywords: *yoga, yoga self-efficacy, subjective well-being, self-compassion.*

Yoga Öz-Etkililiği ile Öznel İyi Oluş Arasındaki İlişkide Öz-Şefkatin Aracı Rolünün İncelenmesi

Farkındalık ve meditasyon temelli yaklaşımlardan biri olan yoga, zihin ve beden arasında uyum sağlamaya yönelik bir yaşam pratiğidir. Beden, zihin ve ruhu bütüncül bir şekilde ele alan bu pratiklerin bireyler üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koyan araştırmalar mevcuttur. Bu araştırmanın amacı ise, yoga pratiğinde bulunan bireylerin yoga öz-etkililik ve öznel iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkide öz-şefkatin aracı rolünün belirlenmesidir. Araştırma süreci, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. Çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile seçilen 368 kişi oluşturmaktadır. En az 1 ay süredir yoga pratiğinde bulunuyor olmak, araştırmaya dahil edilme kriteridir. Katılımcıların yaş ortalaması 39.1 iken yaşları 18-67 arasında değişiklik göstermektedir. Veri toplama aracı olarak Yoga Dönüşüm Ölçeği, Pozitif-Negatif Duygu Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği, Öz-Duyarlılık Ölçeği ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Veriler gönüllülük esasına bağlı kalınarak 2023 yılı Mayıs ile Ağustos ayları arasında çevrimiçi ve yüz yüze toplanmıştır. Sosyo-demografik özellikler bakımından katılımcıların ağırlıklı olarak kadın cinsiyetinde (%97.03), lisans/lisansüstü eğitim düzeyinde (%68.48), aktif çalışma hayatında (%54.62) yer aldığı ve romantik bir ilişki durumunun bulunduğu (%60.87) görülmektedir. Verilerin yapısal eşitlik modelinin varsayımlarını karşılayıp karşılamadığının saptanması amacıyla öncelikle normallik, homojenlik ve uç değer analizleri yapılmıştır. Ardından aracılık öngören hipotetik model sınanmıştır. İlgili analizlerde SPSS 26.0 programından ve PROCESS (Model-4) eklentisinden yararlanılmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkenini yoga öz-etkililik, bağımlı değişkenini öznel iyi oluş ve aracı değişkenini öz-şefkat oluşturmaktadır. Elde edilen bulgular, yoga öz-etkililiğinin hem öz-şefkat hem de öznel iyi oluş düzeylerini istatiksel olarak anlamlı bir şekilde yordadığını göstermiştir. Yoga öz-etkililiği ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkiye öz-şefkat aracı değişkeni dahil edildiğinde yoga öz-etkililiği ile öznel iyi oluş arasındaki yol katsayısının anlamlılık düzeyinin azaldığı görülmüştür. Böylelikle öz-şefkatin, yoga öz-etkililiği ve öznel iyi oluş arasındaki anlamlı ilişki üzerinde dolaylı bir etkisinin bulunduğu saptanmıştır. Yapılan istatiksel değerlendirmeler neticesinde bireyin ruh sağlığını geliştirmeyi hedefleyen pozitif psikoloji çalışmalarının, yoga dinamiklerinden de beslenebileceği söylenebilir. Zira yoga sistematiği ile harmanlanmış uygulamalar, bireylerin kendileri ile şefkatli bir ilişki kurmalarını destekleyerek ruhsal iyilik halini deneyimlemelerini kolaylaştırabilir.

Anahtar Kelimeler: *yoga, yoga öz-etkililik, öznel iyi oluş, öz-şefkat, öz-duyarlılık.*

Investigation of the Relationship Between Fear of Happiness and Depression, Anxiety and Stress

Doç. Dr. Tuğba SARI, Akdeniz Üniversitesi; Arş. Gör. Melikegül BEDİR, Akdeniz Üniversitesi

Problem statement: Individuals' efforts to control their emotional experiences are influenced by cultural norms and values. In Western cultures, happiness is exaggerated and generally considered as a positive emotion, while unhappiness is less important. On the other hand, in Eastern cultures, especially in some traditional thought systems, it is thought that excessive happiness may be followed by negative consequences and therefore should be avoided. Expressions frequently heard in our culture, such as "don't laugh too much, you will cry too much" or "we laughed too much, something will happen to us", reflect a certain reservation about the emotional experiences of individuals. This may lead to the emergence of negative cognitions and fears about happiness. These negative cognitions include the belief that excessive happiness will be immediately followed by negative events. In addition, the concern that expressing or expressing happiness may bring harm to the person or those around him/her is also a result of this cultural paradigm. In this context, this concept, which is called "fear of happiness" in the literature, is an important concept to understand how individuals' efforts to regulate emotional experiences in their lives are shaped in a cultural context. Fear of happiness may limit individuals' emotional expression and experiences, affect their efforts to adapt to social norms, and shape their psychological well-being. Based on this, it can be evaluated that fear of happiness may be related to psychological distress. The concept of psychological distress includes distinct subheadings such as depression, stress and anxiety. Briefly defined, depression usually involves low mood, loss of energy and hopelessness. Stress can be defined as a reaction to an external pressure. Anxiety, on the other hand, is often associated with uncertainty or future anxiety and can create a state of constant worry. Studies conducted especially after the pandemic show that there is an increase in the levels of psychological distress in emerging adulthood. When the national literature was examined, no research examining the relationship between fear of happiness and depression, anxiety and stress, which are sub-dimensions of psychological distress, was found. In this context, this study was conducted to examine the relationship between fear of happiness and depression, anxiety and stress in university students.

Method: The independent variable of the study was fear of happiness and the dependent variables were depression, anxiety and stress. The sample of the study consisted of emerging adults between the ages of 18-25 (M = 21.96; SD = 3.39) who were university students. 163 of the participants were female (78.4%) and 45 were male (21.6%). The applications were made through forms over the internet and the principle of volunteerism was taken as a basis. "Fear of Happiness Scale" was used to measure the fear of happiness, DASS21 to measure psychological distress, i.e. anxiety, depression and stress, and "Personal Information Form" prepared by the researcher to reach the demographic information of the participants. Pearson momentum correlation coefficient and simple regression analysis were used to examine the relationships between the variables in the study.

Findings: According to the findings, fear of happiness was positively and moderately significantly associated with depression ($r=.47$, $p<.01$), positively and moderately significantly associated with anxiety ($r=.45$, $p<.01$) and positively and moderately significantly associated

with stress (r=.44, p<.01). According to the results of three separate simple regression analyses, fear of happiness significantly predicted depression (β= .472, t= 7.691, p< .01) and explained 22% of the variance in depression scores (R=.472); it significantly predicted anxiety (β= . 445, t= 7.124, p< .01) and explained 20% of the variance in anxiety scores (R=.445), and finally predicted stress significantly (β= .444, t= 7.106, p< .01) and explained 20% of the variance in stress scores (R=.444). According to the findings, fear of happiness is a significant predictor of all three sub-dimensions of psychological distress. In this context, mental health professionals can benefit from the findings of the study in their practices. Again, the findings were discussed in the light of the literature and recommendations were presented to mental health researchers and practitioners.

Keywords: *Fear of Happiness, Psychological Distress, Anxiety, Stress, Depression*

Mutluluk Korkusu ile Depresyon, Anksiyete ve Stres Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Problem durumu: Bireylerin duygusal deneyimlerini kontrol etme çabası, kültürel normlar ve değerler tarafından etkilenmektedir. Batı kültüründe, mutluluk abartılarak yaşanıp, genellikle olumlu bir duygu olarak değerlendirilirken, mutsuzluk daha az önemsenmektedir. Diğer yandan, Doğu kültürlerinde, özellikle bazı geleneksel düşünce sistemlerinde, aşırı mutluluğun ardında olumsuz sonuçlar doğabileceği ve bu nedenle kaçınılması gerektiği düşünülmektedir. Bizim kültürümüzde sıkça duyulan ifadeler, "çok gülme çok ağlarsın" veya "çok güldük başımıza bir şey gelecek" gibi, bireylerin duygusal deneyimleri konusunda belirli bir çekinceyi yansıtmaktadır. Bu durum ise, mutlulukla ilgili olumsuz bilişlerin ve korkuların ortaya çıkmasına neden olabilir. Bu olumsuz bilişler, aşırı mutluluğun, hemen ardından olumsuz olayların gerçekleşeceği inancını içerir. Ayrıca, mutluluğu ifade etmenin veya dışa vurmanın, kişiye veya çevresindekilere zarar getirebileceği endişesi de bu kültürel paradigmanın bir sonucudur. Bu bağlamda, literatürde "mutluluk korkusu" olarak adlandırılan bu kavram, bireylerin yaşamlarındaki duygusal deneyimleri düzenleme çabalarının kültürel bağlamda nasıl şekillendiğini anlamak için önemli bir kavramdır. Mutluluk korkusu, bireylerin duygusal ifade ve deneyimlerini sınırlayabilir, toplumsal normlara uyum sağlama çabalarını etkileyebilir ve psikolojik refahlarını şekillendirebilir. Buradan yola çıkarak mutluluk korkusunun psikolojik sıkıntı ile ilişkili olabileceği değerlendirilebilir. Psikolojik sıkıntı kavramı içinde depresyon, stres ve anksiyete gibi belirgin alt başlıkları ele almaktadır. Depresyon, genellikle düşük mod, enerji kaybı ve umutsuzluğu içerir. Stres, dışsal bir baskıya karşı verilen bir tepki olarak tanımlanabilir. Anksiyete ise genellikle belirsizlik veya gelecek kaygısı ile ilişkilidir ve sürekli bir endişe durumu yaratabilir. Özellikle pandemi sonrasında yapılan araştırmalar beliren yetişkinlikte psikolojik sıkıntı düzeylerinde artış olduğunu göstermektedir. Ulusal alanyazını incelendiğinde mutluluk korkusu ile psikolojik sıkıntının alt boyutları olan depresyon, anksiyete ve stres ile arasındaki ilişkileri inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda araştırma üniversite öğrencilerinde mutluluk korkusu ve depresyon, anksiyete ve stres arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Araştırmanın bağımsız değişkenini mutluluk korkusu bağımlı değişkenini ise depresyon, anksiyete, stres oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 18-25 yaş (*Ort.*=21.96; *Ss*=3.39) aralığındaki üniversite öğrencisi olan beliren yetişkinler oluşturmaktadır. Katılımcıların 163'ü kadın (%78.4), 45'ü erkektir (%21.6). Uygulamalar internet üzerinden formlar aracılığıyla yapılmış, gönüllük ilkesi temel alınmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında mutluluk korkusunu ölçmek için "Mutluluk Korkusu Ölçeği", psikolojik sıkıntıları yani anksiyete, depresyon ve stresi ölçmek için DASS21 ve katılımcıların demografik bilgilerine ulaşmak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırmada değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek için Pearson momentum korelasyon katsayısı ve basit regresyon analizi yapılmıştır.

Bulgular: Mutluluk korkusu; depresyon ile pozitif ve orta düzeyde anlamlı (r=.47, p<.01), anksiyete ile pozitif ve orta düzeyde anlamlı (r=.45, p<.01) ve stres ile pozitif ve orta düzeyde anlamlı (r=.44, p<.01) olarak ilişkili bulunmuştur. Yapılan üç ayrı basit regresyon analizi sonuçlarına göre, mutluluk korkusu depresyonu anlamlı olarak yordamakta (β= .472, t= 7.691, p< .01) ve depresyon puanlarında varyansın %22'sini açıklamakta (R=.472); anksiyeteyi anlamlı olarak yordamakta (β= .445, t= 7.124, p< .01) ve anksiyete puanlarında varyansın

%20'sini açıklamakta (R=.445), son olarak stresi de anlamlı olarak yordamakta (β= .444, t= 7.106, p< .01) ve stres puanlarında varyansın %20'sini açıklamaktadır (R=.444). Elde edilen bulgulara göre mutluluk korkusunun psikolojik sıkıntının her üç alt boyutunun da anlamlı bir yordayıcısı görülmektedir. Bu bağlamda ruh sağlığı çalışanları uygulamalarında araştırmanın bulgularından faydalanabilir. Yine bulgular alanyazın ışığında tartışılmış ve ruh sağlığı araştırmacılarına ve uygulayıcılara öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Mutluluk Korkusu, Psikolojik Sıkıntı, Anksiyete, Stres, Depresyon*

Predictors of Stress in Parents: Marital Quality and Psychological Flexibility

Dr. Öğr. Üyesi Naciye Güven, Kırıkkale Üniversitesi; Psikolojik Danışman Beyza Çelik, Milli Eğitim Bakanlığı

Parenting is one of the responsibilities in human life that must be fulfilled with seriousness and care. At this point, some situations experienced while performing the roles and responsibilities of being a parent cause parenting stress. In this context, it is thought that investigating the variables that predict parenting stress is important for the management of the process. The main purpose of this research is to determine to what extent parents' stress levels are predicted by their marital quality and psychological flexibility levels. The study group of the research consists of a total of 189 married individuals, 26 of whom are men and 163 of whom are women. Personal information form, Parenting Stress Scale, Marital Quality Scale and Psychological Flexibility Scale were used as data collection tools in the study. Analyzes were carried out with SPSS 25 and AMOS 21 package programs. As a result of the analysis; There is a moderate positive ($r = 0.378$) and statistically significant relationship between psychological flexibility scale scores and marriage quality scale scores ($p < 0.01$); There is a moderate negative ($r = -0.0344$) and statistically significant relationship ($p<0.01$) between psychological flexibility scale scores and parenting stress scale scores, and a low negative relationship between Marriage Quality scale scores and parenting stress scale scores. It was determined that there was a significant level ($r = -0.238$) and a statistically significant relationship ($p <0.01$). According to the regression analysis, it was concluded that psychological flexibility and marital quality variables explained 12% of the variance in the parenting stress variable. The results obtained were discussed in the light of the literature. In line with these results, suggestions were made for organizing effective programs to reduce parents' stress, for studies to increase the marital quality of married individuals, and for organizing programs to increase psychological flexibility. In addition, considering the lack of studies on parenting stress and marriage quality in the literature, it is recommended to increase the number of studies examining these issues.

Keywords: *parenting stress, marital quality, psychological flexibility*

Ebeveynlerde Stresin Yordayıcıları: Evlilik Kalitesi ve Psikolojik Esneklik

Ebeveynlik, insan yaşamında ciddiyet ve özenle yerine getirilmesi gereken sorumluluklardan biridir. Bu noktada ebeveyn olmaya dair rol ve sorumluluklar icra edilirken yaşanan birtakım durumlar, ebeveynlik stresine neden olmaktadır. Bu bağlamda ebeveynlik stresini yordayan değişkenlerin araştırılmasının sürecin yönetimi bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın temel amacı, ebeveynlerin stres düzeylerinin evlilik kalitesi ve psikolojik esneklik düzeyleri tarafından ne oranda yordandığını tespit etmektir. Araştırmanın çalışma grubunu 26'sı erkek, 163'ü kadın olmak üzere toplamda 189 evli birey oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak, kişisel bilgi formu, Ebeveynlik Stres Ölçeği, Evlilik Kalitesi Ölçeği ve Psikolojik Esneklik Ölçeği kullanılmıştır. Analizler SPSS 25 ve AMOS 21 paket programları ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda; psikolojik esneklik ölçeği puanları ile evlilik kalitesi ölçeği puanları arasında pozitif yönlü orta düzeyde ($r = 0,378$) ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu ($p<0,01$); Psikolojik esneklik ölçeği puanları ile ebeveynlik stres ölçeği puanları arasında negatif yönlü orta düzeyde ($r = -0,0344$) ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu ($p<0,01$) ve Evlilik kalitesi ölçeği puanları ile ebeveynlik stres ölçeği puanları arasında negatif yönlü düşük düzeyde ($r = -0,238$) ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu ($p<0,01$) tespit edilmiştir. Regresyon analizine göre ise psikolojik esneklik ve evlilik kalitesi değişkenlerinin ebeveynlik stresi değişkenindeki varyansın % 12'sini açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar alanyazın ışığında tartışılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda, ebeveynlerin stresini azaltmada etkili programların düzenlenmesine, evli bireylerin evlilik kalitelerini artırmaya yönelik çalışmaların yapılmasına, psikolojik esnekliğin artırılmasına yönelik programların düzenlenmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur. Ayrıca alanyazında ebeveynlik stresine ve evlilik kalitesine yönelik çalışmaların azlığından hareketle bu konuları inceleyen çalışmaların artırılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *ebeveynlik stresi, evlilik kalitesi, psikolojik esneklik*

Artificial Intelligence Applications and Artificial Advisors

Malik Soylu, Doç.Dr. İzzet Parmaksız, Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü, Niğde

ABSTRACT

This study focuses on how artificial intelligence applications, which are increasing day by day and developing rapidly in terms of quality, can be used as a counselor and what an individual who needs a counselor and turns to artificial intelligence instead of going to a counselor may encounter. Although artificial intelligence applications are a formation that can affect human beings in every aspect and it is a predicted fact that a software application can act as a friend, therapist, lover or teacher in a very simple way and this situation can have positive or negative effects on people's psychological structures, there are no comprehensive studies on this subject in the literature. Artificial intelligence applications act like a therapist or a client with various commands and can be chatted with. In this context, the most easily accessible artificial intelligence applications such as Character.ai, Chat GPT, Poe.ai, Microsoft Bing and Google Bard were asked to take on the role of a counselor or therapist and conversations were held with artificial intelligence applications in various roles such as an asocial high school student with no friends, a young woman having problems with her spouse, an adult man who has been cheated on, a young woman who has been abused, a father who believes that he is inadequate.and how it reacts, whether these reactions change in different questions or situations, and how these reactions may be received by individuals, and what effects this may have, have been and continue to be investigated. As a result, it was observed that AI applications behaved like a counselor and even used therapeutic skills such as open invitation to talk and minimal encouragement in some places. It has also been observed that artificial intelligence is sometimes sarcastic and misleading when using applications. At this point, it has been seen that individuals who need to be understood and guided may turn to these applications and may be positively or negatively affected by this situation. In this context, it is thought that studies on many issues, especially ethical principles, should be carried out in the field.

Key words: artificial intelligence, counseling, new technologies

Keywords: *artificial intelligence, counseling, new Technologies*

Yapay Zeka Uygulamaları Ve Yapay Danışmanlar

ÖZ

Bu çalışmada sayıları gün geçtikçe artan ve nitelik bakımından hızla gelişen yapay zeka uygulamalarının bir danışman gibi nasıl kullanılabildiği ve bu uygulamaların bir danışmana ihtiyaç duyup da bir danışmana gitmek yerine yapay zekaya yönelecek bir bireyin nelerle karşılaşabileceği üzerinde durulmuştur. Yapay zeka uygulamaları insanoğlunu her yönden etkileyebilecek bir oluşum olmasına ve bir yazılım uygulamasının çok basit bir şekilde arkadaş, terapist, sevgili ya da öğretmen gibi davranabildiği ve bu durumun insanların psikolojik yapıları üzerinde olumlu ya da olumsuz etkilerinin olabileceği öngörülen bir gerçek olmasına rağmen alan yazında bu konuyla ilgili çok kapsamlı çalışmalara denk gelinememiştir. Bu bağlamda, bu çalışmanın bu konuda bir fikir vermesi amaçlanmıştır. Yapay zeka uygulamaları çeşitli komutlarla bir terapist ya da danışan gibi davranmakta ve karşılıklı sohbet edilebilmektedir. Bu kapsamda ulaşılması en kolay olan Character.ai, Chat GPT, Poe.ai, Microsoft Bing ve Google Bard gibi yapay zeka uygulamalarından birer danışman veya terapist rolü üstlenmeleri istenmiş ve her uygulamayla, arkadaşı olmayan asosyal bir lise öğrencisi, eşiyle problemler yaşayan bir genç kadın, aldatılmış yetişkin bir erkek, istismara uğramış bir genç kadın , yetersiz olduğu inancını taşıyan bir baba gibi çeşitli rollerle yapay zeka uygulamalarıyla sohbet edilmiş ve nasıl tepkiler verdiği, bu tepkilerin farklı soru veya durumlarda değişip değişmediği ve tepkilerin bireyler tarafından nasıl karşılanabileceği bu durumun nasıl etkilerinin olabileceği araştırılmış ve araştırılmaya devam edilmektedir. Sonuç olarak yapay zeka uygulamalarının bir danışman gibi davrandığı hatta bazı yerlerde konuşmaya açık davet, asgari düzeyde teşvik gibi terapötik becerileri kullandığı görülmüştür. Uygulamalar kullanılırken yapay zekanın bazen iğneleyici ve yanlış yönlendirici olduğu da görülmüştür. Bu noktada anlaşılmaya ve yol gösterilme ihtiyacı duyan bireylerin bu uygulamalara yönelebileceği ve bu durumdan olumlu veya olumsuz etkilenebilme ihtimali olduğu görülmüştür. Alanda bu bağlamda etik ilkeler başta olmak üzere bir çok konuda çalışma yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: yapay zeka, danışmalık, yeni teknolojiler

Relationship Between Adult Ego States and Levels of Self-Compassion

Uzm. Psk. Danışman Osman Tonğuç, Milli Eğitim Bakanlığı; **Prof. Dr. Bilge Uzun, Orta Doğu Teknik Üniversitesi KKK**

Self-compassion is the act of refraining from self-criticism and being kind to oneself in the face of pain and suffering. Transactional Analysis, which explores individuals' psychological structures through ego states, reveals the functionality and behavior systems of individuals and highlights their capacity for change in response to challenging life situations by focusing on individuals' emotion-thought-behavior systems. In light of this information, it can be seen that one of the important goals of both perspectives is to transform individuals in the face of challenging life cycles. This study aims to contribute to the creation of individual and group work that will support individual transformations by utilizing the relationship between ego states and self-compassion levels in psychological counseling settings based on the data to be obtained as a result of the study. The purpose of this study is to examine the relationship between adult ego states and self-compassion levels. In this regard, the relational scanning method, which is one of the quantitative research methods, was used as the research model. The sample of the research consists of 403 individuals over the age of 18 from different professions and different educational levels who voluntarily participated in the study. Of the participants, 253 are female, and 150 are male. Data were obtained using the Ego States Scale and the Self-Compassion Scale. In this study conducted with the relational scanning model, data analysis was performed using independent sample t-test, one-way ANOVA, one-way MANOVA, and correlation analysis. As a result of the study, it was determined that there is a positive relationship between self-compassion levels of adult individuals and each ego state. Furthermore, it was found that there is a low level of positive relationship between self-compassion and critical parent, nurturing parent, adult, adapted child, and natural child ego states; awareness of sharing and critical parent, nurturing parent, adult, adapted child, and natural child; consciousness and nurturing parent, adult, adapted child, and natural child; and identification with nurturing parent and adult ego states.

Note: This research is a part of the first author's master's thesis at Bahçeşehir University, Department of Guidance and Psychological Counseling.

Keywords: *self-compassion, ego states*

Yetişkin Bireylerin Ego Durumları ile Öz Şefkat Düzeyleri Arasındaki İlişki

Öz şefkat bireyin karşılaşmış olduğu acı ve ıstıraplara karşı kendini acımasızca eleştirmekten vazgeçmesi ve kendisine duyarlı olmasıdır. İnsanların psikolojik yapısını ego durumları aracılığıyla inceleyen Transaksiyonel Analiz, bireylerin işlevselliklerini ve davranış sistemlerini ortaya koymaktadır ve bireylerin duygu- düşünce- davranış sistemlerine odaklanarak bireyin yaşamlarındaki zorlayıcı durumlara karşı değişim içerisinde olabilme kapasitelerinin olduğunu belirtir. Bu bilgiler ışığında bu iki bakış açısının da önemli amaçlardan birinin bireyin zorlayıcı yaşam döngülerine karşı kendilerini dönüştürmek olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın sonucunda elde edilecek verilerin psikolojik danışma ortamında bireylerin ego durumları ve öz şefkat düzeyleri arasında ilişkiden faydalanılarak onların bireysel dönüşümlerini destekleyecek bireysel ve grup çalışmalarının oluşmasına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı yetişkin bireylerin ego durumlarını ile öz şefkat düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu doğrultuda araştırma modeli olarak nicel araştırma yöntemlerinden olan ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden farklı meslek dallarından, farklı eğitim düzeylerine sahip 18 yaş üstü 403 birey oluşturmaktadır. Katılımcıların 253'ü kadın ve 150'si erkektir. Veriler Ego Durumları Ölçeği ve Öz Şefkat (Öz Duyarlılık) Ölçeğinden faydalanılarak elde edilmiştir. İlişkisel tarama modeliyle yürütülen bu çalışmada verilerin analizi bağımsız örneklem t testi, tek yönlü ANOVA, tek yönlü MANOVA ve korelasyon analizi ile yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda yetişkin bireylerin öz şefkat düzeyleri ile her bir ego durumu arasında pozitif yönlü ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öz sevecenlik ile eleştirel ebeveyn, koruyucu ebeveyn, yetişkin, uygulu çocuk ve doğal çocuk; paylaşımların bilincinde olma ile eleştirel ebeveyn, koruyucu ebeveyn, yetişkin, uygulu çocuk ve doğal çocuk; bilinçlilik ile koruyucu ebeveyn, yetişkin, uygulu çocuk ve doğal çocuk; özdeşleşme ile koruyucu ebeveyn ve yetişkin ego durumu arasında düşük düzeyde pozitif yönlü ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Not: Bu çalışma birinci yazarın Bahçeşehir Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı yüksek lisans tezinin bir parçasıdır.

Anahtar Kelimeler: *öz şefkat, ego durumları*

Examination of Dog Owners and Non-Dog Owners Individuals in Terms of Attachment, Loneliness and Psychological Wellneing

Uzm. Psk. Danışman Oktay ÇETİNKAYA, Bahçeşehir Üniversitesi; Prof. Dr. Özlem Karaırmak, Bahçeşehir Üniversitesi

The relationship between humans and their dogs frequently studied by researchers in recent years. In the literature, it was showed that dogs benefit their owners in many ways such as depression, anxiety, loneliness, and psychological well-being. This research has four questions, the first of which is whether dog owners and non-dog owners differ in terms of attachment, loneliness, and psychological well-being. Second, whether pet attachment, loneliness, and psychological well-being predict attachment anxiety. Third, whether the same variables predict attachment avoidance. The last question of the study is whether pet attachment, loneliness, and psychological well-being differ according to demographic variables. A total of 2355 people (287 men, 2060 women) participated in the research, which was conducted with a descriptive and comparative model, 594 dog owners and 1761 non-dog owners. The results showed that dog owners experienced less attachment anxiety and avoidance, felt less lonely, and reported greater psychological well-being than non-dog owners. Loneliness, pet attachment anxiety, psychological well-being, and pet attachment avoidance predicted attachment anxiety. In addition, loneliness, psychological well-being and pet attachment avoidance predicted attachment avoidance. Moreover, males showed more pet attachment avoidance to their dogs. Moreover, the results indicated that single dog owners showed more attachment anxiety and avoidance, their psychological well-being was lower, and felt more loneliness than those who married and with romantic relationship. Individuals who did not care for their dogs themselves showed more pet attachment avoidance to their pets. However, individuals who cared for the pet themselves showed more attachment avoidance in their close relationships. Findings revealed that dog ownership was associated with attachment, psychological well-being, and the feeling of loneliness. Future research needs to control for the demographics such as number and breed of pets owned by the participants. Moreover, it should be more precise about the genders of the participants and the number of dog owners and non-dog owners.

Keywords: *Pet Attachment, Attachment, Loneliness, Psychological Well-Being*

Köpek Sahibi Olan ve Olmayan Bireylerin Bağlanma Yalnızlık ve Psikolojik İyi Oluş Açısından İncelenmesi

İnsanlarla köpekleri arasındaki ilişki son yıllarda araştırmacılar tarafından oldukça sık incelenmektedir. Literatürde köpeklerin depresyon, kaygı, yalnızlık, psikolojik iyi oluş gibi birçok açıdan sahiplerine fayda sağladığı gösterilmiştir. Bu çalışmanın dört araştırma sorusu vardır: Birincisi köpeği olanlar ile olmayanları bağlanma, yalnızlık ve psikolojik iyi oluş açısından farklılaşıp farklılaşmadığıdır. İkincisi, evcil hayvana bağlanma, yalnızlık ve psikolojik iyi oluşun kaygılı bağlanmayı yordayıp yordamadığıdır. Üçüncüsü ise aynı değişkenlerin kaçınan bağlanmayı yordayıp yordamadığıdır. Araştırmanın son sorusu hayvana bağlanmanın, yalnızlığın ve psikolojik iyi oluşun demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığıdır. Betimleyici ve karşılaştırmalı modelle yürütülen araştırmaya 594 köpek sahibi, 1761 köpek sahibi olmayan olmak üzere toplamda 2355 kişi (287 erkek, 2060 kadın) katılmıştır. Sonuçlar köpek sahibi olanların olmayanlara göre daha az kaygılı ve daha az kaçınan bağlandıklarını, daha az yalnız hissettiklerini ve daha fazla psikolojik iyi oluş bildirdiklerini göstermektedir. Yalnızlık, evcil hayvana kaygılı bağlanma, psikolojik iyi oluş ve evcil hayvana kaçınan bağlanma kaygılı bağlanmayı yordamaktadır. Ayrıca yalnızlık, psikolojik iyi oluş ve hayvana kaçınan bağlanma da kaçınan bağlanmayı yordamaktadır. Dahası erkekler köpeklerine daha yüksek düzeyde kaçınan bağlanmaktadır. Ayrıca, köpeği olanlarda romantik ilişkisi olmayanlar evlilere ve romantik ilişkisi olanlara göre daha kaygılı ve daha kaçınan bağlanmışlardır, psikolojik iyi oluşları daha düşüktür ve daha yalnız hissetmektedirler. Köpeklerine kendisi bakım vermeyenler evcil hayvana daha kaçınan bağlanmaktadır. Evcil hayvana kendisi bakım verenler ise yakın ilişkilerde daha kaçınan bağlanmaktadır. Bulgular köpek sahibi olmanın bağlanma, psikolojik iyi oluş ve yalnızlık ile ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Gelecekteki araştırmalar katılımcıların evcil hayvanlarının sayısı ve cinsi gibi demografik bilgiler kontrol altında tutulabilir. Ayrıca erkek ve kadın katılımcıların sayısı ile köpek sahibi olanlar ve olmayanların sayısı birbirine daha yakın olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: *Evcil Hayvana Bağlanma, Bağlanma, Yalnızlık, Psikolojik İyi Oluş*

Eclectic Approach to Anxiety in Psychological Counseling: A Case Report

Klinik Psikolog Tuğba AY, Marmara Üniversitesi; Doç. Dr. Müge AKBAĞ, Marmara Üniversitesi

Students usually contact to Guidance and Psychological Counseling Services with educational and personal problems. One of these problems is anxiety. Today, various psychological approaches and techniques are used in psychological counseling practices. In this study, in which anxiety is handled with an eclectic approach, a 16-year-old adolescent client who applied to the School Counseling Service in the second semester of the 2022-2023 academic year with symptoms of performance anxiety and accompanying avoidance reactions was examined as a case. The case was experiencing anxiety especially when she was asked questions in class, she was physically and mentally locked up, and she was unable to express herself. After the preliminary evaluation, an individual psychological counseling plan consisting of 8 sessions in an eclectic framework was prepared for the case with high anxiety level. Brief Symptom Inventory (BSI) was used as a pre-test and post-test. During the sessions, it was determined that the client had traumatic experiences in childhood. In the sessions, psychoeducational intervention, emotion expression with imagination, limited parenting, detachment from thought, empty chair, hypnotic reprocessing, ego reinforcement and behavior incentives were used. After eight sessions, it was observed that the client's anxiety level, and avoidance behaviors decreased. At the end of the psychological support, the effectiveness of the counseling process was evaluated by the subjective opinions of the client and the change in the BSI scores. The significance of the change in inventory scores was calculated by using the Jacobson and Truax (JT) method with the general severity index, and reliable change index (RCI). While the general severity index was 2.75 before the intervention, it decreased to 1.36 after the intervention. The RCI was found as -9.23 ($|RCI| \geq 1.65$, $p \leq .01$). In this study, it is thought that the contribution of the therapeutic alliance should not be ignored in obtaining positive results in this case. This study is hoped to lead to future studies and practitioners in terms of revealing the evaluation and effectiveness of individual counseling sessions based on the eclectic approach for the anxiety of clients.

Keywords: *Anxiety, Eclectic Approach, Psychological Counseling.*

Psikolojik Danışmada Kaygıya Eklektik Bir Yaklaşım: Bir Olgu Sunumu

Öğrenciler, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisleri'ne genellikle eğitsel ve kişisel problemlerle başvurmaktadırlar. Bu problemlerden biri de kaygıdır. Günümüzde bireyle psikolojik danışma uygulamaları çerçevesinde birçok farklı ekol ve teknik kullanılmaktadır. Kaygının psikolojik danışmada eklektik yaklaşımla ele alındığı bu çalışmada, 2022-2023 eğitim-öğretim yılı ikinci döneminde Okul Psikolojik Danışma Servisi'ne performans kaygısı ve beraberinde açığa çıkan kaçınma tepkilerinden oluşan semptomlar ile başvuran 16 yaşındaki bir ergen danışan olgu olarak incelenmiştir. Olgu, özellikle derslerde ona soru sorulduğunda kaygı yaşamakta, bedensel ve zihinsel olarak kilitlenmekte, kendini ifade edememektedir. Yapılan ön değerlendirme sonrasında kaygı düzeyi yüksek olan olgu için eklektik bir çerçevede 8 oturumdan oluşan bir bireysel psikolojik danışma planı hazırlanmıştır. Olguya, ön test ve son test olarak Kısa Semptom Envanteri (KSE) uygulanmıştır. Gerçekleştirilen seanslarda olgunun çocukluk yaşantılarında travmatik deneyimlerinin olduğu tespit edilmiştir. Oturumlarda kaygı ile ilgili psikoeğitim verilmiş, çocukluk anılarına ilişkin imajinasyonla duygu ifade etme, sınırlı ebeveynlik, düşünceden ayrılma deneyi, boş sandalye, hipnomeditatif yeniden işleme, ego güçlendirme ve davranış teşviği gibi farklı ekollerden teknikler kullanılmıştır. Sekiz oturum sonrasında olgunun kaygı düzeyinin düştüğü ve kaçınmalarının azaldığı gözlenmiştir. Sunulan psikolojik destek hizmeti sonunda danışma sürecinin etkililiği, danışanın öznel görüşleri ve KSE puanlarındaki değişim ile değerlendirilmiştir. Bireysel envanter puanlarındaki değişimin anlamlılığı Jacobson ve Truax (JT) yöntemi kullanılarak rahatsız ciddiyeti indeksi ve güvenilir değişim indeksi-GDE (reliable change index-RCI) ile hesaplanmıştır. Uygulama öncesi KSE rahatsızlık ciddiyeti indeksi 2.75 iken, uygulama sonrası 1.36'ya düşmüştür. Hesaplanan GDE= -9.23 bulunmuştur ($|GDE| \geq 1.65$, $p \leq .01$). Gerçekleştirilen çalışmada, bu olgu özelinde olumlu sonuç alınmasında terapötik ittifakın katkısının da göz ardı edilmemesi gerektiği düşünülmektedir. Bu olgu sunumunun, danışanların kaygılarına yönelik planlanan eklektik yaklaşıma dayalı bireysel psikolojik danışma oturumlarının değerlendirilmesi ve etkililiğini ortaya koyması açısından konuyla ilgili gelecekteki çalışmalara ve uygulamacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kaygı, Eklektik Yaklaşım, Psikolojik Danışma.*

Worry in a Population With a High Tendency to Avoid Uncertainty: A Case Study

Arş. Gör. Sabire KILIÇ, Gazi Üniversitesi; Prof. Dr. Galip YÜKSEL, Gazi Üniversitesi

As one of the critical cognitive elements of anxiety, worry can be defined as a negatively affect-laden and uncontrollable chain of thoughts and images. Based on the intolerance of uncertainty model developed to explain the conception of worry, this study is conducted with a 20-year-old female university student seeking psychological help because of her high level of worry. The study aims to investigate the client's seven-session cognitive behavioral therapy process and outcomes.

The study explains "worry" from the cognitive behavioral therapy perspective, presents a case conceptualization of the client, and clarifies and investigates the therapy process. This work aims to contribute to the literature by evaluating the effectiveness of cognitive behavioral therapy on the effects of worry in the client's daily functioning and providing an understanding of the concept of worry in a country where avoidance of uncertainty is so high. In the study, worry was conceptualized within the scope of the intolerance of uncertainty model. The problem experienced by the client was considered in the cultural context, and the client's beliefs and judgments about uncertainty in the therapy process were also addressed regarding the cultural dimensions.

The 7-session psychological counseling process was examined in the study with the scores obtained from the Beck Depression Scale (BDS), Beck Anxiety Scale (BAS), and Worry Scale. In the evaluation of the psychological counseling process, the changes in the client's experiences during counseling sessions and the differences between the first and last test scores obtained from the related scales were examined. In the result of the study, the cognitive behavioral therapy-based psychological counseling process was associated with positive changes in the client's anxiety, worry, and depression scores.

Keywords: *Worry; Uncertainty Avoidance; Psychological Counseling; CBT*

Belirsizlikten Kaçınma Eğilimi Yüksek Bir Toplumda Endişe: Bir Olgu Sunumu

Olumsuz duygularla yüklü kontrol edilemeyen düşünce ve imgelem zinciri olarak tanımlanan endişe, klinik bakış açısı ile yaygın kaygı bozukluğu gibi birçok kaygı ve duygu durum bozukluklarında çok önemli bir bileşen olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışma, endişe sorunu yaşayan bir bireyin yaşadığı bu sorunu aşabilmek amacıyla aldığı yedi oturumluk bilişsel davranışçı terapiye dayalı psikolojik yardım sürecini incelenmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın; endişenin belirsizliğe tahammülsüzlük modeli kapsamında anlaşılmasına, bilişsel davranışçı terapi sürecinin değerlendirilmesine ve kavramın hem bireysel hem de kültürel boyutta incelenmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmada, yüksek düzey endişe problemi ile psikolojik danışma yardımına başvuran 20 yaşında kadın bir üniversite öğrencisi ile bilişsel davranışçı terapi çerçevesinde temellendirilen 7 oturumluk psikolojik danışma süreci incelenmiştir. Bu kapsamda çalışmada, danışanın psikolojik yardım süreci, Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ), Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ) ve Endişe Şiddeti Ölçeklerinden (EŞÖ) alınan puanları incelenmiştir. Ayrıca, psikolojik danışma sürecinin değerlendirilmesinde danışanın danışma süreci sonunda kendisinin yaşadığı sorunlara ilişkin deneyimlerindeki değişimlerin ve ilgili ölçeklerden aldığı ilk ve son test puanları arasındaki farkların incelenmesinden yararlanılmıştır. Bu noktada çalışma sonucunda, danışanın Beck Depresyon Ölçeğinden aldığı ilk ve son test puanları arasındaki farka ilişkin RCI değeri 3.04, Beck Anksiyete Ölçeğinden aldığı puanlara ilişkin RCI değeri 6.35 ve son olarak Endişe Şiddeti Ölçeğinden aldığı ilk ve son test puanlarına ilişkin RCI değeri 6.4 olarak hesaplanmıştır. RCI değerleri incelendiğinde hepsinin 1.96'nın oldukça üzerinde olduğu ve ilk ve son test puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda, yedi oturumluk bilişsel davranışçı terapi temelli yürütülen psikolojik danışma sürecinin danışanın endişe, kaygı ve depresyon puanlarındaki olumlu değişimlerle ilişkisi olduğu bulunmuştur. Çalışmada endişe belirsizliğe tahammülsüzlük modeli kapsamında ele alınmış ve danışanın yaşadığı sorun kültürel bağlamda da ele alınarak terapi sürecinde danışanın belirsizliğe ilişkin inanç ve yargıları kültürel boyutta da incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Endişe; Belirsizlikten Kaçınma, Psikolojik Danışma, BDT*

The Effect of Post-Divorce Adjustment Programon Life Satisfaction, Adjustment to Divorce and Psychological Symptoms of Divorced Individuals

Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan ÇELİK, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi; Prof. Dr. Serap NAZLI, Ankara Üniversitesi

This study aims at investigating the effect of Post-Divorce Adjustment Program (PDAP), which has been developed for individuals who are legally divorced for a period of less than three years, on their level of adjustment to divorce, life satisfaction, depression and stress. The study is based on a quasi-experimental design including the steps of pre-test, post-test, monitoring and control group.

The study group is composed of 20 divorced individuals between the ages of 25 and 45. 10 of the participants were included in the experimental group, and the other 10 of them were included in the control group. The researcher implemented PDAP which lasted six weeks, conducting one session every week, to the experimental group. Data collections tools within the scope of this study are Adult Divorce Adjustment Scale (Adult DAS), Life Satisfaction Scale (LSS), Scale of Depression, Anxiety and Stress (SDAS), Semi-Structured Qualitative Interview Form and Personal Information Form.

Mann Whitney U Test and Wilcoxon Signed Rank Test were used to determine the effect of PDAP, which was implemented to the experimental group. On the other hand, clinical significance evaluation was conducted to evaluate the change individually within the study group during the period of PDAP. The qualitative data obtained via semi-structured qualitative interview form were summarized and interpreted via the technique of structural and descriptive statistics.

The study findings reveal that PDAP is influential in increasing divorced individuals' adjustment to divorce and life satisfaction, and decreasing their level of depression, anxiety and stress. Moreover, the analysis of data obtained via semi-structured qualitative interview form shows that PDAP implemented with the experimental group brings about positive changes in the lives of the participants, and they take first steps to re-arrange their lives and start to transfer the skills they gain through the program into their lives. The findings have been discussed within the framework of the related literature and some suggestions have been made in this light.

Keywords: *Adjustment to divorce, life satisfaction, depression, anxiety, stress.*

Boşanma Sonrası Uyum Programının Boşanmış Bireylerin Yaşam Doyumu, Boşanmaya Uyum ve Psikolojik Belirtileri Üzerindeki Etkisi

Boşanma, bazı araştırmacılar için yas sürecini, bazıları için, zorlu bir geçiş sürecini, bazıları için ise, bir geçiş krizini ifade etmektedir. Alan yazında farklı şekillerde tanımlanan ve bireyin hayatında önemli geçiş durumlarından biri olan boşanma, çeşitli aile bireyleri ile birlikte yaşamaktan yalnız ya da belirli aile üyelerinin olmadığı bir yaşama geçiş, en yalın haliyle ise, evliliğin yasal, sosyal, duygusal ve psikolojik açıdan sona ermesi şeklinde tanımlanabilir. Bu araştırmada, yasal olarak boşanmış ve boşanmasının üzerinden üç yıldan az süre geçmiş bireyler için geliştirilen Boşanma Sonrası Uyum Programı'nın (BSUP), bireylerin boşanmaya uyum, yaşam doyumu, depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri üzerindeki etkililiği incelenmiştir. Araştırmada ön-test, son-test, izleme, kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır.

Araştırma grubunu, 25–45 yaş aralığında değişen 20 boşanmış birey oluşturmaktadır. 10 birey deney ve 10 birey kontrol gruplarına atanmıştır. Deney grubuna araştırmacı tarafından, haftada bir oturum olmak üzere altı oturum süren ve bireysel olarak uygulanan BSUP uygulanmıştır. Veri toplama aracı olarak Yetişkin Boşanmaya Uyum Ölçeği (Yetişkin BUÖ), Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ), Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçeği (DASÖ-21), Yarı Yapılandırılmış Nitel Görüşme Formu ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

Deney grubuna uygulanan BSUP'un etkisini belirlemek amacıyla Mann Whitney U Testi ve Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi, BSUP uygulama sürecinde deney grubunda meydana gelen değişimin birey özelinde değerlendirilmesi amacıyla da klinik anlamlılık değerlendirmesi kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış nitel görüşme formundan elde edilen nitel verilerin özetlenmesi ve yorumlanmasında ise yapısal, betimsel ve boylamsal analiz tekniği kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda BSUP'un boşanmış bireylerin boşanmaya uyum ve yaşam doyumlarını arttırmada, depresyon, anksiyete ve stres düzeylerini ise azaltmada etkili olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, yarı yapılandırılmış nitel görüşme formlarından elde edilen verilerin analizi sonucunda, BSUP'un katılımcıların yaşamlarında olumlu değişimler meydana getirdiği, yaşamlarını yeniden düzenlemek için ilk adımı attıkları ve programdan edindikleri becerileri yaşamlarına aktarmaya başladıkları belirlenmiştir. Bulgular ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Boşanmaya uyum, yaşam doyumu, depresyon, anksiyete, stres.*

Increasing the Understanding of Trauma Among Psychological Counsellors in the Context of Post-Earthquake Psychosocial Support Studies and Establishment of Trauma Centres.

Uzm. Psk. Danışman Onur Jiyan ÖZİPEK, MEB

"The "6 February earthquake" and its aftermath can be viewed as a critical period that had profound impacts on public mental health. It is widely recognized that psychological support is equally crucial alongside the provision of basic necessities, as has made a lasting impression on society. The work of psychological counsellors, both within the Turkish Psychological Counselling and Guidance Association and other non-governmental and public institutions, has been instrumental in enhancing awareness of psychosocial support in society, shaping perceptions of such support, and promoting the understanding of its necessity. The extensive area impacted by the earthquake and the numerous people affected underscored the requirement for inter-institutional collaboration and coordination. The extensive area impacted by the earthquake and the numerous people affected underscored the requirement for inter-institutional collaboration and coordination. The extensive area impacted by the earthquake and the numerous people affected underscored the requirement for inter-institutional collaboration and coordination. The reverberations of the earthquake are ongoing, with a significant number of individuals bearing traumatic aftermath. It is evident that long-term, comprehensive programmes are crucial to surmount the traumatic consequences of the earthquake. If this is not achieved, there is a risk of developing a process that could persist for generations, leading to the creation of fault lines in society in terms of socio-cultural and psychosocial aspects. Following the earthquake, it is imperative to collectively heal our wounds by drawing strength from social solidarity whilst also ensuring its continuity. Given text: Considering the nature of trauma and its effects on individuals' developmental periods, it is a very complicated process. Dealing with the detrimental effects of trauma during individuals' developmental stages is a multifaceted process. When working with traumatised individuals, it is essential to possess highly specialized knowledge and skills. Therefore, it is recommended that a comprehensive trauma wisdom program be developed through the collaborative efforts of various non-governmental and public institutions in this field to increase efficiency in the fieldwork. The programme aims to train psychological counsellors who are experts in trauma, capable of working effectively in the field, and contributing to the more effective role of colleagues. Additionally, the programme aims to establish rehabilitation centres for victims of trauma, develop programmes to heal trauma wounds, and undertake resource creation activities at these centres. All of these activities will be carried out by psychological counsellors who have completed the trauma programme. It is believed that the psychological counsellors, trained by this trauma programme, who specialize in treating trauma, and the trauma centres established in regions where trauma is prevalent, will play important roles in the diagnosis of traumatic problems and providing on-site, qualified psychosocial support to victims. The objective of this program is to enhance the expertise of psychological counsellors who operate in the field of trauma and boost their ability to prevent potential disasters. The new trauma programme seeks to augment the proficiency of psychological counsellors in various areas including psychological first aid, clinical pre-assessment, grief counselling, addressing secondary stress, and implementing motivational interviewing. The objective is to deliver a more proficient psychosocial support service in the field by utilizing the accomplishments obtained here. The

two-stage programme will provide training for psychological counsellors. The first stage will involve theoretical capacity building activities, which will cover several topics that include developing psychological resilience, working with trauma in children and adolescents, somatic experiencing in disaster studies, grief studies during disasters, working with disadvantaged groups in disaster areas, trauma epidemiology, working with individuals with special needs in disaster areas, and applying EMDR protocols in acute social traumas. Psychological counsellors trained in trauma with a wide range of knowledge will offer face-to-face psychological support to children, adolescents, and adults who experience traumatic stress symptoms. Objective evaluations will be highlighted as such to ensure objectivity and fairness. They will receive supervision from a team of experts in the field and at trauma centres established through mobile activities. It is believed that this investigation will have significant impacts on enhancing the psychological resilience of the entire community in individuals affected by earthquake disasters and those susceptible to future calamities.

Keywords: *Trauma, Trauma Wisdom, Disaster, Psychological Resilience, Psychosocial Support*

Deprem Sonrası Süreçte Psikososyal Destek Çalışmaları Bağlamında Psikolojik Danışmanların Travma Bilgeliğinin Arttırılması ve Travma Merkezleri Oluşturulması

"6 Şubat depremi" ve sonrasındaki süreç toplumsal ruh sağlığını derinden etkileyen bir kırılma dönemi olarak görülebilir. Bu dönemde yapılan temel ihtiyaç yardımları kadar Psikososyal desteğin de ne kadar zaruri bir ihtiyaç olduğu tekrar toplumsal hafızada yer etmiştir. Psikolojik Danışmanların gerek Türk PDR Derneği gerek diğer sivil toplum ve kamu kuruluşları bünyesinde ortaya koyduğu çalışmalar toplumda psikososyal desteğe dönük bilincin pekiştirilmesi, psikososyal desteğe dönük algının biçimlenmesi ve psikososyal desteğin zaruriyetinin anlaşılmasında kritik bir rol üstlenmiştir. Depremin etkilerinin çok geniş bir alana yayılmasının yanı sıra çok fazla insanın bu durumdan doğrudan veya dolaylı etkilenmesi kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonu elzem hale getirmiştir. Depremin artçı etkileri hala devam etmekte olup depremden etkilenen travma mağduru sayısı azımsanmayacak kadar çoktur. Depremin travmatik etkilerinin giderilmesi için uzun vadeli ve kapsamlı programlar oluşturmanın gerekliliği oldukça açıktır. Bu yapılmadığı takdirde kuşaklar boyu sürebilecek ve bunun yanı sıra toplumda sosyokültürel ve psikososyal açıdan da fay hatları oluşturabilecek bir sürecin gelişmesi tehlikesiyle karşı karşıyayız. Deprem sonrasında özellikle toplumsal dayanışmadan güç alarak kolektif bir bilinçle yaralarımızı sarmaya devam etmeye ve bunun sürekliliğini sağlamaya oldukça ihtiyacımız vardır. Travma doğası ve bireylerin gelişimsel dönemlerinde yarattığı etkiler göz önüne alındığında oldukça komplike bir süreçtir. Bu bakımdan travmaya maruz kalmış bireylerle çalışma yürütmek oldukça nitelikli bilgi ve beceri gerektirir. Bu vesileyle sahada yürütülecek çalışmalar için bu alanda çalışma yürüten farklı sivil toplum ve kamu kuruluşlarının ortak çalışması ve iş birliğiyle kapsamlı bir travma bilgeliği programı hazırlayarak bu programı oluşturmanın daha verimli olacağı düşünülmektedir. Oluşturulacak programın amacı, sahada travmayla etkin bir biçimde çalışabilecek travma uzmanı psikolojik danışmanlar yetiştirerek meslektaşlarımızın daha efektif bir rol üstlenmesine katkı sunmaktır. İkincil amaç olarak da travma mağdurları için rehabilitasyon merkezleri oluşturarak, travma yaralarını saracak programları geliştirme ve kaynak oluşturma çalışmalarını bu merkezlerde travma programını tamamlamış uzman psikolojik danışmanlarca yürütülmesidir. Bu travma programı tarafından eğitilecek travma uzmanı psikolojik danışmanların ve özellikle de travma yaşanan bölgelerde kurulacak travma merkezlerinin travmatik problemleri tanılamada mağdurlara yerinde ve nitelikli psikososyal destek sunmada önemli roller üstleneceği düşünülmektedir. Bu programla birlikte travma sahasında çalışan psikolojik danışmanların travmaya dair bilgi birikimini arttırmanın yanı sıra yaşanabilecek olası afetlerde önleyici kapasiteyi geliştirmek de amaçlanmaktadır. Oluşturulacak bu yeni travma programın içerisinde psikolojik ilk yardım, klinik ön değerlendirme, yas çalışması, ikincil stres, motivasyonel görüşme gibi konu başlıklarında psikolojik danışmanların bilgi birikimini arttırarak buradan edinilen kazanımlarla sahada daha yetkin bir psikososyal destek hizmeti yürütülmesi amaçlanacaktır. İki aşamalı programda ilk etapta teorik kapasite geliştirme çalıştırmalarına katılan psikolojik danışmanlar burada program içeriği olarak; Psikolojik sağlamlığı geliştirme,çocuk ve ergenlerle travma çalışmak,somatik deneyimleme ile afet çalışmaları, afetlerde yas çalışmaları, afet bölgesinde dezavantajlı gruplarla çalışmak, travma epidemiyolojisi,afet bölgesinde özel gereksinimli bireylerle çalışmak, Akut toplumsal travmalarda uygulanabilecek EMDR protokolleri vb. kapsamı genişletilebilecek başlıklarda

eğitimlerini alarak travma konusunda uzmanlık kazanan psikolojik danışmanlar sonrasında bu kapasite geliştirme eğitimlerinden edindiği bilgileri alanında uzman bir ekipten süpervizyon desteği de alarak, travmatik stres belirtileri olan çocuk,ergen ve yetişkinlere oluşturulan travma merkezlerinin yanısıra sahadaki gezici faaliyetlerle de yüz yüze psikolojik destek sağlayacaklardır. Bu çalışmanın deprem sonrası afetzedeler ve olası yaşanabilecek afetlerde tüm toplumun psikolojik sağlamlığının geliştirilmesinde önemli etkileri olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Travma, Travma Bilgeliği, Afet, Psikolojik Sağlamlık, Psikososyal Destek*

Investigation of the Relationship Between Intolerance of Uncertainty and Life Satisfaction in Adults

Lisansüstü Öğrencisi Mustafa TORAN, Bartın Üniversitesi

The most fundamental need individuals possess from birth is the need for security. This need for security can manifest throughout one's life in situations characterized by clarity and predictability. Otherwise, individuals may approach many situations with doubt where they cannot predict their future and grasp it clearly. Uncertainty is an integral part of individuals' lives. Individuals encounter uncertainty in various contexts in their daily lives. Not being able to see the path ahead clearly can be an exciting situation for individuals in some cases, while in other instances, it can become a source of anxiety and stress. Especially in recent years, uncertainty has been increasingly on the agenda due to global events and economic fluctuations. Individuals are forced to cope with the anxiety and stress created by not being able to see the future and the lack of control. In this context, intolerance of uncertainty represents an occurrence that reflects an individual's reactions to uncertainty and how they can tolerate this feeling of uncertainty.

Feeling good about oneself is a significant determinant of an individual's health in their life. Life satisfaction constitutes the cognitive part of this feeling of well-being. Life satisfaction reflects the general well-being and the state of feeling good in an individual's life. Life satisfaction, in turn, is a reflection of the events, experiences, goals, and values in an individual's life. Therefore, the impact of intolerance of uncertainty on life satisfaction can play a significant role in individuals' lives. In the literature, concepts related to the relationship between intolerance of uncertainty and life satisfaction are generally emotional intelligence, psychological resilience, and procrastination levels. Considering the effects such as bodily symptoms, social phobia, loss in occupational and social functions, it is evident that intolerance of uncertainty plays a crucial role in individuals' lives. In this study, it is aimed to investigate the relationship between intolerance of uncertainty and life satisfaction in adult, in depth according to various variables.

In this study, a correlational research method will be used, which is one of the quantiative methods. Correlational research is research in which the relationship between two or more variables is examined without any intervention in these variables. In line with the research objectives, the basic question to be answered is, "Is there a statistically significant relationship between intolerance of uncertainty and life satisfaction in adults?" The sample of the research will consist of adult individuals. In the research, the Life Satisfaction Scale, Personal Information Form, and Intolerance of Uncertainty Scale-12 will be used as data collection tools. Based on the data collected in the upcoming process, the findings obtained will be discussed in the light of the literature, and recommendations will be made on this subject.

Keywords: *Intolerance to uncertainty, life satisfaction, adult*

Yetişkinlerde Belirsizliğe Tahammülsüzlük ile Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bireylerin doğumdan itibaren sahip oldukları en güçlü ve temel ihtiyaç güvenlik ihtiyacıdır. Bu güvenlik ihtiyacı, yaşam boyunca netlik ve öngörülebilme durumlarıyla birlikte meydana gelebilmektedir. Aksi durumda bireyler, geleceğini tahmin edemedikleri ve net olarak kavrayamadıkları çoğu duruma şüpheyle yaklaşır. Belirsizlik, bireylerin yaşamlarının ayrılmaz bir parçası halindedir. Bireyler, günlük yaşamın her alanında, pek çok farklı bağlamda belirsizlikle karşılaşmaktadır. Önlerindeki yolu net olarak görememek, bireyler için bazı durumlarda heyecanlı bir durumken, bazı zamanlarda da endişe ve stres kaynağı olabilmektedir. Özellikle son yıllarda belirsizlik, küresel çapta yaşanılan olaylar ve ekonomik dalgalanmalarla artan bir şekilde gündemde yer almaktadır. Bireyler, geleceği görememenin ve kontrol eksikliğinin yarattığı kaygı ve stresle başa çıkmak zorunda kalmaktadır. Bu bağlamda belirsizliğe tahammülsüzlük, bireyin belirsizlik karşısındaki reaksiyonlarını ve bu belirsizlik hissini ne şekilde tolere edebildiğini yansıtan bir olgudur. Bir diğer ifadeyle ise bireylerin belirsizliklerle dolu bir durumu, tehdit verici ve rahatsız edici bir durum olarak yorumlamasıdır. Kendini iyi hissetme hali, bireyin yaşamında sağlık açısından önemli bir belirleyicidir. Yaşam doyumu, bu iyi hissetme halinin *bilişsel bölümünü* oluşturmaktadır. Bireylerin yaşam doyumu, genel refahlarını ve iyi olma halini yansıtan önemli ölçütlerden birisidir. Yaşam doyumu ise, bireyin yaşamış olduğu olayların, tecrübelerin, hedeflerin ve değerlerin bir yansımasıdır. Bu nedenle belirsizliğe tahammülsüzlüğün yaşam doyumuna olan etkisi, bireylerin hayatında önemli bir role sahip olabilmektedir. Alanyazında belirsizliğe tahammülsüzlüğün yaşam doyumu ile ilişkilendirildiği kavramlar genel anlamda duygusal zeka, psikolojik sağlamlık, erteleme düzeyi gibi kavramlardır. Birey üzerindeki bedensel belirtiler, sosyal fobi, mesleki ve toplumsal işlevlerde kayıp gibi etkileri göz önüne alındığında belirsizliğe tahammülsüzlüğün yaşam doyumuna olan tüm etkileri bireyin hayatında kilit bir rol oynamaktadır. Bu çalışmada da yetişkinler üzerinde belirsizliğe tahammülsüzlük ile yaşam doyumunun ilişkisinin çeşitli değişkenlere göre derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmada nicel yöntemlerden korelasyonel yöntem kullanılacaktır. Korelasyonel araştırma, iki ya da daha çok değişken arasındaki ilişkinin herhangi bir şekilde bu değişkenlere müdahale edilmeden incelendiği araştırmalardır. Araştırma amacı doğrultusunda "Yetişkinlerde belirsizliğe tahammülsüzlük ile yaşam doyumu arasında istatiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?" temel sorusuna cevap aranacaktır. Araştırmanın örneklemini yetişkin bireyler oluşturacaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yaşam Doyumu Ölçeği, Kişisel Bilgi Formu ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği-12 kullanılacaktır. İlerleyen süreçte toplanacak veriler doğrultusunda elde edilen bulgular, literatür ışığında tartışılacak ve bu konuda öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Belirsizliğe tahammülsüzlük, yaşam doyumu, yetişkin*

Evaluation of University Students' Trait Anger and Anger Styles in Terms of Family Systems

Psikolojik Danışman İlknur Uyar, Psikolojik danışma merkezi; Doç. Dr. Birsen Şahan, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Every person may feel anger from time to time throughout his life. However, the problem is not in the experience of anger but in the way of expressing anger. Because while anger makes positive contributions to the individual's life when expressed in a healthy way, when it is not expressed in a healthy way, it can emerge as an emotion that harms the individual himself and his environment. There is a relationship between the way of expressing anger and the interaction of family members, because family relationships have an important role in the formation of an individual's perception of himself and other people. In order to regulate its own emotions, the child needs to the family members' feedback. However, sometimes the feedback given from parents may prevent the child from experiencing some emotions in a healthy way. Anger is one of these emotions. The way of expressing anger learned within the family system continues its existence in social life. However, these emotions and behaviors that useful within the family system can create some problems in the individual's internal and external harmony. University provides the opportunities for many students to transition to new lives. Some behaviors learned within the family system may lose their functionality in different concept.
In this research, it will be investigated how family functionality affects the anger behaviors of university students whose anger expression styles differ. The case study will be used in the research. The data obtained through the interview using the semi-structured interview form will be analyzed with the NVivo program. 12 students will be in the study group of the research. These participants will be determined by purposive sampling. The criterion is that students get high scores in the dimensions of trait anger, anger expression, anger expression and anger control. The 12 students planned to take part in the research will be determined with the Trait Anger Scale and Anger Expression Styles Scale. The scale includes trait anger, anger in, anger out, and anger control dimensions. Research data will be obtained by interviewing three students who want to participate in the research voluntarily and who have high scores in trait anger, anger in, anger out, and anger control dimensions separately. The information obtained through the semi-structured interview form, which includes questions about anger behaviors and family functionality, will be recorded and then transferred to the electronic environment in written form and analysed. In this context, it is thought that the findings obtained will be guiding in terms of making psychological counseling practices to improve the way of university students' expressing anger.

Keywords: *Anger, anger style, family system, communication within the family*

Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Öfke ve Öfke İfade Biçimlerinin Aile Sistemleri Açısından Değerlendirilmesi

Her insan yaşamı boyunca zaman zaman öfke duygusuna kapılabilir ancak sorun öfkenin yaşanmasında değil öfkenin ifade edilme biçimindedir. Çünkü öfke sağlıklı bir biçimde ifade edildiğinde bireyin hayatına olumlu katkılar sunarken, sağlıksız bir biçimde ifade edildiğinde ise bireyin kendisine ve çevresine zarar veren bir duygu olarak ortaya çıkabilmektedir. Öfke duygusunun ifade edilme biçimi ya da sürekli öfke duygusunun yaşanması ile aile üyelerinin etkileşimi arasında ilişki bulunmaktadır. Çünkü bireyin kendisine ve diğer insanlara dair algılarının oluşmasında aile ilişkileri önemli yere sahiptir. Kendi duygularını düzenleyebilmek ve dengeleyebilmek için çocuk, aile üyelerinin kendisine verdiği geri bildirimlere ihtiyaç duymaktadır. Ancak kimi zaman ebeveynlerden verilen geri bildirimler çocuğun bazı duyguları sağlıklı bir biçimde yaşamasına engel olabilmektedir. Öfke bu duygulardan birisidir. Aile sistemi içinde öğrenilen öfkenin ifade ediliş biçimi, sosyal yaşamda da varlığını devam ettirmektedir. Ancak aile sistemi içinde işe yarayan öfke ifade ediliş biçimi, bireyin iç ve dış uyumunda bazı sorunları beraberinde getirebilmektedir. Üniversite yılları pek çok birey için yeni yaşantılara geçiş imkânı sağlamaktadır. Aile sistemi içinde edinilen kimi davranışlar üniversite ortamı içinde işlevselliğini kaybedebilmektedir.

Bu araştırmada sürekli öfke yaşayan ve öfke ifade ediş biçimleri farklılık gösteren üniversite öğrencilerinin, kendi bakış açılarına göre aile işlevselliklerinin öfke davranışları üzerinde nasıl bir etkisi olduğu araştırılacaktır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum deseni kullanılacaktır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşme yolu ile elde edilecek olan veriler NVivo programı ile analiz edilecektir. Araştırmanın çalışma grubunda 12 öğrenci yer alacaktır. Bu katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenecektir. Ölçüt, öğrencilerin sürekli öfke, öfke içe vurumu, öfke dışa vurumu ve öfke kontrolü boyutlarından yüksek puan almalarıdır. Araştırmada yer alması planlanan 12 öğrenci Özer (1994) tarafından Türkçeye uyarlanmış olan Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzı Ölçeği ile belirlenecektir. Ölçek sürekli öfke, öfke içe vurumu, öfke dışa vurumu ve öfke kontrolü boyutlarını içermektedir. Araştırmada elde edilecek olan veriler, ölçeğin üniversite öğrencilerine uygulanması sonucunda gönüllü olarak araştırmaya katılmak isteyen ve sürekli öfke, öfke içe vurumu, öfke dışa vurumu ve öfke kontrolü boyutlarından ayrı ayrı yüksek puan almış olan üçer öğrenci ile görüşme yolu ile elde edilecektir. Öfke davranışları ve aile işlevselliğine yönelik soruları içeren yarı yapılandırılmış görüşme formu ile alınan bilgiler kaydedilecek olup sonrasında elektronik ortama yazılı olarak aktarılacaktır. Veriler NVivo programı ile analiz edilecek ve rapor haline getirilecektir. Bu bağlamda elde edilen bulguların üniversite öğrencilerinin öfke ifade ediş biçimlerini geliştirmeye yönelik uygulamalar yapılması açısından yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Öfke, öfke ifade biçimi, aile sistemi, aile içi iletişim*

Examining Help-Seeking Sources and Barriers Among University Students

Psikolojik Danışman Gamze Bulmuş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Psikolojik Danışman Merve Kar, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Arş. Gör. Esra Eker Durmuş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Arş. Gör. Mehmet Göktaş, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

The purpose of this research is to examine university students' sources and barriers to seeking professional help. The aim of the study is to examine the help-seeking behaviors of university students and the factors that prevent these behaviors. In the study, a phenomenological approach, one of the qualitative research designs, was used to examine university students' sources of seeking professional help and the situations that prevent them from seeking help. The Sources and Obstacles of University Students Seeking Professional Help Interview Form, developed by the researchers, was used as a data collection tool in the study. The study was conducted in the 2022-2023 academic year, and a total of 15 university students, eight male and seven female, participated in the study. The average age of the participants is 24.17. The interviews were conducted face to face by two researchers, lasting an average of 45 minutes. After the audio-recorded interviews were transcribed with the permission of the participants, content analysis was conducted for the answers given by the students, and codes and themes were determined. Maxqda 24.0 program was used for analysis. When the themes and codes obtained were examined, it was seen that codes such as physiological problems and disruption in daily routines emerged under the theme of reasons for seeking psychological support, family members and close friends were frequently mentioned under the theme of informal psychological support sources, and some participants were reluctant to disclose their problems to others. When the resources the participants needed to get psychological support were examined, it was seen that they needed resources such as university professors and experts, and when their thoughts about psychological help were examined, it was seen that their need for psychological support increased even more, especially with the effect of the February 6 earthquakes, and they saw this as a necessity. It was observed that the participants were looking for a solution-oriented, reliable expert under the title of their expectations from psychological help. It is seen that economic reasons and social pressure are the prominent codes under the theme of factors that make it difficult under the heading of obstacles to receiving psychological help. Participants see individuals who receive support as brave, self-confident, and self-invested individuals.

Keywords: *psychological help seeking, university students, psychological support barriers*

Üniversite Öğrencilerinde Yardım Arama Kaynakları ve Engellerinin İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin profesyonel yardım arama kaynakları ve engellerini incelemektir. Çalışma kapsamında üniversite öğrencilerinin yardım arama davranışlarını, bu davranışları engelleyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin profesyonel yardım arama kaynakları, yardım aramalarını engelleyen durumları derinlemesine incelemek amacı ile nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik yaklaşım kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen Üniversite Öğrencilerinin Profesyonel Yardım Arama Kaynakları ve Engelleri Görüşme Formu kullanılmıştır. Çalışma 2022-2023 eğitim öğretim döneminde gerçekleştirilmiştir, çalışmaya sekiz erkek, yedi kadın toplam 15 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların ortalama yaşı 24,17' dir. Görüşmeler iki araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme şeklinde gerçekleştirilmiş, ortalama 45 dk. sürmüştür. Katılımcıların izinleri ile ses kaydına alınan görüşmeler deşifre edildikten sonra öğrencilerin verdiği cevaplar için içerik analizi yapılmış, kod ve temalar belirlenmiştir. Analiz için Maxqda 24.0 programı kullanılmıştır. Elde edilen tema ve kodlar incelendiğinde psikolojik destek alma nedenleri temasının altında fizyolojik problemler, günlük rutinlerde bozulma gibi kodların ortaya çıktığı, informal psikolojik destek kaynakları temasının altında aile üyeleri, yakın arkadaşların sıklıkla dile getirildiği görülmüş, bazı katılımcıların sorunlarını başkalarına açma konusunda isteksiz oldukları görülmüştür. Katılımcıların psikolojik destek almada htiyaç duydukları kaynaklar incelendiğinde üniversite hocaları ve uzmanlar gibi kaynaklara ihtiyaç duydukları, psikolojik yardım hakkındaki düşünceleri incelendiğinde ise özellikle 6 Şubat depremlerinin etkisi ile psikolojik destek alma ihtiyaçlarının daha da arttığı, bunu zorunlu bir durum olarak gördükleri görülmüştür. Katılımcıların psikolojik yardımdan beklentileri başlığı altında çözüm odaklı, güvenilir uzman arayışında oldukları görülmüştür. Psikolojik yardım alma engelleri başlığı altında zorlaştıran faktörler teması altında özellikle ekonomik nedenlerin ve toplum baskısının ön plana çıkan kodlar olduğu görülmektedir. Katılımcılar destek alan bireyleri cesur, kendine güvenen, kendine yatırım yapan bireyler olarak görmektedirler.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik yardım arama, üniversite öğrencileri, psikolojik destek engelleri*

Examination of family court support for the best interests of children in the process of parents divorce*

Uzm. Psk. Danışman Dilek Karabulut, Ankara Üniversitesi; Prof. Dr. Serap Nazlı, Ankara Üniversitesi

The purpose of this study is to examine the well-being and best interests of children in family courts during the legal divorce process and how the development of these children is affected in this process. The research was conducted as a qualitative inquiry utilizing a case study design. The study group consisted of 12 professionals specializing in family court proceedings (psychologists, educators, social workers), two family court judges, and three divorce lawyers. Semi-structured interviews were conducted with the participants, and interview forms were employed, which were designed based on expert opinions.

The data analysis was conducted through content analysis methodology. Transcriptions were created from the audio recordings of the interviews conducted with the study group members. Subsequently, line coding was employed to establish codes, which were then categorized based on similarities and connections, resulting in a total of nine categories and two overarching themes. The findings were presented in conjunction with direct quotations to support the interpretations.

The analysis of the data revealed that the findings demonstrate family court experts' dedication to safeguarding the best interests of the child, as they consider laws and international treaties, while judges place significant importance on the observations and opinions of these experts. The obtained results also indicate that family court experts write social investigation reports concerning their interviews with children in an objective manner based on their observations and perspectives. Furthermore, they offer various recommendations for taking precautionary measures in the best interest of the child and demonstrate attentiveness to their communication with the children during the interviews.

Regarding judges and lawyers, the findings indicate that they also prioritize the best interests of the child by adhering to international treaties, and judges diligently use their specialized authority for the child's well-being. They may even conduct field research to make accurate decisions. On the other hand, the lawyers strive not to defend any situation that is not in the child's best interest and aim to guide the parents towards decisions that serve the child's best interests. These findings have been interpreted within the context of relevant literature, the functioning of family courts, legal regulations, and the characteristics of children in the divorce process. As a result, various recommendations have been provided for researchers and practitioners in the field.

*This study was produced from the master's thesis completed by Dilek Karabulut under the supervision of Prof. Dr. Serap Nazlı at Ankara University, Institute of Educational Sciences, Department of Educational Sciences.

Keywords: *Divorce process, best interests of children in courts, family court.*

Ebeveynleri Boşanma Sürecindeki Çocukların Üstün Yararına Yönelik Aile Mahkemeleri Desteklerinin İncelenmesi*

Bu araştırmanın amacı yasal boşanma sürecinde aile mahkemelerinde çocukların iyilik halini ve yüksek menfaatlerinin korunup korunmadığını ve bu süreçteki çocukların gelişimlerinin nasıl etkilendiğinin incelenmesidir. Araştırma nitel çalışma olarak yürütülmüş ve durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 12 aile mahkemesi uzmanı (psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı), iki aile mahkemesi hâkimi ve üç boşanma avukatı oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan katılımcılarla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme formları uzman görüşleriyle düzenlenmiştir.

Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma grubu ile yapılan görüşmelerin ses kayıtları yazıya dökülerek deşifre edilmiştir. Ardından satır kodlama yöntemi ile kodlar oluşturulmuş, belirlenen kodlar benzerlikleri ve birbirleri ile bağlantıları göz önüne alınarak kategorilendirilmiştir. Analiz sonucunda toplamda dokuz kategori ve iki tema elde edilmiştir. Bulgular tam alıntılar ile desteklenerek sunulmuştur.

Verilerin çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular aile mahkemesi uzmanlarının hâkim ve avukatların çocuğun üstün yararını korumaya yönelik olarak çalıştıklarını, kanunları ve uluslararası sözleşmeleri dikkate aldıklarını, hâkimlerin aile mahkemesi uzmanlarının gözlem ve görüşlerine önem verdiğini ortaya koymaktadır. Aile mahkemesi uzmanlarından elde edilen bulgularda çocuklar ile görüşmelerinin üzerine yazdıkları sosyal inceleme raporlarını gözlemleri ve görüşlerine göre objektif biçimde yazdıkları, çocuğun üstün yararı için çeşitli tedbir kararı alma önerilerinde bulundukları ve görüşmelerde çocuklarla olan iletişimlerine dikkat ettikleri görülmüştür. Hâkim ve avukatlardan ele edilen bulgularda ise çocuğun üstün yararını korumak için bağlı olunan uluslararası sözleşmeleri dikkate aldıkları, hâkimlerin aile mahkemesi hâkimi özelindeki yetkilerini çocuğun üstün yararı için kullanmaya özen gösterdikleri, doğru karar verebilmek adına gerektiğinde saha araştırması yürüttükleri; avukatların ise çocuğun yararına olmayan bir durumu savunmamaya ve ebeveynleri çocuğun üstün yararına doğru yönlendirmeye çalıştıkları görülmüştür. Elde edilen bulgular ilişkili alanyazın ve aile mahkemelerinin işleyişi, yasal düzenlemeler ve boşanma sürecindeki çocuğun özellikleri çerçevesinde yorumlanmış; araştırmacılara ve alandaki uygulayıcılara yönelik çeşitli öneriler getirilmiştir.

*Bu çalışma Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı'nda Dilek Karabulut tarafından Prof. Dr. Serap Nazlı danışmanlığında tamamlanmış yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Boşanma süreci, mahkemelerde çocukların üstün yararı, aile mahkemesi.*

Adults About The Phenomenon Of Old Age: The Case Of Türkiye And Germany

Arş. Gör. Gülşah Yıldırım, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Prof. Dr. Dilek Yelda Kağnıcı, Ege Üniversitesi

Being a universal phenomenon, old age does not have the same characteristics in every age, society and culture. The situation of elderly individuals changes with variables such as education level, gender differences, socio-economic level, health status, social structure and culture. Since it is important to examine the cultural differences in the perception of aging to have a broder understanding about the subject, the present study was conducted. In this study, the phenomenon of old age in Türkiye which has the characteristics of collectivist cultures more and Germany which has the characteristics of individualistic cultures more was examined. It is also thought that this study may contribute to the literature in terms of raising awareness about the microagressions that elderly individuals may be exposed to in case of possible negative judgments, by revealing the perspective towards the elderly. How the phenomenon of aging is perceived in different countries was the main research question of the present study. The aim of this study is to examine young adults' perception about aging through an intercultural research. 50 Turkish and 50 German voluntary individuals between the ages of 18-30 participated in the study. The study was announced to Turkish and German individuals through various social media (Instagram, Facebook, Twitter, school club pages, online community-based sites.) tools. Participants who wanted to participate in the study contacted the researchers. In the study, the perceptions of the participants about aging were evaluated through metaphors and the data was analyzed by content analysis. According to the results age was perceieved as a process of physical change and health problem; experience, wise and respectable features; a process that continues to develop and learn; waiting for death, at the stage of death by particpants living in Germany. For participants living in Türkiye the old age was perceived as in need of care, attention and that individuals are inadequate; with experience, wise and respectable features; childlike, emotional and fragile features, pessimistic, rigid, and prejudiced; waiting for death.

In the construction of the elderly, culture and cultural differences between societies caused the elderly individuals to have different characteristics from each other and to change the behaviors, perceptions and attitudes of other people in society towards old age. Understanding how the elderly individuals affect their social structure and how they are affected by their social structure is important in terms of revealing the communication and harmony between both elderly members and other members of the society. In order to better understand the role and status of the elderly people in the society, revealing the value judgments of the society will provide important data to the experts for studies on developing a positive perception of old age. In this context, it is recommended that social workers and mental health specialists inform families and organize educational activities in order to support the active participation of elderly individuals in social life, and createprograms that will support the sense of independence and self-confidence of elderly individuals. In addition, solutions should be offered to pessimistic attitudes and perceptions towards the phenomenon of old age, through cooperation between politicians and scientists, studies should be carried out on the phenomenon of old age through media and educational institutions to raise awareness, and all members of the society should be made aware of stigma.

In this study, the perceptions of young adults were examined and it was found that there were prejudices towards old age in both cultures. Starting from families, the smallest structure of society, it is recommended that developing support projects that will bring together individuals with a generational difference and increase their interaction, processing of issues that will contribute to the transformation of intergenerational conflict into solidarity in educational environments and preparation of various training programs in order to turn the negative prejudices of individuals in the society about each other into a healthier perspective. In future studies, it is recommended to investigate in detail the perceptions of aging and the experiences of exposure to microaggression, especially of the elderly living in Türkiye. The average age of the population in Türkiye is increasing rapidly. In this age group, it has to be one of the priority issues to reveal their experiences quickly in terms of services that will be provided.

There are some limitations of this study. The first of these limitations is to make a comparison between only two countries that represent the collectivist and individual cultures. The inclusion of more countries in later studies will provide a better understanding of the findings related to the perception of old age. The second limitation of this study is that only young adults were included in this study.

Keywords: *Old Age, Metaphores, Türkiye, German*

Effect of Cognitive Behavior Approach Based Psychoeducation Program on High School Students' Exam Anxiety, Cognitive Flexibility and Attention Levels

Uzm. Psk. Danışman ÖMER FARUK ÖZTÜRK, ELAZIĞ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

The aim of this study is to examine the effect of a cognitive behavioral approach based psycho education program prepared to reduce test anxiety on students' test anxiety level, attention level and cognitive flexibility level. A pre test and post test applied 3x2 experimental design was used in this study, which consisted of 36 students in the experimental, control and placebo groups, whose research group was 11th grade students. The data was collected by "Cognitive Test Anxiety Scale", "Cognitive Flexibility Inventory" and " D2 Attention Test". While 10 sessions Cognitive Behavioral Therapy Based Psycho education Program was used to the experimental group, 6 world classics books were read to the placebo group. No study was applied to the control group. The data was analyzed with "ANOVA with two factors". At the end of the research, the scores of the students' exam anxiety in the experimental group were found significantly lower than the scores of the control and placebo groups. It was observed that the averages of cognitive flexibility and attention scores of the experimental group, which was observed to have decreased, test anxiety scores, increased. The experimental group's scores of cognitive flexibility and attention were also found to have increased dramatically by comparison with the control and placebo groups. The obtained results showed that applied cognitive behavioral approach based psycho education program had an effect on the scores of the test anxiety, and the level of test anxiety had also an effect on cognitive flexibility and the level of attention.

Keywords: *Cognitive Behavioral Therapy, Test Anxiety, Cognitive Flexibility, Attention, Psycho education*

Bilişsel Davranışçı Yaklaşım Temelli Psikoeğitim Programının Lise Öğrencilerinin Sınav Kaygısı, Blişssel Esneklik ve Dikkat Düzeylerine Etkisi

Bu çalışmanın amacı sınav kaygısını azaltmaya yönelik hazırlanan bilişsel davranışçı yaklaşım temelli psikoeğitim programının öğrencilerin sınav kaygısı düzeyi, dikkat düzeyi ve bilişsel esneklik düzeyi üzerindeki etkisini incelemektir. Sınav kaygısı, kişilerin sınav esnasında performansını en iyi biçimde ortaya koymasını önüne geçen bir kaygı türü olarak Türkiye'deki ergenlerin çok sık karşı karşıya geldiği bir durumdur. Türkiye'de Yüksek Öğretim Kurumları sınavına hazırlanan öğrencilerin %47'sinin kaygı düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür (Dereli, 2003). Yine son yıllarda Türkiye'de Ö ğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı'na hazırlanan öğrenciler arasında yapılan bir çalışma orta ve yüksek sınav kaygısına sahip öğrencilerin oranının çalışmaya katılanların %71,2'si olduğunu ortaya koymuştur (Ünalan vd., 2017). Araştırma grubunun 11.sınıfa devam eden deney, kontrol ve plasebo grubu olmak üzere toplamda 36 öğrenciden oluştuğu bu çalışmada ön test-son test uygulamalı 3x2 deneysel desen kullanılmıştır. Veriler "Bilişsel Sınav Kaygısı Ölçeği", "Bilişsel Esneklik Envanteri" ve "D2 Dikkat Testi" ile toplanmıştır. Deney grubuna 10 oturumluk Bilişsel Davranışçı Terapi Temelli Psikoeğitim Programı uygulanırken, plasebo grubuna 6 adet dünya klasikleri kitabı okuma çalışması yapılmıştır. Kontrol grubuna ise herhangi bir işlem uygulanmamıştır. Verilerin analizi "İki Faktörlü ANOVA" ile yapılmıştır. Araştırma sonucunda, deney grubundaki öğrencilerin sınav kaygısı puanlarının kontrol ve plasebo gruplarının puanlarına göre anlamlı düzeyde düşük olduğu görülmüştür. Sınav kaygısı puanlarının düştüğü gözlenen deney grubunun bilişsel esneklik ve dikkat puanları ortalamalarının anlamlı düzeyde arttığı görülmüştür. Deney grubunun bilişsel esneklik ve dikkat puanlarının kontrol ve plasebo gruplarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Elde edilen sonuçlar, uygulanan bilişsel davranışçı kurama dayalı psikoeğitim programının öğrencilerin sınav kaygısı, bilişsel esnek ve dikkat düzeyi üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Bilişsel Davranışçı Terapi, Sınav Kaygısı, Bilişsel Esneklik, Dikkat, Psikoeğitim*

Adaptation of The School Counselors' Perception of Mattering Scale into Turkish: Validity and Reliability Study

Doç. Dr. Sinem Tarhan, Bartın Üniversitesi

School counselors are one of the most important components of the education system. In parallel with the rapid changes in society and the education system, the duties and responsibilities expected of school counselors are increasing. School counselors provide developmental, preventive and curative services directly to students. Thus, they strive for their students to become individuals with good mental and physical health. Within the scope of support services, they work with teachers, administrators and parents to develop a common understanding of guidance and indirectly help the holistic development of their students. In this process, the fact that the services and efforts of school counselors are recognized and mattering by students, teachers and parents will increase their commitment to school. Mattering is defined as the perception of being found important and meaningful by the people around us. Mattering about the professional staff and the work done will also bring job satisfaction, quality of work, harmony in the workplace, and prevent burnout and alienation from the work environment. In this direction, it is considered important to determine the perceptions of school counselors about how much they are mattering about at school. In this study, the school counselor mattering scale was translated into Turkish and a validity and reliability study was conducted. The school counselor mattering scale is a six-item measurement tool designed to assess school counselors' perceptions of mattering from their students, administrators, parents, and teachers they work with. While completing the scale, school counselors are expected to determine the importance they perceive from their students, administrators, parents, and the teachers they work with, as well as how important they think they are for their school environment and profession.

Before starting the translation study of the school counselors' perception of mattering scale, permission was obtained from the expert who developed the measurement tool, and the Turkish translation was made by following the scale adaptation steps. First the Turkish form and then the English form of the scale were administered to third-year English language teaching students at three-week intervals. In the applications, students were asked to imagine that they were teachers in a school and answer the questions accordingly. Twenty-seven students participated in both applications, and the forms of three students who gave incomplete or incorrect answers were removed before analysis. Thus, 24 students' answers were analyzed and the correlation between the two applications was found to be .83.
In the last stage, the scale was transformed into Google form and applied to school counselors of different types and levels using snowball sampling method. The results of the analysis revealed that the scale can be used to determine the perceptions of mattering of school counselors in Turkey.

Keywords: *School Counselor, mattering, job satisfaction*

Okul Psikolojik Danışmanları Önemsenme Algısı Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Okul psikolojik danışmanları eğitim sisteminin en önemli bileşenlerinden biridir. Toplumdaki ve eğitim sistemindeki hızlı değişimlere paralel olarak okul psikolojik danışmanlarından beklenen görev ve sorumluluklar giderek artmaktadır. Okul psikolojik danışmanları doğrudan öğrencilere yönelik olarak gelişimsel ve önleyici ile iyileştirici hizmetler sunmaktadır. Böylece öğrencilerinin ruh ve beden sağlığı yerinde bireyler olmaları için çaba harcamaktadır. Destek hizmetleri kapsamında da öğretmen, yönetici ve velilerle çalışarak hem ortak bir rehberlik anlayışı geliştirmeye hem de öğrencilerinin bütüncül gelişimine dolaylı olarak yardımcı olmaya çalışmaktadır. Bu süreçte okul danışmanlarının sundukları hizmetlerin ve sergiledikleri çabanın öğrenciler, öğretmenler ve veliler tarafından fark edilmesi ve önemsenmesi, okula bağlılıklarını arttıracaktır. Önemsenme; insan olarak çevremizdeki kişiler tarafından önemli ve anlamlı bulunma algısı olarak tanımlamaktadır. Meslek elemanın ve yapılan işin önemsenmesi aynı zamanda iş doyumunu, işin kalitesini, iş yerine uyumu beraberinde getirirken, tükenmişliği ve iş ortamına yabancılaşmayı engelleyecektir.

Bu doğrultuda okul psikolojik danışmanlarının okulda ne kadar önemsendiklerine ilişkin algılarının belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmüştür. Bu çalışmada okul psikolojik danışmanları önemsenme ölçeği Türkçe'ye çevrilmiş ve geçerlik- güvenirlik çalışması yapılmıştır. Okul psikolojik danışmanları önemsenme ölçeği, okul psikolojik danışmanlarının öğrencilerinden, yöneticilerinden, ebeveynlerden ve birlikte çalıştıkları öğretmenlerden algıladıkları önemsenme algısını değerlendirmek üzere hazırlanmış altı maddelik bir ölçme aracıdır. Ölçme aracını doldururken okul psikolojik danışmanlarının öğrencilerinden, yöneticilerinden, ebeveynlerden ve birlikte çalıştıkları öğretmenlerden algıladıkları önemsenmeyi belirlemeleri, ayrıca okul ortamları ve meslekleri için ne kadar önemli olduklarını düşünmeleri beklenmektedir.

Okul psikolojik danışmanları önemsenme algısı ölçeğinin çeviri çalışmasına başlamadan önce ölçme aracını geliştiren uzmandan izin alınmış, ölçek uyarlama basamakları takip edilerek Türkçe çevirisi yapılmıştır. Ölçeğin önce Türkçe formu sonra da İngilizce formu üç hafta ara ile İngilizce öğretmenliği üçüncü sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Uygulamalarda öğrencilerden bir okulda öğretmen olduklarını hayal etmeleri ve soruları bu doğrultuda cevapları istenmiştir. Her iki uygulamaya da 27 öğrenci katılmış, eksik ya da hatalı cevap veren üç öğrencinin formu analiz öncesi çıkarılmıştır. Böylece 24 öğrencinin cevapları üzerinden analiz yapılmış, iki uygulama arasındaki korelasyon .83 olarak tespit edilmiştir. Ölçek son aşamada Google form haline getirilmiş ve kartopu örneklem yöntemi kullanılarak farklı tür ve kademedeki okul psikolojik danışmanlarına uygulanmıştır. Analiz sonuçları ölçeğin Türkiye'deki okul psikolojik danışmanlarının önemsenme algılarını belirlemede kullanılabileceğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: *Okul psikolojik danışmanı, önemsenme algısı, iş doyumu*

An Investigation of Teachers' Opinions on The Career Development Needs of Gifted Middle School Students

Prof. Dr. Ayşenur Büyükgöze-Kavas, Ondokuz Mayıs Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Özkan Özcan, Atakum Bilim ve Sanat Merkezi

Science and art centers (BİLSEM) are private educational institutions affiliated with the Ministry of National Education that serve students who have been diagnosed as superior to their peers in three different fields: general talent, music and painting. Career development is an area that requires sensitivity for a gifted individual, who is defined as an individual who learns faster than his/her peers, is ahead in creativity, art and leadership capacities, has special academic abilities, can understand abstract ideas, likes to act independently in his/her areas of interest and performs at a high level. When it comes to careers, gifted people can achieve success in more than one field and at a high level. Due to the fact that they have many talents, various professions attract their attention at the same time. However, gifted people have problems such as widespread expectations of society, perfectionist pressures from families, inadequate guidance by schools, etc. Being stuck between situations such as these and their own needs can also appear as negative situations that may occur during their career development. It is valuable to consider this career development process from multiple perspectives, and examining the opinions of teachers, who are important stakeholders, is the starting point of the study.

The main purpose of this research was to examine teachers' opinions regarding the career development needs of secondary school students who were diagnosed as gifted in the field of general ability by the Ministry of National Education and who attended the science and art center.

The study group was formed with 10 teachers working with gifted secondary school students diagnosed in the field of general ability at the science and art center in Samsun in the 2023-2024 academic year. The 10 teachers in question were determined from different branch teachers. "Semi-structured Interview Form" was applied to the participating teachers. Qualitative research method was preferred in this study. Teachers are asked to ask about the career development needs of gifted secondary school students, their career development tasks, what to do to support their career development, etc. Five open-ended questions were asked and their answers were evaluated.

The interpretation of the obtained data in line with the relevant literature continues. Expanding this study to include gifted students diagnosed in the field of art and music, as well as general talent, and other levels (primary school/secondary school/high school); It is recommended that research be conducted in different regions.

Keywords: *Gifted talent, career, teacher, science and art center*

Üstün Yetenekli Ortaokul Öğrencilerinin Kariyer Gelişim İhtiyaçlarına Yönelik Öğretmen Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi

Bilim ve sanat merkezleri (BİLSEM) ülkemizde genel yetenek, müzik ve resim olmak üzere üç farklı alanda diğer akranlarından farklı olarak üstün olarak tanı almış öğrencilere hizmet vermekte olan ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel eğitim kurumlarıdır. Yaşıtlarına göre daha hızlı öğrenen, yaratıcılık, sanat, liderliğe ilişkin kapasitede önde olan, özel akademik yeteneğe sahip, soyut fikirleri anlayabilen, ilgi alanlarında bağımsız hareket etmeyi seven ve yüksek düzeyde performans gösteren birey olarak tanımlanan üstün yetenekli birey için kariyer gelişimi hassasiyet gerektiren bir alandır. Üstün yetenekliler, kariyer söz konusu olduğunda birden fazla alanda ve üst düzeyde başarı gösterebilmektedirler. Pek çok yeteneğe sahip olmalarının da etkisiyle çeşitli meslekler aynı anda ilgilerini çekmektedir. Fakat üstün yeteneklilerin toplumun yaygın beklentileri, ailelerin mükemmeliyetçi baskıları, okullar tarafından yetersiz yönlendirme vs. gibi durumlar ile kendi gereksinimleri arasında sıkışıp kalmaları da kariyer gelişimleri sürecinde yaşanabilecek olumsuz tablolar olarak karşımıza çıkabilmektedir. Bu kariyer gelişimi sürecinin çok yönlü ele alınması değerli olup, önemli bir paydaş olan öğretmenlerin görüşlerinin de irdelenmesi çalışmanın çıkış noktasıdır. Bu araştırmanın temel amacı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından **genel yetenek alanında** üstün yetenekli olarak tanılanmış ve bilim ve sanat merkezine devam etmekte olan ortaokul öğrencilerinin kariyer gelişim ihtiyaçlarına yönelik olarak öğretmen görüşlerinin incelenmesi olarak oluşturulmuştur.

Çalışma grubu, 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılında Samsun ilinde bilim ve sanat merkezinde genel yetenek alanında tanı almış üstün yetenekli ortaokul öğrencileri ile çalışmakta olan 10 öğretmen ile oluşturulmuştur. Söz konusu 10 öğretmen farklı branş öğretmenlerinden belirlenmiştir. Katılımcı öğretmenlere, ''Yarı yapılandırılmış Görüşme Formu'' uygulanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Öğretmenlerden üstün yetenekli ortaokul öğrencilerinin kariyer gelişim ihtiyaçlarına, kariyer gelişim görevlerine, kariyer gelişimlerinin desteklenmesine yönelik yapılacaklara vs. dair beş açık uçlu soru sorulmuş ve yanıtları değerlendirmeye alınmıştır.

Elde edilen verilerin ilgili literatür doğrultusunda yorumlanması devam etmektedir. Bu çalışmanın hem genel yetenek alanı yanı sıra resim ve müzik alanında da tanı almış üstün yetenekli öğrencileri hem de diğer kademeleri de (ilkokul/ortaokul/lise) kapsayacak şekilde genişletilmesi; farklı bölgelerde de araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Üstün yetenek, kariyer, öğretmen, bilim ve sanat merkezi*

Mapping Turkish Students' Different Positions Regarding Arranged Marriages

Prof. Dr. ASLI BUGAY SÖKMEZ, KIBRIS İLİM ÜNİVERSİTESİ; Prof. Dr. Etienne Mullett, İleri Araştırmalar Enstitüsü

We examined and mapped the position of Turkish students of both sexes on arranged marriage. Although some data is available on the practice and correlates of arranged marriage, little is known about the current views of Turkish people on this topic. A convenience sample of 352 students (54% females), aged 18-34 was presented with a set of 48 vignettes containing a short story depicting a situation in which a young woman's parents would want her to marry a man of their choice. The stories were composed according to a five within-subject factor design: plans of study (e.g., the young woman plans to study at the local university), the young woman's current love status (e.g., she is not in love with anybody), family ties (e.g., the man is her first cousin), age difference between the two protagonists, and man's wealth, character, and love for the young woman. Through cluster analysis qualitatively different positions were found: 28% of participants considered that it would absolutely never be a good thing for the woman to agree, 42% considered that it would not be a very good thing to agree, and 30% expressed the view that it may be a good thing in some cases, namely when the woman was emotionally available, age difference was not too great, and the man would respect his wife. No participant expressed the position that a young woman should in all circumstances comply with her parents' matrimonial wishes. As expected, participants expressed qualitatively diverse positions regarding arranged marriage. This result is consistent with the findings reported by Baykara-Krumme (2015, 2017) and Manglos-Weber & Weinreb (2017) that Turkish people's views on marriage, whether arranged or not, were heterogeneous.

As was hypothesized, a principled position of hostility was found. Considering marrying a person with whom no feelings resembling love are felt is never considered a good thing by more than a quarter of the participants. This position was expressed more frequently by participants living in Northern Cyprus than by those living in Turkey, which is consistent with the idea that because of their closer proximity to the Western world, participants living in Northern Cyprus tended to express a position of absolute demand for an emotional bond between the two spouses. Overall, about 70% of participants rejected the idea that it is a good thing for a young woman to agree to marry a man she is not in love with. This result is consistent with a range of earlier findings showing that students are more open to marriage based on mutual love than older, less educated people (Baykara-Krumme, 2015, 2017; Manglos-Weber & Weinreb, 2017). For the majority of them, however, this expression appears to be the result of a certain inner struggle between a resolutely so-called modern vision and a more traditional one. Results are discussed in light of the related literature.

Keywords: *arranged marriage; Turkey; positions*

Investigation of Rumination, Anxiety, Stress, Alexithymia and Impulsivity in the Relationship of Childhood Trauma and Alcohol Use

Prof. Dr. ASLI BUGAY SÖKMEZ, Kıbrıs İlim Üniversitesi; Dr. Öğr. Üyesi Sözen İnak Gönyeli , KIBRIS SAĞLIK VE TOPLUM BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

In this study, it was aimed to examine the role of rumination, anxiety, stress, alexithymia and impulsivity in the relationship between childhood trauma and alcohol use in university students. In the research, a questionnaire including childhood trauma, alcohol use, rumination, anxiety, stress, alexithymia and impulsivity scale was applied to 417 university students studying at university in Cyprus.

The difference between impulsivity, reasons for drinking, alcohol scale and anxiety level was statistically significant ($p<0.05$). The difference in impulsivity and alcohol scale scores between age groups was statistically significant ($p<0.05$). The difference between the alcohol scale and anxiety levels between the education groups was statistically significant ($p<0.05$). The differences in alexithymia, stress, anxiety and rumination scores between the study groups were statistically significant ($p<0.05$). The difference between alexithymia, impulsivity, reasons for drinking and alcohol scale scores among ethnic groups was statistically significant ($p<0.05$). The differences in the reasons for drinking, alcohol, stress, anxiety, rumination and trauma scores between income groups were statistically significant ($p<0.05$). There was a statistically significant relationship between alcohol use and alexithymia, impulsivity, reasons for drinking, anxiety, trauma, gender, age, education, active origin, and income ($p<0.05$). According to the results of the regression analysis, the effects of being an associate degree graduate, income, impulsivity, and reasons for drinking on alcohol use are statistically significant. Although childhood trauma has a significant effect on alcohol use in university students in univariate analysis, income and impulsivity make this effect meaningless in multivariate analysis. In other words, income status and impulsivity are the most basic and dominant reasons for alcohol use among university students.

Keywords: *Childhood trauma, Alcohol use, Rumination, Anxiety, Stress, Alexithymia, Impulsivity.*

Çocukluk Travması ve Alkol Kullanımı İlişkisinde Ruminasyon, Endişe, Stres, Aleksitimi ve Dürtüselliğin İncelenmesi

Travmatik çocukluk yaşantılarının, kişilerin ileriki yaşamlarında çeşitli ruhsal bozukluklar geliştirmelerine neden olduğu görülmektedir. Yetişkin başlangıçlı alkol kullanım bozuklukları, çocuk ihmali, istismarı ve sağlıksız aile yaşamı ile ilişkilidir. Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinde çocukluk travması ve alkol kullanımı ilişkisinde ruminasyon, endişe, stres, aleksitimi ve dürtüselliğin rolünün incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışma, ilişkisel araştırma yöntemi yoluyla yürütülmüş ve uygun/kazara örnekleme yöntemiyle ulaşılan, KKTC'de öğrenim gören 417 üniversite öğrencisi üzerinde çocukluk travması, alkol kullanımı, ruminasyon, endişe, stres, aleksitimi ve dürtüsellik ölçeği içeren anket uygulaması yapılmıştır. Dürtüsellik, içme nedenleri, alkol ölçeği ve endişe düzeyinin cinsiyet grupları arasındaki farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$). Dürtüsellik ve alkol ölçeği puanlarının yaş grupları arasındaki farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$). Alkol ölçeği ve endişe düzeylerinin eğitim grupları arasındaki farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$). Aleksitimi, stres, endişe ve ruminasyon puanlarının çalışma grupları arasındaki farkları istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$). Aleksitimi, dürtüsellik, içme nedenleri ve alkol ölçeği puanlarının etnik gruplar arasındaki farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$). İçme nedenleri, alkol, stres, endişe, ruminasyon ve travma puanının gelir grupları arasındaki farkları istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.05$). Alkol kullanımı ile aleksitimi, dürtüsellik, içme nedenleri, endişe, travma, cinsiyet, yaş, eğitim, etkin köken, gelir arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki vardır ($p<0.05$). Regresyon analizi sonuçlarına göre alkol kullanımı üzerinde ön lisans mezunu olma, gelir, dürtüsellik, içme nedenleri etkisi istatistiksel olarak anlamlıdır.

Her ne kadar tek değişkenli analizde çocukluk çağı travması üniversite öğrencilerinin alkol kullanımları üzerinde anlamlı etki sahibi olsa da, çok değişkenli analizde gelir ve dürtüsellik bu etkiyi anlamsız hale getirmektedir. Diğer bir ifadeyle, üniversite öğrencilerinde gelir durumu ve dürtüsellik alkol kullanımının en temel ve baskın sebepleridir.

Anahtar Kelimeler: *Çocukluk travması, Alkol kullanımı, Ruminasyon, Endişe, Stres, Aleksitimi, Dürtüsellik*

Psychological Counselor Candidates' Gains Regarding the Culture Sensitive Psychological Counseling Course

Doç. Dr. Birsen Şahan, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Human beings have perceptions about themselves and other people through different learning as a social being. The cultural value in which the individual lives affects these perceptions. Mostly, people do not feel the need to question the impact of the culture they live in on themselves, unless there is a situation that conflicts with their values, beliefs, roles or attitudes. In fact, he is not even aware of the advantage that his dominant cultural values bring to his own life. While cultural values can make the individual privileged, they can also create pressure on the individual. In this respect, cultural values have a significant impact on an individual's emotions, behaviors and thoughts. Even if they live in the same society, each family and individual may have their own cultural characteristics. Psychological counselors need to focus on their own and their clients' cultural characteristics in order to meet the needs of individuals and families with different cultural characteristics and to be more sensitive to these individuals and families.

Within the scope of this research, the awareness of third-year students of the Department of Guidance and Psychological Counseling regarding themselves and individuals with cultural differences within the scope of the culturally sensitive counseling course they took for a semester (14 weeks) was examined. 56 students participated in the research, 11 of the participants are male and 45 are female. Research data was obtained by filling out a form consisting of open-ended questions, which was presented to the students in writing at the end of the semester. After the collected data were transferred to the electronic environment, they were analyzed with NVivo, a qualitative data analysis program. The findings concluded that the students had gains regarding their own cultural characteristics, the cultural characteristics of the clients, and their professional competencies. A significant portion of clients consider themselves as more accepting of differences, unlike their family members. The findings show that culturally sensitive counseling courses should be added to the curriculum in order for counselor candidates to gain the targeted psychological counseling competencies.

Keywords: *Culture, cultural sensitivity, psychological counselor competencies*

Psikolojik Danışman Adaylarının Kültüre Duyarlı Psikolojik Danışma Dersine İlişkin Kazanımları

Sosyal bir varlık olan insan, farklı öğrenmeler yolu ile kendine ve diğer insanlara ilişkin algılara sahip olmaktadır. İçinde yaşadığı kültürel değerler bireyin bu algılarını etkilemektedir. Çoğunlukla insanlar sahip olduğu değerler, inançlar, roller ya da tutumlar ile çelişen bir durum olmadığı müddetçe içinde yaşadığı kültürün kendi üzerindeki etkisini sorgulama gereği hissetmemektedir. Hatta sahip olduğu baskın kültürel değerlerin kendi hayatına sağladığı avantajın farkında bile olmamaktadır. Kültürel değerler bireyi ayrıcalıklı hale getirebileceği gibi birey üzerinde baskı da yaratabilmektedir. Bu açıdan kültürel değerler bireyin duyguları, davranışları ve düşünceleri üzerinde önemli etkiye sahiptir. Aynı toplum içinde yaşasalar bile her aile ve birey kendine özgü kültürel özelliklere sahip olabilmektedir. Farklı kültürel özelliklere sahip bireylerin ve ailelerin ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve bu bireylere karşı daha duyarlı olabilmek için psikolojik danışmanların kendi ve danışanlarının kültürel özellikleri üzerinde durması gerekmektedir.

Bu araştırma kapsamında Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı üçüncü sınıf öğrencilerinin bir dönem boyunca (14 hafta) aldıkları kültüre duyarlı danışma dersi kapsamında kendilerine ve kültürel farklılığa sahip bireylere ilişkin kazanımları incelenmiştir. Araştırmaya 56 öğrenci katılmıştır. Katılımcılardan 11'i erkek, 45'i kadındır. Araştırma verileri dönem sonunda öğrencilere yazılı olarak sunulan ve açık uçlu sorulardan oluşan formun doldurulması yolu ile elde edilmiştir. Toplanan veriler elektronik ortama aktarıldıktan sonra nitel veri analiz programı olan NVivo ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular öğrencilerin kendi kültürel özelliklerine, danışanların kültürel özelliklerine, mesleki yeterliliklerine ilişkin kazanımları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Danışanların önemli bir kısmı kendisini aile üyelerinden farklı olarak, farklılıkları daha fazla kabul edici olarak görmektedir. Elde edilen bulgular, psikolojik danışman adaylarının hedeflenen psikolojik danışma yeterliklerini kazanabilmeleri için kültüre duyarlı danışma derslerinin müfredata eklenmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kültür, kültürel duyarlılık, psikolojik danışman yeterlikleri*

An Eclectic Approach to Anxiety in Counseling: A Case Report

Klinik Psikolog Tuğba Ay, Marmara Üniversitesi; Doç. Dr. Müge Akbağ, Marmara Üniversitesi

Students usually apply to Guidance and Psychological Counseling Services with educational and personal problems. One of these problems is anxiety. Today, many different schools and techniques are used within the framework of individual counseling practices. In this study, in which anxiety is handled with an eclectic approach in counseling, a 16-year-old adolescent counselee who applied to the School Counseling Service in the second semester of the 2022-2023 academic year with symptoms of performance anxiety and accompanying avoidance reactions was examined as a case. The case was experiencing anxiety especially when she was asked questions in classes, she was physically and mentally locked up and could not express herself. After the preliminary evaluation, an individual psychological counseling plan consisting of 8 sessions in an eclectic framework was prepared for the case with high anxiety level. Brief Symptom Inventory (BSI) was administered to the counselee as a pre-test and post-test. During the sessions, it was determined that the case had traumatic experiences in childhood. In the sessions, psychoeducation about anxiety was given, and techniques from different schools such as expressing emotion with imagination about childhood memories, limited parenting, separation from thought experiment, empty chair, hypnomeditative reprocessing, ego strengthening and behavior encouragement were used. After eight sessions, it was observed that the counselee's anxiety level decreased and avoidance reduced. At the end of the psychological support service, the effectiveness of the counseling process was evaluated by the subjective opinions of the case and the change in the BSI scores. The significance of the change in individual inventory scores was calculated with the severity of discomfort index and reliable change index (RCI) using the Jacobson and Truax (JT) method. While BSI discomfort severity index was 2.75 before the intervention, it decreased to 1.36 after the intervention. The calculated RCI value was found to be RCI= -9.23 ($|RCI| \geq 1.65$, $p \leq .01$). This finding indicates that the change is significant. In this study, it is thought that the contribution of the therapeutic alliance to the positive outcome in this particular case should not be ignored. It is hoped that this case report will contribute to future studies and practitioners in terms of revealing the evaluation and effectiveness of individual counseling sessions based on the eclectic approach planned for clients' anxiety.

Keywords: *Anxiety, eclectic approach, counseling*

Psikolojik Danışmada Kaygıya Eklektik Bir Yaklaşım: Bir Olgu Sunumu

Öğrenciler, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisleri'ne genellikle eğitsel ve kişisel problemlerle başvurmaktadırlar. Bu problemlerden biri de kaygıdır. Günümüzde bireyle psikolojik danışma uygulamaları çerçevesinde birçok farklı ekol ve teknik kullanılmaktadır. Kaygının psikolojik danışmada eklektik yaklaşımla ele alındığı bu çalışmada, 2022-2023 eğitim-öğretim yılı ikinci döneminde Okul Psikolojik Danışma Servisi'ne performans kaygısı ve beraberinde açığa çıkan kaçınma tepkilerinden oluşan semptomlar ile başvuran 16 yaşındaki bir ergen danışan olgu olarak incelenmiştir. Olgu, özellikle derslerde ona soru sorulduğunda kaygı yaşamakta, bedensel ve zihinsel olarak kilitlenmekte, kendini ifade edememektedir. Yapılan ön değerlendirme sonrasında kaygı düzeyi yüksek olan olgu için eklektik bir çerçevede 8 oturumdan oluşan bir bireysel psikolojik danışma planı hazırlanmıştır. Olguya, ön test ve son test olarak Kısa Semptom Envanteri (KSE) uygulanmıştır. Gerçekleştirilen seanslarda olgunun çocukluk yaşantılarında travmatik deneyimlerinin olduğu tespit edilmiştir. Oturumlarda kaygı ile ilgili psikoeğitim verilmiş, çocukluk anılarına ilişkin imajinasyonla duygu ifade etme, sınırlı ebeveynlik, düşünceden ayrılma deneyi, boş sandalye, hipnomeditatif yeniden işleme, ego güçlendirme ve davranış teşviği gibi farklı ekollerden teknikler kullanılmıştır. Sekiz oturum sonrasında olgunun kaygı düzeyinin düştüğü ve kaçınmalarının azaldığı gözlenmiştir. Sunulan psikolojik destek hizmeti sonunda danışma sürecinin etkililiği, danışanın öznel görüşleri ve KSE puanlarındaki değişim ile değerlendirilmiştir. Bireysel envanter puanlarındaki değişimin anlamlılığı Jacobson ve Truax (JT) yöntemi kullanılarak rahatsız ciddiyeti indeksi ve güvenilir değişim indeksi-GDE (reliable change index-RCI) ile hesaplanmıştır. Uygulama öncesi KSE rahatsızlık ciddiyeti indeksi 2.75 iken, uygulama sonrası 1.36'ya düşmüştür. Hesaplanan GDE değeri GDE= -9.23 olarak bulunmuştur ($|GDE| \geq 1.65$, $p \leq .01$). Bu bulgu, değişimin anlamlı olduğuna işaret etmektedir. Gerçekleştirilen çalışmada, bu olgu özelinde olumlu sonuç alınmasında terapötik ittifakın katkısının da gözardı edilmemesi gerektiği düşünülmektedir. Bu olgu sunumunun, danışanların kaygılarına yönelik planlanan eklektik yaklaşıma dayalı bireysel psikolojik danışma oturumlarının değerlendirilmesi ve etkililiğini ortaya koyması açısından konuyla ilgili gelecekteki çalışmalara ve uygulamacılara katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Kaygı, eklektik yaklaşım, psikolojik danışma*

Long Distance Romantic Relationships in Emerging Adults: Relationships between Relationship Maintenance Behaviours, Relational Trust and Relationship Quality

Lisansüstü Öğrencisi Ali Berke Körün, Hasan Kalyoncu Üniversitesi; Doç. Dr. Didem Aydoğan, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi; Prof. Dr. Yaşar Özbay, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

In this study, the relationships between relationship maintenance behaviours, relational trust and relationship quality of emerging adults in long distance romantic relationships were examined. Emerging adulthood is a new life stage conceptualised by Jeffrey Arnett. The main developmental crisis of individuals at this stage is to establish healthy and satisfying close relationships. If this basic crisis can be overcome in a healthy way, individuals can cope with their loneliness, realise their needs in a healthier way, and improve their life skills to a better level. For this reason, emerging adults are inclined to explore different aspects of their lives and to act independently. They also tend to make few decisions about their future. Instead, they think more about their relational processes in their daily lives and act towards their relational processes. In other words, individuals who can establish healthy close relationships in this period can progress both their identity development and family life cycles in a healthy way. In addition, with the developing technological possibilities, romantic relationships have started to be maintained at a distance, and the existence of relationships that need to be maintained at a distance due to various disasters such as pandemics and earthquakes reveals the importance of this research. In the study, correlational research and causal research methods from quantitative research designs were used. The study included 348 emerging adults who were determined by purposive sampling method. The criteria for entering the sample group were determined as being between the ages of 18-29, being a university student, and being in a long-distance relationship for at least six months. Personal information form, Relationship Maintenance Behaviours Scale, Relational Trust Scale, Perceived Romantic Relationship Quality Scale were used as data collection tools. The data obtained from the data collection tools were analysed through SPSS package programme. According to the results of Pearson correlation analysis, when the relationships between relational trust and relationship maintenance behaviours were examined, significant positive correlations were found between relational trust, relationship maintenance behaviours and relationship quality in emerging adults who were in long distance romantic relationships. In addition, according to the results of multiple regression analyses, it was concluded that relationship maintenance and trust in relationship predicted relationship quality to a significant extent. The results obtained from the research are discussed for future research in the context of romantic relationship quality, relationship maintenance behaviours and relational trust in order to ensure that emerging adults' identity development and couple relationships become sustainable in a healthy way.

Keywords: *Long distance relationships, emerging adulthood, relationship maintenance behaviours, relational trust, relationship quality*

Beliren Yetişkinlerde Uzak Mesafe Romantik İlişkiler: İlişki Sürdürme Davranışları, İlişkisel Güven ve İlişki Kalitesi Arasındaki İlişkiler

Bu araştırmada uzak mesafe romantik ilişkisi yürüten beliren yetişkinlerin ilişki sürdürme davranışları, ilişkisel güvenleri ve ilişki kaliteleri arasında ilişkiler incelenmiştir. Beliren yetişkinlik dönemi, Jeffrey Arnett tarafından kavramsallaştırılmış olan yeni bir yaşam dönemi evresidir. Bu evredeki bireylerin temel gelişim krizleri sağlıklı ve doyurucu yakın ilişkiler kurabilmeleri üzerinedir. Bu temel krizin sağlıklı bir şekilde atlatılabilmesi durumunda bireyler yalnızlıklarıyla ile baş edebilir, ihtiyaçlarını daha sağlıklı bir şekilde fark edebilir, yaşam becerilerini daha iyi bir seviyeye çıkarabilir. Bu sebeple beliren yetişkinler hayatlarının farklı yönlerini keşfetme, bağımsız hareket etmeye meyilli bir yapıdadırlar. Ayrıca gelecekleri hakkında az sayıda karar verme eğilimindedirler. Bunun yerine gündelik hayatlarındaki ilişkisel süreçleri hakkında daha çok düşünmekte ve ilişkisel süreçlerine yönelik olarak hareket etmektedirler. Bir diğer şekilde ifade edilmesi gerekirse, bu dönemde sağlıklı yakın ilişkiler kurabilen bireyler hem kimlik gelişimlerini hem de aile yaşam döngülerini sağlıklı bir şekilde ilerletebilmektedir. Ayrıca gelişen teknolojik imkanlar ile birlikte romantik ilişkilerin uzak mesafeden sürdürülmeye başlanması ile birlikte pandemi, deprem gibi çeşitli afetler sebebiyle uzak mesafeden sürdürülmesi gereken ilişkilerin varlığı bu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Araştırmada nicel araştırma desenlerinden korelasyonel araştırma ve nedensel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmaya amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenmiş olan 348 beliren yetişkin dahil edilmiştir. Örneklem grubuna girme kriterleri ise 18-29 yaş aralığında bulunmak, üniversite öğrencisi olmak ve en az altı aydır uzak mesafe ilişkisi yürütüyor olmak olarak belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak kişisel bilgi formu, İlişki Sürdürme Davranışları Ölçeği, İlişkisel Güven Ölçeği, Algılanan Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği kullanılmıştır. Veri toplama araçlarından elde edilen veriler SPSS paket programı üzerinden analiz edilmiştir. Pearson korelasyon analizi sonuçlarına göre ilişkisel güven ile ilişki sürdürme davranışları arasındaki ilişkiler incelendiğinde uzak mesafe romantik ilişkisi yürüten beliren yetişkinlerde ilişkide güvenin, ilişki sürdürme davranışlarının ve ilişki kalitesinin birbirleri ile aralarında anlamlı düzeyde pozitif korelasyonlu ilişkiler tespit edilmiştir. Ayrıca yapılan çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre ise ilişki sürdürme ve ilişkide güvenin, ilişki kalitesini önemli bir ölçüde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, beliren yetişkinlerin kimlik gelişimleri ve çift ilişkilerinin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilir bir hale gelebilmesi adına romantik ilişki kalitesi, ilişki sürdürme davranışları, ilişkisel güven bağlamında gelecek araştırmalar için tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Uzak mesafe romantik ilişkiler, beliren yetişkinlik, ilişki sürdürme davranışları, ilişkisel güven, ilişki kalitesi*

Examining the Relationship Between Perceived Social Support and Psychological Resilience Levels and Subjective Well-Being of Vocational High School Students

Psikolojik Danışman Tugay TOĞRUL, Milli Eğitim Bakanlığı

The purpose of this research is to examine the relationship between psychological resilience and perceived social support levels and subjective well-being of vocational high school students. The research was conducted in a predictive correlational design. The population of this research is vocational high school students studying in Turkey. The sample of the research consists of 208 male vocational high school students studying in Muş province. In the study, participants' psychological resilience levels were measured using the "Child and Adolescent Psychological Resilience Scale", their perceived social support levels were measured using the "Perceived Social Support Scale" and their subjective well-being was measured using the "Adolescent Subjective Well-Being Scale". Age, grade level, whether they had relatives at school or not were obtained using a personal information form. SPSS package program was used to analyze the data. “t-test”, “One-Way Anova”, “Pearson Correlation Coefficient” and “Multiple Regression Analysis” were used to analyze the data. Differences in variables according to grade levels One-Way Anova Analysis; t-test analysis of the differences in variables according to having a relative studying at school; Examination of the relationships between variables was carried out with Pearson Product Moment Correlation Coefficient analysis and Multiple Regression Analysis of the predictive variables' predictive levels of the dependent variable. Students psychological resilience levels and perceived social support levels; psychological resilience levels and subjective well-being levels; A moderately significant relationship was found between perceived social support levels and subjective well-being. There is no significant difference between students' psychological resilience, perceived social support and subjective well-being scores and having a relative studying at the school. There is no significant difference between students' psychological resilience, perceived social support and subjective well-being scores and their grade levels. It was concluded that psychological resilience and perceived social support are predictors of subjective well-being. It was observed that perceived social support and psychological resilience variables explained approximately 28.3% of the variance in subjective well-being.

Keywords: *psychological resilience, perceived social support, subjective well being*

Meslek Lisesi Öğrencilerinin Algılanan Sosyal Destek Ve Psikolojik Sağlamlık Düzeyleri İle Öznel İyi Oluşları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştımanın amacı meslek lisesi öğrencilerinin psikolojik sağlamlık ve algılanan sosyal destek düzeyleri ile öznel iyi oluşları arasındaki ilişkinin incelemesidir. Araştırma yordayıcı korelasyonel desende yürütülmüştür. Bu araştırmanın evreni Türkiye'de öğrenim görmekte olan meslek lisesi öğrencileridir. Araştırmanın örneklemini ise Muş ilinde okumakta olan 208 erkek meslek lisesi öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada katılımcıların psikolojik sağlamlık düzeyleri "Çocuk ve Genç Psikolojik Sağlamlık Ölçeği", algılanan sosyal destek düzeyleri "Algılan Sosyal Destek Ölçeği" ve öznel iyi oluşları "Ergen Öznel İyi Oluş Ölçeği" kullanılarak ölçülmüştür. Yaş, sınıf düzeyi, okulda akrabası olup olmaması durumları kişisel bilgi formu kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanışmıştır. Verilerin analizinde "t- testi", "One-Way Anova", "Pearson Korelasyon Katsayısı" ve "Çoklu Regresyon Analizi" kullanılmıştır. Sınıf düzeylerine göre değişkenlerdeki faklılaşma durumu One- Way Anova Analizi; okulda okuyan bir akrabaya sahip olma durumuna göre değişkenlerdeki farklılaşma durumu t-testi analizi; değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı analizi ve yordayıcı değişkenlerin bağımlı değişkeni yordama düzeyleri Çoklu Regresyon Analizi ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin psikolojik sağlamlık düzeyleri ile algılanan sosyal destek düzeyleri; psikolojik sağlamlık düzeyleri ile öznel iyi oluş düzeyleri; algılanan sosyal destek düzeyleri ile öznel iyi oluşları arasında orta düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin psikolojik sağlamlık, algılanan sosyal destek ve öznel iyi oluş puanları ile okulda okuyan bir akrabaya sahip olmaları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Öğrencilerin psikolojik sağlamlık, algılanan sosyal destek ve öznel iyi oluş puanları ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır . Psikolojik sağlamlık ve algılanan sosyal desteğin öznel iyi oluşun yordayıcıları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Algılanan sosyal destek ve psikolojik sağlamlık değişkenlerinin, öznel iyi oluştaki varyansın yaklaşık %28.3 'ünü açıkladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik sağlamlık, algılanan sosyal destek, öznel iyi oluş*

Examination of University Students' Xenophobia Levels in Terms of Perceived Threat and Emotional Distance Variables

Lisansüstü Öğrencisi Hakan Yücel, Mersin Üniversitesi; Prof. Dr. Binnaz Kıran, Mersin Üniversitesi; Öğr. Gör. Dr. Müzeyyen Soyer, Mersin Üniversitesi

Purpose: xenophobia is defined as the fear or hatred of strangers. It is claimed that negative behaviours and attitudes towards refugees are based on ‘’threat perception’’. Negative attitudes towards groups from a different country are widespread and typically hostile throughout the world because most citizens of the receiving country perceive immigrants as a security threat and an economic burden. The emotions that individuals feel towards people who have adopted different cultures, beliefs and lifestyles determine the emotional distance they will keep between them. Understanding individuals' threat perceptions and realizing emotional distance, which are thought to be the underlying reasons for negative attitudes and behaviors towards refugees, are valuable for world peace and multicultural societies. In this regard, the aim of the research is to examine the relationships between university students' xenophobia levels and perceived threat and emotional distance variables in the context of Syrian refugees.

Method: The study group of the research; It consists of undergraduate and graduate students studying at various universities, faculties, institutes and class levels in the 2022-2023 academic year. The participants are 735 people, 70.2% (516) of whom are women and 29.8% of whom are men (219). 38.0% (279) of the participants are undergraduate, 36.3% (267) are graduate students, and 25.7% (189) are doctoral students.Personal information form, Xenophobia scale, perceived threat scale, and emotional distance from the other scale were used to collect data. For statistical procedures, t-test is used for unrelated samples and one-way test is used for unrelated samples analysis of variance (ANOVA), Pearson correlation analysis and multiple linear regression analysis used.

Findings: According to the findings of the research, it was found that the xenophobia total score did not show a significant difference in terms of gender and education level variables. High and moderate positive significant relationships were found between the xenophobia total score and general threat and cultural threat, respectively. General threat was found to be a significant predictor of the xenophobia total score. A moderately negative significant relationship was found between the xenophobia total score and emotional closeness towards the other, and a moderately positive significant relationship was found between emotional distance towards the other. It was found that the level of emotional closeness towards the other were a significant predictor of the total score of xenophobia. The findings were discussed within the framework of the literature and suggestions were presented.

Results: According to the results of this research, the participants' perception of Syrian refugees as a general threat affects their xenophobia attitudes positively, while the decrease in their emotional distance, in other words, the increase in their emotional closeness levels, affects them negatively. The presence of xenophobic attitudes towards Syrian refugees in the university student sample is worrying in terms of social peace. The results of this study are important in terms of revealing the factors related to xenophobic behaviors that Syrian refugees are exposed to and preventing rapidly rising hostile attitudes.

Keywords: *Xenophobia, Perceived Threat, Emotional Distance*

Üniversite Öğrencilerinin Zenofobi Düzeylerinin Algılanan Tehdit ve Duygusal Mesafe Değişkenleri Açısından İncelenmesi

Amaç: Zenofobi, yabancı korkusu veya nefreti olarak tanımlanmaktadır. Mültecilere karşı negatif davranış ve tutumların ‘’tehdit algısına’’ dayandığı ileri sürülmektedir. Farklı bir ülkeden gelen gruplara yönelik olumsuz tutumlar dünya genelinde yaygın ve tipik olarak düşmancadır, çünkü çoğu göç alan ülke vatandaşı göç edenleri güvenlik tehdidi ve ekonomik bir yük olarak algılamaktadır. Bireylerin farklı kültür, inanç ve yaşam tarzını benimsemiş insanlara karşı hissettiği duygular onlarla aralarına koyacakları duygusal mesafelerini belirler. Bireylerin mültecilere yönelik negatif tutum ve davranışların altında yatan sebepler olduğu düşünülen tehdit algılarının anlaşılması ve duygusal mesafenin fark edilmesi dünya barışı ve çok kültürlü toplumlar için değerlidir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı Suriyeli mülteciler bağlamında üniversite öğrencilerinin zenofobi düzeyleri ile algılanan tehdit ve duygusal mesafe değişkenleri arasındaki ilişkileri incelemektir.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubu; 2022-2023 eğitim/öğretim yılında çeşitli üniversite, fakülte, enstitü ve sınıf düzeylerinde öğrenim görmekte olan lisans ve lisansüstü öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcıların %70,2’si (516) kadın, %29,8’i erkek (219) olmak üzere 735 kişidir. Katılımcıların %38,0'ı (279) lisans, %36,3'ü (267) yüksek lisans, %25,7'si (189) doktora öğrencisidir. Verilerin toplanmasında kişisel bilgi formu, zenofobi ölçeği, algılanan tehdit ölçeği, ötekine karşı hissedilen duygusal mesafe ölçeği kullanılmıştır. İstatistiksel işlemler için ilişkisiz örneklemler için t-testi, ilişkisiz örneklemler için tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Pearson korelasyon analizi ve çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmadan elde edilen bulgulara göre zenofobi toplam puanının cinsiyet ve eğitim durumu değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Zenofobi toplam puanı ile genel tehdit ve kültürel tehdit arasında sırasıyla yüksek ve orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Genel tehdidin, zenofobi toplam puanının anlamlı bir yordayıcısı olduğu bulunmuştur. Zenofobi toplam puanı ile ötekine karşı duygusal yakınlık arasında orta düzeyde negatif yönde, ötekine karşı duygusal uzaklık arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ötekine karşı duygusal yakınlık düzeyinin zenofobi toplam puanının anlamlı bir yordayıcısı olduğu bulunmuştur. Bulgular literatür çerçevesinde tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

Sonuç: Bu araştırmanın sonuçlarına göre katılımcıların Suriyeli mültecileri genel tehdit olarak algılaması zenofobi tutumlarını pozitif yönde etkilerken duygusal mesafelerinin azalması başka bir deyişle duygusal yakınlık düzeylerinin artması negatif yönde etkilemektedir. Suriyeli mültecilere dönük zenofobi tutumlarının üniversite öğrencileri örnekleminde yer alması toplumsal barış açısından endişe vericidir. Bu çalışmanın sonuçları Suriyeli mültecilerin maruz kaldığı zenofobi içeren davranışlarla ilişkili faktörlerin ortaya konması ve hızla yükselen düşmanca tutumların önlenmesi bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Zenofobi, Algılanan Tehdit, Duygusal Mesafe*

Investigation of Test Anxiety of Senior High School Students

Lisansüstü Öğrencisi Mehmet Eren KÜÇÜKDOĞAN, Silifke Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğü; Doç. Dr. Mehmet Ali YILDIZ, Adıyaman Üniversitesi

The main purpose of this study is to investigate the test anxiety status of high school seniors from different variables. The sample group of this research is a total of 366 high school students, 169 female (46.2%) and 197 (53.8%) male students, who are studying in high schools in Mersin province in the 2021-2022 academic year. The mean age of all participants in the research is 17.28', their age range is 16-21, and the standard deviation (SD) of the group is .49. Data for the study will be collected using the Test Anxiety Inventory for Children and Adolescents (TAICA) and the Personal Information Form. Descriptive statistics, Pearson correlation analysis, t-test for independent groups and one-way analysis of variance (ANOVA) were also used in the data analysis of the results. According to the obtained results of the research, there is a significant difference in the test anxiety status of these students in terms of their gender (t[344.67]=5.31; p<.05). The test anxiety levels of female students (X=57.19, SD=12.89) are higher than the test anxiety levels of male students (X=50.27, SD=11.85). There is also a significant difference in test anxiety levels of senior high school students based on having their own room at home (t[66,826]=-2.54; p<.05). Students who do not have their own room (X=58.14, SD=15.18) experience a higher state of test anxiety than those who have a room (X=52.64, SD=12.17). There is no significant difference in students' test anxiety levels depending on whether or not they have private lessons (t[345.63] =.13; p>.05). Students' status in allocating time for daily routines places a significant difference in their test anxiety levels (t[222.1]=-4.72; p<.05). The anxiety levels of students who do not allocate time to daily activities (X=57.92, SD=13.57) are higher than those of students who do (X=51.16, SD=11.76). There is a significant difference in the test anxiety scores of senior high school students based on the eating habits criteria (t[363.84]=-2.91; p<.05). The test anxiety scores of students with irregular eating habits (X=55.27, SD=13.25) are higher than those with regular eating habits (X=51.43, SD=11.98). Finally, receiving help from a psychological counsellor consists of a significant difference in the test anxiety levels of these students (t[125.747]=2.73; p<.05). In other words, the anxiety levels of students who have already received help from a psychological counsellor (X=56.88, SD=12.31) are higher than those of students who have not received help (X=52.54, SD=12.79). According to the results obtained from the research, it is suggested that it would be beneficial for school psychological counsellors to conduct cognitive behavioural therapy-based intervention studies for students with high test anxiety. In addition, it is recommended that psycho-educational studies should be carried out to help students plan their daily leisure time, adopt eating habits and seek for psychological help.

Keywords: *Psychological counselling, mental health, test anxiety, adolescents, high school students*

Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygısı Durumlarının İncelenmesi

Bu çalışmanın amacı, lise son sınıf öğrencilerinin sınav kaygısı durumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Mersin ilindeki liselerde öğrenim gören 169'u kız (%46.2) ve 197'si erkek (%53.8) olmak üzere toplam 366 lise son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler 16-21 yaşları arasındadır ve yaş ortalamaları 17.28', Ss= .49'dur. Araştırmanın verileri, Çocuk ve Ergenler için Sınav Kaygısı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu ile toplanmıştır. Araştırmanın verilerinin analizinde betimsel istatistikler, Pearson Korelasyon Analizi, bağımsız gruplar için t-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, lise son sınıf öğrencilerinin sınav kaygısı durumlarında cinsiyetleri açısından gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır (t[344.67]=5.31; p<.05). Kız öğrencilerin sınav kaygısı düzeyleri (X=57.19, Ss=12.89) erkek öğrencilerin sınav kaygısı düzeylerinden (X=50.27, Ss=11.85) daha yüksektir. Lise son sınıf öğrencilerinin sınav kaygısı düzeyleri arasında evde kendilerine ait bir oda olup olmamasına göre de anlamlı bir fark vardır (t[66,826]=-2.54; p<.05). Kendine ait odası olmayan öğrenciler (X=58.14, Ss=15.18), odası olanlara (X=52.64, Ss=12.17) göre daha yüksek sınav kaygısı yaşamaktadır. Öğrencilerin sınav kaygısı düzeylerinde özel ders alıp almama durumlarına göre anlamlı bir farklılık yoktur (t[345.63] =.13; p>.05). Öğrencilerin günlük rutinlerine zaman ayırma durumları sınav kaygısı düzeylerinde anlamlı bir fark yaratmaktadır (t[222.1]=-4.72; p<.05). Günlük aktivitelere zaman ayırmayan öğrencilerin kaygı düzeyleri (X=57.92, Ss=13.57) ayıran öğrencilerden (X=51.16, Ss=11.76) daha yüksektir. Lise son sınıf öğrencilerinin sınav kaygısı puanları arasında beslenme alışkanlıkları durumlarına göre anlamlı bir fark vardır (t[363.84]=-2.91; p<.05). Düzensiz beslenme alışkanlığı olan öğrencilerin sınav kaygısı puanları (X=55.27, Ss=13.25) düzenli beslenme alışkanlığı olanlara (X=51.43, Ss=11.98) göre daha yüksektir. Son olarak, psikolojik danışmandan yardım alma durumu bu öğrencilerin sınav kaygısı düzeylerinde anlamlı bir farklılık oluşturmaktadır (t[125.747]=2.73; p<.05). Başka bir deyişle, daha önce bir psikolojik danışmandan yardım almış olan öğrencilerin kaygı düzeyleri (X=56.88, Ss=12.31) yardım almamış olan öğrencilerin kaygı düzeylerinden (X=52.54, Ss=12.79) daha yüksektir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, okul psikolojik danışmanlarının sınav kaygısı yüksek olan öğrencilere yönelik bilişsel davranışçı terapi temelli müdahale çalışmaları yapmalarının faydalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca, öğrencilere günlük boş zamanlarını planlama, düzenleme beslenme alışkanlıkları edinme ve psikolojik yardım alma konusunda psiko-eğitsel çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik danışmanlık, ruh sağlığı, sınav kaygısı, ergenler, lise öğrencileri*

The Special Needs of Gifted Students and Their Families in Education

Psikolojik Danışman Rukiye Ünver, Kağıthane Bilim Ve Sanat Merkezi

Gifted students and their families constitute an important part of the education system. Gifted children differ from their peers in terms of their development and characteristics. These students are individuals with extraordinary talents and potential compared to their peers. They require specific needs to be able to express their potential. Many challenges are faced in supporting the education and development of these students with special needs. Gifted children may experience behavioral, psychological, and social issues and may be disadvantaged due to some of their characteristic features. Parents may also face difficulties because they have gifted children. Raising a child is a significant task for every parent, and this task is customized to the different needs and abilities of each child. However, some parents face a unique situation: having gifted children. The parenting attitudes of parents with gifted children play a critical role in unleashing the potential of these special children. Raising awareness about the needs of gifted students, collaborating with schools and teachers to support their education and development, can help them maximize their potential. Additionally, the education of parents who are directly involved in the education of gifted students should not be overlooked. This is because the needs of gifted students differ from those of normal children, and parents play an active role in identifying and supporting students based on their interests and abilities. Indirect experiences, such as those found in the Enriched Applied Studies for Experience Interaction (TEZAVU) Gifted Family Education Program, can be provided through factors such as verbal persuasion, physiological and emotional status, and successful experiences, along with other family education programs. The rapid identification of these special group students in education and meeting their needs is a necessity. These students may feel inadequate in traditional classroom environments, especially if the standard curriculum does not meet their needs, leading to a loss of motivation or disinterest in school. Therefore, special programs and support for the education of gifted students are important. Normal educational programs may be insufficient in developing their talents. Therefore, a differentiated instruction approach that aims to provide education tailored to the individual needs of students based on their interests, abilities, and potential can be used. Furthermore, it is important to support their social and emotional development because difficulties can arise in these areas as well. In conclusion, gifted students and their families are defined as a unique group with special needs as a part of the education system. This text will discuss the special needs of this group and the methods that can be employed to address these needs. With these efforts, the education of students will help them maximize their potential and contribute to their communities. It is also essential for families and educators to be sensitive to the needs of these students and support them.

Keywords: *Gifted, Family, Education, Special Needs*

Üstün Yetenekli Öğrenciler ve Ailelerinin Eğitimdeki Özel İhtiyaçları

Üstün yetenekli öğrenciler ve aileleri, eğitim sisteminin önemli bir parçasını oluşturur. Üstün yetenekli çocuklar gelişimleri ve özellikleri bakımından yaşıtlarından farklılık gösterirler. Bu öğrenciler, yaşıtlarına göre olağanüstü yeteneklere ve potansiyele sahip bireylerdir. Kendi potansiyellerini gösterebilmeleri için bir takım özel ihtiyaçlara gereksinim duyarlar. Özel ihtiyaçları olan bu öğrencilerin eğitimini ve gelişimini desteklemek için birçok zorlukla karşı karşıya kalınmaktadır. Üstün yetenekli çocuklar davranışsal, psikolojik ve sosyal sorunlar yaşayabilir, bazı karakteristik özellikleri sebebi ile dezavantajlı duruma düşebilirler. Aileler de üstün yetenekli çocuğa sahip oldukları için zorluk yaşayabilir. Çocuk yetiştirmek, her ebeveynin hayatında önemli bir görevdir ve bu görev her çocuğun farklı ihtiyaçlarına ve yeteneklerine göre özelleşir. Ancak, bazı ebeveynlerin karşılaştığı benzersiz bir durum vardır: Üstün zekalı çocuklara sahip olma durumu. Üstün zekalı çocuklara sahip ebeveynlerin ebeveynlik tutumları, bu özel çocukların potansiyelini en iyi şekilde açığa çıkarmaları için kritik bir rol oynar. Üstün yetenekli çocukların eğitimine yönelik ihtiyaçları hakkında farkındalık geliştirmek, öğrencilerinin eğitimini ve gelişimini desteklemek için okul ve öğretmenlerle işbirliği yapmak çocuklarının potansiyelini en üst düzeye çıkarmalarına yardımcı olabilir. Aynı zamanda üstün yetenekli öğrencilerin eğitimleri ile doğrudan ilgilenen anne babaların eğitimleri de göz ardı edilmemelidir. Çünkü üstün yetenekli öğrencilerin gereksinimleri normal çocuklardan farklılaşmaktadır ve öğrencilerin belirlenmesinde, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda desteklenmesinde anne babalar aktif rol oynar. Tecrübe Etkileşimi Vasatında Araştırılmalarla Zenginleştirilmiş Uygulamalı (TEZAVU) Üstün Yetenekliler Aile Eğitim Programında yer alan dolaylı deneyimler, sözel ikna, fizyolojik ve duygusal durum ve başarılı deneyimler gibi faktörlerle ve bunun gibi başka aile eğitim programları ile ailenin aktif katılımı sağlanabilir. Bu özel grup öğrencilerin eğitimde hızlıca tanılanması ve ihtiyaç duydukları eğitimin karşılanması bir gerekliliktir. Bu öğrenciler genellikle geleneksel sınıf ortamlarında kendilerini yetersiz hissedebilirler. Özellikle standart müfredat onların ihtiyaçlarını karşılamayabilir ve bu da motivasyon kaybına veya okuldan soğumaya yol açabilir. Bu nedenle, üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi için özel programlar ve destek önemlidir. Bu öğrencilerin yeteneklerini geliştirmede normal eğitim programları yetersiz kalabilir. Bu sebeple farklılaştırılmış öğretim, özel yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Tek tip uygulamalar yerine bilgi ve deneyim paylaşımını esas alan, bireyin ilgi, yetenek ve potansiyeline göre farklılaştırılmış çoklu modeller kullanılabilir. Bu, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına uygun bir eğitim sağlamayı amaçlayan bir yaklaşımdır. Ayrıca, bu öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemek de önemlidir çünkü bu alanlarda zorluklar da ortaya çıkabilir. Sonuç olarak, üstün yetenekli öğrenciler ve aileleri, eğitim sisteminin bir parçası olarak benzersiz ihtiyaçlara sahip bir grup olarak tanımlanır. Bu grubun özel ihtiyaçları ve bu ihtiyaçları gidermeye yönelik yapılabilecek çalışma yöntemleri ele alınacaktır. Bu çalışmalarla öğrencilerin eğitimi, onların potansiyelini en üst düzeye çıkarmalarına ve toplumlarına katkı sağlamalarına yardımcı olacaktır. Ailelerin ve eğitimcilerin bu öğrencilere yönelik ihtiyaçlarına duyarlı olmaları ve onları desteklemeleri de oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: *Üstün yetenekli, aile, eğitim, özel ihtiyaçlar*

Grief Work with EMDR Therapy: Case Report

Arş. Gör. Mine Begümhan Alabay, Ufuk Üniversitesi

The loss of a loved one is often a traumatic experience. Grief refers to a person's reactions to the phenomenon of loss and includes emotions related to the deprivation caused by the loss; denial of the loss, retrieval of the loss and wishing it were not real; and behaviors of the bereaved.

Eye Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR) is an effective approach that helps to process traumatic experiences. This study examines how EMDR therapy can be used to cope with the emotions experienced during the grief process.

EMDR is an eight-step approach guided by the Adaptive Information Processing (AIP) model. The starting point of AIP is that the symptoms in the individual are caused by distressing events that are stored in the brain in a maladaptive way, unprocessed and not adapted to the wider memory network. Therefore, with EMDR therapy, the distressing memory can be targeted, including memories that do not meet certain criteria to be classified as traumatic. The use of EMDR allows the grieving client to acknowledge the painful personal loss and to look back on memories of the loved one with a variety of emotions. EMDR helps to accelerate the processing of dysfunctional information, the inhibited system, which is a symptom of grief, and the emergence of appropriate healthy insights and emotions. It is important for the counselor to have knowledge of theoretical frameworks and effective protocols to alleviate pain, reduce dysfunction, work through conflicts and promote adaptation. On this basis, EMDR appears to be an appropriate therapeutic approach for use in grief work.

The participant of the study was a father who lost one of his twin babies and was experiencing intense anxiety, depression and post-traumatic stress symptoms during the grieving process. EMDR therapy was applied from the beginning of the acute stress period and lasted 8 sessions in total. At first, Beck Depression Inventory, Impact of Events Scale and ACE Scale were administered to the client to determine the client's current emotional state and to observe the effectiveness of the therapy. In the subsequent therapy sessions, the traumatic events experienced by the individual and the emotional burdens associated with them were processed. Bilateral stimulation (eye movements, touch, sound) was provided using visual, auditory and kinesthetic stimuli. After the sessions were completed, in a semi-structured interview with the client, it was observed that the participant's symptoms during the grief process decreased significantly. There was a significant decrease in symptoms and grief triggers. The decrease in emotional burdens allowed the individual to experience emotional healing. It also helped the grief process to proceed in a healthier way. In order to support the qualitative results, and to provide a pre-test post-test, the initially applied scales were re-applied, and a significant difference was observed. In conclusion, this case report emphasizes that EMDR therapy can be an effective therapy approach in grief work. It also shows that EMDR therapy may be a promising option to alleviate the effects of grief.

Keywords: *EMDR, grief, loss, psychological counseling, case report*

EMDR Terapisi ile Yas Çalışması: Olgu Sunumu

Sevilen birisinin kaybı çoğunlukla travmatik bir deneyimdir. Yas, bir kişinin kayıp olgusuna verdiği tepkileri ifade etmekte olup kaybın neden olduğu yoksunlukla bağlantılı duyguları (örn. üzüntü, suçluluk); kayba yönelik inkârı, yaşanan kaybı geri alma ve gerçek olmamasını dileme (örn. öfke, arayış, gerçek olmamasını dileme); yas tutanların davranışlarını (örn. ağlama, içe kapanma) içerir. Yas tutan kişi, hayatında mevcut ve önemli bir bağlanma figürü olan birinin kalıcı yokluğuyla karşı karşıya kalır.

Göz hareketleri ile duyarsızlaştırma ve yeniden işlemleme [Eye Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR)] travmatik deneyimlerin işlenmesine yardımcı olan etkili bir terapi yaklaşımıdır. Bu çalışma, EMDR terapisi kullanılarak gerçekleştirilen yas terapi sürecini incelemektedir. Diğer bir deyişle, EMDR terapisinin yas sürecinde yaşanan duygularla baş etmede nasıl kullanılabileceği üzerinde durulmaktadır.

EMDR, Adaptif Bilgi İşleme (AIP) modeli tarafından yönlendirilen sekiz aşamalı bir yaklaşımdır. EMDR ile yas üzerine çok az araştırma bulunmakla birlikte var olan araştırmalar EMDR terapisinin yas tedavisinde etkili olabileceğini göstermektedir. AIP'in çıkış noktası bireyde var olan semptomların beyinde uyumsuz bir biçimde depolanan, işlenmemiş ve daha geniş bellek ağına adapte edilemeyen sıkıntı veren olaylardan kaynaklandığıdır. Dolayısıyla EMDR terapisiyle travmatik olarak sınıflandırmak için belirli kriterleri sağlamayan anılar da dahil olmak üzere kişiye sıkıntı veren anı hedef olarak seçilebilir. EMDR kullanımı yas tutan danışanın acılı kişisel kaybını kabul etmesine, sevilen kişiyle geçirilmiş anılara çeşitli duygularla geri bakmasına olanak sağlamaktadır. EMDR ile yasın bir semptomu olan engellenmiş sistemi, işlevsel olmayan bilginin işlenmesini hızlandırma ve uygun sağlıklı öngörülerin ve duyguların ortaya çıkması sağlanmaktadır. Danışmanın acıyı hafifletme, işlev bozukluğunu azaltma, çatışmalar üzerine çalışmak ve adaptasyonu teşvik etmek için teorik çerçeveler ve etkili protokoller hakkında bilgi sahibi olması önemlidir. Bu temelde incelendiğinde EMDR yas çalışmalarında kullanılmak için uygun bir terapi yaklaşımı olarak görülmektedir.

Çalışmanın katılımcısı, ikiz bebeklerinden birini kaybeden bir babaydı ve yas sürecinde yoğun kaygı, depresyon ve travma sonrası stres belirtileri yaşıyordu. EMDR terapisi, akut stres döneminin başlangıcından itibaren uygulandı ve toplamda 8 seans sürdü. Seanslara başlamadan önce danışanın halihazırdaki duygu durumunu belirlemek ve terapinin etkililiğini gözlemlemek amacıyla danışana Beck Depresyon Envanteri, Olayların Etkisi Ölçeği ve ACE Ölçeği uygulandı. Sonrasında uygulanan terapi oturumlarında, bireyin yaşadığı travmatik olaylar ve ilişkilendirdiği duygusal yükler işlendi. Görsel, işitsel ve kinestetik uyarıcılar kullanılarak bilateral uyarım (göz hareketleri, dokunma, ses) sağlandı. Seanslar tamamlandıktan sonra danışanla yarı yapılandırılmış olarak yapılan görüşmede katılımcının yas sürecindeki semptomları belirgin şekilde azaldığı gözlemlendi. Semptomlarda ve yası tetikleyicilerde anlamlı düzeyde azalma olduğu görüldü. Duygusal yüklerin azalması, bireyin duygusal iyileşme yaşamasına olanak tanıdı. Ayrıca, yas sürecinin daha sağlıklı bir şekilde ilerlemesine yardımcı oldu. Nitel verileri sonuçlarını desteklemek ve ön-test son-test sağlaması yapılmak için başlangıçta uygulanan ölçekler tekrar uygulandı ve anlamlı düzeyde bir fark olduğu görüldü. Sonuç olarak, bu olgu sunumu EMDR terapisinin yas çalışmalarında etkili bir terapi yaklaşımı olabileceğini vurgulamaktadır. Ayrıca EMDR terapisinin yasın etkilerini hafifletmek için umut verici bir seçenek olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *EMDR, yas, kayıp, psikolojik danışma, olgu sunumu*

Investigation of High School Students' Aggression, Social Media Addiction and Positivity Levels

Lisansüstü Öğrencisi Celal CAN, Milli Eğitim Bakanlığı; Doç. Dr. Mehmet Ali YILDIZ, Adıyaman Üniversitesi

The purpose of the current study is to investigate the multiple mediation of aggression between social media addiction and positivity in high school students. The other aim of the study is to examine whether high school students' levels of social media addiction, aggression and positivity differ according to gender variables. The study employed the correlational research design, a subtype of the general survey model. The sample of the study consisted of a total of 400 students, including 220 female students and 180 male students, who were attending high schools in the Şehitkamil district in the city of Gaziantep in the 2021-2022 school years. The Bergen Social Media Addiction Scale, the Aggression Scale Short Form, the Positivity Scale and a Personal Information Form were used to collect data in the study. Descriptive statistics, Pearson correlation analysis, mediation analysis and bootstrap analysis were used to analyse the data. According to the findings obtained in the study, significant correlations were found between positivity, social media addiction and aggression. According to the results of the mediation analysis, hostility, one of the sub-dimensions of aggression, mediated between social media addiction and positivity, while other sub-dimensions of aggression did not. According to the t-test results, the mean scores of male and female students for social media addiction, physical aggression, anger and positivity were found to be significantly different according to the gender variable. The mean scores of social media addiction and anger of female students were found to be higher than those of male students, while the mean scores of physical aggression and positivity of male students were found to be higher than those of female students. On the other hand, verbal aggression, hostility and overall aggression mean scores were not found to differ significantly by gender.It is thought that it will be useful for psychological counsellors in schools to plan and implement preventive, protective and intervention studies for students with high social media addiction and hostile aggression.

Keywords: *Positivity, Aggression, Social Media Addiction, Adolescents*

Lise Öğrencilerinin Saldırganlık, Sosyal Medya Bağımlılığı ve Pozitiflik Düzeylerinin İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı ile pozitiflik arasında saldırganlığın çoklu aracılığını incelemektir. Araştırmanın bir diğer amacı ise lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı, saldırganlık ve pozitiflik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırmada genel tarama modelinin alt türü olan ilişkisel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırma örneklemini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Gaziantep ili Şehitkamil ilçesi liselerinde okuyan 220 kız öğrenci, 180 erkek öğrenci olmak üzere toplam 400 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada verileri toplamak için Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Saldırganlık Ölçeği Kısa Formu, Pozitiflik Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmanın veri analizlerinde tanımlayıcı istatistikler Pearson korelasyon analizi, aracılık analizi ve Bootstrap analizi yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre pozitiflik ile sosyal medya bağımlığı ve saldırganlık arasında anlamlı düzeyde ilişkiler bulunmuştur. Aracılık bulgularına göre saldırganlığın alt boyutlarından olan düşmanlığın, sosyal medya bağımlılığı ile pozitiflik arasında aracılık ettiği saldırganlığın diğer alt boyutlarının ise aracılık etmediği görülmüştür. Cinsiyet değişkenine göre yapılan t testi sonuçlarına göre kız ve erkek öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı, fiziksel saldırganlık, öfke ve pozitiflik puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu farklar incelendiğinde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre sosyal medya bağımlılığı ve öfke puan ortalamalarının daha yüksek olduğu; erkek öğrencilerin de kız öğrencilere göre fiziksel saldırganlık ve pozitiflik puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Öte yandan sözel saldırganlık, düşmanlık ve saldırganlık toplam puan ortalamalarının cinsiyete göre gruplar arasında anlamlı düzeyde farklılık göstermediği görülmektedir. Okullarda psikolojik danışmanların, sosyal medya bağımlılığı yüksek olan ve düşmanca saldırganlık yapan öğrencilere yönelik olarak önleyici, koruyucu ve müdahale çalışmalarını planlayıp uygulamasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Pozitiflik, Saldırganlık, Sosyal Medya Bağımlılığı, Ergenler*

Examining Romantic Relationship Quality in Terms of Self-Differentitation and Emotional Manipulation

Doç. Dr. Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ, İstanbul Aydın Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Gamze SADEER ŞEN, Milli Eğitim Bakanlığı

It is generally accepted that not all romantic relationships are similar or convey the same meaning. It is seen that these relationships contain different dynamics, and the feelings of the same individual within the relationship they experience change. In one respect, it is obvious that romantic relationships create positive emotions and play an important role in the development of the individual. On the other hand, problems such as incompatibility of individuals' lifestyles or expectations, conflicts in their communication, and the emergence of negative behaviors that lead to abuse within the relationship can make the life of the individual difficult and lead to negative situations in their development. These situations both prevent the relationship from continuing in a healthy way and damage the individual's sense of self. Emotional manipulation, one of the problematic negative behaviors, is a type of abuse that is frequently seen in relationships and is carried out by different methods such as making the individual doubt himself, belittling his emotions, and convincing the individual that his perception is not correct..The aim of this research is to examine romantic relationship quality in terms of the differentiation of the self and the level of emotional manipulation. The research was carried out with a total of 337 individuals living within the borders of Turkey, having a romantic relationship, 271 women, 65 men and 1 who did not want to specify their gender, between the ages of 18-30. The sampling was determined with convenience sampling method. As a measurement tool in the research were used “Differentiation of Self Inventory (DSI)”, “Manipulation Scale in Human Relationships”, "Perceived Romantic Relationship Quality Scale" and the "Personal Information Form". Depending on the characteristics of the data Shapiro-Wilk test, Bartlett’s test, Mardia's MVN test, Mann-Whitney U test, Kruskal Wallis test, Correlation Analysis and Multiple Regression Analysis were carried out during the analysis process. As a result of the research, it was found that the quality of the romantic relationship differed significantly in terms of age, marital status, the duration of the current romantic relationship, the person with whom she/he lived, and the death of her father; it has been determined that there are significant relationships between romantic relationship quality, differentiation of self and emotional manipulation level. The findings were discussed in the light of the literature, and suggestions were presented to the researchers in order to contribute to future studies.

Keywords: *Romantic relationship quality, self-differentiation, emotional manipulation.*

Romantik İlişki Kalitesinin Benliğin Ayrımlaşması ve Duygusal Manipülasyon Düzeyine Göre İncelenmesi

Genel olarak her romantik ilişkinin benzer olmadığı veya aynı anlamı ifade etmediği kabul edilir. Bu ilişkilerin birbirinden farklı dinamikler içerdiği, aynı bireyin yaşadıkları ilişki içindeki hislerinin değiştiği görülmektedir. Bir bakımdan romantik ilişkiler olumlu duygular yarattığı ve bireyin gelişiminde önemli bir rolü olduğu aşikardır. Diğer açıdan ise bireylerin yaşam biçimi veya beklentilerinin uyumsuzluğu, iletişimlerindeki çatışmalar ve ilişki içinde istismara varan olumsuz davranışların ortaya çıkması gibi problemler bireyin yaşamını zorlaştırabilmekte ve gelişiminde olumsuz durumlara yol açabilmektedir. Bu durumlar hem ilişkinin sağlıklı bir şekilde sürmesini engellemekte hem de bireyin benlik duygusunu zedelemektedir. Problem yaratan olumsuz davranışlardan biri olan duygusal manipülasyon, ilişkilerde sık sık görülmekte olan bir istismar çeşididir ve bireyin kendisinden kuşku duymasını sağlamak, duygularını küçümsemek, bireyi algısının doğru olmadığına ikna etmek gibi farklı yöntemlerle gerçekleştirilmektedir Bu araştırmanın amacı romantik ilişki kalitesini, benliğin ayrımlaşması ve duygusal manipülasyon düzeyi aracılığıyla incelemektir. Araştırma, Türkiye sınırları içerisinde yaşayan, romantik ilişkisi bulunan, 18-30 yaş arası 271 kadın, 65 erkek ve 1 cinsiyetini belirtmek istemeyen toplamda 337 birey ile yürütülmüştür. Örneklemi ulaşılabilir örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmada ölçme aracı olarak "Benliğin Ayrımlaşması Ölçeği", "İnsan İlişkilerinde Manipülasyon Ölçeği", Romantik İlişki Kalitesi Ölçeği ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Değişkenlerin analiz sürecinde veri özelliklerine bağlı olarak Shapiro-Wilk testi, Bartlett küresellik testi, Mardia'nın MVN testi, Mann-Whitney U testi, Kruskal Wallis testi, korelasyon analizi ve çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda romantik ilişki kalitesinin; yaş, medeni durum, şu anda yaşadığı romantik ilişkinin süresi, birlikte yaşadığı kişi ve babanın vefat etmiş olması bakımından anlamlı düzeyde farklılaştığı ve romantik ilişki kalitesi ile benliğin ayrımlaşması ve duygusal manipülasyon düzeyi arasında anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular literatür ışığında tartışılmış, gelecekteki çalışmalara katkı sağlamak amacıyla araştırmacılara öneriler sunulmuştur

Anahtar Kelimeler: *Romantik ilişki kalitesi, benliğin ayrımlaşması, duygusal manipülasyon*

Married Women's Views on Marital Satisfaction

Psikolojik Danışman Selda KANBUR, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İstanbul Anadolu Çocuk Destek Merkezi; Psikolojik Danışman Nihan IŞIKGİL, Özel Çakabey Okulları; Öğr. Gör. Kerem ÇETİNKAYA, Milli Savunma Üniversitesi

Marital satisfaction includes the happiness that individuals feel from marriage, their commitment to their relationship, the trust that spouses have in each other, the lack of conflicts, the lack of destructive behaviors against each other, the spouses' protection of each other and their efforts for each other's happiness. According to Gottman couple therapy, three basic components come to the forefront in relationships: positive influence and shared meaning, friendship/intimacy and conflict. In addition, the "Four Horsemen of the Apocalypse: criticism, humiliation, defense and walling" are the components that affect communication negatively. Based on these components, this study aimed to examine married women's views on marital satisfaction in depth.

As a result of the interviews with married women, themes and codes were extracted through content analysis. As a result of the research, opinions such as the view of self-differentiation in the theme of ideal marriage; marriage as a healing power in the theme of positive impact; making decisions together for children in the theme of common meaning; being able to be two close friends in the theme of closeness / friendship; sharing the burden in marriage in the theme of expectations; not being able to talk about problems with the spouse in the theme of conflict; ignoring the problem in the theme of building walls; showing understanding in the theme of conflict resolution methods; and trust and love in the theme of emotions emerged.

In this study, which aims to obtain married women's views on marital satisfaction, the results obtained with reference to the Four Horsemen of the Apocalypse, one of the most prominent concepts of Gottman couple therapy, show that the participants have high marital satisfaction and follow various ways to maintain their marriages in a healthy way depending on the dynamics of each relationship. These ways mostly include being friends with the spouse, maintaining respect and approaching the child with love. In this study, it was aimed to draw attention to the components of women's marital satisfaction. In addition, the results of the study are expected to shed light on the studies to be conducted by family and marriage counselors, psychological counselors, psychologists and all other experts working in this field to increase the marital satisfaction of couples and contribute to the literature. It is recommended to repeat the study with a larger participant group in future studies.

Keywords: *Marriage, Marital Satisfaction, Gottman Couple Therapy, Four Horsemen of the Apocalypse*

Evli Kadınların Evlilik Doyumu Hakkında Görüşleri

Evlilik doyumu, bireylerin evlilikten duydukları mutluluğu, ilişkilerine olan bağlılıklarını, eşlerin birbirlerine duydukları güveni, yaşanan çatışmaların az olmasını, eşlerin birbirlerine karşı yıkıcı davranışlar göstermemesini, eşlerin birbirini korumasını ve birbirlerinin mutluluğu için çaba göstermelerini içermektedir. Gottman çift terapisine göre ilişkilerde, olumlu etki ile ortak anlam, arkadaşlık/yakınlık ve çatışma şeklinde üç temel bileşen ön plana çıkmaktadır. Ayrıca ilişkilerde "Mahşerin Dört Atlısı: eleştiri, aşağılama, savunma ve duvar örme" iletişimi olumsuz yönde etkileyen bileşenlerdir. Bu bileşenlerden yola çıkılarak bu araştırmada evli kadınların evlilik doyumları hakkındaki görüşlerinin derinlemesine incelenmesi hedeflenmiştir. Evli kadınlarla yapılan görüşmeler sonucunda içerik analizi yapılarak temalar ve kodlar çıkarılmıştır. Araştırma sonucunda ideal evlilik temasında benlik ayrımlaşması görüşü; olumlu etki temasında evliliğin iyileştirici bir güç olması; ortak anlam temasında çocuk için beraber karar verebilme; yakınlık/arkadaşlık temasında iki yakın arkadaş olabilme; beklentiler temasında evlilikte yükün paylaşılması; çatışma temasında eşle problemleri konuşamama; duvar örme temasında problemi görmezden gelme; çatışma çözme yöntemleri temasında anlayış gösterme ve duygular temasında güven, sevgi gibi görüşler ortaya çıkmıştır. Evli kadınların evlilik doyumu üzerine görüşlerinin alınmasını amaçlayan bu çalışmada Gottman çift terapisinin en belirgin kavramlarından Mahşerin Dört Atlısı referans alınarak elde edilen sonuçlara bakıldığında katılımcıların evlilik doyumları yüksektir ve her ilişkinin dinamiğine bağlı olarak evliliklerini sağlıklı bir şekilde devam ettirmek için çeşitli yollar izlemektedirler. Bu yollar çoğunlukla eşle arkadaş olabilme, saygının korunması ve çocuğa sevgiyle yaklaşmayı içermektedir. Yapılan bu çalışmada kadınların evlilik doyumlarını oluşturan bileşenlere dikkat çekilmek istenmiştir. Ayrıca çalışmanın sonuçlarının da aile ve evlilik danışmanlarının, psikolojik danışmanların, psikologların ve bu alanda çalışan diğer tüm uzmanların çiftlerin evlilik doyumunu arttırmaya yönelik yapacakları çalışmalara ışık tutması ve alan yazına katkı sunması beklenmektedir. İlerleyen çalışmalarda daha geniş bir katılımcı kitlesiyle çalışmanın tekrarlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Evlilik, Evlilik Doyumu, Gottman Çift Terapisi, Mahşerin Dört Atlısı*

Sense of Community, Participation and Identity Statuses: A Study on University Students in Turkey

Dr. Gülşah Sevinç, ÇSGB Prof. Dr. Tülin Şener, Ankara Üniversitesi

Problem: Whereas civic participation includes activities volunteering and community service, political participation is usually defined in terms of voting. A closely linked variable is sense of community which represents being an integral part of a community and willingness to contribute to it. Emerging adulthood is also a critical life stage in terms of identity development as it is a time of continuous exploration. Although the relationship between participation, identity statuses and sense of community is a common subject in studies focusing on adolescence, there is a paucity of research with an emphasis on emerging adulthood (18-29 years).

Aim: The aim of this study is to find out whether levels of sense of community and civic and political participation of university students differ based on their identity statuses.

Participants: 801 undergraduate students (467 female, 334 male) from different Turkish universities participated in the study. The ages of the students ranged between 18 and 24 (mean = 20.03, sd = 1.74).

Research Method: This study is a descriptive correlational research and the data used within the study was obtained through the survey method. The Civic and Political Participation Scale, Sense of Community Scale and Identity Development Dimensions Scale were used. Clustering analysis, one-way ANOVA and Tamhane's test were applied to analyse data.

Outcomes of the Research: Participation varies based on identity statuses. Foreclosed students participate more than their counterparts with an achieved or moratorium status. Diffused students had the lowest level of civic and political participation. Sense of community varies based on identity statuses. Those with achieved identities have higher levels of sense of community compared to their counterparts with moratorium, diffused, carefree diffused and undifferentiated identity status.

Conclusions: Foreclosure is closely related to participation and family might influence the way one voluntarily takes part in community activities or votes. Diffusion plays a maladaptive role in terms of both participation and sense of community.

Implications for Future Research: The findings have critical implications for any attempt intended at increasing the participation and sense of community levels of young people.

Keywords: *sense of community, civic and political participation, identity statuses*

The Mediating Role of Cognitive Flexibility in the Relationship Between Educational Stress and School Alienation in Adolescents

Dr. Öğr. Üyesi Furkan KAŞIKCI, Ankara Üniversitesi; Doç. Dr. Gülendam AKGÜL, Ankara Üniversitesi

Adolescence is characterized as a period in which individuals form an identity, develop emotional and social relationships, and experience significant physical and mental changes. During this time, students face intense pressures regarding their academic success, social status, and future. Particularly during adolescence, academic expectations, peer relationships, and concerns about the future can cause adolescents to experience educational stress. Educational stress is defined as the state of having concerns about school. This situation is related to the fact that what is expected of the student is beyond his or her ability. In addition, educational stress causes students to have negative feelings about school. This can lead to school alienation. School alienation is characterized by the fact that students feel alienated in the school environment and this situation has a negative impact on their social, emotional and academic adjustment. It is important to explain the relationship between educational stress and school alienation. Students who experience intense educational stress may be more likely to develop negative feelings toward school. Intense stress can lead adolescents to evaluate the school environment negatively, become desensitized to school, and have negative experiences. It is important for adolescents to use alternative solutions to cope with these negative experiences, in other words, to be cognitively flexible. Cognitive flexibility is characterized by the ability to produce different solutions to the problems faced by the individual. In this context, it can be argued that cognitive flexibility can help individuals to cope more effectively with stressful situations and to achieve a positive mental state. In other words, cognitive flexibility provides individuals with the opportunity to evaluate stressful situations and come up with new solutions. Therefore, cognitive flexibility can be considered as an important protective factor in the relationship between educational stress and school alienation. In this context, this research examined whether cognitive flexibility has a mediating role between educational stress and school alienation of adolescents. A total of 312 high school students, 219 (26.8%) female and 93 (73.2%) male, participated in the study. The Educational Stress Scale, School Alienation Scale, and Cognitive Flexibility Scale were used as data collection instruments in the research process. In order to examine the mediating role of cognitive flexibility in the relationship between educational stress and school alienation, univariate and multivariate normality analyses were performed first, and in the next step, mediation analysis (model 4) was performed using PROCESS macro. In this context, positive and significant relationships were found between educational stress and alienation from school; negative and significant relationships were found between cognitive flexibility and alienation from school and educational stress. In addition, it was concluded that cognitive flexibility has a mediating role between educational stress and alienation from school.

Keywords: *Educational Stress, School Alienation, Cognitive Flexibility, Mediation, Adolescence*

Ergenlerde Eğitim Stresi ile Okula Yabancılaşma Arasındaki İlişkide Bilişsel Esnekliğin Aracı Rolü

Ergenlik dönemi, özellikle bireyin kimlik edindiği, duygusal ve sosyal ilişkiler geliştirdiği, fiziksel ve zihinsel olarak büyük değişimler yaşadığı bir evre olarak karakterize edilir. Bu dönemde öğrenciler, akademik başarıları, sosyal statüleri, gelecekleri hakkında yoğun baskılarla karşılaşmaktadırlar. Özellikle ergenlik döneminde, akademik beklentiler, akran ilişkileri ve gelecek endişeleri ergenlerin eğitim stresi yaşamalarına yol açabilir. Eğitim stresi, öğrencilerin okul ile ilgili endişelere sahip olma hali olarak tanımlanır. Bu durum ise öğrenciden beklenilenin onun kapasitesi üzerinde olmasıyla ilişkilendirilir. Ek olarak eğitim stresi öğrencilerin okula ilişkin olumsuz duygulara sahip olmasına yol açmaktadır. Bu durum ise okula yabancılaşma ile sonuçlanabilir. Okula yabancılaşma, öğrencilerin kendilerini okul ortamında yabancı hissetmeleri ve bu durumun sosyal, duygusal ve akademik uyumlarına olumsuz etki etmesi ile karakterize edilir. Eğitim stresi ile okula yabancılaşma arasındaki ilişkiyi açıklamak önemli bir durumdur. Yoğun bir eğitim stresi altında olan öğrenciler, okula karşı negatif duygular geliştirmeye daha eğilimli olabilirler. Yoğun stres durumu, gençlerin okul ortamını olumsuz bir şekilde değerlendirmelerine, okula karşı duyarsızlaşmalarına ve olumsuz deneyimler yaşamalarına yol açabilir. Ergenlerin bu olumsuz deneyimlerle başa çıkmada alternatif çözüm önerileri kullanması diğer bir ifadeyle bilişsel açıdan esnek olması büyük öneme sahiptir. Bilişsel esneklik ise bireyin karşılaştığı sorunlara farklı çözüm yolları üretebilmesi ile karakterize edilir. Bu bağlamda, bilişsel esnekliğin, bireylerin stresli durumları daha etkili bir şekilde yönetmelerine ve olumlu bir zihinsel duruma ulaşmalarına yardımcı olabileceği öne sürülebilir. Diğer bir ifadeyle bilişsel esneklik, bireylerin stresli durumları değerlendirmelerine ve yeni çözüm yolları bulmalarına fırsat sağlamaktadır. Dolayısıyla, bilişsel esneklik, eğitim stresi ile okula yabancılaşma arasındaki ilişkide önemli bir koruyucu faktör olarak değerlendirilebilir. Bu kapsamda bu araştırma sürecinde ergenlerin eğitim stresi ile okula yabancılaşmaları arasında bilişsel esnekliğin aracı bir rolü olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma kapsamında 219 (%26.8) kız 93 (%73.2) erkek olmak üzere toplam 312 lise öğrencisine ulaşılmıştır. Araştırma sürecinde veri toplama aracı olarak Eğitim Stresi Ölçeği, Okula Yabancılaşma Ölçeği ve Bilişsel Esneklik Ölçeği kullanılmıştır. Bilişsel esnekliğin eğitim stresi ile okula yabancılaşma arasındaki ilişkide aracı rolünü incelemek amacıyla öncelikle tek değişkenli ve çok değişkenli normallik analizleri yapılmış bir sonraki aşamada ise PROCESS makrosu kullanarak aracılık analizi (Model 4) yapılmıştır. Bu kapsamda ergenlerde eğitim stresi ile okula yabancılaşma arasında pozitif yönlü ve anlamlı; bilişsel esneklik ile okula yabancılaşma ve eğitim stresi arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ek olarak eğitim stresi ile okula yabancılaşma arasında bilişsel esnekliğin aracı role sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim Stresi, Okula Yabancılaşma, Bilişsel Esneklik, Aracılık, Ergenlik*

Posıtıve Psychology In Schools: Investıgatıon Of Students' Character Strengths In The Perspectıve Of Classroom Teachers

Uzm. Psk. Danışman Sevgi Çınar, Akşemseddin Bilim ve Sanat Merkezi; Prof. Dr. Meral Atıcı, Çukurova Üniversitesi

Today, studies are being conducted in many areas regarding the positive psychology movement, which brings a new approach to psychology. One of these areas is education. Positive psychology approaches and concepts are being studied with the aim of improving educational institutions.

Character strengths are an important concept in the positive psychology approach. Examining this concept in school and classroom environments can make significant contributions to educational institutions and individuals. Teachers who interact with students in the school and classroom environment can support students in discovering their strengths, using them functionally, and developing them.

In this context, we examined the opinions of classroom teachers regarding students' character strengths in the school and classroom environment. Within the scope of this goal, research data were collected using observation and interview methods, which are qualitative data collection methods. To achieve the purpose of the research, 3 classroom teachers working in Niğde were observed and 10 teachers were interviewed, including 7 classroom teachers who had not been observed before.

A content analysis technique was used to analyze the data consisting of interviews and observations. According to the findings of the research, important findings have been provided regarding the character strengths that students have, the roles and responsibilities of teachers in this regard, the classroom guidance program and character strengths, the contributions of character strengths, and what can be done for the discovery and functional use of character strengths through the studies carried out by teachers to help students discover and use their character strengths. Classroom teachers stated that it is important to emphasize character strengths, which is an important concept of positive psychology, in school and classroom environments, and that emphasis on the subject can contribute to the development of students and lead them to a good life. The fact that character strengths were included in the classroom guidance program was found to be positive by the teachers and was considered as a subject that should be included. Students' opinions on discovering and using their character strengths are grouped under three themes: what can be done in the classroom and school environment, what can be done for school– family cooperation, and professional development. The data obtained can benefit all stakeholders interested in the positive development of students, especially classroom teachers and psychological counselors.

Keywords: *Character strengths, positive psychology, positive psychology in schools*

Okullarda Pozitif Psikoloji: Sınıf Öğretmenlerinin Perspektifinde Öğrencilerin Karakter Güçlerinin İncelenmesi

Psikolojinin odağına yeni bir yaklaşım getiren pozitif psikoloji akımıyla ilgili günümüzde birçok alanda çalışmalar yapılmaktadır. Bu alanlardan biri de eğitimdir. Eğitim kurumlarının daha iyi ve verimli hale gelmesi hedefiyle pozitif psikoloji yaklaşımı ve kavramları çalışılmaktadır.

Karakter güçleri pozitif psikoloji yaklaşımının önemli bir kavramıdır. Bu kavramın okul ve sınıf ortamında incelenmesi eğitim kurumları ve içerisindeki bireyler açısından önemli katkılar sağlayabilir. Okul ve sınıf ortamında öğrencilerle etkileşim içinde olan öğretmenler öğrencilerin güçlü yönlerini keşfetmelerine, işlevsel olarak kullanabilmelerine ve geliştirebilmelerine destek olabilirler.

Bu bağlamda okul ve sınıf ortamında öğrencilerin karakter güçlerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi hedeflenmiştir. Bu hedef kapsamında araştırma verileri nitel veri toplama yöntemlerinden gözlem ve görüşme yöntemleri kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın amacını gerçekleştirmek için Niğde ilinde görev yapan 3 sınıf öğretmeni gözlenmiş ve bu öğretmenlerle ve daha önce gözlenmemiş 7 sınıf öğretmeni dahil toplamda 10 öğretmen ile görüşme yapılmıştır.

Görüşme ve gözlemden oluşan verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma bulguları öğrencilerin sahip olduğu karakter güçleri, öğrencilerin karakter güçlerini keşfetmeleri ve kullanabilelerine yönelik öğretmenlerin yaptığı çalışmalarla bu konudaki rol ve sorumlulukları, sınıf rehberlik programı ve karakter güçleri, karakter güçlerinin katkıları ile karakter güçlerinin keşfi ve işlevsel kullanımı için yapılabaileceklere ilişkin önemli bulgular sağlamıştır. Sınıf öğretmenleri pozitif psikolojinin önemli kavramı olan karakter güçlerinin okul ve sınıf ortamlarında vurgulanmasının önemli olduğunu ve konuda yapılacak çalışmaların öğrencilerin gelişimlerine katkı sağlayarak onları iyi yaşama götürebileceğini belirtmişlerdir. Sınıf rehberlik programında karakter güçlerine yer verilmiş olması öğretmenler tarafından olumlu bulunmuş ve zaten yer verilmesi gereken bir konu olarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin karakter güçlerini keşfetmeleri ve kullanabilmelerine yönelik görüşleri ise sınıf ve okul ortamında yapılabilecekler, okul aile işbirliği ve mesleki gelişime yönelik yapılabilecekler olmak üzere üç tema altında toplanmıştır. Elde edilen veriler sınıf öğretmenleri ve psikolojik danışmanlar başta olmak üzere öğrencilerin pozitif gelişimiyle ilgilenen tüm paydaşların yararlanabileceği türdedir.

Anahtar Kelimeler: *Karakter güçleri, pozitif psikoloji, okullarda pozitif psikoloji*

Using Artificial Intelligence in Psychological Counselling: Advantages and Disadvantages

Arş. Gör. Merve Nur Doğan, Necmettin Erbakan Üniversitesi; Prof. Dr. Selahattin Avşaroğlu, Necmettin Erbakan Üniversitesi

While certain professions have been fully automated due to advances in artificial intelligence, there is still an ongoing process of integrating Artificial intelligence into occupations where human characteristics remain essential. Although the use of artificial intelligence in psychological counselling is expected to provide advantages as in many other fields, there are various discussions on this issue. The aim of this study is to examine the views on the current and potential effects of artificial intelligence in the field of psychological counselling and to discuss its advantages and disadvantages. This study is a literature review. The first uses of artificial intelligence in psychological counselling are encountered in artificial intelligence-based virtual psychological counsellor initiatives. In these instances, the machine did not fully take over the counselling process and instead acted as a facilitator at different points. Artificial intelligence-based psychological counselling is believed to be beneficial in overcoming resistance and motivating individuals to seek psychological assistance. The primary benefit of artificial intelligence in the field of psychology is its ability to enhance access to counselling services for anyone, anywhere. This is especially beneficial for those who may have difficulty accessing traditional psychological help. In addition to accessibility, the ability to access large databases, to have fast processing skills with the algorithms it uses and to be economical are the prominent features of artificial intelligence. Artificial intelligence is expected to reduce the workload of experts in subjects such as information gathering and pre-assessment, collecting data from virtual platforms related to the client, determining physiological symptoms, guiding in skills training, monitoring, keeping statistics. In addition, in psychological counsellor education, it is thought that it may be functional for artificial intelligence simulations to function as a client to enable students to practice. There are many questions about privacy and ethical issues related to the use of artificial intelligence in psychological counselling because universal standards and legal regulations have not yet been determined. Additionally, it remains unclear to what degree artificial intelligence can offer the emotional competencies necessary to support the therapeutic environment as psychological counsellors do. The inability of artificial intelligence to elicit the empathic approach that a human can provide is likely to be a disadvantage. A machine's ability to comprehend the complexity of psychological processes without subjective experience is also a concern. Furthermore, it remains unclear if artificial intelligence can consider the cultural context while dealing with individuals and psychological processes. Although it is not possible for artificial intelligence to completely replace humans, it seems inevitable that it will be a part of the psychological counselling process in the near future. It is possible for artificial intelligence to assume some of the workload of experts, particularly in more technical stages. Therefore, it is crucial for psychological counsellors to closely monitor the advancements in artificial intelligence and incorporate them in psychological aid procedures to cater to modern-day requirements and achieve optimal outcomes. Furthermore, with regards to the implementation of artificial intelligence in psychological counselling, it is the responsibility of psychological counsellors to identify and prevent situations that do not align with the principles of psychological counselling.

Keywords: *Psychological counselling, artificial intelligence, psychological help.*

Psikolojik Danışmada Yapay Zekâ Kullanımı: Avantajlar ve Dezavantajlar

Yapay zekâdaki gelişmeler sonucunda çeşitli meslekler tamamen makinelere devredilirken, insani özelliklerin ön planda olduğu kimi mesleklerde yapay zekânın entegrasyonu henüz devam eden bir süreçtir. Psikolojik danışmada yapay zekâ kullanımının diğer pek çok alanda olduğu gibi avantaj sağlaması beklense de bu konuya ilişkin çeşitli tartışmalar bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı, yapay zekanın psikolojik danışma alanındaki mevcut ve potansiyel etkilerine ilişkin görüşleri incelemek, sağladığı avantaj ve dezavantajları tartışmaktır. Bu araştırma bir literatür taramasıdır. Psikolojik danışmada yapay zekânın ilk kullanımlarına, yapay zekâ tabanlı sanal psikolojik danışman girişimlerinde rastlanmaktadır. Bu uygulamalarda danışma süreci tamamen makineye devredilmemiş, çeşitli aşamalarda kolaylaştırıcı işlevinden faydalanılmıştır. Yapay zekâ tabanlı psikolojik danışmanın, psikolojik yardım almaya ilişkin deneme fırsatı sunarak direncin kırılmasını sağlayacağı ve bireyleri teşvik edeceği düşünülmektedir. Özellikle psikolojik yardıma ulaşamayan bireyler için her an her yerde psikolojik danışmaya ulaşılabilirliği arttıracak olması, yapay zekânın bu alana sağladığı en büyük avantaj olarak görülmektedir. Ulaşılabilirliğin yanı sıra, büyük veri tabanlarına erişebilmesi, kullandığı algoritmalarla hızlı işleme becerisine sahip olması ve ekonomik olması, yapay zekanın öne çıkan özelliklerindendir. Bilgi alma ve ön değerlendirme, danışana ilişkin sanal ortamlardan veri toplama, fizyolojik belirtileri saptama, beceri eğitimlerinde rehberlik etme, izleme, istatistikleri tutma, gibi konularda yapay zekânın uzmanların iş yükünü azaltması beklenmektedir. Ayrıca psikolojik danışman eğitiminde, öğrencilerin uygulama yapmasını sağlamak amacıyla yapay zekâ simülasyonlarının danışan işlevi görmesinin işlevsel olabileceği düşünülmektedir. Psikolojik danışmada yapay zekanın kullanımına dair gizlilik ve etik konuları ile ilgili oldukça soru işareti bulunmaktadır çünkü henüz evrensel standartlar ve yasal düzenlemeler belirlenmemiştir. Bunun yanı sıra psikolojik danışmanların terapötik ortamı destekleyici duygusal yetkinliklerini, yapay zekanın ne ölçüde sağlayabileceği konusu henüz belirsizlik taşımaktadır. Yapay zekânın gerçek bir bireyin sağlayacağı empatik yaklaşımı danışana hissettirememesinin bir dezavantaj oluşturması muhtemel görünmektedir. Psikolojik süreçlerin kompleks yapısını, öznel deneyimlerden yoksun bir makinenin ne kadar anlayabileceği ise bir diğer kaygı duyulan konudur. Yapay zekânın bireyleri ve psikolojik süreçleri ele alırken kültürel bağlamı dikkate alıp alamayacağı da henüz belirsiz görünmektedir. Yapay zekânın tamamen insanların yerini alması söz konusu olmasa da yakın gelecekte psikolojik danışma sürecinin bir parçası olması kaçınılmaz görünmektedir. Özellikle daha teknik aşamalarda uzmanların iş yükünün bir kısmını yapay zekânın üstlenmesinin mümkün olduğu söylenebilir. Psikolojik yardım süreçlerini modern insanın ihtiyaçlarına en uygun şekilde dönüştürmek ve daha etkili sonuçlara ulaşmak için, psikolojik danışmanların yapay zekâ gelişmelerini yakından takip etmesi oldukça önemlidir. Bunun yanı sıra yapay zekânın psikolojik danışmada kullanımında, psikolojik danışma ilkelerine ters düşen durumları saptama ve önleme görevi de psikolojik danışmanlara düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik danışma, yapay zekâ, psikolojik yardım.*

Internet Addiction and Attention Deficit as Predictors of Academic Procrastination Among University Students

Dr. Öğr. Üyesi Fatoş Bulut Ateş, Çukurova Üniversitesi Dr. Öğr. Üyesi İdil Eren Kurt, Çukurova Üniversitesi

The general tendency to delay or put off different tasks is called procrastination. Procrastination dominates all areas of behavior and action, but its most general form is academic procrastination, which occurs in academic environments. Academic procrastination may lead to the development of psychological distress in individuals by not being able to achieve academic goals at the specified time (Ellis & Knaus, 1977; Ferrari, Johnson, & McCown, 1995). Research reveals that academic procrastination affects the individual's personality factors as well as academic success and psychological well-being in students. There are studies showing that procrastination is associated with low self-esteem, low capacity (Ferrari, 1994; Milgram, Marshevsky, and Sadeh, 1995), low motivation level, and high anxiety (Ferrari, 1991; Senecal, Koestner, and Vallerand, 1995). When the variables that predict academic procrastination are examined, it is seen that cognitive, affective and behavioral dimensions are identified. In this context, this research aims to examine the predictive power of internet use, which has a significant impact on young people's daily lives, and attention deficit, which is a serious problem today, on academic procrastination behavior. The research was conducted on a total of 442 university students. The Academic Procrastination Scale developed by Çakıcı (2003), the Young Internet Addiction Scale adapted to Turkish by Kutlu et al. (2016), the Adult Attention Deficit Hyperactivity Disorder Self-Report Scale adapted by Doğan et al. (2009) and the personal information form created by the researchers were used in the study. Before analyzing the data, it was examined whether some assumptions were met. First of all, it was seen that there were no missing values in the data set, box plots were examined to determine the extreme values and 73 data showing extreme values were removed from the sample. After this process, the final data set decreased to 442 people. Skewness and kurtosis values were examined to determine the normality of the distribution and it was determined that the distribution was normal. Multiple regression analysis was conducted to determine how much of the variance of academic procrastination explained by internet addiction and attention deficit. The data were analyzed in SPSS 22 program. When the findings obtained from the research are examined; academic average and internet addiction ($r=.39$, $p<.001$); There is a significant positive relationship between academic average and attention deficit ($r=.38$, $p<.001$) and between internet addiction and attention deficit ($r=.51$, $p<.001$). When we look at the results of the multiple regression analysis conducted to see the effect of internet addiction and attention deficit on academic procrastination; It is seen that internet addiction and attention deficit explain 20% of the total variance of academic procrastination ($\Delta R2=.20$ $p<.001$). When the standardized regression coefficients (β) are examined, the order of importance of the predictive variables on academic procrastination is internet addiction ($\beta=.26$) and attention deficit ($\beta=.25$). When the t test results regarding the significance of the regression coefficients were examined, it was seen that internet addiction ($t=5.26$, $p<.001$) and attention deficit ($t=5.07$, $p<.001$) were significant predictors on academic procrastination.

When the relevant literature is examined, it is seen that there are other studies showing a moderate and positive relationship between academic procrastination and internet addiction (Esen and Siyez, 2011; Demir and Kutlu, 2017). It can be assumed that reasons such as excessive time spent on the internet, activities on the internet being more entertaining than

activities that should be done in daily life, and the fact that some contents on the internet are designed to keep the individual constantly busy lead to academic procrastination. On the other hand, it can be said that failure to focus, which is one of the basic conditions for maintaining and completing a task, poses a risk in terms of academic procrastination behavior. In this context, it can be recommended to develop students' conscious internet usage skills and focusing skills during the university education process, which includes the preparation process for the profession.

Keywords: *Academic procrastination, internet addiction, attention deficit*

Üniversite Öğrencilerinde Akademik Ertelemenin Yordayıcısı Olarak İnternet Bağımlılığı ve Dikkat Eksikliği

Farklı görevleri geciktirmeye veya ertelemeye yönelik genel eğilime erteleme denir. Erteleme tüm davranış ve eylem alanlarına hâkimdir ancak en genel biçimi akademik ortamlarda ortaya çıkan akademik ertelemedir. Akademik erteleme, belirlenen zamanda akademik hedeflere ulaşılamamasına yol açarak bireylerde psikolojik sıkıntının gelişmesine neden olabilir (Ellis ve Knaus, 1977; Ferrari, Johnson ve McCown, 1995). Araştırmalar, akademik ertelemenin bireyin kişilik faktörlerinin yanı sıra akademik başarısı ve öğrencilerdeki psikolojik iyilik hali üzerinde de etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Ertelemenin düşük benlik saygısı, düşük kapasite (Ferrari, 1994; Milgram, Marshevsky ve Sadeh, 1995), düşük motivasyon düzeyi, yüksek kaygı (Ferrari, 1991; Senecal, Koestner ve Vallerand, 1995) ile ilişkili olduğunu gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Akademik ertelemeyi yordayan değişkenler incelendiğinde, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutların tespit edildiği görülmektedir. Bu bağlamda bu araştırma kapsamında, gençlerin günlük yaşamları üzerinde önemli düzeyde etkisi olan internet kullanımının ve günümüzde ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkan dikkat eksikliğinin akademik erteleme davranışı üzerindeki yordayıcılığının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma toplam 442 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Çakıcı (2003) tarafından geliştirilen Akademik Erteleme Ölçeği, Kutlu ve arkadaşları (2016) tarafından Türkçeye uyarlanan Young İnternet Bağımlılığı Ölçeği, Doğan ve arkadaşları (2009) tarafından uyarlanan Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Kendi Bildirim Ölçeği ve araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin analizine geçilmeden önce bazı sayıltıların karşılanıp karşılanmadığı incelenmiştir. Öncelikle veri setindeki kayıp değer bulunmadığı görülmüş, uç değerlerin belirlenmesi için de kutu grafikleri incelenmiş ve uç değer gösteren 73 veri örneklemden çıkarılırmıştır. Bu işlem sonrasında nihai veri seti 442 kişiye düşmüştür. Dağılımın normalliğinin belirlenmesi için çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş, dağılımın normal olduğu belirlenmiştir. İnternet bağımlılığı ve dikkat eksikliğinin akademik ertelemenin varyansının ne kadarını açıkladığını belirlemek için çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Veriler SPSS 22 programında çözümlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde; akademik ortalama ile internet bağımlılığı ($r=.39$, $p<.001$); akademik ortalama ile dikkat eksikliği ($r=.38$, $p<.001$) ve internet bağımlılığı ile dikkat eksikliği ($r=.51$, $p<.001$) arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. İnternet bağımlılığı ile dikkat eksikliğinin akademik erteleme üzerindeki etkisini görmek için yapılan çoklu regresyon analizi sonuçlarına bakıldığında ise; internet bağımlılığı ve dikkat eksikliğinin akademik ertelemenin toplam varyansının %20'sini açıkladığı görülmektedir ($\Delta R2=.20$ $p<.001$). Standardize edilmiş regresyon katsayıları (β) incelendiğinde, yordayıcı değişkenlerin akademik erteleme üzerindeki önem sırası internet bağımlılığı ($\beta=.26$) ve dikkat eksikliği ($\beta=.25$) şeklindedir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde, internet bağımlılığı ($t=5.26$, $p<.001$) ve dikkat eksikliğinin ($t=5.07$, $p<.001$) akademik erteleme üzerinde anlamlı yordayıcılar olduğu görülmüştür.

İlgili literatür incelendiğinde, akademik erteleme ile internet bağımlılığı arasında orta düzeyde ve pozitif ilişki olduğunu gösteren başka araştırmalar da olduğu görülmektedir (Esen ve Siyez, 2011; Demir ve Kutlu, 2017). İnternette geçirilen sürenin fazla olması, internet ortamında yapılan aktivitelerin günlük yaşamda yapılması gereken etkinliklerden daha eğlenceli olması, internet ortamındaki bazı içeriklerin bireyi sürekli meşgul edecek şekilde tasarlanmış olması

gibi nedenlerin akademik ertelemeye yol açtığı varsayılabilir. Diğer yandan bir görevi sürdürebilmek ve tamamlayabilmek için temel şartlardan biri olan odaklanmanın gerçekleşememiş olmasının, akademik erteleme davranışı açısından risk oluşturduğu söylenebilir. Bu bağlamda mesleğe hazırlık sürecini kapsayan üniversite eğitimi sürecinde, öğrencilerin bilinçli internet kullanım becerileri ve odaklanma becerilerinin geliştirilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Akademik erteleme, internet bağımlılığı, dikkat eksikliği*

Reconstruction with Fairy Tale

Öğr. Gör. Kerem Çetinkaya, Milli Savunma Üniversitesi/ Deniz Harp Okulu Dekanlığı; Psikolojik Danışman Selda Kanbur, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Fairy tales are fictional written works in which the extraordinary is deeply processed with various symbols and imaginary beings. The most basic feature of fairy tales, which include events and people that can happen in the real world, is the extraordinaryness of the events and heroes. Although fiction is at the forefront, the real basis of fairy tales is based on reality. Events from our daily lives, traditions and customs of cultural heritage and individuals' worldviews constitute the content of fairy tales. These works, produced with imagination and based on reality, can appeal to people of all ages, especially children. Good structuring of fairy tales by taking advantage of their interesting nature allows the negativities in one's life to be re-evaluated and processed. In this context, fairy tales help children reconsider the troublesome and challenging experiences they experience, while at the same time they can be used to increase readiness for potentially problematic events.

While structuring fairy tales, they should be appropriate to the child's characteristics and developmental level, and should be clear, concise and interesting in a way that the child can understand. The plot of the tale should also be compatible with the emotions the child feels and the conflicts he experiences. In addition, the characters in the tale must use their problem-solving skills appropriately and the problem at the core of the tale must be resolved. It is an important necessity to provide these features so that the child can establish a bond with the fairy tale and identify with the characters in the tale. Listeners identification with fairy tale heroes improves their self-awareness. For this identification, the child's distinct characteristics must be projected onto the appropriate character in the tale. In this project process, it is necessary to have different features as well as similarities. The listener, who integrates with the characters and events in the tale through the process of identification, is enabled to experience the tale with restructured events, experiences, emotions and thoughts. Thus, it allows the listener to gain new perspectives on the problems and conflicts they experience. The good ending of the tale, which is structured in a functional and purposeful way, makes the listener feel a sense of hope. Careless use of fairy tales carries some risks. Fairy tales told carelessly and inappropriately can cause negative emotions such as anxiety, fear and unhappiness in children. The mental health professional who will use the fairy tale during the psychological assistance process is expected to know the listener, that is, the child and his family, in all aspects. Incomplete or incorrect information obtained about the child and family can lead to incorrect structuring of fairy tales. This situation is a risk factor in terms of negative consequences for children. In order to meet this condition, it is not recommended to use the fairy tale technique in the early days of psychotherapy studies. This study aims to use fairy tales in psychological support studies by mental health experts and to know their advantageous and disadvantageous aspects. In addition, this study aims to contribute to the expansion of academic literature on the use of fairy tales in the field of mental health, as an example for new studies on the relevant subject.

Keywords: *Fairy tale, Fairy tale therapy, Psychotherapy, Psychological help, Child therapy*

Masal ile Yeniden Yapılandırma

Masallar olağanüstülüğün çeşitli sembol ve hayal ürünü varlıklarla derinlemesine işlendiği, kurmaca türde yazılı eserlerdir. Gerçek dünyada yaşanabilecek olay ve kişileri içeren masalların en temel özelliği olayların ve kahramanların olağanüstülüğüdür (Seydioğlu, 2016). Kurmacalık her ne kadar ön planda olsa da masalların asıl temeli gerçekliğe dayanmaktadır. Günlük hayatımızdan olaylar, kültürel mirasa ait gelenekler görenekler ve bireylerin dünya görüşleri masalların içeriğini oluşturmaktadır (Ilıcak ve Bal, 2019). Hayal gücüyle üretilmiş bir yandan da gerçeklikle temellendirilmiş bu eserler başta çocuklar olmak üzere her yaştan insana hitap edebilmektedir. Masalların ilgi çekici olma özelliğinden yararlanılarak iyi biçimde yapılandırılması yaşamındaki olumsuzlukların yeniden değerlendirilmesine ve işlenmesine olanak sağlamaktadır. Bu bağlamda masal, çocukların deneyimlediği sıkıntılı ve zorlayıcı yaşantıların yeniden ele alınmasına yardımcı olurken bir yandan da yaşanması muhtemel problemli olaylara karşı hazır bulunuşluğun yükseltilmesinde kullanılabilmektedir. Masallar yapılandırılırken çocuğun özelliklerine ve gelişim düzeyine uygun olmalı (Yıldırım ve Kumcağız, 2022), çocuğun anlayacağı şekilde açık, net ve ilgi çekici olmalıdır. Masalın kurgusu da çocuğun hissettiği duygular ve yaşadığı çatışmalarla uyum göstermelidir. Ayrıca masaldaki karakterler problem çözme becerilerini uygun bir şekilde kullanmalı ve masalın temelinde yer alan problem bir çözüme ulaşmalıdır. Çocuğun masalla bağ kurabilmesi ve masaldaki karakterlerle özdeşleşebilmesi açısından bu özelliklerin sağlanması önemli bir gerekliliktir. Dinleyicilerin kendilerini masal kahramanlarıyla özdeşleştirmeleri öz farkındalıklarını geliştirmektedir (Arıcı, 2009). Bu özdeşleşme için çocuğun belirgin özellikleri masaldaki uygun karaktere projekte edilmelidir. Bu projekte sürecinde benzerliklerin olması kadar farklı özelliklerin olması da gerekmektedir. Özdeşleşme süreci ile masaldaki karakterlerle ve olaylarla bütünleşen dinleyicinin yeniden yapılandırılmış olaylar, deneyimler, duygular ve düşüncelerle masalı deneyimlemesi sağlanmaktadır. Böylelikle dinleyicinin yaşadığı sorunlara ve çatışmalara yeni bakış açıları kazanmasına olanak sağlamaktadır. İşlevsel ve amaca yönelik bir şekilde yapılandırılmış masalın sonunun iyi bitmesi ise dinleyicinin umut duygusunu hissetmesini sağlamaktadır.

Masalların dikkatsiz kullanımı bir takım riskler barındırmaktadır. Dikkatsizce ve uygunsuz aktarılan masallar çocuklarda kaygı, korku ve mutsuzluk gibi olumsuz duyguların oluşmasına yol açabilmektedir. Psikolojik yardım sürecinde masalı kullanacak ruh sağlığı uzmanının, dinleyiciyi yani çocuğu ve ailesini tüm yönleriyle tanıması beklenmektedir. Çocuk ve aile hakkında elde edilen bilgilerin eksik ya da hatalı olması, masalların yanlış yapılandırılmasına yol açabilmektedir. Bu durum çocuklar üzerinde olumsuz sonuçların oluşması bakımından bir risk unsurudur. Bu koşulu sağlayabilmek adına, masal tekniğinin psikoterapi çalışmalarının ilk zamanlarında kullanılması tavsiye edilmemektedir. Bu çalışma ile masalın ruh sağlığı uzmanları tarafından psikolojik destek çalışmalarında kullanılması, avantajlı ve dezavantajlı yönlerinin bilinmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca bu çalışmanın ilgili konu üzerine yapılacak yeni çalışmalara örnek olarak, masalın ruh sağlığı alanında kullanımına yönelik akademik literatürün genişlemesine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Masal, Masal Terapi, Psikoterapi, Psikolojik Yardım, Çocuk terapisi*

The Mediator Role of Psychological Well-Being in the Relationship between Parent's Regulation of Child's Emotion and Child's Emotion Regulation

Lisansüstü Öğrencisi Ahmet TOPLU, Dulkadiroğlu RAM; Doç. Dr. Ferah ÇEKİCİ, İstanbul Medipol Üniversitesi

The purpose of the present study was to analyze the mediating role of psychological well-being in the relationship between parent's regulation of child's emotion and the regulation of their children's emotions. The study group of the research consists of 386 mothers living in different cities of Turkey. In order to collect the data, the convenience sampling method was applied, and the measurement tools were published on an online platform and presented to the participants for their answers. The data of the research were obtained by using the Parent Emotion Regulation Scale (PERS), Emotion Regulation Checklist, Psychological Well-Being Scale and the personal information form. Pearson moment correlation analysis and Parallel Multiple Variable Analysis (PROCESS) in the analysis of the data. In this study, whether psychological well-being has a mediating role in the relationship between the parent's regulation of the child's emotion and the child's emotion regulation was examined by Parallel Multiple Mediator Variable Analysis. It can be said that this result of the study is generally parallel to the findings of studies in the literature. In addition, the correlational relationship between the variables was also examined in this research. It was concluded that there is no significant relationship between the parent's child's emotion regulation and the child's emotion regulation, that there is a low and positive significant relationship between the parent's child's emotion regulation and psychological well-being, and that there is a low and negative significant relationship between the child's emotion regulation and psychological well-being. has been reached. According to the findings obtained from the study, psychological well-being mediates significantly in the relationship between parent's child's emotion regulation and child's emotion regulation. This result shows that the psychological well-being of the parent plays a mediating role in the emotion regulation process in the relationship between the parent's regulation of the child's emotion and the child's regulation of their own emotion. This result of the research was discussed within the scope of the relevant literature and some suggestions were made for future research. As suggestions, the effect of fathers on children's emotion regulation process can be investigated in another future study. A mixed design can be used in research on the emotional regulation of parents of children in different age groups.

Keywords: *Keywords: Parent's regulation of child's emotion, Child's regulation of his/her own emotion, Psychological well-being, Mediator analysis.*

Ebeveynin Çocuğunun Duygusunu Düzenlemesi ile Çocuğun Duygu Düzenlemesi İlişkisinde Psikolojik İyi Oluşun Aracı Rolü

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi dönemde çocuğu olan ebeveynlerin çocuklarının duygusunu düzenlemesi ile çocuğun kendi duygusunu düzenlemesi arasındaki ilişkide psikolojik iyi oluşun aracı rolünün incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye' nin farklı şehirlerinde yaşayan toplam 386 anne oluşturmaktadır. Katılımcılara ulaşabilmek amacıyla uygun (kolay ulaşılabilir) örnekleme yöntemi uygulanmış, ölçme araçları ise çevrimiçi bir platformda yayınlanarak katılımcılara ulaşılmıştır. Veri toplama aracı olarak, Anne-Baba Duygu Düzenleme Ölçeği, Duygu Düzenleme Ölçeği, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılarak araştırmanın verileri elde edilmiştir. Verilerin analizinde, Pearson moment korelasyon analizi ve Paralel Çoklu Değişken Analizi (PROCESS) kullanılmıştır. Bu araştırmada, ebeveynin çocuğunun duygusunu düzenlemesi ile çocuğun duygu düzenlemesi ilişkisinde psikolojik iyi oluşun aracı rolü olup olmadığı Paralel Çoklu Aracı Değişken Analizi ile incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, ebeveynin çocuğunun duygusunu düzenlemesi ile çocuğun kendi duygusunu düzenlemesi arasındaki ilişkide psikolojik iyi oluş anlamlı düzeyde aracılık etmektedir. Çalışmanın bu sonucu genel olarak literatürdeki çalışmaların bulgularıyla paralellik gösterdiği söylenebilir. Ayrıca bu araştırmada değişkenler arasındaki korelasyonel ilişki de incelenmiştir. Ebeveynin çocuğunun duygu düzenlemesi ile çocuğun duygu düzenlemesi arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı, ebeveynin çocuğun duygusunu düzenlemesi ile psikolojik iyi oluş arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu ve çocuğun duygu düzenlemesi ile psikolojik iyi oluş arasında ise düşük düzeyde ve negatif yönde anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bu sonuç ilgili alan yazın kapsamında tartışılmış ve gelecekteki araştırmalara yönelik önerilerde bulunulmuştur. Öneriler olarak da gelecekte yapılacak başka bir araştırmada babaların çocukların duygu düzenleme sürecindeki etkisi araştırılabilir. Farklı yaş grubunda yer alan çocukların ebeveynlerinin duygu düzenlemesine yönelik araştırmada karma desen kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: *Ebeveynin çocuğunun duygusunu düzenlemesi, Çocuğun kendi duygusunu düzenlemesi, Psikolojik iyi oluş, Aracılık analizi.*

Examining the Therapeutic Alliance Levels of Psychological Counselor Candidates with a Model: Attachment Styles and Emotional Literacy in Interpersonal Relationships

Dr. Öğr. Üyesi Naciye Güven, Kırıkkale Üniversitesi; Prof. Dr. Mehmet Kandemir, Kırıkkale Üniversitesi

The main purpose of this research is to examine the relationships between the therapeutic alliance that psychological counselor candidates establish with their clients and the attachment styles and emotional literacy characteristics in interpersonal relationships within the framework of a model. As a result of the research, it is aimed to develop a model proposal for the therapeutic alliance of psychological counselor candidates. The research, in which the relational screening model was used, was conducted on 352 psychological counselor candidates who were 4th year students of the Guidance and Psychological counseling undergraduate department of different universities and had at least 1 psychological counseling and supervision. The research group was formed by purposeful sampling method. A demographic information form created by the researchers was used to collect information within the scope of the research. At the same time, the "Therapeutic Alliance Scale: Psychological Counselor Form" developed by Kandemir (2017), the "Attachment Styles in Interpersonal Relationships Scale" developed by Kandemir and İlhan (2017) and the "Emotional Literacy Scale" developed by Kandemir, Palancı, Dündar and Özpolat (2014)" was used to collect data. Before analyzing the data collected in the study, normality studies were carried out and the correlation adequacy between the variables was evaluated before model analysis. SPSS and AMOS programs were used to analyze the model that was tried to be explained by the attachment styles and emotional literacy skills of the psychological counselors' therapeutic alliance. Path analysis was performed in the AMOS program for the hypothesis testing model and the final model. As a result of the analysis, the Chi-Square value was 1.10 and the RMSEA value was .02. When the fit coefficients of the tested model were examined, CFI was .99; IFI, .99; NFI,.98; It can be seen that TLI is .98, and RFI is .96. When the fit coefficients were examined, a very high goodness of fit emerged. As a result of the research, having a secure attachment style strengthens the therapeutic alliance, while having an insecure attachment style negatively affects the therapeutic alliance. At the same time, it was concluded that psychological counselors' emotional literacy skills mediate the secure attachment style in explaining the alliance. The research results were discussed with the relevant literature and suggestions were made to researchers and mental health professionals.

Keywords: *therapeutic alliance, attachment styles, emotional literacy*

Psikolojik Danışman Adaylarının Terapötik İttifak Düzeylerinin Bir Modelle İncelenmesi: Kişilerarası İlişkilerde Bağlanma Stilleri ve Duygusal Okuryazarlık

Bu araştırmanın temel amacı, psikolojik danışman adaylarının danışanlarıyla kurduğu terapötik ittifak ile kişilerarası ilişkilerde bağlanma stilleri ve duygusal okuryazarlık özellikleri arasındaki ilişkileri bir model çerçevesinde incelemektir. Araştırmanın sonucunda psikolojik danışman adaylarının terapötik ittifakına yönelik bir model önerisi geliştirilmesi amaçlanmaktadır. İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı araştırma, farklı üniversitelerin Rehberlik ve Psikolojik danışmanlık lisans bölümü 4. Sınıf öğrencilerinden en az 1 psikolojik danışma yapmış ve süpervizyon almış 352 psikolojik danışman adayı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubu amaçlı örneklem yöntemi ile oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında bilgi toplamak için araştırmacılar tarafından oluşturulan demografik bilgi formu kullanılmıştır. Aynı zamanda Kandemir (2017) tarafından geliştiren "Terapötik İttifak Ölçeği: Psikolojik Danışman Formu", Kandemir ve İlhan (2017) tarafından geliştirilen "Kişilerarası İlişkilerde Bağlanma Stilleri Ölçeği" ile Kandemir, Palancı, Dündar ve Özpolat (2014) tarafından geliştirilen "Duygusal Okuryazarlık Ölçeği" veri toplamak için kullanılmıştır. Araştırmada toplanan verilerin analizi öncesinde normallik çalışmaları yapılmış olup değişkenler arasındaki korelasyon yeterlilikleri model analizi öncesinde değerlendirilmiştir. Psikolojik danışmanların terapötik ittifakının bağlanma stilleri ve duygusal okuryazarlık becerileri ile açıklanmaya çalışılan modelin analizi için SPSS ve AMOS programı kullanılmıştır. Hipotez test modeli ve nihai model için AMOS programında yol analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, Ki-Kare değerinin 1.10, RMSEA değerinin ise .02 olduğu, test edilen modelin uyum katsayıları incelendiğinde CFI, .99; IFI, .99; NFI,.98; TLI, .98, ve RFI, .96 olduğu görülmektedir. Uyum katsayıları incelendiğinde, oldukça yüksek bir uyum iyiliği ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda, güvenli bağlanma stiline sahip olmak terapötik ittifakı güçlendirirken, güvensiz bağlanma stiline sahip olmak terapötik ittifakı olumsuz etkilemektedir. Aynı zamanda, psikolojik danışmanların duygusal okuryazarlık becerisine sahip olmasının ittifakın açıklanmasında güvenli bağlanma stiline aracılık yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçları ilgili alan yazınla tartışılmış olup, araştırmacılara ve ruh sağlığı profesyonellerine önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *terapötik ittifak, bağlanma stilleri, duygusal okuryazarlık*

The Parallel Mediating Role of General Belongingness and Unconditional Self-Acceptance in the Relationship Between Positivity and Psychological Resilience

Doç. Dr. Asude ÖZDEMİR, İstanbul Medipol Üniversitesi; Arş. Gör. Sümeyye Eliz BURHAN, İstanbul Medipol Üniversitesi

Positivity, which refers to the state of being positive/having a positive mind, includes focusing on the good aspects of a situation, maintaining a constructive and hopeful attitude, and also emphasises the use of positive language and expressions to convey confidence, psychological resilience and hope. General belongingness is the sense of connection, acceptance and inclusion that individuals feel in their social and diverse relationships. The individual subjectively experiences being a valued and integral part of a group/social system. Belonging is a basic psychological need of human beings and has an important role in the well-being and mental health of individuals, which allows individuals to cope better with difficulties. Unconditional self-acceptance refers to accepting oneself as a fallible, complex and unique human being regardless of external circumstances or judgements, arguing that one's worth is determined not by achievements, characteristics or approval, but by the inherent vitality and humanity within oneself. Unconditional acceptance of oneself minimises unnecessary suffering, emphasises choosing to live as happily as possible, and encourages a kind and empathetic attitude towards oneself with self-compassion. Psychological resilience is the individual's ability to cope effectively with adversity and is dynamic and multifaceted. There is a positive relationship between the positivity variable and general belongingness and unconditional self-acceptance, and research shows that these variables are factors that increase psychological resilience. This study aims to examine the parallel mediating role of general belongingness and unconditional self-acceptance factors in the relationship between positivity and psychological resilience. This study, which is based on the relational research model, was carried out on 331 students studying at various universities reached by convenient sampling method.

Of the participants, 283 (87.8%) were female, 38 (12.2%) were male, and their average age was 20.50 (SD: 2.12). While 115 (37%) of the participants were in a romantic relationship, 196 (63%) were in a relationship, 27 (8.7%), 264 (84.9%), 264 (84.9%) and 20 (6.4%) of the participants reported their perceived economic status as high, medium and low, respectively.

Relationships between variables When examined, positivity and psychological resilience ($r = .44$, $p < 0.01$), unconditional self-acceptance ($r = .46$, $p < 0.01$) and general belongingness ($r = .54$, $p < 0.01$) were positively significant. In addition, psychological resilience and unconditional self-acceptance ($r = .48$, $p < 0.01$) and general belongingness ($r = .46$, $p < 0.01$) and unconditional self-acceptance and general belongingness ($r = .50$, $p < 0.01$) ($r = .50$, $p < 0.01$) are available.

When the analysis results are analysed, total effect of positivity on psychological resilience ($c = .40$, SH = .06, $t = 6.73$, $p < .001$) is significant. In addition, positivity was found to be associated with general belongingness ($Ba1 = .54$, SH = .06, $t = 11.4$, $p < .001$) and unconditional self-acceptance ($Ba2 = .46$, SH = .14, $t = 8.54$, $p < .001$) is significant. In addition, general belonging being ($Bb1 = .21$, SH = .03, $t = 3.60$, $p < .05$) and unconditioned of self-acceptance ($Bb2 = .29$, SH = .02, $t = 5.13$, $p < .001$) The direct effect on psychological resilience is significant. Positivity, general when belonging and unconditional self-acceptance are

modelled simultaneously the relationship between positivity and psychological resilience in terms of direct effect decreased, but the significance value remained at the same level (c'= .18, SH = .05, t = 3.28, p < .01). The whole model is statistically significant (p < .001) and explained 54% of the total variance.

Keywords: *General belongingness, positivity, psychological resilience, unconditional self-acceptance*

Pozitiflik ve Psikolojik Sağlamlılık Arasındaki İlişkide Genel Ait Olmanın ve Koşulsuz Kendini Kabulün Paralel Çoklu Aracılık Rolü

Olumlu olma/olumlu bir zihne sahip olma durumunu ifade eden pozitiflik, bir durumun iyi yönlerine odaklanmayı, yapıcı ve umutlu bir tutum sürdürmeyi içerirken aynı zamanda güven, psikolojik sağlamlık ve umut iletmek için pozitif dil ve ifadelerin kullanılmasını vurgulamaktadır. Genel aidiyet, bireylerin sosyal ve çeşitli ilişkilerinde hissettikleri bağ, kabul ve dahil olma duygusudur. Kişi, bir grubun/sosyal sistemin değerli ve ayrılmaz bir parçası olmayı öznel olarak deneyimlemektedir. Ait olma, insanın temel bir psikolojik ihtiyacıdır ve bireylerin iyi oluşunda ve ruhsal sağlığında önemli bir role sahiptir ve bu da bireylerin zorluklarla daha iyi başa çıkmasına olanak tanımaktadır. Koşulsuz kendini kabul, dış koşullar veya yargılara bakılmaksızın kendini yanılabilir, karmaşık ve benzersiz bir insan olarak kabul etmeyi ifade eder, kişinin değerinin başarılar, özellikler veya onaylarla değil, kendi içindeki doğal canlılık ve insanlıkla belirlendiğini savunur. Kendini koşulsuz kabul etmek, gereksiz acıyı en aza indirir, olabildiğince mutlu yaşamayı seçmeyi vurgular ve öz-şefkatle kendine karşı nazik ve empatik tutumu teşvik eder. Psikolojik sağlamlık, bireyin zorluklarla etkili bir şekilde başa çıkabilme yeteneğidir, dinamik ve çok yönlüdür. Pozitiflik değişkeni ile genel aidiyet ve koşulsuz kendini kabul arasında pozitif bir ilişkiler bulunmakta ve araştırmalar bu değişkenlerin psikolojik sağlamlığı artıran faktörler olduğunu göstermektedir. Bu araştırmada, genel aidiyet ve koşulsuz kendini kabul faktörlerinin, pozitiflik ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkide paralel aracı rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. İlişkisel araştırma modeline dayalı olan bu çalışma, uygun örnekleme yöntemiyle ulaşılan çeşitli üniversitelerde eğitim alan 331 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların 283'ü (%87,8) kadın, 38'i (%12,2) erkektir ve yaş ortalamaları 20.50'dir (SS: 2.12). Katılımcıların 115'i (%37) romantik bir ilişkisi içerisindeyken, 196'sının (%63) ilişkisi bulunurken, 27'si (%8,7) yüksek, 264'ü (%84,9) orta ve 20'si (%6,4) düşük olarak algılanan ekonomik durum düzeylerini belirtmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde, pozitiflik ile psikolojik sağlamlık ($r = .44$, $p < 0.01$), koşulsuz kendini kabul ($r = .46$, $p < 0.01$) ve genel ait olma ($r = .54$, $p < 0.01$) arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir. Ayrıca, psikolojik sağlamlık ile koşulsuz kendini kabul ($r = .48$, $p < 0.01$) ve genel ait olma ($r = .46$, $p < 0.01$) ve koşulsuz kendini kabul ile genel ait olma ($r = .50$, $p < 0.01$) arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Analiz sonuçları incelendiğinde, pozitifliğin psikolojik sağlamlık üzerindeki toplam etkisi ($c = .40$, $SH = .06$, $t = 6.73$, $p < .001$) anlamlıdır. Ayrıca pozitifliğin, genel ait olma ($Ba1 = .54$, $SH = .06$, $t = 11.4$, $p < .001$) ile koşulsuz kendini kabul ($Ba2 = .46$, $SH = .14$, $t = 8.54$, $p < .001$) üzerindeki doğrudan etkisi anlamlıdır. Bunun yanında, genel ait olmanın ($Bb1 = .21$, $SH = .03$, $t = 3.60$, $p < .05$) ve koşulsuz kendini kabulün ($Bb2 = .29$, $SH = .02$, $t = 5.13$, $p < .001$) psikolojik sağlamlık üzerindeki doğrudan etkisi anlamlıdır. Pozitiflik, genel ait olma ve koşulsuz kendini kabul eş zamanlı olarak modele alındığında doğrudan etki açısından pozitiflik ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişki azalmış ancak anlamlılık değeri aynı düzeyde kalmaya devam etmiştir ($c' = .18$, $SH = .05$, $t = 3.28$, $p < .01$). Tüm model istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < .001$) ve toplam varyansın %54'ünü açıklamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Genel ait olma, koşulsuz kendini kabul, pozitiflik, psikolojik sağlamlık*

Investigation of the Effectiveness of the Psychoeducation Program for Building Trust in Romantic Relationships

Lisansüstü Öğrencisi Yiğit Can Karataş, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi; Doç. Dr. Hanife Akgül, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

This study aims to examine the effectiveness of a psycho-educational program for young adults to build trust in romantic relationships. Experimental method, one of the quantitative research methods, was used in the study. The experimental group consists of individuals between the ages of 18-40 living in Çanakkale province and participating voluntarily, whose age range includes the young adulthood period according to Levinson's Theory. The applied psycho-education program consists of 8 weeks. The pre-interview process is not included in these 8 weeks. In the research conducted with the participation of 30 people in total, 15 people constitute the experimental group and the other 15 people constitute the control group. The study group consists of 30 people who first applied and volunteered after being informed about the process. Convenient sampling method was used while forming the experimental and control groups. The research data were collected with the "Personal Information Form" to obtain some necessary information about the individuals, the "Dyadic Relationship Confidence Scale" and the "Relationship Satisfaction Scale" to see whether there was a difference before and after the psycho-education applied to the experimental and control groups. Arithmetic mean, standard deviation, independent sample t test, dependent sample t test and Pearson moments correlation analysis were used to analyze the data. As a result of the study, it was seen that the psycho-education program significantly increased trust in romantic relationships. While there was a significant increase as a result of the scales applied to the experimental group, there was no significant change in the control group. In the experimental group, it was also observed that satisfaction in relationships increased significantly in relation to trust. In the control group, no significant difference was observed in satisfaction. As a result, it can be said that the psycho-education program implemented was an effective program in creating a sense of trust in young adults. However, it is also among the results of the study that the increase in the sense of trust increases in relation to the increase in satisfaction.

Keywords: *Romantic Relationship, Relationship Trust, Relationship Satisfaction, Relationship, Psycho-Education*

Romantik İlişkilerde Güven Oluşturma Psiko-Eğitim Programının Etkililiğinin İncelenmesi

Bu araştırma, genç yetişkin bireylere yönelik hazırlanan ve romantik ilişkiler için güven oluşturma psiko-eğitim programının etkililiğinin incelenmesini amaçlamaktadır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın uygulandığı deney grubu Çanakkale ilinde yaşayan ve gönüllü olarak katılım sağlayan yaş aralığı Levinson Kuramı'na göre genç yetişkinlik dönemini kapsayan 18-40 yaş aralığındaki bireylerden oluşmaktadır. Uygulanan psiko-eğitim programı 8 haftadan oluşmaktadır. Ön görüşme süreci bu 8 haftaya dahil değildir. Toplamda 30 kişinin katılımı ile yapılan araştırmada 15 kişi deney grubunu oluştururken diğer 15 kişi ise kontrol grubunun oluşturmaktadır. Çalışma grubu ilk başvuran ve süreç hakkında bilgi verilip gönüllü olan 30 kişidir. Deney ve kontrol grubu oluşturulurken uygun örneklem örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verileri bireylere yönelik gerekli bazı bilgileri almak için "Kişisel Bilgi Formu", deney ve kontrol grubuna psiko-eğitimden önce ve sonra uygulanarak farklılaşma olup olmadığını görmek için "İkili İlişkiler Güven Ölçeği" ve "İlişki Doyum Ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız örneklem t testi, bağımlı örneklem t testi ve Pearson momentler korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda uygulanan psiko-eğitim programının romantik ilişkilerde güveni anlamlı olarak arttırdığı görülmüştür. Deney grubuna uygulanan ölçekler sonucunda bariz bir artış söz konusu olurken kontrol grubunda herhangi bir anlamlı değişim söz konusu değildir. Deney grubunda aynı zamanda güvenle yüksek ilişkili olarak ilişkilerde doyumun da anlamlı olarak arttığı görülmüştür. Kontrol grubunda ise doyumda da anlamlı bir farklılaşma gözlemlenmemiştir. Sonuç olarak uygulanana psiko-eğitim programının genç yetişkinlerde güven duygusu oluşturma konusunda etkili bir program olduğu söylenebilir. Bununla birlikte güven duygusunun artışı ile doyumun artışının ilişkili olarak arttığı da çalışmanın sonuçları arasındadır.

Dip not: Bu Çalışma Yiğit Can Karataş'ın "Romantik İlişkilerde Güven Oluşturma Psiko-Eğitim Programının Etkililiğinin İncelenmesi" adlı, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Romantik İlişki, İlişkide Güven, İlişki Doyumu, İlişki, Psiko-Eğitim*

Investigation of Classroom Teachers' Well-Being Literacies

***Arş. Gör. Mehmet Buğra Akalın, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı* Prof. Dr. Şerife Işık, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı**

Objective: The main purpose of this study is to investigate the well-being literacies of classroom teachers working in private and public schools within the Ministry of National Education. In line with this main purpose, the following questions were sought to be answered:

1. How is the participants' knowledge about well-being?
2. What do the participants do to improve their well-being?
3. What do the participants do to improve the well-being of others?
4. What do the participants do to improve their students' well-being?
5. How do the participants evaluate their general well-being?
6. In which ways do the participants think that their well-being would be higher if their lives were different?

Method: The research is a descriptive study conducted using a phenomenological design from qualitative research methods. An 8-item semi-structured interview form prepared by the researchers and a personal information form were used as data collection tools. The study group of the research consisted of 13 classroom teachers, six females (46.15%) and seven males (53.85%), working in private and public schools affiliated with the Ministry of National Education in various provinces of Turkey. The data were analyzed by content analysis method.

Findings: The following findings were obtained in the research:

1. More than half of the participants stated that they had not encountered the concept of "well-being" before. In addition, it is seen that the participants perceived the concept of well-being mostly in psychological and subjective dimensions and emphasized the physical dimension the least.

2. Among the activities that classroom teachers do to increase their well-being, artistic (reading books, watching films, listening to music, painting, etc.), social (traveling, having a talk, etc.), and psychological self-care categories (getting psychological help, playing games, etc.) come to the fore the most.

3. The categories of giving social support (listening, talking, giving advice, etc.) and social skills (giving compliments, communication skills, giving gifts, etc.) were prominent among the behaviors that classroom teachers did to increase the well-being of others.

4. Classroom teachers gave answers mostly in the categories of communication/social skills (talking, listening, physical contact, etc.) and teaching methods and techniques (communication with parents, using materials in the classroom, assigning tasks, etc.) to increase students' well-being.

5. Classroom teachers' evaluation of their general well-being is 7 points on average out of 10.

6. Finally, the participants stated that they thought that their well-being would be at a higher level if their lives were different in terms of financial opportunities, vocational/academic, psychological, and social aspects, respectively.

Conclusion: As a result of the study, it is seen that especially artistic and social activities are important in the well-being literacies of classroom teachers. The study's findings were discussed within the framework of the related literature and suggestions for researchers and practitioners were presented.

Keywords: *Well-being literacy, classroom teachers, positive educational practices*

Sınıf Öğretmenlerin İyi Oluş Okuryazarlıklarının İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmanın temel amacı Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki özel ve devlet okullarında çalışan sınıf öğretmenlerinin iyi oluş okuryazarlıklarını incelemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Katılımcıların iyi oluş hakkındaki bilgi durumları nasıldır?

2. Katılımcılar kendilerinin iyi oluş düzeylerini geliştirmek için neler yapmaktadır?

3. Katılımcılar başkalarının iyi oluş düzeylerini geliştirmek için neler yapmaktadır?

4. Katılımcılar öğrencilerinin iyi oluş düzeylerini geliştirmek için neler yapmaktadır?

5. Katılımcıların genel iyi oluşlarına ilişkin değerlendirmeleri nasıldır?

6. Katılımcılar yaşamları hangi yönden farklı olursa iyi oluşlarının daha yüksek düzeyde olacağını düşünmektedir?

Yöntem: Araştırma betimsel bir çalışma olup nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılarak yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan 8 maddelik yarı yapılandırılmış görüşme formu ile kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Türkiye'nin çeşitli illerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel ve devlet okullarında çalışan 6 kadın (%46.15), 7 erkek (%53.85) olmak üzere toplam 13 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmada aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

1. Katılımcıların yarısından çoğu "iyi oluş" kavramıyla daha önce karşılaşmadıklarını belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların iyi oluş kavramını en çok psikolojik ve öznel boyutlarda algıladıkları; en az ise fiziksel boyutuna vurgu yaptıkları görülmektedir.

2. Sınıf öğretmenlerinin kendi iyi oluşlarını artırmak için yaptıkları aktiviteler arasında en çok sanatsal (kitap okumak, film izlemek, müzik dinleme, resim yapmak vb.), sosyal (gezmek, sohbet etmek vb.) ve psikolojik özbakım kategorileri (psikolojik yardım almak, oyun oynamak vb.) ön plana çıkmaktadır.

3. Sınıf öğretmenlerinin başkalarının iyi oluşunu artırmak için yaptıkları davranışlar arasında sosyal destek verme (dinlemek, konuşmak, tavsiye vermek vb.) ve sosyal beceriler (iltifat, iletişim becerileri, hediye vermek vb.) kategorilerinin ön plana çıktığı bulunmuştur.

4. Sınıf öğretmenlerin öğrencilerinin iyi oluşunu artırmak için en fazla iletişim/sosyal beceriler (konuşmak, dinlemek, fiziksel temas vb.) ve öğretim yöntem ve teknikleri (velilerle iletişim, sınıfta materyal kullanımı, görevler vermek vb.) kategorilerinde cevaplar verdikleri görülmüştür.

5. Sınıf öğretmenlerinin genel iyi oluş durumlarını ilişkin değerlendirmeleri 10 üzerinden ortalama 7 puandır.

6. Son olarak katılımcılar sırasıyla maddi imkanlar, mesleki/akademik, psikolojik ve sosyal yönden yaşamları farklı olursa iyi oluşlarının daha yüksek düzeyde olacağını düşündüklerini belirtmişlerdir.

Sonuç: Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin iyi oluş okuryazarlıklarında özellikle sanatsal ve sosyal etkinliklerin önem taşıdığı görülmektedir. Çalışmanın bulguları ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılarak araştırmacı ve uygulayıcılara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *İyi Oluş Okuryazarlığı, Sınıf öğretmenleri, Pozitif eğitim uygulamaları*

Examining the Indirect Effect of Basic Psychological Needs on the Relationship Between Teachers' Motivations for Solitude and Lifelong Learning Trends

Lisansüstü Öğrencisi İbrahim Sönmez, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi; Doç. Dr. Muhammet Ü. Öztabak, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

It is thought that accessing accurate information and staying up to date in the changing world order seems very important and can be challenging, considering the responsibilities of the teachers' profession. It is believed that it is very important to investigate the antecedents behind a high lifelong learning trends, as lifelong learning may have various outcomes on both oneself and the environment in keeping up with changing living conditions. This study aims to investigate the relationship between teachers' motivation for solitude and their lifelong learning trends. In addition, the relationship between teachers' motivation for solitude and their lifelong learning trends and the indirect effect of basic psychological need satisfaction and frustration were also examined. The sample of the study consists of 293 people who are currently teaching at various schools. The data of the study were collected with Motivation for Solitude Scale, Lifelong Learning Trends Scale, Basic Psychological Need Satisfaction and Frustration Scale and Demographic Information Form prepared by the research authors. Since the collected data showed normal distribution, study hypotheses were tested using parametric tests and resampling method. The findings of this study found that the relationships between lifelong learning trends, self-determined solitude and satisfaction of basic psychological needs are statistically significant, and that self-determined solitude is indirectly related to lifelong learning trends through satisfaction of basic psychological needs. Thus, the findings of the study provide insight into the positive relationship between self-determined solitude and lifelong learning trends and the indirect effect of satisfaction of basic psychological needs on this relationship. It is thought that in the future, studies on transforming solitude experiences into a rich program that can support teachers' lifelong learning trends may contribute to keeping the lifelong learning trends high.

Keywords: *lifelong learning, solitude, basic psychological needs satisfaction and frustration*

Öğretmenlerin Tek Başına Olma Motivasyonları ve Hayat Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişkide Temel Psikolojik İhtiyaçların Dolaylı Etkisinin İncelenmesi

Değişen dünya düzeninde doğru bilgiye ulaşmanın ve güncel kalmanın, öğretmenlerin mesleğinin sorumlulukları göz önünde bulundurulduğunda oldukça önemli gözüktüğü ve meydan okuyucu olabileceği düşünülmektedir. Hayat boyu öğrenmenin kişinin hem kendine hem de çevresi üzerinde değişen yaşam koşullarına ayak uydurmada çeşitli çıktılarının olabileceği, bu nedenle hayat boyu öğrenme eğilimi yüksek olmasının arkasındaki öncüllerin araştırılmasının oldukça önemli olduğuna inanılmaktadır. Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin tek başına olma motivasyonları ve hayat boyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Buna ek olarak, öğretmenlerin tek başına olma motivasyonları ve hayat boyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkide temel psikolojik ihtiyaçların dolaylı etkisi de temel aracılık modelinde incelenmiştir. Çalışmanın örneklemi, güncel olarak çeşitli okullarda öğretmenlik yapan 293 kişiden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, Tek Başına Olma Motivasyonları Ölçeği, Hayat Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği, Temel Psikolojik İhtiyaçlarının Tatmini ve Engellenmesi Ölçeği ve araştırmacı yazarlarının hazırladığı Demografik Bilgi Formu ile toplanmıştır. Toplanan veriler, normal dağılım gösterdiğinden parametrik testler ve yeniden örnekleme yöntemi kullanılarak çalışma hipotezleri test edilmiştir. Bu araştırmanın bulguları, hayat boyu öğrenme eğiliminin, tercih edilen tek başına olma ve temel psikolojik ihtiyaçların tatmin edilmesi arasındaki ilişkilerin istatiksel olarak anlamlı olduğunu ve tercih edilen tek başına olmanın temel psikolojik ihtiyaçların tatmin edilmesi yoluyla hayat boyu öğrenme eğilimiyle dolaylı ilişkili olduğu yönünde bulunmuştur. Böylece çalışma bulguları, tercih edilen tek başınalığın hayat boyu öğrenme eğilimi arasındaki pozitif ilişkiye ve temel psikolojik ihtiyaçların tatmin edilmesinin bu ilişkide dolaylı etkisine yönelik fikir oluşturmaktadır. Gelecekte tek başınalık yaşantılarının, öğretmenlerin hayat boyu öğrenme eğilimlerini destekleyebileceği zengin bir programa dönüştürülmesine yönelik çalışmaların hayat boyu öğrenme eğiliminin yüksek tutulmasına yönelik katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *hayat boyu öğrenme, tek başına olma, temel psikolojik ihtiyaçların tatmini ve engellenmesi*

Anne Babaların Duygu Sosyalleştirmesi ve Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Duygu Düzenlemesi ve Sosyal Yetkinlik Ve Davranışları: Anne Babaların Çocukların Duygularına İlişkin İnançlarının Aracı Rolü

Prof. Dr. Şükran KILIÇ, Aksaray Üniversitesi; Öğr. Gör. Demet Buyurgan, Toros Üniversitsi

Amaç: Çocukların duyguları anne babalar tarafından yaşamlarının ilk yıllarından itibaren sosyalleştirilmeye başlar ve böylece duygularla ilgili değerler, inanışlar ve normlar anne babalar tarafından duygu sosyalleştirme süreci ile çocuğa aktarılır. Duygu sosyalleştirme çocuk ve anne baba arasındaki günlük etkileşimde anne babaların çocukların duygularına yönelik spesifik davranışlar, anne, baba ve çocuk arasındaki duygulara ilişkin iletişim olarak tanımlanmaktadır. Duygu sosyalleştirme aynı zamanda çocukların sosyal bağlamlarda duygunun nasıl ve ne zaman ifade edildiğini, nedenlerini ve sonuçlarını ve duygu düzenlemeyi nasıl öğrendiklerini de içermektedir. Anne babalar, çocukların duygularına model olarak, duygularına koçluk/ rehberlik yaparak ve çocukların duygularına destekleyici olan ve destekleyici olmayan tepkiler vererek çocukların duygularını sosyalleştirmektedir. Destekleyici ve destekleyici olmayan duygu sosyalleştirme davranışları olarak sınıflandırılan anne babaların çocukların duygularına verdiği tepkiler, duygu sosyalleştirmenin önemli bir bileşenidir. Anne babaların çocukların duygularına verdikleri duygu sosyalleştirme tepkilerinin çocukların duygu düzenlemesini ve sosyal yetkinlik ve davranışlarını şekillendirici bir özelliği olduğu kabul edilmektedir. Anne babaların çocukların duygularına yönelik inanışları; anne babaların çocukların duygularına yüklediği anlamı ve duyguların hangi koşullarda ne şekilde gösterilmesi ya da gösterilmemesi gerektiğine dair düşünceleri içermekte ve duygu sosyalleştirmenin anlaşılmasına önemli bir katkı sağlamaktadır. Bu nedenle anne babaların çocukların duyguları hakkındaki inanışları anne babaların duygu sosyalleştirme davranışlarını şekillendirmesi ve rehberlik yapması açısından son derece önemli olduğu bildirilmektedir. Alan yazınındaki bu temel bilgilere dayalı olarak bu çalışmada anne babaların duygu sosyalleştirmesi ve okul öncesi dönemdeki çocukların duygu düzenlemesi ve sosyal yetkinlik ve davranışları ile olan ilişkisinde anne babaların çocukların duygularına ilişkin inançlarının aracılık rolü incelenmiştir.

Yöntem: Bu araştırma okul öncesi dönemde 4-6 yaş arasında çocuğu olan 157 anne baba (%83.4 anne) ile yürütülmüştür. Veri toplama süreci Adana ilinde gerçekleştirilmiştir. Anne babaların duygu sosyalleştirmesi ve okul öncesi dönemdeki çocukların duygu düzenlemesi ve sosyal yetkinlik ve davranışlarında anne babaların çocukların duygularına ilişkin inançlarının aracılık rolünün incelenmesinde onaylanan aracı etkilerin anlamlılığını test etmek için AMOS 24 programı üzerinden Bootstrap (önyükleme) yöntemi ve de doğrudan etkilerin yönü ve gücünü tespit ettikten sonra kavramsal modelde yer alan aracı değişkenlerin bağımsız değişken üzerindeki etkilerini keşfetmek amacıyla tek aracılı modellemenin doğrudan bir uzantısı olan paralel çoklu aracı model analizi kullanılmıştır. Veri toplama araçları olarak çocukların olumsuz davranışları ile baş etme ölçeği, anne babaların çocukların duygularına yönelik inanışları ölçeği, sosyal yetkinlik ve davranış ölçeği ve duygu düzenleme ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Anne babaların çocukların olumsuz duygularına yönelik destekleyici duygu sosyalleştirme tepkilerinin anne babaların çocukların duygularına yönelik inanışlarından pozitifliğin bedeli , öfkenin değeri, özerklik ve değişmezlik alt ölçekleri üzerinden gerçekleşen duygu düzenlemenin değişkenlik- olumsuzluk üzerindeki dolaylı etkisi .110 olarak belirlenmiştir. 5000 yeniden örnekleme (bootstrapping) üzerinden %95 güven aralığı (CI)

üzerinden yapılan analiz sonucunda CI 0.002-0.046 olarak belirlenmiştir. Anne babaların çocukların olumsuz duygularına yönelik destekleyici duygu sosyalleştirme tepkilerinin öfkenin değeri ve değişmezlik üzerinden gerçekleşen sosyal yetkinlik üzerindeki dolaylı etkisi .104 olarak ve CI 0.009-0.096 olarak bulunmuştur. Anne babaların çocukların olumsuz duygularına yönelik destekleyici olmayan duygu sosyalleştirme tepkilerinin manipülasyon üzerinden gerçekleşen çocuklarda kızgınlık-saldırganlık davranışı üzerindeki dolaylı etkisi .147, CI ise 0.004-0.083, anne babaların çocukların olumsuz duygularına yönelik destekleyici olmayan duygu sosyalleştirme tepkilerinin manipülasyon ve kontrol üzerinden gerçekleşen çocuklarda anksiyete ve içedönüklük davranışlarındaki dolaylı etkisi .078 olarak, CI ise 0.015-0.050 olarak belirlenmiştir. Dolaylı etki modellerine ilişkin güven aralığı değerlerinin sıfırı içermemesi aracılık etkilerinin olduğuna işaret etmektedir.

Sonuç: Bu araştırmada anne babaların çocukların duygularına yönelik inanışlarından pozitifliğin bedeli, öfkenin değeri, özerklik ve değişmezliğin anne babaların çocuklarına olumsuz duygularına verdikleri destekleyici duygu sosyalleştirme tepkileri ile çocukların duygu düzenlemesinde değişmezlik/olumsuzluk arasındaki ilişkiye aracılık ettiği, öfkenin değeri ve değişmezliğin anne babaların çocukların olumsuz duygularına yönelik destekleyici duygu sosyalleştirme tepkileri ile çocukların sosyal yetkinlikleri arasındaki ilişkiye aracılık ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, anne babaların çocukların duygularına yönelik inanışlar ölçeğinden manipülasyonun anne babaların çocukların olumsuz duygularına yönelik destekleyici olmayan tepkileri ile çocukların kızgınlık-saldırganlık davranışları arasındaki ilişkiye aracılık yaptığı, manipülasyon ve kontrolün de anne babaların çocukların olumsuz duygularına yönelik destekleyici olmayan tepkileri ile çocukların anksiyete ve içedönük davranışları arasındaki ilişkiye aracılık yaptığı anlaşılmıştır. Elde edilen bulguların anne babaların duygu sosyalleştirme ve duygulara yönelik inanışları ile ilgili literatüre önemli katkılar sunacağı, ayrıca çocukların duygu düzenleme ve sosyal yetkinlik ve sorunları alanlarına da önemli bir destek sağlayacağı düşünülmektedir.

Keywords: *anne baba duygu sosyalleştirmesi, anne babaların duygulara yönelik inanışları, duygu düzenleme, sosyal yetkinlik ve davranış, okul öncesi dönem*

The Relationships Between Intolerance of Uncertainty, Experiential Avoidance and Death Anxiety

Lisansüstü Öğrencisi Çağla Nur Demirtaş, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi; Doç. Dr. Hakan Sarıçam, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Uncertainty is arguably one of the most difficult circumstances in human life. The chaotic environment that occurs after sudden, critical, and traumatic experiences further increases uncertainty. Since it is not known when one will die, this uncertainty can accompany death anxiety. People may exhibit avoidance behavior, which is one of the most well-known ways to escape from this situation. This study aimed to determine the relationship between the intolerance of uncertainty, experiential avoidance, and death anxiety in adults. In addition, the hypotheses that these variables differ according to certain demographic variables were tested. A total of 320 participants, 168 women and 148 men, were included in the study via the online platform. For data collection, the Personal Information Form prepared by the researchers and the Death Anxiety Scale adapted to Turkish by the researchers, the Intolerance of Uncertainty Scale-BTÖ 12, adapted by Sarıçam, Erguvan, Akın and Akça, and the Multidimensional Experiential Avoidance Scale-30, adapted to our culture by Ekşi, Kaya, and Kuşçu, were used. SPSS program was used to analyze the data. Since the data was parametrically distributed, an independent sample T test, a one-way analysis of variance (ANOVA), and Pearson Product Moment Correlation Analysis was used to analyze data. As a result of the research, positive and significant relationships were found between the three variables of this study: intolerance of uncertainty, death anxiety, and experiential avoidance. It has been determined that death anxiety is higher in women than in men and varies according to age. Additionally, individuals who are dissatisfied with their lives are more intolerant of uncertainty and experience more death anxiety compared to individuals who are satisfied. It has been determined that individuals who feel lonely are more intolerant of uncertainty and experience more death anxiety than individuals who do not feel lonely at all. The findings of the research were discussed within the framework of the literature.

Keywords: *intolerance of uncertainty, experiential avoidance, death anxiety*

Belirsizliğe Tahammülsüzlük, Yaşantısal Kaçınma ve Ölüm Kaygısı Arasındaki İlişkiler

İnsanoğlunu yaşamında belki de en zorlayan durumlardan biri belirsizliktir. Ani, kritik, travmatik yaşantılardan sonra oluşan kaos ortamı belirsizliği daha da arttırmaktadır. Ne zaman ölüneceği bilinmediğinden bu belirsizlik, ölüm kaygısına eşlik edebilmektedir. Bireyler bu durumdan kurtulmak için en bilindik yollardan biri olan kaçınma davranışı sergileyebilmektedir. Bu çalışmada, genç yetişkin ve yetişkin bireylerin belirsizliğe tahammülsüzlük, yaşantısal kaçınma ve ölüm kaygısı düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca bu değişkenlerin belirli demografik değişkenlere göre farklılaştığına yönelik kurulan hipotezler test edilmiştir. Çevrim içi platformda 168 kadın 148 erkek olmak üzere toplam 320 katılımcıya ulaşılmıştır. Katılımcıların yaşları 18 yaş ile 67 yaş arasında sıralanmaktadır. Veri toplama sürecinde araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgiler Formu ve yine araştırmacılar tarafından Türkçeye uyarlanan Ölüm Kaygısı Ölçeği; Sarıçam, Erguvan, Akın ve Akça tarafından uyarlama çalışması yapılan Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği-BTÖ 12 ve Ekşi, Kaya ve Kuşçu tarafından kültürümüze uyarlanan Çok Boyutlu Yaşantısal Kaçınma Ölçeği-30 kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS programından yararlanılmıştır. Verilerin parametrik olması durumu söz konusu olduğundan ikili değişken karşılaştırmaları için bağımsız örneklemler T testi, üçlü ve daha üzeri karşılaştırmalar için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda bu araştırmanın üç değişkeni olan belirsizliğe tahammülsüzlük, ölüm kaygısı ve yaşantısal kaçınma arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Ölüm kaygısının kadınlarda erkeklere oranla daha yüksek olduğu ve yaşa göre de değişim gösterdiği saptanmıştır. Ayrıca yaşamından memnun olmayan bireylerin memnun olan bireylere kıyasla belirsizliğe daha tahammülsüz oldukları ve daha fazla ölüm kaygısı yaşadıkları; kendisini yalnız hisseden bireylerin hiç yalnız hissetmeyen bireylere oranla belirsizliğe daha tahammülsüz oldukları ve daha fazla ölüm kaygısı yaşadıkları saptanmıştır. Araştırmanın bulguları literatür çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *belirsizliğe tahammülsüzlük, yaşantısal kaçınma, ölüm kaygısı*

Prevalence of Myths Regarding Supervision in the Psychological Counseling Process among Postgraduate Students

Prof. Dr. Dilek Gençtanırım Kurt, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi ; Lisansüstü Öğrencisi Hamza Şentürk, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Fadime Avşar, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Salih Emiroğlu, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Ece Bulat, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Ebru Güneş, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Introduction: Supervision is a natural part of psychological counseling education. Although it is an indispensable step in the professionalization phase, it has not been clearly defined. Therefore, psychological counselors/counselor candidates' individual experiences in the stage where their professional competencies are developed through supervision reveal correct and incorrect beliefs and myths about supervision. When the relevant literature on supervision is examined, "ten myths" about the supervision process are highlighted. This study aims to determine the prevalence of beliefs related to these myths among psychological counselors who are pursuing postgraduate education in Turkey.

Method: The study group of the research consists of a total of 63 participants, including 50 females and 13 males who are currently pursuing postgraduate education in guidance and psychological counseling at various universities in Turkey during the 2022-2023 academic year. Based on the myths related to the supervision process in the study by Furnham and Robinson (2022), ten myths about the supervision process in psychological counseling were identified. A form was prepared that included these myths and demographic information. Expert opinions were obtained for this form, and after expert opinions, a pilot study was conducted with 10 postgraduate students continuing their education in guidance and psychological counseling. The final version of the form was given after the pilot study, and it was applied to the research group online. During the application phase, a questionnaire consisting of 10 questions was administered to the participants to measure their responses as "correct," "incorrect," or "I have no opinion" regarding the myths about supervision. In the study, the prevalence of myths in participants was determined by calculating percentages and frequencies, and then a Chi-square test analysis was performed to determine whether the myths varied based on gender and the status of pursuing a master's or doctoral degree.

Results: The study revealed that the most prevalent myths among postgraduate students who participated in the research were, respectively, "Supervisors protecting clients and supervisees from potentially harmful situations is good," "The most effective supervisors are experienced psychological counselors," and "Recording psychological counseling sessions is anxiety-inducing for both psychological counselors and clients." The least prevalent myths were, respectively, "A supervisor is competent to do everything in the supervision process," "Supervision is the same for all counselor candidates," and "There is no need for supervision training to provide supervision." The study concluded that the myths in the study did not differ based on gender and the status of pursuing a master's or doctoral degree.

Keywords: *counseling, supervision, myth, postgraduate students, prevalence*

Psikolojik Danışma Sürecinde Süpervizyona İlişkin Mitlerin Lisansüstü Öğrencilerdeki Yaygınlığı

Giriş: Süpervizyon, psikolojik danışman eğitimin doğal bir parçasıdır. Profesyonelleşme aşamasında süpervizyon vazgeçilmez bir adım olsa da net bir şekilde anlamlandırılamamıştır. Bu nedenle psikolojik danışmanlar/psikolojik danışman adayları süpervizyon ile mesleki yetkinliklerinin geliştiği aşama da bireysel deneyimler doğru ve yanlış inanışları süpervizyon da mitleri ortaya çıkarmaktadır. Süpervizyona ilişkin ilgili literatür incelendiğinde süpervizyon sürecine ilişkin yaygın olan "on mit" vurgulanmaktadır. Bu çalışmada da Türkiye'de alanında lisansüstü eğitimine devam eden psikolojik danışmanlarda bu mitlere ilişkin inançların yaygınlığının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Türkiyenin farklı üniversitelerinde rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında lisansüstü eğitimine devam 50 kadın ve 13 erkek olmak üzere toplamda 63 katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmada Furnham ve Robinson (2022)'un çalışmasında yer alan, süpervizyon sürecine ilişkin mitler esas alınarak Psikolojik danışmada süpervizyon sürecine ilişkin on mit belirlenmiştir. Söz konusu mitler ve demografik bilgilerin yer aldığı bir form hazırlanmıştır. Bu forma ilişkin uzman görüşü alınmış ve uzman görüşü sonrasında rehberlik ve psikolojik danışmanlık lisansüstü eğitimine devam eden 10 lisansüstü öğrenci ile pilot çalışması yapılmıştır. Pilot çalışması sonucunda forma nihai hali verilmiş ve çevrim içi olarak araştırma grubuna uygulanmıştır. Uygulama aşamasında katılımcılara, süpervizyona ilişkin mitler konusunda doğru, yanlış ve fikrim yok durumlarını ölçmek üzere oluşturulmuş, 10 sorudan oluşan bir soru formu uygulanmıştır. Çalışmada mitlerin katılımcılardaki yaygınlığını belirlemek için yüzde ve frekans hesaplanmış ardından mitlerin cinsiyet, yüksek lisans ya da doktora devam etme durumuna göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla Ki-kare test analizi yapılmıştır.

Bulgular: Çalışma sonucunda araştırmaya katılan lisansüstü öğrencilerde en yaygın olan mitler sırasıyla "Süpervizörlerin danışanları ve süpervayzları zarar görebilecekleri durumlardan koruması iyidir", "En etkili süpervizörler deneyimli olan psikolojik danışmanlardır." ve "Psikolojik danışma oturumlarının kayıt altına alınması psikolojik danışmanlar ve danışanlar için kaygı vericidir." En az yaygın olan mitler sırasıyla " Bir Süpervizör süpervizyon sürecinde her şeyi yapabilecek yetkinliktedir.", "Süpervizyon tüm psikolojik danışman adaylar için aynıdır." ve "Süpervizyon verebilmek için süpervizyon eğitimine ihtiyacı yoktur." Çalışmada yer alan mitlerin cinsiyet ve yüksek lisans ya da doktoraya devam etme durumuna göre farklılaşmadığı sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *psikolojik danışma, süpervizyon, mit, lisansüstü öğrenci, yaygınlık*

Determinants of Parenting Behaviors of Individuals with Children in the Preschool

Dr. Ayşegül ANAYURT, Metafor Psikolojik Danışmanlık Merkezi; Prof. Dr. İlhan YALÇIN, Ankara Üniversitesi

Purpose: Parents play an important role in the development of children. Determinants of parenting behaviors have a critical importance on parent attitudes and behaviors and child development. The aim of this research is to test a hypothetical model that has been developed based on the literature and affects parenting behaviors that have an impact on children's development and behavior. In this research, a parenting model was examined in which the relationships between self-efficacy, relationship quality, social support, job satisfaction and positive parenting behaviors were tested.

Method: The study group of the research consists of 533 parents (%59.8 female, %40.2 male) who have children in kindergartens in the 2021-2022 academic year. Participants are married and have a job. Personal Information Form, General Self- Efficacy Scale, Multidimensional Scale of Perceived Social Support, Relationship Quality Scale, Job Satisfaction Survey and Multidimensional Assessment of Parenting Scale were used to collect data in the study. The research was carried out with the correlational model. Structural Equation Modeling were used for data analysis.

Findings: Pearson product-moment correlation analysis was used to determine the relations of the variables with each other. According to the correlation analysis, it was revealed that all the variables in the model showed positive relationships with each other. Two-stage structural equation modeling was preferred in the analysis of the data. In the first step, the measurement model was analysed. As a result of the analysis all t values were significant. As a result of testing the structural model, which is the second stage, the goodness of fit values were at an acceptable level. Fit indices of structural model; with 554 degrees of freedom $\chi 2$ value was found to 1933.17 ($p<.01$) $\chi 2/sd=3.48$, RMSEA=0.068, SRMR=0.047, CFI= 0.99, IFI=0.99, NNFI=0.99, RFI=0.98 ve GFI=0.83. The self efficacy predicted the social support levels of the parents ($\beta=0.94$, $t=19.36$, $p<.01$). Social support levels of parents predicted positive parenting levels of parents ($\beta=0.63$, $t=10.14$, $p<.01$). Self-efficacy levels of the parents predicted relationship quality levels of the parents ($\beta=0.82$, $t=21.31$, $p<.01$). Relationship quality levels of parents predicted positive parenting levels of parents ($\beta=0.11$, $t=2.66$, $p<.01$). Self-efficacy levels of the parents predicted the job satisfaction levels of the parents ($\beta=0.84$, $t=20.79$, $p<.01$). The job satisfaction levels of the parents predicted the positive parenting levels of the parents ($\beta=0.22$, $t=5.12$, $p<.01$).

Conclusion: Self-efficacy predicts social support, relationship quality and job satisfaction. It was concluded that social support, relationship quality and job satisfaction predict parents' positive parenting levels. It has been found that social support, relationship quality and job satisfaction have a significant impact on parents' positive parenting behaviors.

Keywords: *Positive Parenting Behaviors, General Self-Efficacy, Social Support, Relationship Quality, Job Satisfaction*

Okul Öncesi Dönemde Çocuğu Olan Bireylerin Anababalık Davranışlarının Belirleyicileri

Amaç: Anababalar; çocukların gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Anababalık davranışlarının belirleyicileri; anababa tutum ve davranışları ve çocuk gelişimi üzerinde kritik bir öneme sahiptir. Bu araştırmanın amacı; alanyazına bağlı olarak geliştirilen ve çocukların gelişimi ve davranışları üzerinde etkili olan anababalık davranışlarını etkileyen hipotetik bir modeli test etmektir. Bundan dolayı bu çalışmada; okul öncesi dönemde çocuğu olan bireylerin; öz yeterlik, ilişki kalitesi, sosyal destek, iş doyumu ve olumlu anababalık davranışları arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

Yöntem: Araştırmaya; 2021-2022 eğitim öğretim yılında okul öncesi dönemde çocuğu olan, evli ve çalışan 533 (%59,8 kadın, %40,2 erkek) anababa katılmıştır. Araştırmada veriler; Kişisel Bilgi Formu, Genel Öz Yeterlik Ölçeği, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, İlişki Kalitesi Ölçeği, İş Doyum Ölçeği, Çok Boyutlu Ebeveynlik Stilleri Değerlendirme Ölçeği ile elde edilmiştir. Veri analiz sürecinde; Yapısal Eşitlik Modellemesi Analizinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Değişkenlerin birbirleriyle ilişkilerini belirlemek için Pearson momentler çarpımı korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Korelasyon analizine göre modelde yer alan tüm değişkenlerin birbirleriyle pozitif ilişkiler gösterdiği belirlenmiştir. Verilerin analizinde iki aşamalı yapısal eşitlik modellemesi kullanılmıştır. İlk aşamada ölçüm modeli analiz edilmiş ve yapılan analiz sonucunda tüm t değerlerinin anlamlı çıktığı bulgusuna ulaşılmıştır. İkinci aşama olan yapısal modelin test edilmesi sonucunda uyum iyiliği değerlerinin kabul edilebilir sınırlarda olduğu belirlenmiştir. Yapısal modelin uyum indeksleri; 554 serbestlik dereceli $\chi 2$ değeri 1933,17 ($p<.01$) , $\chi 2/sd=3.48$, RMSEA=0.068, SRMR=0.047, CFI= 0.99, IFI=0.99, NNFI=0.99, RFI=0.98 ve GFI=0.83'tür. Araştırmada; anababaların öz yeterlik düzeyleri anababaların sosyal destek düzeylerini pozitif yönde anlamlı düzeyde yordamaktadır ($\beta=0.94$, $t=19.36$, $p<.01$). Anababaların sosyal destek düzeyleri anabaların olumlu anababalık düzeylerini pozitif yönde anlamlı şekilde yordamaktadır ($\beta=0.63$, $t=10.14$, $p<.01$). Anababaların öz yeterlik düzeyleri anababaların ilişki kalitesi düzeylerini pozitif yönde anlamlı düzeyde yordamaktadır ($\beta=0.82$, $t=21.31$, $p<.01$). Anababaların ilişki kalitesi düzeyleri anabaların olumlu anababalık düzeylerini pozitif yönde anlamlı düzeyde yordamaktadır ($\beta=0.11$, $t=2.66$, $p<.01$). Anababaların öz yeterlik düzeyleri anababaların iş doyum düzeylerini pozitif yönde anlamlı düzeyde yordamaktadır ($\beta=0.84$, $t=20.79$, $p<.01$). Anababaların iş doyumu düzeyleri anabaların olumlu anababalık düzeylerini pozitif yönde anlamlı şekilde yordamaktadır ($\beta=0.22$, $t=5.12$, $p<.01$).

Sonuç: Öz yeterliğin sosyal destek, ilişki kalitesi ve iş doyumunu yordadığı; sosyal destek, ilişki kalitesi ve iş doyumun da anababaların olumlu anababalık düzeylerini yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anababaların olumlu ebeveynlik davranışları üzerinde sosyal destek, ilişki kalitesi ve iş doyumunun önemli bir etkiye sahip olduğu bulgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Olumlu Anababalık Davranışları, Genel Öz Yeterlik, Sosyal Destek, İlişki Kalitesi, İş Doyumu*

School Adjustment Scale for Secondary School Students: Validity and Reliability Study

Prof. Dr. Dilek GENÇTANIRIM KURT, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi ;Doç. Dr. Çiğdem AKIN ARIKAN, Ordu Üniversitesi; Doç. Dr. Özlem ULAŞ KILIÇ, Giresun Üniversitesi; Doç. Dr. Seval KIZILDAĞ ŞAHİN, Adıyaman Üniversitesi

Problem: Academic, social, and behavioral adjustment plays a significant role in shaping the future lives of secondary school students. Therefore, it is important to measure secondary school students' adjustment to school. This study was designed as a scale development study measuring academic, social, and behavioral adjustment dimensions.

Method: 5th, 6th, 7th and 8th grade students from 5 different provinces were included in this study (n= 1244). 53.5% (n=665) of the participants were female, 46.4% (n=577) were male and two students did not specify their gender. About the grade level, 22.6% (n=281) of them were in the fifth grade, 30.7% (n=382) in the sixth grade, 23.6% (n=293) in the seventh grade and 22.8% (n=284) in the eighth grade. Four of the students (n=4) did not provide grade level information. The mean age of the students was 12.21 years (SD=1.19) and 79.2% of them resided in metropolitan areas.

In the scale development phase, the candidate scale form was sent to nine experts. According to the expert opinion, content validity rates were calculated for each item. To test the construct validity, an exploratory factor analysis (EFA) was conducted on the data obtained through the scale form using the MPLUS program. To test assumptions, Kaiser Meyer-Olkin (KMO) was used and Bartlett's test was used to examine the factorability of the items. After determining the number of factors of the scale, rotation was performed using the Geomin method.

Results: The results Show that the KMO value was 0.924 and Bartlett's test results ($X2(1540) = 118275.687$; $p < .05$) were statistically significant. When Cattel's scree plot was analyzed to decide the number of factors, the structure indicated a seven-factor structure was found. The threshold value for the factor loading value was determined as 0.45 and the difference between the factor loading values was considered to be at least .10 to avoid overlapping. Accordingly, 26 items were removed from the scale. As a result of EFA, 28 items had a seven-factor structure was determined. The factors found are named as follows: "academic interest," "academic competence/competence," "externalization," "following rules," "participation in extracurricular activities," "prosocial behavior" and "friendship relations". The Cronbach's alpha reliability coefficient was 0.83 for the academic adjustment sub-dimension, 0.80 for the behavioral adjustment sub-dimension and 0.75 for the social adjustment sub-dimension. The overall reliability coefficient of the scale was found as 0.88.

Conclusion and Recommendations: The results show that the school adjustment scale is a valid and reliable measurement tool. This scale can be used by researchers and field workers to measure students' academic, behavioral and social adjustment levels.. It can be beneficial for psychological counselors in identifying students who are struggling to adapt, and preventive and remedial studies can be planned.

*A part of the vadility and realibity studies of the scale which is developed in the project "The Adjustment Map of Middle Schools in Turkey: An Examination of Middle-School Students' School Adjustment by Student-level, Classroom-level, and School-level factors" is presented in this study. Project ID: 122K294 and is supported by TUBITAK.

Keywords: *school adjusment, secondary school, scale development, vadility, reliabilitiy*

Ortaokul Öğrencileri İçin Okula Uyum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Problem: Akademik, sosyal ve davranışsal uyum, ortaokul öğrencilerinin gelecekteki yaşamlarının şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle ortaokul öğrencilerinin okula uyumlarının ölçülmesi önemlidir. Bu çalışma akademik, sosyal ve davranışsal uyum boyutlarını ölçen bir ölçek geliştirme çalışması olarak tasarlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışmaya 5 farklı ilden 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri dahil edilmiştir (n= 1244). Katılımcıların %53,5'i (n=665) kız, %46,4'ü (n=577) erkektir ve iki öğrenci cinsiyetini belirtmemiştir. Sınıf düzeyine bakıldığında, öğrencilerin %22,6'sı (n=281) beşinci sınıfta, %30,7'si (n=382) altıncı sınıfta, %23,6'sı (n=293) yedinci sınıfta ve %22,8'i (n=284) sekizinci sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin dördü (n=4) sınıf düzeyi bilgisi vermemiştir. Öğrencilerin yaş ortalaması 12,21'dir (SS=1,19) ve %79,2'si büyük şehirlerde ikamet etmektedir. Ölçek geliştirme aşamasında, araştırmacılar tarafından hazırlanan aday ölçek formu dokuz uzmana gönderilmiştir. Uzman görüşüne göre, her bir madde için kapsam geçerlik oranları hesaplanmıştır. Araştırmada okula uyum ölçeğinin yapı geçerliğini test edebilmek için, ölçek formu aracılığıyla elde edilen veriler üzerinde MPLUS programı kullanılarak açıklayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. AFA yapılmadan önce varsayımları test edilmiştir. Bu anlamda örneklem büyüklüğünün yeterli olup olmadığını belirlemek için Kaiser Meyer-Olkin (KMO) ve maddelerin faktörlenebilirliğini incelemek için ise Bartlett testi kullanılmıştır. Ölçeğin faktör sayısı belirlendikten sonra, Geomin yöntemi kullanılarak döndürme işlemi gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Analiz sonuçlarına göre, KMO değerinin 0.924 olduğu ve Bartlett testi sonuçlarının ($X2(1540) = 118275.687$; $p< .05$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Faktör sayısına karar vermek için Cattel'in yamaç-birikinti grafiği incelendiğinde, yapının yedi faktörlü bir yapıyı işaret ettiği görülmüştür. Faktör yük değeri için eşik değer 0.45 olarak belirlenmiş ve iki faktörün binişik olmaması için faktör yük değerleri arasında fark en az .10 olarak dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda 26 madde ölçekten çıkarılmıştır. AFA sonucunda, 28 maddenin yedi faktörlü bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Bulunan faktörler, "akademik ilgi," "akademik yeterlilik/yetkinlik," "dışsallaştırma," "kurallara uyma," "ders dışı etkinliklere katılım," "prososyal davranış" ve "arkadaşlık ilişkileri" olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin akademik uyum alt boyutu için Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0.83, davranışsal uyum alt boyutu için 0.80 ve sosyal uyum alt boyutu için 0.75 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin genel güvenirlik katsayısı ise 0.88 olarak bulunmuştur.

Sonuç ve Öneriler: Sonuçlar, okula uyum ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir. Bu ölçek, araştırmacılar ve saha çalışanları tarafından öğrencilerin akademik, davranışsal ve sosyal uyum düzeylerini ölçmek için kullanılabilir. Psikolojik danışmanlar için uyum sağlamakta zorlanan öğrencilerin tespit edilmesinde faydalı olabilir, önleyici ve iyileştirici çalışmalar planlanabilir.
*Bu çalışmada TÜBİTAK tarafından desteklenen 112K994 nolu Türkiye'de Ortaokulların Uyum Haritası: Ortaokul Öğrencilerinin Okula Uyumlarının Öğrenci, Sınıf ve Okul Düzeyine Göre İncelenmesi başlıklı proje kapsamında geliştirilen ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının bir kısmı sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *: okula oyum, ortaokul, ölçek geliştirme, geçerlik, güvenirlik*

Examining the Relationship Between Academic Perseverance and Academic Motivation of Secondary School Students

Lisansüstü Öğrencisi Hüseyin Boğatekin, Milli Eğitim Bakanlığı

Efforts to make people successful and achieve their life goals have always been the subject of research. Today, school, which is an educational institution, covers an important part of individuals' lives, and the knowledge and experiences gained here are transferred to real life. Academic motivation and academic determination of individuals at school age are increasingly important concepts in terms of their success and achieving their life goals. When the relevant literature was examined, it was understood that these two concepts, which were thought to have the same meaning, were independent of each other and had different meanings. When the literature was examined, no study was found examining the relationship between academic perseverance and academic motivation. In this regard, examining the relationship between these two concepts may be an answer to the need in the literature.The main purpose of this research is to examine therelationship between Academic Motivation and AcademicPerseverance in Secondary School students in terms of variousvariables (Gender,Grade level,Parents' educational status andthe school Attended).

The research was conducted by being used stratified andrandom sampling method with the participation of a total of 350 secondary school students, 206 of whom were girls and144 of whom were boys, studying in different schools in Sur district of Diyarbakır province in the 2022-2023 academic year. The data in the study were obtained through thePersonal Information Form, " Academic Motivation Scale(AMS)" and "Academic Perseverance Scale (AMS)" createdby the Researchers. T-Test and one –way analysis of variance ANOVA were used to analyze the data in the study.

According to the T-Test Analysis results, a positive andsignificant relationship was found between AcademicMotivation and Academic Perseverance. Students' AcademicPerseverance shows a significant difference according to thegender variable. And this difference is in favor of femalestudents. According to the results of the one-way analysis of varience ANOVA ,it was found that there was no difference in the relationship between the Academic Motivation andAcademic Perseverance of the students in terms of thevariables of Class Level, Parents' Educational Status and theschool Attended.

Keywords: *Academic Motivation, Academic Perseverance, Secondary School*

Ortaokul Öğrencilerinin Akademik Azim ile Akademik Motivasyonları Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

İnsanların başarılı olmaları ve yaşam amaçlarına ulaşma noktasında çaba her zaman araştırma konusu olmuştur. Günümüzde eğitim kurumlarından olan okul bireylerin yaşamının önemli bir kısmını kapsamaktadır ve burada edinilen bilgi ve deneyimleri gerçek hayata aktarılmaktadır. Bireylerin okul çağındaki akademik motivasyonları ve akademik azimleri başarılı olmaları ve yaşam amaçlarına ulaşmaları noktasında önemi gittikçe artan kavramlardır. Birbiri ile aynı anlama geldiği düşünülen bu iki kavram ilgili alan yazın incelendiği zaman birbirinden bağımsız ve farklı anlamlara gelen kavramlar olduğu anlaşılmıştır. Alanyazın incelendiği zaman akademik azim ile akademik motivasyon arasındaki ilişkinin incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda, bu iki kavram arasındaki ilişkinin incelenmesi, alanyazındaki ihtiyaca cevap niteliğinde olabilir. Araştırmanın temel amacı Çeşitli değişkenler(Cinsiyet, Sınıf seviyesi, Anne-Babanın eğitim durumu ve Öğrenim görmekte olduğu okul) açısından Ortaokul öğrencilerinde Akademik Motivasyon ve Akademik Azim arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Diyarbakır ili Sur ilçesinde farklı okullarda öğrenim gören 206'sı kız ve 144'ü erkek toplam 350 ortaokul öğrencisinin katılımı ile tabakalı ve seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler Araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, "Akademik Motivasyon Ölçeği(AMÖ)" ve " Akademik Azim Ölçeği(AAÖ)" ile elde edilmiştir. Araştırmada verilerin analizi için T-Testi ve tek yönlü varyans analizi ANOVA kullanılmıştır. Yapılan T-Testi Analiz sonuçlarına göre Akademik Motivasyon ile Akademik Azim Arasında Pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuş, Öğrencilerin Akademik Azimlerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Ve bu farklılık kız öğrencilerin lehinedir. Yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA sonuçlarına göre ise Öğrencilerin Akademik Motivasyon ve Akademik Azimleri arasındaki ilişkinin Sınıf seviyesi, Anne-Baba Eğitim durumu ve Öğrenim görmekte olduğu okul değişkenleri açısından herhangi bir farklılık göstermediği bulgusuna rastlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Akademik Motivasyon, Akademik Azim, Ortaokul*

Perspectives on Principled Leadership: Navigating the Path

Doç. Dr. Nurseven Kılıç, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Being principled is widely considered a sign of integrity, character strength and value. Principled leadership, in more specific terms, comprises a set of values, ethics, and an adherence to moral integrity that guide decision-making and actions. Although these concepts are complex and multifaceted and thus merit further attention, the existing literature lacks sufficiently comprehensive research on the concepts of being principled and principled leadership. For this reason, the current study aims to investigate principled leadership through interviews with 23 academics working at a state university. The data about participants' views on principled leadership were obtained from open-ended, semi-structured interview questions. All interviewees participated in the study with face-to-face interviews, and each interview lasted approximately 35-40 min. Interviews were voice-recorded with the permission of participants and transcribed after the completion of the interviews. Followingly, the transcribed data were compiled and subjected to content analysis. The data analysis was performed in some phases like organising the data, exploring and coding the data, constructing descriptions and themes, identifying the qualitative findings, interpreting, the findings, and validating the accuracy of the findings. The themes attained from the qualitative data analysis were as follows: Definition of principled leadership, ethical decision-making, promoting transparency and trustworthiness, balancing principles with institutional interests, accountability, handling conflicts of interest, addressing unethical behaviour, committing to ethical standards without regard to internal and external pressures, individual and institutional expectations from leaders and ethical dilemmas. The results of the present study were aligned with prior research. Findings were discussed in the light of the related literature and recommendations were offered.

Keywords: *Being principled, principled leadership, qualitative.*

The Mediating Role of Cognitive Emotion Regulation (PR) in the Relationship between Cognitive Flexibility and Psychological Well-Being

Dr. Öğr. Üyesi Semra Kiye, Muş Alparslan Üniversitesi; Arş. Gör. Ecem Çiçek, Ankara Üniversitesi

Cognitive flexibility, which is considered an important competence in today's world, can be defined as the ability to change cognitive sets to adapt to changing environmental stimuli. Studies show that an increase in cognitive flexibility leads to a decrease in depressive symptoms, which are associated with the acceptance of dysfunctional thoughts caused by cognitive rigidity (Dennis and Vander Wal, 2009a), and individuals with high cognitive flexibility experience lower levels of anxiety (Curran, Worwood, and Smart, 2019). However, the positive approach, which has an impact on the field of psychology, emphasizes defining what it means to be psychologically healthy, rather than just the presence or absence of symptoms. It shapes the development of various theories and concepts. One of them, the concept of psychological well-being, has various indicators such as self-acceptance, being able to establish positive relationships with others, being able to live a meaningful life, autonomy, personal development, and environmental mastery (Keyes, Shmotkin, & Ryff, 2002; Ryff, 1989). In this context, it can be said that individuals who are cognitively flexible may have higher psychological well-being (Parvizi and Özabacı, 2022).

In addition to cognitive competencies, regulating the emotions experienced by the individual also has a significant impact on their psychological well-being (Nyklíček, 2011). The concept of cognitive emotion regulation is defined as the thoughts and mental strategies that people use to regulate their emotions (Garnefski, Kraaij, & Spinhoven, 2001). In this context, individuals who are cognitively flexible may be more advantageous in regulating emotions. It is also thought that this skill, which is of critical importance for personal development and interpersonal interaction, can support the psychological well-being of the person in the face of life tasks.

In this context, this study aims to examine the mediating role of cognitive emotion regulation in the relationship between cognitive flexibility (CF) and psychological well-being (PWB). The research was carried out with the correlational survey model and 152 university students aged between 18-55 from five different universities in Turkey participated in the research. Data collected with Personal Information Form; Psychological Well-Being Scale (Diener et al., 2010; Telef, 2013); Cognitive Flexibility Inventory (Dennis and Vander Wal, 2010; Gülüm and Dağ; 2012) and Cognitive Emotion Regulation Scale (Garnefski, Kraaij, & Spinhoven, 2001; Onat & Otrar, 2010). After data analysis, it was seen that CF had positive significant relationships with PWB ($r = 0.519$; $p < .001$) and the positive reconsideration (PR) sub-dimension ($r = 0.555$; $p < .001$). Also there are positive significant relationships between PWB and PR ($r=0.495$; $p<.001$). Regarding to the direct effects, it is seen that CF predicts PWB ($\beta = 0.35$) and PR ($\beta = 0.55$). Besides, PR also predicts PWB ($\beta = 0.30$). Furthermore, indirect effects shows that PR is a partial mediator between CF and PWB ($\beta = .14$). Accordingly, cognitive flexibility increases the psychological well-being of university students by strengthening their cognitive emotion regulation (PR).

Keywords: *Cognitive flexibility, cognitive emotion regulation, psychological well-being*

Bilişsel Esneklik ile Psikolojik İyi Oluş İlişkisinde Bilişsel Duygu Düzenleme (PYGG)'nin Aracı Rolü

Günümüz dünyasında önemli bir yeterlilik olarak görülen bilişsel esneklik, değişen çevresel uyaranlara uyum sağlamak için bilişsel setleri/kümeleri değiştirme yeteneği olarak tanımlanabilmektedir. Yapılan araştırmalar bilişsel esneklikteki artışın bilişsel katılığın yol açtığı işlevsel olmayan düşüncelerin kabulüyle ilişkili görülen depresif belirtilerin azalmasına yol açtığını (Dennis ve Vander Wal, 2009a), bilişsel esnek olan bireylerin daha düşük düzeyde kaygı yaşadıklarını (Curran, Worwood ve Smart, 2019) göstermektedir. Bununla birlikte psikoloji alanında etkisini gösteren, sadece semptomların varlığı veya yokluğu değil psikolojik olarak sağlıklı olmanın ne anlama geldiğini tanımlamayı vurgulayan pozitif yaklaşım, çeşitli kuram ve kavramların gelişimini şekillendirmektedir. Bunlardan biri olan psikolojik iyi oluş kavramı, kendini kabul, diğerleriyle olumlu ilişkiler kurabilme, anlamlı bir yaşam sürebilme, özerklik, kişisel gelişimi, çevre hakimiyeti gibi çeşitli göstergelere sahiptir (Keyes, Shmotkin ve Ryff, 2002; Ryff, 1989). Bu bağlamda bilişsel olarak esnek olan bireylerin psikolojik iyi oluşlarının daha yüksek olacağı söylenebilmektedir (Parvizi ve Özabacı, 2022). Bilişsel yeterliklerin yanında bireyin yaşadığı duyguları düzenlemesi de psikolojik iyi oluşları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Nyklíček, 2011). Bilişsel duygu düzenleme kavramı, insanların duygularını düzenlemede kullandıkları düşünceler ve zihinsel stratejiler olarak tanımlanmaktadır (Garnefski, Kraaij ve Spinhoven, 2001). Bu bağlamda bilişsel olarak esnek olan bireylerin, duyguları düzenleme konusunda daha avantajlı olabileceği; aynı zamanda kişisel gelişim ve kişilerarası etkileşim açısından kritik öneme sahip olan bu becerinin yaşam görevleri karşısında kişinin psikolojik iyi oluşunu destekleyebileceği düşünülmektedir. Bu araştırmada bilişsel esneklik (BE) ile psikolojik iyi oluş (PİO) ilişkisinde bilişsel duygu düzenlemenin aracı rolünü incelemek amaçlanmaktadır. Araştırma genel tarama modelinden ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiş olup; araştırmaya yaşları 18-55 arasında değişen Türkiye'deki beş farklı üniversiteden 152 üniversite öğrencisi katılmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu; Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (Diener vd., 2010; Telef, 2013); Bilişsel Esneklik Envanteri (Dennis ve Vander Wal, 2010; Gülüm ve Dağ; 2012); Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği (Garnefski, Kraaij ve Spinhoven, 2001; Onat ve Otrar, 2010) ile toplanmıştır. Elde edilen veriler analiz edildiğinde BE'nin PİO ile ($r= 0.519$; $p<.001$) ve pozitif yeniden gözden geçirme (PYGG) alt boyutu ($r = 0.555$; $p< .001$) ile pozitif yönde anlamlı ilişkilere sahip olduğu, bununla birlikte Pİ ile PYGG arasında da pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu ($r=0.495$; $p<.001$) görülmektedir. Doğrudan etkiler incelendiğinde, BE'nin PİO'yi ($\beta=0.35$) ve PYGG'yi ($\beta=0.55$); PYGG'nin de PİO'yi yordadığı anlaşılmaktadır ($\beta=0.30$). Dolaylı etki incelendiğinde de PYGG'nin BE ile PİO arasında kısmi aracı olduğu görülmektedir ($\beta=.14$). Buna göre bilişsel esneklik üniversite öğrencilerinin bilişsel duygu düzenlemelerinin (PYGG) güçlenmesi yoluyla öğrencilerin psikolojik iyi oluşlarını artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Bilişsel esneklik, bilişsel duygu düzenleme, psikolojik iyi oluş*

Experiences of School Psychological Counselors in the Crisis and Crisis Intervention Process and Their Needs for Psychological First Aid Training

Arş. Gör. Dr. İrem Şahin Yoluk, Çukurova Üniversitesi; Prof. Dr. Meral Atıcı, Çukurova Üniversitesi

Crises can be defined as unexpected events and situations that individuals may encounter in different ways almost every day in daily life. As a member of a helping professional group, school psychological counselors should be equipped to intervene not only in crisis situations within the school system but also in all crisis situations that have both social and individual effects (Mete-Otlu, 2011). One of the focal points of the service provided by psychological counselors is to facilitate their clients to cope with the difficulties they encounter while transitioning from one life stage to another and to empower clients to cope with the crises they may encounter while these transitions continue (Brown & Lent, 2008). Based on this, the aim of the research is to reveal the perceptions of the professional staff employed as school psychological counselors within the Ministry of National Education regarding their experiences in the crisis and crisis intervention process and what kind of knowledge and skills they need regarding psychological first aid. For this purpose, document analysis, one of the qualitative research methods, was used. 29 psychological counselors (18 women, 11 men) were reached with the document analysis form consisting of semi-structured open-ended questions developed by the researchers and delivered to the participants online. 8 of the psychological counselors participating in the research work in primary school (27.6%), 9 in secondary school (31.03%), 9 in high school (31.03%), and 3 in the Guidance and Research Center (10.34%). In addition, 8 of the psychological counselors participating in the study have been working for 5 years or less (27.6%), 10 of them have been working for 6-10 years (34.5%), 5 of them have been working for 11-15 years (17.24%) and 6 of them have been working for 16 years or more (% 20.66) professional experience. While 16 (53.3%) of the participants stated that they had not received psychological first aid training, the remaining 13 (42.7%) stated that they had received psychological first aid training. The data was analyzed with content analysis, one of the qualitative data analysis methods. The findings obtained as a result of the analysis of the data collected from school psychological counselors were collected under 5 themes. These themes; These themes; These are (1) crisis interventions, (2) difficulties experienced, (3) coping methods, (4) needed knowledge and skills, and (5) training needs. The findings will be discussed and interpreted in the light of the literature.

Keywords: *school counseling, crisis and crisis intervention, document analysis*

Okul Psikolojik Danışmanlarının Kriz Ve Krize Müdahale Sürecindeki Deneyimleri Ve Psikolojik Ilk Yardım Eğitimine Yönelik İhtiyaçları

Krizler, günlük hayatta bireylerin hemen her gün farklı biçimlerde karşılaşılaşılabileceği beklenmedik olay ve durumlar olarak ifade edilebilir. Bir yardım mesleği grubu üyesi olarak okul psikolojik danışmanları yalnızca okul sistemi içerisindeki kriz durumlarına değil hem toplumsal hem de bireysel etkileri olan tüm kriz durumlarına müdahale etmek konusunda donanımlı olmalılardır (Mete-Otlu, 2011). Çünkü psikolojik danışmanların sunduğu hizmetin odak noktalarından biri danışanlarının bir yaşam aşamasından diğerine geçerken karşılaştığı güçlüklerele baş etmelerini kolaylaştırmak ve danışanları bu geçişler devam ederken karşılaşabilecekleri krizlerle başetmek konusunda onları güçlendirmektir (Brown & Lent, 2008). Buradan hareketle araştırmanın amacı Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde okul psikolojik danışmanı olarak istihdam etmekte olan meslek elemanlarının kriz ve krize müdahale sürecindeki deneyimlerine yönelik algılarını ve psikolojik ilk yardım konusunda ne gibi bilgi ve becerilere ihtiyaçları olduğunu ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizinden yararlanılmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilerek çevrim içi yolla katılımcılara ulaştırılan yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulardan oluşan döküman analizi formu ile 29 psikolojik danışmana ulaşılmıştır (18 kadın, 11 erkek). Araştırmaya katılan psikolojik danışmanların 8'i ilkokul (%27.6), 9'u ortaokul (%31.03), 9'u lise (%31.03) ve 3'ü Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nde (%10.34) görev yapmaktadır. Ayrıca araştırmaya katılan psikolojik danışmanların 8'i 5 yıl ve altı (%27.6), 10'u 6-10 yıl (%34.5), 5'ü 11-15 yıl (%17.24) ve 6'sı 16 yıl ve üzeri (%20.66) mesleki deneyim süresine sahiptir. Katılımcıların 16'sı (%53.3) psikolojik ilk yardım eğitimi almadığını belirtirken kalan kısmı 13'ü (%42.7) psikolojik ilk yardım eğitimi aldığını belirtmiştir. Veriler nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi ile analiz edilmiştir. Okul psikolojik danışmanlarından toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular 5 tema altında toplanmıştır. Bu temalar; Bu temalar; (1) krize müdahaleler, (2) yaşanan güçlükler, (3) baş etme yöntemleri, (4) ihtiyaç duyulan bilgi ve beceriler, (5) eğitim ihtiyaçlarıdır. Elde edilen bulgular alan yazın ışığında tartışılarak yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: *okul psikolojik danışması, kriz ve krize müdahale, doküman analizi*

"6 February Earthquake", The Search for Meaning in Life as an Existential Defence Mechanism Against Traumatic Effects in the Trauma Process and Posttraumatic Growth

Uzm. Psk. Danışman Onur Jiyan ÖZİPEK, MEB

Major disasters are events that deeply affect societies in every aspect. In terms of their impact, disasters are also important social phenomena. In this respect, researchers working in the field of social sciences carry out studies on the effects of disasters and methods of coping with disasters. In post-disaster processes, particularly individuals who have suffered significant material and moral losses may experience situations such as questioning the meaning relations in their lives. According to Frankl, one of the founders of the existential therapy school, the individual's search for meaning often controls and utilises other spiritual motives in their endeavour to attain meaning. In other words, according to Frankl, many of the motives that motivate the individual are actually instrumental in realising the purpose of the "meaning" motive, which is the main motive. Existentialism's perspective on suffering in life also makes it different from other schools. Especially in disasters and similar major traumas, this situation can be understood more clearly. According to Viktor Frankl, to sustain life is to find meaning in the pain and suffering during life events. As a matter of fact, according to Viktor Frankl who developed practices in logotherapy, real helplessness is to suffer pain that does not make sense. This "feeling of meaninglessness" is one of the factors that negatively affect the mental health of disaster victims. In this respect, as Viktor Frankl expressed through his experience of Nazi concentration camps, embracing various spiritual beliefs can create strong spiritual resistance to cope with this feeling of meaninglessness. In this respect, there is a tendency in psychological literature today to leave out the concept of spirituality from the equation, even though it originates from the word psyche (soul). The soul is a concept that expresses our intuitive relationship with ourselves. In the process of trauma, this intuitive relationship with ourselves is severely damaged. During the earthquake process, many people experience serious psychological damage without any physical injury. In this post-traumatic injury process, individuals' basic expectations and priorities about life may undergo a major change.The radical changes in daily routines also have a significant effect on the mental states of individuals. According to Freud, individuals undergo a biopsychosocial transformation in cases of mourning. Since this transformation covers many dimensions, particularly in regulating their emotions, individuals are in a more uncontrolled state than before and may not be able to control their emotions, such as anger. In this respect, Freud defines defence mechanisms as natural reflexes to defend consciousness. Undoubtedly, sense will assume the role in question here. When we evaluate the concept of post-traumatic growth in terms of individuals who have gone through these trauma stages, we can think of it as the person's effort towards self-realisation after the traumatic event. Here, the concept of growth can be considered as the development of psychological functionality and the increase in the level of awareness about life. It has been observed that some people who have experienced traumatic experiences are better than before in terms of social skills and self-expression. In this respect, in order to carry the individual to the post-traumatic growth process, it is essential for him/her to find meaning in his/her existence and life endeavour. In this sense, if the psychosocial support and post-traumatic support activities carried out in the field are transformed into modular programs including existential therapy content and transferred to psychological counselors working in the field through trainings, the process of moving traumatized individuals to post-traumatic growth can be carried out more effectively. It is believed that being able to manage the process of searching for meaning in post-traumatic recovery and carrying this process to post-traumatic growth is of vital importance for trauma victims after great pain.

Keywords: *Trauma, Posttraumatic Growth, Existentialism, Meaning, Search for Meaning*

"6 Şubat Depremi" Sonrası Yaşanan Travma Sürecinde Travmatik Etkilere Karşı Varoluşsal Bir Savunma Mekanizması Olarak Yaşamda Anlam Arayışı ve Travma Sonrası Büyüme

Büyük felaketler toplumları her açıdan derinden etkileyen olaylardır. Oluşturdukları etki bakımından felaketler aynı zamanda önemli sosyal olgulardır. Bu açıdan sosyal bilimler alanında çalışan araştırmacılar afetlerin etkileri ve afetlerle başa çıkma yöntemleri vb. konularda çalışmalar yürütmektedir. Afet sonrası süreçlerde özellikle önemli maddi ve manevi kayıplarda bulunan bireylerde yaşamındaki anlam ilişkilerini sorgulama gibi durumlar yaşanabilir. Varoluşçu terapi ekolünün kurucularından Frankl'a göre bireyin anlam arayışı, diğer ruhsal güdüleri kendi anlama ulaşma çabasında çoğunlukla kontrol eder ve kullanır. Yani Frankl'a göre bireyi motive eden güdülerin pek çoğu, aslında ana güdü olan "anlam" güdüsünün amacını gerçekleştirmesine aracı olur. Varoluşçuluğun yaşamda çekilen acıya olan bakış açısı da onu diğer ekollerden farklı kılar. Özellikle afet ve benzeri büyük travmalarda bu durum daha net bir şekilde anlaşılabilir. Viktor Frankl'a göre yaşamı sürdürmek yaşam olayları esnasında başa gelen ve çekilen acıda bir anlam bulabilmektir. Nitekim logoterapi uygulamalarını geliştiren Viktor Frankl'a göre gerçek çaresizlik bir anlam ifade etmeyen acıyı çekmektir. Afetzedelerin ruh sağlıklarını olumsuz etkileyen etmenlerin başında da söz konusu bu "anlamsızlık hissi" gelmektedir. Bu açıdan Viktor Frankl'ın Nazi toplama kampları tecrübesinde de dile getirdiği üzere çeşitli manevi inançlara sarılmak bu anlamsızlık hissiyle başa çıkmak için ruhsal açıdan güçlü bir direnç oluşturabilir. Bu açıdan günümüzde psikoloji literatüründe kelime kökeni olarak psyche(ruh) kelimesinden türemesine rağmen ruhsallık kavramını denklem dışında tutmaya dönük bir eğilim vardır. Ruh kendimizle olan sezgisel ilişkimizi ifade eden bir kavramdır. Travma sürecinde kendimizle olan bu sezgisel ilişkimizde ciddi bir biçimde zedelenir. Deprem sürecinde birçok insan hiçbir fiziksel yaralanma olmaksızın ciddi bir ruhsal zedelenme yaşamaktadır. Travma sonrası oluşan bu zedelenme sürecinde bireylerin hayatla ilgili temel beklentileri ve öncelikleri büyük bir değişime uğrayabilir. Günlük rutinlerinin köklü değişikliklere uğraması da bireylerin ruhsal durumları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Freud'a göre yas durumlarında kişiler biyopsikososyal bir dönüşüm geçirirler. Bu dönüşüm birçok boyutu kapsadığından özellikle de duygularını düzenlemekte bireyler eskisine göre daha kontrolsüz bir durumda olup öfke vb. duygularını kontrol edemeyebilirler. Bu açıdan Freud'un savunma mekanizmalarını bilinci savunmak için oluşan doğal refleksler olarak tanımlar. Şüphesiz anlamda burada söz konusu rolü üstlenecektir. Travma sonrası büyüme kavramını söz konusu travma aşamalarını geçirmiş bireyler açısından değerlendirdiğimizde travmatik olay sonrasında kişinin kendini gerçekleştirmeye dönük çabası olarak düşünebiliriz. Burada büyüme kavramı psikolojik işlevselliğin gelişmesi ve hayata dair farkındalık seviyesinin artması olarak değerlendirilebilir. Travmatik deneyimler yaşayan bazı kişilerin sosyal beceriler ve kendini ifade etme anlamında eskisinden daha iyi durumda olduğu gözlemlenmiştir. Bu açıdan bireyi travma sonrası büyüme sürecine taşıyabilmek için varoluşunda ve yaşam çabasında bir anlam bulabilmesi elzemdir. Sahada yürütülen psikososyal destek ve travma sonrası destek çalışmaları bu anlamda varoluşsal terapi içeriklerinin de yer aldığı modüllü programlar haline getirilerek sahada görev alan psikolojik danışmanlara eğitimler yoluyla aktarılırsa travma yaşamış bireyleri travma sonrası büyümeye taşıma süreci daha efektif bir şekilde yürütülebilir. Travma sonrası iyileşmede anlam arayışı sürecini iyi yönetebilmenin ve bu süreci travma sonrası büyümeye taşıyabilmenin yaşanan büyük acı sonrası travma mağdurları açısından oldukça hayati önemde olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Travma, Travma Sonrası Büyüme, Varoluşçuluk, Anlam, Anlam Arayışı*

A Compilation Study on the End of Marriages, Divorce and Its Consequences

Psikolojik Danışman Şakir İPEK, Akılcı Yaşam Eğitim Danışmanlık ve Psikolojik Destek

Marriage is a type of formal union where a man and a woman legally come together to form a family unit. This union takes place within the framework of socially accepted norms and legal rules and brings with it many obligations and responsibilities for the parties. It is also a social institution based on values such as love, respect, understanding and solidarity. Divorce, a phenomenon as old as marriage, can be defined as a process in which a married couple legally terminates their marital union and officially separates. It has been defined in the literature that there are different types of divorce such as emotional divorce, legal divorce, economic divorce, parental divorce, social divorce and psychological divorce. The divorce process can take place by mutual agreement of the couple or in a contested manner by court decision. With divorce, the legal ties and responsibilities between the parties end. This process often involves legal procedures as well as emotional and financial difficulties. Everyone who comes together in marriage is affected by divorce. The divorce situation and process affects women, men, children and other people in society. Considering the effects of divorce on women, it is known to cause a number of challenges such as financial security, emotional difficulties and social adaptation. Divorce also has different effects on men. Emotional difficulties, economic changes and transformations in family structure are among the main difficulties that men face during the divorce process. The divorce process also affects men's and women's social support networks. In addition, responsibilities regarding the custody and care of children put pressure on both women and men. Divorce has significant emotional, psychological and social effects on children. While this process affects children's sense of balance and trust within the family, it can cause them to experience emotional trauma. In the case of divorce, children face the effects of disagreements between parents or changing family dynamics. In addition, the custody process and changing living conditions can also affect children's adaptation processes. Divorce also has various effects on society. Divorce causes changes in family structure and relationships. This change comes with the emotional and psychological effects of the marriage process, which men and women started with hope and effort, ending in divorce and the separation of children's parents. In other words, divorce is an issue that has a significant impact on the general dynamics of society in that it affects perceptions about the concepts of marriage and family, changes social norms, and shapes individuals' perspectives on relationships. Divorce also affects the economic situation of families and children. The aim of this study is to reveal the consequences of the divorce situation and process through a literature review. Thus, we will try to shed light on future research by providing general information to those who are interested in the subject and will do research.

Keywords: *marriage, divorce, family, woman, man, child, society*

Evliliklerin Sonu Boşanma ve Sonuçları Üzerine Bir Derleme Çalışması

Evlilik, genellikle bir erkek ve bir kadının yasal olarak bir araya gelerek aile birliği oluşturduğu resmi bir birliktelik türüdür. Bu birliktelik, toplumda kabul görmüş normlar ve yasal kurallar çerçevesinde gerçekleşir ve taraflar için birçok yükümlülük ve sorumlulukları da beraberinde getirir. Aynı zamanda sevgi, saygı, anlayış ve dayanışma gibi değerleri temelinde bulunduran sosyal bir kurumdur. Evlilik kadar eski bir olgu olan boşanma, evli bir çiftin yasal olarak evlilik birlikteliğini sonlandırdığı ve resmi olarak ayrıldığı bir süreç olarak tanımlanabilir. Boşanmanın, duygusal boşanma, hukuki boşanma, ekonomik boşanma, ebeveyn boşanması, sosyal boşanma ve psikolojik boşanma gibi farklı türlerinin olduğu alanyazında tanımlanmıştır. Boşanma süreci, çiftin karşılıklı olarak anlaşmaya varması veya mahkeme kararı ile çekişmeli bir şekilde gerçekleşebilir. Boşanmayla birlikte taraflar arasındaki yasal bağlar ve sorumluluklarda sonlanır. Bu süreç genellikle hukuki prosedürlerin yanı sıra duygusal ve maddi zorlukları da içerir. Evlilik ile bir araya gelen herkes boşanmadan etkilenir. Boşanma durumu ve süreci kadın, erkek, çocuk ve toplumdaki diğer kişiler etkilemektedir. Boşanmanın kadınlar üzerindeki etkileri göz önüne alındığında, finansal güvenlik, duygusal zorluklar ve sosyal adaptasyon gibi bir dizi zorluğa neden olduğu bilinmektedir. Boşanma, erkekler üzerinde de farklı etkiler yaratmaktadır. Duygusal zorluklar, ekonomik değişiklikler ve aile yapısındaki dönüşümler, erkeklerin de boşanma sürecinde karşılaştığı başlıca zorluklardandır. Boşanma süreci erkeklerin ve kadınların sosyal destek ağlarını da etkilemektedir. Ayrıca çocukların velayeti ve bakımı konusundaki sorumluluklar da hem kadın hem de erkeklerin üzerinde baskı oluşturmaktadır. Boşanma, çocuklar üzerinde duygusal, psikolojik ve sosyal açıdan önemli etkilere sahiptir. Bu süreç, çocukların aile içi denge ve güven duygusunu etkilerken, duygusal travmalar yaşamalarına neden olabilmektedir. Boşanma durumunda, çocuklar ebeveynler arasındaki anlaşmazlıkların veya değişen aile dinamiklerinin etkileriyle karşı karşıya kalmaktadır. Ayrıca velayet süreci ve değişen yaşam koşulları çocukların uyum süreçlerini de etkileyebilmektedir. Boşanma, toplum üzerinde de çeşitli etkilere sahiptir. Boşanma, aile yapısının ve ilişkilerin değişmesine neden olmaktadır. Bu değişim, kadın ve erkeğin umut ve emek vererek başladıkları evlilik süreçlerinin boşanma ile son bulması ve çocukların ebeveynlerinin ayrılmasının duygusal ve psikolojik etkileriyle birlikte gelir. Diğer bir deyişle boşanma, evlilik ve aile kavramlarına ilişkin algıları etkilemesi, toplumsal normları değiştirmesi ve bireylerin ilişkilere bakış açısını şekillendirmesi yönleriyle toplumun genel dinamikleri üzerinde önemli bir etkiye sahip bir konudur. Boşanma, ailelerin ve çocukların ekonomik durumunu da etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı boşanma durumu ve sürecinin sonuçlarını alanyazın derlemesi ile ortaya koymaktır. Böylece konuya ilgi duyan ve araştırma yapacaklara genel bir bilgi sunarak ileride yapılacak araştırmalara ışık tutmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *evlilik, boşanma, aile, kadın, erkek, çocuk, toplum*

Investigation of various variables of personal dispositions and professional adaptability of psychological counsellor candidates

Doç. Dr. O. Nejat AKFIRAT, KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ; Doç. Dr. Yıldız ÖZTAN ULUSOY, KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

It is known that there are many variables affecting career choices. However, in our country, there are some difficulties in forming career preferences of individuals. One of these difficulties is that the scores of students are very effective when choosing university programmes. Some of the students who are placed in the programmes make a choice because their scores are sufficient for the relevant programme. On the other hand, having information about the content of the programme and employment conditions can also be effective in programme preference. The Council for Accreditation of Counselling and Related Educational Institutions (CACREP), which sets standards for how education in the field of psychological counselling should be provided, considers characteristics other than academic characteristics as personality dispositions related to the profession (MIKE). MIKE is defined as "the core values, attitudes, behaviours and beliefs necessary to be an effective and competent professional". Career adaptability is defined as the ability of adults to cope with changing work and working environment conditions and to anticipate the effects of environmental factors. In this study, the personal tendencies and career adaptability of students studying in a Guidance and Psychological Counselling undergraduate programme of a Faculty of Education in the Marmara region were examined. In this descriptive survey research, the personal dispositions and career adaptations of RPD undergraduate programme students (psychological counsellor candidates) at different grade levels were examined in terms of gender, grade level, reason for choosing the programme, knowledge about the course content of the programme and knowledge about the employment conditions of programme graduates. 212 RPD undergraduate programme students participated in the study. The data were collected by means of demographic information form, Personal Disposition Assessment Scale for Profession (PDIPS), and Career Adaptability Scales. As a result of the analyses, significant differences were found in terms of the variables of personal dispositions towards the profession and career adaptability in terms of gender, consciously choosing the programme or choosing the programme because of having enough points, having information about the course contents of the programme and having information about the employment conditions of the programme. The findings were discussed in line with the literature.

Keywords: *psychological counsellor candidate, professional and personal disposition, career match*

Psikolojik Danışman adaylarının mesleğe ilişkin kişisel eğilimleri ve kariyer uyumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi

Kariyer tercihlerini etkileyen birçok değişken olduğu bilinmektedir. Ancak ülkemizde bireylerin kariyer tercihlerini oluştururken bazı zorluklar da yaşanmaktadır. Bu zorluklardan biri de, üniversite programlarını seçerken öğrencilerin aldıkları puanlar in oldukça etkili olmasıdır. Programlara yerleşen öğrencilerin bir kısmı puanları ilgili programa yettiği için tercih yapmaktadır. Öte yandan programın içeriği, istihdam koşulları gibi konularda bilgi sahibi olmak da program tercihinde etkili olabilmektedir. Psikolojik danışma alanında eğitimin nasıl verilmesi gerektiğine ilişkin standartları belirleyen Psikolojik Danışma ve İlgili Eğitim Kurumlarının Akreditasyonu Kurulu (CACREP), akademik özelliklerin dışındaki özellikleri mesleğe ilişkin kişilik eğilimi (MİKE) olarak ele almaktadır. MİKE, "etkili ve yeterli bir profesyonel olmak için gerekli olan ana değerler, tutumlar, davranışlar ve inanışlar" olarak tanımlanmaktadır. Kariyer uyumu, yetişkinlerin değişen iş ve çalışma ortamı koşullarıyla baş edebilmesi ve çevresel etkenlerin etkilerini önceden tahmin edebilmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırmada Marmara bölgesindeki bir Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programında öğrenim gören öğrencilerin mesleğe ilişkin kişisel eğilimleri ve kariyer uyumları incelenmiştir. Betimsel tarama yöntemi ile gerçekleştirilen bu araştırmada farklı sınıf düzeylerindeki RPD lisans programı öğrencilerinin (psikolojik danışman adaylarının) mesleğe ilişkin kişisel eğilimleri ve kariyer uyumları cinsiyet, sınıf düzeyi, programı tercih nedeni, programın ders içeriği hakkında bilgileri ve program mezunlarının istihdam koşulları hakkındaki bilgi düzeyleri açısından incelenmiştir. Araştırmaya 212 RPD lisans programı öğrencisi katılmıştır. Veriler, demografik bilgi formu, Mesleğe İlişkin Kişisel Eğilimi Değerlendirme Ölçeği (MİKEDÖ), ve Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçekleri aracılığı ile toplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda mesleğe ilişkin kişisel eğilimleri ve kariyer uyumlarının cinsiyetlerine, programı bilinçli olarak seçip seçme veya puanı yettiği için programı tercih etme, programın ders içerikleri hakkında bilgi sahibi olma ve programın istihdam koşulları hakkında bilgi sahibi olma değişkenleri açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bulgular alanyazın doğrultusunda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik danışman adayları, Mesleki ve kişisel eğilim, kariyer uyumu*

Examining the Feelings of Inadequacy and Effective Psychological Counseling Qualifications of Psychological Counselors and Psychological Counselor Candidates

Lisansüstü Öğrencisi Esra Gözelceoğlu, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi; Doç. Dr. Yunus Altundağ, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Purpose: According to Alfred Adler, every individual is born with a feeling of inferiority, and all his efforts throughout his life are to overcome this feeling. Although the feeling of inferiority provides motivation to the individual in the face of life responsibilities, it can reduce the individual's motivation, discouragement and cause unhappiness when the individual faces difficulties in his life and thinks that he cannot cope with these difficulties. For the psychological counseling service offered by psychological counselors to be effective, psychological counselors must be in good psychological health, have psychological counseling knowledge, skills and techniques, and appropriate personality traits. This study aimed to examine the relationship between psychological counselors' and psychological counselor candidates' feelings of inferiority and their effective psychological counseling qualities. The main hypothesis of the study is the question "Is there a significant relationship between psychological counselors' and psychological counselor candidates' feelings of inferiority and their effective psychological counseling qualities?" In addition, it was examined whether there was a difference in terms of effective psychological counseling qualities and sense of inferiority scale scores according to demographic variables such as gender, age, graduation status, working status and working time.

Method: The study is a quantitative-based descriptive survey research. A total of 191 participants, including 142 psychological counselors (74.3%) and 49 psychological counselor candidates (25.7%), participated in the study. 133 (69.6%) of the participants were women and 58 (30.4%) were men. The average age is 25.53. Personal Information Form, Inferiority Feeling Scale (IFS) and Effective Counselor Characteristics Assessment Scale (ECCAS) were used as data collection tools.

Procedure: After obtaining the necessary permissions, the data was collected electronically. In the analysis of the data, first of all, each of the scale items was converted into a z-standard score and an extreme value analysis was performed, and the person's data was excluded from the study because it fell within the range of -/+3.29. The process continued on the data set with a total of 191 participants. After checking the assumptions of parametric techniques, t-test, ANOVA, Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Simple Linear Regression Analysis were used.

Findings and Discussion: According to the t-test results, while there was a significant difference in favor of women in terms of IFS scores, there was no significant difference in terms of ECCAS scores according to gender. There was a significant difference between graduates and PDR senior students in terms of IFS scores and ECCAS scores in favor of PDR graduates. According to the ANOVA results conducted between multi-category variables such as the participants' working status and working time, there is a significant difference in terms of these two variables according to their IFS scores; It was observed that there was no significant difference between the subcategories in both variables in terms of ECCAS scores. According to the data obtained from all participants, a negative significant correlation of .327 was found between the IFS total scores and the ECCAS total scores, according to the Pearson Product Moment Correlation Coefficient Analysis. The findings obtained within the scope of the study were discussed within the scope of the relevant literature.

Keywords: *inferiority feeling, psychological counseling, counselor characteristics, counselor education*

Psikolojik Danışman ve Psikolojik Danışman Adaylarının Yetersizlik Duyguları ve Etkili Psikolojik Danışmanlık Niteliklerinin İncelenmesi

Amaç: Alfred Adler'e göre her birey yetersizlik duygusu ile doğar ve yaşamı boyunca tüm çabası bu duygunun üstesinden gelmek yönündedir. Yetersizlik duygusu bireye yaşam sorumlulukları karşısında motivasyon sağlamakla birlikte bireyin yaşamında güçlüklerle karşı karşıya kalması ve bu güçlüklerle baş edemeyeceğini düşünmesi ile bireyin motivasyonunu düşürebilmekte, cesaretini kırabilmekte ve mutsuzluğa neden olabilmektedir. Psikolojik danışmanlar tarafından sunulan psikolojik danışmanlık hizmetinin etkili olabilmesi, psikolojik danışmanların psikolojik sağlığının iyi olmasını, psikolojik danışma bilgi, beceri ve teknik bilgilerine sahip olmasını ve uygun kişilik özelliklerini gerektirmektedir. Bu çalışmayla psikolojik danışmanların ve psikolojik danışman adaylarının yetersizlik duyguları ile etkili psikolojik danışmanlık nitelikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın temel hipotezi ''Psikolojik danışmanların ve psikolojik danışman adaylarının yetersizlik duyguları ile etkili psikolojik danışmanlık nitelikleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?'' sorusudur. Ayrıca cinsiyet, yaş, mezuniyet durumu, çalışma durumu ve çalışma süresi gibi demografik değişkenlere göre etkili psikolojik danışmanlık nitelikleri ve yetersizlik duygusu ölçek puanları açısından bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Yöntem: Çalışma nicel temelli betimsel bir tarama araştırmadır. Çalışmaya 142 psikolojik danışman (%74,3) ve 49 psikolojik danışman adayı (%25,7) olmak üzere toplam 191 katılımcı katılmıştır. Katılımcıların 133'ü (%69,6) kadın, 58'i (%30,4) erkektir. Yaş ortalaması ise 25,53'tür. Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Yetersizlik Duygusu Ölçeği (YDÖ) ve Etkili Psikolojik Danışmanlık Niteliklerini Değerlendirme Ölçeği (EPDNDÖ) kullanılmıştır.

İşlem: Gerekli izinler alındıktan sonra veriler elektronik ortamda toplanmıştır. Verilerin analizinde öncelikle ölçek maddelerinin her biri z-standart puana dönüştürülerek uç değer analizi yapılmış ve kişinin verisi -/+3,29 aralığında kaldığı için çalışma dışında bırakılmıştır. Toplam 191 katılımcı ile veri seti üzerinden işleme devam edilmiştir. Parametrik tekniklerin varsayımlarının kontrolü sonrasında parametrik tekniklerden t-testi, ANOVA, Pearson Momentler Çarpım korelasyon Katsayısı ve Basit Doğrusal Regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular ve Tartışma: Yapılan t-testi sonuçlarına göre YDÖ puanları açısından erkekler lehine anlamlı bir fark varken, EPDNDÖ puanları açısından cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Mezun ve PDR son sınıf öğrencileri arasında ise YDÖ puanları ve EPDNDÖ puanları açısından PDR mezunları lehine anlamlı farklılık görülmüştür. Katılımcıların çalışma durumu ve çalışma süresi gibi çok kategorili değişkenler arasında yapılan ANOVA sonuçlarına göre de bu iki değişken açısından da YDÖ puanlarına göre anlamlı bir fark varken; EPDNDÖ puanları açısından her iki değişken için de alt kategoriler arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı görülmüştür. Katılımcıların tamamından elde edilen verilere göre YDÖ toplam puanları ile EPDNDÖ toplam puanları arasındaki yapılan Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı Analizine göre negatif yönlü ,327 düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Çalışma kapsamında elde edilen bulgular ilgili literatür kapsamında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *yetersizlik duygusu, psikolojik danışmanlık, psikolojik danışman nitelikleri, psikolojik danışman eğitimi*

The Effect of Career Planning Course on Career Decision Making and Adaptability

Doç. Dr. Yıldız Öztan Ulusoy, Kocaeli Üniversitesi; Doç. Dr. Osman Nejat Akfırat, Kocaeli Üniversitesi

Career decisions are very important for individuals' lives. Many variables play a role in individuals' career decisions. In our country, it is known that some socio-economic factors among the external factors affecting the career decision and processes such as personal characteristics and decision-making competence among the internal factors are effective. "Career Planning" course has been introduced as a compulsory course for first year students of all universities in Turkey in order to contribute to the employment process of young people receiving university education in areas appropriate to their education and skills and to increase their awareness about business life. The main purpose of the Career Planning Course is to provide students with information about different sectors, to recognize themselves and their skills, as well as the tools they can use for their development, and to direct them to the areas where they will be most productive and happy. Career adaptation is defined as being prepared for future professional tasks and being ready to overcome unforeseen changes. This quasi-experimental study was conducted to examine whether there is a difference in career adaptability and career decision competencies of individuals as a result of the career planning course taken for a semester. Career Planning course was conducted with first-year students of the counseling and guidance counseling undergraduate program in the spring semester of the 2021-2022 academic year. At the beginning of the academic year, a pre-application was conducted to determine students' Career Adaptability and Career decision-making competencies, and a post-application was conducted at the end of the semester using the same measurement tools. The Career Planning course was taught using active learning methods to encourage students' active participation. Case studies and small group discussions were used in the course. Research data were obtained from 54 participants, 40 female and 14 male. These students actively participated in the studies conducted for 14 weeks. As a result of the analysis, significant differences were found between the pre- and post-application scores of the students. The findings were discussed in line with the literature.

Keywords: *Career adaptability, career decision competence, career planning*

Kariyer Planlama Dersinin Kariyer Karar Verme ve Uyum Yeteneklerine Etkisi

Kariyer kararı bireylerin yaşamları için çok önemlidir. Bireylerin kariyer kararlarında birçok değişken rol oynamaktadır. Ülkemizde kariyer kararını etkileyen dışsal etkenlerin içinde kimi sosyo ekonomik faktörler içsel etkenlerin arasında ise kişisel özellikler, karar verme yetkinliği gibi süreçlerin etkili olduğu bilinmektedir. Üniversite eğitimi alan gençlere eğitim ve yeteneklerine uygun alanlarda istihdam edilme süreçlerine katkı sağlamak ve iş yaşamı hakkında farkındalıklarını arttırma amaçlı "Kariyer Planlama" dersi Türkiye'deki tüm üniversitelerin birinci sınıf öğrencilerine zorunlu ders olarak konulmuştur. Kariyer Planlama Dersinin temel amacı, öğrencilerin farklı sektörler hakkında bilgi sahibi olmalarını, kendilerinin ve becerilerinin yanında gelişimleri için kullanabilecekleri araçları tanımalarını sağlayarak, onları en verimli ve mutlu olacakları alanlara yönlendirmektir. Geleceğe yönelik mesleki görevlerine hazırlanıp öngörülemeyen değişikliklerin üstesinden gelmeye hazır olma kariyer uyumu olarak ifade edilmektedir. Yarı deneysel modelde gerçekleştirilen bu çalışmada bireylerin kariyer uyumlarının ve kariyer karar yetkinliklerinin bir dönem süresince alınan Kariyer planlama dersi sonucunda bir farklılaşma olup olmadığının incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. PDR lisans programı birinci sınıf öğrencileriyle 2021-2022 öğretim yılı bahar döneminde Kariyer Planlama dersi yürütülmüştür. Öğretim yılının başında öğrencilerin Kariyer Uyum yetenekleri ve Kariyer karar verme yetkinliklerinin belirlenmesi için ön uygulama, dönemin sonunda da aynı ölçme araçları kullanılarak son uygulama gerçekleştirilmiştir. Kariyer Planlama dersi, öğrencilerin etkin katılımlarını teşvik etmek için aktif öğrenme yöntemleri kullanılarak işlenmiştir. Derste örnek olay, küçük grup tartışmaları teknikleri uygulanmıştır. Araştırma verileri 40 kadın 14 erkek toplam 54 katılımcıdan elde edilmiştir. Bu öğrenciler 14 hafta süresince yapılan çalışmalara aktif katılan öğrencilerdir. Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin ön ve son uygulama puanları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Elde edilen bulgular alanyazın doğrultusunda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kariyer uyumu, kariyer karar yetkinliği, kariyer planlama*

Parenting the Autism Spectrum: Targets for Potential Psychological Interventions

Dr. Öğr. Üyesi Esra Zıvralı Yarar, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

Autism Spectrum Disorder (ASD)/autism is a life-long neurodevelopmental condition. Parents as primary caregivers of individuals with autism have an important role in their children's lives. However, parents of individuals with autism represent a psychologically vulnerable population since their journey is likely to be long and overwhelming. Moreover, as autism is a highly heritable condition, difficulties associated with the broad autism phenotype (BAP: under diagnostic autistic-like traits) may have a negative effect on parents' psychological functioning and flexibility. In this group, the access to psychological intervention programs may not be possible or meet their needs due to multiple reasons. Around the world including Turkey an awareness of the need for studies on psychological intervention programs for parents of individuals with autism is on the increase. Because of the limited time and financial resources as well as BAP-related difficulties of the parents, these intervention programs should be designed carefully with specific targets. This study aims to determine the specific needs of parents of individuals with autism for psychological intervention programs. Semi-structured interviews were completed with eight parents (aged 31-64 years, M=49) of individuals with autism. Each interview lasted 30-45 minutes and data gathered was analyzed using thematic analysis. Results revealed five themes associated with psychological needs of the parents: Relationship with partners, living in line with values, communication skills, parenting skills and anxiety/depression. Findings also indicate both shared and nonshared sub-themes representing specific psychological intervention targets for the parents. Identified themes can be useful for designing and building content of psychological interventions for parents of individuals with autism including their shared and specific needs. Findings were interpreted along with the relevant literature and discussed with suggestions for future research and practices.

Keywords: *autism, parenting, psychological intervention*

Otizm Spektrum Ebeveynliği: Potansiyel Psikolojik Müdahale Alanları

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB)/otizm yaşam boyu süren nörogelişimsel bir bozukluktur. Birincil bakımverenler olarak ebeveynler otizmli bireylerin yaşamlarında önemli bir role sahiptir. Bununla beraber, otizmli bireylerin ebeveynleri bu uzun ve yorucu süreçte psikolojik açıdan kırılgan bir populasyonu temsil etmektedir. Ayrıca, otizmin kalıtsal temelinin oldukça yüksek olmasının beraberinde getirdiği genişletilmiş otizm fenotipi (GOF: otizm benzeri tanı altı özellikler) ebeveynlerin psikolojik işlevselliğini ve esnekliğini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Psikolojik müdahale programlarına erişim söz konusu grup için çoğunlukla çeşitli sebeplerden dolayı mümkün olmamakta ya da gereksinimlerini karşılamamaktadır. Dünyada ve yakın zamanda ülkemizde otizmli bireylerin aileleri için psikolojik müdahale çalışmalarına duyulan ihtiyaca yönelik farkındalık artmaktadır. Kısıtlı zaman, maddi yetersizlikler ve GOF kaynaklı birtakım engeller sebebiyle bu programların başarıya ulaşması için hedefe yönelik olarak titizlikle tasarlanması önem arz etmektedir. Bu çalışma, böylesi müdahale programları için hedef gereksinim alanlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında sekiz ebeveynle (31-64 yaş arası, Ort.=49) psikolojik destek alanlarını tespit etmeye yönelik yarı-yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin her biri yaklaşık 30-45 dakika sürmüş ve elde edilen veriler tematik analiz yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sonucunda ebeveynlerin psikolojik ihtiyaç alanlarına yönelik beş farklı tema ortaya çıkmıştır: Yakın partnerle ilişkiler, değerlere uygun yaşam, iletişim becerileri, ebeveynlik becerileri ve kaygı/depresyon. Çalışma ile elde edilen ve ebeveynler için potansiyel psikolojik müdahale alanlarını temsil eden söz konusu alanlar içerisinde ortak ve ortak olmayan alt temalara işaret eden bulgular dikkat çekmektedir. Sonuçlar, otizmli bireylerin ailelerinin hedef grup olduğu psikolojik müdahale programlarının tasarlanmasında ortak ve bireysel ihtiyaçları karşılayan içeriklerin hazırlanması için yol gösterici olarak değerlendirilebilir. Bulgular mevcut literatür ışığında yorumlanmış ve gelecek araştırma ile uygulamalar için öneriler eşliğinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *otizm, ebeveynlik, psikolojik müdahale*

Investigation of Psychological Counselling and Guidance Undergraduate Students' Academic Initiatives According to Various Motivation Theories: The Case of 18th National Psychological Counselling and Guidance Students Congress

Psikolojik Danışman Alperen Arslan, TED Üniversitesi; Psikolojik Danışman Alara Günaydın, Başkent Üniversitesi

Motivation has an important place in all areas of life by being defined as an inspiration that leads a person to an action. It is also effective in the process of individuals acting and making efforts to achieve predetermined goals. In addition to the fact that our success and achievements depend on motivation, it has become a central structure in both educational and psychological research and plays an important role in various theories of human development and learning.

Motivation theories are divided into two types: scope and process theories. While Maslow's Hierarchy of Needs Theory, Alderfer's Existence-Relationship-Building-Development Needs Theory, Herzberg's Dual Factor Theory, McClelland's Achievement Needs Theory are within the scope theories; Vroom's Expectancy Theory, Porter and Lawyer's Improved Expectancy Theory, Adams' Equity Theory, Locke's Goal Theory are within the process theories. While process theories emphasise how the individual is motivated, scope theories emphasise what the individual is motivated by. Scope theories are known as "need theories" as they believe that needs motivate individuals. The main focus of process theories is on the types of motivation that motivate individuals. Motivation types are also divided into two as intrinsic and extrinsic motivation.

In this study, it was aimed to investigate which types of motivation theories were effective in the open-ended answers given by the PDR undergraduate students participating in the 18th National PDR Students Congress to the questionnaire form prepared by the researchers and to see whether the participants' intrinsic motivation or extrinsic motivation was more prominent in the congress process.

In this direction, motivation theories in the literature were researched and a questionnaire form with questions that may be related to these theories was prepared by the researchers. Afterwards, this questionnaire form was sent via e-mail to the PDR undergraduate students who participated in the 18th National PDR Students Congress. The open-ended answers were analysed to see which theories the answers were related to and which motivation types they were related to.

When we looked at the question "In which subjects did you aim to gain while attending the congress?", it was seen that the answers of the participants participated in the congress for the purposes of socialising, meeting with the professors in the field and creating a communication network. These answers seem to overlap with the second need in Alderfer's Existence-Relationship-Development Needs Theory, which is the need to be together and to be in a social relationship. In addition, it was also observed that the participants gave answers in the same direction for the achievement and close relationship needs in McClelland's Achievement Need Theory, especially in response to the question "What did participating in the congress bring you?"

As a result, it was seen that the scope theories were more effective in the participation of the PDR undergraduate students participating in the 18th National PDR Students Congress and their extrinsic motivations were more prominent.

Keywords: *motivation, scope theories, process theories, congress, undergraduate students*

PDR Lisans Öğrencilerinin Akademik Girişimlerinin Çeşitli Motivasyon Kuramlarına Göre İncelenmesi: 18. Ulusal PDR Öğrencileri Kongresi Örneği

Motivasyon, bir kişiyi bir eyleme geçiren bir ilham olarak tanımlanmasıyla hayatın her alanında önemli bir yere sahiptir. Ayrıca bireylerin önceden belirlenen hedeflere ulaşmak için hareket etme ve çaba gösterme sürecinde de etkilidir. Başarı ve kazanımlarımızın motivasyona bağlı olmasının yanı sıra hem eğitim hem de psikoloji araştırmalarında merkezi bir yapı haline gelmiştir ve insan gelişimi, öğrenme ile ilgili çeşitli teorilerde önemli bir rol oynamaktadır.

Motivasyon kuramları; kapsam ve süreç kuramları olmak üzere iki türe ayrılmaktadır. Maslow'un Gereksinimler Hiyerarşisi Kuramı, Alderfer'in Varoluş-İlişki Kurma-Gelişme Gereksinimleri Kuramı, Herzberg'in Çift Etmen Kuramı, McClelland'ın Başarı Gereksinimleri Kuramı kapsam kuramları içinde yer alırken; Vroom'un Beklenti Kuramı, Porter ve Lawyer'in Geliştirilmiş Beklenti Kuramı, Adams'ın Eşitlik Kuramı, Locke'un Amaç Kuramı süreç kuramları içinde yer almaktadır. Süreç kuramları bireyin nasıl motive edildiğini vurgularken, kapsam kuramları daha çok kişinin ne tarafından motive edildiğini vurgular. Kapsam kuramları, ihtiyaçların bireyleri harekete geçirdiğine inanarak "ihtiyaç kuramları" olarak bilinir. Süreç kuramlarının ana odak noktası, bireyleri motive eden motivasyon türleridir. Motivasyon türleri de içsel ve dışsal motivasyon olarak ikiye ayrılmaktadır.

Bu çalışmada 18. Ulusal PDR Öğrencileri Kongresi'ne katılan PDR lisans öğrencilerinin araştırmacılar tarafından hazırlanan ve anket formuna verdikleri açık uçlu cevaplarda hangi tür motivasyon kuramlarının etkili olduğunun araştırılması ve katılımcıların kongre sürecindeki içsel motivasyonlarının mı yoksa dışsal motivasyonlarının mı daha ön planda olduğuna bakılması amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda literatürde bulunan motivasyon kuramları araştırılmış ve bu kuramlar ile ilişkili olabilecek soruların bulunduğu bir anket formu araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Sonrasında bu anket formu, 18. Ulusal PDR Öğrencileri Kongresi'ne katılım gösteren PDR lisans öğrencilerine mail üzerinden iletilmiştir. Verilen açık uçlu cevaplar incelenerek, cevapların hangi kuramlar ile ne doğrultuda ilişkili olduğuna ve hangi motivasyon türleri ile bağlantılı olduğuna bakılmıştır.

''Kongreye katılırken hangi konularda kazanımlar elde etmeyi amaçladınız?'' sorusuna baktığımızda katılımcılarının cevaplarının kongreye katılarak sosyalleşme, alandaki hocalar ile tanışma ve iletişim ağı oluşturma amaçlarıyla katıldığı görülmüştür. Bu cevaplar Alderfer'in Varolma-İlişki Kurma-Gelişme İhtiyaçları Teorisi'ndeki ikinci ihtiyaç olan bir arada bulunma ve sosyal ilişki içinde olma ihtiyacı ile örtüştüğü görülmektedir. Ayrıca McClelland'ın Başarı Gereksinimi Kuramı'nda bulunan başarı ve yakın ilişki gereksinimleri için de katılımcıların özellikle ''Kongreye katılmak size neler kazandırdı?'' sorusuna cevap olarak yine aynı doğrultuda cevaplar verdikleri görülmüştür.

Sonuç olarak kapsam kuramlarının 18. Ulusal PDR Öğrencileri Kongresi'ne katılan PDR lisans öğrencilerinin kongreye katılımlarında daha etkili olduğu ve dışsal motivasyonlarının daha fazla ön plana çıktığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *motivasyon, kapsam kuramları, süreç kuramları, kongre, lisans öğrencileri*

Increasing Psychological Resilience in Schools with an Organizational Learning Approach

Dr. Öğr. Üyesi Fevziye Dolunay Cuğ, Kocaeli Üniversitesi; Arş. Gör. Saffet Arslan, Kocaeli Üniversitesi

Psychological resilience, which is an important indicator of psychological readiness to cope with the difficulties created by the stress and anxiety environment after a disaster, is defined as the power to recover after difficult life events and is developed through the learning process. Building and supporting psychological resilience in societies at high risk of disasters is increasingly important in terms of disaster risk reduction efforts. In this study, the needs of school administrators, teachers and students in basic education institutions to improve their resilience against earthquakes were revealed and a holistic and comprehensive educational application was developed within the framework of these needs. Unlike existing disaster trainings/seminars, the fact that this training program is multidimensional in terms of content, application-based, takes into account learner needs, is inclusive with an innovative approach and includes the psychological dimension of the subject increases its originality. In this context, this study aims to increase the psychological resilience levels of school staff by increasing their psychological readiness before a possible disaster. The Brief Psychological Resilience Scale was used to determine psychological resilience at the adult level. According to the dependent sample T test analysis results, the psychological resilience post-test average of the experimental group was found to be significantly higher than the pre-test average. According to the results obtained from the survey applied to school administrators and teachers, the areas where the staff working in schools feel the most need for psychological resilience are; It is stated that it takes time for them to recover from the effects of negativities in their lives and that they have difficulty in overcoming stressful events. As a result, it is thought that the program applied to school personnel will increase their level of psychological resilience and they will be able to overcome the stressful situations they encounter more easily within the school. Within the scope of this study, it is thought that it will contribute to the quality of life in social/cultural terms by increasing the psychological resilience of administrators and teachers in schools where educational practices are carried out against earthquakes. An educational program was carried out to ensure a cultural transformation in which the fight against disasters became a way of life in the target audience of this study, and it is expected to contribute to the development of disaster awareness and culture of the society within its own means.

Keywords: *Resilience, Disaster Education, Organizational Learning*

Örgütsel Öğrenme Yaklaşımı ile Okullarda Afetlere Karşı Psikolojik Sağlamlığın Artırılması

Afet sonrasında oluşan stres ve kaygı ortamının yarattığı güçlüklerle başa çıkmak için psikolojik hazır oluşun önemli bir göstergesi olan psikolojik sağlamlılık, zorlu yaşam olayları sonrasında kendini toparlama gücü olarak tanımlanmakta ve öğrenme süreciyle geliştirilmektedir. Afet açısından yüksek riskli toplumlarda psikolojik dayanıklılığı oluşturmanın ve desteklemenin afet riskini azaltma çalışmaları açısından önemi gittikçe artmaktadır. Bu çalışmada, temel eğitim kurumlarında okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve öğrencilerin depreme karşı dirençliliklerinin geliştirilmesine yönelik ihtiyaçlarının ortaya çıkarılıp, bu ihtiyaçlar çerçevesinde bütüncül ve kapsamlı bir eğitim uygulamasını geliştirilmiştir. Bu eğitim programının var olan afet eğitimlerinden/seminerlerinden farklı olarak içerik açısından çok boyutlu olması, uygulama temelli olması, öğrenen ihtiyaçlarını dikkate alması, yenilikçi bir yaklaşımla kapsayıcı olması ve konunun psikolojik boyutunu da barındırması özgünlüğünü artırmaktadır. Bu kapsamda bu çalışmada, okul personelinin yaşanabilecek afet öncesinde psikolojik hazır bulunuşluklarını arttırarak psikolojik sağlamlık düzeylerini artırmak amaçlanmaktadır. Psikolojik dayanıklılığın yetişkin düzeyinde belirlenmesi için Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği ve kullanılmıştır. Bağımlı örneklem T testi analiz sonuçlarına göre deney grubunun psikolojik sağlamlık son-test ortalaması ön-test ortalamasından anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Okul yöneticileri ve öğretmenlere uygulanan anketten elde edilen sonuçlara göre, okullarda çalışan personelin psikolojik sağlamlık konusunda en çok ihtiyaç hissettikleri alanlar; hayatlarındaki olumsuzlukların etkisinden kurtulmalarının zaman alması ve stresli olayların üstesinden gelmekte güçlük çekmeleri olarak belirtilmiştir. Sonuç olarak, okul personeline uygulanan programın psikolojik sağlamlık seviyesini yükselteceği ve karşılaştıkları stresli durumları okul bünyesinde daha kolay aşabileceği düşünülmektedir. Bu çalışma kapsamında, eğitim uygulaması gerçekleştirilen okullardaki yönetici ve öğretmen depremlere karşı psikolojik dayanıklılığının artırılması ile toplumsal/kültürel açıdan yaşam kalitesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın hedef kitlesinde afetlerle mücadelenin bir yaşam biçimi haline geldiği kültürel bir dönüşüm sağlamak üzere eğitim uygulaması gerçekleştirilmiş ve kendi olanakları nispetinde toplumun afet bilinci ve kültürünün gelişimine katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik Sağlamlık, Afet Eğitimi, Örgütsel Öğrenme*

Prediction of Psychological Health in University Students: The Role of Rejection Sensitivity and Emotional Authenticity

Arş. Gör. Seda Eren, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Barış Canbay, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Hazal Bayar, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

In this study was aim to investigate whether university students' levels of rejection sensitivity and emotional authenticity predict their levels of psychological health and whether this model varies by gender.

This study was conducted using a correlational survey model, a type of descriptive research. The dependent variable in the study was psychological health, and the independent variables were identified as rejection sensitivity and emotional authenticity. The sample of the study consisted of 276 students, with 205 females (74.3%) and 71 males (25.7%), who were pursuing undergraduate and postgraduate education. The participants had an average age of 22.9. To collect data for the study, the Positive Mental Health Scale, Rejection Sensitivity Scale, and Emotional Authenticity Scale were utilized. Data analysis was performed using the Jamovi 2.3 software. In the analysis phase, total scores were calculated for psychological health, rejection sensitivity, and emotional authenticity scales. Subsequently, a correlation analysis was conducted to examine the relationships between these variables. Following the correlation analysis, a linear regression analysis was performed to test whether rejection sensitivity and emotional authenticity predict psychological health.

The findings of the research indicated a significant negative relationship between psychological health and rejection sensitivity ($r = -0.31$; $p < 0.001$). A significant positive relationship was observed between psychological health and emotional authenticity ($r = 0.51$; $p < 0.001$). There was also a significant negative relationship between rejection sensitivity and emotional authenticity ($r = -0.34$; $p < 0.001$).

The results of the regression analysis revealed that the model was significant ($F = 53.7$; $p < 0.001$) and explained 28% of the variance in psychological health outcomes. Furthermore, when examining the role of gender in the regression model, it was observed that the model did not significantly vary by gender.

The aim of this study was to investigate whether rejection sensitivity and emotional authenticity predict psychological health. As a result, it was found that the relationships between rejection sensitivity, emotional authenticity, and psychological health were as expected. Additionally, according to the regression model, as anticipated, rejection sensitivity and emotional authenticity predicted psychological health, and the model was confirmed.

Keywords: *Psychological health, rejection sensitivity, emotional authenticity*

Üniversite Öğrencilerinde Psikolojik Sağlığın Yordanması: Reddedilme Duyarlılığı ve Duygusal Otantikliğin Rolü

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılığı ve duygusal otantiklik düzeylerinin psikolojik sağlık düzeylerini yordayıp yordamadığı ve bu modelin cinsiyetlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmek istenmiştir.

Bu çalışma betimsel araştırma türlerinden ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada bağımlı değişken psikolojik sağlık, bağımsız değişkenler ise reddedilme duyarlılığı ve duygusal otantiklik olarak belirlenmiştir. Çalışmanın örneklemi lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenimlerine devam eden 205 kadın (%74,3), 71 erkek (%25,7) toplamda 276 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş ortalamalarının 22.9 olduğu görülmüştür. Çalışmada veri toplamak amacıyla Pozitif Mental Sağlık Ölçeği, Reddedilme Duyarlılığı Ölçeği ve Duygusal Otantiklik Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde Jamovi 2.3 programı kullanılmıştır. Analiz kısmında ilk olarak psikolojik sağlık, reddedilme duyarlılığı ve duygusal otantiklik ölçeklerinden alınan toplam puanlar hesaplanmıştır. Ardından bu değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır. Korelasyon analizinden sonra reddedilme duyarlılığı ve duygusal otantikliğin psikolojik sağlığı yordayıp yordamadığına ilişkin doğrusal regresyon analizi yapılarak model test edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre psikolojik sağlık ile reddedilme duyarlılığı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($r= -0.31$; $p<0.001$). Psikolojik sağlık ile duygusal otantiklik arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($r=0.51$; $p<0.001$). Reddedilme duyarlılığı ve duygusal otantiklik arasında ise negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($r= -0.34$; $p<0.001$).

Yapılan regresyon analizi sonucunda modelin anlamlı olduğu ($F=53.7$; $p<0.001$) ve bağımsız değişkenlerin psikolojik sağlık sonuçlarındaki değişimin %28'ini açıkladığı görülmüştür. Çalışmada ek olarak cinsiyetin regresyon modelindeki rolü incelendiğinde de oluşan modelin cinsiyetlere göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmüştür.

Bu çalışmada reddedilme duyarlılığının ve duygusal otantikliğin, psikolojik sağlığı yordayıp yordamadığını incelemek hedeflenmiştir. Sonuç olarak reddedilme duyarlılığı, duygusal otantiklik ve psikolojik sağlık arasındaki ilişkilerin beklendiği gibi çıktığı görülmüştür. Ayrıca yapılan regresyon modeline göre beklendiği şekilde reddedilme duyarlılığının ve duygusal otantikliğin psikolojik sağlığı yordadığı, modelin doğrulandığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Psikolojik sağlık, reddedilme duyarlılığı, duygusal otantiklik*

A Compilation on Therapies Used in Cyberbullying Interventions

Öğr. Gör. Nevin Akgün, Milli Savunma Üniversitesi

Bullying is described as a situation in which an individual is repeatedly exposed to negative actions by other people, leading to a power imbalance between the victim and the perpetrator. Although this depiction mostly refers to traditional bullying, with the spread of the internet in the last quarter, bullying behaviors increasingly appear on online platforms and find a wide place in the literature as 'cyber bullying'. Cyberbullying describes any act of bullying that harms others or oneself, commonly on social media. However, not only social media but also, from a broader perspective, bullying actions carried out through pictures, videos or texts sent via chat rooms, websites, e-mail, mobile phones and other tools that can be considered within this scope are also included in the scope of cyber bullying. On the other hand, terms such as cyber victimization, cyber harassment, electronic bullying and online harassment/bullying are used instead of cyber bullying, but are also considered as subtypes by some circles. One of the factors that distinguish and highlight cyber bullying, which has been shown to have a serious lifetime frequency among bullying types, from other types of bullying is the anonymity of the crime, which occurs due to the presence of a large audience and the ability of the perpetrator to hide himself or remain anonymous. The other is that the cyber bully has no restrictions in terms of space or time in committing the crime. In other words, the victim may be the target of bullying in many areas where he feels safest, such as his home, bedroom, or workplace. On the other hand, bullying in these online areas can spread to very large areas in a short time and become permanent. Perhaps the most important reason that brings cyberbullying to the fore is that, as a result of research, it causes serious mental health problems in the victim, such as emotional distress, social anxiety, withdrawal from work/school activities, low self-esteem, depression, and suicidal thoughts and attempts. Although many studies have been conducted on cyberbullying, examination of therapies within the scope of interventions for people who are exposed to or victimized by cyberbullying is limited. In this regard, the aim of the relevant study is to examine the articles published in peer-reviewed journals over the last five years (January 1, 2018-September 1, 2023) regarding individual and group therapies used in interventions against cyberbullying, which is spreading as a serious wave. For this purpose, the compilation method will be used, which aims to create content by summarizing and synthesizing the approaches and ideas of other researchers. Thus, by combining and comparing research results on issues such as the current status of the therapy methods and techniques used, the groups they are used in, their duration, effectiveness and outcomes; Recommendations will be presented to mental health professionals who work on intervention in the field of cyberbullying.

Keywords: *cyber bullying, cyber victimization, online bullying, cyber harassment, therapy*

Siber Zorbalık Müdahalelerinde Kullanılan Terapiler Üzerine Bir Derleme

Zorbalık, bireyin öteki kişiler tarafından tekrarlayan bir biçimde olumsuz eylemlere maruz kalması ve mağdur ile fail arasında güç dengesizliğine yol açan bir durum olarak betimlenmektedir. Bu tasvir daha çok geleneksel zorbalığa atıf yapmakla birlikte son çeyrekte internetin yaygınlaşmasıyla zorbalık davranışları artan bir şekilde online platformlarda daha çok karşımıza çıkmakta ve literatürde *'siber zorbalık*' olarak kendine geniş bir yer bulmaktadır. Siber zorbalık, yaygın olarak sosyal medyada başkalarına veya kendine zarar veren her türlü zorbalık eylemini tanımlamaktadır. Ancak sadece sosyal medya değil daha geniş bir perspektiften sohbet odaları, web siteleri, e posta, cep telefonu ve bu kapsamda değerlendirilebilecek diğer araçlar aracılığıyla gönderilen resim, video ya da yazılarla gerçekleştirilen zorbalık eylemleri de siber zorbalık kapsamına girmektedir. Diğer taraftan siber mağduriyet, siber taciz, elektronik zorbalık ve çevrimiçi taciz/zorbalık gibi terimlerde siber zorbalık yerine kullanılmakla birlikte, bazı çevrelerce alt türleri olarak da değerlendirilmektedir.

Zorbalık türleri arasında yaşam boyu görülme sıklığı bakımından ciddi oranlarda olduğunu ortaya konan siber zorbalığı, diğer zorbalıklardan ayrıştıran ve ön plana çıkaran unsurlardan biri, büyük bir izleyici kitlesinin varlığı ve failin kendini gizleyebilmesi ya da kimliğinin belirsiz olmasıyla ortaya çıkan suçun anonimleşmesidir. Diğeri ise, siber zorbanın suçu işlemede mekân ya da zaman anlamında bir kısıtlamasının bulunmamasıdır. Yani mağdur en güvende olduğunu hissettiği evi, yatak odası, iş yeri gibi birçok alanda zorbalığın hedefi olabilir. Öte yandan, bu çevrimiçi alanlarda yapılan zorbalık kısa sürede çok geniş alanlara yayılabilir ve kalıcı bir hale dönüşebilir. Belki de siber zorbalığı ön plana çıkaran en önemli neden, yapılan araştırmalar neticesinde mağdurda duygusal sıkıntı, sosyal kaygı, iş/okul aktivitelerinden çekilme, düşük benlik saygısı, depresyon, intihar düşünce ve girişimleri gibi ciddi ruh sağlığı sorunlarına sebep olmasıdır. Her ne kadar siber zorbalıkla ilgili çok sayıda araştırma yapılmış olsa da siber zorbalığa maruz kalan ya da mağdur edilen kişilere yönelik müdahaleler kapsamında terapilerin incelenmesi sınırlılık göstermektedir. Bu doğrultuda ilgili çalışmanın amacı, ciddi bir dalga olarak yayılan siber zorbalığa yönelik müdahalelerde kullanılan bireysel ve grup terapilerine ilişkin son beş yıldır yayınlanan (1 Ocak 2018-1 Eylül 2023) hakemli dergilerde yayınlanan makalelerin incelenmesini sağlamaktır. Bu amaçla, başka araştırmacıların yaklaşımları ve fikirlerinin özetlenmesi ve sentez oluşturulması şeklinde bir içerik oluşturulmaya çalışılan derleme yönteminden yararlanılacaktır. Böylece kullanılan terapi yöntem ve tekniklerinin mevcut durumu, kullanıldığı gruplar, süreleri, etkililik ve çıktıları gibi konularda araştırma sonuçları birleştirilip karşılaştırılarak; siber zorbalık alanında müdahale çalışmalarında bulunan ruh sağlığı çalışanlarına öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *siber zorbalık, siber mağduriyet, çevrimiçi zorbalık, siber taciz, terapi*

Examination the Relationships Between University Students' Career Futures, Social Emotional Learning Skills and Career Decision Making Self-Efficacy

Prof. Dr. Feride BACANLI, Gazi Üniversitesi ; Öğr. Gör. Selcen Sultan UÇAR, Millî Savunma Üniversitesi

Our age is an age full of uncertainties due to globalization, epidemics, wars, migrations and similar reasons. Like countries in the world, Turkey is one of the countries most affected by these uncertainties. Turkey is one of the countries most affected by these uncertainties. These uncertainties affect people of all ages. University students, on the other hand, have to make career plans for their future careers while studying for the career they have chosen in these uncertainties. For these reasons, the main purpose of this research is to investigate whether young adult university students' social emotional learning skills, career decision-making competencies and gender together predict their career futures. Besides, this research aims to examine the career futures of young adults according to whether they will work in the field they study in the future or not. In addition, this research also sought an answer to the question of whether young adults' career futures differ significantly depending on whether they work in the field they work in the future or not. The study group consists of 280 (200 female, 80 male) young adult university students. Data in the study were collected using the Career Future Scale, Career Decision Making Self-Efficacy Scale, Social Emotional Learning Scale-Young Adult Form (SDS-GF) and Personal Information Form. Multiple linear regression analysis, t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were applied to the collected data. According to the research results, social emotional learning skills, career decision-making self-efficacy and gender together explained 56% of the total variance regarding career future. According to these results, the variable that most strongly predicts career future is social emotional learning skills, followed by career decision-making self-efficacy and gender. One-way analysis of variance (ANOVA) results showed that the career future perception of students who plan to work in the field they woeked in the future is significantly higher than the career future perception of students who are undecided about which field they will work in the future. The results of the research have had important theoretical and practical contributions to the literature on career future. In addition, the results of this research also point to the importance of career psychological counseling services to be suggested to young adult university students.

Keywords: *Young adulthood, career future, career decision-making self-efficacy, social emotional learning skills*

Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Gelecekleri, Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri ve Kariyer Karar Verme Öz-Yetkinlikleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Çağımız küreselleşme, salgın hastalıklar, savaşlar, göçler ve benzerleri nedenlerle belirsizliklerle dolu bir çağdır. Dünyadaki ülkeler gibi Türkiye de bu belirsizliklerden en çok etkilenen ülkelerden birisidir. Söz konusu belirsizlikler her yaştan insanı etkilemektedir. Üniversite öğrencileri ise bu belirsizlikler içerisinde bir yandan seçtikleri kariyerin eğitimini yaparken diğer yandan gelecekte uygulayacakları kariyerleri için kariyer planlaması yapmak durumundadırlar. Bu nedenlerle bu araştırmanın temel amacı, genç yetişkin üniversite öğrencilerinin sosyal duygusal öğrenme becerileri, kariyer kararı verme yetkinlikleri ve cinsiyetlerinin birlikte kariyer geleceklerini yordayıp yordamadığını araştırmaktır. Ayrıca, bu araştırmada genç yetişkinlerin ileride öğrenim gördüğü alanda çalışıp çalışmama durumlarına göre kariyer geleceklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma grubu 280 (200 kadın, 80 erkek) genç yetişkin üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada veriler, Kariyer Geleceği Ölçeği, Kariyer Kararı Verme Öz-Yetkinliği Ölçeği, Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeği-Genç Yetişkin Formu (SDÖÖ-GF) ve Kişisel Bilgi Formu kullanılarak toplanmıştır. Toplanan verilere çoklu doğrusal regresyon analizi, t-testi ve tek yönlü varyans analizleri (ANOVA) uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre sosyal duygusal öğrenme becerileri, kariyer kararı verme öz- yetkinliği ve cinsiyet birlikte kariyer geleceğine ilişkin toplam varyansın %56'sını açıklamıştır. Bu sonuçlara göre kariyer geleceğini en güçlü şekilde yordayan değişken sosyal duygusal öğrenme becerileri olmuştur ve bu sırayı kariyer kararı verme öz-yetkinliği ve cinsiyet izlemektedir. Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları ise gelecekte öğrenim gördüğü alanda çalışmayı düşünen öğrencilerin kariyer geleceği algısı, gelecekte hangi alanda çalışacağı konusunda kararsız olan öğrencilerin kariyer geleceği algısından anlamlı derecede yüksek olduğunu göstermiştir. Araştırmanın sonuçları kariyer geleceğiyle ilgili literatüre teorik ve pratik için önemli katkılar getirmiştir. Ayrıca bu araştırmanın sonuçları, genç yetişkin üniversite öğrencilerine sunulacak kariyer psikolojik danışmanlığı hizmetlerinin önemine de işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Genç yetişkinlik, kariyer geleceği, kariyer kararı verme öz-yetkinliği, sosyal duygusal öğrenme becerileri.*

Examining The Relationships Between Career Adaptability, Social Emotional Learning and Career Aspirations

Prof. Dr. Feride Bacanlı, Gazi Üniversitesi; Öğr. Gör. Neslihan Salman, Ufuk Üniversitesi

Rapid changes in the world we live in constantly affect the business and working world. This situation requires individuals to be able to change without much difficulty while adapting to new or changing conditions. In this context, it can be said that the concept of career adaptability gains importance. Especially for university students who are in the process of transition from school to working life, it is important to have high career adaptability in order to fulfil their career development tasks in a healthy way.Therefore, the aim of this study was to examine whether young adult university students' social emotional learning skills and career aspirations (leadership, achievement and educational) predict their career adaptability. The research group consisted of 173 (75,7% female; 22% male; 2,3% did not report) university students. The research data were collected by applying Social-Emotional Learning Scale, Career Adapt Ability Scale, Career Aspirations Scale and Personal Information Form. Hierarchical regression analysis was used to analyse the data. In the first step of the analysis, Social-Emotional Learning variable was included in the analysis and this variable explained 61% of the variance related to career adaptability. In the second step, leadership aspiration sub-dimension was included in the analysis and thus the variance explained reached 65%. In the third and fourth steps, the achievement aspiration and educational aspiration sub-dimensions were included in the analysis, respectively, and it was found that the explained variance of career adaptability was 70%. In the final model, three control measures were statistically significant. The beta value of the social-emotional learning variable (beta=.61, $p<.001$) was the highest, followed by educational aspiration (beta=.23, $p<.001$) and leadership aspiration (beta= .12, $p<.05$). The variance explained by achievement aspiration (beta= .06, $p>.05$) for career adaptability was not statistically significant.

The results of the research were discussed based on the related literature and the following suggestions were presented for future research: In future theoretical and applied studies, it may be suggested to focus on the development of social-emotional learning skills, educational and leadership aspirations of university students in order to improve their career adaptability. In addition, theoretical and applied studies to improve university students' achievement aspiration can also be suggested.

Keywords: *University students, Career adaptability, Social-emotional learning, Career aspirations*

Kariyer Uyumluluğu, Sosyal Duygusal Öğrenme ve Kariyer Umuları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

İçinde bulunduğumuz dünyada yaşanan hızlı değişimler, iş ve çalışma dünyasını sürekli etkilemektedir. Bu durum, bireylerin yeni veya değişen koşullara uyum sağlarken çok fazla zorluk çekmeden değişim gösterebilmesini gerektirmektedir. Bu bağlamda, kariyer uyumluluğu kavramının önem kazandığı söylenebilir. Özellikle okuldan çalışma hayatına geçiş sürecindeki üniversite öğrencilerinin mesleki gelişim görevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmeleri için kariyer uyumluluklarının yüksek olması önem taşımaktadır. Dolayısıyla, bu araştırmanın amacı, genç yetişkin üniversite öğrencilerinin sosyal duygusal öğrenme beceri ve kariyer umularının (liderlik, başarı ve eğitim umusu) kariyer uyumluluklarını yordayıp yordamadığını incelemektir. Araştırma grubu 173 (%75,7 kadın; %22 erkek; %2,3 bildirmeyen) üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma verileri, Sosyal – Duygusal Öğrenme Ölçeği, Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği ve Kariyer Umu Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu uygulanarak toplanmıştır. Verilerin analizinde hiyerarşik regresyon analizi kullanılmıştır. Analizin ilk adımında Sosyal-Duygusal Öğrenme değişkeni analize dahil edilmiş ve bu değişken kariyer uyumluluğuna ilişkin varyansın %61'ini açıklamıştır. İkinci adımda analize liderlik umusu alt boyutu dahil edilmiş ve böylece açıklanan varyans %65'e ulaşmıştır. Üçüncü ve dördüncü adımlarda ise sırasıyla başarı umusu ve eğitim umusu alt boyutları analize dahil edilerek kariyer uyumluluğuna ilişkin açıklanan varyansın %70 olduğu bulunmuştur. Nihai modelde üç kontrol ölçümü istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Sosyal-duygusal öğrenme değişkenin beta değeri (*beta*=.61, p<.001) en yüksek olup bunu sırasıyla eğitim umusu (*beta*=.23, p<.001) ve liderlik umusu (*beta*= .12, p<.05) izlemiştir. Başarı umusunun (*beta*= .06, p>.05) kariyer uyumluluğuna ilişkin açıkladığı varyans istatistiksel olarak anlamlı çıkmamıştır.

Araştırma sonuçları ilgili literatüre dayanılarak tartışılmış ve gelecek araştırmalara yönelik şu öneriler sunulmuştur: Gelecekte yapılacak teorik ve uygulamalı araştırmalarda üniversite öğrencilerinin kariyer uyumluluklarının geliştirilmesi için sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin, eğitim ve liderlik umularının geliştirilmesine odaklanılması önerilebilir. Ayrıca, üniversite öğrencilerinin başarı umularını geliştirme amaçlı teorik ve uygulamalı çalışmaların yapılması da önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Üniversite öğrencileri, Kariyer uyumluluğu, Sosyal-duygusal öğrenme, Kariyer umuları*

Preliminary Psychometric Values of the Attitude Towards Cooking

Lisansüstü Öğrencisi Başak Elif Bitgi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi; Doç. Dr. Hakan Sarıçam, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

In Maslow's hierarchy of needs, eating is one of the basic needs, while cooking can be considered a basic life skill. In recent years, due to events such as the COVID-19 pandemic, people have been spending more time in closed environments such as homes. It has been found that cooking at home can be used as a strategy for coping with stress. However, it is not possible to find scales that evaluate attitudes towards cooking. The aim of this study is to examine the preliminary psychometric properties of the Attitudes Towards Cooking Scale compiled by Minkow. It is anticipated that the adaptation of this scale will fill the gap in the Turkish literature regarding nutrition within the framework of psychology and that future studies will emphasize not only the consumption aspect of nutrition but also the production aspect. Psychometric properties of the scale include linguistic equivalence, construct validity, concurrent validity, internal consistency reliability and item analysis. There are 308 adults in the study group. For the concurrent validity study, the 18-item Happiness Orientations Scale, adapted to our culture by Sarıçam and Canatan, was used. SPSS 23 and AMOS package programs were used to analyze the data. In the linguistic equivalence study, correlation compliance values between Turkish and English forms were found to be over 80%. As a result of exploratory factor analysis, the KMO sample suitability coefficient was found to be .85 and the Bartlett Sphericity test result was $\chi 2= 972.345$ ($p<.001$, df=36). As a result of confirmatory factor analysis, the fit index values of the 9-item unidimensional model are ($\chi 2(101.271)/df(25)= 4.051$, GFI=.92, IFI=.92, NFI=.90, TLI=88, SRMR=.08). It was observed that item factor loadings ranged between .28 and .75. Cronbach's alpha internal consistency reliability coefficient was calculated as $\alpha= .83$. In the concurrent validity study, low-level positive relationships were found between the subscales of the Attitudes Towards Cooking Scale and the Happiness Orientations Scale. It was observed that the corrected item-total correlation coefficients ranged between .24 and .64. Study findings are discussed in the context of statistical values. Although the psychometric values of the scale meet some of the criteria in the literature, the study should be furthered with other analyses.

Keywords: *Cooking, cooking attitude, scale, adaptation*

Yemek Yapmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin Ön Psikometrik Değerleri

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde yemek yeme temel ihtiyaçlardan birisidir, öte yandan yemek yapmak ise bir temel yaşam becerisi olarak ele alınabilir. Son yıllarda Covid-19 pandemisi gibi olaylara dayalı olarak insanlar ev gibi kapalı ortamlarda daha fazla vakit geçirmektedir. Evde yemek yapmanın stresle başa çıkmada bir strateji olarak kullanılabileceği bulunmuştur. Fakat yemek yapmaya yönelik tutumu değerlendirecek ölçeklere rastlamak pek mümkün değildir. Bu çalışmanın amacı Minkow tarafından derlenen Yemek Yapmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin Türk kültüründe ön psikometrik özelliklerini incelemektir. Bu ölçeğin uyarlanmasının Türkçe literatürde psikoloji çerçevesinde beslenmeyle ilgili açığı dolduracağı ve gelecek çalışmalarda beslenmenin sadece tüketim yönünü değil üretim yönüne de vurgu yapacağı ön görülmektedir. Ölçeğin psikometrik özellikleri arasında dilsel eşdeğerlik, yapı geçerliği, ölçüt bağıntılı geçerlik, iç tutarlık güvenirlik ve madde analizleri yer almaktadır. Çalışma grubunda 308 yetişkin birey yer almaktadır. Ölçüt bağıntılı geçerlik çalışması için Sarıçam ve Canatan tarafından kültürümüze uyarlanan 18 maddelik Mutluluk Yönelimleri Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi için SPSS 23 ve AMOS paket programlarından yaralanılmıştır. Dilsel eşdeğerlik çalışmasında Türkçe ve İngilizce formlar arasında korelasyon uygunluk değerleri %80 üzerinde bulunmuştur. Açıklayıcı faktör analizi sonucu KMO örneklem uygunluk katsayısı .85 ve Bartlett Sphericity testi sonucu $\chi 2$= 972,345 ($p<.001$, sd=36) olarak saptanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucu 9 maddelik tek boyutlu modelin uyum indeksi değerleri ($\chi 2(101.271)/sd(25)$= 4.051, GFI=.92, IFI=.92, NFI=.90, TLI=88, SRMR=.08) olup; madde faktör yüklerinin .28 ile .75 arasında sıralandığı görülmüştür. Cronbach alfa iç tutarlık güvenirlik katsayısı α= .83 olarak hesaplanmıştır. Eşzamanlı geçerlik çalışmasında, Yemek Yapmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Mutluluk Yönelimleri Ölçeği'nin alt boyutları arasında düşük düzeyde pozitif ilişkiler bulunmuştur. Düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayılarının .24 ile .64 arasında sıralandığı görülmüştür. Çalışma bulguları istatistiki değerler bağlamında tartışılmıştır. Ölçeğin psikometrik değerleri alanyazındaki kriterlerin bazılarını karşılasa da diğer analizlerle çalışma ilerletilmelidir.

Anahtar Kelimeler: *Yemek yapmak, tutuım ölçeği*

The Mediation Role Of Perceived Social Support İn the Relationship Between Vocational Education Center Students' Self-Esteem and Professional Decision Making

Uzm. Psk. Danışman Ersin Özkan, Ankara Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Gözde Başkaya, Ankara Üniversitesi ; Arş. Gör. F. Cemre Yavuz Şala, Ankara Üniversitesi ; Arş. Gör. Sema Nur Toker, Ankara Üniversitesi

Making a career decision is a very complex process. In addition to one's interests, talents and professional values, social support (i.e, the support that individuals receive from their family, friends, or other close relationships) and their self-esteem (i.e, their positive and negative thoughts about themselves), also affect their career development-related behaviors. Vocational education center students are a disadvantaged and vulnerable group in many respects, such as starting to work in childhood years, their low socio-economic levels, working overtime, having to work outside their professional fields and receiving low wages, and considerably low future expectations. Considering that they live in an environment that may disrupt their development and that they are a relatively ignored group, research is needed to examine their psychosocial development needs and support them. Former research has focused on their levels of hopelessness, future expectations and anxiety. A fundamental factor that increases individuals' resilience despite such negative situations is the social support they have. Therefore, in the current study social support students perceive from their family, friends and close relationships is considered as a protective factor against the negative effects of low self-esteem on their psychosocial and career development.

Current study aimed to test the mediating role of perceived social support (from family, friends and close relationships) in the relationship between their self-esteem and career decision-making in vocational education center students.

The research group consists of 350 students who continue their education in the 9th, 10th, 11th and 12th grades at a vocational education center in Ankara in the 2023-2024 academic year. "Vocational Decision Inventory", "Multidimensional Perceived Social Support Scale" and "Rosenberg Self-Esteem Scale-Short Form" were used for data collection from the students in the research group. Mediation analysis with structural equation modeling is conducted to answer the research questions.

The expected findings are as follows: The mediation role proposed in the hypothetical model will be confirmed in general. In other words, it is expected that the model in which perceived social support mediates the relationship between self-esteem and career decision-making will be supported by the data. Lastly, the findings will be discussed in the light of the relevant literature.

Keywords: *Vocational education center, professional decision making, self-esteem, perceived social support*

Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencilerinin Benlik Saygısı ile Mesleki Karar Vermeleri Arasındaki İlişkide Algılanan Sosyal Desteğin Aracılık Rolü

Kariyer kararı vermek oldukça karmaşık bir süreçtir. İlgi, yetenek, meslek değerlerinin yanı sıra; bireylerin aile, arkadaş, ya da diğer yakın çevrelerinden algıladıkları sosyal destek ile kendilerine yönelik olumlu ve olumsuz düşüncelerini içeren benlik saygılarının da kariyer gelişimi ile ilgili davranışlarını etkilediği düşünülmektedir. Mesleki eğitim merkezi öğrencileri, çocukluk döneminde çalışmaya başlamaları, düşük sosyo-ekonomik düzeyleri, mesai saatlerinden fazla çalıştırılmaları, meslek alanları dışında çalıştırılmaları ve düşük maaş almaları, gelecek beklentileri gibi pek çok açıdan dezavantajlı ve kırılgan bir gruptur. Gelişimlerini sekteye uğratabilecek bir çevrede yaşıyor oldukları ve görece gözardı edilen bir grup oldukları da göz önünde bulundurulduğunda tüm bu nedenlerden dolayı psikososyal gelişimlerinin farklı boyutlar açısından incelenmesi ve desteklenmesi gerekmektedir. Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde umutsuzluk, gelecek beklentileri ve kaygı gibi özellikler açısından incelendiği görülmektedir. Bunun gibi olumsuz durumlara karşın bireylerin yılmazlığını artıran temel bir faktör ise kişilerin sahip olduğu sosyal destektir. Mevcut çalışma kapsamında düşük benlik saygısının psikososyal ve mesleki gelişimdeki olumsuz etkilerine karşı öğrencilerin aile, arkadaş ve özel çevrelerinden algıladıkları sosyal desteğin koruyucu bir etkisi olacağı öngörülmektedir.

Bu araştırmada mesleki eğitim merkezi öğrencilerinin benlik saygısı ve mesleki karar vermeleri arasındaki ilişkide algıladıkları sosyal desteğin (aile, arkadaş ve özel çevreden) aracılık rolünün sınanması amaçlanmıştır.

Araştırma grubu 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Ankara ilinde mesleki eğitim merkezinde 9., 10., 11. ve 12. sınıfta eğitimlerine devam eden 350 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma grubundaki öğrencilere “Mesleki Karar Envanteri”, “Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği” ve “Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği Kısa Formu” uygulanmıştır. Araştırma sorularını yanıtlamak için yapısal eşitlik modellemesi ile aracılık analizi gerçekleştirilecektir. Yapılan analizler sonucunda beklenen bulgular, hipotetik modelde öne sürülen aracılık rolünün genel anlamda doğrulanacağı yönündedir. Bir başka deyişle, MESEM’de öğrenim görmekte olan öğrencilerin benlik saygısı düzeyleri ile mesleki karar vermeleri arasındaki ilişkide algılanan sosyal destek tarafından aracı olduğu modelin, veri tarafından desteklenceği düşünülmektedir. Sonuç olarak, analiz sonucunda ulaşılan bulgular ilgili alanyazın ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Mesleki eğitim merkezi, mesleki karar verme, benlik saygısı, algılanan sosyal destek*

The Relationship Between Basic Ğsychological Needs Satisfaction, Emotion Regulation Skills and Post- Traumatic Stress Disorder Symptoms in University Students Affected by the Earthquake

Dr. Öğr. Üyesi Sezen GÜLEÇ, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi; Doç. Dr. Mustafa Kemal YÖNTEM, Samsun Üniversitesi

Disasters are defined as large-scale phenomena that lead to serious losses. After these cases, symptoms of acute stress reactions and post-traumatic stress disorder can be seen in individuals who experience them. It is known that the Türkiye earthquake on February 6, 2023 affected 10 provinces and approximately 13 million individuals. In this direction, the aim of the study is to examine the relationships between basic psychological needs satisfaction, emotion regulation skills and post-traumatic stress disorder level in university students affected by this earthquake. Emotions and emotion regulation are known to be effective in the onset, maintenance and treatment of post-traumatic stress disorder. On the other hand, it is stated that the basic psychological needs satisfaction supports the ability to regulate emotions and that individuals have difficulty in accepting their emotions if need satisfaction cannot be achieved. Based on this information, the study was designed with the assumption that the basic psychological needs satisfaction will reduce the symptoms of post-traumatic stress disorder by supporting the ability to regulate emotion. A total of 351 university students, 207 female and 144 male, residing in different provinces affected by the earthquake, participated in the study. New Psychological Needs Assessment Scale, Emotion Regulation Skills Scale and Post-Traumatic Stress Disorder Checklist were used to collect data from the participants. Data was collected face-to-face and through Google Forms. Descriptive statistics, Pearson Product of Moments correlation analysis, structural equation analysis and Bootstrapping method were used to calculate the mediation effect. Analyses were performed through SPSS 22 and AMOS 24 programs. According to the findings of the study, basic psychological need satisfaction (β = -.32, $p < .05$) and emotion regulation skill (β = -.41, $p < .05$) significantly predict post-traumatic stress disorder. Emotion regulation skills have a partial mediating role in the relationship between satisfaction of basic psychological needs and post-traumatic stress disorder (β = .19, $p < .05$, 95% CI = .077, .142). Research hypotheses have been confirmed.

Keywords: *Basic psychological needs, emotion regulation, post-traumatic stress disorder, university students.*

Depremden Etkilenen Üniversite Öğrencilerinde Temel Psikolojik İhtiyaçların Doyumu, Duygu Düzenleme Becerisi ve Travma Sonrası StresBozukluğu Belirtileri Arasındaki İlişkiler

Afetler, ciddi kayıplara yol açan büyük ölçekli olgular olarak tanımlanmaktadır. Bu olgular sonrasında, deneyimleyen bireylerde akut stres tepkileri ve travma sonrası stres bozukluğu belirtileri görülebilmektedir. 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Türkiye depreminin 10 ili ve yaklaşık 13 milyon bireyi etkilediği bilinmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, bu depremden etkilenen üniversite öğrencilerinde temel psikolojik ihtiyaçların doyumu, duygu düzenleme becerisi ve travma sonrası stres bozukluğu düzeyi arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Duyguların ve duygu düzenlemenin travma sonrası stres bozukluğunun başlangıcında, sürmesinde ve tedavisinde etkili olduğu bilinmektedir. Öte yandan temel psikolojik ihtiyaçların doyumunun duygu düzenleme becerisini desteklediği ve ihtiyaç doyumunun sağlanamaması durumunda bireylerin duygularını kabul etmekte zorlandığı ifade edilmektedir. Bu bilgilerden hareketle, temel psikolojik ihtiyaçların doyumunun duygu düzenleme becerisini destekleyerek travma sonrası stres bozukluğu belirtilerini azaltacağı varsayımı ile çalışma tasarlanmıştır. Çalışmaya depremden etkilenen farklı illerde ikamet eden, 207'si kadın 144'ü erkek olmak üzere toplam 351 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcılardan verilerin toplanmasında Yeni Psikolojik İhtiyaç Değerlendirme Ölçeği, Duygu Düzenleme Becerileri Ölçeği ve Travma Sonrası Stres Bozukluğu Kontrol Listesi kullanılmıştır. Veriler yüz yüze ve Google Formlar aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde betimleyici istatistikler, Pearson Momentler Çarpımı korelasyon analizi, yapısal eşitlik analizi ve aracılık etkisini hesaplamak üzere Bootstrapping yöntemi kullanılmıştır. Analizler SPSS 22 ve AMOS 24 programları aracılığıyla yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre, temel psikolojik ihtiyaç doyumu ($\beta = -.32$, $p < .05$) ve duygu düzenleme becerisi ($\beta = -.41$, $p < .05$) travma sonrası stres bozukluğunu anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Temel psikolojik ihtiyaçların doyumu ve travma sonrası stres bozukluğu ilişkisinde duygu düzenleme becerisi kısmi aracı role sahiptir ($\beta = .19$, $p < .05$, 95% CI = .077, .142). Araştırma hipotezleri doğrulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Temel psikolojik ihtiyaçlar, duygu düzenleme, travma sonrası stres bozukluğu, üniversite öğrencileri.*

Examination of 21st Century Skills Sought in the Business World on Students During the Transition from School to Work

Arş. Gör. Furkan KİRAZCI, ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ; Lisans Öğrencisi Dilber SAĞIR, ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ; Prof. Dr. Ayşenur BÜYÜKGÖZE-KAVAS, ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

The current century triggers rapid changes in the business world, necessitating individuals to possess various competencies to adapt to these changes. In this context, young people transitioning from school to work, especially those with the 21st-century competencies sought by employers, will significantly facilitate their entry into the business world and ability to sustain themselves in the labor market. However, findings in the literature indicating a gap between graduates' competencies and those sought by employers point to a significant issue. In this context, this study aims to examine university students' perceptions of transitioning from school to work regarding the 21st-century competencies sought by employers and their levels of knowledge related to these competencies. In this research, which used a survey design, data were collected from a total of 712 students studying in seven different faculties. A questionnaire containing questions about 13 competencies determined based on various reports and studies was used to collect the data. According to the results obtained from the research, it has been observed that students' levels of knowledge and proficiency in these competencies vary on a competency basis. Accordingly, the competency that students believe they have the most knowledge about is lifelong learning, while the competency they believe they have the least knowledge about is technological literacy. When examining their beliefs about the extent to which they possess these competencies, it is seen that the competency students believe they have the most is ethics, and the one they believe they have the least is multiculturalism. In addition to these results, it has been concluded that there are various differences in the average scores of students in terms of gender and the faculties they attend regarding these competencies. These obtained results are discussed in the light of the literature, and various recommendations are made to both university administrators and career center managers of universities.

Keywords: *21. century skills, School to work transition, University students*

İş Dünyasında Aranan 21. yy Becerilerinin Okuldan İşe Geçiş Dönemindeki Öğrenciler Üzerinde İncelenmesi

İçinde bulunulan yüzyıl iş dünyasında hızlı değişimleri tetiklemekte ve bu değişimlere ayak uydurabilmek için ise kişilerin çeşitli yeterliliklere sahip olmasını gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda okuldan işe geçiş sürecinde olan gençlerin özellikle işverenler tarafından aranan 21. yy yeterliliklerine sahip olmasının iş dünyasına girişlerini ve iş gücü piyasasında tutunabilmelerini önemli ölçüde kolaylaştıracağı söylenebilir. Fakat alanyazında mezun olan öğrencilerin sahip olduğu yeterlilikler ile işverenlerin mezunlarda aradığı yeterlilikler arasında bir boşluk olduğuna yönelik bulgular önemli bir soruna işaret etmektedir. Bu bağlamda mevcut araştırmada okuldan işe geçiş sürecinde olan üniversite öğrencilerinin işverenler tarafından aranan 21. yy yeterliliklerine ilişkin algıları ve bu yeterliliklerle ilgili bilgi düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Tarama deseninin kullanıldığı bu araştırma kapsamında yedi farklı fakültede öğrenim gören toplamda 712 öğrenciden veriler toplanmıştır. Verilerin toplanmasında çeşitli raporlar ve araştırmalara dayalı olarak belirlenen 13 yeterliliğe ilişkin soruların bulunduğu bir anket kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin söz konusu yeterliliklere ilişkin bilgi düzeylerinin ve bu yeterliliklere sahip olma düzeylerinin yeterlilikler bazında farklılaştığı görülmüştür. Buna göre öğrencilerin en fazla bilgi sahibi olduğunu düşündükleri yeterlilik hayat boyu öğrenme iken en az bilgi sahibi olduklarını düşündükleri yeterlilik ise teknoloji okuryazarlığına olmuştur. Bu yeterliliklere ne düzeyde sahip olduklarına ilişkin inanaçları incelendiğinde ise öğrencilerin en fazla sahip olduklarını düşündükleri yeterliliğin etik, en az sahip olduklarını düşündükleri yeterliliğin ise çok kültürlülük olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara ek olarak öğrencilerin söz konusu yeterliliklere ilişkin ortalama puanlarında da cinsiyet ve öğrenim gördükleri fakültelere göre çeşitli farklılıkların bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlar alanyazın ışığında tartışılarak hem üniversite idarecilerine hem de üniversitelerin kariyer merkezi yöneticilerine çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Okuldan işe geçiş, 21. yy yeterlilikleri, Üniversite öğrencileri*

The Relationship between Peer Bullying, Empathic Tendency and Self-Efficacy among Adolescents

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe KALYON, TRABZON ÜNİVERSİTESİ *Psikolojik Danışman BUKET ACAR, Millî Eğitim Bakanlığı

Abstract

Problem: Peer bullying causes negative effects for both adolescents who engage in bullying behavior and those who are exposed to such behavior. Adolescence, a period in which intense developmental processes occur, is also of great importance in terms of identity and personality development. Bullying, which is a form of aggressive behavior, can disrupt the developmental processes and mental health of the adolescent. Therefore, investigating the factors that may be related to bullying in adolescents is important in terms of developing psychosocial intervention studies to reduce and prevent such disruptive behaviors. In this regard, the main purpose of this study is to examine the relationship between peer bullying, empathic tendency and self-efficacy.

Method: This study is based on the relational screening method of the quantitative research approach. Adolescent Peer Relations Scale, Child and Adolescent KA-SI Empathic Tendency Scale, the Self-Efficacy Scale for Children and Personal Information Form were used as data collection tools. After the research's ethics committee approval and data collection permissions were received from the relevant units, the data collection process started. The data was collected from sixth, seventh and eighth grade students attending secondary school in Ağrı in 2023-2024 Fall semester. The sample group of the research consists of 238 (52.8%) girls and 213 (47.2%) boys with a total of 451 secondary school students. Before the scales given to the participants, the researchers give necessary information to the participants and the data were collected in the classroom environment. The data obtained in the study were analyzed using SPSS 23.0 package program.

Findings: As a result of the Pearson Product Moment Correlation Analysis, academic self-efficacy ($r=-.26$, $p<.001$), social self-efficacy ($r=-.19$, $p<.001$) and emotional self-efficacy ($r=-.11$, $p<.05$) was significantly related with peer bullying in a negative way. There was also negatively significant relationship between peer bullying and emotional empathy ($r=-.25$, $p<.001$), cognitive empathy ($r=-.20$, $p<.001$) and total empathy ($r=-.25$, $p<.001$) scores. As a result of multiple regression analysis, it was found that the regression model was significant ($F(6, 444)=9.25$, $p<.001$) and; the predictor variables explained 10% of the total variance in peer bullying ($R=.33$, $R2=.11$, $\Delta R2=.10$).). Considering the significance tests of the regression coefficients, the predictive variables such as academic self-efficacy ($\beta=-.24$, $p<.01$), emotional empathy ($\beta=-.16$, $p<.05$) and gender ($\beta=.12$, $p<.05$) had significant contributions to the model; while social self-efficacy ($\beta=.02$, $p>.05$), emotional self-efficacy ($\beta=.07$, $p>.05$) and cognitive empathy ($\beta=.03$, $p>.05$) did not contribute significantly to the model. As a result of the *t* test analysis, it was seen that peer bullying in adolescents differed significantly according to gender ($t=-4.448$, $p<.001$). The mean peer bullying scores of boys ($\bar{X}=27.12$, $df=9.97$) were found to be significantly higher than that of girls ($\bar{X}=23.43$, $df=7.26$).

Results: As a result of this research, significant relationships were determined between peer bullying, academic self-efficacy, emotional self-efficacy, social self-efficacy, emotional empathy and cognitive empathy in adolescents. Additionally, significant differences based on gender were found in terms of peer bullying. The findings of the research were discussed in the frame of literature and suggestions were made.

Keywords: *Peer bullying, self-efficacy, empathy, secondary school students, adolescence*

Ergenlerde Akran Zorbalığının Empatik Eğilim ve Öz Yeterlik ile İlişkisi

Özet

Amaç: Akran zorbalığı hem zorba davranışlarda bulunan hem de bu tür davranışlara maruz kalan ergenler açısından olumsuz birtakım etkilere yol açmaktadır. Yoğun gelişimsel süreçlerin yaşandığı ergenlik dönemi, ergen bireyin kimlik ve kişilik gelişimi açısından da büyük bir önem taşımaktadır. Saldırgan davranışların bir formu olan zorbalık ergen bireyin gelişimsel süreçlerini zedeleyebilmekte ve ruh sağlığını örseleyebilmektedir. Dolayısıyla ergenlerde zorbalıkla ilişkili olabilecek faktörlerin araştırılması bu tür örseleyici davranışların azaltılması ve önlenmesine yönelik psikososyal müdahale çalışmalarının geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu doğrultuda empatik eğilim ve öz yeterlik değişkenlerinin akran zorbalığı ile ilişkisinin incelenmesi bu çalışmanın temel amacıdır.

Yöntem: Bu çalışma nicel araştırma yaklaşımının ilişkisel tarama yöntemine dayalı olarak yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak Ergen Akran İlişkileri Ölçeği, KA-Sİ Çocuk ve Ergenler İçin Empatik Eğilim Ölçeği, Çocuklar İçin Öz Yeterlik Ölçeği ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmanın etik kurul izni ve veri toplama izinleri ilgili birimlerden alındıktan sonra veri toplama sürecine geçilmiştir. Veriler 2023-2024 Güz döneminde Ağrı'da ortaokula devam eden altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinden toplanmıştır. Araştırmanın örneklem grubu 238 (%52.8) kız ve 213 (%47.2) erkek olmak üzere toplam 451 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır. Ölçekler dağıtılmadan önce araştırmacılar tarafından katılımcılara gerekli bilgilendirmeler yapılmış ve veriler sınıf ortamında toplanmıştır. Çalışmada elde edilen verilen SPSS 23.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Yapılan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi sonucunda ergenlerde akran zorbalığının akademik öz yeterlik ($r=-.26$, $p<.001$), sosyal öz yeterlik ($r=-.19$, $p<.001$) ve duygusal öz yeterlik ($r=-.11$, $p<.05$) ile negatif yönde anlamlı düzeyde ilişkili olduğu görülmüştür. Akran zorbalığı ile duygusal empati ($r=-.25$, $p<.001$), bilişsel empati ($r=-.20$, $p<.001$) ve toplam empati ($r=-.25$, $p<.001$) puanları arasında da negatif yönde anlamlı düzeyde ilişkiler tespit edilmiştir. Çoklu regresyon analizi sonucunda kurulan regresyon modelinin anlamlı olduğu ($F(6, 444)=9.25$, $p<.001$) ve akran zorbalığındaki toplam varyansın %10'unu açıkladığı görülmüştür ($R=.33$, $R2=.11$, $\Delta R2=.10$). Yordayıcı değişkenlerden akademik özyeterlik ($\beta=-.24$, $p<.01$), duygusal empati ($\beta=-.16$, $p<.05$) ve cinsiyetin ($\beta=.12$, $p<.05$), modele özgün katkısının anlamlı olduğu; sosyal öz yeterlik ($\beta=.02$, $p>.05$), duygusal öz yeterlik ($\beta=.07$, $p>.05$) ve bilişsel empatinin ($\beta=.03$, $p>.05$) ise modele anlamlı düzeyde özgün katkısının olmadığı görülmüştür. Yapılan *t* testi analizi sonucunda ergenlerde akran zorbalığının cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür ($t=-4.448$, $p<.001$). Erkeklerin akran zorbalığı puan ortalamaları ($\bar{X}=27.12$, $Ss=9.97$), kızlardan anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($\bar{X}=23.43$, $Ss=7.26$).

Sonuç: Bu araştırma sonucunda ergenlerde akran zorbalığı ile akademik öz yeterlik, duygusal özyeterlik, sosyal özyeterlik, duygusal empati ve bilişsel empati arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Ayrıca akran zorbalığı açısından cinsiyete dayalı anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular literatür çerçevesinde tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Akran zorbalığı, öz yeterlik, empati, ortaokul öğrencileri, ergenlik*

The Psychometric Values of the Death Anxiety Scale in Turkish Culture

Doç. Dr. Hakan Sarıçam, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi; Lisansüstü Öğrencisi Çağla Nur Demirtaş, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Thoughts about death are always with us. We think about death more than anything else. Even though it is often on the verge of consciousness, we develop various defense mechanisms related to death anxiety that have been effective in shaping our personalities since childhood. Understanding death anxiety and the defense mechanisms people use to cope with death is important for a healthy psychological adjustment. Death anxiety is an emotion linked to people's survival instincts and can sometimes be above normal levels, negatively affecting quality of life. Recent studies have demonstrated that the causes of death anxiety can include traumatic experiences, losses, serious diseases, aging, and cultural beliefs about death. Therefore, death anxiety is a subject that should be examined in the context of psychology and psychiatry as well as philosophy and theology. The current scale, when taken into account with its sub-dimensions, is a highly thorough one that will contribute to the psychological literature, even though there have been previously adapted measures to evaluate death anxiety in Turkish culture. The aim of this study is to examine the psychometric properties of the Death Anxiety Scale developed by Cai, Tang, Wu ve Li. Psychometric properties of the scale include linguistic equivalence, construct validity, concurrent validity, internal consistency reliability and item analysis. The study group consists of 540 adults in Turkey. For the concurrent validity study, Abdel-Khalek Death Anxiety Scale and Meaning in Life Scale were used. The AMOS package and SPSS 23 were utilized for the data analysis. Correlation compliance levels between the Turkish and English forms were determined to be over 90% in the linguistic equivalency analysis. The fit index values of the 17-item four-dimensional (Dysphoria, Death Intrusion, Fear of Death, and Avoidance of Death) model are (χ2(442.27)/df(113)= 3.91, CFI=.96, IFI=.96, NFI=.95, RFI=.94, SRMR=.07) as a consequence of confirmatory factor analysis. It was observed that item factor loadings ranged between .42 and .91. Cronbach's alpha internal consistency reliability coefficient was calculated as α=.90, .92, .90, .69. In the concurrent validity study, high-level positive relationships were found between the Death Anxiety Scale, the Abdel-Khalek Death Anxiety Scale, and Meaning in Life Scale. It was observed that the corrected item-total correlation coefficients ranged between .38 and .86. Study findings are discussed in the context of statistical values. Since the psychometric values of the scale meet most of the criteria in the literature, the Death Anxiety Scale is a valid and reliable measurement tool in Turkish culture to evaluate death anxiety.

Keywords: *death, death anxiety, scale, adaptation*

Ölüm Kaygısı Ölçeğinin Türk Kültüründeki Psikometrik Değerleri

Ölümle ilgili düşünceler, genellikle dış kabuğa oldukça yakın bir derinlikte seyreden varlıklarıyla her zaman bizimle birlikte olurlar. Ölüm, benzeri olmayan bir şekilde zihnimizi meşgul eder; çoğu kez bilincin eşiğinde bulunsa da çocukluktan itibaren kişiliğimizin şekillenmesinde etkili olan ölüm kaygısıyla ilgili çeşitli savunma mekanizmaları geliştiririz. Ölüm kaygısını ve insanların ölümle başa çıkmak için kullandıkları savunma mekanizmalarını anlamak, sağlıklı bir psikolojik uyum için önemlidir. Ölüm kaygısı, insanların hayatta kalma içgüdüsüyle bağlantılı bir duygudur ve bazen normal seviyelerin üzerinde olabilir, yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilir. Son yıllarda yapılan araştırmalar; ölüm kaygısının nedenleri arasında travmatik yaşantıların, kayıpların, ciddi hastalıkların, yaşlanmanın ve ölümle ilgili kültürel inançların yer alabildiğini göstermiştir. Bu nedenle, ölüm kaygısı felsefe ve teoloji kadar psikoloji ve psikiyatri bağlamında incelenmesi gereken bir konudur. Ülkemizde ölüm kaygısını değerlendirecek daha önceden uyarlanmış ölçekler olsa da şimdiki ölçek alt boyutlarıyla ele alındığında oldukça kapsamlı ve psikoloji literatürüne katkı sağlayacak bir ölçektir. Bu çalışmanın amacı Cai, Tang, Wu ve Li tarafından geliştirilen Ölüm Kaygısı Ölçeğinin Türk kültüründe psikometrik özelliklerini incelemektir. Ölçeğin psikometrik özellikleri arasında dilsel eşdeğerlik, yapı geçerliği, ölçüt bağıntılı geçerlik, iç tutarlık güvenirlik ve madde analizleri yer almaktadır. Çalışma grubunda 540 yetişkin birey yer almaktadır. Ölçüt bağıntılı geçerlik çalışması için Abdel-Khalek Ölüm Anksiyetesi ve Yaşamda Anlam Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi için SPSS 23 ve AMOS paket programlarından yararlanılmıştır. Dilsel eşdeğerlik çalışmasında Türkçe ve İngilizce formlar arasında korelasyon uygunluk değerleri %90 üzerinde bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi sonucu 17 maddelik, dört boyutlu (1.Disfori, 2.Zorla gelen ölüm düşünceleri, 3.Ölüm korkusu, 4.Ölümden kaçınma) modelin uyum indeksi değerleri (χ2(442.27)/sd(113)= 3.91, CFI=.96, IFI=.96, NFI=.95, RFI=.94, SRMR=.07) olup; madde faktör yüklerinin .42 ile .91arasında sıralandığı görülmüştür. Cronbach alfa iç tutarlık güvenirlik katsayısı alt boyutlar için α= .90, .92, .90, .69 olarak hesaplanmıştır. Eşzamanlı geçerlik çalışmasında, Ölüm Kaygısı ile Abdel-Khalek Ölüm Anksiyetesi ve Yaşamda Anlam Ölçeği arasında yüksek düzeyde pozitif ilişkiler bulunmuştur. Düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayılarının .38 ile .86 arasında sıralandığı görülmüştür. Çalışma bulguları istatistiki değerler bağlamında tartışılmıştır. Ölçeğin psikometrik değerleri alanyazındaki kriterlerin çoğunu karşıladığı için Ölüm Kaygısı Ölçeği, ölüm anksiyetesini değerlendirmek için Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır.

Anahtar Kelimeler: *ölüm, ölüm kaygısı, ölçek, uyarlama*

Gender-Based Violence: Women's Accessibility to Mental Health Services in the Shadow of the Pandemic

Psikolojik Danışman Aslı Nurhan Seçir, Hacettepe Üniversitesi

The COVID-19 pandemic, which has greatly changed lifestyles as a global epidemic, has brought psychological, economic, demographic and sociological effects as well as a health crisis. The concept of "shadow pandemic", defined and put forward for the first time by the United Nations Women's Assembly as "increasing domestic violence due to economic and social problems related to the pandemic", also shows that the reflection of the pandemic on women should be addressed. The scope of the shadow pandemic concept was later expanded by UNICEF and defined in the context of the social effects of the pandemic, and it was mentioned that these effects would continue for years even if the pandemic was brought under control and ended. Regardless of the COVID-19 pandemic, it is important to investigate and publish the situations that women who have problems accessing fundamental rights due to gender inequality are exposed to due to the pandemic. For this reason, this research aims to determine the reflections of the COVID-19 pandemic on women, to address women's mental health accessibility, and to reveal what can be done to reduce the problems caused by gender inequality based on research. For this purpose, research on the ways in which women are affected by the Covid-19 pandemic in the world and in Turkey was used. The method used in the research is traditional literature review. The study is a qualitative research that applies the findings of systematic review and meta-analysis studies in the form of a descriptive case analysis. When the findings of the literature in question are evaluated as a whole, it is seen that violence against women increases when living in isolation due to the pandemic effect; It can be said that their participation in the workforce has decreased and their domestic labor and care responsibilities have increased. Due to gender roles, women's roles and responsibilities regarding child care and housework have increased and their workload has become heavier. In addition to physical difficulties, mental and psychological problems have emerged. Women's accessibility to psychological supports has become more important as social and institutional supports for women have decreased due to the pandemic, the mechanisms to protect them from violence have been blocked, decreased job opportunities, increased impoverishment and decreased access to general health services.

Keywords: *gender, women, violence, COVID-19 Pandemic*

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet: Pandemi Gölgesinde Kadınların Ruh Sağlığı Hizmetlerine Erişilebilirliği

Küresel bir salgın olarak yaşantı biçimlerini büyük oranda değiştiren COVID-19 pandemisi, sağlık krizinin yanı sıra psikolojik, ekonomik, demografik ve sosyolojik etkileri beraberinde getirmiştir. Birleşmiş Milletler Kadın Meclisi tarafından 'pandemiye bağlı ekonomik ve sosyal problemler sebebiyle artan aile içi şiddet' şeklinde ilk kez tanımlanıp ortaya koyulan "gölge pandemi" kavramı da pandeminin kadınlar üzerindeki yansımasının ele alınması gerektiğini göstermektedir. Gölge pandemi kavramının kapsamı daha sonra UNICEF tarafından genişletilerek pandeminin sosyal etkileri bağlamında tanımlanmış ve pandemi kontrol altına alınıp bitse dahi bu etkilerin senelerce süreceğinden bahsedilmiştir. COVID-19 pandemisinden bağımsız olarak da toplumsal cinsiyet eşitsizliğine bağlı olarak temel haklara erişim konusunda sorun yaşayan kadınların pandemi nedeniyle maruz kaldığı durumların araştırılıp yayınlanması önemlidir. Bu nedenle bu araştırmada COVID-19 pandemisinin kadınlardaki yansımalarının belirlenmesi, kadınların ruh sağlığı erişilebilirliğinin ele alınması ve araştırmalardan yola çıkılarak toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin oluşturduğu sorunların azaltılması konusunda neler yapabileceğinin ortaya koyulması hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda dünyada ve Türkiye'de kadınların Covid-19 pandemisinden etkilenme biçimlerini ele alan araştırmalardan faydalanılmıştır. Yapılan araştırmada kullanılan yöntem geleneksel literatür taramasıdır. Çalışma, sistematik derleme ve meta-analiz çalışmalarının bulgularını betimsel bir durum analizi şeklinde uygulayan nitel bir araştırmadır. Söz konusu alanyazın bulguları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, pandemi etkisiyle izole yaşama geçildiğinde kadına yönelik şiddetin arttığı; işgücüne katılımlarının azalarak ev içi emek ve bakım sorumluluklarının arttığı söylenebilir. Kadınların toplumsal cinsiyet rolleri gereği çocuk bakımı ve ev işleri konusunda var olan rol ve sorumlulukları artarak iş yükü ağırlaşmıştır. Fiziksel zorluğun yanı sıra mental ve psikolojik sorunlar ortaya çıkmıştır. Kadınlara yönelik sosyal ve kurumsal desteklerin pandemi nedeniyle azalması, şiddetten koruyacak mekanizmaların tıkanması, azalan iş imkânı, artan yoksullaşma ve genel sağlık hizmetlerine erişimin de azalmasıyla kadınların psikolojik desteklere erişilebilirliği daha çok önem kazanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Toplumsal Cinsiyet, Kadın, Şiddet, COVID-19 Pandemisi*

Social Cohesion Scale for Measuring the Sense of Belonging to the University: Validity and Reliability Study

Prof. Dr. Ayşenur Büyükgöze-Kavas, Ondokuz Mayıs Üniversitesi; Uzm. Psk. Danışman Özkan Özcan, Atakum Bilim ve Sanat Merkezi

Sense of belonging is one of the concepts frequently researched in different disciplines of social sciences such as psychology and sociology. This concept refers to the personal experience where people feel like an integral part of a system or environment. To date, the concept of university belonging has attracted the attention of many researchers and has been studied together with variables such as psychological well-being, academic success, life satisfaction, perceived social acceptance and feeling comfortable in the classroom. In this process, the Social Cohesion Scale, used to measure university belonging, has become especially popular among researchers trying to understand and explain the psychological aspects of inequalities in post-secondary education. Social Adjustment Scale (Walton and Cohen, 2007) consists of 17 items scored on a five-point Likert type as strongly disagree (1), disagree (2), undecided (3), agree (4) and strongly agree (5) (Example: I feel comfortable at my university , I get along well with people at my university). As the total score obtained from the scale increases, the individual's sense of belonging to the university he/she is in also increases. Within the scope of the validity and reliability study of the scale in Turkish, data was collected from 319 (229 female, 89 male) university students attending different departments and confirmatory factor analysis was conducted on AMOS to test the existing structure. When the goodness of fit statistics obtained as a result of confirmatory factor analysis are examined (CFI = .93, TLI = .92, RMSEA = .063, SRMR = .051, x2/df = 2.262), it can be said that the single-factor structure of the scale is also valid for the Turkish sample. Cronbach's alpha coefficient calculated to determine the internal consistency of the scale was found to be .88 for all items. As a result, it can be said that the Social Cohesion Scale has validity and reliability evidence that can measure university students' sense of social belonging towards their university. As a result of these findings, it is thought that the study will contribute to the field.

Keywords: *Social adaptation, belonging, university student*

Üniversiteye Aidiyet Duygusunu Ölçmede Sosyal Uyum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Aidiyet duygusu sosyal bilimlerin psikoloji, sosyoloji gibi farklı disiplinlerinde sıklıkla araştırılan kavramlardan birisidir. Bu kavram, kişilerin kendilerini bir sistemin veya ortamın ayrılmaz bir parçası gibi hissettiği kişisel deneyimini ifade etmektedir. Günümüze kadar üniversiteye aidiyet kavramı birçok araştırmacının ilgisini çekmiş psikolojik iyi oluş, akademik başarı, yaşam doyumu, algılanan sosyal kabul ve sınıf içinde rahat hissetme gibi değişkenlerle birlikte çalışılmıştır. Bu süreçte, üniversiteye aidiyetinin ölçümü amacıyla kullanılan Sosyal Uyum Ölçeği özellikle lise sonrası eğitimdeki eşitsizliklerinin psikolojik yönlerini anlamaya ve açıklamaya çalışan araştırmacılar arasında popüler olmuştur. Sosyal Uyum Ölçeği (Walton ve Cohen, 2007) beşli likert tipinde *kesinlikle katılmıyorum* (1), *katılmıyorum* (2), *kararsızım* (3), *katılıyorum* (4) ve *kesinlikle katılıyorum* (5) şeklinde puanlanan 17 maddeden (Örnek; Üniversitemde kendimi rahat hissediyorum, üniversitemdeki insanlarla iyi anlaşıyorum) oluşmaktadır. Ölçekten elde edilen toplam puan arttıkça bireyin içinde bulunduğu üniversiteye aidiyet duygusu da artmaktadır. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması kapsamında farklı bölümlere devam eden 319 (229 kadın, 89 erkek) üniversite öğrencisinden veri toplanmış ve var olan yapının test edilmesi için AMOS üzerinden doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen uyum iyiliği istatistikleri incelendiğinde (CFI = .93, TLI = .92, RMSEA = .063, SRMR = .051, x2/ df = 2.262) ölçeğin tek faktörlü yapısının Türkiye örneklemi için de geçerli olduğu söylenebilir. Ölçeğin iç tutarlığının belirlenmesi için hesaplanan Cronbach alfa katsayısı tüm maddeler için .88 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak, Sosyal Uyum Ölçeği'nin üniversite öğrencilerinin üniversitelerine yönelik sosyal aidiyet duygusunu ölçebilecek nitelikte geçerlik ve güvenirlik kanıtlarına sahip olduğu söylenebilir. Elde edilen bu bulgular neticesinde çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *sosyal uyum, aidiyet, üniversite öğrencisi*

Family Perceptions of Secondary School Students

Öğr. Gör. Dr. DİLEK AVCI, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

Family structure is considered as one of the basic factors in all societies in terms of both individual development and social development (Biblarz & Gottainer, 2000). Especially in the last 25 years, global economic, social and technological changes have led to changes in many areas such as gender roles, utilisation of economic resources and social values (Biblarz & Gottainer, 2000). For example; while the traditional and normalised family model defines family members (a structure consisting of parents and biological children) living under the same roof (Powell, Bolzendahl, Geist, & Steelman, 2010), today, family definitions are moving away from traditional and uniform definitions and are considered as a structure consisting of individuals who are interconnected by emotional and social ties, who establish a living order with common experiences, and who include psychological, social and economic supports (Holtzman, 2008). According to these definitions, a family structure may consist of two or more individuals who share birth, marriage, adoption, choice, experiences, emotional and social ties, and responsibilities (Harris, 2008). For example, the new family structure such as single-parent family is one of these definitions (Biblarz & Gottainer, 2000). However, on the other hand, single parenthood in the family structure can occur not only due to reasons such as divorce and/or death, but also due to reasons such as adoption (Biblarz & Gottainer, 2000). This change also manifests itself in the family structure all over the world (Fogiel-Bijaoui, & Rutlinger- Reiner, 2013). Oliveira-Formosinho (2009) emphasises the importance of evaluating the perceptions about the family structure in the countries' own societies depending on the changing social, psychological and economic conditions. When the international literature is examined, it is seen that there is an increase in these studies, although there are limited studies to determine adolescents' perception of family with changing social conditions. It is emphasised that one of the important points of examining the concept of family in social and psychological dimension is to determine the perceptions of how the family is socially structured (Giddens, 2003; Trask, 2013). Giddens (2003) draws attention to the importance of country-specific studies in order to make worldwide comparisons between cultures and geographical regions and to determine cultural effects. In addition, the importance of children and adolescents' perceptions of family structures in terms of both identity development and social communication is emphasised (Giddens, 2003).Social changes such as migration and new economic structures, which have been taking place all over the world for the last 25 years, are also closely related to Turkey. For example, a single-parent family structure is formed due to reasons such as divorce and death, or extended or united family structures may be in question due to phenomena such as foreign and internal migration. However, contrary to the international literature, there is no research to determine the family perceptions of children and adolescents in Turkey. Therefore, the aim of this study is to determine the family perceptions of adolescents in Turkey.

Method

Research Group

This study was conducted with 261 adolescents aged 13-16 years attending secondary school. 148 (56,7%) of the participants were girls and 113 (43,3%) were boys. 84 (32,3%) were sixth grade, 98 (37,5%) were seventh grade, and 79 (30,3%) were eighth grade students. It was

observed that 192 of the students had nuclear families and 30 of them had extended families. In addition, 211 of the students' parents were together and 9 of them were separated or divorced.

Data Collection Tool:

Family Perception Questionnaire. In the study, the "Family Perception Questionnaire" developed by the researchers will be used to determine the family perceptions of adolescents attending secondary school. In the questionnaire, in addition to the demographic information of the students; certain family structures were presented to the students. There are questions about which of the presented family structures are family or not, what family is, whether family is important or not, and what would happen if there was no family.

In the first part of the study, frequency and percentage values were found by using descriptive statistics. Content analysis method was used to analyse the qualitative data. The main purpose of content analysis is to reach concepts and relationships that can explain the collected data (Yıldırım & Şimşek, 2008). In the content analysis process, the stages of coding the data, creating level I themes, organising the data according to the codes and themes, and determining level II themes depending on the relationships between level I themes were followed respectively.

Findings:

Students were asked one closed-ended question as "Do you think family is important?" and two open-ended questions as "What do you think family is?" and "What would happen if there was no family?". When we look at the answers given by the students about the importance of family, it is seen that almost all of them (99.2%) stated that family is important. One student said that it was not important, while one student said that it was somewhat important. When the answers given by the students to the question "What is family?" were analysed, it was seen that the answers were combined in seven themes. The students defined the family 168 times in numerical and unit terms such as "mother, father and child". Among the definitions, it was stated six times that blood ties were required to be a family, while three times it was stated that blood ties were not required. The following statements can be given as examples for this theme: " If you have mum, dad, brothers or sisters, it's a family and if you don't, it's not a family", "I think a family is a group of two or more people staying in the same house", " Family is a community consisting of parents and children", "People who are related by blood to several people are called a family."

After the technical definition of family, students mentioned 96 times that family has functions such as "loving each other" and "respecting each other" and these expressions were combined under the emotional function category. The statement "I think family is a concept that supports each other, loves and respects each other, knows the responsibilities in the house, and stands together in bad and good days" can be given as an example to this theme. The third theme, which the students emphasised the most and mentioned 34 times, is that the family is a support tool. Sample expressions are as follows: "People who help each other in every subject" "I think family is to be there for each other in good days and bad days"

After the emphasis on support, security needs such as "protecting and looking after them" were mentioned 26 times in the definitions of family. The expression "Family is the people who protect you for nothing" can be an example for this theme. After the need for security, it was

stated five times that the family fulfils physiological needs such as feeding them. In the statement "Family is the people who help each other, who are with us in good and bad times, and who feed us and raise us", the student states that the family also responds to physiological needs by saying that they feed and raise us.

When the students' answers to the question "What would happen if there was no family?" were analysed, it was seen that they were united in 11 themes. In response to the question "What would happen if there was no family?", the theme of "rupture of vital bond" was expressed 25 times. The expression "There would be no life without family" is an example of this theme. The other theme, "disruption of social order", was mentioned 42 times. "I think family is a very beautiful thing" is an example of this theme. 11 times the theme of "lack of reproduction" was mentioned. "Everyone would be single and our generation would not continue" is an example of this theme. Another theme, "lack of security", was not expressed 27 times. "There would be no one to trust and ask for help" is an example of this theme. 68 times the theme "lack of emotional ties" was expressed. The expression "everyone would be alone and unhappy" is an example of this theme. Expressions emphasising the support function were grouped under the theme of "lack of support" 26 times. An example of these expressions is "I could not achieve anything on my own.

The last theme that draws attention in the definitions is the teacher theme, which emphasises the educational aspect of the family. Students mentioned the educational role of the family three times." The "receiving education" part in the statement "Family is a community that shares secrets, receives education and has fun in society" is an example of this theme. Another student stated that "' He emphasised the instructive role of the family by saying, "Parents and siblings are the ones who will teach us what is right and wrong and what is good".I would not have been able to excel on my own". Another theme, "inability to manage oneself", was expressed 40 times. "The order could have been disrupted. No one could see their family." is an example of this theme. Expressions emphasising the social importance of the family were grouped under the theme of "social disconnection". "There would not be a society living together" is an example of this theme. Another theme in which the answers to the question "What would happen if there was no family?" were concentrated was loneliness. The theme of "being alone" was expressed 50 times. "We would not be alive, we would be alone." The statement is an example of this theme. Another theme is psychopathology. An example of this theme, which was expressed 10 times by the students, is "If there was no family, I think that all people in general, children would be psychopaths and people would not feel safe. ". Finally, the theme "nothing would have happened" was expressed five times. An example of this theme is the statement "Nothing would happen if there was no family".

Keywords: *Secondary school, familiy, family perception*

Ortaokul Öğrencilerinin Aile Algıları

Aile yapısı tüm toplumlarda hem bireylerin gelişimi hem de toplumsal gelişim açısından temel faktörlerden biri olarak ele alınmaktadır (Biblarz ve Gottainer, 2000). Özellikle son 25 yıldır küresel boyutta gerçekleşen ekonomik, sosyal ve teknolojik değişimler beraberinde toplumsal cinsiyet rolleri, ekonomik kaynakların değerlendirilmesi, sosyal değerler gibi birçok alanda değişime sebep olmuştur (Biblarz ve Gottainer, 2000). Örneğin; geleneksel ve normalize edilen aile modeli aynı çatı altında yaşayan aile üyelerini (anne- baba ve biyolojik çocuklardan oluşan yapı) tanımlarken (Powell, Bolzendahl, Geist ve Steelman, 2010), günümüzde aile tanımlamalarında geleneksel ve tek tip tanımlardan uzaklaşarak duygusal ve sosyal bağlar ile birbirine bağlı, ortak deneyimler ile yaşam düzeni kuran bireylerden oluşan, psikolojik, sosyal, ekonomik destekleri içinde barındıran bir yapı olarak ele alınmaktadır (Holtzman, 2008). Bu tanımlara göre bir aile yapısı doğum, evlilik, evlat edinme, seçim, deneyimler, duygusal ve sosyal bağlar, sorumlulukların paylaşımını gerçekleştiren iki veya daha fazla kişiden oluşabilmektedir (Harris, 2008). Örneğin tek ebeveynli aile gibi yeni aile yapısı bu tanımlardan biridir (Biblarz ve Gottainer, 2000). Ancak diğer taraftan aile yapısındaki tek ebeveynlik sadece boşanma ve/veya ölüm gibi sebeplerle değil evlat edinme gibi sebeplerle de söz konusu olabilmektedir (Biblarz ve Gottainer, 2000).

Bu değişim tüm dünyada aile yapısında da kendisini göstermektedir (Fogiel-Bijaoui, & Rutlinger- Reiner, 2013). Oliveira-Formosinho (2009) değişen sosyal, psikolojik, ekonomik koşullara bağlı olarak ülkelerin kendi toplumlarındaki aile yapısı ile ilgili algıları değerlendirmenin önemini vurgulanmaktadır. Uluslararası alan yazın incelendiğinde değişen toplumsal koşullarla birlikte ergenlerin aile algını belirlemeye yönelik sınırlı çalışma olmakla birlikte bu çalışmalarda artış olduğu görülmektedir. Aile kavramını sosyal ve psikolojik boyutta incelemenin önemli noktalarından biri ailenin sosyal olarak nasıl yapılandırıldığına ilişkin algıları belirlemek olduğu vurgulanmaktadır (Giddens, 2003; Trask, 2013). Giddens (2003) özellikle kültürler ve coğrafi bölgeler arasında dünya genelinde karşılaştırma yapabilmek, kültürel etkileri belirlemek için ülkeler özelinde gerçekleştirilecek çalışmaların önemine dikkat çekmektedir. Bununla birlikte özellikle çocuk ve ergenlerin aile yapılarına ilişkin algılarının hem kimlik gelişimleri hem de sosyal iletişimleri açısından önemi vurgulanmaktadır (Giddens, 2003).

Son 25 yıldır tüm dünyada gerçekleşen göç, yeni ekonomik yapılanmalar gibi toplumsal değişimler Türkiye'yi de yakından ilgilendirmektedir. Örneğin boşanma ve ölüm gibi sebeplere bağlı olarak tek ebeveynli aile yapısı oluşmakta veya dış ve iç göç gibi olgulara bağlı geniş veya birleşmiş aile yapıları söz konusu olabilmektedir. Ancak uluslararası alan yazın aksine Türkiye'de çocuk ve ergenlerin aile algılarını belirlemeye yönelik bir araştırmaya rastlanmamaktadır. Bu nedenle bu araştırmanın amacı Türkiye'de ergenlerin aile algılarını belirlemektir.

Yöntem

Araştırma Grubu

Bu araştırma ortaokula devam eden 13-16 yaş arasındaki 261 ergen ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların 148'i (56,7%) kız, 113'ü (43,3%) erkektir. 84 (32,3%) altıncı sınıf, 98 (37,5%) yedinci sınıf, 79 (30,3%) sekizinci sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin 192'sinin çekirdek aileye

30'unun geniş aileye sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin 211'inin anne ve babası birlikte olup 9'unun ayrı ya da boşanmıştır.

Veri Toplama Aracı:

Aile Algısı Anketi. Çalışmada ortaokula devam eden ergenlerin aile algılarını belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen "Aile Algısı Anketi" kullanılacaktır. Ankette öğrencilerin demografik bilgilerinin yanı sıra; öğrencilere belirli aile yapıları sunulmuştur. Sunulan aile yapılarından hangilerinin aile olup olmadığı, ailenin ne olduğu, ailenin önemli olup olmadığı ve aile olmasaydı neler olurdu soruları bulunmaktadır. Gerçekleştirilmesi planlanan Çalışmanın ilk kısmında betimsel istatistiklerden yararlanarak frekans ve yüzdelik değerleri bulunmuştur. Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). İçerik analizi sürecinde sırasıyla verilerin kodlanması, I. düzey temaların oluşturulması, verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve son aşamada I düzey temalar arasındaki ilişkilere bağlı olarak II. düzey temaların belirlenmesi aşamaları izlenmiştir.

Bulgular:

Öğrencilere ''Sizce aile önemli midir?'' şeklinde bir kapalı uçlu soru; ''sizce aile nedir?'' , ve ''Aile olmasaydı ne olurdu'' şeklinde iki tane açık uçlu soru sorulmuştur. Öğrencilerin ailenin önemine ilişkin verdikleri yanıtlara bakıldığında neredeyse tamamının (%99.2) ailenin önemli olduğunu belirttiği görülmektedir. Bir öğrenci önemli değil derken bir öğrenci ise biraz önemli ifadesini kullanmıştır.

Öğrencilerin ''Aile nedir?'' sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde cevapların yedi temada birleştiği görülmüştür. Öğrenciler 168 kez aileyi ''anne, baba ve çocuk'' gibi sayısal ve birimsel terimler tanımlamışlardır. Tanımlar içinde altı kez aile olmak için kan bağı bulunması gerektiği belirtilirken üç kez ise kan bağının gerekmediği belirtilmiştir. Bu temaya örnek olarak şu ifadeler verilebilir: *'' Anne, baba, abilerin ya da ablaların varsa ve aile olur eğer yoksa olmaz öyle'', ''Aile bence iki kişi ve fazla olan aynı evde kalan topluluk'', '' Aile, anne baba ve çocuklardan oluşan topluluk'', ''Birkaç kişinin kan bağı bulunan kişilere aile denir.''*

Öğrenciler ailenin teknik tanımından sonra 96 kez ailenin ''birbirini sevmek'' ''saygı duymak'' gibi işlevleri olduğunda bahsetmiş ve bu ifadeler duygusal işlev kategorisi altında birleştirilmiştir. *''Bence aile birbirine destek olan seven sayan ev içindeki sorumlulukları bilen, kötü iyi gününde birlikte duran bir kavramdır''* ifadesi bu temaya örnek olarak verilebilir.

Öğrencilerin en çok vurguladıkları ve 34 kez belirttikleri üçüncü tema ise ailenin bir destek aracı olduğudur. Örnek ifadeler ise şu şekildedir: *''Birbirine her konuda yardımcı olan kişiler'' ''Bence aile birbirine destek veren kötü gününde iyi gününde yanında olmaktır''*

Destek vurgusundan sonra aile tanımlarında 26 kez ''onları koruması, kollaması'' gibi güvenlik ihtiyaçları belirtilmiştir. *''Aile seni karşılıksız koruyan insanlardır''* ifadesi bu temaya örnek olabilir. Güvenlik ihtiyacından sonra ailenin onları beslemesi gibi fizyolojik ihtiyaçlarını doyurduğu beş kez belirtilmiştir. *''Birbirine yardım eden iyi ve kötü zamanlarımızda yanımızda olan kişiler ve bizi doyuran büyüten kişiler aile olur''* ifadesinde öğrenci doyuran, büyüten diyerek ailenin fizyolojik ihtiyaçlara da cevap verdiğini belirtmektedir.

Tanımlarda dikkat çeken son tema ise ailenin eğitici yanını vurgulayan öğretmen temasıdır. Öğrenciler üç kez ailenin öğretici rolünden bahsetmişlerdir. *'' Aile toplum içerisinde sırlarını paylaşmak, eğitim almak, eğlenmekte olan bir topluluktur"* ifadesindeki ''eğitim almak'' kısmı bu temaya örnek oluşturmaktadır. Bir başka öğrenci ise *'' Yanlışımızı doğrumuzu iyiliğimizi öğretecek olanlar anne baba kardeştir''* diyerek ailenin öğretici rolünü vurgulamaktadır.

Öğrencilerin "Aile olmasaydı ne olurdu?" sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde 11 temada birleştiği görülmüştür. "Aile olmasaydı ne olurdu?" sorusuna 25 kez "yaşamsal bağ kopması" teması ifade edilmiştir. *"Aile olmasaydı hayat olmazdı"* ifadesi bu temaya örnektir. Diğer tema olan "sosyal düzen bozulma" sı ise 42 kez belirtilmiştir. *"Düzen bozulurdu bence aile çok güzel bir şey"* bu temaya örnektir. 11 kez "üreme olmaması" teması ifade edilmiştir. *"Herkes tek olurdu neslimiz devam etmezdi"* ifadesi bu temaya örnektir. Bir diğer tema olan "güvenlik olmaması" 27 kez ifade edilmemiştir. *"güveneceğin yardım isteyeceğin kimse olmazdı"* bu temaya örnektir. 68 kez "duygusal bağların olmaması" teması ifade edilmiştir. *"herkes tek başına kalırdı ve mutsuz olurdu"* ifadesi ise bu temaya örnektir. Destek işlevini vurgulayan ifadeler ise 26 kez "destek olmama" teması altında toplanmıştır. Bu ifadelere örnek ise *"tek başıma bir şey başaramazdım. Tek başıma üstün çıkamazdım"* şeklindedir. Bir başka tema olan "kendini idare edememe" teması 40 kez ifade edilmiştir. *"düzen bozulabilirdi. Kimse ailesini göremezdi."* bu temaya örnektir. Aile öneminde sosyal önemi vurgulayan ifadeler ise "sosyal kopukluk" teması altında toplanmıştır. *"Birlikte yaşayan bir toplum olmazdı"* ifadesi bu temaya örnektir. "Aile olmasaydı ne olurdu ?" sorusuna verilen cevapların yoğunlaştığı bir başka tema ise yalnızlık olarak tespit edilmiştir. "yalnız kalma" teması 50 kez ifade edilmiştir. *"Hayatta olmazdık. Yalnız kalırdık."* İfadesi bu temaya örnektir. Bir başka tema ise psikopatolojidir. Öğrenciler tarafından 10 kez ifade edilen bu temaya örnek ise *"Aile olmasaydı bence genelde bütün insanları çocuklar psikopat olurlardı ve insanlar kendilerini güvende hissetmezler. "*şeklindedir. Son olarak beş kez "hiçbir şey olmazdı" teması ifade edilmiştir. Bu temaya örnek *"Aile olmasaydı hiçbir şey olmazdı"* ifadesidir.

Anahtar Kelimeler: *ortaokul öğrencileri, aile, aile algısı*

Examining the Relationship Between Hope Levels and Academic Motivation of High School Students

Psikolojik Danışman Okan Atar, MEB; Doç. Dr. Yunus Akan, Muş Alparslan Üniversitesi

The aim of this research is to examine the relationship between high school students' hope levels and academic motivation. The higher the hope levels of individuals, the higher their level of revealing their academic potential. Hope levels not only predicted students' academic success, but also showed that students with high hope set higher goals. Academic motivation attracts the attention of educators, especially because it is an important factor in predicting students' success in education. Individuals with high levels of hope are individuals with higher subjective well-being who take more correct steps towards the future. In this study, the research group consists of a total of 240 students, 120 female and 120 male students, studying in 3 different high schools in Bingöl province. Demographic information form, Academic Motivation Scale adapted to Turkish by Bozanoğlu, and Continuous Hope Scale adapted to Turkish by Tarhan and Bacanlı were used as data collection tools in the study. Pearson Correlation analysis, Simple Regression analysis, t test for unrelated samples, ANOVA were used to analyze the data. As a result of the correlation analysis, there is a moderate positive relationship between students' hope levels and academic motivation levels. According to the results of simple regression analysis, it is seen that students' academic motivation levels significantly predict students' hope levels. According to the t test results for unrelated samples, there is no significant relationship between academic motivation and gender, but there is a significant relationship between hope and gender in favor of girls. According to the unrelated samples t test results, academic motivation and hope levels of students whose fathers graduated from at least high school are higher. According to ANOVA results, students' hope and academic motivation scores are similar according to their grade levels. ANOVA results based on family income level showed that children of families with high income levels have higher levels of academic motivation and hope.

Keywords: *academic motivation, Hope, motivation*

Lise Öğrencilerinin Umut Düzeyleri ve Akademik Güdülenmeleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin umut düzeyleri ile akademik güdülenmeleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bireylerin umut düzeyleri ne kadar yüksek olursa akademik potansiyellerini ortaya çıkarma düzeyleri de o kadar yüksektir. Umut düzeyleri öğrencilerin sadece akademik başarılarını yordamamış aynı zamanda yüksek umuda sahip öğrencilerin daha yüksek hedefler de ortaya koyduğunu göstermiştir. Akademik güdülenme özellikle eğitim içerisinde öğrencilerin başarılarını yordamada önemli bir etken olduğu için eğitimcilerin dikkatini çekmektedir. Umut düzeyi yüksek bireyler geleceğe yönelik daha doğru adımlar atan öznel iyi oluşları daha yüksek bireylerdir. Bu araştırmada araştırma grubu Bingöl ilinde 3 farklı lisede öğrenim gören 120 kız 120 erkek öğrenciden oluşan toplam 240 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak demografik bilgi formu, Bozanoğlu tarafından Türkçeye uyarlanan Akademik Güdülenme Ölçeği, Tarhan ve Bacanlı tarafından Türkçeye uyarlanan Sürekli Umut Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde Pearson Korelasyon analizi, Basit Regresyon analizi, ilişkisiz örneklemler için t testi, Anova kullanılmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda öğrencilerin umut düzeyleri ile akademik güdülenme düzeyleri arasında orta düzey pozitif bir ilişki vardır. Basit regresyon analizi sonuçlarına göre öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerinin, öğrencilerin umut düzeylerini anlamlı bir şekilde yordadığı görülmektedir. İlişkisiz örneklemler için t testi sonuçlarına göre akademik güdülenme ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki yokken umut ile cinsiyet arasında kızlar lehine anlamlı bir ilişki vardır. İlişkisiz örneklemler t testi sonuçlarına göre babası en az lise düzeyi mezun öğrencilerin akademik güdülenme ve umut düzeyleri daha yüksektir. Anova sonuçlarına göre öğrencilerin umut ve akademik güdülenme puanları sınıf düzeylerine göre benzerdir. Aile gelir düzeyine göre yapılan anova sonuçları yüksek gelir düzeyine sahip ailelerin çocuklarının akademik güdülenme ve umut düzeylerinin daha yüksek olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: *Akademik Güdülenme, Umut, Motivasyon*